

МОСКОВСЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ

В. ДУБРОВСЬКИЙ.

СЛОВНИК

МОСКОВСЬКО-
український

Отсканировалъ Рослав

Видавництво „Рідна Мова“.

КИЇВ 1918.

А.

А, сэ.—а, але.

А, межд.—га? ага! а! о! е! е! е!

Аа, межд. — ага! гай-гай!; ну-ну!

Аба — габа.

Абазуръ — шапчук, дашок, кльощ.

Абиный — габовый.

Абонементный—передплатный.

Абонементъ — передплата, пренумерата.

Абонентъ — передплатник, пренумерант.

Абонированіе — передплачування, пренумерування.

Абонировать—передплачувати.

Абонироваться—передплатити, пренумерувати.

Аборигены — тубільці.

Аборъ — урочище.

Абрикосовый — морельовий, жердельовий.

Абрикосъ — мореля, жерделя.

Абрисъ — обрис, нарис.

Абсентъ — поливка.

Абсолютизмъ — самодержавство; абсолютизм.

Абсолютность — безумовність, безпоглядність.

Абсолютный, о — самодержавный; без умовний, безпоглядный, безоглядный, о; цілковитий.

Абстрактный — уявний, абстрактный.

Абстракция — уявність; абстракция.

Абсурдъ — нісенітниця.

Авантажный—показный.

Авантюристъ—пройдисвіт, зайдисвіт.

Августовскій—серпньовий.

Августъ—серпень.

Августѣйшій—найясніший.

Авдотья, пт. *Oedipnemus streptans* — кулик болотяний; Прира Ерорс-окуд губатий; растение *Trollius europeus* —вовчий копит, вовча лапа, волове око.

Авиаторскій—літунський.

Авиаторъ—літун.

Авиационный—літальний, авіаційний.

Авиация—літання, авіація.

Авось — ачей, може; — либо може таки.

Авронъ, раст. *Centaurea jacea* —наголоватки, синеголов, сердешна трава; дикий, *Cratiola officinalis* — золототисячник, дрисливець.

Азрикула, раст. *Primula auricula* — первоцвіт.

Аврнь, раст. *Leinna*—ряска.

Австріецъ—австрияк.

Австріянка—австриячка.

Австрійскій — австрияцький, австрійський.

Автобіографическій — автобіографічний.

Автографическій — автографічний.

Автократія—самодержавство.

Автоматическій — саморушный, автоматичный.

Автоматъ — саморух.

Агентство — агентура; агенгування.

Агитационный — агитаційний.

Агитировать — агитувати.

Агнецъ — ягня; часточка (і проскури).

Агонизировать — часувати.

Агонія — часування, скін, сконання, конання.

Аграрій — землевласник.

Аграрный — селянський

Аграфъ — чепрага.

Агрикультура — хліборобство, вільництво.

Агу, межд.—агусі, агусеньки.

Адажіо, муз.—помалу-помалу.

Адамова голова, раст. *Syrripedium calceolus* — черевичок, черевички, жовті аозульки; борода, *Centaurea scabiosa* — труслин, волошки; — яблуко, *Pyrus malus paradisiaca* — райське яблуко.

Адимово яблуко, анат.— борлак.

Адвокатствовать — правотарити

Адвокатъ — правотар, речник, адвокат.

Адонисъ, раст. *Adonis vernalis* — горлиця, тирлич; *A. autumnalis* — павлині очі.

Адресный — адресовий.

Адресовать — адресувати, направляти.

Адресоваться — зголошуватися; удаватися; направлятися..

Адресъ — адреса.

Адскій — пекельний.

Адъ — пекло.

Аеропланъ — самолѣт, аероплян.

Аеростатъ — летюча куля.

Ажурный — провористий, мережчатий.

Азартный — газардовий; (о кляти) палкий, запальний.

Азарть — запал, завзяття.

Азбука — абетка; граматка.

Азбучный — абетний.

Азотная кислота — сирвасер.

Азотный-азотевий, душевний.

Азотъ, хим. — азот, душець.

Аиръ, раст. *Acorus calamus* — лепеха, аер, гавяр, татарак, шувар, татарське зілля.

Аистъ — черногуз, лелека, боцян, бузъко, бузъок, бусель, бусля; черны — гайстер, рибойд.

Ай-ой; ай-да—от так; ай-ай—гай-гай.

Айва, раст. *Cydonia vilgaris* Pers. — альва, гунь.

Айкать — ойкати.

Акація, бот. — акашья.

Акварель — аквареля.

Акклиматизироваться — принатурюватися.

Акомпанементъ, муз. — супровід, пригравання; голосомъ — приспівування.

Акомпанировать, муз. — су-

проводити, пригранати; голосом — приспівуєт и.

Аккомпаніаторъ — супровідник.

Аккуратность — ретельність, справність; чепурність, шпетність, охайність, аліурність.

Аккуратный, о — рядний, ретельний, справний; чепурний, шпетний, охайний, аліурний, о.

Аклея, раст. *Aquilegia vulgaris* — голубки, орлики, дзвіночки

Акрополь — вишгород.

Аксессуаръ — додаток, причанда.

Активность — чинність, акція, активність.

Активный — чинний, активний.

Аконить, раст. *Aconitum* — царь-зілля, чорне-зілля; аптечный, *A. napellus* — тоя.

Актъ, юрид. — акт; акад. — акт; театр. — дія; филос. — чин, обьяв, вияв.

Акула, зоол. — сквала; — людо-ѣдъ — сквала-людожер.

Акулинка, раст. *Verbascum lychitis* — коров'як, заяче вухо, дивина.

Акушерка — акушерка, баба, бабка; шутливо — пупорізка.

Акушерскій — акушерський, бабницький.

Акушерство — бабування, бабництво, акушерство.

Акушерствовать — бабити, бабувати.

Акушеръ — бабич, акушер.

Акцентовать — вимовляти з притиском; наголошувати.

Акцентъ — наголос; говірка, вимова.

Алалыка — гаркуша.

Алгебра — альгебра.

Алгебраическій-альгебраічний Алебастровый — шалабастровий, лебастровий.

Алебастръ — шалабастр, лебастр.

Али, сз. — чи, хіба, або.

Алифа — олія.

Алкать — голодувати; жадати, прятнути.

Алкоголь — винце, алькоголь.

Аллебарда — алеп.

Аллебардникъ, раст. *Iris* — півники.

Аллегорическій — алегоричний, инослівний.

Аллюрь - хода (у коня)
 Алмазъ - діамант.
 Алтарный - вітварний.
 Алтарь - вітварь.
 Алтей, раст. *Althea officinalis*
 — калачики, проскурки.
 Алтынникъ — гривня, шостак
 (3 коп.); жмикрут.
 Алтынъ - три копійки, шостак.
 Алфавить — абетло.
 Алчность — хтивість, зажер-
 ливість, неситть, ненажер-
 ливість, захланність.
 Алчный, о - хтивий, зажерли-
 вий, неситний, захланний,
 ненажерливий, о.
 Алый - жаркий, червоноро-
 жевий, кармазиновий.
 Алырить - шахраїти, шахраю-
 вати.
 Алырникъ - шахрай, дурйсьвіт,
 жмикрут, глитай.
 Альбомъ - альбум.
 Альковъ — алькир, валькир,
 ванькир, янкир.
 Альманахъ - збірник.
 Альтъ - червоніти, рожевіти.
 Алюминіевый - глинецьовий.
 Алюминій - глинець.
 Аляповатость — базгранина,
 базгранність.
 Аляповатый, о - базграниний, о.
 Аманать - заручник.
 Амбарный - коморячий.
 Амбаръ — комора, коморя,
 шпихлір, шпиклір.
 Амбиція - гонор.
 Амбразура - бійниця; фрамуга.
 Амвонъ - збін, амбона.
 Амміакъ - амоніак.
 Амуры - женихання, зальоти.
 Анализировать - розкладати,
 розбірати, аналізувати.
 Анализъ - розклад, розбір, а-
 наліза.
 Аналогичный — подібний до;
 аналогичний.
 Аналогия — подібність, ана-
 логія.
 Анархический — анархичний,
 безурядний, безладний, без-
 ладний.
 Анархія - безуряддя, анархия,
 безладдя, безлад.
 Анатомировать - анатомувати,
 пороти, требажити.
 Анатомический - анатомичний.
 Анатема - анатема, анахтема.
 Ангажировать — ангажувати,
 запрохувати.

Ангелочекъ-янголя, янголятко.
 Ангель - янгол, янголь.
 Ангельский - янгольський, ян-
 голинний.
 Англичанинъ, англичанка-ан-
 глієць, англійка.
 Анданте, муз. — повагом, по-
 малу, поволі, ходю.
 Андронъ - корець, корчик.
 Анекдотъ-побрехенька; въ сти-
 хахъ - співомовка; шутка -
 фрашка; правдоподобный
 межебилиця.
 Анемія — блідниця.
 Анемометръ — вітромір.
 Анемонъ тїнистый, раст. *Ane-
 mone nemorosa*—снігурка.
 Анисовый — ганусовий.
 Анись, раст. *Falcaria (Rivini
 Host.)* — різак степовий,
 ганус.
 Анить, раст. — кріп, укріп.
 Анналы—літопис.
 Анонимный—безіменний.
 Антагонизмъ—противенство.
 Антрактъ—межедя; антракт.
 Анчоусъ, рыба—хамса.
 Анютинь глазки, раст. *Viola
 tricolor*—братки, полуцвіт,
 удовів чобіт.
 Апатичный, о — байдужий,
 млявий, безуважний.
 Апатія—байдужість, млявість,
 безуважність.
 Апельлировать—апельювати.
 Апельсинный—аранчовий.
 Апельсинъ—аранча.
 Аплодировать—плескати.
 Аплодисменты—оплески.
 Апоплексія—грець.
 Аппаратъ—пристрій.
 Апетить—хїти до їжи; болѣз-
 ненный—істовець.
 Апрѣль—квітень, цвітень.
 Апрѣльский—квітеньовий, цвіт-
 ньовий.
 Арава—юрба, ватага, зграя.
 Аранжировать — аранжувати;
 упорядковувати, укладати.
 Арапникъ - малахай, гарапник
 Арапъ—мурин.
 Арбузный—кавуновий.
 Арбузъ, бот.—кавун.
 Аргамакъ—румак.
 Арена — арена; боїще, бойо-
 висько; біговисько.
 Аренда—посесія, оренда; рата,
 чини.
 Арендаторъ—посесор, орандарь
 Арендный—посесійний.

Арендовать—брати в посесію;
тримати посесію; пускати
в посесію.
Арепейникъ, раст. — реп'ях,
будяк.
Арестантка—тюряжниця, реш-
тантка.
Арестантскій—тюряжницький,
рештантський.
Арестантъ — тюряжник, реш-
тант, в'язень.
Арестовать—арештувати, ув'я-
знити.
Арестъ—арешт.
Арженецъ, раст. Phleum—жи-
ниця; P. pratense—ржаниць,
пирій.
Арженикъ, раст. Plantago lan-
ceolata — язички, подорож-
ник, ранник, стягач.
Арженуха—життяк.
Ариеметика — щотниця, арит-
метика, арихметика.
Ариеметическій — щотничий,
аритметичний, арихметич-
ний.
Аркань—аркан; воллссяной по-
валець.
Арктический—арктичний.
Армейскій—військовий.
Армія—військо.
Армякъ—сіряк, сірячина.
Арнаутка, пшеница-білотурка,
гарнівка.
Ароматическій—духовитий.
Ароматный—запахний, паху-
чий, пахний.
Аромать—пахощі.
Аронникъ, раст. Agum mas-
culatum—козяча борода.
Аронова борода, раст. Saxi-
fraga sarmientosa—венерині
коси.
Арса, раст. Junigerus commu-
nis—яловець.
Арсеналь — збройовня; гар-
матня.
Артачиться — прукатися, по-
рознитися, баскалитися, ва-
торопитися.
Артель—артіль, спілка.
Артельщикъ—артільник.
Артиллеристъ—гармаш.
Артиллерійскій—гармашний.
Артиллерія—армата.
Артистъ — артист; мистець,
мистець.
Артишскъ, раст. Cynara sco-
lymus—карчох.
Артось—дарник.

Арфа—арфа.
Арфистъ—ка—арфяр, ка.
Архитекторъ — будівник, бу-
дівничий.
Архитектура — будівництво;
будова, штиб.
Архитектурный—будівничий.
Архієпископъ—архієпискуп.
Архіерей—архирей.
Аршинный—аршиновий.
Аспидная доска—таблетка
Ассимилировать — асимілю-
вати.
Ассимиляция—асиміляція.
Астма — дихавниця, задуха,
спір.
Астра, раст.—гайстер, айстер.
Астрагалъ, раст. Asbagalus —
богородишна трава.
Астрологъ—планетник.
Ась, межд.—га? що?
Атака—напад, наскок, атака.
Атаманствовать—отаманувати.
Атаманъ—отаман, батаг, ва-
тажок.
Атензмъ — безвір'я, безбож-
ність.
Атеистъ—невіра, безбожник.
Атеринка, раст. Arleina rap-
tica—дугуліка.
Атласъ, мануф. — атлас, сай-
ста.
Атласъ, геогр.—атлас.
Атлетъ—дужка, моцак.
Атмосфера—повітря.
Атмосферическій — атмосфе-
ричний, повітровий.
Аттестатъ—аттестат, свідство.
Ату, межд.—тю-тю! уджа!
Атукать—тютюкати.
Ау—агові! агось! (въ отвѣтъ).
Аудиторія — аудиторія, слу-
хальня.
Аукать — аговкати, перегуку-
ватися.
Аукціонный—ціновний, ліцита-
ційний.
Аукціонъ—ціновка, ліцитація,
поторжка.
Ауль—авул.
Афера—гешефт.
Ахинея—теревені, вісвітниця.
Ахти, межд.—лиш, лько!

Б.

Баба — баба, бабка; бабю;
жінка; паска, папушник;
у колодця — журавель; дов-
бня; совиѣдіе — квочка.

Бабахнуть — гепнути, бухнути.

Бабахъ, межд. — геп! бух!

Баба-яга — язѣбаба, гадра.

Бабенка — молодичка.

Бабень — бабій.

Бабить — бабувати.

Бабища — бабега, бабисько.

Бабій — жіночий; баб'ячий.

Бабій зубъ, раст. *Selerodium clavus* — ріжки.

Бабы руяна, раст. *Echium Onosma* — краснокорінь, громовик.

Бабка — баба; повивальная — баба, баба-сповитуха, баба-пупорізка, повитуха; рыба, *Gobios* — бичок; *G. melanostomus* — губань; *G. marginatus* — цуцки; кость-паця.

Бабникъ — бабій.

Бабочка — молодичка, жіночка; насѣк. метелик; ночная — нетля, вечірник; дневная — дневник; *maeroglossa fasciornus* — трутовець.

Бабукъ, *Dipus jaculus* — земляний заяць.

Бабушка — баба, бабуся, бабуня.

Бабе — жінота, жіноцтво.

Бабушка — забавка, цяцька.

Багажный — пакунковий.

Багажъ — пакунки.

Багоръ, *Socus* — червець; краска — манія, бакан.

Багоръ — гарб, ості, очепа, чіпе.

Багрецовый — червчастий.

Багрець — червець; кармазин.

Багрить — червонити.

Багровина — синяк, басаман.

Багровѣть — червонѣти.

Багрянецъ — см. Пурпуръ.

Багряный — червоний, кармазиновий.

Бадаржанъ, *Solanum melongena* — баклажан.

Бадейщикъ — бондарь.

Бадья — бадія, шаплик; кадовб; раст. *Typha -pogis*.

Бадьянъ, *illicum anisatum* — бодян; дикий, *Dictamnus albis* — лѣшникъ.

База — підстава, підвалина, первопідстава.

Базарничать — базарувати.

Базаръ — базар, торг.

Базилика — базилика; раст. *Oscimum basilicum* — васильки.

Базисъ — см. База.

Баиньки — спатки, спатоньки.

Байбакъ — ледар; зоол. — бабак.

Байбачій — бабаковий.

Байка, мануф. — бая.

Байковый — байовий.

Бакалавръ — бакаляр.

Бакалда — бакай.

Бакалейный — бакалійний.

Бакалейщикъ — бакалійник.

Бакалея — бакалія.

Бакенбарды — баконпарти, папороди, бурці.

Баклага — боклаг.

Баклушникъ — ледар, ледашо.

Баклушничать — байдикувати.

Бакча — баштан.

Балабанъ — дурень, бецман, телепень; пт. *Falco lanarius* — паріг.

Балаганный — ташовий, ятошний.

Балаганъ — таш, ятка.

Балагурить — базікати, гуторити.

Балагурство — перебенда, теревені, баляндраси, баляси, базікання.

Балагуръ — баляндрасник, балясник, перебендя, балаклій, базікало.

Балалаечникъ — балабайник.

Балалайка — балабайка.

Балансировать — рівноважитися; балянсувати.

Балансовый — білянсовий.

Баланс — рівновага; бухгалтер. — білянс.

Баластъ — тяж; пісок.

Балбестъ — цимбал, бейбас, бельбас.

Балбешка — оцупок, штурпак.

Балда — гуля; довбня; молот.

Балданъ, раст. *Rhamnus frangula* — жостір.

Балдахинъ — намет.

Балдріанъ, *Valiana officinalis* — свер'ян.

Балерина — танечниця, танцюра.

Балетоманъ — балетник.

Балка — сліга, балъка.

Баллотировать — голосувати, балянсувати, жеребувати, лѣсувати, галки класти.

Баллотировка — голосування, лосування.

Балованный — пещений.

Балованіе — пещення.

Баловать — пустувати, жирувати.

Баловать — мазькати, пестити.

Баловень — хананок, пестун, мазун, мамій.

Баловникъ — пустун, жирун.

Баловница — пуштушка.

Баловство — пустота, пустош; пестоші.

Балыкъ — балик.

Баль — баль.

Бальзаминъ, раст. *Impatiens noli tangere* — черевичок божої матері, не руш мене, розрив.

Бальзамированіе — бальзамування.

Бальзамировать — бальзамувати.

Бальный — бальовий.

Балюстрада — балаяси.

Банальный, о — звичайний, о.

Банда — ватага, зграя.

Бандероль — перепасок.

Бандить — розбишака, розбійник.

Банка — слой, слоік; метал. — бляшанка, пушка; оплетен. лозой — балцанка.

Банкетъ — бенкет, учта.

Банкиръ — банкер.

Банковый — банковий.

Банкротиться — банкрутувати.

Банкъ — банок.

Банникъ — мітла, віхоть; віник.

Банный — лазневий.

Бантъ — кокарда.

Банщикъ — лазнюк.

Банщица — лазничка.

Баня — лазня, мильня.

Баптизмъ — штунда.

Баптистскій — штундівський.

Баптистъ — штунда, штундарь.

Барабанить — туркотати, туркотіти, тарабанити; бубнити.

Барабанъ — бубон, тарабан.

Баракъ — курінь.

Баранецъ, раст. *Licopodium cavatum* — дереза.

Баранина — махан, шкопина, баранина.

Бараній — баранячий.

Баранки — бублики, сущики.

Баранокъ — гембель.

Баранчикъ — баранецъ; раст. *glechoma hederacea* — котик, шандра.

Баранчикъ обыкновенный, раст. *Primula veris* — ряст.

Баранъ — баран; смушок; таран; коловерть; коловертень; астр.-аретій.

Баранья трава, раст. *Arnica montana* — скусівник.

Барахтанье — борсання, тріпання, вовтузіння; борікання.

Барахтаться — борсатися, тріпатися, вовтузитися; борікатися.

Барашекъ — баранецъ, баранча, ягня; пт.-вівчарик; на морѣ, рѣкъ-зайчики; о тучках-баранці; на деревѣ-бруньки.

Барашекъ обыкновенный, раст. *Primula veris* — ряст.

Барашковый — ягнячий; смушевий.

Барбарисъ, раст. *Berberis garis* — кислич, байберис.

Барвена, рыба — барбун.

Барельефъ — низорізьба.

Баржа — лайба, шаланда, байдак.

Баринъ — пан.

Баритонъ — підбасок.

Бариться — паніти, паношитися.

Баричъ — панич.

Барка — берлина (съ папубой); гончак (безъ папубы);

Барокко, архит. — барок.

Барская спесь, раст. *Luchnis chalcedonica* — зірки.

Барскій — панський.

Барство — панство; панування.

Барствовать — панувати.

Барсукъ — харсун.

Барсучій — харсуновий.

Барханъ — кучугура.

Бархатистый — оксамитуватий.

Бархатный — оксамитовий.

Бархатцы, раст. *Tagetes patula erecta* — чорнобривецъ.

Бархатъ — оксамит.

Барченокъ — паня, панця, паннич.

Барчукъ — см. Барченокъ.

Барщина — панщина.

Барыня — пані; раст. *Xanthium spinosum* — холера, холерна трава.

Барышникъ — зискач; торг. лошадыми — хваринник, леврант.

Барышничать—перепродувати
 Барьеръ—барьера.
 Басенка—баечка.
 Басенникъ—басшник, байко.
 Басистый—басовий.
 Басище—басюра.
 Баснописецъ—байкарь.
 Баснословный, о—неподобний, неймовірний, нечувайий.
 Басня—байка.
 Басомъ—баса.
 Басонщикъ—шмукляр.
 Басонъ—гальон.
 Бассейнъ—водойма; водозбір; копанка, сажавка.
 Баста—годі, досить, шабаш.
 Бастіонъ—башта.
 Бастовать—страйкувати.
 Басурманить—бусурменити, безувірити.
 Басурманка—безувірка, бусурменка.
 Басурманскій—безувірний, безувірський, бусурменський.
 Басурманъ—безувір, бузувир, бусурмен.
 Бась—бас.
 Баталія—бій, баталія, побій.
 Батенька—батечко, татко.
 Батракъ—наймит, аргат, халаман.
 Батрачество—найми.
 Батрачить—наймитувати.
 Батрачка—наймичка, аргатка, халаманка, бурлачка.
 Батюшка—батько; (о священникѣ) панотець.
 Бахвалиться—хвалитися, хизувати, вихвалитися.
 Бахваль—хвалько.
 Бахвальство—хвальба.
 Бахрома—френзлі, теремки, торочки, торочки.
 Бахромистый—френзелястий, чепірнати.
 Бахромить—торочити.
 Бахромочный—торочковий.
 Бацнуть—гелнути, бухнути.
 Баць, межд.—хряп, брязь, лясь, торох.
 Башенный—баштовий, вежний.
 Башка—мокотира, салотовка.
 Башмакъ—черевик.
 Башманка, раст. *Syrpidium calceolus*—черевичок, черевикки.
 Башмачникъ—черевичник, швецъ.
 Башмачный—черевичний.

Башня—башта, вежа, турня; сторожевая—варовня.
 Баю-баю, межд.—люлі-люлі.
 Баюкать—люляти, вколескувати.
 Баять—моєти.
 Бдительный, -о—чуйний, пильний, -о.
 Бдѣніе—дбання, пильнування, чуйність.
 Бдѣть—не всипати, ніч зорити; пильнувати, дбати.
 Бедро—кульша, стегно.
 Бедристый—кульшастий, стегнастый.
 Безалаберность—безладдя, безлад.
 Безалаберный, о—безладный, -о.
 Безбедный—безклубий.
 Безбожіе—безбожничество, безбожність.
 Безбожникъ—безбожник; недоірок.
 Безбожный, -о—безбожний; безсумлінний, о.
 Безбокій—безбокий.
 Безболіе—безбілля.
 Безболѣзненность—безболізність, безбілля.
 Безболѣзненный, -о—безболізний, -о.
 Безбородый—безбородько, безбородий, голобородько.
 Безбоязненность—безбоязья.
 Безбоязненный, о—безбоязний, -о.
 Безбрачіе—безшлюб'я, безжонство.
 Безбрачный—безшлюбний, безженний.
 Безбрежность—безберегість, безбережність, безкрайість.
 Безбрежный—безберегий, безбережный, безкрай.
 Безбровый—безброгий, голобровый, безбровко.
 Безбрюхий—безчеревий.
 Безбѣдный—безбідний.
 Безвиный—безневинний, безвинний.
 Безвкусица—несмак.
 Безвкусный—несмачний, несмаковитий; не до впадобі, не до смаку.
 Безвлажный—безвоглий.
 Безвластіе—безуряддя.
 Безвластность—безвладність, безвлада.

Безвластный, -о — безвладный, -о.

Безводіе — безвіддя.

Безводный — безводный, безводий, безвідний.

Безвозбренный, -о — незаборонений, вільний, -о.

Безвозвратность — неворотність.

Безвозвратный, -о — неворотный, -о.

Безвоздушный — безповітряний.

Безвозмездный, -о — даремный, беззаплатный.

Безволосый — голомозий, голышкий, безволосый.

Безвредность — нешкодливість.

Безвредный, о — нешкодливый, незавадний, о.

Безвременный, -о — недочасный, безчасный, невчасный, -о.

Безвыходность — невихідність; беспорядность, безвиглядность.

Безвыходный — невихідний; беспорядный, безвиглядный.

Безвызданный — безвідданий.

Безверіе — безвір'я, невір'я, недовірство, безбожність.

Безвѣстіе — безвість.

Безвѣстный — безвістний, невідомый, незнаний, потаємный.

Безвѣтренный — безвітряный; затишний.

Безвѣтріе — безвітря, тиша.

Безглавый — безголовый.

Безглазый — безокий.

Безгласный — безголосый.

Безголовый — безголовый; дурноголовый.

Безграмотность — безписьменность, безписьменщина.

Безграмотный — неписьменный.

Безграничность — безмежность, безкрайность, безкрайность.

Безграничный — безмежный, безкрай, безкрайный.

Безгривый — безгривый.

Безгрѣшіе — безгрішя.

Безгрѣшный — безгрішний.

Безгубый — безваргий.

Бездарность — неадарність, нездольность; недотепа, нездара.

Бездарный — безкебетный, безхистый; недотепа, нездара.

Безденежность — безгрошевь'я, безгрошевність.

Безденежный — безгрішний, безгрошевный.

Безденежье — см. Безденежность.

Бездна — безодня, хлань, прірва; сила, безліч.

Бездоказательность — бездоводность, безпідставність.

Бездоказательный — бездоводный, безпідставный.

Бездолье — безділля, бездольність, недоля, безталання.

Бездольный — бездільный, безталанный.

Бездомный — безхатний, безхатник, безхатко.

Бездонный — безодний, безденный.

Бездорожье — бездоріжжя, непусть, безпуття.

Бездоходность — безприбутковость.

Бездоходный — безприбутковый.

Бездушіе — нечулість, бездушность.

Бездушный — бездушный; нечулий.

Бездыханный — бездушный, неживый, умерший.

Бездѣйственный — безчинный; безвладный.

Бездѣйствіе — безчинность; безвладность.

Бездѣйствовать — не діяти, не виявляти діяльності.

Бездѣлица — дрібничка, фрашка, дурничка, дріб'язок.

Бездѣліе — безділля, неробота, гулянки.

Бездѣлка — безділля.

Бездѣльник — ледащо, ледай, ланець, гульвіса, смодирь.

Бездѣльничанье — байдикування.

Бездѣльничать — байдики бити, бомки стріляти, марнувати час.

Бездѣтность — бездітність.

Бездѣтный — бездітний; бездітник; бездітница.

Бездѣтельность — бездіяльность, бездільність.

Бездѣтельный — бездіяльный, бездільник.

Безжалостный — безжалісливый, безжаліоний, безболісний.

Безжизненность — безживність.

Безжизненный — безживный, бездушный.

Беззаботный — безхлопотный, безтурботный, недбайный, бездумный, безжурный, безсумный.

Беззавѣтно — широко, цілою душею.

Беззаконіе — безправ'я, безсуддя, безсуд.

Беззагонный — безсудный, безправный.

Беззастѣнчивость — безсоромность; нахаба.

Беззастѣнчивый — безсоромный; нахабный.

Беззатѣпливый — немудрований.

Беззащитность — безоборонность.

Беззащитный — безоборонный. Беззвучіе — безгук.

Беззвучный — безгучный, безводголосный.

Безземельный — безгрунтный, безземельный; безземельник.

Беззубый — щербатый, беззубый.

Безконечный — безкрайный; нескінченный; — о работѣ — переробный.

Безкормица — безгодівля, голопаша.

Безкорыстіе — см. Безкорыстность.

Безкорыстность — некорисливість.

Безкорыстный — некорисливый.

Безкостный — безкостый.

Безкровельный — безверхий.

Безкровный — безкровный; безхатный, безпритульный, безрідный; безхатко, безрода.

Безкрылый — безкрилый.

Безладица — нелад, безладдя.

Безлистный — безлистный, безлестявий.

Безличный — безособовый.

Безлунный — безмісячный.

Безлѣсный — безлѣсный, безлѣсний.

Безлѣсье — безлѣсья.

Безлюдіе — безлюдя.

Безлюдный — безлюдый, неоселяний.

Безмозглый — безмозкий; дурный, безлуздый.

Безмолвіе — безгоміння.

Безмолвный — безгормный.

Безмолствовать — німувати.

Безміріе — безмір'я, неоміріність, безнеміріність.

Безмірный — безнемірний, безмірний, неомірний.

Безмятежность — безтурботность, супокій.

Безмятежный — безтурботный, супокійный.

Безнадежность — безнадійность, безнадія.

Безнадежный — безнадійный.

Безнаказанность — безкарність.

Безнаказанный — безкарный.

Безнаміреный — ненавмисный.

Безначаліе — безуряддя, безголів'я.

Безначальный — одвічний; безпочатковный.

Безногий — безногий.

Безносый — безносько, безносый.

Безнравственность — неморальность.

Безнравственный — неморальный; непутящий, нечесный.

Безобидный — нешкодливый, плохий, тихий; справедливый.

Безоблачный — безхмарный, безхмарный, нехмарный.

Безобразить — шпетити; дешпетувати.

Безобразіе — брідота, гідота, шпетність; дешпети.

Безобразникъ — дешпетник, шурубурник.

Безобразничать — дешпетувати, шурубурити.

Безобразный — брідкий, гідкий, шпетный; негожий.

Безопасность — безпека, безпечність.

Безопасный — безпечный.

Безоружный — безбройный, необроєний, незбройный.

Безосновательность — безпідставність.

Безосновательный — безпідставный.

Безостановочный — безупинный, невинный, безперестанный, безугавный.

Безответность — безодмовність, безодповідність.

Безответный — безодмовный, безодповідный; сумирный.

Безответственность — невідповідальність.

Безотвітственный — невідповідальний.
 Безотвязность — невідчепність.
 Безотвязный — невідчепний.
 Безотговорочность — невідмовність.
 Безотговорочный — невідмовний.
 Безотдачный — безповоротний, набезрічний.
 Безотлагательно — притьмом, приймом.
 Безотлагательный — доразний, пильний; невідкладний.
 Безотлучный — безвідходний.
 Безотносительность — безпоглядність.
 Безотносительный — безпоглядний.
 Безотрадный — безодрадісний, безрадісний.
 Безотступный — натрутливий, невідступний.
 Безотчетный — незвітний; необраховний, безобраховний.
 Безочередный — нечерговий.
 Безошибочный — непомильний, непохибний, нехибний.
 Безпалубный — безчердашний.
 Безпальный — безпальчий; безпалок, безпалько.
 Безпамятность — непам'ятливість.
 Безпамятный — непам'ятливий; неприємний; забудько, безпам'ятко.
 Безпамятство — безпам'яття, непамять; неприємність.
 Безпарный — безпарий.
 Безпаспортный — безбілетний.
 Безпеременный — незмінний.
 Безпечальный — безжурний, безсумний.
 Безпечность — недбайність, байдужість, безжурність, необачність.
 Безпечный, о — недбайний, байдужий, безжурний, необачний, о.
 Безплатный — безплатний, даремний.
 Безплодие, безплодность — яловість, неродючість, неплідність; безовочність.
 Безплодный — яловий, неродючий, неплідний; безовочний; даремний; см. Безполезный.
 Безплотный — безтільний, безтелесий.

Безподобный — незрівняний, недобрій.
 Безпозвоночный — безкряжний.
 Безпокоить — турбувати, непокоїти.
 Безпокоиться — турбуватися, клопотатися, побиватися, фрасуватися.
 Безпокойный, о — непокійний, невгамовний, турботний, о.
 Безпокойство — турба, турбация, турбанина, турбота, суята, фрасунок, турбування, та-рапата.
 Безпокоящий (кого) — суятник.
 Безпокоящийся (о комъ, чемъ) — суятник.
 Безполезный — некорисний, безхосенний, непожитошний; не потрібний; -человѣкъ-теліпайло.
 Безпомощность — безпомічність; безпорадність.
 Безпомощный — безпомочний, безпомічний, безпорадний.
 Безпорочность — безгрішність, безвадність, бездоганність.
 Безпорочный — безгрішний, безвадний, бездоганий.
 Безпорядок — безлад, безладдя, розгарад яш, нелад, гармидер.
 Безпорядочный — безладний, безладний; неприємний.
 Безпосредственный — безпосередній.
 Безпотомственный — безнащадний, безплемінний.
 Безпочвенность — безгрунтовність.
 Безпочвенный — безгрунтовний.
 Безпошлинный — безмитний.
 Безпощадность — безощадність, безжальність, безщадність.
 Безпощадный — безощадний, безжальний, безщадний.
 Безправіе, безправность — безправність.
 Безправный — безправний.
 Безпредѣльность — безкрайність, безкраїсть, безмежність, безмір'я, неосяжність.
 Безпредѣльный — безкрай, безкрайний, безмежний, безмірний, неосяжний.
 Безпрекословный — безперечний.
 Безпрепятственный — безперешкодний.

Безпрерывность — безвиводність, безпереривність, безупинність.

Безпрерывный — безупинний, безпереривний, безвиводний.

Безпрестанно — безпересталь, безперестанку, безперестанці, безперестану, безперестань, безуставично.

Безпрестанный, постоянный — рауразный.

Безприданница — безпосажна.

Безприкрасный — безокрасний.

Безприкладный — безприкладний.

Безпримѣсный, безпримѣшний, чистый, сугий, щирый.

Безпристрастіе — безсторонність.

Безпристрастный — безсторонній.

Безпріютный — безпритульний, безприхильний, безпричальний, беззахистний; бездомок.

Безпробудный — безпрокидний.

Безпроглядный — безпросвітний.

Безпроцентный — безвідсотний.

Безпутица — безпуття, непуть.

Безработица — безробіття.

Безраздѣльный, о — неподільний, о.

Безразличіе — однаковість; байдужість.

Безразличный — однаковий; байдужий.

Безразсудный — нерозсудливий, навісний.

Безрасчетливый — безошадний; нерозважний.

Безрогий — безрогий, комолий, гулий, шутый.

Безродный — безрідний; безрідний, безрода.

Безропотность — покірливість.

Безропотный — покірливий.

Безросный (день) — суховень.

Безрукій — безрукій.

Безрыбье — безриб'я.

Безсвязность — нез'язність, неладність.

Безсвязный — нез'язний, неладний.

Безсемейный — безродинний.

Безсердечіе — безсердечність; лютість.

Безсердечный — немилосердний; лютий.

Безсила — безсилля, несила; безвладність.

Безсильный — безсилий, кволий, недужий, хирний, хирлявий, хирий, хиренний; безсило, безсилка.

Безсилѣть — знесилюватися, збуватися сили, упадати на силах.

Безсхважный, -о — щитний, шільний, -о.

Безславить — неславити, ославляти.

Безславный, -о — неславний, ганебний, -о.

Безслезный — безслізний.

Безсловесный — немовлячий, німий, без'язикий.

Безслѣдный, -о — безслідний, -о.

Безсмертіе — безсмертність.

Безсмертникъ, раст. Helichrysium — сварливець, чмелъ; Xeranthemum — безсмертки.

Безсмертный — невимрущий.

Безмысленность — безтямність, безглуздість, недоречність.

Безмысленный — безтямний, безглуздий, недоречный.

Безмыслица — нісенітниця.

Беззмѣнный, -о — незмінний, -о.

Беззмѣжный — беззмѣжний.

Безсовѣстность — безсумлінність, безечність.

Безсовѣстный — безечний, безсумлінний, безсумлінник.

Безсодержательность — безмістовість.

Безсодержательный — безмістовий.

Безсознательность — безчуття, непритомність; несвідомість.

Безсознательный — несвідомий; лишившийся чувствъ, — безчувственный, непритомный.

Безсознанный — безсумнівний.

Безсонница — безсоння, безсонница.

Безсонный — безсонний.

Безспорность — безперечність, безсуперечність.

Безспорный — безперечний, безсуперечный.

Безсребренникъ, -ца — безсрібник, -ця.

Безсрочно — на-безрік.

Безсрочный — набезрічний, безтерміновий.

Безстрастный — спокійний, байдужий, нечулий.

Безстрашіе — безбоязья, небоязність, відвага.

Зестрашний — безбоязний, не-
 боязкий, відважний; небій.
Безстыдникъ, -ця — безличник, -
 ця, безецник, -ця, безсоро-
 мтник, -ця, соромітник, -ця.
Безстыдный — безсоромітний,
 безличний, безсоромний, со-
 роміцький.
Безстыдство — безсоромність,
 безецність, безсоромітність.
Безстыжий — см. Безстыдный.
Безсчетный — неалічений.
Безсмянный — безнасіний.
Безтактность — нетактовність.
Безтактный — нетактовний.
Безтолковость — безглуздя, не-
 тям: неодоладність.
Безтолковый — безглуздий, без-
 лепкий, дурноголовий, недо-
 ладний.
Безтѣлесный — безтелесный.
Безубыточность — безутрат-
 ность.
Безубыточный — безутратный.
Безукоризненность — бездоган-
 ность, бездокірність.
Безукоризненный — бездоган-
 ный, бездокірний.
Безумецъ — шаленець, безуман,
 шаленяк, божевольць.
Безуміе — безумство, шален-
 ство, навіженство, божевіл-
 ля, безум.
Безумный — дурний, безголо-
 вий, навісний, безрозумний,
 навіжений.
Безумолчный — немовчний,
 безугавний.
Безумствовать — шаліти, наві-
 сніти, скаженіти, дуріти.
Безумъ — безуміти, тратити
 розум, терятися.
Безупречность — бездоганність.
Безупречный — бездоганный.
Безурядица — безлад, безлад-
 дя, нелад.
Безусловный, -о — безумовний, -о.
Безуспѣшный, -о — невдалий,
 даремний, безскутечний, -о.
Безусый — безаусый; безус, го-
 ловус.
Безуѣшный, -о — нерозважний,
 нерозмайний, -о.
Безухій — безвухий; безух.
Безучастіе — безуважність, байд-
 дужість.
Безучастный — безпричасний,
 безуважний, байдужий.
Безформенный — жмаковитий,
 жмачастий, безформенний.

Безхвостный — безгузий, куций,
 безхвостий.
Безхитростный — безхитрий,
 нелукавий; щирый.
Безхлопотный — безхлопітний,
 безтурботний.
Безхлѣбный — безхлібний.
Безхлѣбье — безхліб'я.
Безцвѣтный — безбарвний, без-
 колірний; о лошадях — без-
 мастий.
Безцеремонный — нецеремон-
 ний, незвичайний.
Безцѣльный, -о — безцільний, -о.
Безцѣнность — безвартність,
 безцінність; неоцінність.
Безцѣнный — безвартний; без-
 цінний; неоцінний; дорогий,
 коханий, любий.
Безцѣнокъ — безцін, безцінь.
Безчеловѣчность — нелюд-
 ськість, лютість.
Безчеловѣчный — нелюдський,
 лютий.
Безчестіе — неславити, без-
 честити, ганьбити.
Безчестіе — безчестя, неслава,
 ганьба.
Безчестный, -о — безчесний, га-
 небний, -о.
Безчешуйный — безлуский.
Безчинство — дешпет, бешкет.
Безчинствовать — дешпетувати,
 бешкетувати.
Безчисленность — безлік, незлі-
 ченність.
Безчисленный — незлічений.
Безчувственный — нечулий; без-
 притомний.
Безчувствие — безчуття.
Безшабашный — неугомонний;
 зайдиголова, паливода.
Безшумный — безгучний, без-
 гуркітний, безшелестний, не-
 гомітний, тихий.
Безшумочный — безжартонний.
Безыменный — безнайменний;
 в пальць — підмезинний.
Безыскусственный — простий, не-
 штучний, нештворний.
Безысходный — безвихідний,
 невикрутний, безвиглядний,
 безпорадний.
Бекасъ, пт. — вівчарик, бара-
 нець, полежань.
Бекрень — бакір.
Белена, бот. *Hyoscyamus niger*
 — блекота, німичя.
Велиберда — нісенітниця, кур-
 ау-верзу.

- Бергамоть, бот. *Citrus bergamia*-глива; *Citrus limette*-бергамота.
- Бердышъ—келеп.
- Береговой—побережний, бережний.
- Берегъ—беріг, бік, край; крутой-нависень; правый, лѣвый-правий, лівий бік; отвѣсный-пристіи.
- Бередить—ятрити.
- Береженіе—ховання.
- Бережливость—ощадність, щадність, ощада.
- Бережливый, о—ощадний, щадний, щадливый, о.
- Бережность—обережність.
- Бережный, о—обережний, о.
- Береза, *Betula alba*—береза.
- Березникъ—березняк.
- Березовикъ, грибъ *Boletus scaber*—бабка, красноголовецъ.
- Березовка—березівка.
- Березовый—березовий.
- Беременная—вагітна, тягітна, черевата, важка, груба.
- Беременность—вагота, тяжа.
- Беременъть—ваготіти, тяжіти.
- Берескледъ европейскій, раст. *Euonymus europaeus*-саклак, жигалок.
- Беречь—стерегти, пильнувати, поберігати, сокотити, гледіти, берегти чого; ошчажати, ховати.
- Беречься—поберігатися, стерегтися, берегтися, постерігатися.
- Берлога—барліг, скота, лігво; медвѣжья-гайно.
- Берущій—брачкий.
- Берцовая кость—суреля, цуреля, гомілка.
- Бершъ, рыба *Lucioperca volgensis*—чоп.
- Бесъ, раст. *Erytonium dens canis*—собачки.
- Бесѣда—розмова, балачка, бесіда.
- Бесѣдовать—розмовляти, балакати, бесідувати.
- Бесѣдка—альтана, тінник, накривка.
- Бечева—лихва, кодола, ляма.
- Библейскій—библійний.
- Библиотека—книгозбірня.
- Бивень—икла.
- Билетъ—квиток, картка.
- Било—калатало; бринталь; товкач; перелок.
- Бинтовать—бандажувати, навоювати.
- Бинтъ—бандаж, завій.
- Биржа—біржа.
- Биржевикъ—біржак.
- Бирка—карб.
- Бирчить—карбувати.
- Бирюза—туркеза.
- Бирюзовый—туркезовий.
- Бирюковатый—вокуватий.
- Бирюкъ—вовк; сулій, сторчогляд, похнюпа.
- Бисеринка—силянка.
- Бисерный—силянковий.
- Бисерь—силянка.
- Бись—ще раз!
- Битва—баталія, бій, побій.
- Виткомъ—напхом.
- Вить—бити.
- Виться, бороться—ретитися, битися.
- Бичевать—батожити, катувати.
- Бичевка—шворка.
- Бичъ—батіг.
- Биографическій—життеписний, биографичний.
- Биографія—життепис, біографія.
- Благо, с.—добро; нар. добре, добро.
- Благовидный—гожий, гарний; добрый.
- Благоволеніе—зичливість, ласка, добрість.
- Благоволить—бути ласкавим, бути доброї волі до кого; зволяти.
- Благовоніе—пахощі.
- Благовонный—запашний.
- Благовоспитанность—добре виховання, вихованість.
- Благовоспитанный—добре вихований.
- Благовременный—вчасний.
- Благовърный—правовірний; суш. м. р.—чоловік, старий; суш. ж. р.—жінка, стара.
- Благовъститель—благовістник.
- Благовъсть—дзвін до церкви.
- Благовъщеніе—благовістя; благовіщення.
- Благовъщенскій—благовістний.
- Благоговѣнный—побожний; найпокірніший.
- Благоговѣніе—побожність; шана, пошана, покора.

Благодареніе—дяка, дякування
Благодарить—дякувати.

Благодарный, -о—вдячний, -о.

Благодарственный—подячний.

Благодатный — добродайный;
повный ласки, благословен-
ний.

Благодать—ласка божя; лас-
кавість, добродійство; рос-
киш, багатство; раст. *gratio-
la officinalis*—золототисячник.

Благоденственный—щасливий.

Благоденствие — добробут, га-
разд.

Благоденствовать — гаразд ся
мати, у доволі бути.

Благодушие—добродушність.

Благодушный, -о — добродуш-
ний, добросердий, -о.

Благодѣтель, -ница — добродѣй,
-ка, добротинець, -ница.

Благодѣтельность—добрий ску-
ток.

Благодѣтельство — добро-
діяти, добро чинити.

Благодѣяніе — добродійство,
доброчинство.

Благожеланіе—зичливість.

Благожелатель—зичливець.

Благожелательный, -о—зичли-
вий, -о.

Благовзвучіе—зграйність, мило-
звучність.

Благовзвучный, -о — зграйний,
милосвучный, -о.

Благой—добрий; шалений, не-
самовитий; спасенный.

Благолюбіе—краса, окраса.

Благомысліе—добротисність.

Благонадежность — надійність,
певність, сталість; міць,
тривалість.

Благонадежный — надійний,
певний, сталий; міцний,
тривалий.

Благонамѣренный—см. Благо-
мыслящий.

Благонаравіе—обичайність.

Благонаравный, -о — обичайний.

Благообразіе—гожість, врод-
ливість.

Благообразный—гожий, врод-
ливий.

Благополучіе — гаразд.

Благополучно—гаразд, добре.

Благополучный — щасливий,
добрий.

Благоприличіе — звичайність,
порядність.

Благоприличный—звичайний,
порядний.

Благопристойный—присталий;
доречный.

Благопробрѣтенный — набут-
ный, добутний.

Благоприятный—сприятливий,
сприятний, нагідний, го-
жий, погожий, погодний.

Благоприятствовать — щасті-
тися, сприяти, погоджати,
-дити, щастити, годити.

Благоразуміе — розважність,
розсудність.

Благоразумный, -о — розваж-
ний, розсудний.

Благорасположеніе — прихиль-
ність, ласка, зичливість.

Благорасположенный — при-
хильний, зичливий.

Благородникъ, раст. *Eupato-
rium cannabinum*—сідач.

Благородный, -о—шляхетний, -о.

Благородство—шляхетність.

Благосклонность—ласка, ла-
скавість, прихильність.

Благосклонный, -о—ласкавий,
прихильний, -о.

Благословеніе—благословення.

Благословенный—благословен-
ний.

Благословлять, -вить—благо-
словляти, -вити.

Благосостояніе—добробут.

Благостыня—добрий вчинок,
добро.

Благость—добрість.

Благодѣвореніе—добродійність,
доброчинність.

Благодѣворитель—добродѣй, до-
бротинець.

Благодѣворительный—добродѣй-
ний, добротинний, благо-
дѣйний.

Благодѣворить—добро чинити.

Благодѣворный — добротинний;
добротутешный.

Благоугодный—любий, милий,
бажаний, -о.

Благоустроенный — упорядко-
ваний, уряджений; оку-
коблений, укукоблений.

Благоустроить — окукобити,
укукобити; дати добрий лад.

Благоустройство—добрий лад;
окукоблення, укукоблення.

Благоуханіе—пахощі.

Благоуханный—запахний.

Благоухать—пахтѣти.

Благочестивий, -о—побожний, святоблिवий, -о.
 Благочестіє—побожність, святоблिवість.
 Благочиніє—добрий лад; благочинство.
 Благочинний—звичайний, порядний; благочинний; сущ.—благочинник.
 Блаженний—щасний, щасливий.
 Блаженство—раювання, щасливість, щастя.
 Блаженствовать—раювати.
 Блажить—дуріти, пустувати.
 Блажь—дур, примха.
 Блеваніє—блювання, ригання.
 Блевать—блювати, ригати.
 Блевота—блювота, ригота, ригачка, риги.
 Блевотина—блювотина, блюваки, риговина.
 Блеклость—зів'ялість, блідість, змарнілість, фунілість.
 Блеклый—зів'ялий, блідий, змарнілий, фунілий.
 Блєкнуть—фуніти, в'янути, нидіти, марніти; лияти.
 Блескъ—блиск, лиск; перепих, пишнота.
 Блестка-яска, блискітка, блищик, блища.
 Блестнякъ, раст. *Chrysis*—блищак.
 Блестѣть—хрястіти, ряхтіти, блищати, блискотіти, блискуватися, ясніти, блискати, мигтіти.
 Блестящій—блискучий, блискавий, склячий, хряскучий.
 Блеяніє—мекіт, мекання.
 Блеять—мекати, мекекати.
 Ближе—близче.
 Ближній—ближній.
 Близить—близити, наближати.
 Близиться—наближатися, надходити.
 Близкій—близький, ближомий.
 Близко—близько, поблизу, зблизька.
 Близлежащій—поблизький.
 Близнецъ—близня, близнюк.
 Близорукій—короткозорий, низькоокий, призорий.
 Близорукость—короткозорість, низькоокість, призорість.
 Близость—близкість, близина.

Близъ—біля, побіля, поблизу, край, коло.
 Блинъ—млинець.
 Блистаніє—блискакня.
 Блистательность—блискотність, блискавість, блискотливість.
 Блистательный, о—блискотний, блискавий, блискотливий, о.
 Блистать—блискотіти, ясніти, зоріти.
 Блокировать—блюкувати.
 Блондинка—білявка, білява.
 Блондинъ—білявець, білан, білявий.
 Блонокъ—обапол.
 Блоха—блоха.
 Блоха земляная, наѣкъ. *Haltica*—скакелюха.
 Блошистый—блохастий.
 Блошій—блошиний.
 Блошка—блішка.
 Блошная трава, раст. *Polydornum persicaria*—ріпчак.
 Блошникъ, раст. *Aspidium filix femina*—жіноча папороть.
 Блошница, раст. *Origanum vulgare*—материнка.
 Блудить—блудити, блукати; бахурувати.
 Блудникъ—перелюбник, бахур.
 Блудница—перелюбница, бахурка.
 Блудный—перелюбний, розпустний, бахуруватий.
 Блудъ—перелюб, перелюбки.
 Блужданіє—блукання, блукання.
 Блуждать—блукати; поневірятися.
 Блуждающій—блудящий, блукливий.
 Блуза—блюза.
 Блѣдная немочь, *Chlorosis*—блідниця.
 Блѣноватый—блідавий.
 Блѣдолицый—блідовидий, блідий на церу.
 Блѣдность—блідота.
 Блѣдный—блідий.
 Блѣднѣть—бліднути, полоти́ти.
 Блюдечко—мисочка.
 Блюдо—таріль, полумисок; страва, потрава.
 Блюдолизничать—тарілки лязати; об'їдати кого, жити на чий кошт.

Блюдолизъ—фарфоллиз; похлі-
бець, дармсід.

Блюсты—ховати, гледіти, сте-
реггти, дозирати, пильну-
вати.

Блюститель, -ница — дозорець, -
рница, доглядач, -ка.

Бобковинка, раст. *Anthoxan-
thum odoratum*—душиця.

Бобовидный—біб'астий.

Бобовикъ—бобовиння.

Бобовникъ, раст. *Amygdalus
nana*—бабчук.

Бобръ, зоол. *Caster fiber*—бо-
бер.

Бобъ, раст. *Legumen, Faba*—
біб.

Бобыль—безхатник, бездомок,
бурлака.

Бобы цвѣтушіе — см. Цвѣту-
щіе бобы.

Богадѣльня—шпиталь, божий
дім.

Богатосдаренный — кебетний,
стіпний, здібний.

Богатство—багацтво, роскіш.

Богатый—багатий, заможний,
маєтний; гоїний, пишний,
роскішний; коштовний; —
чѣмъ-багатий на що.

Богатырь—велетень.

Богатѣть—багатіти, можнати,
розживатися.

Богачъ, -ка—багатирь, -рка.

Богиня—богиня.

Богобоязненность — богобій-
ність, богобоязність.

Богобоязненный, о — богобій-
ний, богобоязний, о.

Боговдохновенный — богонат-
хненний.

Богомать—божа мати.

Богомолецъ — прочанин, про-
чанка.

Богомолье—проща; богемілля.

Боготступникъ — безбожник,
недовірок.

Богopodobный—богостотний.

Богпротивный—богозневаж-
ний.

Богородица—богородиця.

Богородская трава полевая,
Thymus serpyllum—чебрець,
чебрик, чебчик.

Богослужение — відправа, служ-
ба божя.

Богоспасаемый—см. Богохра-
нимый.

Боготворить—божестенти; адо-
рувати.

Богоугодный—богумилий, бо-
гулюбий.

Богохранимый — богоберезе-
ний.

Богоухление—блісанірство, бо-
гозневага.

Богохульникъ, -ница—блюзнір,
ка, богогневажаць, - жниця.

Богоухство — см. Богохуле-
ние.

Богохульствовать—блюзнитъ
бога гневажати.

Богочеловѣкъ—боголюдина.

Богоявление (праздникъ)—воло-
хреще, орданъ.

Богъ—біг, бог.

Бодать—брати на роги, буца-
ти.

Бодаться—битися рогами.

Бодливый—битливий.

Бодриться—бадьоритися.

Бодрость—бадьорість, трипа-
лість, жвавість; сміливість,
відвага, отуха.

Бодрствовать — пильнувати,
чутти, чувати.

Бодрый — бадьорий, чустрий,
тривалий, жвавий; відваж-
ний, сміливий.

Всевоёй — войовий, бойовий
бойний.

Боецъ — бояк, войовник; ку-
лачный—перебієць.

Божба—божіння.

Божескій—божий.

Божественность—божність.

Божественный, о—божний, -с

Божество—богостота.

Божиться—божитися.

Божье дерево, бот. *Artemis
abrotanum*—біждерево.

Божья королка, насік. *Coccinea
serp. punctata*—бездрик,

бездрик, сонечко, петрик,
серденько.

Божница—божник.

Бой—см. Битва.

Бойкій — шварний, шворний,
моторний, меткий, жвавий,
шпаркий.

Бойкое (мѣсто)—розира.

Бойница—бійниця.

Бойня—різниця; різня, крива-
вий бій.

Бокаль—кеlex, пугар.

Боковой—побічний, бічний.

Боксировать—боксувати.

Бокъ—бік; (мясо съ ребрами)
схаб.

олванъ — бельбас, бецман, дурбас, йолоп, бейдак; штурпак, надовбень.

Болотистый—багинистый.

Болотный—болотяний, багно-вый.

Болото—багно, белото, синявка; ржавое—рудявина, рудка, руда.

Болтаніе—бовтанія; теліпанія; базіканія, белькотання.

Болтать—бовтати, колотити; махати, дригати; перебендovati, торохтіти, белькотати, патякати, базікати, рейдити, форкотати, фляворити, фльокотати.

Болтаться — бовтатися, колотитися; тинятися; теліпатися, мотатися.

Болтливый — белькотливый, форкотливый, язикастый, щебетливый, фляворливый.

Болтовня — баяси, теревені, перебендя, торочення, базікання, цокотнеча, цокотня.

Болтунъ — щебетун, цокотун, балаклій, балакун, лепетун, белкотун, щебетій, цвсн-тюх, талалай, торохтіій.

Болтуны—талалайка, торох-тійка, щебетуха, цокотуха, белькотуха, лепетуха, со-котуха.

Болтъ—пругонич.

Воль—біль.

Вольница—лікарня.

Больничный—лікарницький.

Вольно—боле, болізно; ура-зливо, тяжко, важко; дуже, тяжко, велими.

Больной—слабый, хорый, хворый, недужий; тяжело-труд-ный; — безнадежно-смертен-ный.

Больше — більш;—всего—над-усе, за все, самое більш, найбільш.

Большеголовый — головатый; голованъ, голово.

Большинство—більшість, біль-шина.

Большій—побільший, більший.

Большой—великий, здоровый, тяжкий; нѣсколько боль-шой—повеликий.

Вольшущий—величезный.

Вольшій—хвореный.

Белѣе—більш, гірше; над.

Болѣзненность—хоробливість, хворовитість, хворобливість, слабовитість, хирність; бо-лізність.

Болѣзненный — хорявий, хир-ливый, хорячий, хоровитый, хоробливый, хворобливый, хирый, хиренный, коолий, безздоровный, слабовитый; суц.-скергеля.

Болѣзь — хвороба, хворота, хирячка, хворість, слабість, недуга, неміч, хира; англій, ская-олима.

Болѣть—недужати, слабува-ти, хоріти, хворіти, червѣти, чев'ядіти, хиріти, хирлати, хирляти.

Волочій—уразный, уразливый.

Бомба—бомба.

Бомбардировать — бомбувати, бомбардувати.

Бомбардиръ—гарматник, гар-матій, гармаш.

Борачъ, раст. Borago-ori-рошник.

Борбора, раст. Bunias orienta-ліс—грицик.

Бордюръ—окравка, крайка.

Бореніе—боріння, борікання.

Борець — борець; перебісць; раст. Conium maculatum — свистюля, сикавка.

Борзая собака—хірт, хорт.

Борзописець—шкрабіка, баз-грач.

Бормотаніе—буркотання; мур-мотіння, мимриння, бур-чання, бубоніння.

Бормотать—буркотати, турко-тати; мурмотати, бурчати, жебоніти, хамаркати.

Бормотунъ—мимря.

Боровій—кнурячий.

Воровъ—кнур.

Борода—борода.

Бородавка—бородавка.

Бородатый—бородатый.

Бородачъ—бородай.

Бородка—борідка.

Бородокъ (у кузнецовъ)—про-бій.

Бороздчатый, бот.—остистый.

Борозда—бсрозна, скорода.

Бороздильникъ—рало.

Бороздить — борознити, ско-родити, ралити.

Бороздка—борозенка.

Бороздникъ—рало; сапа.

Бороздчатый—борознистый.

Борона—борона.
 Бороченіе—скородіння, воло-
 чіння.
 Боронильщикъ—скородільник,
 волочільник.
 Бороновать—скородити, воло-
 чити.
 Бороть—бороти, подужувати,
 перемагати.
 Боротся—боротися; змагати-
 ся, дужатися; съ препятст-
 віями—побиватися.
 Бортовой—бортяний.
 Бортичать—бортикувати.
 Борть—край, беріг; судна—
 облавок.
 Борть—колода, борть.
 Боръ—бір; брання.
 Борьба—боротьба, бороття.
 Босикомъ—босака, босоніж.
 Босой—босий.
 Босоногий—босий, босоногий.
 Босоножка—босоніжка.
 Босякъ—босак; халамидник.
 Ботанический—ботаничний,
 рослинний.
 Ботвина—гичка.
 Ботинокъ—полуботок.
 Вотфортъ, ты—чобіт, чоботи.
 Боцманъ—старшина, боцман.
 Бочарничать—бондарувати.
 Бочаръ—бондарь.
 Бочениться—бокувати; брати-
 ся у боки.
 Боченокъ—барило.
 Боченочный—барилковий.
 Бочечный—бочковий.
 Бочистый—бокатиї; бокань.
 Бочка—путня; водовозная—са-
 ка.
 Бочкообразный—барилькува-
 тий.
 Боязливость—боязкість, по-
 лохливість, лякливість.
 Боязливый, о—боязкий, по-
 лохливий, лякливий.
 Боязнь—страх.
 Боярышникъ, раст. *Crataegus*
oxycantha—глід.
 Бояться—боятися, страхатися.
 Бравый—голіїний, жвавий.
 Брага—брага.
 Брадобрей—голяр, голій.
 Бражникъ, ца—гультай, -ка.
 Бражничать—гультаїти,
 пити-гуляти, чаркувати.
 Бразды—біжки.
 Бракованное—покидька, обірок.
 Браковать—покидати.
 Браковка—покид.

Бракосочетаніе—шлюб.
 Бракъ—шлюб, подружжя; не-
 годн. предметъ—покидь,
 покидька, обірок.
 Бранить—лаяти, сабанити,
 цабанити, безчестити, сва-
 рити.
 Браниться—лаятися, фукати.
 Бранчивый—сварливий.
 Брань—лайка, лаяння, фук,
 свар, зв'яга.
 Браслетъ—обручка.
 Братнича—сварливий.
 Братиться—брататися.
 Братецъ—братік, братусь.
 Братишка—братко.
 Братобійство—братовбивство,
 братогубство.
 Братскій—см. Братственный.
 Братственный—братерський.
 Братство—братство; братер-
 ство; побратимство.
 Брать—брат; названий—поб-
 ратим.
 Брать—брати; збирати; поби-
 рати.
 Братся за что—братися до
 чого; поспішно—прихвачи-
 ватися, -хватитися.
 Брачный—шлюбний, весіль-
 ний; подружний.
 Бревенчатый—рублений.
 Бревно—цурпак, колода, брус;
 круглое—вибель, виляк;
 обтесанное—тесан.
 Бредень—володь; для раковъ,
 небольшой—рагеля.
 Бредина, раст. *Salix caprea*—
 верболіз.
 Бредить—верзати, блудити сло-
 вами, маячити, марити.
 Бредни—теревені, вигадки.
 Бредъ—маячня, вживання.
 Брезгать—гидувати, шкарелю-
 тися, гребати, бридитися,
 гордувати.
 Брезгливость—гидливість, брид-
 ливість.
 Брезгливый—гидливий, брид-
 ливий.
 Брезжить—блискати, мигтіти,
 блимати, дніти, на світ бла-
 гословлятися.
 Бремя—тяжина, тягар, вага,
 тягар, тягарь.
 Брелокъ—дармовис.
 Бреніе—грязиво, болото, кал.
 Бренность—тілність, мар-
 ність, нетривалість.

Бренний — тлінний, марний, нетривалий.
 Бренчалка — брязкітка.
 Бренчаніє — цоркіт, брязкіт; бринькання.
 Бренчать — брязчати, чеберчати, цоркотіти, цоркати; бринькати, трюмкати.
 Брести — шлямпати, плентатися, чвалати, тягтися.
 Брешь — вилім, вирва.
 Брильянт — діамант.
 Бритва — голиця, голяк.
 Бритвенница — голитовня.
 Бритвенный — голитовний, голичний.
 Бритый — голений.
 Брить — голити.
 Бриться — голитися.
 Бритьє — гоління.
 Бровистый — броватий; бровань.
 Бровный — брівний.
 Бровь — брова.
 Бродильный — квасний.
 Бродильня — квасня.
 Бродить — волочитися, тинятися, блукати, шведнати, вештатися, триндатися; хім.-шумувати, мусувати.
 Бродникъ — волок.
 Бродокъ — пресбій.
 Бродяга — флигош, волоцюга, блудяга, тягача, заволока, прибула, блудець.
 Бродяжничать — волочитися.
 Бродяжничество — побридки, волоцюжництво, проволокита.
 Бродячий — мандрівний, шки-тавий.
 Броженіє — мусування.
 Броненосецъ — панцерник.
 Броненосный — панцерний.
 Бронза — спиж, брондза.
 Бронзировать — спижувати, бронзувати.
 Бронзировка — спижування, брондування.
 Брондзовка. настьк. *Aphovius fossor* — оленка.
 Бронзовый — спижовий, брондзовий.
 Броня — панцер.
 Бросаніє — кидання, шпурляння.
 Бросать, -сить — кидати, кинути, шпурляти, -рнути, шпуряти, -рити, швиргати, -ргнути, швигати. -гнута; вертати; кидати, покинути; лишати, лишити; занехати.

Бросаться, -ситься — кидатися, кинутися, метатися, метнутися, пориватися, пореатися, шататися, шатнутися, соватися, сунутися.
 Броскій — кидкий, меткий; меткий, жвавий; нікчемний.
 Броскомъ — навкидя, кидькома, скидя.
 Брудершафтъ — побратимство.
 Брульонъ — чорнетка.
 Брусника, раст. *Vaccinium vitis idaea* — камінки, гододза.
 Брусоса — терпуг, рашпель.
 Брызгалка — кропило, порскальце, порскавка.
 Брызганіє — чвиркання, порсання.
 Брызгать, -знуть — чвиркати, -кнути, порскати, -снути, сикати, -кнути; шпувати, прикропляти, -пити.
 Брызги — чвирки, порски.
 Брызнуть (струей) — свиснути.
 Брыкаться — вихати, фиркати, брикатися, хвицати.
 Брыкливый — вихливий, брикучий, хвицливий.
 Брысь — тпрусь, прись.
 Брюзга — дринда, буркуи, мрукало.
 Брюзглый — одутый.
 Брюзгнуть — пухти.
 Брюзжаніє — буркіт, бурчання.
 Брюзжать — буркотіти, бурчати.
 Брюква — кочерега.
 Брюки — штани.
 Брюнетка — чорнявка, чорнюха, чорнява.
 Брюнетъ — чорнявий, чорнявощ.
 Брюханъ — черевань.
 Брюхастый — череватий.
 Брюхатѣть — череватіти.
 Брюхо — черево.
 Брюшина — челець, черевина.
 Брюшко — черевце.
 Брюшной — черевний.
 Бряканіє — цоркіт.
 Брякать — брязчати, цоркотіти, цоркати.
 Бряканіє — брязкотня.
 Бряцать, побрякивать, — брязкати, побрязкувати, побрязкати, побрязчати, брязкотіти.
 Бубенчикъ — балаболка, балабон, брязкітка, брезкулька.
 Бубень — бубон.
 Бубновка — дзвінка.
 Бубновыи — дзвінковий.

Бубны (карты)—дзвінкі.
 Бугористый—горбастый.
 Бугорок—пагірок, горбик.
 Бугорчатка, мед.—сухоти.
 Бугорчатый—горбкуватый, пагірковий.
 Бугоръ—хупор, горб, могила.
 Бугристый—сугорбистый.
 Буйсприть (судох.)—пыка.
 Буде—як що, кэлі.
 Будильникъ—будило.
 Будить—буркати, розбуркувати, будити, пробуджати, пробужувати, збуджувати.
 Будка—будка; (въ телѣгѣ) табурка.
 Будничный—буденний.
 Будоражить—турбувати, колотити, баламутити.
 Будочникъ—будник.
 Будра, раст. *Hedera Helix* — плющ.
 Будто—буцім, наче, ніби, мов, чей, чей-би; хіба? невже?
 Будто бы—мовляв, не скажи, ніби то, наче б то.
 Будущій—майбутній, приший, прийдешній.
 Будущность—майбутність, будучність, пришість, прийдість.
 Буеракъ—байрак.
 Бузлакъ, раст. *Crocus reticulatus*—сиротень, просурень, просуринка.
 Буйволь—буйвіл.
 Буйный—бешкетний, гвалтовний, бурхливий, рвацкий.
 Буйство—гвалт, бешкет.
 Буйствовать—бешкетувати, галабури́ти.
 Бука—хо, хоха; бундук, темрюк; нелюда.
 Букашка—коймашка.
 Буква—літера; гласная—головка; согласная—шелесті́вка.
 Буквальный—достотний, дослівний, достоменний.
 Букварь—граматка, абетка.
 Буквенный—літерний.
 Букетъ—пучок.
 Букинисть—старокнижник.
 Букля—кучер.
 Буксирный—тягловий.
 Буксиръ—тягло.
 Букъ-бук; луг митель; жлукто.
 Булавка—шпилька, пришіпелька.
 Булавочный—шпильковий.

Булка франц.—франзо́ля; обык—булка.
 Булочная—пекарня.
 Булочникъ—пекарь.
 Булочница—пекарка, перепічка.
 Бултыхнуться—шубовскути, бовтнути.
 Бултыхъ—шубовсть, плюсь, шуль, бовть.
 Бульдогъ—британ.
 Бульсень—юшка.
 Бумага—папір; почтовая—листовий папір; оберточная и промокательная—бібула; хлопчатая—бавовна; гербовая—штемпельовий папір.
 Бумагомаратель—шкрабіка; базграч.
 Бумагопродавецъ—папірник.
 Бумажка—папірець.
 Бумажникъ—папіровник.
 Бумажный—папіровий; фабрикантъ—папірник;—ная фабрика—папірня.
 Бумазейный—бархановий.
 Бумазея—бархан.
 Бунтовать—баламутити, підбурювати.
 Бунтоваться—ворохобити, бунт зривати.
 Бунтовской—бунтовливий, ворохобний.
 Бунтовщикъ—бунтарь, бунтовник, ворохобник.
 Бунтовщическій—бунтовничий.
 Бунтъ—ворохібини, ворохі́бня, ворохі́бництво.
 Бура—блідень.
 Буравить—свердли́ти.
 Буравчикъ—свердлик.
 Буравъ—свердел, свердло; рудничный—штирь, свідер.
 Буранъ—хуртовина, заверюха, шаркан, штурма.
 Бургомистръ—бурмистер.
 Бурбонъ—грубіян.
 Буреломъ—вітролом.
 Буржуа—мішанин.
 Буржуазія—міщанство.
 Буржуазный—міщанський.
 Бурливый—бурхливий.
 Бурлить—клекоті́ти, бурувати.
 Бурный—бурхливий, шквирдявий, хуртовинний.
 Буровой—свідровий.
 Бурчаніе—буркотня, буркотеча.

Бурчать—буркотати.
 Буръ—свідер, сверло.
 Бурый (о масти)—цісавий.
 Бурѣть—цісавіти.
 Бурч—бора, хвиля, штурма,
 шаркан, чвара, хаверя.
 Бусы—пацьорки, склянчина,
 пацірки, паціорки.
 Бутерлакъ, раст. *Postulaca*
sativa—сосонка.
 Бутонъ—пуп'яшок, роспукивка.
 Бутузъ—куцак, пузань, опецьок.
 Бутылка—пляшка.
 Бутылочный—пляшковий.
 Бутыль (больш.)—сулія, фля-
 ша; оплетенная—балцанка.
 Бутыльчатый—пляшкуватий.
 Буфетъ—креленець, шахвар-
 ня, мисник, судник; ресто-
 рация.
 Бухалень пт. *Botaurus laris*—
 бугай.
 Бухать—бухати, гепати.
 Бухгалтерія—рахівництво.
 Бухгалтеръ—рахівник.
 Бухнуть (разбухать)—бубня-
 вати, бучавіти.
 Бухта—затока.
 Бухъ—см. Вултыхъ.
 Бученіе—зсління, лужіння.
 Бучило—бакай.
 Бучильня—золярня.
 Бучить—золити, лужити.
 Бучной—золінний.
 Бушевать—буяти, бурхати,
 шпугати, бурхотати, фуж-
 делити, фужліти, войдувати.
 Буянить—бешкетувати, гала-
 бурити.
 Буянство—бешкет, бешкету-
 вання.
 Буянь—бешкетник, галабурд-
 ник, пробишака, пробийго-
 лова.
 Бывало—бувало.
 Бывалый—колишній, мину-
 лий; бувалый, обметаний;
 сущ.—бувалець.
 Бывать—бувати.
 Быгающий (у кого)—ухожий.
 Бышій—минулий, що був,
 спозаколийшій.
 Быкъ—бик, від; бугай; стовп.
 Былина—билиця; билина;
 знач.: дума.
 Былой—минулий, колишній.
 Быль—билиця, буваль, бу-
 вальщина.
 Быстрина—швидковіддя, ру-

ковід, бистря, стріль-вода.
 Быстробѣгающий—скоропад-
 ний.
 Быстроглазый—бистроокий,
 бистрий на око.
 Быстроногий—прудконогий,
 вітроногий, прудкий на
 ноги.
 Быстрота—прудкість, швид-
 кість, хуткість, шпаркість.
 Быстротечный—бистроплин-
 ний.
 Быстрый, о—швидкий, пруд-
 кий, хуткий, шпаркий, мет-
 кий, жвагий, хитрий, за-
 машний.
 Быстрые—швидче, швидчіш,
 мерщій, прудчіш, хутчіш.
 Бытие—буття, існування, іст-
 ніння.
 Бытность—буття, перебування.
 Бытовой—побутовий, побито-
 вий.
 Быть—побит, побут, просто-
 народный—простацтво.
 Быть—бути, існувати, істні-
 ти, жити, тривати, матися.
 Быть, итти (къ лицу)—прия-
 лечувати, прилячати, ли-
 чити, лицювати.
 Бытье—буття.
 Бычати́на—бичина, воловина.
 Бычачий—бичачий, воловий.
 Бычокъ, рыба *Gobius orphio-*
cephalus Pall. — трав'яник,
 пічкур; рыба *Cottos*—бабець;
 ум. отъ Быкъ—бичок.
 Бѣга—гонитва, перегони.
 Бѣганіе—бігання, біганина,
 гайсання, ганяння.
 Бѣгать—бігати, гайсати, га-
 няти, шмиглати, тхати, цу-
 ратися, уникати чого.
 Бѣглець—утікач.
 Бѣгло—побіжно, шпарко,
 швидко.
 Бѣглый—ятіклий, збіглий;
 шпаркий, швидкий; по-
 біжний.
 Бѣглянка—утікачка.
 Бѣговой—перегоновий; -выя
 дрожки—бігунці.
 Бѣгомъ—утеском, бігцем, біг-
 ма, біжка, підтюпцем.
 Бѣготая—побіганки, побіганія,
 біганина, топтанина.
 Бѣгство—утік, утіканка, уті-
 кання, утеча, втіки.
 Бѣгуны—бігунці.
 Бѣгъ—біг.

Бѣда—лихо, біда, халепа, ли-
ха година; прибідск.

Бѣдность — убогість, злидні,
бідота, бідність.

Бѣднота — убогість, злидні;
харпацтво, голота, бідота.

Бѣдный — худавий, убогий,
злиденний, мізерний; бід-
ний, сердешний.

Бѣдѣть — убожити, голіти,
мізерніти, підупадати, пе-
реводиться на.

Бѣдняга—неборак, нетяга, бі-
долаха, бідаха, геропас,
сердєга, побідаш, побіден-
ник, сердешний, -на, небога.

Бѣднякъ—худак, худопахолок,
харпак, бідак, голяк, зли-
дарь, гольтіпака, собир.:
гольтіпа, голота, сірома.

Бѣдовый — голінний, проміт-
ний; суц.-промїт.

Бѣдокурить—шкодити; броїти.

Бѣдокуръ—шкодник.

Бѣдственный — нещасливий,
злагодний, безглов'яний,
упадовий.

Бѣдствие — безголов'я, лихо,
лиха година, упад.

Бѣдствовать—бїдувати, злид-
нювати, біду бїдувати, бі-
ду тягти.

Бѣженецъ — утікач, виселенець.

Бѣжать—бїгти; (инос.) чесати.

Бѣлая кашка, раст. *Trifolium-
repens*—троїнячок.

Бѣленіе—біління.

Бѣлесоватый—білястий.

Бѣли, *Leucophaea* — уплавн.
сплавна біла.

Бѣлизна—біль, білота.

Бѣлила—білило, білі; свинцо-
вая—блєйвас.

Бѣлильный—білиловий, блєй-
васовий.

Бѣлильня—бліх, бліховня.

Бѣлильщикъ, -ца — біляр, -ка
біхар, -ка.

Бѣлить—біліяти, білити, білі-
хувати, побіліяти.

Бѣличій — вєврикковий, цубір-
ковий, білячий.

Бѣлка, зоол.—цубірка, вєврик,
вєвірка, вєвюрка.

Бѣлковина—білковина.

Бѣлковый—білковий.

Бѣлобородый — білобородий,
сивобородий.

Бѣлобрысый—білявий.

Бѣлобрюхий—підласний, підла-

систий.

Бѣловатый—білявий.

Бѣловой — біловий, прибілий,
біластий.

Бѣлоглазый — білоокий, біло-
зорий.

Бѣлоголовый—білоголовий, си-
вий.

Бѣлокаменный—біломурий.

Бѣлокопытникъ, раст. *Tussila-
go farfara*—підбіль.

Бѣлокорка, раст. *Artemisia
inodora*—нехвороща біла.

Бѣлокрыльникъ, раст. *Calla
palustris*—хвіялковоий корінь.

Бѣлокурый—білявий.

Бѣлокъ — білок; раст. *Anemo-
ne*—переліска.

Бѣлолицый—біловидий.

Бѣлолозь, раст. *Salix amyg-
dalina*—білотал.

Бѣлоручка—лєхкевич, лєхківна.

Бѣлорыбца, *Salmo nelma* —
білуха.

Бѣлоснѣжный—білоснїжний.

Бѣлостойка, раст. *Pulmonaria
officinalis*—медунка.

Бѣлотѣлый—білотїлий, білоте-
лесий.

Бѣлоуць—біловус; раст. *Nardus
stricta*—ковила, мичка.

Бѣлошвейка—швайка, швачка.

Бѣлуга, рыба *Accipenser hiso-
niza*, гау а, білюга.

Бѣлужій — визиновий, гаузовий.

Бѣлый—білий; білий, чистий;
білий, сивий.

Бѣлье — білизна, білизнина,
шмаття, хустя, хуста, хус-
ти, рубате.

Бѣлья—баньки.

Бѣльмо—більмо, скалка.

Бѣлѣть—біліти, білішати; бі-
літи, ясїти.

Бѣсенекъ—бісеня.

Бѣсить—бісити, дрічити.

Бѣситься—сатанїти, казитися;
біситися, скаженїти, люту-
вати; казитися, дурїти.

Бѣсноватый—бісновистий, бі-
снуватий.

Бѣсноваться — біснуватися; о
скотѣ—ригувати.

Бѣсово молоко, раст. *Euphor-
bia*—молочай.

Бѣсовка—чортиця, відьма.

Бѣсовскій—бісів.

Бѣсовщина—бісовина, чорто
виння; шалєнство, сказ.

Бѣсь—біс, дїдько.

Вішеница, раст. *Cicuta virosa*
—бох, виха.

Вішенство—шал, шаленість,
шалга; скаженість, сказ.

Вішений—скажений, шале-
ний, кручений.

Бюварь—бібуляр.

Бюджетный—бюджетовий.

Бюрократический—бюрократич-
ний.

Вюсть—погруддя.

В.

Вавакать (о переполатъ) —
хававкати, підпідомкати.

Вавилонистый—кривий, кру-
чений.

Вавилоны—покручена дорога;
базгранина.

Вага (у экипажа)—штельвага,
штивляга, штильвага.

Вагонный—вагоновий.

Вагонъ—вагон.

Важничаніе—величання, гонс-
рування, пишання, чван-
ніня.

Важничать—фудулитися, ве-
личатися, гоноруватися, пи-
шатися, хвинтити, дударити-
ся, бришкати, чванитися.

Важничающий—фудульний,
чванливий, чваньковитий,
чванькуватий, чванько,
чванька.

Важность—вага, важність; по-
важність, повага.

Важный, о—важный, поваж-
ний, значний; бучний, о.

Ваза обѣд.—миса; худ.-глеков-
ник.

Вазонъ—тежик, риновка, зіль-
ник.

Вайда красильная, раст. *Isatis*
tinctoria—синячник.

Ваія—палема.

Вакантный—упалий, гулящий,
порожній, ваковний.

Вакса—шварц.

Ваксить—шварцувати.

Валанда—см. Вахлакъ.

Валандаться—марудитися, ба-
ритися; тинятися, хилатися.

Валежникъ—хмиз, трусок, ла-
мань, вітролом, ріша, вивер-
тень, вивернення, посуш.

Валекъ—прач, праник; рубель;
барок, орчик; рамено (у вес-
ла); валець (въ мельницѣ).

Валенки—чупи, повстаньки.

Валеный—ступований.

Валеріана аптечн., раст. *Valeriana officinalis*—смердючка.

Валеть (въ картахъ)—хлопан,
хлал, хвиль, хвалька.

Валикъ—валець.

Валильня—валюша.

Валить—валити; накидати,
нагромаджувати; звалюва-
ти, скидати; сунути; в ды-
мъ—путрити, пошибати.

Валиться—валитися; падати;
ропсатися; толпой—валу-
вати.

Валка—звалювання; нагнп,
тиск; вируб; падь, опада,
виздик; валяння (сукна);
бійка.

Валкій—перекидистий, хист-
кий, кантовний; ласий на..
Валкость—хиткість, кантов-
ність, хитливість.

Валовой—огульний, гуртовий.

Валунъ, минер.—кругляк.

Валь—вал, шанець, окіп; во-
дяной—бурун; механ.—вал.

Вальдшнепъ, пт.—валюш,
валюшень, слуква, солуква,
фолюш.

Вальсировать—вальсувати.

Вальсъ—вальс, валець.

Валюга—см. Вахлакъ.

Валяльный—валюшний.

Валяльня—валюша, валюш-
ник, валюшня.

Валяльщикъ—шаповал.

Валяніе (сукна) — товчіння,
ступовання.

Валять—валяти, качати; валь-
кувати; бгати; місити, роз-
чиняти; бити; базграти, ля-
пати; поганю грати.

Валяться—валятися, кача-
тися; витягатися; въ грязь-
тарятися, барложитися; въ
постели—вилежуватися.

Вампиръ—упирь.

Ванна—купіль; купільник, ку-
пільниця.

Вапъ (краска)—любрика.

Варахія, раст. *Jnula hirta*—
сідач.

Варварка, раст. *Barbarea vul-*
garis—свиріпа.

Варварскій—дикунський, жор-
стокий.

Варварство—дикунство, жор-
стокість.

Варваръ—дикун.

Варенець—ряжанка, гусян-
ка, ряжанка.

Вареніє (какъ процессъ)—вар-
ня, варіння; о желудкѣ—трав-
ленія.

Варенье, сущ.—конфітура.

Варить—варити; въ сахарѣ,
маслѣ—смажити; о желуд-
кѣ—травити.

Варіантъ—відміна.

Варка—варня, варіння.

Варировать—вар'ювати, роз-
маїтити.

Варъ—спека; окріп, укріп; заріп;
шевська смола.

Василекъ полевой, *Centaurea
cyanus* — синецъ, блават;
Centaurea—волошка; души-
стый *Ocimum basilicum*—
васильки.

Васильки рогаые, раст. *Del-
phinium consolida*—сокирка.

Вассаль—голдівник.

Вассальство—голдівництво.

Вассальствовать—голдувати.

Вассальскій—голдівничий.

Вата—бавна, бавовна.

Ватерпасъ — шмига, шмига,
грунтава.

Ватный — бавняний, бавовня-
ний.

Ватрушка—мандрика.

Вахлакъ—чвалай, вайло, бам-
була, мяло, мяло.

Вахляй—партач.

Вахлять — партачити, парто-
лити.

Вахта-сторожа, варта, стійка.

Вахта болотная, раст. *Men-
yanthes trifoliata* — трифолія.

Вашъ—ваш, васький.

Ваяло—різак, різець.

Ваяніє—сницарство, стату-
рництво, різьбарство.

Вая плодноносная, раст. *Or-
higlossum vulgatum* L.—
без'язичник.

Ваятель — сницаръ, статуро-
вецъ, статурник, статури-
ста, різьбар.

Ваять — статурувати, різьбити,
різьбувати.

Вбиваніє—засивання.

Вбивать, вбить—засивати, би-
ти; вбивати, вбити; всад-
жувати, дити.

Вбираніє—вбірання, втягання,
вскакання, усмоктування.

Вбирать — вбірати, втягати,
вскакати, усмоктувати.

Вблизъ — поблизу, поблизка,
коло близу, поблизь.

Вбрасыванье—укидання.

Вбрасывать, вбросить—укида-
ти, укинути; умечувати,
уметати; утарабанювати,
банити; утирювати, утирять

Вбрызнуть—впорснути.

Вбѣгать, жать—вбѣгати, -гти.

Вваливать, лить — утирювати,

-рити, укидати, -нути.

Вваливаться, -литься—утирю-
ватися, -ритися, влазити,

влѣзти; западати, -пасти, ус-
моктуватися, -татися.

Введеніє—впровадження; за-
провадження; вступ, перед-
мова; во владѣніє—вводи́ни;
во храмъ п. Б.—грохну́ці.

Ввергать, гнуть—укидати, у-
кинути.

Вверженіє—укид, укидання.

Ввертывать, -рнуть — укручу-
вати, -тити, ушрубувати,
ушрубувати.

Вверху—угорі.

Вверхъ (какъ) до горы; (куда)
—угору; (дномъ)—шкереберть,
шкареберть, до горы ногами;
—лицомъ—горілиць;—ногами—
гориніж; животомъ—голічере-
ва, голічерева, гори-чере-
ва; по рѣкѣ—проти води.

Ввечеру—увечері.

Ввивать, ввить — вплітати,
вплести.

Ввивка—вплітання.

Ввинчивать, ввинтить—укру-
чувати, -тити, ушрубову-
вати, -бувати.

Ввинчиваться, ввинтиться—
укручуватися, -титися, уш-
рубовуватися, -буватися.

Ввисать—звисати.

Вводить, ввести—упроваджу-
вати, -вадити, запроваджу-
вати, -дити, уводити, уве-
сти.

Вводный—вставний — листъ —
уводчий лист.

Вволю—упровадження, вступ;
во владѣніє—уводи́ни.

Ввозить — увозити, увезти,
привозити, привезти.

Ввозный — увозовый, привіз-
ний.

Ввозъ—увоз, привіз.

Вволакивать, -лосчить—уволі-
кати, -локги, втягати, -гти.

Вволю—до сходу.

Вворачивать, -ротить—загор-
тати, угортати, -рнути.
Ввікъ—до віку.
Ввірять, -рить—звіряти, -ри-
ти, доручати, -чити.
Ввязывать, -зять—увязувати,
-зати, вплітати, вплести;
-втягати (кого у що).
Ввязываться, -заться—вплі-
татися, вплестися; утру-
чаться, -титися.
Вгибаніе—угинання.
Вгибать—угинати, удавлива-
ти.
Вгибъ—упука, угин, удавлива.
Вглубь—углиб.
Вглядываться, -дѣться—вдив-
лятися, -витися, придив-
лятися, -витися.
Вгонять—загонити; забивати,
заганяти.
Вгустую—круто.
Вдаваться—віддаватися; вису-
ватися, виставати.
Вдавление—упука.
Вдавливать, -вить—вдавлива-
ти, вчавлювати, -вити.
Вдавніъ—колись.
Вдалбливать, -бить—удовбу-
вати, -бати; втискати, -сну-
ти; втокмачувати, -чити.
Вдалекъ—далеко.
Вдаль—удалеч, удалечінь.
Вдвигать, вдвинуть—усувати,
усунути.
Вдвигаться, вдвинутся—усу-
ватися, усунутися.
Вдеижной—усувний, засув-
ний; ящикъ—шухлядка.
Вдвое—уподвійні, уторицею,
двічі, подвійно; больший—
двічі такий як...
Вдвоемъ—удвох, удвійзі.
Вдвойнѣ—уподвійні, подвійно.
Вдвѣтеромъ—удвѣятьох.
Вдвѣрживать, -рнуть (нитку)—
усилити, -лти (нитку).
Вдобавокъ—на додачу.
Вдова—удова, удовиця.
Вдовець—удовець.
Вдовій, вдовинъ—вдовиний;
сынъ—вдовиченко.
Вдоволь—удосталь, удовзвіль,
удостач, чимало, уповні.
Вдовство—удовування.
Вдовствовать—удовіти, удо-
вувати.
Вдовушка—удівонька, удович-
ка.

Вдовый—овдовілий.
Вдовѣть—удовіти.
Вдогонку—удогонь, уздогінці
наздогін, наздогінку.
Вдоль—уподовж, удовж, упро-
довж, уз, подовж, уздовж;
-берега—узаберіж; -стѣнь—
попід стінами, попід стіни.
Вдомекъ—утямки.
Вдомникъ—приймак.
Вдосталь—см. Вдоволь.
Вдохновение—натхнення, на-
дих, надихання.
Вдохновенный, -о—натхнен-
ний, надихни́, -о.
Вдохновлять, -яить—натиха-
ти, -хнути.
Вдохнуть—вдихнути, вдмух-
нути.
Вдребезги—надрізки, надруз-
ки, на гамуз, на череп'я.
Вдругорядъ—удруге.
Вдругъ—ураз, раптом, знена-
цька, зразу, нагле, спрожого;
аж ось, аж коли, коли це.
Вдувальный—вдмухний.
Вдувание—вдмухання.
Вдувать, вдуть—вдмухати,
хнути.
Вдумчивый, -о—вдумливий, -о.
Вдумываться, -маться—вду-
муватися, -матися.
Вдыхание—вдыхання, втягання,
повітря.
Вдыхать—вдыхати, втягати
повітря.
Вдѣвать (нитку въ иглу)—
усилити, усилити; ключъ—
сажати (ключа).
Вдѣлывать, вдѣлать—уроб-
ляти, уробити, управляти,
управити.
Вдѣть (веревку)—ушморгнути.
Вегетарианецъ—вегетарист.
Вегетарианство—вегетаризм.
Ведение—пронадження.
Ведерко—відерце.
Ведерный—відерковий.
Ведренный, -о—погожий, годя-
няний, -о.
Ведро желѣз.—цеберка, відро;
большое—цебер.
Вѣдро—погода, година.
Вездѣ—скрізь, усюди, по всіх
усядах.
Вездѣсущій—повсюдний.
Везетъ (ему)—щастить, хорту-
нить, таланить, фолосить-
ся.

Везти—вести; съ трудомъ — сурганитися; безл.: щастити, хортунити, таланити, фолоситися, хвортунити.

Векселедатель — векселеда-
вець.

Вексель—вексель.

Вексельный—вексельовий.

Векша—см. Ёлка.

Великанскій—велетенський.

Великанъ—велетень.

Великій—великий.

Великоватый—величенький.

Великодушіе—великодушність.

Великодушный, о—великодуш-
ний, -о.

Великолѣпіе—пишнота, прах-
товність, роскошовість.

Великолѣпный, о-пишний, прах-
товный, роскошовый, -о.

Великомученикъ — великому-
чень.

Великопостный- великопѣсний.

Великорослый—рославий.

Великосвѣтскій—великосвѣц-
кий.

Величавость- см. Величествен-
ность.

Величавый— см. Величествен-
ный.

Величаніе—славлення.

Величать—славити.

Величественность-величність,
маєстатичність.

Величественный о, — велич-
ний, маєстатичный, -о.

Величество—величність.

Величина-великість, величність.

Величиною—завбільшки.

Величіе—величність.

Вельможа—магнат.

Велѣніе—росказ, наказ, загад.

Велѣть—росказати, наказати,
загадати.

Вена, анат.—жила.

Венеціанскій- віденецький.

Венеція—віденець.

Ренозный—жильний.

Вентель—ятір.

Вентерь—см. Вентель.

Вентиляторъ—вітрогон, мли-
нок.

Вентиляція—вітрогонка.

Вепрь—вепер, дик.

Визранда—дахованка, ганок.

Вербейникъ, раст. *Lycimachia*
vulgaris кривавник.

Верблюды—верхоблюды.

Верблюжій—верхоблюдовий.

Вероложка, раст. *Centaurea*
raguiflora, ovina— геокот-
поле.

Вербоное воскресеніе — квітна
неділя.

Вербная недѣля — вербница
вербний тиждень, вербич.

Вербованіе—вербунок, вербун-
ка, залука.

Вербовать-затыгати, залучати

Вербовка—см. Вербованіе.

Верва—дратва.

Вердиктъ—вирок, присуд.

Веревка — ужище, ужиско,
шворка, мотуз; толстая
снасть-кодола, тягло, лин-
ва; тонкая, веревочка-моту-
зок, поворозка, верозка, мо-
тузочка, силанка.

Веревочный—мотузовий, мо-
тузовий.

Вередитъ-Ятрити, роз'ятрюва-
ти.

Вередливый-чирякуватий, чи-
рячий.

Вередъ—чирка, чиряк, чиряч-
ка, болячка, скула.

Верезга—плаксій, рюмса.

Верезжать—верещать.

Вереница—ключ, гуж, низка.

Вереницею—ключем, гужем.

Верескъ, раст. *Juniperus com-
munis*—яловець.

Веретено—веретено, хвук.

Веретье—лантух; рядно.

Верей — ворітниця, брамний,
стовп.

Верзила — гомила, бардадим,
бецман.

Вериги—залізни пута, ланцюги.

Вермишель—локшина.

Вернуть—вернути, повернути.

Вероника, раст. *Veronica offi-
cinalis*—окладник.

Версификація—віршобудова.

Верста—верстава.

Веротакъ—варстат, варстать
верстат.

Верстаніе—рівнання, плянту-
вання.

Верстать — рівнати, плянту-
вати.

Верстовой—верстовий.

Вертель—рожен.

Вертепъ—печера, печера, яс-
кня.

Вертикальность — стрімкість,
простовисність, простопад-
ність.

Вертикальний—простовисний, стрімкий, простопадний.
 Верткій—в'юнкий, верткий.
 Вертлявий—юрливий, верткий, вертливий, порський, в'юнкий, придзигльований.
 Вертопрах—вітрогон, верти-порох, жевжик, шелихвіст, паливода, вертихвіст.
 Вертуя, -ня — вертій, -ка, придзигльованець, -нка.
 Вертушка—вітрячок, млинок.
 Вертіє—крутіня, вертіня.
 Вертїть—повертати, крутити, вертіти; свердлиги; верховодити, коверзувати.
 Вертїться — крутитися, кружати, обертатися.
 Вертящійся—вертючий.
 Верхній — горовий, горішний; верхній; вищий.
 Верховність—зверхність.
 Верховний—зверхній, найвищий, генеральний; начальник—зверхник.
 Верховой — верхній, горовий; верховий; сущ. гонець.
 Верховье—верх, вершок; стога-овершки; р'ьки-вершина.
 Верхоглядничать — гавити, гави, виторопні ловити.
 Верхоглядь—розаява, солоній.
 Верхонь—горою.
 Верхонь-верхи.
 Верхушка — щолопок, верх, цюприк.
 Верхъ—гора, верх; экипажа-буда, табурка.
 Верченіє—крутіня, вертіня.
 Вершина—верховина.
 Вершитель—виконавець; доконавець; керовник.
 Вершитъ—чинкувати; доконувати; керувати.
 Вершокъ—вершок.
 Веселехонекъ—веселісінський.
 Веселитъ — звеселяти, забавляти.
 Веселиться — гуляти, веселитися.
 Веселіє—веселощі, радощі.
 Веселость—веселість.
 Веселый — веселий, радісний, втішний, безжурний.
 Веселые глазки, раст. *Flos trinitatis*—удовки.
 Весельный—весловий.
 Весельчакъ—веселун.
 Веселѣть—веселіцати.

Весенній — весняний, ярний, весінний, ярій.
 Весло—весло, гребло; у плот —трепло, кирма, бабайка.
 Весна — весна, яр; ранняя—провесінь.
 Веснуха, раст. *Anemone nemorosa*—снігурка, раст.
 Веснушка — веснянка; ластовиння, рябонтиння, псгругля, рябок.
 Веснущатый — веснянкуватий.
 Вести—вести, провадити, про-водити; керувати;—себя благо-разумно, степенно—стат-кувати;—себя хорошо—шану-ватися, справуватися;—себя дурно—не шануватися, але справуватися;—дѣла-справу-вати.
 Весь—увесь, усей, цілий.
 Весьма—вельми, дуже.
 Ветеринарь—ветеринар, коно-вал.
 Ветла, раст. *Salix cinerea* — верба, чорнолоз; *S. pentarda*. чорноталь.
 Ветловый—ветловий.
 Ветошка — дранка, ганчірка, старинка.
 Ветошникъ, -ца — тандитник, -ця, старожечник, -ця, ган-чірник, -ця, рядярь, -ка.
 Ветошь—старинка, лахманья, старизна.
 Ветхий—старий;—Завѣтъ—ста-рий закон.
 Ветхозавѣтний—старозаконний.
 Ветхость—старість.
 Ветчина—шинка, окіст.
 Ветшать—старіти.
 Вечеринка—вечірка.
 Вечерній—вечірній.
 Вечерня—вечірна.
 Вечеромъ, вечеромъ—увечері, увечір, вечір.
 Вечерь—вечір, вечірка.
 Вечерѣть—вечоріти, сутеніти, поночіти.
 Вечоръ—учора увечері.
 Вешній—весняний.
 Вешнякъ—вешняк (мельница); заставка, опуст.
 Вещевой—річковий.
 Вещественность — матеріаль-ність, річовинність.
 Вещственный—матеріальний, річовинний.
 Вещество—матерія, річовина.
 Вещица—штучка, дрібниця.

Вещный—річевий.

Вещь — річ; старая-старина; истертая-стирок; плохая-поганка.

Вживѣ-зажиття, за свого віку.

Взаимность—узаємність, обопільність.

Взаимный, -о—узаємний, обопільний, -о.

Взаймы—упозичу, набір.

Взалкать—зголодніти.

Взамѣн—замість (чого).

Взаперти—під замком.

Взаправду—справді.

Взапуски—навіпередки.

Взашей—в постилицу.

Взбалмошный—навісний, шалений, нерозважний, нерозсудний.

Взбалтывать, -болтать — колотити, сколотити, переколотити, перебовтати, побовтати.

Взбеленить — розлютувати, роззлостити.

Взбелениться—розлютуватися, посатаніти.

Взбивать—збивати, підбивати; пыль-колотити, сколотити.

Взбираться, взобраться — чарпкатися, счарпкатися, алазити, алізати, спинатися, зіп'ястися, дертися, видертися, вибиратися, вибратися.

Взбороздить — поскородити; покарбувати.

Взбрасывать, -росить—підкидати, -кинути.

Взбредить — вилізти; въ голову,—на думку спасти.

Взбрызгивать, -знуть — спорскувати, -снути, сприскувати, сприснути.

Взбурить—порити, взалувати.

Взбуроражить — стурбувати, абаламутити, сколотити.

Взбужтовать—збаламутити.

Взбунтоваться—повстати, сбуритися, забунтуватися.

Взбучить — роздути; типую, прочуханки дати.

Взбучиться—набучавити.

Взбучка — халазія, прочухан, почубенька, парло.

Взбѣгать, -жать-збігати, -гти.

Взбѣситься—розлютувати, роззлостити.

Взбѣситься-сказитися, скрутитися; посатаніти, заюшитися.

Взбѣшенный—осатанілий, роз-

лютований.

Взваливать, -лить—накладати, вкладати, -класти на; обтяжати, -жити.

Взвизаться, взвиться—повиватися, повитися, зніматися, знятися, зноситися, знестися.

Взвихрить—роскуйовдити, роскудовчати.

Взводить, вывести—выводити, -вести на; змисляти, -лити.

Взводный—виділовий.

Взвоец—виділ, затаг.

Взволнованный, -е—схвилюваний, взворушений.

Взволновать—схвилювати, взрушити, зрушити.

Взволноваться—схвилюватися, розсхвилюватися, взрушитися.

Взволочь—виволокти.

Взвонить—завити, заскиглити.

Взвѣшиванье—важення.

Взвѣшивать, -сить — важити, зважити.

Взглядь—погляд; око; думка; ошибочный-хибний погляд; бросить-кинути оком; на нашъ взглядь-на нашу думку.

Взглядывать, -нуть — поглядати, поглянути, споглянути, зиркати, зиркнути, позріти.

Взгорокъ—пагорок, згірок.

Взгорѣться—занятися, запалитися.

Взгрѣмѣть—загриміти, загуркотіти.

Взгромоздить—нагромадити.

Взгромоздиться—утеребитися, вилізти, видертися.

Взгрустить—зажуритися, засумувати.

Вздваивать—удвоювати, двоїти.

Вздергивать, -рнуть — підсмикувати, -кнути.

Вздорить—сваритися.

Вздорпичий—сваркий.

Вздорный—недоречний, химерний.

Вздоръ-харки-макогоники, дурниця, нісенітниця, бриднѣя.

Вздохи—ухи, охи, зітхання.

Вздохнуть—зітхнути.

Вздохъ—зітхання.

Взрагиваніе—здрігання.

Взрагивать, вздрогнуть-здрігати, -гнути, здрігатися, -гнутися, стрепехатися, -хнутися.

Вздремнуть—задрімати.
 Вдувать, вдутъ — здимати,
 надимати, дуті; духопелити,
 віддухопелити.
 Вдумать — на думку взяти.
 згадати, нагадати.
 Вдуматься — нагадатися, за-
 манутися.
 Вздраться, отстать (о кожѣ,
 штукатуркѣ) — скожушитися.
 Вздымать—здімати.
 Вздыматся — здиматися, під-
 носитися.
 Вдыханіе—зітхання.
 Р. дыхать—зітхати.
 Взиманіе — побір, побірання,
 зоврання, стягання.
 Взимать — побірати, збирати,
 стягати (податки, гроші).
 Взирать—поглядати, позирати.
 Вламывать, -ломать—ламати,
 розбивати.
 Влеплять—викохати, випес-
 тити.
 Взлетать, -тѣть—підбиватися,
 зніматися угору, вилітати,
 летіти на; о многихъ—ползі-
 тати.
 Взлеть—виліт.
 Взломъ—розлом, полом, про-
 лом.
 Взлѣзть, взлѣзть — вибіра-
 тися, вибратися, тереби-
 тися, утеребитися, спина-
 тися, зіп'ястися.
 Влюбить—полюбити.
 Вмахивать, -хнуть—махати, -
 хнути, маяти, майнути.
 Вмахъ—помах.
 Вмачивать—змочувати.
 Вметъ — підкидання; оранка.
 Вметывать—підкидати.
 Вмокшій—помокрілий.
 Взмолиться—взяти благати.
 Вморникъ, раст. *Zostera* —
 морська трава.
 Вморье—узмор'я.
 Вмылить—умилити.
 Вносить—вносити, виносити;
 віддавати, платити, вкла-
 дати, складати.
 Вноситься, вноситься — зні-
 матися, звестися.
 Внось — вкладка; виплата;
 первоначальный, въ цехъ —
 лохочне.
 Внуздываніе—нуздання.
 Внуздывать, -дать — нуздати,
 понуздати.
 Взоръ—погляд.

Взрастить—вирос .и.
 Взрѣять—зарѣвти.
 Взрослый—дорослий.
 Взывать, взорвать—вибухати,
 вибухнути, вибухти; розгні-
 вти, обурити.
 Взывать, взрыть — скопати,
 порити, зрушати, -шити,
 спороти.
 Взывовой—вибухний.
 Взывчатый—вибуховий.
 Взывъ—вибух.
 Взыхлять, -ить—підворуша-
 ти, -шити, сплушати, -шити.
 Взыывать, -зять — ростина-
 ти, -тяти, розрізувати, -зати.
 Взыерошить — перекудлити,
 перекудочити, перекупо-
 дити, роскошкати, роскуйо-
 дити, покошлати, заку-
 трати, постріхати, покош-
 кати, покудлати, покуйо-
 дити;-ся—покошлатити.
 Взыѣдаться, -ѣсться — напосі-
 датися, -сістися; завзятися
 на кого.
 Взыѣзжать, -хать—виіздити,-
 іхати на.
 Взыряться—озвіритися.
 Взывать—волати.
 Взысканіе — справляння, стя-
 гання; кара, пеня грошова.
 Взыскательный, о—вибагли-
 вий -о.
 Взыскивать, взыскать — пра-
 вити, виправити, справля-
 ти, -вити, стягати, -гти.
 Взятіе—здобуття, завоювання.
 Взятка — братка, битка (въ
 картахъ); хабар, хаптура,
 базаринка, зрива, скуп, хав-
 тур, хабара, побір.
 Взяточникъ — халун, халуга,
 хавтурник, хаптурник, хал-
 ко, хабарник, хабарій, дра-
 піка, скубрій, здирецъ,
 брачкий.
 Взяточничать — халтурувати,
 хавтурувати, хапати.
 Взяточническій—хаптурниць-
 кий, хабарницький.
 Взяточничество — халтурни-
 цтво, хабарництво, халання,
 халужество.
 Взять—взяти; поняти, забра-
 ти; відібрати; здобути.
 Взяться—узятися.
 Вбрація—бреніння.
 Вбрировать—бреніти.

Вивать—слава! най живе! нехай живе! хай живе!

Видалый—бувалий.

Виданный—бачений; чуваний.

Видать—бачити.

Видимо—очевидьки.

Видимость—очевидність, довидність.

Видимый-видний; очевидний, довидний; наповидний, напозирний.

Видно—видко, знати; здається, мабуть.

Видный—видний; показний, поставний.

Виді́ться—вбачатися, видітисся; издалека-маячити, бованіти, мріти, майорити, сутеніти, туманіти, ясніти, рябітисся.

Видовой—відродовий, гатунковий.

Видоизмѣненіе—одміна, відродозміна.

Видоизмѣняемый—відродозмінний.

Видоизмѣняться—одмінятися, мінитися.

Видѣ—вигляд, позір; (на місце) прозір; обличчя, вид; постава, постава, показність; взір; гатунок, відрід; замір; свідectво.

Видывать—перебачити.

Видѣніе—ввижання; мара, примара, привідля.

Видѣть—уздівати, бачити, вбачати; плохо-спіпати.

Видѣ́ться—уздіватися, бачитися, здаватися, бачитися; снитися, ввижатися.

Визгливый—скавчливий, верескливий.

Визгъ—явкотіння, вереск, верещання; с собакахъ—скавчування, скавуління; о поросятахъ—квік, кування.

Визжать—явкотіти, вищати, верещати, скиглити; о собакахъ—скавчати, скавуліти, скавчати; о поросятахъ—кувікати, квікати; о свиньяхъ—скугніти, скуготати.

Визитный—визитовий.

Визитъ—визита, підвідини.

Вилка—виделка, видельце.

Вилокъ—качан.

Вилообразный—вилкуватий, виловатий, розсохуватий, розсохатий.

Вилочка—виделечко; алат, дужка.

Вилочный—виделковий.

Вилы—вила.

Вилыа, виляльщикъ—крутії, крутарь, крутихвіст.

Вилыніе—крутня, викрути.

Вилать, вильтнуть—крутити, крутнути.

Вина—вина; причина.

Винигреть (постн. куш.)—татура, підпомага.

Винительный (падежъ)—винувальний (одмінок).

Винить-винувати, винуватити

Виниться—признаватися до вини.

Винный—виновий; в. бочка-винівка; в. камень-винник; в. ягода-хвига.

Вино—вино; шипучее-шумівка; хлѣбное-горілка.

Виноватый—винний.

Виноваты!—вибачайте, даруйте!

Виновникъ, -ца-провинник, -ця, винуватець, -тница.

Виновность—провинність, винуватність, винність, виновацтво.

Виновный, -инний, провинный, винуватный.

Виноградникъ—виноградник, винниця, сад-виноград.

Виноградный—виноградний, винний, виновий, виноградний.

Виноградъ—виноград, вино.

Винодѣліе—винарство, виноробство.

Винодѣль—винар, винороб.

Винокурение—горільництво.

Винокуренный—винницький.

Винокурня-винниця, горілень, гуральня.

Винокуръ-винник, гуральник.

Виноторговецъ—винар.

Виноторопля—винарня.

Винтить—шрубувати, гвинтувати.

Винтовка—гвинтівка.

Винтообразный—гвинтуватий, шрубуватий.

Винтъ—шруб, гвинт, гвинт.

Виньетка-везарунок, кунштук

Вислоухій—кляпоухий.

Високосный—переступний.

Високъ—скроня.

Височный—скроньовий.

Висулька—пацьорка.

Висѣлица—Владѣлецъ.

Висѣлица—шибеница, шибен.
Висѣличный—шибеничный.

Висѣлка—жердка.

Висѣльникъ — шибеник, шибеняк.

Висѣніе—висіння.

Висѣтъ—висіти.

Висячій -- висючий, вислий;
замокъ — колодка.

Витѣватость—красномовство,
вимовність.

Витѣватый -- красномовный,
вимовний.

Витѣйскій--хитромовный.

Витѣствовать--красномовити.

Витя—мовник, красномовець.

Витушка—вителка; верчик.

Вить, свить—повивати, повити,
вити, крутити, плести.

Виться, обвиваться -- повива-
тися, повитися; витися,
плестися; кучерявиться.

Вихоръ--коструб.

Вихрастый--кострубатый.

Вихрець, анат.-купер, куприк.

Вихритъ--вихрити, коструба-
чити; заверити, шурубурити

Вихрь--вихор, хаверя, шуря-
бура, шурубуря, повіхте-
риця, повітриця.

Вишеникъ--вишняк.

Вишневка--вишняка.

Вишневый--вишневи.

Вишня испанская, *Prunus du-*
racina—череха; обыкновен. *P.*
cerasus—вишня; бѣшеная, *At-*
ropa belladonna—вовчі ягоди

Вишь--ач! ба!

Вишь какой--ач який.

Вишь какъ--ач як, чи ба.

Виолончельность--басистый, ба-
сольник.

Виолончель--басоль.

Вкапывать, вкопать — вкопу-
вати, вкопати.

Вкатывать, тить — укочувати,
укотити, вточувати, вто-
чити.

Вкатываться, титься — укочу-
ватися, укотитися, укочу-
вати, укотити.

Вкачивать, вкачать — насмоку-
вати, насмокувати, намо-
пувати.

Складной—вкладаний, всува-
ний.

Вкладной, дочный—вкладный,
вкладовик.

Вкладчикъ, ца—вкладник, ца.

Вкладъ—вклад; надаток-благос-

творительный-погуковщина.

Вкладываніе-вкладання, встав-
ляння.

Вкладывать—вкладати, встав-
ляти, утулювати, лити.

Вклеивать, вклеить — уліплю-
вати, пилити.

Вклепаться—втьопатися, по-
милитися.

Включатель, элек.—вмкнчч.

Включать, чить — залучати,
читити, залічувати, читити, за-
гортати, рнути.

Включение — залучення, залі-
чення; вмикання.

Включительный, о — включе-
ний, влучный, о.

Вколачивать, лотить—забива-
ти, бити.

Вкомкивать, кать—бгати, уб-
гати, втискувати, снути.

Вконецъ—до останку, до ошад-
ку, до решти, до ноги.

Вкось—на криво, скісно, нав-
хиль.

Вкрадчивость — підлазистість,
підслесливость, улесливость.

Вкрадчивый — підлазистый,
підслесливый, улесливый.

Вкрадываться, вкрасться—за-
крадаться, стися, утиска-
тися, снутися, уклонутися.

Вкратцѣ—коротко.

Вкризь—см. Вкось.

Вкругъ—навкруги, навколо.

Вкрутую—круто.

Вкусность—смачность, смако-
витість.

Вкусный — смаковитый, смач-
ный.

Вкусъ (худож.)—уподоба, упо-
добанія, сподоба; (физич.)—
смак, смакота; стиль-штиб,
взір, кшталт.

Вкушать, вкусить—куштувати,
пскуштувати.

Влага—вохкість, вільга, віль-
гість, волога, волод.

Влагалище, анат.—підхва.

Влагалищный—підховий.

Влагать, вложить—вкладати,
екласти.

Владыка—владика.

Владычество—владичтво, во-
лодарство, панування.

Владычествовать—владикува-
ти, панувати, володарити.

Владычица—владичиця.

Владѣлецъ, ца—власник, ца.

Владѣльческій—власницький.
Владѣніе—володіння, держан-
ня; держава, панство.

Владѣтель—володарь, держа-
вель, владарь.

Владѣтельница—володарька,
владарка.

Владѣтельный—володарський,
владичний.

Владѣть—володати, володіти,
владати, держати що, пану-
вати над.

Влажность—вохкість, віль-
гість, вільготність.

Влажный, о—вохкий, вільгий,
вільготний, володний.

Вламываться, вломиться—вди-
ратися, вдертися.

Властвовать—панувати.

Властелинъ—державець, вла-
дарь.

Властитель, ница—владник, -ця

Властительскій—владницький

Властный—владный.

Властолюбецъ—владолуб.

Властолюбивый—владолубный

Властолюбіе—владолубство.

Власть—влада; верховная—
найвища, зверху; испол-
нительная—виконавча; за-
конодательная—законодав-
ча; судебная—судова.

Власьяница—волосіння.

Влачить—волочити, тягти;—
жизнь—поневерятися.

Влетать, влетѣть—улітати,
улетіти, уливати, -нути.

Влеченіе—похоп, потяг, поваб.

Влечь—волокти, тарганити,
тягти; притягати, потяга-
ти, тягти, поваблювати, -
бити, вабити, надити, по-
микати.

Вливать, влить—уливати,
улити, улинути, всипати,
всипати.

Вливаться, влиться—улива-
ться, улитися; вливати
(про річку).

Вліяніе—вплив, сила, пошиб.

Вліятельный—вплизовий.

Вліять, повліять—впливати,
вплинути.

Вложить—вкладати.

Вложить—утеребити, вкласти,
вложити, втулити.

Влопаться—ушелепкаться.

Влѣво—уліворуч, уліво.

Влѣзаніе—влізання, залазіння.

Влѣзать, влѣзть—влізати, вліз-

ти, залазити; утелюшувати-
ся, -лющитися, утасуватися,
утаскатися.

Влѣплять, -пить—вліпляти,-
пити, вклеювати, -єти.

Влѣбнуть—прикохати, прилю-
бити.

Влюбленный—закоханий.

Влюбляться, -биться—кохатися,
закохатися.

Влюбчивость—любливість.

Влюбчивый—любливий

Вляпаться—вплутатися, встря-
ти, втьопатися.

Вмазать—вшмарувати, зама-
зати, вмурувати.

Вмакивать—вмочати.

Вматывать, вмотать—укручу-
вати, -тити, умотувати, -та-
ти, примотувати, -тати.

Вмигъ—умах, укруть, умить,
умент.

Вминать, вмять—бгати, убга-
ти, утѣпувати, -тати.

Вмѣненіе—ставленія.

Вмѣняемый—осудный.

Вмѣстить—замістити.

Вмѣстилище—укладовище.

Вмѣстимость—місткість, укла-
дистість.

Вмѣстимый—місткий, укла-
дистий.

Вмѣстительность—просторість,
обширість.

Вмѣстительный—просторий,
обширный.

Вмѣсто—замісць; -того—нато-
місць; -въ мѣсто—до гурту,
до купи.

Вмѣстѣ—укупі, повкупі, су-
спіль, спільно, до купи; за
гурт; посполу, помісті, ра-
зом; заразом; гуртом.

Вмѣшательство—утручання,
встрявання.

Вмѣшивать, вмѣшать—дода-
вати місивши, замішувати,-
сити у що; вплутувати, -та-
ти, втягати, -гти.

Вмѣшиваться, -шаться—утру-
чатися, утрутитися—усту-
патися, -питися, уникатися,
-кнути, встрявати, -ряти,
вдиратися, вдертися; - въ
разговоръ—примовлятися,-
мовитися.

Вмѣщать, вмѣстить—містити,
вмістити, утуляти, утулити,
укладати, укласти.

Вмищатись, вмиститись — міститись, уміститись, угулятися, литись, укладатись, улястись.

Вмищення—вмищення, утуляння, укладання.

Вначаль — спочатку, перш, спершу.

Внезапно—вненацька, раптово, нагле, несподівано, раптово, враз, аразу.

Внезапність—наглість, несподіваність, раптовість.

Внезапний—наглий, несподіваний, раптовий.

Внесение — уношення; впис; оплата (грошей).

Внизу—сподом, долі, насподі, внизу.

Вниз—додолу, наслід; вниз по річці — за водою; голою — сторч, сторчака, потич.

Вникание—доходження, углублення, зауваження.

Вникать, кнуть — доходити, дійти, углублятися, битися, зауважуватися, житися.

Внимание—увага, бачність, по-зірка.

Внимательность — уважність, бачність, унятливість, примітливість; ввічливість, вбачливість.

Внимательный, о — уважний, бачний, унятливий, примітливий; ввічливий, вбачливий.

Внимать—уважати, увагу мати.

Вновь—знов, знову.

Вновь—не що давно, ново.

Вносить, внести — уносити, унести; деньги — складати, виплачувати, тити; вписувати, сати, вмищати, стити.

Внук—унук, онук.

Внутренний — нутрішній, нутрішній, середовий, нутряний; сховний.

Внутренность—середина, нутро; внутренности — тельбухи, скинбеї, бабешки, почки, нутрости, бебехи; грудня—журавель.

Внутри—удну, всередині.

Внутри—в середину.

Внучата—онучата.

Внучек—унуча.

Внучка—унука.

Внушать, шить—всилити, лити, угруждати, стити, пригруждати, стити; умоваляти, вяти, на розум давати, вати.

Внушение—всиляння, угруждання, пригруждання; дання на розум; суров. річч—сувора.

Внушительный — всилатний, угруждальний, пригруждальний; значний.

Внь—остронь, поза, за; себя не тямлючи себе; всякого сравнения—над всяке порівняння.

Выбрачный—нешлюбний; сын безбачемко; дочь—длібна дечка.

Видреме—вкорінення.

Видрять, рить — вкорінити, ренати, всилити, лити.

Вислужбный — поваслужбовий.

Вишний—надаірний, околншій, коверховний.

Вишность — поверховність; вигляд.

Виятность—виразність, врозумність, ясність.

Виятний, о—виразний, врозумний, ясний, о.

Виять—учути, послухати, вислухати.

Во, пред.—у, уя, уяі, до, за, на, з.

Вобла, рыба, Abramis vimbratarana.

Вовлечь, влечь — втягати, втягти.

Вовлечение—втягнення.

Во время саме в час; не во время—не в час, не на часі.

Вовсе—зовсім, зусім, цілком.

Вовьк—до віку, по вік, до суду.

Вогнать—угнати, загнати; забити.

Вогнутость—угнутість, угни.

Вогнутый—угнутий.

Вогнуть—угнути.

Вода—вода; грунтова—жилна вода; живая—живуща, текуча вода; ключевая—кринична, джерельна вода; полая—повіль, повіль; сверхльда—полій; проточная—текуча вода, самотока; прѣсная—бережна вода; святая—святичена вода; стоячая—синявка, нетеча, водостій; теплая—літепло; темная—полуда; цѣлѣбная—цілюща вода; чистая, ясная—погожа вода.

Водвореніє — впровадження, запровадження; осадження, оселення.

Водворять, -рять — впроваджувати, запроваджувати, дити; осаджати, дити, оселяти, дити.

Водворяться, -ряться — оселятися, литися, осідатися, осісти; запакувати.

Водитель — поводарь, повода-тар; сляпонець — нищикъ — старчовод, міхонша.

Водить — водити; глазами — очима поводити; за носъ — дурити; знакомство — знатися, мати знайомість; компанію — чалитися.

Водка — горілка, горілка, тёрпуга; лучш. сорта — оковита.

Водкій — плодучий.

Водникъ — водозбір; раст. *Asarum europaeum* — копитець.

Воднистый — вільгий, вохкений.

Водный — водяний.

Водобой — водоприиск, водограй, водокидь.

Водобоязь, вѣтер. — сказ, скаженілка.

Водомѣстилище — водозбір.

Водовозный — водовозний.

Водовозъ — вознивода.

Водоворотъ — черторий, вир, верниведа, крутіж, нурт, шум, крутило, адміть, заворотъ, топіль.

Вододѣйствующій — водорущий, вододѣйний.

Водоемъ — водозбір.

Водоизмѣщеніе — тонажність, водопоємність.

Водокачка — водетяг.

Водокрасъ, раст. *Hydrocharis* — жабник.

Водолазный — норцевий.

Водолазъ — норещъ, пурлячъ.

Водолечебница — водолікарня.

Водолечебный — водолікувальний, водолікущий.

Водолеченіе — водолікування.

Водоливъ — водолий; отаман (на рѣчн. судахъ).

Водометь — см. Водобой.

Водомойна — водорій, ковбана, липолоч, баюра, водорудъ, ковабина, колесомойна.

Водомѣридикъ — водомѣрик.

Водомѣръ — водомѣр.

Водонагнѣватель, тех. — водогрійник.

Водоносный — водяний, водяни-стий.

Водоосвященіе — водохреще.

Водоотводъ — лоток, ринава.

Водоотливъ — ринання.

Водопадъ — водоспад.

Водоперица, раст. *Myriophyllum* — кушнаръ.

Водопѣй — водопій, водопійло.

Водополье — повідь, повінь, водопілля.

Водопроводъ — водоток, акведукт.

Водораздѣлъ — межиріччя.

Водородный — воденний.

Водоросль, хим. — водень.

Водоросль — водорослина.

Водорѣзъ — водолом; раст. *Stratiotes aloides* — ризак.

Водосборъ, раст. *Aquilegia* — орлики.

Водоснабженіе — водопостача, водопостачання.

Водоспускъ — опуст, лоток.

Водостокъ — водозбір; ринава.

Водочный — горілочный.

Водружать, дружить — уतिकати, утинути, ставити, поставити, устремляти, -мѣти.

Водруженіе — ставлення, поставленія; устремління.

Водяная воробинка, раст. *Empetrum nigrum* — водянка.

Водянистый — водяний.

Водника, мед. — пухляклина.

Водяное растеніе, *Samolus minor* L. b. tricolor L. — чиска.

Водочой — водичий.

Водяной горосен, пт. *Cinclus aquaticus* — ривник.

Водяной макъ, раст. *Nymphaea* — умич.

Водной трилистникъ, раст. *Trifolium aquifolium* — трифолія.

Водять (съ кѣмъ) — воювати (кого).

Воевода — атаман, ватаг, вата-ног, ват, вник; воевода.

Воеводствовать — воєводити.

Всѣино — до гурту, до купи.

Воєначальникъ, командую-щий воєско́мъ — рейментаръ; звершник.

Воєначальство — звершність на воєско́мъ, реймент.

Воєначальствовать — отаману-вати, рейменту-вати.

Воєначальствова-ти — отаману-вати, рейменту-вати.

Воєначальственный — рушонець.

Военнопленный—бранець, по-
лоненик.

Военный—військовий.

Вожакъ—поводатар, водій, во-
жай, передовик, поводарь,
поможатий.

Вожделѣніе—забаг, пожадли-
вість.

Вожделѣнный—забагливий, по-
жадливей.

Вождь—вертогоса, отаман, атаг.

Вожжа—віжка, лійця.

Вожжась—водитися, знатися.

Возблагодарить—зачитися.

Возбранять, -нить—заборони-
ти, -нити, закатувати, -зати.

Возбудимый—запалений.

Возбудитель—побудник, збудник.

Возбудительность—побудлив-
ість, побудність.

Возбудительный—побудли-
вий, побудний.

Возбуждаемость—запальність,
зворушливість.

Возбуждать, -дить—підбурюва-
ти, підбурити; збуджувати,
-дити; порушувати, -шити.

Возбуждение—побудження, збу-
дження; зворушення, запал.

Возбужденный—зворушений,
запалений.

Возведение—винесення; збу-
дування.

Возвеличение—звеличення, під-
несення; підвищення, збіль-
шення.

Возвеличивать, -чить—звели-
чати, -чити, підносити, -не-
сти; підвищати, -сити, по-
більшати, -шити.

Возвеселить—звеселити.

Возводить, -вести—піднести,
виносити, -нести; будувати,
збудувати, ставити, поста-
вити.

Возвратный—зворотний, пово-
ротний.

Возвратъ—поворот, зворот,
вороття, повертання, вер-
тання.

Возвращать, -тить—повертати,
повернути, вертати, вернути,
привертати, -рнути.

Возвращать, -тить (забракова-
вши)—прикидати, прики-
нути.

Возвращаться, -тяться—повер-
тати, повернути, вертати,
завертатися, -рнутися, по-
вертатися, повернутися.

Возвращение—повертання, по-
ворот, зворот, вороття,
завертання, поворот.

Возвышать, -высить—підійма-
ти, підняти, височити, зви-
сочити, підносити, -нести,
підвищати, вивищати, -сити.

Возвышаться, -ситься—вища-
ти, підвищати, піднеситися,
-нестися; виноситися, -но-
стися; о цѣнь—у гору йти.

Возвышение—підвищення, ви-
щення; піднесення, вине-
сення; принось (у печи)—під.

Возвышенность—агрь, горба-
ка, горбовина; високість,
височність, винеслість,
знеслість.

Возвышенный—високий, ви-
соченний, винеслий, знеслий.

Возвѣститель—провісник.

Возвѣщать, -вѣстить, -ясити,
провіщати, -стити, оголо-
шати, -сити.

Возвѣщение—ясіння, провіщан-
ня, оголошення.

Возгласъ—вигук.

Возглашать, -сить—волати,
зволати.

Возгораемость—запальність.

Возгораемый—запальний.

Возгораться, -рѣться, -запалѣ-
ться, -лѣться.

Возгордиться—згордіти, зве-
личатися, запишати.

Воздавать, -дать—відплачува-
ти, -тити, віддячувати, -чи-
ти, мститися, помститися
на кому; давати.

Воздаяніе—відплата, віддяка.

Воздвигать, -гнуть—піднімати,
підняти, підносити, -нести;
будувати, вибудувати, спо-
руджати, -дити.

Воздвижение—піднесення; св.
Креста—Чесний Хрест.

Воздержаніе—стрим, стрим-
ання.

Воздерживаться, -жаться—
стримуватися, -матися, пов-
стримуватися, -матися, спи-
нятися, -нитися.

Воздержность—тривалість,
повстримність, стрималість.

Воздержный—тривалий, пов-
стримний; стрималий.

Воздухоплаваніе—літання.

Воздухоплаватель—літун.

Воздухоплавательный—літаль-
ний.

Воздух—повітря, обітря, обітря.

Воздушный—повітряний, обітряний.

Воздѣвать, дѣть—адіймати, няти, знімати, зняти.

Воздѣйствіе—вплив.

Воздѣствовать—впливати, вплинути.

Воздѣлываніе—обробляння.

Воздѣловать, лать—обробляти, бити, уробляти, бити.

Возжигать, жечь—палити, запалити.

Воззвание—відозва, поклик.

Воззвать—покликнути, гукнути.

Воззрѣніе—погляд, здання.

Воззрѣть—поглянути, подивитися, зирнути.

Возильщик—возій, возільник.

Возить—возити.

Возиться—ператися, панькатися, падькатися, марудитися, вовтузитися коло чого.

Возка—возіння, взовиця; (хлѣба) коповозиця.

Возлагать, ложить—покладати, класти.

Возлепѣять—вицохати, випестити.

Возликовать—зрадіти.

Возлѣ—коло, біля, уз, побіч, попри, суміж, опостін, субіч, побіля.

Возлюбить—покохати.

Возлюбленная—улюблена, коханка; фраїрка, кохання, милоданка; первая-первітка

Возлюбленный—улюблений, коханий, фраїр, коханок, коханець, милодан.

Возмездіе—віддяка, відплата.

Возмечтать—замарити; загордіти.

Возможно—можливо; можна, мога, спроміжно.

Возможность—можність, змога; можливість, спроміга, спроміжність; физическая—снага.

Возможный—можний, можливий, спроміжний.

Возмочь—здужати, здолати.

Возмужалость—вилюднілість, змужилість, уматернілість.

Возмужалый—вилюдний, змужилий, уматернілий, ставікий.

Возмущать—уматерити, уматерити, вилюдити, змужити.

Возмутитель—баламута, каламутник, колотник, бунтівник.

Возмутительность—обурливість.

Возмутительный, о—обурливий, о.

Возмущать, мутить—каламутити, скаламутити, колотити, сколотити, баламутити, абаламутити, підбурювати, рити, збуряти, збурити, юртувати; обурювати, рити.

Возмущаться, титься—обурюватися, ритися, підбурюватися, підбуритися; повставати, стати.

Возмущение—повстання, колот, збуріння; обурення.

Возмущенный—обурений.

Возмѣщать, стить—заступати, пити кого ким; вертати кошті, відшкодувати.

Возмѣщеніе—вертання коштів, відшкодування.

Вознаграждать, дить—нагороджувати, дити; відшкодувати, надолужити.

Вознаграждение—скуп, нагорода, заплата; відшкода, відшкодування.

Вознамѣриваться, риться—наважуватися, житися; брати, повзяти замір.

Вознегодовать—обуритися.

Возненавидѣть—зненавидіти кого.

Вознесенье (праздникъ)—ушестя.

Возниканіе—повстання, вникання, виростання.

Возникать, кнуть—повставати, стати, виникати, кти, випливати, сть, поставати, стати.

Возникновение—повстання, виникнення, виростання, вплив.

Возница—візник, хурман.

Возносить, нести—підносити, нести, вивишати, сити; славати, хвалити, вихваляти.

Возносится, нестись—підноситися, нестися; пишатися, високо літати, волкчатися.

Возношеніе—підношення.

Возня — шамотя, тарганина, галас, перяня; (хлопоты) — тяганина, морока; съ водой, ч. л. жидкимъ — таляпанина.
Возобладать (чѣмъ) — опанувати що, заволодіти (чимъ).
Возобновитель — відновник.
Возобновительный — відновний.
Возобновление — віднова, відновлення.
Возобновлять, -вить — відновляти, -вити.
Возопять — заголосити, зарепетуати, залементувати.
Возрадоваться — зрадіти.
Возражать, -зять — поречити, заперечити, відвертати, -рнути.
Возраженіе — перечення; заперечення.
Возрастаніе — зростання, зріст.
Возрастать, -расти — зростати, зрости, уростати, урости, виростати, більшати.
Возрастить — поростити.
Возрастомъ — застаршки.
Возрасть — вік, доба.
Возращать, -стить — вирощати, -стити, викохувати, викохати.
Возрождать, -родить — відроджувати, -дити.
Возрожденіе — відродження.
Возроптать — заремстити, заремствувати.
Возсіять — засяти, заясніти.
Возсоединеніе — відалучення, відсполучення.
Возсоединять, -нить — відзлучати, -чити, відсполучати, -чити.
Возсозданіе — відтворення.
Возсозидать, -создать — відтворювати, -рити.
Возставать, -стать — повставати, -стати.
Возстан'е — повстання.
Возстановитель — відбудовник, відновник.
Возстановленіе — відбудування, відновлення, відбудова, віднова.
Возстановлять, -вить — відбудовувати, -дувати, відновляти, -вити.
Возсѣдать, -сѣсть — засідати, -сісти, сидіти, сісти.
Возъ — віз, кура; крытый — палубчастий віз; чумацкій — мажа, мажара; автомобиль — ваговіа.

Возымѣть — завряти.
Вой — витя, смугління; голосяння.
Войлокъ — повсть, повстина, лямець.
Войлочный — повстяний.
Войлочникъ — шаповал, повстяр.
Война — вой, війна; завоювальная — заборча війна; оборонительная — оборонна війна; междуусобная — чвара.
Воинскій — військовий.
Воинственный — войовий, войовничий, войовитий, войний.
Воинство — воцтво; військо.
Воинъ — воляк, войовник.
Войско — військо, потуга.
Войсковой — військовий.
Воитель, -ница — войовник; -ця, воювник, -ця.
Войти — уступити до, увійти; другъ за другомъ — поввиходити; въ дружбу — помазка-тися (з кимъ).
Вокальный — голосовий, співочий.
Вокзалъ — вокзал.
Вокругъ — уколо, навколо, наоколо, округи, навкруги, кругъ.
Волдырьникъ, раст. *Silene in flata* — куکیلниця.
Волдырь — пухирь, міхур; гуля.
Волжанка, раст. *Spiraea* — та-волга.
Волкана, раст. *Dictamnus fraginella* — ясенець.
Волкобой, раст. *Aconitum napellus* — борець, возулині черевички.
Волкодавъ — ярчук.
Волконогъ, раст. *Lycopus exaltatus* — водяна кропива, вовчук.
Волконожіе, раст. *Lycopodium clavatum* — дереза.
Волкъ — вовк, флов, флигон; стрый — сіряк, сіроманець.
Волна — хвиля; большая — бурун.
Волнение — хвилювання; душевное — зворушення, заворушення; возмущеніе — збурення.
Волнистый — хвилястий, хвилюватий.
Волновать — хвилювати; душевно-зворушати, зрушати; возмущатъ — бурити, збурити, юртувати, баламутити.

Волноваться — хвилюватися, буритися, кипіти; хвилюватися, турбуватися.

Волнообразный — хвилюватий, хвилястий.

Волнуха, грибъ *Agaricus formiposus* — всивянка.

Волнующийся — хвилястий, хвилячний.

Воловикъ аптечный, раст. *Anchusa officinalis* — синюх.

Воловій — воловий, волячий; пастухъ — воляр.

Воловьѣ трава, раст. *Ononis hircina* — вовчуг.

Воловій языкъ, *Anchusa officinalis* — медунія.

Вологлюдка, раст. *Ajuca reptans* — суховершки.

Волокита — тяганина, тяганка; хабаль, бабій, бабодур, джигун, зальотник.

Волокитство — хабальство, женихання, зальотя.

Волокитничать — хабалювати, джигунити, зальотнувати.

Волокнистость — волокнуватість.

Волокнистый — волокнуватий.

Волокно — волокно.

Волокомъ — поковзом, поволецьки.

Волонтеръ — охотник.

Волосатикъ, *Filaria medinensis* — волос, волосник; раст. горблячий квасець.

Волосатый — волохатий.

Волосатѣть — волохатіти.

Волосенець раст. *Elymus arenarius* — колосняк.

Волосень — бабка (кость надкопытная); ветер. мокрець; мед. *Opuis Paparitiun* — волос.

Волосистый — волохатий, повхатий.

Волосной — волосний.

Волосность — волосність.

Волосообразный — волосуватий.

Волосоцветка — кісник.

Волостной — волосний.

Волость — волость.

Волось — волос; мн. волосся.

Волосаной — волосяний, волосінний.

Волоченіе — волочіння, тягання.

Волочильня — дротарня.

Волочить — волекти, волочити, тирити, тягти; дротувати; затягати, гти.

Волочиться — волектися; тягаться; хвостатися, натажиться, женихатися.

Волочня — волоком.

Волочок — табурка.

Волочь — волочити, тягти.

Волхование — чаклування, віщування, ворожіння, відьмування, відьмство.

Волхователь, —лиця — чаклуна, ворохит, ворожка, віщун, —ка, чарівник, —ця.

Волховать — чаклувати, віщувати, ворожити, відьмувати чарувати.

Волхвъ — планетник, маг; см. Волхователь.

Волчанка, раст. —вовчий лишай.

Волченокъ — вовченя, тулук.

Волчець, раст. *Carduus nutans* — чортополох, ридак.

Волчий — вовчий; чья яма — вовкля.

Волчий перецъ, раст. *Daphne mezereum* — ягідки.

Волчьѣ — дзига, журкало, фуркало; вовчок; буда.

Волчья трава, раст. *Butomus umbellatus* — сусак.

Волшебникъ — чарівник, —ця, чародійник, —ця, характерник, —ця.

Волшебный — чарівний, чарівничий.

Волшебство — чарування, чари, чарівництво, чинки.

Воль — вил.

Волынка — коза, дудка.

Волыночникъ — дуляр.

Вольготный — латвий, легкий

Вольница — охотнє військо, охотництво; бурлацтво; сваволець.

Вольничать — вольнувати, сваволити.

Вольно — вільно.

Вольно — вільно; свобідно, поволі.

Вольнодумецъ, —ка — вільнодумець, —мка; вільновірець —рка

Вольнодумство — вільнодумство, вільновірство.

Вольнодумствовать — вільнодумати; вільновірити.

Вольнонаемный — найманець.

Вольноопредѣляющийся — охотник.

Вольнопрактикующий (врачъ) — пацієнтовний (лікар).

Вольнослушатель, -ница — вільнослухач, -ка.

Вольность — вільність.

Волья й — вільняй: охочий;

дух — легкий, порильний дух.

Воля — воля; вільність, свобода

Воззять, зить — утѣчувати, у-

точити; утукати, уткнути;

устремляти, миги, загнати

, гнати; заситити, затопити,

занирити, уштракнути.

Вонь, межд.-геть; он; гдѣ он-

де; какъ он-як; отсюда-геть

звідси-тамъ-он, онде, ген-

там; тотъ он-той, оттой.

Вонь — смерід.

Вонючий — смердючий.

Вонючка — смердюк, смердюха;

раст. *Lepidium latifolium* —

хрінця.

Вонить — тхорити, тхнути; смер-

діти.

Воображаемость — уявність.

Воображаемый — уявний; хи-

мерный.

Воображать, -разить — уявляти,

-вити; гадати; у мыслях по-

кладати, -класти; себѣ —

брати, взяти собі; вирозум-

ляти собі.

Воображаться, -разиться — уяв-

лятися, - виться; роїтися,

вроїтися, приміритися, зда-

тися.

Воображение — уява.

Вообразимость — уявленність.

Вообразный — уявленный.

Взабце — взагалі, взагалі.

Воодушевление — запал, захват,

натяження.

Воодушевлять, вить — запалю-

ти, лити, втихати, -тхну-

ти.

Вооружать, жить — приружа-

ти, -жити, узброювати, рої-

ти, риштувати; підбурюва-

ти; гнати; противъ себя —

наражатися кому.

Вооружаться, роїться — узбро-

юватися, -роїтися.

Вооружение (оборудованіе) — узбро-

єння: доспѣхи — зброя, риш-

тунок.

Вооруженный — збройный, уз-

броєний.

Воочію — уочеридьки.

Впервых — перше, по-перше,

ментувати.

Вопиать — валати; похлипати.

Воплощать, -плотить — утіля-

ти, утіляти.

Воплощаться, -плотиться — уті-

лятися, утілятися.

Воплощение — утілення.

Вопль — голосіння, лемент, ре-

пет, галас, голосѣба.

Вопреки — асупор.

Впросительный — питайный,

питальный.

Впросный — запитальный.

Впросъ — питания, запитання;

справа.

Впрощать, -сить — питати, за-

питати.

Впрошение — запитування.

Ворвань — трін.

Воришка — злодюжка.

Воркование — туркотання, тур-

котіння, азукування, тур-

кання, буркотання.

Ворковать — туркотати, турко-

тити, азукувати, туркути,

буркотати.

Воробей, пт. — горобець, горо-

бель, горобей.

Воробьиное сѣмя, раст. *Lithos-*

permum argense — горобей-

ник.

Воробушекъ — горобчик.

Воробьевый — см. Воробьиный

Воробьиный — горобиний.

Ворзятый — халкий, хваткий,

хаповитий, фацарний, фа-

перний, злодійкуватий.

Ворзять — красти, злодійчити

Ворск — злодійка.

Воронской — злодійський, кра-

діжний.

Воровство — крадіж, крадіжка,

крадіння, хапанка, злодій-

ство.

Ворожея — ворожка, знахурка,

знатинця, шептуня, шепту-

ха.

Ворожить — ворожити, чарува-

ти.

Ворона, пт. — гава; роззява, гѣва

Воронение — черніння.

Вороненокъ — гавеня.

Воронецъ, раст. *Actaea spicata*

— чернецъ.

Вороника, раст. *Empetrum nig-*

rum — водянка.

Воронить — чернити.

Вороній — гавячий.

Воронка — лійка.

Воронкообразный — лійкуватий

Вороней—вороний, карий.
 Ворончатий—лійковий.
 Воронь, пл. — круж, хрюж,
 кружнат, кракун.
 Вороняга, раст. *Solanum nig-
 rum*—паслін.
 Ворота—ворота, брама.
 Воротила—верховода, орударь.
 Воротило (у вѣтр. мельницы)—
 стріла.
 Воретникъ—воротарь.
 Воретникъ—комір, ковмір, ков-
 нір.
 Воретничекъ — комірець, ко-
 мірек.
 Воротъ — катеринка, поверіт,
 коловорот; комір.
 Воротъ—виорот.
 Ворохъ—купа, стос, стропа.
 Ворочать—перевертати, пере-
 кидати; ницювати; крутити,
 повертати; орудувати, вер-
 ховодити.
 Ворочаться — ворухитися, пе-
 ревертатися; вертітися.
 Ворочаться—завертатися.
 Ворошить (сѣно)—перегрівати,
 перегребути, гребти.
 Ворса—волос, черса.
 Ворсистый — волосистый, чер-
 савий.
 Ворсянка, раст. *Dipsacus* —
 щітчина, черсак.
 Ворсить—чухрати.
 Ворчаніе — бурчання, буркіт,
 буркотня; в собакахъ—гар-
 чання, гаркотня.
 Ворчать — туркотати, турко-
 тіти, подудрювати, бурчати,
 мурмотати, буркотіти; о
 собакахъ—гарчати.
 Ворчливость — буркотливість,
 хнюруватість.
 Ворчливый — буркотливый,
 хнюруватий.
 Ворчунъ — туркут, туркало,
 воркотун, гримач, буркун.
 Воръ—злодій, шкаметник, під-
 тяга; увел.: злодюга, зло-
 діяка.
 Во-свои- до дому, до двору.
 Восемнадцать — вісімнадцять,
 вісімнадцять.
 Восемь—вісім.
 Восемьдесят—вісімдесят.
 Восемьсот—вісімсот.
 Восемью—вісім раз.
 Восклицаніе — вигук, викрик.
 оклик; радости: погук.

Восклицательный — окличний;
~~звук~~ — окличник.
 Восклицать, -кнуть — вигуку-
 вати, -кнути, викрикнути,
 -кнути, погукати, -кнути.
 Воскобой—воскобійник, воско-
 лійник.
 Воскобойня—восковня, воско-
 лійня, воскобійня.
 Восковатый — вощавий, во-
 щистий.
 Восковой—восковий, вощаний.
 Воскресать, -снуть — віджи-
 вати, -жити, воскресати.
 Воскресенье — віджиття, вос-
 кресення; неділя; світлоє
 великдень.
 Воскреситель — воскресавець,
 відживляч.
 Воскресный—недільний.
 Воскрешать, -сить — опожив-
 ляти, -вити, відживляти,
 -вити.
 Воскрешение — воскрес, опо-
 живлення, відживлення.
 Воскурять—кадити.
 Воскъ—міск.
 Воспаление — запаління, роз'-
 ягрення.
 Воспаленный—запалений.
 -оспалимый—запаленний.
 Воспалительный—запалінний.
 Воспалять, -лить — запаляти,
 розпаляти, -лити.
 Воспалиться — запалитися,
 .ропалитися; о ранахъ —
 ятриться; гнівомъ — люту-
 вати, яритися.
 Воспарять, -рить—злітати, эле-
 тіти, підноситися, -нестися,
 підбиватися, -битися у гору.
 Воспитаніе — виховання; хов,
 ховання, годування.
 Воспитанникъ, -ца — вихова-
 нець, -ника, годованець, -ника;
 учень, учня.
 Воспитанность—вихованність.
 Воспитанный—вихований, ви-
 коханий, вигодуваний.
 Воспитатель, -ница — виховач,-
 чка, виховник, -ця.
 Воспитательный—виховавчий,
 виховальний.
 Воспитательский — виховниць-
 кий.
 Воспитывать, -тать — вихову-
 вати, -ховати, вигодувати, -
 хати, доводити, довести до
 розуму; годувати, вигоду-
 вати, ховувати.

Воспламенение—завогнення.
 Воспламенѣть — завогнитися, зайнятися, запалитися.
 Воспламеняемость — запальність, завогненність.
 Воспламеняемый — запальний, завогнений.
 Воспламенять, -нить — запалювати, -лити, завогнити.
 Воспламеняться, -ниться — займатися, зайнятися, завогнитися, запалати.
 Воспламеняющийся — палахливий, запальний.
 Восполнение—заповнення, виповнення.
 Восполнять, -нить — виповняти, виповнити, заповняти, нити.
 Воспользоваться (чѣмъ) — скористуватися, скористатися з чого, спожиткувати що, схіснувати.
 Воспоминание—згадка, спогад, спомин, споминка.
 Воспоминать, -мянуть — згадувати, -дати, спогадувати, -дати.
 Воспоследовать — наступити, виникти, статися, скластися.
 Воспособление—запомога, допомога.
 Воспособлять — запомагати, ставати у поміч.
 Воспрепятствовать—перешкодити, перепинити, на перешкоді стати.
 Воспретительный — заборонний, наказний.
 Вопрещать, -тить—боронити, заборонити, закарвати, -зати, забороняти, -нити.
 Воспрещение—заборона, заказ.
 Воспрещенный—заборонений.
 Воспринимать, -нять — брати, приймати, похопляти, -пити.
 Восприятие—похоплення.
 Восприимчивъ, -ца — хрещений батько, хрещена мати.
 Восприимчивость — похопливість, похипливість, вражливість, чулисть.
 Восприимчивый—похопний, похопливий, похипливий, вражливий, чулий.
 Воспріятіе—см. Воспринятіе.
 Воспроизведение—відтворення, репродукція.
 Воспроизводимый—відтворений, репродукований.

Воспроизводительный — відтворний, репродуктивний.
 Воспроизведенный—відтворений, репродукований.
 Воспроизводить, -весть — відтворити, -рити, репродукувати, зрепродукувати.
 Воспротивление — змагання, опір.
 Воспротивляться, -виться—опиратися, опертися, ставати, стати опір, усупротивлятися, -тизитися.
 Воспрянуть (духомъ)—підбадьоритися.
 Воспылать — запалитися; любовью—запалитися коханням.
 Воспѣваніе—співання, виспівування; славлення, вихваляння.
 Воспѣватель—виспівач.
 Воспѣвать, -пѣть—співати, виспівувати, виспівати; славити, уславити, вихвалити, -лити.
 Востокъ—схід; східні краї.
 Восторгаться—захвачуватися, захоплюватися.
 Восторгъ—захват, захоплення, запал, порив, поривання.
 Восторженно — з захватом, з запалом, захопленно, захватно.
 Восторженность—захватність, захопленість.
 Восторженный—захватний, захоплений.
 Восторжествовать—перевисити, взяти гору, затріюфувати.
 Восточный—східний, сходорі.
 Востребование—попит, запит; реклямація.
 Востребовать—попитати, виправити.
 Восхиление вихвала, похвала.
 Восхвалять, -лить—ухвалювати, -лити, вихвалити, -лити.
 Восхитительный, -о—чарувальний, -о.
 Восхищать, -тить—захоплювати, -пити, захвачувати, -тити.
 Восхищение — захват, зачаровання.
 Восходить—сходити, виходити, здійснюватися; виходити, йти в гору, на гору.

Восходъ—схід.

Восхождение—схід; сходили.

Восчувствовать—відчути, зачути.

Восшествіе—сходили, вступ.

Восьмерикъ—осьмерик.

Восьмерка—вісімка, восьмака.

Восьмигранникъ—вісімгранка.

Восьмигранный—вісімгранчастый.

Восьмидесятый—вісімдесятий.

Восьмиугольникъ—вісімкутник.

Восьмиугольный—вісімкутний.

Восьмой—восьмий, осьмий; мая часть—осьмик, осьмака.

Вотировать—вотувати, голосувати.

Воткнуть—уштрикнути, устроими, застроими, вгроздiti.

Вотря, мелкие опилки при свелени—туриця, трини.

Вотчимъ—вітчим.

Вотчина—батьківщина, дідизна.

Вотчинникъ—дідизняк.

Вотще—даремне, дурно, марно.

Воть—ось; ту; це, от, коли це; воть-воть — от-от, ось-ось, туж-туж; за-того вотьеще!—ото що, тож-пак, отце; воть-же—одже; вотьадъсь—аж ось де; вотьтакъ, вотьужы!—алеж-бо!; вотькакой—ось-я-ий, оттакый; вотькакъ—ось-як, оттак; вотьтакой—оттакый; вотьтамъ—онде; вотьто-то—тож-то-й-е, тож-бо-то-й-е; вотьчто—ось-що; вотьэтотъ—оней; вотьтебѣи-на!—от-тобі-й-маеші вотьизвольте видѣть—от-як-бачите.

Воцарение—зацарення, оцарення.

Воцаряться—запанувати; оцаритися.

Воцеловѣчение—втілення.

Воцеловѣчиться—втілюватися.

Вошки, раст. *Spargula arvensis*—зотслики.

Вошь—воша; coll. вошва, ну-жа; трагяная, *Aphis*—рослинка воша.

Вошанка—цегата.

Вошаной—восьмой.

Вошить—вокувати.

Воюющий—войовий.

Вожировать—майдрувати.

Впадать, впасть—западати; пасти, позападати; о рѣкѣ—уливатися, улилися; вдаваться, вдаться, вкидаться, вкинутися; въ дѣлство—здитинитися; въ возбужденіе, раздраженіе—ро-спазюшиться.

Впадение—впад; влив.

Впадина—улогвина, улого вина, улога, западина.

Впаивать, -ять—залютовувати, тувати, улютовувати, тува-ти.

Впайка—залютовання.

Впалый—западистый, запалий.

Впервые—уперше.

Впередонку—навинпередки.

Впереди—спереду, попереду; надалі, потім; вѣтъхъ—посамперед, насамперед; ити—передести, передом іти.

Впередъ—передом, наперед, поперед; а горы, надалі, на-по-им; відтепер.

Вперемжку—мішма.

Вперять, -рять—утупляти, утупити, устромяти, -мити.

Впечатлительность—вразли-висть.

Впечатлительный—вразливый.

Впечатлѣніе—вражіння, по-шиб.

Впиваться, впиться—втягати-ся, гтися, упишатися, уп'я-стися, упиратися, упитися, в'ідатися, в'істися.

Впирать, вперсть—упихати, упхнати, утиснути, уперти, утелюштити.

Вписыванье—упис, уписуван-ня.

Вписывать, -сать—уписувати, -сати.

Впитывать, -тать—вбирати, уibrати, втягати, втягати.

Впихивать, -хнуть—упихати, упхати, упхнути, утросити, утокмачити, утовкмачити.

Вплать—уплинь.

Вплескивать, -снуть—вхлю-пувати, вхлюпнути, плыс-кати, прынути.

Вплетать, вплестъ—вплітати, вплести.

Вплетаю—щільно; до нехочу. Вплоть—щільно; аж, аж до, аж по.

Впояску—поколом.

Вподъемъ—під силу.

Вполитъ—усуціль, цілком, у-
повні.

Вполовину—ополовини.

Вполпути—напидорожі.

Вполпьяна—на підпийму, під
чаркою, підпиллий.

Вполсхита—надголодь.

Вполъ—напіз, наскыл.

Въ надъ—до речі, до шмиги,
до шпоти.

Впоныхахъ—спохвату.

Впору—саме в час; вгідно,
до міри, як треба, як слід.

Впослѣдствіи—навпослі, на-
вкінш.

Впотымахъ—поночі.

Вправду—справді.

Вправка—иправа до; встала,
настава.

Вправлять, чить—вправляти,
заправляти, направляти,
вити; вставляти, наставля-
ляти, вѣсти, повставляти,
понаставляти.

Вправо—управо, праворуч.

Впрахъ—до останку, до решти
до пня, до ноги.

Впредъ—надалі; аж до.

Вприсядку—уприсі.

Впробѣль—біляво.

Впроголѣ—надголодь.

Впрожель—жовтяво.

Впрозелень—зеленаво, зеле-
наго.

Впрокъ—надалі; до пуття, на
користь, на пожиток.

Впросиць—пняж.

Впросонкахъ—спросонку.

Впрохмель—вдіднятку.

Впрочемъ—просто, а в тім, зрѣ-
штою.

Впрыгивать, гнуть—ускоку-
вати, ускочити, устрибува-
ти, снути.

Впрыскивание—вперскання.

Впрыскывать, вперснуть—
вперскувати, снути.

Епрягать, впрячь—запрягати,
гати.

Епрягать, впрясть—припря-
дати, присти.

Впрямъ—просто; справді.

Впускать, стить—впускати,
стяти.

Впускисый—пходовий.

Впускъ—впуск, вхід; отвір

Впутывать, тать—укручува-
ти, тити, уплутувати, тати.

Впутываться, таться—уплуту-
ватися, уплутатися, утаца-

патися, укручуватися, ти-
тися.

Впухъ—до останку, до решти,
до сщадку; пишно.

Впятеро—в-п'ятеро.

Впятеромъ—у п'ятиох.

Врвниъ—врѣни.

Врагъ—супротивник, ворог.

Вражда—супор, всрежнеча, не-
приязнь, ворогування.

Враждебность—ворожість, не-
приязність.

Враждебный—ворожий, непри-
язний.

Враждовать—ворогувати, цо-
татися, супротивитися.

Вражеский—ворожий.

Вражий—си. Вражеский.

Вразбродъ—вростіч, різно.

Вразроба—нарізано.

Вразмахъ—зрозмаху.

Вразметъ—уроскид.

Вразсыпную—уростич, уро-
стіч, урозкип.

Вразумительность—зрозумі-
лость, ясність; навчальність

Вразумительный—зрозумілий,
ясний; напоумливий, нав-
чальний.

Вразумление—напоумляння,
назначення, настава на ро-
зум.

Разумлять, мить—напоумля-
ти, мити; наставляти, вити
на розум; навчати, чити,
напутити.

Враки—брехні; банелюки.

Враль—скорбеска, брешко,
забреха, брехун.

Вральманъ—си. Враль.

Вральность—вненацька, неспо-
дівано.

Врасть, врати—вростати,
врости.

Врастяжку—вадовж, у всю,
довж.

Врать—брехати, брехню то-
чити.

Врачебный—лікарський; ліку-
вальний, корувальний.

Врачевание—лікування, кору-
вання.

Врачевать—лікувати, корува-
ти.

Врачъ—лікаръ.

Вращательно—обертом, обер-
тним.

Вращательный—обертовий,
кружальовий.

Врацати—повертати, обертати, крутити, кружати.

Врацаться—обертатися; повертатися; кружати ходити; кружати коло; обходити навколо.

Вращение—обертання, кружання, обхід, кружання.

Вредитель, ница—шкідник, ця, ушкодник, ця.

Вредить—шкодити, шкодувати; здоров'ю—вадити.

Вредность—шкідливість, шкідливість, вадкість, вадливість.

Вредный — шкідливий, шкідливий, шкідливий, вадкий, вадливий.

Вредоносность—см. Вредность.

Вредь—школа, вада, позна.

Временно—до часу, на час, до часу, тимчасово, поки що.

Временность—дочасність, тимчасовість, часовість.

Временный—тимчасовий, часовий, дочасний.

Временщик—улюбленець, милуванець.

Время—час; година; доба.

Времячисленіе—часолічба.

Времяпрепровождение — часування, часоточення.

Вретище—дрантя.

Вровень—упорovenь, врівні, врівень; сь краями—ущерть.

Врожденность—родимість, прирощеність, природність.

Врожденный — родимий, природний, прирощений.

Врозницу—нарізно.

Врознь—порівці, різно, порізно.

Врозь—см. Врознь.

Врунь, нья—брехун, хуха.

Вручать, чить—до рук подавати, подати, уручати, чити.

Вручение—уручення.

Вручитель, ница — уручник, ница, віддачник, ница.

Врывать, врыть—вкопувати, закопувати, пати.

Врываться, врываться—удиратися, удертися, удратися.

Врывать, зать—утипати, утяти.

Врывать, заться — утипатися; удітатися; закохатися, утьопатися; умилитися; очереполюсниця—перещеплювати, пити.

Вряд, вряд-ли—наврад, ледве, навадк, навадку.

Всадник—верховень, ізхець.

Всаживать, дить—стремляти, встроити, вгородити.

Всасывание — втягання, вбирання, всисання, всмоктування.

Всасывательный — беркий, вберкий, втягальний.

Всасывать, всосать—вбрати, убрати, втягати, гти, усмоктувати, ктати.

Всасываться, всосаться — усмоктуватися, татися, усякати, усякнути.

Все—усе.

Всавугустый—найясніший.

Всегоблагодій—найдобріший.

Всевидящий—всевидючий.

Всевластный—всевладний.

Всегоможный—всілякий, пресвякий.

Всевышний—найвищий.

Всезнадец—всезнавець, усевада.

Всездущий—всезчаючий, всезнавчий; усевада.

Всездѣніе—всезнакня.

Всегда—усігда, завжди, завжди, усе, раз-у-раз, по всяк час, по вік, вік-віком.

Всегдашний — завждишній, повсякчасний, постійний.

Вседержитель—всдержець.

Вседневный—щоденний; цілоденний.

Всезнайка—знаюк, усевада.

Всегоцѣляющий—всегоцѣлющий.

Всегонеуно—'а'кжеж, 'а'тож, певна річ, звичайно, запевне.

Вселенная—всесвіт, цілосвіт.

Вселенскій—всесвітній, цілосвітній.

Вселять, дить—оселяти, лити, осаджати, дити: натихати, тхнути.

Вселять, лить—оселятися, литися, осідатися, осістися.

Всегомилостивѣйший — найласкавіший.

Всегоминутно—що-хвилини.

Всегомірний—усесвітній, цілосвітній.

Всегомоущество—всеси́ла, всемо́га, усевладництво, всемо́жність, всепотужність.

Всегомогу́щий—усевладний, всемо́жний, всепотужний, всемо́жний.

Всемирно—яко мога, усяким робом, усяково, усяким способом.
 Всемирный—уселякий, прє-всякий.
 Всенародно—прилюдно, при-вселюдно.
 Всенародный—загальний, по-спільний; уселюдний, при-людний, привселюдний.
 Всенепорочный—найчистіший.
 Всенижайший—найнижчий.
 Всенощная—всеношне.
 Всенощный—цілонічний.
 Всеобщий—загальний.
 Всеобщность — загальність; спільність.
 Всеобъемлющий—всеоспийний.
 Всеподавнийший—найпіддан-чий, найпокірніший.
 Всепокорйше-найпокірйше.
 Всепресвѣтлйший — найясні-ший.
 Всепрощеніє—всепробачення.
 Всесвѣтний—загальний, сві-товий.
 Всесвятой—найсвѣтйший.
 Всесильный—всесильний, все-потужний, всеможний.
 Всеславный—найславнйший.
 Всесоожженіє—всепалення.
 Всесокрушающий — крушйний, рощерепливйй.
 Всеуслышаніє. Въ выраз.: во-всеуслышаніє — прилюдно, голосно, щоб усі чули.
 Всехвальный—славетний.
 Всецѣлебный—всецїлюющий.
 Всецѣло—цїлком, зуповно.
 Всеядный—усєйяний.
 Вскакивать, - чить—підхоплю-ватися, підхопитися, схоп-люватися, питися, скокува-ти, скочити.
 Вскарпывать, вскопать—скопу-вати, роскопувати, переко-пувати.
 Вскарбаться—стерєбкатися, видряпатися, видертися, вилізти, сцаряпкатися.
 Вскармливать, -кормить—кову-вати, виховати, годувати, вигодувати, згодувати.
 Вскатывать, -тять—скочувати, -тяти.
 Вскачь—ускоки, скочки, ско-ком, навскоки, навзаводи.
 Вскидывать, -кинуть—підкида-ти, -кинути.
 Вскидываться—кидатися.

Вскипѣть—скипѣти.
 Вскипятить—спарити, зухро-пити.
 Вскисаніє—кваснїня.
 Вскисать—кваснѣти, кваснути-киснути.
 Всклокоченный — скуйовдже-ний, роскуйовджений, по-кошланйй, роспатланйй, скудовчений, роскудовчений,
 Всклокощить — перекошлати, покудлати, скудовчити, ску-йовдити, покошлати, ро-спатлати, роскуйовдити, ро-скудовчити.
 Всколебать — см. Всколыхать.
 Всколупывать, -пнуть — колу-пати, -пнути.
 Всколыхать — захитати, зако-лисати.
 Вскользъ—злегенька, злегка, поверховно.
 Вскормиться—упасатися.
 Вскормленникъ, -ца — годова-нець, годованка, хованецъ, -нка.
 Вскоробливать, -бить—жолоби-ти, зжолобити, пачити, спа-чити, скривляти, -вити.
 Вскорѣ — ускорах, унезабарі, небавом, незабаром, нева-барі, небавком, небавці.
 Вскрикиваніє — покрики, по-крикування.
 Вскрикивать, -кнутъ — покри-кувати, -кнути, зойкати, -кнути.
 Вскружить (голову кому)—за-крутити, завертїти.
 Вскрывать, вскрыть—відкри-вати, -крити; ростинати, -тя-ти, розїтнути; (о картахъ) свѣтити, висвѣчувати.
 Вскрѣтіє—відкриття, відтво-рення; трупа-потрошіння, рїзання, требушіння; рѣки-скрес.
 Всласть—усмак, досмаку.
 Вслухъ—уголос, голосно.
 Вслушиваться, -шаться — дос-лухатися, дослухатися.
 Вслѣдствіє—унаслідок, від, а, через.
 Вслѣдъ—услїд, навдогін, нав-здогін, навздогїнци; у тро-пі; за.
 Всматриваться, всмотрѣться—вдивлятися, придивлятися, -витися.
 Всмятку—рїденько.

Всоставлять, всунуть—цитувати, уцитувати, всувати, всунути, теревити, утеребити.

Вспаивать, напоить—підполювати,—поїти.

Вспалывать, воспалать—п'ястися, сп'ястися; випалити, впаляти.

Вспаривать, рить—напарювати,—рити; лошадей—умилити коня; спину—відчухрати, відшмагати.

Вспархивать, вспорхнуть—злітати, злетіти, злипати, звиватися, звитися у гору; зриватися, зірватися.

Вспарывать, вспороть—роspoрювати,—роти.

Вспахивать, хать—орати, зорати, внорати, поорати.

Вспашка—оранка.

Всплакаться—заплакати гірко.

Всплакнуть—заплакати трохи.

Всплескивать, снуть—сплескувати,—снути, плюскати,—снути; руками—сплеснути руками; крыльями—залопотіти.

Всплеск—сплеск, плюск.

Всплошную—упідвал, поскільки, суцільно, без перерви.

Всплывать, всплыть—впливати,—плисти, виринати,—рнути.

Всполаскивать, лоснуть—виполоскувати, виполоскати.

Всполошить—переполошити, сполошити, сполохати, переполохати.

Вспоминать, мнить—згадувати, пригадувати, спогадувати,—дати; нагадувати, пригадувати.

Вспомогательный—запоміжний, допоміжний, поміжний.

Вспоможение—см. Вспомоществование.

Вспомоществование—запомога, допомага, поміч, підпомога.

Вспотёлый—умокрілий, упрілий, спітний, удушнілий.

Вспотеть—удушитися, удушніти, умокріти, спітніти, упріти.

Вспрыгивать, гнуть—зскакувати, зскачати.

Вспрыскивать, чнуть—шпувати, кропити, прискати, пор-

скати, покренити, поприскати.

Вспугивать, гнуть—полошити, сполошити; колошкати, поколошкати, полошкати, пополошкати.

Вспухать, хнуть—пухти, напухати, опухати,—хти; опухти.

Вспухлиня—опух.

Вспухший—опухлий.

Вспучать—упуштити,—надуті, роздуті.

Вспылить—сарпатити, скипіти, спалахнути.

Вспыльчивость—сарпатистість, запальність, запальчастість, палкість.

Вспыльчивый—сарпатистий, запальний, запальчастий; палкий, запалистий, поперхливий.

Вспыхивание—фаркит, сполохит.

Вспыхивать, хнуть—сплахувати, сплахнути, запалюватися,—литися, фаркати,—кнуті, спалахкотіти, спалахнути; зашаритися.

Вспышка—сплох; вибух.

Вспынь—звмжувати.

Вставать, встать—підводитися, підвестися, зводитися, звестися.

Вставка—вставка: фактична—спростання; установка, підтка.

Вставляют, вставит—уробляти, уробити, усталити,—вити, управляти,—вити.

Вставной—уставлений, уроблений, управлений; роблений, штучний.

Вставочный—установий.

Встарину, встарь—за давніх часів, за давніх давси, в давнину, в старовину.

Встаскивать, встасить—витагати,—гти, виволікати,—локати, стирити.

Встревоженный—сполошений, здушений, стурбований, переполошений, стрівожений.

Встревожить, -ся—стурбувати, сполошити, стрівожити, потривожити, переполохати, переполошити, переполошкати,—ся.

Встрепенуть—стріпнути, стрепенути, стріпотати, стріпотіти.

Встрепенуться — здригнувшись, здригнути, стріпнутися, за-стріпотіти.

Встрепка — типень, прочухан, прочухання, смубка, дилпоть.

Встрепачать, -пачь — чухрати, рощухрати, куйовдити, рощу, обидити.

Встрѣчь — зустріч, перестріт, стріть, спіткання, здібання; привітання.

Встрѣчать, встрѣтять — устрі-вати, устріти, судосити, судосити, стрівати, стріти, здібати, спіткати, натрапи-ти; подибати; витати, приви-тати.

Встрѣчаться, -тяться — стріва-тися, стрітися, судосатися, судоситися, здібатися, зди-батися.

Встрѣчний — зустрічний, стріч-ний; а вѣтрѣ — супротивний.

Встряска — (см. Встрепка; струс.

Встряхиваніе — трусіння, по-трус.

Встряхивать, встряхнуть — під-трушувати, підтрусити, трусити, потрусити, струх-нути, стріпнути, потряхати, -ти; ти.

Встряхиваться, -хнуться — стру-шуватися, -ситися; стріпну-тися, стелатися, стелутися.

Вступать, -пить — уступати, -пити, увиходити, уійти; вступить въ бракъ — спару-ватися.

Вступаться, -питься — утруча-тися, уствявати; заступа-тися за, боронити.

Вступительный — уступний.

Вступленіе — уступ, ухидчани, ухидчани; вступ, передмова.

Всуе — даремно, насаремно.

Всунуть — утербити, уштури-ти, спиточити.

Всучивать, -чить — укручувати, -тити, спиточувати, -чити, утешувати, -щити, тере-бити, утербити, тирити, утирити.

Всхлипываніе — хлипи, хли-пання; пхикання.

Всхлипать — флінькати, фін-кати, хлипати, пхикати, пстінкати.

Всходятъ — сходити, зіходити; підходити; виходити на.

Всходъ — схід.

Всходы — прорісь, проріст, па-гоння, паговіння.

Всхолпнуть — покучугурити, по-горбувати.

Всыпать, всыпать — насипати, -сипати.

Всѣ — усі; вообще — огулом, гур-том, всі на голо; вмѣстѣ — гуртом.

Всюду — скрізь, по всіх усю-дах, усюде.

Всякій — кожний, кожий, кож-дий, усякий; жадний, жод-ний, абихто.

Всячески — усяково.

Всяческий — усялякий.

Всячина — мішанина, усячина.

Втайнѣ — потаємне, потаємці, потайки, потай, потайком, потайно, потайці.

Вталкиваніе — упихання, ут-ручання.

Вталкивать, втолкауть — упи-хати, упхнути, утручати, утрутити.

Втапывать, втоптать — втоп-тувати, -тати.

Втаскиваніе — втягання.

Втаскивать, -щить — втягати, -гти.

Втачивать, втачать — пришту-ковувати, -кувати.

Втащить — утарабанити.

Втащиться — утиритися.

Втекать, -течь — впливати, вплинути, вливатися, вли-тися.

Втемяшить — утокмачити; -ся — засісти в голові.

Втирать, -тереть — натирати, натерти.

Втираться, -тереться — ушійля-тися, ушійлитися, умуля-тися, умулитися, пролазити, пролізти, утискатися, утис-нутися.

Втискивать, втиснуть — ути-ряти, утирити, утрусати, утрусити, уто(в)жмачувати, -чати, утасувати, утасувати, убгати.

Втискиваться, втиснуться — утирятися, утиритися, ута-суватися, утасуватися, уб-гатися.

Втихомолку — нишком, мовчки, крадки, крадькома, крадці, тишком.

Втолковать — вто(в)жмачити.

Втора—окселента.
 Вторгаться, гнуться — удираться, удергаться, удратися, впираться, впергаться.
 Вторженіе — вдирання, впад. втручання.
 Вторить—окселентувати; підтакувати; повторювати, повторяти.
 Вторично—удруге, повторне.
 Вторичный—повторный.
 Вторникъ—вівторок.
 Второй—другий.
 Второклассный — другокласовий; другорядний.
 Второпяхъ — похапцем, спохвату, похапки.
 Второстепенный—другорядний.
 Втрідорога—занадто дорого.
 Втрое — троем, потрійно, у трое, у три рази, употрійні.
 Втроемъ—утрьох.
 Втройня—употрійні.
 Втулка—чп, шпунд; маточина; затичка.
 Втуль—даремно, марно, дурно.
 Втыкать, воткнуть—утикати, уткнути, устромяти, мити, тикати, утикати.
 Втыкаться, воткнуться—устромятися, митися, утикатися, уткнутися.
 Втурить—утелющити, убурхати, набурити; втягти.
 Втуриться—утьопатися, уквалитися.
 Втягивать, втянуть — усмокувати, усмокати, втягувати, гти; вбирати в себе.
 Втягиваться, втянуться, — утягаться, утягтиса, утягуватися, утягтиса.
 Входить, войти — увіходити, увійти; улазити, улізти; поступати, пити, ступати, пити до; удаватися у що.
 Входной—вступний, входовой.
 Входъ—вхід, входини; вступ; прихід.
 Входящий — прибутний; журналъ—вписовий реєстр.
 Входящий—що має вступ до...
 Вцѣпляться, питься—ущемлятися, ущемитися, упанатися, уп'ястися, упиватися, упитися, укліплятися, укліпитися.
 Вчера—у вчора.
 Вчерашній—вчорашній.
 Вчеркъ—зачорно.

Вчерчивать, вчертить—врисовувати, сувати.
 Вчетверомъ — учетверзі, уштирьох, вчетирьох.
 Вчинаніе—зачинання, закладання.
 Вчинать—зачинати, закладати.
 Вчислять, лить — залічувати, чити.
 Вчитываться, таться — учитуватися, татися.
 Вчужь—зачужа.
 Вшестеромъ—ушістьох.
 Вшивать, шить — вшивати, шити.
 Вшивецъ — чухрій, вошопруд, вошивецъ.
 Вшивица — вошвиця; раст. Pedikularis—шолудивник.
 Вшивной—вшиваний.
 Вшивость—вошнвість.
 Вшивый—вошвиый.
 Вшивать—вошвивати.
 Въ, во, пред.—в, у, ув; до; за; з; на; о, під; при.
 Въ безпорядкѣ—хрящем, жужмом.
 Въ длину—уздовж, уподовж.
 Въ самомъ дѣлѣ—усправжки, успражки, справді, управді.
 Въ тактъ—улад.
 Въ толщину—утовш, утовшки.
 Въ третій разъ—утрейте, урете.
 Въ уровень—ущерть, урівень, уприщерть, упричерть.
 Въ ширину — ушир, уширки, уширшки.
 Въздаться, въстаться—уідатися, уістися.
 Възданный—уіздний.
 Въѣздъ—приїзд, уїзд.
 Въѣзжать, въѣхать—уїздити, уїхати.
 Въѣзжий—уїздний.
 Вьюга — завірюха, заметіль, шувір, метелиця, віхола, віхало, дуга, хурделиця, хурдиста, хурія, хурта, хуртеча, хуртуна, хуря, хвижа, хвирса, хвирза, хвища, шквири, хиза, охиза, хуртовина, хура, фуфалиця, фуфелиця, фуфеля, фуферня, фуфловиця, фуфулиция, фукавица.
 Вьюкъ—теркила, ладун, уюк.
 Вьюнокъ, раст. Convolvulus arvensis — привертля, повилака.

Вьюнъ, (зоол.)—в'юн, юн, еюн; сувій, скрутень, скрутинъ.

Вьюрокъ, пт. *Tringilla mollifringilla*—юрок; *T. coelebs*—буківка; трубка для наматыванья нитокъ—юрок, мото-вило.

Вьючить—уючити, теркилувати, вантажити, ладувати.

Вьючный—уюковий, теркиловий, ладуновий, вантажовий.

Вьюшка—мотовило, цівка; кагляшка (для закрыв. печной трубы).

Вьющийся, бот. — виткий; —по тычинѣ—тичковый, тичный; в волосахъ—кучерявый; —стебель—плить.

Вьявь, вьявъ — уявки, уячовидьки, очевидьки—

Вы—ви.

Выбалтывать, —болтать — вхлюпувати, вхлюпати, ро-схлюпувати, —пати; вибріхувати, розбріхувати, —брехати, баяти, вибгати.

Выбивать, —бить — выбивати, вибити; викидати, —кинути; толочити, витолочити, ви-товкти; виганяти, —гнати.

Выбиваться, —биться—выбива-тись, вибитись; позбувати-ся, —збутися.

Выбиране—вибірання.

Выбирать, выбрать — обірати, обрати, оббірати, обірати, добірати, —брати, збірати, вибірати.

Выбираться, выбратся—вибі-ратись, вибратись; виходи-ти; выноситься.

Выборка—вибія, бакора; —боль-шая—сугроба.

Выбойка—вибіяка, мальован-ка, вибиванка, тяжина.

Выбойный—вибіячний.

Выбойчатый—см. Выборный.

Выбойщикъ—вибіяник, набій-ник.

Выборка—вибірка, витяг.

Выборщикъ—виборецъ.

Выборъ—вибір; обрання; уподо-ба.

Выборы—вибори.

Выбранить—вибанітувати, ви-лаяти, наляяти, вибешта-ти, вибештувати.

Выбрасывание—викидання.

Выбрасывать, —бросить — вики-дати, викинути; —почки — бростатися.

Выбраться (изъ грязи) — ви-сбейкатися.

Выбривать, —брить — голити, виголити.

Выбраться — поголится, ви-голится.

Выбродить—виходити, виблу-кати, вилазити; виграти, вишумувати; виновити го-локом рыбу.

Выбросать—повикидати.

Выброски—покидь, покидька, сміття.

Выбурасливать, —вить — вис-вердлювати, —лити.

Выбучить—виголити, вилужни-ти.

Выбывать, —быть — виходити, вийти; выступати, —пйти; выбыть свое время—відбу-ти свій час.

Выбгать, выбгать — вибіга-ти, вибігти; випереджува-ти, —дйти.

Выбгать—вибігати, виганяти, вигасати.

Выббливать, —лить—вибілюва-ти, вибілити.

Выббка—вибілювання, біління.

Выбсаться—перекажитися.

Выбваливать, —лить—вивертати, —рнути, перекидати, —кинути, виवालювати, —лити.

Выбвалохъ (ляцо—болтунъ) — запороток, розбошок.

Выбвалать—вивалькувати; ви-валяти, повивальювати, у-качати, повкачувати.

Вываривать, —рить — выварю-вати, —рйти.

Выварка—вивар.

Выведриться—роагодинитися.

Вывертка—викрут, выворотка.

Вывертывать, —рнуть — викру-чувати, —тити; —ся—викручу-ватися, —титися, ви'язува-тись, —затись, вибріхува-тись, брезатись з чого.

Выверчивать, —ртѣть — висвер-длювати, —лити.

Вывинчивать, —винтить — ви-кручувати, —тити, вишрубо-вувати, —бувати.

Вывихнуть—звихнути, викру-тити.

Вывихъ—звих.

Выводить, -вести — пиводити, вести, випроваджувати, -дити; вибавляти, -вити, де-гресувати; свінчити, ви-кінчити; височувати, -снудати; виглядувати нитку — посукувати.

Выводиться, вывести, — ви-бавлятися, випроводитися.

Выводъ — видъ; вибав; ви-сновок.

Вывозить, -везти — вивозити, -везти.

Вывозной—вивозовий.

Вывозъ—вивіз.

Выволакивать, -лочить—виво-лукати, -лоскти, витягати, -гти, видобувати, -бути.

Выворотить, -нуть (наизнанку)—псвинергати, ницювати, лрцювати.

Выворотъ—виверт, виворіт.

Выводки—подсаа.

Вывѣдываніе — розвідн, ви-пити.

Вывѣдывать, -дать — вивідува-ти, -дати, випітувати, рес-гитувати, -тати, допитува-тися.

Вывѣрять, -рить — вивіряти, -рити.

Вывѣска — виішення; напис, шильда, таблича; вага.

Вывѣтривать, -рить — вивітру-вати, перевітрувати, пови-віривати, -рити.

Вывѣшисать, -вѣсить — виві-шувати, -вісити; висажува-ти, висажувати, повисажу-вати.

Выгарскъ (свѣчки) — недога-рек; (водки) недогар; (же-лѣза) жужеліа; (сала) шкварки, вишкварки.

Выгибание—вигиання.

Выгибать, -гнуть — гнути, ви-гинати, загинати, -гнути, позагинати, позагинати; вигинати.

Выгибаться—вигинатися, ви-гинатися, позигинатися, позигинатися.

Выгибистый — гнучий, гнуч-кий.

Выгибной—каблуковатий.

Выгибъ—холмо, вайрут.

Выглаживаніе—різнання; ре-пасування; пасування.

Выглаживать, -лить — різнати, впрізнати; прасувати, ви-

прасувати, репасувати, ви-репасувати.

Выгладки—недогриаки.

Выглядывать, -нуть — вигля-дати, глянути, визирати, визирати, зирнути, по-кукнуту; виглядати, видні-тися; виглядати, підгля-дати.

Выглядѣть—видивитися, ре-дивитися на; видаватися, мати вигляд.

Выгнивать, -гнить — трухти, стухати, трухляти, стру-хлявти, порохнати, спорох-нати, вигнивати, гнити.

Выгнутость—угнутість, угин.

Выговаривать — вимовляти; картати, штапувати, сва-рити, вимовляти кому що; ст ого—присовати; засто-регати, завазвати собі що.

Выговорить (добиться ч. и. разговоромъ)—вибалакати.

Выговоръ—вимовлягана; за-стереження, засторога собі чого.

Выгода—ажиток, пожиток, зиск, користь.

Выгодность—зисковність, ко-ристість.

Выгодный, о—зисковний, ко-ристний, пожитний, о.

Выгонка—перегін, дістляння

Выгонъ—пастивник, пасовище, пасовисько, пастівень; пе-регін.

Выгнать, -гнать—турити, ви-турити, виганяти, вигони-ти, -гнати, витурляти, гони-ти; гнати, пергаяти.

Выгоракивать, -родить—відго-роджувати, об ороджувати, -дати, повігороджувати, по-обгороджувати; -кого-уне-виннювати, -нити.

Выгорать, -рять—випалюватися, литися, вигоріти; лінати, полиняти, вицвітати, цві-сти; шастити.

Выграбгдаться—видряпатися, вигарбятися.

Выграивать—виритувати.

Выграивный—рубчастий, гран-частин, видліхований.

Выграить—вишліхувати.

Выгребать, -грести—вигрібати, -гребти; вигортати, -раути, ви-громаджувати, -дити.

**Выгребка-вигріблякя, вигор-
тапня, вигромадження; ви-
грібки, вишкряпки.**

**Выгрузка—виладування, роз-
вантажання.**

**В. грузчик—исск, виладов-
ник.**

**Выдавать, -дать—видарати, ви-
давати, -дати. Човикавати,
повиддавати.**

**Выдаваться, -даться—видава-
тися, виставити, висуватися,
вистикатися; визнаватися;
ся; траплятися, вибачати.**

**Выдавливать, -вить—видавлю-
вати, -вити. вигнітати, гніс-
ти, ченесити, витискати, -
снати.**

**Выдавливать, -полбить—вилов-
бувати, бати; заучивать—то-
кти, в. то кти.**

**Выдача—видавання; виплата;
видачня.**

**Выдающийся—видатний; добір-
ний; чільний.**

**Выдавать, -давать—ви.увати,
-сунати, повисувати.**

**Выдаваться—висуватися, по-
висуватися, вилізатися, по-
вистягатися; визначатися,
повизначатися.**

**Выдвижной—висувной; -дчикъ
—шухлядъ.**

**Выдерживать (разс. и т. п.)
служанка; висмикування.**

**Выдерживать, -нуть—висмику-
вати, -кнути.**

**Выдерживать, -жать—вотриму-
вати, -мати; устояти, витри-
вати; наказание—відтерпіти
кару; экзамень—скласти іс-
пит.**

**Выдержка—вотримання; по-
стринність, стринаність,
тривалість; витяг; фотогр-
фическая.**

**Выдирать, -драть—видирати,
-дерти.**

**Выдолбить, раст. Linaria vul-
garis—азвокики, райце япон.**

Выдохлый—вентхлый.

**Выдохнуться—вентхнутися, по-
вентхнутися.**

Выдра, звол.—видриха, лютра.

**Выдрать—сдунути, відшма-
гати, відшхрати.**

**Выдрессировать—викудир-
вати, відшхувати.**

**Выдрынуться—виспатися
всмак.**

Выдубить—вигарбарювати.

**Видуваніе—видмуханія; види-
ваніе.**

**Видухать, -дуть—видиухати,
-кнут. повидиухати; види-
мать, повидмать.**

**Видужка—вигада; множ. ви-
гуды, витрепелы, заба-
ганка.**

**Видумчивый—вигадливый, чму-
товитый.**

**Видумщик, -ца—вигадчик, -ця;
чмуд, чмудник, -ця, чмудо-
вик, -ка.**

Видумываніе—выгадування.

**Видумывать, -жать—выгадува-
ти, вигадати, повигадувати,
вмудувати, умудувати.**

Видуплывать—вдуплавити.

**Видываніе—видманіе, видих;
випарування.**

**Видыхать, -дохнуть—вотхнути,
повидыхатися—дывитрити-
ся, випарувати; брать за
пальцы—вотхати, видыхатися.**

**Видывание—виданіе, виду-
чаніе, видобраніе или. ек-
сперимент; ф.т. секречия.**

**Видыва—вириб, ребливо, пре-
парация, виправа.**

Видаль—в. іділ.

**Видальвать, -лать—вирибляти,
-бити, препарувати, фабри-
кувати, и нол. роше-виг-
терпелости; кажи-чинити,
правити, виправляти.**

**Видальть, -лать—виділяти, ли-
ти, повиділяти, видувати, чи-
ти, повидувати; виділяти,
нати, повиділяти.**

**Выемка—вибманія; выкоп,
проріз; выкот; архит.-рив-
чачок, желобок; трусанина,
ревизия.**

**Выжаривать, -рить—смажиги;
в.смажиги; -випарювати, -
дити.**

**Выживать, -жить—виживати,
переживати, жити; вибу-
дяти, буди; виживати, вижи-
мать, вижовати, пови-
жовати, рить, вижову-
вати, вижовувати, вижова-
ти, вижовати, вижоватися,
вижоватися, побудити.**

**Выжить—жити; трусанина;
производит, заводстві.**

**Выжиганіе—випалення, випал;
випаленія.**

Выжигать, -жечь-випалювати, -лити, повипалювати; випікати, -пекти, повипікати.

Выжиданіе—чекання, сподівання.

Выжидательный—триващий.

Выжидать—чекати, вичекати, тривати, сподіватися, чатувати.

Выжидывать, -лить—вициганювати, вициганити, викручувати, викрутити, видурювати, видурити.

Выжиманіе—чавління, вичавлення, видушування, вигнічування, викручування, віджимання.

Выжимать, -жечь-вибивати, вибити (олію), чавити, вичавлювати, вичавити, вигнічувати, вигнітити, видушувати, видушити, віджимати, викручувати, -тити.

Выжимки—вичавки, вигніток; изъ маку, свеклы-жмаки; жмихи; льна, конопли-макуха.

Выздоровливаніе—видужування, одужування.

Выздоровливать, -здоровѣть—видужувати, одужувати, піддужувати, -жати, вичуювати, переболіти, очепувати, -пати, освінити, окріяти.

Выздоровленіе—одужання.

Вызовъ—виклик.

Вызлачивать, -лотить—визлощати, визлачувати, повизлачувати, -тити.

Вызольникъ, раст. *Delphinium consolida*—сокирки, косарники.

Вызрѣвать, -зрѣть—достигати, -гти, доспівати, -спіти.

Вызубрить—вищербити; виточити, видовбти (на пам'яті).

Вызывать, -звать—викликати, викликати; запрошувати, -хати; запозивати, запізнавати (до суду); приводити, спонукати до; споводувати.

Вызывающій (тонъ)—заціпний.

Выигрыванье—виграння; зискання (на чому).

Выигрывать, -играть—вигравати, -грати; въ чѣмъ-зискати, вискати.

Выигрышный—вигрошій; ви-

гравнистий, вигравитий, зисковний.

Выигрышь—вигра; виск.

Выискиваніе—вишукування.

Выискивать, -искать—вишукувати, -кати, винаходити, -найти; нишпорити, винишпорити.

Выказывать, -зать—показувати, -зати, виявляти, виявити, виставляти, виставити; витикати, -кнути.

Выкалывать, -лить—гартувати, вигартувати.

Выкалка—вигарт, гартування.

Выкалывать, -колоть—виколювати, -лоти, виштрикати, -кнути.

Выкапывать, -копать—викопувати, відкопувати, -пати, повикопувати, повідкопувати, вигрібати, -гребти, повигрібати.

Выкарабкиваться, -катся—видиратися, -дертися, повидиратися; вигарбатися.

Выкармливаніе—хов, годування, годівля.

Выкармливать, -кормить—годувати, вигодувати, відгодувати, -дувати, пригодувати, -дувати, ховати, виховати.

Выкатываніе—викочування, виточення.

Выкатывать, -тать—викочувати, -тити, повикочувати, виточувати, -чити, повиточувати; валькувати, вивалькувати, качати, викачати; маглювати, виимаглювати.

Выкачивать, -качать—помпувати, виломпувати, висмоктувати, висмоктати, смокати, висмокати.

Выкашивать, -косить—викосувати, -косити.

Выкидывать, -кинуть—викидати, -кинути.

Выкидышь—уровище, збіглення; очень ранній-вибрудок.

Выкипать, -лѣть—википати, -літи, повикипати.

Выкладка—викладання, викладування; арне.-обліч, обрахунок; лямівка, облямівка, обвідка; покриття, обмурування.

Викладувати, -класти, -пожити — викладати, -класти, покласти; випаковувати, -хувати; обмуровувати, -рувати; облямовувати, -мувати, підшивати, -шити, підбивати, -бити; рахувати, обрахувати, облічувати, -чити.

Викреслювати, -клевати, -клюнуть — видзьобувати, -бати, вицльовувати, -клявати, -клянути.

Виклеивати, -клеить — виклеювати, обклеювати, -іти.

Виклепувати, -пати — фернітувати, зфернітувати, нюкувати, виютувати.

Виклинивати, -нити — виклинецьовувати, -клинцювати.

Виключатель, электр. — ви́мкач.

Виключати, -чити — виключати, -чити, вилучати, -чити; ви́микати, -микнути; викресляти, -лити; ви́ймати, ви́йняти.

Виключеніе — вилука, вилучення; ви́микання; ви́креслення.

Виклячивати, -чяти — канючити, ви́канючити.

Виковати — уклепати, ви́кувати, сфоржувати.

Виковка — ви́ков.

Виковувати, -рати — ви́колувати, -пати, пови́колупувати; ви́довбувати, -бати, пови́довбувати, ви́корпувати, ви́корпати.

Викорка — копірстка; метал. протичка.

Виколачиваніе-ви́бирання; пы́ли-трі́панна, трі́панна.

Виколачивати, -тити — ви́бивати, ви́бити, трі́пати, ви́тріпати.

Викорм-хов, ховання, годівля, годування.

Викорчевувати, викорчевати — ви́кичувати, ви́кичувати, (мелк. дерев.) — протері́блювати, протері́бити.

Викорчевка — ки́чування.

Викрадувати, -красть — ви́крадати, -красти, пови́крадати; -ся — ви́крадатися.

Викраивати, -кронті — ви́кравати, ви́кроювати, -кроїти, пови́кроювати.

Викрацивати, -сити — фарбувати, ви́фарбувати.

Викрасти — пере́хрест, ви́хрест
Викрацивати, -стати, -ся — пере́хрещувати, пере́хрестити, -ся, ви́хрещувати, -хрестити, -ся.

Викрикувати, -кнути — ви́гукувати, -кнути, ви́крикувати, -кнути.

Викрикнути — по́гук, ви́гук.

Викройка — скройка.

Викругливати, -лити — за́вкругляти, -лити.

Викружні, архит. — ли́штва.

Викручивати, -тити — ви́кручувати, -тити, пови́кручувати.

Викривати, -крить — покривати, окривати, -крити.

Викупати, -пить — окупати, купити, ви́дкупати, ви́купати, -пити, ви́дміняти, -нити; ро́скупати, -пити.

Викупати — скупати.

Викупной — оку́пний, ви́дкупний.

Викупщик — оку́пник, ви́дкупник, ви́дкупач.

Викуп-окуп, відкуп, відмін, відкупне.

Викуривати, -рити — сма́лити, ви́сма́лити (папіросу); -к. н. откуда-ви́курювати, -рити; во́дку - гнати, пере́ганяти; гнати.

Викущати — скуштувати, ви́пити.

Вилазливати, -ловить — ви́ловляти, -вити.

Вилазити — ви́лізати.

Вилазка — ге́рець, ге́рць.

Виламувати, -ломить — ви́ломлювати, ви́ломити, ви́скіпати, ви́скіпати.

Вилащивати, -лощить — гля́нцювати, ви́глянцювати, по́глянцювати.

Вилеживати, -жати — ви́лежувати, пере́лежувати, -жати; -ся — ви́длежуватися; ле́жуватися; уле́жуватися.

Вилетати, -тяти — ви́літати, -нути, ви́літати, -летіти, пови́літати.

Вилетіти — ви́літ; на ви́леті — на скрізь.

Вилечити — улі́чити, ви́лікувати.

Виливаніе — ви́лив, ви́ливання.

Виливати, -лити — ви́ливати, -лити, ви́лігати, пови́ливати; ви́сипати, пови́сипати.

Вылиться (о жидкости) — вибігти.

Вылитый — достотний, викапаний, схожий з ким, чим, подібний до кого, чого.

Вылизывать, -зати — вилизувати, -зати, позлизувати.

Выливающий — поливний; обливающий.

Вылизать — обликувати, облизати.

Вылокать — вибскати, вижлуктати, вилигати, вижлестати.

Выобщенный-выглянцованный.

Вылуживать, -дти — одиновувати, одиновувати.

Вылупить — вил, пити.

Вылупиться — вилупитися, вижлупитися.

Вылущивать, -щить — вилусати, вилусати, визерщувати, визерщати.

Вылизать, -лзать — вилзати, вилзати, лзати, повилзати, полззати.

Выдплать, -лпнть — видплатувати, видплати, статурувати, зостатурувати.

Еыбпнокъ — статурецъ, статурка.

Выльчивание — вилікування, вигоління.

Выльчивать, -чить — вилікуувати, вилікуувати, корувати, вилікувати, виголювати, вилікувати, поликувати.

Вымазывать, -зати — намазувати, намазувати, намазувати, намазувати, намазувати, намазувати, намазувати, намазувати.

Вымалывать, -молить — вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати.

Вымалывать, -молить — вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати.

Вымалывать, -молить — вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати.

Вымарка — закрес, перекрыс.

Вымарывать, -рат — брутати, збрутати, збрутати, збрутати, збрутати, збрутати, збрутати, збрутати.

Вымачивать, -дть — вымачувати, вымачувати, вымачувати, вымачувати, вымачувати, вымачувати, вымачувати, вымачувати.

Выматывать, -мотать — мотати, вимотати; переводити, -вести, гайчувати, -про, гайнувати, цандрити, процандрити.

Вымачивать, -мочить — вимочувати, -чити.

Вымащивать, -мощить — буркувати, вибуркувати, мощити, вимощити, помощити.

Вимолуха, раст. *Viola hirta* — зозульки.

Вымерзать, -знуть — вимерзати, -зти.

Выметалщикъ, -ца — метильник, -ця, помілуха.

Выметать, -мест — умітати, уместити.

Вычеть — обрубленія; облічка.

Выметывать, -тать — викидати, -нути; обрублювати, бити, облічувати, рахувати.

Вымещать, -мстить — мститися, помститися; окошати світу на кому.

Вымирать, -мереть — вимирати, -мерти; переходитися, переставитися.

Вымогатель, -ница — здирик, -ця, здириця.

Вымогательство — диригство, здириство.

Вымогать — здирати, видирати.

Вымолна — ведомий, водорий, колдобина, колдобина, колдобина, вымолна, вымолна.

Вымокать, -кнть — мокти, змокати, змокати, змокати, змокати, змокати, змокати, змокати.

Вымокать, -кнть — мокти, змокати, змокати, змокати, змокати, змокати, змокати, змокати.

Вымолывать, -молить — вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати.

Вымолывать, -молить — вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати.

Вымолывать, -молить — вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати.

Вымолывать, -молить — вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати.

Вымолывать, -молить — вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати, вымолувати.

Выморочное имение — відумерщина.

Вымолать — майра.

Вымучивать, -мучить — вымучувати, -чити, змучувати, змучувати.

Вымучивать, -мучить — вымучувати, -чити, змучувати, змучувати, змучувати, змучувати, змучувати, змучувати.

Выплавка — гамар, гамарування.

Выплавлять, -вить — гамарувати, гамарити, згамарити.

Выплавоск — крушець, гакарець.

Выплакать — виплакати, повиплакувати.

Виплакаться — переплакати.

Выплата — виплат, сплата; — вь разсрочку, частями — сплата ратами.

Выплачивать, -тить — сплачувати, сплатити, виплачувати, -тити, повиплачувати.

Выплевывать, -плевать — виплювувати, -плюнути, повиплювувати.

Выплескивать, -сать, -снуть — виплюювати, -пати, -пнути, псвиплюювати.

Выплеснуться — сплюнутися.

Выплетать, -плесть — виплітати, -пдести, повиплітати.

Выплывать, -плыть — випливати, -вити, виплинути, повипливати, вибайкуватися.

Выпльовск — наросля.

Выполаскивать, -лоскать — виполіскувати, -лоскати, повиполіскувати.

Выползца — лияовище.

Выполировать — вилощити.

Выполнение — виконання; виповнення; справування.

Выполнять, -нить — виконувати, -нати; виповняти, -нити; справувати, справити, відбувати, -бути.

Выпораживать, -нить — випорожняти, -нити.

Выпотрошить — вибандилити, вибандурити, вительбушити.

Выправка — коректа, поправа, направа; муштра, муштрування.

Выправлять, -вить — корегувати, зкорегувати, виправляти, -вити; випростонувати, -стувати, вирівнувати, -нати; справляти, -янти; муштрувати, вимуштрувати.

Выпрашивать, -просить — випрохувати, -хати, богарадити, розбогарадити, циганити, вициганити.

Выпробовать — скуштувати, покуштувати; — вьсь способы — ужити всіх заходів,

Выпроставивать, -водить — виправляти, випраїти.

Выпрыгивать, -гнуть — вистрибувати, -бнути, повистрибувати, вискокувати, -скочити, повискокувати, спрягнути.

Выпрыснуть — спрягнути.

Выпрѣвать, -прѣть — упрівати, упріти; випрівати, парувати, випарувати.

Выпрѣлый — упрілий; випрільний.

Выпрягать, -прячь — випрягати, -гти, повипрягати.

Выпряжка — випрягання.

Выпрямление — випрост, випростування, вирівнування.

Выпрямлять, -мить — випростувати, -стати, вирівнувати, -знати, спрямлювати, спрямити.

Выпугивать, -гнуть — виполохувати, -хати.

Выпуклима — горбовина.

Выдукловогнутый — горбуватий — ямкуватий.

Выпуклость — опуклість, горбуватість, пукатість, опук.

Выпуклый — опуклий, горбуватий, пукатий.

Выпускать, -стить — випускати, -стити, повипускати; промкати, -нути; висувати, -сунути, повисувати, виставляти, повиставляти; видавати, -дати, повидавати.

Выпускной — випускальний.

Выпуск — випускання, випуск; видання; одбитка; випуст; вихід; зошит; виступ; пасти́жник.

Выпутывать, -тать — виплутувати, росплутувати, -тати, повиплутувати, поросплутувати; — ся — виплутуватися, повиплутуватися; вивертатися, -рнутися; — ться із чого — вив'язатися з чого.

Выпучивать, -чить — випинати, -п'ясти, видимати, -дути; — глава — вилупляти, витріщати, виричати очі.

Выпушка — лямішка, облямка, облямка.

Выпущонде, грам. — викид, викидання.

Выпытывать, -тать — довідуватися, -відатися, дізнаватися, -ся, дікатися.

Выпь, ят. *Botaurus stellaris* —
букай.

Выпячивать, —жить—выпнати,
—п'юти, печалити; —глаза
—вытрищати счі.

Выпячивать—высталяти, ви-
сувати, выпнати.

Вырабатывать, ботать—виروب-
ляти, виробити; зарабатывать,
—бити.

Выработка—вириб, вироблен-
ня; обраба, оброблення.

Выравнивать, ровнить—вири-
нувати, —внати, повирівну-
вати, рівнати, зрівнати;
плитувати.

Выражать, —зять—выразувати,
выразувати, висловляти,
висловити, вимовляти, ви-
мовити; —рождественная чув-
ства—свойтися.

Выражение—выраз; вислів, ви-
словаж; назва.

Выразитель—выразник; ви-
словаж.

Выразительность—выразність;
висловність, вимовність;
выдатність.

Выразительный—выразный,
висловный, вимовный; ви-
датный.

Вырастание—зріст, зростання.

Вырастать, —рости—зростати,
зрости, доходити, дійти літ,
підбільшати, підбільшати,
уростати, урости; виганя-
тися, —гнаться.

Высасывать, —совать—ви-
малюувати, вималювати.

Высасывать—переводить, вирід.

Высасываемость—вироденність,
виродовність.

Высасываться, —даться—пе-
реводиться, перевестися, ви-
роджуватися, —дитися.

Высасывание—вирід, вирод-
ження, перевід; —националь-
ное—винародовлення.

Выронить—упустити.

Вырубать, —бить—вирубувати,
—бати, повирубувати, вити-
нати, —тяти, повитинати.

Вырубка—вирубання, вируб;
заруб, карб; —ліса—поруб
лісу.

Вырубь—заруб, зарубка, карб;
аруб.

Выругать—виляти.

Выручить—визволити, виря-
тувати; допомогти; —торго-

влей—уторгувати, буторжи-
тись.

Выручка—викуп, рятуюк; за-
волога; відсіч; уторг, утор-
жка.

Вырытие—видирания; вико-
пування.

Вырывать, —вырвать—уривати,
увирвати, урвати, видирати,
видорти, повидирати.

Вырывать, —рыть—выкопывать,
—відкопувати, —пати, повико-
пувати, повідкопувати.

Вырываться—шарпаться, пру-
чаться, випручуватися, ви-
диратися, борсатися; ви-
хоплятися (жъ разговоръ);
вибухати, пощипати (о ды-
мъ, огнѣ).

Вырывок—виризування, вири-
зок, витинок; —выемка для
воротника—выкот.

Вырывной—виризний.

Вырвать—виризок; выкот.

Вырывать, —зять—виризувати,
—зати, повирізувати, вити-
нати, —тяти, повитинати; ви-
кочувати, викотити; ряту-
вати.

Вырывать, —дять—убирати, уб-
рати.

Высадка—висадка; пересадка.

Высадокъ—розсада, сажанка.

Высаживать, —дять—висаджу-
вати, пересаджувати, —дяти,
повисаджувати, попересад-
жувати.

Высаливать, —лить—лойти, ви-
лойти; шмарувати, вишма-
рувати; смальцювати, ви-
смальцювати, ялзювати, за-
ялзювати.

Высасывание—висмок, висмок-
тування; висисання.

Высасыватель—висосач; на-
сосъ—смок, смокач.

Высасывать, —сосать—висисати,
виссати, повисисати; ви-
смоктувати, —тати, повисмо-
ктувати.

Высватывать, —тять—сватати,
висватати, посватати.

Высвободить, —дять—визво-
ляти, визволити.

Высвобождение—визвіл, визво-
лення.

Выселокъ—хутір, присілок,
засілля.

Высеребрить—посрібнити.

Вистаивать, -стоять — стояти, вистояти; устояти, витримати; ся—вистоятися, тяматися, знівтрагися, ритися; лияти, вицвітати, цвісти; висихати, сохти (о нов. постройкѣ).

Вистегивать, -стегать — вистѣбувати, вистѣбати, повястьобувати; відстѣбати, бнати, відпинати, відп'ясти; вишмагати.

Вистилать, -стлать — вистеляти, столити, повястеляти; підшиясти, -шити, підбивати, бити, повідшивати, повідбивати.

Вистиравать, -рать — виперати, випрати.

Выстрагивать, -строгать — вистругувати, -гати, повястрругувати, гемблєувати, вигемблєувати.

Выстраждать — витерпіти, вибідувати, вимучитися, натерпітися.

Выстраи́вать, -строить — будувати, вибудувати, побуувати, виставляти, -вити, повиставляти; шикувати, ушикувати.

Выстрѣнсья (рядами) — ушикуватися.

Выстрачивать, -строчить — стебнувати, вистебнувати, штапувати, штапувати.

Выстричь — виголити.

Выстрѣлить — стрельнути, пальнути.

Выстрѣль — стріл, постріл, вистрѣл, випал.

Выстрѣлять — повястрелювати, розстрѣляти.

Выстудить — вихолодити.

Выстукиват — вистукувати.

Выступать, -пить — виступати, -пити; вирушати, -пити; стрчати, стреміти, висуватися, витикатися.

Выступление — виступ, вихід.

Выступъ (скалы) — прикол, при-скалка; (возлѣ пѣчки) пригробок; виступ.

Выступъ — хода, ступа, рух.

Выстывать, -стыть — вистигати, -гти, холодути, вихолонути, прохолодѣти.

Высудить — випозивати.

Высушить — висмоктати, вижудати.

Висучивать, -чить — виснувати, выснувати.

Высушивание — сушня, сушанья, висушанья.

Висушивать, -шить — виснувати, -шити, и виснувати.

Высушка — см. Висушивание.

Высчитывать, -тать — вирахувати, вирахувати, вилічувати, вилічити; відвертати, -рнути.

Высиль — вищий.

Висы́лать, -слать — висилати, відсилати, відіслати, погисилати, повідсилати; виправляти, виправити, погиправляти.

Высылка — переслання, виправ; заслання, згін.

Висыпать, -сыпать — висипати, розсипати, -сипати, повясипати; витрушувати, -сити, повитрушувати; ся—висипатися; о ткани—вистряпуватися; и хлѣбъ на корню—половити; о зернѣ—плести.

Высыпка — висип, висипання; сланця.

Высыхание — висихнення.

Высыхать, -схнуть — висихати, -схнути, сохти, повясихати.

Вись — височінь.

Висѣвать, -сѣять — висѣвати, -сѣяти.

Висѣкать, -сѣчь — висѣкати, -сѣкти, вигубати, вирубати, витинати, -тяти; кресати, викресати, укресати (огонь); вирізувати, -зати, вибирати, -бити; шмагати, відшмагати.

Висѣкаться — (о волосахъ) — сѣктися.

Выталкивать, -тоякнуть, -толкать — випхати, -пхнути, повяпихати, -штоухувати, -хнути, повяштоухувати, випирати, -перти, витручати, -тити.

Вытапливать, -топить — опалювати, -лити, огрівати, огріти; гамбувати, згамбувати, висмарувати, -рити.

Вытаптивать, -топтать — витопувати, -тати, повятопувати; витопувати, -ати, топочити, витопочити, утопочувати, -лочити, (стопа)гати.

Витаращивать, -щитъ — витри-
щати, -щити, повитрищати.

Витаскивать, -тащить — витя-
гати, витягати, повитягати,
виволікати, -локты, повиволі-
кати.

Вытекать, -течь — витікати, -тек-
ти, повитікати; починятися,
початися, випливати, вип-
листи.

Вытерпеть — стерпіти, дотер-
піти, перетерпіти.

Вытечка — утеча.

Витирать, -тереть — витирати,
-терти, повитирати.

Вытискивать, -скать — витиска-
ти, -снуть, вичавлювати, -
вити.

Вытиснять, -снуть — друкувати,
видрукувати, відбивати, -
бити.

Вытопка — шкварка, шкварок,
вишкварка; опалення, ogriv.

Выторговать — уторгувати.

Вытраивать, -вить — випасати,
-пасты, спасати, спасти; ви-
гривати, -зти; виідати, виі-
сти; нищити, винищити,
знищити.

Вытребовать — викликати; ви-
правити.

Вырезвление — отверезіння.

Вырезвлять, -вить — отвереза-
ти, -зити, охмеляти.

Вытрепливать, -трепывать, -
трепать — витріпувати, -пати,
витіпувати, -пати.

Вытрясать, -сти — витрушува-
ти, -сити.

Вытряхивать, -хать, -хлуть —
потряхати, -хнути, витру-
шувати, -сити.

Вытуривать, -рить — викидати,
-кинути, випихати, -пхати,
вируговувати, -гувати.

Вить — скиглити; голосити.

Витьс — скигління; голосіння.

Витьснять, витьснить — виру-
говувати, -гувати, випірати,
перти, випихати, -пхати; ви-
бивати, вибити.

Вытягивать, вытянуть — витя-
гати, роставгати, -гги; ви-
добувати, -бути; вибірати,
вибрати.

Вытяжка — витягання; экст-
ракт; колodka, влесачка (у
сапожниках и портных).

Вытяжной — витягальний.

Выуживать, -жать — виужива-
ти, виуживати, виуживати,
виуживати, виуживати.

Выуживать — виуживати.

Выученный — укий, вивчений,
навчений.

Выучивать, -чить (многих) —
перевчати, перевчити; -что
— вивчати, вивчити.

Выучка — наука, навчання.

Выхаркивать, -ркать — вихря-
кувати, -кати.

Выхвалять, -лить — вихваляти,
-ляти.

Выхватывание — вихоплювання,
вихоп; видирания, вирыван-
ня.

Выхватывать, -тить — вихоп-
лювати, -пити, видирати,
вирывати, вирвати.

Выхитрить — вихитрувати.

Выклебывать, -бать — съорба-
ти, висьорбати, вихлепту-
вати, -тати.

Выклевывать, -стать, -стнуть —
вистьобувати, -бати (кну-
том); вихлюпувати, -лати.

Выхлопотать — виправити, ви-
старатися на що.

Выходец — переселець, ви-
ходко; вигнанець.

Выходить — виходити, обходи-
ти; виходити, витупати, ви-
старатися.

Выходить, -выйти — виходити,
вийти, повиходити, вибіра-
тисся, вибратисся; вибувати,
-бути, повивувати (изъ об-
щества); випадати, випасти
(о картах).

Выходиться — видужати, ос-
тербнути; переграсти (о пи-
вѣ).

Выходка — вихід; вибрюк.

Выходной — виходний.

Выходъ — вихід, двері; вихід,
вихід; вихід (книги).

Выскаживать, -холодить — ви-
холожувати, -дити.

Выколачивать, -стить — вала-
шити, вивалашити, чисти-
ти, вичистити.

Выколивать, -холить — пести-
ти, випестити, викохувати,
-хати.

Выкорашиваться, -шиться — че-
пуритися, причепуритися.

Выхухоль, зоол. — хухуля, хо-
хуля, кохуль.

Выцарапывать, -пать—видряпувати, -пати.

Выцвітатию—відцвіт, перецвіт; вицвіт, вицвітання.

Выцѣживать, -цѣдить — виточувати, виточити, повиточувати, вицѣжувати, -дити, повицѣжувати.

Вычеканивать, -нить—вибивати, -бити, повибивати (монету).

Вычеркивать, -кнуть — викресляти, -лити, повикресляти.

Вычернивать, -нить—чорнити, почорнити; брудити, забрудити.

Вычерпывать, -пать — викорцювати, викорцювати.

Выческа—вичісування; пачоси; клочья.

Вычесывать, -сать—вичісувати, -чесати, повичісувати; вичухати.

Вычесь—відліч, відворіт; лічба, обрахунок.

Вычинивать, -нить—направляти, -правити, лагодити, полагодити, латати, полатати.

Вычинка—чиньба, чинка.

Вычисление, исчисление—рахування, вирахунок, лічба, вирахування.

Вычислять, -слить—вираховувати, -хувати, повираховувати, вилічувати, -чити.

Вычистка — вичищення; вискрібання.

Вычитаемое—від'ємник.

Вычитание—віднімання, відліч, відлічування.

Вычитать, -чесь — відлічувати, -чити, віднімати, -няти; відвертати, -рнути, в'ягати, -гти; лишати; відтругати, -тити.

Вычитывать, -читать—вичитувати, -читати, повичитувати.

Вычищать, -стить—вичищати, -стити, повичищати.

Вычурный — прекрасований, цяцькований, узористий; мудрований, мудраційний, витворний.

Вычуры—выгадки, витребеньки; мережки, узоры, розводи.

Вышаривать, -рить—вышпорити, вишукувати, -кати.

Вышвыривать, -рнуть — викидати, -кинути, вишпурядити, -рнуть.

Выше—вище; поверх, вище, виш, верх чого, над що; краще, дорожче.

Вышеименованный—вищеназваний.

Вышеисчисленный — вищезлічений, вищезрахований.

Вышелушивать, -шить — вилушчати, -щити, повилушчати.

Вышеозначенный — вищепоказаний.

Вышепоименованный—вищеназванный.

Вышеприведенный—см. Вышеприведенный.

Вышеприведенный — вищезгаданий.

Вышесказанный— см. Вышеприведенный.

Вышибать, вышибить — вибивати, вибити, повибивати.

Вышивание—вишиванка, вишивання; золотомъ—гаптування; ажурное — мережання, вирізування; гладью — настилування; на тулупахъ гарусомъ—наволікання.

Вышивать, -шить—вишивати, -шити, повишивати.

Вышивка—вишиванка, вишивання; ажурная — мережка; гладью — настилування; золотомъ или серебромъ — гаптування.

Вышивной—вишиваний.

Вышина—височінь, високість.

Вышиной—заввишки, заввиш, увшики.

Вышколенный—цвічений, муштрований; вимуштрований.

Вышлифовать — вишлихувати.

Вышмыгнуть—вислизнути, умкнути.

Вышний—вищий, найвищий.

Вышпюнуть—вышпюгивати.

Вышучивать, -тить—висміювати, висміяти.

Вышелачивать, -лочить — золяти, визолити, вилужувати, вилужити.

Выщипывать, -пать—выщипувати, -пати; вискубувати, -бти.

Выщупывать, -пать — мацати, вимацати.

Выѣдаты, -ѣсть — виѣдати, виѣсти, повиѣдати; виѣззати, виѣззати, повиѣззати.

Вѣдѣн—недѣдѣн, недѣгрѣдѣн; сѣнаиди соломы—вѣди, переиди.

Вѣдѣдѣ—вѣдѣд.

Вѣдѣжѣть, вѣдѣжѣть—вѣдѣжѣти, вѣдѣжѣти, повѣдѣжѣти; вѣдѣжѣтѣся, вѣдѣжѣтѣся.

Вѣдѣжѣть, вѣдѣть—уѣдѣжѣти, уѣдѣжѣти.

Вѣдѣ—вѣдѣ.

Вѣдѣсѣть—розгѣдѣнитѣся.

Вѣдѣсѣть, нѣть — вѣсѣти, вѣсѣти.

Вѣдѣть—вѣдѣти, вѣдѣти мати; зарѣдѣжѣти; сѣ — мати з кѣм що.

Вѣдомо — вѣдомо; сказано, справдѣ.

Вѣдомость—(канцѣл.) спис;—сообщѣнѣ — повѣдомлѣнѣ; повременная—часовѣс.

Вѣдомство — вѣдѣл, секція; присуд, ларѣд, офѣция.

Вѣдомый—вѣдомый, зѣдѣный.

Вѣдѣ—тѣт, адѣж, адѣжѣ, адѣжѣ.

Вѣдѣма—вѣдѣма; лѣка жѣтка.

Вѣдѣнѣ—вѣдѣтѣ; вѣдѣ, вѣдѣнѣ; повѣдомлѣнѣ; зарѣд, присуд.

Вѣдѣосѣдѣный—вѣдѣлѣватѣй.

Вѣдѣрѣ—вѣдѣлѣ.

Вѣдѣдѣ—повѣка.

Вѣдѣлѣность—чѣмнѣсть, грѣчнѣсть, звѣчайнѣсть, увѣчлѣнѣсть.

Вѣдѣлѣный, о—чѣмнѣй, грѣчнѣй, звѣчайнѣй, увѣчлѣнѣй.

Вѣдѣнѣкѣ, раст. *Salmagrosta erigenos Roth.* — чѣпула, чѣпула, чѣпулѣтѣ.

Вѣко—повѣка, повѣчѣйка, вѣко; кошѣкѣ, козубѣчѣка.

Вѣковой — вѣковѣй; довѣчѣнѣй; рѣдѣнѣй, невѣчѣдѣнѣй.

Вѣковѣчѣнѣй—безвѣчѣнѣй, вѣковѣчѣнѣй.

Вѣкѣ—вѣк, столѣтѣтѣ; вѣк, житѣтѣ, лѣта.

Вѣна—Вѣдѣнѣ.

Вѣнѣскѣй—Вѣдѣнѣскѣй.

Вѣнѣцѣ — вѣнѣцѣ, корона; шлюб.

Вѣнѣчѣнѣй — вѣнѣчѣнѣй; шлюбнѣй.

Вѣнѣнѣкѣ — вѣнѣнѣкѣ; старѣй—дерѣкѣчѣ.

Вѣнѣокѣ—вѣнѣокѣ.

Вѣнѣосѣдѣцѣ—укѣрѣновѣнѣцѣ.

Вѣнѣосѣдѣнѣй—укѣрѣновѣнѣнѣй.

Вѣнѣчѣ лѣнѣй—шлюбнѣй, шлюбнѣнѣй.

Вѣнѣчѣнѣй—шлюб.

Вѣнѣчѣть—корѣнуватѣ; давѣти шлюбѣ кому.

Вѣнѣчѣтѣся — шлюбѣватѣ, вѣнѣчѣтѣся, шлюбѣитѣ, братѣ шлюбѣ.

Вѣнѣчѣкѣ—вѣнѣчѣкѣ; вѣнѣчѣ; бѣт. вѣнѣчѣкѣ.

Вѣра — вѣра, рѣлигѣя; вѣра, вѣнѣчѣнѣсть.

Вѣрѣтѣлѣ, нѣца — порѣчѣчѣлѣнѣй, чѣ, упѣвѣжѣнѣй, чѣ.

Вѣрѣтѣлѣнѣй — порѣчѣчѣлѣнѣй; нѣца грамѣта—порѣчѣчѣлѣнѣй лѣстѣ.

Вѣрѣтѣть — вѣрѣтѣ, матѣ вѣру; давѣти вѣру, лѣмѣтѣти вѣру, вѣтѣ вѣру, вѣрѣтѣти на.

Вѣрѣно — вѣрно; вѣрно, пѣвно, невѣрѣно; лѣйснѣ, справѣдлѣнѣ; пѣвно, запѣркѣ; мабѣтѣ, дѣсѣ, лѣбѣнѣ, вѣдѣй.

Вѣрнопѣдѣнѣнѣчѣскѣй — вѣрнопѣдѣнѣчѣнѣй.

Вѣрнопѣдѣнѣнѣй — вѣрнопѣдѣнѣнѣй.

Вѣрѣнѣсть — вѣрѣнѣсть, згѣднѣнѣсть; гѣнѣнѣсть, невѣрѣнѣнѣсть; справѣдлѣнѣнѣсть.

Вѣрѣнѣй—вѣрѣнѣй; пѣвнѣй, вѣрѣнѣй, безпѣчѣнѣй, невѣрѣнѣнѣй; справѣдлѣнѣнѣй.

Вѣрѣнѣнѣ — вѣра, вѣруванѣя.

Вѣрѣватѣ — вѣрѣтѣ, вѣруватѣ.

Вѣрѣспѣдѣнѣнѣ — рѣлигѣя, конфѣсѣя.

Вѣрѣспѣдѣнѣй—конфѣсѣйнѣй.

Вѣрѣломнѣй, о — вѣрѣломнѣй, зрѣдѣлѣнѣй.

Вѣрѣломѣство — вѣрѣломѣство, зрѣдѣлѣнѣнѣсть.

Вѣрѣотѣступнѣкѣ—невѣрѣокѣ.

Вѣрѣотѣступнѣчѣство—невѣрѣство.

Вѣрѣотѣступнѣй—невѣрѣнѣнѣй.

Вѣрѣотѣрпѣмѣсть — тѣлѣрѣнтѣнѣнѣсть.

Вѣрѣятѣ — вѣра; самѣрѣнѣнѣсть.

Вѣрѣятѣно — самѣрѣно, пѣдѣбно; мабѣтѣ, дѣсѣ, лѣбѣнѣ, вѣдѣй; тѣкѣ—лѣбѣнѣ тѣкѣ; очѣнѣ вѣрѣятѣно—чѣго дѣбѣро.

Вѣрѣятѣнѣсть—самѣрѣнѣнѣсть, пѣдѣбнонѣсть, вѣнѣчѣнѣнѣсть, можлѣнѣнѣсть.

Вѣрѣятѣнѣй—самѣрѣнѣй, пѣдѣбнонѣй, вѣнѣчѣнѣнѣй.

Гальянь, рыба *Phoxinus чер-
чик*.

Гамъ—галас, гармидер.

Гангрена, мед.—вогнець, ган-
грена.

Гангренозный-вогнечный, ган-
греновый.

Гарантировать—безпечити, за-
безпечувати, гарантувати.

Гарантия—забезпека, убезпека.

Гардеробная—стройовня, ша-
товня.

Гардеробщикъ, ца — строи-
осник, ця, шатовник, ця.

Гардина—запона, заслона.

Гаремъ—харем, гарем.

Гарканіе—гукання, грімання.

Гаркать, кнуть—гукати, кнути,
грімать, мнути, гарикати, к-
нути.

Гармонировать—гармоніювати.

Гармоническій — гармонійний,
гармоничный.

Гармонія—гармонія; лад; зго-
да, згідність.

Гарнецъ—гарецъ.

Гарнизонный—заложенный.

Гарнизонъ—залога.

Гаркунъ—гарб.

Гарусный—волічковый.

Гарусъ—волічка.

Гарцовать—конем грати.

Гарь(въ жж. мѣсто) паленина;
(запахъ горѣлаго) шмаля-
тина, смалятина; (пожари-
ще) згарище; (въ кур. труб-
кѣ) венгирь, згарь.

Гасильщикъ—гасильник.

Гасить—гасити.

Гаснуть—гаснути.

Гаспель, горн.—катерняка.

Гастрономическій — гастроно-
мичный.

Гастрономъ — ласун, ласко,
смакун.

Гать—гребля, гатка, тама.

Гауптвахта—абахта, обакта.

Гачникъ—очкур.

Гашение—гасіння.

Гвардеецъ—сердюк.

Гвардейскій—сердюцкий.

Гвардія—сердюцтво, сердики.

Гвоздика, раст. *Dianthus*—гвоз-
дик; *D. barbata*, турецка; каш-
танчик; *D. caryophyllus*,
голландская—травянец.

Гвоздикъ—цвяшок.

Гвоздильня—цвяхарня.

Гвоздить — цвяхувати; товк-
мачити.

Гвоздички, раст. *Tagetes po-
tula* L.—чоргоб; игель.

Гвоздичникъ, раст. *Alchemilla
vulgaris* L.—вишник, гроб-
ник.

Гвоздичный—гвоздиковый.

Гвоздодеръ, мех.—цвяходрат.

Гвоздочникъ—цвяхарь.

Гвоздь—цвях; чіп; дерев. к-
лок, тибель; сапож. н.-шпиги-
ка; подковный ухл; тес-
овый-бринталъ; бѣль шпалки,
—шпень, шпенник.

Гдѣ—де; же-деж; нибудь,— по-
пало аби де, де трапиться;
бы ни—хоч де; то-десъ, ис-
десъ; тамъ!-деж пакі-бы то
ни было—де б не було; ни-
будъ въ друг. мѣстѣ-де
инде.

Геенна—пекло.

Гейзеръ, геогр.—гейзер.

Геоморидальникъ женскій, раст.
Polygonum hydropiper—гир-
чак, почечуйник.

Геморой, мед.—почечуй.

Геморойный—почечуйный.

Генеалогическій—родоводный.

Генеалогія—родовід.

Генезисъ—генеза, происхожденія,
зародження.

Генералитетъ—військова стар-
шина.

Геніальность—геніяльність.

Геніальный—геніяльний.

Географическій—землеписный,
географичный;—ская долгота
—геог. довжина;—ская широта-
геог. шир.

Географія—землепис, геогра-
фія.

Геометрический—геометричний.

Геометрія—геометрия.

Георгина, раст. *Dahlia*—жор-
жина, гіргонія, гергонія,
оргинія.

Геранъ, раст. *Geranium*—жу-
равельник.

Гербарій—зілляник.

Гербовый—гербовый, штем-
льовый, штемпований.

Гербъ—герб.

Гермафродитъ (женс. рода)—
дівчур.

Герметическій,—ки — щільний
щитний, о.

Героическій—героїчний.

Герой—лицарь, монарь, герої

Герольдъ—окличник.
 Гетманствовать—гетьманувати
 Гетманство—гетьманування.
 Гетманша—гетьманша, гетьманова.
 Гетманъ—гетьман.
 Гжиголка, пт. *Motacilla*-плиска; *M. alba*-плиска біла; *M. flava*-плиска жовта.
 Гибель—зруба, загибель, погибель, загиб, загиба, загин; загида, знищення, руїна; безліч, сила.
 Гибельный, о—згубний, загибний, загибний.
 Гибкій—гнучкий, гнучий, хисткий, шветкий, хвисткий, хицький, хитючий, хилкий, гинкий, вигинистий, зграбний.
 Гибкость—гинкість, гнучкість, хитючість, хисткість, хицькість, хвисткість, хитючість, хилкість, зграбність.
 Гибнуть—гинути, загибати, погибати.
 Гигантскій—велетенський, величезний.
 Гигантъ—велетень; богатырь-ломус.
 Гидра—гидра.
 Гиль—безліч, сила; бريدия, банилюки, нісенітниця, теревені, недоречність.
 Гильза—картуш, гільза; воен. картач.
 Гильзовый—картушевний, гильзовий; картачевий.
 Гимназистъ, -ка—гимназист, -ка.
 Гимназическій—гимназійний
 Гимназія—гимназія.
 Гимнастика—руханка, гимнастика, тіловправа.
 Гимнастическій—руханковий, гимнастичний, тіловправний.
 Гимнъ—гимн.
 Гипнотизировать—гипнотизувати.
 Гиподромъ—Сіговисько, біговище.
 Гипопотамъ, зоол.—грубошкурець, хамула.
 Гипотеза—гіпотеза, здогад, припущення.
 Гипотетическій—гіпотетичний, здогадальний.
 Гипопотамъ см. Гипопотамъ.

Гипсовый—любастровий, плятрений, шалабастровий.
 Гипс—пляр, любастер, шалабастер.
 Гирлянда—полувінок.
 Гиря-вага, тягарок.
 Гичка, р'єчн.-каюк.
 Гиацинтовый—яцинтовий.
 Гиацинтъ, бот.—яцинт.
 Гиена, зоол.—капкара.
 Глава-голова; чоло, перед; голова, отаман; верх, баня (въ церкви); розділ (въ книгѣ).
 Главарь—привидія.
 Главенство—зверхність.
 Главенствовать—верховодити, головувати.
 Главнокомандующій—воєвода
 Главноначальствующій—зверхник.
 Главный—головний, старший.
 Глаголь—слово; грам.: дієслово.
 Глагольный—дієслівний.
 Гладильный—прасувальний.
 Гладить—рівнати; б'єлье-прасувати; по головѣ-гладити.
 Гладкій—плавкий, рівний, клесаний.
 Гладкошерстный—пластований.
 Гладышъ, раст. *Laserpitium trilobum*—стародуб; минер.; кругляк; о человекѣ—гладун.
 Гладь—рівність; площа; тиша, спокій; способ шитья-настилування.
 Глаженіе—рівнання, глянтування; б'єлья-прасування.
 Глазастый—окатий, банькатий; сущ. — виторопень, окань, банькач; бистроокий, бачучий.
 Глазетовый—сріблоглавий, злотоглавий.
 Глазетъ—сріблоглав, злотоглав
 Глазированный—крустований, поплив'яний.
 Глазировать—крустовати, глянцювати, попливати.
 Глазница, раст. *Euphrasia officinalis*—верес луговий; ямка (въ глазу).
 Глазной—очний.
 Глазокъ—вічко, очко; на деревѣ—брунька, живець; въ ульѣ—вічко; жира на жидкости—скалка.

Глазомѣръ—німецьке око.

Глазунъ, -ня—оканъ, банькач, виторопень, окатий, оката, баньката; роззява, виторопень.

Глазурить—поливати, склитн, покошувати.

Глазурь-полуда, полива, покіст, поливо.

Глазь-око; множ.: очі; с-глазь—прозір, уроки.

Глазніе—витрішки, виторопні, гави.

Глазѣть—виторопні ловити; витрішки продавати, кугувати, ловити; гави ловити.

Гланда—залюза.

Гласить—оголошати, выголошати; казати, мовити.

Гласный—голосный, згучный, гучный, чутный; прилюдный, явний;—думы или земства—радник;—ная буква—голосівка.

Гласъ—голос.

Глашатай—окличник.

Глетчеръ, геогр. — льодовик, льодовець.

Глина—глина; клейкая—глей; бѣлая фаянсовая — каолин, глинка; бѣл. обыкн.—побіл.

Глиний, алюминій, метал. — глинець.

Глинистый—глинястый, глейовинный, глейкий, глеюватый.

Глинница—глинище.

Глинобитный—саманный.

Глиновальня—глинарня.

Глиновидный—глинкуватый.

Глиняный—глиняний; цвѣтъ—глиняст, й; о посудѣ—череп'яний.

Глиста, *Ascaris lumbricoides*—глист, глиста, глистюк.

Глистовникъ, раст. *Solanum dulcamara*—глистяк, глистник, надтинник, паслін жовтий; раст. *Artemisia absinthium*—полин.

Глистный—глистовый.

Глистогонный—глистовигонный.

Глобусъ—глобъ.

Глогъ, бот. *Cornus sanguinea*—свидина, спиж, свид.

Глоданіе—гризання, жвакування.

Глодать—гризти, жвакувати.

Глотать, -тнуть—ковтати, ковтнути; жадно-глимати, глимнути.

Глотка, анат. *Larynx*—пелька.

Глотокъ—ковток.

Глоточный—пельковий.

Глохлый—глухий.

Глохнуть—глухти; недочувати; глушити, глушиться, пустіти.

Глохтаніе—жлоктання, жлуктанья.

Глохтать, пить съ жадностью—жлуктати.

Глохтунъ—жлуктій; ненажера; піяка, піяк.

Глубже—глибше.

Глубина—глиб, глибень, глибиня, глибина, глибинь, глибоість, глибоч, глибочень, глибочиня, глибочінь, проглуб.

Глубиной—заглибшки; въ глубину—углуб.

Глубокій—глибокий.

Глубокомысленный, о—глибокодумный, о.

Глубокомысліе—глибокодумність.

Глубокоість—глибокість.

Глубь—глиб.

Глумительный—глузливый, глумливый.

Глумиться—глузувати, глумувати, глумуватися.

Глумленіе—глузи, глузування, глум, глумота, глумування, поглум, поглумка.

Глупецъ—бевзъ, бевзень, дурень, кеп, г упак, глуптак, йолоп, бейдак.

Глупить—дуріти, дурня клеіти, жартувати, пустувати.

Глупо нерозумно, безглуздо.

Глуповатый—шелепуватый, придуркуватый, придуруватый, пришелепкуватый, пришелепуватый, прицуцуватый, недоумкуватый, недоум, дуренький, недоумок.

Глупость—дурість, дуреші, дур, безглуздя, дурница, бридня, дрібница.

Глупый—дурний, дурноверхий.

Глупышъ—дурник, дурень.

Глупѣть—дурніти, дурнішати, безглуздіти.

Глухарка—глушка: пт. *Tetrao urogallus*—тетеручка, тетерю-ка, тетериця.

Глухарь-глушко, глушан, глушман; пт. *Tetrao urogallus*-тетервак, тетерець, тетерук, тетерюк; грибъ бѣлый, *Boletus edulis*-боровик.

Глухая крапива, раст. *Leonopus cardiaca*—псячка; бѣлая, *Lamium album*—глушиця, глушник.

Глуховатость—підглухість, приглухуватість.

Глуховатый—підглухий, приглухуватый.

Глухой—глухий; притлумленный, неясный, приглушенный.

Глухонѣмой—глухонѣмий.

Глухота—глухота.

Глушить-глушити; рыбу—пліштити.

Глушь—глушня, застум, глушина, глуш.

Глыба—цвѣта, брила, аскиба, купа.

Глыбистый—брилистий.

Глыбообразный—брилуватий, цвѣтуватий.

Гляды!—зирк! гульк!

Глядѣть—глядѣти, дивитися; виглядати; доглядати; -ся—виивлятися, дивитися.

Глянecь—склинецъ, полиск, глянс.

Глянцевитый—полискуватий, склянцоватий, склячий.

Глянцевать—склянцовати, глянсовати, полищувати.

Гнать—штирити, турити, перог, виганяти; гнати, переганяти; -ся—туритися, гнатися.

Гнести—гнітити, нагнітати, стискати; утискати, тиснути.

Гнетъ—гніт; жердь, удерживающе, навозу-рубель; утиск.

Гнида—гнида; раздавленная—моклица.

Гниловатый—гнилявий.

Гнилой—гнилий; (о деревѣ)—трухлый, трухлявый, спорохнявѣлый, спорохнѣлый, потрухлый, потрухлявѣлый, порохнавый, порохнявый, бутлявый.

Гниlostный—гниlostный, гнилизняный.

Гниlostь—гниlostь, гнилизна; трухлостъ, спорохнѣlostь, потрухлостъ.

Гнилушка—гниличка; порохонь, порохинина, порохань, спорохнѣвка, трухло, трухляеина, трухлятина, трухляк.

Гниль—гниль, гнилина, гнилеча, гнилятина, гнилья; -о соломе—гній; о деревѣ—трухло, трухлина, трухлявина, трухлятина.

Гнилье—гнильчя, гнилья, гнилячя.

Гнить—гністи, гнити, гноїтися, порохнавити, порохнявити, порохніти; -о деревѣ—трухніти, трухнути, трухлявити.

Гніеніе—гніття.

Гноеніе—гноїння.

Гноетеченіе—гноетеча.

Гной—гній; изъ нарыва—отік.

Гнойливый (о глазахъ)—кап-равый, капровокни.

Гнойный—гнійный.

Гнойстый—гноймовый.

Гноить—гноїти.

Гноиться—гноїтися; в ранѣ—ятритися; -о глазахъ—кап-равити.

Гноючесть—гніючість.

Гноючка—болячка.

Гнуса—гугнавецъ.

Гнусавити—хамаркати, хара-маркати, хамкотіти, гугна-вити, гугнити, гугнати, гуг-няти.

Гнусить—см. Гнусавить.

Гнусливость—гугнявість, гуг-нявість, гугнивість, хухна-вість, гунявість.

Гнусливый—гугнявий, гугна-вий, гугнявий, хухнавый, гунявий.

Гнусность—бридота, мерзота, гидота, огида, паскудство.

Гнусный—бридкий, гидкий, мерзеньный, огидный, паскуд-ный.

Гнуть—гнути, нагинати, зги-нати, хилити.

Гнушаться—бридятся, гребати, гребувати.

Гніваться—гніватися, сваритися на, пересердя мати на кого, сердувати, гнівитися, гнівати.

Гнівѣть—гнівѣти.

Гнівѣливость—гнівѣливість.

Гнівѣливый—гнівѣливый.

Гнѣвно — гнѣвно, з пересердя, з серця.

Гнѣвний — гнівний, розгніваний.

Гнѣвъ — пересердя, гнів, сердиння, фрас, фасия, пізьма

Гнѣдко — гнідан.

Гнѣдой — гнідий

Гнѣдилище — кубло.

Гнѣдяться — гніздитися; кублится; моститися.

Гнѣдникъ — раст. *Lathrea Squamaria* L. — петрія хрест.

Гнѣздо — гніздо, кубло; зміїное — гадючник; лягушечье — жабуріння; скворешное — шпаківня.

Гнѣздышко — гніздечко, кубельце.

Говореніе — балачки, балаки, балакня.

Говорить — мовити, мовляти, говорити до, казати до, поводити до; вало-слєбізувати; кому колкости-шпигати ко-го, шкилювати з ко-го; наобумъ-казати навманя, на гал-лай на балай; обиняками-наздогад казати; вздоръ — турувати, торочити, бане-люки плести; теревені гну-ти, точити, правити, нести; твердить — правити.

Говорливість — балакливість, балакуватість, балакучість, говорючість, гомонючість, гомонливість, мовність.

Говорливый — балакливий, балакуватий, балакучий, гово-рючий, гомонючий, гомон-ливий, мовний.

Говорной — розмовний.

Говорня — балачки, балакани-на, балаки.

Говорунъ — щебетун, цокотун, балаклій, балакун, щебетій, базка, базікало.

Говорунья — щебетуха, цокоту-ха, щебеташка, балакуха.

Говоръ — гомін, гамір, гутір, гутірка, говірка; сплетни — поговір.

Говѣльщикъ, ца — говѣльник, -ця, спасеник-ця.

Говѣніе — говіння.

Говѣть — говіть.

Говядина, — коровья, — яловичи-на; воловья — воловина, би-чина.

Говяжий — яловий, яловичий.

Гоголь, пт. — гоголь.

Гоготаніе — реготання, реготи; гельготання.

Гоготать — реготати; огусяхъ — гельготати.

Годить — баритися, гаятися, тривати.

Годиться — способитися, при-даватися, здаватися.

Годичный — роковий, рочистий, річний.

Годность — подібність, сохтів-ність, спосібність, судність, удобенність, придатність, здатність.

Годный — подібний, сохтівний, спосібний, судний, удобен-ний, придатний, здатний.

Годовой — однорічний, одно-літок, річня, річняк; теле-нокъ — бузівок, бузімок, на-зімок; лая овца — ярка.

Годовой — рочистий, роковий, річний; щорічний.

Годовщина — роковини.

Годъ — рік; множ. — роки.

Голоавль, рыба *Squalius dobu-*l — головень.

Голенастый — гомілатий, циба-тий.

Голенище — халява.

Голень, анат. — гомілка.

Голецъ, рыба *Cobitus barbatus* — слиж.

Голикъ — деркач.

Голица, перчатка съ одн. паль-цемъ — накомжия.

Голландецъ, — ка — голендерець, —рка.

Голова — голова.

Головастикъ, зоол. — ополоник, пуголовок, прачик, полоник, циганська риба; головаць; раст. *Corydalis solida* — раст.

Головачъ, рыба *Colius* — бабець, головаць, головач.

Головатый — головатий; в коч-няхъ растений — головистий.

Головка — голівка, голівонька, головонька; у растений — го-ловка; у мака — маківка; у винта, геозда, шпильки — шпак; головки въ обувч-пришиви.

Головки пѣтушьи, раст. *Lamium purpureum* — шандра.

Головь, рыба *Mugil chelo-*галга.

Головной — головний, голова-ний.

Головокруженіе—заворот, за-
паморока.

Головоломка— морока.

Головоломный— морокуватий,
морочливий.

Головомойка—(иносказ.) почу-
бенка.

Головорезъ—різун, горлеріз;
паліведа, варивода, шибен-
ник.

Головушка—голівонька, голо-
вонька, головочка.

Головчатый—головчастий.

Голодать—голодувати.

Голодающий—голодюк.

Голодный—голодный, голодо-
вий, недорідний, неро ючий

Голодовка,— голоднеча, голод-
ня, голоддя, голодівка.

Голодуха—голодування, голо-
дання.

Голодь—голод, безхліб'я, без-
іжжя.

Гололедица—ожеледица, оже-
ледь, ховзкавица, поледо-
вица, ожеледа, ожелизь,
совзеница, позлитка, сли-
зота, голедица, поледівка,
голошцік, голошок.

Голосистый—голосний.

Голословный—безпідставний,
бездоводний.

Голосование—голосування.

Голосовать—голосувати.

Голосовой—голосовий.

Голось—голас; (баллотир.) об-
явка.

Голтыль, плотнич. инс.—шерла,
шерпетка.

Голубель, раст. *Vaccinium* *p.*
uliginosum— лохина, пняки.

Голубенокъ — голуб'я, го-
луб'ятко.

Голубецъ — (лакит, блакить
(краска); грибъ. *Agaricus*
violaceus—синюх).

Голубизна—блакить.

Голубика— см. Голуб ль.

Голубиный— голуб'ячий, голу-
бинячий

Голубка—голубка; пт. голубка,
гелубица.

Голубки раст. *Aquilegia vulg-*
ris L.—оксамит, орлики.

Голубоватый— блакитнявий

Голубоглазый— синьокий

Голубой— блакитний.

Голубой лютикъ, раст. *Aconi-*
tum Napellus—тоя.

Голубь, *Columba*—голуб; зо-

бастый. *S. gutturosa*—гор-
ляч; турманъ—туркот, тур-
кут; лѣсной-припутень; лѣс-
ной сизый—синяк; дикій—
горлица, дикарь.

Голубить—блакитіти.

Голубятникъ—голуб'яр; голуб-
ник.

Голубятня—голубник

Голытьса—голота, убіж.

Голый—голий.

Голышъ—гольтіпака, гольтя-
пъ, гольтіпа, гольтяпака,
голта, голюк, голяк, го-
локолінець, голоколінок, го-
лодранецъ, голодрабець, го-
лодраб; минер — галька,
круглячок; раст. *Salvia pu-*
tans—бабка; яйцо безъ скор-
лупы—виливок.

Голь—голта, едваб, адама-
шок.

Гомерический—гомеричний.

Гонение—погонка, пересліди,
угноблення.

Гонецъ—гоонец, гінець.

Гонитель, -ница—пригнобник,-
ця, угискач,-ка, напасник,-
ця, утисник,-ця.

Гонка—гін; сплавъ—сплавачка;
плоть—сплав; водки—перегін;
нагана, вимовъ, докур.

Гонобобель—см. Голубель.

Гонорея, мед.-збур.

Гончая собака—гончак.

Гоньба—гонитва; розгон; ізда,
розгон.

Гонять—ганяти, туряти.

Гора—гора.

Гораздо—багато, дуже;—лучше
—багато краще.

Горбатый—горбатий.

Горб-тѣть—горбатіти.

Горбина-горбовина; обополок.

Горбистый—горбуватий, гор-
бастый.

Горбить—горбувати.

Горбунъ, -нья—горбань,-ня.

Горбушка—окраецъ, крайчик.

Горбъ—горб.

Горбыль—обопол, обополок.

Горделивость — гордовитість,
гордуватість, гордовли-
вість.

Горделивый—гордовитий, гор-
дуватий, гордовливий.

Гордецъ — гордій, гордівник,
гордун, фудулія, гординя.

Гордиться—пишатися, гонору-
ватися.

Гордо-зграда, гордовито, думно.

Гордовикъ, раст. *Viburnum Lantana*—гордина, гордовина.

Гордость-бута, гордоші, форс, фудулія, пижа.

Гордый-гордый, пишний, думний, фудульний, хамний.

Гордыня—см. Гордость.

Гордячка—гордівниця, гордійка.

Горе—горе, лихо, біда; жаль, смуток, журба, туга, безголов'я.

Горевать—горювати, у тугу вдаватися, журитися.

Горельефъ—горорізьба.

Горемыка—побідаш, побідених, горяка, горопажа, бідолах, бідолаха, бідорака, бідорака, бідолака, неборак, неборака.

Горемыкать—бідувати.

Горемычный—побіденний, горопашний, горюшний, бідашний, бідацький, бідолашний.

Горенка—покоїк, світличка.

Горестный, о—тужний, журний.

Горестъ—туга, утуга, журба, жаль.

Горець—верховинець, гірняк.

Горець птичий, раст. *Polypodium articulare L.*—спориш, дерес.

Горечавка, раст. *Gentiana cruciata*—таралишник, лихо-манник, товстушка, терлич.

Горечь—гіркість, гіркота.

Горизонтальность—поземність.

Горизонтальный—поземний.

Горизонтъ—обрій, позем, виднокруг, крайнебо.

Гористость—горяність, горовистість.

Гористый—горяний, горовитий.

Горихвостка, пт.—дрижифіст.

Горицветъ, раст. *Lychnis (vespertina sibthorp)*—сліпак.

Горка (для катанья на салазках)—спускалка.

Горланить—зіпати, горлати, галасувати, репетувати.

Горланъ—горлай.

Горленка, пт. *Turtus auritus*—птукач, птукавка; *Columba Turtur L.*—туркавка, горличка, туркало.

Горлець, раст. *Polygonum bistorta L.*—левурда, рак.нішийки.

Горло—горло, горлянка; бутылки—шийка; дыхательное—дишниця, дишник.

Горловина—джерело.

Горловой—горляний.

Горлодеръ—горлай.

Горлупа, горлупчикъ, раст. *Bunias orientalis*—грицини, свербига.

Горлышко—горличко; (въ бутылкѣ)—шийка.

Горлянка, раст. *Antennaria dioica*—цмин розовый; *Pimpinella vulgaris*—суховерх, суховершки; колба—шиковатка.

Горнило—горен, горн.

Горнильный—горновий.

Горнисть—сурмач.

Горница—покій, світлиця.

Горничная—покоївка.

Горногорошекъ, раст. *Orobus vernus L.*—горошок горобиний.

Горнозаводский—гірничий.

Горнозаводство—гірництво.

Горнопромышленникъ—гірнопромисловець.

Горнопромышленность—гірнопромисловість.

Горнорабочий—гірняк, шахтар, рудник, гірник, гірняк.

Горностаевый—горностальовий.

Горностай—горнотарник, горносталь.

Горнушка—опічок.

Горнь—горен, горн; для обж. киртчей—гартовня; сурма.

Горный—гірний, гірський, горюний;—ное масло—нафта.

Городить—тинити, городити;—вздоръ—верзти, торочити.

Городишко—містечко.

Городище—велике місто; городисько, городище.

Городовой, прил.—міський; суш.—городовик.

Городокъ—містечко.

Городской—міський.

Городъ—місто; губернский—губерніяльне місто; уездный—повітове місто.

Горожанинъ-ка—мишанин, городянин, міщанка, городянка.

Горокопъ—гірник.
 Гороховидный—горошкуватий, горохуватий.
 Гороховина, горох. солома — гороховини, гороховиння, горохв'янка, горохлянка, гороховина, горошиння.
 Гороховникъ дикий, раст. *Lathyrus sylvestris*—укладник; шишков., *L. tuberosus* — чина розова.
 Гороховый—гороховий, горох'яний.
 Горохъ, раст. *Pisum sativum*—горох; — журавлиный, *Vicia sepium* — сокирка; кошачій, *Astragalus glycyphillus* — не-наситець.
 Горшечекъ—горошок.
 Горошина—горошина.
 Горошчатый—горошкочатый.
 Горстка — жменька, жмїнька, жмїнечка.
 Горсть—жменя: въ двѣ руки—пригірш. пригорш.
 Гортань, анат.—дишница, гор-танка, горлянка.
 Горчакъ, рыбъ *Rhodeus sericeus* — черевуга, черевуха, пукас; раст. *Polygonum persicaria*—гірчак.
 Горчатъ—гіркнути.
 Горчить—гірчити; отзываться горькимъ—горенити.
 Горчица раст. *Sinapis* — гірчица; полевая—*S. arvensis*—горупа, горунка, свиріпа; приправа—муштарда.
 Горчичникъ—синапизма.
 Горчичница—муштардник.
 Горчичный—гірчишний; синапизмовий.
 Горшечникъ—гончаръ.
 Горшечничать гончарувати.
 Горшечный—горшочний; гончарський, гончарний.
 Горшочъ — горщик, черсак; для варки борща—борщовник; для каші — кашник; для бучення — золільник, золінник; цвѣтоцный — те-жик, ринковка, зільник; рас-ширяющийся кверху—тегань-ка; большой, какъ котелъ — саган, покотило; чугунный — чавун, казан; мѣдный — мідень; плавильный — тигель; цилиндрич.—стовбун.
 Горькій — гіркий; прикрій,

болізний, смутний, бідо-лашний, гіркий.
 Горьклый—зігіркий.
 Горькнуть—гіркнути.
 Горько—гірко.
 Горьковатый—погіркий, при-гіркий.
 Горькость—гіркота, гіркість.
 Горѣлки, игра-горюдуб.
 Горѣлое—паленина, шмаляти-на.
 Горѣлый—горілий, палений.
 Горѣние—горіння, палення.
 Горѣть—горіти; въ печи—пали-тись; безъ пламени—жаріти, жевріти; издавать свѣтъ—світитись.
 Горючесть—палахливість, за-пальність, палкість.
 Горючий—палахливий, запаль-ний, пал'ий, огнепальний.
 Горюшко—горенько, лишенько.
 Горячее (блюдо)—гаряча страва, горяча порода.
 Горячечный—горячковый.
 Горячительный—палючий.
 Горячить—роspалати, роspі-кати.
 Горячиться—хаилюватися, ро-спалатись; тріпати; о жи-вотныхъ—рмітись.
 Горячий — горячий; пекучий; палкий, запальчастий, пал'оний.
 Горячка, мед. — огнеиця, вогневиця, горячка; запаль-чивость пал, палкість, за-пал.
 Горячность—палкість, запал, запаління.
 Горячо—горяче; палко, з за-палом, сгнєнно.
 Госпиталь—шпиталь.
 Госпитальный—шпитальний.
 Господа!—панове!
 Господень—господній, госпо-девий, божий.
 Господинъ—пан; — множ.—па-ни, панове, панство.
 Господскій—панський.
 Господство—панування, посі-лїсть.
 Господствовать—панувати над, верховодити; панувати, пе-реважаєти; надъ мѣстностью — горувати, панувати, до-мінувати.
 Господствующій — запосілий, панувальний, домінальний.

Господь—Господь, Пан.
 Госпожа — пані, доброділка, пані-матка, господиня.
 Гостеприимный—учтивий, гостинний, прийомний.
 Гостеприимство—гостинність, учтивість, прийомність.
 Гостиная—вітальня.
 Гостинець—дарунок, подарунок.
 Гостиница—готель, отель, заїзд.
 Гостинодворецъ—крамарь, купець.
 Гостинный дворъ — крамниці.
 Гостить гостювати.
 Гость—гість.
 Гостыба—гостювання, гостина.
 Гостыя—гостя.
 Государственный—державний.
 Государство — держава, панство.
 Государствовать — панувати, державувати.
 Государыня — пані; королева, цесарева, найясніша пані.
 Государь—пан; король, цесарь, найясніший пан.
 Готическій—готичний.
 Готовальня — пристрійня, рисувальня.
 Готовить—готувати, лагодити, лаштувати, споряджати, строїти; готувати, поратися, варити; ся, готуватися, лагодитися, лаштуватися, споряджатися, строїтися.
 Готовность—готовість; охота, хіть.
 Готовый—готовий, злаштораний, впорядкований; паден, радніший, охочий.
 Грабаздать—хапати, гарбати.
 Грабежный—зди́рський.
 Грабежъ—рабунок, рабування, рабівництво, зди́рство, шарпанна, харцизаство, грабіж, грабіжка, грабунок, зди́рщина.
 Грабелина — грабильно, грабильско, граблище, держівно.
 Грабельный—граблевий.
 Грабельщикъ, -ца — громадильник, -ця.
 Грабитель — грабіжник, дерій, дерун, харциз, харцизник, зди́рця.
 Грабительскій — зди́рливий, рабівницький.

Грабительство — рабування; зди́рство, рабівництво.
 Грабительствовать—рабувати; зди́рати.
 Грабить — громадити, гребти; рабувати, гарбати, шарпати, лупити, харцизити, плюндрувати.
 Граблеобразный-граблеватий.
 Грабли—граблі; конныя — громаділька.
 Грабъ, бот.—граб.
 Гравель—ритовник.
 Гравилоть, раст. Geum urbani — живішник.
 Гравир-альный-ритовницький; ная мастерская — ритовня.
 Гравирование—ритування; ритовництво.
 Гравировать—ритувати, рити.
 Гравировка—ритування.
 Гравій, минер. — ринь, ринь, жорства.
 Гравюра — ритина, ритовина.
 Градина—градошина.
 Градобитіе—градобіи.
 Градовой—градовий.
 Градусникъ—тепломір.
 Градусный—ступінний.
 Градусъ—ступінь.
 Градь—місто; град; градовая буря—градовиця.
 Гражданинъ, -нка — громадянин, -нка.
 Гражданскій—громадянський; цивільний.
 Гражданственность—громадівство.
 Гражданственный — громадівський.
 Гракать—кракати.
 Грамматика—граматика.
 Грамматическій граматичний.
 Грамота—(грамотность) письмо, письменність; лист; декрет; диплом, патент; вѣрительная—лист поручальний; охранный—глейтовний лист, глейт.
 Грамотей—письменный, письменак.
 Грамотка—листик.
 Грамотность—письменність.
 Грамотный—письменный.
 Граната—гарматень.
 Гранатный—гарматневий; grenadeвой.
 Гранатъ—гренад; бот.—Гренадове дерево.

Грандіозний—величний.
 Граненіє—шліхування.
 Гранений—рубчатий, гранчастий, граниястий; шліхуваний.
 Гранильний—шліхувальний.
 Гранильщик—шліхарь.
 Гранисый—рубчатий, гранчастий, граниястий.
 Гранитный—гранитовий.
 Граить—дикарь, гранит.
 Гранить—шліхувати.
 Граница—кордон, грань, хитарь, межа; изъ деревень—перетика.
 Граничить—межувати.
 Граничный—кордонний, межовий, сумежний.
 Гранка—см. Граненіє; обь орѣхахъ—близнята.
 Грановитый—см. Гранений.
 Грань, мѣра вѣса—Гранум.
 Грань—пруг, руб, грань; карб, карбіж; межа.
 Графа—шпальта.
 Графикъ—нарис, роспис.
 Графинъ—карафа.
 Графиня—грапиня, грабиня.
 Графитъ, минер.—графит.
 Графитный—графитовий.
 Графить—линовати, шпальтувати, реглявати.
 Графическій—рисовний, графичний.
 Графленіє—линовання, шпальтування, реглявання.
 Графлений—линований шпальтований.
 Графскій—графський.
 Графъ—граф.
 Граціозность,—ловкість, хупавість, храсність, храсність.
 Граціозный, о—ловкий, хупавий, красний, граційний.
 Грація—ловкість.
 Граченокъ—граченя, граченятко.
 Грачъ, пт. *Corvus frugilegus*—грак, гайворуч.
 Гребенка—гребенець; для пряденья—гребень.
 Гребенная трава, раст. *Amaranthus caudatus*—турецьке просо, просо дике.
 Гребенной—гребінний.
 Гребеночный—гребінний, гребінцевий.
 Гребенчатый—гребенястий, гребінчастий, гребенатий.

Гребенщикъ—гребінник.
 Гребень—гребень; у птицъ—гребень, чубок; для расчесыванья льна, конопли—щілка; горы—вершок, шпиль.
 Гребецъ—(на лодкѣ)—весляр; (на полѣ)—громадильник.
 Гребешокъ—см. Гребень; у птицъ груди. кость—грудница, кобилка.
 Гребешокъ пѣтушій, раст. *Amaranthus caudatus*—турецьке просо.
 Гребло—стрихирь, стрихулецъ; весло.
 Гребля—гребня; гребовиця.
 Греблякъ, насѣк. *Velia*—веслун.
 Гребневидный—гребінястий.
 Гребной—весловий.
 Гребнуть (весломъ)—погребнутися.
 Греза—мрія, мара.
 Грезить—мріяти, марити;—ся—привиджуватися, вератися, маритися.
 Гремучій—гремкий, гуркотливый;—чая змѣя—тарахкавка.
 Гремущка—брязкальце.
 Гремѣть—греміти, гримотати, гримотѣти, гуркотати, гуркотѣти, турготѣти, торохкати, торохтѣти, погримати; начинать гремѣть—вигримѣляти, нагримѣляти; гремѣть издалека—відгримѣляти; в бубенчикахъ—брязчати, брязкотѣти.
 Гренки—потопці.
 Грести—веслувати, гребти, обгребатися, (кормой впередъ) табанити; горнути, громадити, агортати, загортати; гарбати, загортати, загрибати.
 Грецкій орѣхъ—волоський горіх.
 Греча, раст. *Polygonum fagopyrum*—гречка.
 Гречина, раст. *Achillea Millefolium*—деревій, серпоріз, кривавник.
 Гречиха—гречка;—птичья, *Polygonum aviculare*—спориш.
 Гречневикъ—гречаник.
 Гречневый—гречаний.
 Грибной—грибовий.
 Грибовидный—грибастий.
 Грибъ—гриб, губа.
 Грибъ бѣлый, *Boletus edulis*—черствак, решетняк.

Грива-грива; горы-гребінь; пагірок, згірря; конская, раст. *Eupatorium canbium* сідач.

Гривачъ-гриванъ.

Гривенникъ, монета-двадцятка.

Гривистый-гриватый, гривастый, гривкастый.

Гримаса-гримаса.

Гримасникъ-ца-гримасник-ця

Гримасничать-гримасувати.

Гримировать-гримувати.

Гримировка-гримування.

Гримъ-грим.

Гриплъ, мед.—хрипка.

Грипомъ, раст. *Leonotus carciaca*-псаяча.

Грифель-писало, шифер.

Грифъ-(птица) кондор, гриф; муз.-шля; рукоятка сабли-держак.

Гробница-домовина, доломина, нагробок, надгробок.

Гробовой-труновий, трунвовий, трумновий.

Гробовщикъ-трунаръ, трунаръ, трунваръ.

Гробокопатель—погребаръ, гробокоп, грабаръ.

Гробъ—труна, трумло, трун-ва, трумна, домовина, до-ломина.

Гроза-громошниця, туча, чвара; лихо, лиха година; погроза; пристращка.

Гроздовидный—гронуватый, гронуватый.

Гроздь—гроно, Грона, гроно, китяг, китях, кетяг, кетях, кім'ях, кім'ях, кимнях, ким'ях.

Гроздь песій, раст. *Lonicera xylosteum*—жимолость.

Грозить, зиться—по-рожати, погрожувати, загрожувати, нахвалятися, сварити.

Грозный-грізний, грімний, су-ворий; страшливый.

Гроаность-грізність, грімність, суворість; страшливість.

Грозовой—тучный, громов ч-ный, чваровий, громохмар-ный.

Громада—купа, велич, озія.

Громадина—(о людяхъ) хазія, гріло, велич, одоробало, о-доробло, барладим, оввара, ломус; (о предметахъ) велич, одоробало.

Громадность—величезність.

Громадный—величезный.

Громила-руїнник, руйнак, роз-бишак, злодій, буродій, буришак.

Громить-бурити, нищити, руй-нувати.

Громкій-голосный, гучный; сла-ветный, уславленный.

Громко—голосно, гучно; на-голос, у голос.

Громление—нищення, бурення.

Громовержець—громокидець.

Громошникъ—громошник.

Громовой-громовый, грімний.

Громогласіе—голосність, гуч-ність.

Громогласный—голосный, гуч-ный.

Громоздить—нагроможувати, копичити; о лѣсахъ-ришту-вати; ся-моститися, вила-зити, чаряпкаться.

Громоздкій—одороблий, бам-булий, озійний, хазійовий, непокладный.

Громоотводъ—громошник.

Громъ—грім, перун; гуркіт, гуркота, гуркотнеча, гур-котня, гуркотнява, грук, грук грукнява, грукотне-ча, грукотнява.

Громыхать, -хнуть—торохтити, -хнути, грукати, хнути, гур-котити, -хнути, грукотати, -конути.

Гротъ—пещера, пещера, яски-ня; морс.-чайма.

Гротъ-мачта—грот-щогла.

Грохнуть—торохнути, чварах-нути, хрипнути, хряснути, бухнути.

Грохнуться-хряпнуться, хряс-нутися, хропнуться, хряп-нутися, чварахнути, геп-нути.

Грохотаніе (грома)—рохотня, гуркотня, гуркотнява.

Грохотать—тарактати, торох-кати, гуркотати, гуркотити, вигрімляти.

Грохотъ—торохнява, торох-неча, гуркіт, грук, грук; решето.

Грохъ, межд.—гуп, бух, геп.

Грошовой-шаговой, дешевый.

Грошникъ—шажок.

Грошъ—шаг, феник.

Грубить—грубиянити, знева-жати, срутадити,

- Грубѣиство — brutality, brutality, brutality, brutality.
 Грубѣиствѣ, -нка — brutality, -ця, грубѣиствѣ, -ка.
 Грубость — мугирность, грубѣиство, brutality.
 Грубый — мугирный, жесткий, суровый, brutality; о голѣсть — товастый; о материн, бумагѣ, кожѣ — цупкий.
 Грубѣть — грубѣти, тверднѣти.
 Груда — стос, купа; снѣгу, льда, земли — брила.
 Грудастый — персистый, груднистый, ципцатый, ципцка-тый.
 Грудина — груднина.
 Грудинка (гусинная особ. обр. приготовленная) — полоток, полоть.
 Грудной — грудной; о ребенкѣ — ципцковий.
 Грудобрюшной — грудобрюш-ный; -ная преграда — диафрагма.
 Грудь — груди; перса, перси, лоно, лонѣ, ципца, ципцка.
 Грузженіе — ладупання, теркилування, вантажження, хурування.
 Грузль, грибъ *Agaricus velleus* — рунатка, груздѣль.
 Грузить — ладупати, теркилувати, вантажити, хурувати; -ся — ладуватися, теркилуватися, вантажитися, хуруватися.
 Грузка — см. Грузженіе.
 Грузкий — тяжкий, важкий.
 Грузнуть — грузжѣти, топнѣти; о грудяхъ, вѣмни — налѣдѣти.
 Грузный — тяжкий, важкий, ладовный, навантажженный; п'я-ный.
 Грузнѣть — тяжчати, важчати.
 Грузовикъ — ваговѣз.
 Грузовой — ладовный, вантажо-вый, ваговый, тягаровый, вантаговый.
 Грузоподъемность — тонаж-ность.
 Грузоподъемный — підоймный, тонажный.
 Грузчикъ — носак, вантажник, ладунник, теркиляк, носѣй
- Грузъ — ладун, вантага, ван-таж, тяга, тягар.
 Грунтъ — грунт, земля, рілля; фонъ — тло.
 Грунь, грунца (аллюръ лоша-ди) — трук.
 Группа — купа, гурт
 Группировать — гуртувати, токмити.
 Группировка — гуртування, гур-тація.
 Грустить — сумувати, смутку-вати, смутно себе мати, у смутку вдаватися, журни-тися.
 Грустный — смутный, смутли-вый, тужный, тужливый, хмурный, тоскный, журли-вый, журный.
 Грустнѣть — сумѣти.
 Грусть — смуток, сухота, сму-та, смутность, сум, сумота, журба, журбота, жура, жу-рица.
 Груша, дерево — груша; плодъ — грушка; земляная, *Hellanthas tuberosus* — бульба; сахарная — ципуля, ципаня; мускатная — пахнячка.
 Грушевидный — грушеватый.
 Грушевка — грушевка, дулівка.
 Грушевый — грушевий.
 Грыжа, мед. — гила.
 Грыжевикъ, раст. *Sedum acre* — часник гадячий, гонѣць, молоденъ; раст. *Gnaphalium dioicum* — гадючаник.
 Грыжевой, грыжный — гилавий
 Грыжная лубравка, раст. *Ve-ronica Chamaedrys* — приво-рот, приворотки, безвершки.
 Грыжникъ — гилун; раст. *Herniczia glabra* — гладун, остуд-ник.
 Грыжница, раст. *Ajuga ger- tans* L. — суховершки.
 Грыженіе — гризіння.
 Грызѣть — гризти, точити; мор-дувати, дробити, мучити; -ся — гризтися; свзритися.
 Грызунъ — гризач.
 Грѣлка — огрѣвка, огрѣйница.
 Грѣніе — грѣття, грѣння.
 Грѣть — грѣти.
 Грѣховный — грѣховный.
 Грѣховникъ, ца — грѣховола.
 Грѣховодничаніе — грѣховод-ство.
 Грѣховоднический — грѣшничий.
 Грѣхопадѣнїе — грѣхопад.

Грѣхъ—грѣхъ; причина; помилка, огрѣхъ; нещастя, лихо.

Грѣшити — грѣшити; помилятися; мати хибу, ваду, ганч.

Грѣшникъ, -ца — грѣшникъ, -ця.

Грѣшно — грѣхъ; дѣлск. — грѣшки.

Грѣшный — грѣшний; винный.

Гряда — (въ огородѣ) грядка, підметъ; горная пасмо; подъ водою — коса; пашенная полоса — загін.

Грядка — грядка; жердка; въ переносной лѣстницѣ — шаблѣ.

Грядущій — прийдешній, прийдучий, потомний, потомний; въ телѣтѣ — полудрабки.

Грязевой (о ваннахъ) — муловый

Грязелечебница — мулолѣкарня.

Грязи, лечебн. — муло цілюще.

Грязнить — брудити, бруднити, калѣти.

Грязнуля — задріпанецъ, -нка, заброда, забрѣоха, затьопа, замѣзуха, замазура, неохая, нехлюя, нечепура, нечупара, пелеханка, неохайникъ, -ця

Грязный — брудный, кальный.

Грязнѣть — бруднити.

Грязь — бруд, брудота, бруднява, грязота, грязя, кал, багно; изъ подъ колесъ, копытъ — иверень; густая въ рѣкѣ, болотѣ — твань; замерзшая — храпа, храплѣ, колоть, груда; - на тѣлѣ — туриця, леп, тімениця; - иль солян. озеръ — пукал.

Грнать — гримнути; вдарити на; ся — бехнути, гепнути, торохнути.

Губа, геогр. — затока, сага.

Губа — губа; мн. вуста.

Губастый — губатый; суш. — григубач, губань, губач, губрій.

Губернія — полк, округа, губерня.

Губернскій — полковный, округовый, губерніяльный.

Губжа, раст. *Citium oleraceum* — хробуст, жовтий хробуст

Губитель, -ница — згубникъ, -ця, губительный — згубный.

Губить — зананашати, нищити, тратити.

Губка — губка, губонька; *Spongia* — вамбак, спунья, дірчавка.

Губкообразный — вамбакуватый, спун'юватый.

Гуденіе — бринькання, циги, кання, гудіння.

Гудила — гудак, цигикач.

Гудить — бринькати, цигикати.

Гудокъ — гуділка.

Гудѣть — густы; глухо-гуготіти, стугоніти; о насѣк. — чутіти.

Гужевой — хуровый, возовой.

Гужемъ — на хурах, на возах.

Гузица, лт. *Motacilla* — трясих-вистка, трясидуна.

Гулевой — гуляющий.

Гулежъ — гульня.

Гулий — гучный, голосный.

Гуль — стугон, гомін.

Гульба — погуляння, погулянка, гульня.

Гулючка — піжмурки, куці-баба, кіці баба.

Гуляница — тысячелистникъ, раст. *Actiella Millefolium* — серпоріза, деревій, кривавник.

Гуляка — гульвіса, гультай, гультипака, гультяй, бенькетарь; волоцюга, марнотрав, марнотрат, марнотравецъ, марнотратник, масалига.

Гулянье — погулянка, погуляння, гуляння, гулянка, прохodka.

Гулять — гуляти; ходити на проходку, шпацирувати, ходити на шпацир; гуляти, бенкетувати.

Гуманность — людяність.

Гуманный — людяный.

Гуменникъ — тік, стожарня, стоговище; гуменник, токовий; лт. *Anser sedelum* — дикий гусь.

Гуменный — токовий.

Гуменце попово, раст. *Leontodon taraxacum* L. — кульбаба.

Гуменщикъ — гуменный, токовий.

Гумно — тік; конное-гарман; постройка-клуна, стодоля.

Гуньба, раст. *Melilotus coerulea* — буркун зілля; мед. *Arthrae* — пліснявка.

Гунявый — голомозий; шолудивый.

Гуртить (монету) — карбувати.

Гуртовой — гуртовый.

Гуртовщикъ — гуртовник; гуртоправ.

Гурть (на монетѣ)—карб, карбѣж.

Гурченіе—карбугання.

Гурьба—юрма, юба.

Гусарня—гусник.

Гусарь—гусарин; пинхва.

Гусеница—усіниця, осельня, гусільниця, усільниця, гусельниця, гусельня, гусень; наськ. *Arctia Hebe*—рѣжа; наськ. геометра—п'ядак.

Гусенокъ—гуся, гусятко, гусеня, гусенятко.

Гусиный—гусячий.

Гусли—гусевки.

Гусляръ—гуслиста.

Густера, рыба *Abraamis blisca*—густирька.

Густить—густити, згущати; ся—гуснути.

Густо—густо; ясно; круто.

Густоватый—густавий, погустий.

Густой—густий; ясный; крутий.

Густолистевый—ополстист; яснолистий.

Густорастущий—яснорослий.

Густота—густість, густиня гушавина, гущина.

Густошерстый—одѣжний.

Густѣть—гуснути, густѣшати, тужавити.

Гусыня—гуска.

Гусь—гусак.

Гуськомъ—гужем; низкою, клячею.

Гусятина—гусятина.

Гусятникъ—гусятник, гусяр.

Гусятня—гусник.

Гуша—гуша, осац; фус.

Гяуръ—ажавур.

Д.

Да, нар. — так, еге, ажеже; атож; союзъ—та, і, а, але; при повелѣт. накл. — най, хай, нехай.

Давы—аби, аби-б, щоб.

Давать, дать—давати, дати; надавати, додавати, віддавати, видавати, подавати; давать, допускати, стити, дозволити—лити; ся—давати-ся.

Давежъ—см. Давка.

Давить—давити, душили, гнитити, тиснути, стискати, чечесити, шавити, трудити,

муляти.

Давича—доперво, допіро, допіру.

Давка—тиск, тиснява, тиснота, натиск, нелюга.

Давленіе—чавління, шавління, чечесіня, тиснення, тиск, гніт; физ. нагніт.

Давненько—подавно.

Давнишний—давній, колишний, відколишний, бознаколишний, спозаколишний, казнаколишний.

Давно—давно.

Давноминувший—давнешний, давненезный, давнеколишний, давноминулий, позадавний, позаколишний, безнаколишний.

Давнопрошедший—см. Давноминувший.

Давностный—давнешний, давнинный, давненезный.

Давность—давність, давнина.

Давя, нажимаю—натиски.

Даже—навіть, аж, навѣт.

Дакальщикъ, ца—потакайло, потакач, ка, потаковник, ца, підбрехач.

Даканье—потакання, такання.

Далекій—далекий.

Далеко—далеко.

Далековато—подалеко.

Далекодостигающий—далекосяжный.

Далекость—далекість.

Даль—далеин, далечінь, далеч, дальня, дальнина, далекість.

Дальний—далекий.

Дальноточный—далеколучный, далекострѣльный.

Дальновидность—далекоглядність.

Дальновидный—далекоглядный.

Дальнозоркій—далекозоркий.

Дальнозоркость—далекозорість.

Дальность—далекість.

Далѣе—подалѣ, далѣ.

Дама—пані, дама; въ картахъ—короля, вишник; въ шашкахъ—дамка.

Дамасская Нигелла, раст. *Nigella damascena*—павучок.

Дамба—тама, гат, гатка, гатта, гребля.

Дамочка—панічка.

Данная (на владѣчїе недвижи-
мостью)—запис, данна.
Данникъ, ница—голдъчик, ця.
Данное—факт; мат.-данність,
фактівка.
Дантистъ—дантист; (іронич)
—рвач.
Дань—данина, податок, дача;
зерномъ—осип.
Дареніе—дарування, даріння.
Дареное—даровизна, дарів-
щина, даремщина.
Дареный—подарковий, даро-
ваний, даріжний.
Даримый—подарковий.
Даритель, ница—дарівник, -ця,
надавець, надавця.
Дарить—дарувати.
Дармоѣдствовать—дармоѣжку
вати.
Дармоѣдный—дармоѣжний, дар-
моїдний.
Дармоѣдство—дармоїдня, дар-
моїжки, дармоїдство.
Дармоѣдъ, -ка—дармоїжник, -
ця, дармоїд.-ка.
Дарованіе (пожалованіе) ну-
данія: (талантъ) талач-
хист, кебетъ, хистъ, кеба.
Даровать—(пожаловать) надѣ-
ти; прощеніе—помилюват.
ви-ачити, пообачити.
Даровитость—кебетливість,
кебетність, стіпність, здіб-
ність, хистовитість, удат-
ність, уродливість.
Даровитый—кебетливий, ке-
бетний, стіпний, здібний,
хистовитий, удатний, урод-
ливий.
Даровой—даровний, даровий,
даревний, даремний, даро-
витий, дармовий.
Даровщина—даровиця, даро-
визна.
Даромъ—даремне, дармо, дур-
но; напрасно—марне, да-
ремне, дурно.
Дароносица—божодарниця.
Дарохранительница—святодар-
ниця.
Дарстве ный—дарбенний.
Даръ—дарунок, подарунок;
приношеніе—почестка; см.
Дарованіе.
Дательный (падежъ)—даваль-
ный (одмінок).
Датировать—датувати.
Датскій—данський.
Датчанинъ, -ика—данець, данка.

Дать—см. Давать.
Дача—давання, відення; плат-
ня; літнівка, нілла.
Дачникъ, -ца—літнівець, -вниця.
Дачный—літнівський, літнів-
ний.
Дзячїе—даток, дар, дара.
Два—два; съ половиною—пів-
третя; двѣ съ половиною—
півтретя.
Двадцатикопеечникъ—сорокі-
вещь, сороковець, сорокізка,
сэмизризенник.
Двадцатый—двадцятий, плад-
цятий.
Двадцать—двадцять, двадцять.
Дважды—двічі.
Дверной—дверчатий.
Дверцы—дверчата; кареты,
автомобіля—оболоня; въ
воротахъ—хвіртка.
Дверъ—двері.
Двиганіе—ворушіння, савання.
Двигатель—рухач, рухаль, ру-
ховець, руховик, рухадло,
рухник, нарушник.
Двигательный—рухничий,
рухницький, рухальний, на-
рушний.
Двигать, двинуть—рухати, ру-
шати, рушити, савати, су-
нути, нарушати.
Двигаться—рухатися, руша-
тися, ворухитися, саватися;
массой—плавом, пливом,
тарагунитися, перти; въ
путь—обрушиться.
Движеніе—рух, порух; съ мѣ-
ста—рушання; жестъ или
рефлективное—відрух, по-
ворушіння; впередъ—по-
ступ.
Движимость—рухомість, ру-
хоме добро.
Движимый—рухомий.
Движущий—см. Двигательный.
Двое—двоє, двоєх.
Двоебрачіе—двуєнство, дво-
шлюбність.
Двоебрачный—дзуженець,
двошлюбник.
Двоедушїе—облуда, облудність.
Двоедушничать—облудувати.
Двоедушный—облудний.
Двоеженецъ—двужон.
Двоезубецъ, раст. Bidens tri-
partita—череда.
Двоєкратный, -о—двуразовий,
-о, двічний, двічі.

Двоєніє — роздвій; двоїння
 хім.—перегон.
 Двосетєсть (гвоздь)—бренталь
 Двосетєчіє—деокропка.
 Двойка—двійка; лошадей—па
 ра коней; азъ картахъ—двійка.
 Двоильный, хім. — перегоч
 ний; кубъ лембик.
 Двоини-двійця, двійнята, бли
 знята, близнюки.
 Двоиникъ—викапанєць, ви
 кананик.
 Двоиничникъ,—ца-близня, бли
 знятко, близнюк, чка.
 Двоинной—двійний, подвійний
 Двоиственность—двоістість.
 Двоиственный—двоістий.
 Двоить — двоїти, подвоювати;
 роздвоювати; переганяти.
 (хім.); переорювати (паш
 ню); ся-двоїнити, двоїтися.
 роздвоюватися.
 Двоичатка—двач.
 Двоичатый—двійтий.
 Дворецкій—шахварь, шапарь.
 Дворецъ—палац.
 Дворникъ—челядник, двірник.
 Дворничиха-челядниця, двір
 ничка.
 Дворничій—челядницький.
 Дворня—челяда, челядь, дво
 раки, двірня.
 Дворняжка—двірняк.
 Дворовой—двірський, подвір
 ний; суц. м.-дворак; суц
 ж.-двірка, дворка.
 Дворцовый—палацовий.
 Дворъ—двір.
 Дворянинъ—шляхтич, дворя
 нин, дворян.
 Дворяниться-панюшиться, па
 нїти.
 Дворянка—шляхтянка.
 Дворянскій—шляхецький.
 Дворянство—шляхецтво, шлях
 та.
 Двоюродный — стрієчний;—
 братъ, сестра-брат, сестра
 у перших.
 Двоєкіи—двоістий.
 Двоєковогнутый—двоістовгну
 тий.
 Двоєковыпуклый—двоістогор
 буватий.
 Двоєкость—двоістість.
 Двоєсортный—двурядний.
 Двоєвесельный — двоєвеселый
 Двоглавый—двоголовий,
 Двоглазый—двоокий.
 Двоугласный—двоуглосий.

Двугоди́чный—дворі́чний, дво
 хлі́тний.
 Двугорбый—двугорбий.
 Двугривенный — сороковецъ,
 сороківка, сороківецъ, се
 мигривеник, семигривений.
 Двудневный—двадньовий.
 Двудольный, бот.—двучастко
 вий.
 Двудюймовый—двоцалевий,
 Двужубецъ,—двозуб; раст. Vi
 dens tripartita—товстушка.
 Двужолка—біда.
 Два опытный — ракѣтишний,
 ратишний.
 Двакратно—два рази, двічі,
 двома нападами.
 Двакратно—двуразовий.
 Двуличность—облудність, не
 щирість, хвальшивість.
 Двуличный—облудний, нещи
 рий, хвальшивий; о мате
 рин—міньоний.
 Двучогій—двуногий.
 Двучосый—двуносий.
 Д.,уполый—двостатий.
 Двурогій—двурогий.
 Двусложный—двоскладовий.
 Двусмысленность — двознач
 ність.
 Двусмысленный—двозначний.
 Двуспальный (о кровати)—по
 двійний.
 Двустволка—дубельтівка.
 Двуствольный (о ружьѣ)—по
 двійний.
 Двустеорчатый—двійний.
 Дустишіє—двовірш.
 Двусторонний—двобокій.
 Дуутробка, зоол.—торбун.
 Двухкопеечникъ—сьомак.
 Двухкопечный—сьомаковий.
 Двухлѣтіє — двурічча, дворік.
 Двухлѣтній—двурічний, два
 рішній; суц.-двуліток.
 Двухмачтовый—двухоглий.
 Двумѣсячный—двомісячний.
 Двухнедѣльный — двотижньо
 вий.
 Двухпудовый—двохпудовий.
 Двухсотый—двохсотній.
 Двучѣтний—перелупий, дву
 барвий.
 Двухчасовый—двугодинний
 Двухэтажный — двуповерхий,
 двосадний.
 Дьнацати́перстный (о киш
 кѣ)—перевалькуватий.
 Дьнацатиугольникъ — два
 нацятикутник.

Дванадцятий — дванадцятий, дванайцятий.
 Дванадцать — дванадцять, дванайцять.
 Двісти — двіста, двісті, двасти.
 Двісти пятьдесятъ — півтрьстаста.
 Де — мов, мовляв.
 Дебаркадеръ (вокзалъ) перон; (пристань) — приплав, пришиб.
 Дебатировать — дебатувати, дискусіювати.
 Дебаты — дебата, дискусія, суперка.
 Дебелость — гладкість, опасистість, дебелість.
 Дебелый — гладкий, спасистый, дебелый.
 Дебетировать — дебетувати.
 Дебетъ — дебет.
 Дебиторъ — виноватець, довжник.
 Дебоширить — бешкетувати, дешпетувати, галабурдити, шурубурити.
 Дебоширство — дешпіт, бешкет, галабурда, шурубурство.
 Дебоширь — дешпетник, бешкетник, галабурдник, шурубура, шурубурник.
 Дебри — нетри, товща, пуща.
 Дебютировать — дебютувати.
 Деверъ — дівер(ь), швагер, швагер.
 Девизъ — гасло, девиза.
 Девяносто — дев'ятдесят, дев'ятдесять.
 Девяностый — дев'ятьдесятий.
 Девятка — девятка.
 Девятнадцатый — девятнадцатий, девятнайцятий.
 Девятнадцать — дев'ятнадцять, дев'ятнайцять; предметовъ — дев'ятнацяттеро.
 Девятый — дев'ятий.
 Девять — дев'ять; съ половиной — півдесята.
 Девятьсотъ — дев'ятьсот.
 Деготница — мазница.
 Деготь — дьоготь, дїготь.
 Дегтярка дїгтяринця; сред. велич. судно — лайба; раст. *Scrophularia maculatum* — Солнголов, блекота, сикавка.
 Дегтярникъ — дїгтяр, олейкарь.
 Дегтярный — дїгтевий, дїгтяний.
 Дегтярная — дїгтярная.
 Дежурить — стійкувати.
 Дежу, ный — стійчик.

Дежурство — стійка.
 Дезертировать — збігти.
 Дезертирство — збіганина.
 Дезертирь — збіг.
 Дезинфекционный — дезинфекційний.
 Дезинфицировать — дезинфікувати.
 Дека — дека.
 Декабрьскій — студеньовий.
 Декабрь — студень.
 Декламаторъ — декляматор.
 Декламировать — деклямувати.
 Декоративный — оздобний.
 Декораторъ — оздобник, куншта-тор.
 Декорационный — кунштаційний.
 Декорация — кунштація.
 Дель катничать — панькатися.
 Деликатность — делікатність; увічливість, звичайність.
 Деликатный — делікатний; увічливий, звичайний.
 Дельфинъ, зоол. — морська свиня, дофен.
 Демонскій-гем-неський, демон-ський.
 Демонъ — гемон, демон.
 Демсрализовать — деморалізувати, деморалізуватися; с — деморалізуватися.
 Денежки — грошенята.
 Денежный — грошовий; грошовитый.
 Денекъ — динька.
 Денница — світанок, світання, світ, засвіт.
 Денноночно — і в день і вночі, удень і вночі.
 Денной — денний.
 День — день, днина; безъ росы — суховень.
 Деньги — гроші; командировочные — подорожні та харчові гроші; прогонные — подорожні; суточные, кормовые — стравне; наличные — готівка; мідныя, серебряныя — мідяки, срібняки; общественыя — громадські гроші.
 Денжешки — грошенята.
 Дешеша — телеграма, дешеша.
 Депутатъ — аблегат, посол, депутат.
 Держа — цілина.
 Дербенникъ обыкновенный, раст. *Lythrum Salicaria* — плакун, твердж, тройчак; раст. *L. virgatum* — твердж.

Дерганіе — смикання, тріпанна, тріпання, тарганна, сіпання, сіпанна, шарпання; шерсти, волось, перьевъ — скубанка; подергиваніе — пошморг.

Дергалка (крюкъ, кот. дергають изъ стога сѣно) — ключка.

Дергань — плоскинъ.

Дергать, нуть — смикати, сіпати, шморгати, тіпати, шарпати, нути, цямати, бонуть, смурати, рнути; шерсть, волось, перья — скубти, скубати, ускубнути, ускубти.

Дергачъ, пл. *Crex pratensis* (*Rallus crex*) — тирчак, рапак, рапчак, петро, деркач.

Дергая — сіпом.

Дергота, нерв. болѣзнь — смикавиця; на лицѣ — мишка.

Дергъ, межд. — смик, сіп, скуб, шарп.

Дерегей, раст. *Achillea Millefolium* — кривавник, білоголовник, серпоріз, деревій.

Деревеникъ, др. червь — шашель, шашелиця.

Деревенскій — сільський, селянський.

Деревенщина — селюк; (женщ.) — селючка; мугирь, ка, мугиряка.

Деревня — село (що не має церкви).

Дерево — дерево, деревина; привитое — скипець; сухое — сушня; небольшое засохшее — сушко; усохшее на корню — сухостій; сломан. бурей — вітролом; вывор. съ корнемъ — вивертенъ; красное — магонь; черное — гебан; — въя садовыя — садовина; плодовые дикія — родючина; нанес. — половодсьмъ — плавиння.

Деревушка — сільце.

Дервяга — калатало.

Дервянистый — деревчатий.

Дервянный — деревляний, дерев'яний, деревний.

Дервянѣть — дерев'яніти, деревеніти; о тѣлѣ — терпти.

Дервяшка — дерев'янка, дерев'яница, деревлянка.

Держава — держава.

Держанный — зверхній, владиний; панувальний, воевадный.

Держалень (порила) — ба-ясн, поручча.

Держальцы, типогр. — трим ох Держаніе — тримання.

Держать — тримати; ховати, годувати; ся — триматися.

Держка — голубник.

Держаніе — звага, наслідження.

Дерзать, знуть — зважати, зважитися, важитися, навязитися, поважитися, насмѣлитися.

Дерзкій — зухвалий, напришкуватий, нахрапний, напрасний.

Дерзновенность — відважність, смѣливість, зуховатість.

Дерзновенный — відважний, смѣливий, зуховатий.

Дерзость — зухвалість, зухвальство.

Дермо — послід; гній.

Дернистый — мурігуватий.

Дерновыі — муріговий, дербовий.

Дернь, трава — моріг, муріг, дерба.

Дерюга — рядно, рядична, рядовина, рядюга; для мѣшковъ — міховина.

Держужный — рядняний.

Деряба, раст. *Lycopodium clavatum* — п'ядики.

Десенный — ясловий, ясновий.

Десертный — лагоминковий, присмаковий.

Десерть — лагомина, ласосі, заїдки, присмака.

Дескать — мов, мовляв.

Десна, десны — ясло, ясла, ясна.

Десница — правниця, десна.

Деспотическій — душманський, деспотичний, самовладний.

Деспоть — душман.

Десть (бумаги) — лібра.

Десятеричный — десятерний.

Десятерной — см. Десятеричный.

Десятилѣтіе — десятиліття, десятирѣччя.

Десятилѣтній — десятилітній, десятирѣчний.

Десятина — десятина.

Десятиугольникъ — десятикутник.

Десятичный — десятковий.

Десятка—десятка.

Десятник—десятник.

Десяток—десяток.

Десятый—десятий.

Десять—десять: предметов—десятеро; десять—десять—десять разів.

Деталь—подробниця, дрібниця.

Дефектный—шварунковий, вадний, ганжівний, дефектовний.

Дефект—шварунк, вада, гандж, ганджа, сказа, хоба, ганч.

Дефилировать—дефилювати.

Дефицит—недобір.

Дешевизна—дешевня, дешевица, дешевина, дешевість.

Дешевить—дешевити, танити.

Дешевле—дешевше, таньше.

Дешевый, о—дешевий, таній, о.

Дешевьть—дешевшати, таніти, танішати.

Диванъ—канапа; досчатый, безъ спинки—ганчан.

Дивидендный—зискоділний.

Дивидендъ—зискоділ.

Дивить—дивувати, чудувати.

Дивный, о—чудовий, ловкий, дивотний, диваційний, о.

Диво—чудерство, чуднота, дивовижа, дивовизія, дивовисько, дивоглидъ, дивина, дивизія.

Дидактический—навчальний, дидактичний.

Дизентерія, мед.—червінка, кривавиця.

Дикарь, рка—дикун, дикуха; нелюдимъ—нелюда, відлюдок, відлюдник; минер.—дикаръ.

Дикая калина, раст. *Sambucus racemosa*—бузина червона.

Дикая лебеда, раст. *Chenopodium album*—натана.

Дикая мелисса, раст. *Leonurus cardiaca*—псячка.

Дикая рябина, раст. *Rapace-tum vulgare*—привзротень, піжма.

Дикая яблоня, яблоко—планка, кислиця.

Дикий—дикий; безлюдий; відлюдний; оцвѣтъ шарий, сѣрий, попеластий.

Дикобразъ, зоол.—іжатсь.

Диковина—дивовижа, дивизія, чудасія, чудородія, дивина, дивовисько.

Диковинный—дивовижний.

Дикость—дикість, дича; відлю дність.

Диктантъ—диктура.

Диктовать—диктувати.

Диктовка—диктура.

Динь-динь—дзень-дзень.

Дирижеръ—диригент.

Дирижировать—диригувати.

Дисертация—розвідка, розправа наукова.

Дискантъ—дишкант, дишкула.

Диспутировать—диспутувати.

Дистиллировать—переганяти.

Дистилляция—перегін.

Дисциплинироваться—дисциplinуватися, намуштруватися.

Дитикъ, настѣк.—шипавка.

Дитя—дитина; грудное—немовлятко; балованное—пестя.

Дитятко—дитятко, дитинка, дитинча.

Дифтеритъ, мед.—обклад, обкладки.

Дичать—дичавити.

Дичиться—дичати.

Дичь—звірина, дичина; глушина, усторонь; нісенітниця, недоречність.

Діагональ, геом.—косина, перекутня.

Діагональный—укісний.

Діалектъ—говірка.

Діалогъ—розмова.

Діаметральный—пролітний, прогінний.

Діаметръ—проліт, прогін; въ діаметръ—на проліт.

Длина—довжина, довж, довгість.

Длинноватый—подовгий.

Длинноволосый—патлатий, кудлатий, пелехатий, волохатий.

Длинногривый—гриватий, гривастий, гривкастий; суш.—гривань, гривач.

Длинноклювый—дзюбатий, дзюбастий; суш.—дзюбань.

Длиннолицый—довгобразий, довговидий.

Длинноногий—цибатий, цислатий, голуватий, довгоногий; суш.—цибань, цибатень, довгоніг.

Длинноносый — носатый, довго-носий; — сущ. — носач.

Длиннополый — статный.

Длиннота — | озяг.

Длинноусый — вусатый, довго-вусий; сущ. — прудиус, прутуус, ву аць.

Длинноухий — вухатый; сущ. — уха.

Длиннохвостый — хвостатый, довгохвостий.

Длинношей — довгов'язий.

Длинношерстный — вовнастий, пелехатий, волохатий, куд-ла-ий.

Длинный — довгий; очень — дов-жезний, довжезевний, дов-женний.

Длиною — завдо жки, удовж, упродовж.

Длитель — маруда, загайко.

Длительный — загайний, повіль-ний, забарний.

Длитель — тягти, довжити; гая-ти, барити, барити; ся. точитися, тривати, діятися, баритися.

Для — для, на, про, до, під.

Дневальный — черговий, стій-чик.

Дневанье — черга, стійка.

Дневать — днювати; стійчити

Дневка — днювання.

Дневник — денник, щоденник.

Дневной — уденішній, денний.

Днем — удень, зодня

Днесь — ниньки.

Дно — дно; спід: — саней, эки-пажа — подення: въ судиѣ, плоскодонѣ — підосва.

Дноочиститель, рѣчн. тех. гра-совник, днограсовник, рі-кограсовник

Дноуглубитель — заглибник, глибочник, днопроглибник.

Дноуглубительный — дноглиб-ний, глибочний.

До — до; перед: близько; до Пасхи — до Великодня, пе-ред Великоднем; до двух тысяч руб. — близько двох тысяч карб.

Добавка, добавление — додаток, придаток.

Добавлять, -вить — додавати, -дати, долучати, -чити, доло-чувати, -чити; докладати, -класти.

Добажок — додаток.

Добавочный — додатковий.

Добаклушничаться — добайди-куватися.

Добалсваться — допустуватися, додурітися.

Добахвалиться — дохвалитися.

Добивать, -бить — добивати, -бити; -ся — допевнятися, -нитися, доправлятися, -прав-итися, домагатися, -гтися, упинчатися, упинчитися, намагатися, -могтися.

Добирать, добрать — добирати, -брати, подбирать чого.

Добираться, браться — добува-тися, -бутися, діставатися, дістатися, допихатися, -пах-тися, дочіпати, дочапатися, доплентатися.

Доблестный, -о — мужний, смі-ливий, -о.

Доблесть — мужність, сміли-вість.

Добрасывать, -бросать — доки-дати, -кинути.

Добрести — дотягтися, доча-пати, доплуганитися, доча-патися, доплентатися; по водѣ — добрести.

Добривать, -брить — доголювати, -лити.

Добро — добро; имущество — добро, майно, нащадок.

Доброволец, волонтер — охот-ник.

Добровольно — самохіттю, са-мохіть, охотою, доброхіть, з доброї волі.

Добровольный — самохітний, доброхітний, охочий, руко-лайний.

Добровольческий — охотницький.

Добродушие — добротливість, добростливість.

Добродушный, -о — добростли-вий, добротливий, добро-сердий, -о.

Добродѣтель — чеснота, цнота; добро, добродич.

Добродѣтельный — чеснотли-вий, цнотливий; добродич-ний.

Доброжелатель, -ница — добро-хіт, -ка, зичливець, -виця.

Доброжелательный — зичли-вий, добровільний.

Доброкачественность — доброт-ність, добрина.

Доброкачественный — доброт-ний.

Доброчравіе—лагідність, плохovitи́сть,

Доброчравний—лагідний, плохovitий.

Добропорядочный — путящий, порядний.

Добросердечіе—добросердність.

Добросердечный — добросердний.

Добротосовістність — сумлінність.

Доброствістный—сумлінний.

Доброта—добрість.

Доброта—добротність, тривалість.

Доброхотный—см. Добровольный.

Добрый—добрий.

Добрѣть—гладчати, грубшати, грубіти.

Добрякъ—добряга.

Добудиться—добудитися, добуркаться.

Добуксировать — дотяглювати.

Добывать,—быть—добувати, здобувати, роздобувати,—бути, набувати,—бути, засягати,—гти; діставати, дістати, дбати, придбати.

Добытый (трудомъ)—труджений.

Добыча—здобич: пожива—узяток; промыселъ—роздобуток.

Добѣгать, бѣжать — добігати,—бігти.

Доваривать,—рять—доварювати,—рити, подоварювати.

Довастривать—догостриювати.

Довѣршать,—шить — доконувати,—нати, докінчати, укінчати,—чити.

Довинчивать, винтить—дошрубувувати, буувати.

Довираться,—вратъся — добріхуватися,—брехатися.

Доводить,—вестъ — доводити,—вести, подоводити, допроваджувати,—дити, подопроваджувати; — призаодити, привести:—ся—доводитися, припадати, траплятися, випадати.

Доводъ—довід. доказ.

Довольно—годі, буде: доволі, досить.

Довольный—задоволений; контентий; радий.

Довольствіе—конт, харч (о уряді чи сд господаря).

Довольство—гаразд.

Довольствоваться—контентува-

ти, контентувати, контентувати, споживляти, харчувати.

Довольствоваться — задовольнятися, перебуватися.

Довѣренность—вірчий лист.

Довѣренный—вірник.

Довѣритель, ница—уповажник, -ця.

Довѣрительный, о—довірний, о.

Довѣріе—віра.

Довѣрчивость—імовірність.

Довѣрчивый—імовірний.

Довѣрять, - рить — повірять, повірити, довірять,—вірити, звірити, заирити.

Довѣряться,—ряться — звіритися,—ритися, довірятися,—віритися.

Довѣсокъ—доважок.

Довѣшиваніе — поважування; довшування.

Довѣшивать,—вѣсить—поважувати,—жити, подоважувати; довшувати,—сити.

Довязывать,—зать—дов'язувати,—зати, подов'язувати; доплітати,—плести, подоплітати.

Догадка—догад, домисел, здогад.

Догадливость—тямкість, спритність, уторопність.

Догадливый—тямкий, спритний, уторопний.

Догадываться,—даться—здогадуватися,—датися, домислятися,—мислитися, доміркуватися,—куватися.

Догарать,—рѣть — допалюватися,—литися, деспалати.

Договаривать,—рять — доказувати,—зати, домочляти,—мовити; еднати, уеднати, поеднати, токмити, стокмити, годити, погодити.

Договариваться,—ряться—добалякувати я.—катися; токмитися, потокомитися, еднатися, поеднатися, годитися, погодитися.

Договорный рядный, умоный, пактовый, контрактный.

Договоръ ряд, умова, умоуни, угода, уговор, уклад, пакта, к нтракт, посанання; дзухъ государства—трактат.

Догоня — зд гоня.

Догонять,—гнать — доганяти, здоганяти, доганяти,—гнати, наздоганяти,—гнати, наспівати,—спіти,—спінати.

Догружать; зить - доладовувати, -дувати, дотеркиловувати, -лувати, довантажувати, жити.

Додумываться, -маться доро-зумовуватися, - муватися, домірковуватися, -куватися.

Додѣлка—дороблення.

Додѣлывать, -лать-доробляти, -бити.

Доение-дйво; доиння.

Дожарить-ужарити, досмажити, допекти.

Дожевиль, раст. *Lycoperdon* - фощкавка; непромок-дощівник.

Дождевой-дошовий.

Дождёмѣрь-дошомір.

Дождикъ-дощик, дощичок, чичмаря.

Дождить-доштити, дощувати.

Дождливый-дощуватий, дощовитий, дошовий, дощистий, мочливий; -вая погода-плюта.

Дождь-дош; мелкій - дрібний дош; очень мелкій, какъ туманъ-мигичка, мряка, мжа, мжиця, мжичка; крупный-краплистый, крапчастый, буйный дош; кратковр., но сильный туча, тучный дош; проливаемой-злива, залива, сплав; продолжительный-облоговый дош.

Доживать, - жить - доживати, -жити, добувати, -бути; до-викувати; дожитися чого.

Дождать-чекати, тривати.

Дождаться, ждаться-чекати, дочекати, дочекатися.

Дожимать, -жать-дотискувати, -скати, дочавлювати, -вити.

Дожинать, -жать - дожинати, -жати, обжинатися, обжа-тися.

Лоза—давка.

Дозваться-докликаться; догу-каться.

Дозволение-дозвіл.

Дозволительный - дозвольний, дозволенный.

Дозволять, -лить - дозволяти, -лити.

Дознание - довід, дознаття; слѣдство.

Дозрѣть—чата, обхлѣ, обхлѣд.

Дозрѣваніе-досигання.

Дозрѣвать, -зрѣть -досигати, -гти, доспівати, спіти.

Дозрѣлый-досиглий, доспѣлий

Доигрывать, -грать-догравати, -грати.

Дойка-дойня, дйво.

Доильщикъ, -ца—дояр, -ка.

Доинникъ — скелець, дйниця, -дйниик.

Дойный—дйний.

Доискиваться — вишукувати, дошукуватися, доходити, -дйти.

Доисторический — предісторич-ний.

Доить—доіти, дяпати.

Дока—метець, митець, мис-тець, мистюк.

Доказательный—довидний, до-казний.

Доказательство—довід, доказ; ознака, свѣдство.

Доказуемый—доказовний.

Доказывание—доводження.

Доказывать, -зять—доводити, -вести, переконувати, -нати, пересвідчувати, -чити; свѣ-дчити проти кого, винувати-ти, обвинуватити кого; спо-рясправдовуватися.

Докалывать, -лить—догартува-ти, -тувати.

Докалывать, -колоть—доколю-вати, -лоти.

Докапывать, -копать—докопу-вати, -пати.

Докармливать, кормить - дого-довувати, дувати.

Докачивать, -тать-докачувати, -чати; о бѣльѣ—домагльо-вувати, -лювати.

Докашивать, -косить—докошу-вати, -сити.

Докись - доквас.

Докладной (день, записка)—доповідний.

Докладчик — доповідник, ре-ферент, справоздавець, до-повідач.

Докладъ — доповідь; справо-здання реферат.

Докладывать, -ложить—докла-дати, -класти, додавати, -дати; въ засѣданіи, о дѣлѣ к. н. и т. д. — доповідати, -вісти.

Доклеивать, -клевать—доклею-бувати, -бати.

Доклеивать, -клеить—доклею-вати, -іти, докаручувати, -чити.

Доковылять — дошкани бати, дошкитильгати.

Доколачивать, лотить — доби-
вати, бити.
Доколѣ—доки, докіль, доків,
докіля, докуль.
Докраска—дофарбування.
Докрасна—аж почервоніє, аж
почервоніло.
Докрашивать, красить—дофар-
бовувати, бувати.
До-крови—укров.
Докторъ—доктор; лікарь.
Документальный—документов-
ний.
Документъ—документ.
Докупать, пить — докуповува-
ти, -пити.
Докупка—докуповування.
Докуривать, рить — допалюва-
ти, -лити, досмалювати, ли-
ти.
Докучать—набридати, обрیدا-
ти, прикритися, уїдатися,
настирати, настиратися.
Докучливость — уїдливість,
обрідливість, набридли-
вість.
Докучливый—уїдливий, обрід-
ливий, набридливий.
Докучный—нудотний.
Долбежъ—жолоб; зубрячка,
турукавка.
Долбить—довбати, довбти, то-
рочити, тобкити, турукати,
товкти.
Долбня — довбеха, довбешка,
довбенька; для забиванія
свай—баба; на маслобойнѣ
таран.
Долблякъ, техн. — довбач.
Долгий—довгий.
Долговой—борговий.
Долговременный—довгочасний.
Долговѣчный—довговічний.
Долгоденствие—довгий вік.
Долголѣтний—довголітній.
Долгоножка, наѣкъ. *Tripula*—
донгоніг.
Долгоносикъ, наѣкъ.—шашлак,
свинка, носай, довгоносик.
Долгополый—статний.
Долгосрочный—довгочасний.
Долгота, ге. г.—довжина.
Долготерпѣливый—терплячий,
терплінний.
Долготерпѣніе — терплячість,
терплінність, терпячка.
Долгохвостикъ, пт. *Parus cau-
datus*—синичка хвостата.
Долгъ—повинність, обов'язок;
заємъ—позика, позичка, борг.

Долевой — частковий, пайковий
Долежать—долежати; улежа-
тися, дос іти (о фруктахъ).
Долетать, летѣть — долітати,
летіти, долинати, линуть.
Должать—запозичатися.
Долженствовать — мусити; бути
повинним.
Долженствующий—повинний.
Должникъ—виноватець, довж-
ник.
Должно—треба, тра; повинно,
належить, слід, годиться.
Должно быть — десь, мабуть,
либонь; мусить, повинно
бути.
Должное — належитість, нале-
жне.
Должностной — офіційний,
помістний, посадовий, уря-
дovий.
Должность—посада, уряд, по-
місти, помісто.
Должный, долженъ—винний,
винен; належний, слухний;
повинний, повинен.
Доливать, лить — доливати, —
лляти, подоливати; досипа-
ти, -сипати; доточувати, -
чити, подоточувати.
Доливка — долив, досипання,
доточування.
Долизывать, зать—долизувати,
зати.
Долина — долина, діл, поділ,
низина, низ, низовина; гор-
ная — полонина, проліг;
степная, заросшая лѣсомъ
— байрак; степная-балка;
начало долины — придоли-
нок; конецъ долины — од-
вершок; поперечная долина
— рѣстичка, передолина;
юдоля—паділ.
Долой—геть; царизмъ — геть з
царатом; буржуевъ—геть з
панамі.
Долѣзать, лѣзть — долізати, -
лізти, подолізати.
Дольчатый (о плод.)—скибча-
стий.
Долюбливать, любить—полюб-
ляти, підлюбляти.
Доля—пай, частка, уділ; доля.
Дома—дома, влома.
Домалывать, — молоть домелю-
вати, —молоти, подомелюва-
ти.

Домашній-хатній, домовський, домовий; свійський, наський, піший; домотканий, доморобний, домодільний(объ издѣляхъ).

Доменный—гамаровний.

Дометать, -мести — домітати, мести.

Дометывать, -метать — докидывать, -дати; петли-обкидати, обкидати.

Домишко—хатинка.

Домкратъ, мех.—підойма.

Домна, бол. плав. печь—гамаровня.

Домовитость—господарність.

Домовитый—господарний.

Домовладѣлецъ, -ца-домовласникъ, -ця.

Домовничать — домувати, домонтарувати, домонтарити.

Домоводство—домівство, господарство.

Домовой—домовик, хованецъ.

Домовый — домовий, хатній, домовський.

Домогательство—допевняння, допемняння.

Домогаться — допевнятися, допоминагися, допинатися, настирітися.

Домой—додому, до господи,

Дом управитель — доморядник, доморядця.

Домоуправительство—доморядництво.

Домополченный — доморослий, своегохоный.

Домостроитель—будівник.

Домостроительный — будівничий.

Домостроительство—будівництво.

Домосѣдничать — домонгарувати.

Домосѣдний—домонтарський.

Домосѣдство—домонтарство.

Домосѣдъ—сидень, хатник, домонтарь.

Домохозяинъ—домарь, господарь.

Домосѣдецъ—домівник, ниця.

Домчать — догнати; -ся-догнатися.

Домъ—дім, господи, будинок, хоромина, хата.

Домѣривать—домірувати, -рити.

Домѣшивать, -мѣшать—домішувати, -цати,

Донашивать, -носить—доношувати, -носити.

Донельзя—до краю, до решти. до останку, до нехочу.

Донесение—рапорт.

Донимать — шукувати, дошукують, допикати.

Донимающий—шукулький, шукулький, шукульний, дошкульний, дошкулький, дошкуркий.

Донникъ аптеч. раст. *Melilotus ollicinalis*-буркун.

Донникъ, раст. *Melilotus coerulea*-гуньба, буркун.

Донникъ медоносный, раст. *Spiraea filipenzula* тарлабан, починок.

Донный—денний.

Доносить, -нести (вещь, предметъ)—донссити, -нести.

Доносить—підскаржувати, доявляти; рапортомъ—до відомо подавати.

Доноситься (о звукахъ)—заходити, лунати.

Доносчикъ, -ца-виказчик, -ця, доводець, доводник, -ця.

Донось—виказ.

Донинѣ—до тепер, і досі.

Донышко—денце.

Дообъденный—задобідний.

Доострить—догостриги.

Допахивать, -паять—допютовувати, -тувати.

Допахивать, -поить—допокувати, -поіти.

Допалзывать, -ползать, -ползти—допоззати, -поззти, допизати, -зти, доплазувати.

Допахивать, -пахать—доорувати, -орати.

Допечатывать, -тить — додрукувати, -кувати.

Допивать, -пить—допивати, -пиги, подопивати.

Дописка—дописка.

Дописывать, -сать—дописувати, -сати; красками—домальовувати, -лювати.

Доплата — доплата, доплачування.

Доплачивать, -платить—доплачувати, -платити.

Доплетать—плести доплітати, плести; ся доплітатися, доплеттиса, доволоткитися, доплуганитися, дочвалати, дочапати, доплутагися, дочапатися.

Доплывать, -плыть — доплива-
ти, плисти.

Доподлинно-напевне, достотно

Дополнение — доповнення; до-
даток.

Дополнительный — додатковий.

Дополнять, -нить — доповняти,
нити, подоповняти, додат-
кувати.

Дополусмерти-мало не до смер-
ти, трохи не до смерти

Допрашивать, -росить — допи-
тувати, -тати; -ся-допитува-
тися.

Допросчик — допитач.

Допрось — допит.

Допускаемость — припускаль-
ність.

Допустимость — дозволенність,
припущенність.

Допустимый — дозволенный,
припущенний.

Допускать, -стить — допускати,
-стити; припускати, -стити;
дозволяти, -лити на що-
себя до чего-то попускаться,
-ститися.

Допуск — допуст.

Допытывать, -пытать — торту-
рвати.

Допьяна — до упою.

Допѣвать, -пѣть — доспівувати,
співати.

Дорабатывать, -тать — доробля-
ти, -бити, допрацьовувати,
-цювати.

Дореформенный — дореформо-
вий.

Дорисовывать, -совать — домал-
ювувати, -лювати.

Дормезь — бердин, каруца, коч.

Дорога — дорога, шлях; тор; ве-
сенняя-вешняк; літняя-літ-
няк; зимняя — зимняк; же-
лезная — залізниця; конно-
железная — трамвай; элек-
трическая — трам; проселоч-
ная — путивець; столбовая-
чиченник; — полевая-степова
дорога; — крутая-узвіз; боль-
шая, торная — битий шлях,
гостинець; — шосейная-соша;
мощеная — буркована, бру-
кована дорога, бурк, брук;
механо-подъемная-узвіз.

Дороговатый — дорогенький,
подорогий.

Дорогоизна — дорожняча, до-
рожня, дорожняча.

Дорогой — дорогой, коштовний;
коханый, любий.

Дородность — оградність, опа-
сність, тілястість, глад-
кість, тілястість.

Дородный — оградный, опас-
ный, тілястий, гладкий, ті-
лястий.

Дорожать — дорожчати.

Дороже — дорожче.

Дорожка — хідник (кисрик);
стежка, тропок (тропинка);
смужка (полоска); рівначок
(желобок).

Дорожить (чѣмъ) — дорого ціни-
ти що, шанувати що; -ся-до-
рожитися, високу ціну клас-
ти.

Дорожник (путеводитель) —
подорожник.

Дорожный — шляховий, подо-
рожный; вояжовий.

Дорожчатый — смугастий.

Доростать, -рости — доростати,
-рости; доходити.

Дорубать, -бить — дорубувати,
-бати.

Дорывать, -рвать — доривати,
-рвати; -ся-допадати, -пас-
тися, доскіпатися.

Дорывать, -рыть — докопувати,
-пати.

Дорѣвывать, -зять (животное)
дорізувати, -зати; землю-до-
межовувати, жувати.

Досада — докука, озлість, омп,
докука.

Досадно — прикро, докучно, не-
приємно, омпно.

Досадный, -ливый — докучный,
неприятный.

Досадовать — гніватися, сваря-
тися.

Досаждать, -дить — докучати,
-чити, надокучати, -чити,
прикритися, наприкритися,
увіритися, увіритися; пекти,
допекти, назоли, зазо-
лити.

Досаливать, -солить — досоло-
вати, -лити; допикати, пек-
ти, дошкуляти, -лити.

Досаливать, -салить — дошма-
ровувати, -рувати, домашу-
вати, -мастити.

Досасывать, -сосать — досу-
сати, -ссати.

Досель — досі, і досі, до сього
часу, поти, доти.

Досиживати, сидѣть — досиджувати, діти; докурювати, рити.

Доска тертиця, дошка: аспидная-тавлетка; класная-таблиця; кухонная-стілниця; полова-мостина, стелина; шахматная- шахівниця; широкая-плаха.

Доскабливать, скоблить — доскрмаджувати, дити, доскрібати, скребти.

Досказывать, зать-доказувати, -зати, домовляти, мовити.

Доскакался -- дострибаться, догоцатися.

Доскакивать, скакать — доскокувати, скакати, дострибувати, -бати.

Доскакивать, скочить-дострибувати, бнути.

Дослушивать, шать — дослухувати, -хати.

Досматривать, смотреть — додивлятися, витися; доглядати, догледіти, пильнувати, упильнувати; вбачати, добачати, бачити, постерегати, -гти.

Гос-смерти — усмерть.

Досмотрщикъ, ца-доглядач, -ка

Досмотръ — догляд, дозір.

Доспорить-досперечатися, дозмагатися.

Доспѣвать, спѣть (о ягодахъ) — усмагати, усмагнути, достигати, -гти, доспівати, спіти.

Госпѣлый — достиглий.

Доспѣхи — риштунок.

Досрочный — дочасний, дотерміновий.

Доставать, -стать-отримувати, -мати, залучати, -чити, опержувати, -жати, доставати, -стати; - приобрести-набувати, -бути, придбати; -изъ подъ чего-видобувати, видобути; вынимать — діставати, -стати, виймати, -няти; -до чего-сягати, досягати чего; протягивать руку-посагати, посагати; хватать, быть достаточнымъ — вистачати, -чити, ставати, стати.

Доставаться, достаться — припадати, припасти, припадаться, припастися.

Доставка — достава; достачання, постачання.

Доставлять, вить-доставляти; вити; достачати, наспоряти, постачати, -чити; -подавать-поставлятися, поставитися; (объ удовольствіяхъ, радъ, влеченіи) справляти.

Достатки — ужитки.

Достаточно — удосталь, доста, досить, доволі, подостатком, педост.

Достаточность — достатність; заможність, засібність.

Достаточный — достатний; заможний, засібний.

Достигать, -стичь(чего) — досягати, досягти, осягати, осягти, сягати, сягнути; -кого-наздоганяти, -дигнати, зуспіти; добути, добитися.

Достижий (совершеннѣтія) — станівкий.

Достижение — осягнення, досягнення.

Достижимость — досяжність.

Достижимый — досяжний.

Достоверность — правдивість, певність, автентичність.

Достоверный, — правдивий, автентичний, певний.

Достодолжно — як слід, належито.

Достодолжный — належний.

Достойно — як належить, по заслузі, гідно.

Достойнѣйший — передчійший.

Достоинство — (стоимость) вартість, добротність; (качество) гідність, стійність, достойність; (санъ, званіе, чинъ, значеніе) гідність, повага, поважність.

Достойный — стійний, гідний, вартий; поважний, шанований.

Достопамятность — вікопомність.

Достопамятный — вікопомний; пам'ятний.

Достопочтенный — високоповажаний, високошанований.

Достопримѣтельность — уваговартість.

Достопримѣтельный — гідний на увагу, уваговартий.

Достославный — славетний, хвальний.

Достояние — майно, власність; спадок, спадщина.

Достройка — добудування.

Досърлявати, -лити — дострилювати, -ляти.
 Доступность — приступність. (о цѣнѣ) повільність.
 Доступный — приступний; (о цѣнѣ) повільний.
 Доступъ—приступ, доступ.
 Достучаться—достукатися, добутися.
 Достывать, -стынуть—холонути, дохолонути.
 Досугъ - дозвілля.
 Досудиться—допозиватися.
 Досужестъ—умітність, мистецність.
 Досужій—умітний, мистецкий.
 Досужный—вільний, гулящий.
 Досука—насухо.
 Досушивать, -шить - досушувати, -шити.
 Досчатый - дощаний.
 Досчитывать, -тать - долічувати, -чити, дораховувати, хувати.
 Досылатъ, -слать - досилати, -слати, надсилати, надіслати.
 Досыпать, -спать—досипати, досипляти, -спати.
 Досыпать, -сыпать-досипати, -сипати.
 Досыпка—досипання.
 Досыта—донехочу, ужно.
 Досъвать, -съять-досівати, -сіяти.
 Дотаскивать, -скать, -шить дотягати, -гти, доволікати, -локти, дотарабанити; (объ одеждѣ) доношувати, -сити;
 Дотачивать, -точать - надточувати, -чити.
 Дотащиться доплентатися, дотарабанитися, доплутатися, доволочитися, дочвалати, допхатися, дошвендіяти, приплуганитися.
 Дотла — дошпенту, дошпиру, дошпирили, до останку, до решти, до ноги, до пня, геть чисто.
 Дотолочь—дотовкати.
 Дотолѣ—доти, дотіль.
 Дотрогиваніе—доторкання.
 Дотрогиваться, -тронуться - торкатися, -кнутися, дотикати, -ткнути, доторкатися, -кнутися, шпугати, черкати, дотикатися, дйткнути.
 Дотягивать, -нуть - дотягати, -гги.

Доужинать—довечеряти.
 Доучивать, -чить - довчати, -вчити.
 Дохлебатъ—досъорбати.
 Дохлець—запорток, запороток.
 Дохлый—здохлий здохлиний.
 Дохлятина-дохлина, здохлина, здохленина, здохлятина.
 Дохнуть—хукнути, тхнути.
 Дохнуть—здохати.
 Доходить, дойти - доходити, дйти.
 Доходный—прибутковий, зисковий, рихтовний.
 Доходность -- прибутковість, зисковність, рихтовність.
 Доходъ—прибуток, зиск, рихта, погяг.
 Доцвѣтатъ, -цвѣсть-доцвітати, цвісти.
 Дочерчивать, -ртить-дорисовувати, -сувати; докреслювати, -лити.
 Дочиста—геть-чисто, згола.
 Дочитывать, -тать-дочитувати, -тати.
 Дочь - дочка; -единственная-единиця, одиначка.
 Дошвыривать, -рнуть-дошпурляти, дошпурнути, докидати, докинути.
 Дошивать, -шить - дошивати, -шити.
 Дошлець -- митець, мистецъ; проноза, промислѣ.
 Дошечка—дощечка.
 Дошпиывать, -пать-дошпиувати, -пати; -перья, волосы-доскубувати, -бти; -перья у обвар. птицы-допатрувати, -рати.
 Доѣдать, -ѣсть-доїдати, -їсти.
 Доѣзжать, -ѣхать-доїздити, -їхати.
 Драгоценность — коштовність; коштовна річ.
 Драгоценный — коштовний, цінний, дорожній.
 Драгунъ, воен.—драгон; раст Artemisia dracunculus-острегон, тургун.
 Дражайшій—найдорожчий.
 Дразнить-дрочити, дразнити-дратувати; глузувати, кепкувати.
 Драка — колотня, колотнеча бійка, тасканина, чвара биття.

Драконъ—дракон.
 Драло—драгак.
 Драматическій—драматичний.
 Драпировка,—драпірування.
 Драпировщикъ—драпіровник.
 Дратва—суч, дратва, підшив-
 ка.
 Драть — дерти, шматувати,
 шарпати; здирати, лупити
 кого; дерти; чубити, скубти
 бити, чустрити, сікти; ся
 битися; дертися, рватися.
 Драфа, пт. Otis tarda-дрохва.
 Драчка—гребло.
 Драчливость—битливість.
 Драчливый—битливий.
 Драчунъ—розбіяка, тесака, за-
 дирака, задерій.
 Дребедень—нісенітниця, бри-
 дня, маршцо, дурниця, не-
 доречність.
 Дребезги—гамузе, гамуз, дру-
 зки, дрізки.
 Дребезжаніе—деренчання, дир-
 чання, хряпотіння, бри(е)-
 ніння, дзеленькотіння.
 Дребезжать—дирчати, дерен-
 чати, хряпотіти, бри(е)ніти,
 дзеленькотіти.
 Дребезжащий — деренчливий,
 бри(е)нливий.
 Древесина (слоя древесины)
 трупина, політок; (дер. во-
 локно) деревина.
 Деревесный—деревний.
 Древо (копья)—ратище; (вилъ,
 метлы и т. д.) держак, дер-
 жально; (пера) держальце;
 (грабель) граблище; (косы)
 кисся, косовище; (цѣпа) ці-
 пило, ціпильна, ціпильно.
 Древлехранилище—музеум.
 Древній—давній, старий, спо-
 давній, стародавній, пред-
 ковичний, предковіцький,
 предковиковий.
 Древность—давність, давнина,
 стародавність, предковіч-
 чина.
 Древоидный — деревуватий,
 деревоподібний.
 Древонасаждение—древосажан-
 ня.
 Древообделочникъ - дrevороб-
 ник.
 Дреготочецъ, наѣкъ.—шашель,
 шашелиця.
 Дреготочина—шашеління.
 Дрекопья—пруччя, кілля.

Дрема—дрімота, дрімки, дріман-
 ня; раст. *Lychnis (vespertina)*
slathorp—сліпак.
 Дремать—дрімати, куняти.
 Дремота - дрімниці, дрімки,
 дрімливиці, дрімота.
 Дремучесть—гушавина, густ-
 вина, гущина, гушовина.
 Дремучий—густий, густавинний,
 гушовинний.
 Дресва, минер.-жорства, ри-
 на.
 Дрессировать — муштрувати,
 цвічити.
 Дрессировка — муштра, муш-
 трування, цвічення.
 Дрессировщикъ—муштрун.
 Дробина (пивная) барда; (ру-
 жейн.) шротовина, шріт.
 Дробить—кришити, дрібнити;
 поділяти, часткувати.
 Дробленіе—кришення; поділен-
 ня.
 Дробница, охотн.-шротівниця.
 Дробность—дрізкавість.
 Дробный—дрібний, дрізківний.
 Дробовикъ, охотн.-рушниця-
 шротівка.
 Дробь—кришинка; (руж.) шріт;
 (ариф.) частка.
 Дрова (топливо)—опал; (для
 растопки) распалка; (сы-
 рья)—сирняк; (мокрыя) мок-
 рець; (колотыя) рубанці;
 (плывущія въ половодье по
 рѣкѣ)—заплава.
 Дровни—ріжнаті сані, grind-
 жоли, копильчаки.
 Дровосѣкъ—рубай, дроворуб;
 наѣкъ. *Sergambix* - музика.
 Дровяникъ—дроваль; дровітня,
 дровник.
 Дровяной—дров'яний; - сарай-
 дровник; дворъ—дровальня.
 Дрога—розвѣра.
 Дроги бендюги; - водовозные-
 кары; погребальные - ката-
 фалк.
 Дрожалка, раст. *Tremella me-*
senterica—драглі.
 Дрожаніе—тремтіння, трусін-
 ня, тіпання.
 Дрожать, дрогнуть—тремтіти,
 затремтіти, дріжати, здріг-
 нутися, труситися, струс-
 нутися, тіпатися, тіпнутися;
 (отъ холода) циконіти,
 труситися, ухналі кувати.

Дрожжи—дріжчі; изъ тѣста—росчина.

Дрожжи (извозчицы)—біржа; бѣговья—бігунці.

Дрожь—дрижаки, здриги, тремтіння, дригота; (шутл.) циганський піт.

Дроздь, *Turdus vulgaris i musicus*—дрізд; *Turdus melula*—коз; *Turdus pilaris*, сѣрый-ядвівчак;—желтосѣрый, *T. viscivorus*—черкач, чирч, тирч, чирчак, чиркот, омелюх.

Дрокъ, раст. *Genista*—дрік.

Дромадеръ—верхоблюд одногорбий.

Дротикъ—списик.

Другой—другий; инший.

Другъ—друг, друзяка, приятель, побратим, другъ;—подруга-другиня.

Дружба—дружба, друзівство, приязнь, приятельство, побратимство.

Дружелюбіе—дружність, приязність, зичливість, ласкавість.

Дружелюбный—дружній, приязний; зичливий, ласкавий.

Дружески—поприятельському.

Дружескій—дружній.

Дружественный—дружебний.

Дружество—приязнь.

Дружина—(рабочая, рыболовная) ватага; (военная) рота, загін; (княжья въ старину) дружина.

Дружинникъ—(въ рабочей рыболовной артели) ватажник; (въ воен. отрядѣ) козакъ; (въ князей дружинѣ) дружень, дружник.

Дружить—товаришувати, приязнувати; быть подружгами—подругувати.

Дружно—приязно; одностайно, однодушно.

Дружный—приязний, приятельський; одностайний, однодушний.

Дрыхнуть—без поспіху спати.

Дябловатый—надвялий.

Дряблый—зів'ялий; (о деревѣ) овощахъ, плодахъ) тряхлявий, тряхлій; (о минер.) діркуватий, дірчастий; (о почвѣ) пухкий.

Дрянуть—вянути, марніти;

трухлявіти, трухніти, трухнути.

Дрянной—нікчемний, поганый, паскудный, кепський.

Дрянь—сміття, бруд, нечисть; непотріб, покидь, негідъ, погань, чортівиння, казна, що, пакуда, ледащо.

Дряхлость—хирність, хирість, хиренність, хирявість, хирлявість, підтопаність.

Дряхлый—хирний, хирый, хиренний, хирявий, хирлявий, підтопаный.

Дряхлѣть, дряхнуть—хирнути, старіти. хиреніти, підтопуватися.

Дубасить—лупцювати, періщити, піжити, давати типцю, затьору, прочуханки.

Дубильный—чинбарний, гарбарний.

Дубильный корень, раст. *Statice latifolia*—кірмак, кіроман.

Дубина (верзила), барладим, ненила, бовдур, лобуръ, лобоз, неотеса; незграба.

Дубить—чинити, гарбарувати.

Дубовка—см. Дубавка грыжняя.

Дубовый—дубовий.

Дубоносъ, пл. *Coccotbraustes*—чупкар.

Дубрава—дѣрова.

Дубравка грыжняя, раст. *Veronica chamaedrys* L.—приворотки, решітник, гадинець, безвершки.

Дубровка, раст. *Ajuga reptans* L.—суховершки.

Дубъ—дуб;—вѣчнозеленый—нелинь.

Дубье—ломачча.

Дуга—дуга, лук.

Дугообразный, дуговатый—дужний, лукоинний, луковатый, ободистый.

Дудка—дудка, сопілка.

Дудки—дзусь, зась.

Дудочникъ—дуд ръ; раст. *Levisdicum officinale*—любисток.

Дудочный-дудковий, сопілко-вий.

Дудчатый—дудкуватый.

Дуло (ружья)—руля, рура.

Дума—дума; гадка; рада;—городская—ратуша.

Думать—думати, гадати; мислити, міркувати, мізкувати; мати на думці, мати замір; дбати.

Думка, мален. подушка-ясік.

Думный (членъ думы) радный; задумавшийся-замислений.

Дуновение—повів, подув, по дих, подмук, хух, хук, потяг.

Дунуть—шайнути, дмукнути, вийнути, подихнути; ртомъ—хухнути, фукнути, фукнутися.

Дуплистый—дуплиनावий, дуплиनाстый, дуплинатий, дуплавий, дупластый, дуплуватий, дупчастый.

Дуплѣть—дуплавити, дуплявити.

Дура—дурна, дурепа.

Дураковатый—слутый, слута-вий, дурноголовый, недал-ладный.

Дурачь—дурень, дурбас, дур-нас, дурило, дурнэча. дур-нолобець, кеп, фатів.

Дуралей—см. Дуракъ.

Дурацкий—дурбасный, дурный.

Дурачекъ—дурник.

Дураченье—туманіння, обду-рования.

Дурачество—дуроші, дуріння, дур.

Дурачить—хараманити, гнути харамани, туманити, пере-воджати, дурити, бляхмана пускати, туману пускати.

Дурачиться—дуріти, пусту-вати, жирувати; валять ду-рака-дурника клеіти.

Дуркаманъ, раст. *Xanthium strumarium*—реп'яшок, ту-риця, свинка.

Дурманъ, раст. *Datura stramo- nium*—німіця.

Дурно (плохо)—зле, негоже, погано, бридко, кепсько; (тошно)—млосно.

Дурной—злий; ледачий; ли-хий; поганий, недобрий, бридкий.

Дурнота — шпетність, негс-жість; заморока, млость.

Дурнушка—поганенька.

Дурнѣть—поганіти, погань-шати, марніти, упадати з-лища, бриднути.

Дурь—дур, блаженство.

Дусить—тушкувати.

Дуть—дути, дмукати; ся—на-димається; (выказывать на-довольство) бурмоситися.

Духи—пахощі.

Духовенство — духовництво, попівство.

Духовидецъ—духозорець.

Духовная—духовниця, духв-ниця.

Духовникъ—сповідник

Духовность—духовість.

Духовный — духовый; духов-нический.

Духовой (о дыханіи, воздухѣ) — віддиховый; (о музыкѣ) — ди-ховный; (о кушаньѣ) туш-кований.

Духота—подуха, придуха, за-духа, душність, духота.

Духъ (бездѣл. существо) — дух; (вдохновение) — натхнення; (привидѣніе) мара, прима-ра; (сила души) — відвага, сміливість (дыханье) віддих; (запахъ)—пах; (злой)—враг, супротивник.

Душа—душа; життя; сумління; серце, вчуття.

Душевный—душевний; широкий, сердешный.

Душевердный — см. Душепа-губный.

Душегубецъ, бица — душегуб-ка.

Душекъ—сморідень.

Душенный (маринованный) — межений; (о блюдѣ изго-товл. въ закрытомъ сосу-дѣ)—тушкований.

Душенька—душка, серце.

Душензгубный—душевадный.

Душеприказчикъ — вірник.

Душеспасительный — спсє-ний.

Душистость — пахучість, за-пахність, духовитість.

Душистый—пахучий, запаш-ный, духовитый.

Душитель—душман, задавійко

Душить—душити.

Душица, раст. *Origanum vul- gare*—материнка.

Душка—дуся.

Душникъ—повітрянка.

Душный, о—спарный, парный, о.

Дуэлистъ—перебіць, дуелист.

Дуэль—посединок, дуель.

Дуэть — дуе́т.

Дыба — скрипи́ця, ди́ба.

Дыбомъ — стовбу́ром, ди́ба, ду́ба, дубора, дуба́ла, дубом.

Дылда — бардади́м, нени́ла, бовду́р, лобоз.

Дымить — димува́ти, кури́ти, накурюва́ти, рити; ся — димува́тися, дими́ти, курити́ся; клубами-пошиба́ти.

Дымка — флю́ор.

Дымница, раст. *Fumaria officinalis* — польова ру́та

Дымный — курни́й, димни́й, димовати́й.

Дымовникъ — ко́мля, дима́рь, димине́ць, дима́нк, димни́ця, бовду́р.

Дымовой — димови́й.

Дымогарный — димови́й.

Дымчатый — димни́й.

Дымъ — дим, куро́во.

Дымящийся — димучи́й.

Дыня, бот. ды́ня.

Дыра — ді́ра, ді́рка.

Дыристый — ді́равий, ді́рчастий, ді́рявий, ді́ркувати́й.

Дырить — ді́равити; ся — ді́равити, ді́рчави́ти.

Дырища — ді́ромаха.

Дырявый — ді́раний, ді́рявий.

Дыропробивный, тех. — ді́робитни́й.

Дыхание — подих, тхнѣ́ння, віддих, ди́хання.

Дыхательный — ди́хальни́й, ди́шний.

Дыхлецъ — яду́шник.

Дышать — ди́хати, тхну́ти.

Дышло — ди́шель; у воло́в, во за-ви́йя, стрі́лка.

Дьяволь — дяві́л, дия́вол, дябель.

Дьявольскій — дивольськи́й.

Дьявольщина — дяво́лі́ння, бісовина.

Дьяконствовать — дяко́нувати.

Дьяконъ — дяко́н.

Дьякъ — дя́к.

Дѣва — ді́ва, панна, ді́вчина; (иронич.) ді́вуля; (старая) скрипу́ла, перестаро́к.

Дѣвать, дѣть — ді́ти, поді́ти, заподі́ти, заді́вати, ді́ти, за-прото́рити, затасува́ти; ся — ді́тися, поді́тися, заді́ватися, ді́тися.

Дѣвица — ді́вчина, ді́вця; панна.

Дѣвица въ зелени, раст. *Nigella arvensis* — чо́рнушка ди́ка; *Nigella damascena* — па́вучо́к, нечеса́ні панночки́.

Дѣвическій — ді́вочий, ді́воцький, ді́вчачи́й.

Дѣвичество — ді́воцтво, ді́вування́.

Дѣвичий — ді́вочий, ді́вчачи́й, ді́воцький, ганя́нський.

Дѣвичникъ — ді́вич-вечі́р, ді́вин-вечі́р.

Дѣвичья — ді́вочий по́кій, ді́воча сві́тлиця.

Дѣвка — ді́вка, ді́вуля, ді́ву́ха.

Дѣвочка — ді́вчинка, ді́вча, ді́вчатко, ді́вця.

Дѣвственница — пра́вичка.

Дѣвственность — ді́воцтво, ді́вування́, ді́вочий ста́н; па́нянство, ві́нець, ві́нок, ді́вочність.

Дѣвственный — па́нянськи́й, ді́вочни́й; ці́лини́й, не́поча́тий.

Дѣвствовање — ді́вування́.

Дѣвствовать — ді́вувати, ді́во́чити.

Дѣвушка — ді́вчина, ді́вця, че́лядина; со́бир.-ді́во́га, ді́воцтво.

Дѣвченка — ді́вча.

Дѣдовскій — ді́ді́вськи́й.

Дѣдушка — ді́дусь, ді́дунь.

Дѣдушкинъ — ді́дусів.

Дѣдь — ді́д; ста́рый-пе́лех.

Дѣспричастіе, грам.-ді́сприслі́вник.

Дѣеспособность, юрид.-чи́ноз-датність.

Дѣственный — чи́нни́й.

Дѣйствительно-ді́йсно, стотне, спра́вді, упра́вді, тпр. на́всправжки, на́всправжне, за́правді, за́правжки.

Дѣйствительность — ді́йсність, спра́вжність, пра́вди́вість, певність.

Дѣйствительный — ді́йсний, спра́вжні́й, пра́вди́вий, певни́й.

Дѣйствіе-ді́я, акція, чи́нність; (результатъ) skutok, на́слідок. (въ дра́мѣ, въ арифме́тицѣ) ді́я; (на войнѣ) бій, бата́лія.

Дѣйствовање — чи́нність.

Дѣвствовать — ді́яти; ма́ти си́лу.

Дѣйствующій дієвий, чинний.
Дѣлатель — працівник, робітник.

Дѣлать, сдѣлать-робити, зробити, учиняти, чинити, учинити, творити, утворити, справляти, справити; ся-робитися, чинитися, творитися, ставатися, коїтися.

Дѣлежний-подільний, дільбовий, дільчий.

Дѣлеж—поділ, дільба, паювання.

Дѣленіе (арифм.)—поділ, ділення.

Дѣлець—ділник.

Дѣленіе, арифм.—ділимо, діленник.

Дѣлимость-дільність, подільність.

Дѣлимый-дільний, подільний.

Дѣлитель, арифм.—ділимо, діленник.

Дѣлительный—дільничий.

Дѣлать-ділити, шліщувати, поділяти, розділяти, паювати, дуванити.

Дѣлишко-дільце.

Дѣлится—ділитися, поділятися, переділятися, переділитися.

Дѣло-справа; діло, чин, утвір, праця, робота; (поступокъ) учинок; (сущность предмета или обстоятельства) річ; (судебное) справа, позов; (битва) бій, баталія, потреба; (надобность) потреб; акт; морока; штука.

Дѣловитость-умітність, працьовитість.

Дѣловитый—умітний, працьовитий.

Дѣлопроизводитель—діловод.

Дѣлопроизводство—діловодство.

Дѣльно—до речи, до ладу, до діла.

Дѣльность—додільність, здатність, ґрунтовність.

Дѣльный—додільний, здатний, путний; працьовитий.

Дѣтенышъ—(у животн.) мале, дитина; (у птицъ) пискля, пискляток, пущьверинюк.

Дѣти—діти; собир.—дітвора, дітвача, дітлахи, дітпаки, малечат; маленькія—дріб'язок, дрібнята; сводныя—зведенята, приведенники.

Дѣтина—парубійка, хлопець, парубок.

Дѣтище—дитина.

Дѣтолюбивый—дітолюбний.

Дѣтолюбіе—дітолюбство.

Дѣтородный—дітородний.

Дѣторожденіе—дітородини.

Дѣтоубійство—дітовбивство, дітогубство.

Дѣтоубійца—дітовбиця, дітогубник.

Дѣточки—дітки, дітоськи, діточки.

Дѣтская—дитячий покій, дитяча світлиця.

Дѣтскій—дитячий, дитинний.

Дѣтство—дитинство.

Дѣтушки—см. Дѣточки.

Дѣяніе—чин, учинок, дія.

Дѣятель,—нища-діяч, ка.

Дѣятельность—діяльність, чинність.

Дѣятельный—діяльний, чинний.

Дюжина—тузін.

Дюжинный—тузиновий; абиякий, абн-що.

Дужій—дужий, тугий, міцний, сильний.

Дюймовка—цалівка.

Дюймовый—цалевий.

Дюймъ—цаль.

Дюна, геогр.—кучугура.

Дяглица, раст. *Aegorodium podagr. fia L.*-яглиця.

Дядька—тутор.

Дядя—дядько, дядько; (братъ матери) стрий; (братъ отца) вуйко.

Дятель, пт.—ятел, ятіл, дерево-клюй, клюй-дерево, клюй-дуб, жовна, якіл, поковтач, довбач, дзюб-дерево, желонка.

Дятлина, раст. *Trifolium repens*-хрестики; *T. pratense*-тройзілля, тройзіл, троян, конюшина.

Е.

Евангелистъ—евангелиста; протестант, евангелик.

Евангелический—евангелицький.

Евангеліе—евангелія, евангеме.

Евангеліський—евангеліський, евангелічний.

Вянухъ—різанецъ.
Варей,-ка—яварей,-ка, еврей,
 ка.
Варейскій—яварейскій, ев-
 рейскій.
Вхаристія—сакрамент.
Вгерскі—ловецкій, стрі-
 лецкій, мисливскій.
Вгеръ—ловець, мислловець,
 стрілець.
Египетскій—египетскій.
Египтянинъ, -ка—египетник,
 -ця.
Егоза—дзига, уюн, брикун,
 жирун.
Егозить—крутиться, дзигува-
 ти.
Едва—ледве, усилу, заледве,
 насилу, тіль-тіль; скоро.
Едва-ли—навряд, навдак, нав-
 даку, чи; едва-едва—ледве
 на ледве, на превелику
 силу едва не-трохи не, як
 не, мало не.
Единеніє—єднання, єдність
 згода.
Единить—єднати.
Единица—одиниця.
Единичность—поєдинчість,
 поєдинокість.
Единичный—поєдинчий, по-
 одинокий.
Единобожіє—однобожність,
 монотеїзм.
Единобожний—однобожний.
Единоборецъ—перісець.
Единоборство—поєдинск.
Единобрачіє—моногамія.
Единовластіє—самовлада.
Единовластный—самовладний
Единовременный, о—одноразо-
 ви, о; одночасний, о.
Единовірецъ—одновірецъ;
 старовір.
Единовірїє—одновірство.
Единовірний—одновірний.
Единовірческій—старовірний.
Единогласіє—лад, згода, одно-
 стайність; муз.—суголосся
Единогласный—згодний, одно-
 стайний, одноголосний, о;
 суголосний, о.
Единодушїє—односердя, одно-
 душність, одностайність,
 єдність, згода.
Единодушный—односердний,
 одностайний, одномисний, о.
Единоземець,-ка—земляк,-чка.
Единокровіє—покрєвність.

Единокровный—покрєвний;
 крєвник.
Единомысленный—однодум-
 ний, одномисний, однодум-
 ний.
Единомысліє—однодумство
 одномисність, однодум.
Единомышленникъ—одноду-
 мець, однодум, одномис-
 ник, однодум.
Единообразный—одноманіт-
 ний.
Единоплеменникъ—суплем-
 ник, співплеменник,
Единокорь—одноріг.
Единоодный—єдинак, єди-
 нець, єдиндк, єдинець; ая-
 єдиначка, єдиниця, єди-
 начка, єдиниця.
Единосущность—єдиностність.
Единосушний—єдиностний.
Единоутробный—єдиноматер-
 ний.
Единственный—єдиний; по-
 єдинчий; нове число, грам-
 єдина.
Единство—єдність.
Единый—єдиний, ієдн.
Ежа, раст. *Dactylis glomerata*—
 мітлиця.
Ежеватый—колючий.
Ежевика, раст. *Rubus frutico-
 sus*—ожина.
Ежевичный—ожинний, ожи-
 новий,
Ежегодникъ—річник, щоріч-
 ник.
Ежегодно—щороку, щорічно,
 рік у рік.
Ежегодный—щорічний.
Ежеголовникъ простий, раст.
Sparganium simplex—нюн-
 ка; ежеголовникъ вѣтви-
 стый—*sparganium ramosum*—
 іжача голівка.
Ежедневно—щодня, щоденно,
 день у день.
Ежевиный—щоденний.
Ежели—коли, як, як що.
Ежемиутно—шохивили.
Ежеминутный—шохвилювий,
 шохилильний.
Ежемісячно—щомісяця, мі-
 сяшно.
Ежемісячный—щомісяшний,
 місяшний.
Еженедѣльникъ—тижневик.
Еженедѣльно—щотижня,
 тижньою.

Еженедільний — тижньовий, щотижньовий, потижньовий.

Еженочно — що-ночі.

Ежечасно — що-години.

Ежочасний — що-годинний.

Ежикъ — іжачок.

Ежитися — шулитися, немжитися.

Ежевая трава, раст. *Echium vulgare* L. — синяк.

Ежовый — іжачковий, іжачий.

Ежовникъ, раст. *Echinops sphaeroscephalus* — росторопша.

Ежъ — іжак, ярич, ярей, іжачич, іжик; — самка-іжачка; — морской-іжанець.

Ей-ей — далебі, справді так, далебі що так.

Еканіє — (сердца) — тьохкання (серця).

Екать, — кнуть — тьохкати, тьохнути.

Еле — ледве, на силу.

Елен — олива, олій; — святой-миро.

Елейный — олійний, оливний.

Елеопомазаніє — мирвання.

Елеопомазывать — мирувати.

Елеородный, хим. — олійкуватий, вуглинуватий.

Елеосвящать — маслосвятити.

Елико — яко; — возможно-яко-мога.

Елка, рождеств. — ялинка, вилце, гильце, гильце.

Елкій — бресклий.

Елкнуть — брескнути.

Еловый — ялиновий, ялицевий.

Ель — ялина, ялиця.

Ельничъ — ялинник, ялина.

Емкій — укладистий, місткий.

Емкость — укладистість, місткість.

Ендова — джбан, жбан, кондійка.

Енотовый — мангутовий; енотовий.

Еноть, зоол. *Ursus lotor* — мангут; зоол. *Uiverra genetta* — янот.

Епанча — опанча, керей, опанчина.

Епархіальний — дієцезіяльний.

Епархія — дієцезія.

Епископія — єпископство, дієцезія.

Епископскій — єпископський.

Епископство — єпископство.

Епископъ — єпискуп.

Епитимія — покута.

Епитрахиль — попінка, патрахиль.

Ера, ерникъ — бахур.

Ералашъ — розгордіяш; нісенітниця, теревені, бридня; гра в карт.

Ересь — схизма.

Еретикъ — схизматик.

Еретическій-схизматичний.

Ерзати — юртати, вовтузитися.

Ермолка шаламо́к, ярмулка, ярмурка.

Ерникъ — бахур.

Ерошить — куйовдити, кудлати, кошлати, кострубачити.

Ерошка-кудла, кудлань.

Ерофеичъ — травняк.

Ерунда — бридня, казнащо, нісенітниця.

Ерунокъ, столяр. — вуглиця.

Ершиться — костричитися, іжитися.

Ершъ, рыба — яшкар, бобирь, йорж, язгир.

Ерыжничать — гультаювати.

Есаулъ-осавул, осавула.

Если-коли, як що.

Естественникъ — натуралист, природник.

Естественно-натурально, природно, звичайно.

Естественность-натуральність, природність, звичайність.

Естественный — природний, натуральний, звичайний.

Естество — природа, натура; істність.

Естествовѣдъ-природознавець, натуралист.

Естествовѣдніе — природознавство.

Естествознание-см. Естествовѣдніе.

Естествоиспытатель — натуралист.

Ефесь-держак.

Ефрейторъ-фрайтер.

Ехидна — гадюка.

Ехидничать — лукавити, зосливити.

Ехидный — лукавий, зосливий.

Ехидство — зосливість, лукавство.

Еще — ще.

Еще бы-щерб-пак, отож — пак, тож-пак, дож-пак.

Ж.

Жаба—жаба; *Bufo* порихачка, порхавка, шняга, ропавка, ропуха; ропуханя, коропа, коропавка, коропавица, коропатва, коропатница, веселуха, короставка, шкарапня; мед. жаба, задавлячка.

Жаберный—яздровий, зябровий, хавковий, зявовий.

Жабій—жабинний, жаб'ячий.

Жабникъ, раст. *Filago arvensis*—горлянка.

Жабовникъ, раст. *Potentilla argentea*—червичник, чераецъ.

Жабрей—раст. *Linaria genistae-folia*—дзвіночки.

Жабровидный—яздруватий, зябруватий, хавкуватий, зявуватий.

Жабры—яздра, зябра, зів, зяви, хавки.

Жаворонокъ, пт. *Alauda*—жай-вір, жайворінок, жайворінка, жайворонок, шжаворонок, шжаворонка; *A. cristata*—посмітюха, посмітюшок, сусідка, чукурлій, черпіта, черпітиха, ціцібенька, цінькало; хохлатый *A. rustica*—попелюха; *A. arborea*—чорпіта; лѣсной, *Anthus arboreus*—верхоляк, чикунка; луговой, *A. arvensis*—орач.

Жавороночный—жайворонячий, жайворінячий.

Жадничать—жаднувати, хтивувати.

Жадничаніе—жаднування, хтивування.

Жадность—хтивість, пожадливість, захланність, прагнучість, зажерливість, лакомість.

Жадный—хтивий, пожадливий, захланний, прагнучий, зажерливий, лакомий.

Жажда—спрага, жада, зга, згага, жадоба, жадота.

Жаждасть—жа: ати, жаждувати, прагнути.

Жажущий—жаждливий, спраглий, прагнутий, жадібний, жадний.

Жалга, раст. *Potamogeton* L.—куширь.

Жаленіе—жаління.

Жалистый—жалкий.

Жалить—жалити, тяти.

Жалкій—(презрѣнный) капарний, фацарний; (ничтожный) мизерний, злиденний, нужденний; (достойный) жалости, сожалѣнія) бідолашний, сердешний.

Жалко—жаль, жаль бере, шкода.

Жало—жало.

Жалоба—(печя, ропоть) нарікання, жалі; жаління, скарга; (юрид.) скарга, позов.

Жалобливый—скарговливий; позовливий.

Жалобный—жалісливий, жалісний, жалкий.

Жалобщикъ, юрид.—позовник.

Жалованіе—надання, обдаріння, обдаровання; подар. вещи—даровизна.

Жалованный—наданий.

Жалованье—сембредя, сембриля, платня.

Жаловать (что)—обдарювати (чим), надавати (що); (кого) милувати, шанувати, бути прихильним, мати ласку; (къ кому) одвідувати кого;—ся—скаржитися; нарікати, падкувати, жалкувати;—въ судъ—позивати кого; на боли—кородитися.

Жалостливый—жалісливий, жалісний, милосердый.

Жалостный—жалісний; сумтний, болізнний.

Жалость—жалоші, жалноші, жаль.

Жаль—жаль, шкода, жалкую.

Жалѣніе—шкодування, жалкування.

Жалѣть—жалкувати, жалувати.

Жандармскій—жандарський.

Жандармъ—жандарь.

Жара—спека, спрагота, шквар, сквар, жарота.

Жареное—смаження, печеня.

Жаренье—смаження, праження, шкварення.

Жарить—(на маслѣ) смажити, пекти; (на салѣ) шкварити, пряжити; (о солнцѣ) палити, пекти, шкварити; (колотить) парити, шмагати, шкварити.

Жариться—смажитися, шкваритися, пектися, пряжитися

паритися; (на солнцѣ) смагнути.

Жаркій, о-гарячий, -че, душный, шкварный, -о, палючий, пекучий, -о, спечный, -о.

Жарковатый—погарячий, пошкварный, поспечный.

Жаркое—смаженна, печеня, жареня.

Жарница, механ.—жаровица.

Жаровникъ—вогнище

Жаръ (сильн. степень тепла) жаровище; (тлѣющий уголь, кестеръ) жариво; (зной) сквар, спека, шквара; (медиц.) пал; (пыль) запалення, запал.

Жасминовый—ясминовый.

Жасминъ, бот.—ясмин.

Жатва—жнивя, жниво, жаття.

Жатвенный—жнивный, жнивовый; -ная машина-женничка, жатка, жатка, саможатка; -ный сборъ-ужинок.

Жать—(выжимать, отжимать) прасувати, чавити, душити; (сжимать) тискати, стискати; (сдавливать, тереть) мулити, муляти, трудити.

Жаться, прижиматься—тулиться, горнутися до кого; (съживаться)—нититися.

Жать (снимать хлеб, алаки)—жати.

Жбанъ—дзбан, коновка.

Жвачка—жуйка; жевать жвачку-ремигати, жувати жуйку.

Жвачный—жуйный.

Жгунъ, бот. *Capsicum annuum*—перецъ червоний.

Жгутъ—дзгут, шекало, жгут, дзгут.

Жгучесть—палючість, жарючість, жарливість.

Жгучій—палючий, пекучий, жижкий, шмальный, смалький, шмалький; ■ крапивъ-жалкий, жаркий, жарливый, жалливый.

Жданіе—жданки, жданики, ждання, чекання, сподівання.

Ждать—чекати (на кого, на що), тривати, ждати, сподіватися на, заждати.

Же, съ.—а, же, но, пак; але.

Жевака—жувайло.

Жеваніе—жування, жевання, жмакання, жвакота; о жи-

вотн.-ремигання, жумрання.

Жевательный—жувальний; (о животн.) ремигальный.

Жевать—жувати, жмакати, жвактати, жвати; (о животн.) ремигати, жумрати.

Жезль—жезло, костур, цілок; -патер, патерця; знакъ власти гетмана-булава; -полковника-пірнач; -монарха-берло.

Желаемый (изъ прихоти)—прибавный.

Желаніе—бажання, жадавання, хіть, жадливість, жалоба; (капризъ) схотінка, забаганка; (страсть) жага; (пожеланіе) зичення; (стремленіе) охмання.

Желанный—пожаданий, жадающий.

Желательный—бажаний; -льно-бажана річ.

Желатинъ—желатина.

Желать—бажати, воліти, воліти, охотитися; сильно-прагнути, регнути; -стремиться—охматися; -кому-зичити.

Желающий—охочий.

Желвакъ—гуля; медиц.—жовна.

Желвастый—гулявый; жовнуватый.

Желе—драгли.

Железа, *Glandula*—залоза, залза.

Железистый—залозуватий, залзуватий.

Желкнуть—жовкнути.

Желобина—жолобина; річище, стрижень.

Желобистый—жолобуватий, жолобчастый, жолобуватий, жлобуватий, улогвистый, рівчастый

Желобигъ—жолобити.

Желобокъ—жолобок, жолобочок.

Желобообразный—улогвистый. Желобчатый—см. Желобистый.

Желобъ—жолоб, рівчачок; въ бочкѣ для дна-утори; у колодца—риштак; -водосточный-ринна.

Желтая стрепатка, пт. *Emberiza citrinella*—жовтобрюх, жовтогрудка.

Желтизна—жовтина, жовтизна, жовтість.

Желтникъ красильный, раст. *Rhus cotinus*—райдерено.
 Желтить-жовтити.
 Желтобрюхий—жовточереший.
 Желтобрюхъ, безногая ящерица—жовтобрюх.
 Желтобрюшка, пт. *Molacilla citreola*—жовтобрюха, трасих-істка.
 Желтоватость — жрижовтість, жовтявистъ, жовтастість, жовтавість, пожовтість.
 Желтоватый-прижовтий, жовтастий, жовтявий, жовтавий, лжовтий, жовтлявий.
 Желтогрудый-жовтогрудый.
 Желтокорень раст. *Statice Targatica*—кермех.
 Желтокрасный-жовтогарячий.
 Желтокъ-жовток.
 Желтолозникъ, раст. *Salix purpurea*—самбѣрка.
 Желтоносый дроздъ, *Turdus viscivulus*—омелюх.
 Желтоцвѣтъ, раст. *Adonis vernalis*—горичивт.
 Желточный жовтковий.
 Желтуха, медиц.—жовтяница.
 Желтушный жовтяничный.
 Желтый—жовтий; (цвѣта спѣлой ржи)—половий; — совершенно-прожовтий.
 Желтъ — жовкти, жовкнѣти, жовкнути, жовтіти, жовтішати; о хлѣбахъ половѣти.
 Желтяница, раст. *Carlthamus tinctorius*—світлухи, крокіс, крокусъ.
 Желудникъ, раст. *Aesculus Hippocastanum*—каштан дикій.
 Желудокъ—утрунок, отрунок, шлунок, тлунок, риндя, риндаакъ.
 Желудочный-шлуиковый, утрунковый, тлуиковый.
 Желудъ-жолудъ.
 Желчный жовчевий; жовчний.
 Желчь, анат.—жовч.
 Желѣзна, окалина-жуелиця.
 Желѣзистый залізуватий.
 Желѣзо-залізе.
 Желѣзникъ, раст. *Saragana frutescens*—дереза.
 Желѣзнодорожникъ—залізничник, залізникъ.
 Желѣзнодорожный — залізничный.
 Желѣзный — залізятний, залі-

ний;—ный заводъ-рудня;—ная руда-залізовина, залізняк;—ный котель-залізняк; — нахорога-залізница, залізняка;—ная полоса-штаба;—ный опилки-трини.
 Желѣзнякъ, раст. *Verbena officinalis*—пориш, порпличникъ.
 Желѣзо-залізо.
 Желѣзодѣлательный — рудневий;—заводъ-рудня.
 Желѣзоплавильный—гамарний; (заводъ)—гамарня, крушарня.
 Желѣзопрокатный — штабарний; заводъ-штабарня.
 Желѣзоторговецъ—залізникъ.
 Жеманистый—маніжкуватий.
 Жеманиться—маніжитися, маніритися.
 Жеманный—маніжний, манірный.
 Жеманство — манірність, маніжність, церемонія.
 Жемчугъ—перло.
 Жемчужина—перлина.
 Жемчужный—перловий.
 Жена — дружина, подружжя, жінка.
 Женитый—одружений, ожененный.
 Женить—жінчин.
 Женит — одружити, оженити, спарувати, ся на комъ—одружитися, оженитися з ким; спаруватися, узяти за себе (кого); уступити у законъ.
 Женитьба оженіння, одружіння, женіння.
 Женихъ—молодий, наречений, фраз. свѣтач; насмѣшливо женило.
 Женолюбецъ—бабій, бабич, невістюкъ.
 Женолюбный—бабійкуватий.
 Женоподобный—баб'ячий.
 Женскій—жіночий, челядинскій;—полъ-жіноча стать.
 Женственность—жіночість.
 Женственный—жіночний.
 Женщины—жінка, невіста, челядина, баба.
 Жерлево-жердяний.
 Жерло — бардадм, цибанъ, довганъ.
 Жердь — перечка, цвайка, паровина, лата, латва, баятина;—точка-тчка;—поверхъ

соломы на стогахъ, крышахъ-півзмина.
 Жеребей—жереб, льос; пай, частка, уділ.
 Жеребенюкъ—лоша; съ подстриж. гривой-стрижак, стригун.
 Жеребець огер, стадник, верещук.
 Жеребитися-жеребитися.
 Жерехъ, рыба, *Aspius lucidus*—оклій.
 Жерпо-паща.
 Жерлянка, родъ жабъ, *Bombinator igneus*-пунь, пунька, пунькало.
 Жерновъ-оскордъ, жорен.
 Жертва-охвіра, даровина; (на церковь)-посвят.
 Жертвенникъ - жертovníк, жертвіня.
 Жертвенный-жертovníй, охвірний.
 Жертвоуваніє-охвірування.
 Жертвователь, ница - охвірник, ця.
 Жертвовать, пожертвовать - накладати, накласти, охвірувати.
 Жертволюбивый—охвіровний, охвірливий.
 Жертволюбіє - охвіровність, охвірливість.
 Жертвоприношеніє—охвіруваніє.
 Жестеръ, раст. *Rhamnus cathartica*,—крушина, жостір.
 Жестикупировать-жестикуплювати.
 Жесткій-сутугуватий, мульткий, штивний, твердгий, рапавий, храпавий, шерсткий, різкий.
 Жесткнуть-твердіти, штивніти, рапавіти.
 Жесткокрылый - твердокрылий.
 Жесткость - сутугуватість, мульткість, штивність, твердість, рапавість, храпавість, шерсткість, різкість.
 Жестокій - жорстокий, закатний, строгий, лютий, твердий, нелюдський, немилосердний.
 Жестокосердый—безсередний, безсердий, безсердечный.
 Жестокость-жорстокість, лю-

тість, закатність, нелюдскість, безувірство.
 Жестъ-рух.
 Жестъ-бляха, жерсть.
 Жестяникъ-бляхар.
 Жестянка-чітура, бляшанка, жерстянка.
 Жестяной-бляшаний.
 Жестяночный-чітурний, бляшанковий.
 Жетонъ-личман, дукат, дукач, Жечь-палити, пекти.
 Жженіє-паління, печіння.
 Жженка-паланка.
 Жжений-палений.
 Живехонько-швиденько, хутенько.
 Живительный-живущий, живоносний, живлющий.
 Живить - оживляти, опоживляти; бедігрити.
 Живо-жавао, живко, швидко, хутко, прудко.
 Живодерня живолупня, котолупня.
 Живодерь-гищель, живолуп, котолуп; жирод, дряпіка, драпіка.
 Живой-живий; жвавий, моторний, юрливий, меткий шварний, шворний, живкий, порський, порський, побігущий, жєнавий, шпаркий.
 Живскость, раст. *Synoglossum officinale* — чорнокорінь; *Delphinium consolida* — сокирки, носики комареві, рогаті васильки.
 Живописать—малювати.
 Живописецъ—маляр.
 Живописность-мальовничість, мальовність.
 Живописный — мальовничий, мальовний.
 Живопись—малярство; малювання.
 Живородящий—живоплодный.
 Живорыбный (садокъ) — рибник, сажави, сажалка на рибу.
 Живость — т. лавість, моторність, юрливість, меткість, шварність, живкість, шпаркість, порскість.
 Животворный — живодавчий, животворчий.
 Животное — тварь, живина, тварина, животноє, звіря; нияя. вообще—плоть.

Животность—тварячість, звірячість.

Животный—звірячий; життє-дайний; черевний, шлунковий.

Животрешущий—живкий.

Животъ—живіт, житгя; живіт, черево, животи́на.

Живучая трава, *Ajuga reptans*—суховершки.

Живучесть—живучість.

Живучий—живучий.

Живчикъ—жевчик; живчик;—подъ глазомъ—мишка.

Живьемъ—живцем.

Жигалка, на́сек. *Stomoxys*—жалища.

Жигануть—опалити, опекти; стьобнути, оперезати.

Жидить—рідити.

Жидкий—рідкий.

Жидкость—теч, плин, плинність, рідина.

Жидеть—рідшати.

Жижка, жижи́ца—рідота, рідина.

Жизнедеятельность—живкість

Жизненность—життєвість, живіттєвість, жизність.

Жизненный—життєвий, життєвий, жизний.

Жизнеописание—життєпис.

Жизнеописательный—життєписний.

Жизнерадостность—веселечність.

Жизнебадостный—веселецький, веселечний.

Жизнь—життя, живіття; бытіє—буття;—существование—істнування, істніння.

Жила—жила.

Жилетный—камізельковий, камізельчаний.

Жилеть—камізелок, камізелька, лейбик.

Жилецъ—комірник.

Жилистый—жилавий, жилий, жилианий, жилуватий

Жилить—шати́рити, цу́лити, шакра́ювати;—ся—сплкува́тися, напружуватися, намагати́ся, п'ястися.

Жилища—комі́тниця.

Жилище—житло, житво, оселя, господа, мешкання, домі́вка.

Жилищный—житловий, житвочий, осельний, мешкальний, домі́вковий.

Жилье—житло, домі́вка; этаж—поверх, осада.

Жимолость волшебная, раст. *Lonicera xulostemum*—суходревник.

Жирафъ, зоол.—гірафа, камельпарда.

Жирно—товсто; сито, ласо.

Жирный—тучний, товстий, гладкий, опасистий; масний, ситий, товстий.

Жировикъ—каганецъ; мисер-солонецъ.

Жировой—товщовий.

Жиротопня—салда́й.

Жиръ—біть, сито́ці, тук, товщ, сало, нагул, лій;—къ кушанью—омаста;—раст пленный—лій, тік;—рыбий—трін;—заячий—шкрум;—гусиный—сма́лецъ; на тонк. кишкахъ—оточина.

Жирть—товщати, товстіти, гладчати, тити.

Житейский—житечний, світовий.

Житель—житецъ, мешканецъ;—села селюк, ница села—елючка;—степей—степовик;—приморский—поморянецъ;—прибрежный—бережан, бережак;—польсья—поліщук;—города—міщанин;—предмѣстья—предміщанин.

Жительство—мешкання, житло, побут, перебування.

Жительствовать—мешкати, житлувати.

Житіє—життя; життєпис.

Житница—шпихлір, гамазея, гамазин, гамазій, гамазія.

Жить—жити, жи́жкати, тривати, істнувати; мешкати, житлувати, перебувати; матися, вікувати;—уединенно—самотіти.

Житье—жилба, житов'я;—проябание—животіння;—хорошее—розжитво.

Жмурить—мружити.

Жмурки—пжмурки, танас, куцю баба.

Жмыхи—жемериння.

Жнець—жнець, жниварь, жень-чарь.

Жнивьє—стерня.

Жница—жни́ца, жні́я, же́нь-чарка, же́ньки́ня, же́нчи́ха, жа́ля.

Жонглерь—ружляр.
Жранье-жеріння.
Жрать-жертн, жолопати.
Жребій-жереб, льос.
Жрець-жрець.
Жреческій-жерцевий, жерець-ки.
Жречество—жерцювання.
Жречествовать—жерцювати.
Жрица—жриця.
Жуелица, насѣк.-щипак, турун.
Жужжаніе—сюрчання, скеміння, чутіння, гудіння, фурчання, фурконіння, хурчання, дзизчання, бреніння.
Жужжать—скеміти, сюрчати, чутіти, хурчати, фурчати, фурконіти, дзизчати, бреніти, густн, жубовіти.
Жукь-жук; долгоносикъ-носай, носаль; олень-раглик, тур, рогач; мучной-пацюк; -майскій-хрущ, бомбарь; водяной-водян; -навозный -гноювик, гнійник; -бронзовый-оленка; -клещатый-щипавка; -свѣтящійся -блищак, свѣтляк; -носорогъ-волник; -хлѣбный-наливайко.
Жуликъ—халамидник, ракло.
Жупель—сірка.
Журавлиный—журавельный.
Журавлинникъ красный, раст.
Geranium sanguineum - тоя польова.
Журавлиха—журавка.
Журавль, г.—журавель.
Журить—картати.
Журналистика — газетярство, журналство.
Журналистъ — газетяр, журналист.
Журналъ — журнал; -путевой-подорожник; — засѣданий-зборник.
Журчаніе—дзюрчання, черчання, дзюркогання, дзюркотіння, бурчання, шумотіння, шемерання, роптання.
Журчать—дзюрчати, дзюркотати, дзюркотіти, бурчати, шумотіти, черчати, роптати.
Журчашій—дзюркотливий, шумотливий, буркотливий, бренливий.

3.

За, пред.—за, по; до; по-за; через; на.
Заалчничать—зажадати.
Заалѣть, -ся — зажагітіся, зажеврїти, зачервонїтися.
Заарендовать — заорандувати, взяти на посесїю.
Заартачиться—забазкаличити, закостричитися, зноровитися, забаскалитися, запручатися.
Заатласиться (о бархатѣ)—вигтерися.
Забава—втїха, забава, забавка, розвага, розривка, цяцька.
Забавлять, -вить — забавляти, бавити, забавити, потїшати, -шити, цяцькати; ся-забавлятися, -витися, цяцькатися.
Забавникъ, -ця—смїхованецъ, -ика, смїшко, смїюн, смїхун, смїховалець.
Забавничать-смїшкувати, хвидлювати.
Забавный-смїховальный, втїшний.
Забаклушничать — забайдикувати.
Забаловать—запустувати.
Забалотировать—необрати, забальотувати.
Забарабенить — затарабанити, забубнити, заторохтіти, заторкотати.
Забарахтаться -- заборсатися, затріпатися, завоутузитися; заборїкатися.
Забарствовавший—запанїлий.
Забарствовать—попанїти, запанїти.
Забастовать — застрайкувати, пошабашити.
Забастовка—страйк.
Забастовочный—страйковий.
Забастовщикъ, -ца-страйкаръ, -рка.
Забаюкивать, -юкать — присипляти, -спати, заколихувати, -хати.
Забвение — забуття, запомин забуток, непам'ять, забудь.
Забесный — забутковий, забутний, забутий, забутній.

Забезпечувати — забешкетувати.

Забережний — тогобичний.

Забережье — забережжа, тогобича.

Забеременѣти — завагітїти, заваготїти, завагонїти, заважнїти, заважчати, у насї стати, у тяж зайти.

Забиваніє — забивачня.

Забивати, бити — забивати, вбивати, заганяти, гнати; мордувати, замордувати, заскубати, бти, приголомшувати, шити; запроторити, запхати, затасувати; ся ховатися, заховтїся; затьохкати, затокотїти, заколотитися, затріатися, застукотїти (о серці).

Забити — забандажити, умотати.

Забирати, брати — забїрати, забрати, взяти; брати набїр, позичати у кого; захоплювати, пити.

Забираться, браться — утелюшуватися, люшитися, запихатися, пхатися, забїратися, братися, забиватися, битися; закрадатися, крастися, залазити, лізти.

Забїяка — тесака, троюда, заводїяка, колотник, задирака, задерїи, задержика, звадник.

Забїячество — тесацтво, заводїяцтво, колотня, задрливість, задержикуватість.

Забїячити — заводитися, колотинчити, задратися.

Забїячливий — задержуватий, задиракуватий, задркуватий, задрливий, звадливий.

Заблаговременно — завгодя, зачасу, задалегїд, заздалегди.

Заблаговременний — задалегідний, завчасний.

Заблаговѣстити — заблаговістити, зазвонити до церкви.

Заблагоразсудити — розміркувати, розважити.

Заблаженствовати — зараювати.

Заблажити — залурїти, зашалїти, занавїснїти, закомитися, завередувати.

Заблєвати — заблювати.

Заблєклость — зблєклість.

Заблєклий — зблєклий.

Заблєкнути — зблєкувати, зблєкнути.

Заблєстѣти — зблєщати, зблєискати, зблєискотїти; замерцати — замеркотїти.

Заблєять — замєкати, замєкати, зблєяти.

Заблєстать — залєискати, залєискотїти.

Заблудившійся — заблудний, заблуда.

Заблудиться — заблудити, заблудитися, поблудити, зблукатися, зблудити.

Заблуджаться — помилятися.

Заблуждающійся — заблудливий.

Заблудженіє — омана, заблуд, помилка.

Забогатѣти — забагатїти.

Забодать — забуцати, сколотити.

Забожиться — забожитися.

Заболтать, затараторить — запашекувати, забалєандрасити, замолотити; ногами — задригати.

Заболтаться — забазікатися; (закачаться) зателїпатися.

Заболѣваніє (болѣзнь) — розбїль; захоруння.

Заболѣть — захворїти, занедужати, заслабти, заслабнути, заслабїти.

Забористый — мїцний, гострий; уїдлиний, причїпливий.

Забормотать — замуротати, замимрити, захарамєркати, замєскрити, забелькотати, замурчати.

Заборщикъ, ца — набїрник, ца.

Заборъ — баркан, паркан, паркання, діловання, плїт, прасло; набїр, набїр, брацня набїр.

Забота — турбота, клопїт, піклування, побивання, фрасунок.

Заботиться — клопотатися, піклуватися, дбати за що, дбати про що, побиватися.

Заботливость — дбайливість, дбалість, дбання, піклування, запобїгливість, пазовитість, старанність.

Заботливый — пазовитий, дбайливий, дбалий, піклуванний, запобїгливий, стараний.

Забраковать—зпокидіти, відкинути.

Забрало—заборело, запинало, причілля.

Забрасыванье—закидання.

Забрасывать, бросать, бросить—закидати, закидати, закинути, завергати, вергнути, вергти; заподіти, запроторювати, рити, затасовувати, сувати; занедбати, замітувати, занехаяти; обкидати, обкидати, прикидати, прикидати, засипати, засипати, захарастити, захарастрити.

Забраться (влѣзть)—утасуватися, утаскатися, уклюнутися.

Забрѣзжиться—задніти, засіріти, на світ зайнятися, на світ благословитися.

Забренчать—забринькати, забрязкотіти.

Забрѣсть—забитися, забрести, заплекатися, заплентатися, зачвалати, утасуватися, утаскатися, уклюнутися, заволоктися; блуждая-заблукати.

Забривать, брить—заголювати, заголити.

Забродить (напр. о винѣ)—заграти.

Заброшенный, -ая (существо)—покидько, покидька, покидище.

Забрызгивать, гать—заприскувати, кати, забрызкувати, кати; (водой) ухлюпувати, пати, ухлюстати, обляпувати, пати; (воскомъ) задріпувати, пати, заляпувати, пати, забейкувати, кати, заталапувати, пати, зачвиркати.

Забрызгаться—ухлюпатися, ухлюстатися, уляпатися, поляпатися, сприскатися, позабовтатися, заболотитися, задріпатися, позабейкуватися, забрызкатися.

Забрюхатѣть—зачереватіти.

Забряцать—забрызкати, задзенькати.

Забубенный—гульбливий, гулящий.

Забулдыга—гульвіса, гультяй,

гульпіпака, непутець, проп'яка, ледака.

Забулькать, забултыхать—забулькати.

Забунтовать—збунтуватися, заворохобити.

Забурлить—заклекотіти, забурхати, забурувати; зашарабурити.

Забушевать—забурхати, збуйнувати.

Забуюнигъ—забурунити.

Забываніе—забування, запомин.

Забывать, быть—запоминати, запомнити, забувати, бути; ся-забуватися, бутися; заспирити, снути; заноситися, нестися.

Забывчивость—безпам'яття, забутність, забуття, забудькуватість, непам'ятливість, непам'ятність.

Забывчивый—забутний, непам'ятний, непам'ятливий, непам'ятущий, безпам'ятний, забудькуватий; сущ. безпам'ятко, забудько.

Забыге—забуття; неприємність.

Забѣганіе—забігання.

Забѣгать, забѣжать—забігати, забігти, позабігати; попереджати, дити; слишкомъ далеко-заганятися, гнатися; (о саняхъ) замелювати, заточуватися, заточитися.

Забѣгать—забігати.

Забѣгъ—забіг; закрут, затока.

Забѣднѣть—завбожати.

Забѣдствовать—забідувати.

Забѣжавшій—забіглий, прибудний.

Забѣливать, лить—забілювати, забілити.

Забѣлка—забіл, забілювання.

Забѣлѣть—забіліти.

Забѣсноваться—забіснуватися.

Заважничать—запиндючитися, забундючитися, запишатися, забрешкати, забришкаться, завеличатися, зачванитися.

Заваживать, возжать—лійцювати, залійцювати.

Заваксить—зашварцувати, заваксувати.

Завалень—лега, лега, легарь, ледай, лепака, лежонь, нора, байло.

Завалець, раст. *Scrophularia podsa*—ранник, підтинник.

Заваливать, -лить—звалювати, завалити, засипати, сипати, закидати, -кидати; ва-тарасовувати, -сувати, та-мувати, затамувати; -ся-з-лягати, -гти; западатися, -пастися; заподітися.

Завалинка—призба, приспа.

Заваль—мотлох, завалище.

Завальная трава, *Lysimachia vulgaris*—тоя лісна, ранник.

Завалившийся (плохой)—завалиющийся, злежаний.

Завалять—завалити, забруднити.

Заваляться—завалитися.

Заваривание—заварювання; запарювання.

Заваривать, -рить—заварювати, заварити; запарювати, -рити.

Заварной—запарний.

Заведение (учреждение)—завід, завод, заклад; (обычай) поведенція, звичай; (часовъ) накручення; (введение ч.-л.) запровадження; (трактирное) ресторація.

Завербование—затягання, залука.

Завербованный (въ войско)—затяжець.

Завербовывать, -бовать—залучати, залучити, затягати, -гти.

Завернуть (заглянуть)—навихнутися, никнути.

Завертка—загоргання; закрутка; прикр. оглобли къ с-нямъ-завертень, заверт.

Завертывать (завинчивать)—завірювати, завертати; (за-ворачивать) загоргати, -рнути; (поворачивать) за-вертати, -рнути.

Заверть—завірюха, завихіль.

Завертеть—завертати, закрутити, завертениити.

Завертётся—завертатися, завертениитися, закрутитися.

Заверчивать, -рть—закручувати, укручувати, -тити.

Завершать, -вершить—завершати, вершити, закінчати, -чити.

Завершение—закінчення.

Заветшалый—давній, старий, остарілий, одавлілий.

Заветшать—постарітися, остарітися.

Завздорить—засваритися.

Завивание—см. Завивка.

Завивать, -вить—повивати, по-вити; завивати, -вити; ку-черявити, закручувати; -ся-заплітатися, кучеряєтися.

Завивка—завин, завивання, за-плітання; закручування.

Завидно—зздрісно, зздро, зарно, завидно.

Завидный—зздрісний.

Завиднётся—замріти, завид-нітися, забованіти.

Завидовать—зздросити, заз-дрити, заздрувати (на що).

Завидеть, увидеть—зздріти, забачити, заглядіти, зази-рити.

Завизжать—заверещати, зави-скотіти, завищати, заска-вучати, заскиглити, заскім-лити, закавчати.

Завилать—завертати, закру-тити, завилати.

Завинчивание—зашрубовуван-ня.

Завинчивать, завинтить—за-шрубовувати, шрубувати.

Завиральный—химерний, хи-бний, зарозумілий, недореч-ний, чванливий.

Завираться—замелюватися, за-бріхуватися.

Завирающийся—замелуватий.

Завирушка бурая, пт. *Ascep-tor modularis*—покропивник, покровишня.

Зависимость—залежність, під-леглість, підлежність.

Зависимый—залежний, під-лежний, підлеглий.

Завистливость—зздрісність, за-здреність, зздрівість, за-здросність, завидливість, завидушість, завидюшість, пожадливість.

Завистливый—зздрівий, заз-дрісний, заздросний, завид-ливий, заздрений, завидю-щий, пожадливий, завиду-щий.

Завистникъ, -ца—завида, за-видько, завидник, -ця, за-здрісник, -ця.

Зависть—зздросці, заздрість, завидки, завидощі.

Зависть—залежати.

Завитки, раст. *Agriemonia Eupatorium*-пармилло.

Завитой—закрученный.

Завитомъ—фигель (архит.); кляпа (анат.); пухоль, кучеръ (въ прическѣ); закруток, закрутка (въ хлѣбѣ на корню); почеревина (мясо).

Завихриться—завихоритися, завихирити.

Завладѣніе—заволѣдіння, займань, займанщина.

Завладѣвать, дѣть—запосідати, запосісти, завладати, осягати, гти, посідати, -сісти, опанувати, заорудувати, (се-лится) затамбулюватися.

Зааласгвовать—запанувати.

Завлечение - принажування, знажування, приваблиення, зааблювання.

Завлекательный, о—звабливий, привабливий, приваблий, заабний, принадний, о.

Завлекать, -влечь—занаджувати, -надити, принаджувати, -надити, надити, забити, зааблювати, -бити, загачувати, -чити.

Заводить, -сти—запро-оджати, запровадити, заводити, -вести; накручувати, -тити (часы); закладати, -класти.

Заводка (часовъ)—накручування (годинника)

Заводный—достатній, заможній (зжиточный); спружинный (который заводять).

Заводской - заводський, фабричный; стадный (о лошади).

Заводчикъ—фабрикант; привидця, заціпник.

Заводъ—фабрика; водочный—гуральня, паличарня, горільня, винниця; восковой—воскобийня; желѣзный—рудня; жестяной—бляхарня; кирпичный—цегельня, цегельня; коженный—гарбарня; конскій - стадня; льсопильный—тартак; мѣдноплавильный—котлярня; металлоплавильный - гамарня; мыльный—милярня; рыбный—заблѣд; пивоваренный—бровар, броварня; пороховой—пороховня; поташный буда; сахарный—сахарня, цукроарня; свѣчмой—свѣчарня; се-

литреный—бурти; стеклян-ный гута; сухарный—сухарня; уксусный—оцетарня.

Завоевание—завоювання, здо-буття, забір, завій.

Завоеватель, -ница—завойов-ник, -ця.

Завоевательный—заборчий, завойовный.

Завоевывать, -воевать—здобу-вати, бути, завойовувати, -ювати, підбивати, -бити.

Завозжать—завіжжати.

Завоекъ—карк, шия; ошийок.

Завозить, -вести - завозити, -вести; -ся - завозтузитися; заялозитися.

Завозный—привозный (о то-варѣ); завозовий (о якорѣ)

Завозня, рѣчн.—галляра.

Заволакивать, -волочь—заволі-кати, -волокти, затагати, -тягти, затемряти, -темрити; затагати, -гти, гоїтися (о ра-нахъ)

Заволноваться - захвилювати; -притти въ возбужденіе, смятеніе—заюртуватися; -запѣнитися—зашпувати.

Завонять—засмердіти, запові-трити.

Завоняться - притхнутися, за-вонитися, засмердітися.

Завопить—заголосити, завола-ти, заломентувати, зарепе-тувати.

Завора—засув.

Завораживать, -рожить - зача-ровувати, -рувати, замовля-ти, -мовити.

Заворачивать, -тить (припод-нять)—закопильовати, за-копилити, закопирчувати, -чити; (обортывать) загор-тати, -горнути, завивати, -вити, завірчувати, -вертити; (поворачивать) повертати, -рнути, завертати, -рнути; (засучивать) закасувати, -сати.

Заворковать—забуркотати, за-буркотіти, забуркукати, за-воркотати, загустити.

Заворожить—забѣити.

Заворотень—важниця, підойма.

Заворотъ (поворотъ)—закрут.

Заворчать—замурчати, забур-чати, загарикати; загарча-ти.

Завратъся—заблуждаться.
Завсегдатай—завсѣдникъ.
Завторить заворувати.
Завтра—узавтра; - утромъ—завтра вранці; вечеромъ—завтра увечері.
Завтраканіе—снѣданія.
Завтракать—снѣдати.
Завтракъ—снѣданокъ.
Завшивѣть—завошнѣти.
Завываніе— скигленія, скимленія, завѣд, завод, завыванія.
Завывать, завывать— завивати, завити, трубити, затрубити, скиглити, скимлити, вити; заводити, голосити (о людяхъ).
Завыекъ— карк.
Завѣдомо— зазнаки, звѣдома.
Завѣдываніе— заведування, завѣд, заряд.
Завѣдывать— заряджувати, орудувати.
Завѣдывающій— зарядникъ, зарядчикъ, завѣдця, завѣдущій.
Завѣреніе— заповѣщення.
Завѣритель, ница— посвѣдникъ, ница.
Завѣрять, - рить— заповѣняти, - нити; посвѣдчувати, - чити.
Завѣса— заслона, заплѣс.
Завѣтный— заповѣтный, завітувальний, заповідальний; свѣтій, шановний; таємний; тайний.
Завѣтренный— затишний.
Завѣтренѣлый— завялый, засохлый, завітрілий.
Завѣтренѣть— зв'янути, засохти, завітрити.
Завѣть— заповѣтъ, заповідання, завіт, завітвання.
Завѣшенный— навішений, заслонений.
Завѣшиваніе— запинання; заслонення, завішування.
Завѣшивать, - сить, закрыть— запинати, загнути, заплѣсти; заслоняти, - нити, завішувати, - вѣсити.
Завѣшиваться, - ситься— запинатися, загнутися, заплѣстися; заслонятися, - нитися, завішуватися, - вѣситися.
Завѣщаніе— testament, духовниці, завітвання.
Завѣщатель— спадкодавець, заповідникъ, завітувальникъ.

Завѣщательный— заповѣтний, завітувальний.
Завѣщать— завітувати, заповідати, логувати; відписати, відказати.
Завѣшій, увядшій— зав'ялий.
Завѣданіе— зав'янення.
Завѣдать, - вянуть— блякнути, зблякнути, зв'янути, зв'ясти.
Завязать, - знуть— грузити, угрузити, загрузити; устрѣвати, устрѣти; баритися, забаритися.
Завязка— зав'язок (въ лит. произвед.); запинка, перешкода, завада; поволока (шнурокъ).
Завязникъ, раст. Potentilla Formentilla— терментилія.
Завязываніе— зав'язування; петлей—запетлювання, зашморгування.
Завязывать, - зать— зав'язувати, зати; узелъ загуздити, силити; петлей—запетлювати, зашморгнути; веревку сплести концы—зачелити, заборсати.
Завязываться (о завязи)— пов'язатися.
Завязь, бот.— забрость, опупокъ.
Завянуть, увянуть— зав'янути, зав'ясти, зв'янути, зв'ясти.
Загадка— загадка.
Загадочность— загадковость.
Загадочный— загадковий.
Загадываніе— загадування.
Загадать— поміняти, загадати (задумати, замислити); загадати (о загадкѣ).
Загаживаніе— заогинювання, огиджування, запаскуджування.
Загаживать, - дить— запаскуджувати, запаскудити, огиджувати, заогиджувати, дити, запоганювати, - нити, побешпетити.
Загаръ— снадь, опала, смаглія.
Загасать, - снуть— згасати, - сти.
Загашать, - сить— гасити, погасити.
Загашиваніе— гасіння.
Загвоздить— прицѣпляти.
Загвоздка— закарлючка; стусакъ, тичокъ.
Загибать, - гнуть— загинати, загнути, загерувати, герувати, захилати, - нити, за-

ламувати, -ломити, забгати, закоцюбити; крючкомъ — закарлючувати, -чити, за-дублювати, зубити.

Загибина — крючок, карлючка.

Загибъ — заліи, залом.

Заглавіє — заголовок, титул.

Заглавный — заголовний, титуловий.

Заглаживать, - дить — заглаживать, загладити; рівнати, арівнати, плянтувати, сплянтувати; затирати, терти.

Заглазно — уваочи, позаочи.

Заглазяться — задивитися, загавитися.

Заглохлый — забур'янений.

Заглохнуть — занизкнути, ушухнути, замовкти; забур'янитися.

Заглушать, -шить — заглушати, заглушити, потлумляти, -мити, затлумляти, -мити; пригнітати, -сти, душити, задушити; запахъ — забивати, -бити; -горе, закутивши — загуляти.

Заглушение — потлумлення; затлумлення, заглушення.

Заглушьє — пустиця, пустка.

Заглядыванье — зазираання.

Заглянуть — зазірнути, заглянути, заздріти, заникнути, наздріти, переглянути.

Загляденье — продиво, про-чудо.

Загнать (вогнуть) — заситити.

Загнивание — загниальсть.

Загнивать, -гнить, -ся — загнивати, загнисти, вагнити, -ся.

Загнивший — загнилий.

Загноиться — заятритися.

Загнусить — загугнявити, загу-гнити.

Загнутый (закривленный) — закарлючений, закоцюблений, заклебучений.

Загнѣздиться — загнѣздитися, закублитися.

Заговаривание — замовляання.

Заговаривать, -рить — знімати, зняти слово, забирати, -брати голос; -загомонити; отвлечь внимание, утомлять разговоромъ — загурати, -рити, забесідувати, забалакувати, -кати; -завораживать — замовляти, -мовити; -ся — за-

базікуватися, -катися, забалакуватися, -катися, загаморитися, загааркаться.

Заговляться, -вѣться — загівляти, ваговіти.

Заговоренный (заколдованный) — замовний.

Заговорщикъ, -ца — змовленник, -ця.

Заговоръ — змова; (заклина-ние) — замова, замовини, при-мова.

Заговѣнье — зауст, запусти, пушання, пущення, заго-вини.

Загототать — загагакати.

Заголять, -лить — задублювати, -бити.

Загонка — заганняння.

Загонщикъ — загонич; при об-лаві — гучок.

Загонъ — займання, заганняння; утиск, пригніт; -- для скота: оцарок, обора, кошар, коша-ра, загорода, бичня; -пашен. полоса-борозна, загін.

Загонять, -гнать, — загонити, заганяти, загнати, замор-довувати, -дувати; дом. жив. — займати, зайняти.

Загораживание — загороджу-вання, заставляння, загу-ляння, загамування.

Загораживать, - дить (забо-ром) тинити, обтинити, за-ворити, загороджувати, за-городити; заставляти, -ви-ти, затуляти, -лити, засло-няти, -нити; перешкоджати, -дити, переступати, -пити.

Загорать, -рѣть — смагнути, по-смагнути, опалитися, запалюватися, -литися, обго-ряти, -ріти, загоряти, -ріти.

Загораться, -рѣться, -займати-ся, заніматися, зайнятися, занятися, запалюватися, -литися, загорятися, -рітис-я.

Загорбокъ, анат. — карк.

Загордившийся — запанілий, загорділий.

Загордиться — загордіти, запи-лится, запаніти.

Загоревать — зажуритися, за-сумувати.

Загорлани — загорлати, за-репетувати, зазіпати.

Загорный — загірний.

Загородка (у сѣней) — засінок.

Загородный—заміський, гозаміський.

Загородье—замістя.

Загорье—загір'я.

Загорѣвшійся—загорілий.

Загорѣлый—засмаглий, запалений, посмаглий, загорілий.

Загорѣться (очень захотѣть)—завихтуритися; приспичити.

Загосподствовать—запанувати.

Загоститься—загостюватися.

Заготовительный—заготовчий.

Заготовка—готування, вироблення; виріб, робливо.

Заготовлять, -вить—готувати, приготувати; лаштувати, налаштувати.

Заготовщикъ, -щица—заготовник, -ниця.

Заграбаздать—загарбати, зачілягнути.

Заграблывать, -бить—загромажувати, -дити; загарбувати, -бати.

Заграждать, -дить, преграждать—загороджувати, -дити, заступати, -дити, затамовувати, мувати, замикаати, замкнути.

Заграждение—затама, тама.

Заграничный—закордонний.

Загребание—загребя, загірбаня, загортання.

Загребать, -гребать—загортати, загорнути, загірбати, -гребти, загромаджувати, -мадити; зачерпнуть—очень много—зачеберхнути.

Загребистый—загребущий.

Загрезить—замарити, замріяти; -ся зарозітися, замаритися.

Загремѣть—загремхтіти, загрімотіти, загірмати, загірмати, загреміти (раскатами) загрукотати, загрукотіти; (глухо) задудніти.

Загрявокъ—загрявок; карк.

Загробный—замогильний, тогосвітній.

Загрозить—нахвалятися, похвалятися.

Загромождение—завала.

Загромождать—закастрити, завалити, затарасувати, захарастити, захарастрити.

Загромыхать—загремхтіти, загрукотіти, заторохтіти, заторохкотіти.

Загрохотать—см. Загромыхать.

Загрубить—загрубіянити.

Загрубѣлость—загрубість, за твердість, зашкарублість.

Загрубѣлый—загрубый, за тверділий, зашкарубый, затужавілий.

Загрубѣние—затвердіння, зашкарубління, затужавіння.

Загрубѣть—затвердіти, зашкарубіти, затужавіти.

Загружать, -жить—перевантажувати, -жити, затеркилувати, заладувати.

Загрузка—теркилування, ладування.

Загрунтовать—загрунтувати.

Загрустить—засмуткуватися, засмутіти, засмутувати, засуміти, засумувати.

Загрызть, -грызть—загрязити, -грязи.

Загрязнение—забруднення, побрудніння, забагніння, забуживіння, забрьохання, занеяїрнення.

Загрязнять, -нить—забагнювати, забягнити, занехлюювати, -юити, заневіряти, -ніти, забрудняти, нити, запорувати, -порати, побрудняти, нити, забрьохувати, -хати, захвоськувати, -хати, захвойдувати, -дати, збруджувати, -дити.

Загрязняться, -ниться—забагнюватися, -нитися, забрьохатися, забужавіти, побрудніти, запоратися, бруднитися, забруднитися, збрудніти.

Загудѣть—загустити, загугоїти, забубоніти, застугоніти, забутіти.

Загуливать, -лять—загулювати, -ляти.

Загуль—гулья, гульбоші.

Загуменье—загуменок.

Загустѣлый—загустый, затужавілий.

Загустѣть—загустити, загуснути, затужавіти, затугіти.

Задабривание—загоджування, улещання, піддобріння.

Задабривать, -добрить—улещати, улестити, удобряти, -удобрити, загоджувати, -дити, піддобрити, -рити.

Задавать, -дать-завдавати, завдати, загадувати, -дати.

Задавить - задушити, зачавити; пригнѣтити.

Заданіе—завдання.

Задаривать, -рить— задарювати, задарити.

Задаромъ—задар, задарь, завдарім; марне.

Задатокъ—завдаток, завдача.

Задаточный—завдатковий.

Задать (трепку)—прочустрити, віддухопелити.

Залаться (цѣлю)—завзятися.

Задача—завдання, загадка; морюка; щастя, гаразд.

Задачливый—щасливий.

Задвигать-заворухити, порушити, засовати; -ся-засоватися, заворухитися.

Задвигать, двинуть — засувати, -сунути.

Задвижка засов, засовень, засув, засувка.

Задвижной—засувний

Задержать—зашарпати, затуркати, засми-кати, засіпати.

Задерживать, -рнуть—запинати, -п'ясти, заслонити, -нити, затягати, -гти; засмикувати, -микати; -петлю-зашморгувати, -гнути.

Задеревенѣлость — задеревѣлость, здеревнѣлость.

Задеревенѣлый—задеревѣлий, здеревнѣлий.

Задеревенѣть-задеревѣти, здеревнѣти.

Задерживать, -жать—затримувати, -мати; загаювати, -гати, загаяти, пригаяти, барити, забарити, забавляти, -бавити, тамувати, притамувати, заггарити (кому).

Задерживаться, -останавливаться, -виться—затинатися, затнутися, зятятися, затамуватися, -муватися.

Задержка—затримання, затримка, припин, забара, упин, устрим. (преграда) запір, -теченія-тамування.

Задивиться — задивуватися, зачудуватися.

Задира - задирака, задержка, задерій, зводіяка, напсаник, загривкуватець, причепа, зачіпник, зачспа.

Задираетъ, -драетъ-задираетъ, за-

дерти, задрати; зачіпати, -чепити, займати, зайняти; -ность-кирпу і мути.

Задирака-зачіпка, причіпка.

Задиричивый - загривкуватий, задеривкуватий, задиракуватий.

Задирищій, -ца—см. Задира.

Задичать—здичавити

Заднепроходный, анат.- відходовий, задній.

Задникъ (обуви) — закаблук, тилок, зап'яток.

Задній—задній, затильний.

Задніпръ—задніпръ, задніпръ.

Задокъ (повозки)—роздір; (туши) огузка.

Задолго-надовго перед чим.

Задолжалый—завинуватий.

Задолжать—завинуватити, -ся, завинити, заборгувати, запозначитися у кого, удовжитися.

Задолженность—пennність, запозиченість.

Задолженный - пенний, запозичений.

Задомъ—задки.

Задорина—дроска, троска; задира, задирака.

Задорить — підбивати, -бити, підохочувати, -хотити, драгувати, розпалати.

Задорливость — задержуватість, задикуватість, задиракуватість, зайдливість, завоистість, напрасність.

Задорливый—см. Задорный.

Задорный—задерживающий, задикуватий, задиракуватий, зайдливий, завоистий, напрасный.

Задорожиться - заправити велику ціну.

Задоръ—задира, задирака, зайдливості, завзяття.

Задосадовать, запечалиться—захвирсувати, засумувати.

Задохнуться—задушитися, задихнутися.

Задразнить—задратувати.

Задребезжать-задеренчати, задреньчати.

Задремать—закунати, замгнути, задрімати, здрімати, здрігатися, здрігнути.

Задремать—затримити, за-

зигтіти, задвижати, затру-
ситься.

Задувать, -дуть — задувати, за-
дути, задмухати, -хнути, за-
дмухати, задимати, гасити,
погасити; завіяти, -віяти.

Задумчивость — задума, задум-
аність, задумливість, за-
думшливість.

Задумчивый, о — задуманий,
здумливый, задумшливый, о.

Задумывание — загадування,
умишляння, надумування.

Задумывать, -мать — умишляти,
умисляти, загадувати, -да-
ти, надумуватися, -матися,
замісковувати, кувати.

Задумываться, -маться — зага-
дуватися, загадатися, за-
мислюватися, литися.

Задушить — задавити, задуши-
ти.

Задухновенность — щирість, сер-
дечність.

Задухновенный — щирый, сердеч-
ный.

Задхлость — притхля.

Задхлый — притхлый.

Задхнуться — притхнутися.

Задь — зад.

Зады — задвірок; минулість, ми-
нуле; (въ возу) задок; (у
обуви) тилок.

Задымить — задимувати, зака-
дити.

Задымливать, -мить — закурю-
вати, закурить.

Задымиться — укуріти, закури-
тися, закуріти.

Задыхаться, дохнуться — задиха-
тися, -дихнутися; души-
тися, задушитися.

Задышать — задихати.

Задышка — задуха, ядуха.

Задёвывать, -дёть — торкати,
торкнути, зачеркати, -кнути.

Зачёпать, -чепити, учепити;
запроторювати, рити, зата-
совувати, -сувати, запакো-
вувати-кувати, заподіти; за-
цёпиться-зачёпиться, чепи-
тися, затинаться, затнути-
ся, затяться; - оцарапать-
задернути.

Задёвающий (донимающий) — за-
чіпливый, причепа.

Задёлка — закладання, замуру-
вання.

Задёль — зарібок, задёлья.

Задёльный-зарібковый, заріб-
ный.

Задёловать, -лать — залаштуоу-
вати, -тувати, закладати, -
класти, замуровувати, -ру-
вати, направляти, правити.

Заемный — (о документе) пози-
ковый, позичковый; (о день-
гахъ, вещахъ) позичений.

Заемщикъ, -ца — позичник, -ця.

Заемъ — позика, позичка.

Зажаривать, -рить — зашкварю-
вати, зашкварити, запика-
ти, -пекти.

Зажатие — стисок, затул, за-
тисок.

Зажать — стиснути, затулити,
затиснути.

Зажелтеть — зажовтити.

Зажелтѣвший — зажовтілий, за-
жовклий.

Зажелтѣлый — см. Зажелтѣв-
ший.

Зажелтѣть — зажовтіти, зажов-
кти; зарыжѣть-запаловіти.

Зажеманиться — заманіжитися.

Заживание (о ранѣ) — загоїння.

Заживать, -жить (о ранѣ) — за-
гоюватися, загоїтися, гої-
тися, загоїтися.

Заживление — гоїння.

Заживлять, -вить — гоїти, загої-
ти.

Заживляющий — гоїливый.

Заживо — живцем, за життя.

Зажига — см. Забіяка.

Зажигание — запалювання; за-
світлювання.

Зажигатель, -ница — палій, -ка.

Зажигательный — палючий, за-
пальный.

Зажигательство — підпал.

Зажигать, -жечь — запалювати,
запалити; засвітлювати,
-тити.

Зажигаться, -жечься — запалю-
ватися, запалитися, засвіт-
люватися, -титися.

Зажиливание — захарлання, за-
маюсіння, зашатируван-
ня, привлащення.

Зажилить — захарлати, замаю-
сити, зашатирити, прив-
ластити.

Зажимать, -жать — стискати, -
снути, затискати, -снути.

Зажимный — стискальный.

Зажимъ — стисок, затисок.

Зажинать, -жать — зажинати, -
лати.

Зажинь—зажин; ужинок.
 Зажирѣлый—опасистий.
 Зажирѣть—погладшати.
 Зажиточность, — заможність, засібність, худібність, статність, спроможність, зажитість, грошовитість.
 а житочный—зажитий, заможний, засібний, худібний, статний, спроможний, грошовитий.
 Зажмуриваніе—замружіння, заплющування.
 Зажмурить — замружити, заплющити; ся—замружитися, заплющитися.
 Зажога, ветер-дыхавиця кінська.
 Зажора—підталіна.
 Зажужжать — забреніти, забринжати, задзижчати, задзичати.
 ажурчать—задзюркотити, задзюркотіти, задзюрчати, забреніти, забурчати.
 Зазвенѣть—зазеленьчати, зазеленькотіти, зазеленити, забренькати.
 Зазвонить—задзвонити, забовкати, забаламкати, забамкати.
 Зазвончикъ—дзвонець.
 Зазионщикъ—дзвонарь.
 Зазвучать — загучати; забренити; залунати.
 Заздравный—заздоровний.
 Зазеленить—зазеленити, позеленити.
 Зазеленѣть—зазеленіти; хорошо взойти—по руюватися.
 Зазимовать—зазімувати.
 Зазимье—зазимки.
 Зазнаваться.—знаться — заноситися, занестися, пишатися, запишатися, зарозуміватися, мітися.
 Зазнавшійся — роспінджений, загорділий, запанілий, пишхатий, зарозумілий.
 Зазноба—кохання, любові; коханець. коханка; замороз.
 Зазноблять, оить — заморожувати, зити; прилзобляти, бити, прикохувати, хати.
 Зазолотѣть—зазолотити.
 Зазолотиться — зазолотитися.
 Зазорный, о—ганебний, соромітний, загудливий, о.

Зазоръ—ганьба, сором, соромота.
 Зазрѣніе—докір, нагана, догана.
 Зазубривать, — брить зазублювати, зазубити, позубити, вищерблювати, — бити, пощербити, вискіпати, вискпати; виучувати на пам'ять.
 Зазуб иваться, бриться — зазублюватися, зазубитися.
 Зазубрина — зазуб, зазубець, щербина, зазубень.
 Зазубристый — щербатий, зазубуватий.
 Зазудѣть—засвербіти.
 Зазывальщикъ, ца—см. Зазыватель.
 Зазываніе — закликання, запросини, заклики.
 Зазыватель, ница—укличник, ця, закличник, ця, запрохач, ка.
 Зазывать, звать — укликати, укликати, закликати, кликати, завертати, рнути.
 Зазывный—укличний, закличвий.
 Зазывъ—заклик, зазив.
 Зазѣвать—запозіхати.
 Зазѣваться — заговоронитися, загракатися, загутатися, загалаванитися, загалкнатися, загадитися, задивитися.
 Зазяблый замерзлий, перемерзлий.
 Зазябать, бнуть — замерзати, зти.
 Заиграть — заграти; зашалить — зажировати.
 Заиграться—загратися.
 Заигриваніе — загравання; жирування.
 Заика—заника, закало, заникуватець, загакливецъ, недомова.
 Заикаться, заикнуться — заникуватися, заникнутися, загакуватися, кнутися, загокуватися, кнутися, заікатися, кнутися.
 Заикающийся—загокливий, загакливий, німуватий, заікуватий.
 Заикливый—заікуватий.
 Займодавецъ—позичайло, позичальник.
 Займообразно—упознику, позичково.

Заимобразный — позичковий.

Займственный — засяжений, позичений.

Заимствовать, — засягати, засягти, позичати, позичити, брати, переймати.

Заиндигный — зашерженний.

Заиндигеть — зашерженити.

Заинтересовывать, — совать — зацікавлювати, — вити.

Зайныка — зайчик.

Заискивание — засталаання, шилання, підстиланья, запобігання, підлашчування, піддобрювання, завилювання.

Заискивать — запобігати, засталися, завилювати, шилитися, підстилатися, підлашчуватися, піддобрюватися, піддобрятися, примилитися.

Заискивающий (человек) — забігало.

Заискриться — заіскрити, заіскритися.

Зайти — завітати, зайти, навітати.

Зайченок — зайча, зайчєня.

Зайчиха — заячиха, заєчка.

Закабаливать, — лить — затопляти, затопити, забасовувати, сувати, заневолювати, — волити, зачавати, дати, — ся — запетлюватися (переносно).

Закаблутье — закаблук.

Закадить — закадити.

Закадычный — вірний, ширий, сердешний.

Заказной — за́мовний; рекомендований (о почт. отправлєніяхъ).

Заказчикъ, — ца — за́мовник, — ца, покупецъ, пниця.

Заказъ — за́мова, загад, загадка; заборона.

Заказывать, — зать — за́мовляти, — мовити, загадувати, дати; заброняти, нити.

Закаиваться, — каяться — зарікаться, ректися.

Закаленный — гартований.

Закаливание — гартування.

Закаливать, — лить — загартовувати, — тувати; о хлѣбѣ — недопекати, — пекти.

Закалина — см. Закаль въ хлѣбѣ.

Закаль (въ хлѣбѣ) — зақал, за-

кальок, закалецъ, глєвтяк, глєвтюк; (закалка) гарт.

Закальщикъ — гартівничий, гартовничий.

Закалывать, — колоть — зақолювати, — колоти; зашлигати, заштрикати.

Закалякать — забалакати; — ся — забазікаться, забалакаться.

Закалять, — лить — гартувати, загартовувати, — тувати.

Закаляться, — литься — загартовуватися, загартуватися.

Закаменелость — скам'янілість.

Закаменѣлый — скам'янілий.

Закачивать, — кончить — кінчати, закінчити, викінчувати, викінчити.

Закапать — закрапати, покапати, покапотіти; (учащенно) заляпотіти; (платье при въѣдѣ) покидатися.

Закапризничать — заковирзувати, закомезитися, завередувати, заохторитися, зазимерити, забришкати, забришкатися, загадакатися.

Закапчивание — зақопчення, закурєння, задимлення.

Закапчивать, — тить — зақопчувати, зақоптити, закурювати, — рити, задимляти, — мити.

Закапывание — зақопування.

Закапывать, — копать — зақопувати, зақопати.

Закараулить (начать сторожить) — зачатувати.

Закаркать — закрукати, закрикати.

Закармливание — загодовування.

Закармливать, — кормить — загодовувати, дувати.

Закартавить — загаркавити.

Закаъ (солнечный; географ.) захід; (сніжный, скользкий) — забіг.

Закачивать, — тить — зақочувати, тити; уқочувати, — тити; укачувати, — чати; (завозить экипажи, возы) зачочувати, — чити.

Закачиваться, — титься — зақочуватися, зақотнитися; (о солнцѣ) заходити, зайти; (о саняхъ) замелювати.

Закачаться — загойдатися, зақолдинатися, зателіпатися.

Закачивать, - тить — заточувати, -чити, заочувати, -тити.

Закачивать, - чать — заколихувати, заколихати, заколисувати, заколисати, гойдати, загойдати.

Закашивать, - сить — закошувати, -сити.

Закашлять—закашляти: (сухимъ кашлемъ) закахикати; сильно, глухо) - забухикати.

Заквасать—закрюкати, закумати.

Закваска—отора, квас, рс-квас, розчина.

Заквашивать, - квасить—учиняти, учинити, заквашувати -квасити.

Закивать—закивати.

Закидной—закидный.

Закидывать, - кидать -кинуть-закидати, -кинути; занежаювати, хаяти, занедбувати, -бати; засипати, -сипати.

Закипать, -пѣть—кипѣти, закипѣти.

Закипѣвший—закипѣлий.

Закаисать, - снуть—заквашуватися, закваситися, -квасити, -сквасити.

Закаислый—сквасѣний.

Закаись, хим.—закис.

Закаичиться—запишатися, заприндитися, запиндючитися.

Закаишѣть—закомешитися.

Закладка (основаніе зданія, и пиршество по поводу закладки) закладини, закладчики, закладщини; (въ книгѣ) заставка; (лошадей) запрягання; (камнемъ) замурування.

Закладная—заставный лист.

Закладной, заложенный—заставный.

Закладчикъ, -ца — заставник, -ця.

Закладъ—(залогъ) застава, застав, застаново; (пари) заклад, заліжка.

Закладывать, -жить—(въ залогъ) застановляти, -вити, заставляти, -вити, дати ■ заставу; (замаскивать) замаскувати, -мостити; (лошадей) запрягати, -гти; (камнемъ кирпичемъ) — замурува-

ти, замурувати; (засаживать, затерять) запроторивати, -рити, заподіти; (дыру)-затикати, -ткнути, заладати, -сти; (вдѣлывать полки въ шкафъ напр.) заяровувати, -рувати.

Заклеивать, заклевать — заклеивувати, заклеивати, заклеивувати, бати.

Заклеивать, -клеить - заплѣтати, -пити, закаручувати, -чити.

Заклеймить, отмѣтити — потѣривувати; нап'ятнувати, заплѣмити, позначити.

Заклепка—нюга.

Заклепывать, -пать — нютувати, -нютовувати.

Заклинаніе—заклін, заклинан-ня.

Заклинатель — заклипач. -ка; (фокусникъ) забаяч. -ка.

Заклинательный — заклятый, заклипальный.

Заклипать, -клясть — заклипати, заклѣсти, заікати, -ректи, уклоняти, -нити; (ворожить) забаяти.

Заклиниваніе—заплішування, клинцювання.

Заклинивать, -нить, — заплішувати, заплішити, клинцювати, заклинцювати.

Заклинивши—узпліш.

Заклинка—см. Заклиниваніе.

Заклинокъ (клинышекъ)—заплішка.

Заклоноотать—заклокотѣти, забурчѣти, забублѣтѣти.

Заклохтать — заклохтѣти.

Заклубиться—заклуботѣтис.

Заключать, - чить — (утверждать, рѣшать), ухвалѣти, -лити, покладати, -хлѣсти, постановляти, -вити; (выводить слѣдствіе) висновувати, -снувати, виводити, -вести; (запирать, брать подъ стражу) замикати, -мкнути, засклепити, увязнѣти; (содержать въ себѣ) мати в собі, містити, обіймати; (окончить) закінчати; (мирѣ) замирати, -рити.

Заключаться—міститися, замикатися.

Заключеніе—(выводъ, послѣдствіе, умовакляченіе) за-

свежон, результат, силе-
гизм; (мѣсто заключенія)
в'язниц; кінєць, закінчен-
ня; (въ тюрьму)-замикання,
ув'язнення; (мира) замирен-
ня.

Заключенный (въ тюрьму) —
замкнений, в'язень, реш-
тант.

Заключительный — останній,
остаточный.

Заключить—заканючити.

Заклятіє—закляня.

Заклятый (заколдованный)—за-
кляклий.

Законанный—закутий, укутий.

Законать—укувати, закувати;
забити; занютовати.

Законька—закарлючка.

Законьрять—закопирсати.

Законный—зашкурний, під-
шкурний.

Законачивать, лотить — заби-
вати, бити.

Закондованный—обчарованный,
зачарованный, заклятый.

Закондовывать, донать — зача-
ровувати, рувати, зачакло-
вувати, - лувати, обчаре-
вувати, рувати.

Законобать—заколивати, за-
колихати, захитати, захи-
литати; ся-захитатися, за-
колихатися.

Законесить—заколувати.

Законник—правник.

Законно—правно; справедли-
во, слушно.

Законнорожденный — право-
ложный.

Законность—правність; спра-
ведливність, слушність.

Законный—правный; справед-
ливый, слушный; (о женѣ,
мужѣ) шлюбный.

Законъдѣ — правознавецъ,
правник.

Законъдѣніе—правознавство.

Закондатель, -ница- законода-
вецъ, -ница, праводавецъ,
-ница.

Закондательный—законодат-
ный, законодавчий, право-
давчий.

Закондательство—законодав-
ство, праводавство.

Законпачивать, патить —гло-
бити, заглобити.

Законположеніе — праводав-
ство; закон, право.

Законопреступникъ — право-
ломєць, винуватник.

Законопреступный — право-
ломный.

Законоученіе—віровчення.

Законоучитель, -ница — віров-
читель, -ка.

Законоконтраговать — домовити,
посидати, приєднати.

Законъ—право, закон, закон,
установа, віра.

Закопаться (углубиться в
что)—занипоритися.

Закопка—закопування.

Закопощиться—закомешитися.

Закоптыть—задимити, заку-
рити.

Закопченный-кадний, закопті-
лий, закурений, задимпений,

Закопъ—шанєць, закіп.

Закорєнѣлость—закорєнїлість,
запєклїсть.

Закорєнѣлый — закорєнїлий;
запєклий.

Закорюка—гак, закарлючка;
перешкода, завада.

Закорючивать, -чить — зако-
цюрбувати, бити, заканд-
зюблювати, бити, закарлю-
чувати, чити.

Закорючий — кандзюбува-
тий, карлючкуватий.

Закорючка—закарлючка.

Закоряеть—закоржавіти; за-
чухугъ-зачучєрїти.

Закоснѣлость—забісованість,
заклякїсть, запєклїсть,
закоржавїлість, затверді-
лість.

Закоснѣлый — забісований,
закляклий, запєклий, за-
коржавїлий, затверділий.

Закоснѣть—заклякти, заклак-
нути, закоржавїти, затвер-
діти.

Закостєнѣлый—скостєнїлий.

Закостєнѣть—скостєнїти.

Закоулистый — закамаркува-
тий, закапелкуватий, захо-
дєнькуватий.

Закоулки—хихольки, хахуль-
ки.

Закоулокъ, уголокъ-заходєнь-
ка, закамарок, закапелок,
закут, підра, заулок.

Закочевать—затабурувати.

Закочєнѣлый—задублий, зах-
ляклий.

Закочєнѣть—задубити, заклак-
ти.

Закрадываться, - красться —
закрадатися, — крастися,
підкрадатися, - крастися.

Закраивать, - кроить — закрою-
вати, - іти.

Закраина — беріг, окровка, ок-
райка; (заледки) шерех,
шерешень.

Закрапывать, - пать — закрапа-
ти, - крапати.

Закраска — офарбування, за-
фарбування.

Закраснить — зачервоонити.

Закраснить — зачервоонити.

Закрасоваться — закрусувати
ся.

Закрашивать, - красить — за-
фарбовувати, - бувати.

Закривина — закарлючка, за-
верт, закрут.

Закривить — закривити, за-
гнути.

Закривиться — закривитися.

Закричать, - заарепетувати, за-
галасувати, загукати; (о
курахъ) засокотати; (о гу-
скахъ) закахкати; (о гу-
скахъ) загеротати, загеро-
тати; (о индюкахъ) за-
гелгати; (о лебедяхъ) за-
ячати; (о чайкѣ) закигикати;
(о свинѣ) закувікати.

Закрой — крайня; плоть. —
рівчак.

Закройка — крайня.

Закройня — швальня.

Закройщикъ, -ца — закрывач-
ка.

Закромъ — сусік, засік, засіка,
переруб.

Закругление — округління.

Закруглять, - лить — викругля-
ти, - лити.

Закружить — закружити, за-
крутити, завертѣти, замо-
рочити.

Закружиться (о головѣ) — замо-
рочитися, замакітритися.

Закрутенъ — нурт, чорторий,
вир, крутінь.

Закрученный — закручуваний.

Закручивать, - крутить — закру-
чувати, - тити; обкручува-
ти, - тити, завивати, - нуті;
підгинати, підігнути, зака-
сати; -ся закручуватися, -ти-
тися.

Закручиниться — закуритися,
засмутитися.

Закрывать, - крыть — зачиняти,
- нити (дверь); затуляти, -ли-
ти, захиляти, -лити, засло-
няти, -нити; (собой) засту-
пати, -пити, заступати, за-
стіняти; (глаза) заплющу-
вати, - щити, склеплати, -
пити.

Закрытие — зачинення; замк-
нення; закінчення; припин.

Закрышка — накришка.

Закръпа — зміцень; пастка, па-
вучок.

Закръпление — уміцнення.

Закръплять, - пить — уміцняти,
- нити, зміцняти, - нити.

Закръпощать, - стить, — закрі-
пощати, закріпостити, -ся.

Закрючивать, - чить — закарлю-
чувати, -чити, закарлююбу-
вати, -бити.

Закръхтѣть — закректати.

Закудахтать — Закудкудакати;
о насѣдкѣ — закувкати.

Закудрявьтъ — закурчавити.

Закуковать — закувати.

Закукурекать — закукурікати.

Закулисный — залаштунковий.

Закупать, закупить — закупати,
закупити.

Закупка — закуп.

Закупной — закуплений; закуп-
ний.

Закупорить — зашпунтувати,
закоркувати, затулити, за-
гнути.

Закупориться — зашпунтувати-
ся, закоркуватися, затули-
тися; (о ранѣ) — заснітитися.

Закупорка — шпунтування, кор-
кування, затикування; -сосу-
щовъ — Засніт.

Закупщикъ, -ца — Закупень, пе-
рекуп, закупница, пере-
купка.

Закуривать, - рить — закурювати,
закурити, задимляти, -мити;
запалювати, -лити (отрубкѣ,
папиросѣ); запивати, -пити.

Закусать — Загризти.

Закуска — (заѣданье) заїжка;
(десертъ) заїдки; (предъ
завтраком) породок; (під едь
обѣдомъ) передобідок; (предъ
ужиномъ) підвечірок.

Закусывать, - сить — угризати,
-зти; закусювати, перекусю-
вати, -сити, заїдати, заїсти.

Закутить — загуляти, загуля-
тися.

Закуть—закуток; оборо. хліб.
 Закутывать, -тать—затушкову-
 вати, утушковувати, кува-
 ти, кати.
 Захутываться, -таться—затуш-
 коуватися, куватися, утуш-
 коуватися, куватися.
 Заладить-товкти, торочити,
 правити.
 Залажнвать, -ладить—Залагод-
 жувати, дити.
 Залакировать—положити.
 Заламывать, -ломать, -мить—
 Заламувати, -мати, загина-
 ти, гнути; правити, запра-
 вити.
 Залаять—загавкати, загавко-
 тити, забрехати.
 Залгать—забрехати; ся-забре-
 хатися.
 Залегать, залечь—залагати, -
 лягти, засідати, -сісти; (вко-
 рениться) заковизти, зако-
 визнути.
 Заледенѣть—зледеніти, по-
 крижніти.
 Заледки (закраина)—шерех,
 шершень.
 Залежалый—залеглий
 Залеживаться, -жаться—зале-
 жуватися, залежатися, зле-
 жуватися, жатися; вилежу-
 ватися, влечатися; за печ-
 кой—запичкуритися.
 Залечь-завага (неисполн. дѣла,
 бумага); завала, шар (о горн.
 породах); переліг, обліг (о
 полѣ).
 Залепетать—забелькотати, за-
 лепетати, защебетати.
 Залетать, залетѣть—залітати,
 залетіти, залинути, зашу-
 гати.
 Залетный—перелітний; (объ
 удал, молодцѣ) хвасткий.
 Залеть—переліт; (о молодцѣ)
 аух.
 Заливальный—Заливний.
 Заливать, залить—заливати, -
 лити, залляти; (о водѣ)—
 обіймати, обняти, понімати,
 поняти.
 Заливка—заливання.
 Заливкой—заливний.
 Заливъ- (рѣчн.) сага, закосок,
 заводот, заводъ; (тихий ук-
 ромный) забіг, (морс.) затока.
 Заливанный—зализанный.
 Зализывать, -зять—зализува-
 ти, -зати.

Заликовать—утішнитися, зра-
 діти.
 Залихватскій—голінний, хваль-
 кий, меткий, шпаркий, зав-
 зятый, моторний.
 Залишек—Зайкина.
 Залоговой—заставний.
 Залогодатель, -ница—застав-
 ник, -ниця.
 Залогъ—застава.
 Заложенное—заставщина.
 Заложенный, заладной—за-
 ставний.
 Заложить—заставити;—зате-
 рять, запрятать—запрото-
 рити, затасувати;—основать
 —зафундувати, закласти;—
 дерномъ—задернувати.
 Заложник—заручник
 Залой (полсводѣ)—затон, по-
 вий, повідь.
 Заломный (о напитокѣ)—міц-
 ний.
 Залосниться, заблестѣть—за-
 лисніти.
 Залпъ—нипал, торох, зальва.
 Залупливаться, -литься—залу-
 плюватися, залупитися.
 Залучать, -чить—залучати, -чи-
 ти.
 Заль—заля, саля.
 Зальнуть—заткнути, засні-
 титися, забитися.
 Зальзать, -зть—утасуватися,
 утасуватися, утаскаться.
 Зальниться—залінуватися, за-
 ледащити.
 Зальпливать, -пить—заліплю-
 вати, заліпляти, заліпити;
 (засыпать сыпучимъ тѣ-
 ломъ) забузувати, забурти-
 ти; (снѣгомъ окна) замуру-
 вати; (пирогъ и т. п.) защи-
 лувати, -пнути.
 Зальсь, раст. *Ajuga genevensis*—
 суховершки.
 Зальтовать—залітувати.
 Зальчивать, -чить—загоювати,
 загоїти, заліковувати, кува-
 ти, виліковувати, лікувати,
 корувати, закорувати.
 Залюбезничать—залищатися.
 Залюбоваться—замилуватися.
 Залюбопытствовать—зацікави-
 тися.
 Залягать—забрикати.
 Замазка—замазка.
 Замазуга (съ грязнымъ лицомъ)
 —замураа, замазура.
 Замазывать, -зять—замазувати

- замазати, замашувати, ма-
стити, зашмаровувати, ру-
вати, заліпляти, пити; за-
мурзувати, замизувати.
- Замаливати, -лити—замолюва-
ти, замолюти, покутувати,
відпокутувати.
- Заманивати, -нити—уманюва-
ти, нити, замандувати, на-
дити, принаджувати, нади-
ти.
- Заманиха, раст. *Nitraria Scho-
beri*—золотуха.
- Заманка—ваблення, приваб-
лення, принадження; поваб,
припада, приваб.
- Заманчивість—поманливість,
привабливість, привабливість,
повабність, принадність, за-
ласність, приваба.
- Заманчивий—принатний, по-
манливий, привабливий,
привабний, повабний, за-
ласний.
- Замарашка—замазур, замазу-
ха, забовтанка, талаяпалка,
забовтюха, забрюха, задрі-
па, затьопа, нехлюя.
- Заморивати, -морить—заморяти,
заморити, уледекувати, -ка-
ти, улопокувати, -кати, ухор-
кувати, -кати, унігати, уні-
гати, захарчовувати, -чувати.
- Замаривати, -рати—бруднити,
забруднити, багнити, забав-
нити, капяти, закаляти; пе-
рекреслювати, -лити, вима-
зувати, -зати; чорнити, об-
чорнити.
- Замаскировать—заличкувати,
замаскувати.
- Замасливати, -лити—маслува-
ти, замаслувати; смальцю-
вати, масльонити, замасль-
онити, сластьонити, зас-
ластьонити, ялозити, зая-
лозити.
- Заматертість—застартість;
затвердість.
- Заматеріть—застаріти; затвер-
діти.
- Замативати, -тати—замотувати,
замотати; гайнувати, прогай-
нувати, мантачити, проман-
тачити; зашатиришити, тру-
сити, затрусити, кивати,
закивати.
- Замативатися, -мотатися—ух-
рочуватися, -титися; зашах-
ратися.
- Замахати—замахати; затріпа-
ти.
- Замахиванье—заміряння.
- Замахиватися, -нутися—заміря-
тися, заміритися, наміряти-
ся, наміритися.
- Замачивание—замочування.
- Замачивати, -мочити—замочу-
вати, замочити; (зашлепати
грязью) забейкати, задріпа-
ти, забовтати, забовтати-
ся, зальопатися.
- Замачиватися, -читися(мочей)—
защикатися, зацятися.
- Замашка—звичка, навичка;
(мужск. стебли конопли)—
плоскінь.
- Замашивати, -стити—замощу-
вати, замостити; буркувати,
забуркувати, брукувати, за-
брукувати (о шоссе, мосто-
вой).
- Замаятися—утомитися, нато-
митися.
- Замедленіе—загайка, загай,
загаювання, забара, забар-
ність, загайство, обая,
проволака, гаюнка.
- Замедлять, -длитель—забаряти,
забарити, забавляти, -бави-
ти, гаяти, загаяти; промед-
литель—затамувати, задляти-
ся; -ся—баритися, гаятися,
забавлятися, бавитися.
- Замелькати—замігати, зама-
ячити, заблімати.
- Замельть—обміліти.
- Замерещиться—приверзтисся,
замріятися, заріятися.
- Замерзание—замерзання, за-
мороз.
- Замерзати, -знуть—замерзати,
замерзти; (тонкий ледомъ)
зашерхти, замерхнути, за-
мерхти (объ окнахъ) забур-
тити, замуруватися; (о гря-
зи) закаубнути.
- Замерзший, мерзлый—замерзлий.
- Замерзлый—замерзлий, замер-
твільний.
- Замерзло—заскнішши, за-
мершши.
- Замерзтвільный—замерзлий, за-
мертвільний, заскнілий.
- Замерзнуть—заміготіти, замиг-
тіти, баблматити.
- Замерзший—замерзлий.
- Замотати, -мести—замотати, за-
мостити; загортати, -фати;
замазати, -пати.

Заметаться—закидатися, замешитися, заборсатися.

Заметывать, тать—закидати, кинути; сшивати, пошивати.

Заметь—завля.

Замечтать—замарити; -ся—замаритися.

Замигать—замиготіти, замигтіти; закліпати, заморгати, (глазами).

Заминать, мять—місяти, замісити; затоптувати, -тати; затирати, затерти; зацитькувати, зацитькати; -ся—затинатися, затятися, заникуватися, -пикатися.

Заминка—загайка, зупинка; замишування; заміс.

Замирать, мереть—замірати, замерти, замірати, -вмерти, засклівати -скліти, омірати, омерти, мліти, умлівати; отерпати, отерпнути.

Замирение—примир'я.

Замирать, рить—примирювати, рити.

Замкнутость—затайливість, уваженість, відлюдність.

Замкнутый—затайливий, уважений, відлюдний, -о.

Замковый—замковий.

Замлеть—отерпнути, здеревніти, заніміти; зомліти.

Замогильный—замогильний; тогосвітній.

Замокать, -кнуть—замокати, замокнути, замокти; -оть дождя—задощитися.

Замокъ—замок, палац.

Замокъ—замок, колодка; -ружейный—замок.

Замолвить—сказати, мовити.

Замолкать, -кнуть—замовкати, замовкнути, замовкти, ушудіти.

Замолоть—замолоти, замолотити.

Замолчать—уклякнути, ушудіти, замовкти.

Замораживание—морозіння, заморозження.

Замораживать, -зить—заморозувати, морозити, заморозити.

Заморгать—заморгати, заблмати, залупати.

Заморенный—замужений, уняганий, ухорканий, улопканий, захарчований.

Замороженный—заоложений. **Заморозки**—приморозки, зазімки.

Заморосить—замржити.

Заморочить—запморочити.

Заморский—заморський.

Заморышъ—замірок.

Замостный—замостовий.

Замохнатъ—зеолохатити.

Замочникъ—замкаръ, колодник.

Замочный—замковий.

Замошенничать—зашахрувати, зашатирити.

Замудрить—замудрувати.

Замужемъ—заміжжю, замужжю.

Замужество—заміжжя.

Замужняя—заміжня, замужня, мужня.

Замужъ—заміж.

Замуравливать, -вить—поливати, -лити.

Замурлыкать—замрукати, замуркотати, заворкотати, замугикати, закурникати, замурмотати, захарамаркати.

Замусливать, -слить—замурзувати, замурзати, замурзатися, замусолювати, муслити.

Замутить—закаламутити, сколотити, збити; замудити.

Замутить—замутитися, закаламутитися.

Замученный—замученный; (на смерть) замордованный; (истязаниями) —закатованный.

Замучивать, -чить мучити, замучити; (на смерть) замордовувати, дувати; (истязаниями) закатовувати, тувати.

Замша—земш.

Замшевый—земшований.

Замывать, замьть (плохо вымыть)—забавувати, забанити.

Замысль, намерение—задум, загад.

Замысловатость—метикуватість, штучність, вузлуватість, штудерність, хитрість.

Замысловатый, о—метикуватий, штучний, вузлуватий, штудерний, хитрий, о.

Замычать—замукати, замугикати.

Замычка—замикання; засувка, защіпка; (въ насосъ) дляпа.

Замышлять, -лить—замышляти,
замисляти; заміряти, -рити,
Заміна—переміна.
Заміненіє—заступненія; юрид.
підстава.

Замінительный—замінний.
Замінь, обмінь—заміна.
Замінять, -нить—перемінати,
перемінити, заміняти, -нити;
заступати, -пити.

Замѣститель, -ница—заступ-
ник, -ниця.

Замѣтка—замітка, знак, заз-
начка, нотатка; прикмета.

Замѣтливость—уважність, кміт-
ливість.

Замѣтливый—уважний, кміт-
ливий.

Замѣтность (примѣтность)—
зазір, признатність, завид-

ність.
Замѣтный, выделяющийся—
признатний, завидний, на-

зірний.
Замѣчаніє (наблюденіє)—посте-
рігання, спостереження;
(примѣчаніє) увага; (укорь)
закид, нагана, вимова.

Замѣчать, -тить—(подмѣчать)
завважати,—бважити, умі-
чати, уметити, умітити, ук-
мічати, укмитити, устрочу-
вати, -чити, назирати, -зори-
ти, постерігати, -гти, намічу-
вати, -мітити, забачати, -ба-
чити, закмічувати, -кметити,
прикмічати, -кмітити; (обоз-
начать) назначати, -значити;
(дѣлать выговоръ) докору-
ти, -рити, вимозляти, -вити.

Замѣченный (заподозрѣнный)—
пристрічений.

Замѣшательство (суматоха)—
заяття, замяття, замішка,
замішанина, замішання; (не-
устройство) нелад, непоря-
док; (въ работѣ) перебайка.

Замѣшивать, замѣсить—міси-
ти, замісити.

Замѣшивать, -шать—замішува-
ти, мішати, замішати; умі-
шувати, -шати, заплутувати,
-тати; -ся—втручатися, -тати-
ся, устрявати, устряти (вмѣ-
шиваться); замулюватися,
замулитися (смутиться, за-
мяться).

Замѣшкаться—продовганити-
ся, забаритися, загаятися.

Замѣщать, замѣстить—засту-

пати, заступати; обсаджати-
дити.

Замѣщеніє—заступленія, за-
ступання; обсада, обсажден-

ня.
Замѣть (дѣло)—заметушати,
затасувати.

Замѣяться (замѣшаться)—заму-
литися.

Замаякуть—заядкати, заяв-
чати.

Занавѣска—фіранка, опона, за-
пона.

Занавѣсочный—фіранковий.

Занавѣсъ—заслона, завеса.

Занавѣшивать, -вѣсить—запи-
нати, -п'ясти, завішувати, -
сити, заслоняти, нити.

Заначальствовать—застарши-
нувати.

Занашивать, -носить—заношу-
вати, -носити, замигувати, -
мигати.

Занегадовать—обуритися.

Занедосужиться—заніколитися.

Занемогать, занемочь—неду-
жати, занедужати, хорува-
ти, захорувати.

Занесеніє—заносини.

Занесенный (въ списки) опи-
саний, зареєстрований; (снѣ-
гомъ, о дорогѣ)—забійстий.

Заниманіє—позичання.

Занимательность—цікавість,
інтересність.

Занимательный, о—цікавий,
інтересний, о

Занимать, -нять—позичати, по-
зичити; (должность, приходъ,
кафедру) обіймати, -мити,
запосідати, -сісти, обсаджа-
ти, -дити; (овладѣвъ ть) осяга-
ти, -гти, осідати, осісти; (ин-
тересовать) цікавити, заці-
кавити; (развлекать) бави-
ти, забавляти, -вити; (пре-
граждать дорогу) заступати,
-пити; (наполнять ч.л. чѣмъ
нибудь) заповоажувати, -
нити, заповоажувати, -судити;
(подъ жильемъ) замышку-
вати, -кати.

Заниматься, -няться—(объ уча-
щихся) учитися; (упраж-
няться, трудиться) рбити,
прцювати, справувати; (из-
возомъ) хурманувати;—за-
рѣ—ззоряти, зазоріти, за-
зорятися, на світ благосло-
влятися, на світ займатися.

Занищестновать — застарцювати, зажебрати.
 Заново—заново, наново.
 Заногтица — задра, задірка; ноготьдъ, *Paranailum* — во лос.
 Заноза—скалка, скабка, шпичка, заскаба, заскалка, дерево; (сутяга) позивайло; кохання, любові.
 Занозистый—чваруватий, зачіпливий, задержуватий, уїдлиивий.
 Занозить—заскепити, скаляти, заскалити, підколоти, за-скаблювати, заскабити, по-скабити.
 Заноровиться (о лошади)—заба-сувати.
 Заносить, -нести—заносити, -нести; (снігомъ) завівати, -віяти, буртити, забуртити, засипати, -сипати, заміта-ти, -мести; (въ списки) уя-сувати, ревструвати, заре-струвати; (въ журналъ, книгу, и. т. д.) вписувати, -сати; (иломъ) примулювати, -мулити, замулювати, -мули-ти; (чепуху) загедзелити.
 Заноситься, стись—заноситися, занестися; бундючитися, пишатися, чванитися.
 Заносный—занесений, прибут-ний.
 Заносчивость — пиха, зарозу-мілість.
 Заносчивый—пихатий, зарозу-мілий.
 Заносъ (сугробъ)—замет, за-мета, забій;—собр.: завада; анат.—вибрудок.
 Заночевать—заночувати.
 Зануздывать, -здать—нагнузду-вати, нагнуздати.
 Занѣмѣть, онѣмѣть—заніміти.
 Занятіе—(трудъ) работа, пра-ця; (заемъ) позичання; (за-владѣніе) посідання, займан-ня.
 Занятой (за аленный работой)—зацізний; (взятый взаймы) позичений.
 Заоблачный—надхмарний; по-захмарний.
 Заогородный—загородній.
 Заодно (срау)—разом, за-одним заходом; (вмѣстѣ) спільно, згідно, за гурт.
 Заорать (закричать)—зажелі-

пяти, зацептувати, загу-кати.
 Заоръ—обміжок, обміжок.
 Заосгивать, -рять, -ся—загост-рювати, загострити, -ся; (о клннѣхъ)—захвостувати, -стати.
 Заостренный (на верхнемъ мочѣ)—захвостуватий.
 Заохать—заохати.
 Заочно—узаочі, позаочі.
 Заочный—позавічний, заочний.
 Западать, -пасть — западати, -пасти, завалюватися, -лити-ся; ховатися, сховатися; хо-ватися, захогатися; сідати, сісти; лягати, -гти, заско-кувати, -скакотити.
 Западать (начать падать)—за-падати.
 Западина (долина)—западня, западок, під.
 Западный—західний.
 Западня—хапка, пастка, лап-ка; (силокъ) сільце; (кап-канъ) стугиця.
 Западъ—захід.
 Запалдывать, -поздать — опі-нятися, -нитися, пізнитися, запізнитися, спізнитися, -литися.
 Запавать, -паять — лютувати, залютувати.
 Запавать, -поить — споювати, споїти, розпоювати, -поїти.
 Запайка—лютування.
 Запакощивать, -стить — загід-жувати, загідити, запаскуд-жувати, -кудити.
 Запалзывать, ползать, -ползти, залазати, залізати, -лїзти, заплазевувати, -зувати.
 Запальчивость—запалистість, запальоність, запальча-стість, поперхливість, пал-кість, загорілість, непомір-кованість.
 Запальчивый—запалистий, за-пальожий, запальчастий, поперхливий, палкий, заго-рілий, непоміркований.
 Запаривать, -рять—запарювати, запарити.
 Запарывать, -пороть—розпорю-вати, -роти; загікати, -сікти, забивати, -бити.
 Запаршивѣть — зашолудивіти, запаршивіти.
 Запасать, -сти—запасати, за-пасти.

Запасливый—запасный.
 Запасной—запасный, поклад-
 ный, припасный.
 Запасаться, пасти́сь — приза-
 пасува́тися, призапаси́тися.
 Запась—поклад, припас, зайви-
 на, запас.
 Запахивание—заоривание, обра-
 ма.
 Запахивать, хать—заоривати,
 зорати.
 Запахивать, хнуть—запинати,
 нясти, загортати, рнути.
 Запахнуть—запахнути, запахи-
 ти, запахтіти.
 Запахь—пах, пахно, дух, пах-
 нота; горѣлаго—шмаляти-
 на, смалятина; сильный,
 удушливый—задуха; непри-
 ятный—смородь, сморід.
 Запачканый—забрудненый, за-
 дріпаний, запещканий, за-
 каляний.
 Запачкать—забруднити, пока-
 ляти, запещкати, завалы-
 ти. Отсканировалъ Рослав.
 Запачкаться — забрудниться.
 умазаться, замазаться, за-
 мазуриться, замармузито-
 ся, заработать, уробиться,
 забрукаться.
 Запашка—см. Запахивание.
 Запашной—ополостый.
 Запекать, - печь—запекати, за-
 пекти.
 Запекаться, -печься—запекати-
 ся, запекітись; (о губахъ) за-
 смагнуты.
 Запекшійся — смажний (объ-
 устахъ).
 Запеленать—уповити, сповити.
 Запертый—замкнений.
 Запестрить—замережити.
 Запестрьть—зарябіть.
 Запечалиться — засмутиться,
 зажуриться, засумувати.
 Запечатлѣвать, тлѣть—дачати,
 дати у знаки, відзначати,
 відзначити; -ся —датися у
 знаки, відзначитися.
 Запечатывать, -тать—запеча-
 тувати, запечатати; заліпля-
 ти, -пити.
 Запечный—запичный.
 Запивать, -пить—запивати, за-
 пити; запіячити.
 Запивоха—пійак, п'яниця.
 Запиливать—затирликовать, за-
 цигикати.
 Запидить—запилати.

Запинание—завада, запона, по-
 решкода; вагання.
 Запинаться, запнуться—зати-
 наться, затнутися, затити-
 ся.
 Запинка—запинка.
 Запирание—замикання.
 Запирательство—затин.
 Запирать, -реть — замикати,
 замкнути; (на крючокъ) за-
 щипати, защіпнути; (заса-
 дить) заквасувати, заскле-
 пити.
 Запираться, -реться — замика-
 тись, замкнутися; (на крю-
 чокъ) защіпатися, защіпну-
 тись; (крѣпко, закупорить-
 ся) зашпунтуватися; заскле-
 пляться, -питися; (не при-
 наваться) затинаться, -тяти-
 ся, запрецаться, -претитися.
 Запировать—забалувати, за-
 бенкетувати, забалювати.
 Записка—(писулька, письмо)
 мелулка, цідула; (записыва-
 ніе) запис, записування;
 (замѣтка) нотатка; (множ.
 ч.—временникъ, книжн. из-
 дание) записки, денник.
 Записной—записный; (о долгѣ,
 доходѣ, числящемся по сче-
 ту, не наличномъ) рахунко-
 вий, нотатковий; (отъявлен-
 ный) завязтый.
 Записчикъ, -ца—нотоник, -ця
 нотатник, -ця, записуча, -ка.
 Запись—запис, записка; цер-
 ковная—упис; дарственная—
 даровинный лист; запро-
 дажная—запродавчий лист;
 рядная—виновий лист; раз-
 дѣльная—дѣлчий лист; мѣ-
 новая—замѣнный лист.
 Запищать—запискотати, запи-
 скотіти, закавчати, запи-
 щати.
 Заплакать—заплакати; (шутл.)
 зарумати, удрати рюмка.
 Заплата—лата, латка.
 Заплатить—заплатити, выпла-
 тити.
 Заплатникъ, -ца—голодренець,
 -нка, обшарпанець, -нка.
 Заплатывать, -тать—залатува-
 ти, залатати.
 Заплесывать, -плесать—заплю-
 вувати, заплювати, зачви-
 ркувати, -кати.
 Заплескать (о водѣ)—заплю-
 скати, заплескати.

Заплескивать, -снуть—заплюс-
кувати, плюскати, -снути.
Заплески—виплюски.
Заплетание—заплітання.
Заплетать, заплести—запліта-
ти, заплести; заплести дыру
въ заборѣ—запручувати, -
прутити; -ся—заплітатися,
крутитися, кучерявитися.
Заплетаться, -плес-ся—заплі-
татися, заплестися.
Заплечный—зараменный; — ма-
стерь—кат.
Заплечье—запліччя.
Запломбировать — заплѣмбу-
вати.
Заплутовать — зашахрувати,
захаальшувати.
Заплывать, -плыть—запливати,
запливати, заплинути.
Заплѣсневѣлый—запліснявий,
побутнілий, зацвілий, плі-
снявий.
Заплѣсневѣть — запліснявити,
побутніти, зацвісти; -о тво-
рогѣ—поснядіти.
Заплѣшивѣть—залісіти, вили-
сити.
Заплюснѣе, анат.—п'ятка.
Заплясать — затацювати, за-
гопцювати.
Заповѣдный—казаний.
Заповѣдывать, - дать—наказу-
вати, -зати; забороняти, -ни-
ти.
Заповѣдь—заповідь, заповіт;
наказ, приказання.
Заподозрить—зазорити, підоз-
рити, поріхувати (на кого).
Заподозрѣнный—підозренний,
вазорений, призерений, при-
стрічений.
Заподряжать, -рядить—домов-
ляти, -мовити.
Запоздалый—пізній, запізнѣ-
ний.
Запой—запій.
Запойть—упоїти.
Заполаскивать, - скать, -снуть—
заполіскувати, заполоскати.
Заползать—заплазувати.
Заполнение, скопление—повне-
ча.
Заполоть—заполоти.
Запоминание—запам'ятування,
затямління.
Запомнить — запам'ятати, за-
тамити, узяти в помку.
Запонка—шпонька, шпінка.

Запопасть—застукати, злебедати.
Запорашивать, -рошить—запо-
рошувати, -шити.
Запорожецъ—запорожець, за-
порожчик.
Запорожскій—запорожський.
Запорожье—запоріжжя.
Запоръ (завдвижка)—запір, за-
сув; (медіц.) заперет, за-
кріп; (ветер.) чемер.
Запоститься — запостити, за-
посникувати.
Запостничать—запостувати.
Запотѣлый—спітнілий.
Запотѣть—спітніти.
Започивать, -чить —засинати,
заснути.
Запошивать, запошить—при-
вертати, повернути.
Запошивка—пішва.
Заправило — верховода, ору-
дарь, орудник, привідця.
Заправлять, -вить—направляти,
вправляти, -вити; орудува-
ти, верховодити; (о кушаньѣ)
затерти, затовкти, забіли-
ти, засмажити.
Заправскій, настоящій—істиній,
існій.
Запраздничать—засвяткувати.
Запрашивать, -сить—(о цѣнѣ)
заправляти, правити, за-
правити; дорожитися, по-
дорожитися, загарувати,
зацурувати; запрошувати,
сити; зачитувати, -тати.
Запретительный — казанний,
заборонний.
Запретный—казаний, зобо-
ронений.
Запретъ—казак, заборона.
Запрещать, -тить, -ся забороня-
ти, заборонити, казувати, -
зати, -ся.
Запрещение—казак, заборона,
заборонення.
Запрещенный—казаний, за-
боронений.
Запрещено—казано, заboro-
нено, невільно, не дозво-
ляється.
Запривередничать — завереду-
вати, закомечитися.
Запримѣтить — спостерегти,
укмітити, зауважити, уба-
чити.
Заприхотничать—завередувати,
заприндиритися, закомечитися.
Запродавать, -дать — запроду-
вати, запродавати.

Запродажа—запродаж, запродажня.

Запродажная записка—уступное письмо, запродавчий лист.

Запродажный — запродавчий, запродажний.

Запрокидывать, - кинуть—захлести, выхлести, - лить, закидать, кинуть.

Запропадать, - пасть—запропадать, пропасти.

Запропасти — затахлувать, затасувати, запроторити, заподіти; ся—заповітритися, пропасти.

Запросто—попросту.

Запросъ (при продажѣ)—заправа; (въ парламентѣ) интерпелляция; запит, запитання.

Запротестовать—запротестува-ти.

Запротивиться —запручатися, опинатися.

Запруда—загата, тама, гребля, гатка, гард; для ловли рыбы—із, яз.

Запруживание — гардування, тамування, загачування.

Запруживать, -дить—загачувати, загатити, перегачувати, -гатити, гатити, нагатити, тамувати, затамувати, гардувати, загардувати.

Запрыгать — заллгати, застрибати, заскакати.

Запрыскивать, - снуть, закропить — забризкувати, забрызкати, запо(и)рськувати, -кати.

Запрягать, -прячь—запрягати, -прягти.

Запряжка—запряганья; запряг.

Запрыгивать, -тять—заховува-ти, -ховати, затокарювати, -карити.

Запрытываться, -таться—заши-таться, зашитися, ховати-ся, заховатися.

Запугивать, -гать—лякати, за-пугувати, залякати, застра-шати, -шити.

Запудривать, - рить—запудро-вувати, -рувати.

Запущать, - стить (остав. въ небреженіи, безъ ухода) за-нехаювати, -хаяти, занедбу-вати, -бати; (бросать съ си-лой) попускати, -стити; (бо-

лѣзнь) задавнювати, - нити (хворобу); (вкладывать) за-кладати, -класти, засовува-ти, -сунути.

Запуски—випередки.

Запустѣлость—пустка, пусто-вість.

Запустѣлый—пустілий, спу-стошальный, пустковий.

Запустіе—руїнувана, пустка, спустіння.

Запутанность—переплутні, за-ключання, кляканина, за-мотанина.

Запутывать, -тять—заплутува-ти, заплутати, заборсува-ти, борсати, заключувати, -ключати; замотувати, тати, закудлати (о волосахъ).

Запутываться, -таться—заплу-туватися, заплутатися, ук-ручиваться, -титися, замо-туватися, -татися.

Запахать, - хнуть —запахати, запахнути.

Запущение—занедбанья, зане-хання.

Запъ, запья трава, Phlomis Tuberosa—шандра, кучерява шандра, чужоварник.

Запыживать, - жить—клейти-шити, заклейтишити.

Запылать —запалати; -сильно—запалахкотіти.

Запыливать, -лить—закурюва-ти, -рити, укурювати, -рити, запилковати, -лити; запоро-шувати, шити.

Запылиться—укуріти, укури-тисся, закуритися, запилити-ся.

Запытывать, -тять—катувати, закатувати, мордувати, за-мордувати.

Запыхавшийся—задыханий, за-сапаний, захаканий, усапан-ний, ухеканий, захеканий, запырханий.

Запыхаться—задыхатися, за-пырхатися, захакатися, за-хекатися, ухекатися, уса-патися, забігатися.

Запыхтѣть—засопти.

Запылѣть, распалиться—за-жхтіти.

Запѣвала—запѣвач.

Запѣвать, -пѣть—заспѣвувати, заспівати.

Запѣвъ, прелюдія—заспів.

Запѣнить—запѣнити; -ся—зашу-

- мувати, замусувати, зап'янутися.
- Зап'ястє (анат.)—плесно; (рукав, обшивка) чохла; (браслет) оббучка.
- Зап'ята—кома.
- Зап'ятки—ступінці.
- Зап'ятнати—(сд'ялати п'ятно) заплямити, обплямити, уплямити; (для знака, прик'їти) затаврувати; (оговорити, оклеветати) обмовити, наклепати; (себя в пр. п пер. смысл) сплямуватися.
- Зап'яток—задок.
- Зарабатувати, -ботати—заробляти, -бити, запрацювати, -цювати; (им'їти заробітки, ходити на заробітки)
- Зарібувати (пріобр'їсти) надбати, набути; (с'ї трудом) згорювати, -рювати.
- Зарабатувающий (живущий трудом)—зароблящий.
- Зароботанное—заробленіна.
- Зароботанный—зароблений, заробітний; тяжельм'ї трудом—загорюваний.
- Зароботный—зарібний, заробітний.
- Заработок—зарібок, заріб.
- Заранувати, -вняти—зарінувати, нати, заплянтувати, -тувати.
- Заражати, -зити, -ся—замечувати, -метити, -ся, затрувати, -їти, -ся, заповітрувати, -рити, -ся.
- Зараженіе—замечення, заповітрення.
- Зараженный—заповітрений, замечений.
- Зараза—заметь, пошесть.
- Заразитель, -ница—заметник, -ця.
- Заразительный, о—заметный, заметливый, чіпкий, заразливый, о.
- Заране—загоді, загодя, завчасу, задалегідь, загова, завгодя.
- Зарапортоваться—забрехатися.
- Зарастать, -рости—заростати, -рости; загоюватися, -гоїтися.
- Зард'їлость—зашарілість, зачервонілість.
- Зард'їлий—зашарілий, зачервонілий.
- Зард'їти—зажах'їти, зашаритися, зачервоніти, заясн'їти.
- Зард'їтися—зачервонітися, зашаритися.
- Зарево—проміття, заграва.
- Заревой—зорний.
- Зарев'їти—заревти, ревнути, заричати; зарюмати, зарюм'їти.
- Заржав'їлий—іржавий.
- Заржав'їти—заіржавіти, заржавіти; (слегка) приржавіти.
- Заржати—заіржати.
- Зариться (на что)—заздритися на що, ласитися, зазіхати на, потворитися.
- Зарница—блискавця.
- Зародышний—зародовий, зародковий.
- Зародыш—зарід, зародок, закор, засніток, заживок; бот.—заз'язок.
- Зарождати, -дити—зароджати, -дити, закоряти, -нити; -ся—зароджатися, -дитися, закорятися, -нитися, заснічуватися, -снїтитися, зачинатися, -чатися; (о раст.) сходити, зійти, к'їлчитися, заз'язуватися, -затися.
- Зарожденіе—зарід, зародження, закор.
- Зароиться—зароїтися.
- Зарок, об'їти—зарік, зарікання.
- Заронити—упустити, закинути; загубити.
- Зароптати—заремствувати.
- Заросль—хщ, хабник, ханник, харящ, чагарі, зарість, загай, порости, (густая) шаліна; (густая молодая) запуст.
- Заростать, -рости—уростати, урости, заростати, -рости, (травой) замуравитися.
- Заросший—порослий, зарослий, заросаний.
- Зарубать, -бить—зарубувати, -бати; карбувати, закарбувати.
- Зарубежный—закордонний.
- Зарубка (наст'їчка)—зарубина, заруб, рубеж, рама, рамик, спуж, зат'їон.
- Зарубцваться (зажечь)—прирубитися.
- Зарубчатый—рамкастий
- Зарубь—сажавка.
- Зарум'янювати, -нити—червоніти, зачервонити; (кулин.) підпикати, пекти, загігчувати, -тати.

Зарум'янитися—зарум'янитися, зашаритися.

Заривать, -рять—закопувати, -пати, загібати, -гребти, забуртувати, -буртати.

Зариваться, рыться—уриватися, уритися, зариватися, -ритися, забуртуватися, -буртатися.

Зарыдать—заридати, заголосити.

Зарычать—зарикати.

Зарѣзать—зарізати.

Зарѣзаться—зарізатися.

Зарѣзвиться—запустувати; розжируватися, розпустуватися, розжартуватися.

Зарѣзка—см. Зарубка.

Зарѣзь—заріз.

Зарѣчний—зарічний.

Зарѣчье—заріччя.

Заря—зоря.

Зарябить—зарябіти; поморщити.

Зарядный—набойний.

Зарядь—набій.

Заряжаніе—набивання.

Заряжать, -дить—набивати, набити, заправляти, -правити.

Заряжаться, -диться—набиватися, набитися.

Засада—засідка, засіди, залягання, підсідка, залога, залюги.

Засадный—засідковий, залюговий, підсідковий.

Засаживать, -дить(за роботу)—присаджувати, присадити, засаджувати, -дити; (пригодує) забивати, -бити, зашпиляти, -лити.

Засаленный—заялозенний.

Засаливать, -лить(запачкати жиром)—засмальцювати, засмальцювати, заяложувати, -лозити, залюювати, -лоїти.

Засалютовать—заясувати.

Засалѣть—засопти.

Засаривать, -рять—засм[чувати, -смітити; запорошувати запорошити (пилью); замулювати, -лити (илом)].

Засасывать, -сать—засмоктувати, засмоктати, засисати, -ссати; затагати, ятягати, -гти.

Засахаривать, -рять—зацукро-

вувати, -рувати.

Засахариваться, -иться—зацукроватити, поцукроватити.

Засватать—засватати, заручити.

Засееркать—заблискати, залискати, заблискотити; замиготити; заблимати.

Засверлить—засвердлити.

Засвидѣтельствовање—свідчення, посвідчення, засвідчення.

Засвидѣтельствовать—засвідчити, посвідчити.

Засвириѣствовать—залютовати.

Засвистать—засвистати.

Засвистѣть—засвистіти.

Засвѣтло—завидка, завидко, завидна, повидну, за сонця, за дня.

Засвѣтлѣть—заяснити, зазоріти.

Засвѣчивать, -тить—засвітлювати, -тити, засвічувати, -тити, запалювати, -лити.

Засдаваться(въ картахъ)—заділитися.

Заселение—залюднення, осадження.

Заселенность—залюднення, залюдненість.

Заселенный—оселяний, залюднений.

Заселять, -лить—залюдняти, залюднити, налюдняти, -нити, осаджати, -дити.

Заселяться, -литься—залюднятися, залюдніти, осаджатися, -дитися, налюднятися, -нитися.

Засеменить(ногами)—задріботити, задробцювати.

Засиживаться, засидѣться—засиджуватися, -сидітися, забарятися, забаритися, чуманіти, зчуманіти.

Засилье—запосілість.

Засиниться—засиніти, засинітися.

Засинѣть—засиніти.

Засіять—засяти, засяяти, заяснити.

Заскабливать, -скоблить—заскремаджувати, -дити, заскрібати, -бти.

Заскакать—застрибати, заскакати.

Засквернословить—залихословити.

Заскользнуть — заковзати, за-
сбвгаться.

Заскорбнуть — рашкар бти.

Заскоружный — шкорупкий,
шкоруплий, скрупілий.

Заскрежетать — заскреготати.

Заскрестись — зашкрябаться;
(о мышах) — занорити.

Заскресть — зашкрябати.

Заскрипеть — заскрипіти, за-
рипати, зарипіти.

Заскучать — занудитися, за-
скупчати.

Заспать, засадить — заплішити.

Заслащивать, сластить — під-
солоджувати, -лити.

Заспонка — заслінка, затулка,
заставка.

Заспонять, -нить — затуляти, за-
стувати, -ствити.

Заслуга — заслуга.

Заслуженность — заслуговість.

Заслуженный — заслуговий,
заслужний.

Заслуженное — заслужина, за-
служенина.

Заслуживать, -жить — заслужи-
вати, -гувати, заслужу-
вати, -жити; заробляти, -
бити.

Заслушиваться — заслухува-
тися.

Заслышать — зачути.

Засмаливать, смолить — засмо-
лювати, лити.

Заслюнивать, -нить — заслиню-
вати, заслинити.

Засматривать — зазірати, за-
глядати.

Засматриваться, -ряться — за-
дивлятися, задивитися, за-
глядатися, -глядітися.

Засмѣять — засміяти.

Засмѣяться — засміятися.

Засновать, заткать — обсну-
вати, заснувати.

Засновать, забѣгать — засно-
вигати.

Заснуровывать, -ровать — пово-
лочити, заповолочити.

Заснувший — заснулий.

Засовѣть, засув, засушка, засобок.

Засовывать (руку) — посягати,
посягти; (задѣть, запрятать

вещь к. н.) затасовувати, -
сувати, запроторювати, -ри-

ти; (задвинуть) засувати, -
сунути.

Засоряститься — засороми-
тися.

Засолонѣть — просолѣти.

Засолѣть — засолти.

Засоренный — засмічений, за-
мулений.

Засорение — засмічення, заха-
растріння, захарастіння.

Засорять, -рить — засмічувати,
засмітити, захарастрювати,

-растрити.

Засориться, забиться — заха-
растриться, захараститься.

Засосанный — засмоканный.

Засосать, начать сосать — за-
ссати.

Засосаться — зассатися.

Засохъ (зажора) — твань.

Засохший — усохлий, засохлий,
засохляний; (отвердѣвшій

сверху) зашкарублий, зашк-
румільный.

Заспать — заспати.

Заспеснѣть — запиндючиться,
запишатися.

Заспорить — замагаться, за-
сперечатися, змагнутися,

завестися; (ирон.) загриз-
тися.

Заспѣшить — замочитися, за-
квашитися.

Застава (стража пограничная)
— застава; (городская) ро-

гатка; (сельская) царина.

Заставать, -стать — заставати,
застати.

Заставлять, -нить (заговорить)
— заставляти, заставити,

застаювати, -нити, заго-

роджувати, -дити; (при-

нуждать) силувати, приси-

лувати, змущувати, -сити,

приневолювати, -волити; за-

молчать — зацитькувати, -
цитькати.

Застаиваться, -стояться — за-

стоюватися, -ятися; плісні-

ти, заплісніти, зацвітати, -
цвісти.

Застарѣлость, давность — за-

давленность.

Застарѣлый, запущенный — за-

давленый.

Застарѣться — задавнитися.

Застегивать, -гнуть — застібати,

застібнути; пряжкой — заш-

пінковувати, -кувати.

Застегиваться, -гнуться — запи-

натися, запинутися, заш'я-

стися, застібатися, засті-

бнутися, спинатися, сп'я-

стися.

Застежка — запона, застібка, застіжка.

Застежкити — засклити.

Застеженный, завішений — навішений.

Застелать — загойкати, застогнати.

Застигать, - стичь — застукувати, - кати, захоплювати, пити, заскакувати, заскочити, злебедовувати, злебдати.

Застилать, - слать — застилати, заслати, застеляти, застелити.

Застилаться, - стлаться — застилатися, заслатися, застелитися, застелитися.

Застипка — загеляння.

Застить — застувати.

Застойный — стоячий; залежалый.

Застольный — застільний.

Застонать — застогнати; (завыть жалобно) заскиглити, заскїмлити.

Застоявшийся — застояний, по-застояний.

Застрахование — засекування, забезпечення, ubezpieчення.

Застраховать — засекувати, забезпечити, ubezpieчити.

Застрашивать, - щать — залякувати, - кати.

Застрекать — застрекотіти; зацокотіти; (о сверчках) зацвірчати.

Застрегать — заземблювати.

Застроивать, - строить — забуловувати, - дувати.

Застройка — забудування.

Заструиться — заджюрити, заструмити, почуріти.

Застрьжка, бот. Sarmentum — вусики.

Застрѣливать, - лить — застрелювати, - ляти, устрелювати, - релити.

Застрѣха — стрѣха.

Застрягать, застрять — застрягати, застряти, застрягти, устрягати, - гти.

Застуда — застуда.

Застудить — застудити; захолодити.

Заступать, - пить — загороджувати, - дити, застувати, застіти; боронити, оборонити.

Заступаться, - питься — заступатися, заступитися, обста

вати, обстати (за ким).

Заступникъ, - ница — оборо-
нецъ, - ронница.

Заступничество — оборона.

Заступъ — рискаль, цаперки,
наділок.

Застучать — застукати, запука-
ти; (глухо) застугоніти;
(глухо, сильно) загупати;
(зашумѣть) зашубортати;
(учащенно) застукотіти, за-
шурготіти, загрюкати, за-
грюкотіти, загрятотіти; (зу-
бами) заклацати; (о дождѣ)
запорошати; (забарабанить)
затарабанити; (о сердцѣ)
заколо: итися.

Застывать, - стыть — застигати,
застигти, холонуті, похо-
лонуті, захолонуті; (зако-
ченѣть) заковизнуті, зако-
визнѣти.

Застывший — застиглий, ости-
глий, захолодий.

Застыдить, устыдить — загань-
бити, засоромити.

Застыдиться — засоромитися.

Застѣнчивость — унимливість.

Застѣнчивый — унимливий.

Застѣнять — застувати.

Засудить — засудити; - ся — запо-
зиватися.

Засуетиться — завештатися, за-
метушиться; заклопотатися,
затурбуватися, запоратися;
(заторопиться) захвошати-
ся; (зашевелиться) заша-
мотатися; (забѣгать) збіга-
тися.

Засусливать, - лить — замусолю-
вати, - муслити, замурзу-
вати, - зати.

Засуха — посуха, суша.

Засушивать, засушить — підсу-
кувати, підсувати, засуку-
вати, - каги, закасувати, -
сати, заковувати, - котити,
закачувати, - чати.

Засушивать, - шить — засушу-
вати, засушити.

Засушка — засушування.

Засчитаться, углубиться въ
счеты — зарахуватися.

Засылатъ, - слать — засилати,
заслати.

Засылать, ссылатъ, - слать —
завдавати, завдати, заси-
лати, - слати.

Засылка — заслання, заси-
лання.

Засыпать, заснуть—обскнати, обспати, засинати, заснути.

Засыпать, засыпать—засипати, -сипати, заснічувати, засніжити; (рану напр.) затоптувати, -тати.

Засыхать, сохнуть—усыхати, усох(ну)ти, засохнути, засохти; (отвердѣть, покрыться коркой) зашкарубнути, зашкрумити.

Засѣвать, сѣять—засівати, засіяти, сіяти, усіяти.

Засѣвъ—сѣва, засів, сїянка, сїйба.

Засѣданіе—засідання.

Засѣдатель—асесор; лавник.

Засѣдательскій—асесорський; лавницький.

Засѣдатель, -сѣсть—засідати, -сїсти; залягати, -гти.

Засѣка—карб; засік, засіка; (о лѣсѣ) заказник.

Засѣкать, -сѣчь—карбувати, закарбувати; шмагати, зашмагати, засікати, -сїкти; ся-стрехуватися (о лошади).

Засѣрѣть, расѣрѣть—засіріти.

Затаиваніе—тайба, таювання.

Затаивать, -тайть—затаювати, -їти.

Заталкивать, -толкать—попихати, -пхнути, підпихати, підпхнути.

Затанцовать—затанцювати.

Затапливать, -пить (печь)—підтоплювати, підтопити, підпалювати, -лити, запалювати, -лити; (водой) затопляти, підтоплювати, пити.

Затаптывать, -птать—затоптувати, затоптати, затолочувати, -лочити; (запачкать) засліпати.

Затараторить—заторочити, задігорити, задріботити, заторохотити, заторохітати, запашекувати, забелькотати.

Затаскивать, -щить—затягати, затягти, заволокти, -локти; запроторювати, -торити, запекувати, -пекати, затасовувати, -сувати, затирювати, -тирити, зацупити, забити; заяложувати, -ложити.

Затачивать, -тачать—заладу-

вати, -латати.

Затачивать, -точить—зачіслювати, -рити.

Затвердѣлый—замуцкуватий; затужавілий, заціпнуватий, оцупілий.

Затвердѣть—затвердіти, оцупити, затверднути; (сверху видѣ корки) зашкарубнути; (о почвѣ) забучавіти; (о землѣ размокшей) стужавіти; (зачерствѣть) залубуватити; (окоченѣть) закацубнути, закацубнути, закацубити.

Затверживать, -твердить—зачвчати, -чити.

Затворенный—зачинятый, зачиненный.

Затворка—засувка.

Затворникъ, -ца—відлюдник, -ця, пустельник, -ця.

Затворнический—відлюдницький, пустельничий.

Затворничество—відлюдничество, пустельничество.

Затворъ—замичка, замик; келія пустельнича.

Затворять, -рить—зачиняти, зачинити.

Затворяться, -рится—зачиняться, зачинитися.

Затекать, -затечь—затікати, затекти; (о конечностяхъ) терпнути, затерпнути.

Затекшій—затеклий.

Затекъ (подтекъ, синякъ)—басаман, синяк, синецъ; (отекъ, обрюзглость) опух, пухлина, пухленина, пухлятина; (течь) теча.

Затемненіе—затъмнення, затемнення, засутеніння.

Затемненный—тмянный, затемаренный, засутенілий.

Затемнить—посутеніти, засутеніти.

Затемнять, -нить—тмити, затемити, затемарити, тьмити, затемити, темняти, затемнити, темрити, затемрити, затемняти, затемнить.

Затепливать, -лить—засвітлювати, -тити.

Затеребить—заскубти, засмикати.

Затеривать, -терять—губити, загублювати, -бити.

Затеряться—загубитися.

Затесаться—утереться, утиснуться.

Затикать—заточить.

Затирать, тереть—затирати, терти; (заминать, мять) затасовувати, сувати; (надавливать, вить) замулювати, муляти; (о льдѣ) зашеретувати.

Затискивать, скать—запихати, -пхати; затискати, -тиснути.

Затихать, -хнуть—затихати, затихнути, тихшати, утихшати, ушухати, ушухнути, ушуляти, ушуліти, занишкати, нишкнути; (о вѣтрѣ) залягати, залягти.

Затихший—утихлый, ушухлый, затихлый, занишклый.

Затишье—утишка, тиша, безвітря; затишок, затишина.

Заткать—поткати.

Затлѣть, -ся—затлѣти, -ся.

Затмѣвать, -тмѣть—тѣмити, затьмѣти.

Затмѣние—(астр.) міна, затемнення; стума, стуманілість, затьмара.

Затолачивать, -лочь—витолочувати, чити.

Затолкать (начать толкать)—заштовхати; (забить толчками) заштовхати.

Затолкаться—забаломатися; спантеличитися.

Затолочь—затовкти.

Затонный—саговий.

Затонуть—заринути, зарнути, потонуть, потопитися.

Затонь—сага.

Затопать—затопотіти; (тяжею пойти) загупати.

Затоплять, -пить—затопляти, затопити (въ печи); поняти, поняти (заливать); топнати, потопити.

Затопыряться—настоѣбурчитися, нахазапудитися.

Заторговать—заторгувати.

Заторжествовать—утрюмфувати, затрюмфувати.

Затормозить—загальмувати.

Затормозить—заскидати, заспати; (сбить съ толку) заборотати.

Заторопить—схватати, замоториги.

Заторопиться—замоторитися, захвощатися, захапѣтися, заквапиги.

Заторь—(тѣснота, давка) тиск, тѣснява; (напоръ льда) зашерет, шеретнява.

Затосковать—засумувати, затужити, занудитися.

Заточать, -чить—засилѣти, -слати; замикати, -мкнути.

Заточение—заслання; неволя, ув'язнення.

Заточникъ, -ца—засланецъ, -ница, в'язень, в'язенница.

Затошнить (кого)—занудити, заканудити, закав'ядити, завадити (кому).

Затрава—цькування; (пушечн.) запал; (ружейн.) паніека.

Затравить—уцькувати, зацькувати.

Затравникъ, пушечн.—запальник.

Затравный—запаловый.

Затрагивание—зачеп, займання.

Затрагивать, -нуть—зачіпати, зачепити, заимати, зайняти, торкати, -кнути, заривати, -рвати.

Затрапезная—ідальня.

Затрапезникъ, -ца—ідальник, -ця.

Затрапозъ, мануф.—пістря.

Затрапезный, церков.—затрапезный; ідальний.

Затрата—уклад, витрата, видаток.

Затрачивать, -тратить—витрачати, витратити, укладати, укласти.

Затрепетать—затріпотіти, затріпотати, затіпатися, затріпатися, затреміти, затруситися.

Затрещать—залускати, залускотіти, затріщати, затріскотати, тіти (заболтать) зацокотати, -тіти, запорошати; (вастучать) зацокотати, зацокотіти.

Затрещина—потилишник, запотилишник.

Затлупить—затребігати, засурмити.

Затруднение—(помѣха) завада, перешкода; (хлопоты) морока, морока; (трудность)

труднація, труднота, трудніека, труднощ.

Затруднительно трудно, утрудно; упритрудь.

Затруднительность—трудна.

Затруднительный — Захандрить.

- ція, утрудливість, затруд-
ливість, сутужність.
- Затруднительный — утрудний,
утрудливий, труднаційний,
сутужний, суетний.
- Затруднять, — нить — труднити,
утрудняти, утруднити, мо-
рочити, перешкоджати, ко-
дити, заважати, вадити, за-
важати, гарити (кому).
- Затрушивать, сить — затрушу-
вати, — сити.
- Затрясти — затріпати, затрусити.
Затрястись — затруситися.
- Затужить — зажуритися.
- Затукать (топором) — зацюкати.
- Затуманивать, — нить — затума-
нювати, затуманити.
- Затуманиться, омрачиться —
затуманіти, потуманіти.
- Затуплять, — пить — потуплять,
— пити.
- Затусклый — померхлий.
- Затухлый — згаслий.
- Затухнуть — згассти, загассти,
загаснути.
- Затушить — погасити, загасити.
- Затхлость — притхля.
- Затхлый — притхлий.
- Затыкать, — ткнуть — затикати,
заткнути, затуляти, — лнти.
зашпунтовувати, — тувати.
зачулювати, — шулити; за-
стромяти, — мити.
- Затылок — потилиця, карк.
- Затылочный — потилишний,
карковий.
- Затыльный — задній.
- Затывать, — ять — загадувати, за-
гадати.
- Затяги — вигадки.
- Затягливость — вигадливість;
штучність.
- Затягливый — вигадливий, чму-
товатий, витребенькуватий;
штучний.
- Затяйникъ, — ца — чмут, чмут-
ник, ца, чмутовик, ха.
- Затяйничать — вигадувати; ви-
требенькувати.
- Затяйщикъ, ца — привідця, на-
праєник, ца.
- Затягъ — відтак, потім, а там,
і далі, аж там.
- Затягнать, — нить — затігати, за-
тігати.
- Затяга — затіг, загад, вигад-
ка, витівка.
- Затягивать — задзвякати.
- Затягивать, — нуть — заволонча-
ти, — чити, затягати, затягти;
(дѣло) воловодити; (льдомъ)
зашерхати, — шерхти; (петлю)
зашморгувати, — гнути, за-
груддять, — оувати, — зювати,
запетлювати.
- Затягиваться, — нуться, — затяга-
тися; (о петлѣ, узлѣ) заш-
моргуватися, — гнутися.
- Затягивающийся — затяжний.
- Затяжка — (ремешекъ, шнурокъ)
поволока; (проволочка) тя-
ганина, відволока; (у нево-
да) мотня.
- Затяжной — тягунковий (дождь)
— облоговий, обліжний.
- Заугарить — зачадити.
- Зауздывать, — зауздати — загнуз-
дувати, загнуздати.
- Заунывность — жалібність,
журливість.
- Заунывный, о — жалібний, жур-
ливий, о.
- Зауспокойное (служеніе) — пара-
стас.
- Заупокійный, поминальный —
задушний.
- Заупорствовать — заєспирувати,
занатуритися, занатужити-
ся, закомезитися, забаска-
литися, навратитися, за-
винперитися, згедзатися,
згедзкатися; (о лошади)
згусуватися.
- Заупрямиться — см. Заупорст-
вовать.
- Заурчать — збурчати.
- Заурядный — аби-який, аича-
ний.
- Заусеница — задяга, зєлїрка,
задерачка, ваногтиця.
- Зауськать — зацькувати.
- Заутреться — утрєня.
- Заутюживать, — жить — відпрэ-
сєувати, сувати.
- Заушать, — шить — ляпаса дава-
ти, дати.
- Заушина — лящ, ляпанець, ля-
пас.
- Заушица (опухоль за ухомъ) —
заушниця.
- Зафрантить — зачєпуритися
- Зафыркать — зачмихати, за-
порськати.
- Зафрахтовать — поєднати до
перевозу.
- Захаживать — заходити.
- Захаживать, — ханть — ганити зга-
нити.
- Захандрить — занудитися.

Заханжить — Зацвѣтаты.

Заханжить—заханжувати.

Захаркаты—похрюкати.

Захвалить—захвалити, перехвалити.

Захвастать—захваститися, захвалитися.

Захватать—захапати.

Захватливый—хапкий.

Захватный—займанний, захопленный, загарбний.

Захватъ—забрання, займання, загарбання, захоплення, привлачення.

Захаживать, **титъ**—зѣмати, няти, захапувати, хопити, засягати, гти, спостигати, гти. (з стигать) запопадати, пасти, заскакувати, скочити. **Застукати** на чому, зланиати. (братъ, хватая, присваивать) запоризати, порвати, привлащати, стити; (задерживать) затримувати, мати; (крюкомъ) загачувати, гачити; (заграбить) загарбувати, батн.

Захврать—захворіти, занедужати.

Захирѣвший, болѣзненный—захирѣлий, хирний, хирявий.

Захирѣть—захаеліти, зачеверіти, захиріти, захлати, занести, змарніти.

Захитрить—захитрувати.

Захихикать—захихикати.

Захлебать—засырбати.

Захлебываться, поперхнуться, похлипать, похлинутися, залинагтися, литися, ллаться.

Захлестать—забатожити, замалахати.

Захлестывать, **снуть**—хвистать, захвистнути; (волной) заливати, лити; (петлей) зашморговувати, гнути.

Захлопать—(аплодировать) заляскати, залпескати; (крыльями) заляпати; (въ ладоши) залопотіти; (дверью) загукати; (заморгать) залупати, закліпати.

Захлопка—(клапанъ) хлипка, хлипок, клац, клацок; (затворка) засулка, зашілка.

Захлопотать—заклопотати.

Захлопывать, **пнуть**—зачиняти, нити, (раптом) грюкати, нути.

Захныкать—зайхикати.

Заходить, **зайти**—заходити, зайти; (по дорогѣ) завертати, завернути; (за что) заступати, гити.

Заходъ—(закаты) захід; (уакій прохоль) сутки; (отх. мѣсто) відхідник.

Захождение—захід.

Захожий—зайшлий, зайдний, завідний, навѣтній, приходящий, забѣглий; чеповѣкъ—зайда, приходько.

Захозяйничать—загосподарювати.

Захоложивать, **лодить**—захолджувати, дити.

Захолодь (тѣниск. мѣсто)—холдок.

Захолустье—(глушь) закутень, глушина; (отдален. и малонасел. мѣсто) відсторонь; (закоулокъ) закут; (чаща въ лѣсу) густвина, гущина.

Захорохориться—розприндитися.

Захотѣлось—заманулося; (очень) забажалося; (вдругъ, сильно) закуртіло.

Захотѣть, пожелать—забагати, забажати, забгнуги, забгати, захтіти, схтіти.

Захотѣться—забагатися, побажатися, забажатися, забгитися, схгитися, заманутися, похотітися; (вздумагся) забандюритися, захторитися.

Захотать—зареготатися.

Захрабриться—захрабрувати.

Захрапѣть—захроптіти.

Захребетникъ—наймит, робітник.

Захрипѣть—захарчати.

Захромать—зашкандибати, закульгати, зашкитилегати.

Захрустѣть—захрустіти; (напр. о валежникахъ)—похробостіти.

Захрюкать—зарохкати.

Захудалый—миршавий, знидлий.

Захулатъ—схуднути, змарніти.

Зацарапать—задряпати, зашкрябати.

Зацарствовать—зацарювати.

Зацвѣтаты, **зацвѣсть**—зацѣтати, зацѣгнуги, уцѣтати, уцѣстят, обцѣтати, сти, зацѣтати, сти; (о хлѣбахъ) закрусуватися, накрусуватися.

Зацілювати—зацілювати.

Заціпла—зачепа.

Заціплять, заціплять—зачіпати, зачепити, учіпати, учепити, зачеркати, кнути, загачувати, гачити, заціпляти, чепити.

Заціпитися—учепитися, зачепитися; (задѣть) зачеркнутися; (найти заціпку, предлогъ) замутигтися.

Зачавкати—зачвакати, зажавкати; (губами) заплямкати.

Зачаровувати, рувати—зачаровувати, рувати; заворожувати, жити.

Зачастую—завчасто, по часту.

Зачатіє—законіння.

Зачатокъ, начало—початок, зав'язка.

Зачахлий—заниділий, зоскільки, зачучверілий, зниділий.

Зачахнуть—занидіти, зоскільки, скапнути, зачучверіти, знидіти; (недорозвистися—овернѣ) приплюскнути.

Зачванитися—завеличатися, заранчитися.

Зачеркивати, - кнуть—викреслювати, -лити; замазувати, зати.

Зачернить—зачорнити.

Зачернить—зачорнити.

Зачерпувати, - пнуть—зачерпати, зачерпнути, зачерепи, зачеряпати;—очень много—зачеберхнути.

Зачерствілий—счерствілий, зашкарублий;—закоренілий—запеклий.

Зачерствѣть—зачерствіти, счерствіти, почерствіти.

Зачершувати, - тить—зачершувати, -сувати.

Заческа—зачіска, зачісування.

Зачесувати, -чести, -честися—(почесаться)—зачухатися, зачухмаритися; (зазудить) засербѣти.

Зачест—зарахувати, залічити.

Зачетный—залічений; семестровий.

Зачетъ—залік, залічення, зарахування, розрахунок; семестровий іспит.

Зачинати, зачатъ—зачинати, починати, чати; (зарождати) законати, нити.

Зачинивати, -нить—загодити, полагодити.

Зачинка—загодіння, загодження.

Зачиншикъ—заводия, заводіяка, причинець, -ниця, привідник, ця, початун, -ха.

Зачинъ—почин, початок.

Зачирикатъ—зацірінькати, зацвірінчати.

Зачисленіє—залічування; впис, вступ.

Зачислять, -лить—залічувати, -чити; вписувати, -сати, записувати, -сати.

Зачитуватися, -татися—зачитуватися, -татися.

Зачихать—зачхати.

Зачмокатъ—зацмокати.

Зачумѣть, заразить—зачумити.

Зачумленный—зачумлений.

Зачуять—почути, зачути.

Зачѣмъ, для чего—навіщо, нащо; чего, чему, чому, то—навіщо; бы—нащо.

Зашавкати, зашамкати—зашавкати, зашаекотіти.

Зашагати—постебнувати.

Зашалить—запустувати, заюрить, зажирувати.

Зашарить—занишпорити.

Зашаркати (ногами)—зачокгати, засовгати.

Зашатать, закачать—захитати.

Защѣтаться (заколебаться)—захитатися; (заходить)—защивендіати.

Зашвыривать, -рнуть—швырляти, -рнути, зашпурнути, закидати, -кннути.

Зашевелить—запорушити.

Зашевелиться—(засуетиться) зашамотатися; (закишѣть) закекшитися.

Зашеекъ—кѣрк.

Зашенина—постилишник, запостилишник.

Зашелестѣть—шширхнути, зашелестіти, зашамотати, шелехнути, шелеснути, шерхнути, шебернути, шебернути, зашарудіти, зашамотіти, зашамотати, зашелестіти.

Зашелець—зайда, приходько, заволока.

Зашептатъ—зашепотати, зашепотіти, зашущукати.

Зашершавѣть—закшлатати, закудлатати.

Зашибать—Зпомокъ.

Зашибать, -бить—забивати, -бити; заробляти, -бити; піячити, запіячити.

Зашивать, зашить—зашивати, зашити; (негладко, нехорошо) закопирсати.

Зашипѣть—зашипіти, зашипотіти; (о амѣ) засичати; (на огнѣ) зашкваркотіти, зашкварчати.

Зашлепать, замочить (грязью)—задріпати, забежати, забовтати.

Зашлепаться, забрызгаться (грязью)—заталапатися, забейкатися, задріатися.

Зашмыгать—засновигати, зашмиглати.

Зашнуровывать, -ровать—поволочити, заповолочити, ушнуровувати, -увати, мотузити, замотузити.

Зашпиливать, -лить—пришпилювати, -лити.

Заштопать—зацкрувати.

Заштукатурить—завалькувати.

Зашумѣть—зашуміти: (застучать) зашубортати; (о вѣтрѣ) забурчати; (объ огнѣ) загоготіти; (въ головѣ) зашумотіти; (сильно) загурчати.

Зашуршать, зашелестѣть—зашамотіти, зашарудіти.

Зашушукать—затишкувати.

Защепенывать, -нить—загружати, -зити.

Защebetать—защebetати.

Защеголять—захвирцювати, захвинтикувати.

Защекотать—заласкотати, замарудити.

Защелка—клямка.

Защелкать, захлопать (кнутомъ) заляскати, захвостати; зашипнуги; (о соловѣ) зацохкати.

Защемить—(ущемить) зачекнути; (заболѣть) залепятити, защеміти.

Защечный—позащечный.

Защита, прикрытіе—затуло, заслона, заборона, заступа; покровительство—захист, хист.

Защитительный—оборонный.

Защитникъ, ца—захистник, ца, оборонецъ, -ница.

Защищать, -тить—обороняти.

нито, захищати, -хистити, щитити, хистити.

Защищаться, -щититься—оборонятися, -нитися, захищатися, -хиститися, щититися, хиститися, ухиститися.

Защищенный—(отъ вѣтра) захистный.

Заѣдать, -ѣсть—заѣдати, -істи.

Заѣды—заїди.

Заѣзд—заїзд.

Заѣзжать, -ѣхать—заїздити, заїхати, навертатися, -рнутися; (въ сторону—о саняхъ, возокѣ) замелювати.

Заѣзжий—(пріѣзжий) заїжджий, навѣтний, заїдний; (постоялый) заїздный.

Заѣхать—(ударить)—загилити; заїдити, зацхавити; (забраться) заїтритися.

Заюлить—завертѣтисся, заметушиться.

Заюродствовать—заблзнувати.

Заявитель, -ница—заявник, -ница.

Заявление—заява.

Заявлять, -вить, объявить—заявляти, заявляти, оповѣщати, оповѣститися, заведомѣати, -мити.

Заявляться, -явиться—сповѣщатися, -віститися.

Заяць—заяць, заецъ.

Заячина—зайчатина.

Заячья капуста, раст. *Sedum teleblium*—масляне зілля; S. видъ асге—очиток.

Заячий—зайчий, зайчатий, зайців.

Званіе—стан, фах.

Званный—проханий, кликаный.

Звательный(падежъ)—кличний (одмінок).

Звать, называть—звати; кликати, покликати; гукати.

Зваться, называться—зватися.

Звено—ланка.

Звенчатый—ланкуватий.

Звеньѣ—чеберчати, тельнякати, дзвеніти, дзенькати, звенькотіти, черчати, дзельеньчати, дзельенькотіти.

Звонить—дзвонити; бить въ колокола—калатати.

Звонкий—дзвінкий, тремкий, голосный, гучный; (о монетѣ) брязкучий.

Звонокъ—дзвіник.

Звонъ—дзвін.

Звуковой — згуковий, голосовий.

Звукъ—згук, гук.

Звучать—згучати, гучати, розлагатися, лунати.

Звучность — згучність, гучність.

Звучный — згучний, гучний, зичний.

Звѣзда—зоря, зіра, зірка; зірняця, зорина, зориця, зориниця, зоряниця, (падаюча) трут.

Звѣздистый—зірчастий, зіркуватий.

Звѣздный—звѣздовий, звѣзданий, зіркий, зоряний, зоряний, зірочний, зорешлий зоряжний.

Звѣздообразный — звѣздатний, зорястий.

Звѣздоцвѣтъ, раст. *Aster*—крижи.

Звѣздочетъ—планетник, звѣздар.

Звѣздочка—зірка; раст. *Callitriche*—водозвідка.

Звѣрина, звѣрин. мясо—звірина.

Звѣринецъ — звѣрівник, звіринець, звірник.

Звѣринный—звірячий.

Звѣристый—звірний.

Звѣробой, раст. *Hypericum perforatum*—іванок, стокрілля; *H. guagrandulum*—прозірник; *H. montanum*, горний—трійця божя.

Звѣрокъ—звіря, звірення.

Звѣроловный—ловецький.

Звѣроловство—ловецтво.

Звѣроловъ—ловець.

Звѣрообразный — звѣропочобний—звіркуватий.

Звѣрски—як звір, люто.

Звѣрскій, звѣринный—звірячий, закатний.

Звѣрство — звірячість, закатність, лютість.

Звѣрствовать—звірувати, лютувати.

Звѣрь—звір; собир.—звірина; крупный — нехар, нехара; плотоядный — мясожерный.

Звѣрье, звѣри—звірина, звірота, звірня, звірря.

Звяканіе—цоккіт, брязкіт.

Звякать цоккотіти, цоккати брязкати, дзеленькати.

Зданіе—будівля, будова, будинок, хорома, хоромина.

Здорованіе, привѣтствіе—здоровкання.

Здороваться — здоровкатися, витатися.

Здорово—здорово.

Здорово—здоров був.

Здоровость — здоровість; пожиточність.

Здоровый—здоровий; (полезный) пожиточний; (крѣпкій, сильный) дужий, міцний, кремезний.

Здоровье—здоров'я, здоровля

Здоровѣть—здоровшати.

Здоровякъ—здоровань, здоровель, здорожило.

Здраво—розумно, розсудливо, статечно.

Здравомысліе — яснодумність, тямота.

Здравомыслящій—яснодумний, тямотний.

Здравствовать—добре ся мати.

Здравый—здоровий; —смысль —добрий розум.

Здѣсь—тут, тута, тутки, тутечка, —чки, тутоньча, —ньки; воть—здѣсь—ось—тут.

Здѣшій — тутешній, тутеський, тутейний, тутейший.

Зебра, зоол.—смугнак.

Зеленика, раст. *Lycodium telado*—нитота; *L. clavatum*—дереза; *L. complatum*—зеленець.

Зеленить—зеленити.

Зеленичка, пл. *Molacilla flava*—жовта плиска.

Зеленный—городняний.

Зеленоватый—прозеленуватий, призелений, призеленкуватий, зеленастий, зеленавий, позеленій; (недозрѣлый) свидуватий, свидовигий, зеленкуватий, недостиглий.

Зеленость—зеленість.

Зеленушка, пл. *Fringilla chloris*—дзвенкач, зеленяк.

Зеленщикъ, —ца—зеленяр,—ка, городинник,—ця.

Зеленый—зелений; недостиглий, свидуватий, свидовигий.

Зелень—зело; городина.

Зеленѣть—зеленітися.

Зелье—зілля; волшебное чарданья, трійло.

Земельный—земельний.

Землевладівець, -лиця — земле-
власник, -ця.

Земледівець — рілник, хлібо-
роб, -ник.

Земледівець — рілництво, хлібо-
робство.

Земледільний — хліборобний,
рілничий.

Земледільство — хліборо-
бити.

Земледільський — хлібороб-
ський, рілничий.

Землеи міреніє — помір.

Землекопний — грабарський.

Землекоп — грабарь, копач.

Землеміре — помір, мірниц-
тво.

Землемірний — помірний, мір-
ничий.

Землемір — помірчий, помір-
ник, мірник, мірчий.

Землепашець — плугатарь, плу-
гатирь, плугач, ошач.

Землеройка, зоол. *orex* — рд-
жок, ціпкор, ціпкур, жд-
жок, скотка, чунок, прджок.

Землесот, тех. — землесмок,
грунтосмок.

Землетрясеніє — землеструс.

Землеудобреніє — угноіння.

Землеудобрительный — угной-
ливий.

Землечерпалка — землекопни-
ця; - річная — днопроглиб-
ник, -ця, землечерпальниця.

Землечерпаніє — землекопання;
(річн.) днопроглиб, дно-
проглибня.

Землечерпательный — земле-
копний, землечерпний,
грунточерпний.

Землистий — землистий.

Землица — земелька; ґрунтик.

Земля — земля, персть, (суша)
суходіл; (страна) край, кра-
їна; (земь, поле) діл, по-
міст, земля; (церковная)
руга; (дѣвственная) цілина;
(вспаханная) рілля; (сто-
панная) збій.

Земляки — земляцтво.

Землякъ — земляк.

Земляника — суниця; - зеленая,
Fragaria collina — трускавка.

Земляничный — суничний.

Землянка — погребниця.

Земляной — земляний.

Земляные орѣхи, раст. *Lathyrus tuberosus* — чина розова.

Земно — аж до землі.

Земноводный — землеводний.

Земной — земний, земляний.

Земский — народний.

Земство — селянство; народне
самоврядування.

Зеркало — верцалло; (трюме)
свічадо.

Зеркальный — верцалловий.

Зеркальце — верцаллечко.

Зернистый — зернатий, зерна-
істий.

Зернить — зернити.

Зерно — зерно, зернина; (ма-
ленькое) зерня; (отборное)

чоло; (пустое) пужина; (осы-
павшееся) падалиця; (въ
косточкѣ плода) рядло;

(ржаное) житина; (прося-
ное) просина; (маковое) ма-
чина; (перца) перчина;

(пшениа) пшонина; (фасол.)
хвасоліна; (жемчужные)
герлина.

Зерновая головня, раст. *Ureda
segetum* — засніт, зана.

Зерновикъ (сѣмённый въ ра-
стеніяхъ) насінник.

Зерновой — зерновий; — хлѣбъ
збіжжа.

Зерновой — зерновий.

Зерн. шко — зернятка, зірко;
(тыквы) почка.

Зефиръ — легіт.

Зигзаг — кривульки.

Зигдатель — творець, утвор-
ник, фундатор, засновник.

Зима — зима; (снѣжная) на-
палля, западна зима (на-
чало зимы) — первозімки.

Зимний — зимовий, зимувний

Зимовая — зимувати.

Зимовка — зимівля.

Зимовье — зимовище.

Зимой — узимі, узимку, зимо-
вої доби.

Зимородокъ, пт. — синьгоч, во-
домороз.

Зинизей, раст. *Althaea offic-
nalis* — калачики, проскурки.

Зинзубель, столяр. — жологем-
бель.

Зипунъ — сукмана, с'ряк.

Зіянне — зіхання.

Зіянь — зіхати, зяти.

Злакъ — зілля; злаки — травни
сті рослини.

Злато — золото.

Златоглазый — золоточерхий

Златозарный — златозорий,
златосіяний.

Златорунный—золотовуний.
Златоселезенникъ, раст. *Chrysosplenium aeternifolium* — жовгяниця.

Златотканый — злототканый.
Златоустый — красномовный.
Златоцвѣтнй — злотобарвнй.
Златоцвѣтъ, р. ст. *Chrysanthemum leucanthemum* — крайлька; *C. segetum* — чимбрас; *C. inodorum* — роман, ромен, ромен зїлля.

Злачный — травнистый; хлїб-ниї.

Злѣть — гнївати, злостити; ся-гнїватися, злоститися, злувати, лѣтувати, злостувати.

Зло, суи. — лихо, кривда, зло, шкода.

Зло, нар. — люто; зо зла.

Злоба — злосливѣсть, завзятѣсть, хрѣп.

Злобиться — злувати, злоститися.

Злобность — злосливѣсть, лютиѣсть, фацарнѣсть, фїгль-вѣсть, злобливѣсть, завзят-ток.

Злобный — злїсливый, злосли-вый, злобливый, фацарный, фїгль-вй, завзятый.

Злобствовать — лѣтувати, злос-тѣтися, злостувати, зло-бувати.

Зловоніе — сопух, сморїд.

Зловонный — смердючїй, со-гушнй.

Злоредный — шкїдливый, шкї-днй.

Злодій, е — лиходїсний, о-Злодій, ка — лиходїй, ка, ли-холїльник, дя, злочинсець, нниця.

Злодійскїй — лиходїснй, зло-чиннй, лихоробскїй.

Злодѣство — лиходїество, злочи-нство, злочин, лихороб-ство.

Злодѣствовать — лиководити, лихувати, лихувати.

Злодїаніе — злочинство, зло-чин.

Зложеданіе — злосичнѣсть.

Зложелательный — злосичнїй, неосливый.

Зложелательство — злосич-нѣсть.

Зложелательствовѣть — злосич-нїти.

Злой — лихий, злий, фїгль-вй, заїдливый, опришкуватый, собкуватый, нелюдяный.

Злокачественный — шкїдливый; небезпечный.

Злоключеніе — пригода, халепѣ, нещастя, лихо, лихобѣна.

Злокозвенный — каверзанный.

Злонамѣренность — злонамѣр-нѣсть.

Злонамѣренный — злонамѣрнй.

Злонарадіе — лихота.

Злонаравный — лихотный.

Злопамятность — злосмнѣсть.

Злопамятный — злосмнй, ли-хосмннй.

Злополучіе — недоля, пригода, халепѣ, нещастя, лихобѣна.

Злополучный — бѣдошанный, горюшанный, лихобѣннй.

Злорадный — зловѣстнй.

Злорадство — зловѣста.

Злорадствовать — зловѣстѣти-ся, злорадїти.

Злорѣчность — лихослѣвїи, ли-хосмнѣсть.

Злорѣчивый — лихослѣвнй, ли-хосмннй.

Злословить, клеветать — обно-сити, обнесити, чернїти, га-нїти, злорѣчїти.

Злословіе, наговоръ — обмова.

Злословный — обмовннй, обнос-ннй.

Злословящїй — злорѣка.

Злостный — злосливый, лїд-ступнй.

Злость — злїсть; лютощї, лю-тиѣсть.

Злосчастіе — недоля, пригода.

Злосчастный — горюшанный, бї-дешанный.

Злоумышленникъ, ница — зло-мыслик, ница.

Злоумышленный — зломиснй.

Злоумышлять, злїти — зломис-лїти, злѣсмислїти.

Злоупотребленіе — надужиток, надуживаннїя, зловжиток, зловживаннїя.

Злоупотреблять, бїть — надуживати, надужити, зловжї-вати, вжїти.

Злоупотребленіе — лїдходїї, лїд-ступ, хїтрощї.

Злющїй — злосливый.

Змѣевидный — змїастнй.

Змѣевикъ, раст. *Aristolochia clematilis* — хвилївник, хви-лїльник, хвойлїчник, хви-

лишник, филоник; раст. *Rumex aquaticus* - кіньський щавель; м.пер.-серпентин. раст. *Polygonum bistorta* - криве зілля.

Змієникъ—гадюча, гадюченя.

Змієниа трава, раст. *Brisa media*—трясучка.

Змієний — гадючий, гадючий.

Змієний—гадючий.

Змієнка, раст. *Brisa media*—трясучка, єдрижник.

Змієник, раст. *Veronica longifolia*—язички.

Змія—гадюка, казюка, сорокуля; — гремучая *Crotalus horridus* тарахкавка; — очкова. *Coluber palis* — окулярник; — мідянка, *Vipera cherssea* — спижарка; — козулька, *Vipera berus*—гадюка;—*Pelias cherssea*—софія, поганка;—удавъ, *Eryx tuscus* — полоз, полозюк; — удавъ, *Boa constrictor*—жеретя; — змія - мідяница, *Anguis fragilis* — веретільник, ниця, падалюк, падалец, падалник, падалиця; *Pelias berus*—фужела, гарч, фискавка.

Знакомець, мка — знайомець, мниця, знакімець, мниця.

Знакомити, познакомити—знайомити, зазнайомлювати, зазнайомити, обізнати, знати, спізнавати, —знати.

Знакомитися, познакомитися—зазнайомлюватися, — омитися, зазнаватися, — знатися, знайомитися, познакомитися, спізнаватися, —знатися; (ознакомлюватися) розпізнаватися, знатися.

Знакомство—знайомство, знакімля, знакім'я, знакомість, знайомість, зазнавання.

Знакомый—знакомий, знаний, запізнаний; по знаку.

Знакъ (признакъ)—признака, ознака; (помітъ) зазначка; ознака, знамено, свідок; — примета; гасло; тавро; — препинання — зупинка; — мякий — ір; межевой—кляк.

Знаменатель—знаменник

Знаменательный — знаменний.

Знаменитость — знаменитість.

Знаменитый — знаменитий, славетний, ушавлений, голосний.

Знаменіе—ознака, прикмета, гасло; знамено.

Знаменовати—(мѣтити, помічати) значити; (ізоображати, представляти) означати; (предвѣщати) вістувати.

Знаменосецъ—хорунжий, хорунжий.

Знамо—відомо, сказано, знати.

Знамя—хоругва, корогва, прапір, прапор.

Знаніе—знаття, знання, знайомість, відомість.

Знатно—добре, добриче, а знаменито; нати, видно.

Знатность — вельможність, значність.

Знатный—вельможний, значний.

Знатокъ — знавець, знаюка, знайко.

Знать—знати, відати; тямити, вміти (чого); знатися (на чому); відома мати.

Знать, нар.—знати, мабути.

Знать, суш. — значні пани, вельможне панство.

Знахарка шептуха, шептуня, баба, ворожка, примівниця, знатниця.

Знахарь—шептун, шептій, химеродник, чудан, чаклун, ворож, ворожбит, примівник, знатник.

Значекъ — прапірок, прапорець; одзнака.

Значеніе—значіння; вага, сила; гвага.

Значительность—значність.

Значительный—значний, поважний, важний; виразний; чільний.

Значить — значити, означати, визначати; важити; ся—сути вписаним, занотованим, зареєстрованим.

Знающій—знаючий.

Знобить студити, морозити, холодити.

Знобкій—мерзлякуватий.

Знобкость—мерзлякуватість.

Знобъ—дрогота.

Зной—шквара, спека, спекота, вар, жарота, сквар.

Знойный—шкварний, спекотливий, жаротний, пекучий, гарячий.

Зобастий—воластий.
 Зобать—умережувати, уминати; дзюбати.
 Зобний корень, раст. *Scrophularia aquatica*—ранник.
 Зобъ—воло.
 Зовъ—поклик, клик, кликання.
 Зодіакъ—звірокруг.
 Зодческий—будівницький.
 Золчество—будівництво.
 Золчий—будівник, будівничий.
 Зола—попіл, луг, спудза, зола; горячая съ огнемъ — присок, жар.
 Золовка—зовиця, зовухна.
 Золотарникъ—обыкновенный, раст. *Solidago vingaurea*—золотуха.
 Золотильщикъ—золотник.
 Золотистая бронзовка (жукъ)—оленка.
 Золотистый—золотавий, золотастий.
 Золотить—золотити, позолочувати, злотити.
 Золото—зогото; (сусальное)—позолотка, позлітка, сухо злітка, шумиха.
 Золотникъ—золотник; (механ.) одсієник.
 Золотоискатель—злотошукач.
 Золотой, суш.—дукат.
 Золотой—золотий, злотистий.
 Золотой подорожникъ. пт. *Emberiza citrinella*—жовтобрюх, жовтогрудка.
 Золотоносный—золотнистий.
 Золотообрѣзный—золотобережний.
 Золотопромышленникъ—золотарь, злотопромисловець.
 Золоторотецъ—ракко.
 Золототысячникъ, раст. *Erythraea centaureum*—центуря, центерія, центаврія, сердушник.
 Золотошвейка—гаптарка.
 Золотошвейный—гаптарський.
 Золотшвейство—гаптарство.
 Золотуха, мед.—скрофуля.
 Золотушникъ, раст. *Anemaria dioica*—цимин розовий.
 Золотушный—скроульовні.
 Золоченіє—позолочування.
 Золоченый—позлотистий.
 Золъникъ—псепельник.
 Зондъ—мащовилка, протиска, свієр, штирь.
 Зонтикъ—шатрик, парасоль.

Зонть—піддашшя; надъ воротами—острішок.
 Зоркий, о—зіркий, бачучий, гострозорий, бистроокий, пильный, зирный, о.
 Зоркость—зіркість, гострозорість, бистроокість, пильність.
 Зоря, раст. *Levisticum officinale*—любисток.
 Зрачекъ—попка, зрянка, зіниця, зрінка, зрінка, зрінко, зрілко, чоловічок.
 Зритель, ница—глядяч., ка.
 Зрительный—зоровий (нервъ); глядний (заль).
 Зрѣлище—видовище, видописько.
 Зрѣлость—стиглість, доспілість, достиглість, дійшлість.
 Зрѣлый—стаглий, доспілий, достиглий, дійшлий.
 Зрѣніє—достигання, доспівання; зір, зрок.
 Зрѣть—уемагати, стигнути, достигати, доспівати; (о людяхъ) доходити до зросту, до розуму; оглядати.
 Зря—з опалу, наманя, наосліп, згаку.
 Зрячий—бачучий, видючий.
 Зубастый—зубатий; суш.—зубань.
 Зубецъ (въ зубчатомъ колесѣ)—палець; вообще—зубецъ; выступающий—визубень; входящий—зазубенъ.
 Зубило—шрубель.
 Зубной—зубний, зубовой.
 Зубокъ—зубок.
 Зубоскалить—смішувати.
 Зубоскаль—смішко.
 Зубоскальство—смішкування.
 Зубочистка—корпозубка.
 Зубрина—щерба, щербина.
 Зубрить—зубити, щербити, зубкувати, вище бляти.
 Зубровка, раст. *Hieracium bogalis*—чаюлотъ, чаюлоч, гірчак.
 Зубъ, зоол.—тур.
 Зубчатый—зубчастий; о колесѣ—палечний.
 Зубчикъ—зубок.
 Зубъ—зуб.
 Зудъ—сверб, сверблячка, свербота, сверб'ячка, чес, шипавка, свербіж.
 Зуділіє—свербіє, свербіє, свербіє.

Зудѣть — свербіти, скомтати;
(о ранѣ) ятритися.

Зуекъ, пл. *Charadrius*—цівкун,
чиркун.

Зыбка—колиска.

Зыбкій — хисткий, хитли-
вий, хибкий; трясовицый,
грузький

Зыбкость — хисткість, хитли-
вість, хибкість; трясовиц-
ність, грузькість

Зыбный—брижуватий, жмуру-
ватий.

Зыбучий—грузький, сипкий.

Зыбь—брижа, жмури.

Зыкъ—зіп, гарабак.

Зычать—зіпати, гарабакати.

Зычность—гучність, гарабач-
ність.

Зычный—гучный.

Зѣвака — розвора, роззява,
гана.

Зѣваніе — позіхання.

Зѣвать, внуть — зіхати, зіхну-
ти, позіхати, — хнути; гави
ловити.

Зѣвокъ—позіх.

Зѣвота—позіхи.

Зѣвунъ — позіхайло, зівайос.

Зѣвъ—(Faux) зівос; паща, хай-
ло; отвір.

Зѣло—занадто.

Зѣница — полка, здрянка, зі-
ница, здрінка, зрінка, зрін-
ко, зрілко.

Зюзя — хлюща; рюмса, рева,
тонкосдіа; ціяк, піяка; роз-
зява, гава, розвора.

Зябкій—мерзлякуватий, мерз-
лий, мерзкий, змерзлюк,
змерзлюка.

Зябкость — мерзлякуватість,
мерзлість, мерзкість.

Зяблыкъ, пл. *Fringilla coelebs* —
букивчак, букодїрка.

Зяблый—мерзкий.

Зябнуть, озябнуть — пример-
зати, примерзти, мерзти,
змерзти.

Зятевь—зятний.

Зять (мужъ дочери) — зять;
(мужъ сестры) — швагер,
швагер.

И.

И—та, і, а.

Ибо—бо, позаяк, через те що,
тїм-що.

Ива серебристая, *Salix alba*—
лоза, шелюг; *S. repens*—ни-
целоз; *S. viminalis*—тала-
жчаник.

Ивановъ червячекъ, наѣк.
Lampyrus postiluca—світун.

Иванъ да Марья, раст. *Melam-
rum nemorosum*—сестри-
ки, братки; *Viola tricolor*—
полувіт, полуцвіток, удо-
вів чобіт, зозульки.

Иванъ чай, раст. *Epilobium
an gustilolium* — знітийник
хлопський; —видъ *palust-
re*—звіт дівочий.

Иверень—уламск.

Ивнякъ—верболиз, пальмовый,
раст. *Salix carnea*—смолоза.

Ивовый — вербовый, лозовый.

Иволга, пл. — вивільга, ева,
вільга, фискадло, іговна, іго-
ла, іголни, іголій, ка, олійник.

Игла—голка; (парусная, рогож-
ная) циганська голка; (пя-
зальная) дріт; (деревян.)
глиця; (горн. механ.) жигд-
ло; (хвойн.) голка, колюч-
ка, шпичка; (у льна, коноп-
ли) кестриця; (безъ ушка)
протір.

Иглиный—голковый.

Иглистый—шпичакуватий.

Игловатый—колючий.

Иглообразный—гольчатий.

Игнорировать—нехтувати, іг-
норувати.

Иго—кормига, ярмо; неволя.

Иголочный—голешный.

Игольникъ — голешник, ігов-
ник.

Игольный—голковый.

Игольщикъ, -ца-голькаръ, -рка.

Игорный—гральный.

Игра—гра; граня; гулянка,
забавка, Ігранка.

Игралище—играшка.

Игральный—гральный.

Играніе — граня.

Игранный — граный.

Играть — грати, вигравати;
гуляти, бавитися, жарту-
вати; удавати; грати, шу-
мувати; (въ четъ и нечетъ)
цятатися.

Игривость — жартовливість,
жвавість, веселість.

Игривый — жартовливый, жва-
вый, веселый.

Игривый—шумный, шумли-
вый.

Агуменствовать—Извигистый.

Игуменствовать—игуменувати.
Игуменъ, -нья · игумен, -ня.
Идеаль · идеал.
Идеальный—идеальный.
Идиотизмъ—йолоп'ство.
Идиотъ—йолоп, йолуп.
Идолосклонникъ, -ца — пога
нець, -нка, боввохвалець,
лериця.
Идолотоклоннический—поган-
ський, боввохвалний.
Идопоклонство — поганство,
боввохвальство.
Идолъ—богвин.
Идолъский · бовванський.
Идти—см. Итти.
Иждивеніе—держиво; наклад
кошт.
Изба—хата, хатина, хижа.
Игрище—грище.
Игрокъ · граць, грэч.
Игрунъ, -нья · жирун, -ха, пу
стун, -ха.
Игрушечный—цяцьковий, за
бавковий.
Игрушка—цяцька, цяцянка, вы
грашка, забавка.
Избавитель, -ница—рятовник,
ця, визвольник, -ця.
Избавление—визвіл, рятунок,
визволення.
Избавлять, -вить — вибавляти,
вибавляти, визволяти, лнати
Избавляться, -виться — вибав
лятися, вибавитися, визво
лятися, лнитися, збуватися,
збутися, позбутися;—отъ—
здихатися кого.
Избаговать—спотворити, роз
пестити, зледашити;—ся —
розпеститися, зледашити,
розволочитися.
Избенка—хатчина, халупа, ха
лупина, халупчина.
Избивать, -бить—вибивати, ви
бити, кацірувати, скаціру
вати.
Избиране—вибірання, обіран
ня.
Избиратель, -ница — виборець,
ница.
Избирательный—виборчий.
Избирать, -брать—выбрати, ви
брати, обірати, обрати.
Избиение—перебий, скаціруно.
Избодать—скопоти (рогами).
Изболѣть—переболѣти.
Избороздить—покрбувати, по
дрнати.
Избоченитъся — вибсчитися.

Избрание—обрання, вибрання,
вибір.
Избранникъ, -ца — обранець,
-нка, вибранець, -нка.
Избранный — обранный, вибра
нный; виборный, добірний.
Избродить—виходити, обходи
ти, сбшвендяти.
Избушка—см. Избенка.
Избывать, избыть—збуватися,
збутися, позбутися, зди а
тися, спекатися чого.
Избытокъ—переповня, зайви
на, достаток.
Избыточествовать — достатку
вати, зайвувати.
Избыточный — достаточный,
зайвий.
Избѣгать, -гнуть — уникати,
-гнути, ухилилися, ухилити
ся, сахатися, цуратися;
(встрѣчи) украдатися, укра
стися.
Избѣгать—вибігати.
Избавяние—рзблення; статуя.
Извергательный — викидаль
ный; усувальный.
Извергать, -гнуть—викидати,
-кинути; вылучати, -чити, ус
вати, усунути, відстановли
ти, -вити.
Изверзь—кат, звір.
Извержение—(о вулканѣ) вибух;
(изв. предметъ) виміт, ви
кид.
Извертываться, -рнуться—вик
ручуватися, викрутитися.
Известеобжигательный — вап
нярный, вапнопальный;—нал
печь—вапнярка, вапельня.
Известковый—вапнистый, вап
няный, вапенный, вапнястый.
Известникъ—вапняр, вагель
ник, вапенник.
Известняковый — вапняковий.
Известнякъ, минер.—вапняк.
Известъ—вапна, вапно; (газе
ная)—попылуха.
Изветшалость—зістарість.
Изветшалый — зістарілий.
Изветшать—зістарѣтися.
Извиваться — повиватися, ви
тисъ; крутитися; (о змѣяхъ)
кисбачитися.
Извивина — кривина; (рѣка)
колѣно.
Извивистый—зпертистый, кри
вий, колінкуватий, круче
ний.

Извилина—закрючка, звертка, закрут.
 Извилистый—звертистий, колінкуваний, колінуватий.
 Извинение—вибачення, перепросини, пробачення, перепрос. скуза.
 Извините—вибачайте, будьте вибачні, даруйте мені.
 Извинительность—вибачність, пробачність.
 Извинительный, о—вибачний, пробачний, о.
 Извинять, нить—вибачати, вибачити, пробачати, бачити, дарувати, подарувати, збачати, збачити.
 Извиняться, ниться—скузуватися, перепрошувати, перепросити; (взаимно)—перепрошуватися.
 Извиняющий—вибачний.
 Извлекать, влечь—витягати, витягти, виймати, вийняти; пользу—спожиткувати, зужиткувати, скористати.
 Извлечение—витягання, виймання; витяг.
 Изнутри—з середини.
 Изонь—з окола, знадвору.
 Изводить, извести—переводити, перевести; страчувати, стратити, збавляти, збавити; (о вещах) махлярити, перемахлярити.
 Изводится, известись—переводиться, зводиться, вестись; зжуртисся, гинути, забанутися, нищитися; змарнати.
 Изводъ—трата, згуба.
 Извозничать—хурувати, хурманувати; волами—чумакувати.
 Извозный—хурманський, фірманський.
 Извозчикъ—збржаник, візник.
 Извозъ—хурманка, фірманка.
 Изволение—призволення.
 Изволить—призволити, зволитися, зволитися.
 Изворачивать, ротить—вивертати, перевертати, оберати, рнути; ся—викручуватися, обертатися, нутися.
 Изворваться—роззлодячитися.
 Изворотливость—в'юнкість, викрутність.

Изворотливый—в'юнкий, викрутный.
 Извороть—викрутня, викрут, викрутка.
 Изворочать—поперевертати.
 Извращать, тить—переиначувати, чити, попереиначувати, перекручувати, перекрутити, поперекручувати.
 Извращение—переиначування, перекручування; фактовъ—пересбreh.
 Извѣдывание—дизнання, зазнання.
 Извѣдывать—дизнавати, знати, зазнавати (чого).
 Извѣковать—звікувати.
 Извѣриваться, риться—зневиритися, віритися.
 Извѣстие—вість, вістка, звістка.
 Извѣстно—відомо, сказано, відома р.ч, знати.
 Извѣстность—відомість; слава.
 Извѣстный—відомий, знаний, звисний; певний, визначений.
 Извѣтъ—обмова.
 Извѣчный—поконовічний.
 Извѣщать, -стить—звіпати, -стити, уповіщати, стити, звіщати, стити, повіщати, -стити, завідомляти, завідомити.
 Извѣщение, увѣдомление—оповість, повідомлення.
 Изгадить—споганити, згидити, перенів чити, перекапстити, розгидити.
 Изгара, раст. *Uredo segetum* Zehn.
 Изгарина—жужелиця.
 Изгибание—вигинання.
 Изгибать, изогнуть—вигинати, -гнути, згинати, згинуть; -ся—вигинатися, згинатися.
 Изгибина—закрут, лікоть, викрут, коліно.
 Изгибистый, излучистый—задомистий, вигинчастий; гнучкий, гнучий; в'юнкий, виверткий.
 Изгибчивый—гнучкий.
 Изгибъ—(кривъ зна) залім, залом; (поворотъ) заворот; (рѣки) коліно.
 Изглаживать, дить—вирівнювати, вирівняти, плянтувати, сплянтувати.
 Изглаживаться, диться—зникати, -кти.

Изгладать--Излучистый.

Изгладать—обгризти, згризти, пообгризати, позгризати.
 Изгнаніе—выгнанія.
 Изгнанникъ, -ца — банита, вигнанецъ, нка.
 Изгнивать, -гнить — згнивати, нити, погнити.
 Изголовье—приголовач, узголов'я; у изголовья — в головах.
 Изгонять, -гнать — вигонити, -гнати, витуряти, -рити; изъ владѣній — вируговувати, -гувати.
 Изгородь — опліт, пліт, ліса, тин,горожа, перегороджа, вір'я; живая—запуст, обсада, живопліт.
 Изготовление — уготування, лаштування; сиріб.
 Изготавливать, -вить — готувати, лаштувати, виробляти, -бити.
 Изгрызать, -зть — гризти, погризти, згризати, згризти.
 Изгрязнить — забруднити, закаляти.
 Изгуль — распуста.
 Издавать, издать — (газету, книгу) видавати, видати; (звукъ, голосъ) подавати, подати; (законъ, приказъ) оголошати, -сити; оповіщати, оповістити; (теплоту) пашті, запашіти; (занахъ) виізхати, видавати.
 Издавна — віддавна, здавна, з давнього давна, з давніх давен, астародавна.
 Идалбливать, -долбить — видобувати, -вбати.
 Идалека — здалека, здаля, одалік.
 Издание—видання.
 Идатель, -ница — видавець, -вни я.
 Идательскій — издавничий.
 Издательство — издавничество.
 Издерживать, -гать — шарпати, пошарпати; дерти, подерти.
 Издерживать, -жать — витрачати, витратити, утрачати, утратити.
 Издерживаться, -жаться — утрачатися, утратитися, обшугуватися, -гатися.
 Издержка — утрата, потрата, наклад.
 Издохлый—здохлий.

Издравле—см. Издавна.
 Издыханіе — конання, скін, здох, здыхання.
 Издыхать, -дохнуть — здыхати, здохти, поздыхати, вииздыхати.
 Издѣвательство — поглум, глум, посміх, наруга.
 Издѣваться, обижать—збиткуватися, знущатися (з кого), кепкувати, глузувати, кпнитися.
 Издѣвка, посмѣяніе — наруга, поглум, глум, глузування.
 Издѣліе—робливо, виріб.
 Изжалить—пожалити.
 Изжарить — спягти, спекти, засмажити.
 Изжариться — усмажитися, спектиса, спягтиса.
 Изжелта—упрожовть.
 Изжога — зага, печія, зга, згага.
 Иззелена—упрозелень.
 Иззубрить — вищербити, позубити.
 Иззубриться—позубитися, вищербитися.
 Иззябать, -бнуть — мерзати, змерзати.
 Иззавливать, ловить—ловити, зловити, злпатати.
 Иззавгать, -ложить — викладати, -сти.
 Излезать — вилазити.
 Изламывать, -ломать — зламувати, -мати.
 Изливать, -лить — вилувати, -лити; сипати, висипати.
 Излишек—залишок, зайвина, перебір, передаток, злишок.
 Излишество—надмір; збиток; неумѣренность — надуживання.
 Излишне, напрасно — зайго, зайва річ.
 Излишній—залищній, збитний, безпотрібний.
 Излияніе — вилив, вилування; вияв, виявлення.
 Излвчитьсѧ — схиститися, ухиститися, умудруватися.
 Изложение — виклад, викладання.
 Изломъ — за іл, злом, перелом.
 Излучина — залом, луковина.
 Излучистый, изгибистый — заломистий, лукований.

Излѣниться—Изнемогать.

Излѣниться — зледащити, роз-
лінуватися.

Излѣченіе — виликування, го-
іння, вигоіння, корування.

Излѣчивать, чить — виликову-
вати, виликувати, гоїти,
вигоювати, вигоїти, когу-
вати, викорувати.

Излѣчимый — вигойний.

Излюбленный — улюблений,
укоханий.

Измазывать, -зать — вимазува-
ти, зати, вимашувати, сти-
ти; вишмаровувати, - рува-
ти; забруднити, нити.

Измалывать, -молоть — змелю-
вати, змолоти.

Измарывать, -рать — каляти,
викаляти, покаляти, бру-
днити, забруднити.

Измачивать, -мочить — змо-
чувати, змочити.

Измельчавший — здрібнілий.

Измельчать — здрібнити; дро-
бить на куски—кавальцю-
вати.

Измельченный — здроблений,
покришений, подроблений.

Измельчить — подробити, по-
кришити.

Измождать, -дить — виснажу-
вати, жити, знесилювати,
лиги, зморювати, рити.

Изможенный, истощенный —
нужный, виснажений, змо-
ренный, нуждений, змо-
женный.

Изможденье — виснаження, зне-
мога, знесилення.

Измозжить — згамузжити, здру-
зочити, розчерепити.

Измокать, -кнуть — мокти,
змокти.

Измокший — помокрілий, змо-
клий, змокрілий.

Измолачивать, -лотить — вимо-
лоувати, тити, перемоло-
чувати, тити.

Измоло — вимолот.

Измель — змелювання, мо-
лоння; млино.

Изморить — уколочати, утана-
жити, уморхати.

Изморозь — паморозь.

Измусливать, -слить — замурау-
вати, -зати.

Измученный — нуждений, змор-
дований, змучений, като-
раный.

Измучить — змордувати, змор-

дувати, змучити, замр-
дувати; (работой) спрацю-
вати.

Измучиться — замучитися,
змордуватися, змучитися,
утанажитися; (работой) —
спрацюватися.

Измыслить — зморюкати, зму-
друвати, змізкувати, зко-
верзувати.

Измышление — вигадка, змудру-
вання, змудровка, зміз-
кованка.

Измена — зрада.

Изменение — зміна.

Изменникъ, -ца — зрадник, ця,
перекинець, - ниця, пе-
кинчик, -ця, неірник, -ця.

Изменнически — зрадою, зра-
дливо.

Изменнический — зрадницький,
зрадецький.

Изменчивость. — змінність,
змінливість, несталість.

Изменчивый — змінний, змін-
ливий, несталый.

Изменяемость — зміняльність.

Изменяемый — зміняльний.

Изменять, -нить — зміняти, змін-
ити, звихнути; (ком.)

зріджати, зрадити кого.

Измерение — вимір, гомір, мі-
ряння.

Измеренный — вимірний, змі-
рянний.

Измеримый — вимірний, змір-
ний.

Измеритель — мірник, змірник.

Измерительный — змірничий.

Измерить — зміряти, змірити,
виміряти, оміряти.

Измять — зм'яти, пом'яти, поб-
гати, зібгати.

Измяться — побгатися, зібгатися.

Изнанка — спідка, спід'низ, ви-
вріт.

Изнасилование — згвалтування,
осилкування.

Изнасиловать — обсилкувати,
згвалтувати.

Изнашивать, -носить — зношу-
вати, сити; (обувь) стопту-
вати, тати; -ся — поноситися.

Изнедалека — зблизька.

Изнемогать, -мочь — знемагати,
знемігти, немощити, знемо-
щити, знебуватися, знебути-
ся, знесилюватися, литися,
упадати, упасти на силах,
утанажитися.

Изнеможеніе—Изнѣдованіе.

Изнеможеніе—знемога, знемага, немѣга, незмога, знемо-
щіння.

Изнеможенный (чѣмъ)—знема-
ганий (на що), знесилений,
знебулий, знемоцѣлий, вис-
нажений.

Износъ—знѣс.

Изношенный—цундравий.

Изнуреніе—знуження, знужа,
виснага, зморення, знеси-
лення.

Изнуренный—виснажений, змо-
рений, знесилений, замлі-
лий.

Изнурительный—виснажный,
знесильный.

Изнурять, -рить—морити, змо-
рити, знужувати, жити, ви-
снажувати, виснажити, за-
томлювати, мити.

Изнутри—з-середини.

Изнывать, изныть—понивати,
-понити, занивати, занити,
нидіти, занидіти; (отъ стра-
ха) перемлівати, перемліти.

Изнѣженный—пешений, випе-
шений, розпешений.

Изнѣживать, -жить—пестити,
розпестити.

Изю—см. Изъ.

Изобиліе—повня, ряснота, до-
статок, тук.

Изобилловать—ряснити, повну-
вати, достаткувати.

Изобильный, -о—рясний, до-
статный, -о.

Изобличать, -чить—висвідча-
ти, чити.

Изобличеніе—висвідчення.

Изобличитель, нища—висвід-
ник, -ця.

Изображать, -зять—змальову-
вати, лювати, вимальову-
вати, -лювати.

Изображеніе—змалювання, ви-
малювання; (изображ. пред-
метъ) малювання.

Изобразительный, -о—малю-
вичий, -о.

Изобрѣтатель, -ница—винахід-
ник, -ця, висноходець, динця.

Изобрѣтательность—винахід-
ність, вигадливість, прину-
сність.

Изобрѣтательный—примусний,
винахідний, вигадливий.

Изобрѣтать, -брѣсть—винахо-
дити, винайти, вигадувати,
вигадати.

Изобрѣтеніе—винахід, винай-
дення, вигад.

Изодрать—подерти.

Изолирвать—відокремити, ві-
докремити, ізолювати.

Изорванный—шлентавий, шон-
тавий, шанталавий.

Изорвать—пометати, подерти,
пошарпати.

Изощреніе—вправа; загострен-
ня.

Изощренность—вправність;
загостреність.

Изощренный—вправний; заго-
стрений.

Изощрять, -рить—вправляти,
-вити; загострювати, -рити.

Изощряться—вправлятися; ко-
верзувати.

Изработаться—спрацюватися.

Изразецъ—кахля, кахель, ка-
холь.

Изразцовый—кахляний, кахль-
овий, кахольний, кахель-
ний.

Изранить—поранити.

Израсходовать—витратити,
потратити, аужиткувати.

Изречь, -речь—вимовляти, ви-
мовити.

Изреченіе—вираз; приповідка.

И рубить (въ куски)—помета-
ти, потяти, порубати, по-
сікти.

Изругать—вилаяти.

Изырвать, -рыть—прошпити,
прошпитити, розкопувати,
-пати; (копытами) вибива-
ти, вибити; (о курахъ)
здебисувати.

Изрѣзанный, израненный—кар-
бозаний.

Изрядный—нешпетний, чима-
лий.

Изыскать—вибігати, вига-
няти.

Изытый, неровный (о доро-
гѣ)—потористий.

Изрѣдка—уряди годи, неколи,
коли не-коли, деколи, уря-
ди часи.

Изрѣзывать, -зять—порізати,
покраяти.

Изсаливать, -лить—засмалю-
вати, зити, засмалюву-
вати, -цювати; вишмарсу-
вати, -рувати.

Изнѣдованіе—дослідження,
доходження чого; дослід,
гнєлд, розвідка.

Исследо́ватель, -ница — дослідник, -ця, дослідувач, -ка.

Исследо́вать — досліджувати, -дити.

Иссохлый — висхлий.

Иссохнуть — висохти. усхнути; (о кожѣ) — перекоржати.

Истари — давна.

Истрадаться — переболіти, настраждуватися.

Иступление — несамовитість, нестям.

Иступленный — несамовитий.

Изушать, -шить — висушувати, -шити.

Изыкать, -сечь — вирубувати, -бати, витинати, -тяти; тесати, витесати.

Изыра — сіраво.

Изыкать, кнуть — висихати, -сохти; збавлятися. збавитися, витрачуватися, -титися.

Изыклый — висхлий.

Изуверный — бузувірний, фанатичный.

Изуверство — бузуверство, фанатизм.

Изуверствовать — бузуверити.

Изувечение — калічення.

Изувечивать, -чить — калічити, скалічити, покалічити.

Изукрашивать, -сить — оздоблювати, -бити.

Изумительность — зачудувальність.

Изумительный, о — зачудувальный.

Изумление — зачудування, дивування, подив.

Изумленный — здумлий, зачудований, дивований.

Изумлять, -мить — здумяти, -мити, зачудовувати, -дувати, дивувати, здивувати.

Изумляться, -миться — дивуватися, здивуватися, здумитися, здуміти, чудуватися, зачудуватися.

Измрудный — смарагдовый, шмарagdочий.

Измрудъ — шмарagd, смарагд. Изуродование — знівечення, скалічення, покалічення, спотворення.

Изуродовать — знівечити, скалічити, покалічити, спотворити.

Изустный, о — словесный, о.

Изучать, -чить — вивчати, вивчити, студіювати, вистудіювати.

Изучение — вивчення, студія, студіювання.

Изъ — з, зі, змиж, споміж, для: изъ-за — з-за, споза, через, почерез; изъ-за (кого, чего) — за (чим, чим); изъ-подъ — спід; изъ-полу — з половини; изъ среды — спрOMEж.

Изъдать, -сть — з'ідати, видати, -істи.

Изъездить — виїздити; з'їздити, -ся — з'їздитися.

Изъявительный, -ное наклонение — спосіб дійсности, прямий спосіб.

Изъявление — виказ, освідчення, ознака.

Изъявлять, -вить — виявляти, виявити, освідчати, -чити; (согласие) — поволятися, поволитися.

Изъявлять, -вить — ятрити, з'ятрити.

Изъянъ — шварунок, вада, ганж, ганджа, ганджа, сказа, хнба, шкода, втрата.

Изъяснение — з'ясування, вияснення, тлумачення.

Изъяснимый — з'ясовний, вияснений.

Изъяснитель, -ница — з'ясовник, -ця, тлумач, -ка, викладач, -ка.

Изъяснительный — ясувальний.

Изъяснять, -нить — тлумачити, ростлумачити, викладати, -класти.

Изъятие — усунення, вилучення.

Изъять — усунути, вилучити.

Изъскание — розвідки, досліді.

Изъсканность — добірність, видосконаленість.

Изъсканный — добірний, видосконалений.

Изъскатель — дослідник.

Изъскательский — дослідницький.

Изъскивать, -скать — вишукувати, кати, добірати, добирати.

Изюмина — родзинка.

Изюмный — родзинковий, озюмний.

Изюмъ — озюм, родзинки.

Изящество — хупавість, красгість.

Изящный — хупавий, красний.

Иканіе—Инкрустировать.

Иканіе—гикання, щикання, хикання.

Икати, икнуть—гикати, кяути, щикати, кнути, икати, кнути, хикати, кнути.

Икона—образ.

Ико-никъ—богомаз.

Икояный—образовый.

Иконоборецъ—образоборецъ.

Иконописецъ—см. Ико-никъ.

Икорный—кав'ярный.

Икота, икотка—гикавка, щикавка, икавка, хикавка, хикалка.

Икра—ікра, ікриця, кав'яр; (мясистое подколенное) литка; (лягушечья) жабычя пацюрки, жабуриння; (раковая) пшеничка.

Икрить—кашнить, кав'яруватий; литкатий.

Икриться—нереститися, тертиса.

Икряной—ікрый.

Илемъ раст. *Ulmus montana*—ільма, в'яз.

Или—або, чи, ача; то або теж; —то бишь-чи те пак.

Илистый—мулкий, мулькиуватий, мулистий.

Иллюзія—мана, омана.

Иллюминировать—акминувати, світлювати; кольорувати, барвувати.

Иллюминаторъ—люминатор

Иллюстрировать—ілюструвати.

Иловатый—глеуватий.

Иль—мул, глей, намул, твань, шлям, підмила, немола, па-мула.

Именинникъ, ца-менинник, ца.

Именины—менини.

Именительный (гадежъ)—називний (одмінок).

Именитый—значний.

Именно—саме, а саме, власне; тогда—саме тоді.

Именной—мениний.

Именованіе—менування.

Именованный (о числѣ)—наз-вний.

Именовывать—менняти, менува-ти.

Имитация—наслідування.

Иммортель, раст. *Nelychrisum aenearium*—безсмертник.

Императорський—царський.

Императоръ—царь.

Императрица—царєва.

Имперія—цїсарство.

Имущественный—майновий, маєтковий, худобний.

Инущество—майно, маєток, пожиток, статок, ужитки, худоба; домашнее всякое—пенарство; собственное—своещина; благопріобрѣтенное—набуток, надбанок, надбання, нажиток; недви-жимое—нерухомість, маєтність; движимое—рухо-мость, нащадок; родовое отъ дѣда, отца, матери, брата—дідизна, батьків-щина, материзна, братівщи-на; наслѣдственное—спа-док, слащина; государ-ственное—державне майно; казенное—скарбове майно; заповѣдное—заказне; об-щественное—громадське; пожалованное—дароване; вещи—надіб'я.

Имушій—заможний, маєтний.

Имѣніе—маєток, маєтність; родовое—дідизна; вѣдомо-роченное—скамерщина.

Имѣть—мати; намѣреніе—по-тягати; способность—тяму-вати.

Имя—імення, імя, м'я, мення, намено.

Иначе—інакше, овав.

Инбирь—імбер, імберь.

Инвалидный—штаковий, шта-куновий.

Инвалидъ—штакун, штак.

Индѣсчій—індійский.

Индѣйка—пулька, индичка.

Индекс—указник.

Индивѣтъ—шерженіти.

Индиго—калія.

Индиговый—калієвий.

Индюкъ—гуляк, пуляк, пу-ляш, индик, пуляцан, ин-дор, индюр.

Индюшка—гулька, индичка.

Иней—гаморозъ, намерз, опасть.

Инжекторъ, механ.—водогон.

Инженеръ—інженієр.

Инициатива—привід, почин.

Инициаторъ—привідця, по-чилник.

Инкрустация—жироване.

Инкрустированный—жиров-ний.

Инкрустировать—упускати, жировати.

Иновѣрецъ—чужокі ещ.
Иновѣріє — чужовѣство.
Иновѣрный — чужовѣрный.
Иногда — подеколи, часом,
иногда, деколи, переймом.
Иногородній — иншоміський,
чужоміський.
Иноземець, -ка — чужоземець, -
ка.
Иноземный — чужоземный.
Иной — онакий, инший, другой,
деякий, дехто.
Инокиня — черниця.
Инокъ — чернець.
Иноплеменникъ — чужородецъ.
Иностранецъ — чужостороп,
чужостороонецъ, чужозе-
мець, чужиня, чужинець.
Иностранка — чужанка, чужо-
земка.
Иностранный — чужоземный,
закордонный.
Иноходець — ступак.
Иноходный — ступаковий.
Иноходъ — ступ, ступа.
Иночеській — чернечий.
Иночество — чернечество.
Иночествовать — ченцювати.
Иноязычный — чужомовный.
Инстинктивный, -о — инстин-
ктовний, -о.
Инструктировать — інстругу-
вати.
Инструкторъ — регулямінатор,
інструктор.
Инструкція — регулямін, ін-
струкція.
Инструментальный — струмен-
товый.
Инструментъ — струмент,
штрумент; (орудіє) начиння;
мн. струмечця, правила;
(ремесл.) сарсама.
Инсургентъ — повстанецъ.
Интервалъ — перерва.
Интересный, -о — цікавий, -о.
Интересовать — цікавити.
Интересоваться — цікавитися.
Интересующийся — цікавий.
Интересъ — інтерес, користь,
зиск; цікавість, заціка-
влення.
Интрига — каверза; интрига,
зав'язка (в п'єсі).
Интриганъ, -ка — фар он, -ка,
баламут, -ка.
Интриговать — фар'йснувати,
коверзувати, баламутити.
Искажать, -зять — спотворю-

вати, спотворити; пере-
начувати, чити, перекручу-
вати, -тити.
Искаженіє — спотворення, пе-
реинначення, перекручу-
вання.
Искалывать, -лоть — колоти,
поколоти, поштрикати.
Искалѣченный — калічений.
Искалѣчить — покалѣчити, пе-
ренівечити.
Искалѣчить, -ся, изуродовать,
-ся — знівечитися.
Исканіє — шукання.
Искапывать, копать — викопу-
вати, -пати; покопати.
Искатель — шукач, шукальний;
приключеній — прійдисвіт,
зайдисвіт.
Искательный — улєсливый.
Искательство — забіги, домо-
гання.
Искать — шукати, штирити;
судомъ — працювати; обь
охот. собакъ — шкувати.
Исклєвывать, клєвать — дєю-
бати, подєюбати; виклю-
вати, в'ї дєюбати.
Исключая, кремь — завьєть.
Исключать, -чить — вилучати, -
чити, виймати, -няти, вики-
дати, -нути, викресляти, -
лїти.
Исключеніє — винятокъ.
Исключительность — винятко-
вїсть, виключнїсть.
Исключительный — винятко-
вий, виключный.
Исковыркать — перенівечити.
Исковыркаться — перенівечи-
тися.
Исковой — позовный.
Исковывать — поколупати, по-
копирсати.
Исключивать, -лєтитъ — бити,
фєбити, выбити.
Исколотъ — пощєбати, поко-
лєти.
Искомый — шуканий.
Искоти — спредвїку, спредко-
вїку, спєкснїку, зєспєо-
вїку.
Исконный — спредкоєчный,
спєксєвїчный.
Ископаемый — коєальний.
Ископытъ (свихъ бабки у ло-
шєди) коєини; раст. Scopi-
ana crucata — лихєманник,
терлич. тирлич.
Искорененіє — корчуданнє, ви-

- искоренскання; вибава, за-
гляда.
- Искоренять, -нить—корчувати,
искорювати, викорнювати,
-няти; вибавляти, -вити,
загладжувати, гладити.
- Искорка—искория.
- Искоса—ускосом, укосом, ско-
са, зубоча, визом, скрива,
крово, кокосом.
- Искосить—покривити, поко-
сити.
- Искра—искра, гискра, огниина;
(отъ солн. свѣта) скалка.
- Искривлять, -кривить—викра-
вати, викривити.
- Искривленій—щирій, щиросер-
дий, щирящій.
- Искренность—щирість, щи-
ролька.
- Искривление—знабік, викрив,
кривуління.
- Искривлять, -вить—перекри-
вляти, перекривити, ви-
кривляти, покривляти, -ви-
ти, покривуляти, покриву-
ляти, спачувати, -чити.
- Искривляться, -виться—викри-
влятися, -витися, знабочу-
ватися? знабочитися, спа-
чуватися, -читися.
- Искристый—искрястый, ис-
кривий.
- Искряться—искроватити, рх-
тити, искрити.
- Искреметный—искряний.
- Искромсать—покришити, по-
чиркрити.
- Искршить (какъ макароны)—
полокшити, покришити.
- Искрящійся—искряний.
- Искупать, -пить; (грѣхъ), нести
спитемію—покутувати, спо-
кутувати; викупати, відку-
пляти, -пити.
- Искупитель—рятовник, виз-
вольник.
- Искупительный—покутний.
- Искупление—визвіл.
- Искуситель, -ница—споку-
сник, -ця.
- Искусительный—спокусливий.
- Искусникъ—мистець, митець.
- Искусность—мистецність, май-
стерність, вправність, умін-
ність, умілість, штудер-
ність, штепність.
- Искусный—мистецкий, май-
стерный, мистецкий, умін-
ний, умілий, вправный,
- штудерный, штепный, штуч-
ный;—очень—премудрый.
- Искусственность—штучність,
робленість, штукованість.
- Искусственный—штучный, шту-
кований, роблений.
- Искусство—артизм, мистец-
тво, умілість.
- Искуситься—накушиться.
- Искусъ—спроба, испыт.
- Искусать, -сать—підкушувати,
підкусити, спокусати, -сити,
підводити, вести на спо-
кусу.
- Искушение—підкуса, покуса,
спокуса.
- Искушенный, соблазвившійся
(чѣмъ)—поражений (на що).
- Исць—позов.
- Испакосить—спаскудити, зні-
вечити.
- Испания—Еспанія, Гишпанія.
- Испанскій—еспанський, гиш-
панський.
- Испарение—опар, випар; виздь,
пара.
- Испарина—потн.
- Испарять, -ся—парувати.
- Испяхать—виорати.
- Испачканный, грязный—ки-
ринный.
- Испачкать—покаляти, забруд-
нити, (пальцами)—побала-
зувати.
- Испачкаться, огадаться—об-
гадитися, покалятися, заб-
руднитися.
- Испеление—спопеління.
- Испелелить—спопелити.
- Испечь—спекти.
- Испешрение (черточками)—кар-
бування; (полосами) смужін-
ня.
- Испешренный (нарѣзками,
рѣзбой)—карбований; (кра-
пинками) капканистый, кра-
повий.
- Испешрять, -стричь—(черточ-
ками) карбувати, покарбува-
ти; (полосами) смужити, ви-
смужити.
- Испивать, -пить—выпивати,
пити; -ся—сп'яничитися.
- Испилить—попиляти.
- Исповѣдальщикъ—сповідник
- Исповѣданіе—сповідання.
- Исповѣдная—сповідниця.
- Исповѣдник—сповідач.
- Исповѣдный—сповідний.
- Исповѣдывать, дать—сповіда

ти, исповѣдати: грѣхи — покутувати грѣхи, религію — держати віру; ся — спорідатися.

Исповѣдь — сповідь.

Исподволь — споквоу, поволі, псмалу.

Исподлобья (смотрѣть) — сторч, спохмура (дивитися); сурово смотрящий человекъ — сторчогляд.

Исподній — спідній.

Испстишка — спстинка, спотання, знишка, нишком, тишком.

Исподъ — спід.

Исполинскій — велетенський.

Исполинъ — велетень, велет.

Исполнение — зроб, збуток, виконання; привести въ исполнение довести до зроби.

Исполненный виконаний, доведений до зроби.

Исполнимый — викональний.

Исполнитель, ница — виконавець, -виця.

Исполнительный — виконавчий.

Исполнять, нить — виконувати, виконати, доводити, довести до зроби; — должність — справувати.

Исполняться, -ниться — виконуватися, виконатися; справджуватися, дитися, здійснюватися, -нитися.

Исполосовать — пошпугувати, посмугувати; (отстегать) обшмагати.

Исполу — з половини, на пів.

Испортить — зіпсувати, попсувати, понівечити, понехтувати, заіпечити, переіпечити, знетушити, перевести, потерять, збавити, збачнітувати, зрунати.

Испоститься — зіпсуватися, попсуватися, понівечитися, збутися, переіпечитися.

Испорченность — зіпсованість, попсованість.

Испорченный — зіпсований, попсований; зурочений (о сглазѣ).

Исправитель — напутивець.

Исправительный — виправний, напутливий.

Исправление (нравствен.) — поправа; полагода; (должности) справування, урядування.

Исправлять, исправить — на-правляти, поправити, виправляти, -вити; ладнати, лагодити; (должность) справувати, урядувати.

Исправляться — поправуватися.

Исправность — справність, справка.

Исправный — справний.

Испражнения — послід.

Испражняться — ходити до вітру.

Испрашивать, - просить — прохати, просити, попросити.

Испрошение — виеднання, ви прохання.

Испробовать — стрібувати; покуштувати.

Испуганный — сполоханий.

Испугать — ужахнути, злякати, перелякати.

Испугаться — устрахнутися, устрашитися, острахнутися, улякнутися, пожахнутися, опудитися, застрашитися, злякатися, перестрашитися, (разбѣжаться) остеребится.

Испугъ — переляк, сполох, переполох, перестрах, ляк.

Испускание — випускання, віддавання, визівання.

Испускать, -стить — вилускати, -стити, віддавати, -дати, визівати, -внути.

Испытаніе, проба — пробація стрібунок, стробунок; зазнавання, дознання, досвідчення; Испит.

Испытанный — випробований, спробований.

Испытательный — іспитовий.

Испытывать, -тать — заживати, зажити, зазнавати, -знати, дізнавати, -знати, спитувати.

Иссопъ аптечный, раст. *Hyssopus officinalis* — юзефок, іван-зілля.

Истапывать, топтать — топтати, потоптати, підтоптати, толочити, потолочити, стопцювати, цювати, тропити, потропити, грасувати, пограсувати, бродити, збродити.

Истаскивать, -кать (вещи) — терсувати, етербувати, зми-зковувати, -кувати, зволочувати, -чити.

Истачать—пошшивати.

Истачивать, -чить — переточувати, переточити, сточувати, -чити, згострювати, -стри: поточувати, -чити.

Истекать, -течь — виливатися, -литися; (о річці) випливати, -гти; (о времени) виходити, вийти, кінчатися, скінчитися; (о крови) зіходити, зійти.

Истерзать, изорвать — пошкаротати, пошарпати, розшарпати; ся — змордуватися.

Истерика—гистерія.

Истерический—гистеричний.

Истецъ—позивальник, позовник.

Истечение—витік, виливання, випливання; кінець, вихід.

Истина—правда.

Истинно—справді, певне, дійсне, запевне.

Истинный—справжній, правдивий, справедливий, щирый, певний.

Истица—позивальниця, позовниця.

Истлѣвать, истлѣть—бутніти, побутніти, перетлівати, перетліти, витлівати, зотлівати, -тліти, гнити, згнити, трухніти, зтрухніти, перетрухати, трухнути.

Истлѣвший—зотлілий.

Истлѣние — зотління, побутіння.

Истово—як годиться.

Истокъ—початок.

Истолкованіе — тлумачення, товмачення.

Истолкователь, -ница — тлумач, -ка, товмач, -ка.

Истолковывать, -ковать — тлумачити, витлумачити, товмачити, витовмачити.

Истолочь—стовкти, потовкти.

Истома—млюсть, змлюсть.

Истомить—принудити, знудити, перенудити, затомити, змлоїти, умордувати.

Истомиться—знебутися, утомитися; (скукой) перенудитися, перенити.

Истомленный, изнеможенный — знебулий.

Истопить — напалити; витопити.

Истоплево—паливо.

Истопникъ, -ница — топільник.

топільниця, пічкур, -ка, грубник, -ця.

Исторженіе—видирання, вививання.

Исторгать, -гнуть — видирати, -дерти, вививати, рвати; вивольяти, -лити, увільняти, -нити.

Историкъ — историк.

Исторический—историчний.

Исторія—історія.

Источникъ (ключъ)—джерело, чуркало; (начало) поч. ток.

Источничекъ, анат.—тім'ячко.

Истошальный—виснажений, висилений, охлялий.

Истошать, щить — виснажувати, -жити, висилати, -лити, схудити; вичерпувати, -лати; витрачувати, тити.

Истошаться, -шиться — перепадатися, перепастися.

Истошѣние — виснага, виснаження, висилення; витрата; вичерпання.

Истрачивать, -тить — витрачувати, -тити; попусту — збавляти, збавити, переводити, -вести, попереводити.

Истрачиваться, издержаться — обшугуватися, обшугатися.

Истребитель—згубник, вигубник, нишівник, нищовник, тломильник.

Истребительный—згубний, нищовний, тломильний.

Истребленіе, уничтоженіе—затрата, потала, винищення, знищення, вигублення; вибава, вибавлення; перевод. звод.

Истреблять, -бить—губити, вигубити, згубити, нищити, винищити, знищити, тломити, потлумити, вибавляти, -вити, потребляти, -бити.

Истребованіе—виправа.

Истребовать—виправити.

Истрескавшийся, въ щеляхъ — пощіяний.

Истрескаться, покрыться трещинами—пошкалубитися.

Истуканъ (каменный) — баба, бовван.

Иступлять, -пить — витупляти, витупити.

Истый — справжній, правдивий.

Истыкать—пошкати, поштракати.

Истязаніе—катування, мордування, катівня.
Истязатель—кат.
Истязать — катувати, мордувати.
Исклестать—вистьобати, відшмагати.
Исходатайствование — висднання.
Исходатайствовать—всднати.
Исходит—збродити обходити, виходити; виходити.
Исходный—вихідний.
Исходящий — вибутний; журнал—вибутний реєстр, виписовой журнал.
Исхождение—виходження.
Исхудалый—схудлий, змарнілий, охлялый.
Исхудать—перепадатися, перепастися, схуднути, змарніти; сильно—закашавіти.
Исцарапать—подряпати.
Исцѣживать, дить—вицѣжувати, вицідити.
Исцѣление—цілѣба, вилікування, вигоїння.
Исцѣлимый—вигойний.
Исцѣлитель, ница — ліковник, -ця.
Исцѣлительный—цілючий.
Исцѣлять, лить—цілити, сцілити, гоїти, вигоїти; нѣмого—рознімити.
Исчадіе—породіння, нащадок, коділо.
Исчахлый — висхлий, змарнілий, охлялый.
Исчахнуть—висхти, змарніти.
Исчезаніе—зникання.
Исчезать, знуть—зникати, -кти; задіватися, дігтися, злизати, зслизнути, злизнути, здиіти (инск.).
Исчезновение—зникнення.
Исчезнувший—зниклий.
Исчерпывать, -пать—вичерпувати, пати; вибірати, вибрати.
Исчертить (линіями) — почеркати, порисувати.
Исчисление—полічення, лічба, лік, рахування.
Исчислять, лить — рахувати, вираховувати, хувати, лічити, вилічити, полічити, порахувати.
Ишаркать — почовгати, вицовгати.
Ишкстать—вишеретувати.

Ишкстаться — розволочитися, розледащити.
Ишкелушить—вилуштити.
Ишкствие—вихід.
Ишшивать, -шить — сшивати, сшити; вишивати, шити.
Ишшипать—пошипати; вискубати.
Ишшупать — обмацати, облапати.
Итогъ—підсумок.
Итти—іти, істи, ступати, ходити, (двигаться)—поступати; (быстро) чимчикувати; (шатаясь) точитися; (впереді) передувати; (по грязи) тьопатися; (старч. походкой) чапати; (тянуть ноги) човгати; (переть) дрипати, дридзати; (къ лицу) личити, шталтити; (везти) щастити, таланити; (о времени) тяти, плізти; (прямо) простувати; (шагомъ, о лошади) ступакувати.
Ишакъ—муд, ослик.
Ишь—ач, бач.
Ишь ты—чи ба, чи ти ба.
Ишейка—дойда; о человекѣ—нишпсрка.
Иконоберство —образборство

I.

Иезуитскій—езуїтський.
Иезуитъ—езуїт.
Иерихонская роза, раст. —Anastatica Hierochuntica—гучка Божої Матері.
Июль—липень, липець, кивець, кивач.
Июльскій — липневий, липцевий.
Июнь—червень, червець.
Июньскій—черневий, червцевий.

К.

Ка, межд. — но, лишень, пак; смотри-ка—диви-пак, гляди-но.
Кабакъ — шинк, шинок, шиньок.
Кабала—незача.
Кабалить—заневолювати.
Кабальный — кріпачьий, невольницький.

Кабанія — кнурячий, кабанячий.
Кабань — кнур; (холощений)
кабан.

Кабатчикъ, -ца — шинкарь, -рка.
Кабачкій — шинковий, шин

карський, корчемний.

Кабачникъ, -ца — шинкарь, на-
пьяч, -чка.

Кабашничать — пиякувати, пи-
ячити.

Каблукъ — корок, закаблук,
кірка, обцас, підбір; дере-
вянний, обтянутий кожей —
колодочка.

Каботажный — каботажовий.

Кабріюлетъ — кабрітка.

Кабушка — голька, головка.

Кабы — колиб, якби.

Кавалеристъ — рейтар, комон-
ник, лейтарть.

Кавалерія — кіннота.

Кавалерійскія шпоры, раст.
Delphinium consolida — ко-
сарик.

Кавардакъ — мішанина; гарни-
дер, розгардіяж.

Ковычки — лапки.

Кадильница — кадило, кадиль-
ниця; раст. *Teucrium cha-
maedrys* — самосил.

Кадильный — кадильний.

Кадить, накадить — накурюва-
ти, накурити, кадити, на-
кадити.

Кадка — полібічок, полібочок,
діжка, діж, діжун, больша-
я — кадіб, кадіб, кадуб,
для води — відник; для ма-
сла, сыру — фаска, хваска.

Кадочка — пасчинка, діжечка.

Кадочникъ — бондарть.

Кадыкъ — борлак.

Кадь — кадіб, кадіб, кадуб.

Каемка — крайка.

Каемчатый — крайковий.

Каждене — каження.

Каждогодно — що-року.

Каждодневный, -о — щоден-
ний, -о.

Каждый — кожний, кожний,
усякий.

Кажись — здається, бачня.

Кажущійся — позірний, уздрі-
вний.

Казакинь — чемерка.

Казакъ — козак.

Казарма — касарня.

Казарменный — касарняний.

Казаться — уздріватися, зда-
ватися.

Казачій — козацький, коза-
чий.

Казачка — козачка.

Казематъ — цюпа, шпаківня,
вежа.

Казенный — урядовий; скарбо-
вий, скарбний.

Казистый — показний.

Казна — скарб; (касса) скарб-
ниця; (въ оружїи) набо-
івка.

Казначей — підскарбій, скар-
бівничий, скарбник, скарб-
ничий.

Казначейство — скарбівня.

Казначейша — скарбівниця.

Казначья — скарбівниця.

Казнить — страчувати, -тити,
тратити, на горло карати,
скарвати.

Казнохранитель — підскарбій.

Казнохранилище — скарбниця,
скарбівниця.

Казнь — страта, кара, кара на
голо.

Казовой — показний.

Казусть — сказія, пригода.

Кайма, обшивка — облямка, об-
лямівка, шляк, лямівка,
крайка, окрайка.

Каймить — лямувати, шляку-
пати.

Как во — як: ач! чи — ба!

Какое — який, що за.

Какой — який; то — якийсь; ни-
судь-аби який, будлі-який.

Кокорва, раст. *Malvicaia ma-
ritima* — маруна.

Какъ — як; як, коли; то-якось;
бишь-як пак; будто неначе
ніби; бы-мов, ніби; -видно-
знати, мабуть; вдругь-аж
ось, коли це; -должно-як
слід, як треба, як гоже; же-
а-якже нарочно-як на те;
-нибудь-яким будь спосо-
бом, аби-як; попало-аби-як;
придется-до чого-дійдеться;
-нибудь, случайно-бува;
такъ-як то? яким робом;
много-якого багато; угод-
но-про мене-як хочете.

Каламбурный — прикладковий,
Каламбуръ, острота — приклад-
ка.

Каламенокъ (матерія) — кала-
майка.

Каланча — хурдигарня, башта,
дзвіниця.

Калачъ — калач.

Калганежка — калганка, калганежка.

Калганъ, раст. *Maranta galanga* — калган.

Календарь — календарь.

Каленіе — роспихання; гартування, смаження.

Каленця — роспечений; гартований; смажений.

Калиберъ — розмір.

Калиграфія — краснопис.

Калиграфическій — краснописный.

Калильный — гартованный.

Калина, бот. — калина.

Калиновка, настойка — калинѣвка.

Калита — шиндогора, гамал.

Калитка — хвѣртка, фіртка.

Калить — роспикати; гартувати; смажити; — орѣхи — калѣвати горіхи.

Калимыкъ, -чка — комплик, -чка, кімлик, -чка.

Калмыкій — компицький, кімлицький.

Калуга — калюжа.

Калуферъ, раст. *Balsamita vulgaris* — канупір, канупер.

Каль-гній, нечисть, виміт, кіз, лайно.

Кальвинистъ — кальвинецъ.

Кальцій — вапнець, валень.

Кальщикъ — гартівник.

Калька — каліка; собир. — каліч.

Кальчить — калічити.

Кальцій — покалічений, калікуватий.

Каліканъ — базікання.

Калікать — базікати, калікантарити.

Каліки — базікання, балдси, ляси.

Камбала, рыба — однобѣчка.

Камедь — гума.

Каменникъ — кам'яницѣ.

Камелекъ — комінок.

Камелина, раст. *Camellia* — рижій.

Каменистость — каменястість.

Каменистый — каменястий.

Камене — каміння.

Каменный — кам'яний; ная соль — крухова сіль.

Камеломка, раст. *Saxifraga aizoon* — кучерявецъ.

Каменоломный каменярський.

Каменоломня — каменярня, кам'янице.

Каменоломъ — каменяр.

Каменотесный — каменотесельный.

Каменотесъ — каменотесѣя.

Каменноугольный — землевугальний.

Каменщикъ — муляр.

Камень — камінь; (выходящій изъ воды) — скік; (подводный) клипень; (краеугольный) наріжний; (точильный) брус.

Каменьтъ — кам'яніти.

Камеристка — покоївка.

Камешекъ — камінець; (въ перстѣ) — очко.

Камилавка — підкапок.

Камка — одамалок.

Камнебурильница — свідерница.

Камнебурильный — свідерний.

Камнеподъемница — каміничница.

Кампанія — кампанія, похід.

Камфорный камфоровый.

Камфорка — фаярка.

Камчатный — одамашковий.

Камышевка, пл. *Palus palustris* — попичка, чорноголовий; *P. b'armicus* — очеретянка.

Камышевый — очеретяний.

Камышница, пл. *Gallinula ch'ogorus* — кокошка зелена, кокошка зеленюга.

Камышъ раст. — очерет; молодой — спичак; *Scirpus*, видъ *lascustris* — канка.

Канавъ — рів, фоса; (сточная) — ріштак.

Канавка — рівчачок.

Канализировать — фосувати; ріштакувати.

Каналь — перекіп; протока; на болотѣ — стріліця; пищепріємный — п'ялка.

Канальный — канальський.

Канальскій — ледачий; шакрайський.

Каналья — ледянець, ледащо.

Канаречный — канарчовий.

Канарейка, пт. — канарка.

Канатный — лановий, ланьовий, кодольний мотузовий; дворъ — крутіль.

Канатчикъ — мотузар, мотузник.

Канать — ли'іва, лина, кодока галівник. (якорный, лодочный) — косяк.

Канва — канва.

Кандалы — свѣрні, кайдани.

кайданиці, кайдання, чинчері, заков, заліза, пута, (дерев.) диби, колодки, скрипиця.

Канделябрь—канделябр.

Каникулы—вакації.

Каникулярный—вакаційний.

Канитель (металлическая) — сухозлотниця.

Канифасъ (матерія)—дима.

Канифолить—калифонувати.

Канифоль — живиця; калифня.

Канонада — гарматнина, кано-нада, гарматнеча.

Канонеръ—гарматій, гармаш.

Каноническій—каноничний.

Кантъ — лямівка, ільтиця, бережок; хвальна пісня.

Канунъ—передодень; накану-нъ — на передодні.

Канура—закута, цюпа.

Кануть — крапнути; зникти, зникнути.

Канцеляристъ—писарь, писар-чук.

Канцелярія—писарня.

Канцелярскій—писарський.

Канюкъ, пт.—каня.

Капаніе—цяпання, крапання, цяпкання, капотіння, капа-нина.

Капать—цяпати, цянути, цяп-кати, крапати, капотіти, канути, каптити.

Капелла—(хоръ) капелія; (ча-совня) каплиця.

Капелланъ—капелан.

Капелька—цітка, цеточка, ця-тина, цяпка, крапелька.

Капельмейстеръ — диригент, капельмайстер.

Капиллярность — скрапливість.

Капиллярный—скрапливий.

Капитализировать—капитали-зувати.

Капитализмъ—капитализм.

Капиталистическій — дукар-ський, капитали тичний.

Капиталистъ — дука, дукаръ, дукач.

Капиталь—капитал, гроші;—основной—іста, істе, істина;—нелічний — готівка, гото-вик.

Капитальный —(основной, су-щественный) головний, ка-питальный; капиталовий, істовий.

Капитанъ—копитан, капитан.

Капитель, архит.—розстрой.

Капитулировать — капитулю-вати.

Капишонъ—капа, коба, кап-тур, богородиця, відлога, хаптур, запинало, кобенъ.

Капище—божниця.

Капканъ—ступиця, пастка.

Каплюхій—клаповухий.

Каплунъ—каплун.

Капля—крапля, цята, ріска, капка.

Капоръ—очіпок.

Капризникъ—перебендя, приве-редник, вередій, вередник, вередун, комиза, комиз.

Капризничать — перебендюва-ти, химерувати, комизитися, вередувати, витребеньку-вати, гедзатися, принди-тися, перебрати, норови-тися, кандричитися.

Капризный — вередливий, ви-требенькуватий, перебірли-вий, примхуватий, химерод-ний, натурастий, строка-тий, норовливий, норови-стий, приндуватий, прим-хливий.

Капризь—комиз, комиза, прим-ха, принда, вереди, вереду-вання, витребеньки, химо-рода, химеродъ, норови, пе-ребір.

Каприфолія, раст. Caprifolium — кезолнст.

Капуста—капуста; ріпная ли-ственна, раст. Brassica Na-rius—суріпиця; —цвітня—кучерява капуста;—молодая для посадки—росада, без-почня—голената капуста;—заячя, Sedum Telephium—заяча капуста.

Капустный—капустяний

Капутъ—саксаган, кінець, край, капут.

Капишонъ—каптур, коба, кап-тур, капа, богородиця, від-лога, запинало, кобенъ.

Карабкаться — чаряпкатися, дратися, дергтися, здерати-ся, здиратися, карабунити-ся.

Караванный—валковий;

Караванщикъ—чумак.

Караванъ—валка.

Каракатица, Seria—слимф.

Караковый—карий.

Каракуля—кривулика (о дере-

Каракуль—Касаться.

Яб; Кривля, карличок, без
 граница (о письме).
 Каракуль—смушок.
 Карандашный—оливцевый.
 Карандаш—сливець.
 Карантин—калантир.
 Карапуз—курдупель. бкле-
 щок, опецьок, опецок.
 Карась, рыба—карась, ка-
 рахфет; собир.—карасячя.
 Каратель, ница—карник, ця.
 Карательный—карний.
 Карать—карати.
 Караулить—чатувати, варту-
 вати, стерегти, берегти,
 пильнувати.
 Караулка—сторожка, збашта.
 Карауль—чата, стійка, варт.
 сторожа.
 Караульный—чатовый, чатів-
 ницький, чатовицький,
 взртовий.
 Караульщик—чатівник, ча-
 товник, стійчик, варті-
 вник.
 Карачунь—саксаган капут,
 кінець.
 Карбункулъ (мед.)—б. корван;
 (ветер.) паскудник.
 Карбышъ, зоол.—хочак.
 Карболка—фенель.
 Карта—ириця.
 Каргаль, пл. *Anas tadorda*—
 царанка; *A. strepera*—чиранка,
 чиренка.
 Кардамонъ—курдимон.
 Карета—берлин, коч. каруца,
 кароца.
 Каретникъ—стельмах штель-
 мах, сницарь; возовня.
 Каретный—берлиновий, кочо-
 вий, каруцовий.
 Карій—карий.
 Карканье—крюканья.
 Каркать, -кнуть—скрекотати,
 тнуги, кавкати, -кнуги, крью-
 кати, хряпчати.
 Каркашунъ, раст.—хвилівник,
 хвилітник, филонник.
 Карликъ—пуперник, курду-
 пель, недорісток, ковтох.
 Карманный—кешеньковий; (о
 деньгахъ) похипни і.
 Карманъ—кешеня.
 Карманщикъ—кешенник.
 Карминный—бакановий.
 Карминъ—бакан.
 Карнизъ—карунка, залім, за-
 лом; (печной) примурок.

Карпъ, рыба—(*Uprinus barbua*)
 короп, сазан, черевань, че-
 решайка, ревуга; большой
 —чортотрап, малый—чор-
 таника, шаран.
 Карта—карта; (geogr.) мапа.
 Картавить—хоркотати, гарка-
 вить, тринькати.
 Картавий—шишрявий, тарка-
 вий, гаркун, гаркуша, гар-
 кавець, хоркотливий, хор-
 котавий.
 Картежникъ, -ца—картир. ка,
 картівник, ця.
 Картежничать—картярувати.
 Картежный—картирський.
 Картежъ—картирство, кар-
 тівництво.
 Картечина (артил.)—гармате-
 ник.
 Картина—образ, малювання,
 малюнок.
 Картинка—малючок, кунштук.
 Картичность—малювничість,
 малювність.
 Картинный—малювничий, ма-
 лювний.
 Картонный—текстуровий.
 Картонъ—текстура.
 Картофелина—картоплина.
 Картофель—картопля, бара-
 боля, картоха, картохля,
 земляк; стебли—карто-
 плина, конфера.
 Картофельный—картопляний;
 кусть—каліво.
 Карточка—картка.
 Карточный—кастовый.
 Картузъ—кашкет.
 Картушъ—везерунок.
 Карусель—релі, крутілка.
 Карцеръ—холодна.
 Карча—корч.
 Карчеподъёмница, рѣчи. техн.
 корчувальница.
 Карьеръ—завід, заводи, скач.
 Каряка—роскаряка.
 Карячить—чепарити.
 Карезагень—Картагена.
 Карезагенинъ—картагенець.
 Касательный—дотичний, стич-
 ний.
 Касательство, отношение—при-
 тока, стосунок.
 Касатикъ, раст. *Acorus Cala-*
mus—татарак, гав'яр; *Iris*
bohemi, germanica, pseudo-
corus—півник.
 Касаться, -нуться—торкатися,
 торкнутися, черкатися, кну-

тися, дотикатися, діткну
тися, щуптати, пнути.
Каска—шишак.
Каскадъ—ускок, водоспад.
Касса—скарбниця; (типогр.)
кашта.
Кассаціонний—касаційний.
Кассировать—касувати.
Кассиръ—скарбник.
Кастаньетки—брызкітки.
Кастелянъ—каштелян.
Касторка—рицина.
Кастраторъ—халаштун, холо-
щій, валашал, валах.
Кастратъ—халаштан, валахан.
Кастрировать—халаштати, ха-
лашати, валашати.
Кастрюля—рондель.
Катавасія—буча, гармидер.
Каталогъ—спис, реєстр, ка-
тальог.
Катальчий—вальківний.
Катаніе (на льду)—сковзання,
ковзання; (съ горъ) спус-
кання; (бѣлья) качання, та-
чання.
Катаракта, бѣльмо—полуда.
Катарръ (бронхъ)—хрипоті.
Катать—(бѣлье) тачати, ма-
лювати, качати; котити, то-
чити; возити.
Кататься (по льду)—ховзати-
ся, ковзатися.
Катафалкъ—маровіз.
Категорически—категорично.
Категорическій—категоричний.
Катеръ—байдак, катерка.
Катеть, геомет.—пряжка, при-
лежник.
Катехизисъ—катехизм.
Катить—точити, котити; іха-
ти; ся—котитися, точитися.
Каткій—котючий.
Каткость—котючість.
Катокъ (ледяной)—ковзалка,
ховзаниця, скобзалка хва-
занка, (шоссейный) грассо-
ник; (для бѣлья) качалка,
качальня, магель, магіль.
Католикъ.—чка—кателик, чка,
костельник.
Католичество—католицтво.
Каторга—каторга; галера, га-
лера, галера, галера.
Каторжникъ—каторжник; га-
лерник.
Каторжный—каторжний; га-
лерний.
Катранъ бѣлый, раст. *Crambe*

tartarica—катран.
Катушка—покотьоло, цівка.
Катышъ—галька.
Катящийся, легко—котючий.
Кафтанъ—жупан, каптан.
Качалка—колиска; гойдалка.
Качаніе (раскачиванье)—по-
хит, хитання, гойдання, вѣ-
хання, теліпання, вагання;
(выкачиваніе, накачиваніе)
помпування.
Качать—колисати, гойдати,
коливати, теліпати; хита-
ти; помпувати.
Качаться—гойдатися, хвиля-
тися, теліпатися, моля-
тися, киватися.
Качель—релі, реля, гойдалка,
гойданка, орелі, орель.
Качественный—яковий, при-
кметний, властивечний.
Качество—якість, яковість,
прикмета, властивість.
Качка—гойданиця, колихнеча,
хитавица.
Качкій—хиткий, хисткий,
хибкий.
Качкость—хиткість, хисткість,
хибкість.
Качнуть—схитнути, хибнути,
похибнути, колихнути.
Качокъ—похит.
Каша—каша.
Кашеваръ, ка—кашвар, ка.
Кашель—кашіль.
Кашемирский—кашмирський.
Кашемиръ—кашмир.
Кашница—кулешник.
Кашка—кашка; раст. *Trifolium*
pratense—конюшина, іва-
сик; *T. montanum*—івасик,
кошик; бѣлая, *T. repens*—
сіре зілля, трійнячок; крас-
ная, *T. medium*—трійняк;
T. rubens—сисавка.
Кашляніе—кашляння, бухи-
кання, кахика́ня.
Кашлять—кашляти, бухикати,
кахикати.
Кашне—шийниця.
Каштановый—каштановий;
(о масти)—цісавий.
Каштанъ, раст. *Fagus castanea*
—каштан.
Каюта—кабіна.
Кащей—кістяк.
Кающийся, щаяся—покутник,
покутниця.
Каяться—покутувати, кая-
тися.

Каведра — катедра; казальниця, амбона.

Каведра́льный—катедра́льный. Квадратный — квадратный, крижевий.

Квадрать — квадрат; (на шахматной доскѣ) очко.

Кваканіе — рахканія, скрекотіння, кумкання.

Квакать — рахкати, скрекотіти, кумкати, крякати.

Квакушка—скрекотуха.

Квартира — житло, комірна, мешкання, станція.

Квартирный — комірний; -ная плата—комірне.

Квартировать—сидіти, мешкати.

Квартиронаниматель, -ница — комірник, -ця.

Кварць, минер.—кремсень.

Квасить—квасити.

Квасной—квасовий.

Квасцовый—галуновий.

Квасцы — грецило, галун, галунина.

Квась—квас; (хлѣбный)—сирівець; (для квашенья яблокъ) піспа.

Кваша—опара, запара.

Квашенье, квашенные овощи, плоды—квасиво, квасина.

Квашня—діжа.

Кверху — (куда) угору; (как) догори.

Квитанция — квит, квиток.

Квитаться—квитуватися.

Кегли—скраклі, краклі, скраглі, краклі; (ед.)—скраголь, краголь, краколь.

Кедровка, пт. — крячка, кедрюша; пестрая, *Corvus caurussatrapes*—лускоріх.

Кедрь—цидрика, цедрина, кедрина.

Келасня—спижарня.

Келарь—шафар.

Келейник—слимак.

Келейно — потай, потайки, таємно, нишком, на самоті.

Келейный—келійный; потаємний, таємний.

Келья—келія.

Кервель, раст. *Scandix cerefolium*—теребуля.

Керосинка—бідон, петролянка.

Керосиновый—гасовий.

Керосинокалильный—гасогартовный.

Керосинъ — гас, петроль керасір.

Кета, рыба—хайко.

Кетовый—хайковий.

Кефаль, рыба — лобань, кефала.

Кибитка—халабуда.

Кивать, внуть—кивати, внути, хитати, тнути.

Киверъ—чако.

Кивокъ—кив.

Кивоть—божниця.

Кидать, нуть—швигати, гнути, кидати, кинути; лишати, лишити, занежати, іти.

Кизилевый—дерновин.

Кизиль, бот.—дерен.

Кизильникъ, раст. *Cotoneaster vulgaris* Linde—ирга.

Кикимора — почвара.

Кила, Пелма—гила; гуля, моргуля (на деревѣ).

Килевой—трамвий.

Киль, кораб.—трам.

Кинжалъ—запоясник, чингал.

Киноварный—цинсбровий.

Киноваръ—цинобра, цинобра.

Кинуться (куда)—ткнути.

Кипа, тюкъ—пачка, пака, багул.

Кипарисный — чамаришый, кипарисовый.

Кипарис нѣмец., *Tamarix germanica*—чамаришок; *Cupressus sempervirens*—циприс.

Кипрей, раст. *Epilobium angustifolium*—знітийник хлопський—видъ *palustre*—зніт дівочий.

Кипучесть—кип'ячість; запальчасть, палкість, підприємливість.

Кипучій—кип'ячий; запальчистий, палкий, підприємливий.

Кипѣніе — кипіння; шумування.

Кипѣть—кипіти; шумувати.

Кипятильникъ—казан, чайун.

Кипятить—гріти, кипювати; топити, парити (молоко); ся—грітися;—запалятися.

Кипятюк—укріп, кріп, окріп, вар, кипень, кип'яч.

Кипящій—кип'ячий.

Киразонъ, раст. *Aristolechia clematidis*—хвилівник, хвилітник, филонник.

Кираса—панцер.

Кирасиръ, латникъ—панцерник.

Кириллица—слав'янка.

Кирка—копання, сокирянка, мотика, лискаръ: (к. г. насѣкають жернова) оскар,

оскарда: (съ клювомъ) клевак,
чукан, кльоф; (садовая, ого-
родная) сапа.
Кирка—кирхъ, кирка.
Кирпичикъ—цеглинка.
Кирпичина—цеглина.
Кирпичникъ—цегляр, цегель-
ник.
Кирпичный—цегляний, цегло-
вий, цегельний; (о цвѣтѣ)
цеглястий; (заводъ) цегель-
ня, цегольня.
Кирпичъ—цегла; (пережжен-
ный) запіаняк; (нехорошо
обожженный) недопал; (не-
выжженный) сирівець; (би-
тый изъ глины съ мякиной)
лимпач, турлук; (изъ наво-
за для топк. ва) кізьяк, ризак.
Киса—капшук.
Кисейный—се панковий.
Кисель—кисілі; (изъ бузины)
сапетон; (изъ сливъ и ку-
кур. крупъ или изъ муки
кукур., гречневой, ржаной,
ячменной или овсяной) ки-
селиця.
Кисельный—киселевий.
Кисеть—гаман, кисетина.
Кисея—серпанок.
Киска—кицька.
Кислецъ, раст. *Oxalis Acetosel-*
la L.—заячий щавель, ща ух.
Кислить—квасити.
Кислица, раст. *Oxalis*—заячий
квас.
Кисличный—щавлевий.
Кисловатость—кислявість.
Кисловатый—кислявий, квас-
куватий.
Кислородный—кисенний.
Кислородъ, хим.—кисень.
Кислость—квасність, кислість.
Кислота—кислоти, кислість;
хим.—квас; карболовая фе-
ноль; — азотная — сирвасер;
сѣрная—вітроголь; укусная—
оцетоль; лимонная—цитри-
ноль.
Кислотоупорный, хим.—ква-
сотривалий.
Кислушка—кислица.
Кислый—кислий, квасний; по-
нурий, невеселій; — очень—
кислючий; скисшій —ква-
шений.
Кислятина—кислоти.
Кисляй—маруда, тухтій.
Киснуть—кваснути, квасніти.
кисліти, киснути.

Кистень—обушок.
Кистистый — гронистый, гро-
нуватий.
Кисточка (у платья, ковра,
сбруи)—китичка; (на концѣ
кнути)—пукалка; (у живо-
писцевъ) пензельок.
Кисть—(руки) кисть; (маляр-
ная)—щітяк; (живопис.) пен-
зель; (бахромчатая) китиця;
(виноградн.) грона; (изъ ще-
тины или волоса) щітка,
квач; (цвѣточная или пло-
довая) кетяг, китяг; (про-
са, свса) волот; (камыша)
куниця; (кукурузы) киях;
(въ одеждѣ и пр.)—кутас.
Китаецъ—хинецъ.
Китай — Хина, Хинська дер-
жава.
Китайскій—хинскій.
Китайка—хинка.
Китель—чайми; еля.
Китобойный — баленобійний,
кульомбійний.
Китовый—баленовий, кульом-
ний.
Китоловъ—кульомловець.
Китообразный—кульомуватий,
баленуватий.
Китъ, зоол.—балена, кульома.
Кичиться—пнидючтиса, пня-
дитиса.
Кичливость—чвань, пиха.
Кичливый—сердопишний, пи-
хатий, чванливий, кокош-
ний.
Кишечный—кишковый.
Кишка—кишка; (тонкая)—стру-
ниці; (прямая) кутниця, за-
днянка; (дѣнадцати перст-
ная) перевалькувата киш-
ка.
Кишкою—ключем, низкою.
Кишнець, раст. *Coriandrum sa-*
tivum—коляндра.
Кишѣть—комашитиса, кишіти.
Кіевскій—кианскій.
Кій—кий, кийок.
Кіоскъ—ятка, таш, таша.
Кладбище—кладовище, кладо-
висько, гробовище, гробки,
цвинтарь, цинтір; еврей-
ское—окописко, окопище.
Кладбищенскій — кладовищан-
ський, цвинтарний.
Кладовая—комора, хижа; тец-
лая—стебка.
Кладчикъ—кладій.
Кладъ—скарб.

Кладь — тяга, вантаж, тягар, вага.

Кланяться—уклоняться; другъ другу—витатися; чѣмъ—дарувати що.

Кланяться—клібно.

Клапанъ (въ муз. инс.)—хлп, хляпавка, клипок; механ.—клац, клацон.

Классифицировать — клясувати, клясификувати.

Классическій—клясичный.

Классный — клясовый; ранговый.

Классъ—кляса; розділ; ранг, стан.

Класть—класти.

Клева іе — дзюбання, клювання.

Клевать — дзюбати, клювати, клюкати.

Клевачъ—оскарда.

Клеверъ, раст. *Trifolium montanum*, *tr. pratense* — івасик, конюшина, орішок, кеманка, комана, команиця, кошик.

Клевста—наклеп, обмова.

Клеветать — обмовляти, обріхувати, клепати, набріхувати.

Клеветникъ, -ца—обмовник, -ця.

Клеветнический — обмовный, набрехливый.

Клеверть—прибічник.

Клесовой—каруковий.

Клеенка—царата.

Клеенчатый—царатовий.

Клей — клей; столярный—карук, карюк; вишневый — глей.

Клейка—клієння.

Клейкий—глізавий, держкий, липкачий, липковатий, липкий, липковатий.

Клейкость—глізавість, держкість, липкачість, липковатість, липкість.

Клейный—клеяний.

Клейльщикъ, -ца — клейльник, -ця, каручник, -ця.

Клеймение—штемпрування, таврування, клейнування.

Клеймильщикъ—штемпарь, тавровник.

Клеймить—клеїнити, таврувати, штемпувати.

Клеймо—штемп, тавро, клейно. Клеймовщикъ карбієничий.

Клейстеръ—шліхта.

Клеить—клеїти, каручити.

Кленъ, бот. *Acer platanoides* — клен, полевой, раст. *Acer campestre* — паклен, паклінок, чорнокленина, неклон.

Клепало—калатало.

Клепать — клеїти.

Клепка (заклепывание) — клепанія; шкаля, скаля (въ бочкѣ, кадкѣ); собир. — скалля.

Клеть, зоол. *Loxia*—кукурузайка.

Клецка—галушка.

Клешня—клішня, клешня, щипало, щипа.

Клешакъ, насѣк. — *Formica auricularia* — корець.

Клещевина, раст. *Ricinus communis*—райдерев.

Клещеногий—клишавий, чеверногий, клишоногий.

Клещи—кліщі, обценьки; дерев. лещата.

Клещинець, раст. *Arceuthobium maculatum*—козяча борода.

Клещъ—кліщ; —овечій *Melophagus ovinus*—кліщ вієчий.

Клизм—леватиза.

Кликаніе—гукання, кликання.

Кликать, -кнуть — гукати, -кнути, кликати, -кнути.

Кликуша—крикливица, причина.

Кликъ—поклик, гук.

Климатическій — підсоняшний.

Климать—підсоння.

Клинить—клиноковать; пліштити, заплішувати.

Клиновидный—клинчастий.

Клинокъ —(клинышекъ) клинецъ, клинок, заплішка; (стал. часть рѣз. сружія — ножа) лізко; (косы) полотенце; (у ножницъ) обзат.

Клинообразный — клинуватий, клинчастий.

Клинцовка—клинцювання.

Клинъ—клин; (деревянный)—плішка; (желѣз.) глоба; (остр. уголъ) косяк.

Клинышекъ—клинесь.

Клирикъ—церковник.

Клиросъ—крилос.

Клирошанинъ—клархист.

Клирь—духовенство.

Клистеръ—леватина.

Кличка—приказка, призивіще.

Кличъ—поклик.

Клобукъ—каптур.
Клоковатый, клочковатый—
 клочкуватый.
Клокотаніе—фльокання, клеко-
 тіння, клетіт, булькотіння.
Клокотать—фльока́ти, клеко-
 тіти, булькотіти, лолотіти.
Клокъ—жмутъ (толсть, шерсти)
 —пелех, косом; (кожи, тка-
 ни, бумаги)—клапотъ.
Клонить—хилити;—ся (накло-
 няться) никнути; (ити)
 ітися.
Клопець, раст. *Rhinanthus*
Crista Galli—бубовник; *Sta-*
phylea pinnata—клокічки.
Клоповникъ, раст. *Lepidium*
ruderaie—зайчик; *Ledum*
palustre—багно.
Клоповый—блосщичий.
Клопъ, настьк.—блосщія.
Клотикъ, морс.—гаевка.
Клохтаніе—квокотання.
Клохтать—кв.к.тати.
Клохтунья—квочка.
Клочекъ—жмутик, **клаптик,**
 клапотъ.
Клубить—клуботатися;—ся —
 кужелити, кужелитися, по-
 шивати.
Клубиться, вихряться—курбе-
 лити.
Клубника, раст. *Fragaria col-*
lina—получиці, полуниця,
 польовниця, половниця, кап-
 шук, хрускавки;—лѣсн. или
 альпійск., *F. vesca*—ягідник;
 (кусть) полуничник, полу-
 нишник.
Клубничный—полуничный, по-
 лунишний.
Клубокъ—клубок, клуб.
Клубъ—(собраніе) клуб; (ша-
 ровид. вещь) клуб.
Клуша, пт. *Coryvus monedula*—
 галка; квочка.
Клыкастый—ікластий, ікла-
 тий.
Клыкъ—ікло, кловак, кло,
 клевак, клак.
Клѣтка—клѣтка; для птицъ —
 куча, косяцъ; четырехуголь-
 никъ—карта.
Клѣтчатка—плівка.
Клѣтчатый—картатий, кар-
 тацький.
Клѣтъ—хижа, для птицъ —
 куча.
Кловъ—дзюб, носом.

Ключа—костур; (кочерга)
 ожог, ожуг, коцюрга.
Клѣква, раст. *Vaccinium oxu-*
soccus—журавина.
Клюквенный—журавинный.
Ключнуть—уклюнути.
Ключевая (родниковая) осока,
 раст. *Sagex praesox*—кри-
 ничана осока.
Ключевой—ключовой; крики-
 шный, джерельный, джере-
 ляный.
Ключица, анат.—шляма, дуж-
 ка, перепело.
Ключникъ, ца—шапарь, —ка,
 шахварь, ка. ша фар. —ка.
Ключничать—шафарувати, ша-
 парувати.
Ключъ—ключ; (источникъ)
 джерело, жерело, живецъ;
 (горный) риньовка.
Клякса—плямула.
Клянчить—яклити, циганити,
 канючити.
Кляпикъ—(сапожный ножъ)
 гнил, книп.
Кляпцы—лабети, ступица.
Кляпъ—затичка; цурка.
Клясть—клясги.
Клясться, поклясться—запри-
 сягати, заприсягти.
Клятва—клятьба; присяга;
 прокля.
Клятвенно—присягаючися.
Клятвенный—присяжный.
Клятвопреступленіе—криво-
 присяга.
Клятвопреступникъ, ца—кри-
 воприсяжник, —ця.
Клятвопреступный—криво-
 присяжный.
Кляуза—клявза.
Кляузникъ, ца—клявзовецъ, —
 вница.
Кляча—шкапа, шкапина, шка-
 пинья, шкапійка, шкапій-
 чина, шкапка, шкінька,
 шевляга, хабета, патица,
 хаба, пакінь, кандиба.
Книга—книга, книжка.
Книгопечатаніе—друкарство.
Книгопечатня—друкарня.
Книгопродавецъ—книгарь.
Книгопродавческий—книгар-
 ський.
Книгохранилище—книгобѣр.
Книженка—книжчина.
Книжный—книжковый, пись-
 менный, (магазинъ) книгарня.
Кнопка—цвяшок, гудзик.

Киутикъ—батижок.
Киутище—бату́га, батуга, ба-
 тура, батурмен.
Киутовище—пужально, пу-
 жало.
Киутъ—батіг, поганяйло, кар-
 тач; (кончикъ хлопающій)—
 лускавка, лупкавка.
Княгиня—княгиня.
Княжекъ, раст. *Adragene alpi-*
na—я'юнецъ.
Княженіе— князювання; кня-
 зівство, князство.
Княженника, раст. *Rubus arcti-*
cus—шведська малина.
Княжескій—князівський, кня-
 жий, князький, князьський,
 княжевський, княженець-
 кий, княжецький.
Княжество—князівство, княз-
 ство.
Княжествовать—князсвати.
Княжичъ—княжа, князя,
 княгня.
Княжна—князівна, княгівна.
Князекъ—князько, князя; пт.
Parus major—сикі́р, сикорка.
Князь—князь.
Ко—до, і гред, на.
Кобель—пес.
Кобенить—корчити.
Кобениться—корчитися, ви-
 кривлятися.
Кобчикъ, пт. — кібець, кібчик.
Коббура—покровецъ.
Кобыла—кобила.
Кобылица—лошниця.
Кобылій—кобилячий.
Кобылка—кобильчина; настѣк.
 —коникъ.
Кобылятина—кобилина.
Кованіе—кування, клепання,
 кованка.
Кованый—кутий.
Коварный—підступний.
Коварство—підступ.
Коварствовать—лукавити, хи-
 трувати.
Ковать—кувати; підковувати;
 (о настѣк.) тріщати, свірчати.
Коверкать—корчити, кривити;
 калічити, нівечити.
Коверникъ, ца—килимник, ца,
 коцарь, ка.
Коверъ—коць, ки́лим, кобер;
 (стѣнной, продолговатый)—
 паратаръ.
Ковка—кування; підковування.
Ковкій—ковний.
Ковкость—ковність.

Коврига—бухан, буханецъ, ку-
 лидка.
Коврижка—пірник; медяник,
 медівник.
Ковровый—килимовий, ковер-
 цовий, коцарний.
Ковчегъ—божничия.
Ковшикъ—корчик, корячок.
Ковшъ—корецъ, коряк, мив.
Ковы—підступи.
Ковылевый—кейловий.
Ковыль, раст. *Supra capillata*—
 тирса, ковила; *S. pednata*—
 кійло, кейло.
Ковыляніе—шкандибання,
 шкитильгання.
Ковылять—шкандибати, шки-
 тильгати, кривуляти.
Ковыряніе—колупання, копир-
 сання, копіряння, корпан-
 ня, корписання шкалубан-
 ня, шпортання, шпиртання.
Ковырять—колупати, копірса-
 ти, копірити, корпати, кор-
 писати, шкалубати, шпор-
 тати, шпиртати.
Когда—коли, як, наполи;—бы-
 коли-б, якби; то колись—же-
 а як.—еще—ще як;—нибудь—
 аби коли, коли небудь, ко-
 лись.
Коготь—кіготь, кіхоть, пазорь,
 пазурь, шпона.
Когтисый—пазуристий.
Кое гдѣ—подекуди, де-де, де-
 не-де.
Кое-какой—сякий-такий, аби-
 який, який-небудь.
Кое какъ—аби-як, як небудь.
Кое-когда, изрѣдка—неколи,
 деколи, коли не-коли.
Кое-кто—одеякий, дехто, хтось.
Кое куда—подекуди, декуди,
 аби куди.
Коечный—лежалковий.
Кое что—дещо, де-яке, аби-що,
 щось; дещиця, абищия.
Кожа—шкура, шкіра; оболоч-
 ка—оболонка, кожушок; (сы-
 ромятная)—лимарщина.
Кожаный—шкураяний, шку-
 ряний, шкіряний, шкіренний,
 скіряний.
Кожевенный—чинбарський,
 гарбарський.
Кожевенный заводъ—чинбарня.
Кожевникъ—чинбарь, чимбарь,
 гарсарь, кожом'яка.
Кожовничать—чинбарувати,
 гарбарувати.

Кожовництво — чибарство, гарбарство.
 Кожина—шкурка, кірка; (на молокѣ, киселѣ) кожушок; (шелуха)—лупина.
 Кожаний—шкурний, шкірний.
 Кожура (потерян. при лinya-нн)—линовище.
 Коза—кзза, цапура; дикая — сайгак.
 Козакинь—козакин, козачина.
 Козачка (въ плугѣ)—чепига.
 Козелець, раст. *Ranunculus Cassubicus*—татошник; *Scorzonera purpurea*—стоголов, стоголовник; *S. rosea*—змі-йовина; *Tragopogon pratensis*—линок.
 Козель—цап, цапур.
 Козельки рожки, раст. *Bidens tripartita*—собачі реп'яшки.
 Козельникъ, раст. *Tanacetum vulgare*—пижмо, наврогич.
 Козій козячий, козиний.
 Козленокъ—цапеня, козля.
 Козлиный — цапиний, цапля-чий, цапів, цаповий.
 Козлиться—котитися.
 Козлобородникъ, раст. *Tragopogon* — побородник; видъ *maius* — козелск, козельок.
 Козлы—передок.
 Козлы (для распилки дровъ)—кобилиця, кобилиця; (у бочаровъ) стелюги.
 Козляникъ вонючий, раст. *Oponis hircina*—царь-зілля.
 Козлятина—цапина.
 Козни—підступи.
 Козодой, пт. *Caprimulgus euro- raeus*—возуля нічна, сплю-ха, дремлюга, леляк, лежух.
 Козочка—кізка, кізонька.
 Козуля *Cervus capreolus* — сарна, (самець) — сарнюк.
 Козыристый—світкуватий.
 Козырный—світковий.
 Козырь—світка.
 Козырять (въ карт. игрѣ) — світкувати; лаяти.
 Козявка — комахка, кузька, казюка.
 Козьєподобный—козуватий.
 Колдунъ, нья — химородник, ниця, характерник, ця, чаклун, ка, чаклїи ка, знат-ник, -ця, чародїник, - ця, чарїєник, ця, опирик, -ця.
 Койка—лежалка.
 Кокарда—квіткар.

Кокетка — зальотниця джен-джеруха, придзигльованка, омизниця.
 Кокетливый — фіцігорн'й, за-льотний, придзигльований, дженджуристий, омизливий.
 Кокетничать—кокетувати.
 Кокетство — кокетерія, коке-тування.
 Коклюшь, мед.—скуса, кашлюк.
 Коконъ, куколка—засклєп.
 Кокотка (на пальцахъ) — щип-колотки.
 Кокус—кокус.
 Кокусъ, раст. *Potentilla verna* — кокус.
 Колба, рыба—пискаръ; (перекубикъ) матра, перепуст.
 Колбаса—ковбаса.
 Колбасникъ, ца-ковбасник, -ця.
 Колдованіе — чаклування, во-рожїня, чахрування, же мороджїня.
 Колдовать—чаклувати, чахру-вати, химородити, харак-терстувати, чарувати.
 Колдовство—химорода, химо-родъ, чинки, чари, чарї-вництво, чарування.
 Колбасный—ковбасний.
 Колдунница, раст. *Cirsia helictiana*—осот.
 Колдунъ, нья — характерник, -ця, чаклун, -нка, химород-ник, -ця, ворожбит, ворожка, чарїєник, - иця, чародїй-ник, -ця.
 Колѣбаніе—хитання, колїхан-ня, коливання; вагання, непевність, сумнів.
 Колѣбательный — хитливий, похитний.
 Колѣбать—хитати хилитати, хибати, фяяти, коливати, колїхати.
 Колѣбаться—хитатися, хил-тисся, хибатися, хилїатисся, холїтатися; вагатися.
 Колѣблющийся—хисткий, хиць-кий, хитючий, хибкий.
 Коленкоровый—перкалесвий.
 колєнкор—перкаль.
 Колєсїть — колувати.
 Колєсникъ — стельмах, снє-царь, колодїи.
 Колєсниця—колїсниця.
 Колєсный—колїсний.
 Колєсо—колєсо, (махєвое)—кру-тєнь.

Колечный—наблучковый, пер-
стенковый.
Колея—тор, колія.
Коліка—колька.
Коліровать—очкувати.
Коліровка—очкування.
Колічастенний—кількостний,
числовий.
Колічество—кількість, число.
Колка—колонна; штрикання,
шпигання.
Колкій—ущипливий, уразли-
вий, жалкий, колючий.
Колкість—ущипливість, ураз-
ливість.
Коллективный—гуртовий.
Колобок—буханець.
Колобродить—броїти.
Коловорот—цендибор, коворот.
Коловратитель, анат.—верти-
лець.
Коловращеніе—колування.
Колода (для утрамбовки земли,
вбиванія свай)—баба; (ле-
жачее толс. дерево) колода;
(гнилая) охаба; (зодопойная)
жолоб, корито; (карть) талія.
Колодезь—студняний, коло-
дезяний.
Колодезь—студень, студня,
колодезя.
Колодка (кандалы дерев.)—
скрипица, (цѣпъ) кайдани,
кайданиці; (обурная) копыл,
стрілиця, зраз.
Колодникъ—в'язень.
Колоколенка—дзвінничка.
Колоколенны—дзвінничний
Колокольный—дзвінний;
(языкъ)—телепень.
Колокольня—дзвінниця, турня.
Колэкольчикъ—раст. *Agulegia*
vulgaris—оксамит, орлик,
водозбір; голубки, орлики,
дзвіночки, римщина, *Samp-*
racula ranunculoides—зба-
ня, звінка, звонець, пукалка
S. persicifolia albariepa—
жотельчики; (деревянный для
скота) клокучка.
Колокольщикъ—дзвінник.
Колѣскъ—кілѣк; (у скрипки,
віолончели)—закрутка.
Колольщикъ—колі.
Коломенка, ткань—калам'яка.
Колонизаторъ—осадник.
Колонизація—осадництво.
Колонизировать—осаджувати,
дити.
Колонистъ—осадчий.

Колонія—осада.
Колоніальний—осадовий, ко-
лоніальний.
Колонна—стовп.
Колоннада—стовпіння.
Колосистый—колосистий.
Колоситься—колоситися, ко-
лосіти.
Колосникъ, механ.—рушт.
Колосница, раст. *Stachys ges-*
ta L.—чистець.
Колосный—колосовий.
Колосовать (молотить)—гарна-
нувати.
Колоссальность—величезність,
велетенність.
Колосальный—величезный ве-
летенний.
Колось—колос; (проса или овес)
велот.
Колосной—колосовий.
Колотило—стукало, стучачка,
калатало.
Колотить—шустрити, лупцю-
вати, штапувати, шпарити,
стусувати, репіжити, чу-
стрити, чухрати, товкти,
тіпати, чесати, тусати, та-
сувати, човпати, прати, по-
бивати, калатати, кібчити;
(бить)—лущити.
Колотиться, биться (о сердцахъ)
—калатати.
Колоткій—грудкуватий, ви-
боїстий.
Колотовка—копистка.
Колотушка—клепало, довбеш-
ка; штурханець.
Колотырить—крамарювати,
брехнювати.
Колотырникъ, ка—плетун, ка.
Колоть, колоти; шпигати; нить
(о бол.)—скемити; (ломать)—
лупати.
Колотье—кслоття; рубання.
Копакъ—бонетка, ковык; те-
лепень, тухтій.
Коптунъ, мед.—ковтун.
Колчанъ (чехоль для лука и
стрѣлъ)—сагайдак, сайдак.
КолчENOгий—кутельногий, ку-
терногий, клишоногий.
Колченожить—шкандибати.
Колъ—кіл, пала; (палк.) патик;
(небольшой) пацкилок.
Кольевой—кілковий.
Кольнуть—утрихнути, ушпи-
гнути, шминувати, лебенути.
Кольраби, раст. *Brassica oler-*
acea c ulogara—кальрина.

Кольцевой — кільчатий; каблучковий.
 Кольцеобразный—каблучкуватий, обручкуватий.
 Кольцо (кругъ) окольце; (кольцо) обідець, обручка, каблучка, каблука.
 Кольчуга — панцеранка.
 Кольчужный—панцеранковий.
 Кольбель—колиска.
 Копыбельный—колисковий.
 Колымага—дормез.
 Колыханіе—колисання.
 Колыхать, хнуть — фаяти, колисати, - снути, холибати, качати.
 Колыхаться—кописатися.
 Колышекъ — прикілок, кілок, кілочок; (имѣющій назначеніе чеки) загвіздок.
 Колѣнный — колінний, - ная кость—околїнок.
 Колѣно — коліно; покоління; (изгибъ) заворот; (рѣки) заворотень, заворот.
 Колѣнопреклоненіе — навколїшкування.
 Колѣнце, въ стеблѣ—колїнчик.
 Колѣнчатый — колїнкуватий, колінчастий, колїнуватий.
 Колѣть—дубнути; гинуть, дхати.
 Колюка, раст. *Carlina vulgaris*—відкаслик.
 Колючий—колючий, шпичакуватий, оськуватий, кілкий, колький.
 Колючка — колючка, шпичка, колька, раст. *Xanthium (spinosum)* — страхополох, коляк, чортополох, холера, холерна трава; *X. strumarium* — залучник; *Carduus gaerth*—будяк.
 Колюшка, рыба *Gasterosteus aculeatus*—чортик.
 Коляска—коч, коляса.
 Колясочка, дѣтс.—фурик.
 Команда (отрядъ солдатъ, экипажъ судна) — команда. (команд. слов.) загад, наказ, розказ.
 Командировать, откомандировать—відряжати, відрядѣти.
 Командировка—відряд, відрядінка.
 Командиръ—отаман, верховода, старшина, привідець, привідця.
 Командованіе—привід.
 Командовать — отаманувати,

старшинувати, верховодити.
 Комаръ—комарь.
 Комедіантъ, тка—комедіян, ка.
 Комедія—комедія.
 Комель—прикорень, відземок; (связан. конецъ у метлы) гичка.
 Комета—віха, мітла, комета.
 Комиссаръ—комисар.
 Комитетъ—комитет, рада, віділ.
 Комическій—комичний, кумедний.
 Комкать—жужмити, бѣгати.
 Комковатый — грудкуватий, жмачкуватий.
 Комкомъ—жужмом, жмачком.
 Комитъ (высоко скошенной травы)—погрівини.
 Комментарій—коментарь.
 Комментаторъ—коментатор.
 Комментировать — поясняти, ясувати, коментувати, коментарювати.
 Коммерція—гандель, гендель, комерція.
 Коммерческий — гандльовий, гендльовий, торговельний, комерційний.
 Комната—гѣкій, світлиця.
 Комнатный — хатний, покойовий, світличний.
 Комодъ—комод, комода.
 Комокъ—стропа, грудка.
 Компактный — стислий, компактовний.
 Компанийскій—товариський.
 Компания — компанія; товариство.
 Компаніонъ, -нка—спільник, -ця, товариш, -шка, сябръ, сябро.
 Комплексія—статура.
 Комплектовать — комплектувати.
 Комплектъ—комплет.
 Комплиментъ—комплімент.
 Компость—гноївня.
 Компоть—узвар.
 Компрессоръ—натискач.
 Компресс — грїйливиці.
 Компрометировать — компрометувати.
 Комфортабельный, удобный — придобний.
 Комфорт, удобство—придоба.
 Комъ—груда, грудка; кубеток; комья—кубатя; (глыба земли) кишка, счиба; комья шесты—ковтки.

Конвертъ — коперта.
Конвоировать — вартувати, конвоювати, ескортувати.
Конвой — конвой, ескорт, варта.
Конвульсія — корч; множ. — корчі, перелогі, (у дѣтей) — мимохід.
Конгломератъ — зліпище, зліпак.
Кондиторская — цукерня.
Кондиторъ — цукерник.
Конекъ (для катанія на льду) — скобзун; (костяной) нарт; (лошадка) коник; (настѣк.) коник; (рыба) коник; (на крышѣ) щит; (верх. косякъ у дверей и оконъ) гловарь, глобень.
Конечъ — кінець, край, кончина. послід, послѣдок; (села, города) кут; (причальный) линва, кодола; (у саложенника) дратва; (сходки, собранія) розходини.
Конечно — авжеж, атож, звичне, звичайно, звісно, певна річ, відома річ, запевне.
Конечный — кінцевий.
Ковина — конятина.
Коническій — стожковий.
Конкурировать — йти в заводи з ким, конкурувати.
Конница — кіннота.
Коннозаводство — конярство.
Конный — кінний, конний.
Коноваль — коновал.
Коноводъ — привідець, привідця, привідник.
Коновязъ — пута.
Кенокрадство — коноводство.
Кенокрадъ — коновіл.
Конопатить — глобити, паклювати; мхомъ — мшити; замазкой — шпаклювати.
Конопать — глобня.
Конопаченье — паклювання, глобіння.
Конопельникъ, раст. *Eupatorium cannabinum* — сидаш.
Конопля — конопля, (мужскіе стебли) — плоскінь, (сѣменная) *Cannabis sativa* — макірка.
Конопляникъ — підмет, конопелище.
Коноплянка, пт. *Fringilla linaria* — коноплич; *E. cannabina* — конопельник; раст.

Bidens tripartita — череда, стрілки.
Конопляный — конопляний; (о маслѣ) сѣм'яний.
Конская мята, раст. *Marrubium vulgare* — шандра, шанта.
Конскій, лошадиный — кінський, конячий.
Конскій чеснокъ, раст. *Teucrium scordium* — скордія.
Константинополь — Царіград.
Конституціонный — конституційний.
Конституція — конституція.
Континентальный — суходільний, континентальний.
Континентъ — суходіл, континент.
Контора — бюро, писарня.
Конторщикъ — писарчук, писак, писака.
Контрабанда — пачкарство.
Контрабандистъ — пачкаръ, пачковоз.
Контрабандный — пачкарський.
Контрактный — контрактный.
Контрактъ — умова, контракт.
Контрастъ — противність.
Контролеръ — перевірник, зглядач, контролір.
Контролировать — перевірати, контролювати.
Контроль (досмотръ) — агляд (провѣрка) перевірка.
Контръ-гайка — протишрубка.
Конусообразный — стожикуватий.
Конусъ — стожок.
Контуръ — обвід.
Конфекта — цукерок.
Конфискація — конфиската.
Констатировать — свідчати, констатувати.
Конфузиться, сконфузиться — засоромлюватися, соромитися, засоромитися.
Конфузливый — соропливий.
Кончатъ-чить — кінчати-чити, скінчити-ся — минати — нутися; конати, сконати.
Кончикъ — кінчик.
Кончина — скін, сконання.
Конь — кінь; (дикий) — тарпан; (сѣлый съ черн. или рыжими пятнами) — таркач; (ретивый) баский кінь, громак; (боевой) румах; (хорошо идущий шагом) ступак; конь, конекъ, рыба, *Syngnatus Nypposampus* — менька.

Конькобжець — скобзач.

Конюхъ — форталь, машталір, стайничий, коняр.

Конюшенный — машталірський, стаєнний.

Конюшня — стайня. стайниця, станя, кінниця, кінник, старня, конярка.

Копальщикъ — копач, грабарь.

Копаніе — копанни.

Копать — копати, рити.

Копаться — копатися, ритися; шпати, шпити, шпитіти, корпатися, шпортатися, шурпатися, шупортатися, кичмагися, гомозитися, вовтузитися, марудитися; (медлить) — мацатися.

Копеечка — копійчина.

Копеечный — копійчаний, копійшый.

Копейка — копійка.

Копейщикъ — пікінер.

Копилка — карнавка.

Копированіе — копіювання.

Копировать — копіювати.

Копировщикъ — копіювальник.

Копить — збирати, збивати, коптити.

Копіистъ — списовник.

Копія — список; (рукописи) — перепис.

Копна (сѣна) — копица; (хлѣба въ 60 сноповъ) копа.

Копоткій — марудный.

Копотливый. см. Копоткій.

Копотный — курный.

Копоть, сажа-копоть, киптява.

Копшиться — ворухитися, комешитися, комахитися, копишиться.

Коптильня — димарня, курня.

Коптить, закоптить — задимлювати, задимляти, задимити, курити, закурити.

Копотунъ, тунья — маруда.

Коптѣть — коптити.

Копченіе — піддимлення.

Копченое (кобще) — піддимок.

Копченый — піддимлений.

Копытистый — копитатный, копитуватый.

Копытныи — копитовый.

Копыто — копито; раздвоен. ракотица, ратица.

Копытчатый — копитуватый.

Копь — копальня; — желѣзная — рудня; каменугольная —

вугальня; — золотая — золотня; соляная — солонія; — известковая — вапнярка; — песчаная — писарня.

Копье — спис, ланца.

Копьевидный — списуватый.

Копьевище — ратище.

Кора — шкура, шкорупа, скорупа, корина.

Корабельный — корабельный.

Корабелъ къ — корабельник.

Кораблекрушеніе — кораблеги.

Кораблестроитель — корабельник.

Кораблестроительный — корабельный.

Корабль — корабель.

Коралловый — коралевый.

Коралль — кораль.

Корга — шкиринда.

Корда — лінка.

Кордегардія — буцегарня.

Корректировать — корегувати.

Коректура — коректа.

Коренастый, плстный — окаякуватый, осадкуватый, засадистый.

Коренистый (о раст.) — корінчастый, корінистый.

Коренникъ — голобельник, голобельный кнь.

Коренной — засадный, грунтовный; (о зубѣ) кутный, черевной, черенный; (первобытнй) первсний, давній.

Корень — корінь; собирать — коріння; корост; дубильный, раст. *Static latifolia* — кірмак, кіроман; — желтый *S. tatarica* — кермек; царскій, *Atlantia major* — гоуче зілля, свсяний, раст. *Tragopogon pabrifolium* — побородник; вслчій, бѣлый, *Asopitum lycoclonum luteum* — цар-зілля; *M. napellus* — ко-сатка; грѣмолчій, *Asparagus silvestris* — заячий холодох — сухотный, *Agum maculatum* — козяка борода; — солодко-вичи, *Glycyrrhiza echinata* — солодець; красный, *Anchus officinalis* — медуница, думянка; — сердечный, *Potentilla tormentilla* Schrank — крузілля.

Ковешекъ — корінець; спинка

Ковжовить — шаркубити.

Коржавить — шаркувати.

Корзича — кіш, кошик, кошов-

ка; (ручная изъ лозы)—сапет, сапета, сапетка, лозаник, опалка, кобеля, кошиль.

Корзинщикъ—кошикаръ.

Коридоръ—сѣни.

Корить, упрекать — картати, дорікати, докоряти; ся—коритися.

Корица—цинамон.

Коричневокрасный — червіньковий.

Коричный—цинамоновый.

Корка — шкурка, лупесня; (хлѣба)—скорина, шкорина, шкурина; (хлѣб. нижняя) спідка; (плодовъ, фруктовъ). —лушпиння, лушпа, (одинъ кусочекъ) — лущина, лущпок, лущпонка, лущина.

Корма—корма.

Кормежка—годівля, (скота) попас.

Кормилецъ — хлѣбодар, плекатар, плекач.

Кормило—стерно, керма, демено; трепло (у плота).

Кормить—харчувати, харчити, страувати, годувати, контентувати, контетувати, контувати.

Кормиться—харчуватися, харчитися, страуватися, годуватися, контентуватися, контетуватися, контуватися.

Корилеіе — годування, страування, контування, контентування, контетування, харчування.

Кормовище—паша.

Кормовой—харчовый; стерновий, кормовий.

Кормчій — стерничий, деменный, керманич, стерник.

Кормъ—конт, харч, стравнз; подножный — паша.

Корнать — чикрижити, обчикрижувати.

Корневище—кореннище.

Корневой — корінний, коріневый; (сдѣланный изъ корня) коріньковий.

Корнеплодный—коріннячний.

Корнеплодъ—корінняк.

Коробейникъ—пилипон, маркетан.

Коробить—жолобити, дубити, карючити.

Коробка (изъ луба) для гадероба, шляпъ и т. п.—сѣу-

га, козуб, козубка; (изъ картона) шабатура.

Коробокъ—коробен.

Корова—корова; толстобрюхая или съ бѣлыми боками—бочуля, бучуля.

Коровій—коров'ячий.

Коровка—корівка; божья, насѣк —сонечко.

Коровникъ—ричкня, ричковня.

Коровница—ричка.

Королева — краля, королева, королица; (жена короля) королика.

Королевичъ — короленко, королевенко, королевич, короля.

Королевнз—королівна.

Королевскій — королівський, корольскій.

Королекъ — королик; пт. Regulus—золотомушка.

Король—король.

Коромысло—кормисло, коромисел.

Корона—корона.

Коронный—коронний.

Короновать—коронувати.

Коростель, пт.—деркач.

Коростовикъ, раст. Scabiosaе — постілки, свербіжница.

Коротать—коротати.

Короткій, о — короткий, куртий, куций, о.

Коротковатый—покороткий.

Коротконогий — коротконогий, куцоланый.

Короткохвостый — куртатый, куций

Коротышка—куцан, курдупель (малыш); куцина (полуклафтанъ).

Корочунъ — саксаган, капут, смерть.

Короѣдъ, насѣк. Bostrychus — короѣда.

Корпія—скупанка, шарпина

Корпусъ (тѣло)—тулуб, стан; (зданія) корпус.

Корпѣть—нидѣти.

Корреспондентъ — дописувач. орреспонденція — допис.

орреспондировать — дописувати до.

Корсаръ—ушкал.

Корсетъ — шнуравиці, шнуришка.

Корточки—карачки.

Корчев. іе—кичування.

Корчевать—кичувати.
Корчевой—перелоговий.
Корчемникъ, -ца — корчмарь, -ка, шинкаръ, -ка.
Корчемничать—корчмарувати, шинкарювати.
Корчемничество—корчмарство, шинкарство.
Корчи—судомы; (у скота) перелогы.
Корчить—судомити (стягивать судорогами); (гнуть, перегибать) коцюбити, кандзюбити.
Корчма—корчма, шинок.
Коршунъ, пт. — шулика, шуляк, коршак, шульпика, шибак, красный, *Talco milvus* — розсохана; курятникъ, *Milvus regalis*—каня, канюк.
Корыстный—грошолюбный; завидующий; (выгодный) корыстный.
Корыстолюбецъ — грошолюбник, зисколюбник.
Корыстолюбивый—грошолюбный, зисколюбный.
Корыстолюбие—грошолюбность, зисколюбность.
Корысть (любожаніе) грошолюбность, зисколюбность, (выгода, польза) зиск, прибуток; (ростъ, проценты) прибуток, (зависть) заздощі.
Корыто—корыто; (для стирки) нѣвчи; (у колодца, длинное) колода.
Корытообразный — корчуватый.
Корь, мед.—осипка, кір.
Корявый — шкарубкий, шкарупиний, шкарублястий; корякуватый, карлюкуватый; дзюбатый, дзюбаный, таранкуватый.
Корявьтъ (о кожѣ) — шкарубити, шкарубитися, шкарубнути, шерхнути, чучверити.
Коса — коса; геогр. — коса, стрілка.
Косарь—косарь.
Косатикъ, раст. *Acorus calamus*—тагарське зілля; водяной, раст. *Iris pseudo scagos* — ужачки, коситень; минер. *Lapis chelidonium* — ластивчин камінь.

Косатка — ясочка, зірочка. зоол. *Delphinus orea* — дофен.
Косачъ, пт. *tetrao tetrax* — тетервак, тетерець, тетера, тетеря, тетерук, тетерюк.
Косвенность—скісність; посередність.
Косвенный, -о — скісний, посередний, -о.
Косецъ—косарь.
Колодець—колодязь.
Косилка—самокоска.
Косить—косити, тяти.
Коситься — коситися, зизля поглядати, скося дивитися.
Косичка—косиця.
Косматиться—космачитися.
Косматый — чіратий, патлатий, кудлатий, волохатий, кострубатий, лохматий.
Косматѣть — кудлатити, волохатити, кошлатити, патлатити.
Космачъ — патлань, кудлань.
Космы—патли, кудла, космак.
Косность — марудність, забарність, гайливість.
Косноязычный — недорікий; тяжкомогий, недомовний, кривоногий, заїкливый, гугнявый, харамаркач, недомова.
Косный—забарный, гайливый, марудный.
Коснѣть — кацубити, чапити, животити.
Коснуться, задѣть—почеркнутися, торкнутися.
Косо, наклонно — насклесь-спехолом.
Косовище, рукоятка у косы—кієся.
Косоглазіе — зизоватість, зизокість.
Косоглазый—зизий, зизокий, зизоватий.
Косогоръ—узвізъ.
Косой—косий.
Косолапый—шеверногий, клишоногий, клишавый, чеверногий, кривоногий, хутерногий.
Косоплетка — упліт, кісник, заплітка, расплітка.
Косоугольный—кривокутний.
Косоугольный — кривокутний, кривобедрый.
Костеньгъ — костеніти; кланувати, дубити.

Костеобжигательный—Кошачья трава.

Костеобжигательный — костопальный.

Костеръ — огнище, стуг, багаття; тлѣющий — жариво; дѣмѣющийся — курище.

Костеръ, раст. *Bromus secalinus* — стоколос.

Кости (объ исхудавш. людяхъ и животныхъ) — хвороби, хорбури.

Костистия — окостуватий.

Костлявый — кістлявий, кощавий.

Костоломъ, мед. — гостецъ.

Косточка (плодовая) — калинецъ.

Костоѣда, мед. — костоїд.

Кострика — терміття, паздір, паздір'я.

Костыль — милиця.

Костылять — шкандибати, шкитильгати.

Кость — кість, кістка; (трубчатая длинная берцовая) сурья; (голень) гомілка, го мівка; (плечевая) шівка (сбѣдалищная) клубиця; (пальца); *Galanga* — маслачок; (игральн.) креніль.

Костюмироваться — вбратися, перебратися.

Костюмъ — убір, убрання.

Костяника, раст. *Rubus saxatilis* — камениця, костяница.

Костяной — кістяний.

Косуля — см. козуля; рало; коваadlo.

Косушка — четвертка.

Косъба — косовиця.

Косъть — косіти, кривитися.

Косякъ (дѣрной) стоян, одвірок, одвірець; (у окна) лутка.

Котель саган, казан; желѣзный — ялізнякъ; чугунный — чауун; мѣдный — мідень.

Котельникъ — саганник.

Котельничать — саганувати.

Котельный — сагановий, казановий.

Котенокъ — кошениа, котеня, котя.

Котикъ — котусь, котик.

Котлета — січсник.

Котловина — улоговина, уляговина; яма, наполн. водой — кобаня.

Котовикъ, раст. *Nepeta cataria* — шанта, котяча мята; голый, раст. *Nepeta nuda* —

черевичник, синьовіт, маточник.

Котовый — котятчий.

Котомка — тайстра, торба, сакви, торбина, клунок, кобеля.

Котомочный — тайстрезий, то бинковий, клунковий, саквовий.

Который — (вопросит.) котрий, який; (опредѣл.) що, що він, який.

Коть — кіт, манур.

Котятникъ, раст. *Trifolium arvense* — полиця.

Кофе — кава.

Кофейникъ — кавник.

Кофейница — кавпушка; кавварка.

Кофейный — кавовий.

Кофейная — каварня.

Кофта — юпка; мѣховая — хутрянка.

Кочаниться, бот. — завязува- тия.

Кочанъ — (кукурузный) киях; (капустный) голочка.

Кочеваніе — таборування, шатрування.

Кочевать — таборувати, шатрувати.

Кочевіище — таборище.

Кочевникъ — шатерник.

Кочерой — таборовий, кочевний.

Кочегаръ — пічкур, топільник.

Кочень — см. кочанъ.

Коченѣть — укладыти, кланути, дубіти, терпнути.

Кочерга — коцюба, загібачка, погібач, кутач.

Кочерыжка — качан.

Кочетки, раст. *Gladiolus imbricatus* — зрядник.

Кочегъ — півень.

Кочка — грудка, зеленъ на кочкѣ — купч, купина, купчина.

Кочковатый — грудкуватий; (путь) струпкий, струпуватий.

Кочевье — кочовище; кочування.

Кошачій горохъ, раст. *Astragalus glycyphyllos* — ненаси- тець.

Кошачья мята, раст. *Glechoma hederacea* — будра, котячі- яйця.

Кошачья трава, раст. *Nepeta*

Кошелекъ—Красная трава.

cataracta — шанта, котяча мнята.
Кошелекъ—гаманецъ, капшук, кабаза, гаман, калитка; мощна—киса; въ поясъ—черес.
Кошельковый—капшукъвый.
Кошениль, настѣк. — черч. червецъ, черецъ, черчетъ; (краска) манія, бакан.
Кошенильный — черцъвый; маніевый.
Кошеніе—косовиця.
Кошечка—киця, кицюня, ма-чатко.
Кошка—кѣтка, кѣшка, мачка; собир.-кошва; (якорь) кѣтва, кѣтвиця; (плеть) канчук.
Кошкодеръ—котолуп.
Кошунникъ, -ца —блюзнѣр-ка, блюзник, -ця.
Кошунскій—блюзнѣрскій.
Кошунство—блюзнѣрство.
Кошунствовать — блюзнити, блюзнувати.
Кравчій—чѣпнаръ.
Краденый—хапаний.
Крадущій—крадящий, крадючий.
Краеугольный—наріжний.
Крашокъ—крайчик.
Кража—крадіж, крадіжка, ха-панка, крадіння, злодійство.
Край (грань)—рубеж, рубіж, пруг; (одежды) омет; (ок-райка) закрайок; (страна) країна, сторона; (матеріи) пруг; (теплый) вирій; (че-резъ край) презнірх.
Крайне—надто, навімір.
Крайній—(последній, конеч-ный) крайній, останній; (чрезмѣрный) надмірний.
Крайность—(бѣдствіе, недоста-токъ) скрута, притуа, нуж-денність; (чрезмѣрность) надмірність.
Крамольникъ, -ца—усобник, -ця.
Крамольничій—усобницький.
Крамольный—усобный.
Крамповать (шерсть)—гремп-лювати.
Кранъ—крант, чолник; подъем-ный — журавель, підійма, підвага.
Крапива, раст. *Urtica*—жалива, кропива; болотная, раст. *Lycopus europaeus* зюзник; глухая бѣлая, *Lanium album*—глуха, біла, мертва кро-

пива; *Leonurus cardiaca* гл-уха кропива; водяная, *Ceratophyllum demersum* — ку-шить; глухая раст. *Ballota nigra* маточник.
Крапивная малина, раст. *Cuscuta Epilinum Vahl.*—пови-тиця.
Крапивникъ, пт.—*Troglodytes parvulus* —трѣшук, плотик, зломча, заводитель кропи-вянка, ломак, мишокрилик, кропив'янка, крѣль, коро-лик; пт. *Accentor modularis* —покропивник, покропив-ниця.
Крапивница, мед.—красуха.
Крапивный—кропив'яний.
Крапинка—цятка, цяточка, ця-тина; капка (пятнышко); капля (капелька)
Крапчатый—краплистый, кра-повый.
Крапъ, раст. *Rubium tinctorum* — марена.
Красанецъ, -вица—уродник, -ня, уродай, красень, красуня, красюк, подобень, хоро-шень, красуха.
Красиво (прелестно)—надобно, гарно, гоже, ловко, (къ ли-цу) подібно.
Красивость, изящность —оз-добність, крас-ість, хула-вість.
Красивый —уродливый, утвор-ный, гарный, гожий, лов-кий, надобный, красітний, красовитий; (изящный) ху-лавый, красный.
Красивѣть —кращати, гарні-шати.
Красильный—фарбовый.
Красильщикъ, -ца, — фар-бяк, -ка.
Красить—фарбувати, хварбу-вати; красити, скрашати, оздоблювати.
Краска—фарба, хварба; крас-ная—червінка; сурик—манія; бѣлая—побіль; зеленая—мѣд-ная—зелінка; желтая—жовти-ло; оранжевая—жовтожар; клеєвая—кольфарба.
Кра-ная верба, раст. *Salix acutifolia* —красноталь.
Красная кашка, раст. *Trifolium medium*—тройняг.
Красная трава, раст. *Amaran- tus paniculatus* —щирецъ.

Краснобай—балаклій, бааіка, баікало, балакун.
 Краснобайство—балаклійство.
 Краснобурій—червонобурій.
 Красногатый—червонаявий.
 Чергонястий, червонуватий.
 Красноголовникъ, раст.—родовик.
 Красноднєвникъ сибирскій, раст. *Heimerocalis graminea*—трав'яник.
 Краснозобка, пт.—димітка.
 Краснокожій—червоношкіурій.
 Краснолигій—червонолидий червонопикий.
 Красноперка, рыба *Scardinius erythrophthalmus*—чорнуха, плотиця, червінка.
 Краснорожій—червонопикий.
 Краснорѣчивый—проречистый, красномовный, промовистый, промовний.
 Краснорѣче—красномовність.
 Краснота—червоність.
 Красношекій—червоношокий.
 Красный—червоный, червений, черлений, ясновишневий, черчиковый.
 Красный дремликъ, раст., *Orchis purpurea*—*sambucina*—любка, любжа.
 Красный катранъ, раст. *Statice Gmelini*—кермек.
 Красный перецъ—стручок.
 Красный уголь—покуття, покуть, покутя.
 Краснѣть—червонѣти, почервонѣти, шарѣти, паленѣти, запалюватися; (вспыхивать отъ гнѣва) займатися, заніматися.
 Красоваться—красуватися, красѣти, красувати; охорашиваться—похорошуватися.
 Красота—урода, краса; изящество—хупаність.
 Красотка—красуня.
 Красочный—фарбовый.
 Красть—красти, злодіячати;—ся—підкадатися.
 Кратерь—яндолд, яндила, сопух.
 Краткій—короткий, недовгий; (не требующій много времени)—незабарний.
 Кратковременность—недовгочасність.
 Кратковременный—недовгочасный.

Краткосрочный—недовготермний.
 Краткость—короткість.
 Крахмалистый—крохмалюватий.
 Крахмалигъ—крохмалити.
 Крамаль—крохмаль.
 Крахмальный—крохмальовый.
 Крахмальщикъ, -ца—крохмальник, -ця.
 Краше—краще, лїпше.
 Крашенина (холстъ)—фарбуванка.
 Крашеніе—фарбування.
 Крашеный—фарбований.
 Краюха—партика, окрасецъ, цілушка.
 Края, поля—криси.
 Кредитивный—вїрчий.
 Кредитный—кредитовый.
 Кредитовать—боргувати, навіряти, кредитувати.
 Кредитоваться—позичати.
 Кредиторъ, -ка—кредитор, -жа.
 Кредитъ—кредит, борг; въ кредитъ—на-бір.
 Крейсеровать—ходкувати.
 Крейсеръ—ходковик.
 Кремень, минер.—кремїнь.
 Крешекъ—кремїнець, креймах, кремїнчик, кремях.
 Кремлевой (о крѣпкомъ строемъ лѣсъ)—будувальний.
 Кремлевскій—вишгородський.
 Кремль—вишгород.
 Кремлевый—кремїнный.
 Кремнеземъ—кременина.
 Кремнистый—кремїнуватий, кремїнястий, кременистий.
 Крендель—обаринок, обарянець, плетеник, кручинка.
 Крендельщикъ, -ца—обаринник, -ця.
 Кренить (наклонять)—кантувати, кантуватися.
 Кренъ—кант.
 Креповый—фльоресовый.
 Крепъ трауръ—фльорес.
 Кресло—фотель, опрач.
 Крестецъ (хребетъ)—похребтина, крижі.
 Крестикъ—хрестик.
 Крестильница—купіль.
 Крестильный—хрестинний.
 Крестины—хрестани.
 Креститель—хрестильник.
 Крестить—хрестити, протити.
 Крестникъ, -ца—хрещеник, -ця, похресник, -ця, фїн, фїна, фїин, фїїна.

Крестный—Кривной.

Крестный — хрещений; ходъ — процесія.
Крестовидный — хрещатий.
Крестовикъ, раст. *Senecio umbrosus* — таця; *S. erucaefolius* — самостай.
Крестовка, раст. *Crucifera* — криживница; настк. *Phalaena* — нічник, нічниця; зоол. — лис.
Крестовый — хрестовий.
Крестоносець — крижак; собир. — крижацтво.
Крестообразно — павхрест, крижем.
Крестообразный — крижовий, хрещатий, хрещастий, хрестачний, хрестатий.
Крестопоклонный — середохрестний; недѣля — хрестці, середохрестя.
Кресты, хоругви — охрести.
Крестъ — хрест, криж.
Крестъ петровъ, раст. *Astragalus glycyphyllos* — ненаситець.
Крестьянинъ, хлѣбопашецъ — селянин, хлѣбороб, кметь.
Крестьянка — селянка, хлѣборобка, кметиця.
Крестьянскій — селянський, кметський.
Крестьянство — селянство.
Кречеть, пт. — білозорецъ.
Крещеніе — хрещення; (праздникъ) — волохреще.
Крещеный — хрещений.
Кривая (линія) — косиня.
Кривда — кривда.
Кривизна — кандзюба, кривина, косиня.
Кривить — карлючити, кандзюбити.
Кривиться — карлючитися, кандзюбитися.
Кривляка — гримасник.
Кривляніе — гримасування.
Кривляться — гримасувати, кривлятися.
Криво — криво.
Кривобокий — кривобокий.
Кривоглазый — бензеккий.
Криводушье — криводушність.
Криводушничать — не по правді робити.
Кривой — кривий; одноокий.
Крив-къ, пт. — морська сорока.
Криволинейный — кривульний.
Кривоногий — шекерногий, клишавый, клишоногий.
Кривошлестый — кривошлестый.

Криворотый — криворотий.
Кривость — кривість.
Кривосудіе — неправосуд.
Кривотолкъ — криводумка.
Кривошей — кривошеий.
Кризисъ — криза.
Кривость — верескливость, галасливость, пащикуватість.
Кривливый — верескливый, галасливый, пащикуватый.
Крикнуть — згукнути.
Крикнути, -ня — торохтѣти, -ка, верескнути, -ка, пащикнути, -ка, зіпа, зіпака.
Крикъ — зик, вереск, погук, покрик; (воплъ) репет, лемент; (сильный) гвалт; (орла) клекіт.
Кринка — глечик.
Кринъ, раст. *Lilium candidum* — крин.
Кристаллизация — кристаллювання.
Кристаллизовать — кристаллювати.
Кристаллизоваться — кристаллюватися.
Кристаллическій — кристаллический.
Кристаллоидный — кристаллюватий, кристаллистый.
Кристалль — кристалль.
Критика — критика.
Критиковать — критикувати.
Критически — критично.
Критическій — критичный.
Крича — крича.
Кричать, -нуть — зикати, зикнути, гукати, -кнути, зіпати, -пнути; галасувати, репетувати; (шумѣти) — лементити, (о перепелѣ) хававкати, (о галкахъ) нявкати.
Кровавникъ, раст. *Convallaria* — купина, купена.
Кровавый — кривавий, рудяний; поносъ — почесвениця.
Крочать — ліжко.
Кровельный — даховий, покрівлевий.
Кровельщикъ — укривальник, критник.
Кровососный — кровопливиный.
Кровинка — кривця.
Кровля — покрівля, дах, побій; (соломен.) стріха.
Кровность — покровність.
Кровный — покровный; чисто-

Кровожадность—Кругозоръ.

кровный; (о нуждѣ) пыльный, наглый; (объ обидѣ) тяжкий.

Кровожадность — кровожерность, хижість.

Кровожадный — кровожерный, хижий; (о зѣвряхъ) стервозный, мясожерный.

Кровоизліяніе — кровозлив, кровотеча.

Кровомститель — кровоместник.

Кровоощеніе — кровопомста.

Кровообращеніе — кровобіг, кровозворот.

Кровоопійца — кровоопій, кровопивецъ, крвожер.

Крокоподтекъ — басаман.

Кровопролитіе — кривавнеча, кривавнява.

Кровопролитный — кривавнявий.

Кровоупусканіе — кровопуск.

Кровосмѣситель — кровосмѣсник.

Кровосмѣсительный — кровосмѣсний.

Кровосмѣшеніе — кровосмѣство.

Кровососный — кровососальный.

Кровотеченіе — кровотіч, кровотеча.

Кровохарканіе — кровохаркання.

Кровъ — дах, покрівля; притулок, пристановище.

Кровъ — крив, руда, кров, пасака, паюха, мазка, юшка.

Кровянисты — кривавнястый.

Кровяной — криваний, рудяний.

Кроеніе — краення.

Кроильница — стільниця (доска).

Кроильщикъ, ца-крайльник, ца.

Кроить — краяти.

Крок диловый — кокодрильовий.

Крокодилъ, зоол. — кокодриль.

Кроликъ, *Lepus cuniculus* — труха, трусь, трусик, кріль.

Кромка — крапка, чимбір, толок, груг, окравка.

Кромсать — чирк жити, почижити, батувати.

Кромѣ — опріч, опріче, крім, окрім, заветъ.

Кромѣшний — зовнішній, надвірний.

Кронштейнъ, техн. — крѣпильць.

Кропатель, плохой работникъ

— капарник, партач.

Кропать, пачкать, худо дѣлать — капарити, партачити.

Кропило — кропило; раст. *Melilotus officinalis* — буркузъ жостый.

Кропильница — кропильня.

Кропить — кропити, брызгати, порсѣкати.

Кропкій — крихкий.

Кропление — кропління, порсѣкання.

Кропотливый, требующій много времени — забавницѣ, забарный, марудный, морочливый.

Кроткій — сумирный, тихий, тихий, лагідный.

Кротко, ласково — лагодом, лагодиком, лагодком.

Кротость — сумирність, лагідність, тихість.

К: отъ — кертина, кертница, крѣт.

Кроха — крихта, одробина.

Крохкій — крихкий.

Крохотка — крихотка, кришеня, кришенятко, кришенятчко.

Крохотный — малюхный, малюпый, малючкий, малюсенький.

Крошить — укришувати, накришувати, кавальцовати, кишити, локшити, сікти, рубати, шаткувати.

Крошка, крошечка — гяпочка, кришка, кришечка, крихтика, рѣска.

Кругли — округлять.

Кругловатый — кругляй, круглястый.

Круглолицый — круглолиций, круглотварий.

Круглость — круглота, круглѣсть.

Круглый — круглий, округлий, круглявый, круглястый, колѣсчатый, колѣсчатый.

Круглынь — кругляк.

Круглыть — круглішати.

Кругоидный — оборотный, колуватый, колѣсчатый.

Круговой — круглови, колувый.

Круговоротъ — заворот.

Круговращательно — обертом, осертнем.

Кругозоръ — обрій, круговид, кругогляд, кругосвіт, круг.

Кругомъ—навкруги, надокколо, уколо, околлом, округи; округ, околеса.

Кругомъ—обертом, обертнем, очертом, кружка.

Кругообразный—см. круговидный.

Кругообращение — кругобіг, кругозворот.

Кругосвітний — уколосвітній.

Кругъ—коло, очерт, круг, колесо, кружало, кочало.

Кружась—крутька.

Кружевникъ, -ница — мережник, -ница, форботник, -ница.

Кружевной—мережевий, форботный.

Кружево—форбота, мережево.

Кружечный — кармазковий.

Кружить, колесить—колунати, кружляти.

Кружиться—крутится; рѣят—кружляти; у меня кружится голова — мені сыт вернуться.

Кружка — кухоль, кавратка, конов, конѣвка, павлик, кінва; для сбора денегъ—карнавка; церковная — кавратка.

Кружкомъ — кружкома, кружка.

Кружокъ (деревян., металлич.) покотело, кочало.

Крупа—крупы.

Крупинка — зерна, крупина.

Крупистый, изъ крупинокъ — крупный.

Крупница—щипочка, рѣска

Крупчатый—питльований.

Крупка, раст. *Diaba vegna* — рижуха, чистецъ.

— Крупнозернистый — ядринный, ядерный, ядренистый.

Крупный — великий, чѣлный; (о соли) цуркий; (объ овощахъ, фруктахъ) дорідний; (о дождѣ) крапчастый, крапчастый, крапчастый.

Крупнѣть—бѣлшати.

Крупчатка—питель.

Крупчатый—питльовый.

Крутизна—строма, стром, бескед, безсед, облаа, круча.

Крутильня, канатный дворъ—крутиль.

Крутить — крутити, цурувати; (о вѣтрѣ) хурделити.

Круто—круто; стрѣико, спади-

сто; гостро, суворо; густо, твердо; прикро.

Крутой — крутий, стрямкий, стрѣмкий, спадистый; гострый, суворый; густый, твердый; прикрой.

Крутой мордовникъ, раст. *Echj-pops Ritro*—крутай.

Крутъть—тужавати.

Кручение—крутиння.

Кручина — фасола, журба, туга.

Кручинить—фасолити, журити.

Кручиниться—у тугу вдаватися.

Крушение—крушнява, загни, руинацтво.

Крушина, раст. *Rhamnus cathartica*—жостіп; *R. frangula*—крушина.

Крыжовая утка, *Anas boschas* крижень.

Крыжовниковый — агрусовый.

Крыжовник. бот.-агрус, агрес, агрис, агрист, агрост, клекачка, оприни, веприна, космачки.

Крылатый—криластый.

Крылечко—ганочск; (безъ крыши) рундучок.

Крыло—крыло; (въ мельницѣ) рамено.

Крылышко—крыльце.

Крыльцо—ганок; (безъ крыши) рундук.

Крыса—щур, пацюк; большая, *Mur desumanus*—паткань.

Крысенокъ — щурик, пащятко.

Крыситься—визвиратися.

Крысій пащючий, пащюковий, щуровий.

Крысоловка — пастка.

Крытый, покрытый—накритный; (о возѣ) палубчастый.

Крыть—крити, укривати; (крышу соломой) — нащивати; (досками) настеляти; (каг ту) бити, ся таїтиса; ховатиса; укриватиса.

Крыша, кровля—накриття, дах, покрі ля, побій; (соломен.) стріха, (уль) палуба, палуб; (въ шахтѣ) шалига.

Крышка—покришка, накрив, накришка; (дерева к котлу) капкач, (гробовая) віко.

Крѣпительный, подкрѣпляющій—покрѣпний, підсильний, зміцливий.

Крѣпить—зміцняти, уміцняти;

підсиляти; ся — не поступа-
тися.
Крѣпкій — міцний, чустрий,
цупкий, здоровий; твердий,
крутий; (о снѣ) товстий;
(плотный) зажиманий.
Крѣпко — міцно, цупко; твердо;
напругом, напруго.
Крѣпколюбый — твердолобий.
Крѣпнуть — міцнішати, дужчати.
Крѣпостной — фортечний; крі-
пацький; суш. кріпак, -чка.
Крѣпость — міць, твердість
міцність, сила, твердота,
зв'язь, кріпота; фортеця,
хвортеця.
Крѣпчать — міцніти.
Крѣпышъ — моцак, дужак, дебе-
лень, закрепа.
Крючекъ — гак; (дверной) скоба,
защипка; (баюрь) очепя;
(деревян.) ключа, карлюка;
(загибъ) закарлюка; (у бабы
копровой) кафар; (для игры
на струн. инструментъ)
біице; (поворотъ) закрут.
Крючок — гачок.
Крючковатый — карлючкуватий,
гачкуватий.
Крючковатый — кручкопер.
Кряж — стрілиця, пасмо, стяга
(горн.); прикорень, окоре-
нок (дерева); верства, шар
(слой земли); цілик, ци-
рець (материкъ).
Крякать, — кихкати, шапкати,
шапчит.
Кряхтунъ, кряхтящій человекъ
— крехотень.
Кряхтѣти — крехтати.
Кстати — доречі, дошпету, на-
руч, до шмиги, до ладу, до
дѣла, до прикладу, до
шпети.
Ктигоръ — титаръ.
Кто — хто; то-хтось; бы ни-хоч
хто; —нибудь-аби-хто, хто
будь, буллі хто; —нибудь дру-
гой-хтось иншии.
Кубаремъ — котком, клубком.
Кубарь — дашга.
Кубеба, раст. Cubeba — кубеба.
Кубическій — кубичный.
Кубокъ, чара, — келех, желіх,
келюх, пугар.
Кубъ (перегон. сосудъ) — лем-
бик; (какъ мѣра дровъ и т.
'п.) — сііс, стос.
Кубышка — банька, кубушка.
Кувшинка, раст. Nymphaea —

умич; бѣлая N. alba — зба-
ночок, капелюш, латаття,
лопушник водяний.
Кувшинный — глековий.
Кувшинъ — глек.
Кувирканіе — перекидання,
переверти.
Кувиркаться, нуться — переки-
даться, перекинутися, бер-
кицаться, кицнутися.
Кувиркомъ — перевертом, упе-
рекидь, перекидки, бер-
киць, сторчака.
Куда — куди, кудю, де; —нибудь-
аби куди, аби де; то-кудись;
— какъ диво як.
Кудаканіе — кудкудакання,
кодкання, кодкодання, со-
котання, сокоріння.
Кудахтати — сокотати, соко-
тити, кудкудакати, кодкати,
кодкодати.
Кудри — кучері.
Кудрявка, раст. Tragopogon
pratense — побородник; липок;
видъ majus — козелок.
Кудесник, ца — чаклун, -ка, — ча-
ривник, ця
Кудреватый — кучерястый.
Кудрявая пестролистная мята,
раст. Mentha crispa folie
variegatis — кучерява м'ята.
Кудрявецъ, раст. Chenopodium
Bostryx — кудрявецъ, марь.
Кудрявить, — кучерявити.
Кудрявичъ — кучерявецъ.
Кудрявость — кучерявість.
Кудрявый — кучерявий, ку-
дерный.
Кузнецкий — ковальський.
Кузнецъ — коваль; пт. Carpi-
tufgus europaeus — дрім-
люга, сплюха.
Кузнечикъ, Gryllus campestris
— цѣркун, свердан, прузик,
коник.
Кузнечный — ковальський.
Кузница — ковальня, кузня.
Кузовъ — козуб, козубня; — эки-
пажа — ящик, келѣня.
Кукарекать — кукурікати.
Кукишъ — дуля.
Кукла — ляля, пѣлька, мамунка.
Куковать — кувати, якикати.
Куколиця, раст. Silene (pu-
tans) — смолапка біла, ку-
тасик; Silene armeria — лит-
винчики; S. viscaria — лип-
ник.
Куколка — лялечка; засклеп,

Куколь—Курильный.

Куколь, раст. *Lolium temulentum*—кукіль.
Кукольванъ, раст. *Cocculus soberosus*—кукольван.
Кукольникъ, раст. *Veratrum album*—чемериця біла, черкес.
Кукольный—ляльковий; театр—вертеп.
Кукураза—пшінка, тендериця, кендериця, пшеничка.
Кукурузный—пшінковий, тендерічний.
Кукушечій—озоулячий.
Кукушка, пт.—озоуля, кукуличка, кукулюшка.
Кукушкинъ—озоулин.
Кукушкинъ ленъ, раст.—*Linum catarticum*—льонок.
Кулага—кваша.
Кулакъ—кулак, кулачина; (мір)бдь) глитай, жмикроут, дерилюд.
Кулачище—кулай.
Кулачный—кулачний; навкулачный.
Кулдыкать—белькотати, гелготати.
Кулекъ—ворочок.
Куликало—випивайло.
Куликъ, пт.—кулик.
Кулинарія—кухарство.
Кулинарный—пекарський.
Кулиникъ, раст. *Verbascum lychnitis*—коров'як, заяче вухо, дивика.
Кулиса—(театр.) лаштунук; механ.—різнохід.
Куличъ—паска, папушник, баба.
Кулонъ, ожерелье—нашийниця.
Куль—лантух.
Культепа—кукса.
Культировать—культивувати.
Культура—культура.
Культи—ікоть; безпалько.
Кума—кума.
Куманекъ—кумась.
Куманика, раст. *Rubus caesius*—чорниця, ожини, колодох, деринник, острожина.
Кумачъ, мануф.—китайка.
Кумачный—китайковий.
Кумиръ—божок, бовван.
Кумиться—куматися.
Кумовство—кумівство.
Кумушка—кумонька, кумася.

Кумъ—кум.
Куница, зоол.—куна, куниця.
Куній—куничий.
Куні—ткамера—музеум.
Купальница, раст. *Ranunculus acris*—терпібіда, искорник, курячі очки, лиман.
Купальный—купаловий, купільний.
Купальня—купіль.
Купальщикъ, -ца—купальник, -ця.
Купаніе—купанка.
Купать—купати.
Купель (для крещенія)—хрестильниця, купіль.
Куперь—купра, куприк.
Купецъ—кр-марь; купецъ, товт.
Купеческій—купецький.
Купечество—купецтво.
Купечествовать—купцєвати.
Купина—куш.
Купиръ болот., раст. *Aegorodium podagraria*—снитка, яглиця.
Купить—укупити, купити.
Купля—покуп, купівля.
Купно—вкупі.
Купный—спільний, гуртовий.
Куполь—баня.
Купольныі—банний.
Купоросъ (мідний)—синяк, синій камінь, куперкас.
Купленное, приобрѣтенное—куплещина.
Купленный, покупной—купований.
Купля, покупка—купля.
Купчая крѣпость—покупчий лист.
Купчиха—крамарка, купчиця, купчиха.
Купчишка—крамарчук.
Куралесить—колобродити, шурубутити.
Куралесникъ—шурубур, колобродник.
Куралесничанье—шурубурство, колобродина.
Курганъ (насыпная гора)—ро-блениця, могила, (песчаный) кучугура.
Кургузы—куций.
Курение—куріння; (табаку) паління, смаління; курево, ка-дило.
Куренокъ—курча.
Курильница—кадильниця.
Курильный—кадильний.

Курильщикъ—курець, курій.
 Куриная слѣпота, раст. *Synoglossum* зурка; *Caltha Palustris*—лапки, латач, латаття, лотай, попик; мед.—курочка.
 Куриный—курятый.
 Курительный—курильный, палильный.
 Курить—кадити, курити; (табакъ) палити, смалити, пакати; (водку) гнати.
 Курица—курка, кура, кокошка.
 Курдыканье (журавлиное)—крюканья, курлюканья.
 Курлыкать—курлюкати, крюкати.
 Курной—курный.
 Курносый—киргатий.
 Курныкать—мугикати.
 Курокъ (ружейн.)—когутик, зайчик.
 Куролесить—си. куралесить.
 Куропатка, пт.—куріпка, кріпка.
 Курослѣпникъ, *Anagallis arvensis*—куряті очки.
 Курослѣпъ, раст. *Anemone nemorosa*—снігурка; раст. *Cornus sanguinea* свидина; *Anagallis arvensis* куряті очі, куряча слѣпота; *Caltha palustris*—лоцот, латач, латаття, лапки, лотай.
 Курочка—кушашка.
 Курсивъ—письмишка.
 Куртажъ—факто не.
 Куртизанка—підложниця.
 Куртка короткая—кучик; (суконная)—катанка; (солдатская)—к бат; (на мѣху) кожанок.
 Курчавая мята, раст. *Mentha crispata*—крута м'ята, кучерява мята.
 Курчавость—кучерявість.
 Курчавый—кучерявий.
 Курчавѣть—кучерявити.
 Курье ный—кумедный, чудный, чудасійный.
 Курьезъ—кумедія, чудасія.
 Курьерскій—скоропішний.
 Курьеръ—гонецъ.
 Крыя слѣпота, раст. *Pyrethrum corymbosum*—приворотень, марина.
 Курятникъ—курник.
 Кусака, наѣк.—щипавка.
 Кусать—кусати, щипати, пекти, тяти.

Кусище—кусман.
 Кусковой—шматковий, грудковий.
 Кусокъ—шматок, шматина, шмат, кавал, луста, шманделок, ковбятка, кусень, кусинь; большой—шкитирь; кожи, ткани, бумаги—клатоть, клептик; мяса, сала мелко порѣзаннаго—кришенник; дерна, земли—кімса, кицка; дерева, желѣза—оценок; хлѣба—ошимок, край, скиба, кімса; засохшій хлѣба—осух, осушок; к. л. плотной массы—грудка, грудочка, грудомоха; соли—дрібок, дрібочок, дрібка; стрепье—канцур; свернутого холста—сувій; кожи—шкурат, шкурлат.
 Кустарникъ—ча арь, чагарник, чагарняк, хащ, хабник, хамник, харящ, хмизняк, туршук.
 Кустарный—домодільный, доморобный.
 Кустикъ—кущик.
 Кустистый—рунистый (о хлѣбѣ и травѣ); кушуватий, купинястий, крячастый, корчастый, корчистый, купчистый.
 Куститься (о посѣвѣ)—уруноватися; урунитися, рунитися; куштитися, роскорчовуватися.
 Кустъ—куш, крак, корч.
 Кутерьма—кабалик, калабалик, гармидер, буча, кравеція.
 Кутать—затушковувати, утушковувати, тушкувати.
 Кутаться, укутаться—утушковуватися—куватися, затушковуватися, куватися, тушкатися.
 Кулежъ—гулья, гульба, гульбоші, гулянка.
 Кутило—гульвіса, гультіпка, гулетя.
 Кутить—гуляти, пати-гуляти, купражити, курити.
 Кутузка—чорна, холодна.
 Кутья—коливо.
 Кухарить—куховарити.
 Кухарка—куховарка.
 Кухня—пекарня, куховарня.
 Кухонный—кухенный, кухняний.
 Куча—звая, купа, стос, стропа, стріп, кагат, турбиль,

кириння, ворох, вялява, бурт, копиця.

Кучерская—маштарня.

Кучерской—фірманський, маштал рський.

Кучерь—фірман, фурман, фірманина, хурман, машталір, поганяйло.

Кучка—купка; холмикъ (котовый) кіпнина; толпа—купець, купочок.

Кушакъ—пас, пасок; съ карманомъ для денегъ—черес.

Кушанье (ѣда)—ідення, ідження, трапеза; (блюдо) страва, потрава, іство.

Кушать, покушать—призволитися, призволитися, істи, поісти, годуватися, погодуватися.

Кушетка—канাপка.

Кушуръ, раст. *Scirpus*—оситняг.

Куца—курінъ.

Куюки—тиляги.

Къ—до, перед, на, ід, під.

Л.

Лабазникъ, ца — борошенник, -ця.

Лабазъ—гамазея, шпихлір.

Лабарданъ. рыба—каблюн.

Лабиринтъ—закруток.

Лабораторія—мастерня.

Лава вулкан—гамула.

Лавина—сніговина.

Лавировать—бардіжати.

Лавка—крамница, крамарня.

Лавочникъ, ца—крамарь. рыба.

Лавочный—крамний, крамовий.

Лавра—лавра.

Лавровый—лавровый.

Лавруша обыкн., раст. *Daphne mezereum*—ягідка.

Лавръ, бот.—лавр.

Лагерный—таборовий.

Лагерь, стоянка—кіш, табор, обоз.

Лагунка (для дегтя)—мазница.

Ладанъ — кадило; земляной, раст. *Asarum europaeum* — копитень, копатень, копитки, копитник, копитняк.

Ладить—(муз. інст.) струнати; (чинить, поправлять) — лагодити, підладувати, ладнати, лаштувати; (уготоваривать)—умовляти; (жить

мирно) — ладнати, бути у згоді; (мастерить)—злагоджувати.

Ладно, (хорошо, пусть)—іносе, інось добре, згода, сількісь; у згоді.

Ладный—згідний; добрий, хороший, гарний.

Ладонка—подушечка; кадило.

Ладонный—долонний.

Ладончатый—долонюватий.

Ладонь—долоня.

Ладунка—ладівниця.

Ладъ (порядокъ)—полад; (миръ, согласие)—згода.

Ладья—човен.

Лажный—промінний.

Лажъ — промічне.

Лазаретный—шпитальний.

Лазаретъ—шпиталь.

Лазейка—пролазка.

Лазить — лазити; плазувати; п'ястися, чаряпкатися.

Лазоревка, пт.—блакисиниця.

Лазоревый—блакитний.

Лазуль—лазіл.

Лазуръ — (небесная) оболочи, блакить, блакиття; блакит-фарба.

Лазутчикъ — вивідач; (воен.) пластун.

Лазъ—хід, суточки.

Лай—звяга, звяка, гавкання, гавкотня, валування.

Лайливый, любящий лаять — зв'ягливий, гавкотливий, гавкучий, гавкущий.

Лайный простой, раст. *Ruellia vulgaris*—купатень, суховерх; *R. grandiflora* — кругоголовчики.

Лакей—лъокай, пахолок, слуга; (резрит.) лакиза, лакуза.

Лакейничать—лъокаквати, лакизувати, лакузувати.

Лакейский—лъокайський, льокайовий.

Лакейство — льокайство, лакизування, лакузування.

Лакейшко—лакизка, лакузка.

Лакирование—покощування.

Лакированный—лакований.

Лакировать—покощувати.

Лакомиться — халасувати, ласувати.

Лакомка—халасун, халус, ласун, ласько, ласій. лягоми-нець, смакун, ласач, подупельник.

Лакоиство—присмака, ласоші, лагоминка, лакостка, лакітка.

Лакомый, о — сласний, ласий (охочій до сластей); (вкусный) смашний; ласний; (привлекательный) — зала-сний.

Лаконизмъ—короткомовність. Лакрица, раст. *Glycyrrhiza echinata*—солодешь.

Лакъ—політура, покіст; (лак. поверхность) покіст.

Лама, зоол.—ляма.

Лампа — лампа, гасник, гасница.

Лампада—лямпадка.

Лампасъ—лямпас.

Ламповщикъ—лямпарь.

Ламповый—лямповий.

Лампочка—лямпка, лямпочка.

Ландкарта—мапа.

Ландышъ, раст. *Convallaria (multiflora)*—кукурічка, скупія, *C. majalis* — конвалія, купека; *Asperula odorata* — лахучка; двулистый, *C. bifolia*—когутик.

Ландшафтъ—крайовид, край-образ.

Ланита—щока.

Ланцетъ — пушавло, пушало.

Лань, зоол.—лань, ланя.

Лапа—лапа.

Лапистый—лапатий, лабатий.

Лапотникъ—похлопник.

Лапоть—(пооплетенный пень-кой) похлопень; (кожаный) холак, постіля, верзун; (кожаный истоптанный) остинок; (изъ лыка) личак; (из ношеный) злиток.

Лапоухий—каплавухий.

Лапочка—лапонька.

Лапушникъ, раст. *Lappa* — лопух.

Лапчатка сребристая, раст. *Potentilla argentea* — черв-ник, червецъ; *P. alba* — пятиперстень; *P. anseriha* — гусятник, золотник.

Лапчатый—лапатий.

Лапша — локшина, локша, рі-занка.

Ларець—см Ларчикъ.

Ларчикъ—скринька, схованка.

Ларь—рундук, штандари, па-луба.

Ласка — пестощі, милування,

любования; (любовный) мя-лоші; зоол.—ласка.

Ласкатель, ница—(подлипала, прихвостень) облесник, -ця, лизун, -ха, похлібець, -бниця.

Ласкательный — облесливый, облесний, похлібний.

Ласкать — милувати, пестити, пестувати, любовати, голу-бити; (другъ друга) милу-ватися пестуватися; ся — приголублюватися, ластити-ся; (подольщаться) при-милаться.

Ласкающий, нѣжный — пести-вый.

Ласкерь, рыба *Corvina nigra*—горбиль.

Ласковость—ласкависть.

Ласковый—ласкавий.

Ластиться — лащитися; лаку-зиться.

Ластовень, раст. *Vincetoxicum officinale* — бородач, ломин-ис.

Ласточка, пт.—ластівка; бере-говая—щур.

Ласточкинъ—ластовиний.

Ластуный горшокъ, раст. *Lotus corniculatus*—лядвенець, медівка.

Латникъ—тиляжчик.

Латный—тиляжный.

Латунный—мосяжный.

Латунь, метал.—мосяж.

Латы (нашит. на ткани) — ти-ляги.

Лафа—зиск.

Лафегъ гарматека.

Лащканъ (въ одеждѣ)—кляпа.

Лачуга — халупа, халупина, халупчина, хижка, хатина.

Лаяніе — гавканья, гавкотня, заяга.

Лаять — гавкати, брехати; (о многихъ собакахъ) валу-вати.

Лганье—брехання, брехня.

Лгать—брехати, (иногда) по-бріхувати.

Лгунишка — брешко, бреху-нець.

Лгунъ—брехун, брехало, бре-хака, б еха, шатало, пле-тюга, скоробреха, чисто-бреха, чистобрёха; (помо-гающий врать, підбредач.

Лгунья—брехуха.

Лебеда, раст. *Chenopodium Atriplex*—лобода.

Лебеденокъ—лебеда, лебедятко.
Лебединый—лебедачий.

Лебедка—лебідка, лебедиця,
лебедка; механ.—катеринка.

Лебедь, пт.—лебідь.

Лебезнить—стелы ися, кутати-
ся, підлещуватися, під-
сипатися.

Лебязій—лебедій, лебедачий.

Левкасить—шпаглювати, шпа-
рувати.

Левкой, раст. *Matthiola incana*
—левконія.

Левъ, зоол.—лев.

Легенда—легенда.

Легендарный—легендовый.

Легкий—лехкий, латвий, не-
важкий, рухливый; верткий;
нестатечный, поверхонный;
(о возѣ, экипажѣ) роско-
стий, бігкий; (о землѣ) пу-
хкий; (о лицѣ) лехко-
стравный.

Легковатый—полегкий.

Легковоспламеняющийся—за-
пальный.

Легковый (объ извозчикѣ)—
дорожкаръ.

Легковѣріе—лехковѣрність.

Легковѣрный—лехковѣрний,
ймовірний.

Легковѣсный—лехковажный.

Легкое, анат.—легеня.

Легкоисполнимый—латвий.

Легкомысленность—лехкодум-
ність, лехкомисність, не-
розважність, нестатечність,
лехкодушність.

Легкомысленный—лехкодум-
ный, лехкомисный, нероз-
важный, нестатечный, лех-
кодушый; сущ.—полегкаръ.

Легкомыслие—лехкодумство,
лехкомисність.

Легкоплавокъ—топкий.

Легкоплавокъ—топкість.

Легкость—лехкість; латвисть;
швидкість.

Легонькій—легенький.

Легонько—легенко, злегень-
ка, поволи, помалу.

Легохонько—легесенько, эле-
гесенька.

Легочница, раст. *Pulmonaria*
officinalis—медунка.

Легочный—легеневый.

Легчать—лехчати, відлягати.

Легче—лехше.

Лехчить—лехшити.

Леденецъ—цукралик.

Педенить—крижнити.

Педенѣть—крижнити; дере-
вити, дубіти.

Педешникъ, пт.—водомороз,
синевод, морозюк, іванок.

Ледниковый—льодовиковый.

Ледникъ—(хозяйст.) льодовня,
лідниця; (геогр.) льодовик,
льодовець.

Ледовитый—кригастий.

Ледокольный—льодоломный.

Ледоколъ—льодолом.

Ледорѣзъ—накрижник.

Ледоходъ—льодоплав, криго-
плав.

Ледъ—лід, крига; мелкій на
рѣкѣ—шерех, шерешень, ше-
решинъ, шерет; первый на
рѣкѣ—шуга; береговой, у
берега—забережень; на окон.
стеклѣ—наморозень; отъ
слежавшагося снѣга—напо-
тень.

Ледяная гора—заледа

Ледянка—громак.

Ледяной—крижаний.

Лежа—навлежачки, ліжма.

Лежалый—злежалый, леглий,
злеглий.

Лежанье—лежня, лежанка, ле-
жа, лежання.

Лежать—лежати.

Лежачій—лежачый.

Лежачка—лежа.

Лежебока—полежаха, поле-
жака, лега, легмас, легаръ,
бабак, лега, лежень, бинд-
жук, лихун.

Лежень, архит.—лігарь, лігарь.

Лежка—лежа, лежання; (лого-
вище) лігво, барліг.

Лежма—ліжма, навлежачки,
лежачки.

Лежнемъ—лігма, ліжма.

Лезвее—гострій, лезо, жало.

Лейка—поливальница, поли-
вайка, поливачка, лійка.

Лексиконъ—словник.

Лелѣяный, выхолоенный—при-
коханий, пещений, випеще-
ный.

Лелѣять взлелѣять—прикоху-
вати, прикохати, голубити,
пестувати, пестити, леліти.

Лемехъ, землед.—леміш.

Ленникъ обыкновенный, раст.
Liparia vulgaris—зайців
льон, ль нок, коровяк; дро-
колистый, *L. genistaeiflora*
костюрки.

Лента—стрічка, стьожка, стьожина, бинда, скиндяк, скиндячка, хвизина; въ косъ-кісник; шелковая, гарусная-політиа; красная шерстяная-жичка; бархатная - оксамитка.

Ленточный—стрічковий, биндовий, стьожковий.

Лент, раст.—льон.-текучка-лушик; дикий *Linaria vulgaris*—коров'як; (чесанный для пряденья) кукуль, куделя, куделиця, кудель, кудівка.

Леопардовый—лямпартовий.

Леопардъ, зоол.—лямпарт.

Лепестковый—пелюстковий.

Лепестокъ—пелюстка.

Лепетаніе—белькотання, щебетання, белькотіння.

Лепетать—белькотати, щебетати, кокотіти.

Лепетливый—белькотливый, щебетливый.

Лепетунъ, -ня—белькотун, -ха, щебетун, -ха.

Лепеть—белькот, белькотня, жебоніння.

Лепешка—корж; (на пахтанѣ) сколотяник; (хлѣбъ лепешкой)—ляпушка.

Лепта—пожертва.

Леса швара, волосінъ, волосня.

Лестный, о—похвальный, о; знадный, жаданий, бажаний, о.

Лестъ—лестошці, лѣстка, облѣстка.

Летаніе—літання.

Летаргическій—летаргичный.

Летаргія—летарг, обмірання, замірання; впадать, впасть въ летаргію—обмірати, обмерти.

Летательный—літальний.

Летать—літати.

Летучая мышь, зоол.—кажан, чепиргач, ночница, дялик; миш-пиргач.

Летучесть—леткість.

Летучій—(испаряемый) леткий; (летающий) летючий.

Летучка (печат. листокъ)—метелик.

Летчикъ—літун.

Леть—літ, літання.

Летѣть—летіти, полинати, лянуги; вихремъ—курбелити.

Лечь—лягнн, полягати.

Лещъ, рыба, *Abramis brama*—

таранник, чабак; *Surginus brama*—лящ.

Лжеприсяга—кривоприсяга.

Лжесвидѣтель—кривоприсяжник.

Лжесвидѣтельство—кривоприсяга, кривосвідчення, кривосвідство.

Лжесвидѣтельствовать—кривосвідчити.

Лжеученіе—фальшнаука.

Лжець—брехун.

Лживость—брехливость.

Лживый—брехливый, неправдивый.

Ли—чи, а чи, а.

Либ—або.

Ливень—пролій, улива, хлюща, сплюща, злива, залива, съ бури плова.

Ливерь—(легкія, сердце и печень) отріб; (насосикъ) духовик.

Ливня (лить)—як з відра (лити).

Ли-рейный—барвовый.

Ли-рея—барва, либерія, либерія.

Лизаніе—лизання, лизькання.

Лизать—лизати, лизькати, лизкати.

Лизунъ, -ня—полизач, -ка.

Ликвидационный—ліквідаційний.

Ликвидация—ліквідація.

Ликвидировать—ліквідувати.

Ликованіе—радіння.

Ликовать—радіти.

Ликонъ, раст. *Lycopus (exaltatus)*—вовча ступа.

Ликъ—обличчя; образ.

Лилейный—лелійний, лілійовый.

Лилипутъ—малик, куцак.

Лилия, раст. *Lilium candidum*—лелія, крин, лілея; *L. marginatum*—ма-лянка; разновидность послѣдней—масло вероніе.

Лиловый—хвіялковий, бузковий.

Лимональ—цитриняк.

Лимонный—цитриновий.

Лимонъ—цитри-а.

Линфа—пасока.

Лимфатическій—пасоковий.

Линеваніе—линовання.

Линевать—линовати.

Линейка—лінійка.

Линія—риса; лава; коліна, рід

сторона улицы—перія; прямая — прямець, простежь; кривая — кривець, косиня; ломанная—зломець.
 Линовище—линовище.
 Линозирисъ, раст. *Linosiris villosa*—чахница.
 Линь, рыба—лин.
 Линька—линяння.
 Линючесть—линючість.
 Линючий—линющий.
 Линялый—полияялый.
 Линяніе — линяння, бякування.
 Линять — линяти, бякувати.
 Липа, бот.—липа.
 Липкій—липучий, беркний, липковатий.
 Липкость—липучість, беркість, липковатість.
 Липнуть — липти, липчитися; чіплятися.
 Липнякъ—липник.
 Липовый—липовий.
 Лира (муз. и астр.)—ліра.
 Лирический—ліричний.
 Лиса — лис, ли а, лисиця.
 Лисенокъ—лисятко, лисеня.
 Лисица—лис, лиса, лисиця.
 Лисій—лисячий.
 Лисохвость, раст. *Alopescurus pratensis*—пірій.
 Листва—листя.
 Лиственная кагуста, раст. *Brassica napis* — свиріпа, свирілиця.
 Лиственница, *Larix europaea*—чубатник, мудрина, ленде-рево; *L. decidua* — модрень, модрина.
 Лиственный — л-ствяний, л-ствяний, листястий.
 Лиственѣть—листеїть.
 Листовень сирийскій, раст. *Asclepias Syriaca* — ластовень.
 Листовой—листовий; аркушорій.
 Листокъ — листик; аркушик; бумага—карта.
 Листообразный — листуватий.
 Листопадъ—падолист.
 Листоѣдъ, наѣкъ.—*Chrysomela* —попик.
 Листъ — лист; (бумаги и пр.) аркуш; капустный — пелюстка.
 Литавры — котли; тулумбаси.
 Литаврищій—дѣвищ, котляр.
 Литейная—гісерня.

Литейный—гісерний.
 Литейшикъ—гісер.
 Литераторъ—літерат.
 Литература — письменство; научная—наукове письменство; изящная—красне письменство.
 Литовье (четвер. желудокъ у жвачн.)—сліз.
 Литой (изъ металла)—сипаний.
 Литонья (третій желудокъ у жвачн.)—книжка.
 Литургія—служба божя.
 Литъ—ляти, лити, сипати, точити, цюдити; о дождѣ—пїити, піжити, чустрити; струей—дзюрити, чуркати, чуркоти.
 Литье, тех.—лиття.
 Литься—литися; сильно—бури-ти, чебенити, хлющити, хлянути; о крови—юшити; о сильномъ дождѣ—перішити, піжити, тюжити; струей—дзюрити, чуркати, чуркоти.
 Лихачъ (удалой парень)—зух.
 Лихва—ріст.
 Лихой — хвацький, (о лошади) баский; лихий, злий.
 Лихомецъ—хабарник, хаптурник, хапуга, драпіка, зди-рець.
 Лихоимный — хабарний, хаптурный, здирный, драпіж-ний.
 Лихоимство — хабарничество, хаптурничество, здиство, драпіжничество.
 Лихоимствовать — хабарувати, хаптурувати.
 Лихорадка — лихоманка, про-пасница, поганка, шухля, трясця, трясця. трясучка, трясонца, трясавиця, хин-дя, хвиндя, тетюха, тітка, зімница, гнѣтучка.
 Лихорадочный — лихоманний, тясцевий.
 Лихошерстный—(о собакахъ) потайный, лихий.
 Лицевать — лицювати, ницю-вати.
 Лицевой—передній.
 Лицелѣй—актор, актѣор, ар-тист.
 Лицезрѣніе—бачення.
 Лицезрѣть—бачити.
 Лицеѣрить — облудувати, фальшувати, лувити.

Лицемѣріє--облуда, облудність, фальш, фіглярність, фіглярство.

Лицемѣрный--облудный, фіглярный, фальшивый, лукавый.

Лицемѣръ, -ка — облудчик, -ця. Лицепріятіє—сторонність.

Лицепріятный--сторонний.

Лицо--вид, обличчя, лице, парсуна, образ, тварь; (личность) особа.

Личико--видок, видочок.

Личина--машкара.

Личинка — осклеп, замоток; (майс. жука) саленик, бедрак, поборожник, понур, хробак білий; Rhugadepa-кубрак; муравьиная - перинка.

Лично-особисто, персонально. Личность--(отд. существо) особа, персона; (къ лицу, особѣ, человѣку относящееся) особаість.

Личный--особистый.

Лиша--лишай.

Лишайникъ, раст.--лешедь.

Лишать, шить--збавляти, збавити, позбавляти, позбавити; (жизни) тратити, стратити, віку зб. вити; (свободы) зневолювати, зневолюти, зневолити, заневолювати, волити; слова-забороняти мови; дѣвственності-справичити.

Лишатся, шиться — збуватися, збутися, позбутися, позбавитися, рішатися, шитися, втрачати, тити; -чувствъ -зомліти, знежитися; -сознанія -ошмоніти; -сили -знемогтися, знесилитися; ума-збожеволіти.

Лишекъ — рештка, зайвинка, лишниця.

Лишеніє--збавлення. позбавлення, втрата.

Лишенія--(бѣдность) злидні.

Лишний--зайвий; непотрібный; (о деньгахъ) лежаний.

Лишь--тільки, ледве; бы-аби, аби б, коб, коби; -сы гдѣ-аби де; бы то-аби то; -бы что-аби що; только-скоро, заледве; -только-какъ-тільки-аж.

Лобзаніє--цілування; цілунок.

Лобзать--цілувати.

Лобный--чоловий, чільний.

Лобокъ, анат.--porfir.

Лобъ --чоло, лоб.

Ловелась--зальотник, дівчур, подупельник, бабій, джигун, залицяльник.

Ловець--мисливець.

Ловитва--улови.

Ловить--ловити, хапати, за-попадати, запопасти; на-лапувати, налапати.

Ловиться--ловиться, іматися, іматися.

Ловкій -- (удобный) зручний, ручий; (смышленный) змисний, спритний; (складный въ движеніяхъ) чамняний, секерний, зграбний; (изворотливый, умѣющий обойти, завлечь) прикібний, промтний.

Ловко--зручно; зграбно; хвацько, стоком, стічно; спритно.

Ловкость -- зручність; зграбність; хвацькість; спритність.

Ловля--улови, лови, ловитва, ловіве, ловіння.

Ловушка--хапка, пастка; (для воробьевъ) стріжка; (для птицъ) сільце; (для лѣс. звѣря) застава.

Ловчий--псяр, псярник.

Логовище--тірло, скота, лѣгво, барліг, кублище, кубло, мирлуга.

Логъ--яр; річище; переліг, обліг.

Лодарь--смовдирь, ледарь.

Лодка--човен, човно; выдолблен. изъ дерева-душогубка; выдолбл. съ обшивкой досками разн. размѣра-каюк; такая же рыбацкая небольшая-жаконик; большая, вмѣстимостью до 200-300 п.-руб. шугалія; подводная--підводник; плоскодонная-кайора.

Лодочникъ--човникарь; весляр; перевізник.

Лодочный--човновий.

Лодыжка, анат.-Malleolus-xis-точка, щиколотка.

Ложь, театр.-ляжка; (ружейн.)-асада.

Ложбина, оврагъ--яр, звѣр.

Ложбистый—яркуватий.
 Ложе—ложе, ліжко, ліжниця;
 (рѣки) річище.
 Ложемент—шанець.
 Ложечка, анатом. — долок;
 (чайн.) ложечка.
 Ложечникъ—ложкаръ.
 Ложечный—ложковий.
 Ложиться, лечь—лягати, ля-
 ги, кластися, покластися,
 полягати, облягтися.
 Ложка—ложка; разливная —
 ополонник.
 Ложковидный—ложкуватий.
 Ложность—омильність, похиб-
 ність, хибність, фальши-
 вість, неправдивість.
 Ложный—омильный, кривий,
 хибний, похибний, фальши-
 вий, неправдивий.
 Ложь—брехня, олка.
 Лоза—(пруть) різка, лозина;
 раст. *Salix alba* лоза, ло-
 зиння.
 Лозняк—лози; *Salix acutifo-*
lia—шелюг; *Salix caprea*
 —верболіз.
 Лозунг—гасло.
 Локализировать — льюкалізу-
 вати.
 Локать, хлебать — хлєпати,
 жлуктати, сьорбати.
 Локонь—кучеръ, пуколь, лока.
 Локотной—локтьовий.
 Локотокъ—ліктик.
 Ломаніе ламання.
 Ломанный (геометр.) — злом-
 частый, уламчастый.
 Ломать—ламати; ся-ламатися.
 Ломить—суд мити, ломотіти
 (въ костяхъ).
 Ломка—ламання, ломець, ла-
 манка.
 Ломкій—хрусткий, крушний,
 крихкий, ламкий, ламучий.
 Ломкость—хрустість, круш-
 ність, крихкість.
 Ломовикъ — (извозчикъ) бен-
 дюжник; (конь) плуговик.
 Ломовой—ломний; вое желѣзо-
 залізязчя; вая пушка об-
 ложна гармата; вая лошадь
 плуговик; вая работа-важка
 работа; вой извозчикъ-бен-
 дюжник.
 Ломоносъ синий, раст. *Clema-*
tis integrifolia —циганка, за-
 бий круча.
 Ломота—ломець, ламання.

Ломотный—ломцевий.
 Ломоть—скиба, луста.
 Ломъ—лом; (для разбив. льда)
 —плішня.
 Лонзикъ, пт. *Totanus*-коловод-
 ник.
 Лоно—груди, перса, надрѣ.
 Лопасть—(кожаная у сѣдла)
 потебня; (у пароход. ко-
 леса) шуфля; (весла) лопать.
 Лопата—лопата.
 Лопатка копистка, копирстка,
 лопатка; (анат.) окіст; (у
 косарей) мантатка, клепало;
 (для шпаглевки) шпадля,
 шпагля; (штукатурная) ке-
 лья.
 Лопать — хаякати, халасати,
 халасувати, халавкати, трі-
 скати, жерти.
 Лопаться — рєпатися, луска-
 тися, тріскатися.
 Лопнуть—луснути, рєпнути,
 тріснути.
 Лопотня—луск.
 Лопуха, *Variglae aqueae*-рвиз-
 дочка, вітряна віспа.
 Лопушникъ, раст.—*Salvia verta-*
cillata—свинух, свинушник.
 Лосій—лосьовий.
 Лоскуть — шмата, шматина,
 клапотъ.
 Лоскутникъ, ца--старожечник,
 ця, тандитник, ця; голо-
 дронецъ, ка.
 Лоскутный—тандитный; (рядъ)
 тандита, товкун.
 Лоскуть—плат, рянда, шмат,
 клапотъ; (бумаги) шпаргал.
 Лоскъ—полиск, глянецъ, лиск.
 Лоснистость—лоснявість.
 Лоснистый—лоснягий.
 Лосниться—лосняти, вилиску-
 ватися, лоцтитися, поли-
 скуватися, лисніти, лисни-
 тися.
 Лососина—сальмина.
 Лососій—сальмовий.
 Лосось, рыба—сальма.
 Лось, зоол.—лосунь.
 Лотерейный—льотерийний.
 Потеря—льотерия.
 Лотокъ—(корыто) ночви, нець-
 ки, вагани; (водостокъ) рин-
 ва, лотоки.
 Лоть—(вѣс. мѣра) лот; (морск.)
 оловница; раст. *Lotus corni-*
culatus-горицвет.
 Лохань—цебер; (для помоевъ)
 помийница.

Яохмотникъ, ца—голодранецъ, —нка.

Яохмотье—цундря, цундрина, хабоття, хламѣття, цуря, канцуря, ряндя, рубате, риззя, драгтя, рам'я, руб'я.

Лохъ садовый, раст. *Eleagnus hortensis*—цариградська лоза.

Лощантъ—лощман.

Яошаденка—конячка.

Лошадиный—кинський, конячий.

Лошадка—коник, конячка.

Яошадь—кинъ; ди—кинва.

Лошаковый—ослюковий.

Яошакъ—ослюк.

Лощение—полирування, глянцювання.

Лощина, ложбина—яр, звір, перебалок, лощовина.

Лубочный—луб'яний.

Лубъ—луб, лутина.

Лубянтъ—шкарубѣти.

Луговодство—лукивництво.

Луговой—лучний.

Лугъ—лука, луканъ; поемный—заплава.

Лудильщикъ—біляр.

Лудить—білити.

Лужа—калябура, синявка, калюжа, калабана, охаб, охаба, охабисько;—длинная, по слѣ разлива—потязъ.

Лужайка—мурѣг, мурѣг.

Яужение—біління.

Лужица—калябурка, калюжка.

Люзга—луска.

Лука (сѣдельная)—каблук, облук.

Лукавить—хитрувати, лукавити, на хитроцах ходити.

Лукаство—прохѣрство, підступ, облуда.

Лукавый—прохѣрний, хитрий, підступний, облудний; челоуѣкъ—прохѣра, мудрагель.

Луковица—цибулина.

Луковичный—цибулинний.

Луковка—цибулька.

Луковый—цибульний, цибуляний.

Лукоморье—затока.

Лукошко—козуб, козубня, козубка.

Лукъ, раст. *Allium Cera*—цибуля; — порей, *A. porrum*—прас, пір, зелень—пір'ячко, пір'я;—шнитъ, *A. scorodrasum*—требулька; порода мелкая, продолговатая —

зубка; (оружіе)—лук, сагайдак.

Луна—місяць; перв. четверть—молодик, перша квартира; вторая четверть—перекрѣй, перекруг, друга квартира; третья четверть—підпоявня, третя квартира; полная—появня.

Лунатикъ—сновѣда, місяшник.

Лунка, ямка—кубах.

Лунный—місячний, місяцевий.

Лунъ, пт.—спроватень.

Лупить—лупити, блуплювати, лупесати, здирати; (кожу) білувати; — ся — лупитися; (ізъ яйца)—вилуплюватися.

Луска—лушпайка, лушпак, лушпелина, лушпина.

Лучевая кость—передраменничья.

Лучевой—проміневий, парусовий.

Лучезарность—проміністість, осяйливість.

Лучезарный—проміністий, осяйливий.

Лучеспусканіе—промінювання, світотеча.

Лучеобразный—променястий, парусуватий.

Лучепреломленіе—промінолом, парусозлом.

Лучина—скалка, скіпа, скепка, скіпка, тріска, шамба, шпатар, шладер, скаля, задера, колотвиця, колотиця, липина.

Лучинный—скалковий, скіпковий.

Лучистый—проміністий.

Лучше—краще, ліпше.

Лучшій—кращий, ліпший.

Лучъ—промінь, пас, парус.

Лушение—хухріння.

Лушить—хухрити, лузати.

Лыжа—нарта, лижва.

Лыко (содранное)—паздір'я, паздір, лут, луття.

Лыковый—личаний, личаковий, лутовни.

Лысина—лысына; блезна (въ матеріи).

Лысуха черная, *Pulica astrapip*, лысая, лыска.

Лысый—лысий; (шутл.) голомозий; суц.—лысак, голомозько.

Лысътъ—лысити.

Львенокъ—левеня, левенятко.

Львиный—левовий, львовий.
 Львиный хвост, раст. *Leonopus cardiaca*—псячка.
 Львица—леница.
 Льгота—пільга.
 Льготить—пільгувати.
 Льготный—пільговий.
 Льдина—крижина; (большая)—турнаш, креля.
 Лъзя—можно.
 Лънуть—тулится, горнутися.
 Лъняный—ляний, льонний.
 Лъстець, подлипало—знимець, ж. р. — знимка, забігало, лестун, облесник, лестець.
 Лъстивость—улесливість, підлесливість, облесливість, облесність, підлепливість, підлепність, підлазистість, залесливість, лестивість.
 Лъстивый—підлепливий, підлепний, улесливый, підлесливый, облесливый, залесливый, підлазистый, облесный, лестивый, леславый, лесный.
 Лъстить—лестити, хлібити, облещувати.
 Лъститься, зариться—квапитися, ласитися, зазіхати.
 Лъвизна—лівина.
 Лъво—ліворуч.
 Лъвша—шудьга, манько, манькуг, ливак, ливачка, ливкутник,—ця, ливчун,—ка.
 Лъвий—лівий.
 Лъзь (вверхъ, наружу), взбираться—п'ідтисся, пнутися; пхатися; пертисся; лізти, вылизати.
 Лъкаришка—лікарчук.
 Лъкарскій—лікарський.
 Лъкарственный, цѣлебный—помічний, цілющий, лічний, медичний.
 Лъкарство—лік, ліки.
 Лъкарство—лікаркування.
 Лъкарь,—рка—лікарь,—рка.
 Лънивецъ—лодарь, ледарь, ліногуз, лінтюга, лінюга, легарь, лега, лежень, легейда, ледай, ледака, ледачо, нероба, полөжай, полөжак.
 Лънивица—розварня, лінка, ледациця.
 Лънивий—ледачий, бездільний, опішій, оспадий, мрявий.
 Лънитъся—лінуватися.

Лъноватый—полінивий.
 Лъмость—лінощі, ліньки, лінівство, лінування.
 Лън'яй—полөжай, ліногуз, лінтюга, полөжак, бабак, бездільник; см. Лънивецъ.
 Лънтяйка—см. Лънивица.
 Лънь—лінощі, ліньки, баглаі, лінок.
 Лъпить—клеїти; залплювати, бгати, тулчн;—ся—ліпитися, залплюватися, клеїтися; тулитися, моститися, щулитися.
 Лъпка—снидарство.
 Лъпкій—ліпкий, беручий.
 Лъпкость—ліпкість.
 Лъпной—ліпний, снидарний.
 Лъпчикъ—снидарь.
 Лъса—риштування.
 Лъсенка—східці; приставная—драсинка.
 Лъсисость—лісистість.
 Лъсистый—лісистий.
 Лъсная фисташка, раст. *Sia-phylea pinnata*—клокчіки.
 Лъсникъ (лъс, сторожъ)—гайовий, карбінничий; (лъшій) лісовик, гайовик.
 Лъсничество—лісництво.
 Лъсничій—лісничий.
 Лъсной—лісовий, гайовий; орѣхъ, раст. *Corylus avellana*—ліска; груша, яблоко—ліниця.
 Лъсоводство—лісництво.
 Лъсокъ—лісок, гайок; (жидкій)—стрілиця; въ степи—мечет.
 Лъсопильный—тартацький, трацький.
 Лъсопильня—тартак, трачевня, фірас, пильня.
 Лъсопромышленникъ—лісопромисловецъ.
 Лъсостъка—ділянка.
 Лъсопромышленный—лісопромисловий.
 Лъстница (неподвижн.)—отупанка, лютра, схидецъ, схиці, сходи; (передвижн.) стромина, драбина, літорка, літра.
 Лъсь—ліс; красный—бір; березовый—березник; дубовый—дубняк; ольховый—вільшина; дѣственный—праліс; темный—синета; высохший—сухоліс; лиственный—листовияк; выгорѣвший—згарь

Літній—літний, літошній.
 Літо—літо; рік; (сухое)—сухо-
 ліття; (урожайное, благопри-
 ятне) поліття; (літа) вік,
 життя.
 Літовье—літовиче.
 Літомъ улітку, уліті, облітку.
 Літописецъ—літопис.
 Літописный—літописний.
 Літопись—літопис.
 Літосчисленіе—літоліх.
 Літось—торік.
 Літошній—торішній.
 Лічебникъ—лікувальник.
 Лічебница—лікарня.
 Лічебный—лікарський, ліку-
 вальний.
 Лічення—лікування, коруван-
 ня, гоіння.
 Лічить—лікувати, корувати,
 гоїти.
 Лішій—полісун, лісовик, гай-
 овик, лисун.
 Любееобильный—коханливий.
 Любезничае—лицяння, же-
 нихання.
 Любезничать—лицятися, же-
 нихатися, мизгатися.
 Любезный—коханий, любий;
 (вѣжливый) гречний, чем-
 ний, увічливий.
 Любезнѣйшій, милый—росто-
 млений.
 Любимецъ, -ница—улюбле-
 нець, -нка, милованець, нка.
 Любимый—улюблений, укоха-
 ний, коханий, люблений,
 любовний.
 Любитель, -ница—любовець,
 -ница, amator, -ка; охочий,
 -ча, даси, -са до.
 Любить—любити; кохати; на-
 видіти.
 Любоваться—милуватися.
 Любовникъ, -ца—коханець, -нка,
 любас, -ка, любзка, полю-
 бовник, ця, хабаля, кабаль-
 нця, хабалиця.
 Любовный—закоханий, укоха-
 ний, любосний; напитокъ—
 кохан зілля.
 Любовь—любов, любя; кохан
 ня, закохання.
 Любознательный—цікавий, до-
 пытливий, довідливий.
 Любой—перший піпший.
 Любопытный—цікавий.
 Любопытство—цікавість.
 Любопытствовать—цікавитися.
 Любострастіе—ропуста.

Любострастный—ропустний.
 Любостяжатель, н. ца—заци-
 ра, хтивець, -вниця, зиско-
 люб, -ка.
 Любостязательный—зажира-
 куватий, хтивий, захланний.
 Любушка—любка, коханка.
 Любящий—люб'ячий; (прогиво-
 рѣчить)—зарічаний; (пѣть)
 —співучий.
 Люди—люде.
 Людишки—люди.
 Людний—людний.
 Людоѣдка—сироїдка, людо-
 жерка.
 Людоѣдство—сироѣдство, лю-
 дожерство.
 Людоѣдъ—сироїд, людоджер.
 Людская—челядня.
 Людской—людний.
 Люкъ—ляда.
 Люлька—колиска.
 Лунета—шанець.
 Люстра—жирандоля.
 Лютеранскій—лютерський.
 Лытки, раст. *Ranunculus*—
 чічка жовта, козельці, чи-
 стник, болотне зілля; *R.*
aquatilis—самостій; *R. lingua*
 —натяж, натягач; *Aconitum*—
 царь-зілля, чорне-зілля; *A.*
napellus—косатка.
 Лютость—суворість, лютість.
 Лютый—суворий, лютый.
 Люцерна жмѣлевая, раст. *Me-*
dicago lupulina—горошок;
M. sativa—равлиник.
 Лягавый—вижлий.
 Ляганіе—брикання, хвицання,
 фацигання, вихання.
 Лягать—фацигати, брикати,
 хвицати, фиркати.
 Лягушеночъ—жабеня, жабе-
 нятко.
 Лягушечій—жаб'ячий.
 Лягушка—жаба скакавиця,
 крича; (жолодезна боль-
 шая)—равер; (древесная,
Hyla arborea)—раканя.
 Ляденецъ рогаatus, раст. *Lo-*
tus corniculatus—медівка.
 Лядсыя—стегно.
 Лядъ—халепа.
 Лямка—тягло.
 Ляпать, -пнуть—ляпати, -пнути.
 Ляшка—стегно.

М.

Мавзолей—надгробок.

Мавротъ, раст. *Cytisus biflorus*—зіновать.

Магазинный—гамазейний, гамазійний, магазиновый, шпихліровий.

Магазинъ—гамазей, гамазея, гамазій, гамазія, гамазин; книжный книгарня; хлѣбный—шпихлір, магазей.

Магарычъ—могорич.

Магистратъ—майстрат, ратуша.

Магическій—чародійний, магичний.

Магія—магія.

Магнетизерство—магнетика.

Магнетизеръ—магнетизатор.

Магнетизировать—магнетизувати.

Магнетизмъ—магнетизм.

Магнетическій—магнетичний.

Магнитить—магнесувати.

Магнитъ—магнес.

Магометанинъ—агарянин, магометан.

Магометанка—агарянка, магометанка.

Магъ—маг.

Маевка—цигарцара.

Мазальщикъ, ца—позазун, ха, мастільник, ця, мазільник, ця, мазій, ка.

Мазаніе—мастіння; шмарування.

Мазанка—ліплянка.

Мазать—мастити; шмарувати; (пачкать) флозити.

Мазилка—(илох, живописецъ) квачомаз; (кисть) квач.

Мазильница—мазниця

Мазня (о картинѣ)—льопи.

Мазунья—мазійка.

Мазурикъ—шальвіра, ракло.

Мазуричать—шальвірити, шакрувати.

Мазь—мастило, шмаровило, мазя; (колесная) коломазь.

Мансонецъ—пшінковий, пшеничковый.

Манс, раст. *Zea Mays*—пшінка, пшеничка.

Майранъ, раст. *Origanum majorana*—майран.

Май—травень.

Майская букашка, *Meloi proscarabeus*—майка олійна.

Майскій—травневий, майовий, майовний.

Майскій жукъ, *Melolontha vul-*

garis—саяжник, хрусталь, хрущ; *M. solstitialis*—хрущ волосьскій.

Маканіе—мочання, умочання.

Макать—мочати, умочати.

Маклакъ—фактор.

Маклачить—факторувати, махлювати.

Маклерскій—факторській.

Маклерствовать—факторувати.

Маклеръ—факто.

Маковка—(головка маку) качуля, качулка; (глава церкви) банька; (головка на шесть, спицѣ) ковилка.

Маковникъ—максвик, маківник.

Маковый—маковий.

Макрель, рыба—баламут.

Макушка щолопок (верхушка), тімя (темя)

Макъ—мак; восточный, *Rapaver orientale* спіах; дикій—зіркач; (въ загадкѣ)—тріскач.

Маленькій—маленьскій, маеньскій.

Маленько—замало.

Малехонекъ—малюсінскій, маюсінскій.

Малецъ—хлопецъ, малюк.

Малина—малина; полевая, раст. *Rubus caesius*—колодох, герипник.

Малинный—малиновий.

Малиновка, пл. *Molacilla salicaria* или *Sylvia hortensis*—очеретянка.

Малиновый (цвѣтъ)—кармазинный.

Мало—трехи, мало, омаль, небагато.

Маловжность—маловзначность.

Маловажный—малозначный.

Малорато—намалі, намаль, обмалі, обмалкувати

Маловатость—прималість, помалість, обмалкуватість.

Маловатый—прималый, помалый, обмалкуватый.

Маловѣріе—недовѣрство, маловѣрство.

Маловѣрный—недовѣрок, недовѣрный.

Маловѣрь—маловѣр.

Маловѣсность—недоважність.

Маловѣсный—недоважний.

Малодушіе—легкодушність.

Малодушный—бездухий, легко-
духий.
Малозначащий—малозначний.
Малозначительный—малозна-
чний.
Малознавѣстность—маловідо-
мість.
Малознавѣстный—маловідомий.
Малоимущий—незаможний.
Малопоскусный—недотепный,
немайстерний.
Малокровие—малокровність;
блѣдница.
Малокровный—недокровный,
малокровний.
Малолѣтний—малолітній, не-
долітній.
Малолѣтокъ—недоліток, мало-
літ, малолітка.
Малолѣтство—маленство,
мальство.
Малолюдный—нелюдный.
Мало мальски—мало на мало.
Маломощный—легкосилиий,
не ужий.
Малоспытный—малодосвідний.
Малопомѣстный—дрібнозе-
мельний.
Малоплодородный (о землѣ)—
пісний.
Мало по малу—потроху.
Малоприбыльный—малоко-
рисний.
Малорослый—низькорослий,
куций; - ш толстый—при-
кадкуватий, присадкуватий.
Малосвѣдущий—малосвідомий.
Малосильный—малосилиий,
маломощний; -сущ.—худопа-
холок.
Малость—мализна, цѣпка,
цѣпинка, трошиця, криха,
марнота.
Малоуміе—недоумство.
Малоумный—недоумкуватий.
Малоупотребительный—мало-
вживаний.
Малолѣтний—низьколітний.
Малочисленный—нечислен-
ний, малолітний.
Малый—малый: невеликий.
Малышъ—малюта; (приземи-
стый)—приземок, малюк,
малы, мелятко.
Мальва, раст. *Althaea officina-*
lis—рожа; *Malva mauri-*
tana—дзіндзіпер; *M. rotun-*
difolia—проскурка, проску-
рень; *M. silvestris*—слиз, тан-
церник, пацѣрник, турець-

кий слизоз; *M. crispa*—ску-
лочник.
Мальчикъ—малюк, хлопко,
хлопешъ, хлопчак, хлопчи-
на, хлопак; мальчуганъ—
пахолок; маленький—повшо-
нок, повшук, пахольа.
Мальчишескій—хлоп'ячий.
Малѣйший—найменший.
Малютка—немобятко, маля,
малишко, манушечка, ма-
нушка.
Малярный—фарбярний.
Малырь—фарбяр.
Мама—неня, ненька, мама.
Мамалыга—токан, мамалига.
Маменька—мамуна.
Мамка, кормилица—плекачка.
Мамситъ, зоол.—мамут.
Маневренный—дженджеревий.
Маневрировать—дженджеру-
вати, маневрувати.
Маневръ—дженджера, вере-
мія.
Манежъ—маніж.
Манера—маніра; поведенція.
Манерь—манір, узір, спосіб,
побит, роб, кштат, штиб,
штиль, штат, шкиль,
штиб, чин, ярміс.
Манжета—манкет; шерстяная
—зап'ястник.
Манжетка обыкновенная, раст.
Alchemilla vulgaris—наво-
ротник, наворотень.
Манжетный—манкетовий.
Манить—(звать знакомѣ) ки-
вати; (привлекать) вабити,
надити.
Манишка—шмизетка; (отмаш-
ка при встрѣчѣ рѣчи. су-
довъ) майновка, майтала.
Манкировать—লেখকোবান্নো ста-
виться до обов'язків.
Мановение—помах.
Мантія—керее.
Манускриптъ—рукопис.
Мануф'ктурный—мануфактур-
ный.
Мгразь, мед.—чев'яда.
Марковать—тямити, розу-
міти.
Маранье—каляння; багряння.
Марать—брудити, каляти; ба-
зграти.
Маргаритка, раст. *Bellis peren-*
nis—цяточка, сирітка,
стокротъ, нечуй-вітер, цу-
кр'вка.

Марена настоящая, раст. *Rubia tinctorum*—крап.
 Маринадь—меживо.
 Маринованный—межений.
 Мариновать—межити.
 Марк—марка.
 Маркій—пляннистий; кальний.
 Мармеладъ—мармелѣда.
 Мартовскій—березневий, мар-
 цовий.
 Мартъ—березень, березиль.
 Маршировать—маршувати.
 Маршировка—маршування.
 Маршъ, суш.—марш.
 Маршъ, межд.—руш! хода!
 гайда!
 Маска—маскара, личина.
 Маскаранный—маскарсовий.
 Маскировать—маскувати, лич-
 кувати.
 Масленикъ (грибъ)—масляк.
 Масленица—масница, ма-
 сляна.
 Масленный—масный, масткий;
 (о кракахъ) олійний; (за-
 пачканный) засмацьован-
 ний, заляжений.
 Маслина (дерево)—олива;
 (плоды)—оливка.
 Маслить—маслити, маслу-
 вати.
 Масличный—оливный.
 Масло—масло; растительное—
 олій. дерев.—олива; конопл.
 —сім'яна олія.
 Маслою—масляр; олійник.
 Маслобойка—масничка, ма-
 слянка.
 Маслобойный—маслярный; о-
 лійный.
 Маслобойня—маслярня, олійня.
 Масляникъ, грибъ—масляк.
 Маслянистый—масткий, мас-
 листый; (о водѣ, покрытой
 слоемъ масла) осугчащий.
 Масляница—масница, приспль-
 ница.
 Масляничный—масничный.
 Масляный—масткий; (облитый
 масломъ) мащений.
 Масса—тоша, купа, хмара,
 хлань, загал, обваг.
 Массажистъ, тка-містушар-ка.
 Массажъ—містушіння, містуш.
 Массивный—тілистий, тіль-
 частый, литый.
 Массировать—містушити.
 Мастерить—маиструвати.
 Мастерница—тімаха.

Мастеровой—майстровий; ре-
 місник, робітник.
 Мастерская—маистерня, май-
 строва, робітня; художника
 -малярня; экипажей, каретъ,
 телѣгъ-стельмашня, штель-
 машина; сапожника-шевня;
 шорника-швальня; скорняка
 -куш-іря.
 Мастерской—маистерний, ми-
 степский.
 Мастерство—маистерство.
 Мастеръ—маистер; тімаха,
 митець.
 Мастика—мастика.
 Мастичный—мастиковый.
 Мать (цвѣтъ, въ картахъ)
 мастъ.
 Метежъ—остуди.
 Материкъ—суходілля, суходіл.
 Матеріаль—знадіб, знадібок,
 матеріал, матерія; приго-
 товленный для чего-за-
 грава.
 Матерія—матерія; (покупная,
 лавочная) крамина, крам-
 нина; мед.-гній.
 Матерой—здоровый, великий.
 Матерщина—матюки.
 Матеръть—тверднути; рости;
 гартувати до чого.
 Матица (балка подъ потолкомъ)
 -столк; (въ суднѣ) биндюг.
 Матка—мати; матка, самца;
 анат. ураз, матица, плод-
 ник, дитинник; (у свиньи)
 -гациятник.
 Маткина душа, раст. *Viola*
pirabilis—фіялка лісова;
Origanum vulgare зіювка,
 маришка, материнка.
 Мать-ый—тимний.
 Маточная трава, раст. *Pur-
 hrum patenium* ростопать,
 ростопаш, земизеленя, ма-
 руна.
 Матчиникъ, раст. *Melissa offi-
 cinalis* L.—ройовник; анат.-
 уразник.
 Матрацъ—матрац.
 Мат-ось матрос.
 Matthiola, раст. *Matthiola am-
 ta*—сокирки городні.
 Матушка—пані-матка.
 Матушкинъ—матинчин.
 Мать—мат; рожежа, мѣта.
 Мать—мати, матір; (крестная)
 -нанашка, хрещена мати.
 Мать и мачеха, раст. *Fussilago*

farfara—купайла, купала, підбіл.
 Маунъ, раст. *Valeriana officinalis*—смердючка.
 Махальний—махальний.
 Маханіе—махання.
 Махати—махати, майдалати, мантиляти, маяти.
 Махнути (побѣжать)—югнути, чкурнути, почухрати, майнути, дременути, дмухнути, дмухонуті.
 Маховой—замаховий, маховий.
 Махомъ—миттю, вмах.
 Махорка, бакунь, раст. *Nicotiana glauca*—плотовець.
 Махровый—повний.
 Махъ—помах; (мельн. крыло) крыло.
 Мачеха—мачуха.
 Мачта—щогла.
 Мачтовой—щоголовий.
 Машина—машина.
 Машинистъ—машинник, машинистый, машинист.
 Машинный—машинный.
 Маякъ—фигура, хвигура.
 Маятникъ—звися, вагадло, маховик.
 Маяться—нудитися, мордуватися.
 Маячный—фигурный.
 Мгла—мла, імла; сухая—юга; густая, мокрая—мряка.
 Мглистый—млуватий, імлуватий.
 Мгновеніе—мент, мить.
 Мгновенно—умент, умить, мигком.
 Мебель—меблі.
 Мебельный—мебельовий.
 Мебельщикъ—мебельник.
 Меблированіе—меблювання.
 Меблировать—меблювати.
 Меблировка—меблі; умеблювання.
 Медаль—медалі.
 Медальонъ—медайлъон, личман.
 Медвеникъ, настѣк.—джміль.
 Медвѣдина—ведмежина.
 Медвѣдья—ведмедиця; астрон.—віз.
 Медвѣдка обыкновенная, настѣк.—*Grullotalpa vulgaris*—земледух, ведмедик.
 Медвѣдъ—ведмідь; стѣрый (галиційскій)—полоняник.
 Медвѣжатникъ—ведмедник.

Медвѣженокъ—ведмедя, тулук, ведмедяго.
 Медвѣжий—ведмежий.
 Медвѣжья ягода,—виноградъ, раст. *Arctostaphylos, Uva ursi Spreng.*—росхідник, мучниця.
 Медвяный—медовый.
 Меделянка—британ.
 Медистый—медный.
 Медленіе—баріння, гаяння.
 Медленно—прокволисто, прокволо, прокволом, покволом, говагом, азагом, звільна.
 Медленность,—повільність, звільність, капарність, загайність, забарність, легурність.
 Медленный—повільний, звільний, капарний, загайний, забарний, легурный.
 Медлитель—капарник, загайко, забарник, легурник.
 Медлительность—забарність, забавність, легурність, капарність.
 Медлительный—легурный, забарный загайный, опішій, марудный.
 Медлить—баритися, гаятися, марудитися.
 Медогаренный—медоварный.
 Медоватый—медуватий.
 Медовикъ, раст. *Trifolium repens*—хрестики, кашка, тронячок, сіре зілля, лишки; (реникъ)—медяник.
 Медовичекъ, раст. *Pulmonaria mollis*—крокис, крокіш, крокус. *P. officinalis*—медунка, медунця.
 Медовый—медяный, медянишний.
 Медоносный—медодайный, медяни.
 Медоносный дѣнникъ, раст.—*Spiraea Silipendula*—липка.
 Медоточивый—медотечный; солодкий.
 Медунца, раст. *Pulmonaria mollis*—крокис, крокіш, крокус.
 Медунка серповидная, раст. *Medicago falcata*—горошок.
 Мель—мед, мід; (засахарившися, въ крупинкахъ)—по-крупини; безъ чоску патока; липовый липень, липняк.
 Межа—край, обміжок, хитаръ.
 Междометіе, грам.—оклик, викрик, викрик.

Междоусобіе — чвари.

Междоусобный — чварный.

Между, среди — між, поміж, ме-
жч, проміж, посеред, з,
змежи, зпосеред: — тѣмъ
проте, а проте, прецінь,
аж; тим часом; — прочимъ
— між иншим.

Международный — міжнарод-
ний.

Междущарствіе — безкоролев'я.

Межеваніе — помір

Межевать — поміряти.

Межевой — мірничий; пограич-
ный — обміжний, межевой.

Межевщикъ — мірник, мірчий.

Мезга — биль (Albumen въ де-
ревѣ); (выжимки) — жмаки,
жмихи.

Мездра — нїздра, плїва, мерля-
тина, мизка.

Меленькій — дрібненький.

Мелкий — дрібний; неглибо-
кий, мілкий, малий.

Мелковатый — подрібний; по-
милкий.

Мелководный — мілкий, негли-
бокий.

Мелкозернистый — заміркува-
тий.

Мелкопомѣстный — дрібнозе-
мельный.

Мелкота — дрібнота, подріб:
мелкіе людишки — низота.

Мелодическій (голосъ) — струй-
ный; мельодійный.

Мелодія — мельодія.

Мелочной — дрібязковий, дрі-
б'язний; дрібний; (человѣкъ)
пічокруп-ка.

Мелочность — дрібязковість,
пічокрупство.

Мелочь — абищця, маліч, дрі-
бязок, дрібнота, подрошця.

Мель — переміль, мілоч, мілко-
вина.

Мельканіе — блимання, бликан-
ня, мигавка, миготання,
миготіння, мигтіння, мая-
чення.

Мелькать, кнуть — блимати,
минути, бликати, кнути, ми-
готати, — гонуті, миготіти,
мигтіти, мигкати, — гнути,
шеснути, маяти, змайнути,
майнути.

Мелькомъ — мигком, мигцем,
прогвильком, мельчком.

Мельникъ — мірошник, мли-
наръ.

Мельница — млин; (конная) — сту-
пак, топчак; вѣтряная віт-
ряк: водян. съ наливн. коле-
сомъ — млин коречный; съ
подливн. колесомъ — підсу-
бійний млин; крупчатая — пи-
тель; пловучая — наплавный
млин, плавак.

Мельничиха — мірошничка, мли-
нарка.

Мельничный — млиновий.

Мельчать — дрібніти, дрібніша-
ти, переводитися, нікчем-
ніти.

Мельче — дрібніше; мілше.

Мельчить — дрібнити.

Мельзга — мільга, мілька,
мулька, муляка.

Менструация — пола, цвіт, сплав-
ня червона, глембеі, мї-
сячка.

Мень (налимъ), рыба *Lota vul-*
garis — мнюх, ментуз, мень,
меньок.

Меньше — см. Менѣе.

Меньшинство — меншість, мен-
шина.

Меньшій — менший.

Меньшой — молодший.

Менѣе — менш; есего-як най-
менше, що найменше.

Мергель, минер. — рухляк.

Мергельный — рухляковий.

Мерещиться — снуватися, зви-
жатися, верзтися, привид-
жуватися, метеконіти, ми-
гаться, мрітися.

Мерзалець — шельюга, пога-
нець, подляк, мерзеник.

Мерзкій — гидкий, брідкий,
мерзений, поганий, паскуд-
ный.

Мерзловатый — мерзлявий.

Мерзлость — намерзлість.

Мерзлый — намерзлий.

Мерзлякъ, зябкій человѣкъ —
змерзлюх.

Мерзнуть (зябнуть) — мерзти,
морозитися.

Мерзостный — брідотний, мер-
зотний, гидотний.

Мерзость — бидота, гидота,
шкарідь, шаркад, огида, пас-
кудство, погань, мерзота,
плюганство, мерз, шарка-
гать, негіді, огідність.

Мерзѣть — поганіти.

Меридіанъ, геогр. — південник,
голдснник.

Меридіональний—південнико-
вий.

Меринось—шпанка.

Меринь—валах.

Меркнути—мерхнути, мерхти.

Мерлушечій — смушковий,
линтваревий.

Мерлушка — смух, смушка,
линтвар.

Мертвенность — мертвотність,
умерлечність.

Мертвенный—мертвотний, у-
мерлечний.

Мертвецкая—трупарня.

Мертвечки—мертво.

Мертвецъ — умерецъ, мрець,
умерлецъ, умерчик, мерляк,
мервяк, мерцяк, мервя.

Мертвечина—мерлятина, мерт-
вешина; падло, стерво; (без-
жизненная скучная матерія)
мертвота.

Мертвительный—мертвучий.

Мертвить—мертвити.

Мертворожденный—мерчук.

Мертвоядь, Silpha — мерша-
вица.

Мертвый — мерлий, мертвий,
безживний.

Мертвить—мертвити.

Мерцаніе—мигавка, блимання,
бликання, миготання, мигот-
тіння, мигті ня, мавчення.

Мести — мести; (о метелі) —
куйовдити, виходити, вихте-
лети, худелити.

Местъ—помста.

Металлический — металічний,
крушевий.

Металловидный — металюва-
тий, крушуватий.

Металлообрабатывающий—кру-
шеобробний.

Металлоплавильный — гамар-
ний.

Металлургия—гамарство.

Металлургъ—гамарник.

Металль — круш, металъ.

Метаніе — кидання.

Метательный—метний, кидаль-
ний.

Метать—кидати; (и ру)—тер-
тись, нереститися; (сши-
вать) пастигувати; (банчъ)
тримати банк; (бомбы) бом-
бувати.

Метаться, тнуться — шатати-
ся, тнутися, шибатися, —
бнутися, цабатися, — бну-
тись.

Метелить — худелити, вихо-
лито, вихтелити.

Метелка — віничок; (камышъ)
кун-ця; (овса) лопот; (проса)
китяг, китях, киях.

Метель—хуря, хуртуна, хурто-
вина, хурта, кура хуртеча,
хурз, курява, курбельоха,
куштелъ, завхиль, задувка,
завірюха, куревиця, куре-
виниця, задимка, замета,
заметиль, охиза, фуфалиця,
фуфалица, фуфеля, фуфери-
ня, фуфловиця, фуфулиця,
фукавиця, х за, ферфеля,
ферфелиця метелиця, ме-
тіль, завія, сніговиця.

Метельный — завірюшливий,
хуртовинний.

Метельный—метловий.

Метельщикъ, -ца — метильникъ,
-ця: мітляр, ка.

Метение—замітання.

Метесоръ, астр. — мигунецъ,
трут.

Мети-ъ—покруч.

Метла—мітла, помело, збірні-
ця.

Метлика, раст. Calamagrostis
epigeios—чапуга, чаподоть,
чалолоч, чапула.

Метлолице—мітлице.

Метлообразный—мігластий.

Методический—методично.

Методический—методичний.

Методический—методичний,
Метрантажъ, типогр. — плян-
товник.

Метрический — метричний.

Метр. свидетельство — мет-
рика.

Механический—механично.

Механический—механічний,

Меченосецъ—мечник.

Мечообразный—мечастий.

Мечеть—мечеть.

Мечта—мрія.

Мечтаніе—мріяння, маріння.

Мечтатель, -ница—мрійник, -ця,
марівник, -ця: (высокомѣр-
ный)—зарозумілецъ, лиця.

Мечтательность — мрійність,
мрійливість, марівність; за-
розумілість.

Мечтательный — мрійний, мрій-
ливий, маячливий, марів-
ний; зарозумілий.

Мечтать—мріяти, марити.

Мечъ—міч меч.

Мада—нагорода, платня; при-
бугок, зиск.

- Мздоимецъ—зди́рця; хабарник, хаптурник.
- Мздоимство—хабарни́цтво, хаптурни́цтво, зди́рство.
- Миганіе—мигавка, блимання, бликанія, миготання, миготіння, мигтіння, лупання.
- Мигать, гнуть—блимати, мнути, бликати, кнути, моргати, зморгнути, лупати, лнути, мигтати, тнути, на мигнути (оком).
- Мигомъ—умент, миттю, вчерк.
- Мигунъ, ха-моргун, ха, кліпко.
- Мигъ—черк, мент, мить, змиг.
- Мидельшпангоутъ, рѣчи. и морск.—ботя.
- Мизаночникъ, раст. *Dactylis glomerata*—мтлшця.
- Мизинець—мизинко, ми инецъ.
- Микстура—ліки.
- Милашка—любій, любка.
- Миленькій—любенький, миленький; гарненький.
- Милиція (надворная)—надвір-
ня коро́ва.
- Мило—люлю, любенько.
- Милівані—помилування.
- Милуваніе—милування, голуб-
ління.
- Милувать—милувати.
- Милувать—милувати, голуби-
ти.
- Милувидность—гожість, лад-
ність, вродливість.
- Милувидный—гожий, ладний,
вродливий.
- Милосердіе—милосердія.
- Милосердствовать—милосер-
дувати.
- Милосердный—милосердый.
- Милостивецъ—ласкавецъ.
- Милостивый (къ кому)—ласка-
вий (до кого). зичливий,
прихильний; государь—ша-
новний пане, ласкавий па-
не.
- Милостыня—милостыня.
- Милость—змилування, ласка,
ласкавість; нагорода.
- Милочка—любуня, любця.
- Милый—любій, коханий,
любко.
- Мимика—мимика, миги.
- Мимическій—мимичний.
- Мимо—гоуз, попроз, попри,
уз, проз, поміж.
- Мимолетный—миттьовий,
ментовий.
- Мимиходомъ—мимохідь, на-
вертом, хапком, хватком,
хватькома.
- Мимомъздомъ—мимоізмом.
- Мимомъзжий—мимоіздень.
- Мина—(подз. ходъ) підкіп;
(снарядъ) м-на, вибухівка;
(гримаса) мина.
- Мина етъ—минарет.
- Миндалевидный—мигдалю-
ватий.
- Миндаль—мигдаль; сибирскій,
раст. *Amygdalus nappa* L.
—заячі горішки, черсак.
- Миндальный—мигдалевий.
- Минераль,—нерість, копалина.
- Минеральный—нерістевий,
копальний.
- Минеръ—підкопник; вибухов-
ник.
- Министерство—министерство.
- Министръ—министер.
- Миніатура—мініатюра.
- Миніатористъ—мініатюриста.
- Минный—підкіпний; вибухів-
ковий.
- Минуваніе—кінецъ, скінчення;
микання.
- Минувать—хибити, минати.
- Миного,—рыба, лампрета.
- Минометъ, воен.—минокад-
ник, минокидень.
- Минувший—минулий.
- Минута—хвилина.
- Минутный—хвилинный, хви-
льовий.
- Миражъ—омана, марево.
- Мирволить—потурати.
- Мирить—годити, єднати, ми-
рити.
- Мирада—сила, тька.
- Мириться, помириться—зго-
джуватися, згоджатися, зго-
дитися, миритися; (согла-
шаться) злагоджуватися,
злагодитися.
- Мирно—смирно, тихомирно,
спокійно, у згоді, згідно.
- Мирный—спокійний, тихий.
- Мировая—помирна.
- Миролюбиво, мягко—лагодом,
лагодиком, лагодком, ла-
гідно, згідливо, згодливо,
лагідно.
- Миролюбивый—згідливий,
згодливий, лагодливий, ла-
гідний, тихолюбний, тихо-
мирний.
- Миролюбіе—лагідність, згідли-
вість.

Миръ - сумир, згода, спокій,
 лагода тихом'рство.
 Митинговий - вічовий.
 Митингъ - віче.
 Миткаль - перкаль.
 Мишень - мета.
 Мишура - сухозлітка, сухозло-
 тниця, позлотець, позлотка,
 шумиха.
 Мишурный - сухозлотий, по-
 злотний, шумиховий.
 Миическій - мітичний.
 Миеология - мітология.
 Миеъ - міт.
 Мировоззѣніе - світогляд.
 Мирозданіе - світобудова.
 Мировои - світоьни.
 Мировправитель - світоправець,
 світорядець.
 Мироздатель - світотворець.
 Мироззерцаніе - світогляд.
 Миростроитель - світотворець.
 Миростройство - світолад.
 Миробдъ - задавійко; глитай.
 Мірской - світовий, свіцький;
 громадський.
 Міръ - (вселенная) світ; (сель-
 ское общество) громада.
 Мірянникъ - нка - громадянин,
 -нка; селянин, -нка.
 Младенець - немовля, немов-
 влятко, молодюк.
 Младенческая (конгульси у
 дѣтей), мед. - мимохід, пе-
 рехід.
 Младенческий - немовлячий.
 Младенчество - дитинство.
 Младший - молодший.
 Млекопитающее (животное) -
 ссавець.
 Млечный молошникъ; - путь -
 чумацька дорога, божий
 шлях.
 Млѣть - млѣти, умлівати.
 Мнимоумершій - замерлець,
 летаргик.
 Мнимый - гаданий, уданий,
 вимріяний; (смерть) зав-
 мертя.
 Мнительность - підозрілість,
 помисливість, недовірли-
 вість, непевність.
 Мнительный - підозрілий, -по-
 мисливий, недовірливий,
 непевний.
 Мнить - гадати; (зазнаваться)
 зарозуміватися.
 Много - багато, сила, чимало.
 Многобожіе - многобѣство,
 многобожчя.

Многоводіе - повідь.
 Многоводный - повідний.
 Многовѣтвистый - гіллястий,
 гільчастий.
 Многоглаголаніе - велемов-
 ність.
 Многоглазый - велеокий.
 Многогранникъ - гранчатник.
 Многогранный - гранчастий,
 гранястий, гранистий.
 Многогрѣшны - велегрѣшний.
 Многодѣтны - дітний.
 Многоженецъ - полігаміст.
 Многоженство - полігамія.
 Многоземельный - великозе-
 мельний.
 Многозначительный - вели-
 коважний, великозначний.
 Многозначительный - см. Мно-
 гознаменательный.
 Многоколѣнный - колінчатий.
 Многокватный - густоразовий,
 кількоразовий.
 Многокровный, - крозуватий.
 Многолепестный - пелюстку-
 ватий.
 Многолиственный - рясноли-
 стий.
 Многолѣтіе - довголіття.
 Многолюдіе - велелюдність.
 Многолюдный - велелюдний,
 людний.
 Многомачтовый - щоглистія.
 Многомужіе - поліандрія.
 Многоногі - рясноногий.
 Многоногъ, наскъ - стоного.
 Многообразіе - розманітність,
 велевзірність.
 Многообразный - розманітний,
 ріжноманітний, велевзір-
 ний.
 Многопарусный - чаймистий.
 Многоплодный - рожаїстий,
 плодючий.
 Многопольный - ріжнозмінний.
 Многоразличіе - ріжноманіт-
 ність.
 Многоразличный - ріжноманіт-
 ний.
 Многорѣчивый - широкомо-
 вний, великомовний, про-
 сторікуватий, велемовний,
 мівний.
 Многосемейный - сем'янистий;
 презрит. - кодловатий.
 Многословіе - велеслів'я.
 Многословный - велесловний.
 Многосложный - рясноскла-
 довий.

Многоси́жний (о зимѣ) — за-
валистый, завальковый, за-
вальний, закидний.
Многостворчатый — дверцова-
тий.
Многосторонне — всебічно.
Многосторонній — ряснобічний,
всебічний.
Многострунный — струнистый.
Многострада́льный — велико-
страдний, велетерпний.
Многосѣмянный семенастый.
Многотерпѣливый — велико-
терпний.
Многостомный — велетомовий.
Многоточіе — крапки, цятки.
Многотрудный — трудоватий.
Многоуважаемый — високопо-
важаний, вельмиповажа-
ний, високошановний.
Многоугольникъ — густокут-
ник, ріжкатник.
Многоугольный — густокутний,
ріжкатий.
Многоусачка рѣчная, рыба — *Sur-
pinus barbatus* — мерена.
Многоученый — великовчений.
Многоцѣтность — барвистість.
Многоцвѣтный — барвистий.
Многоцѣнный — коштовний.
Многочисленность — числен-
ність.
Многочисленный, о — числен-
ний, о.
Многоязычный — многомовний.
Множение — збільшення.
Множественность — силечен-
ність.
Множественный — навалдьяий,
силеченний; —ное — число —
множина.
Множество — силеча; маранча,
хмара, хлѣнь, тьма, безліч,
безлік, навалдність.
Множимое, ариф. — множимок.
Множитель, ариф. — множник.
Множить — збільшувати.
Мнѣние — задання, подум, думка,
гѣдка.
Могила — яма; могила.
Моги́льница, раст. *Vihca minor*
— барвінок.
Моги́льный — моги́льний.
Моги́льщикъ — погребарь, ко-
пач, грабарь.
Могота — сила, и цѣ; не въ мо-
готу — не під силу.
Могучесть — потуга, сила.
Могучій — потужний, сильний.
Могучникъ, раст. *Typha angus-*

tifolia — палочник.
Могучественный — потужний,
великоможний, могутний.
Могущество — потуга, сила,
можність, великоможність.
Мода — поведенія.
Модезь — (жив. натура) — живо-
взір; ствон, модло; (для от-
ливки металла) фірмак.
Модистка — моднярка.
Модница — модарка, моденниця.
Модный — модний.
Можжевельовый — ялівцевий,
фісмаковий.
Можжевельникъ, раст. — *Jun-
perus communis* — фіомак,
ялівець, ялопонець.
Можно — можна; вільно.
Мозглый — гнилий, притхлий,
трухлявий.
Мозглявый — хирний, хорофи-
тий.
Мозглякъ — миршавець, хиря-
вець.
Мозгнуть — псуватися: гнити,
трухлявіти; хиріти, мар-
ніти.
Мозговина — мізківка; пасердя.
Мозговой — мізковий.
Мозгъ — мізок, мозок; костный-
шпик.
Можечокъ, анат. — мізочок.
Можить — мізчити.
Мозолистый — мозолявий.
Мозлить — мулити.
Мозоль — мозоля, мозуль, мо-
зуля, наростень.
Мозольный — мозолеви́й; (труд-
ный) мозоленый.
Мой, моя, мое — мій, моя, мсе.
Мойка — миття, прання.
Мокать — умочати.
Моклый — мокрий, вохкий.
Мокнуть, смокнуть — змокати,
мокти, змокти.
Мокредина — мокляк, моква,
мокрак.
Мокець, ветер. — мокрець.
Мокрица, раст. *Stellaria media*
— мокравник, черевець; на-
стѣк. *Oniscus murarius* — сто-
ніг, свечка.
Мокровый — мокравий, по-
мокрай.
Мокрота — мокряк, моклек, моква.
Мокрота — хрики, хркотиння,
хлятьба, харкотиння.
Мокротный — харкотинний.
Мокрый — мокрый.
Мокрѣть — мокрішат.

Молва—поголоска, учутка, слава, пославка, чутка, вѣстка.

Молвить—молвити, казати.

Молебень—молебѣнь.

Молебня—божница, каплица.

Молебщикъ—молебник.

Моление—моленія.

Молитва—молитва.

Молитвенникъ—молитовник.

Молитвенный—молитовный, молебный.

Молитель, -ница—молитвенник, -ця.

Молить—молити, благодѣти; ся—молитися.

Молка—молотья.

Молніевидный—блискавковий.

Молніеносный—блискавичный.

Молнія—блискавка, (зарница) мигушка.

Молодежь—молодь, молодеча, молоднеча, молднеча.

Молоденькій—молоденький.

Молодохонецъ—молодесенькій.

Молодцы—зуховато, хвацько.

Молодецкий—зуховатый, хвацький.

Молодецъ, — левенець, зух, юнак, легінь.

Молодечество—молодечество, юнацтво.

Молодило, раст. *Sedum Telephium*—заяча капуста, рощидник.

Молодила кровельный, раст. *Sempervivum tectorum*—скочки.

Молодить—відмолоджувати; молодѣти; ся—підмолоджуватися.

Молодка—молодица.

Молодоженъ—молодий, молодан.

Молоднякъ—молодняк, молодняга.

Мо одой—молодий.

Молодость—молодість, молодощі.

Молодцоватый—молодещький, бадьористый.

Молодчикъ—молодан.

Молдчина—зух, молодець.

Молодѣть—молодшати, молоднѣти.

Моложавѣть—відмолоджувати.

Моложавость—свидуватість, молодявѣсть.

Моложавый—свидуватий, свидонатий, молодявий.

Молоканка, раст. *Euphorbia Esula*—молочай, молочак.

Молоки, стмян, снарявы у гнѣб. самцовъ—молочко.

Молоко—молско; (материнс.) покорм; парное—теплѣе молоко; (сырое) сирѣій; (кислое) кисляк, самокиш, самокиша, самокисе, самокисъ; (снятое) збѣране молоко, спѣдиак; (топлѣе) пряженѣе молоко; (послѣ родовъ) молокозиро, колястра.

Молокосось—ахолок, молодак.

Молотилка—молотня, молотарка, молотарня.

Молотило—б як.

Молотильный—молотный.

Молотильный—молстарня, тѣя, гарман.

Молотильщикъ—молотник.

Молотить—молотити, гарманити.

Молотокъ—клевецъ; кузнечный—обушник; деревянный—кидянка, чекуха; для отбиванія косы—клепало, клепецъ, клепач; палка съ молоткомъ—келѣв, келеп; съ длин. концомъ—носаль; для передвижки шпаль ковалло.

Молотый—мелений, меляний, мелятий.

Молоть—біяк, довбня, шляга, вершляга, чекуха, обушник, ковалло.

Молоть—молоти.

Молотьба—молоча, молотіння.

Молотьѣ—мливо, молоття.

Молочай, раст. *Achyrophorus maculatus*—тытовка; *Chelidonium majus*—глекопар; *Euphorbia amygdaloides*—самозелень; *Leontodon taraxacum*—кульбаба, май.

Молочная—молочарня.

Молочникъ, раст. *Tragopogon pscosum*—трав'янка.

Молочница—молошница; (болѣзнь языка) мед. пліснявка.

Молочный—молошный; (о коровѣ) молошливый.

Молча—мовчки, безмовно, німо.

Молчаливо—см. молча.

Молчаливость—мовчазливість, мовчазність, німуватість.

Молчаливый—мовчазный, німу-

гаций, мовчазливий, мовчливий, мовчущий, маломовний.
 Молчальникъ, -ца — мовчан, мовчак, мовчун, мовчуха.
 Молчаніе—мовчанка, мовчок.
 Молчанка (игра)—мовчан.
 Молчать—мовчати; молчать—лпты!
 Молчокъ—мовки, нишком.
 Моль—мов, мольяв.
 Моль, наѣдъ.—міль; вощинная мотылица. метениця.
 Мольба—благанна.
 Мольбасть—сталюга.
 Молюсь—м'якун, слимак, скойка.
 Моментально—умент, миттю.
 Моментальный, о—миттьовий, ментовний.
 Моментъ—мент, мить.
 Монархическій —монархичний.
 Монархт—монарх, монарха.
 Монаршіи—монарховий.
 Монастырскій—манастирський.
 Монастырь—манастиръ; католическій—кляштор.
 Монахиня — черниця, черноризка.
 Монах—чернецъ, ченець, калугийр, чорноризецъ; (насмѣшл.) каптурник.
 Монашескій —чернечий, чернешкій.
 Монашество—чернецтво.
 Монашествовать —ченцовати.
 Монета—грошина, монета.
 Монетный—монетний; дворьменница.
 Монетчикъ—монетник.
 Монисто—намисто.
 Монотонный—одноманітний.
 Монументальный — монументальный, вікопомний.
 Монументъ — помник, монумент.
 Мопись—муц.
 Морганіе—морганья.
 Моргать—моргати.
 Морда—личья, мидза, хавка хавчура, писк, пика, мурмилло, мурло, морда.
 Мордастый—мидзатий, хавкатий, пискатий, пикатий, мордатий.
 Мордашка пичка, пищюрка.
 Мордовникъ крутой и сибирскій, раст.—*Echinops Ritro*—крутай.
 Мордочка—см. мордашка.

Море—море.
 Мореплавание—мореплаводство.
 Мореплаватель мореплавецъ.
 Моржовка, раст. *Cuscuta melo*—зимівка, дубівка.
 Моржъ, звол.—морскій.
 Морить — мертвити, збавляти життя; утомляти; обрѣдлти, уйдатися; смѣшати.
 Морканный—морканный, морканный, морканный.
 Морковь, бот.—морква.
 Моркотный, о—моторошный, о.
 Морозъ—мороз; -язва—морозница, помір, помірок.
 Мороженица—пушка.
 Мороженъ—мороженя.
 Мороженое—морозиво.
 Морозить—морозити.
 Морозка — гресак (кусокъ льда для катанья съ горки).
 Морозникъ, раст. *Heileborus nigra*—стародубка.
 Морозный, о—морозный, морозовый, о.
 Морозъ—мороз; *небольшой — паморозъ; первый—заморозок; весенній—озимки.
 Морщить—имусити, мрячити, мжити.
 Морочить—туманити, дурити, морочити.
 Морская свинка, *Cavia sobaya*—мурчак, мурчок, морське поросё, паця, морща, морщак.
 Морская трава, раст.—камка.
 Морской—морський.
 Мортира—мушрь, моджера, мжир.
 Мортирный—мушрьный, моджерный.
 Морфология—словозміна.
 Морщина—брижа, зморшка, зморшка, моршок, шморшка, брижа, брижник.
 Морщинистый — зморщуватий, брижнестий, брижуватий, морщуватий.
 Морщить—набрижувати, набрижувати, морщити.
 Морщиться—морщиться, морхнуты; хмуриться, сугитися.
 Морь—промір, помір, помірок, умірочка, моровья, пошесть, мертв'ячка.
 Морякъ—моряк.
 Москотильный—фанакорінний.
 Москоть—фанакоріння.

Мостиць, мостики—кладка, містож, місточок.
 Мостильщикъ—брукаръ.
 Мостить—брукувати, буркувати (мостоую); мостити, стелити (помочъ).
 Мостики—кладка; стронт.—риштування.
 Мостовая—бурк, брук.
 Мостовина—мостина, стелина.
 Мостовой—бурковий; мостовий.
 Мостовщикъ—мостовничий.
 Мостоушина—мостове.
 Мостокъ—місток.
 Мость—міст; каменний-мурований; понтонний-наплавний; цѣпной висючий, ланцюговий.
 Мотаніе—(непроизв. трата)мантичення, циндрення, шиндрення, гайнування, тринькання; (нитки) сотання; (маханіе) кивання, коливання.
 Мотать—мантичити, марнотравити, циндрити, шиндрити, гайнувати, тринькати, шахрувати, шахвувати; (читки) сотати; (махати) кивати, колівати, майталити.
 Мотивировать—мотивувати.
 Мотивировка—мотивування.
 Мотивъ—мотив.
 Мотовка—циндря, шиндря, марнотравця; тринькачка, марнотратка, марнотратница.
 Мотовской—циндрявий, марнотравний.
 Мотовство—мантичення, циндрення, марнотратство, марнотравство, шиндрення, гайнування, тринькання.
 Мотокъ—міток, моташка, мотшок.
 Моторность—руховничий.
 Моторъ—руховик.
 Моть—марнотрат, ник, марнотравець, тринькало, атег, масалига.
 Мотыка—оскард, оскарда, копаниця.
 Мотылекъ—метелик, мотиль, мотилля, літайка, літавка; ночной, *Phalaena opar*.
 Мотыль, механ.—вітряниця.
 Мотыльковый—метеликовий.
 Мохна—мушта, кудла, мичка.
 Мохнатость—кошлатість, муш-

татість, волохатість, кудлатість.
 Мохнатый—муштатий, кошлатий, кудлатий, волохатий.
 Мохнатѣть—муштатити, кошлатити, волохатити, кудлатити.
 Мохноногий—штанатий, штанькуватий.
 Моховой—моховий; імшедовий.
 Мохоръ—пацворка.
 Мохровый (о цвѣтахъ)—повний.
 Мохровѣть—повнішати.
 Мохъ—мох, імшедъ; исландский, раст. *Cetraria islandica*—земена грань; (плѣсень) морох.
 Моча—сеч, циклини.
 Мочала—мачула.
 Мочалина—лико.
 Мочалистый—ликуватий.
 Мочалить—волокнувати.
 Мочалка—лико; віхоть.
 Мочальный—личаковий, личаний.
 Мочевина—калюжа; химическая.
 Мочевой—сечний;—пузырьсечивник, міхур;—каменьсечивни камінь.
 Мочегонное—сечегін.
 Мочегонъ, раст. *Melilis melisophyllum*—кадило.
 Мочеиспускание—сечотеча, сечування.
 Мочеиспускательный—сечний; каналъ сечник.
 Мочеточникъ—сечетока.
 Мочить—мочити.
 Мочиться—мокти; до вітру ходити, сцяти, щати, сикати, пудити.
 Мочка—(нить) волокно; (уха) кляпка; (клокъ, пучокъ) мичка, куделиця.
 Мочь, суш.—миць, сила.
 Мочь, смочь—могти; подужувати, подужати.
 Мошенникъ—шахрун, шахрай, шальбра, шальер, шаливіра, махляр, шалиган, атег, дурисвіт, махляр, шелихвіст.
 Мошенничать—шахрувати, шатирити, шахраїти, дурити, шальвїрити, ошукувати, махлювати.
 Мошеннически—шахрайським способом, як шахрай.

Мошеннический — шахрайский.
Мошенничество — шахрайство, шалапутняга, мошенство, шальство.

Мошка — мошка; (собр.) мушка.

Мошна — киса, шиндокора, капшук.

Мошонка, анат. — калитка, шиндокора.

Мощение — буркування, брукування.

Мощеный — буркований, брукований, кований.

Мощи — моці.

Мощный — потужний, міцний, дужий, сильний.

Мошь — потуга, креп, міць, сила.

Мразь — нікчема.

Мракъ — померки, темня, темнощі, темрява, морок.

Мраморный — мармуровый.

Мраморъ — мрамур.

Мрачный — тмяний, морочный; хмурный, хмарний, похмурый, понурый, сумный.

Мрѣять — тумніти.

Мститель, ница — помстник, -ця, помститель, — ка, местник, -ця.

Мстительность — мстивість.

Мстительный — мстивий, местный.

Мстить (кому) — мститися, помшатися (над ким).

Муаровый — хвилястый.

Мудрено — мудро, умро; трудно.

Мудренность — мудрація.

Мудреный — мудрый, хитрый.

Мудрецъ — мудрець.

Мудритъ — мудрувати.

Мудрость — мудрість, мудрощі; трудность.

Мудрствовать — мудрувати, мудрачити, розумувати.

Мудрствующий (умствующий, фантазеръ) — зайдиголова, мудрак.

Мудрый — мудрый.

Мужать — мужніти; (входить въ возрастъ) до зрѣсту, до ліг доходити.

Муженекъ — чоловіченько.

Мужественность — мужність, відвага, сміливість.

Мужественный — мужній, відважный, сміливый.

Мужество — мужність.

Мужиковатость — мугиракуватість, бамбулуватість.

Мужиковатый — мугиракуватый, бамбулуватый.

Мужикъ — хлоп; селяк; мугирь, гевал.

Мужицкий — хлопський; мугирный.

Мужичество — гевальство, мугирство.

Мужичье — мужва.

Мужланъ — мугирь, мугира.

Мужний — чоловік.

Мужскій — чоловічий.

Мужчина — чоловік.

Мужъ — чоловік, дружка; (шутл.) старий.

Музей — музей, музеум.

Музыка — музика; грання.

Музыкальность — музичність.

Музыкальный — музичный.

Музыкантский — музичский.

Музыкантъ — музика, капеланецъ, капелиста; плохой — музичка.

Мука — мука.

Мука — борошно; (крупчатая) — пилльоване борошно; (гечневая изъ высѣянныхъ крупъ) — покруп'янка, покрупини; (изъ смѣшан. хлѣбныхъ зеренъ) — суржик.

Мукомоль — ирошник, мливарь.

Мукомольный — мелючий.

Муль, лошакъ — ослик.

Мумія — мума.

Мундиръ — мундур; (солдатский) — катанка.

Мундшенкъ — чіпнарь.

Мунштукъ — (приборъ для взыздания лошадей) цуга, цугл, байрак; (курит.) цигарничка.

Мурава — полива, покіст.

Мурава — т'пчина, муріг.

Муравей — комаха, комашка, мурашка, муравель, мурах, мураль, мурандиль.

Муравейникъ — комахник, мурашник, муравник, муашня, муравище, мурав'їня, мурав'їлиня, мурац'ї вина, мурашник.

Муравейный — мурашковый, мурашинный.

Муравленный — полив'яний.

Мурав'їдъ, злол. — мурахолд.

Муравьиный — мурашинный, мурагельный, мурашковый.

Мурлыка — воркіт, мурка.
 Мурлыканье — воркітня, воркота, муркотання, воркотання, муркотня, муркіт; кургакання, курникання.
 Мурлыкать — муркотати, муркати, муркати, мурчати; себѣ подъ ность курникати, кургакати, мугикати.
 Мурчать (урчать) — гарчати.
 Мускать — мушкат.
 Мускулистый — м'язкий, м'язуватий.
 Мускуль — м'яз.
 Мускульный — м'язовий.
 Мускус — мошус.
 Муслить — ялосити, мурзати, маслянити.
 Мусляк — мурза, замазура.
 Мусорить — смітити.
 Мусорный — смітниковий.
 Мусорщик — смітникарь.
 Мусорь — сміття; (битый камень, кирпичь съ углемъ, окалиной и т. д.) груз, валяла.
 Мутить, возмущать — каламутити, колотити, баламутити.
 Мутиться (о водѣ) — каламутитися.
 Мутноватый — помутний.
 Мутный — каламутний, чіренний.
 Мутнѣть — мутнішати, мутніти, каламутитися.
 Мутовка — ко отівка, колотов; (сплетница) талалайка.
 Муфта — муфта.
 Муха — муха; собир. мушва; шпанская, *Lyta visicatoria* — майка.
 Мухоловка — моримуха.
 Мухоморъ, раст. *Agaricus muscarius* — трюнка, моремух, моримуха, мушарка.
 Мученикъ, ца — мучень, ниця.
 Мученический — мученський.
 Мученичество — мученство.
 Мученіе, пытка — мука, катуша, катування, мор у ання.
 Мучитель, -ница — душман, мордуванецъ, -нка, кат, катівка, тортурник, -ця, мордовник, -ця.
 Мучительность — болізність.
 Мучительный — болізний.
 Мучительскій — катівський.
 Мучительство — катівня.
 Мучиться — катувати, мордувати; мордуватися, каратися.

Мучица — борошенце.
 Мучникъ — борошенник.
 Мучнистый — борошнуватий.
 Мучнить — борошнити.
 Мучной — борошенний.
 Мучной хрущъ, *Melolontha fulva* — липник, липняк.
 Мушка — мушка; крапка, цятка.
 Мушчатый — крапчастый, цятуватий.
 Мховина — мочар, мочерет.
 Мчать — курбелити, гнати.
 Мчатся — унягати, майнувати, курити, гнати.
 Мшанка, раст. *Sagina procumbens* — мокрець.
 Мшарина — мховина.
 Мшарить — (конопатить мхомъ) омшити; (ершить) кудлати, кошлатити.
 Мшина — мховина.
 Мшистый — мохастый.
 Мшить — омшити.
 Мшение — помста.
 Мы — ми.
 Мыза — фільварок, пидварок, окономія.
 Мызгать — швендяти.
 Мыкать — (ленъ) чесати; ся — шмиглати; тиняться, поновиряться.
 Мылить — милити.
 Мыловареніе — милярство.
 Мыловарный — милярський, милярний.
 Мыловарня — милярня.
 Мыловаръ — миляр.
 Мыловидный — милуватый.
 Мыловникъ, раст. *Sapindus saponaria* — миляк.
 Мыло дикое, раст. *Dianthus superbus* — крутовежа.
 Мыльница — мельничка.
 Мыльный — мельний.
 Мыльнянка аптечная, раст. *Saponia officinalis* — стягач, звездик.
 Мылящийся (хорошо) — милкий.
 Мысленный — умисловий, уявний, уявленни.
 Мыслимость — можливість.
 Мыслимый — можливіи.
 Мыслитель — думач, подумальник, умисленник.
 Мыслительный — умисленный.
 Мыслить — умисляти.
 Мысль — умисел, думка, гадка, погаданка, подумання.

Мысль, геогр.—*plg*; (въ платѣ) видѣжок.

Мыть—мити; прати (стирать); (полоскать) полокати.

Мытьё—миття; прання, праття (стирка).

Мычаніе—муканія.

Мычать—мукати.

Мышастый—мишатий.

Мышеловка—пастка.

Мышенюкъ—мишеня, мишенятко.

Мышечный—м'язовый.

Мышиный—мишачій.

Мышка—мишка: паха, пахва.

Мышки, раст. *Lathyrus tuberosus*—чина розова.

Мышленіе—умисленія.

Мышца—м'яз.

Мышь—мышь; собир—мишва: полевая, *Hypodaeus arvalis*—норица; *Arvicola*—пых; лѣсная, *Mus silvaticus*—скочка, вѣточ а миш; (летучая) кажан, пергач, ночница, чепир, ач, дилик, миш пиргач.

Мышьяковый—аршениковий.

Мышьякъ—аршенник.

Мышелокъ, анат.—щиколотка (у пальцевъ); кісточка (на ногѣ).

Мѣдистый—мідянистый.

Мѣдникъ—кітляр, мідяр.

Мѣдническій—мідярський, кітлярський.

Мѣдничество—мідярство, кітлярство.

Мѣдноплавильный—кітлярный;—заводъ—кітлярня.

Мѣдный—мідянный.

Мѣдьяница: зоол. *Anguis fragilis*—сліпечь, падалецъ, вретильник, —ница, падалиюк, падалиник, падалица, мідянка.

Мѣдянка, зелен. углекис. мѣдь—гришпан; наѣх. *Buprestis*—смердюха; змѣя, *Vipera cherssea*—спижанка.

Мѣлоной крейдяный.

Мѣлокъ—крейдочка.

Мѣль—крейда; красный—любрика.

Мѣна—промін, міна, замѣна, мѣба.

Мѣновой—замѣнный.

Мѣновщикъ—міняльщик.

Мѣняла—столешник.

Мѣняльный—міняльный.

Мѣнять—міняти, заміняти; мінжувати.

Мѣняться—черятися, мічатися.

Мѣняющийся—мінливий.

Мѣнясь—мінма.

Мѣра—міра; спосіб, засоби, засоби.

Мѣрило—мірево.

Мѣритель—мірник.

Мѣрительный—вимірний.

Мѣрять—мірять.

Мѣрка—змѣрок, мірка.

Мѣрность—мірність.

Мѣрный—мірний.

Мѣропріятіе—заходи.

Мѣрщикъ—мірник, мірчий.

Мѣряно—міряно.

Мѣрять—мірять.

Мѣряться—міряться; силами—моцуватися.

Мѣсиво—замішка.

Мѣсилка—копистка.

Мѣсильщикъ, ца—мішак, міш р.

Мѣситъ—місити.

Мѣстность—місцевість; (незаселенная)—пустизна, (низменная) поділля; (иногда заливаемая водой) подина.

Мѣстный—місцевий.

Мѣсто—місце; закрытое, укронное—застум, затишок, захист, захистя, захищ; скрытое, секретное—похоронка; для прятанья—запрѣтка; освѣщаемое, обогреваемое солнцемъ—осоння, пригрѣв; низменное—припадъ; ровное—рѣнина; низкое песчаное піскуваха; заливаемое водой—подина, моква, затон; очищенное отъ заросли—теребілля; выжженное—паленина; открытое—белебѣнь, голотеча; позади гумна—загуменск; за плотиной—загребелля; новозаселенное—новоселиця; усадебное—ґрунт, пледъ; отдыха, стоянки скота—стігло; покрытое тѣнью—застум, затишок, холодох; мойки бѣлья на рѣкѣ—правѣ, прало; съ тихимъ теченіемъ—тиховід, тиховіддя; съ быстр. теченіемъ—бистря, прудковід; съ обратн. теченіемъ у берега—одмитъ; чистое, не заросшее

- на водѣ — плесо, чистова; болотистое—мокляк; развалинь — руйновище развалинь замка—замчище, замчишко; гдѣ расходятся дороги — розвилля, розвилка; за столомъ — застѣлля; убійства — сукровище; дѣтское, знатом. — мѣстище, ложисько; должность — посада, помѣстя; общее (въ литер.) — загальник.
- Мѣстоблюститель — заступник, намісник.
- Мѣстожителство — мешкання, місцепроживання, житво.
- Мѣстоимен.е, грам. — заіменник.
- Мѣстоположеніе — мѣцевість.
- Мѣстопребываніе — мѣсцebutтя.
- Мѣсторожденіе — мѣсцевродини; геолог. — поклада, родовище.
- Мѣсяцесловъ — календарь.
- Мѣсяць — місяць, (молодой) — новак, молодой; на ущербѣ — щербатий.
- Мѣсячное — см. менструація.
- Мѣсячный — місяшний.
- Мѣтити — цилити, лучити, влучати; значити.
- Мѣтитися (намѣчатися, обозначитися) — значитися, позначитися.
- Мѣтка — шіха, познака, значка, карб, мита.
- Мѣткій — цільний, цілкий, улучний.
- Мѣховой — хутряний; бурдюговий.
- Мѣховщикъ — кушнаръ, кушнір, футраръ, хутраръ.
- Мѣхъ — хутро, шлям, футро, футрина; бурдюк; димач (поддув. снарядъ).
- Мѣченіе — значіння.
- Мѣчений — таврований, позначений, карбований; (замѣтний) значкй.
- Мѣшалка — копістка.
- Мѣшаніе — мішання.
- Мѣшати — (смѣшувати) мішати; (тасовати) ташувати; (проплатствозати) перешкоджати, перебаранчати, перебивати, перечіплювати, (бітати съ толку) непутити; (въ печи) перегортати.
- Мѣшаться — (смішуватися) мішатися, плутатися; (вишч-
- вѣтсья) втручатися, встривати; (съ ума сходить) божеволѣти.
- Мѣшетчатый — торбинчастий.
- Мѣшечекъ — торбинка.
- Мѣшечникъ — міхноша.
- Мѣшечный — торбиновий.
- Мѣшканіе — баріння, гаяння, гаянка.
- Мѣшкати — баритися, гаятися.
- Мѣшковатый, неповоротливый — міхуватий, лантуховатий, бамбулуватий, вайлакуватий, незграбний; бахматий (о: въ одеждѣ).
- Мѣшкообразный — торбинуватий.
- Мѣшкотность — магудність, барінчість, мирявість.
- Мѣшкотный — марудний, барінний, мирявій.
- Мѣшокъ — лантух, торба, торбина, кавук, чувал, кайстра; для корма лошади овсомъ — теребка.
- Мѣшанинъ — мішанин; (бран.) — салогуб.
- Мѣшанка — мішанка.
- Мѣшанскій — мішанський.
- Мѣшанство — мішанство.
- Мягкій — м'який, м'ягний.
- Мягковатый — м'якуватий, мнякуватий, пом'який.
- Мягкокожій — м'якошкурій.
- Мягкосердечный — лагідний, чулий (человѣкъ) — м'якушка, мнякушка.
- Мягкотъ — м'якість, мнякість, м'якота, мнякота; (характера) мибкість, мибливість.
- Мягкотѣль — м'якун.
- Мягкотѣлый — мякунний.
- Мягчительный — розм'ягчальний.
- Мягчить — м'якшити.
- Мягчѣть — м'якшати, мнякшати, пом'якшати.
- Мякина — паренина, полова, мнякина.
- Мякиновый — слов'яний.
- Мякишъ — м'якушка; (хлѣбный) м'якушка, мнякушка, глѣтяк.
- Мякнуть — м'якти.
- Мякотъ — м'якуш, мнякуш; м'якота, мнякота; (съ тыквѣ) візка, м'зка; (ягодн. разваренная) могот.
- Мялица — терлиця.

Мямлить, невнятно говорить — папляти, мямрити, варнякати, слезбизувати; марудити, хамелити.

Мямля — м'яло, мняло, лемішка, маруда, макуха.

Мясистый — м'яский.

Мясная муха, насѣк. *Sarcophaga carnaria* — заплуюаця.

Мясная трава, раст. *Campanula sibirica* — звоночок.

Мясникъ — м'ясарь, колій, різник.

Мясницкий — різницький.

Мясное — м'ясиво, мясиво.

Мясной — м'ясовий, мясний, м'ясний; рядъ — різниці.

Мясо-м'ясо: (сѣ ребрами, бокъ) скаб; жареное — смаженина, печеня, (кусокъ въ ложушкѣ) пастрьома.

Мясопустный — пушальный.

Мясопустъ — пушання.

Мясорубка — мясостічка.

Мясоѣдъ — м'ясниці, мясниці.

Мясо — м'ясе.

Мята, раст. *Mentha* — м'ята; пестролистная кудрявая — *Mentha crispa folie variegata* — кучерява мята; водяная — полый; огородная, *Thymum uliginos* — любидра; английская, *M. piperita* — холодна м'ята; кошачья, *Nepeta glechoma* — розходник; *glechoma hederacea* — будра, котячі яєця.

Мятежникъ — повстанецъ, бунтовник, ворохібник, колотник.

Мятежническій — бунтовницький.

Мятежный — бунтливый, бунтовливый.

Мятежъ — розрух, повстання, колот, бунт, ворохібня, ворохібництво.

Мятлика, раст. *Poa Trivialis* — тонконіг, вибіжка.

Мятный — м'ятний.

Мять — меркити, м'яти, мняти, м'яшкурити, мняшкурити, м'яцкати, наминати.

Мяться — м'ятися, мнятися, (ежиться) немжитися, (возиться) мнятися: (переминаясь) — мулитися.

Мяуканье — няукання, нявк, явканья.

Мяукать — нявкати, нявчати, явкати.

Мяхунка обыкновенная, раст. *Physalis Akekengi* — мяхунка.

Мячь — опука.

Муро — миро, масло.

Муропомазаніе — маслосвяття

Мурохранилище — мирница

Н.

На, предл. — на; до; по; у; про; під.

На, межд. — на! бери! маеш!

Набавка — надаток, придаток, додаток; накидка; поход.

Набавлять, -вить — наддавати, придавати, додавати, дати; накидати.

Набавочный — додатковий, придатковий.

Набаклушничать — набайдикуватися, наледарюватися.

Набалагурить — набалакати, набазікати.

Набалдашникъ — ковилка, галька, головка.

Набаловать — напустувати.

Насалтывать, -тать — наколочувати, наколотити, набаламучувати, -тити, намішувати, -шати; (наговорить вздор) набал-ндрасити, набелькотати, нахлявкати, нагуторити; набазікати, наляпотити, чаляпати, наляска-ти, (гов. пошlostей) наблягати.

Набальза-вать — набальзамувати.

Набаранил — наторохтіти, набубнити.

Набарахтаться — наборсатися, навоштуватися, наборікатися.

Набатный — гвалтівний, гвалтовний.

Набатъ — гвалт.

Набедерникъ (сукон, покры-цало на сѣдло) — чапрак.

Набедерникъ — набедерник.

Набезцѣлничать — накоїти, нашахрувати.

Набекрень — набакир, набакирь.

Набережная — набережная.

Набережный — побережний, поберезний, надбережний.

Набесѣдоваться — набалака-
тись, нагомонітись.

Набивальщикъ—вибійчик.

Набивать, -бить—набивати, на-
бити; (пл тно) товкмачити,
натовкмачити, натоштува-
ти, тати, пакувати, напа-
кувати; натицати, - тцати;
(колышки) клинцювати, на-
клинцювати, (гвоздики) цвя-
хувати, нацвяхувати; (оско-
мину) оскомити, оскомити-
ся, пооскомитися: (голову
вздоромъ) наоохтурити (го-
лову); (наполнити) тасува-
ти, натасувати.

Набиваться — напрохуватися,
утискатися: (наполняться)
набиватися, натовплювати-
ся, натискуватися; (завя-
зать, завязнуть) нав'язати,
нав'язнути.

Набивка—набивання; (грубый
миткаль) вибійка.

Набивной — набиваний; (о ма-
териі) вибійчаний; (о цѣ-
нѣ) підвищений.

Набирать, -брать — набирати,
брати; (типогр.) складати,
класти; (въ армиі) зата-
гати, -гати, вербувати, звер-
бувати; ся — набиватися, -
братися; нагромождувати-
ся, -мадитися, збиратися,
зібратися, н-збиратися, по-
назбиратися; (типогр.) скла-
датися, складатися; (нахва-
таться) набішкати, я, на-
пелешкатися.

Набитый (плотно) — натошту-
ваний, натокуваний, топ-
туватий.

Наблагодариться — надякува-
тися.

Наблевать—наблювати.

Наблеять—намаекати.

Наблудить—нашкодити, на-ко-
лобродити, набрести, нашу-
дурити, нашолобродити.

Наблюдатель, ница — покіт-
тель, тниця, кміта, спосте-
режник, ниця, спостерігач,
-ка, назирник, -ця; (нади-
ратель, -ница) доглядач, ка,
дозорець, дозорця, дозор
ница.

Наблюдательность — покітли-
вість, замітливість, кміт-
ливість, назирність, спо-

стережність, спостережли-
вість.

**Наблюдательный, примѣт-
ный** — покітливий, заміт-
ливий, кмітливий, назир-
ний, спостережний, спосте-
режливий; (о пунктѣ, ко-
мисіі) назорчий.

Наблюдать, наблюсти — (при-
мѣчать) покічати, кміти-
ти, спостерігати, -регти;
(присматривать, стеречь)
назирати, рнути, догляда-
ти, -глянути, пильнувати,
стерегти.

Наблюденіе — покічення, спо-
стереження; нагляд, догляд.

Набожно — побожно, набожно.

Набожность—побожність, на-
божність.

Набожный — побожный, набо-
жный.

Набойка — (для придержки
гаекъ) ключ, (у бочаронъ)
набивач; (холстъ) вибійка,
вибиванка.

Набойникъ—(родъ песта) тов-
кач; шом ол.

Набойчатый—вибійчаний

Набойщикъ—вибійчик.

Набокий—кривобокий.

Набольший—найстарший.

Наболѣлый—наболілий; натру-
женный.

Наболѣть—наболіти.

Набористый — збористий, ря-
сний; берний.

Наборка—набирдння; складан-
ня (типогр.).

Набормотать—намурити, на-
белькотати, намурмотати.

Наборный — набористий (о
збр.ѣ, сѣдлѣ); складальний
(типограф.).

Набродить — наборозніти,
наскободити.

Наборновать—наборонити, на-
скородити.

Наборщикъ—(типогр.) складач;
(рекрутовъ въ армию) вер-
бовник, затыгач.

Набошъ — (призывъ) бранка,
вербука, вербунок; (соби-
раніе) збіранина; (типогр.)
складання; (инструментъ)
справилля.

Набраживать, -брестъ — натрап-
ляти, пити, надисати, наді-
бати набрести; (сходиться
съ разн. сторонамъ) збирати-

ся, зібратися, назбиратися, згромаджуватися, - дитися.
Набражничаться—налигаться, нагалунитися, назезюлітися.

Набранить—налаяти.

Набранный, навербованный—(о войскѣ) затяжний.

Набрасываемый—накидальный.

Набрасывать, набросать, -бросить—накидати, накидати, нашпурляти, понаскидати; накреслювати, -лити.

Набрасываться, ситься—накидаться, накиннуться, допадаться, пасться, дориватися, -рватися до; (съ бранью) наскіпатися, наскіпуватися, наскіпатися, напочуватися, -котитися, наштопатися.

Набрести—наверзти, наплести.

Набродиться—набродитися.

Набродяжничаться—наволочиться.

Набросокъ—начерк, накрес, нарис.

Набрызгать—напорска́ти, наплескати, накрапати.

Набрюзжать—набурчать, набуркотіти.

Набрюшникъ—начеревник.

Набуравить—насердлити.

Набухать, -хнуть—набрякати, набрякнути, бучавіти, набучавіти, бубніти, набубніти, набубнявіти.

Набухлость—набучавілість, набубнявілість, набряск.

Набухлый—набучавілий, набубнявілий, набряклий.

Набучить—назолити, налужить.

Набушевать—наводувати, набуяти.

Набуянить—нашурубурити, нагвалтувати.

Набѣгать (что)—добігатися (до чого).

Набѣгать—набігати, -бігти, натрапцати, трапити, наскокувати, -скочити, забігати, забігти; (стекаться) збігатися, збігтися, назбігатися, поназбігатися, натовпитися, перхати, -хнути; доганяти, дігнати.

Набѣгаться—набігатися.

Набѣгомъ—наскоком, нашвидку; одним нападом.

Набѣгъ—забіг, набіг, наскімі напад.

Набѣдокурить, набуянить—нашурубурити; наброїти, наслобродити, нашудурити.

Набѣдствоваться—набідуватися, нагорюватися.

На бѣду—на хирю, на лихо.

Набѣло—начисто.

Набѣситься—наказитися.

Набѣсноваться—набіснуватися.

Навага, рыба—дорш.

Наваживать, -возить, -везти—навозити, -везти, понавозити.

Навакивать, -сить—ваксувати, наваксувати.

Наваливать, -лить—накидати, -кинути; (тяжестъ) навантажувати, -жити, хурувати, нахурувати, накрякувати, -крякати, теркилувати, жатеркилувати, ладувати, наладувати; (чѣмъ-либо тяжелымъ) наворочати, наворочувати, навертати, навернути, привертати, -вернути, нагатити; (сбѣгаться, сходиться) насунути, зібратися, перхнути.

Наваливаться, -литься—(въ кучу) навертатися, навернутися, напочуватися, -котитися.

Навалка—накиданья.

Навалъ—(куча) кучугура; (хламъ) мотлох.

Навалять—накидати; набазграти.

Наваривать, -рить—нагарювати, наварити; (много) наводити, навести; (сталью), сталити, насталити.

Наваристый—накипчастий.

Наварка—наваривання, сварка.

Наварной—накипчастий, свареный.

Навастринать, -вострить—нагострювати, -рити, понагострювати.

Навахлять—напертоляти.

Навашивать, -щить—вощить, навоштити.

Наведение—навѣд; индукція.

Навербовать—навербувати, настягати.

Наверстка—надолуження.

Наверстывать, -стать—надолу-

жати, надолужити, навертати, вернути, наворочувати, чати, натягати, гти.
Навертка—навірчування, накручування; шрубка; свердлики.

Навертывать, -рнуть — навірчувати, -вертати, накручувати, -тити; навивати, -винутити.

Наверху—угорі.

Наверх — угору; — поверх (сверху).

Навеселиться — навеселитися, набавитися.

Навеселъ — напідп'ятку, під чаркою.

Навести, нацѣлить—нариштувати, нарихтувати, малучити, наставити.

Навзничъ—навзнак, навзнаки, горілиць.

Навзрыдъ—ридма.

Навивать, -вить, намотать — накидати накиннути, навивати, -винутити; сплітати, сплести.

Навивка—навивання.

Навигаціонный—плавний, навигаційний, плавбовий.

Навигація—плавба, навигація.

На-видъ—навбач.

Навинчивать, -тити—нашрубувати, -бувати, нагвинчувати, -тити, накручувати, -тити.

Навинрять, -врать — набріхувати, -брехати, понабріхувати.

Нависать, -снуть — звисати, звести, нависати, -снутити.

Нависшій—навислий, звислий.

Навитый, намотанный—навиняний.

Навлекать, -влечь (гнѣвъ, неудовольствие чье - либо) — на-ражатися, наразитися кому, набавляти, -бавити (гнів, прикрість).

Наводитъ, навесьть—наводити, навезти; насилати, -слати; лучити, цілити.

Наводка—натяг; (воен.) націл. Наводные (половодье) — повідь, повідь, водспілля; (потопъ) потопа.

Наводнять, -нить — понімати, поняти (водою), підтопляти, -пити, заливати, -ляти.

Наводнение—мана.

Навозить—см. наваживать.

Навозить—гноїти.

Навозиться (быть навозиму) навозитися; (нашпалитъ; напустуватися; нахлопотатися, намаяться) наморочитися, намучитися.

Навозный—гноїний, гноїовий; гноїаний; привозний; -ная жижа, въ кот. мокъ навозъ—гноїека мостівка; -ная куча—гноїєвня, гноїєсько, гноїєовисько, гноїєрня, гноїєще.

Навозный жукъ, Scarabæus stercorarius — рійка, гнійник, гноїок; Geotrupes stercorarius—лайняр, лайняк.

Навозня — гноїєвня, гноїєсько, гноїєовисько, гноїєрня, гноїєще.

Навозъ—гній, гайно, лайлак, кізяк, обірки, котях.

Навой, валь (ткацк.)—навій.

Наволакивать, -волочь — наволакати, -локати, стягати, -гати, навшовувати, наносити.

Наволока — пшівка, пошиванка, (первая для перьевъ) насипка, нап'їрник.

Наволокъ — (поем. лугъ) заплав, заплава.

Навожать—напсетити, насмердіти.

Навораживать, -рожить — наворожувати, -жити; навшовувати, напроложувати.

Наворачивать, -ротить—навертати, -рнути, нагромажувати, -дити, накладати, -класти; накидати, -нути.

Наворовать—накрасти.

Наворотень—вулик, колодка.

Наворсить—начухрати.

Наворчать, -ся—нагарикати, на-бурчати, намурчати, -ся.

Навострить—нагострити; (уши) -насторочити (вуха).

Навощать—навоскувати.

Навредить—нашкодити.

На время—про час, на час.

Навсегда—півішно, назавжди, назавше, навік, навіки.

Навскачь—навзаводи, навскоки.

Навстрѣчу — назустріч, навстріч, наздиб, напроти; наперерѣзъ—навперейми.

Навыворотъ, наоборотъ—опаки, назворот, навбакир, навиверт, навспак.

Навыскивать—навишукувати.

Навыкаты, -кнутъ — звикати, звикнути, навиглядати, навиглядіти.

Навыклый—звиклий.

Навыкъ—навичка, звичка.

На-вытяжку—наввиписки.

Навыючивать, -чить—батувати, набатувати, ладувати, наладувати, вантажити, навантажити, отерхувати, -хати, уючити, науочити.

Навъваніє—навій, навівання.

Навъвать-вѣять—навівати, навѣяти, навинути; намітати, -мести, понамітати.

Навъдываться—навідуватися, навідатися, відвідувати, -дати.

Навъки—навѣк, навѣки, повѣк, довіку.

Навърное—напевне, запевне, певне.

Навърняка—наипевніше.

Навъсь—дашок; по-вітка; (багдахинъ, шатерь) намет, халасуда; (надъ крыльцомъ, дверью)—піддашок, піддашша; (наклонъ) нахил.

Навътка—нападня, пеня, дармиця.

Навътренный—накладный.

Навъть—обмова, намова.

Навъчно—см. навѣки.

Навъшивать-сить-навішувати, навѣсити, понавѣшувати, порозвѣшувати; наважувати, -важити, зважувати, зважити.

Навъщать, -стить — перевѣдувати, перевѣдати, перевѣдуватися, перевѣдатися, навѣдувати, -вѣдати, навѣщати, -вѣстити, навѣджати, завѣдувати, -вѣдати, созвѣдати.

Навязать, -знуть—учеплятися, причеплятися, -питься.

Навязиѣ—(молотило) біяк.

Навязчивость-нав'язъ, учепистость, нав'язкуватість, на-трудливість, набридливость, уйдливість, причепливість.

Навязчивый—учепистый, на-трудливый, уйдливый, причепливый, нав'язкуватый, набридливый.

Навязывать, -заты — накидати, накиннути; нав'язувати, -зати.

Навязываться, -заться — накидаться накиннутися, наби-

ваться, -битися, нарипатися, -рипатися, накараскуватися, -каться, усилятся, уси-

Нагаживать, нагадить—напоганювати, напоганити, напаскужувати, -паскудити нагиджувати, -гидити, накаляти, наробити.

Нагайка, плеть—нагай, нагайка, малахай, малахайка, карбач.

Нагарцоваться — нагарцоваться.

Нагаръ—нагоръ: (въ трубе) шкрум; (въ кур. трубѣ) чвир, згаръ; (на металл) жужелиця; (сухость въ языкѣ, на устахъ) смага.

Нагибаніє—нахиляння, нагибання.

Нагибать, -ся, нагнуть, -ся—нагинати, -ся, нагнути, -ся.

Нагибъ—нагин, нахил.

Нагишка—голяк.

Нагишомъ—гольцемъ, голяк, гильцемъ.

Нагладить (утюгомъ)—напр-сувати.

Наглазникъ—наочник.

Наглазный—наочный; очевистый.

Наглазѣться—надивитися.

Наглецки—нахабно, зухвал.

Наглецъ—нахабник, зухвалецъ.

Наглость-нахаба, зухвальств.

Наглотаться—наковтаться, на-глитаться, наlickаться.

Наглумиться—наглузуваться, наглумувати, накепкуваться, накупиться.

Наглухо—щільно.

Наглый—нахабный, зухвалий.

Наглядность—наочность.

Наглядный—наочный.

Наглядѣть—нагледѣти, навидѣти.

Наглядѣться—надивитися, на-видѣтися.

Нагнаивать, -гноить—нагноивати, -гноити; -ся - ропѣти, зропѣти, нагнивати, -гнити.

Нагнетательный, тех.—на-гальный.

Нагнетать, -гнестъ—нагнѣтати, -тити, натискати, -снуги.

Нагнивать, -гнить—нагнивать, нагнити, ропѣти, зропѣти.

Нагноєніє—заятрення.

Наговариваніє — намовляння, обмовляння, натуркування, набріхування, нашепоти.

Наговаривать, -рять — набалакувати; набалакати, набе-сідувати; намовляти, -мовити, обмовляти, -мовити, набріхувати, -брехати, на-туркувати, -кати.

Наговариваться, -ряться — на-балакуватися, набалака-тися, нагомонітися, виба-лакаться.

Наговорщикъ, -ца — обмовник, -ця, шепотильник, -ця, ше-питинник, -ця.

Наговоръ — намова, обмова, нашепт, шепотн.

Нагой — нагий, голій; чистий, явний.

Наголо — наголо; (до тла) геть-чисто, до останку, до пня.

Наголодаться-наголодуватися.

Нагоняй — прочухан, гонка; (давать) — струнчити.

Нагонять, -гнать — доганяти, наздоганяти, -дгнати; на-громажувати, -дити; наби-вати, -бити, натягати, -гти (обручи); вимовляти, -вити (кому); виганяти, -гнати (спиртъ).

Нагораживать, -родить — наго-роджувати, перерогороджу-вати, -дити; наклапати, -класти, накидати, -кинути, понакидати, нагромажу-вати, -дити, копичити.

Награть, -рѣть — (накаляться въ огнѣ) розпалитися, -ли-тися; (покрываться нага-ромъ) напалитися, -литися.

Нагореваться, наплакаться — попотужити, нагорюва-тися.

Нагорный — горовий, нагірний.

Нагорье — горовина.

Нагорѣлый — нагорілий.

Нагоститься — нагестюватися.

Нагота — нагота, голизна.

Наготовиться — наставити.

Наготовлять, -вить — налашто-вувати, -тувати, налагоджу-вати, -дити; наставити, -чи-ти, насправляти.

Наготовѣ — наготовові.

Награбить — нагарбати, награ-бувати, напліндрувати.

Награвировать — виритувати.

Награда — нагорода, заплата, віддяка.

Награждать, -дить — нагоро-джати, -дити; дарувати, об-дарувати кого чим.

Награждение — нагородження.

Награфить, разграфить — нарис-лювати, нарисувати.

Нагребать, нагрести — нагор-тати, нагорнути, нагребати, нагребти.

Нагрезить — намарити, напри-яти.

Нагрѣть, -нагуркати, нагур-котити, нагрѣмѣти.

Нагрѣться — нагрѣмитися.

Нагрозить — нахвалитися.

Нагромождать — стордзувати.

Нагромождение — стордзування.

Нагрубить — нагрубѣянити.

Нагрудникъ — наперсник, перси.

Нагружать, -зять, -ся — хурува-тися, навантажувати, -та-жити, ладувати, наладу-вати, теркилувати, нате-ркилувати, нарисувати, -ся.

Нагрузиться, напиться (пья-нымъ) — наджулитися.

Нагруженный — навантажений, наладований, натеркилований, нахурований.

Нагрузка — ладування, терки-лування, навантаження.

Нагрузчикъ — ладівник, носак, вантажник.

Нагруститься — насумувати-ся, нажуритися.

Нагрызать, -зть — нагризати, -зти, понагризати; палус-кати, налушити.

Нагрѣвальный — огрівальний.

Нагрѣваніе — нагрівання, огрів.

Нагрѣвать, -грѣть — нагрівати, огрівати, -грѣти.

Нагрѣваться, -грѣться — нагрі-ватися, нагрѣтися, огріва-тися, огрѣтися.

Нагрѣвъ — огрів.

Нагрѣшить — нагрѣшити.

Нагрязнить — набарложити, на-багнити, набруднити, нака-ляти.

Нагрязнуть — наскочити, наба-гити, вдарити.

Нагудѣть, нашумѣть — нагуго-тити, нагустити.

Нагуливать — випасати.

Нагуль — випас.

Нагулять, -ся — нагуляти, -ся.

Надавати — надати, понадавати.
 Надавливаніє — натиск.
 Надавливати, нажимати — натискати, натиснути, нагнітати, гнѣсти, надушувати, душити; мулити, намулити.
 Надаивати, доить — надоювати, їти.
 Надалбливати, — долбить — надобувати, понадобувати.
 Надарить — надарувати, понадаровувати.
 Надбавка — поступок, наддток, придаток; підвищення.
 Надбавлять, вить — надавати, додавати, придавати, дати, підвищати, вищити.
 Надбавочный — придатковий, додатковий.
 Надбивать, бить — надбивати, бити.
 Надбрасывать, бросить — підкидати, докидати, прикидати, кинути.
 Надбровный — надбрівний.
 Надвиганіє — насування, насювання.
 Надвигаться, двинуться — насуватися, насупутися.
 Надвигать, нуть — насувати, сунути, понасувати; (на-стороню) надавати, надати.
 Надводный — надводний, надвідний.
 Надвое — наєпіл, надвое.
 Надворный — надвірний.
 Надворье — надвір'я.
 Надвязывать, зать — надплітати, плести, доплітати, понадплітати.
 Надгибать, догнуть — надгинати, дігнути, понадгинати.
 Надгнивать, гнить — надгнивати, гнити, понадгнивати.
 Надгнивший — надгнилий.
 Надгробный — надмогильний; погрібовий.
 Надгрызть, зть — надгризати, зти, понадгризати.
 Наддблнвать, долбить — надобувати, дообати.
 Наддача — додаток, придаток; перевишка.
 Надежда — надія, сподіванка, сподівання, надіяння.
 Надежно — надійно, певне; міцно, тривало.
 Надежность — надійність, певність; міцність, тривалість.

Надежный — надійний, певний; міцний, тривалий.
 Надергать — нашарпати, насмикати, насипати, наскубти, нарвати, наторочити.
 Надзвездный — надзірний.
 Надзелень — зеленцем, усвід.
 Надзираніє — доглядання.
 Надзиратель, ница — доглядачка, дозорець, рниця.
 Надзирательский — доглядницький.
 Надзирательство — доглядництво.
 Надзирательша — доглядачева.
 Надзирать — доглядати, дозирати, пильнувати (чого).
 Надзорь — догляд, дозір, нагляд.
 Надивить — надивувати.
 Надивиться — надивуватися.
 Надирать, надрать — надирати, надерти, наскубти, начубити (волосся); наскубти (вуха).
 Надкалывать, лоть — надколювати, надколоти, наколювати, наколоти.
 Надкалываться, лотся — наколюватися, наколотися.
 Надкашивать, надкосить — надкошувати, надкосити.
 Надклеивать, клевать — наддзюбувати, наддзюбати.
 Надковырять, надколупати.
 Надколь — розколина; (расщепъ) розкіл.
 Надкусывать, сить — надкушувати, надкусити.
 Надламывать, надломить — надламувати, надламати.
 Над-ежать — приналежатися, належати, випадати.
 Надлежащий, приличный — належний, належитий, слушний, відповідний, спосібний.
 Надлобье, анат. — надчілья.
 Надломить — надломити.
 Надломиться — надломитися.
 Надломъ — вилім, вищерб.
 Надмеваться — надиматися.
 Надменность, — пиха, фудулія, чвань.
 Надменный — фудульний, пихатий, гоноровитий.
 Надмогильный — надмогильний.
 Надъ — усподі.
 Надо — треба.
 Надобачный — надхмарний.
 Надобность, дѣло — потріб, потреба; (польза) пригода.

Надобный—потрібний.
 Надодраный, надорванный — наддертий.
 Надокучить—усви́рпитися.
 Надолба—стовпчик.
 Надолбить—надовбати.
 Надолго—надовго.
 Надорваться—повередитися.
 Надоумить—напоумити, наро-
 зумити, напутити.
 Надоѣданіе—набриданія.
 Надоѣдать, надоѣсть — набри-
 дати, -бриднути, огидати,
 огиднути, предокучати, ку-
 чити, наприкрятися, на-
 прикритися, сприкrywатися,
 сприкритися, нализити, -ліз-
 ти, остивати, остити, уку-
 чатися, укучитися, ускуча-
 тися, ускучитися, назоляти, -
 золяти, надокучати, надо-
 кучити, надолужати, надо-
 лужити, навнувати, осто-
 бісити, онавісити, обісити,
 осоружитися, осоружитися.
 Надоѣдливость — набридли-
 вість, назолистість, настир-
 ливість, настирність, на-
 вратливість, навязкуватість,
 улізливість, улазливість,
 уїдливість, осоружливість,
 навнуватність, укучливість,
 предокучливість.
 Надоѣдливый — набридливый,
 настирливый, настирный, на-
 золистый, навратливый, на-
 вязкуватый, улізливый, улаз-
 ливый, уїдливый, осоруж-
 ливый, навнуватный, укуч-
 ливый, предокучливый.
 Надпоять—надлютовати.
 Надпивать, пить — надпивати,
 надпити.
 Надпиливать, -лить — надпи-
 лывать, -ляти.
 Надписаніе—надписання.
 Надписатель—надписач, над-
 писник; (на вексел. блан-
 кѣ) жирант.
 Надписывать, -сать — надпису-
 вати, -сати.
 Надпись—напис, надпис; (на
 векселѣ) жиро; заголовок,
 титул.
 Надплечникъ (вышитый въ
 женск. сорочкѣ)—полик.
 Напрестольный — надаівтар-
 ний.
 Надразниться — надратуватися.

Надрастать, расти — надроста-
 ти, -рости.
 Надрубать, -бить, надрѣзать —
 надтнати, надтяти, над-
 цюкувати, -кати, надрубу-
 вати, -бати.
 Надрубка—надрубання.
 Надрывать, -рвать — наддирати,
 надерти; надсаджувати,
 -дити; (коня быстрой ѣздой)
 переганяти, -гнати.
 Надрываться, -рваться — над-
 саджуватися, надсадитися,
 надвереджатися, - дитися,
 сидатися, сістися.
 Надрывъ — надсада, поруха,
 уверед, увереда; наддирина.
 Надрѣз — утин, надкрій, над-
 тин, надріз.
 Надрѣзывать, -зять — надкраю-
 вати, надкраяти, надкрою-
 вати, надкроїти, утинати,
 утнути, утяти.
 Надсматривать, - смотреть —
 доглядати, -гледіти, нази-
 рати.
 Надсмотрщикъ, -ца — догля-
 дач, -ка.
 Надсмотреть — догляд.
 Надсосать—надсмоктати.
 Надставка — доточка, наточка,
 наштуковина.
 Надставлять, -вить — наштуко-
 вувати, наштукувати, до-
 точувати, -чити, наточува-
 ти, -чити.
 Надстраивать, -строить — над-
 будовувати, прибудовува-
 ти, -дувати.
 Надстройка — надбудовання,
 надбудівля.
 Надстрочный—надрядковий.
 Надсыпать, -сыпать — досипа-
 ти, присипати, -сипати.
 Надсыпка—надсипання, при-
 сипання.
 Надсыпной — досипный, при-
 сипный.
 Надсѣдать, -сѣсть — опадати,
 опасти; похилятися, -лито-
 ся; -ся-надсідатися, -сістися.
 Надсѣкать, -сѣчь — надсїкати,
 надсїкти, надтинати, -тяти.
 Надтесывать, -сать — надтїсу-
 вати, надтїсати.
 Надтрескиваться, -снутъся —
 надколкватися, -колотися.
 Надувало—дурисвіт.
 Надувательство — шалапутня—

ва, обмана, хвальш, піддування.

Надувать, дуть—набундючувати, дючити, набубнювати, -бубніти, наприндювати, -приндіти, надимати, надуті; навівати, віяти, намітати, -мести; піддурювати, -рити, дурити, обдурювати, рити.

Надуватися, дутися — надиматися, надутися, напужуватися, -пужитися; пишатися, пизитися, набундючитися, наприндитися, напиндючитися, нажабитися, намурмоситися, похмуритися.

Надумуватися, -матся—надумуватися, -матися.

Надурачитися—надуріти.

Надутость—надутість; пихатість, чванливість.

Надутый — надутый; пихатий, чванливий.

Надушать, -шить — напахати, -хтити.

Надушиться, пропитаться запахом—напахатися.

Надхрящевая плева — охрястница.

Надь—понад, над; верх, поверх; вище (чого).

Надъденный (о травѣ,) — поурмлений.

Надымлять, -мить—накурювати, -рити, надимляти, -мити.

Надышать—надихати.

Надышаться—надихатися.

Надѣанье — надягання, одягання; (обуви) обування, узуння.

Надѣвать, -дѣть — надягати, одягати, -гти, уявати, удіти, убирати, убрати; (на ноги) назувати, назути, узувати, узуті; (обувь) узуватися, узутися.

Надѣваться, надѣться—набуватися, набутися.

Надѣлать—наробити, начинити; (плохого) накоїти, наброїти; (накупить) насправляти; (наготовить) напорати; (убытку, вреда) нашкодити.

Надѣленіе—наділ.

Надѣль—поділок.

Надѣлять, -лить—наділяти, лити.

Надѣяться—надіятися, споді-

ватися; (положитися на ко-го) здаватися, спускатися (на кого).

Наединѣ—на-самоті, поєдині; сам-на-сам, віч-на-віч.

Наеживать, надымать—насто-бурчувати, настобурчити, наїжувати, їжити.

Наеживаться, наежиться—наїжуватися, наїжитися, на-стопужуватися, -пужитися, на-тутурюватися, -тутурити-ся, настобурчуватися, бур-читися.

Наемка—найми.

Наемникъ, -ца — наемень, на-емница, наймит, -чка, найма-нень, -нка.

Наемническій—наемничий, най-митський.

Наемничество—наемність.

Наемный — найманий; (плата) найманщина, наймиця.

Наемщикъ, -ца — наймач, -ка, найомень, -миця.

Наемъ—найми; (спросъ на на-емъ) найманка.

Наерошивать — козубити, на-стобурчувати.

Наершиться, наохолиться (раз-сердиться) — отабуритися, настобурчитися, настовпу-житься.

Нажаловать—надарувати.

Нажаловаться—наскаржитися, нажалкуватися.

Нажаривать, -рить—напикати, -пекти, понапикати, на-сма-жувати, -жити, понасмажу-вати, напжжати, -гти; на-палювати, -лити.

Наждакъ—шмергель.

Наждачный—шмергельовий.

Нажеваться, наѣться—нажва-каться.

Нажелать—назичити.

Нажелаться—набажатися.

Нажива—зиск, користь, набу-ток, доробок; живець, при-нава, жирония.

Наживать, -жить — наживати, -жити, набувати, бути, над-бати.

Наживаться, приобрѣтать день-ги—наскарблятися.

Наживка (для удочки)—паша, жирония, принава, живець.

Нажиной, благоприобрѣтен-ный—нажитий, наживний.

Наигрывать — вигравати; (шутл.) триндикати.

Найденышъ — найда, найдух-шка, знайда, знайдух.

Наизворотъ — навиворот, навиворіт; навспак, навпаки, навпик.

Наиздѣваться (наиграться) — награватися, награтися; (насмѣяться) наппитися, назневажатися, наглузуватися, наглуумитися.

Наизнанку — навиворот, наруби.

Наизусть — на память, з пам'яті, з голови.

Наилучше — найкраще, найліпше.

Наилучшій — найкращий, найліпший.

Наименованіе — менування, називання; імєння, назва.

Наименовать — наменити, наменувати, назвати, найменувати.

Наименоваться, назваться — найменуватися.

Наименьшій — найменший, щонайменший.

Наискивать, -искать — вишукувати, нашукати.

Наискаться — попошукати.

Найскорѣе — найшвидче, найхутніше.

Найскорѣйшій — найшвидчий, найхутніший.

Наискось, косо — навскіс, наперекіс, назукіс, скосом, косяка, с існо, навкіс, навкоси.

Наитіе (вдохновеніе) — надих, натхнення, наслання.

Накадить — накурити, накадити.

Наказаніе — кара, укарання, покарання.

Наказуемость — карність.

Наказуемый — карний.

Наказъ — (инструкція, положеніе) регулямін.

Наказывать, -зать — карати, укарати, покарати, накарати, скарати.

Накалывать, лить — нагартувувати, -тувати.

Накалка — нагарт, нагартування.

Накалывать, наколоть, наткнуть — настрикувати, настрикнути, наколювати, наколоти; (прикалывать) приш-

пилювати, -лити; (дровъ) рубати, нарубати; (щепокъ) скіпати, наскіпати; (каменей) калупати.

Накапывать — набазікати, нагомоніти.

Накамникъ — черный, раст.

Empetrum nigrum — водянка

Наканунъ — на передодні.

Накапризниться — накомизитися, накапризуватися, навитребенькуватися.

Накапывать, -пать — накрапати, крапати.

Накапывать, -копать — накопувати, -пати, понакопувати.

Накаркать — накрукати, накрзкати.

Накармливать, накормить — нагодовувати, нагодувати.

Накататься — наїздитися.

Накатка — качалка.

Накать — повала.

Накатывать, -тать — навивати, -нути, намотувати, -тати; на-

кочувати, -тити, наточува-

та, -чити; накачувати, -чати;

накручувати, -тити; навалю-

вати, -лити.

Накатываться, -титься — на-

кочуватися, накотитися.

Накачивать, -чать — помпувати,

напомпувати.

Накачивать, -тити — накочува-

ти, тити, наточувати, -чити.

Накашивать, -сить — накошу-

вати, накосити.

Накашляться — набухикатися.

Накваса — піспа.

Наквашивать, -сить — наквашу-

вати, сити; заквашувати, -сити.

Накидка — накидання; накидка.

Накидной — накиданий.

Накидывать, -кинуть — наки-

дати, кинути, (одежду) на-

копити (одежину); -ся на-

кідатися, -кинутися, напад-

тися, -пастися.

Накипать, накипѣть — накипа-

ти, накіпїти.

Накипь — накип; см. Пѣна.

Накипѣвшій — накіпїлий.

Накипятить — нагрїти, накіп-

нити.

Накисать — накисати.

Накладка — накладання; на-

кладка.

Накладная — фактура, кра-

пийт, долучка.

Накладной—(о серебрѣ) аплі-ке; (о волосахъ) фальши-вый, роблений; (о деньгахъ) дополнительный.

Накладываніе—накладання.

Накладывать, класіть — на-кладати, -класти.

Наклоняться—наклоняться.

Наклеваться—наклевать.

Наклеветаться — набрехаться.

Наклеветывать клеветать—набрѣхувати, набрехати.

Наклеивать, -евать — накле-ивувати, наклеювати.

Наклеивать, -клеить — наліп-лювати, наліпити; (нось) утерти носа.

Наклейка—наліплення: наліп-ка.

Наклеить—поставити, по-клеити, позначити.

Наклейщикъ, -ца — наліпник, -ця.

Наклепъ—наліпка; набрехи, обмова, обрехи.

Наклепывать, -пать—наліп-увати, клепати; набрѣхува-ти, -брехати, обмовляти, -ви-ти.

Наклобучивать, -čiti — насу-вати, -сунути.

Наклобучка — нагана, прочу-хан.

Наклонение—нахилення; грам.-способ.

Наклоненный (въ одну сторо-ну)—набокуватий.

Наклонивъ—унахилку.

Наклонно—спухово, спухова-то, спуховисто, набокува-то, спухолом, спухова, на-хило.

Наклонность — схилистість, збочистість, скісність, ско-систість, спохилисть, нахи-листь, похилисть, похили-стість, згористість; (склон-ность, влечение) нахил, на-хилок, потяг, схильність.

Наклонный—схилистый, збо-чистый, скісный, скосистый, спохилий, нахилий, похи-лий, похилистый, згори-стый; (склонный къ чему) схильный, прихильный до чего.

Наклонъ—похил, схилок, спад, навал.

Наклоняся—схилком, хильні.

Наклонять, -ниться—ухили-ти,

лити, перехилиати, -лити, схиляти, -лити, хилиати, -ли-ти; -ся, перехныбиться.

Наклонуться—трапитися.

Наковальня (маленькая)—на-кованъ; (большая) коваadlo.

Наковать, выковать—накувати, укувати.

Наковывать, -ся—наколупати, надлубати, надовбати, -ся.

Накожный—нашкірний, шкір-ный.

Накопачивать, -тить—набыва-ти, бити, понабивати; на-колочувати, тити.

Наколдовать — нацаклувати, наворожити, навідьмувати, начарувати.

Наколка—счіпок, мережок.

Наколотить—набухати.

Наколотся, наткнуться — на-стрикнути.

Наколѣнникъ—наколѣнник.

Накомкать—зжумати; набгати.

Наконецъ — упоследі, урешті, нарешті, упоследок, на-останку, наостанці, наскінчу.

Наконечникъ, (металлическій, оковка палки) — заківка; (стрѣлы) площик; (копья) клюга.

Накопировать — накопювати.

Накопление, — нагромадження, скупления, набірання.

Накоплять, -пить — нагрома-дживать, -дѣти, набирати, назбирати; (имущества) на-пожиткуватися.

Накопляться, -питься—(о пла-тежахъ, недоимкахъ) зави-сати, зависнути.

Накопѣтый—закурений, за-дмленный.

Накопѣть—закуриться, за-дмиться.

Накормленный, сытый—на-дѣний, наїдженный.

Накорчевать — накорчувати, накичувати.

Накоченѣть—поклакти.

Накрадывать, -красть — накра-дати, -красти, понакрадати.

Накрапывать, -пать—пскрапати, кропить, накрапати, крапати.

Накраснѣться—начервонѣти.

Накрахмалить—накрохмалити.

Накрашивать, -сить—нафарбо-вувати, -бувати.

На краю, въ концѣ—накрай.

Накрениться — перехныбиться, скантуватися.

Накрест — охрест, навхрест.

Накричать — нагукати, накричати; наверещати, нагвалтувати (нашумѣть); нагучати (выбранить).

Накричаться — накричатися, нагукатися; (наплакаться) налементуватися.

Накромсать, наръзать — начинжити.

Накропать — напартачити, набазграти.

Накрошить — укришити, накришити, надробити.

Накружиться — накрутитися, навертѣтися.

Накручивать, — накручувати, накрутити, намотувати, -тати, навивати, нути.

Накручиниться — нажуритися, насумуватися, натужитися.

Накрывать, -крыть — накривати, -крити, напнати, -п'ясти; злапати, застукати.

Накрытие — накривка.

Накрышка — покришка.

Накрѣлко — наміць, міцно.

Накувыркаться — наперекидаться.

Накудесить — начаклувати, навідмувати, начарувати; наброїти, нашурубурити, наколобродити.

Накуковать — накувати.

Накуковаться — накуватися.

Накупать, -пить — ямлити, наямлити, накуповувати, -пувати, накупляги, -пити.

Накупка — накуп.

Накуралесить — наброїти, нашурубурити, наколобродити, напрокудити, надурити.

Накуривать, -рить — накурювати, -рити; димити, надимити.

Накутить — нагулятися.

Накушаться — наїстися.

Налавливать, -ловить — наловлювати, -вити; (рыбы) удочкой) наналити.

Налагать, наложить — накла-дати, -класти, накидати, накинати; (много) натаганити; (повязку) завити.

Налаживать, -дить, устраивать — лагодити, полагодити, наладжувати, наладити; направляти, -вити; (приго-

товить) напосудити; пра-вити, торочити.

Налазить, -лѣзть — налазити, налізти.

Налакировать, наглянцевать — налощити.

Налакомиться — наласуватися, насмакуватися.

Наламывать, -мать — наламувати, наламати, троштити, натроштити.

Налаяться — нагавкатися, по-погавкати, набрехатися.

Налгать — набрехати.

Налегать, налечь, — прилягати, прилягти, натискати, тиснути; (напрягать все силы) напоягати, -гти, напосі-дати, насідати, -сісти, намагати, -мгтися.

Налегкѣ — улегці, злехка, лех-ко; порожнем.

Наледенѣлый — наледенілий, накрижнілий.

Наледенѣть — накрижніти, наледеніти.

Наложаться — належатися.

Налетать, -тѣть — налинати, на-линнути, налітати, -летіти; спадати, впадати, -сти на кого.

Налетный — перелітний; ман-дрівний.

Налету — ульот.

Налеть — наліт; напад; (ржав-чина на водѣ) -осуга; (хи-мич.) цвіт; (на камнѣ) іржа.

Наливать, -лить — наливати, ляти, лляти; наsipати, на-sipати; уточувати, -чити.

Наливка — наливання; наливка.

Наливной — наливний; (колесо) корчак.

Налимонить, нализаться — намонятися, наджудитися, набратися, нагалунитися.

Налинейть, разлнейть — на-риглювати, наригувати.

Налипать, -пнуть — наlipати, -lipти.

Налипшій — наlipлий.

Наличникъ, стронт — лiштва

Налитись — о колосѣ — наброшу-ватися, наброститися.

Наличность — готовизна, гото-вина, готівка; (войска) -ком-пут.

Наличный — (лицевой) чільний, дійсний, справжній; при-сутній; готовий, готівковий.

Налобникъ—начолко; набрівник.

Налобный—чільний.

Налогъ, подать — оплатъ, оплатка, податок, подереча, наклад.

Наложение—накладання.

Наложница—шудра, підложниця, підбічниця, приспанка, хабалиця, хабалка, хабальниця.

Наложническій — підложницький, підбічницький.

Наложничество — підложництво, підбічництво.

Налой—налой.

Налокаться—нахлептатися, нахлестатися, нахлеськатися.

Налопаться—налигатися.

Налущить—налузати.

Налестить—налестити.

Налѣво—ліворуч.

Налѣзать, лѣзть, нападать, -пастъ—накасуватися, накатися, налізати, лізти, поналізати.

Налѣпка—наліплення; наліпка.

Налѣпной—наліпний.

Налюбезничаться — наженитися.

Налѣбо аться—намилюватися. Налаяжь, налегай! (на весла) —наимись.

Налаяпать—наляпати; намазати.

Намагничивать, -нитить — магнетисувати, намагнесувати.

Намазывать, -зять — мастити, намастити, шмакувати, нашмакувати, насмалцювати, налялозити, наквацювати.

Намарывать, -рать — каляти; накалоти, бруднити, набруднити; базирати, набазирати.

Намасливать—см. Намазывать.

Наматывать, -тать—насотувати, -тати, навірчувати, навертати, навивати, навинути, навити.

Намачивать, -мочить—намочувати, чити.

Намашивать, намостить—намошувати, -стити; настелювати, -лити; (камнемъ) буркувати, вибуркувати; нагужати, нагрузити (щепнемъ); (фашиною) тарасувати, витарасувати.

Намаяться—натомитися.

Намедни, недавно—оногди, не що давно.

Намекать, -кнуть — натякати, потякувати, -кнути.

Намекая—навтяки, навманякй.

Намекъ—натяк, натыама.

Намерзать, -знуть—намерзати, -зти.

Намерзнуться — намерзтисся.

Наметка — (рѣчн.) футшок; латка (на платкѣ); фастрига (портняж.).

Наметывать, -тать—накидати, -кидати, вергати, наверхати; фастригувати, уфастригувати (портняж.).

Намечтаться—наміятися, камаритися.

Наминать, -мять — наминати, -м'яти; намулювати, -ляти; (коноплю) терти, натерти.

Намозоливать, -лить — мулити, намулити.

Намойный—намиवानий.

Намокать, -кнуть — мокти, намокти.

Намоклый—намоклий.

Намолачивать, намолотить — умолочувати, умолотити.

Намолоть—умолот, вимолот.

Намолоть—намолоти; (чепухи) —наверзти.

Намолчаться—намовчатися.

Намордникъ—наמידник.

Наморозъ (узоры на оконномъ стеклѣ)—лисиці.

Наморщивать, -щить — зморщувати, -щити, позморщувати; насуплювати, -супити, понасуплювати.

Намотанный, навитый—навиный.

Намошенничать — нашахривати.

Намудрить—намудрувати.

Намурлыкаться — намуркотатися, намугикатися.

Намусливать, -лить — ялозити, наялозити.

Намутить, произвести смуту—набаламутити; накаламути, наколоити.

Намучиться—немучитися.

Намучнить—наборшнити.

Намывать, -мыть — наносити, -нести, намулювати, -лити (песокъ, иль).

Намыкаться—натпнятися.

Намыливаться, -иться — намилюватися, намливатися.

Намычка—мычка.

Намѣнивать, -нять — намінювати, -няти.

Намѣреваться—мати намір.

Намѣреніе — примір, намір, замір; (умыселъ) замисл, замір, замірняннє.

Намѣренно, нарочно — на-мисне, зумисне.

Намѣривать, -рять—мірять, на-мірять; нарізувати, -зати.

Намѣряться, попробовать — наменятися.

Намѣстникъ—намісник.

Намѣстнический — намісниць-кий.

Намѣстничество—намісництво.

Намѣчать, -тить — назначати, значати, назначити, позна-чити; (примѣтити) назорити.

Намѣшивать, -шать — намішувати, -шати, наберберити, накалапуцати.

Намякать, -кнуть — м'якти, на-м'якти.

Намямлить—нанимрити.

Нанашивать, -носить — нао-шувати, -сити.

Нанесеніе—наношення.

На-низу—усподі.

Нанизывать, -зять, -ся—посиля-ти, лити, нанизувати, низати, наборсувати, -сати, наволи-кати, наволокти, -ся.

Нанизъ—нанизування; низка.

Наниманіе, наемъ—найманнє.

Наниматель, -ница — наймач, -ка, найомець, -миця.

Нанимать, -нять — наймати, -няти; -ся — найматися, -ня-тися.

Нанимающийся, наемный—за-рѣбный.

Нанка—пейстрина.

Нанковый—пейстриновый.

Наносить, -нести — наносити, -нести; наганяти, -гнати; на-мѣтати, -мести; нагігати, -віяти; справляти, -вити, вчиняти, -нити, завдавати, -дати; (ущербъ матер.) забі-дити.

Наносный — нанесенный, нами-ванный; (о болѣзняхъ) замет-ливый.

Нанось—наніс, насип, кучу-гура; накул, наплинок.

Нанѣжиться, —напестуватися.

Начухаться—напахатися.

Нанаячаться — напанькатися.

Нанятый (на срокъ)—строко-еий.

Наоборотъ—навпаки, навспак, навверле, навпак, наверле, назворит, наopak, наopak.

Наобумъ—навманя, навмани, навманиці, навманя, осліп, на галай на балай.

Наобѣщать—наобіщувати, нао-біщати.

На опашку—навпашки, нао-паш, наопашки, наопашку.

Наотмашъ—навідлі, на відлів, навідліг.

Наотнимать—навидирати.

Наотрубывать—навитипати.

Наотрѣзъ—твердо, рішучо.

Наохотиться — наполоватися

Нападать, -пасть — нападати, -пасті; (преслѣдовать) нага-бати; (придираться) нака-суватися, -сатися; (задѣвать) напастувати.

Нападеніе—напад.

Нападки—нападок, пеня, (при-дирки) напастування; (пом-лепъ) нагрубка.

Нападчивый, о—напасливый, о.

Нападчикъ, -ца — напасник, -ця.

Нападывать, -падать — напала-ти, -падати.

Напазить—нажолобити.

Напаивать, -паять — налютову-вати, -тувати.

Напаивать, -поить — напоюва-ти, -поїти.

Напайка—налютування.

Напакостить — напакостити, нашкодити; напаскудити.

Напалзывать, -ползти—напази-ти, -лѣзти, поналазити.

Напамять—назгад, на спогад, на спомин; (говорить) з го-лови; (учить) напам'яток.

Напаривать, -рять — напарюва-ти, рити.

Напасать, -сти—напашити, ви-пасати, напасати, -сти; за-пасати, назапасати.

Напастись—настачити.

Напастъ—напастъ, пеня, напа-док, нахаба.

Напахивать, -хать — наорюва-ти, -рати, понорювати.

Напахтать—назбидати.

Напачкать, —(нагадить) нака-ляти, наваляти; (накара-кулить) набазграти; (напа-костить) наплюгавити.

Напекать, - печь — напéкати, пекти, понапéкати.
 Наперебой—наввипередки.
 Наперевѣсь—навпереваги.
 Наперегонки — наввипередки, навипередки.
 Напереди—спереду, попереду.
 Напередъ — наперед, поперед.
 Наперехоръ—наsupерекі, на-
 супор, навкір, навкірки, на-
 впір, наперекір, навпik, на-
 супор, назість.
 Наперерывъ—наввипередки.
 На-перерѣзъ—навперейми.
 Наперсникъ — вірник, улюб-
 ленець.
 Наперстокъ — наперсток.
 Наперсточный—наперстковий.
 Наперстянка великоцвѣтная,
 раст. *Digitalis grandiflora*—
 ползковий цвіт, наперст-
 ник, ця.
 Наперчить — наперчити, на-
 поприти.
 Напечатаніе—видрукування.
 Напечатать — видрукувати,
 надрукувати.
 Напиваться, -питься — упива-
 тися, упитися, налігатися,
 намонятися, набіратися,
 -братися, бржитися, оббра-
 житися.
 Напильникъ — терпуг, підпи-
 лок, напилек, дерій.
 Напирать, -реть — серенити,
 посеренити, пертисся, перти,
 наперти, натискати, -снути;
 бгати, набгати.
 Напироваться — набенкетува-
 тися.
 Напитокъ — напій; (спиртний)
 трюнок; (волшебный) дання.
 Написать — написати; (крас-
 ками) намалювати.
 Напитывать, -тать — нагоду-
 вати, -дувати, навохчувати, -
 чити.
 Напитываться, напиться —
 натягатися, натягтисся (про-
 питываться); годуватися,
 нагодуватися.
 Напихивать, -хать, хнуть — на-
 пихати, пхати, набгати.
 Напичкать, — напхати, напа-
 кувати, набгати.
 Напичкаться — наістися, нап-
 хатися.
 Наплавать—наплав; поплавецъ;
 раст. *Potamogeton*—жуширь.

Наплакаться, наслѣтоваться —
 нажалкуватися.
 Наплеывать, -плевать — на-
 пльовувати, -плювати.
 Наплески — плискання.
 Наплескивать, -скать — наплю-
 скувати, -кати, набовтувати,
 набовтати, нахлюпувати,
 -хлюпати.
 Наплетать, -сти — наплітати,
 -плести; наковчити (наго-
 ворить).
 Наплечникъ—нарамінник.
 Наплодиться, размножиться —
 наплодиться.
 Наплутовать—нашахрувати.
 Наплывать, -плыть — наплива-
 ти, -вти, наплинути.
 Наплывъ—наплив.
 Наплясаться—натанцюватися.
 Напсваль — відразу, лоском,
 покотом.
 Наподобіе—накштад, на штиб,
 на взір, на зразок.
 Напоенный—напитий.
 Напойка—попюх.
 Наполнение—наповнення.
 Наполнять, -нить, заподнить—
 заповняти, заповнити. (по-
 суду) ущирити, ущирити.
 Наполняться, наполниться —
 набіратися, набратися, спо-
 лонятися, -нитися.
 Наполовину — наопуль.
 Напомаживать, -мадить — пома-
 дити, напмадити.
 Напоминание—упімянення, упо-
 минок, нагадування.
 Напоминать, -мнить — упоми-
 нати, упігнути, нагадува-
 ти, дати, наганути, наме-
 нути (на що).
 Напопрошайничать — налабаю-
 кати.
 Напорный—навальний.
 Напоръ—навал, натуга.
 Напоследяхъ — наприкінці.
 (о беременной) на зносі.
 Напотчевать, напоить—начас-
 тувати.
 Напотѣть—попоморочитися,
 натрудитися.
 Направка — (бритвы) наго-
 стрення.
 Направление—напряг, на пря-
 мок, прямування, правецъ.
 (прямое) простецъ; (при-
 нять) спрямуватися.
 Направлять, -вить — наводити,
 навести, направляти, -пра-

Напѣвать, -пѣть — виспівувати, наспівати.

Напѣвний — співний, поспівний, виспівний.

Напѣвъ — поспів, спів, виспів; голос.

Напѣнивать, -нить — запінувати, -нити.

Напяливать, накрывать — напинати, нап'ясти, понапинати, напрядати, напряднути; натягати, -гти.

Напяливаются, -лится — натягаться, натягтися.

Напячивать, -пятить — накочувати, -котити, насувати, -сунути.

Наработать — наробити; заработать, запрацювати; -ся — наробиться, напрацюватися.

Наравнѣ — урівень, нарівні, зарівно, рівно, врівні, порівно.

Нарадовать — натішити, навітшати; -ся — натішитися, навітшатися.

Нараждать, -родить — родити, народити, породити.

Нараспашку — наросхрист.

Нараспѣвъ (говорить) — миччу.

Нарастать, увеличиваться — привершуватися, наростати.

Нарасхвать — уросхіп, уросхап.

Нарашать, -расти — зрошати, -стити.

Нарывать, нарѣзать (кусковъ) — нашматувати; (набирать) назривати.

Нарекать, -речь — називати, звати.

Нареченіе — названія.

Нарисовать — намалювати.

Нарицательный — іменний, названий, номінальний, загальний.

Наркотическій — наркотичний, дурманний.

Народникъ — народовецъ.

Народничество — народоство.

Народность — народность.

Народный — народний, народовий; людской, людський.

Народовластіе — народоправство.

Народсвѣдѣніе — народознавство.

Народонаселеніе — людність.

Народъ — нарід, народ, люд.

Нарождение — народження.

Нарознь — різно, нарозно, нарізно.

Наростить — виростити.

Нарость — нарість, наростень, мудзуля, наросля, япина, гуля, гургуля, приріст, (на плодѣ) струп.

Нарочито — значно, чимало.

Нарочитый — значний, чималий.

Нарочно-умисне, назнарошки, назнарошне, нароком, навмисне, нарошне.

Нарочный — навмисний, умисний, назнарошний; суц.-посланецъ.

Нарощеніе — наріст, наросток.

Нарубить, нарѣзать — натяти: нарубати.

Нарубка — нарубуння; карб.

Наруганіе — наруга.

Наругать — наляяти; -ся — насмѣяться, накупитися, наглумувати.

Наружи — з-окола.

Наружно-позверховно, сверху: з окола, з позору, на око.

Наружность — (осанка) постава, статура; обличчя (фізіономія); (внѣшность) зовнішність, позверховність.

Наружный, внѣшный — околничий, околишний, надвірний; позверховний.

Наружу — на около, з окола; на верх, на поверх.

Нарумячивать, -нить — рум'янити, нарум'янити; -ся — рум'янитися, нарум'янитися.

Нарушать, -шить — (покой чей) рунтати, порунтати; (слово, законъ, присягу) ламати, зламати; поломити; (запрещеніе) переступати, -пити; (цѣлость) розгрунчити; (обычай, благопристойность) огрішитися.

Нарушеніе — (покой) рунтанія; (законъ) праволомство; ламанія; переступ.

Нарушитель, -ница — рунтат.-ка; зламач.-ка; переступецъ, -щица.

Нары — піл.

Нарываніе (о нарывѣ) — вистювання.

Нарывать, -рвать (о нарывѣ) — накручувати, накрутити, вистюватися, -ятися; наривати, -рвати.

- Нарываться, рваться —наско-
чити, нахопитися.
- Нарывная трава, раст. *Ranunculus sceleratus* — табачка, царь-зійля.
- Нарывной—витяжний.
- Нарывный—болячковый.
- Нарывъ—нарва, болячка, чиряк, скула; (прорвавший) нириця.
- Нарыльщикъ—намидзник.
- Нарыть, накопать—накопати.
- Нарѣзать—(насѣчь) накарбувати; (кусочками) надробити; (больш. ломтями) набатувати.
- Нарѣзаться—нагулятися, напустувагися.
- Нарѣзка—нарѣзування; карб; нарѣзка.
- Нарѣзной—карбований.
- Нарѣчие —(діалект.) говірка; (грамат.) прислівник.
- Нарѣзь—рубеж, рубіж.
- Нарядность—шатність, ошатність, прибірність, прихорність, стрійність, хупавість, одягність, одіжність.
- Нарядный, о — шатный, ошатный, одягний, одіжний, прибірний, прихорний, стрійний хупавий, о.
- Наряду —поряд, врівні.
- Нарядъ —стрій, убір, шати; наказ.
- Наряжать, красиво одѣвать—косорити, строїти, чепурити, убирати, вистроювати, хахулити.
- Наряжаться, рядиться — уряжатися, урядитися, чепуритися, причепуритися, строїтися, вистроїтися, прихахулитися.
- Насадка—насаждення.
- Насаждение—садіння.
- Насаживать, ждатель, дить —насаджувати, дити; набивати, бити; нашивати, пришивати, шити; заводити, вести, запроваджувати, дити.
- Насаливать, намасливать (жирно) наяложувати, зити, налюювати, лоити; насолить кому, надолужати, — лужити.
- Насаривать, —сорить—насмичувати, тити; натрушувати, сити.
- Насасывать, —сосать — насиса-
- ти, —ссати; смоктати, насмоктати; натягати, —гти.
- Насахаривать, —рить—цукрувати, нацукрувати.
- Насверливать, —лить (дыръ)—навірчувати, навертіти.
- Насвистаться—насвистітися.
- Насвистывать —висвистувати.
- Население—(народъ) людність; (заселеніе) залюднення.
- Населенность —залюдненість.
- Населять, лить —залюдняти, днити, осажувати, —дити, оселяти, —лити.
- Насиле—силоміття, силування, примус, фрика, гвалт.
- Насиловать—силувати, неволити, примушувати, гвалтувати.
- Насилу—насилу.
- Насильно—силом, силоміцъ, силоміццю, силопихом, самопихом, насамопих, упором, насилком, насильці, накидом, пробосм, силою, живо-силом, неволею, через силу.
- Насильный—силуваний, зневоленный.
- Насильственный—поневоільний, гвалтовний.
- Насинчивать, —нить—насинювати, нити.
- Наскабливать, —скоблить —скребти, наскребти, скромидати, наскромидити; настругивать, —гати.
- Насказъ—набрехи, обрехи.
- Насказывать, зать —наказувати, —зати, набалакувати, кати; (на кого) набріхувати, брехати.
- Наскакаться (о конѣ)—набасу-ватися.
- Наскакивать, —скачить —наскокувати, —скачити.
- Насквернить—напаскудити.
- Насквернословить —налихословити.
- Насквозь—наскрізь, навспіл.
- Наскитаться—натинятися, навештатися.
- Насколько—оскоільки.
- Наскорбный (ссохшіяся и очерствѣвшій)—зашкарубый.
- Наскоро—швидкома, нашивку, хапком, похапки, похапцем, хвятькома, хватком, направо, хапкома.
- Наскрестъ—нашкрѣбати.

Наскрипѣть—нарипіти.
 Наскучить—ускучитися, уку-
 читися, накучити, набрид-
 нути.
 Наслаждаться, дитися—усоло-
 жатися, дитися, тішитися,
 милуватися, радіти з чого;
 смакувати в чому, роско-
 шувати, зазнавати, знати
 роскоші.
 Наслаждение—любота, вліха,
 надсолода, насолода, рос-
 кіш.
 Наслаивать, наслоять—наша-
 рювати, рити.
 Наслащивать, насластить—
 насолоджувати, насолодити.
 Наслюивать, нить—наслиню-
 вати, нити.
 Наслоение—нашаріння, наеер-
 стування.
 Наслоняться—навштатися,
 натинятися.
 Наслужить—послужити.
 Наслушаться—наслухатися.
 Наслышаться—наслухатися.
 Наслѣдить—напоптати; на-
 рптити.
 Наслѣд е, —спадок, спадщина;
 (отцовское) отчина, отчина,
 батьківщина, отчизнина,
 (отъ предковъ) предківщи-
 на, дідизна.
 Наслѣдникъ, ца—спадкоємець,
 -миця, наступник, ца.
 Наслѣдный—наслідний.
 Наслѣдованіе—спадкування,
 одідичення, наступування.
 Наслѣдовать—спадкувати,
 одідичувати, наступувати.
 Наслѣдодатель—спадкодавець.
 Наслѣдственность—спадщин-
 ність, спадковість, дідич-
 ність.
 Наслѣдственный—спадковий,
 спадщинний, дідичний, на-
 слідний.
 Наслѣдство—спадок, спадщи-
 на, спадки: (отъ бабки) ба-
 бизна; (отъ дѣда) дідизна;
 (отъ матери) материзна;
 (отъ брата) братовизна.
 Насматривать, трѣть, увидѣть
 —наглядаги, наглядити, на-
 глѣдити, назирати, назирити.
 Насматриваться, трѣться—на-
 дивлятися, надивитися; по-
 наздивитися, наглядітися.
 Насмерть—до смерті.

Насморкать—насякати, на-
 шмаркати.
 Насморкъ—нежит, нежить,
 нежид.
 Насмѣхаться—шкундувати,
 шкилити, глузувати, кеп-
 кувати, кптити, шкилювати,
 шкалювати, насміхати, на-
 сміхатися, (давать прозви-
 ща) прикладати прикладки.
 Насмѣхъ—на глум, на жарт,
 на посміх.
 Насмѣшить—усмішити.
 Насмѣшка—поглумка, посмі-
 шка, висміх, поглузка, глум,
 глум, глузування, практика,
 насміхання; (прозвище)
 прикладка.
 Насмѣшливость—глузливість,
 глумливість.
 Насмѣшливый—глузливий,
 глумливий.
 Насмѣшникъ, ца—глузовник,
 -ця, глумільник, ца, на-
 сміх, насмішко, насмішок,
 смішко.
 Насмѣшничать—см. Насмѣ-
 хаться.
 Насмѣшничество—кепкування,
 глузування, глумування.
 Насмѣяться, —(наиздѣваться)
 наглузувати; (похохотать)
 нареготатися.
 Насобирать—назбирати.
 Насоболѣзоваться—нажалку-
 ватися.
 Насовѣвать, совать, —сунуть
 —насувати, сунути; напи-
 хати, пхати, бгати, набгати.
 Насовѣтовать—нараяти, нара-
 дити.
 Насолить,—(надѣлать зла) за-
 злостити, упектиса, допе-
 кти кому; (посолить) насо-
 лити.
 Насолодить—наголодити.
 Насосный—помповий, смоко-
 вий.
 Насось—цмоковник, помпа,
 смок, водостяг; (воздушный)
 духотяг, духовий смок
 Насочинять—накомпонувати.
 Насплетничать—наплести, на-
 плескати.
 Наспориться—назмагатися,
 Наспѣть—наспіти, настигти,
 приспіти.
 Насрамитъ—ославити; -ся-на-
 братиса сорому.

Наставать, -стать — надходити, надіходити, надійти.

Наставительный — навчальний, наставний.

Наставлять, -вить — (надоумливать) напучати, напучувати, напутити, приводити, -вести, навчати, навчити на що; настановляти, -вити, понастановляти; доточувати, штукувати, надштукувати, приточити; рихтувати, нарихтовувати, направляти, -вити.

Наставникъ, -ца — напутник, -ця.

Наставнический — напутницький.

Наставничество — напутничество.

Наставной — доточений, надштукований, приточений.

Настаивание — настоювання; налягання, домагання, настирняня.

Настаивать — настоювати, -яти; докучать — настирати, настирюватися, настиритися, напосідати, -сісти, наполягати, -гти.

Настаиваться, -стояться — настоюватися, -ятися; натягати, -гти, набиратися, -братися.

Насталивать, насталить — насталувати, насталити.

Настегивать, -гать — шмагати, нашмагати, стьобати, настьобати; фастригувати, нафастригувати.

Настежь — навстяж, навстяжи, навстіж, навстежень.

Настигать, -тичь — спобігати, -спобігти, спостигати, -тигти, постигати, -тигти, наспівати, наспіти, наспінути.

Настилать, настлать — намощувати, мостити, намостити, стелити, настеляти, -лити.

Настилка — настеляння; поміст; стелина, мостовиння; (сапож.) устілка.

Настирать — напрати.

Настойка — настоянка; (на травах) трав'як; мочена.

Настойчиво — настирливо, напосідливо, завзято, наупорно.

Настойчивость — напосідливість, завзятість, настирливість, наупорність.

Настойчивый — напосідливий, настирливий, наупорний, завзятий.

Настольный — настільний.

Насторожить — (уш.) нащурити, нащулити, наштурити, нащорошити.

Насторожь — на чеку.

Настояние — налягання, напосідання.

Настоятель, -ница — ігумен, ігуменя; настоятель, -ка.

Настоятельно — притьмом, нагло, пильно.

Настоятельность — нагальність, пильність.

Настоятельный — нагальний, пильний.

Настояться, простоять — поостояти; настоятися.

Настоящее — теперішність.

Настоящий — теперішній; (подлинный) — притаманний, сущий; (действительный) правдивий, правдешний; (чистокровный) неприторений.

Настраивать, настроить — набудовувати, набудувати; наладжувати, -дити; направляти, -правити; н мовляти, -мовити, підстроюжувати, -юдити.

Настрачивать, -строчить — стебнувати, настебнувати (вшивать).

Настращать — налякати, полякати.

Настригать, -стричь — настиргати, -гти.

Настрогать — настругати, нагемблювати.

Настрого — суворо гостро.

Настроение — настрій.

Настройка — надбудова; (муз.) ладнування.

Настройщикъ, -ца — ладнач, -ка, ладновник, -ця.

Настрелять — настріляти, набити.

Настрипать — зготувати, напорати.

Настудить — нахолодити, остудити.

Наступательно, рѣшительно — наступцем, наступом

Наступательный — наступовий.

Наступать, наступить — насту-

пати, пити: нападати, па-
сти, кидатися, кинутися;
(ногой) настоптувати, на-
стоптати, надходити, надій-
ти, приходити, йти; напіра-
ти, перти.

Наступленіє—наступ.

Наступчий—напасний.

Настурція, раст. *Tgoraeofum majus*—красоля.

Настывать, -стынуть, -стыть —
холонути, наколенути, по-
холонути.

Настънный—настінний.

Насудачить — обмовити, обре-
хати.

Насудиться—напозиватися.

Насуетиться — наметушиться,
нахлопотатися.

Насулить—наобіляти.

Насупротив — навпроти.

Насух — насуха.

Насучивать, -сучить — насуку-
вати, -кати, накручуваги,
-тити.

Насушивать, -шить—насушати,
-шити.

Насушка—сушіння.

Насущный—річковий, життє-
вий, побутовий.

Насчитывать, -тать—нарахову-
вати, хувати, надічувати,
-чити.

Насылать, -слать — насилати,
-слати; насилати, напуска-
ти, -стити.

Насылка—насилання.

Насыпать, -сыпать—насипати,
-сипати.

Насыпаться, -спаться — висип-
лятися, спатися.

Насыпка—насипка, насипання.

Насыпной—насипаний.

Насыпь — наспа, виспа, —пе-
респа.

Насыхать, -сохнуть — присиха-
ти, -сохти.

Насъ щать, -тить — годувати,
нагодовувати, -дувати, сити-
ти, наситити, заживляти,
живити, ся.

Насыщеніє—насит, наїдок.

Насъвать, -съять — насівати,
-сіяти, понасівати.

Насъвъ—засів, висів.

Насъдать, насъсть — напосіда-
ти, насідати, насісти.

Насъдка — квочка; астрон.-
квочка з курчатами.

Насъдъ (въ яйцъ)—зарід.

Насъка—карб; оскард; булава;
Насъкать, -съчь — натинати,
-тяти, наскати, -сікти; кар-
бувати, накарбувати.

Насъкомое — комаха, цюцька,
кузька.

Насъкомоядный—комахоїдний.

Насъсть (для куръ)—сідало,
подра, підра.

Насъчка—карб.

Наталкивать, натолкнути —
натручувати, натрутити; -ся,
-надибувати, -бати, спози-
кати, натраплювати, -пити.

Натанцоваться — натанцюва-
тися.

Натапливать, — топить — на-
палювати, напалити; на-
топляти, -пити.

Натапывать, -топтать — утоп-
тунати, натоптувати, -тати.

Натаскивать, -скать, -щить—на-
тягати, -гти, наволикати, -
локти, натирювати, -тири-
ти, напирювати, -ряти; нау-
чувати, -вчити.

Натачивать, -точить — нагост-
рювати, вигострювати, -рити,
наточувати, -чити.

Натворить, надѣлать—накоі-
ти, наробити; учинити.

Натекать, -натець—набігати,
набігти; (струйкой) дзкря-
ти, надзюрити.

Натеребить—нарвати, насми-
кати.

Натерпѣться — натерпітися,
назнатися; набѣдсировать-
ся—набідуватися.

Натертый (наж. тый)—муляний.

Натирать, натереть—намулю-
вати, намуляти, намулити;
намуляти; (ссадить кожу)
пошумугляти; натирати, -
терти.

Натискивать, -тиснуть—натис-
кати, притискати, -тиснути;
надушувати, -шити; напи-
хати, пхати, бгати, набгати,
напжковувати, -кувати.

Натискъ (давленіє) — нагніт;
(толпа) тиск, натовп; на-
пад.

Наткать—наткати.

Натолкать — наштурхати, на-
товкти; -ся натовктися.

Натолковаться — набалакатися.

Натолочь—натовкти.

Натолпиться — понатискатися,
натовпитися.

Натомить—зморити, натомити, натрудити; ся — знебудитися, змогтися, зморитися.

Натопать—натупати.

Натоптаться — намухатися, намурхатися, перетупцюватися.

Натопырить — настовбурчити, настовпужити.

Наторговать—накрамарювати, нагандлювати; уторгувати.

Натормошить — насипати, на-смикати.

Натосковаться — нажуритися, нажужитися.

Натошакъ—натще, натщесерце.

Натравливание—цѣкування.

Натравливать, **вить** — підцѣковувати, — кувати, зачвати, зачвати, цѣкувати, нацѣкувати.

Натрепать—натігати.

Натрескаться—нажертися.

Натрещать—натріскотіти; нацвѣнькати, наторохтіти.

Натрубить — насурмити; (въ уши) натуркати.

Натрудиться — напрацюватися; устать—намонятися.

Натруска—натрус; порошок.

Натрясать, **сти**—натрушувати, натрусити, понатрушувати.

Натуга—напруга.

Натужиться, **понатужиться** — натинатися, натятися, напинатися, нап'ястися, натягаться, гтиса.

Натура—натура, природа; вдача.

Натурализация—уприроднення.

Натурализировать — уприродняти, —нити.

Натуралистъ—природник, природознавец.

Натурально — природно; за-певно.

Натуральность — природність, натуральність.

Натуральный—природний, натуральный.

Натурщикъ, **ца**—живозвір, натурник, —ця.

Натусевывать, **шевать**—натушувувати, —шувати.

Натыкать, **тыкать**—натикати, —тикати, утикати, уткнути.

Натыкать, **ся**, **наткнуть**, **ся**—настромляти, —мити, —ся, нати-натися, натятися, накоплювати, хопити, —ся, напороти-ся, нахромитися.

Натѣсниться — натѣснутися, натѣпитися.

Натѣшить — розвеселити, на-веселити.

Натѣшиться, **нарадоваться**—навшѣшатися.

Натягивать, **тянуть** — натягати, —гти, напинати, —п'ясти.

Натягиваться, **нуться** — напинатися, напнутися; наводі-хитися, —доктиса.

Натяжка—натяг.

Натянутасть — примушеність, неприродність.

Натянутый — примушений, не-природний, невольный.

Наубой—назарізі.

Наугадъ, **куда** попало—навма-на, навмани, навманці, нав-маня, навгадь.

Наугольникъ—наріжник.

Наугольный—наріжний.

Не-удачу—безбач, нащастя.

Наудить—нанездити.

Наука—наука.

Наурызывать—натинати.

Наузыкивание, **подзадорисание** — навчання, цѣкування, на-цѣковини.

Наузыкивать, **науськать**—цѣку-вати, підцѣковувати, —кува-ти, підтроюжувати, —юдити, надпрочувати, надпрочити.

Наутекъ—навтікача, навтіки, навтеки, навтек, утском, навдѣйори, навдери, навде-ранці, навдиранці.

Научать, **чить**, **наставить**—на-важувати, навдажити, нав-чати, навчити, напорудити.

Научаться, **научиться**—навча-тиса, навчитиса.

Научно-сть—науковість.

Научный—науковий.

Наушникъ—шепотинник; ка-пель.

Наушница—шепотинниця.

Наушничанье, **нагсворъ** — на-шепт.

Наушничать, **наговаривать** — нашіптувати, натуркувати.

Наущать, **подстрекать** — на-правляти, направити, під-мовляти, мовити.

Наушение, **подговоръ**—намоза, намовина, намовка, підмова, направа, нату: кування.

Нафабрить—нафарбувати.

Нафаршировать, **начинить** — начинити.

Нафыркать—напирхати.
 Нафуфыриться — напиндючиться.
 Нахаль,-лка — нахабник,-ця, зухвалець,-льниця.
 Нахальничать, быть деракимъ съ к.-л.—косоритися, нахабувати.
 Нахально—самспихом, на самспих, налопом, навісом, нахабно, зухвало.
 Нахальныи—нахабний, зухвалый.
 Нахальство—нахаба.
 Нахаркивать,-кать — нахрякувати,-кати.
 Нахваливать,-лить — вихваляти,-лити.
 Нахвастать—нахвалитися.
 Нахвотать — нахапати; награбаздать—нагарбати.
 Нахвотаться, набратися—набраться.
 Нахвораться — нахоруватися, наслабуватися.
 Нахлебаться — насъорбаться; нагалунитися, намонятися, упитися.
 Нахлестать—нашмагати, нахвиськати.
 Нахлобучка — прочухан, прочуханка.
 Нахлопать, нашлепать — наплескати, наляскати.
 Нахлопотаться — нахлопотатися.
 Нахлынуть, собраться массой — пригромити, насунути; (о волнѣ) наринунти, повинути.
 Нахлѣбникъ, ца — годованецъ, -нка; дармоїд,-ка.
 Нахлюстаться—нагалунитися, налигаться, намонятися, упитися.
 Нахмуренный — заворсений, захохмурений.
 Нахмурить—заворсити, насупити, насумрити, насурмонити.
 Нахмуриться — заворситься, похмурѣти, насумритися, насурмонитися, (о небѣ) накондубачитися.
 Нахныкаться—напхикатися.
 Находить,-найти — находити, найти, понаходити; знаходить, знайти, познаходити; (набрѣсть, наткнуться случайно) нагулити, нагибати;

(встрѣтить) надибати, злибати, натрапити на що; годибати; (ощупью) намацати, налапати; заставати,-стати; (исобрѣтать) винаходити, винайти. (узнать мѣсто нахождения) навідувати,-відати; (выискать) нашкувати,-кати; (убѣжище) пристановитися, бачити, вбачати, побачити; (возможность, время) найтися.
 Находиться, найтись — знаходитися, знайтися; бути, пробувати, осергаться, повертаться, матися; (выискать) оббіратися, оббіратися, обіратися.
 Находка—нахідка, нагибка.
 Находчивость — спритність, дотепність, мисливість, приумілість.
 Находчивый—спритний, приумілий, дотепный, (умный) мисливый.
 Находчикъ,-ца—знахідник,-ця.
 Нахождение — знахід; буття, перебуток.
 Нахозяйничать—нагосподарювати.
 Нахотаживать,-лодить — нахотажувати,-лити;-ся—хотанути, нахотанути.
 Наохотиться, нахотѣться — нагогошитися, настовпжуватися.
 Наохотиться—нареготатися.
 Нахребетникъ (въ шлѣѣ)—накривникъ.
 Нахулить—наганити.
 Нацарапать (написать каракулями) — награмузляти; (начесать) нашкрѣбати.
 Национальный—національний.
 Нація—нація.
 Нацѣживать,-цѣдить — уточувати, уточити, наточувати,-точити, уцѣжувати, уцѣдити.
 Нацѣливание — налучання, нацѣляння, намірняння.
 Нацѣливать,-цѣлить-налучати, налучити, намірѣти,-рити, нацѣляти,-цѣлити, нарихтовати, нариштувати.
 Нацѣливаться, -литься—намірѣтися, намірѣтисѣ, нацѣлятисѣ, цѣлитисѣ.
 Нацѣловаться—нацѣлуватися.
 Нацѣпить, нацѣсиль — почегити, начепити, навісити, понавѣшувати.

Начавкати—наплямкати, начмакати, нацямкати.
 Начало—початок, зачаток, за-
 чало, почин, починок; під-
 става, основа; (начинаніе)
 завід, завод; (починъ)зачин;
 (вѣковъ)первовік.
 Начальникъ, -ця—старшинник,
 -ця, начальник, -ця, керов-
 ник, -ця, зверхник, -ця, ота-
 ман.
 Начальный—починальный; по-
 чатковий.
 Начальственный—старшинсь-
 кий, зверхничий, старшин-
 ничий.
 Начальство—старшина, зверх-
 ність, коменда.
 Начальствованіе — старшину-
 ванія, отаманування, пере-
 довництво.
 Начальствовать — старшину-
 вати, верховодити, отама-
 нувати.
 Начатіе—починавання.
 Начатокъ—первісток.
 Начеканивать, нить — карбу-
 вати, накарбувати.
 Начелокъ—набрівник.
 Начернить—начорнити.
 Начертаніе—нарис.
 Начертательный — описовий;
 рисувальний.
 Начерчивъ, -ть, ртить —нарисо-
 вувати, сувати.
 Начесы — пачоси, пачіски,
 музики.
 Начесывать, начесать, —начі-
 сувати, чѣсати, поначісу-
 вати; начухувати, -хати, на-
 дряпати.
 Начетверо—начетверо.
 Начетчикъ, -ця — вичитач, -ка.
 Начинаніе, —зачин, зачинання,
 розпочинання; замір, за-
 права.
 Начинатель, -ница —починаль-
 ник, -ця, починач, ка.
 Начинательный—починальный.
 Начинать, -чать—зачинати, за-
 чати, започинати, почати,
 розпочинати, -почати.
 Начинаться, чаться —зачина-
 тися, зачатися, почина-
 тися, розпочинатися, ча-
 тися.
 Начинающій — починальник,
 -ця.
 Начинить, — набити; нафарши-
 ровать—начинити.

Начинка, фаршъ—осередок.
 Начистить—начистити.
 Начисто—начисто; цілком, зов-
 сім, рішучо.
 Начитанность—очитаність.
 Начитанный—очитаний.
 Начитаться—начитатися.
 Начитывать, честь—нарахову-
 вати, -хувати, налічувати,
 -чити.
 Начихаться—начхатися.
 Начудиться—надивуватися.
 Нашалить—наброїти, накоїти.
 Нашаркать—начовгати.
 Нашаромыжничать—нашахру-
 вати, нациганити.
 Нашататься—нахитатися; на-
 тинятися; натоптатися.
 Нашатырный—салом'яковий.
 Нашатырь—салом'як.
 Нашейникъ—нашійник.
 Нашелушить—налускати, на-
 лушити.
 Нашептывать, -тать—нашіпту-
 вати, шептати.
 Нашестіе —нахід, наступ,
 напад.
 Нашивать, -шить — нашивати,
 -шити; (заплату)—налату-
 вати.
 Нашивка—нашивання; нашив-
 ка, ляміпка.
 Нашивной — нашиваний, при-
 шиваний.
 Нашильничать—нашахрувати.
 Нашинковать—нашаткувати.
 Нашколивать, -лить — муштру-
 вати, вимуштрувати.
 Нашлепать—наляпати.
 Нашляться—наблукатися, на-
 швендяти.
 Нашпиливать, -лить — пришпи-
 лувати, -лити.
 Наштопать—нащорувати.
 Наштукарить — накрутити.
 Наштукатурить—нащекотурити.
 Нашумѣть, поднять шумъ—на-
 галасувати, завихрити.
 Нашутиться, наиграться—на-
 жартуватися.
 Нашъ—наш, наський.
 Нашекотать—налоскотати.
 Нашцелкать — наляскаги; на-
 лускати.
 Нашелочить, — назолити
 Нашепать — наскіпати, нако-
 лоти.
 Нашипывать, -пать—нащипува-
 ти, пати, надирати, дерти,
 (дѣлосъ, перья) скубти, на-

скубти; (зелень) наривати.
рвати; (ленъ, коноплю) на-
бирати, брати.

Нащупывать, пать-налапувати,
налапати, намацувати, маца-
ти; намамрити, обашпорити.
Нащупываться, ться — налапу-
ватися, налапатися.

Наѣдаться (наѣсться) — наїда-
тися, наїстися, набухатися;
(напиться) накластися.

Наѣздиться — наїздитися.

Наѣзка (коня) — уїжджання.

Наѣзникъ — комонник, їздець;
(пирать) ушквал.

Наѣзница — гарцівниця.

Наѣздническій — комонницькій,
гарцівний.

Наѣздничество — комонництво,
гарцювання.

Наѣздъ — заїзд, наїзд, наїзд.

Наѣзжать, ѣхать, съѣхаться —
наїздити, наїхати; натрап-
ляти, пити на.

Наѣзживать, здить — уїжджати,
їздити.

Наѣзжій — наїздний.

Наябедничать — наклепати, об-
мовити.

Наяву — наяв, увіч.

Наяривать — витинати, шква-
рити, затинати.

Не — не.

Неаккуратный, о — (неисправ-
ный) несправний, неретель-
ний; (неопрятный) неаляур-
ний, нечепурний, о.

Неаполитанецъ, -нка — напо-
лієць, лійка.

Неаполитанскій — напо-
лієський.

Неаполь — Наполі.

Небезвыгодный, о — безко-
рисний, о.

Небезопасный, о — небезпеш-
ный, о.

Небезосновательный, о — небез-
підставний, о.

Небезсильный, о — небезси-
льный, о.

Небезспорный, о — безпереч-
ный, о.

Небрежливый, о — неощад-
ний, о.

Небесный — небесний, надзем-
ний.

Неблаговидный, о — негожий, е,
негарний, о.

Неблаговоспитанный — неудо-
кований, невихований.

Неблаговременный, о — невчас-
ний, о.

Неблагоговѣйный — непобож-
ний.

Неблагодарность — невдячність,
невдяка.

Благодарный — навдячний, о;
сущ. — невдячник, -ця.

Неблагодарный, о — зло-
мисный, о.

Неблагодарный, о — нечем-
ний, негречный, незвичай-
ный, о.

Неблаприятный, о — непогод-
ний, непогожий; неслухний;
неприятливый, о.

Неблагоразуміе — нерозсуд-
ність, нерозважність, неро-
зум.

Неблагоразумный, о — неровсуд-
ний, нерозважний, безста-
течный, о.

Неблагородный, о — нешляхет-
ний; нікчемный, о, нищий.

Неблагодарный, о — нераспо-
ложенный, о — неприхильный,
неласкавий, о.

Неблагодарный — непорядный.

Небный — піднебенний.

Небо — піднебєння; мягкое,
анат. — вилочки.

Небо — небо.

Небожитель, -ница — небесник, -
ця.

Небольшой — невеликий, неве-
личкий.

Небосклонъ — небосхил, край-
небо.

Небоязливый, о — небоязкий, о;
сущ. — небій.

Небрежно, кое-какъ (дѣлать) —
навесом.

Небрежный — пенявий, недба-
лий, о; сущ. — недбалець, нед-
байло, недбалиця.

Небритый — неголений.

Небывалый (необыкновенный) —
несвітній, неподобний, ви-
гадачий; (небывший) небу-
валый; (неслышанный) нечу-
ваний.

Небылица — небувальщина, бай-
ка, вигадка.

Небытіе — небуття, небут.

Небытность — непробутність.

Небѣленный — суровий; неблі-
хований.

Неважный, о — незначный, о.

Невареніе — нестривність (о
желудкѣ).

Невдалекъ—неподалеку, неподалеці, неподалець.
 Невдомекъ—невтямки, невдогад.
 Невеселый, о—невеселий, маркитный, о.
 Невещественный—нерічевий, нематеріальний.
 Невзвѣщенный—незважений.
 Невзгода—знесгіддя, пригода.
 Не взирая—не вважючи.
 Невзлюбить—незлюбити.
 Невзначай—невбачай, знеснацька, раптом, нагло.
 Невзносъ—невиплата.
 Невзнузданный—незанузданий, незагнузданий.
 Невзрачный—миршавий, поганкуватий, непоказний.
 Невзыскательность—невибагливість, невиможність.
 Невзыскательный, о—невибагливий, невиможний, о.
 Невидаль—диво, дивовижа, невидальце.
 Невиданный—невбачаний.
 Невидимка—невбачанка.
 Невидимый—небачний.
 Невидный—непоказний, дрібний.
 Невидящий—небачучий.
 Невинно, безъ вины—забезвинно, безвинно.
 Невинность—безвинність, безневинність; вінець, паняństwo.
 Невинный, ■—безневинний, безвинний, о.
 Невинность—безневинність, невинуватність, безвинність.
 Невинновы — безневинний, невинуватний, безвинний.
 Невкусный—несмашний.
 Невмѣняемый—нестямний, неосудний, несамовитий.
 Невмѣстительный—немісткий.
 Невмѣстительство—невтручаня.
 Невниманіе—неувага; занедбаня.
 Невнимательный, о—неуважний; безуважний, о.
 Невнятный, о—момотливий, невиразний, о.
 Невовремя—невчас, невчасно.
 Неводъ—невід; частик, бродниця; съ большими очками—мережа.
 Невозбранный, о—незаборонний, незаказаний, о.

Невозвратный, о—безповоротный, о.
 Невоздержание—несgrim, непогамовність.
 Невоздержный, неумѣренный, о—нестриманий, непогамований, непоміrkований, о.
 Невоздѣланный—невыправлений, необроблений.
 Невозможно—неможливо, неспроможно, незмога, немога, не спромога.
 Невозможность—незмога, немога, неспроможность, неможливість.
 Невозможный—неможный, неможливий, неспроможный.
 Невозмужалый—незужнїлий.
 Невозмутимый, о—спокійний, лагідний, байдужий, о.
 Невознаградимый—невіджалований.
 Неволить—силувати, примушувати, змушувати.
 Невольникъ, ца—невільник, ця; бранець, няка.
 Невольническій—невільничий.
 Невольничество—невільництво.
 Невольно—мимоволі, мимохїть, несамохїть, знехотя.
 Невольный—невільний, мимовільний; силуваний, примушений.
 Неволья—неволя; примус, принука.
 Невосбразимый, неизъяснимый, о—неспогаданий, неувялений.
 Невооруженный—неозброєний.
 Невоспламеняемый—незапальний.
 Невпопадъ—невгаразд, невладе, недоладу, не до шмиги.
 Невразумительный, о—незрозумїлий, о.
 Невредимый—неушкоджений.
 Невредный, о—нешкодливий, невадний, о.
 Невтерпежъ—приспичило, кортити; до нестерпу.
 Невыгода—страта, шкода.
 Невыгодный, о—некорисний, незгодний, шкодливий, о.
 Невыдать—похитити; похити мене—не выдай меня.
 Невыносимый, о—нестерпний, о.
 Невыработанный—невыроблений.
 Невыразимый, неизъяснимый,

о—несказаний, неможли-
вий, невимовний, невимов-
лений, о.
Невыразительный, о—невираз-
ний; невисловний, о.
Невысокий, о—невисокий, о.
Невідомый, о — невідомий,
невідомий, незнаний, не-
відомий, безвістний, о.
Невідніе, незнаніе — невідо-
мість, невідомість.
Невѣжа — нечема, негречник,
мугирь.
Невѣжда — невіглас, сліпак,
неук.
Невѣжественный — темний, не
освічений, невігласний, не-
одукований.
Невѣжество — темнота, неві-
гласся, неучтво, тьма.
Невѣжливый, о — негречний,
неввічливий, нечемний, нез-
вичайний, о.
Невѣріе — невѣра, невірство,
недовірство.
Невѣрность (ненадежность) —
непевність; невірність; не-
докладність, хибність.
Невѣрный — непевний; измѣн-
чивый зрадливый, невірний;
недокладний, хибний.
Невѣроятный, о — неімовірний,
нечуваний, неподобний, о.
Невѣрующий — невірний, невѣра.
Невѣсомый — безважний.
Невѣста — наречена, молода,
фраїрка; відданниця.
Невѣстка — невістка, невістиця,
невіхна, ум. невістонька,
невісточка, невіхнонька,
чевіхночка; жена сына си-
нова, синиха; жена брата-
брата; жена мужнина
брата-ятрівка, ятроха.
Невѣсть — невідь, незнать.
Негашеный (объ извести) —
неперепалений.
Негдѣ — нема де.
Негибкий — негнучкий.
Негладкий, о — нерівний, о.
Негласный, о — неясний; непри-
людний; нишковий, о.
Неглижировать — нехтувати,
লেখকোজিত.
Неговорящий немовлячий.
Негодникъ, -ца, безпутникъ —
охаба, гультай, -ка, ланець,
ледащо.
Негодный — негідний, несуд-
ний, нікчемний; нездат-

ний до, негодящий; него-
жий; ледачий.
Негодование — обурення, неза-
доволення.
Негодовать — обурюватися, на-
рікати.
Негодяй, негодяйка — ледащо,
ледащина, негідник, -ця,
подляк, -чка, поганець, -нка.
Негостепріимный, о — него-
стинний, о.
Неготовый, о — неготовий, с.
Негоціантъ — купець, крамарь.
Неграмотный, о — неписьмен-
ний, о.
Неграціозный, о — нехупавий,
незграбний, о.
Негритенокъ — мурина.
Негритянка — муринка.
Негритянский — муринський.
Негръ — мурин.
Негустой, о — негустий, о.
Недавний — недавній.
Недавно — недавно, не що дав-
но, оногда, свіжо.
Недалекій (ближайший) — неди-
лений, недалекий; (умомъ)
недоумкуватий, блажен-
кий.
Недалеко — недалеко, непода-
лецъ, неподалеку, непода-
леці.
Недальній — недалекий.
Недальновидный — короткозо-
рий, недобачливий, низько-
зорий.
Недаромъ — недарма.
Недвижимость — нерухомість,
непорухність; имѣіе — об-
лада, маєтність, маєток, не-
рухомість.
Недвижимый — нерухомий, не-
порухний.
Недвижный, о — нерушний, без-
рухий, о.
Недоборъ — фураж, недобір;
недоимка — залегість, за-
виска, недоплата.
Недобитый — недобиток.
Недоброжелатель, -ница — не-
доброхит, -ка, недоброзич-
ник, -ця.
Недоброжелательный, о — не-
доброхитний, незичливий, о.
Недоброжелательство — недоб-
рохитність, недоброхитство,
незичливість.
Недобросовѣстный, о — несум-
лінний, о.
Недобрый — недобрий.

Недоваръ — недозарення.
Недовольный — незадоволеный,
недоволеный.

Недовольство — незадоволення,
недоволення; ремство.

Недовыручка — фураж, недобір.

Недовѣріе — невѣра, недосвіра.

Недовѣрчивый, о — недосвірку-
ватий, неймовірний, невѣр-
ний, о; суш. невѣра.

Недовѣрять кому — не мати
вѣри до кого, не йняти віри
кому.

Недовѣсь — недовага.

Недовѣшивать, вѣситъ — недо-
важувати, жити.

Недогадливый, о — нетямкий;
неоторопний, недогадли-
вый, о.

Недоглядѣть — недодивитися.

Недодача — недодання.

Недодѣлка — недокінчення.

Недожигать, жечь — недопалю-
вати, лити.

Недозволенный — недозволеный,
заборонений.

Недозрѣвать, зрѣть — недости-
гати, — гти, недоспівати,
— спити.

Недозрѣлый, зеленуватый
— свидуватий, свидовитий,
недостиглый, недійшлий;
(чуть-чуть) свидовий, свид-
ний.

Недоимочный — залеглий, не-
доплатний.

Недоимщикъ, -ца — недоплат-
ник, -ця.

Недокись — недоквас.

Недоконченный — нескінчений.

Недолгий, о — недовгий, о.

Недолговѣчный, о — недовго-
вчний, о.

Недолюбивать — неполюбо-
ляти.

Недомоганіе — слабість, слабу-
вання.

Недомогать — слабувати.

Недомолвка — недосказ.

Недомоль — немел.

Недомыслие — недорозум, не-
домисел.

Недомѣривать, рять — недоми-
ривати, ряти.

Недомѣръ — недомирок.

Недомимающий — недошкулкий.

Недоносокъ, выкидышъ — не-
дорід; женск. пола — недоно-
шеница; (о яйцѣ) виливок.

Недосность (преждевременные
роды) — недонос.

Недопека — глестяк.

Недопеченное — недопечка.

Недопитое — недопивок, недо-
питок.

Недоплата — недоплат, залег-
листь.

Недоплаченный — залеглий.

Недоплачивать, -тить — недо-
плачувати, -тити.

Недополучить — недозвати.

Недопродавать, дать — неവി-
про-гувати, -дати.

Недопродажа — недопродаж.

Недопустимость — неприпушен-
ність, недозволенність.

Недопустимый, о — неприпу-
щенный, недозволенный.

Недопѣтое — недоспів.

Недоработка — недороб.

Недоразумѣние, — непорозумін-
ня; споръ — зачіпка.

Недорого, по подхизающей цѣ-
нѣ — поцінно, поцінному.

Недорогой — поцінный.

Недородъ — недо, ід.

Недорослый — недорослий, не-
доверший, малекуватий.

Недоросль — недорісток, недо-
літок, підліток.

Недоростокъ — лімперля; недо-
гін.

Недосиживать, сидѣть — недо-
сиджувати, -сидіти.

Недослышать — недочути.

Недослышка — недочування.

Недосмотръ — недогляд.

Недосмотрѣть — недобачити
недодивитися.

Недосоль — недосіл.

Недоспѣлый — свидуватий, сви-
довитий, недостиглий; (чуть-
чуть) свидовий, свидний.

Недоставать — бракувати.

Недостаётъ — бракує; (кому) —
недогод' о (кому).

Недостатки — нестатки, злидні.

Недостатокъ — (порокъ, де-
фектъ) хіба, вада, швару-
нок, гандж, ганджа, сказа,
хібч; (отсутствие чего либо)
брак, невисатка, недо-
митка.

Недостаточно — недосить, не-
досталь.

Недостаточный — недостатний.

Недостача — невисатка, недо-
стача.

Недостижимый, о — недосаж-
ний, о.

Недостоверность — непевність,
неправдивість, невірорід-
ність.

Недостовѣрный, о — неправи-
вий, непевний, невірорід-
ний, о.

Недостойность — негідність.

Недостойный, о — негідний, не-
вартый, о.

Недоступный, о — неприступ-
ний, о.

Недосугъ — недозвілля, ніколь-
ство.

Недосужно — ніколи.

Недосчитываться, таться — не-
долічуватися, читися.

Недосыпать, сыпать — недоси-
пати, сипати.

Недосыпать, спать — недосина-
ти, спати.

Недосѣвъ — недосѣв.

Недосыгаемость — недосажність.

Недосыгаемый, о — недосаж-
ний, о.

Недотрога — недоторканий. не-
дотиркливый; недотика, ма-
ця, незаймало, недотоска.

Недоуздокъ — узденица, узді-
ница, обротъ, оглав, огла-
вечь.

Недоумѣвать — не тямити, не-
торопати, неомислятися;
вагатися.

Недоумѣние — нетяміння, непе-
вність, сумнів, вагання.

Недоученый — невоученный.

Недоучка — недоук.

Недочетъ — недолик; вада, хиба.

Недождать, дождать — недоідати,
-істи.

Недоідки — недоідки, недогриз-
ки; (сѣна, соломы) з'їди, пе-
реїди.

Недругъ — неприятель.

Недружелюбие — неприязнь.

Недружелюбный, о — неприяз-
ний, о.

Недружно — неприязно; неодно-
станно.

Недугъ — хвороба, хвороба, хво-
ристь, недуга.

Недурень — непоганий.

Недѣйствительный, о — недій-
сний, о.

Недѣлимое — особина, окре-
мечь.

Недѣлимый — неподільный.

Недѣлька — тижник.

Недѣльный — тижневый; (не-
основательный) недодѣль-
ный.

Недѣля — тиждень; крестопок-
лонная — середохресний тиж-
день; мясопустная — пушаль-
ный тиждень; свѣтлая — ве-
ликодній тиждень; св. Тро-
ицы — клечальный тиждень,
зелені свята; Еомина — про-
відный тиждень.

Недѣятельный — неактивный,
недѣяльный, нечинный.

Неестественный, о — неприрод-
ный, ненатуральный, о.

Нежданный, о — нес. одійний,
несподіваний.

Нежелание — нехитъ.

Нежели — ніж, анїж, як, над,
за, від.

Неженатый — нежонатый, без-
парин.

Нежилецъ — тонкопряд, тонко-
прядецъ.

Нежилой (домъ) — пустка.

Незабвенный — незабутній, ві-
компный.

Незаботливость (къ чему) — не-
хтування, недбалість, нед-
байливість.

Незаботливый, о — недбалый,
недбайливый, о.

Незабудка, раст. *Myosotis pa-
lustris* — любі-мене, світця,
незабудъ, милость божя;
горная, *M. alpestris* — гадачі
оці; *M. intermedia* — очка
жабині.

Незавидно — аби-лк.

Незавидный — аби-який.

Независимый, о — незалежний,
непідлеглий, непідвлад-
ний, о.

Независтливый, о — незаздрый,
незаздрісний, о.

Незадолго до — незадовго перед.

Незаживающий, плохо зажи-
вающий — негоістий.

Незакиточный — несаможный,
незасібний, нестатечний.

Незаконный, о — бездокірний, о.

Незаконно — неправно.

Незаконнорожденный — при-
житный, неправоложний,
падальшый, саморідный;
сущ. — байстря, байструк;
(насмѣшл.) безбатченко, се-
мибатченко.

Незаконный, о — неправный, о.

Незалѣчимый — незагіний.

Незамедлительный, о—негай-
ний, о.

Незамолимый, незамоленный—
неспокутуваний.

Незамѣнимый, о — незамін-
ний, о.

Незамѣтно—невзамѣту, незав-
важно, незавважливо; нев-
гадно.

Незамѣтный — незавважний,
незавважливий, непомѣт-
ний.

Незамѣчать, -тить — недобача-
ти, чити.

Незанятый—гуляющий, вільний.

Незапамятный—давний, пред-
ковѣчний, споконвѣчний.

Незапятнанный, о — незапля-
мований, о.

Незаслуженный, о—незаслуж-
ний, о.

Незатѣйливый, о — нехитрый,
нехитрований, невигадли-
вый, о.

Незаурядный—не аби який.

Незакодищій—незахідний.

Незванный—некликаний.

Нездоровиться—нездужатися.

Нездоровый—слабый, недужий;
шкودливий, вадливий.

Нездоровье—слабость.

Неземной—неземный

Незлobie — незлостивість, не-
злослизість.

Незлбный, о — незлостивый,
незлосливый, о.

Незнакомецъ, -мка — незнайо-
мецъ, -мка.

Незнакомый—незнакомый.

Незнание — невідомість, нез-
наванство.

Незначительный, о — незначи-
ний, о.

Незримый, о—небачний, неба-
чаний, о.

Незрѣлый, неспѣлый—недѣйш-
лий, нестиглий, неспілий.

Незыблемый, о — непохитный,
непорушный, о.

Неизбирательный—невибірний.

Неизбѣжный, о — неминуемый.
конечный, о.

Неизгнательный, о—невибач-
ний, о.

Неизвѣданный, о—незбагнен-
ний, о.

Неизвѣстно — невадно, неві-
домо, незнати.

Неизвѣстность — невідомість,
безвѣсть.

Неизвѣстный—невідомый, без-
вѣстный, незнаний.

Неизгладимый—(о посудѣ, ве-
щи) незарівняний; (о впе-
чатлѣніи) незабутний.

Неизлѣчимый, о—невиліков-
ний, невигойний, незагій-
ний, о.

Неизмѣнный, о—незмінний, о.

Неизмѣняемость—незмінність.

Неизмѣняемый—незмінний.

Неизмѣримо, безмѣрно—нез-
мірно, незміренне, незмі-
рено, незміряно.

Неизмѣримость безмѣр'я, без-
мір, незмірність, неоміръ-
ність.

Неизмѣримый, о—неомірний,
незмѣримый, неміряний, о.

Неизобразимый — незмальов-
ний.

Неизсякаемый—безпереводный,
невичерпный.

Неизъяснимый—неспогаданий,
незясовний.

Неизящный, о—нехупавий, нез-
грабний, о.

Неимущій—немаючий, неза-
сібний, незможний.

Неимѣние—брак, недостача.

Неискренній, о—нещирый; хваль-
шивий, о.

Неискупленный — неспокуту-
ваний.

Неискусный о—немаистерный,
немистецкий, о.

Неисповѣдимый, о—неовідо-
мый, о.

Неисполнение — недоведення
до зрѣбу, невиконання.

Неисполнимый, о—незробний.

Неиспорченность—непопсова-
ність, неіпсованість.

Неиспорченный — непопсова-
ний, неіпсований.

Неисправимый, о—непоправ-
ний, о.

Неисправность, неаккурат-
ность — несправа, не-
справка.

Неисправный, неаккуратный,
—несправный; недбалий.

Неиспытанный — невилробова-
ний.

Неистлѣнный, о—нетлний, о.

Неистово—шалено, скажено.

Неистовство—шаленість, ска-
женість, сказ, лютування.

Неистовствовать — лютувати,
шаленіти, скаженіти.

Неистовый—несамовитый, шалений, сказжений.

Неистомный—невтомный.

Неистошимый—безпереводный, невичерпный.

Неисходимый—непереходный, несхожений.

Неисчерпаемый—невичерпаний, невыводный.

Неисчислимый—незрахований, незліченний.

Неисцелимый о, — невигойный, о.

Нейтральный—нейтральный.

Неказистый—неповидный, непоказный.

Неклассный—неклясовий.

Некленъ, раст. Acer latatiscum—чорноклен, чорнокленок, чорноклина, паклен.

Некогла—ніколи. нема колий.

Некрасивый, о—поганий, негарний, невірний, о.

Некрещеный—нехрещений.

Некрѣпкій, о—неміцний, о.

Некстати—недоречі, недошпету, недоладу, невлад.

Некуда—нема куди, нема де, ніде, нікуди.

Неладный—недоладный.

Нелегкая—мара, чорт.

Нелицеприятный, о—безсторонний, о.

Неловкий—незручний; незграбный; (нескорый) неметкий; (неудобный) недотідний.

Неловко—незручно; ніяко, ніяково.

Неловкость—незручність, незграбність; ніяковість.

Неложный, ■—правдивый, справедливый, о.

Нельзя—неможна, невільно, нільга.

Нелѣница—невід-що, незнать-що, казнащо.

Нелѣпый—недоладный; недоречный, дурный.

Нелюбимый—нелюбий.

Нелюдимка—нелюда, відлюдка.

Нелюдимъ—безлюдень, безлюдько, нелюдько, нелюда.

Нелюдимый—нелюдный, відлюдный.

Немало—чимало.

Немаловажный, о—немалозначный, о.

Немалый, о—чималий, о.

Немедленно—негайно, небавом, необавки.

Немедленный—негайный.

Немилосердный, безжалостный, о—немилосердный, немлостивый, о.

Немилость—неласка.

Немилий—нелюбий.

Неминуемый, ■—неминучий, о.

Немногие—небагато, мало хто.

Немного—трохи, небагато, не вередь, омаль, щось, покус, трошки, мало.

Немогущий—неспособный—неспроможный.

Неможется—нездужается.

Немолчно—без угаву, не вгаваючи.

Немолчный—безугавный, негавальный.

Немочь—нездужати.

Немощь, нездоровье—неміч, слабість; несила (безсиліє).

Немощный—недужий, хирный, хиренный.

Немстительный—беземстный, немстивый.

Немудренный, о—немудрый, о.

Немыслимый, о—неподобный, неможливий, о.

Ненавидѣть—ненавидіти.

Ненавистникъ, ца—ненавистник, ца.

Ненавистный, о—ненавидный, ненависный; обридливый, о.

Ненависть—ненависть; вражда—зависть.

Ненаглядный—любий, дорогой, коханий.

Ненадежный, о—ненадійный, о.

Ненадлежаще—неслушно; неналежно.

Ненадлежащий—неслушный; неналежный.

Ненадобный—непотрібный, непридатный.

Ненадолго—ненадовго.

Ненаказанный—непокараный.

Ненаказуемый—безкарный.

Ненамѣренно—без заміру.

Ненаполненный—несповнений.

Ненапрасный, о—недаремный, о.

Ненарочно—незнарошно, невмисне.

Ненарушимый, о—непорушный, о.

Ненарядный—неошатный.

Ненастный—негодный, непогодный, непогодный, хуртовинный, слітний.

Ненастье — чвиря, слюта, фльора, негода, нетеча.
 Ненасытность — ненапля, ненаість, несит, ненажерність.
 Ненасытный — ненаідний, ненаісний, неситий, ненажерций.
 Неначатый — непочатий.
 Ненормальный — ненормальный; психопать — непригамный.
 Неужно — нетреба, непотрік но.
 Неужный — безпотрібний, непотрібний, непридатний, охалблений.
 Неодуманный, о — неважений, неоміркуваний, нерозважний, о.
 Необезпеченный — назабезпечений.
 Необитаемый — незалюднений, незаселений.
 Необозримый, о — неоглядний, неозорний, неосяжний, о.
 Необоримый — непереможный, неборний.
 Неоснованный, о — безосновний, неогрунтований, о.
 Необразованность — неосвіченість.
 Необразованный — неосвічений.
 Необузданный — нестриманий, непогамований.
 Необученный — неукый.
 Необходимо — треба, необхідно.
 Необходимый, о — необхідний, о.
 Необходимость — негречність, неувчливість, нелюдськсть.
 Необходительный — негречный, неувчливый, нелюдський.
 Необходный, необходной — неохогимый.
 Необъезженный — неїздалий, неукый; конь — неук.
 Необъяснимый, о — нез'ясовний, незрозумілий, о.
 Необъятный — безосяжний, неосяжний, безмежний; незмірний; (недоступный уму) небагненний.
 Необыкновенный, сверхъестественный — несвітний, не світський, незвичайний, надзвичайний.
 Необычайный, о — незвичайний, надзвичайний, о.
 Необычный, о — незвичайний, нещоденний, о.

Необязательный, о — несов'язковий, о.
 Неоглядкою — не озиряючися.
 Неогороженный — обіхідчастий, обіхідчастий.
 Неограниченный, о — неомежний, неомежений, о.
 Неодинаковый, о — неоднаковий, о.
 Неоднократный — тарканистий.
 Неоднократный, о — кількаразовий, о.
 Неоднозначный — тарканистий.
 Неодобрение — нагана, непохвала.
 Неодобрительный, о — наганный, непохвальний, о.
 Неодолимый, о — несорборний, о.
 Неодушевленный — бездушный, неживотний, бездухий.
 Неодѣтый — неодягнений.
 Неожиданно, вдруг — спржогу, нагло, зненацька, знебачи, знебашки, несподівано.
 Неожиданность — несподіванка; несподіваність.
 Неожиданный — несподіваний, несподійний, неспогаданий; наглий, напрасный.
 Неозабоченный — безхлопотный, безжурный.
 Неокончательный, о — неостаточный, о.
 Неоконченный — нескінчений, недоведений до краю, до зроби.
 Неопалимый — неспалений.
 Неопасный, о — безпешный, о.
 Неоперившийся — безперий.
 Неописанный — невимальований.
 Неопикуемый — см. Неописанный.
 Неоплатный — невивплатный.
 Неопомниться — нечувитися, нехаменутися.
 Неоправданный — невивправданий.
 Неопредѣленный, о — невивначений, непевний, невивразий, неясний, о; наклонение — діємєнник.
 Неопредѣлимый — невивзначенный.
 Неопровержимый, о — неспростовный, незаперечный, незбитий, о.
 Неопрятность — нехарність, неохайність, неаљорність, не-

чепурність, (нехлюйність, нехлюйство.

Неопрятный — нехарний, неохайний, неаляурний, нечепурний, нехлюйний; сущ. — нехлюй, нечепура. чечупайда, нечупара, неохая, нетіпанець, -нка; задріпанець, -нка, пелеханець, -нка, затьопанець, -нка, нетіпаха, нетьопуха.

Неопытность — недосвід, недосвідченість.

Неопытный — недосвідний, недосвідчений.

Неорганический — неорганичний.

Неоскопленный — незвалашений, нехалащений, некладений.

Неоскорбительный, о — необразливый, о.

Неослабный, о — пильный, о.

Неосмотрительность, опрометчивость — неопант, ованість, необачність, нерозважність, необачка.

Неосмотрительный (безпечный) — необачний, (опрометчивый) неопантрований.

Неосмысленный — недоумкуватый.

Неосновательный, о — безпідставний, безгрунтовний, о.

Неосторожный, о — неосережний, небережений, о.

Неосудимый — неосудний.

Неосушительный — невисушительный.

Неосуществимый, о — нездійснений, о.

Неосъдбный — неосілий, кочевний.

Неосязаемый — недотиканий.

Неотвергаемый — невідпертий, незбивчий.

Неотвратимый, о — неминуемый, о.

Неотвѣтственный — невідповідальний.

Неотвязный, о — невідчепний, о.

Неотеса — хамула, незграба, хамло, маштула, лобурь, чвалай, фик, флекев, нескреба, мугирь, -ка, мурло, мурмило.

Неотесанный — нетесаний, необструганий; неодукований, неокресаний.

Неоткровенный, ■ — невідвертий, о.

Неоткуда — нізвідкля, нізвідки, нема звідки.

Неотложный, о — пильный, нагальний, негайний, о.

Неотлучный, о — невідступний, невідхідний, о.

Неотмолимый — неспокутований.

Неотмѣняемый — невідмінний.

Неотрадный — нерадісний.

Неотразимый — невідбійний; неодкидний.

Неотрицаемый — незаперечний.

Неотступный, о — невідхідний, о.

Неотчуждаемый — невіддаваний.

Неотъемлемый — невідбрий.

Неофит — неофит; новокрещенный — новокрещенець.

Неохота — нехить.

Неохотно — неохоче.

Неоцененный — неоцінений; (по достоинству) — неошанований.

Неоценимый, безцінный — неоцінний; неоцінний.

Неочередной — безчережний, неурядний.

Неощутительный, о — нечутливый; непокітний, о.

Непарный — непаристий; -ные волю, сапоги — роспарки, роспари.

Непартийный — безсторонний.

Непромокаемый — водошільний.

Непроницаемый — непропускний.

Непросвѣщенный — неосвітний, неосвічений, темний.

Непростимый — непростенний.

Непростительный, о — невибачний, непростачний.

Непростыши — непростиглий, неохололий.

Непроходимый — непрохідний.

Непрочный, о — нетривалий, немісний, о.

Непроѣздный — непереїздний.

Непугливый — неляклий.

Непустой, — непорожній.

Непьющий — непитуший.

Непахнущий — бездухий.

Непереводимый, о — неперекладний, о.

Непереходящий — неперехідний.

Неплавкий — нетопкий.

Неплатеж — неплата.

Неплательщик, -ца — неплатник, ця.

Неплодие — неплідність; неродючість.

Неплодный, бесплодный—неплідний, неродючий.

Неплодородный—неродючий.

Неплотный, о—нещільний, о.

Неплотой, довольно хороший—незгірший.

Непобѣдимый—незв'язаний, непереможний, необорный.

Неповинный—безвинный.

Неповиновение—неслух'яність, неслухняність.

Неповоротливый—макулуватий, товбуватий, бамбулуватий, хамулуватий, неокорверный, неокорверный, немный, неворотный, завалый, заглемеший, заважуватий, нестелепуватий, розсуканный, вайлуватий, міхуватий, лемішкуватий, незграбный, лемехуватий; сущ. хамула, товба, бамбула, нестелепа, торопа, розсолода, вайло, мамула, лемеха, лемішка.

Неповрежденный—непошкодженный, неущкоджений.

Непогода, ненастье—негода, чвирия, фльора, халепа.

Непогрѣшимый, о—безгршный; непомилкий, о.

Неподалеку—невдалеку, неподалець, близько.

Неподатливый—непідхильний, завзятий, упертий.

Неподатной—неподаткований.

Неподвижный, о—неповорухный, нерушный, непорухный, нерухомый, недвижный, недвижений, о.

Неподвѣдомственный—непідлеглий, невідвладный, невідзарядный.

Неподдѣльный, о—притаманный, сутий, широкий, о.

Неподкупный—непідкупный.

Неподражаемый, о—ненаследовный, незрівняний, о.

Неподступный, о—неприступный, о.

Неподходящий—непідхожий, негодящий.

Неподчиненный—непідлеглий, невідвладный.

Непозволительный, о—недозволенный, о.

Непокаянный—непокутуемый.

Непокойный—непокійный.

Непоколебимый, о—непохитный, непохильный, о.

Непокорность—непідхильність, непокірливість.

Непокорный, о—непокірливый, непідхильный, о.

Неполно—неповно.

Неполнота—неповнеча.

Неполный, о—неповный, о.

Непомѣрно—надміру, немірно.

Непомѣрный—немірний, надмірний.

Непонимание—нетям, нетяма, нерозуміння.

Непонятливость—безтямність, нетямність, нетямучість, безглуздя.

Непонятливый, о—безтямный, нетямный, нетямучий, безглуздявий, о.

Непонятный, о—незрозумілий, о.

Непоправимый, о—непоправный, о.

Непорочный—чистый, безвадный.

Непорядочный—неладный, неладен, непорядный; безпутный, безстатечный.

Непосильный, о—надсильный, о.

Непослушание—непослух, неслухняність.

Непослушный—неслухняный; (человѣкъ)—неслух.

Непоследовательность—непоследовеність.

Неследовательный, о—непоследованный, о.

Непосредственность—безпосередність.

Непосредственный, о—безпосредный, о.

Непостижимый, о—незбагненый, невідомый, о.

Непостоянный—несталый, нестановный, нестатечный, перепадистый.

Непостоянство—несталість, перепадистість, нестатечність.

Непосыдаемый, о неганабный, о.

Непосѣда—швендя, побігайка, побігуця.

Непосѣдливый—непосидющий, непосидячий, похожалый, невисидючий.

Непотерянный—незагублений, неутраченный.

Непотопляемый—невтонный, невтопный.

Непотребникъ, -ца—бахур, бахурь, бахурка.

Непотребство—бахурство, роспуста.

Непохвальный, о — нехвальный, о.

Непочемъ—байдуже, ні гадки.

Непочтеніе, неуваженіе — неповага.

Непочтительный, о—неповажливый, о.

Неправда—неправда.

Неправдивый—криводушный.

Неправдоподобный, о—неймовірний, о, неподібний до правди.

Неправедный — неоправдний.

Неправотѣріе—безувѣрство.

Неправосудіе, беззаконіе—неправість.

Неправосудный—неправий.

Неправота—вина.

Непредвидѣнный—см. непредусмотрѣнный.

Непредусмотрительный, о—неопантований, необачний, о.

Непредусмотрѣнный — несподіваний, незавбачаний.

Непреклонный, о — непохильный, непохитный, незломный, о.

Непреложный, о—неперерічний; неодмінний, о.

Непремѣнно—конче, конечно, доконче, доконечне, нейминуй.

Непремѣнный—безпремінний, доконечный, неодмінний.

Непресодолимый, о—непереможный, необорный, о.

Непререкаемый—неперерічний, безсуперечный.

Непрерывно — безперестанку, без упины, без угаву, поспіль.

Непривлекательный — непризбавливый, непринадний; некрасивый—ніцендний.

Непривыкшій—незвиклий.

Непривычка—незвичка.

Непривычный, о—незвичный, о.

Непривѣтливый—непривітний.

Непригодный — непридатный, неспособный, негодящий.

Непригоже — негоже, не годиться.

Непригожій — негожий, негарний.

Неприкосновенность—недотор-

каність, недотиканість; непоружність.

Неприличіе—негрєчність, незвичайність.

Неприлично, нехорошо — негоже, неподоба, не до звичаю.

Неприличный—непристойный, неподобный, безличный, сороміцький.

Непримиримость—непримирєність.

Непримиримый, — непримирєний, о.

Непримѣнимый, о—непристосованный, о.

Непринужденный, о—невимушений, непримусовый, о.

Непринятіе—неприняття.

Непристойный — сороміцький, стидкий.

Неприступный — невідступный; гордый—мисливый.

Неприсутственный — неприсутній, святковий.

Непритворный, о—щирый, о.

Неприхотливый, о—невибагливый, непередливый, о.

Непричастный — непричетный.

Непричесанный — нечесаний; сущ.—нечоса.

Непріємлемый, о — непринятый, о.

Непріязненный, о — непріязный, о.

Непріязнь, враждебность—завязток, непріязнь.

Непріятель, -ница — непріятель, -ка.

Непріятельскій—ворожий.

Непріятно-непріємно, прикро.

Непріятный непріємный, прикрий; нелюбий.

Непріятность — долегливість.

Непробудный — безпробудный, безпроспінный; мертвый.

Непроглядный, о—безпросвітний, о.

Непродолжительный, о—недовготный, недовготчасный, о.

Непрозрачный, о — непрозорый, о.

Непроизводительность—непродукційність.

Непроизводительный, о—непродукційный; марный, даремный, о.

Непроизвольный, о—мимовільный, о.

Непрочазный — непролазный,

непрохідний, неспротивний,
недоговний
Нерабочій, прилагат.—неробі
тний; гулящий.
Неравенство—нерівність.
Неравно—бува.
Неравносторонній — нерівно-
бічний.
Неравный — нерівний; неодна-
ковий.
Нерадивець, ца — недбалець,
недбайлиця, недбайличок,
недбалиця, недбаха, нед-
бальниця, неглядки.
Нерадивость—недбалість, нед-
балство, недбання, недбай-
ливість.
Нерадипый — недбайлий, нед-
байливий.
Нерадїііе, пренебреженіе—за-
нехання.
Нерадїть—недбати, занехати.
Неразборчивый, о — нерозбір-
ний; нечитальний, невираз-
ний, о.
Неразвившийся — нерозвитий.
Неразвитой—нерозвинений.
Неразвязный — соромливий,
несміливий.
Неразгаданный—невідгаданий.
Неразговорчивый—неговіркий,
немовний, маломовний, не-
балакущий, небакаливий.
Нераздільний, о — неподіль-
ний; неподілений, спіль-
ний, о.
Неразлучный, о — нерозлуч-
ний, о.
Неразміный — нерозмінний.
Неразрушимый — незруйно-
вий.
Неразынный, о — нерозри-
зний, о.
Неразрїимый, о — нерозвя-
зальний, о.
Неразсудительный—нерозваж-
ний, нерасудный, о.
Неразуміе — недорозум, неро-
зум, нетян.
Неразумный, о—нерозумний, о.
Нераскаявшийся — неприкая-
ний.
Нераскаянный—запеклий.
Нерасположеніе—незичливість,
неприхильність.
Нерасположенный — незичли-
вий, неприхильний; неох-
чий до.
Нераспорядительный — нерес-

порядний.
Нерастворимый, ■ — нероспус-
кальний, о.
Нерасторопный — потикуватий,
немоторний, неметкий.
Нерасчетливый, ■ — безрахуб-
ний, неощадний; необач-
ний, о.
Нерачительный, о — недбайлий,
недбайливий, о.
Нервный, о—нервовий, о.
Неробкий—небоязкий, неляк-
ливий.
Неровно—нерівно.
Неровный—нерівний; (покры-
тый бугорками)—струпува-
тий.
Неровня—нерівня.
Нерукотворенный — неруко-
творний.
Нерушимый, о—непорушний, о.
Нерѣдко — почасти.
Нерѣшимость—вагання.
Нерѣшимый—нерозв'язний.
Нерѣшительность — вагання;
нерішучість.
Нерѣшительный—нерішучий.
Неряха — негіпанець, -нка, -ха,
підтіпанець, -нка, -ха, задрі-
панець, -нка, зателепа, за-
телепанка, нечепура, нечу-
пара, захийдаха, нечупайда,
неохайник, ца, неохая, нех-
люя, шмондя, коструб, драм-
ба.
Неряшливый, о — зателепку-
ватий, зателепуватий, не-
чупарний, тирхатий, нех-
люйний, о.
Несбыточный—незбутний, хи-
мерний.
Несвареніе (желудка)—нестра-
вність.
Несваримый, неудобоваримый
— нестравний.
Несвободный—невільний.
Несвоевременно — невчасно,
не на часі, не ■ час, без-
часу.
Несвоевременный—невчасний,
неслушний.
Несвойственный, о—невласти-
вий, о.
Несвѣдущий — нетямущий; (че-
ловѣкъ) нероззнака.
Несвязный—недоладний.
Несглаживаемый (отъ сглазу)
— неаріклизий, неврочли-
вий.

Несговорчивый—упертий, завзятий, тугий.

Несгораемый—неспаленний.

Несгибаемый—негнучкий.

Несдержанный — слабкий на вторі, нестриманий.

Несение—несіння.

Несердитый—негнівливий.

Несильный — недужий, неміцний.

Несказанный, невыразимый — незмовлений.

Нескладный, неуклюжий—недоладний, розсуканий.

Несклоняемый, грам.—невідмінний.

Нескончаемый—нескінченний, непереробний.

Нескоро, кропотливо—марудно, загайно, нешвидко.

Нескорый, о — неспрудкий, нешвидкий, нехуткий, о.

Нескрытый—неплюхий.

Нескрываемый—неприхований.

Не сладко! — не медяно!

Неслышанный, о — нечуваний, о.

Неслышный, о — нечутний, о.

Несмотря на — неважаючи на.

Несмыслящий, непонимающий — нестямущий.

Несмѣлый, о — неслиливий, о.

Несмѣяемость — незмінність.

Несмѣяемый — незмінний.

Несмѣтно, безъ счету — незліченно, незлічено.

Несмѣтный — незлічений.

Несносный, о — охаблений, нестерпучий, о.

Несоблюдение — незаховання, недодержання.

Не совершенно — не цілком.

Несовершеннолѣтний — недолатний, неповнолітний, малолітний.

Несовершенный, о — недоконаний; нецілковитий, о.

Несовмѣстимый, о — невимістний, о.

Несовмѣстный — несумісний.

Несогласие — незгода; разладъ — незлагода, розрада, свара, нелагода, супереча, безладдя, безлад.

Несогласно — незгідно.

Несогласный, о — незгідний; неладний, різноголосий, о.

Несознательно, безсознательно — нестямки, невідомо.

Несознательный — невідомий.

Несонзѣримый, а — незмірний, о.

Несокрушимый, о — незломний, о.

Несомнѣнный, о — безперечний, безсумнівний, о; (испытанный довіряний).

Несообразительность — безтямність.

Несообразительный — безтямний, невторопний, неспритний, нестямкий.

Несообразный, о — неподобний, о.

Несообщительный, непривѣтливый — огурний.

Несоответственный, о — невідповідний, о.

Несоразмѣрный, о — непомірний, о.

Несостоятельность — неспромога, неспроможність.

Несостоятельный — неспроможний, невивплатний, немогущий.

Несострадательный — безжалісливий, нежалісливий.

Несподручный, о — незручний, о.

Неспокойный — невомонний, непокійний.

Неспорый (о работѣ) — неспірний.

Неспособный — безкебетний, незугарний, невданий, нездольний, неугарний, нездбвий, нездатний, нестіпний, сущ. — недотега, невдалиця, невдаха, невдалюга.

Несправедливо — несправедливо, напрасно, неправдиво, неслухно, неправо, кривдиво.

Несправедливый — несправедливий, неправдивий, неправий, напрасний, кривдивий.

Неспѣлый — недійшлий; нестиглый.

Неспѣха — полегом, повагом, помалу.

Несравненно — незрівняно; непомѣрно — невзаміру.

Несравненный — незрівняний.

Нестарательный, о — небалий, о.

Нестерпимый, о — нестерпучий, нестерпучий, нестерпний, о.

Нести — нести; ся — нестися (о птицахъ); гнати, летіти; плунути, линуту.

Нестоль, нестолько — нестак.

Нестоючий—безвартний.
 Нестрессовой — нешиковий, не-
 шереговий; невойовий.
 Нестройно, несогласно — нез-
 годно, не в лад.
 Нестройный — незгодний; без-
 ладний.
 Несудоходный—неплавний, не-
 плавбовий, ненавигацийний.
 Несуразица—неподобість.
 Несуразный—неподобний.
 Несущественный, о — несуть-
 овий, о.
 Несходный (непохожий)—непо-
 добний на, неоднаковий з,
 той, що не скидається на,
 несхожий з; (о цѣнѣ) висо-
 кий.
 Несчастье—безщастя, нещастя,
 безділля, бездолля, безта-
 лання, неталан, упад, ха-
 лепя, безгоп'я, напасть.
 Несчастный — нещасний, без-
 таланний, безщасний, без-
 дольний, бездільний; сущ.
 —нещасник, -ця, безталан-
 ник, -ця, бездолжник, -ця, бі-
 долаха, бідаха, сердега.
 Несчетный, о—незлічений, не-
 зрахований, о.
 Несъдобный—неістивний.
 Нетвердый, о—нетвердый, о.
 Нетель—ялівка.
 Нетерпимый, о — нетолерант-
 ний, о.
 Нетерпѣливый, о — нетерпли-
 чий, о.
 Нетерпѣніе—нетерпій, нетер-
 плячка.
 Нетлѣнный, о—нетліний, о.
 Нетождественный — нетотож-
 ний.
 Нетопись, зоол. — чепиргач,
 пиргач, лилик, ночница,
 кажан.
 Неторопливый, о — неметкий,
 несквални, тихоплавний, о.
 Нетрезвый, о—нетверезий, о.
 Нетронутый—незайманий, не-
 початий, цілинний.
 Нетрудовой—нетружений.
 Неуваженіе—неповага, зневага.
 Неуважительный — неповаж-
 ливий; малозначний, мало-
 важний.
 Неувѣренность, сомнѣніе—не-
 певність.
 Неувядаемый—неоцвітний.
 Неугасимый—непогасний.
 Неугодный—недогодний, нев-

годний; неугодивший, сущ.
 —невгожай.
 Неугомонность—безугавність,
 неугомонність.
 Неугомонный—безугавний, не-
 угомонний.
 Неудаться—схибити.
 Неудача — невдача, нелагода,
 неталан.
 Неудачникъ, -ца—безталанник,
 -ця, безщасник, -ця, не-
 вдаха.
 Неудачный, о — невдалий, не-
 вдатний, о.
 Неудержимый—неприпинний,
 невамовний.
 Неудивительный, о — недив-
 ний, о.
 Неудобный, о — невідгідний, о.
 Неудобоваримый—нестравний.
 Неудобоисполнимый — невико-
 нальний.
 Неудобопонятный — незрозумі-
 лий.
 Неудобоприложимый — непри-
 тупний.
 Неудобопроизносимый, трудно-
 произносимый—невиворот-
 ний.
 Неудобство—непридоба, неві-
 годя, недогода.
 Неудовлетвореніе — незадово-
 лення.
 Неудовлетворительный—неза-
 довольчий.
 Неудовлетворяющий, неуго-
 дный—недогодний.
 Неудовольствие — незадово-
 лення; прикрість.
 Неужели, развѣ — неуже, чи-
 вжеж, неке.
 Неуживчивый, сварливый —
 незлагідний.
 Неузнаваемый—невпізнаний.
 Неукатанный (о дорогѣ) — за-
 биваний, невторований.
 Неуклонно — нехибне, неух-
 ильно.
 Неуклонный—нехибний, непо-
 хитний, неухильний.
 Неуклончивый—неухильний.
 Неуклюжий—мамулуватий, ле-
 мішкуватий, хамулуватий,
 незграбний; хамула, хамло,
 розсолота, чвалай.
 Неукоснительный, о — невід-
 гальний, нагальний, негай-
 ний, о.
 Неукротимый — непогамовний,
 невихомирний.

Неулаженный — невлаждований.
 Неуловимый — неспійманий.
 Неумирающий, бессмертный —
 невимірущий, невимірака,
 невимірайко.

Неумойка — невимивака.
 Неумолимый — неублаганий.
 Неумолкный, о — неумовчний, о.
 Неумытый — невимиваний, невимивака.

Неумышленный, о — невимісний, о.

Неумѣлый — недотепный, безкебетный; ни къ чему неспособный, сущ. — нестула.

Неумѣние — невиння.

Неумѣренность — непомірність, непоміркованість; излишество — надуживання.

Неумѣренный, о — непоміркований, непомірний, о.

Неумѣстный — недоречный, недоладный.

Неуплата — несплач.

Неупотребительный — неживаний.

Неупотребление — неживанья.

Неурожай — недорід, нерод, неврод.

Неурожайный — недорідний, невродный.

Неурочный — невинзначений; незагаданий.

Неурядица — безладья, безлад.

Неуслужливый, о — неуслужный, непослужный, нездливый, нездільний, о.

Неустанный — безугинный; неугомонный — неугавучий, неугавущий, неугавный.

Неустойка — неміра, недодержка.

Неустойчивый — перекидистый, кантовный, хитливый, хитанный, хибкий; нестановкий.

Неустрашимый, о — небаязкий, о.

Неустройство — безладья.

Неуступчивый, упрямый — затинчивый, затинчливый, пенякуватый, закатованный, завязатый.

Неусыпный, бдительный — неспілющий.

Неутомимый, о — неугамоваый, о.

Неутолимый — неугомный, неугомливый.

Неуѣдный — нерозважний.

Неученый — неучения.

Неучтивый, о — нечесный, негречный, о.

Неучь — неук.

Неуязвимый — невроненый, невразливый.

Нефритъ — запаління пірок.

Нефтеносное (мѣсто) — ролище.

Нефтеносный — нафтодайный.

Нефтепромышленность — нафтопромисловість, нафтарство.

Нефть — нафта, ропа.

Нефтяной — нафтовий.

Нехваленый — нехвалитный.

Не хватать, не доставать времени — ніколитися.

Нехозяйственный — негосподарный.

Нехорошій — недобрий.

Нехорошо — недобре, погано, зле; негоже.

Нехотѣние — нехить.

Нехотя — нехотячи, нехотя; невинисне.

Нецвѣтущий, безъ цвѣтовъ — нецвѣчений.

Нецѣлесообразный, о — недоцільний, о.

Нецѣнный — безцінний, безвартный.

Нечаянный — незнарошный, несподіваний.

Нечеловѣческий — нелюдський; безчеловѣчный — нелюдяный.

Нечестивецъ, вица — незбожник, ця.

Нечестивый, о — незбожний, о.

Нечестный, о — нечесный, о.

Нечеткий, о — нечитальний, о.

Нечетный — непаристый.

Нечетъ — лишка.

Нечисто — нечисто.

Нечистоплотный, о — тирхатый, зателепкуватый, нечуларный, нехлюйный, неохайный, нехарный, о.

Нечистота — нечистість, нечисть; неопрятность — нехарь; въ волѣ-мутъ.

Нечистый — нечистый; нечепурный; на руку халовитный, хапкий, хваткий; (духъ) — мольфар, морок, морока.

Нечувствительный — нечулий; непомітний.

Нешто — хіба.

Нешадно — безощадно.

Неявка — неспоказання; нестанья (въ судъ).

Неявственный — неясный, невидимый.

Неядовитый — нетрутный, неотрутный.

Неясный, неотчетливый, — невыразный, о.

Нива — нива.

Нивелировать — нивелювати.

Нивелирь — шмига.

Нивѣсть — не знати, бо-зна, хто його зна; дуже, немірно.

Нигдѣ — ніде.

Нигелла, раст. *Nigella sativa* — чорнушка.

Ни-гу-гу! — ничирк! ані телень!

Нижайше — найнижче.

Нижайший — найнижчий.

Ниже, нар. — нижче; під; прилаг. — нижчий, а, е.

Нижеизложенный — нижчезгаданий.

Нижеименованный — нижченазваний.

Нижеозначенный — нижчевизначений.

Нижеописавшийся — нижчепідписаний.

Нижеприведенный — нижченаведений.

Нижеказанный — нижчезказаний.

Нижеслѣдующій — наступний.

Нижеупомянутый — нижчезгаданий.

Нижникъ — спідняк.

Нижній — долишній (внизу лежачий); спідній (під ніжомъ); низовий (расположенный ниже по течению річки).

Низать — силати.

Низвергать, — гнуть — скидати, скинути.

Низвержение — скидання.

Низводить, — вести — спускати, — стити.

Низка — лучка, полузка, сталька, сталка, слянка, ланка.

Низкій — низький, невисокий, нищий, підлий, нікчемний; (коротконогий, толстый) прикадкуватий, присадистий, присадкуватий.

Низкопоклонникъ — ницак, похлібець, підлабузник.

Низкопоклонничать — шапкувати, ницювати, підлабузюватися.

Низкопоклонный — шалковитий, нищий.

Низкопробный — безвартний.

Низкорослый — низькорослий.

Низлагать, ложить — скидати, — нути.

Низложение — скидання, скинення.

Низменность — низовина, низьходіл, поділ, уложина, низина, пониззя.

Низменный (о землѣ) — припадливий, низький; (инетинкть, напр.) — нищий.

Низовье, понизовье — пониззя.

Низость — низькість; підлота.

Низринуть — звалити, скинути.

Низушка (нижн. корка хлѣба) — підспідок.

Низший — низчий.

Низь — діл, спід.

Никакой — жадний.

Никакъ — ніякъ.

Никнуть — хилитися, схилитися.

Никогда — ніколи, зроду, до віку, повік, зроду-віку.

Никоним образом — жадним способом, жадною мірою.

Никто — ніхто.

Никуда — нікуди, ніде; ні на що, ні до чого.

Нимало — ні трохи, ні трішки.

Ниоткуда — нізвідки.

Нипочемъ — ані гадки, байдуже.

Нисколько — нічого, ані трохи.

Ниспадать, — спастъ — спадати, спасти.

Ниспадение — спад.

Ниспослание — приписування.

Ниспосылать, — слать — приписувати, припослати.

Ниспровергать, — вергнуть — перевертати, — рнути.

Ниспровержение — переверт, перевертання.

Нисходит, — зойти — припосходити, — зійти.

Нисходящий — зступний, сходивий.

Нисхождение — припосхід.

Нисшествіе — зступлення.

Нитевидный — ниткуватий.

Нитка — нитка; мвож. — ниття, нить; вышивальныя — заполюч, модря.

Ниточникъ, — ца — нитар, — ка, нитар, — ка.

Нить — нитка.

Нитяный — нитковий.

Ниць — ниць.

Ничкомъ — ницьма, ниць.

Ничто—ніщо; невіщо; нівець.
 Ничтожество—нікчемність, ни-
 цість.
 Ничтожность — нікчемність;
 марність.
 Ничтожный — нікчемний; ни-
 ций, хирний; незначний,
 малезний.
 Ничуть—ані крішки, ані гич,
 нічого.
 Ниша—фрамуга.
 Нищать — убожити, злидніти,
 мізерніти.
 Нищая—жебракка, баба, про-
 хачка, старчиха.
 Нищенка—см. нищая.
 Нищенски—злиденно.
 Нищенскій—старчачий, же-
 брачній; злиденний.
 Нищенство харпацтво, жебри.
 жебрацтво, старцювання.
 Нишета—злидні, худорба, зли-
 дарство.
 Нищие—старчота.
 Нищий—харпак, харлай, хар-
 лак, харлань, лигирь, тор-
 бограс, прохач, старець,
 жебрак, нишунь.
 Но—але, та, аж, а.
 Новенькая, новичекъ (ж. р.)
 —новобранка.
 Новенькій—новенький.
 Новехонекъ—новісінький.
 Новизна—новинсча.
 Новина—новина.
 Новичекъ—новак, первак.
 Новобраецъ—некрут, ново-
 бранецъ.
 Новобрачный—молодий, моло-
 дан, новоженецъ.
 Нововведеніе—новина.
 Нововступивший—новопристан-
 ний.
 Новогодній—новорічний.
 Новое (вообще)—новина.
 Новоизбранный — нововибра-
 нний.
 Новозаѣтний—новозаконний.
 Новоизданный—дововиданий.
 Новоизобрѣтенный — новови-
 найдений.
 Новолуніе—(молодой мѣсяць)
 —молодик, новак, нів.
 Новомодный—новомодвій.
 Новообразовавшийся — ново-
 повсталый.
 Новобразованный—новоутво-
 рений, новосформований.
 Новооткрытый — новоодчине-
 ний, новозаснований.

Новопоселенець—осадчий.
 Новопріѣзжій — новоприбулий.
 Новорожденный—нарожденецъ.
 Новоселье—ухідчини, уходини;
 (поселеніе) новоселища.
 Новость—новина.
 Новый—новий, новітній.
 Новь—новина, цілина, цілиця,
 цілак.
 Новѣйшій—найновіший.
 Нога—нога.
 Ноготки, раст. *Calendula offici-
 nalis*—нагідки.
 Ноготок—нігтик; раст. *Adonis
vernails*—горницвіт.
 Ноготь—нігть, пгнність.
 Ногтевой—нігтьовий.
 Ногтоѣда, мед.—загнітиця.
 Ножевка—пилка.
 Ножевщикъ—н. жар.
 Ножикъ—ножник; перочин.-ци-
 зорик, складной—чепелик.
 Ножище—ножака.
 Ножка—ніжка, у стола—дибка.
 Ножницы—ножиці.
 Ножной—ножаний, ноженный.
 Ножны — піхви.
 Ножъ—ніж; (складной) чепе-
 лик, чепеля, чепілик, скла-
 даник; большой — колодач,
 колодій; карман.—забигаць;
 для сѣченія капусты—косак;
 для обрѣз. копытъ—зати-
 нач.
 Ноздреватый, пористый—ніз-
 друпатий, діркуватий, дір-
 чаний, макухуватий, подір-
 куватий.
 Ноздря—ніздра.
 Ноздряной—ніздровий.
 Номеръ—число.
 Нонче—ниньки.
 Нора—нора, скота.
 Норка, зоол. *Mustela lutreola*
 —нурка, нірка.
 Нористый—скотуватий.
 Норовить—цахати, гнути, схи-
 ляти.
 Норовъ—норов.
 Норекъ, зоол. *Mustela hivalis*
 —ласка, ласиця.
 Носатикъ, насѣк. — шашлак,
 свинка, носай, довгоносик.
 Носатый—носатий; (человѣкъ)
 —носач.
 Носилки—носили, ноші; для
 умершихъ—мари.
 Носильный—носильний.
 Носильщикъ—носій, носиль-
 ник, носак, тягун.

Носить—носити, двигати; (тас-
кати одяжку)—тягати.

Носиться—носитися: рѣять.
-буяти, ширити; (о слухахъ)
ходити; (проноситься) пере-
ходити, перейти.

Носки—шкарпетки, карпітки.

Носкій—міцний.

Носовой—носовой.

Носокъ—носик; (сапога)-но-
сак; обуви-носок, перед.

Носорогъ, носѣкъ.—одноріг.

Носъ—ніс; (корабля) пика, пе-
ред; (у птицъ) дзьоб.

Нота—нота.

Нотаріусъ—нотарь.

Ночевать—ночлігувати, ночу-
вати.

Ночевка—ночівля.

Ночлегъ—ночівля.

Ночлежникъ—ночліжанин, но-
чліжник.

Ночная бабочка—нетля, поте-
мряк.

Ночникъ—каганецъ.

Ночной—нічний; (сторожъ)—сту-
каръ.

Ночнянка, Phalaena—смертка.

Ночь—ніч

Ночью—уночі.

Ношение, носка—носіння.

Ноябрскій—грудневий.

Ноябрь—грудень.

Нравиться—подобатися, при-
падати до вподоби; подо-
бати що.

Нравный—норовистий.

Нравоописание—побутопис.

Нравоописательный—побуто-
вий.

Нравоучение—мораль.

Нравоучитель—моралист.

Нравоучительный—навчаль-
ний.

Нравственный—моральний.

Нравъ—норов, натура, вдача.

Нравящийся—уподобний, спо-
добний.

Ну—ну; отож.

Нужда (якобходимость)—надо-
ба, потреба; (недостатокъ)
нестаток.

Нуждаться (въ комъ, чемъ)—
потребувати (кого, чого).

Нуждающийся (крайне)—нуж-
денний.

Нуже, межд.—та нуж! та нуж
бо! нумо!

Нужникъ—відхідник.

Нужно—треба, тра.

Нужный—трібний, потрібний.

Нука, межд.—ну лишень.

Нукать—нукати.

Нуль—оник.

Нумеровать—числувати, пе-
резначати.

Нумеровка—числування, па-
резначка.

Нумерь—число.

Нутро, внутренность—отріб.

Нынѣ—ниньки, тепер.

Нынѣшній—теперішній.

Нырецъ, пт.—рінець.

Нырокъ, ныря—наввирикки.

Нырокъ, чомга, Podiceps crista-
tus—пірникоза; Mergus albel-
lus—норець.

Нырать, рнуть—поринати, упо-
ринати, поринути, пірнути,
упурнути.

Ныря—нирцем.

Ныть, болѣть—скеміти.

Нытье—скеміння.

Нѣга—пестоші, млость.

Нѣдро—надро, нетро.

Нѣженка—пестун,-ха; ніжно-
тілок.

Нѣжить—пестити, пестувати,
голубити, милувати.

Нѣжникъ, раст. Helianthemum
vulgare—сліпота, нітник.

Нѣжничать—маніжитися, пань-
катися (съ кѣмъ).

Нѣжный—(ласкательный) при-
голубливий, нестивий; (тон-
кій, мягкій) тендітний, де-
лікатний.

Нѣкій—якийсь.

Нѣкогда—колись.

Нѣкоторый—якийсь, певний;
который, деякий.

Нѣкто—хтось.

Нѣмая—німкена.

Нѣмецкий—швабський, ні-
мецький.

Нѣмецъ—німець, німчик, нім-
чак, німчаи, шваб.

Нѣмка—шчабка, німкена.

Нѣмо—німо.

Нѣмой—німий, безмовний, без-
язикий, німтур, німтура,
німань, безріка.

Нѣмота—німота.

Нѣмцы—соб.—німота.

Нѣмье (соб.)—німота

Нѣмѣть—німіти.

Нѣсколько—кілька, скількись,
скількошь, декільки.

Нѣтъ—нема; ні.

Нѣчто—щось; дещо, деяке.

Нюханіе—пахання, нюхання.
 Нюхать, обонять—пахати, нюхати; (табакъ) — табачити; (о животныхъ) нюшити, нюшкувати.
 Нянинь—няньчин.
 Нянька—нянька, пестунка.
 Няньчить — няньчити, пестувати.
 Няньчиться — цяцькуватися, пеститися, цяцькатися, панькатися.
 Няня—нянька.

О.

О, обо, объ, предл.—о, об; про; за, на, з; у.
 Оазись—оаза.
 Оба, объ—обидва, обидві; обоє.
 Обабить—збабити.
 Обабиться—збабіти.
 Обабокъ, грибъ *Boletus scaber* —бабка.
 Обагрять, рить — червонити, почервонити; (кровью) кривавити, скривавити.
 Обалдѣть — ошалѣти, стерятися.
 Обанкротиться — збанкрутувати, збанкрутитися.
 Обасурманиться — побасурманитися.
 Обаяніе—чари, зачаровання.
 Обаятельный, о —чарівливий, чарівний, о.
 Оббивать, оббить — ушмагувати, ушмагатися.
 Оббиваться, отлегать (о пыли, листьяхъ, шелухѣ, напр.) обшугуватися, обшугатися.
 Обваливать, лить, ся — обвалювати, -лити, обсипати, -сипати, завалювати, -лити, западати, -пасти, -ся.
 Обваливать, лять — викачувати, -чати.
 Обвалъ — обвалювання; провалля; (лави́на) сніговина.
 Обваривать, рить — парити, опарити, ошпарити.
 Обвариваться, риться—опарюватися, -ся, опарити, -ся.
 Обварка—опарення.
 Обварной—опарений.
 Обведение — оточення; окреслення.
 Обвертка — обгортання; окла-

динка, обгортка; бот., *Involutum* —окрива.
 Обвертывать, рнуть — обгортати, -рнути.
 Обветшалый — оstarілий, зістарілий.
 Обветшать—зістарітися.
 Обвиваніе, обсырачиваніе — завірчування, усотування, завивання.
 Обвивать, обертывать—усотувати, тати, повивати, -вити, завірчувати, завертати, завивати, -винуты, опочивати, опоеити.
 Обвиненіе—винування, обвина; : ложное—наклеп.
 Обвинитель, -ница — завинтник, -ця, виновальник, -ця, виновач, -ка, обвинник, -ця.
 Обвинительный—винувальний, обвинний.
 Обвиняемый — обвинувачений, звинувачений, обвиненный.
 Обвинять, нить — винувати, завинувати, винуватити, звинуватити, оскаржувати, -жити; (уличать) — доказувати, -зати.
 Обвислый—звислий.
 Обвиться—обвихнутися.
 Обвитый, обмотанный — обви-няний.
 Обводить, -вести — обводити, -вести; (окружать) оточа-ти, -чити; (очерчивать) окресляти, -лити, обрисовувати, -сунати.
 Обводный—обводистый, обвід-ний.
 Обвозить, -везти — обвозити, -везти.
 Обволакивать, -волочь — обво-лѣкати, -лѣкти.
 Обвораживать, -рожить—чару-вати, зачарувати.
 Обворовывать, -рывать — окра-дати, окрасти.
 Обворожение—зачаровання.
 Обворожительный, о — чарів-ливий, о.
 Обвѣвать, -вѣять — овівати, -вѣяти.
 Обвѣнчать—перевінчати, звін-чати, -ся, зв'язати.
 Обвѣнчаться — перевінчатися, зашлюбитися.
 Обвѣсъ—недовага.
 Обаѣтривать, рить — обітрати, -рити.

Обвѣшивать, -сить—недовожа-
вати, -жити.
Обвѣшивать, -шать — обчепля-
ти, -пити.
Обвязывать, -зять — об'язува-
ти, -зати.
Обгаживать, -гадить — паску-
дити, опаскудити, поганити,
упоганити.
Обгладывать, -глодать— обгри-
зати, -гризти.
Обглаживать, -дить — обглажу-
вати, -дити.
Обгонять, -гнать—переганяти, -
гнати, випереджувати, -диги.
Обгорать, -рѣть — обгорати,
-рѣти, опалятися, -литися.
Обгорѣлый — опалений, обго-
рѣлий.
Обгрызать, -зть — обгрязати,
-зти.
Обгрызок—недогрызок.
Обдавать, -дать — обливати,
-лити, обліляти.
Обдаривать, -рить — обдарю-
вати, обдарувати, ударувати.
Обдергивать, -ргать, -рнуть —
обсмикати, -смикати, обсі-
пувати, -пати, обшморгува-
ти, -ргати; обскубувати, -бати.
Обдирало — здирця, драпіка,
дерилюд, дряпѣжник, дря-
піка.
Обдираніе—дряпота, дряпня.
Обдирательство — здирство,
драпѣжництво.
Обдирать, -драть — обшморгу-
вати, обшморгати, обшмор-
гнути, обчірати, обчерти,
обдирати, -дерти; (кору дре-
весн.) оскорувати, лупцати,
облупити.
Обдувало—шахрай, дурисвіт.
Обдувать, -дуть — одмухати,
-хнути; дурити, одурити.
Обдуманый, о — обміркова-
ний, о.
Обдумываніе—обмірковування,
обміркування.
Обдумывать, -мать — обмірко-
увати, -кувати, метику-
вати, зметикувати.
Обдѣланный, оправленный —
опранный.
Обдѣлка — оброблення, опра-
вления, оброба; оправа.
Обдѣлывать, -лать—обробляти,
-бити; опраляти, -вити.
Обдѣлать, -лать — недоделати,
-лити.

Обезглавление — стинання,
кара на горло.
Обезглавливать, -вить — сти-
нати, стяти, зітнути.
Обездоленный, -ная — безща-
сний, -ниця.
Обездолить—знедолити.
Обеззубѣть—збеззубіти.
Обезкураживать, -жить — бен-
тежити, збентежувати, -ити,
мокрим рядом накривати,
-крити.
Обезлюдить—вилюднити.
Обезлюдѣть—вилюдніти, зне-
людити, злюдніти.
Обезлѣсене—ззелісіння.
Обезлѣсить—ззелісити.
Обезображивать, -зять — спот-
ворювати, спотворити, шпе-
тити, пошпетити, ошпе-
тити.
Обезопасить—забезпечити.
Обезоруженіе—роззброєння.
Обезоруживать, -жить — роз-
зброювати, -іти.
Обезпеченіе — безпека, за-
безпечення, запевнення,
зарука.
Обезпечивать, -чить — забезпе-
чити, забезпечати, залев-
няти, -нити.
Обезпокоивать, -коить — турбу-
вати, потурбувати; затур-
бувати, непокоїти, знепо-
коїти.
Обезсиленіе—хляння, ослаба.
Обезсиливать, -лить — знеси-
лювати, -лити, виснажу-
вати, -жити, зв'яляти.
Обезсилѣвать, -лѣть — хляти,
зхляти, хлянути, зхлянути,
підупадати, пасти на силах,
знесилити.
Обезславленный — знеславлен-
ний, безславный.
Обезславливать, -вить — осла-
вляти, ославити, знесла-
влювати, -вити.
Обезсмертить—зажити слави.
Обезумѣть—збожеволіти, зна-
вісітати.
Обезцѣщивать, -цѣтити —
збарелювати, -вити.
Обезцѣщивать, -стить — несла-
вити, знеславити, ганьбити,
зганьбити, уводити, увести
у неславу, збанітувати
Обезьяна—мавпа.
Обезьяничанье — мапузанье.

Обезьяничать—мавпувати.
 Оберегаемый—бережений; (со-
 вѣтомъ)—порадний.
 Оберегательный—охоронний.
 Оберегать, -речь — стерегти;
 устергти, пильнувати, до-
 пильнувати (кого, чего);
 опікуватися (ким, чим).
 Обернуться, успѣть—звинутися.
 Оберточный, наябумага-бібула.
 Обертывать, -рнуть—завивати,
 завиги, загортати, рнути;
 перевертати, -рнути.
 Обжалование—оскарження, за-
 скарження.
 Обжаловать, пожаловаться
 —заскаржити, оскаржити.
 Обживаться, обжиться—ожи-
 ватися, ожитися.
 Обжигание — опікання, випал,
 випалення.
 Обжигательный — випальний,
 до випалу.
 Обжигать, -жечь—опаляти, -ли-
 ти; (руку) упікати, упекти,
 опікати, опекти, опарювати,
 -рити; (кирпичъ, известь)
 випалювати, -лити; (волосы)
 засмалювати, ошмалювати-
 -лити.
 Обжигаться, -жечься — упіка-
 тися, упектисся; опалятися,
 -литися, випалюватися, -ли-
 тися.
 Обжигъ—опалення; опік, опар;
 випал.
 Обжираться, обожраться—об-
 жиратися, -жертисся.
 Обжора—ненажера, прожра,
 бревкало, хавкун, пажера,
 бревко, бревтій, халасун,
 хавдій, халандрусь, паже-
 рач, зажира, жерун, проість,
 жеретій, -я.
 Обжорливый—зажиракуватий,
 пажерливий, ненажерливий,
 хавдійливий обжерливий,
 обжирливий.
 Обжорный (рядъ)—харчодайня.
 Обжорство—ненажир, ненасит,
 проість, прожирь.
 Обзаведенье — статкування;
 статок.
 Обзаводить, -вести, -сь -статку-
 вати, устаткувати, -ся.
 Обзоръ — оглядання; огляд,
 перегляд.
 Обзывать, обозвать—узивати,
 узвати.

Обивать, обить--оббивати, -би-
 ти; вибивати, -бити, висте-
 ляти, -лити; (гвоздями) цвя-
 хувати, вицвяхувати; (до-
 скáми) шалювати, вишалю-
 вати; (обоями) шпалерувати,
 ошпалерувати; (драницею)
 решетувати, вирішетувати;
 —ся обтріпуватися, -патися,
 витератися, -ртися.
 Обивка—оббивина.
 Обида,—образа, шваба, ураза,
 кривда, котора, оскорб,
 оскорбнота.
 Обидно—завкривдно, запно,
 уразливо, кривдно, дотк-
 ливо.
 Обидный—завкривдний, ураз-
 ливий, запный, кривдний,
 доткливий.
 Обидчивый—образливый, враж-
 ливий.
 Обидчикъ, -ца — напасник, -ця.
 Обижать, -дѣть — окривджати,
 окривдити, кривдити, скрив-
 дити, укривдити, закрив-
 дити, покривдити, обра-
 жати, -зити, збиткувати, -ся.
 Обижаться, обидѣться—ура-
 жатися, уразитися, обра-
 жатися, -зитися, кривдува-
 тися, зкривдуватися.
 Обиліе—рясота, ряснота.
 Обильный — рясный; (рыбой)
 рыбний; (птицей) пташний;
 (звѣрями) звірний; (гри-
 бами) грибний; (лѣсами)
 лісний.
 Обиняками—науверти, надо-
 гад, наздогад.
 Обиняки—манівці, підходці.
 Обираю—здириця, драпіка.
 Обирательство — здирство,
 драпіжництво, здирщина.
 Обирать, обобрать—оскубати,
 -бти (перья); обдирати, дер-
 ти; окрапати, окрасти, об-
 голювати, -лити.
 Обитаемый—заселенный; меш-
 кальный.
 Обиталище—оселя, житво, жи-
 тло, домівка.
 Обитатель, льница — краєнин,
 -нка, мешканець, -нка, жи-
 тець, -иця.
 Обитать—жити.
 Обитель—монастирь; оселя.
 Обительскій — монастир-
 ський.

Обиходный—щоденний, повсякденний; потрібний.

Обиходъ, (потребность)—обихідність; (текущ. расходъ) обихідка.

Обкалывать,—колоть—обколювати,—лоти, обрубувати,—бати; обшпилювати,—лоти.

Обкапать—укапати.

Обкапывать,—копать—обкопувати,—лоти.

Обкармливать,—кормить—обгодоувати,—дувати.

Обкарнать—обчикрижити.

Обкачивать,—тать—об'їжджати,—дти (повозку, дрожки); обкачувати,—чати.

Обкачивать,—катить — обливать,—лоти.

Обкладывать, обложить—обкладати,—класти, пообкладати; обмошувати, обмостити; обгортати,—рнути; накладати,—класти (налогъ); обшивати, обшити.

Обклеивать, клеить — облипять,—лоти.

Обковыривать, отбивать (обмаку) — облупувати, обколуپувати.

Обколачивать,—колотить — оббивати,—бити.

Обкрадывать,—красть — окрадати, окрасти; (понемногу) — підкрадати, красти.

Обкуривать,—рить—окуривати,—рити.

Обкусывать,—сать — обкушувати,—сити.

Облава—облава, оплава.

Облагать,—ложить—обкладати,—класти; накладати,—ложити (налогъ); оточати,—чити, облягати,—гти, обступати,—пити; (податью) оподаткувати, обмити.

Облагодѣтельствовать — удобродіиити.

Облагороженіе — ушляхетненія.

Облагороживать,—дить—ушляхетняти,—нити.

Облагороживаться — шляхетнити.

Обладаніе—посідання (чого), володіння (чим).

Обладатель,—ница — володарь, рыка, державець,—виця, владар,—рка, посідач,—чка.

Облаживать,—зять — выдажувати,—вылазити.

Облака—хмари, памеги; (лазурь небесн.) оболочки; (облако дыму, пыли)—курище

Обламывать,—ломать,—ломить—обламувати,—мати; ламати, розламати, поламати, обтроштити; (оборвать) обчухраги, обчимхати, обчемсати.

Облапа, раст. Asarum europaicum—копитень, копитець.

Облапить—обхопити.

Облапошивать,—шить—обдуривати,—рати.

Обласкать—обмилувати.

Областной—краевий, крайовий.

Область—край.

Облатка—облатка.

Облаточный—облатковый.

Облачать,—чить—опаратувати, з'опаратувати.

Облачение (священническое) — опарати.

Облачко — хмарка; (бѣлая) — помолодки.

Облачный—хмарный; хмаровий.

Облегать,—лечь—оточати,—чити, огортати,—рнути; облягати,—гти.

Облегчать,—чить — улегчати,—чити, злехштити, пільгувати, упільгувати, відволужувати,—ложити.

Облегчение—полегкість, улегкість, улегшення, попуст, попуск; (душевное) відволога, відволода, відлига.

Облегчительный — пільговий, полегкий.

Обледенѣлый — обмерзлый, окрижнѣлый.

Обледенѣть — обмерзати, окрижнѣти.

Облекать,—лечь—одягати,—гти, окривати,—крити.

Облетать, тѣть — облітати,—летіти,—линити, вилітати; опадати, опасти, обсипатися,—сипатися.

Обливание—обливания.

Обливать, облить—уливати,—улити, обливати,—лити, переливати,—лити; (кровью) об'юштити.

Обливаться,—литься — уливатися,—улитися; слезами—засльозитися.

Обливина — обпол.
 Облизывать, -зять — облизувати, -зати.
 Обликъ — обличчя, вид, тварь.
 Облинять — полиняти.
 Облипать, -пнуть — залипати, залипнути, обляпати, липти.
 Облицевать — облицювати.
 Обличать, -чить — виявляти, виявити кого, виказувати, виказати на кого.
 Обличение — вияв, виявлення, виказ, виказування.
 Обличитель, -ница — виявник, -ця, виказчик, -ця.
 Обличительный — виявний, виказливий.
 Облобызать — поцілувати.
 Обложка (книги) — окладка, обгортка.
 Облокачиваться, - котиться — спиратися, спертися ліктями.
 Обломокъ — уламок, зломок, (сухой вѣтчи) оскомелок.
 Облупать, -пить — обколупувати, -пати, полупати; обдирати, -дерги.
 Облучекъ — полудрабок.
 Облыжный, о — брехливий, о.
 Облысѣлый — вилисїлий.
 Оолысѣть — вилисїти.
 Облѣзать, -лѣзть — облізати, -лізти; випадати, -пасти.
 Облѣзлый — облізлий.
 Облѣниться — заледасїти, оледасїти, зледасїти, розледасїти, рзлїнуватися.
 Облѣплять, -пить — обліпляти, -пити; обступати, -пити, обсїдати, -сїсти.
 Облюбовывать, -бовать — любити, улюбувати.
 Обмазка — обмащення, мастиння, ошмарування.
 Обмазывать, -мазать — умащувати, умастити, обмащувати, -стити, ошмаровувати, -рувати.
 Обмакивать, -мокнуть — умочати, умочити.
 Обмалывать, -молоть — обмелювати, молотити; молоти, змолоти.
 Обманный, о — підступний, о.
 Обмануться — ошанутися, помилитися, омититися.
 Обманчивый — підрадливий, оманний, манливий, о.

Обманщикъ, -ца — хараман, -ка, ошуканець, -ка, ошукач, -ка, ошуста, дурисвіт, -ка, мантир, -ка, зяїдник, -ця.
 Обманъ — обдурь, ошук, ошуканка, хараманка, хараманство, звід, звідня.
 Обманывать, -нуть — дурити, одурити, киддурювати, -дурити, надурювати, -рити, циганити, уциганити, хараманити, ухараманити, облигувати, облигати, затуманювати, -нити, ошукувати, -кати, зневїжити, зманити.
 Обмарывать, -рать — каляти, покаляти, бруднити, забруднити.
 Обмасливать, обмаслить — обмащувати, -стити, умащувати, умастити; засмальщувати, -щувати, заяложувати, -зити.
 Обматывание, обертывание — завивання, уповивання, умотування.
 Обматывать, -матать, -ся — умотувати, -тати, уповивати, завивати, -винутити, -ся.
 Обмахивать, -хнуть — обмахувати, -хнути; - ся обмахуватися.
 Обмачивать, -мочить — обмочувати, -чити, берберити, за-
 \ берберити; усцикати, усцяти; слезами-засльозити.
 Обмашивать, -мостить — обмощувати, -стити.
 Обмельние — поміління, помільшання.
 Обмельть — поміліти, помільшати.
 Обмерзать, обмерзнуть — обмерзати, -зти; покритися инеем-ошадїти.
 Обмерший — обмерлий, примерлий.
 Обметать, -мести — обмітати, -мести, пообмітати.
 Обметывать, обметать, обшить — обкидати, обкидати.
 Обминать, -мять — утоптувати, -тати.
 Обмирание, летаргія — замірання, завмірання.
 Обмирать, обмереть — завмірати, завмерти, умлівати, -міти, змертвіти.

Обмокать, -кнути — мокти, змокти.

Обмокнуть—умочити.

Обмолачивать, -лотить — обмолочувати, -тити.

Обмолвиться—прохопцятися.

Обмолвка—прохопинка, недо-мовка.

Обмолоть—замолоти.

Обморокъ—млость, зімлість.

Обморочивать, -чить — туманити, затуманити.

Обморочный—млосный.

Обмошенничать — обмахлярувати, обмахорити, сгулити, обшахрїти.

Обмундировка—одежа.

Обмундировать — умундурувати.

Обмывание, омовение — обливання.

Обмывать, -мыть — обмивати, -мити, змивати, змити, банити, оббанити.

Обмылки — помїї; (мыльн.) змилини.

Обмыкать—обтїпати (ленъ).

Обмычки—змилини.

Обмѣнивать, -мѣнять. -мѣнить — заміняти, зміняти, вимінювати, -няти; мінькувати, змінькувати.

Обмѣниваться, -няться-замінюватися, замінятися, мінькуватися, змінькуватися, зроби́ти мінька.

Обмѣнъ — замін, замїна; въ обмѣнѣ-міньма.

Обмѣривать, -мѣрять, -мѣрять — обмірювати, вимірювати, рятї; не́домірювати, -мірять.

Обмѣръ—помір, міра; не́домір.

Обмягчать, -чить — м'ягчити, зм'ягчити.

Обмякнуть—пом'якшати.

Обнадеживать, -жить — запевняти, -нити, забезпечувати, -чити.

Обнажать, -жить, -ся — заголювати, заголити, обголювати, -лити, -ся, (оружіе) зпїхувати; -ся (о деревьяхъ) обголіти.

Обнажение — заголения, оголения.

Обнаженный—заголений, оголений.

Обнародование — оголошення, оповіщення.

Обнародовать—оголосити, оповістити.

Обнаружение—прояв, вияв.

Обнаруживать, -жить, -ся — проявляти, проявити, виявляти, -вити; відкривати, -крити, -ся, очу́татися, очу́тяться.

Обнашивать, -носить — обносити, -нести; (объ одеждѣ) обно́шувати, -носити.

Обнесение—обгородження, огоро́жения; (заборомъ) за́ділування; (кам. стѣной) обму́рвання.

Обнижать, -низить — знижати, -зяти.

Обнимать, -нять — (охватывать руками) обіймати, -няти; (окружать, облегать вокругъ) огортати, -рнути, оточа́ти, -чити; (занимать собою, покрывать мѣсто, пространство) осягати, -гти, по́нимати, -няти; (постичь, понять) зрозуміти, зба́гнути.

Обнищальный—зубожїлий, піду́пальї, зубожений.

Обнищать—зубожитися, зголодранити.

Обновитель, -ница — поновник, -ця.

Обновка—обновѣ.

Обновление—поновини, поновлення, віднова, відбудова.

Обновлять (заново отдѣлывать)—новити, приновляти, -вити, відновляти, -вити; (возстановлять) відбудовувати, -дувати.

Обносит, -нести — обнести, -нести; (при угощенїи) обмина́ти, -нути ко́го; (огораживать) тинити, обтинити, ба́рканити, обарканити; (оклеветать) обрі́хувати, обрехати.

Обносок—лахманья.

Обнюхивать, -хать — обнюхувати, -хати.

Обобщать, -чить — узагальнювати, -нити.

Обобщение—узагальнення.

Обогащать, -гачить — збагачувати, -тити; -ся-багачі́ти, збагачі́ти, -титися, золоті́ти.

Обогащение—збагачення.

Обоготворение — убожествіння.

Обоготворять, -рять — убожествля́ти, -вити.

Обогрѣвать, -ѣть, -ся—перегрѣвати, -ріти, огрѣвати, огрѣти, -ся.

Ободокъ — обідець, обвідка; (бубна, сита, рѣшета) обичайка.

Ободраный—облуплений, оскорований; обшарпанный.

Ободреніе — заохота, отуха, осмѣлення.

Ободрительный, о—заохотливый, отушливый, о.

Ободрять, -дрять — осмѣляти, осмѣлѣти, заохочувати, хотити, ся, зосмѣлювати, ляти.

Ободъ — обід; множ.-обіддя, (въ рѣшетѣ) решеташце, обичайка.

Обоесторонний—обопільний.

Обожаніе—убожествленіе; adoracia, адорования.

Обожатель, -ница — величник, -ця; заоханецъ, ка.

Обожать—божествити; адорувати.

Обознаваться, -знаться — негдадувати, дати.

Обозначать, -чить—зазначувати, зазначити, позначати, -чити, назначати, -чити; (колышками) палькувати; (знаками) обозначати, -чити; (ознаменовать) назнаменовати; (сроки) натерменувати.

Обозначеніе—визнака, ознака, означенія; вказання.

Обозрѣватель, -ница—оглядач, -ка.

Обозрѣвать, -рѣть —оглядати, оглянути, озирати, -рнути, перезирати, перезрѣти.

Обозъ — валка, ходка.

Обои—шпалери, шпалір.

Обойма—(сковка, бручъ) урвант, вірвант; (для пуля) кулечница.

Обоины—жужелиця.

Обойный—шпалерный.

Обойщикъ, -ца—шпалерник, -ця; обивач -ка.

Обокъ—субіч, побіч.

Оболакивать, -лочь —заволюкати, -локти.

Обогать—обрехати.

Оболочка—(кожица, покровъ) облудка, тулубецъ; (перепонка) болюна.

Обольститель, -ница—перелесник, -ця, оманник, -ця, зводитель.

Обольстительный — оманний, перелесний, зводливый, авабливый.

Обольщать, -стить — оманювати, оманити, лудити, злудити, зводити, звести.

Обольщеніе—омана, злуда.

Обомлѣвать, -млѣть — умлівати, умліти, зомлівати, -мліти.

Обомлѣвший, безчувственный — нетямний, зомілий.

Обоняніе—нюх.

Обонятельный—нюховый.

Обонять — нюхать, чути носом. (о животных) нюшити, нюшкувати, вітрити.

Обора (у лаптей)—волока.

Оборачивать, -ротить—обертати, перевертати, -рнути; повертати, завертати; ся обертатися, перевертатися; перекидатися, -кинутися; (кругомъ) перекручуватися, -титися.

Оборванецъ — шлапатник, отіпанецъ, шарпак, драпецъ, дрантогуз, голодрабецъ, драб, голодраницъ, голодрига, голодраб, дрібло, голоколінець, голоколѣнок, лахмай, лахман, обідранецъ, обшарпанецъ, ошара, ошарпанецъ, харпак, харлай, харлак, харлань, торбо-трас, гольтіпака, халамидник, лахмітник.

Оборванный—обідранный, обшарпанный, цундравый, ряндавий, лахмануватий, лахавый.

Оборвышъ—ошара, цундрій, халамидник, дрібло, ланецъ.

Оборка — шлярка, фальбана; (внизу юбки) підчизка.

Оборона — оборона.

Оборонитель, -ница — оборонецъ, -ница.

Оборонительный — оборонный, оборончий, відборонный.

Оборонять, -нить — оборонити, обороняти, нити, відбороняти, нити.

Оборотень — вовкулака.

Оборотливый, о — спритный, меткий, о.

Оборотъ (поворотъ) —обертак, обертас, (рѣчи) зворот; (движеніе вокругъ, обращеніе) обхід.

Оборотный—(о сторонѣ) від-
воротный; (возвратный) пе-
воротный; (круговой) обхід-
ний.

Оборудованіє— справиллюван-
ня; (предметы) справилля,
ряжа.

Оборудованный — правильно-
ваний.

Оборудовать—справиллювати.

Обоснованіе—обґрунтування.

Обосновывать, -новать — об
ґрунтувати, -тувати.

Обособленіє—відокремлення.

Обособленность — відокремленість.

Обособленный — відокремлений.

Обособлять,-бить — відокремлювати,-мити.

Обострять, -рять—загострюва-
ти, -рити.

Обочина—бік; бильця, баляси.
Обоюдно, взаємно — навісєм

Свободно, взаємно — навзаєм,
обопільно.

Обоюдный, взаимный — обо-
пільний.

Обоюдоострый—двулезий.

Обрабатывающий—обробливий, опрацьовний, обробливий, робливий.

Обработка—оброба, обробка.

Обробля́ти, -а́ти, -ає, -ають.
Оброботи́вати, -а́ти, -ає, -ають.
-ти, -бити, -опрацю́вати, -
цюва́ти, -уро́бли, -бити,
зро́бли, -бити, -упорядо́-
вувати, -кува́ти, -пора́ти,
-упора́ти.

Обравнивать, нять — рівнати, зрівнати.

Обрадовавшійся—зраділий.

Обрадовать -- урадувати, утішити.

Обрадоваться — обрадіти, утішитися, урадуватися; возликовать — звеселятися, звеселитися.

Образецъ — зразок, штатт, штем, штиль, штио, узір, узірець, кштатт, шкиль, шиб; приклад, модло.

Образина — мацапура, мидза, мармуза, мармиза, личина.

Образная—божница.

Образникъ—богемца.

Образница — божник; 1

Образной — образный, образный.
Образной — образный.

Образность—мальовничіс

Образный — мальовничий.
Обгазование — (создание ч. л.)

утворення; формування;
(просвітченіє) освіта.

Образований, -ість — освічений, -ість; утворений; зформований.

Образователь,-ница — засновник,-ця, фундатор,-ка; на-читель,-ка.

Образовательный — освітній.

Образовывать, зовати — утво-
ряти, -рити, формувати
сформувати, уформувати
освічувати, -тити; (гроздь)
гронитися, погронитися.

Образумиться — схаменутися,
оханутися.

Образумленіє — напоумлення,
навчання на розум.

Образумливать, -мь — напо-
умляти, мити, навчати, -чи-
ти на розум.

Образцовый—зразковий, взірцевий, взоровий.

Образчикъ — зразок.

Образъ — (видъ, наружность) подоба, вигляд; (фигура) постаъ, статура; (способъ, средство) побит, роб, чин, штиб, лад, спосіб; (икона) образ.

Обрамлявати, - мить — обляму-
вувати, - мувати.

Обратно — наві́дворі́г, наза́д,
по́ворітьма́, наспра́к.

Обратный — зворотний; відво-
ротний.

Обра́щати, ра́тити—(повора́чи-
вати, на́правляти, у́стрем-
ляти) оберта́ти, зве́ртати,
поверта́ти, рну́ти (до чо́го);
(переворо́ачивати) пере́вер-
та́ти, рну́ти, перекида́ти, -
кину́ти (въ вѣру) на́верта-
ти, рну́ти, на́ворочува́ти, -
ча́ти; поверта́ти, рну́ти на-
що, ужива́ти, ужи́ти до чо́-
го, оберта́ти, рну́ти на́вко-
ло; (вни́маніє) уважа́ти, -жи-
ти, зважа́ти, туга́ти, позо-
рува́ти, зве́ртати, - рну́ти
ува́гу: (въ шепкі) спі́пати

Обра́щаться, -тяться - поверта-
ться, поверну́ться, оберта-
ться, рну́ться до: зверта-
ться, рну́ться до; зголоша-
ться, ситися до; удавати́ся,
удатися до кого з чим;
обертатися навколо, колу-
вати; (во что) перекидати-
ся, хинутися на що, пере-

- ходити, -йти у що; (въ вѣ-
 ру) навертатися, -рнутися;
 -ся съ кѣмъ — поводитися,
 повестися з ким.
 Обращение—(вращение) оберт;
 (воззвание) відозва; (къ ко-
 му) удання; (въ вѣру) на-
 вертання; (обхожденіе) по-
 водження; (граммат.) оклик,
 слово поклику.
 Обреживование — ревидування,
 зревидування.
 Обреживывать, -зывать — ре-
 видувати, зревидувати.
 Обречь, -речь — назначати,
 -чити.
 Обременение—обнатуга, обжа-
 женія, зтяжняява, приту-
 жовина.
 Обременительный, о — обжа-
 жний; притужный, обнату-
 жный, утяжливый, о.
 Обременять, -нить—обнатужу-
 вати, обнатужити, тяжити,
 утяжити, зтяжити, обжа-
 жувати, перетяжувати, -
 жити.
 Обреченный—невтеклий, при-
 значений.
 Обрисовываться, -соваться —
 малюватися, змалюватися.
 Оброкъ—подача, чинш, чинч.
 Обронить—впустити, загуби-
 ти, посяти.
 Оброслый—порослый.
 Обростание—поростання.
 Обростать, обрости—пороста-
 ти, -рости; (мхомъ, волоса-
 ми) мохнатити, омохити.
 Оброчникъ, ца—подачник, ця,
 чиншовик-чка.
 Оброчный—подачный, чиншо-
 вый.
 Обрубать, -бить — обрубувати,
 -бати, обтинати, -тяти, по-
 обтинати; (вѣтки) обчухра-
 ти; (платки и пр.) обрублю-
 вати, -бити, пообрублювати;
 (ледъ на рѣкѣ) ополонити.
 Обрубокъ—ощупок, ощупалок,
 утинок, оклецонок, кимак,
 сунецъ, снит; (палки, тон-
 кихъ сухихъ стеблей, хво-
 роста) цурпалок, цуру-
 палок.
 Обрусь—цямра, цямриння.
 Обрубывать, обтесывать—крем-
 сати.
 Обругать—вилаяти, налаяти,
 злаяти, нагамцѣбити.
- Обрусение—змоскволення, об-
 москволення, москвоизация
 Обрусить—змосквоити, обмос-
 ковити, москвоизувати.
 Обрусьвшій—змоскалілий.
 Обрусьтъ — змосковитися, об-
 москвоитися, змоскаліти.
 Обручальный (о кольцо) —
 шлюбний.
 Обручать, -чить, -ся — заручати
 заручити, -ся.
 Обручение—заручини.
 Обрученный, ная—засватаний,
 зарукований, зрукований,
 заручений, на.
 Обручникъ—бондарь.
 Обручъ — обруч; (железный)
 рихва.
 Обрушивать, рушить — зава-
 лкувати, завалити; окошу-
 вати, -шити.
 Обрушивать, -ся, -шить, -ся — за-
 валюватися, -литися, запада-
 ти, -пасти; окошиться; обу-
 рювати, -ся, обурити, -ся; на-
 пасться, вдарити на кого.
 Обрушина—провалля.
 Обрывать, обрывать—обкопува-
 ти, -пати.
 Обрывать, обрывать—уривати,
 увирнати, урвати, обрива-
 ти, обривати.
 Обрываться, обрывать—ури-
 ватися, увирватися, урва-
 тися; спадати, звалюва-
 тися.
 Обрывистый—крутий, облазу-
 ватий, кутобокий, зарву-
 ватий.
 Обрывокъ—уривок.
 Обрывъ — круча, урвисько,
 зарва, облаз, кугава, стре-
 м'я, рила; (подрытый водою)
 глижа.
 Обрызгивать, гать, -ся — прис-
 кувати, сприскати, кропи-
 ти, скропити; сгорску-
 вати, -кати; уляпувати, уля-
 пати, уплескувати, -кати,
 ухлюпувати, -пати, ухлюсту-
 вати, -стати, -ся.
 Обрѣзанецъ—обрѣзан.
 Обрѣзание—обрѣзання.
 Обрѣзанчикъ (обрѣз. монета)
 — обрѣзанецъ.
 Обрѣзной — обтягтий, обкрай-
 ний.
 Обрѣзокъ — скравок, утинок,
 обрѣзок, зрізок.
 Обрѣзь—(книги, бумаги) бс-

- різ; (ножь) різак; (полубочка, чанъ) шаплик, шеріт-вас, переріз.
- Обрѣзывать, -зять — урізувати, зати; обтинати, -тяти; об-краяти; чикрижити, учик-рижити; (обломать) обчух-рати, обчимхати, обчемсати.
- Обрѣтать, -брѣсть — знаходити, знайти, винайти; -ся-бути, матися де.
- Обрѣтеніе — анахід; винахід.
- Обрюзглый — одутый, забрез-глый, брезклий, брезкий, брезкий.
- Обрюзгнуть — забрезкнути, озизти, опухти, (отъ сна) заспатися.
- Обрюхатѣть — зачереватіти, за-ваготіти.
- Обрядный — обрядовый.
- Обрядъ — обряд; обхід.
- Обсаживать, -сажать, садить — обсаджувати, -садити, по-обсаджувати.
- Обсаливать, -лить — ялозити, виялозити.
- Обсасывать, -сосать — обемок-тувати, -ктати.
- Обсахаривать, -рить — обцукро-вувати, -рувати.
- Обселять, -лить-оселяти, -лити, жувати, -дити.
- Обсервационный, воен. — чато-вый.
- Обскабливать, -скоблить — об-скромаджувати, -дити.
- Обслюнивать, -нить, -ся — засли-нювати, заслинити, -ся.
- Обсохлый — обсохлый.
- Обставлять, -вить — обставляти, -вити.
- Обстановка — обстановка.
- Обстоятельный, о — грунтовный; докладный; статечный, о.
- Обстоятельный — обстав-ный.
- Обстоятельство — обстановка; пригода, випадок; річ, справа.
- Обстоять — йти; бути.
- Обстрагивать, -строгать — об-струговати, -гати.
- Обстраи́вать, -строить — забудо-вувати, -дувати, позабудо-вувати.
- Обстрочивать, -строчить — об-стебновувати, -нувати.
- Обстригать, -стригти, обстри-гати, -гти.
- Обструкціонный — обструкцій-ный.
- Обстрѣливать — обстрілювати.
- Обступать, -пить — обступати, -пити, оточати, -чити, об-лягати, -гти.
- Обсуждать, -дить — міркувати, обмірковувати, -кувати, об-раджувати, -дити, обговорю-вати, -рити, розглядати, -глянути.
- Обсуждение — обміркування, обрада, обговорення, роз-гляд.
- Обсушивать, -ся, -шить, -ся — пе-ресушувати, -ся, . пересу-шити, -ся.
- Обсчитать, -ся-зарахувати, -ся.
- Обсыпать, -обсыпать — обтру-шувати, обтрусити, обси-пати, обсипати; -ся-(о зе-млі и пр.) западатися, па-стися, обсуватися, -суну-тися.
- Обсыхать, -сохнуть — обсыхати, -сохти.
- Обсѣвать, -сѣять — обсѣвати, засѣвати, -сѣяти.
- Обсѣвки — висѣвки.
- Обсѣвокъ — оґріх.
- Обсѣдатель, -сѣсть — обсѣдати, сісти.
- Обсѣкать, -сѣчь — обтинати, -тяти.
- Обсѣменение — засів.
- Обсѣмнять, -нить — засѣвати, -сѣяти.
- Обсѣчка (кузнечн.) — обтинач.
- Обтаивать, -таять — відтопляти, -пяти, растопити.
- Обтачивать, -точить — відточу-вати, -чити.
- Обтачивать, -чать — пришивати, -шити ідно на друге.
- Обтекать, -обтечь — обтікати, обтекти, опливати, -пли-нути.
- Обтесывать, -сать — затісувати, затесати.
- Обтирать, -обтереть (трением) — обчовгувати, -човгати, об-тирати, -терти.
- Обтирка — обтирання.
- Обтрепанный — обторганий, об-тіпаний.
- Обтрепаться — потерманитися, обтіпатися, обторгатися.
- Обтрепывать, -обтрепая — об-тіпувати, обтіпати, обтор-гувати, -торгати.

- Обтыкать, -тыкать — обтыкати, -тыкати.
- Обтягивать, -тянуть — обтягати, тягти; (шинами) шинувати, пошинувати.
- Обтяжка — обтягання.
- Обтяжной (въ обтяжку сшитый) — прилепистый, підлепчастий, підхвастистий.
- Обувальный — взувальный.
- Обувать, обути — обувати, обути; узувати, узутти, назувати, зутти, зазувати, зутти, набувати, бути.
- Обуваться, обуться — узуватися, узутися, озуватися, озутися.
- Обувь — обуття, обув'я, зобува, узуття; изъ цѣльн. куска кожи — павлик.
- Обугливать, -лить — зуглювати, -лити.
- Обуза — тягар, тяж, глоба.
- Обуздание — загнуждання; агамова, ускрома, приборкання, загамування.
- Обуздывать, -дать — загнуждувати, -дати; гамувати, угамувати, приборкувати, -кати, ускромляти, -мити.
- Обуревать — збуряти.
- Обусловливать, -вить — зумовлювати, -вити.
- Обухъ — туплина.
- Обучать, -чить — навчати, -чяти.
- Обучение — навчання.
- Обученный — навчений, укий; одукований.
- Обуять — охопити, огорнути.
- Обхватъ — обіймище, обмах.
- Обхватывать, -тить — обіймати, -няти, обчепирювати, -пирити, огортати, загортати, -рнути.
- Обходительный, о — обіхідливий, о.
- Обходить, обойти — обходити, обійти; обминати, обминути; ся обходитися, обійтися з ким. (безъ чего) перебуватися, -бутися, пересувати, -бути; (хорошо кончиться) переменежитися.
- Обходить — виходити.
- Обходный — обіхідний.
- Обходъ — обхід; обмин; дозор.
- Обходя, кругомъ, вокругъ — околяси, околясом, окулясом.
- Обхождение — поводження.
- Общаться — уділити.
- Обчищать, -чистить — обчищати, -чистити; (облупить) полупити.
- Обшалавать, обить шалевками — зашальювати.
- Обшаривать, -шарить — нишпорити, винишпорити.
- Обшастать — стовкти.
- Обшелушить — облущити; (въ мельницѣ) обшеретувати.
- Обшивать, обшить — обшивати, шити; шалевкой — підшальювати, підшальювати, підшилловувати; (бахромой) торочити, заторочити.
- Обшивка — обшивка; (мѣховая) опушка, ляміака; (на пароходѣ) фальшборт.
- Обшивной — облямований; обшиваний; підшальюваний.
- Обширный, о — широко просторий, широкополий, широкий, обширный, розлогий, розлогистий, розложистый, о.
- Обшлагъ — чохла, чохлиця, закарваш, карваш.
- Общаться — спілкуватися, водитися, товаришувати.
- Общедоступный — загальноприступный.
- Общежительный — товариський.
- Общезитіе — спільне життя; спільне житво, інтернат.
- Общезвѣстный — загальново-домий.
- Общепонятный — загальний, повсюдний, цілонародний.
- Общепіе — спілкування, товаришування.
- Общепольный — загальнокористний.
- Общепонятный — загальнозрозумілий.
- Общепринятый — см. общеупотребительный.
- Общественникъ — суспільник, громадянин.
- Общественность — суспільність.
- Общественный — громадський, мирянський; суспільний; товариський.
- Общество — громада; суспільство; товариство; спілка; компанія; (публика широкая) загаль.
- Общеупотребительный — загальноновживаний.

Община—громада.
 Общинный—громадський.
 Общипывать,—пать — обскубувати,—бати.
 Общительность — товаришькість.
 Общительный—товаришький.
 Общій, всеобщій — загальний; (деньги, квартира, интересы и пр.) спільний.
 Общникъ,—ца — спільник,—ця.
 Общность—спільність.
 Объединение — об'єднання, злука, з'єднання, сполука.
 Объединительный—сполучний, об'єднанчий, об'єднальний.
 Обемистый—засадний, обшируватий, обсягуватий.
 Объемъ—обширь, обсяг.
 Обѣвшійся—налиганий.
 Обѣдало—дармоїд.
 Обѣдать,—ѣсть — об'їдати, об'їсти, оббїрати, оббїрати, обгризати,—гризти.
 Обѣдокъ—недоїдок, з'їда.
 Обѣдной—об'їздний.
 Обѣздъ—об'їзд; обмин.
 Обѣзжать,—ѣхать — об'їздити,—їхати; обминати,—нути; випереджати,—дити.
 Обѣженный—уїжений.
 Обѣзживать,—жать,—здить — уїжджати, виїжджати,—здити (о лошадахъ).
 Обѣзжий — об'їздний.
 Объявитель,—ница — оповісник,—ця.
 Объявление — оповістка, оголошка, оголошення, оповіщення, повідомлення.
 Объявлять,—вить — оповіщати,—стити, оголошати,—сити, повідомляти,—мити.
 Объедение—смакота.
 Объяснение — з'ясування, тлумачення, товмачення, пояснення, вьяснення.
 Объяснитель,—ница — тлумач,—ка, товмач,—ке.
 Объяснительный—ясувальний.
 Объяснять,—нить — ясувати, з'ясовувати,—сувати, тлумачити, ростлумачити, товмачити, утоvmачити, поясняти,—нити; викладати, викласти.
 Объясниться,—ниться — ясуватися, з'ясовуватися,—суватися; висловлюватися, висловитися; освідчатися,—чи-

тися; розмовляти з ким; порозуміватися,—мітися.
 Объятие—обїма.
 Объятный—осяжний.
 Обыватель,—ница — житець,—иця.
 Обывательский—житецький.
 Обыгрывать,—грать — обгравати обграти, пограти когось; (муз. INSTR.) вигравати, грати.
 Обыденка, настѣк.—шашка.
 Обыденность—повсякденщина.
 Обыденный — повсядний, повсякденний, поточний.
 Обыкновение — звичай, поведінка, поведенція, налога, установка, заведенція, повелачка, звик.
 Обыкновенная лиственница, раст. *Larix decidua*—мудренець, мудрень, мудрик, модрень, модрина.
 Обыкновенный, о—звичайний, обичайний, о.
 Обыкновенный бараночникъ, раст. *Primula veris*—ключик.
 Обыскивать,—скать — обшукувати,—кати; трусати, потрусити.
 Обыскивающий—трусїй.
 Обыскъ—трус, труска, трусачина.
 Обычай — звичай, ужданія, звич; (правила приличія) —лад.
 Обычный, о—звичайний, о, звичаевий (о правѣ).
 Обѣ—обидѣ.
 Обѣгать,—жать — обїгати,—бїгти; випереджати, дити.
 Обѣгать—вибїгати.
 Обѣдать — обїдати, трапезувати.
 Обѣденный—обїдняшний, обїдний; ая вазз-салятирка.
 Обѣдѣвшій—підупалий, схудобнілий, завбожілий, позлиднілий, забіднілий, капар.
 Обѣднѣние—збідніння.
 Обѣднѣть — схудобіти, завбожити, позлидніти, забідніти, перевестися на, зубожіти, збідніти, збіднюватися, збіднитися.
 Обѣдня—служба божя; (католическая) мша.
 Обѣдъ—обїд; обїдання.
 Обблывать,—лить — бїлити, побїлити; виправдувати,—дати.

Обътованный обрѣжаний.
 Обѣть—обрѣж, обрѣж, обѣтница; давать—рочиться, обрѣкаться.
 Обѣщаніе—обѣщаніе, обѣщанка.
 Обѣщать, пообѣщать—обрѣкати, обрѣкати, обѣтувати, обѣцати, поминати.
 Связанность—повинность, обов'язок.
 Связанный—повинный.
 Связательно — обов'язково; конче.
 Связательный — обов'язковий; конечный, доконечный; чинный, ввѣчливый.
 Обязательство—обов'язок, умова, зобов'язання.
 Обязывать, зать — обов'язувати, зати; ся-обов'язуватися, поминатися.
 Оваль—закруглѣть.
 Овальный—закруглый.
 Овдовѣлый—повдовѣлий, завдовѣлий.
 Овдовѣть—повдовѣти, завдовѣти.
 Овесъ, *Avena sativa*—овес; *Avena p. l. f.* овесъ голый; заячий, *A. p. rubescens*—мѣлица.
 Овечій—овечий, вѣчій.
 Овечка—овечка.
 Овинъ, амбаръ—пелевня, пеленник, пеленень, клуня.
 Овлаждать, дѣть — опановувати, нувати (кого, що), посидати, посісти (що); здобувати, здобути; (собой) перемогатися, перемогтиса.
 Опладѣніе—опанування, здобуття.
 Оводъ—гедз, дрѣк, дзиз; бычій, *Certrus bovis* огарь.
 Овощи (огородные)—огородинна.
 Овощникъ, ца—огородник, ця.
 Овощъ—городина.
 Оврагъ—яр, язвина, зѣр; овражекъ;—приярок; поперечный—перезрок; поросшій лѣсомъ байрак, степной балка; от роги оврага—выбалок;—съ обрывистыми берегами—провалля.
 Овражистый—яркуватый.
 Овсяница, раст. *Festuca elatior*—мѣлица, мѣличина, *Festuca*—кустрица.
 Овсянка, пт. *Emberiza citrinella*—жовтобрюх, жовтогрудка.
 Овсяный—вѣсяний; корень,

раст. *Tragopogon pterisfolium* побородиник; (кисель) джур; жур; (лепешка) вѣсяник, (мука) вѣсянка.
 Овца—вѣця.
 Овцеводство—вѣчарство.
 Овцеводъ—вѣчар.
 Овчарка—чабанка, кундель.
 Овчарня—чабарня, кошара.
 Овчарскій—вѣчарскій, чабанскій.
 Овчаръ—чабан, вѣчаръ, гайдаръ, гойдаръ.
 Овчина—смушок.
 Овчинникъ—чинбаръ, кушниръ, кушнір, кожниръ.
 Овчинный—смушевий, смушковый.
 Овшивѣть—звшивѣти.
 Огарки (выгорѣвшіе остатки)—жужелица, жужиль.
 Огарокъ—недогарок.
 Огарочный—жужильовий; недогарковый.
 Огибъ—огбин.
 Оглавление—оглав, зміст.
 Оглавлѣ (у узлы)—наголовач.
 Огласка—яса, ясиня, розглас.
 Оглашать, сить — оголошати, сити, розголошати, сити, окликати, окликнути.
 Оглашеніе (церковное о бракъ) оповѣ, оглас.
 Оглобля—голобля.
 Оглохлый—оглухлый.
 Оглохнуть — оглухнути; (немного) приглухнути, (потерять слухъ) занечути.
 Оглушѣть—обезглуздити, злурнити.
 Оглушать, шить — приглушувати, приглушити, (ошеломять) зачмелити; (ударомъ) ошепулити.
 Оглушеніе—глушѣння, приглушенія.
 Оглушительный, о—глушій, заглушій, приглушій, о.
 Оглядка—огляданія, озирання.
 Оглядывать, дѣть — оглядати, глянути, озирати, рнути.
 Оглядываться, нутся—оглядатися, нутися, озиратися, рнутися.
 Оглядѣться—огледѣтиса; схаменутися; оговѣтиса.
 Огневидный—вогнистый.
 Огневикъ, мед.—боксрван.
 Огневой—огневий, вогневий.

Огнедышщій—огнепашілий.
Огненная фасоль, раст. *Phaseolus multiflorus* — коро́лів цвіт.

Огненный—вогняний.

Огнепоклонникъ — вогнехва-
лецъ.

Огнестрѣльный — стрѣльный.
пальный, (-ое оружіе)—стрі-
льба, пальба.

Огнетушитель, тех. — вогне-
гасник.

Огнеупорный—вогнетривалий.

Огниво—кресало, кресиво.

Оговаривать, -рить — обгуджу-
вати, обгудити, обмовляти,
-вити, ослаблювати, спазити,
набрівувати, брехати; пояс-
няти, нити.

Оговорка — пояснення: засте-
реження собі чого, умова.

Оговорщикъ, -ца — набрехач, ка,
обмовник, -ця.

Оговоръ—набрехи, обмова, до-
казка.

Оголить—обголити.

Оголять, лить — обголяти,
-лити, зголити.

Огонекъ—вогник.

Огонь—вогонь.

Огораживать, -дить — хистити,
обхистити; (заборомъ) —
опарканквати, опарканити,
тинити, обтинити.

Огородная мята, раст. *Storae-
olum urinus*—любидра.

Огородничество—городничество.
Огородный—городний.

Огородъ — город, загорода,
зілляник.

Огорожа—дінниця.

Огорошить—ошарашити.

Огорчать, чить — завдавати,
-дати жалю кому, засму-
чати, тити.

Огорчаться, -читься—розжале-
тися, розжалитися.

Огорчение—згризота, гризота,
грижа, прасунок, зазнобка.

Огорченный (недовольный)—
маркитний.

Огорчительный, о—гризотний,
прикрий, о.

Ограбить, отнять — заграбу-
вати, зграбувати, порабу-
вати, обдерти.

Ограда—огорожа, горожа, ого-
рода, заграда; сплетенная
изъ хвороста—тин, пліт,
ліса; дощатая—паркан, пар-

кання, баркан, діловання;
изъ кольевъ—частокіл; изъ
жердей—вір'я, завора; рѣ-
шетчатая — штахети, шта-
хетник; изъ колышковъ или
вѣтвей—завірки.

Ограждать, -дить — городити,
загородити; захищати, хи-
стити, захистити.

Ограждение—городьба; захис.

Огранивать, -нить—шліхувати
ошліхувати.

Ограничение—обмеження.

Ограниченность—обмеженість;
помірність.

Ограниченный — обмежений;
недоумкуватий.

Ограничивать, чить — обмежа-
ти, межити; спиняти, -нити.

Ограничительный — обмежи-
ливий.

Огранка—шліхованка.

Огребать, огрести—оскромад-
жувати, оскромадити.

Огромный — силющий, вели-
чезний, величезний, дебе-
ленний.

Огрубѣвать, -бѣть — огрубати,
-грубити; шкарубіти, зашка-
рубіти.

Огрубѣлый — огрублий.

Огрубѣние—огрублѣсть.

Огрузать, -знуть—занурятися,
-рितися.

Огрыза—сварливецъ, -вица.

Огрызаться, ссориться—осва-
риватися.

Огрызокъ—недогризок.

Огузокъ — огузка.

Огузье—підхвістя.

Огуломъ—навгул.

Огурецъ, *Cucumis salibus*—ори-
рок, гурок, гірок; (моло-
денькій) пуп'янок; (старый)
жовтяк; (солёный и пустой)
піяка.

Огуречникъ, раст. *Borrago of-
ficinalis*—огірочник.

Огуречный—огірочий.

Огурчикъ—огірочок, гурочок,
гірочок.

Огустѣвать, стѣть—густішати,
погустішати.

Огустѣлый—згустклий.

Одалой, раст. *Euphorbia pro-
serpa*—молочай, молочка.

Одарение—обдарення, надарін-
ня; (приданнымъ) випоса-
ження.

Одарять, -рить — обдаряти, ри-

ідно; єдиний, єдина, єдине; сам, сама, само.
 Одичалость — роздичалість, роздичілість, здичалість, здичавілість, одичавілість, дича.
 Одичалый — роздичалий, роздичілий, здичалий, здичавілий, одичавілий.
 Одичать—здичавіти, здичіти; сцѣлаться нелюдимымъ — знелюдіти.
 Однажды—раз, якось, одного часу, ідного разу.
 Однако—проте, одначе, прещінь.
 ти, надаряти, надарити; (приданимъ) випосажати, -жити.
 Одежда—одежа, одіж, одія, одягало, одіва, приодіва, покриття, зодяга, хвантя, ноша, (богатая) шата; (въ кот. кто либо пересѣлся) —перевдяги.
 Одеревенѣлость — здеревенілість.
 Одеревенѣлый — здеревенілий.
 Одеревенѣть — здеревеніти, подревніти, задеревіти, задерев'яніти, задерев'яніти, зацупіти, збучавіти.
 Одержать—(верхъ) гору — взяти, перемогти.
 Одержимый—опанований(ким), підлеглий (кому).
 Одерж — шкапа.
 Одесную, по правую сторону — подесібіч, праворуч.
 Одинаково—однаково, зарічна, зарівно, нарівно, так само.
 Одинаковый—однаковий, такий самий: (односортный; однолишний; (на обѣ стороны, матеріяхъ)—личковий.
 Одиначный—непаристий.
 Одишеникъ — самісінький, саміський.
 Одиннадцатый — одинайцятий, одинадцятий.
 Одиннадцать — одинайцять, одинадцять.
 Одинокій—самотній, самітний, безприхильний, безпричальний.
 Одиночество — самота, самотина, одиноштво, одина.
 Одиночка — самітник; одинак.
 Одинокный—окремий, осібний; непаристий.

Одинъ, одна, одно—іден, ідна, Однобо́ртный — одноря́дный.
 Одновесельный — одновесловий.
 Одновременно — одночасно, рівночасно.
 Одновременный — рівночасний, одночасний.
 Одноглавый—одноголовий.
 Одноглазый—одинокий, одиозорий.
 Одноглазъ—одиозор.
 Одноглагокъ—одиоліток, річ-няк.
 Одногорбый—одногорбий.
 Одногородный—з ідного міста.
 Одногубый—одногоубий.
 Однодневный—одноденний.
 Однозвучный—одногучний.
 Однозначащій—однозначний.
 Одногубый—одногоубий.
 Одноименный—одиназивний.
 Одной рукой—одноруч.
 Однокалиберный — одномірний.
 Одноколка—біла.
 Однокольный—одноколінний.
 Однокольныйчатый — одноколін-ковий.
 Одноконечный—однокінчастий.
 Одноконный—однокінний.
 Однокопытный—одноколитний.
 Однократный, о — одноразовый, о.
 Однокровный—крівний.
 Однолепестный — однопелюстковий.
 Однолистный—однолистий.
 Однолѣтній—однолітній.
 Однолѣтокъ, ровесникъ—одиоліток.
 Одномастный—однobarвний.
 Одномачтовый — однощоглий.
 Одномѣстный—на ідне місце.
 Одномѣсячникъ, раст. *Ane-mone silvestris*—білий сон.
 Одноногий—одионогий.
 Однообразный, о—одноманітний, о.
 Однополый—одноря́дный; одностатний.
 Одноплеменный, единойязыч-ный—одиомищець.
 Одиорогий — однорогий.
 Однородный, о—оди келінний; одиофаховий; цѣльный—однотатний, о.
 Одиорукій—однорукий.
 Одноря́дный—одиолавний.

Односложный—односкладовый.

Одноствольный—поединчий.

Одностворчатый—однодверчатый; однокелепный (о раковинѣ).

Одностебельный—одностеблый.

Односторонний, о—однорічний, о.

Одноуставный—односуглобный.

Одноугольный—однокутный.

Одноухий—одновухий.

Однофамилецъ, лица—фамиліант, -ка.

Одноцвѣтный—однобарный.

Одношерстный—одномастный; однововный.

Одноэтажный—одноповерхий.

Одобрение—похвала.

Одобрительный, о—похвалный, о.

Одобрять, одобрить—похвалить, похвалить.

Одолжать, одолжить—споеужати, спосудити, позичати, -чити.

Одолжаться (у кого чѣмъ), обращаться въ нуждѣ—принуждагнися (до кого чимъ).

Одолжение—позика, позичка; услуга, послуга; приемность, ласка.

Одолѣвать, -ѣть—перемагати, перемогти. презмагати, -могти, намагати, замагати, -могти, побивати, -бити, переважувати, -жати, -жити, посідати, присідати, -сісти, погулати, поконати, здолати, здолати.

Одолѣние—перемога, презмога, звияжество, звиягга.

Одрать—шкапа.

Одрѣ—ложе; мари.

Одряхлѣть—зістарітися.

Одуванчикъ, раст. *Leonodon taraxacum*—кульбаба, чічник, молоч гороховый, молочій; *Taraxacum Dens Leonis* Desf.—кульбаба.

Одувать, дуть—здухати, -хнути.

Одуматься—хаменутися, схаменутися, поміркуватися, оханутися, обміркуватися.

Одурачивать, -чить—оступачувати, пачити, шалапутити, ошалапутити, облазнювати, облазнити, забаламучувати, -тити, отуманювати, -нити.

охандужувати, -жити, здурняти, пошнати в дурні.

Одурение—одур, заморока.

Одурникъ—ядовитый, раст. *Atropa Belladonna*—матриган.

Одурь—одур.

Одурѣвать, -рѣть—чманити, очманити, туманити, атуманити, потуманити, оцашити, здурити: (власть въ безсозн. состояние) очмерити.

Одурѣлый—тороплений, стуманілий, зачумлений, (человѣкъ) очмана.

Одурять—дурманити, маківчити, морочити.

Одуряющий—дурманний.

Одутловатый—задутый, набресклый.

Одухотворение—одуховлення.

Одухотворять, -рить—одуховляти, вити.

Одушевление—одушення.

Одушевленный—(о предметахъ)—животный.

Одушевлять, -вить—одушевляти, -вити.

Одышка—ядуха, дихавиця.

Одѣвальщикъ—одівець.

Одѣванье—прибѣрання, прибір, одіва, одягання.

Одѣвать, одѣть—одягати, гти, удыгати, удыгти, вбѣрати, убрати, надівати, діти на себе.

Одѣваться, -дѣться—одягатися, одягтися, удыгатися, удыгтися, прибиратися, -братися.

Одѣлять, -лить—обділяти, -лити.

Одѣтый, хорошо одѣтый—одіжний, убранный, вистроенный, зодяжний.

Одѣяло—ковдра, ковер, ковер; (шерстяное) ліжник; (тканое) коць.

Одѣяние—одіння, одіво.

Ожега—опік.

Ожерелье—нашийниця, намисто, (у индюка) лаборокл.

Ожесточение—зажартість, завзятість, запеклисть.

Ожесточать, -чить—озвѣрять, -рити.

Ожесточенный—зажартый, завзятый, запеклый.

Оживать, -вить—відживати, -жити.

Оживление—віджива; жваність.

Оживлять, -вить — опоживляти, опоживити.

Ожидаемый — сподіваний.

Ожидание — чекання, сподівання, сподіванка.

Оживать — чекати на, сподіватися.

Ожидающий, -щая бумага — неодрісоване завідомлення.

Ожиреть — розситити, розгладчати, розситчати.

Озаботить — склопотати, заклопотати.

Озаботиться, позаботиться (о комъ) заіклуватися; (чѣмъ) журитися чим

Озабоченность — уклопочаність, заклопоченість, затурбованість.

Озабоченный — уклопочаний, заклопочений, затурбований.

Озаглавливать, -главить — давати, дати заголовок, назву.

Озадачить — завдати мороки, збити пантилику.

Озарение — осяння.

Озарять, -рить — осявати, осяяти, освінути.

Оздоровл. вать, -ровить — уздоравли, вити.

Оздоровление — оздоровлення.

Оземь — об землю.

Озерный — озерний.

Озеро — озеро; большое и глубокое — озоводное-лиман; маленькое — патолсча, ковдоба, длинное — потязь.

Озимый — озимовий, назимий.

Озимь — озимина.

Озлащать, -тить — позолочувати, -тити.

Озлить — узлити.

Озлиться — узлитися, розлютунатися.

Озлобление — злість, зажартість, лютощі.

Озlobлять, -бить — озляти, озлїти, зазлїти.

Озlobляться, -биться озлятися, озлїтися, злобу взяти на кого.

Ознакомить — освідомити, обзнайомити.

Ознакомиться, узнать (кого) — обізнавати, обізнати, спізнатися, познайомитися (съ чѣмъ).

Ознаменование — ознака, знак, пам'ятка.

Означать, -чить — см. обозначать.

Означение — см. обозначение.

Озноб — дриж, дрижаки.

Озолотить — позолотити; збагатити.

Озорникъ, -ца — паливода, варивода, колотник, -ця.

Озорничать — зухвалити, бідкетувати.

Озорнический — зухвальчий, збитошний.

Озорничество — зухвальство, збитошництво.

Озорный — зухвалий.

Озяблый — змерзлий.

Озябнуть — змерзти.

Ой — ой; ой ли! хіба! неуже!

Оказание — вислїдчення, вияв, показання.

Оказаться (годнымъ къ чему, способнымъ) придаватися, придатися.

Оказывать, -зять — чинити, робити, давати, віддавати, -честь — звеличати.

Окаймлять, -мить (обшивать) — лямувати, залямувати, облямувати.

Окаймляться, -миться — облямовуватися, облямуватися.

Окалина — жужелиця.

Окаменить, -сдѣлать твердымъ — заіклїтити.

Окаменѣлость — скам'янілість; окаменѣзна.

Окаменѣлый — скам'янілий.

Окаменѣть — заікаменїти, заікам'яніти.

Оканчивать, -окончить — кінчати, скінчати, викінчати; (дѣло) повершити; ся-кінчатися, кінчитися.

Оканчивать, -коптить — коптити, обкоптити; обдїмляти, -мити.

Окапывать, -копать — обкопувати, -пати.

Окармливать, -кормить — обгодовувати, дувати.

Окатывать, -тать — округляти, лїти.

Окачивать, -окатить — обливати, -лїти, обілляти.

Окачникъ, -ца — окаянець, -ница, неокаянець, -ница.

Окаленный — охалений, неока-

яний, неприкаяний, окаянець.
 Океанъ — океан.
 Окидывать, нуть — обкидати, -кинути; (взоромъ) озирати, -рнути.
 Окисаніе — кисніння.
 Окисать, -снуть — кисніти, ски-снѣти.
 Окисель, хим. — окис.
 Окисленіе — квасніння.
 Окислять, -слить — квасніти, сквасніти.
 Окладистый — (о бородѣ) широ-кий.
 Окладной — шатний; листь, рас-кладка подати — компут.
 Окладъ — шати (на иконахъ); платня, сембриля, сембреля.
 Оклеветать — обрехати, осла-вити, обмовити.
 Оклевать — обдзюбати.
 Оклеить — обліпити.
 Оклейка — обліпка.
 Оклещикъ — обліпник.
 Окликнуть, позвать (кого) — нагукати, окликнути, гукнути.
 Окликъ — озов.
 Окно — вікно.
 Окованный — окутий, кований.
 Оковать — укувати; закувати; (колеса шинами) бушувати.
 Оковы — кайдани, чинчерні, заліза, пута, заков.
 Околачивать, -колотить — обби-вати, -бити; -ся-байдикувати.
 Околдовать — учаклувати, за-чарувати, завідмувати.
 Околдовывающій (напитокъ) — приворотный.
 Околесить — об'їздити.
 Околесица — банелюки, брідня.
 Околица — околиця, округа; ма-нивець; царина.
 Околичность — околиця; під-ходці.
 Около — (взлѣ) коло, біля, по-біля, поміж, уз, (вокругъ) навколо, навкруги; близько-край чого.
 Околоплодникъ, бот. — насін-ник.
 Околосердіе, анат. — осердя.
 Околотень — убойце.
 Околотокъ — околиця, куток, округа.
 Околоточный — сусідній, поміж-ний, околишний.
 Околпачить — одурити.

Околышекъ — околиця.
 Окольный — поміжний, сусід-ний; — путь-манівці.
 Околѣть — сковизнути, дуба-дати.
 Окомелина — окоренок.
 Окомелокъ — деркач, дряпак.
 Оконечность — кінець, край; ріжок.
 Оконница — рама, варшаби.
 Оконный — віконний, (стекло) — такля, шибка; (косякъ) лутка.
 Окопачивать, -патить — гло-сѣти, пс. лобити.
 Оконфузить — засоромити.
 Окончаніе — скінчення, укін-чення; (конецъ) приконечья.
 Окончательный, о — остаточ-ний, о.
 Окопаться, засѣсть — ошанцю-ватися.
 Окопникъ — *saxifraga*; раст. *Symphylum officinale* — живо-кист.
 Окопъ — закіп, шанець, окіп.
 Окорокъ — окіст.
 Окосматѣть — закошлатити.
 Окостенѣвать, -нѣть — костені-ти, закостеніти; закладти, одубіти.
 Окостенѣлый — закостенілий.
 Окостенѣніе — закостеніння.
 Окоченѣлый — закладкий, ук-лякий, заціпенілий, одуб-лий, одубенілий, окацублий, дублений.
 Окоченѣть — одубіти, одубти, одубеніти, закладнути, ока-цубнути, заціпеніти, уклад-нути.
 Окошечко — віконце, віконечко.
 Окраивать, -кроить — обтинати, тяти.
 Краина — край.
 Окрасить — забарвити, пофар-бувати; въ красный цвѣтъ — зачервонити; въ синій цвѣтъ — осинити.
 Окраска — пофарбування.
 Окрестить — у хрест увести.
 Окрестность — околиця, око-лиця, округа, окіп, окружа-юность.
 Окрестный — околишний.
 Окрестъ — наволо.
 Окривѣлый — безокий.
 Окрикнуть — гукнути.
 Окровавить — закривавити, по-кривавити, заюшити.

Окравиваться—закривавитися, укривавитися, покривавитися, заюшитися, замазчитися.

Окравленный—закривлений, скривлений, укривлений.

Окроплять, -пить—закропляти, кропити, спорськувати, -кати, шпувати, пошпувати.

Окрошка—холодець, холодник.

Округление—закругления.

Округлить—закруглити.

Округлый—круглявый, круглястый.

Округляться—кругляти.

Округ—округа; окол; обвод; циркул; окружность.

Окружать, -жить—оточати, -чити, обводити, вести.

Окружность—околиця; кружина, кружина.

Окружный—округовой; околицин, окружный.

Окрылится—окрылати.

Окрылять—надкрыляти.

Окрѣпнуть—уматернѣти, уматерѣти, умоцуватися, піджити, окремезнѣти, остербатѣти.

Октябрьскій—листопадовий.

Октябрь—листопад.

Окулировать—щелити, очкувати.

Окунуть—занурити, окунути.

Окунь, рыба—окунь.

Окупать, -пить, -ся—окупляти, -пити, -ся.

Окуривать, -рить—накурювати, накурити.

Окурок—недокурор.

Окутывать, -тать (плотно)—обтулювати, обтулити; (сильно, для испарины) тушкувати, затушкувати.

Окучивать, -чить—підгортати, підгорнути, обгортати, -гнути, підбивати, бити.

Окучник—сапа.

Олады—оладки.

Олеандр, бот.—олеандер.

Оледенѣлый—зледенѣлий; закрижнѣлий.

Оледенѣть—зледенѣти, закрижнѣти.

Олений—оленячий, рагляконый.

Олень, зоол.—раглык, олень.

Олень-жук—рогач, рогадь, дилун.

Оливка, *Olea europaea*—маслина.

Оливковый—оливчаный; масло—олива.

Олово—цинна.

Оловяный—цинковий.

Олух—бейбас, бельбас, цимбал, йолоп, бевзь.

Ольха зеленая, *Alnus viridis*—лелѣх, лемич, вѣльха.

Ольховина—вѣльшина.

Ольховый—вѣльховый.

Ольшанка, раст. *Motacilla*—трясхвѣстка.

Оляйка, пт. *Cinclus aquitaticus*—рѣпник.

Омег пестрый, раст. *Conium maculatum*—свистюля, блекота, сикавка, дудва.

Омела бѣлая, раст. *Viscum album*—ямелина, шульга, ивилга, ївилга, їмела, омелга, обмила, помело.

Омерзительный, о—мерзений, огидний, гидотний, о.

Омерзѣние—огида, мерзота, брид, бридота.

Омертѣвшій—змертѣлий.

Омертѣние—змертѣння.

Омертѣть—змертѣти.

Омовение—обмивання.

Омочать, -чить—умочати, -чити, закропляти, кропити.

Омрачать, -чить—темнѣти, затемнити, темрити, затемрити.

Омут—глиб, яма; водоворот—крутиж, крутило, круливецъ, крутленьца.

Омывать—см. обмывать.

Онизм—солодійство.

Онакист—солодій.

Онъ, она, оно—він, вона, воно.

Онѣй—той, отой; він.

Онѣмечиться—перенѣмечитися, знімечитися.

Онѣмѣлый—занімілий.

Онѣмѣние—заніміння.

Онѣмѣть—заніміти.

Опавшій—опалій.

Опадать, опастъ—обсипатися, -сипатися, облітати, летѣти; спадати, спасти, стухати, -хти.

Опаздывать, опоздать—опізнятися, -нитися, прилізати, -нитися; забарятися, -ритися.

Опаивать, опойть—опоювати, опойти.

Опала—неласка.

Опаленный (солнцем)—при-
ражений.

Опалзывать, - ползти — обла-
зйти, лізти; сповзати, -зти.

Опальный — унеласкавленный;
за небданий, занехадный.

Опаливать, - лити — засмалю-
вати, засмалити, зашма-
лити, (битую птицу) забу-
жувати.

Опамятоваться—очуняти, стя-
миться.

Опара—запара, розчина.

Опаршивѣть—ошолудивити.

Опасаться—опасуватися.

Опасение—опаска.

Опасливый—бережкий.

Опасность—небезпека, небез-
печність, непевність.

Опасный, о—небезпечный, о.

Опахало—вахляр.

Опахивать, -хнуť—обмахувати,
-хнути; ся обмахуватися;
обгортатися, -рнутися.

Опачкать—укаляти, закаляти,
забруднити.

Опачкаться—укалятися, зака-
лятися, забруднитися.

Опека—опѣка.

Опекание—опікання.

Опекунский—опікунчий.

Опекунствовать (надъ чѣмъ)
—опікуватися (чим).

Опекунъ, -ша—опікун, -ка.

Опеленать—сповити.

Опенокъ, грибъ—опеньок.

Опелелить—спопелити.

Опережать, -дять—спережати,
спередити, попережатися,
-дитися.

Оперенный—опернатілий.

Опериться—опернатити, опе-
рится.

Опечаливать, -лить—смутити,
засмутити, зажурювати, за-
журити, заскорбити.

Опечаливаться, -литься, — за-
журюватися, зажуритися,
засмучатися, -титися, засу-
мити, засмутити, засмучу-
вати, стужитися, посумити,
охмірити, осмутити.

Опечатка — помилка, друко-
милка.

Опечатывать, -тать—запечату-
вати, -тати.

Опивки—недопивки.

Опиливать, -лить—обпилюва-
ти, лѣти.

Опилки—трини, трачиння, рі-
зовини, тирса, тротовина,
(метал.) ошурка.

Опираться, -реться—спіратися,
спертися (на чому).

Опираясь—опіраці.

Описание опис.

Описатель, -ница — описач, -ка,
описувач, ка.

Описательный—описовий.

Описка—помилка, писомилка.

Описывать, -сать — описувати,
-сати; цінувати, поцінувати.

Опись—спис, реєстр; (оцѣнка
имущества) цінування.

Опій—опій.

Оплаканный—оплаканий.

Оплакивать, -кать — оплакува-
ти, -кати.

Оплата—оплат, виплат.

Оплачивать, -тить — оплачу-
вати, -тити.

Оплеывать, -плевать — опльо-
вувати, -плювати; зневажа-
ти, -жити.

Оплескивать, -кать — обхлюпу-
вати, обхлюпати.

Оплетать, оплесть—поплітати,
поплести.

Оплеуха — ляпанецъ, личман,
фацка, лящ, намордень.

Оплодотворение—заплід.

Оплодотворительный — зап-
лідний.

Оплодотворять, -рить — літити,
улітити, заплідняти, -нити.

Оплоть — тверджа, твердиня.

Оплошать—помилитися, схи-
бити.

Оплошность — необачність,
неувага, недбальство.

Оплывать, -плыть — опливати,
-нути.

Оплѣсневѣлый—цвілий.

Оплѣсневѣть—зацвісти.

Оплѣшивѣлый — голомшивий,
голомозий.

Оплѣшивѣть—вилісїти.

Оповѣстить—сповістити, опо-
вістити.

Оповѣщение — оповістка.

Оподлиться—знікчємнїти.

Опоекъ—габельок.

Опоздалый—запізнїлий, спіз-
нїлий.

Опоздание — запізнєння, спіз-
нення.

Опознавать, -знать — розпізна-
вати, -знати.

Опозоренный—зганєблений.

- Опозорить — знеславити, зганебити, зганьбити.
 Опоймовый — габельковий.
 Ополаскивать, - лоскать, - лоснуть — обмивати, мити.
 Ополчать, читься — озброювати, озити, -ся, употужнитися на кого.
 Ополченець — рушенець.
 Ополчение — рушення.
 Ополячить, -ся — поляшити, -ся полячитися, зляшитися.
 Опомниться — хаменутися, скаменутися, стямитися, обаторитися, обатургися.
 Опора — підпора; оборона, заступ; тверджа.
 Опорки, туфли — капці, (един.) капець.
 Опорный — підпорный; оборонный.
 Опорожнять, -нить — перепорожнювати, перепорожнити, перепорожнити, спорожнять, випорожнити, -нити.
 Опорочить — зганьбити, огидити, зганити, знеславити.
 Опостылый — оприкривий, осоружный, огидный, огидлий, обридлий, остобісільный.
 Опостылеть — оприкритися, огиднути, осоружитися, обриднути, остобісїти.
 Опохмеляться — похмелятися.
 Опочивальня — спочивальня.
 Опочивать, чить — відпочивати, -чити; засиняти, снути.
 Опозтизировать — улоєгизувати.
 Опоясать, -ся — оперезати, -ся, упасати, -ся, підв'язати, -ся, запрзати, -ся, перепнут, -ся.
 Оправа — оправа, омета.
 Оправдание — виправдання; скупа (извинение, отговорка).
 Оправдательный — виправданий, виправдальний; (документ) посвідковий.
 Опраедывать, -дать оправдывать, оправдывать, виправдовувати, -дати; правдяти, виправдати; усправедливлювати, -ливити; (слова, надежды) справджати, дити.
 Оправка — оправляння.
 Оправленный — оправний.
 Оправлять, -вить — оправляти, -вити.
 Оправляться, -виться — поправляти на собі що; одужувати, -жати.
 Опрастывать, -тать — перепорожнювати, перепорожнити, перепорожнити.
 Опрашива ь, -силь — питати, виспитати.
 Опребление — визначення; (судебное) постановка, вирок, присуд; настанова (на должность); назначения (жалованья, платы); (грам.) придаток прикметниковый.
 Опребленность — певність, визначність.
 Опребленный, -ш — певный, твердый, визначений, доповідний, о.
 Опреблимый — визначенный.
 Опреблительный — визначальный.
 Опреблять, -лить — визначати, визначити; постановляти, -вити, присуджувати, -дити, вирікати, -ректи; признавать, -чити; настановляти, -вити.
 Оприходовать — заприбуткувати.
 Опровергать, -гнуть — спростовувати, тувати.
 Опровержение — спростування.
 Опрокидывание — перевертання.
 Опрокидывать, -кинуть — перевертати, перевернути, перекидати, -кинути, перекабачувати, -бачити, -ся.
 Опрометчивость — неопантрованість.
 Опрометчивый, о — неопантрований, о.
 Опрометью — стрімголов, протелом, прожомом.
 Опрость — допит, випитування.
 Опротивший — остогидлий.
 Опротнвть — огиднути, обриднути, обриднути, оприкритися, осоружитися, остогидити, остобісїти.
 Оприкивать, -скать — снути, -спорскувати, -снути.
 Опренок — маца.
 Опритность — чепурність, охайність, опрєтність, чупарність, хендогість, хайність, харність, харапузність, штепурність, шлетність, охайність.
 Опрятный, о — чепурный,

- охайний, охайливий, шпетний, штепурний, харний, харистий, харапутний, хайний, попретний, чупарний, хендогий, кукибний, кукибливий, о.
- Оптический—оптичний.
- Оптовый—гуртовий.
- Оптомъ—огулом, гуртом, загалом.
- Опубликовывать, -ковать, — оголошувати, оголосити.
- Опускать, стить — спускати; спустити; (внизъ) присаживать, присадити; (голову) хнюпитися, хнюпити голову, понурити; (шлюзъ) заставляти, тавити.
- Опускаться, -ститься — падати, спадати, власти, спасти; похилитися, -литися під чим, уклакати, кти, занепадати, підупадати, розледащити; въ глубину заглиблюватися.
- Опускной—спускний.
- Опускъ—спуск; спуст.
- Опустоаать, шить — плюндрувати, сплюндрувати, переплюндрувати.
- Опустошение плюндрування.
- Опустошитель, -ница — плюндровник, ця.
- Опустошительный—плюндрівний, плюндровний.
- Опустѣть—спорожніти, спустіти, спусткувати; вилюднитися.
- Опустѣлый — спорожнілий, спустілий.
- Опустѣние—пустка, спустіння.
- Опухать, -хнуть — пухти, спухати, спухти.
- Опухлый—спухлий.
- Опухоль—опух; шишка—моргуля; (вымени)—осовище.
- Опухший—запухлий, опухлий.
- Опушать, -шить — обхутровувати, рувати.
- Опушка—(лѣса) узлісся, узлісок, залісок, надулісся; (мѣховая) бабак.
- Опушение—опуст.
- Опытность—досвідність, досвідченість, вправність.
- Опытный—досвідний, досвідчений, вправний, пробантний; (человѣкъ) пробант.
- Опытъ — досвід; спробунок, спиток, експеримент.
- Опьянить—сп'янчити.
- Опьянѣлый—підпилий.
- Опьянѣние—упій.
- Опьянѣть, —сп'янчитися, упитися.
- Опьяняющий—п'янкий.
- Опѣшить—збентежитися, сторопіти.
- Опять—знов, знову.
- Оранжевый—червоножовтий, жовтогарячий, жовтожар.
- Оранжевый—тепличний.
- Оранжевая—теплица.
- Ораторский—промовницький.
- Ораторъ—речник, промовець, красномовець, бесідник, промовник, казатель.
- Орать—галасати, зіпати, регестувати, галасувати, зіпати, зіпонути.
- Орбита—орбита.
- Организация—організація.
- Организмъ—організм.
- Организовать—організувати.
- Организовъ—органістий.
- Органический—органічний.
- Органъ, муз.—вігран.
- Органный—вігранжевий.
- Органъ — орган; (половой) природжіння, природа.
- Оргія—гуляня.
- Орда—орда.
- Орденъ—ордер, кавалерія.
- Ординарный—звичайний.
- Орель—орел.
- Оржавѣлый—іржавий.
- Оригиналъ—оригинал, первотвір; чудасій.
- Оригинальный — оригинальний, первотворний; чудний.
- Оріонъ, астр.—чепіга, косарь.
- Оркестръ—оркестр.
- Орленок—орля, орлятко.
- Орлики, раст. *Aquilegia vulgaris*—голубки, орлики.
- Орлиный—орлячий, орловий.
- Орнаментировать—орнаментувати; (точками) цяткувати.
- Орнаментъ — орнамент, фігель.
- Орбинець, раст. *Typha angustifolia*—розіз.
- Оробѣть—злякатися.
- Орошать, -сить—зросити, заросити; (олезами) приплатити.
- Орошение—росіння.
- Орудіє, инструментъ—знаряддя, справилля, начиння; пушка—гармага.

Оружейникъ — збройовникъ.

Оружейный — збройовний;
складъ збройовня.

Оружіе — зброя; огнестрѣль-
ное зброя пальна; холодное
зброя січна.

Орхисъ — Дремликъ, раст. *Or-
chis Morio* — зезюльки.

Орѣховый — горіховий.

Орѣхъ — горіх; (пустой, запле-
снѣвшій) — снітяк; (двойной,
спариш; (пустой) дутель,
мскляк, свистун; (выпавшій
изъ скорлупы) вилушок;
(грецкій) волоський, кістяк.

Орѣшекъ (чернильный) — ду-
бівка.

Орѣшина — горішина; ліщина.

Орѣшникъ — ліщина, ліска, лі-
шаниця, ліщабникъ.

Ореографический — ортогра-
фичний, правописный.

Ореографія — ортографія, пра-
вопис.

Оса, *Vespa* — оса.

Осадка — (судна) углибка; (зда-
нія) осідання.

Осадный — обложный.

Осадокъ — хус, хвус, фус, джу-
мига, гуша; (атмосфер-
ческіи) опад.

Осадочный — фусовий, джу-
мижний.

Осаждать, -лить — облягати,
-гти, ложити; - хим. фусу-
вати, зфусувати.

Осаждаться, осѣсть — осіда-
тися, осістися, осідати,
осісти.

Осажденный — обложений; суц.
— обложенець.

Осаживать, - дить — спиняти,
нити; внизъ — присаджувати,
присадити; (лошадей) — зби-
вати, збити.

Осанистый, о — штатульний,
ставный, поставный, о.

Осанка — постава, статура.

Осваивать, -ся ить, -ся — приз-
вичаюватися, -ітися, обговту-
вати, -ся, обговтати, -ся, об-
викати, -викнути, пригов-
татися, оббутися, обговта-
тися.

Освидѣтельствова́ніе — освіду-
вання.

Освидѣтельствова́ть — освіду-
вати.

Осви́рѣть — розлітуватися,
освіритися.

Осви́стывать, -тать — осписту-
вати, -стіти.

Освободитель, -ница — визволя-
ник, ця.

Освободительный — визволя-
ний.

Освобождать, -дить — визволя-
ти, -лити, увільняти, -нити,
опрощувати, зпростати.

Освобождение — визвіл, визво-
лення, увільнення.

Освобожденный — визволенный;
суц. — визволенецъ.

Освѣдомительный — информа-
ційний.

Освѣдомление — інформація.

Освѣдомлять, -ить — інформу-
вати, поінформувати.

Освѣдомляться, -миться — дові-
дуватися, -датися, звідува-
тися, звідатися.

Освѣжать, -жить — свіжити,
відсвіжити.

Освѣжевать — оббілувати.

Освѣжение — відсвіження.

Освѣтительный — світловий.

Освѣщать, -тить, -ся — освітлю-
вати, -тити, усвітляти,
-тлити, -ся.

Освѣщение — освітлення; сві-
тло; (напр., на лѣстницѣ,
при операціи) присвітка.

Освѣщенный — освітлений.

Освящать, -тить, -ся — освячати,
освячувати, освятити, -ся.

Освящение — посвячення, по-
святство.

Осель — осел.

Осенний — осінній.

Осень — осінь, осенниця.

Осеребръть, -рить — сріблити,
посріблити.

Осерчать — розгніватися.

Осетрина — осятрина, ясетрина.

Осетръ — осятер, осетер, ясетр.

Осилить, осилить — подужу-
вати, подужати, замогати,
перемагати, могти, пересм-
лювати, -силити.

Осина, *Populus tremula* — осика,
трепета, осичина.

Осинникъ — осичина.

Оси́новикъ, гри́бъ — *Boletus lu-
leus* — маслюк.

Оси́новый — осиковий, осича-
ний.

Оси́ный — осиний; ги́здо — оск-
ще.

Осело́къ — брусок, оселка, брус.

Осиплость — хрипка, хрипавка.

Осипнуть—охрипѣти.
 Осиротить—засиротѣти.
 Осиротѣть—усиротѣти, засиротѣти.
 Осіяты—осіяти.
 Оскраблѣвать, -лѣть—оскрамѣлжувати, оскрамѣдити, обскрабѣти, скребѣти.
 Оскраблѣвать, -лѣть—вищерѣяти, -рѣти.
 Оскверненіе—опоганення; зневага, знечестя.
 Осквернять, -нить—опоганювати; опоганити; зневажати, -важити.
 Оскверняться, -ниться—опоганюватися, опоганитися.
 Оскраблѣваться, -лѣться—оскрябѣтисѣя, оскрябѣтисѣя.
 Осколокъ—скалка; (стекла)—скляничина.
 Оскоми́на—оскома.
 Осколитель—халаштун, завертайло, валашал; валашайник.
 Оскопленный—валашный; халаштан, валахан.
 Оскопѣть, -пить—халаштати, халащати, валащати, овалашити, завертати, -рнути.
 Оскорбитель, -ница—образник, -ця, уразливецъ, -виця.
 Оскорбительный, -я—уразливый, образливый, о.
 Оскорбленіе—образа, шваба, ураза, зневага.
 Оскорблять, -бить—ображати, уражати, -разити, кривдити, -прекривдити.
 Оскоромить, -ся—поскоромити, змаститисѣя, спорзнитисѣя.
 Оскрабѣть, оскрабѣти—обскрабѣти, скребѣти.
 Оскудѣвать, -дѣть—нікчемнѣти, знікчемнѣти, скудуватисѣя, скудатисѣя.
 Оскудѣлый—знікчемнілий, скудалый.
 Оскудѣніе—знікчемніння, скудання.
 Ослабленіе—ослаба; попуск.
 Ослаблять, -бить (веревку, напр)—попускати, -стити, наддавати, -дати; (силы) знесилювати, -лити.
 Ослабѣвать, -бѣть—хляти, хлянути, охлясти, захлясти, замлѣвати, -млѣти, отати, подаватисѣя; (расшатывать) послабѣти, лѣзувати-

ся, поохлябуватисѣя, охлябнути; (о морозѣ) пересѣсти-ся.
 Ослабѣвший—підупалий, охлялый, замлѣлий.
 Ослѣщать, ослѣстѣть—солодити, підсолодити.
 Осленокъ—осля, ослѣтко.
 Ослизнуть—поснядѣти.
 Ослица—ослиця.
 Ослушаніе—непослух.
 Ослушѣваться, -шатѣсь—неслухатисѣя, непослухатисѣя.
 Ослушникъ—неслух.
 Ослушный—неслухняный.
 Ослѣшаться—недочути.
 Ослѣшка—недослух.
 Ослѣпительный, -е—слѣпучий, о.
 Ослѣпленіе—ослѣп; заслѣп, заслѣпленія.
 Ослѣплять, -пить—ослѣпляти, -пити; заслѣпляти, заслѣпити.
 Ослѣпнуть—утемнѣти, затемнѣти, отемнѣти, ослѣпнуть.
 Ослѣплю—слѣпма, слѣплицею.
 Ослѣкъ—ослюк.
 Ослѣтникъ—осляр.
 Осмѣливѣть, -лѣть—усмѣлюватисѣя, -лѣти.
 Осмѣтриваніе—огляданія, огляди, розгляданія.
 Осмѣтривѣть, трѣть—оглядати, діти, розглядати, дітисѣя, зоглядатисѣя, -глядѣтисѣя, озиратисѣя, рнутисѣя.
 Осмѣтривѣться, -рѣтьсѣя—зоглядѣтисѣя, зоглядатисѣя.
 Осмерикъ—вісьмерик.
 Осмолка—усмоленія.
 Осмотрительность—опантрованість, обачність, туралість.
 Осмотрительный, о—опантрованный, обачный, туралый, о.
 Осмотрщикъ—оглядач.
 Осмѣтръ—огляд, огляданія.
 Осмысленный—умкуватый.
 Осмысливать, -лѣть—умкувати, з'умкувати.
 Осмѣивѣть, смѣять—висмѣивати, смѣяти, глузувати, зглузувати.
 Осмѣливѣться, -лѣтьсѣя—наважуватисѣя, наважитисѣя, осмѣлитисѣя, осмѣлитисѣя, насмѣлитисѣя, милитисѣя, насмѣтити, присмѣтити, усмѣнитисѣя, зосмѣлитисѣя, зважитисѣя.

Осміяніє — посміх, пересміх, згуда.

Осміянный — посмішений, ви-сміяний.

Основа — основа: тло, грунт; підстава, підвалина.

Основаніє — (фундаментъ) се-литва, заклад, підстава; тло, грунт; фундація, заснування; (стога, печи) під; (хвоста у позвоночн.) репи-ця; підстава, рація; хім.-засада;

Основатель, -ница — фундатор, -ка, засновник, -ця, нада-вель, наставця, надавиця.

Основательность — засадність, ґрунтовність.

Основательный, о — засадний, ґрунтовний, о.

Основной — основний, істот-ний.

Основывать, основать — засно-вувати, заснувати, закла-дати, -класти, фундувати, зафундувати.

Особа — особа.

Особенно — окреме, окремо, відрубно; нарізно, різно; відмінно, инакше; надто, найбільш, над усе, особше.

Особенность — окремість, ок-ремість, осібність; відмін-ність, особливність, иншість.

Особенный — (отдѣльный) ок-ромий, окремий, осібний, відрубний; (отличный отъ прочихъ) відмінний, особ-шаний, особливий, особіт-ний.

Особнякомъ, отдѣльно — навід-шибі, наодшибі, осторонь, навідльоті.

Особняк — осторонець, будонок.

Особо — окреме, окремо, осібно.

Особый — окромий, окремий, осібний.

Осооь — окремець.

Осовываться, осунуться — осу-ватися, осунутися.

Осовѣть — посовіти.

Осока, раст. *Carex L. acuta, vulgaris*, — смичка, осока; *coespitosa* кочковата; *praeco-х* іасу кринична; *Pseudo-сyperus* польова; *hirta* — карус.

Осокорь, раст. *Populus nigra* — ясокір, сокорина, осокір, сокора.

Осоловѣть — посоловѣти.

Осоць, раст. *Cirsium arvense* — жербій; — красн., раст. *Car-дуus crispus* — хробуст, хра-буст; *Sonchus oleraceus* — мо-лодай городній, свинський; — жовтий, *Cirsium oleraceum* Scop — жовтий хробуст.

Оспа — віспа.

Оспаривать, -рять — запереча-ти, -чити.

Оспенный — вісповий.

Оспопрививатель, -ница — щеп-пій, -ка, щепільник, -ця, ви-спарь, шкип'яр, -рка.

Оспопрививательный — щеп-пільний, віспарський.

Осрамленіє — сором, сором-лення.

Осрамлять, -мить — соромити, засоромити, ганьбити, по-ганьбити.

Оставаться, -статься — лишат-тись, -шитись, залишатись, залишитись, позостати, по-зостатись; (навсегда) за-вікувати.

Оставленіє — залишення; занед-бання, занехаяння; (грѣ-ховъ) відпуст.

Оставлять, -вить — лишати, ли-шити, залишати, залишити; кидати, покинути, зоха-бити; занедбовувати, -бати, занехаювати, -хаяти; (слѣдъ) слідити.

Остальное — решта.

Останавливать, -вить — запи-няти, запинити, зупиняти, спиняти, -нити, затриму-вати, мати; тамувати, за-тамувати (кровь); гаму-вати, вгамувати (сору).

Останавливаться, -виться — зу-пинятися, спинятися, при-пинятися, -нитися, запиня-тись, запинитися; (задер-жаться, приостановиться) затнутися, затятися; (заик-нуться) затинатися, затну-тись, затятися, (упереться) — зоп'ятитися.

Останки — тіло (вмерлого).

Остановка — постійка; зу-пинка, упин, устрим, при-пин; (въ работѣ) загайка; (крови) тамування.

Остатки — послідки; (старини) забутки; (войска) після по-раженія) недобитки; (разного пилля) слитые) сточки; (не-

- годные) отеребини; (табаку) потерть, потеруха; (ч.-л. на днѣ) оденки; (корма, травы) з'їди, з'їдини.
- Остатокъ — рѣшта, остача, останок, ошадок, (зерна послѣ вѣянія) послїд, позадь, позаддя; (матеріи) укравка.
- Остегивать, - гать, - гнуть — хльостати, вихльостати; фастригувати, прифастригувати.
- Остепенять, - нить — устатковувати, - кувати; - ся — устаткуватися, постаткувати.
- Остервенѣлый — озвїрілий, розстервїлий.
- Остервенѣние — озвїрення, розстервїння.
- Остервенить, - ся — розстервитися, озвїритися, посатїти.
- Остерегаться — постерїгатися, берегтися, стерегтися.
- Остистый — усатий, остюкуватий.
- Остовъ — снасть.
- Остолбенѣть — остовпїти, цокувати, загутатися.
- Остолопъ — телепень, бовдур, лобас.
- Осторожно — обережно; бачно; помалу.
- Осторожность — обережність, бачність.
- Осторожный — обережный, бережкий, сторожкий, бачный.
- Острастка — пристрашка, острашка.
- Остріе — штих, вістря, гострій, лезо; (копья) клюга; (иглы) жало.
- Острение — гостріння.
- Остригать, остричь — обстригати, - гти.
- Остричь — точити, гострити, - ся; остроумничать — дотепувати, прикладати.
- Остро — гостро; (остроумно) дотепно.
- Островатый — пригострий.
- Островитянинъ, - ика — остро-вик, -чка.
- Островъ — острія; (небольшая часть земли, временно окруженная водой) обтїк; пло-вучій — плава.
- Острога, багоръ (для ловли рыбы) — ость, остї.
- Остроглазый — гострозорий, быстроокий.
- Остроголовый — спичастый.
- Острогубцы — обценьки.
- Острогъ — острог, в'язница, нежа, турма.
- Острожникъ, - ца — тиряж-ник, -ця, вязень, - нница.
- Остроконечіе — спичка.
- Остроконечно — стрїмко, спичасто.
- Остроконечный — спичастый, стрїмкий, кінчастий, кінчатий.
- Остроконечный — шпичастый, кінчатый, кінчастый, (съ длин. концомъ) — довгоклю-гий.
- Острота — гострість.
- Острога — гострість; (остроу-міе) дотеп, прикладка, док-ладка.
- Остроугольный — гострокут-ный.
- Остроумецъ — дотепник.
- Остроуміе — дотеп, прикладка.
- Остроумничать — дотепувати.
- Остроумный, о — дотепный, о.
- Острый — (хорошо рѣжущій) — гострий, яркий, різкий; (остроконечный) кінчастый, кінчатый; (на вкусъ) гост-рий; (о вѣтрѣ) дощукільний, шпуйний; (остроумный) до-тепный; (о камнѣ) скалку-ватий.
- Острякъ — дотепник.
- Остуда — остуда.
- Оступиться — зашпотатися, спїткнутися.
- Остывать, остыть — прохоло-нати, прохолонути, холонути, вихоло-ти, вистигати, гти, (о гор. блюдѣ) чахнути, учах-нути.
- Осылый — вистиглий, прохоло-лый.
- Ость — остюк.
- Осудитель, - ница — судеб-ник, -ця, судник, ця.
- Осудительный — осудний.
- Осудливый — пересудливый.
- Осуждать, - дить — засужу-вати, - ляти; ганити, зганити, гудити, огудити, цихвї ру-вати, цирклювати, потріпу-вати.
- Осужденіе — осуд, (оговоръ, по-

ресуды) осуда, осудок, судба.
 Осужденный — засуждений; (на смерть)-стратенець.
 Осунуться—змарніти; в лица, в тіла спасти.
 Осушать, шить, -ся — висушувати, шити; вихилати, вихилити, -ся; (переносно) — дмухнути.
 Осушка—висушка.
 Осуществимый, о — здійсненний, о.
 Осуствление — здійснення, справдження.
 Осуствлять, вить — справджувати, справдити, здійснити, нити, допевнитися, нитися.
 Осучастливлывать, вить — щасливити, ушасливити.
 Осыпанный—обсыпанный; (драгоцен. камн.)-саджений.
 Осыпать—обсыпати; (густо)-рясити.
 Осыпаться, сыпаться — сыпаться, висыпаться; обсуваться, сунутися, обвалюваться, литися; облітати, облетіти.
 Осырѣть—відвохти, відволжитися.
 Ось—вісь.
 Осьданіе—западання; осідання.
 Осьдать, осьѣсть — западати, пасти; осідати, осісти; сдвинуться—зступатися, зступитися.
 Осьдлать—усідлати, засідлати, осідлати, окульбачити.
 Осьдлость—осілість.
 Осьдлый, о—осілий, о.
 Осьненіе—оклоніння.
 Осьнять, нить (образами, крепостомъ при богослуженіи) — оклоняти, оклонити.
 Осьчь, обрубить—оскати, осікти.
 Осязаемость — дотикальність.
 Осязаніе—дотик, доторк.
 Осязательность — дотиковість.
 Осязательный, о — дотиковый, о.
 Осязать—дотикати.
 О. апливать, -пить — опалювати, лити, огрівати, гріти.
 Отбавка—надбирання.
 Отбавлять, -вить — надбирати, надібрати, уймати, мити.
 Отбарабачить—відтарабачити.
 Отбивать, -бить — відбивати, -

бити, відперати, - перти; відколупувати, -пнути; добувати, здобути, відборонити; (жениха, невѣсту) перелюбити; (косу), наклепати.
 Отбивной — відбивальний; ная котлета-битеник.
 Отбирание—віднімання.
 Отбирать, отобрать—віднімати, відняти; вибирати, вибрати, добирати, брати, перебирати, -брати; свідѣть, показанія-вислухувати, вислухати свідків.
 Отбитіе—відбит; відборона.
 Отблагословить—віддзвонити.
 Отблагодарить — віддячити, віддячитися.
 Отлѣскъ—відліск, луна.
 Отбой—відпір; відгін, відбій; відступ.
 Отблеснуть—відліснути.
 Отборка—вибиранка, добірання, перебиранка.
 Отборный—добірний, чільний; спинковий.
 Отборщикъ, -ца — добірник, ця, перебірник, ця.
 Отборъ — добір, вибір.
 Отбояриваться, -рится — спекуватися, спекатися, відкараскуватися, катися від чого, викручуватися, титися, збуватися, збутися чого.
 Отбрасывать, -бросить — відкидати, -кинути; відбивати, -бити, відсвітлювати, -лити (о свѣтѣ, блескѣ).
 Отбривать, отбрить—голити, зголити; відрубати, відтяти.
 Отбросокъ—покидь, покидьок, покидька, непотріб; (мясо) трєбіж.
 Отбываніе — відбуток, відбучка, відбуча.
 Отбывать, -быть — відбувати, -бути; від'їздити, -їхати.
 Отбытіе—від'їзд, виїзд.
 Отбѣгать, -жать — відбігати, -бігти.
 Отбѣгать—відбігати; набігати.
 Отвага—відвага, звага, безбоязнь, сміливість; (стойкость) завзятість.
 Отвадка—відчада.
 Отваживать, -дить — віднаджувати, -дити; відстрашати, -шати.

- Отважиться (осмѣлиться) —
зважитися.
- Отважный — відважний, без-
боязний, сміливий.
- Отваливать, -лить — відвалю-
вати, -лити, відкочувати.
тити; (о судахъ) відплива-
ти, пліннути, відшиб:ти,
бти; ся-відпадіти, пасти.
- Отваль — відвал; (у плуга)
полиця; (судна) відплив,
відшиб: (горн.) галда.
- Отвально — (войлокъ) винали-
ти; (поколоти) відшма-
гати.
- Отваривать, -рить — винарюва-
ти, -рити, варити, зварити.
- Отварка варіння.
- Отварной — виварений, зваре-
ний.
- Отварь — юшка; (рыбный) щер-
ба; (говяжий) дзяма.
- Отвеченіе — відпровадження,
(квартирь и пр.) назначен-
ня (помешк:ннів).
- Отвезеніе — відвоз.
- Отвергать, -гнуть — відкидати,
кинути, відтрчувати, -тити.
- Отвердѣвать, -дѣть — заляка-
ти, залякнути, тверднути,
затверднути.
- Отвердѣлый — стверділий,
твердлий.
- Отверженецъ, -ница — відкин-
чик, -ця.
- Отверженіе — відкинення; зречення.
- Отверстіе — дуча, дучай, дучай-
ка, дучейка, відтулина,
дучка, роззявина, (для шнур-
ковъ въ ботинкахъ) острі-
вок; (въ ульѣ) очко, льоток;
(въ муз. INSTR.) голосник,
(гортанное) голоснича; (-тія
въ печномъ поддувалѣ) про-
гари.
- Отвертывать, -ртѣть, -рнуть —
відкручувати, -крутити.
- Отвертѣться — викрутитися.
- Отваливать, -лнуть, — огина-
тися, огнутися, уникати,
-кти, викручуватися, -титися.
- Отвинчивать, -тить — відкручу-
вати, -тити, відшрובовува-
ти, -бувати.
- Отвисать, -снуть — обви ати,
-висити, звисати, звиснути,
звистити.
- Отвислый — обвислий.
- Отvlaкать, -лечь — відтягати,
-відвертати, -рнути; (раз-
влечь) загуряти, загурити;
-ся-загурятися, загуритися.
- Отвлеченіе — (мысли, воли на
иной путь) загуряння (свой-
ства или признаковъ отъ
самого предмета) абстрак-
ція.
- Отвлеченность — абстракція.
- Отвлеченный, о — абстрактный,
абстракційний.
- Отвѣтъ — зокола.
- Отводи́ть, -вести — відводити,
заводити, вести, відверта-
ти, -рнути; відпроважувати,
вадити, запроваджувати,
дити; визначати, назнача-
ти, -чити.
- Отводка — відводи́ни.
- Отвѣднй — (каналъ) відводи-
цевий.
- Отводъ — відводи́ни.
- Отвоёвать — звоювати, здобути,
відборонити.
- Отвозить, -везти — відвозити,
-везти.
- Отвозка — перевіз.
- Отволакивать, -лочь — відволі-
кати, -локти.
- Отволочка — відволікання.
- Отвораживать, -жить — відча-
рговувати, -рувати.
- Отворачивать, -нуть — відвер-
тати, -рнути; відгортати,
-рнути, зачочувати, зао-
тити; кожу - залупляти, -
пцати.
- Отворотный, отложной — відло-
жистий.
- Отворотъ — закот, заката, ви-
лога.
- Отворя́ть, -рить — відчиняти,
-инити.
- Отвратительный, о — огидний,
огидлий, огидливий, шкар-
редний, мерзений, шкаво-
ріжний, бридкий, відворот-
ний, гидкий, о.
- Отвращать, -вратить — відверта-
ти, -рнути; бридити кому
щось; -ся-відвертатися, -рну-
тися.
- Отвращеніе, омерзѣніе — обри-
да, бридь, огидь, обрид;
нехіть, знеохочення.
- Отвыкать, -кнутъ — відвикати,
відвикти, відзвичаюватися,
-ітися.
- Отвыклый — відзвичасний.
- Отвѣдываніе — покуштування,

покушання, куштування;
завідування.

Отвѣдывать, -дать — куштува-
ти, скуштувати, закушту-
вати, покуштувати; завіду-
вати, завідати.

Отвѣсно — сторч, сторцом,
стрімко.

Отвѣсный—стрімкий, (-но стоя-
щий) сторчовий.

Отвѣсь—повіс, шнур, грунт-
вага, строма, сторчовик.

Отвѣтный — одказовий; одпи-
совий (о письмѣ).

Отвѣтственность—відповідаль-
ність.

Отвѣтственный — відповідаль-
ний.

Отвѣтчикъ, -ца—позваний, а,
відповідник, -ця.

Отвѣтъ — відповідь, одказ;
письменный—відпис.

Отвѣчать, -тигъ — відповідати,
-вісти, одказувати, -зати;
(письменно) відписувати,
-сати; (нести отвѣтствен-
ность) відповідати, -вісти.

Отвѣшивать, -сить — відважу-
вати, -жити.

Отвѣзывать, -заты, -ся — відва-
зувати, -зати; відчепляти,
-пити, -ся; збутися, спска-
тися, відкараскатися.

Отгадка—відгадка.

Отгадчикъ, -ца—угадько, від-
гада.

Отгадывание—угадкування.

Отгадывать, -даты—угадувати,
-дати.

Отгнать, отогнуть — відгн-
нати, відігнути.

Отглагольный—віддієсловний.

Отгнывать, -гнить—відгнивати,
відгнити.

Отговаривание — відмовляння,
відраджування.

Отговаривать, -говорить — від-
мовляти, -чити, розраджу-
вати, -дити, розбакувати,
-жакати; ся—відмовлятися,
-мовитися, -скузуватися.

Отговорка—відмова, відмага.

Отговорщикъ—розгудець, роз-
радник.

Отголосокъ—абомовня, відля-
сок, відгмін, виляски, лу-
на; отголоски лунання.

Отгонять, отогнать—відганяти,
відігнати.

Отгоревать—пересумувати.

Отгораживать, -родить — пере-
городжувати, -дити.

Отгостить—відгостювати.

Отгребать, -гребть—відгрібати,
-гребти; (часть) надгребати,
надгребти, надгортати, над-
гортнути.

Отгремѣть—перегриміти.

Отгрызаты, -зты — відгризати,
-зти.

Отдавать, -даты — віддавати,
-дати.

Отдаваться (о звукѣ) лящати,
розлягатися, лунати, розпи-
натися.

Отдавливать, -давить — відти-
скувати, -кати; натопту-
вати, -тати.

Отдаление—віддалення; (даль)
відлеглість.

Отдаленность — далекість;
відлеглість.

Отдаленный, о—віддаленний;
далекий, відлегли, о.

Отдалять, -ляты—далити, від-
даляти, -лити.

Отдаляться—віддалятися; цу-
ратися, сахатися.

Отдание—віддання.

Отдаривать, -рить—віддарову-
вати, -рувати.

Отдатчикъ—віддавець.

Отдвижной—висуваний, ви-
сувний; ящикъ-шухляда.

Отдежурить—відстійкувати.

Отдергивать, -дернуть — від-
смикувати, -кнути.

Отднвать—переднювати.

Отдохновение—супочивок, від-
починок, спочинок, спочи-
вок, перепочинок.

Отдубасить—відшмагати, від-
лупити, відчухрати.

Отдувать, -дутъ — віддмухати,
-хнути; (побить) відчухрати,
відшмагати.

Отдуваться — виликатися; від-
дихуватися, відсапуватися.

Отдушина—продухвина, про-
духовина.

Отдушникъ—продух.

Отдыхать, -нугы — припочивати,
започивати, відпочивати,
спочивати, -чити; (между
работой) перепочивати,
-чати.

Отдыхъ—спочинок, опочинок,
опочивок, опочинка, споч-
ив, спочивок, супочивок,
відпочинок; (кратковремен-

- ний) перепочинок; (місто
отдыха) сп чивище.
- Отдышаться — продишатися,
віддихатися, відсапатися.
- Отдышка—віддох.
- Отдѣленіе — (дѣйстви́е) відді-
лення, відлучення, відріз-
нення; (отдѣлъ, часть) від-
ділок; (въ шкафу, кладо-
вой) прикалабок, прикара
бок.
- Отдѣленскій—відділковий.
- Отдѣлиться, раздѣлиться —
зрізнитися.
- Отдѣлка—обробка; (украшеніе)
—оздоблення.
- Отдѣлъ—відділ; розділ.
- Отдѣловать, лать — доробляти,
-бити; опоряжати, - дити,
причепуряти, - рити; оздо-
бити, приоздобити; оброб-
ляти, бити.
- Отдѣлываться, аться — здиху-
ватися, здихатися.
- Отдѣльно — окремо, окремо,
порізно, зрізна, порівці,
нарізно, різно; (въ сторонѣ,
особыякомъ) наодріз, наод-
різні, навідшибі.
- Отдѣльность — окрімність,
окрімність, окремість, від-
рубність.
- Отдѣльный — окрімний, окро-
мий, окремий, відрубний.
- Отдѣлять, лить — відділяти,
-лити, відлучати, -чити; від-
рзяти, -нити; відокремлю-
вати, -мити; вибрати, виб-
рати.
- Отекать, отечь — опливати,
опливати (о свѣчахъ); пухти,
напухти, набрякати, -кти.
- Отекшій — набряклий.
- Отекъ — пухлина.
- Отелиться — уположитися, по-
ложитися.
- Отеребивать, бить — обску-
бати, -бти, обсмикати, -сми-
кати.
- Отесывать, отесать — обтісу-
вати, -тесати.
- Отерпать, пнуть — замлівати,
замліти, затерпнути.
- Отець — батько; тато.
- Отчески — по батьківському.
- Отческій — батьківський.
- Отчественный — отчизний.
- Отчество — батьківщина,
отчизна, вігчина.
- Отжарить — відчухрати.
- Отживать, -жить — пережива-
ти, -жити.
- Отжившій, очень дряхлый —
збуди-вік, збуй вік.
- Отжигать, -жечь — відпалювати,
-лити.
- Отжимать, жать — видавлю-
вати, -вити, вичавлювати,
-вити; (сыръ) відціжувати,
-дмити; (бѣлье) викручувати,
-крутити.
- Отжирѣлый — годований, ви
пасенни.
- Отжирѣть — відгодуватися;
випастися.
- Отзавтракать — поснідати.
- Отзванивать, звонить — пере-
дзвонювати, -нити.
- Отзвукъ — відгук.
- Отзвучать — відгучати, пере-
дзвеніти.
- Отзолотить — позолотити.
- Отзывать, отозвать — відкли-
кати, -кликати.
- Отзываться, отзываться — озви-
ватися, озватися, відклика-
тися, - кнутися, відгукува-
тися, -кнутися; зголошувати,
зголоситися, (чувство-
ваться) очуватися; очутися,
(о голосѣ, звукѣ) лунати,
розлягатися, розкочуватися;
(припахивать) відгонити,
тхнути; даватися у знаки;
окошитися.
- Отзывный — відкличний; (о
голосѣ) розкотистий.
- Отзывчивый, о — добросердий,
добродійний, добродійний, о.
- Отзывъ — відклик; (отвѣтъ)
відповідь, відпис; (мнѣніе,
заключеніе) здання, подум,
думка; (откликъ) обзив, від-
голос, відгук.
- Отзябнуть — відмерзти.
- Отзябшій — відмерзлий.
- Отказный — відмовний.
- Отказъ — відмова; отъ чего-
зречення чого.
- Отказывать, -зать (въ чемъ) —
відмовляти, мовити (чого);
ся-відмовлятися, -мовитися,
зрікатися, зректися чого;
відцураватися; (отъ службы,
престола) зложити (уряд,
корону).
- Откаливать, -лить — відгарту-
вати, -тувати.
- Откалывание, отламывание —
лупання; відщеплювання.

- Откалывать, колоть — відщеплювати, - пити; відпинати. -п'ясти; (штуку, словечко) платати, зплатати, ушкзарити, утнути, утяти; (трепака) вибивати (тропака).
- Откапывание—відкопування.
- Откапывать, -копать—відкопувати, -пати.
- Откараулить — відвартувати, відстійкувати.
- Откармливать, -кормить — відгодовувати, -дувати, тучити, утучити.
- Откашивать, -катать — (бѣльс) маглювати, відмаглювати; відчухрати, відшмагати.
- Откатывать, -тить — відкочувати, -тити.
- Откачивать, -чать — (утопленника) відкачувати, - чати; (воду) відсмокувати, - смокувати, помпувати, зпомпувати.
- Откачнуться — відхитнутися, відсахнутися.
- Откашливаться, -ляться — відкашлюватися, -лятися, хрякаться, відхрякатися.
- Откидать, откинуть — відкидати, - кинути, обкидати, обкинути; відгортати, -рнути.
- Откипать, -пѣть — перекипати, -пѣти.
- Откладной—закопистий.
- Откладъ — відволока, відрочення.
- Откладывать, -жить (часть) — надкладати, надкласти; (затягивать) отягаться, отягтися, відволікати, - локти; відрочувати, -чити; випрягати, -гти (лошадей).
- Откланяваться, -няться — прощатися, попроситися.
- Отклеивать, -клеить — відліплювати, -пити.
- Отклейка—відліпка.
- Откликаться, -кнуться — відгукатися, -кнутися.
- Откликъ—відгук, відклик.
- Отклонение—відхилення.
- Отклонъ—відхил.
- Отклонять, -нить — ухилати, -лити, відхилати, -лити, відраджувати, - радити; усувати, усунути.
- Отклоняться, -ниться — відхилятися, нахилитися, - литися; усуватися, ухилитися.
- Отковыривать, -рнуть — уколувати, - лупати, - лупнути, улуплювати, -пити, укорпувати, -рнути, надколупувати, -пнути.
- Откозыривать, -рять — світкувати, висвіткувати.
- Отколачивать, -лотить — відбивати, - бити; лупцювати, відлупцювати.
- Отколь—звідки.
- Откомандирование — відрядіння.
- Откомандировывать, -рывать — відряджати, - дити, виправляти, виправити.
- Откопаніе—відкопання.
- Откормка—годівля.
- Откормленный—відгодований, кормний.
- Откосъ—укіс, убіч.
- Откровение—відвертя.
- Откровенно, прямо—відверто, навіпрямки, навіпрямець, навіпростець, навіпрошки, навіпрачки.
- Откровенный—відвертий, непотайний.
- Откраивать, откромить—украювати, - аяти, закраювати, -аяти.
- Откручивать, -крутить — відкручувати, -крутити.
- Открывать, -крыть — відкривати, - крити; дверь—відчиняти, розчиняти, -нити двері; глаза — розплющувати, -щити очі; ротъ—розгортати, -рнути книжку; пальбу—почати стріляти; тайну—виявити таємницю; лавку—заложити крамницю.
- Открытие—винайдення, винахід, винахідка; виява.
- Открыто — відверто, уявки, некриючися, привселюдно.
- Открытка (письмо)—лістівка.
- Открытый—відвертий; (о воздухѣ) вільний; (о полѣ) чистий; (о врагѣ) явний.
- Откуда, нар.—звідки, відки, звідкіль, звідкіля; де; союзъ—через що.
- Откупать, -лить — відкупляти, -пити; викупляти, -пити.
- Откупной—орендований,

Откупоривать, -рить — відкорковувати, -кувати.

Откупорка — (бутылокъ) відкоркування, (ящичковъ) — распакування.

Откупщикъ — посесор, орандарь; — винный — пропінатар.

Откупъ — посесія, оренда; винный — пропінанція.

Откусывать, -сить — відкушувати, -сми.

Откусать — поїсти, попийти; покуштувати.

Отлагательство — відрочення, відволока.

Отлагать, -ложить — відділяти, -лити; відкладати, -класти, відрочувати, -чити, відволікати, -лєкти, відтягати, -гти; -ся — відкладатися; відпадати, -пасти; відлучатися, -читися; осідати, осісти.

Отламывать, -ломать, -ломить — чахати, відчахати, чахнути, відламувати, -ламати, -ломити.

Отлегать, -лечь — осідати, осісти, легшати, помегшати.

Отлеживать, -жать — перележати, перележати; ся — вилежуватися, -жатися.

Отлетать — відлітати, летіти, -линути; (съ шумомъ) фуркати.

Отлетный — перелітний.

Отлетъ — відліт, виліт.

Отливать, -лить — відливати, -лити; (изъ металла) сипати, виливати, -лити; (разн. цвѣтами) мінятися.

Отливка — відливання, відлив; (изъ металла) сипання.

Отливной — (изъ металла) сипаний, литий; виливний.

Отливокъ — виливок.

Отливистый (о цвѣтѣ) — селезнистий, мнливий.

Отливщикъ — ливарник.

Отлинь — (изъ металла) сипання; (геогр.) відплив; поблиск (цвѣтной).

Отличать, -чить — відрізняти, розрізняти, -кити; відзначати, -чити; -ся — розрізнятися, відрізнятися; відзначатися; різнитися в чому; звертати на себе увагу.

Отличительный, о — відмінний, відрізняльний, різнитний, о.

Отличие — відміна, різниця; відзнака.

Отлично — (различно) відмінно, різно; (превосходно) чудово.

Отличный — відмінний; чудовий.

Отлогий — спадиистий, розлогий, походиистий, (и длинный) потяглий.

Отложение — відпад, фус, хвус, (геолог.) відклад, (рѣчн.) наплинок, наплин.

Отложной — закотиистий, закочистий, виложистий.

Отломокъ — уломок, зламок.

Отломъ — злом, відлом.

Отлупливать, -лить — відколупувати, -пати; відчухрати, відлупцювати.

Отлучать, -чить — відлучати, -чити.

Отлучаться, -читься — відгожатися, відгодитися; (на короткое время) відвихатися, -вихнутися.

Отлучение — відлука.

Отлучительный — відлучальний.

Отлучка — відгода.

Отлыгаться, отолгаться — відбріхуватися, брехатися.

Отлыжка — відбріхування.

Отлыживать, -манкировать — одникувати, уникати, ухилятися.

Отлѣплять, -пить — відліпляти, -плѣти.

Отмаливать, -лить — відмолквати, -лити.

Отмалывать, -молоть — відмелювати, молотити.

Отманивать, -нить — віднапжувати, -нажити, відваблювати, вабити.

Отмахивать, -хать, -хнуть — відмахувати, -хати, -хнути, відганяти, відганяти; відрубувати, -бати, відтинати, -тяти; учистити, ушкварити.

Отмачивать, -мочить — відмочувати, -чити.

Отмашка — відмах; (манишка, коей отмачиваютъ при встрѣчѣ рѣчн. судовъ) майнівка, майтала.

Отмашъ — відліг; на отмашъ — на відліг.

Отмезжаніє — (земли) покїр; відмезжування.

Отмежовувати, жерати — міряти, зміряти; відмежовувати, жувати.

Отмелистый — замілкватий, мілкий.

Отмель — заміль, мілина.

Отмерзати, знуть — відмерзати, мерзати.

Отместка — помста.

Отметать, мети — замітати, мети.

Отметать, тнуть — відкидати, кинути.

Отмокать, мокнуть — відмокати, мокти.

Отмораживают, розить — відморозувати, розити.

Отмстить, отмстить — мститися, помститися (на кому), віддячити, відплатити (кому).

Отмщение — помста, віддяка, відплата.

Отмывать, мыть — відмивати, мити; (бѣлье) відперати, відіпрати; підмивати, мити.

Отмыкать — (горе) перебідувати; (лень) почесати.

Отмычка, механ. — витрих.

Отмына — знесення, скасування.

Отмыный, о — відмінний; виборний, о.

Отмынять, нить — касувати, скасувати, зносити, знести.

Отмирать, рять, ритъ — відміряти, міряти, міряти, надміряти.

Отмиръ — відмір.

Отмѣтитъ (покрыть значками, мѣтками) — означити.

Отмѣтка — (замѣтка) нотатка; (признакъ) прикмета, знак, ціха, зазначка.

Отмѣчать, тить — зазначати, чити; намѣтитъ назначати, назначити; (записывать) нотувати, занотувати; (знаками) обзначати, чити.

Отмякнуть — зм'якшати, розм'якшати.

Отнесение — віднесення, віднесення.

Отнимать, отнять — уймати, уймати, уняти, віднімати, няти, забирати, брати, згарбувати, згарбати.

Относительный, о — відносний, о.

Относить, нести — відносити, заносити, занести; засто-

совувати, сувати.

Относится — відноситься, стосуватися, мати зв'язок з чим; (къ кому, чему) ставитися (до кого, чого), належати до; удаватися, удатися до.

Отношение — стосунок; (дѣловая бумага) завідомлення; отношенія відносили, станлини; взаимныя взаємні; въ отношеніи з погляду.

Отпечь — відпечер.

Отпѣкивать, отговариваться, стбояриваться — охарактеризуватися, відмовлятися, мовитися.

Отнюдь — в жаднім разі, зовсім, нічого.

Отнятие — віднімок; відруб, відрубання.

Отобрание — відібрання.

Отобдаты — пообідати.

Отовсюду — зусіль, звідусіль, з усіх боків.

Отогревание — відгрівання.

Отогревать, грѣть — відгрівати, гріти.

Отодвигать, дгигнуть — відсувати, сунути.

Отозвание — відкликання.

Отолочь — стовкти.

Отомстить — помститися, помстити.

Оточки — вишкварки.

Отопление — опал, отогка.

Отоплять, пить — опаляти, опалити.

Отпръвать, прѣть — відволочуватися, житися.

Оторопѣлый, о — тороплений, о.

Оторопѣть — стуманіти, сторопитися, оторопатити, отеріти, отетеніти.

Оторочка — облямівка, (мѣховая на тулупѣ) иршлия.

Отосланіе — відіслання.

Отохотить — знохотити, віднахити.

Отшалость — охляпість, захлялість.

Отшальный — охлялий, захлялий.

Отшачать — охляпнути, охлясти, охлянути, окрянути.

Отпадать, пасть — відіарати, пасти; відколуватися, пнутися.

Отпадение — відпад; відступ.

Отпадышь — падалиця; сніговина.

Отпавать—Отпускать.

Отпавать, -паять — відлістовувати, -тувати.
 Отпавать, -поить — випоювати, -поїти; відпокувати, -поїти.
 Отпайка — відліткування.
 Отпалзывать, -ползать — відлазити, -лізти.
 Отпаривать, -парить — напарювати, -рити; (въ банѣ) парити, випарити; (высѣчь) штапарити, вишпарити.
 Отпарывать, -пороть — відпарювати, -ротити.
 Отпахивать, -пахать — відорювати, -рати.
 Отпечатокъ — одслід, одзнак, (оттискъ) відбиток; познак, знак.
 Отпечатывать, -тать — друкувати, видрукувати, відбивати, -бити, витискати, -тиснути.
 Отпивать, -пить — надпивати, -пити.
 Отпиливать, -лить — відпилювати, -ляти.
 Отпираніе — відмивання.
 Отпирательство — відмага, відрікання.
 Отпирать, -реть — відмикати, відімкнути.
 Отпираться, -реться — відмикатися; (не признается) заставлятися, затаїтися, відмагатися, моттисся, відрікатися, ректисся.
 Отпировать — відгуляти; відбенкетувати.
 Отписка — відпис.
 Отписывать, -сать — відписувати, -сати.
 Отпихивать, -хатъ, -хнуть — відпихати, -хнути, відіпхнути.
 Отплата — відплата, віддяка.
 Отплачивать, -платить — відплачувати, -тати; віддячувати, -чити.
 Отплевываться — сплювувати.
 Отплескъ — виплиск, відплюск.
 Отплетать, -плестъ — відплітати, -плести; виплітати, -плести.
 Отплывать, -плыть — відпливати, -плинути.
 Отплясывать, -сать — відтанцювати, -цювати; витанцювати, -цювати.
 Отполировать — виполірувати, вшліхувати.
 Отполосовать — відшмагати.

Отпорный — відпорний, одсічний.
 Отпоръ — одсіч, опір.
 Отпорхнуть — відлінути.
 Отпоститься — відпостувати.
 Отпотѣть — спітніти; випотіти.
 Отгоясать — відперезати.
 Отправитель, -ница — пересильник, -ця.
 Отправление — (кого-либо) виправа, вираження; (чего-либо) пересилання, пересилка; обов'язностей, повинностей — відбуток; служебн. обов'язностей — урядкування, справування.
 Отправлять, -вить — виправляти, -вити, відряжати, -дити; пересилати, -слати, відсилати, відіслати; відбувати, -бути; служебн. обов'язності — урядувати, справувати.
 Отправляться, отправиться — вибиратися вибрисися, виїздити, від'їздити, їхати, рушати, вирушити, виражатися, вирядитися, манжати, поманжати.
 Отпраздновать — відсвяткувати.
 Отпроситься — відпроситися.
 Отпруживать, -дить — відгачувати, -тити.
 Отпрыгивать, -гнуть — відскокувати, -скачати, відстрибувати, -бнути.
 Отпрыскивать, -снуть — відбризкувати, -знути; пароститися, бростатися.
 Отпрыскъ — парост, парость, брость, пагін, відросток, бросток; (молодые побѣги) намолодь.
 Отпрягать, -прячь — випрягати, -гти.
 Отпугивать, -гнуть — відстрашати, -шити, відполохувати, -шити, сполохувати, -шити.
 Отпускать, -стить — пускати, відпускати, випускати, попускати, -стити; виправляти, -вити, вивозити, -везти; давати, -дати; (волосы) запускати, -стити; дарувати, подарувати, вибачати, вибачити; нагострати, -рити; въ долгъ — давати набір; о морезѣ — звільжити.

Отпуская—вільний лист.
 Отпускою—(отпущенный) ур-
 льопованні; (билетъ)—ур-
 льопас; (о товарѣ — отвоз-
 ной) вивозовий.
 Отпускъ—відпустка, урльоп;
 вивіз, видача; чернетка
 (копія дѣлов. бумаги).
 Отпутывать, тать — роспуту-
 вати, тати.
 Отпущение — відпуст, відпу-
 щення, розгрішення.
 Отпущенникъ, ца — визволе-
 нець, ниця.
 Отпѣвать, пѣть — відспівувати,
 вати.
 Отработка—відробок.
 Отработывать, тать — відроб-
 ляти, бити.
 Отравна—отрута, трутка, отро-
 ва, трійка, трутизна, тру-
 тина, трутівка; (для рыбъ)-
 труйка, трійка.
 Отравитель, ница — трутник,
 ця, отруйник, ця.
 Отравление—отруя, затруя.
 Отравлять, вить (кого) — зат-
 руювати, затруїти, отрую-
 вати, їти.
 Отрада — відрадість, вірада,
 відрадність.
 Отрадный, о — відрадісний, о.
 Отражать, зить (ударъ, свѣтъ)
 відбивати, бити, (цвѣтъ) від-
 давати, дати.
 Отражаться, зиться — відбива-
 тися, битися; (въ во-
 дѣ) відкидатися, кинутися.
 Отражение—відсіч, відпір; від-
 биванка, відсвіт (свѣта);
 відкид (въ водѣ).
 Отрасль—(отпрыскъ) парость,
 брость, пагін, відросток,
 бросток; (отрогъ горы) від-
 нога; (науки) галузь.
 Отребіе—вибірки, негіль.
 Отрезвление — витверезіння;
 (отъ сна)-продрухання.
 Отрезвлять, вить — тверезяти,
 витверезувати, звити.
 Отрѣкаться, речься — зріка-
 тися, зректися, заперещати-
 ся, заперетитися; відступа-
 ти, пити від; цуратися, від-
 цуратися від; (отъ престо-
 ла) складати, зложити (ко-
 рону).
 Отрепанный—страпатий.
 Отрепье—струп'я, страпки,

курначья, лахи; лахман, лах-
 манка, лаха, лах, канцур.
 Отречение — зречення; відцу-
 рання; (отъ иска, тяжбы)
 відступ.
 Отрицание — заперечення, не-
 гування.
 Отрицательный, о — запереч-
 ний, відмовний, негативний.
 Отрицать — заперечати, від-
 мовляти, негувати.
 Отрогъ—віднога; (оврага)-ви-
 балок.
 Отродье—кодло; накоренок.
 Отроекъ—парій
 Отроковица—дівча.
 Отрокъ—хлоп'я; слуга, челяд-
 ник.
 Отростать, -рости — виростати,
 -рости.
 Отростокъ — парость, накорен-
 ок; (у вьющихся расте-
 ній) павороз; (роговой над-
 копытный у двухкопыт-
 ныхъ) прапірка.
 Отроческій — хлоп'ячий.
 Отрочеотво—хлоп'яцтво.
 Отрубать, бить—утинати, ут-
 нути, утяти, відрубувати,
 -бати, повідрубувати, цю-
 кати, уцюкнути, усікати, -
 кнути.
 Отруби—висівки; мелкіе — ме-
 жистка.
 Отрубокъ — утинок, оцупок,
 рубанецъ, цурупалок, цур-
 палок, цурпалка.
 Отрубъ (поперечное сѣчение)
 —перетинок.
 Отрывать, оторвать — урива-
 ти, увірвати, урвати.
 Отрываться, оторваться—ури-
 ватися, увірватися, урва-
 тися.
 Отрывать, отрыть — відкопу-
 вати, пати, вигрібати, ви-
 грести.
 Отрывистость — уривчастість.
 Отрывистый, о — уривчастий, о.
 Отрывной—уривний, відрив-
 ний.
 Отрывокъ — уривок.
 Отрывочный, о — уривковий, о.
 Отрыжка—нахта.
 Отрѣзаніе—відрізання, відкра-
 яння.
 Отрѣзной—відкрайний; відтя-
 тий, утятый.
 Отрѣзокъ—утинок, укравок,
 урізок; (дерева) надібо;

(земли) скиба; (мяса) кришеник.
 Отрѣзъ—розріз, переріз; шмат, утин.
 Отрѣзывать, зать — утинати, утнути, утяти, відкравати, -краяти, урізати, урізати, укравати, украяти, учикрижити, устригти; (кусище) отчмесувати.
 Отрядъ—(изыскательскій) партия; (военн.) загін; (развѣдочный) чамбул; (войска на вербованный) затыг; (назначен. для стражи) чата.
 Отрывать, -трясти — трусити, струсити.
 Отрывать (плодовъ съ дерева) струс.
 Отрывать, -ся-унуть, -ся-обтрушувати, обтрусити, -ся.
 Отсаживать, -садить — пересажувати, -дити.
 Отсасывать, -сосать-відсисати, відісати.
 Отсвѣтъ—відсвіт.
 Отсвѣчивать—відсвѣчувати.
 Отсель—звідси; відтепер.
 Отсидывать, -сидѣть — відсиджувати, -сидіти.
 Отскабливать, -скоблить — відскрібати, скребти, відскромджувати, -мадити.
 Отскочить, увернуться—змикнути.
 Отслуживать, -жить — вислужувати, -жити; відправляти, -вити (литургію); відслужувати, -жити.
 Отслушивать, -шать—вислухувати, -хати.
 Отсовывать, -сунуть — відсுவати, -сунути.
 Отсоединять—відрадіник, розрадіник.
 Отсоединять — розраювати, розраяти, розрадіжати, розрадіти.
 Отсочивать, -чить — відрочувати, -чити.
 Отсрочка—відрочення.
 Отставать, -стать—відставати, -стати, відбиватися, -битися; уступати, -лити кому в чому; відступати, -пити, усуватися, усунутися; відставати, -стати, відпадати, -пасти, відліпати, -ліпти; спізнатися, -нитися; идя—отягатися.

Отставка—абшит, відстава.
 Отставлять, -вить — в дсувати, -сунути; (отъ должности) -відставляти, -вити, скидати, скинути.
 Отставной—абшитованный, відстановний.
 Отстаивать, -стоять — отстоювати, -яти; -ся-устоюватися, -ятися, ушологати.
 Отсталый—відсталий.
 Отстаивать, -новить—зупиняти, нити.
 Отстегивать, -гнуть—відпинати, -п'ясти, відстібати, бнути.
 Отстегивать, отстегать (кнутомъ)—батожити, вибатожити, шмагати, одшмагати, пошмагати, обшмагати.
 Отстой - фус, хаус.
 Отстоящий—відлеглий.
 Отстрадать—витерпіти.
 Отстраивать, -строить — відбудовувати, -дувати.
 Отстранение—відстороня, усунення, відстановя.
 Отстранять, -нить — відстороняти, -нити; відстановляти, -вити; усувати, усунути, відхилити, -лити.
 Отстричь—устригти.
 Отстреливаться — відстрелюватися.
 Отступать, -пить—відступати, -пити.
 Отступаться, отступить—одступатися, одступитися.
 Отступая (шагъ за шагомъ)—поступцем.
 Отступление—відступ.
 Отступникъ, -ца—перевертень, перекинчик, -ця, перекинець, -ниця, перекидько.
 Отступнический — перекинчикий.
 Отступничество — перекинчиство.
 Отступное—відчипне.
 Отсудить—випозивати, висудити.
 Отсутствие—відсутність.
 Отсутствовать—не бути.
 Отсутствующий—відсутній.
 Отсушить—висушити.
 Отсчитать—улічити, відряхувати.
 Отсылать, отослать — відсилати, відіслати.
 Отсыпать, отсыпать — надсипати, надсипати.

Отсыпаться, отсыпаться-виси-
плятися, спатися.

Отсыпка — надсип.

Отсыпной — відміряний.

Отсырьлй — липкий, від о-
хлий.

Отсырьть — відвохти, відволо-
гнути, відволожитися, від-
вохнути, змокравити, змо-
кріти, звохчати.

Отсыхать, сохнуть — усихати,
усохти, повсихати.

Отсѣвать, сѣять — відсѣвати,
пересѣвати, сѣяти.

Отсѣвъ — відсѣв.

Отсѣдина — розколина.

Отсѣкать, сѣчь — усікати, усі-
кти.

Отсѣкъ — утенок; (въ суднѣ)
засік.

Отсѣченіе — відрубання.

Отсюда — відси, звідси, від-
цїля, звідцїля; з цього.

Оттаивать, таять — відтавати,
танути.

Отталины — таловина.

Отталкивать, толкнуть — від-
пихати, хнути; відтручати,
трити.

Оттапывать, топтать — від-
топтувати, тати.

Оттаскать — натягати, вичу-
бити, выскуби.

Оттаскивать, щить — відтяги-
ти, гти, відволікати, локти.

Оттачивать, точить — заго-
стряти, рити.

Оттаявший — талий.

Оттепель — росталь, роспари,
відліж, відліга, відволога,
відволода, відволож.

Оттербить — віддерти.

Оттереть — відтерти.

Оттиснуть, (отпечатать) — ви-
бити, відбити, віддрукувати.

Оттискъ — відбиток.

Оттого — тим, тимто, того,
тому, через те, для того.

Оттолъ — звідти.

Оттопыривать, -рить, -ся — випи-
нати, п'ясти, -ся; губи — за-
копчивовати, лити губи.

Отторгать, -гнуть — відривати,
відірвати; відлучати, чити.

Отторженіе — відлука.

Оттуда — звідти, відти, від-
тїля, відтїля.

Оттухнуть — стухти.

Оттѣнять, -нить — тінювати, ті-
нити.

Оттушевать — відтушувати.

Оттѣнка — тінювання.

Оттѣнокъ — відтїнь.

Оттѣснять, -снить — відписати,
відпхнути, відкидати, від-
кинути.

Оттягивать, -гать — випозивати.

Оттягивать, -нуть — отягати,
отягти.

Оттяжка — відволока, тягани-
на; (снасть) — вуси.

Отужинать — повечеряти.

Отупѣлый — ступілий.

Отупѣть — ступіти.

Отуречивать, -чить — турчити,
потурчити.

Отуречиватися, -читься — тур-
читися, потурчитися.

Отутужить — відпрасувати.

Отучать, отучить — відзвича-
ювати, чаїти; віднаджува-
ти, надити.

Отучить — погладити.

Отхаркаться — схрикатися.

Отхватывать, -тить — відти-
нати, тяти; затинати, зат-
нути, устриги, ушкварити.

Отхлебнуть — сьорбнути.

Отхлестать — выхлѣостати, на-
пирити.

Отхлынуть — відриннути.

Отходить кого — відхаяти кого.

Отходить, отойти, — відходити,
відійти; відступати, -йти;
кидати, покинути; конати,
сконати; відставати, -стати;
відмерзати, -мерзти; (о пло-
дахъ, овощахъ) минатися,
минутися.

Отходная — відхідна.

Отодчивый — відхідливий.

Отходъ — відхід; кінець.

Отхожий — (промыселъ) наза-
робітний; (мѣсто) відхідник.

Отхотѣться — відхотітися, пере-
хотітися.

Отцарствовать — перецарювати.

Отцѣгать, цѣсть — перецѣ-
гати, перецѣвити, перецѣ-
тувати.

Отцеубійца — батькоубець.

Отцовский — батьківський, от-
цевий, отцевський, отень-
кий.

Отцѣживать, отцѣдить — від-
цїжувати, дити; надточу-
вати, надточити; зцїджу-
вати, зцїдити.

Отцѣплять, -пить — відцїпляти,
чепати.

Отчаливать, -лить — відпливати, -плити.

Отчалъ—відплив.

Отчасти — подекуди, почасти.

Отчаяваться, яться—роспачувати, роспачити.

Отчаяніе—роспач, рослука.

Отчаянный—безнадійний, безпорадний; очайдушний, навісний, шалений, сміливий, запеклий.

Отчего, нар.—чого, чому, чом; союз—через що, а через те, тим то; то — чогось, чомусь.

Отчеканивать, -нить — карбувати, викарбувати.

Отчеркивать, -черкнуть — відзначати, -чити.

Отчерпывать, -черпнуть — на черпувати, -пнути.

Отчерчивать, -ртить—відрисувати, -сувати.

Отчество—прізвище по батькові.

Отчетливый, о — виразний, о; докладний, -о.

Отчетный — звітний, справоздавчий; відповідальний.

Отчетъ — звідомлення, звіт, справоздання, перелік.

Отчина — батьківщина, вітчизна.

Отчим—вітчим.

Отчисление—відлічування, відрахування.

Отчислять, -лить — відлічувати, -чити, відраховувати, -хувати.

Отчитывать, -тать—відчитувати, -тати; відшіптувати, -шептати; вимовляти, вимовити, зробити нагану.

Отчитываться, -таться—(составлять отчетъ) справоздавати, -здати, звітувати, по-звітувати.

Отчуждать, -дить—вивлащати, вивластити, ускарбовлювати, бовити.

Отчуждение — вивлащення, ускарбовлення.

Отшатнуться—ухитнутися.

Отшельникъ — безлюдник; ця, самітник, ця, пустельник, -ця.

Отшельнический—відлюдницький, пустельничий.

Отшествіе—відхід.

Отшибать, -бить — відбивати, -бити.

Отшивать, -шить—відшивати, -шити; віддирати, дерти.

Отшлепать — відляпати, вихлюстати.

Отшлифовать—вишликувати.

Отштукатурить—потинькувати.

Отшучиваться—жартами викручуватися.

Отщелкать — відлупити, відчухрати; нагану зробити.

Отщелкать — переляскати; (о соловѣ) перетьохкати.

Отщемлять, -мить — прищипувати, -кнути.

Отщепенецъ—відкинчик.

Отщепенство—відкичництво.

Отщеплять, -пить—чахати, відчахнути, відколювати, -лоти.

Отщепокъ—тріска, скалка.

Отъ—від, з.

Отъемлемый—відніманий.

Отъѣдать, -ѣсть—з'їдати, з'їсти; відгризати, -гризти.

Отъѣдаться, -ѣться — гладчати, погладчати.

Отъѣздъ—від'їзд, виїзд.

Отъѣжать, -ѣхать—від'їздити, виїздити, -їхати.

Отъявленный—неприторий.

Отыгрывать, -грать — відгравати, відіграти.

Отыскивать, -скать — вишукувати, відшукувати, росшукувати, кати.

Отяготительный, о—сутужний, сутяжний, о.

Отяготѣть — отяжіти, обважити.

Отягощать, -тить — отяжати, отяжити, обтяжати, -жити, тяжити, утяжати, обважувати, обважити.

Отягощение — завага, обтяження, утяження; (притѣсненіе) напруга.

Отяжелѣть — отяжати, обважити.

Офицерскій—офіцерський.

Офицеръ—офіцер, старшина.

Официальный, о урядовий, о.

Оханіе — охи, ухи.

Оханка—сбѣ, емок, жмут, жмак.

Охать, -стонать — кригнати, охати; жаловаться, скаржити.

Охватывать, -тить — обіймати, няти; засягати, гти; збагнути (умомъ); (о страхѣ)

ошанути; (оббивать) перелитувати, перелитати.
 Охладительный—остудний.
 Охлаждать, деть—холонути, охолонути, похолонути, охолоти; озимніти; байдужити, збайдужити.
 Охлаждень—охололий.
 Охлаждать, дить—охолоджувати, дити; похолодити, охолодити, остуджати, остудити; ся—холонути, прохолонути, прохолоджатися, прохолоджуватися, прохолодитися, нахолоджуватися, лодитися, нахолонути.
 Охлаждение—охолода; збайдужиння.
 Охлопки—клочья; клак; раст *Stalce latifolia* — кирман, кирмак.
 Охлопь—клочча.
 Охмелить—захмелити.
 Охмельный—підпийлий.
 Охмельть—упитися.
 Охлаживать—холодити.
 Охлащивать, стить—см. Кастрировать.
 Охорашивать, ся—джджултити, ся, чепурити, ся, причепуряти, ся, хорошити, ся.
 Охота—хитъ, охота; улови, полсвання, погуляння; мислство, стрѣлство, ловецтво.
 Охотиться—полсвати.
 Охотникъ—стрѣлецъ, мислвѣць, польованецъ, ловецъ; желающій, -щая—охотун, -туха.
 Охотничій—стѣлѣцкій, мисливскій, ловѣцкій.
 Охотно—охоче, охично, залюбки, зохотою, радодячно.
 Охотний—ухитний, охочий.
 Охра—вохра.
 Охрана—охорона; сторожа.
 Охранение—охорона.
 Охранитель, ница—сторож, охоронник, -ця.
 Охранительный—охоронний.
 Охранный—охоронный.
 Охранять, нить—охороняти, -нити, стерегти, устерегти, пильнувати, допильнувати того, ховати, заховати.
 Охриплость—хриплість.
 Охриплый—хриплый.
 Охромѣть—охрийти.

Охулить—заганити, огудити, зганити.
 Охулка—погудка, догана.
 Охъ! ахъ!—ох! оле!
 Оцарапывать, пать—обдряпувати, обдряпати, задернути, удряпнути.
 Оцѣнение—цѣнування.
 Оцѣненный—цѣнований.
 Оцѣнивать, нить—цѣнувати, оцѣнувати, уцѣнувати, таксовати, утаксувати.
 Оцѣнка—цѣнування, обцѣнка, зацѣнка; имущества для аукціона-поціновка.
 Оцѣпѣвать, нить—прикипяти, прикипѣти, зацѣпнути, зацѣпити.
 Оцѣпѣлый—одублий, зацѣпный.
 Оцѣпѣние—олублѣсть, зацѣпнѣсть.
 Оцѣпление—оточення.
 Оцѣплять, пить—оточати, -чити; обцепляти, пиги.
 Очагъ—огнище; (въ землѣ, въ сѣняхъ или на дворѣ) кабиця.
 Очарование—чари, мана, омд-на, урок.
 Очарователь—чарѣвник.
 Очаровательница—чарѣвница, чарѣвка.
 Очаровательный—чарѣвный, чарѣвничий, чарѣвничький.
 Очаровывать, ровать—зачаровувати, зачарувати, чарувати, учарувати.
 Очевидецъ—самовидецъ.
 Очевидно—наочне, очевидки, очевидячки.
 Очевидный—наочный, очеви-стий.
 Очеловѣчиться—полюдніти.
 Очень—дуже, вельми.
 Очепъ (въ колѣдѣ) — звѣд.
 Очеранѣть—почервѣвити.
 Очередной—черезный, черговый, рядовой.
 Очередь—ряд, черга.
 Очеркъ—нарис, зачерк, зарис; шкъ.
 Очернить—почорнити; обмо-вити, обгулити.
 Очерствѣть—зачерствѣти.
 Очертаніе—зарис, рисунок.
 Очерчивать, нить—зарисову-вати, -сувати.
 Очески, вычески—пачоси, пачѣски.

Очинивать (перья, карандаши)—темперувати, затемперувати.
 Очинка—темперованка.
 Очистительный—чистовний.
 Очистка — вичистка; (желудка) — прочистка.
 Очитокъ пестролистный, раст. *Sedum acre*—мошнач.
 Очищать, -стать — очищати, очистити; (прибирать) опрятувати, опрятати; дорожки въ саду—грасувати; овчину отъ мездры — пляшувати; прудъ отъ ила—шлямувати; отъ шелухи—теребити, опихати; кого отъ грѣховъ — розгрішити кого.
 Очищение—очищення.
 Очки—окулярі.
 Очко — брунька (у растений); вічко (въ картахъ).
 Очковая змѣя—окулярник.
 Очная помощь, раст. *Euphrasia officinalis*—очанка.
 Очнуться—прокинутися, очуняти, очикнутися.
 Очумѣть—зачуміти, очманіти, очамріти.
 Очутиться—опинитися.
 Ошалѣвшій — чмелений, чмаленый, шаленый, очманілий, ошаленый.
 Ошалѣть,—очманіти, очамріти.
 Ошескъ—ошийок.
 Ошейникъ—нашийник.
 Ошеломить — пришоломити, причмеліти, приголомшити, загутати, обамбурити.
 Ошеломленный — торопленный, приголомшенный, обамбуренный.
 Ошелушить — облускати, облузати; (зерно)—оборотати.
 Ошельмовать—зганьбити.
 Ошибаться, -биться — хибити, схибити, помилятися, -литися; (промахнуться) осковзнутися, огулитися, зблуджувати, зблудити, змилювати, змилити.
 Ошибка—хиба, помилка, омилка, обмила, похибка.
 Ошибочный, -о — хибний, омильный, помилковный, похибковий, помилешный, помильный.
 Ошпаривать, -рить — обпарювати, -рити.
 Оштукатурить—обтинькувати.

Ощелачиваться, -почиться — визолоуватися, -литися.
 Ощетиниваться, ниться — настовбурчуватися, -читися, наіжуватися, -іжитися.
 Ощипывать—общипувати, обскубувати; (битую птицу, свин. тушу) патрати.
 Ощупывание — облапування, лапання, мацання.
 Ощупь — омац, полап; наощупь—наполап.
 Ощупью—полапки, полапцем, обмацки, омаць, помацки, навромацки, навролапки.
 Ощутительный, -о — чутливый, -о; дощукільний, -о.
 Ощущать, -тить, -ся — відчувати, -чути, учувати, -чути, -ся.
 Ощущение—відчуття, вчуття.

П.

Па—(въ танцѣ) па; (шутливо) дригулька.
 Пава—пава, павурка, павуриця, павичка.
 Павлика—см. повилика.
 Павлильонъ—альтана, альтанка.
 Павіанъ, зоол.—павіан.
 Павлинчиться—пишатися, чванитися, пиндючитися, индичитися.
 Павлиний—павовий, пав'яний, павиний.
 Павлинь, пт.—павур, павич, павук.
 Павлинья очки, раст. *Aquilegia vulgaris*—орлики, дзвіночки.
 Паводокъ—павідь.
 Павушка—павонька.
 Пагуба—загуба, загубіль, згуба.
 Пагубность—загубність, згубність, шкодливість.
 Пагубный, -о—загубный, згубный, шкодливый, -о.
 Падаль—шкадло, стерво, падло, мерша.
 Падать, пасть—падати, упасти; (гибнуть) гинути, загинути; (приходить въ упадокъ) підупадати, -пасти; (о волосахъ) вилазити.
 Падеть—упаде, упадок, падь, виздих.
 Падеть, грам.—відмінок.
 Падение—упад.

Падшій—скупний, квапний, квапливий, ласий до.

Падубъ, дерево—ясень.

Падучая болѣзнь—неволя, черна немощь.

Падчерница—пасербица.

Падшій—упалий.

Паевой—пайовий.

Паекъ—пайка.

Пажить — пастівень, пастівник.

Пажъ—джура, чура, цюра.

Пазило—хуганок, уторник.

Пазить—буртувати, жолобкувати.

Пазуха—пазуда.

Пазъ—жолоб, рівчачок; въ бочкѣ—утори.

Пай—пай, ділення.

Пайка—лютування.

Пайщикъ, ца—спільник, ца.

Пайщина—спілка.

Пакетный—пакетовий.

Пакетъ—пакет.

Пакибытіе—новонастання.

Пакленокъ, раст. Асег сапре-зіге—чорноклен.

Пакля—згріб'я, клочья, клак, пачоси.

Паковать—теркилувати, пакувати.

Пакостить—капостити, шкодити; псувати, партачити.

Пакоститься, мараться—нерезнитися.

Пакостникъ, ца—капосник, ца, шкідник, ца.

Пакостный—пакісливий, пакіслий, капосний, уредний.

Пакость—капость.

Палата—(дворецъ) палац; палата; казенная—финансова палата; оружейная—збройниця.

Палатка—намет, шатро; ярмарочная—ятка, таш.

Палачъ—кат.

Палашъ—палаш.

Палевый—ясножовтий.

Палець — палець; (большой) палюх; безымянный—підмезивець; (перчатки) напалок.

Полисадникъ—садочок.

Палисадъ, ограда—обгорода.

Палитра—палета.

Палить — палити; шкварити, пекти; стріляти.

Палица—палетця.

Палка—ціпок; кий; большая—ціпура, ціпун, ціпуга, па-

лига, палимон; толстая—мажора; клюка—коцюрга; священническая—патерия; съ рукояткой въ видѣ топора—келеп, топирецъ; (въ плетнѣ)—запрута.

Паломникъ, ца — прочанин, -нка.

Паломничество—проща.

Палочка—цура, ціпочок, кий-очок.

Палочникъ, раст. *Typha angustifolia* — роізі, киях, чакан; *T. latifolia*—султанчик; *Dactylis glomerata*—мітлиця.

Палуба—чардак, чердак.

Палубный—чердаковий.

Палустень—краюха.

Пальба — стрілянина, стрільнеца, стрільнява; пушечная—гарматнеца.

Пальма—пальма.

Пальцеобразный — пальцюватий.

Пальчик—палюшок.

Палицій — жерявий, пекучий.

Памятливый—пам'яткий, пам'ятущий, тямкий.

Памятникъ—честень, помник, паст'ятник; остатокъ древности—збуток; придорожный со статуей святого—святець; надгробный—надгробок.

Памятно—помки, упомки, помок, упокку, помка, утямки, упам'ятку, узнаки.

Памятный — пам'ятливий, незабутній.

Память — пам'ять; спомин, згадка; пам'ятка.

Панель—лиштва, пішоходи

Панчка—поляка.

Паникадило—свѣтич.

Панихида—панахида, задушница, подушеньство.

Панихидный—панахидний.

Панический—полячний.

Панорама—панорама.

Панталоны—штани.

Пантомима—мига.

Панцырный—панцерний.

Панцырь—панцер; черепаший—корито.

Папа—тато; (римскій) папа.

Папирота—цигарка, куричка.

Папиротникъ—цигарник.

Папиротный—цигарковий.

Папка—палатурка.

Папоротникъ, раст. *Aspidium*

filetmas. Sw. и femina Sw.
Polypodium vulgare, Pteris
aquilina, Stratepterus germa-
nicus Wild. — папороть, папе-
рушина, солодця лісова,
кочедижник; (древнійший
вид) орляк.

Папскій — папський.

Папство — папство.

Пара — пара; рівня.

Парабола — параболя.

Параболическій — параболічний.

Параграфъ — параграф.

Парадно — урочисто, святко-
во; ошатно.

Парадный — (торжественный)
урочистый, святковий; (на-
рядный) ошатный.

Парадь — парада; убір, стрій.

Паразитъ — чужоїд.

Паралитикъ — параліжець, па-
раліжник.

Параличъ — параліж, паралюш,
родимець.

Параллаксъ — паралікса.

Параллелограмъ — рівнобіжник.

Параллелопипедъ — рівнобіж-
ностінник.

Параллель — рівнобіжник, рів-
ноліжник; порівняння.

Параллельность — рівнобіж-
ність, рівнолежність.

Параллельный — рівнобіжний,
рівноліжний.

Парафинъ — парафин.

Парашка — катеринка.

Паренекъ — парубіна, парубій,
парубійка, парубійко, па-
рубчак.

Пареніе — ширяння, шугання,
буяння.

Пареніе — паріння.

Парень — парубок, пахолок.

Пари — застава; держать — за-
ставлятися.

Парикмахерскій — перукарсь-
кий, цілюрницький, стри-
жійський.

Парикмахеръ — перукаръ, ці-
люрник, стрижій, голяр.

Парикъ — перука.

Парильня — парня.

Парильщикъ, —ца — лазнюк,
—чка.

Парить — ширяти, буяти, кру-
женяти.

Парить — парити.

Паркетный — тахльований.

Паркетъ — тахля.

Паркъ — парк.

Парламентъ — парлямент.

Парни (собр.) — парубоцтво,
парубота.

Парникъ — тепляк.

Парнишка — см. Паренекъ.

Парной — теплий.

Парный — паристий; двукінний.

Паровикъ — паровик.

Паровозный — паровозовий.

Паровозъ — паровіз.

Паровой — паровий.

Пароконный — двукінний.

Пароксизмъ — перепадок.

Пароль — слово.

Паромный — поронний.

Паромщикъ — перевізник.

Паромъ — порон.

Пароперегрѣватель, тех. — па-
роперегрійник.

Парораспределение — паропо-
діл.

Парораспределитель — паропо-
дільник.

Пароходный — пароплавний.

Пароходовладѣлецъ — паропла-
вовласник.

Пароходовладѣльскій — па-
роплавовласницький.

Пароходство — пароплава.

Пароходъ — пароплав.

Партикулярный — приватний.

Партитура — партитура.

Партія — партія.

Пірусина — чаймовина.

Пірусинный — чаймовинний.

Пірусить — чаймувати.

Пірусный — чаймовий.

Пірусъ — чайма.

Парча — золотглав.

Парчовый — золотглавий.

Парши — шолуді, пархи.

Паршивецъ — шолудай, шолу-
дивець, пархач, торавець.

Паршивый — шолудивий, пар-
хатий, шіпавий, торавий,
миршавий.

Паршивѣтъ — шолудивіти, мир-
шавіти.

Паръ — пара; (поле) — парина,
переліг, обліг, толока; (сан-
ний) парло; жарамлява.

Пасеніе — паства.

Пасквиль — пасквіль.

Пасленъ, раст. Solanum nig-
rum — псинка, паслін; S. dul-
camara — підтинник.

Пасмурный, с — похмарний,
прижмарний, похмурний,
темрявий, нахмурний, пах-

мурный, хмурный, хмар-
ный, о.
Пасовать — пасувати.
Паспортный — паспортний.
Паспорт — паспорт.
Пассажирский — пасажирний.
Пассажир — пасажир.
Пастбище — луговина, попаси-
ще, пасовище, пасовисько;
(огороженное вблизи жилья)
пастівень, пастівник; (бо-
лотистое) поплава.
Паства — парохвяне.
Пасти — пасти; (въ дорогѣ) по-
пасати.
Пастила (густое варенье изъ
растертыхъ фруктовъ) — па-
видло.
Пастись (кормиться) — пастися,
жиркувати.
Пасторъ — пастор.
Пастухъ — пастух; овецъ-вів-
чаръ, югас, ватажник, гай-
даръ, учар, увчар, чабан;
стада коровъ-чередник, че-
редаръ; лошадей-стадник,
стадаръ; рогатого скота
скотаръ, чердаш; свиней-
свинарь, свин пас; помощ-
никъ пастуха-підпасач, під-
пасич, підпасок; старшій
пастухъ — отаман, личман,
отасас.
Пастуший — пастуший.
Пастушка — пастушка.
Пастушокъ, пт. *Rallus aquati-*
cus — хорустіль, . хорустіль-
ник, хоростіль.
Пастушья сумка, раст. *Capsel*
la bursa pastoris — очки.
Пастырский — душпастирський.
Пастырство — душпастирство.
Пастырь — душпастир.
Пастъ — паща, роззявина.
Пастъ — унасти, полягати.
Пастъба — паства, напасочка.
Пасха — великдень; (кулинарн.)
баба, папушник.
Пасхальный — великодній.
Пасынокъ — пасерб, пасербок.
Пася, пасяся — попаски.
Патока (сахарная) — патока;
снєкловичная — маляса.
Патріархъ — патріярха.
Патріотический — патріотичний.
Патріотъ — патр от.
Патронный — ладунковий.
Патронташъ — тарапачъ, ладів-
ниця, ладунка, кулешниця,
кулешниця.

Патронъ — (зарядный) ладунчок;
(въ механикѣ) віблик; (пок-
ровитель) патрон.
Патрулировать — чатувати.
Патруль — чата.
Патрульный — чатовий.
Пауза — зупинка, перерва, павза.
Паузить, рѣчи. — ляхтувати.
Паузокъ, рѣчи. — шугалія,
лайба.
Паукообразный — павучастий.
Паукъ — павук.
Паутина — павутина.
Паутиный — павутиний.
Паучекъ — павучок.
Паучий — павуковий.
Пафъ, межд. — бах, бабах.
паханіе — оранка, орання.
Паханный — ораний.
Пахарский — хліборобський,
рілничий, ратайський.
Пахаръ — орач, плугатаръ, плу-
гатур, плугач, ратай.
Пахатный — орний, хлібороб-
ний.
Пахать — орати, ралити.
Пахнуть — війнути, дмухнути.
Пахнуть (издавать запахъ) —
пахти, душіги, запашіти,
тнути.
Паховая грыжа — нацими.
Паховина — пахвина.
Паховой — пахвовий.
Пахотный — орний.
Пахота — пахиття, нив'я, рілля.
Пахталка — маслянка.
Пахтанье — сколотини, масля-
нка; (дійствіе) збивання.
Пахтать — колотити, збивати.
Пахучесть — запахність.
Пахчій — запашний, духови-
тий.
Пахъ — пахва.
Паче — дужче, більше.
Пачка — пачка; (табаку въ ли-
стахъ) чумів, пагуша.
Пачканіе — каляння, мамулін-
ня, брудніння; базграція,
партачення.
Пачкать — брудити, бруднити,
підити, каляти, багнити,
бешпетити, киринити, баб-
рати, мастити, мамулити,
поганити; (лицо, руки) мур-
зати, (ч.-н. жирнымъ) яло-
зити, смальцювати; (мукой)
борошнити; (краской, жид-
костью) квацювати.
Пачкаться — брудитися, бруд-
нитися, калятися, багнитися.

ся, бибратися, поганитися,
умазуватися, песькатися,
(о лицѣ, рукахъ) мурзатися.
Пачкотня — базгранина, талья-
панна.

Пачкуць-ня — тальяпало, -лка,
нехар, нехара, киричник,
партач, -чка.

Паша — баша.

Пашня — рілля, пахиття.

Паюсный — прасований.

Паяльникъ — клюхта.

Паяльница — лютивница.

Пяльный — лютовный.

Паяние — лютовання.

Паясничать — блазнувати.

Паять — лютовати.

Паяць — блазень.

Пегась, рыба — сарган.

Педадь — лаба.

Пейзажистъ — крайовиста.

Пейзажъ — крайовид.

Пекарка — печильница, перепи-
чайка.

Пекарня — хлібопекня.

Пекарский — пекарський.

Пекарство — пекарство.

Пекарь — печильник, пекарь.

Пекисанный — питльований.

Пелена — обрус; укривало; спо-
виття, сповиток.

Пеленальный — уповивальный,
сповивальный.

Пеленание — уповивання, спо-
вивання.

Пеленить, спеленать — пови-
вати, сповивати, повити,
спонити, уповивати, уповити.

Пеленка — пелюшка; -нки-по-
виття, сповиття.

Пеленочный — пелюшковый.

Пелерина — дармови(і)с.

Пеликанъ, пт. *Pelecanus cris-*
-pus — баба, неясить.

Пельмень — ушко, вушко.

Пеньель — напірник.

Пенекъ — пенёк.

Пентюхъ — штурмак, тютій,
штурбак, розгамуза, теле-
пало, бамбула.

Пень — пень, штурмак, корч,
прикорень; дуплистый-па-
луб, палуба; трухлый вну-
три-осляв; (болванъ) йолоп,
бодур.

Пенька — коноплі, (для пряжи)
— куделя, кудель, кудели-
ця, кудівка, пряди(і)во.

Пеньковый — конопельный; пря-
дивный.

Пеня — пеня, напасть.

Пенять — нарікати, ремству-
вати.

Пепелиться — попеліти.

Пепелище — попелище, димо-
вище, домівка.

Пепель — попіл, спудза.

Пепельный — мишастый, миша-
тый, попельастый.

Первенець — первісток, первак,
(дівочка)-первістка, пер-
вачка.

Первенство — першість, пер-
шенство, перед.

Первенствовать — перавувати,
головувати.

Первинка — першина.

Первичный — первітний, пер-
вісний.

Первобрачный — первошлюб-
ный.

Первобытный — первісний, по-
чатковий.

Первожитель — первожителець,
первожитець.

Первозданный — первостворе-
ний.

Первоисточникъ — перводжере-
ло.

Первоклассный — первокласса-
ный; першорядний.

Первомученикъ — первомучень.

Первоначало — первочаток;
первочин.

Первоначальный — первісний;
початковий.

Первообразъ — первовзір, пер-
вотвір.

Первопутокъ — первозім'я.

Первородный — перворідний;
(сынъ) — перворідень.

Первородство — перворідність.

Первородъ — прарід.

Перворожденный — перворід-
ный.

Первосонъ — первосни.

Первостепенный — перворяд-
ный, першорядний.

Первоцвѣтъ весенний, раст. *Prí-*
mula veris — ряст, медяник,
кляуник; *P. elatior* — оведин.

Первый — перший; первый,
старший, передний.

Пергаментный — паргаміновий.

Пергамент — паргамін.

Перебавлять, бавить — налда-
вати, -дати, переборщувати,
-шити, перебивати, -брати.

Перебалтывать, болтать — пе-
ребоштунувати, -боштунувати, пе-

реколочувати, -тити; вибіріхувати, вибрехати.

Перебивать, -бить — вибивати, вибити, повибивати; (вдрезбегти) трошити, перетрошити, товкти, витовкти, перетовкти; (рѣчь) — перехоплювати, перехопити, перепиняти, -пинити.

Перебиваться, -биться — перебивати, ся, -битися; побитися, потовктися.

Перебивка — перебивання, пересипання; перебіг; перетрус.

Перебирание — перебирания; перебори; перебір; переноси.

Перебиратель, -ница — перебірник, -ця.

Перебирать, -брать — перебірати, -брати; перебсидювати, вередувати; перегортати, -рнути; перетрушувати, -сити.

Перебираться, перебраться, — забіратися, забратися, перебіратися, братися; переноситися, нестися.

Перебодать — переколоти.

Перебой — перебіг.

Переболѣть — виболіти; переслабувати, перехоріти, перехворіти, переболіти.

Переборка — перебірка; переносини; перегана; пересічка, перетинка.

Перебороновать — переволочувати, переволочити.

Перебороть — перемогти, поужати.

Переборчивый — перебе-дливый, вередливий.

Переборъ — перебір, перевишка.

Пересбраковать — переганити, перепокидити.

Перебраниться — перелятатися.

Перебранка — сварка, лайка.

Перебрасывать, -бросить — перекидати, перекинути, переметати, -метнути, перемітувати, -метати.

Перебр-сываться, -броситься — перекидатися, перекинутися, перемітуватися, переметатися, пересягнути.

Перебрести — перечвалати, переплентатися, перелізти; перебрести.

Перебривать, -рить — перегойлювати, перегойлити.

Перебродить — перешумувати, змусуватися, переграсти, вигратися; виблукати.

Перебудить — побудити, побуркати.

Перебушевать — перебурхати. Перебывать, -быть — перебувати, -бути, перевертатися, перевернутися.

Перебѣгать, -бѣжать — перебігати, -бігти; передаватися, -дат-ся, перекидатися, -кинутися; випереджати, -дити.

Перебѣгъ — перебіг; перекид.

Перебѣдствовать — перебідка-тисся.

Перебѣжка — пергін.

Перебѣжчикъ — перекиничик, перекинець, перекидько.

Перебѣливать, -лить — перебілювати, -білити; вибілити, побілити.

Перебѣситься — переказитися.

Переваливать, -лить — перекидати, -кинути; перевозити, -везти; переходити, -йти.

Переваливаться, -литься — перевалюватися, -литися, перевалювати, перевалити, перекилятися, -литися.

Переваливаясь — перевати-ваги, пережилицем.

Перевалка — перекидка, перекид.

Перевалить — перекачати.

Перевалиться — пикачатися, вивалитися; переслабувати.

Переваривать, -переварить — переварювати, переварити; травити, перетравити.

Перевариваться, -риться — переварюватися, -переваритися; перетравлюватися, -виться.

Переварка — перевари.

Переведение — перевод.

Перевезение — перевіз.

Переверстывать, -тять — ривнати, вирівнати, плянгувати, сплянтувати.

Перевертка — переверт.

Перевертывать, -рнуть — перевертати, -рнути; перекидати, -кинути; перегортати, -рнути; повертати, -рнути; перекручувати, -тити.

Переvivать, -вить — переvivати,

- перевити, переплітати, -пле-
сти, переводити, -вести.
Перевиска—перевивання, пе-
реплітання.
Перевидѣть—перевачити.
Перевинтити—пер шрубувати.
Перевирание—перевбих.
Перевирать, -вратъ — перебри-
хувати, -брехати, перекручу-
вати, -тити.
Переводить, перевести—пере-
водити, перевести; перево-
дити: (литерат.), перекла-
дати, перекласти, (стихами)
переспівувати, -співати; ви-
водити, -вести, повиводити;
переселяти, -лити.
Переводиться, перевестись,—
переводиться, перевестися.
Переводный—(о книжѣ, статѣ)
перекладний; (о векселѣ)
трасований.
Переводчикъ, -ца—перекладач,
-чка.
Переводъ—(книги, статьи) пе-
реклад, перекладання; (сти-
хами) переспів; (съ одной
должности на другую)
перепосаження; перене-
сення.
Перевозить, -везти — перево-
зити, -зти, поперевозити.
Перевозиться, перевезтись
—перевозитися, перевез-
тися.
Перевозка—перевіз, перево-
зини, перевозки.
Перевозный—перевозовой.
Перевозчик—перевізник, перо-
возецъ.
Перевозъ—перевіз.
Переволаскивать, -волочь—пере-
волікати, -волочки, перетя-
гати гти.
Переволноваться—перехвилю-
ватися, перетурбуватися.
Переворужать, -жить — пере-
зброювати, -броїти.
Переворужение—перезброїння.
Переворачивание—перевертан-
ня; переоротання; перели-
цьовування.
Переворачивать, -ротить—пере-
гортати, перегорнути, пере-
гортувати; перебурчати,
-рнути, перекабачувати,
-батити, хареліцьовувати,
-цювати.
Переворачиваться, перевер-
нуться—перевертатися, пе-
- ревернутися; перегортати
ся, -рнутися.
Переворотъ—переверт.
Переворчать — перебурчати,
перегартати.
Перевыручка—перевышка.
Перевычитать — переуючити,
переладувати, перетерки-
лувати, перевантажити.
Перевычивать, -чать—винчати,
звинчати; -ся—шлюб брати,
узяти.
Перевѣрка—перевірка.
Перевѣрять, -рить—перевіряти,
-рити.
Перевѣсь — перевага, пере-
мога.
Перевѣшать—вивішати.
Перевѣчивать, -сить—перева-
жувати, переважати, пере-
важати; перевіщувати, -ві-
сити; перемати, -могти,
гору брати; ще раз за-
жити.
Перевѣшиваться, -ситься—пе-
реважаються, переважа-
тися, переважиться; пере-
висати, -ся, -снути, -ся
перехилитися, -литися.
Перевѣять—перевѣяти.
Перевязка — перев'язування;
перев'язка; перепаска; (на
пальцѣ) напалок.
Перевязывать, -зять—перев'я-
зувати, перев'язати; лова-
зувати, -зати.
Перевязъ—черезплічник.
Перегаживать, -гадить — пере-
паскуджувати, -дити.
Перегаръ—перепал.
Перегибать, -перегнуть, -ся
—перегинати, перегнуть;
перехилити, -лити, -ся.
Перегибнуть—погинуті, ви-
гинуті.
Перегибъ—перегня, перегн-
ання; залім, залом.
Переглядать—перепрасувати.
Переглохнуть — поглухти; по-
глушитися.
Переглядать—покоятати.
Переглядка—перегляди.
Переглядывать, -дѣть — пере-
дивлятися, -нитися.
Переглядываться, -нутись — пе-
реглядатися, переглянутися,
зиратися, -рнутися, згля-
дунатися, зглядитися, згля-
нутися.
Перегнивать, -нить — перегни-

вати, перегнати, перегнати; вигнати, погнати.
 Перегнаний — перегнаний.
 Перегной — перегній.
 Перегнватися — перегніватися.
 Переговаривать, -рять — переговорювати, переговорювати, перемовляти, -мовити, перебалакати.
 Переговариваться — переговорюватися.
 Переговоры — перемовини, розмови.
 Перегодить — перегадити.
 Перегонка — перегоно; хім.-перепускання.
 Перегонный — перегонний.
 Перегонь — перегон.
 Перегонять, перегнать — переганяти, перегонити, перегнати, випереджати, -дити; хім.-перепускати, -стити.
 Перегораживать, перегордить (стѣною) — перетинати, -тяти, перепинати, -п'яти, забирати, забрати, перезіляти, -лити, перегороджувати, -дити.
 Перегорать, рѣть — перегоряти, перегоріти, перепалитися, -литися.
 Перегоревать — перетужити, пересумувати, перегорювати, пережуритися.
 Перегоркнуть — згіркнути.
 Перегородка — переділка, пересічка, перетика, перило.
 Перегостить — перегостювати.
 Перегребать, перегресть — переграбати, переграбти, переграбати, -рнути, переграбжувати, -дити.
 Перегружать, зить — перекладати, перекласти, перекладувати, -дувати, перевантажувати, -жити.
 Перегрузка — переклад, перекладання, перевантаження перекладання.
 Перегрызать, грызть — перегризати, перегризти; вигризти, повигризати.
 Перегрызаться — перегризтися.
 Перегрѣть — перегрѣти, перепарити.
 Перегрязнить — побрудити, покалати.
 Перегубить — вигубити.

Перегудѣть — перегудити.
 Перегуль — перепій.
 Перегулять — перепити.
 Перегущать, -стить — перегущати, -стити.
 Передавать, -дать — передавати, передати; (через кого) — ким; (устно, словами) наказувати, -зати, переказувати, зати, переносити, -нести, переповідатися, -вістися чого; віддавати, -дати; пересилати, -слати.
 Передаваться, -даться — передаватися, передатися; переказуватися.
 Передавать — почачити, почавити, видушити, передати.
 Передарить — передарувати, обдарувати, роздарувати.
 Передаток — надаток.
 Передаточный — передавальний.
 Передача — передача; переказ; віддання; надаток; відступлення (свого права).
 Передбанникъ — роздягальня.
 Передвигать, -нуть — пересувати, пересунути, -ся, представляти, -ставити.
 Передвижение — пересув, пересування; войск-військовий рух.
 Передвижной — походящий, походящий, походящий.
 Передергивать, передергать — пересмикувати, пересмикати, пересмикнути; шахраювати; скручувати, скрутити.
 Передерживать, -жать — пересховувати, -ховати; перетрачувати, -тити; (при работѣ) перепускати, перепустити.
 Передирать, -драть — передирати, -дерти; пошмагати; передражаться — побитися.
 Передникъ — запаска, катран, хвартух, катранець, хвартушина, запінка, запінка, запінчина, завіска; кожаний — шуствал.
 Передний — передній, передній, передній.
 Передняя — передпокій, сімні, передник.
 Передовикъ — напередовець.
 Передовица — провідниця.
 Передовой — передовий, напередовий, передній, началь-

- ний; (прогрессивный) по-ступовой.
- Передовѣрять, -рять — пере-вѣрять, рити.
- Передокъ — передок; плуга — колѣсня, колѣшня.
- Передохнуть — передихнути.
- Передохнуть, — вьзидихати, поздихати, повьзидихати.
- Передразнивать, -нить, — пере-кривляти, перекривити, пере-ражнювати, -нити.
- Передроглый — перемерзлый.
- Передрожать, гнуть перетрем-тѣти, перетрясатися, перетрястися, перемерзати, -мерзти.
- Передряблый — струхлый, потрухлый.
- Передрябнуть — струхти, потрухт.
- Передряга — замут, замута, ве-ремѣя, клопѣт.
- Передумывать, -мать — переду-мувати, передумати, пере-мркувати, перегадати.
- Передушить — видушити.
- Передъ — перед; чоло.
- Передышка — перепочивок.
- Передѣлка — переробка.
- Передѣль — передѣлок; (о зем-лѣ) передуванка.
- Передѣльванье — переробляння.
- Передѣльвать, -лать, -ся — пере-робляти, переробити, -ся, пере-лагоджувати, - лагодити, перетворити.
- Передѣльный — передѣлковый.
- Передѣлять, -лить — передѣля-ти, -лити; (о землѣ) переду-ванкувати, -ванити.
- Пережаривать, -рить — пере-смажувати, пересмажити, перешкварити.
- Пережевывать, -вать — переми-нати, перемяти, пережо-вуваги — жувати; жвачку — переремигати.
- Пережелкнуть — пожовкѣти.
- Переженить — переженити, по-женити.
- Переживанье — переживанья.
- Переживать, -жить — пережива-ти, пережити; перебувати, -бути; (горе) перебанувати.
- Пережигать, -жечь — перепалю-вати, перепалити, -ся.
- Переждать, -перездать — пере-годжати, -дѣти, пережди-
- ти, пережтати, перечекати, перечасувати.
- Пережитокъ, остатокъ стари-ны — забуток.
- Пережужжать — передзижчати.
- Перезванивать, -звонить — пе-редзвонювати, -нити.
- Перезвономъ — перебонком.
- Перезвонъ — передзвѣн.
- Перезимовать — перезимувати.
- Перезлиться — перелютувати.
- Перенобить — переморозити; перетрусити.
- Перезрѣвать, -рѣть — переспи-вати, переспѣти; переста-рѣтися.
- Перезрѣлый — переспѣлый, пе-рестиглый.
- Перезудить — пересвербѣти.
- Перезывать, перезвать — пе-рекликати, -кликати, пере-молвѣти, перемовити, пе-резивати, -звати.
- Перезывъ — переманка, пере-мова.
- Перезябнуть — перемерзнути.
- Переигрывать, -играть — пере-гравати, переграти.
- Переименование — перемену-ванья.
- Переименовать — переменувати.
- Переимка — перейма.
- Переимчивый, о — перенятли-вый, о.
- Переимщикъ — переимецъ.
- Переиначивать, -читься — пере-иначувати, переиначити, -ся.
- Переискивать, -искать — пере-шукувати, перешукати, перетрусювати, -трусити.
- Переиспытать — перепробувати.
- Перекалить — перегартувати.
- Перекаль — перегарт.
- Перекалывать, -лоть — переко-лжувати, переколоти, вико-лжувати, -лоти; перешпилю-вати, -лити; перепинати, -пѣти.
- Перекапризничать — перекоме-зѣтися.
- Перекапывать, -пать — переко-пувати, перекопати, пере-ривати, -рити.
- Перекачать, -рѣчь, — жбирь.
- Перекачивать, -тить — переко-чувати, перекотити.
- Перекачиваться, -титься — пере-кочуватися, перекотитися.
- Перекачивать, -чнуть — переки-тувати, -хитнути.

Перекашивати, сить — перекошувати, перекосити, викошувати, сити; кривити, покривити.

Перекидной — перекидний; мостикъ — похідня.

Перекидывать, - дать, - нуть — перекидати, - кинути.

Перекипать, - пѣть — перекипати, перекипіти.

Перекисать, - снуть — перекисати, перекиснути.

Перекись, хим. — перекис.

Перекладина — перечка, переклад; (между ножками стола или стула) — обніжок; (для котелка съ пищей) — поварецъ; (на крестѣ) — перехрестя; (въ приставн. лѣстницѣ) — щабель; (чрезъ ручей) — кладка; (подъ потолкомъ) — сволок; (между стропилами) — банта, бантина.

Перекладка — перекладання; переставка.

Перекладываніе — переклад, перекладання.

Перекладывать, - класть — перекладати, перекласти, поперекладати.

Перекладываться, - класъся — переташовуватися, переташуватися.

Переклеивать, - клеить — переліплювати, - пити.

Переклеймить — переклейнити, перетаврувати; лотаврувати.

Перекликаніе — перекликання, перегукування.

Перекликатся, - нуться — перегукуватися, перегукнутися, згукуватися, кнутися.

Переклинить — переплішити.

Перекличка — оклик, окличка.

Переключатель, элек. — перемикач.

Переключать, - чить — перемикати, - микнути.

Перековеркать — перековерсати, перекрутити.

Перековка — перековування.

Перековывать, - вать — перековувати, перековати; покувати.

Перековырять — поколупати.

Переколачивать, - лотить — перебивати, - бити; вибивати, - бити; потовкти.

Перекомкать — побгати, пожужмити.

Переконопачивать, - патить — пеглоблювати, - глобити.

Перекопъ — перекоп.

Перекоробить — пережолобити.

Перекоръ — переко́р, суперечка.

Перекоряться — перекорюватися, змагатися; сперечатися.

Перекосина — косина.

Перекосяться — скосябитися.

Перекочевывать, - чевать — табувати, перетабувати.

Перекраивать, - кроить — перекроювати, перекроїти.

Перекраска — перефарбування.

Перекрашивать, - сить — геремашувати, перемастити, перефарбувати.

Перекрестить — перехрестити.

Перекреститься — перехреститися.

Перекрестный — перехресний.

Перекрестокъ — перехрестя, перехресток, хрещатик, хрестик, роздоріжжа.

Перекрещенець, - ка — перехрест, - тка.

Перекрещивать, - крестить — перехрещати, - стити; обхрестити.

Перекрещиваться — поперехщуватися.

Перскривить — покривити.

Перекричать — перегукати, - перекричати.

Перекройка — перекро́й.

Перекропить — поскропити.

Перекрошить — покришити.

Перекручивать, - тить — перекручувати, перекрутити.

Перекрывать, - крыть — перекривати, перекрити; покривати, - крити; побити (карту).

Перекувыркиваясь — перекидом.

Перекувырнуться — перекабатиться, перекинути, перекинутися, перебздикнути.

Перекудахтать — переквохтати.

Перекуковать — перекувати.

Перекуматься — покуматися.

Перекупать, - пить — перекуловати, перекупити; викуповувати, - пити.

Перекупка — перекуп, перекупля.

Перекупний — перекуплений, вкуплений.

Перекупщикъ, -ца — перекупень, перекупник, перекупка.

Перекусать — покусати.

Перекусывать, сить — перекусувати, перекусити; під'їдати, під'їсти, підживитися, перехамнути.

Перескутывать, тать — перетушковувати, кувати.

Перелазить — перелазити; вилазити.

Переламывать, -мить — переламувати, переломити; поламати.

Переламываться, переломиться — переламуватися, переломитися.

Перелаять — перегавати.

Перегегать, перелечь — перелягати, перелягти; персвертатися, рнутися.

Перележалый — злежалый.

Перележать — перележати, шидляжати; ся — злежуватися, -житися.

Перелетать, -тять — перелітати, перелітати, перелітнути; (сразу) грешугнути.

Перелетный — перелітний.

Перелеть — переліт.

Переливание — переливки.

Переливать, -лить — переливати, лляти, пересипати, сипати, переточувати, переточити.

Переливаться, -литься — переливатися перелитися; цвѣтами, краками — хрястіти, леліти.

Переливка — переливання.

Переливной — переливний.

Переливчатый — селезнистий, хрястливий.

Переливъ — перелив.

Перелизовать, -зять — вилизувати, зати; повилизувати.

Перелиновать — переглювати.

Перелинялый — вилинялий.

Перелистывать, -стать — перегортати, рнути.

Перелицевание — лицювання.

Перелицовывать, -вать — перелицовувати, перелицовувати.

Переловить — кловати, вилонити.

Переложение — переклад, перекладання.

Перелой, мед. — капачка, наконечник; раст. *Parnassia palustris* — білозор, гадай зілля.

Переломъ — злам, полом, залім, залом; (въ болѣзни) пересилення.

Перелущить — полускати, полувати.

Перелѣзать, -зть — перелазити, перелізти.

Перелѣсокъ — переліс, перелісок.

Перелѣсье — перелісся.

Перемазывать, -вать — перемашувати, -стити.

Перемалывать, -лоть — перемелювати, перемолоти; молоти, помолоти.

Переманивать, переманить — переваблювати, перевабити, перенаджувати, -надити, перемовляти, -мовити, переїднати.

Переманка — перемова.

Переманщикъ, -ца — перемовник, -ця.

Перемарка — перекрес; поправка.

Перемарывать, -рать — каляти, покаляти, бруднити, побруднити; викресляти, викреслити.

Перемасливать, -лить — перемашувати, перемастити; виялозити, висмальяувати.

Перематывать, -тать — перемотувати, перемотати, пересотувати, -таги.

Перемахивать, -хнуть — перестрибувати, -бнути, перескокувати, -кочити, перебігати, бігти.

Перемащивать, -мостить — перемошувати, перемостити; перебурковувати, -кувати; перестелювати, лити.

Перемаяться — змогтися, змучитися.

Перемежаться — перериватися, перепадатися, перещеплюватися.

Перемежающийся — перепадистий; (лихорадка) гнітючка.

Перемежевывать, -вать — пережежовувати, жувати, розмежовувати, -жувати.

Перемежка — перерва.

Перемежливый—перориваний.
 Перемереть—намерти, підмерти, вимерти, повимірати.
 Перемерзати, рзнуть — перемерзати, -зти; вимерзати, -зти, повимерзати.
 Перемерзальный — перемерзлий; померзлий.
 Переметный—перекидний.
 Переметчивый—несталий, нестатечний.
 Переметчик — перекинчик, перекинець.
 Переметывать, метать, - метнуть—перекидати, - кинути.
 Перемигивание—миги.
 Перемигиваться, перемигнуться — переморгуватися, переморгнувшись, зморгуватися, -гнувшись.
 Переминать, перемять, -ся—переминати, перемяти, - ся, перем'яшкурити; м'ятися, мулитися; сь ноги на ногу тупцюватися, топтатися.
 Перемирить—помирить, погодити; поєднати.
 Перемиріе — примирок, примир'я; заклочить - примирок узяти.
 Перемокать, -мокнуть—перемокати, -кти, вимокати, кти.
 Перемоклый—перемоклий, вимоклий.
 Перемолачивать, -лоть — перемолочувати, перемолотити; помолотити.
 Перемолвить (слово)—розмовитися (з ким).
 Перемоль—промель.
 Переморить—виморити, вигубити.
 Переморозить—переморозити, поморозити.
 Переморосить—перемрячити.
 Перемочь—пересилити.
 Перемудрить—перемудрувати.
 Перемутить — скаламутити, сколотити; побаламутити.
 Перемучить — перемордувати, перекатувати, вимучити, вимордувати.
 Перемучиться — перемордуватися.
 Перемывание — перемивання, перемивки.
 Перемывать, -мыть — перемивати, -мити; (бѣлье) переперати, -прати; помити, попомивати, попрати, побавити

Перемыкивать, -мыкать — пере-
 чисувати, -чесати; витерп-
 лувати, -пити.
 Перемычка — склепління; тама,
 гатка, загата; перечіска.
 Перемѣна—переміна, відміна,
 зміна.
 Перемѣнный—несталий, змін-
 ний.
 Перемѣнчивый—перепадистий.
 Перемѣняемость—змінність.
 Перемѣнять, -нить — зміняти,
 відміняти, нити.
 Перемѣняться, -ниться—змін-
 ятися, відмінятися, -нитися;
 переводитися, перевестися
 (о погодѣ).
 Перемѣрить — переміряти, ви-
 міряти.
 Перемѣрка — перемір.
 Перемѣстить, -ся — перемісти-
 ти, переміститися.
 Перемѣтить — перезначити;
 означити.
 Перемѣшивать, перемѣсить—
 перемішувати, перемісити.
 Перемѣшивать, -мѣшать (въпе-
 чи)—перегрівати, перегре-
 би, перегорати, -рнути; пе-
 ремішувати, - шати, помі-
 шати.
 Перемѣшиваться, перемѣшать-
 ся—перемішуватися, пере-
 мішатися, рапотати, ура-
 потати.
 Перемѣщение—переміст, пере-
 міщення.
 Перенасивать, -носить — пере-
 носити, -нести, попереносити;
 носити, поносити.
 Перенесеніе—переносини, пе-
 реноси.
 Перениманіе—перейманка.
 Перенимать, -нять—перенимати,
 перейняти, переняти, пере-
 реяти; нарозумляти, міги;
 перехоплювати, -пити.
 Переносить, -нести—перено-
 сити, -нести; дізнавати, діз-
 нати, витерплювати, витер-
 пати, перетерпѣти: (наказа-
 ніе, несчастье) накаратися.
 Переносица — перенісся; (у жи-
 вот.)—храни.
 Переноска — переносини.
 Переносной — похідний, го-
 ходящий, походячий; (про-
 изводный)—паростікий.
 Переносчик, -ца — плетун, -ха.
 Перенось — переносини.

Переночевать — переночувати, обночувати.

Перенюхивать, -хать — обнюхувати, -хати.

Переобуванье — перезування.

Переобувать, -обуть, -ся — перебувати, -бути, переа/вати, -зутти, -ся.

Переодръванье — перевдяг, передрягання, перебірка, перебори.

Переодръвать, -дѣть — передягати, передягти; перебірати, перевербати.

Переодръваться, -дѣться — передягаться, передягнутися, перебіраться, перевербаться.

Переорать — перегорлати.

Переосвидѣтельствовать — пересвідувати.

Переоцѣнивать, -нить — перецінювати, перецінити, пересцінувати.

Переоцѣнка — перецінування.

Перепадать — попадати.

Перепадать, -пасть — перепадати, -пасти.

Перепаивать, -паять — перелютовувати, -тувати.

Перепаивать, -пойть — упоювати, -йти.

Перепакутить — допаскудити, понівечити.

Перепалзывать — перелазити, перелізти.

Перепаливать, -лить — пересмалювати, пересмалити; попалити.

Перепалка — стрілянина, стрільнеча; сварка, суперечка.

Перепалывать, -лоть — переполювати, переполоти.

Перепархивать, -порхнуть — перепурхати, перепурхнути.

Перепарывать, -пороть — розпорквати, -роты, полороти; хльостати, вихльостати.

Перепахивать, -хать — переорювати, переорати; (ралом) перералювати, -ралити; (на ново) переганяти, -гнати.

Перепашка — переор, перепоранка.

Перепекать, -печь, -ся — перепікати, перепекти, -ся; попекти.

Перепеленать — пересповити.

Перепелиный — перепеличий.

Перепелка — перепела, перепелица, перепілка; перепеліца.

Перепелъ — підпалак, підпалайка, перепел.

Перепелятникъ, пт. — крогуй, крогулець.

Перепечатка — передрук.

Перепечатывать, -тать — передруковувати, передрукувати.

Перепивать, -пить — перепивати, -пити, поперепивати,

Перепившийся — опийний.

Перепиливать, -лить — перепилювати, перепилияти.

Переписка — перепис; листування.

Переписчикъ, -ца — переписувач, -ка.

Переписывание — переписування.

Переписывать, -писать — переписувати, -сати; (наскоро) — перемахлювати.

Переписываться, -саться — переписуватися, переписатися; (съ кѣмъ нибудь) листуватися.

Перепись — перепис, спис.

Перепихивать, -хнуть — пересовувати, -сунути.

Переплавлять, -вить — перетоплювати, -пити; по рѣкѣ — переганяти, -гнати.

Переплакать — переплакати.

Перепластать — ушарувати.

Переплата — надплата.

Переплачивать, -платить — надплачувати, -тити.

Переплескать — перехлюпати.

Переплестать, -плесть — переплітати, -плести; сплітати, посплітати; оправляти, -вити.

Переплетная — оправня, шабатурня, палітурня.

Переплетный — оправный, палітурный, шабатурный.

Переплетчикъ — оправник, палітурник, шабатурник.

Переплеть — шабатурка, оправна, палітурка; (окон. рамы) рямено слупик.

Переплывать, -плыть — перепливати, перепливати, переплиски, переплинути.

Перепой — перепій.

Переползывать, -каться — переполіскувати, переполоскати.

Переползать — вилазити.

Нереполение — переповня, переповнява.
 Нереполювать, -нить — переловляти, -повнити; народомъ — перелюднати, -нити.
 Нереполошить — переполохати.
 Нерепонка — болѣна; (плавательная) — полотенце.
 Нерепончатокрылый — костокрылий.
 Нерепончатый — болонуватый.
 Нерепортить — понівечити, покусати, перевести.
 Нерепоясывать, -сать — підперізувати, -перезати.
 Нереправа — перевоза, перевоз.
 Нереправлять, -вить — перевозити, -везти.
 Нереправляться, -виться — перевозитися, перевозитися, перелітатися, братися, передаватися, -датися, перекидатися, -кинутися, перемкнутися, (на веслахъ) перегрібатися, -гребтися.
 Нерепробовать — покуштувати.
 Нерепродавать, -продать — перепродувати, -дати, відпродувати, -дати.
 Нерепродавецъ — відпродавник.
 Нерепродажа — перекупня, перепродаж, відпродаж, перепродування.
 Нерепродажный — відпродажний.
 Нерепрудить — перегатити, загатити, затамувати.
 Нерепрыгивать, -нуть — переплигувати, переплигнути, перестрибувати, -бнути.
 Нерепрѣвать, -рѣть — перепривати, перепрѣти; переилівати, -мліти.
 Нерепрѣлость — перегнилість, перепрілість.
 Нерепрягать, -прячь — перепрягати, -прягти.
 Нерепряжка — перепряг.
 Нерепрягивать, -тять — переховувати, переховати; -ся-виховатися.
 Нерепругивать, перепругать — перелякувати, перелякати, перестрашати, -шити; сполюхувати, -хнути, переколюшати, перепудити, переполохувати, -полохати,

-полошити, переполошувати, -лошкати.
 Нерепугъ — переляк, перестрах, переполох.
 Нерепускать, -стить — перепускати, -стити.
 Нерепутывать, перепутать, ся — переплутувати, переплутати, -ся, заборсувати, -сати, -ся; (волосы) закуйовдити, -ся.
 Нерепутье — роздоріжжа.
 Нерепѣвать, -пѣть — переспівувати, переспівати; виспівати.
 Нерепѣвъ — переспів.
 Нерепѣниться — перемусувати.
 Нереработка — переробка.
 Нереработывать, -тать — переробляти, -бити.
 Нереранить — поранити.
 Нерерасходовать — перетрачувати, -тратити.
 Нерерасходъ — перетрата.
 Нерержавѣть — перержавіти; поржавіти.
 Нерерисовывать, -совать — перемальовувати, перемалювати.
 Нерерождать, -ся — перероджувати, переродити, -ся.
 Нерерождение — перерід, перерождения.
 Нереростать, -рости — переростати, -рости.
 Нерерубивать, -бить — перетинати, перетяти, перерубувати, -бати.
 Нерерубка — перерубування.
 Нереругать — полаяти, вилаяти.
 Нерерывами — переймою.
 Нерерывание — перерыв.
 Нерерывать, -рвать — уривати, уырвати, урвати, передирати, перелерти, передрати, перешматувати.
 Нерерывать, см. Перекапывать.
 Нерерываться, -рваться — уриватися, уырватися, урватися.
 Нерерывъ — перерва; перерывица.
 Нерерѣзъ — переріз.
 Нерерѣзывать, -зять — перетинати, перетяти; (пополамъ) перекраивати, -краяти; (о рѣкѣ, оврагѣ) переймати, перейняти що; перербатувати, перерикрижити.

Перерѣшати, -шати — перераджувати, перерадити, пересуджувати, -дити.

Переряжати, -дити — перебірати, -брати.

Пересадка — пересад, пересадка.

Пересаживати, -дити — пересаджувати, пересадити.

Пересаживатися, -сѣсть — пересідати, -сїсти.

Пересиливати, -лити — пересололювати, пересолити; переборщувати, -щити.

Переселенець — переселець.

Переселеніє — переселення.

Переселяти, -лити — переселяти, -лити.

Переселятися, -литися — переселятися, -литися, перебіратися, -братися.

Пересердиться — перегніватися, відсердитися.

Пересиживати, -сидѣти — пересиджувати, -сидіти; відсиджувати, -сидіти.

Пересиливати, -лити — перемагати, перемогти, переважати, -важити, подужувати, -жати.

Пересказувати, пересказати — переказувати, переказати, переповідати, -повідати, переповістися (чого).

Пересказъ — переказ, переповідь.

Перескакивати, -чити, — перескакувати, перескочити, перестрибувати, -бнути, переплигувати, -гнути, перескочити.

Перескакивая — перескоком.

Переслащивати, -сласити — пересолоджувати, пересолодити.

Переслушувати, -шати — переслухувати, -слухати; вислухати.

Пересматривати, -рѣти — переглядати, переглянути, переглядати, -глядати, переглянути, пердивлятися, -витися.

Пересмотрщикъ, -ца — переглядач, -ка.

Пересмотръ — перегляд.

Пересмѣивати, -мѣяти — висміювати, висміяти.

Пересмѣиватися — пересміхатися.

Пересмѣшати — посмішити.

Пересмѣшникъ, -ца — сміховець, -нка, смішко, сміховець, -лиця.

Переснащивати, -снастити — перекололювати, -лити; перелинжувати, -вати.

Пересоздати — перетворити.

Пересолодѣти — пересолодити.

Пересоль — пересіл.

Пересохлый — пересохлий, висухлий.

Переспорити — перемогти, переперти.

Переспрашивать, -сити — перепитувати, перепитати, поспитати.

Переспросъ — перепит.

Переспѣвать, -спѣть — переспівати, -спіти.

Переспѣлый — перестиглий, переспілий.

Пересрочивати, -чити — відрочувати, -чити.

Пересрочка — відрочення.

Перессорити, -ся — пересварити, посварити, -ся, перегризтися.

Перестать — угамуватися; покинути; (о вѣтрѣ) ушухати; (напр., о дурн. пог.) перекоїтися.

Переставка — перестанова, перестав.

Переставляти, -вити — перестановляти, -вити, переставляти, -вити.

Переставити, -перестоятъ, -ся — перестоявати, перестояти.

Перестарившийся — перестаркуватий.

Перестарѣти — перестарітися.

Перестегивати, -гнуть — перестібати, -бнути.

Перестеклитъ — пересклити.

Перестилати, -стлати — перестеляти, -лити; перемощувати, -стити.

Перестилка — перестелання; перемощення.

Пересгиривати, -рати, -ся — перепирати, перепирати, -ся.

Перестой — перестій.

Перестрадать — перестраждати, перетерпіти; витерпіти.

Перестраивати, перестроити — перебудовувати, перебудувати, перекидати, -кидати; (воен.) перешиковувати, -хувати.

Перестрачивать, - строчить — перестебновувати, - бнувати.

Перестрашати — настрахати, наполохати, налякати.

Перестригати, - стричь — перестригати, - и.

Перестройка — перебудова, перебудування.

Перестреливать, - лять — стріляти, постріляти, вистріляти; вистрелиувати, пови-стрелювати, ся перестрілюватися, - лятися.

Переступать, - пить — переступати, - пити, переходити, йти, пересягати, - гнути. (стопы на ногу) тупцюватися.

Пересудчикъ, -ца—перегуда

Пересуды—поговірка, поговір, слава, плітки.

Пересуживать, - дить—перераджувати перерадити; пересуджувати дити.

Пересушивать, - чить — пересукувати, пересукувати.

Пересушива, - шить—пересушувати, - шити; понисушувати.

Пересчитыванье — перелічування, перераховування.

Пересчитывать, - тать—перелічити, перераховувати, - хувати; лічити, полічити, рахувати, порахувати.

Пересыла, - слять — пересилати, - слати.

Пересылка—пересилка.

Пересыльный—пересиланий.

Пересыпать, - сыпать — пересипати, сипати; перетрушувати, перетрусити.

Пересыпь—переспа.

Пересыхать, - сохнуть—пересихати, - сохти; повсихати, посохти.

Пересывать, - сьять — пересивати, сівати; відсівати, сіяти.

Пересѣвъ—пересів.

Пересѣдать, - сѣсть — пересідати, пересісти.

Пересѣдывать, - лать—пересідлувати, пересідляти, перекубачувати, бачити.

Пересѣкать, - сѣчь—пересікати, пересікти, пересікати, перетинати, - тати; переймати, - нати, перепинати, - п'яти.

Пересѣкаться—перетинатися; пер хрещуватися.

Пересѣчение — пересіч, перетин.

Переталкивать, нуть—перепихати, перепихати, перепихнути, перештовхувати, - хну, и.

Перетапливать, - топить—перетоплювати, - пити.

Перетапывать, - топтать — топтати, потоптати; витоптати.

Перетаскивать, перетаскать, — перевозити, перевозити, перетаскивати, перетаскивати, перетаскувати, - кати, перепелентати, - ся.

Перетасовывать, - совать (карты)—перемашувати, перемастити, талювати, переталювати, лопатити, перелопатити, перемішувати, - мішати, перемахлювати.

Перетекать, - течь — переливатися, - литися.

Перетерпеть—витерпіти.

Перетесывать, - сать—перетісувати, перетесати.

Перетирать, - реть, - ся—перетирати, перетерти, - ся.

Перетлѣть — пережсрати, перетліти; переструхти.

Перетолкованье — перекрути, перекручування.

Перетолкователь, - ница — перекруті, ка.

Перетолковывать, - ковать — перекручувати, - ти, и.

Перетопить, - ся—перетопити, - ся.

Перетопить — потопити, витопити.

Переторговывать, - говать — перекупляти, - купувати, - пити.

Переторжка—переторг.

Перетравить — витрутити, потрутити.

Перетравиться — перетрубуватися, перехвилюватися.

Перетрескаться—потріскатися.

Перетрубить—пересурмити.

Перетрусить — перелякатися, перебоятися.

Перетруска—перетрушування.

Перетруска—перетрус.

Перетряхивать, - хнуть — перетрушувати, перетрусити.

Переть, - напирать — перти; (ити) дрипати, дрипати.

Перетягивать, -нуть — перева-
ляти, переволокти, пере-
тягати, -гти.
Переузить—помалити.
Переулокъ — провулок, (глу-
хой) заулочок, притока, зазу-
бенъ; (очень узкій) суточки,
сутки.
Переумничать — перемудру-
вати.
Переупрямить—перевперти.
Переуступать, -йти — відсту-
пати, -пати (чого).
Переуступка—відступ.
Переутомиться — перевтома-
тися; (работой) перепрацю-
ватися.
Переутомление—перевтома.
Переучивать, -учить, -ся — пе-
ревчати, перевчити, -ся.
Переучка—переуучивання.
Перехваливать, перехвалить—
перахвалювати, -лити, пе-
реславити.
Перехватка—перейма.
Перехватчикъ, ца — перес-
мецъ, -емчикъ.
Перехватъ—перейма.
Перехватывание — перехоплю-
вання; перейма.
Перехватывать, -тить — пере-
хоплювати, перехопити; по-
хапати; переймати. йняти;
позичати, зичити у кого.
Перехворать — переслабувати;
внболіти.
Перехитрить—перемудрувати,
перехитрувати, змудру-
вати.
Переходить, -йти — переходити,
-йти; (въ бродъ) переб од-
жувати, -брести, -бродити;
(о времени) перекочувати-
ся, котитися; (на чью сто-
рону) - перекидаться, пере-
кинутися.
Переходный — переступный;
часовой.
Переходчивый — змінний, не-
стабільний.
Переходъ—перехід; ходка.
Перехождение—перехід, пере-
ходина.
Перехожий — походючий, по-
ходлящий.
Перехолаживать, -лодить — пе-
рехолджувати, дити.
Перехотѣться — перекортити,
переманутися, перехотіти,
забайдужитися.

Перехулить—переганити.
Перецарапать — передряпати,
подряпати, перешкрябати.
Перецъ—перець, попер, пап-
рика, поприк, хвехвер;
стручковый-калитковый пе-
рець.
Перецъживать, -дить — перето-
чувати, переточити.
Перецфловать, -ся — перещілу-
вати, -ся.
Перечеканить — перекарбу-
вати.
Перечень—перелік.
Перечеркивать, -хнуть — пере-
реслювати, -лити.
Перечернить—перечорнити.
Перечерчивать, -ртить — пере-
рисовувати, -сувати.
Перечесывать, -сать, -ся — пере-
чісувати, перечесати, -ся.
Перечеть—перелік.
Перечинивать, -нить — перела-
тувати, -тати; лагодити,
полагодити; (перья, каран-
даши) темперувати, потем-
перувати.
Перечисление — перелік; пе-
репис, переносини.
Перечислять, -лить — перелічу-
вати, -чити; переписувати,
-сати, переносити, -нести.
Перечистка—перечист.
Перечитывать, -читать, -честь —
перечитувати, -тати, попе-
речитувати.
Перечить—суперечити.
Перечисать, -чистить—перечи-
сати, -чистити.
Перечная мята, раст. *Mentha*
piperrita—кучерява м'ята.
Перечница — перчанка, хвех-
ьярка.
Перешагнуть — переступити,
пересягнути.
Перешарить—винишпорити.
Перешеекъ (геог.) — ушійок.
Перешептывание — шушукання,
шушкання, перешепт.
Перешептываться — перешіп-
туватися.
Перешибить—перебити, пере-
ламати; перемогти, пере-
важити.
Перешивание—перешивання.
Перешивать, -шить — переши-
вати, -шити.
Перешивка—перешья.
Перещеголять — перехверцю-
вати; перевершити.

Перещипывать, -пать—переску-
бувати, бти.

Перещупывать, -щупать — пе-
ремацувати, -мацати, пе-
реглядати, перегледіти, пе-
реглядіти, переглянути.

Переѣзжать, -ѣзжать — переїзди-
ти, переїхати, переїхнути-
ся, скочуватися; (быстро)
перехоплюватися, -питися.

Переѣздить—выїздити.

Переѣздъ—переїзд.

Переѣзжать, -ѣзжать — переїзди-
ти, переїхати, переїхнути-
ся, скочуватися; (быстро)
перехоплюватися, -питися.

Перезкзаменовка—переспит.

Перезкзаменовать — переспи-
тати.

Перила—поручча, баяси, биль-
ця, держачка, билиці.

Перина—пуховиця.

Перинный—пуховинный.

Периодически, -кий — періодич-
но, -чний.

Периодъ—період; грам.—уступ;
ариф.—наоборот.

Перламутровый — перльомуто-
вый.

Перламутръ—перльомут.

Перловый—перловий.

Перль—перло, перлина.

Перо—перина, пір'ина; павли-
нье, цѣтокъ на шляпѣ
мужской — покрейта, по-
крейтка, павуч.

Перочинный ножикъ — цизо-
рик.

Перпендикулярно—сторч, стор-
цом, стрімко простопадно.

Перпендикулярный — сторчо-
вый, стрімкий, простопад-
ный,

Перпендикуляръ — простопад.

Персиковый — брослизовый,
бросквиновый.

Персикъ -брослива, бросквина.

Персидский—персияньский, пер-
сьский.

Персона—особа.

Перспектива—прозір; вигляди.

Перстень — перстінъ, персте-
лина, каблучка, каблучка.

Персть—галець.

Перхоть—лупа.

Перцовка—перцаїека.

Перчатка—рукавичка.

Перчаточный—рукавичный.

Перчить—перчити.

Першить—дерти.

Перышко — пір'инка, пірина,

пірце, (въ поплавокъ) накі-
сток.

Песикъ—щудик, цуценья.

Песковатый—піскуватий.

Песокъ — пісок; (наносной)-
наплинок; (глубокий) пі-
щуга.

Песочница—пісошниця; раст.
Arenaria Sepillifolia—топіль-
ка.

Песочный—пісковий.

Пестикъ—товкачик; бот.-м-
точка.

Пестредина—матербас, тяжина.

Пестрение—рябиння.

Пестрить—рябити.

Пестроватый—прирябий, прик-
расий.

Пестролистный очитокъ, раст.
Sedum asce—мошнач.

Пестрота—рябизна.

Пестрый—строхатий, сороку-
ватий, рябомизий, ряба-
нистый, тарканистый, кра-
сий, дзябканистый, (въ кра-
пинкахъ) семенастий, ця-
ткований, цятований,

Пестрядь — матербас, тяжина.

Пестръть—рябіти.

Пеструшки, раст. *Equisetum*
arvense сосонка, тиньчка,
падиволос, ялинка, илець.

Пестъ—товкач; деревянный—
м'яло, мняло; кухонный—
макогін, въ ножной толчеѣ—
кляпа.

Песчаник, минер.—пісковецъ;
въ больш. кускѣ — небіль.

Песчанка, зоол.—молож; раст.
Arenaria—пісочник.

Песчаный — піскуватий, пісо-
чаний, пісковий.

Песчаный, пырей, раст. *Kolle-*
gia cristata—тонконіг.

Песчанистый—піскуватий.

Песчинка—пісчина.

Песь—пес.

Петелька—петелька; метал.—
бабка.

Петлица—гафт.

Петля—петля; силокъ — сіло;
глазокъ—око; дверная— за-
виса.

Петровъ крестъ, раст. *Astra-*
galus glaucophyllus—дев'яти-
літник, ненасатець, фа-
солька дика.

Петровъ постъ—петрівка.

Петрушечный—петрущ. ний.

Петрушка, раст.—петрушка;
—собачья кскориш.

Печалить — журити, смутити.

Печалиться — сумувати, смуткувати, журигися, фрасуватися.

Печаловаться — бідкувати за; піклуватися, побиватися,

Печаль — туга, утуга, сум, сумота, сумування, фасола, грижа, гриза, фрасунок, тужаночка, побивання, запечалля, крушина, гризота, журба, журбота, жура, журиця, журіння, жаль, смута, смуток.

Печальный, о — сумный смутный, смутливый, тужный, журный, журливый, уретный, журбовый, жальний, тмный, хмурный, о.

Печалющийся (постоянно) — сумливый, журливый.

Печатаніе — (книгъ) друк, друкування; (писемъ, бутылокъ) печатання.

Печатать — печатати; друкувати.

Печатникъ — друкарь.

Печатный — штемпований; друкований.

Печатня — друкарня.

Печаточникъ — печаткаръ.

Печаточный — печатковий.

Печатъ — (съ гербомъ) печатка; (типогр.) друк; (пресса) письменство.

Печеніе — печиво; обаринки.

Печеночный — печінковий.

Печень — печінка; рыба — макса.

Печенье — см. печеніе.

Печникъ — муляр, грубар.

Печной — пічковий, пічний, грубный; зѣвъ — ковбиця.

Печурка — закапелок.

Печь — піч; комнатная — груба; кухонная — вариста.

Печь — пекти.

Печься, хлопотать — падкати, падкатися, падкувати, падкуватися кою кого, чого, піклуватися, опікуватися ким, чим.

Пешня — напешень плешень, плешня, плішня.

Пещера — печера, печера.

Пещерный — печерный.

Пивная — пиварня.

Пивной — пивний.

Пиво — пиво.

Пивоваренье — броварство.

Пивоваренный — броварный; заводъ — бровар, броварня, броварница.

Пивоваръ — бровар, броварник.

Пигалица, пт. — чайка, кигитка, кигичка, кигиця, книга.

Пигмей — куцан.

Пика — спис, копия.

Пикантный (анекдотъ) — занозуватый.

Пикеть — бекет.

Пики (карты) — вино, множ. вина.

Пикнуть — писнути.

Пиковый — виносый.

Пила — пилка; (съ одной ручкой) ножівка.

Пиленіе — пилякина, пилянка, пиляння.

Пилигримъ, — ка — прочанин, — чанка.

Пиликанье — терликанья, цигиканья.

Пиликать — терликати, цигикати.

Пилить — пиляти; (ножемъ) чепельгати.

Пилообразный — пилкуватый.

Пильщикъ — пиляр, драч.

Пинокъ — стусень, стусан, штурханецъ, стус, тичок, товченик.

Пирать — ушкал.

Пирей — перій.

Пированіе — бенкетування.

Пировать — бенкетувати.

Пирогъ — пиріг.

Пирожное — пундик.

Пирожокъ — пиріжок.

Пирушка — погуляння, бесіда, комашня; (послѣ крестинъ) почеревина.

Пиршество — бенкет.

Пиръ — бенкет, учта.

Писака — письмак.

Писаніе — писання; священное — святе письмо.

Писанный — писаний; мальовачный.

Писаришка — писарчук.

Писарскій — писарський.

Писарь — писарь.

Писатель, ница — письменник, —ця.

Писать — писати; (дурно) ри-

гувати; (красками) малювати.
 Писецъ—підписок.
 Пискаръ, рыба *Gobio fluviatilis*—скоблик, пічкур.
 Пискливый, о-верескливый, о.
 Пискотня—писклява.
 Пискулька—пищик.
 Пискунь, -ня—верескун, -ха.
 Пискъ—пискнява.
 Пистолетный—пистольный.
 Пистонъ—(всякій) капсель.
 Писулька—цидулка.
 Писчебумажный—папіровый.
 Писчий—листовый.
 Письмена—письмо.
 Письменно — листовно, листовно.
 Письменность — письменничество.
 Письменный писаний; — листовой.
 Письмо-лист; открытое—листівка, одвертий лист; отвітное—відпис; поздравительсе-віншувальний лист; безденежное-яловий лист.
 Письмовникъ—листовня.
 Письмовный, письменный-листовой.
 Письмоводитель—писарь.
 Письмоводительство — писарство.
 Письмоводство—писарство.
 Письмоносецъ—листоноша.
 Питаніе—заживок, віджива.
 Питательность — ситність, тривність, травність, заживність.
 Питательный—тривний, травний, заживний, ситний.
 Питать, -ся —живити, споживати, стравувати, годувати, харчувати, харчити, -ся.
 Питейный - (медъ) питний; (домъ) шинковий.
 Питомецъ, -мица —вихованецъ, -нка.
 Питомникъ—садібноя.
 Пить—пити; (тянуть) - цмолити, цмултит; (жадно) жлуктати.
 Питье—питво, напій; для скота-пійло; волшебное—чарованна, дання.
 Пихать, -хнуть—тиснути, потиснути, совмати, совмнати, пхати, пхнути, попхнути, штурхати, -хнути; ся -пхатися, штовхатися.

Пихта, бот. *Pinus pilla*—свирка; *P. abies*; *Abies exelsa*—смерека, смерек, смерече.
 Пихтовникъ—смеречина.
 Пихтовый—свирковый, смерековый.
 Пичкать—напихати.
 Пишка, пт. *Motacilla*—писка, трясихвістка, трясидупа.
 Пища—поживління, пожива, живність, їжа, харч, покорм, їдло; приготовленная—мерендія; підкріпляющая—засилка; мясная, м'ясиво, м'ясиво; постная—піснина; духовная—покорм духовний.
 Пищаль — (оружіе) пищаль; (свирѣль) сопілка, жоломія, дуда, дудка, фуяра, флюяра.
 Пищальникъ, раст. *Sambucus racemosa*—червона бузина.
 Пищать—явкотіти, пискотіти, пікати, верещати, пискати.
 Пищевареніе—травлення.
 Пищеварительный—травнич.
 Пищевой—харчовый.
 Пищеприемный каналъ — їжняця.
 Пищуха, пт. *Certhia familiaris*—ковальчик.
 Писа—п'еса.
 Пионъ, раст. *Paeonia officinalis*—півонія.
 Пивка—п'явка.
 Пивочный—п'явочный.
 Плавальщикъ, -ца — пливак, плавач.
 Плаваніе—плав; (на судахъ) плава.
 Плаватель—пливак; (водоходъ) плавач.
 Плавательный — пливний, плавецкий.
 Плавать—плавати; рѣять-ширять, буяти.
 Плавленый—гамарний.
 Плавление—тигель.
 Плавиля—гамарня.
 Плавилящій—гамарник.
 Плавить—топити, гамарити (о металлахъ); гнати (лѣсъ по рѣкѣ).
 Плавка—топлення, согплення (метал.); сплавачка, сплавляння, плавачка (по рѣкѣ).
 Плавкій—топкий.
 Плавкость—топкість,

Плавленіе — стопленія, топленія.

Плавники (рыбы)—*пір'я*.

Плавно—плавко, легко.

Плавность — плавкість, легкість.

Плавщик—плавач; сплавник.

Плавъ (расплавлен. вещ.)—топлинина.

Плакальщикъ,-ца — жалібник,-ця.

Плакать — плакати; (рюмь) рюмсати; (причитая) тужити, голосити; (стонать) скиглити, квилити.

Плакса — тонкосліз,-ка, мизя, плаксіи, нюня, рюмса, рева, ревуи, йойлик.

Плаксивость — нюнявість, мазгливість, плачливість.

Плаксивый — нюнявий, мазгливий, плачливый.

Плакунъ, раст. *Lytrum Salicaria*—зализняк червоный; *Euphorium*, видъ *pumifusum*—коса богоматерина.

Пламенистый—полум'ястий.

Пламенникъ—(факель) смолоскип, світич; димарь.

Пламенно — поломно; горяче, палко.

Пламенный — полом'яный, поломный, горячий, палкий, жерявий.

Пламенѣть—полум'яніти; палати, жаріти, палахкотіти.

Пламя—пролумінь, полуміння, поломінь; синее надъ жаромъ—жерій.

Планета — планета.

Планетный—планетний.

Планирование — плянтування.

Планировать — плянтувати; плянувати.

Планка — лиштва.

Плантація—плантація; арбузная—баштан; виноградная—виногород; табачная—тютюмщице.

Плантаторъ—плянтатор.

Планъ—(чертежъ) плян, рисунок; (намѣренье) замір.

Пластами—суплаш.

Пластаніе—платанія.

Пластать—платати.

Пластика—плястика.

Пластинка—платівка; (метал.) бляшка; желѣзная съ четырёхугольнымъ отверстіемъ (въ мельничномъ сна-

ряженіи для веретена шестерни)—павириця.

Пластически,-скій — плястично,-чний.

Пластовать — платати, шарувати.

Пласть, слой—платів'я, шар, плат, верства.

Пластырь — поліпка, пластер.

Плата—заплата, платня; впередъ—платня в гори; за квартиру—комѣрне; заработная—зарібна платня; за нахodka—перейма; за помоль—сухомельщина, розмір, промел; за потраву—спашне; за проездъ по мосту—мостове.

Платежный — расплатковий, виплатный.

Платежъ—расплата, виплата.

Плательщикъ,-ца — виплатни:-ця.

Платина—платина.

Платинный—платиновый.

Платить—платити, выплачивать; віддачувати.

Платный—заплатный.

Платокъ—хуста, хустина, хустиця, хустка, ширина, платина, плат, заплата.

Платочный—хустковий.

Платье—одежа, одіж, хвентя, убранныя, ноша; женское—сукня.

Платьецо—сукенка.

Платьяной — одежный.

Плаунъ, раст. *Lycopodium* (an-notinum)—п'ядики; *L. clavatum*—дереза; *L.* видъ *selago*—баранецъ.

Плаха—(защфотъ) риштованная; (бревно) колода.

Пляцъ—майдан.

Плачевный, о—смутный, жалібный, жаліливый, о.

Плачь—плач; (съ причитаньями) тужіння, тужба, голосіння; (хныканіе) сквирк; (стенаніе) квиліна, квилля, зойк, йойк.

Плашкоутъ, рѣчн.—плавия.

Плашмя—плазом, плиском.

Плащъ—кирея.

Плева—бояна; (сѣменная)—лупина; надкостная—окісница; надхрящевая—окрасница.

Плевака—плювака.

Плевальница—плювачка.

Плевать, плюнуть—плювати,

плюнути, чвиркати, чвиркнути.
 Плевелы—полова; раст. *Agrostema githago*-кукіль.
 Плевокъ—плюй.
 Плѣвый—казнякый.
 Пледъ—плед.
 Племенитый—сем'янистый.
 Племенной—племінний.
 Плѣмя—плімя, нарід; покоління, рід, нащадок; раса.
 Племянникъ—небіж; сынъ брата-братанецъ, братанич, братан, синовець; сынъ сестры-сестрінець, сестрінич, сестрінок, сестрич, сестричний.
 Племянница—небога; дочь брата братанка, братаниця, братаничка, синовця; дочь сестры-сестріница, сестрівница, сестрінка.
 Пленка—плівка, шкурка, кожушок.
 Плесканіе—хлюпанія, плюскання, плюск; оплески.
 Плескаться—хлюпотіти, хлюпостіти, хлюпати, хлюскати, хлискати, хлепотіти, ляпотіти, ляпонуті; оплескувати.
 Плескаться—хлюпостатися, хлюпатися, полоскатися, (въ грязи, грязн. работѣ) талапатися.
 Плескъ—плюскота, хлєпїт, плюск; оплески.
 Плѣсневѣть, заплѣсневѣть—зацвітати, зацїсти.
 Плести—плести, сплїтати.
 Плестись—повиватися коло чого; цурганитися: човпти, плуганитися, цупитися, човгати, човгатися, чвалати, сундачитися, сунбелитися, тюрпорити, плентатися, теплєпатися, воліктися.
 Плетельщикъ, ца—плетій, -ка.
 Плетенка—оплетя, плетенця; пеньковай-косінка; корзина кіш.
 Плетень—тин, плїт, ліса.
 Плетка—батїжок.
 Плетневый—плетений.
 Плетушка—кошик.
 Плетъ—малахай, малахійка, сергій, хвайда, батїг, пуга, канчук.
 Плечевая кость—цївка.
 Плечевой—раменний.

Плечико—плічко.
 Плечистый—плечастий.
 Плечо—плече, рамено.
 Плеяды, астр.—баби, волосожар, квочка.
 Плинтусъ—плинта.
 Плисе—карбочки.
 Плита—палга, плита; каменная-пола, тахля.
 Плитка—тахля, тахелька.
 Плитняк—палговак.
 Плитобразный—галговатий.
 Пловещъ—плавак.
 Пловучий—плавний, наплавний; (о мельницѣ, напр.) похідний.
 Плодить—плодити, розводити, заплоджувати.
 Плодовитый—плідливий, плодовивий, плодистий, плодючий, родючий, родющий, (о животн.) жотючий; (о свиньяхъ) поросливий.
 Плодовый—овочевий; (о деревьяхъ) садовинний.
 Плодоносная вая, раст., *Ophioglossum vulgatum* L.—без'язичник.
 Плодоносный—родючий, родющий, зарідлиивий, жизний.
 Плодоперемѣнный—плодозмѣнный.
 Плодородіе—родючість, родовитість, тук, жизність.
 Плодородный—тучний, жизний, родовитий.
 Плодотворить—закбняти, ужизнати.
 Плодотворный—живодайний.
 Плодь—плід, дигина; садовый—садовина; огородный—городина; осыпавшийся—падалиця; треснувший—перерепанка.
 Плонть—фалдувати.
 Плой—фалд, фалда.
 Плойка—фалдування.
 Пломба—пльомба.
 Пломбировать—пльомбувати.
 Плоский—улогий, плюсковатий, плескатель, плаский.
 Плоско—улого, плюсковато, плескато; нестепно.
 Плосковатый—приплаский.
 Плоскогоріе—полонина, високорієнь.
 Плоскогубцы (родъ клещей, щипцовъ)—обцєнки.
 Плоскодонный—пласкодєнный.

Плоскость—плоснѣ, уложина, рівнява, площина.

Плотва, рыба—плітка.

Плотина—гребля, гатка.

Плотинный—гребельный.

Плотничъ — сокірник, тесля, тесляр.

Плотнить—тужавити.

Плотничать — теслювати, теслярувати.

Плотничество—теслярство, тесельство.

Плотничій — тесельский; теслярьскій.

Плотность — збитність; густість; щільність, щитність; стеклість; дебелисть, тілистість, окладкуватість, напотуваність; напругість; ополістість.

Плотный — (сжатый, густой) збитний, густий; (безъ дыръ и щелей) щільний, щитний; (о деревѣ) стеклий; (о тѣлосложеніи) дебелий, тілистий, окладкуватий, напотуваній; (упругій) напругий; (широкій) ополістий.

Плотнѣть—збитніти, гуснути, тужавити, гладчати, дебелишати.

Плотовщикъ—сплавник, плавач, флісник.

Плотоугодіе—змісловість.

Плотоугодливый — змісловий.

Плотоугодникъ—змисловець.

Плотноядное (животное)—м'ясожерець.

Плотноядный—м'ясожерный.

Плотской—тілесний.

Плотъ (изъ сплавленного лѣса) — плит, сплав, дараба, тальба.

Плоѣ—тіло; (корпусъ) тулуб; крайняя—залупа.

Плохо—погано, кепсько, зле, негарно, не до ладу, не гарзд; абм як. не добре.

Плоховатый — поганкуватий, приплющистий, поганенький, нічогий.

Плоховидящій—недобачливий.

Плохой—поганий, утлий, кепський, абм-який, ледакий, мізерний, невірний, нужденний, (объ обстоятельстве) суятний.

Площадь — гавити, недбати,

хибити, помилятися; гіршати.

Площечный—каганцевий.

Плошка—каганець.

Площадка—майданчик, майданець.

Площадный—майданець, майданний; (брань) базарний.

Плрщадь — майдан; торговая-торг, торговица.

Плугъ—плуг.

Плужникъ—леміш.

Плутішка—шалаган.

Плутни — шалапутнява, викрути, крутіство, крутарство, хараміжка.

Плутуватый — хірхильний, шахраюватий, махлюватий, крутіюватий.

Плутувать—махлювати, шахрувати.

Плутоєка — махлярка; хитруха.

Плутовской — шахрайський, махлярський; хитрий.

Плутовство—хараміжка, шахрайство.

Плуть—крутіи, плутяга, махляр, шальєр, шальєра, шаливіра, шахрай, шахрун, шалиган, махляр, хитрун.

Плыть—плинути, плисти.

Плѣненіе—ясирування, бранування, полонування; чарування.

Плѣнитель, -ница — чарівник, ця.

Плѣнительность — чарівливість, принадність, повабність.

Плѣнительный, о—чарівливий, принадний, повабний, о.

Плѣнникъ, -ца — бранець, -нка, полоненик, полонянин, -нянка, ясирник. Плѣнные-ясир, полоняне, бранці.

Плѣнный—занятий у полон.

Плѣнь—полон, бран; взятъ въ плѣнь—заняти у полон.

Плѣнять, -нить — полонити, заполонити, ясирити, з'ясирити; чарувати, причарувати, прилюбляти, -бити.

Плѣсень — цвіль, (мохъ) мох.

Плѣсневица (болѣзнь языка)—пліснявка.

Плѣсновѣть — цвісти, цвіллю

братися, перецѣтити, сня-
діти.
Плѣшивецъ—лисак, лисун.
Плѣшивый—лисий, голомши-
вый.
Плѣшивѣть—лисѣти.
Плѣшь—лищина.
Плюгавецъ, -вка—миршавецъ,
-вка.
Плюгавый—миршавый.
Плюха—лягас, лящ.
І лющить—росплющувати.
Плющъ обыкновенный, мел-
колистый раст. *Hedera
helix*—прочитан.
Плясать—танцювати, халя-
сувати.
Пляска—танецъ,
Плясовой—танечный.
Плясунъ, нья—танцюра, тан-
цюриста, -тка, танечник, ця.
Пневматический—пневматич-
ный.
Пнистый—пенякуватый.
По—по; за, після; до; на; для;
з; через, в; по закону—по
праву; по совѣту—за пора-
дою; по согласію—за згодою;
по адресу—на адресу; по
дѣлу—в справі; по несог-
ласію—через незгоду. по
происхожденію—з роду, з
походження; по случаю—з
нагоди, з okazji; по любви-
з кохання, з любови; по
уполномочію—з уповаж-
нення; по моей просьбѣ—на
мое прохання; по моему
предложенію—на мою пропо-
зицію; по мнѣнію—на думку;
по приказанію—з наказу,
з розказу; по желанію—на
жадання; по степямъ, лѣ-
самъ—по степах, лісах;
судя по этому—міркуючи
після цього, по цьому.
Поухать—поухати.
Побагровѣть—погоріти, по-
червоніти, счервоніти.
Побаиваться—прибоюватися.
Побалагурить—побазікати.
Побаливать—поболоувати.
Побаловать—попустувати, по-
жартувати.
Побанить—помити.
Побарабанить—потарабанити.
Побарахтаться—побрукатися,
поборсатися, поборікатися.
По барски—по панському.
Побарствовать—попанувати.

Побарышничать—побаришу-
вати.
Побасенка—побрехенька.
Побаюкать—покалосати.
Побѣять—побалакати.
Побездѣльничать—побайди-
кувати.
Побезпокоить—потурбувати.
Побережный—прибережный,
набережный.
Поберечь—узбережжя, над-
бережжя.
Поберечь—попильнувати, при-
ховати, пошанувати; ся—сте-
регтися, пильнувати себе.
Побесѣдовать—порозмовляти.
Побираться—старцювати,
жебрувати.
Побирушка—старчиха.
Побить, поколотить—почуст-
рити, потлумити, (до кро-
ви) помазчити, (градомъ)
поколоскати, выбити.
Побиться—побитися; объ
закладъ—заставитися.
Поблаговѣстити—подзвонити
до церкви.
Поблагодарить—подякувати.
Поблагопріятствовать—поща-
стити, пофортунити, пос-
прияти.
Поблажать—потурати.
Поблаженствовать—пораю-
вати.
Поблажка, потворство—потур,
попуск, потурання.
Поблеклый—побляклый, збляк-
лый.
Поблечуть—зблякнути, збля-
кувати, зів'яти; змарніти,
помарніти.
Поблестѣть—поблищати, по-
блискотіти, поблискати.
Поблестать—пояснити, побли-
скавичити.
Поблудить—поблукати; поба-
хурувати.
Поблѣднѣть—поблѣдний, по-
блѣдний, зблѣдний, сподот-
нѣний.
Поблѣднѣть—поблѣднути, по-
біліти, збілѣднути, сподот-
ніти, збіліти; поминитися.
Побогатѣть—побогатшати, зба-
гатіти.
Пободать—поколоти рогами.
Побожиться—забожитися, за-
присягтися.
Побой—побій.
Побонище—побій.

Побоище—баталія, бія, бой-
овище, бойовисько.

Поболтать — побовтати, поко-
лотити; побалакати, побазі-
кати; поколихати, пох та-
ти; (ногами) подрігати, по-
махати.

Побольше—більше, дужче.

Поболѣть—п.боліти; послабу-
вати, похоріти.

Побормотать — побуркотати,
потуркотати; помурмотати,
помимрити.

Поборникъ, ца — оборонецъ,
нинця, прихильник, ця.

Побороновать—заволочити, за-
скородити.

Поборотъ—перебороти, побо-
роти, перемогти, полужа-
ти, здоліти, гору взяти.

Поборъ—побір, данина; поде-
реча, здирство.

Побочный — поидатковий; (ре-
бенкомъ) неправоложний, са-
морідний.

Поболѣться—побоятися; посте-
регтися.

Пображничать—погуляти.

Побранить—налаяти, полаяти.

Побраниться — залізатися; по-
сваритися.

Побранка — лайка, завада.

По братски — по братерському.

Побрезгать—згидувати, поги-
дувати, погребати; погорду-
вати.

Побренчать, позвякати — по-
бренькати.

Побрести, потащиться — поте-
лжитися, потелепатися,
побриндзати, почвалати, по-
плентатися.

Побрить — поголити, виголити.

Побродить — поблукати, по-
ештатися.

Побросать—покидати, псвики-
дати, повергати.

Побрызгать — попорськати;
збризкати; слегка — припо-
сити.

Побрызгать—побурчати, по-
мурчати.

Побрякивать—поцокувати, по-
бренькувати, побрязкувати.

Побрякунчик — побренькачі,
постукачі.

Побрякушка—брязкало, бряз-
кальце, брязкотюло.

Побряцать—побряцати.

Побудитель, ница—порушник,-

ця, спонукач, чка, заохот-
ник, ця, підтрутник, ця.

Побудительный—спонукливий,
підтрутний, заохотний, по-
рушливий.

Побудить — побудити, пороз-
буркувати.

Побуждать, дить — порушати,
порушити, підражати, ра-
дити, понукати, понукнути,
(до чого), піднімати, -няти
на що.

Побуждние — понука, спонука,
заохота, похп до чого.

Побуживать — повоидувати,
побешкетувати.

Побунтовать—побунтувати.

Побуравить—посвердлити.

Побурлачить — побурлакувати.

Побурлить—поклекотіти; по-
воидувати.

Побурчать—побуркотати.

Побурѣть—порудіти.

Побучить—позолити, полужи-
ти.

Побушевать—гобуяти; повои-
дувати, побешкетувати.

Побывать — побувати, побути
(де); відвідати (кого).

Побѣгать—побігати.

Побѣгушки — побіганки, побі-
гання, побігашки, побігень-
ки; на побѣгушкахъ — у по-
бігеньках.

Побѣтъ—утік, утікання, уті-
канка, утічка, утеча; бот. —
парост, парість, пасенек,
памолодь, памолодок, пагін,
пагонець, пагінчик, пасерб;
соби́р. — обрость.

Побѣда—перемога, подуга, зви-
тяга, побіда.

Побѣдитель, ница — перемо-
жець-жниця, звияжець,
звियाжник, ница, побіден-
ник, ниця, побідник, ця.

Побѣдный—переможний, зви-
тяжний.

Побѣдоносець—побіденник.

Побѣдоносный, о — побіден-
ний, о.

Побѣднѣть—побіднішати.

Побѣжать—побігти; черкнути,
улулити, дризнати, дмух-
нути, дременути, удвори-
ти, помихтати, покпоптіти,
перхнути.

Побѣждать, дить — перемага-
ти, перемогти, звияжати,-

жити, побивати, бити, переборювати, роти.

Побѣлять—побіліти, вибілити, повибілювати.

Побѣлка—побіл, побілювання.

Побѣльвий—побілілий, збілілий.

Побѣльє—побіління.

Побѣльть—побіліти, збіліти.

Побѣсь—подратувати; ся-подріти; показитися.

Побѣсноваться—подрочитися.

Повадитися—унадитися.

Повадка—унада, налога, звичка; потур, потування, попус.

Повадливий—унадний, унадливий.

Повадний, о—унадний, о.

Поваживать, дить, ся-принажувати, принадити, спонаджувати, надити, занаджувати, надити, роспонаджувати, надити, ся.

Поважничать—попишатися, повеличатися.

Поваксить—пошварувати, поваксувати.

Повалить—повалити, звалити.

Поваль (падеж)—упадок; убить наповаль—на смерть забити.

Повальный—загальний, поголовний.

Поваракать—побазграти.

Поваренный—кухенний.

Поваренок—кухтя.

Повариха—кухарка.

Поварничать—кухарити.

Поварня—кухарня, пекарня.

Поварской—кухарський, куховарський.

Поварство—кухарство, куховарство.

Поварь—кухар, куховар.

Повахлять—побазграти, попартолити.

Поведеніе—поступування, поведження, справування.

Поведерно—відрами.

Повезти—повести; пощастливиться-захвортунити, пощастити, попайдати, побердитися, поталанити.

Повелитель, ница—всевладник, -ця.

Повелительный, о—владний, наказовий, о; ное наклоненіе—вольовий спосіб.

Повелѣвать, лѣть—наказувати,

росказувати, -зати, загадувати, дати; орудувати, керхолодити.

Повелѣніе—наказ, росказ, загад.

Повергать, -гнуть—валити, звалити; складати, зложити, скласти; подавати, -дати; ся падати, упасти до ніг.

Повернуть—повернути, завернути.

Поверстный, о—відверстовий, о.

Поверстывать, -тать (типограф)—плянтувати, сплянтувати.

Повертывать, -рнуть—обертати, -рнути, закручувати, -тити.

Повертѣть—покрутити.

Поверхностный, о—позверховний, побіжний, поверховний.

Поверхность—поверхня, поверх.

Поверхъ, -на, зверх, над, по.

Повеселить—звеселити, розважити.

Повеселѣть—повеселішати, звеселіти, розвеселитися.

Повести—повести.

Повечеріе—вечірня.

Повечерѣть—завечоріти, зечоріти.

Повечерѣло—смерклося, зечоріло.

Повздорить—посваритися.

Повздыхать—позіхати.

Повивальный—поліжничий; -бабка-повитуха.

Повиваніе—повивання, сповиття.

Повивать, -вить—повивати, сповивати, -вити.

Повидаться—побачитися.

Повидимому—як здається.

Повизжать—поскавчати, по скавуліти.

Повилка, раст. *Convolvulus arvensis*—канянка; *Convolvulus arvensis*—берізка, оплітка, політиця, полотиця, повійка, павутиця.

Повилять—покрутити, (хвостомъ) помолоти.

Повинить—обвинити; ся—признатися до вини.

Повинная—признання.

Повинность—повинність, обов'язок; (натуральная, обще-

- ственная) відбутка, відбуток, відбуча, шарарок.
 Повинний—винний; слух'яний, покірний; що признався до вини, що покався.
 Повиноваться—слухатися, коритися, підлягати.
 Повиновение—слух'яність, по-слух, покора.
 Повирать—побріхувати; підбріхувати, прибріхувати.
 Повируха—брехун, хуха, брешко.
 Повисать, виснуть—зависати, зависнути, зависти, обвинсати, виснути, почепитися.
 Повислый—звислий.
 Повисеть—повисіти.
 Повитель, раст. *Cuscuta*—хмеліна; *C. monogyna*—привітниця; *C. epilinum*—повітниця, спілчачка; *Polygonum dumetorum*—повій.
 Повить—поплести, покрутити.
 Повладычествовать—попанувати.
 Повладеть—поволодіти.
 Повлечь—поволікти, потягти.
 Поводить, вести—поводити, вести; чьмь—ворушити, поворухити; безл.—корчити, скорчити, зжолобити.
 Поводь (упряжн.) повід; (причина) привід, прикліп, зачіпка, (ссору) завід, завод.
 Поводяньть—зводіти.
 Повоевать—повоювати.
 Повоень—см. повилика.
 Повозить—повозити.
 Повозиться—поморочитися, помоморочитися.
 Повозка—віз, хура, лойтрак, фіра; (крытая)—палуба, палуб.
 Повой—сповиток; раст. *Lycium*, вид *Nos cicuti*—кашка червона.
 Повойникъ—у кацапок головний убір; раст. *Althaea officinalis*—калачики, проскур-вяк.
 Поволока—млава.
 Поволочить—поволікти.
 Помолочь—поволікти, потяг-ти.
 Поволничать—посваволити.
 Повопить—погаласувати, поперепетувати.
 Поворачивать, воротить—завертати завернути, навер-тати, -рнути, наворочувати, -чати, привертати, -рнути, (туда и сюда) мутушати.
 Поворачиваться, -нуться—повертатися, повернутися, на-вертатися, -рнутися, при-вертатися, -рнутися.
 Поворковать—поворикотати, побуркотати.
 Поворовать—покрасти.
 Поворовывать—красти.
 Поворотливый, -о—повороткий; меткий, моторний, шам-кий, -о.
 Поворотный—зворотний; зворотниковий; кругъ, геогр.—зворотник.
 Поворот—поворіт, зворот, наворот; на дорогъ—поворітка; съ дороги въ сторо-ну—поворотень; рѣки—за-лім, залом; (изгибъ) за-крут, заворот.
 Поворчать—побурчати; по-гарчати.
 Повострить—погострити.
 Повредить—ушкодити, пош-кодити, зашкодити, пове-редити; руку—скалічити руку; внутренности—над-вередити нутрощи; (подѣй-ствовать вредно) запре-тивити.
 Повреждение—ушкодження, пошкодження, шкода, чш-кода.
 Повременить—застривати, пе-речасувати, почекаати, по-трівати.
 Повременный, -о—періодич-ний, часовий, -о; -ное изда-ние—часопис.
 Повсегодний, -о—щорічний, -о.
 Повседневный, -о—щоденний, повсякденний, щодня, пов-сякдень.
 Повсемѣстный, -о—повсюдний, усюдний, обліжний, обло-говий, -о.
 Повсемѣсячный, -о—щомісяш-ний, щомісяця.
 Повстрѣчаться—зустрітися, здибатися, спіткатися.
 Повсюду—усюди, по всіх усю-дах, скрізь.
 Повторение—проказ, проказ-нява; поновина, поновлен-ня.
 Повторительный, -о—другоразо-вий; повторний,

Повторять, -рить — проказува-
ти, -зати; поновляти, -вити.
Повыбросать — повикидати.
Повывезти — повивозити.
Повывестись — повиводитися,
попереводитися.
Повыдергать — повисмикувати.
Повыдѣлать — повиробляти.
Повыжать — вычавити, викру-
тити.
Повыскивать — повинорювати,
повишукувати.
Повынести — повиносити.
Повырубить — вирубати, пови-
рубувати.
Повышать, сить — підвишувати,
підвисити; підносити, -не-
сти; ся — підноситися, -не-
стися.
Повыше — вищий, більший; ви-
ще.
Повышение — підвищення, під-
несення; (въ должности) —
промоція.
Повѣвать, вѣять — подимати,
диднути, подихати, подих-
нути, повівати, вѣяти.
Повѣдать — оповісти.
Повѣнчать, -ся звѣнчати, повін-
чати; ся (съ кѣмъ) — по-
шлюбувати (кого).
Повѣренный — вірник, повір-
ник.
Повѣрить — повірити, поняти
віри.
Повѣрка — перевірка, звіра,
звірість.
Повѣрочный — перевірчий.
Повѣрье — переказ.
Повѣрье, -рить — відпоручати,
-чити; звіряти, перевіряти,
-рити.
Повѣса — гувліса, шибеник,
паливода.
Повѣсить — повісити, почепи-
ти; ся — повіситися; (голо-
ву) — похнюпити, ся, посу-
пити (голову).
Повѣсничать — мизгаться, гуль-
таковать, гулькики справ-
ляти, байдикувати.
Повѣствованіе — оповідь, опо-
відання.
Повѣствователь, ница — опові-
дач, -ка, повідач, -ка.
Повѣствовательный — оповід-
ний.
Повѣствовать — повідати, опо-
відати.
Повѣстка — повідомлення.

Повѣсть — повість.
Повѣтріе — пошесть.
Повѣять — повинути, завѣяти,
дихнути.
Повязка — завій; бинда.
Повязывать, -зять — зав'язува-
ти, зав'язати.
Повязываться, -заться (плат-
комъ) — запинатися, залну-
тися.
Повялить — посушарити.
Повялый — зів'ялий.
Погадать — поворожити.
Погасать — гасити, згасити.
Погасить — загасити; (долгъ)
уморити.
Погашение — гасіння; (долговъ)
уморення.
Погибать, -бнуть — загибати, за-
гибнути, гинуть, згинуть,
погинуть, загинуть, про-
пасти, занепаститися.
Погибель — погуба, згибель,
згуба, загиб, загиба, заги-
белъ, загин.
Погибельный — згубний, по-
губний, згибельный.
Погибнуть — загинуть, згибти,
згибнути.
Погнбшій — згиблій, пропа-
щий.
Погибь — кривина, залом.
Поглаживать, -дить — гладити,
погладити.
Поглазѣть — погавити.
Поглодать — погризти.
Поглотать, поѣсть (жадно) —
полагати.
Поглохнуть — заглушитися.
Поглощать, -тить — глатати,
зглатати, глитати, погли-
нути, ковтати, проковтну-
ти; втягувати, -гнути.
Поглощение — глитання; втягу-
вання; всмоктывання.
Поглумиться — поглузувати, по-
кепкувати.
Поглупѣть — здурніти, подур-
нішати.
Поглядывать — поглядати, по-
зирати; наглядати, нази-
рати.
Поглядѣнье — подив.
Поглядѣть — подивитися.
Погнать — потурлити, попу-
дити.
Погнаться — потурнутися, пог-
натися.
Погнонь — погноити.
Погнусить — погугнявити.

Погнуть—погнуть, позгинати.
Погнушаться—погребати, по-
гидувати.

Погниваться—погниватися.

Поговаривать—подейкувати,
дейкати, джергати.

Поговорить—побалакати, роз-
мовитися.

Поговорка—(поговорка) при-
мівка, приказка, прислів'я;
(слух) поголоска, чулка.

Поговѣть—поговѣти.

Погода—(хорошая) година;
(дурная) негода; (сухая, вѣт-
ренная) суховітриця; (мок-
рая) папля, сльота; (пас-
мурная) потемрява; (снѣж-
ная) сніговиця.

Погоди—стривай, тривай.

Погодить—перегодувати, згоди-
ти, зачекати, почекаати.

Погодя—перегодом, згодом.

Погодишка—негода, него-
донька.

Погодливый—сльотавий, сліт-
ний.

Погодный, о—щорічний, о, що-
року.

Погожий—годняний, ясний.

Поголовно—геть чисто всіх,
всі чисто, всі як іден.

Поголовщина—посполите ру-
шення.

Поголодать—поголодувати.

Погонный—подовжний.

Погонщик—погонич, пога-
нийло; ослось-осляр.

Погонь, воен.—нараменник.

Погоня—погонка, погонь, по-
гоня, догін, нагоня, здо-
гоня, здогін, здогонки.

Погонять (лошадь)—паняти.

Погорать, рѣть—палитися,
спалитися, попалитися; по-
горѣти, згорѣти.

Погоревать—посумувати, по-
журитися.

Погородски—поміському.

Погорѣлец—погорілець.

Погорѣлый—погорілий, спа-
лений.

Погарячиться—ропалитися.

Погосподски—попанському.

Погосподствовать—попану-
вати.

Погостить—погостювати.

Погостный—цивентаревий.

Погость—цивентарь, цивентір.

Погрabitь—пограбувати, по-

грабувати; погромадити, по-
гребти.

Погранить—пошліхувати.

Пограничье—узгрянничья.

Пограничный—узгрянничий.

Погребальный—погребний, по-
грібовий; звонь-подзвін.

Погребаніе—ховання, погріб.

Погребать, похоронить—хо-
вати, поховати.

Погребеніе—погріб, поховання.

Погребецъ—пуздро; дорожный
-пуздерко.

Погребница (входная часть
погребя)—пригребница.

Погребной—пивничний, льохо-
вий.

Погребщикъ—винник.

Погребъ—льох, холодник, тем-
ник; пивниця.

Погрести—помарити.

Погремушка—черкітка, чер-
кавка, торохтілка, бряз-
кало, брязкальце, брязкіл-
ка, брязкітка, брязкотало.

Погремѣть—погуркати, погре-
міти, погрімѣти, погур-
котіти.

Погрестъ—погребти.

Погрозить, ся—насварити, нас-
варитися; (накричать) наг-
рімати.

Погромять, -мь—розбивати,
-бити, порозбивати, ни-
щити, знищити.

Погромъ—руйнація, спусто-
шення, розбиванка.

Погромыхивать—нагрімати.

Погрохотать—погуркотіти.

Погрубить—погрубіянити.

Погрубѣть—згрубнути, згру-
біти.

Погружать, зить, ся—ванта-
жити; навантажити; (въ
воду)—зануряти, зануриги,
-зануритися, затопляти,
-пити; -ся-заривати, -нути,
-рунати, пронуритися, про-
нуриги, затоплятися, -пи-
тися.

Погруженіе—затоплення, за-
нурення.

Погружать, -знуть—затопля-
тися, -питися, іти на дно;
грузити, загрузити.

Погрузка—ладування, ванта-
ження, теркилування.

Погрустить—посумувати, по-
журитися.

Погрызть—погризти.

Погрѣть — погрѣти; -ся-погрѣтися.

Погрѣшати, -шити — грѣшити, погрѣшати; помилятися, -литися.

Погрѣшеніе — погрѣшка; помилка, хиба.

Погрѣшность — (ошибка) помилка, похибка, прогріх, охиба; (вина) завина.

Погрязать, -знуть — грузити, загрузити; затоплятися, -питися.

Погрязѣть — закалятися, побрудніти.

Погубитель, -ница-згубник, -ця.

Погублять, -бить — занепащати, занепастити, збавляти, збавити; світ зав'язати, зсвіта звести.

Погудка — голос, спів; приказка, примовка.

Погуливать — розгулювати; підпивати часами.

Погулять — погуляти.

Погустѣть — погустішати, потужавіти.

Подаваніе — подання.

Подаватель, -ница — подавальник, -ця, подавач, -ка.

Подавать, -дать — подавати-дати; давати, дати на стіл.

Подаваться, -даться — посуватися, посунутися; поступатися, -питися.

Подавиться — заглитнутися, подавитися.

Подавление — притлума, затлума, притлумлення, затлумлення.

Подавливать — причавлювати, притискати.

Подавлять, -вить — душити, придушити, пригнітати, -тити; (чувство, совѣсть, движеніе, возстаніе) притлумляти, затлумляти, -мити; себя — перегнітати себе.

Подавно — поготів.

Подагра, мел. — подагра.

Подай, подайте — ке. кете.

Подаренное — дарівщина.

Подаренный — даріжний, дарований, подарований.

Подарить — подарувати.

Подарокъ — дарунок, подарунок, дариця; подарки — подаря; -свадебные — даровизна.

Подарочный — дарунковий, подарунковий.

Податель, -ница — давець, подавець, подавалиця.

Податливый — схильний, уяглий, здатливий; легко поддающийся оброботкѣ — податний.

Податной — податковий, податкований.

Подать, налоги — оплатъ, податок; (поборы) подереча; сборъ на общест. потребности — порубок.

Подача — подавання, подання.

Подачка — датка, даток.

Подаяніе — милостиня, даток.

Подбавка — придаток, додаток.

Подбавлять, -вить — придавати, додавати, -дати; підкидати, -кинути.

Подбалтывать, -болтать — підбавтувати, підбавтати, підмишувати, -шати; заправляти, -правити.

Подбережникъ, раст. *Zythrum Salicaria*, — плакун, тройчак, твердак, залізник червоний.

Подбивать, -бить — підбивати, підбити, -опідбивати, підгонити, підігнати; (мѣхомъ) хутрувати, ухутрувати; підшивати, -шити; (подговаривать) підмовляти, намовляти, -вити, наштирювати, -рити, настренчувати, -чити.

Подбивка — підбивання; підшивка.

Подбирать, -брать — підбірати, підібрати, зібрати, зібрати, назбирати, позабирати; (лучшее къ лучшему) личкувати, зличкувати, добірати, -брати; (платъ) підтикати, підкасати, закусуватися, -сатися.

Подбираться, -браться — підбіратися, підібратися; підмошуватися, моститися, піддобрюватися, -бритися, підлещуватися, -ститися; підкрадатися, -крастися.

Подблюдникъ — підтарільниця, підтарілок.

Подбодрить — підбадьорити.

Подбодриться — побадьорнішати.

Подбой — підбивання; підшивка.

Подбойка, сапожн.—бабка.
 Подбойный—підбивальний.
 Подборный—добраний.
 Подбородник—підгубник.
 Подбородок—підборіддя.
 Подборщик, -ца—добирач, -ка.
 Подборь — добір, вибір; каблук—кірка, корок, скорок, закаблук, підп'яток.
 Подбочениваться, -ниться — у боки братися, взятися.
 Подбрасывание—підкидання.
 Подбрасыватель—підкидач.
 Подбрасывать, -бросить (вверх) — підкидати, підкинути, підвергати, вергнута; (о сѣнѣ) підтрушувати, -сити.
 Подбрасываться, -броситься — підкидатися, підкинутися.
 Подбривать, -брить, -ся — підголювати, підголити, -ся.
 Подбрюшина—підчеревина.
 Подбрюшник—попруга.
 Подбрюшный—підчеревний.
 Подбѣгать, -жать — надскакувати, надскоčiti, надбігати, -гти (до кого, чого); підбігати, бігти (під що).
 Подбѣгая—підбігцем.
 Подбѣливать, -лить, приправити — забілювати, забілювати, підбілювати, лити.
 Подбѣлка—забіл.
 Подбѣль, раст. *Petasites vulgaris*—маточник; апсечный, *Petasites officinalis* — кременця; *Tussilago farfara* — підбіл.
 Подваливать, -лить — підкочувати, -тити, підсувати, -сунути під що.
 Подваль—льох; темник.
 Подвальный—льоховий, темниковий.
 Подвергать, -гнуть, -ся (чему) — наражати, -зити, -ся (на що); опасности — наражати на небезпечність; испытанию, мучению, пытки—взяти на спиток, на муки, на тортури; -ся наказанію — підпасти під кару; испытанию—піддатися іспитові.
 Подвернуться, случайно встретиться—навинутися; -нагдаться, наскоčiti; (поджечься) підігратися.
 Подвертывать, -вернуть — підгортати, -рнути; підсувати, -

сунути; підтикати, -тикати; підкочувати, -тиги; підкладати, -класти.
 Подвесель—напідпитку, напідпитках.
 Подвеселить — підвеселити, підпоїти; -ся—підвеселитися, підпити.
 Подвздохи, анат.—здуховина, здухвина, голодница, голодника.
 Подвздошный—здуховиний.
 Подвевать, -вить — підєввати, -вити; закручувати, -тити.
 Подевка—завивання.
 Подвигать—порухати, посєвати.
 Подвигать, -двинуть—посувати, -сунути, порушати, -шити.
 Подвигаться—посуватися.
 Подвигающийся быстро (о работѣ)—коступний.
 Подвигая, подвигаясь—посувом.
 Подвиг — велєсправа, велєтруд.
 Подвижник, -ца — трудженик, -ця.
 Подвижной—рухливий, юрливий, меткий, рушний, непосидющий, побігущий.
 Подвигаться—трудитися; боротися.
 Подвинчивать, -тить—підшрубувати, -бувати.
 Подвирать, -врать — підбріхувати, підбрєхати, підбрєхнути.
 Подвластный — підвладний, підручний; состоящий подъ властью—присудник.
 Подвола, — хурманка, хура, фіра.
 Подводить, -вести—підневїжувати, підневїдіти (поддѣтъ); приводити, -вести; застєсовувати, -сувати (до чого).
 Подводный—підводний; лодка—підводник.
 Подводчик—підвідник, хурманчик.
 Подводь—направа, наштирка.
 Подвое—по два, по двох.
 Подвозить, -вести.—надвозити, надвєзти, привозити, -вести.
 Поднозный—перевезений, надвєзений; надвозовой.
 Подвозчик—підвізник, возій.
 Подвозь, привозь—навіз.

Поволакивать, -лочь — підволікати, -лікти, підтягати, -гти.
 Подворачивать, подворотить, подвернуть, -ся-підвертати, підвернути, -ся, підгортати, -рнути, -ся, підкочувати, -тити, -ся.

Підворотня—підворітниця.
 Подворье — заїзд; подвір'я.
 П дворянски—пошляхецькому.
 Подвохъ — підсвідка.
 Подвыпивший—підпийлий.
 Подвыпить—підпити.
 Подвѣать, вѣять — підвівати, підвїяти.
 Подвѣдомственный-підлеглий, підвладний.
 Подвѣнечный—шлюбний.
 Подвѣска, привѣска—теліпанчик.

Подвѣсный—причеплений.
 Подвѣсокъ — підважок.
 Подвѣтренный—підвітряний.
 Подвѣшивать, -сить — чіпляти, причіпляти, -пити.
 Подвѣзи, архит. — риштовання.
 Подвѣзка—підв'язка; підв'язування.

Подвѣзывать, -зять — підв'язувати, підв'язати; (поясомъ) підперізувати, резати.

Подгадить — підкапостити.
 Подгибать, подогнуть, -ся — підгинати, підігнути, загинати, -гнути, -ся; підгортати, -рнути; підкотити, підкапати, -ся.

Подглазный—підочний.
 Подглядчикъ-ца — підглядач, -ка.

Подглядывать, -дѣть — підглядати, -гледіти.

Подгнивать, -гнить — підгнивати, -гнити.

Подгнивший—підгнилий, дряглий.

Подговариваніе—підмова.

Подговаривать-воригъ — підмовляти, намовляти, -мовити.

Подговорщикъ, -ца — підмовник, -ця, направник, ця.

Подговоръ—підмова, підмовляння, намова, направа.

Подголовокъ—підголовач.

Подгонять, подогнать—підганяти, підгонити, підігнати; (къ чему) надгонити, надігнати; (лошадь) підторку-

вати, -кнути; прилаштовувати, -тувати.

Подгорать, -рѣть — припалитися, литися, припікатися, -пектися.

Подгорный—підгірний.

Подгородный—передміський.

Подгорье—підгір'я, підгірок.

Подгорьлый—припалений, припечений.

Подготовка — підготовка, проготовка.

Подготовлять, -вить, -ся — підготувувати, -тувати, підчувати, -чити; -ся прилаштовувати, -нувати, підлагоджувати, -лагодитися.

Подгребать, -грестъ — підгортати, підгорнути, підгрібати, -гребти.

Подгребки—вигрібки.

Подгрифокъ—приструнник.

Подгрудный — підгрудний; -ная кость-грудниця.

Подгрудокъ (у рог. скота) — підгорлина, підгорля, підгірля, підшийок.

Подгрызать, -зть — підгризати, -зти.

Подгуливать, -лять — підпивати, -пити.

Подгущать, -стить — густити, згустити.

Поддабриваться, подол-щать-ся — примилитися, примилитися, добритися.

Поддавать, -дать, -ся — піддавати, піддати, підхиляти, -ляти, -ся.

Поддакивать—підтакати, підбасовувати (кому).

Поддакивающий — потакач, потаконник, потакайло.

Поддабливать, -бить — піддобувати, піддобвати.

Подданная—підданка.

Подданный — підданний, підданський, підданський.

Подданный—підданий, підданець.

Подданство—підданство.

Поддевка—чумарка, чумарчина, чемерка, чинарка, чемліт, чинарчина.

Поддерживать, -рнуть — підсмикувати, підсмикати, підсмикати, підсмикнути.

Поддерживать, -жать — підпірати, підперти, підтримувати, -мати, підбичувати, -чу-

вати; (кого въ чемъ) похлібити (за ким); (переписку) листуватися.

Поддержка—спомога, підпомога, підпора, підсобка, підпертя, заратуюнок.

Поддонникъ—підстанок.

Поддувало—піддувало.

Поддувать, дуть — піддувати, піддути.

Поддѣвать, дѣть — підсідати, підісти, зневіжати, віжити, підневіжувати, відити, підідати, істи, підідзидити, іхати; зачіпляти, пини.

Поддѣлка—підробка, хвальш.

Поддѣлывать, дѣлать—підроблювати, підробити, хвальшувати.

Поддѣлываться, поддѣлаться—підбармонуватися, підбармуватися, лакузитися, злакузитися, підсипатися, сипатися, підстелятися, литися, (словом) підмовлятися, мовитися.

Поддѣльный — підроблений, підробний, непритаманний, хвальшивий, підробний.

Поденка, насѣк.—шашка.

Поденный, о—цілоденийний; поденный, о.

Поденница—поденница.

Подергивание—дригання; непроизв. мускуловъ—мишка.

Подергивать, гать — смикати, посмикати, сіпати, посіпати, шморгати, пошморгати.

Подергиваться—тіпатися, смикатися.

Подержанный—підтоптаний.

Подернуть—заволікти, потягти, зятягти; (льдомъ) зашкерхнути; (дымомъ) потягти димом.

Подержание—зажиток.

Подержанный, бывший въ употребленіи—заживаний.

Подержать — погримати, подержати; заживати.

Подешевѣть—зашевіяти, здешевіти, подешевіяти.

Поджаривать, рить, ся — підсмажувати, підсмажити, підпикати, пекти, ся: (въ маслѣ) засмажувати, смажити, ся.

Поджаристый — підсмажений, підпечений.

Поджарый—худорлявий, сухорлявий.

Поджелудочный — підшлунковий

Подживотникъ—попруга.

Подживотье—підчерезина.

Поджигание—підпалювання.

Поджигатель, -ница—палій, -ка.

Поджигательство—підпал, підпалення.

Поджигать, жечь — підпалювати, підпалити; припалювати, пришмалювати, лити; підбурювати, рити, направляти, правити.

Поджидание—чекання.

Поджидать, -ждать — чекати, очікувати, наджидати, наджидати, (подстерегать) чатувати.

Поджилки—жижки.

Поджимать, поджать—прикорчувати, чити, підігати.

Поджогъ—підпал.

Подзадоривать, -рить — підцьковувати, кувати, піддрочувати, чити; підсочувати, охотити.

Подзатыльникъ — запстмилшник, ошийник, спотикач.

Подземелье—підземелля, льох.

Подземный — підземний, підземельний, підземний.

Подзолъ—луг, зола.

Подзорный—прозірний.

Подзывать, звать — підкликати, підкликати, прикликати, кликати.

Подивиться—подивуватися.

Подирать, -драть — роздирати, дерти; скубти, поскубти.

Подкалывать, подколасть—підстрікувати, підстрикнути; підпинати, п'ясти, підшпильювати, лити.

Подкапывание—підкопи.

Подкапывать, копать, -ся—підкопувати, підкопати, -ся.

Подкармливать, -лить — пристерігати, пристерігти, сочати, присочити, пантрувати, упантрувати, чигати, вичигати.

Подкармливать, мить — підгодовувати, підгодувати, підхарчовувати, чувати, підконтювати, -тувати; потолстѣть—отягтися, узяти тіло.

Подкатывать, -тать — підточувати, -чити, підкочувати, -тити.

Подкачивать, -чают — підхиувати, -тнути.

Подкашивать, -силь — підкошувати, підкосити.

Подквашивать, -квасить — підквашувати, сити.

Подкидыв, -киданный.

Подкидывать, -кинуть — підкидати, -кинути; підсувати, -сунути.

Подкидыв, -киданный.

Подкладина — лігар.

Подкислить — закислити.

Подкладка — підшивка, підбій, підбійка; підставка.

Подкладочный — підшивковий, підбійковий, підкладальний.

Подкладывание — підкладання.

Подкладывать, подложить — підкладати, підкласти, підмошувати, -мостити; підшивати, -шити.

Подклеивать, -клеить — підліпляти, -пити.

Подкова — підкова.

Подкованный — кований.

Подковка — підкування; підківка.

Подковный — підковний.

Подковообразный — підковуватий.

Подковывать, -ковать — підковувати, підкувати.

Подковыривать, -рять — піддовбувати, піддовбати, підколупувати, -пнути.

Подкожный — підшкурний, зашкурний.

Подкокачивать, -лотить — підбивати, -бити.

Подколodникъ, пт. Motacilla — трясохвістка.

Подколodный — підколodний.

Подколь — підкол.

Подколѣнокъ — жижка, підколінок.

Подкопный — підкопний.

Подкопъ — підкіп; підступ.

Подкосъ — підпора.

Подкрадываться, -красться — підкрадатися, -крастися, підбіратися, підібратися.

Подкрапивница, пт. Motacilla regulus — королік.

Подкраснить — підчервонити.

Подкрашивать, -силь — підбар-

мовувати, підбармувати, підмальовувати, -лювати, -ся.

Подкручивать, -крутить — підкручувати, -тити.

Подкрѣпа — підпора.

Подкрѣпление — засилок, підсичок, підпора, підмога; (ѣдой) піджива.

Подкрѣплять, -пить — посиляти, -силити, засилювати, засилити, підсилювати, силити, покріплити, -пити; підпирати, -перти.

Подкрѣпляться, -ниться (пищей) — підїдати, підїсти.

Подкузьмить — підвести, підманити, підкувати.

Подкупать, -пить — підкупляти, підкупити; докупляти, -шити.

Подкупной — закупний, підкупний.

Подкупщикъ — закупник, підкупник.

Подкупъ — підкуп, підкупство.

Подкуривать, -рить — підкурювати, -рити.

Подкучивать, -тить — підливати, підпити, підпіячити, підгуляти.

Подлаживаться, -ладиться — придобруватися, придобритися, лакузгитися, підлакузгитися.

Подлаза — підлабузник, лакуза.

Подламывать, -ломить — підламувати, -ламити.

Подлегать, -лечь — лягати, -гти під що.

Подледный — підльодний.

Подлежать — підлягати, -гти, підпадати, -пасти, належати.

Подлежащее, грам. — діяльник, підмет.

Повлежаций — властивий; належний.

Подлетать, -тѣть, прилетѣть — надлітати, надлетіти, надлинити, підлітати, -летіти, -лнути.

сдлецъ — подляк.

Подливание — підсипання, підливання.

Подливать, -лить — підсипати, підсипати, підливати, -лити.

Подливка — підливання; (соусъ) підлева.

Подливной — розливальний, підсубійний (о колесѣ).

Подлиза, льстець—лизун, підшивайло, підлепа, підлепливий, підлепний.

Подлизуватися, -затся—підсипатися, підсипатися, лабузнитися, лакузнитися, підлабузнитися, підлакузнитися.

Подлинникъ—первотвір.

Подлинный, собственный — притаманний, автентичний, справжній, правдивий, власний.

Подлипала—см. Подлиза.

Подлипательство — підслесливість, улесливість, підслання.

Подлипать, -пнуть — приліплятися, пигнися.

Подличать—подлякувати.

Подло—підлотно.

Подлобный—підчільний.

Подлобье—підчілья.

Подлогъ—підбор.

Подложный, о — підборний, хвальщивий, о.

Подлость—підлота.

Подпунный—підмісячний.

Подплый—підлотний.

Подплъ—біля, попри, побіля, обік, побіч, попліч, суміж, узбіч, поузбіч.

Подпзать, -лзть—підлазити, -лізти.

Подплпять, -пить — підліпляти, -пити.

Подплсникъ, раст. *Asarum europaeum*—копитень, копитки, копитник, копитняк.

Подплсокъ — підлісок, прилісок.

Подмазка—підмазування, підмашування.

Подмазчикъ — мастильник, (шутл.) шмаровоз.

Подмазываніе — підмазування.

Подмазывать, -зать—підмашувати, підмастити, підмазувати, -мазати.

Подмазывается — см. Подлизывается.

Подмалевывать, -левать — підфарбовувати, -бувати.

Подманивать, -нить — приваджувати, - дити; зводити, звести.

Подмаренникъ цѣпкій, раст. *Galium Aparine* — мокрець, деряка, лепчиця, лепець, липник, липняк, колотов-

ця, прилип, іванчик золотий; -настоящій. *G. vegetum*—медівник, пшінка, медявник, медяник, кашка жовтецька, ділушка; м'який—*G. mollugo*—чистець, смирна.

Подмастерье—підмайстер, підмайстерок; сапожника — шевчук, портного — кравчук, кузнеца — ковальчук, бочара — бондарчук.

Подмахивать, -хнуть—підписувати, -сати нашвидку.

Подмачивать, -мочить — підмочувати, -чити.

Подмерзать, слегка замерзать, -знуть — замерхати, замерхнути, примерзати, -зти.

Подметальщикъ, -ца — замітач, -чка, метільник, -ця.

Подметать, -месть—підмітати, -мести.

Подметка—підмітка.

Подметный — підкидний, підкинений.

Подметывать, тать, -тнуть — підкидати, -кинути; фастригувати, прифастригувати; (обувъ) підставляти, -ставити.

Подметышъ—підкидьок.

Подмигиваніе—підморгування.

Подмигивать, -гнуть — підморгувати, підморгнути.

Подмога — підсобка, спомога, поміч.

Подмокать, -кнуть—мокти, підмокти.

Подмолаживать, -лодитъ — відмолажувати, -дити.

Подмораживать, -розить — приморжувати, -зати; підмерзати, -зти.

Подмости — примістка, під, поди.

Подмочка—підмочка.

Подмываніе — підмитва, підмивини, підмивнява.

Подмывать, -мыть — підмивати, мити; (размывать) сукотати, усукотати.

Подмышье — милини, змилки.

Подмышка—пахва, паха.

Подмѣнивать, -нить—замінити, -нити; (подложить) підставляти, -вити, підкладати, -класти.

Подмѣнный — підмінений, замінений, підставлений.

Подмѣнь — заміна.

Подмѣсить — примішати.

Подмѣсь — примішка, домішка.

Подмѣчать, мѣтити — укрічати, укрітити, устрочувати, чити, пристерігати, гти, завважати, важити, зугледити.

Подмѣщать — підмішати, примішати.

Поднадуть — піддурити.

Подначаліе — підвладність, підрядність.

Подначальный — підвладний, підрядний.

Поднебесная — світ.

Поднебесный — піднебний.

Поднебесье — піднеб'я.

Поднебный, анат. — піднебенний.

Поднебье, анат. — піднебення.

Подневольный — заневільний, приневільний.

Поднесение — підносити, доношення; посвята.

Поднесь — дотепер, і досі.

Поднимать, нять — підіймати, підійняти, піднімати, підняти, здіймати, здійняти; підводити, зводити, вести; (тяжесть) підважувати, важити; (вверхъ) підвергати, вергнути.

Подниматься, няться — підводитися, підвестися, зводитися, звестися; підноситися, зноситися, звестися, зніматися, знятися; (въ цѣнѣ) здорожитися; (о растеніяхъ) понаторошуватися, вигнатися; (о бурѣ, вѣтрѣ) схоплюватися; (о пыли) скопотитися, спилитися.

Поднимокъ, раст. *Viola arvensis* — драб.

Подновлять, -вить — відновляти, -вити.

Подноготная — тайливиці, тайнощі.

Подножіе — підніжжа, підніжок; горы підгір'я.

Подножка (въ экипажѣ) — ступійка.

Подножный — підніжний; кормъ — паша.

Подносить, -сти, принести —

надносити, наднести; подавати, -дати.

Подносъ — стябло, таця.

Поднѣпровье — Наддніпрянщина.

Подобасть — личить, годиться, належить, слід.

Подобіе — взір, штиб, кшталт.

Подоблачный — підхмарний, підхмарний.

Подобно тому какъ — так саме як.

Подобный — такий саме, жихлий.

Подобострастіе — підлепність, підлепливість.

Подобострастный, о — підлепний, підлепливий, о.

Подобрѣть — здобріти.

Подогнуться — підвернутися.

Подогрѣвать, грѣть — підігрівати, підігріти, пригріняти, -гріти.

Пододвигать, -нуть (подъ что) — підсувати, підсунути; надсувати, -сунути (къ чему).

Подождасть — зотривати, зачекати.

Подозрительный, о — підзорний, підозренний, підозрілий, о; непевний, о.

Подозрѣваемый — призренний.

Подозрѣвать — мати призору на кого.

Подозрѣніе — призра, приздріння, підзор, заздівання.

Подой — удій.

Подойникъ — дійниця, чуберка.

Подойный — удійний.

Полоконникъ — лутка.

Подоль (женск. рубахи) — поділ, пелена, запола; (платья) надолок.

Подольщаться, -ститься — підлещуватися, підлеститися, підлизуватися, підливатися, підлискуватися, підлабузюватися, -бузнитися, підгортатися, -рнутися, упушуватися, упеститися, приматкобожитися, улещуватися, -ститися, підсипатися, сипатися, підстелятися, -литися, підбасовувати, -сувати кому.

По домашнему — по домовому.

Подонки — оденки; общества — потолоч.

Подоплека — тайливиці.

Подопрѣвать, прѣть — запрѣвати, прѣти.

Подорваться — підвередитися.

Подорожать — подорожчати.

Подорожникъ, пл. *Emberiza miliaria* — болѣбрюх, ячмінник, стерник; *E. Anmer.* — припутень; *E. nivalis* — снѣголюб; раст. *Plantago major* — трипутень, ранник, попутник, подорожник; *Alisma plantago* — частуха, жабник; — золотой, *E. citrenella* — жовтобрюх.

Подорѣшникъ, раст. *Asarum europaeum* — копитень, копатень, копитки, копитник, копити як.

Подосадовать — посердитися.

Подосина — підісок.

Подосиновникъ, грибъ — підосичник.

Подоспѣть — нахопитися, нахватитися, нагодитися, приспѣти.

Подотвѣтный — відповідальний; підсудний, обвинувачений.

Подоткнуть — підстромити.

Подотчетный — назвітний.

Подохлый — здохлий.

Подохнуть — поздохати, вездихати.

Подоходный — прибутковий, зприбутковий.

Подошва — підошва; (обуви) підстілка, підкладка; (двойная) ромпас; (горы) підгір'я.

Подошвенный — підшовний.

Подпадать, -пасть — підпадати, -пасти (подъ что), наражатися, -зитися (на что), підлягати, -гти (чему).

Подпаявать, -пойти — підпоювати, -пойти, попідпоювати.

Подпалзывать, -ползти — підповзати, -зти, підлазити, -лізти.

Подпалывать, -лить — підсмалювати, підсмалити.

Подпирать, -пороть — відпорювати, -роти.

Подпекать, -печь — підпекати, -пекти.

Подпечекъ — штандари, підпѣччя.

Подпиливать, -лить — підпилювати, підпиляти.

Подпилокъ — терпуг.

Подпирать, -реть — підпирати, підперти.

Подписка — підписка; (на повр. изд.) передплата.

Подписной — записний; передплатний.

Подписчикъ, -ца — передплатник, -ця, пренумерант, -ка.

Подписывать, -сать, ся — підписувати, -сати, -ся; передплачувати, -тити.

Подпись — підпис.

Подплывать, -плыть — підпливати, плисти, плінути (подъ что), надпливати, надпливти, надплисти (къ).

Подплясывать — підтанцювати, дрімбати.

Подполковникъ — підполковник.

Подполье — льох.

Подпорка — підпора, супора.

Подпочва — живетень, материк, живець.

Подпочвенный — підгрунтовий, зашкурний.

Подпояска — підперізування; перезок.

Подпоясывать, -сать — уперізувати, -зати, підперізувати, -резати.

Подправлять, -править — піддобрявати, піддобряти, піддобрити, підладжувати, -ладити, відновляти, вити.

Подруга — поруга, реньгорт.

Подпрыгивать, -нуть — підстрибувати, підстрибнути, підплигувати, гиути; вистрибувати, вибрикувати.

Подпрягать, -прячь — підпрягати, -гти, припрягати, -гти.

Повпускать, -стить — припускати, допускати, -стити.

Подпѣвать, -пѣть — приспівувати, -вати.

Подпѣвающий — підспивач.

Подпятка, мех. — шайба.

Подравнивать, -ровнять — зрівнувати, -нати.

Подражаніе — наслідування.

Подражатель, -ница — наслідовник, -ця, наслідувач, -ка.

Подражательный, о — наслідовний, о.

Подражать (кому, чему) — наслідувати (кого, що).

Подраздѣленіе — підподіл.

Подраздѣлять, -лить — підподіляти, -лити.

Подразнить—подратувати.
 Подразумѣвать (что) — доми-
 сляться (чого).
 Подразумѣваться — припус-
 катися, значитися.
 Подрастать, расти—підбільша-
 ти, підбільшати, підроста-
 ти, надростати,-сти.
 Подрататься—побитися, почуби-
 тися.
 Подребезжать—подирчати, по-
 деренчати.
 Подреберье, анат.—підребер'я.
 Подремать — покуняти, подрі-
 мати.
 Подрижникъ—підрижник.
 Подробный, о — докладний, о.
 Подрожать—потреміти, пот-
 руситися.
 Подростокъ—підліток, недолі-
 ток; півпарубок, підпару-
 бочий.
 Подрубать,-бить—підрубувати,
 підрубати,-бити, підтина-
 ти,-тити.
 Подруга—подружниця, подру-
 жина, подруга, другиня;
 -жизни-дружина.
 Подружески — по-друзьки, по
 приятельському.
 Подружить — здружити, зап-
 риязнити.
 Подружиться — поєднатися,
 заприятелювати, зайти в
 приязнь.
 Подрумянивать, подрумянить,
 (хлѣбъ, печенье вообще)—
 загничувати, загнітити.
 Подручный — підручний; пох-
 ватний.
 Подрывать, подрыть — підри-
 вати, підрити, підкопува-
 ти,-пати.
 Подрывать,-орвать — висаджу-
 вати, висадити в повітря;
 довѣріє—збавляти, збавити
 віри, зневіряти до кого;
 (здоровье) - надвереджати,
 надвередити (здоровья).
 Подрываются, рвутся — пору-
 шатися, порушитися, над-
 вереджуватися,-дитися.
 Подрывъ — висад в повітря;
 страта, шкода.
 Подрѣзка—підтинання, підрі-
 зування.
 Подрѣзной — підрізаний, під-
 тятий.
 Подрѣзывать, подрѣзать—під-
 тинати, підтяти, підтінути;

крылья—підборкувати, бор-
 кати, надборкувати,-кати;
 (одежду) підкроювати,-ксо-
 їти; (коротко) підчикри-
 жити.
 Подрѣзь—підрізи.
 Подрябнуть—пов'яти, потрухти.
 Подрядный—рядний.
 Подрядческий—рядницький.
 Подрядчикъ—рядник, завідня.
 Подрядъ—ряд, помова.
 Подрядъ, нар.—обрядно, пос-
 піль, узаміт.
 Подряжать,-дять — підгожати,
 підгодити, згоджати, згоди-
 ти, рядити, підрядити.
 Подрясникъ—підрясник, під-
 сутанник.
 Подсаживать,-дяти—підсаджу-
 вати,-дити; (растения) при-
 саджувати, дити.
 Подсаживаться, подсасть —
 підмошуватися, підмости-
 тися.
 Подсвѣчникъ — світич, свіч-
 ник, світильник, свічарня,
 посвітач; (церковный) став-
 ник; (маленькій у иконы)
 світач.
 Подсидывать,-сидѣть — підхо-
 дити, підійти, кого.
 Подсинивать,-нить — підсиню-
 вати,-нити, попідсинювати.
 Подскабливать,-лить—підскрі-
 бати,-скребти.
 Подсказчикъ,-ца — підказник,
 -ця.
 Подсказывание — підказування.
 Подсказывать,-зать — підказу-
 вати, підказати.
 Подскакивать,-скакать — прис-
 кокувати,-скочити (до кого,
 до чого).
 Подскакивать,-скочить — під-
 скакувати,-скочити.
 Подскакивая—вистрибом.
 Подскокъ—підскік.
 Подслащивать,-стить—засоло-
 джувати, засолодити, со-
 лодити, посолодити, підсо-
 лоджувати,-дити.
 Подслуживаться — прислужу-
 ватися, піддобрюватися.
 Подслушивание—підслухи,при-
 слухи.
 Подслушивать,-шать—підслу-
 хати,-слухати.
 Подслідственностъ — підслід-
 чість.

Підслідственный — підслідчий.

Підслідповатый — підслідна, підслідний.

Підсмагивать, рѣть — підглядати, підгледжувати, підглядіти, підгледіти, підзирати, зирити, підуздріти, піддивлятися, дивитися.

Підсміиватися — підсміювати.

Підснѣжникъ, раст. *Galanthus nivalis* — ярник, просерен, козодрист, скородріст: *Primula* — первоцвіт; — синій скордіски; — сибирскій, *Scilla cernua* — пролісок.

Підсоблять, бить — допомагати, могти.

Підсовывать, — сунуть (подъ что) — підпихати, підпхнути; підсувати, сунути.

Підсолнечная — світ.

Підсолнечникъ, раст. — сояшник; сѣмя насіння.

Підсолнечный — підсосяшний.

Підспорье — підпомага, допомага.

Підставка — підстава; підпора; (можка) дибка.

Підставлять, вить — підставляти, — вити, підкладати, — класти, підсувати, сунути, замінати, нити.

Підставной — підставлений; хвалешивий.

Підставочный — підставний.

Підстегивать, подстегнуть, (кнутомъ) — підстѣбати, підстѣбнути.

Підстерегать, речь — пантрувати, припантрувати, підстерігати, підстерігати, чигати, дочигати, чатувати, учатувати, сочити, присочити, настерігати, гти; (под-смотрѣть) призорити, запильнувати.

Підстилять, стлать — підстиляти, підіслати, підстиляти, — лити, попідстиляти.

Підстилка — підстиляння; підклад, постілка.

Підстой — сухостій.

Підстрагивать, гать — підсругувати, підсругати.

Підстраиывать, — строить — (перен.) підюжувати, — юдити.

Підстрекатель, — ница — підмовник, — ця, підбурник, ця.

Підстрекательный — підмовний, піджогливий, підцюкливий, під'юдливий.

Підстрекательство — підмова, піджога, підбивання, підбурювання, підштрикнява, підцюкнява, направа, під'юдини.

Підстрекать, кнуть — юдити, під'юдити, підбурювати, — рити, підмовляти, — вити, піджигувати, — гнути, підцюкувати, кнути, підштрикувати, — кнути, під'юджувати, — юдити, підструнчувати, — чити, підстрочувати, — чити.

Підстригать, — стричь, — ся — підстригати, підстригти, — ся.

Підстрочный — міжрядковий; (о переводѣ) дослівний.

Підстрѣлнить — підстрелити.

Підступать, — пить — приступати, — пити, — наближатися, зближатися, — зитися до.

Підступь, — наблиз, приступ; напад.

Підсудимость — підсудність.

Підсудимый — підсудник; підсудний.

Підсудный — підсудний.

Підсушивать, — шить — підсушати, — шити.

Підсылать, — дослать — підсилати, — слати.

Підсыпанье — підсіпка.

Підсыпать, сыпать — підсіпати, — сінати.

Підсыпка — підсіпка.

Підсыкать, подсохнуть — надсікати, надсохнути, (немного) стряхнути.

Підсѣвать, — сѣять — підсівати, — сіяти, досівати, — сіяти.

Підсѣдъ, — сѣсть — присідати, — сісти (до чого).

Підсѣдельникъ — попруга.

Підсѣдельный — підсідловий; верхівий.

Підсѣкать, — сѣчь — підтинати, — тинати, підінути, — політинати, підрубувати, бати, — попорубувати.

Підтапливать, — таить — топитися, — розтопитися потроху.

Підтапливать, — кнуть — підпихати, підпхнути, підштовхувати, — вхнути.

Підтапливать, — топить — (въ печи) підпалювати, — лити; (водой) затопляти, — пити.

Подтаскивать, -тащить — підво-
лізати, підволокати, підтя-
гати, гти.
Подтасовувати, -совать — під-
талювати, вати.
Подтачивать, -точить — підго-
стряти, -рити; підточувати,
-чити.
Подтачивать, -чать — підшива-
то, шити.
Подтверждать, -дить — ствер-
джувати, -дити.
Подтверждение — ствердження.
Подтесать — підтесати.
Подтечь — підтекти, підбігти.
Подтибрить — підцупити.
Подтирать, -тереть — підтира-
ти, терти.
Подтирка — підтирання, вити-
рання.
Подгопка — підпал, распал.
Подтравливать, -вить — під-
цьковувати, -цькувати.
Подтрунивать, -нить — жарту-
вати, глузувати, пожарту-
вати, поглузувати.
Подтыкать, -ткнуть (подъ что)
— підпихати, підпихнути,
підтикати, підтікнути.
Подтягивать, -нуть — підтяга-
ти, підтягти.
Подтяжка — підтягання.
Подтяжки — шлейки.
Подтяпать, -пнуть — підцупити.
Подувать, дуть — дуги, дмуха-
ти, -хнути, повівати, -вину-
ти, духати, подухати.
Подумать — змислити, помис-
лити, поміркувати, поміз-
кувати.
Подурачить — подурити, помо-
рочити.
Подурачиться — подуріти, по-
пустувати, пожирувати, по-
жартувати.
Подурить, -поблазнувати, по-
штукарити.
Подурить — заневірити, по-
марніти, змарніти, спога-
ніти.
Подусадбный — присадибний.
Подуститель, ница — наущаль-
ник, -ця.
Подутюжник — прастава.
Подучить — підучити; підтро-
удити.
Подушевный, о — щиросердий,
о.
Подушечный — подушковий.
Подушка — подушка, загсло-

вок; техн. — оплія, опліня.
Подушный — подушний; -подать
-подушне.
Подущать, -устить — науша-
ти, -устити, намовляти, мо-
вити.
Подущение — наустка, намова.
Подхалюза — проноза, пройда.
Подхват — підпашся.
Подхватывать, -тить — підхо-
плювати, підхопити; (о пѣ-
ніи) приспівувати, співати.
Подхвостник — підхвістя.
Подходить, приближаться, -
зиться — надходити, надіхо-
дити, надійти, наближати-
ся, -близитися (до кого, до
чого); підходити, підійти
(під що); (о дні) заступати,
пити; (водой, слѣлаться во-
дянистымъ) звидніти.
Подходчивый — улесливий, ле-
стивий, лестный, підлесли-
вый.
Подходь — надхід, наблиз; (къ
пристані, берегу съ рѣки)
підплив, пришиб.
Подходящий, соответствующий
— відповідний; удобный —
притомний; идущий къ ли-
цу — притомний; пригодный
— прикладний.
Подцапать, -пнуть — хапнути;
підчепити.
Подцѣпить — побирити.
Подцѣпливать, -цѣпить, -год-
дѣть — приципляти, чепити;
підцупляти, -лити; крюкомъ
— загачувати, загачити.
Подчелюстный, — анат., підви-
личный.
Подчеркивать, -кнуть — підкре-
сляти, -лити.
Подчивание — частування, трак-
тування.
Подчивать — частувати, трак-
тувати, припрошувати, ря-
дувати.
Подчинение — підлягання.
Подчиненность — підлеглисть,
підвладність, підручність
Подчиненный — підлеглий, під-
владний, підручний.
Подчинять, -нить — підбивати,
підбиги, підхилати, -лити,
підгортати, -пнути, підне-
волювати, -лити.
Подчиняться, -ниться — підля-
гати, підлягти.

Подчитка—підчищення; підскрібання.

Подчищать, чистить — підчищати, -стити; підскрібати, -скребти; (обрывать листья, вѣтви, сучья) чухрати, підчухрати.

Подчеревный—підчеревний.

Подшейникъ—(въ уздѣ) підборіддя.

Подшибать, бить—підбивати, -бити.

Подшивать, шить—підшивати, шити.

Подшивка — підшивання; підшивка.

Подшивной—підшиваний, підшитий.

Подшипникъ, мех. — підчіпок, підшийник.

Подштаники — підштанки, сгідні.

Подшутить — зверетевити, пошартувати, зашартувати.

Подъ (въ печи) — черинь.

Подъ—під, попід; над; при; біля, побіля; подъ вечерь—надвечір; подъ утро—надранок, перед світом; подъ рукою—на похваті, на похопі.

Подъемистый — (грузоподъемный) місткий, поємний; (съ высокимъ подъемомъ) підбитюватий.

Подъемникъ, тех.—підойма.

Подъемный—(мостъ, ворота, окно) звідний; (судно) вантажовий; (деньги) пересельний; (снарядъ, машина) підсйма.

Подъемъ—(колокола) підняття; (ноги) підбитє; (отлогая возвышенность) узвіз; (домкратъ) підойма.

Подъѣдать, -ѣсть — під'їдати, їсти, підточувати, чити, підгризати, -зти; (подкормить-ся) підхарчитися.

Подъѣздъ—ганок; під'їзд, над'їзд, приїзд.

Подъѣзжать, -ѣхать, — під'їздити, їхати, над'їздити, їхати; (подлизываться) підстелятися, литися, підсипатися, -сипатися.

Подъѣзжий—під'їздний.

Подъязычный—під'язичний.

Подъяремный — зневолений, пригнічений.

Подъячий — канцеляриста; (шутл.) скарбова лушпайка.

Подыгрывать, -грать — пригравати, -грати.

Подымный — подимний; - подать—подимне.

Подымать, -ся — см. Поднимать, -ся.

Подыскивать, -скать — зашукувати, пришукувати, -кати.

Подышать—подихати.

Подѣвать, -дѣть—діти, подіти, заподіти; запроторювати, -торити.

Подѣйствовать — вплинути; (плохо на желудокъ)—завадити.

Подѣлать—поробити, удіяти.

Подѣлить, -ся—поділити, поділити, подувани, -ся.

Подѣлка—направа, робітка.

Подѣломъ—по заслугі.

Подѣлочный — зналічковий; -матеріаль—знадібок.

Подѣлывать (дѣлать)—поробляти, моторити.

Подѣльчивый, уступчивый, — подільчивий, поділющий, подішливий.

Подѣтски—по дитячому.

Подюжинно—тузинами, на тузини.

Поелозить — пометушитися; покрутитися коло кого.

Поединокъ—герць, дуель, поединок.

Поежиться — зшулитися, пошулитися.

Поелику—оскільки.

Поємный—заплавний.

Поємъ—заплава.

Поение—поїння.

Поерепениться — покостричитися.

Поерзать — пововтузитися, покрутитися.

Пожадничать—поласитися.

Пожалить—пожалити, покусати; (крапивою) попекти.

Пожалование — (даръ) данок, нагорода, обдарування; надання.

Пожаловать—надати, обдарувати, нагородити; (посѣтити) відвідати; добро пожаловать—просимо до господи.

Пожаловаться — поскаржитися; обжаловать—оскаржити.

Пожалуй—нехай так, відай, чого доброго.

Пожалуйста—будь ласка.

Пожалеть (кого, что)—ужалувати, ужалитися, зажалити; (о чемъ) пожалувати.

Пожарище—згарище, погорілище, погориджа, пожари на, димовище.

Пожарный—пожежний, вогневий; команда — пожежна сторожа; труба—гасіль.

Пожарь—пожежа, пожога, пожега, погориджа; пожарь!—горить!

Пожатіе—стиск.

Пожевать—пожувати, пожвакати.

Пожеланіе — пожадання, бажання.

Пожелать—побажати, завголити, ужадати, зажалати, зохматися.

Пожелкнуть—пожовкти, ужовкти; прижовкти.

Пожелтить—зажовтити, зжовтити.

Пожелтѣвший — зажовклий; (нѣсколько) прижовклий.

Пожелтѣть — зжовтѣти, пополовіти, ужовкнути; (слегка) прижовкнути.

Пожеманиться—поманѣжитися.

Поженить — спарувати, одружити.

Пожениться—побратися, одружитися, спаруватися.

Поженски—по жіночому.

Пожертвованіе — охвірування; охвіра.

Пожертвованный—охвѣрний.

Пожертвовать—охвѣрувати; поступитися чим; - жизнью—наложити голову.

Пожесткнуть — затверднути, зашкарубти.

Пожечь—попалити, спалити.

Пожива — нажива, зиск, користь, узяток.

Поживать—матися; какъ проживаете—як ся маєте?

Поживиться—поживитися.

Пожидѣть—порідити.

Пожизненно—до віку, до життя.

Пожизненный—довічний, доживотній.

Пожилое (плата за квартиру)—комірно.

Пожилкой — пристаркуватий,

пристарий, літошній, постарий, підтоптаний.

Пожимать, -жать — стискати, стиснути; - ся — щулитися, зщулитися, кулитися, скулитися; вагаться.

Пожинать, -жать — зжинати, зжати; збирати, зібрати.

Пожирать, -жрать — зажирати, зажерти, згламати.

Пожирѣть—доситишати, отягтися, погладчати.

Пожитки—манатки, речі, манаття.

Пожить—пожити.

Пожниво—стерня.

Пожужжать—подзижчати.

Пожурить — поляяти, покарати кого.

Пожурчать—подзюрчати.

Поза—постав.

Позабавить—побавити, розважити.

Позабить—позабивати.

Позаботиться—попѣкуватися, поклопотати, постаратися, потурбуватися, (о спокойствіи)—припокоїти.

Позабывать, -быть — позабувати.

Позабѣгать — забѣгати, заметушиться.

Позавидовать — завидити, позавздрити.

Позавинтить — позашрубувати.

Позавтракать—поснідати.

Позавчера—завчора, позавчора, передучора.

Позавчерашній — позанічний, завчорашній.

Позавѣсить—позапинати.

Позагадить — позапаскуджувати.

Позагорѣть—засмалитися, запалитися.

Позагрязнить — покадити, побруднити.

Позадвинуть—позасувати.

Позади, нар.—позады, позаду; предл.—поза, за назад, позад.

Позадолжать — напозичатися.

Позадуматься—замислитися.

Позадѣлать (каменемъ, кирпичемъ)—позамуровувати.

Позаимствованіе — засяження, запозичення.

Позаимствовать—засягти, запозичити, позичити.

Позакрихт—позачиняти, позатуляти.

Позакупити—позакуповувати.

Позакупорити—позакорковувати.

Позамаслити—позасмалювати, позаяложувати.

Позапачкати—позамизувати.

Позаперети—позамикати.

Позаплевати—позаплювати.

Позаплескати—позацвітати.

Позапорядати—забаритися.

Позапрошлогодній—позаторішній.

Позапрошлий—залітошній.

Позапрягати—позаковувати, позапротювати.

Позапылити—позапорошувати.

Позарости—позаростати.

Позаржавіти—поржавіти.

Позаритися—поласитися, поквапитися.

Позарити—позакопувати.

Позаселити—позаселювати.

Позасидітися—засидітися.

Позаснути—позасинати.

Позастроити—позабудувати.

Позасісти—позасідати.

Позасіяти—позасінати.

Позатухнути—пригаснути.

Позаулямитися—зататися.

Позачеркнути—повикреслити.

Позванивати—теленюкати, подзвонювати, дзеленюкати.

Позвати—узувати, покликати.

Позвеніти—подзвеніти, подзеленюкати.

Позволеніє—призвіл, дозвіл, позовіл.

Позволительний, о—призвольний, дозвольний, позовольний, о.

Позволяти, лить—призволяти, призволити, дозволяти, волити (на що).

Позвонити—подавонити.

Позвонок (спинной)—ководка.

Позвоночник, анат.—ководник.

Позвоночный—ководник.

Позвірски—по звірячому.

Поздненько, кий—пізненько, кий.

Поздній—пізній.

Поздно—пізно, не рано; слишком—запізно.

Позднозато—надпіз.

Позднѣ—пізніш; какъ можно—позднѣ—як найпізніш.

Позднѣйшій—пізніший, найпізніший.

Поздороваться—звітатися, привітатися, поздороватися.

Поздоровѣти—поздоровшати, подужчати, оклигати, оклигнути, окріяти.

Поздравитель, ница—віншувальник, -ця.

Поздравительный—віншувальний.

Поздравленіє (съ чѣмъ)—віншування (чим).

Поздравлять, вить—віншувати, повіншувати, здоровити, поздоровити.

Позеленѣти—позеленіти.

Поземельный—лановий, ґрунтовий, поземельний.

Позиція—постать, становище.

Позлащать, ся—золотити, ся.

Позлтити—посердити, погніяти.

Позлословити—полихословити.

Познакомити—познайомити, обзнати; ся—запінатися, спізнатися з.

Познаніє—знаття, пізнання.

Позолота—позлота, позолота.

Позолотити—позлотити.

Позорити—ганьбити, неславити, ганити; ся—у неславу входити.

Позорище—стидовище.

Позорный, о—ганебний, о.

Позоръ—ганьба, неслава, гана, пага.

Позубоскалить—пожартувати, поглузувати.

Позубрится—позубитися.

Позудѣти—посвербити.

Позументный—брузументовий, карунковий.

Позументщикъ—шмукляр.

Позументъ—каручка, брузумент, позлітка, сухозлітка.

Позивъ—хитъ, готяг (до чого).

Позівота—позіхи, зівачка.

Позівыгати—позихати.

Позиграти—пограти, найграти; сыграти—згуляти, погуляти, погратися.

Позизбити—понобити.

Позизнѣти—погніти, потрухити.

Позиздержать—вытратитися (з чого).

Позиздѣваться—поглузувати, позбиткуватися, покепкувати.

Позизмать—пожмакати.

Пойло—пйло, джер; изъ запарен. отрубей--запарка.

Пойма—заплава.

Поймать, ся—пймати, зловити, уловити, злапати, -ся; попасти, запопасти, застукати.

Пойменний, о—іменний, о.

Пойменованіе—наменування.

Пойменованный — менений, применований.

Пойменовать — наменувати, наменити, поменити.

Поймка — іманка, пйманка, злапанка.

Поймщикъ — іманецъ, ловецъ.

Пойнтересоваться — зацікавитися.

Поискать—пошукати, попошукати.

Поиски—шукання.

Поисковеркать—попокалічити.

Поисковырять—попоколупати.

Поистинѣ—по правді.

Пойти—піти; безлич. — повестися, пощастити.

Почть—поіти, напувати.

Поса—поки. заки, доки, закіл, нім; аж, тим часом.

Покадить—покурити.

Показаніе—показ, свідчення, свідкування.

Показатель, -ница — показчик, -ця; доказник, -ця, доводчик, -ця.

Показной—виставний.

Показъ—вистава.

Показывать, -затъ — показувати, -зати; виявляти, -вити, появляти, -вити; свідчити, висвідчити.

Показываться, -казаться — показуватися, казатися, показатися, витикатися; здаватися, здатися, уздрітися, звидітися.

Покаковски—по якому це.

Покалывать, -колотъ — колати, поколотити, шпигати, пошпигати.

Покалякать—пообазікати.

Покамість — тим часом, поки що, про час, на разі.

Покапать—покрапати.

Покапризничать — покомезитися.

Покарать—покарати.

Покараулить—постерегти, повартувати.

Покаркать—покракати.

Покатать—покачати; повозити. Покатистый—сходистий, згористий.

Покатить—покотити, поточити; поіхати.

Покато — згористо, скотисто, покотисто, скочисто, збочисто, спадисто, спохило, спухово, спуховисто, спуховато.

Покатость—узібіч, спад, спохилість, пологість.

Покатый — пологий, положи́стый, полонистый, спохилий, спадистый, збочистый, роскотистый, скочистый, згористый, поголовастый, спуховистый, спуховатый, спуховый.

Покачать — похитати, погойдати.

Покачиваніе—похит, гойдання.

Покачивать, -ся — похитувати, -ся, погойдувати, -ся; -сяточитися.

Покачнуть, -ся — хибнути, поколихнути, погойднути, -ся.

Покашливать—кахикати.

Покаяніе—покута, каяття.

Покаянный, -ца — покутник, -ця.

Покаянный—покутний.

Покаяться—покугувати.

Поквитаться—поквитуватися.

Покивать — покивати, похитати.

Покидать, -кинуть — кидати, покинути, лишати, лишити; бросить, пренебречь—зацурати, понехати, занехати, занехаяти, занедбати.

Покипеть—покипіти.

Покипятить—покипювати.

Покислѣть—поквасніти.

Покинуть—покисти.

Покладистый — схильчивый, покладливый, несперечливый, згідливый; (вкрадчивый) приладный.

Поклажа — теркила, вантаж, тягар, крам; монетки.

Покланяться, -клониться — шанувати, величити; уклоняться, -нитися.

Поклеванный—дзюбаний.

Поклевать—подзюбати.

Поклеймить—натаврити.

Поклепный—обмовний.

Поклепщикъ, -ца — обмовник, -ця.

Поклепъ — наклеп, обмова, обрехи.

Поклесь — уживка, ужілка, уживка, шульговина, хомут, хамут.

Поклоненіе — поклон, величєня, шана.

Поклонникъ, -ца — величник, -ця, хвалебник, -ця; прихильник, -ця.

Поклонъ — поклон, поклонець, уклін; поклоны — кланяння.

Поклясться — записягтися.

Покняжить — покнязувати.

Покобєніться — покомизитися, поманїжитися.

Поковать — покувати.

Поковеркать — покалічити.

Поковылять — пошкандибати, пошкутильгати, пошкатилювати.

Поковырять — полупати, подюгати.

Покой — покой, спокій.

Покойникъ, -ца — небїжчик, небїжка, помершленник, -ця.

Покойный, о — спокійний, тихий, о; удобный — догідний, о.

Поколдовать — похиморєдити, почаклувати.

Поколебать, -ся — поколихати, захитати, -ся.

Поколотить — потасувати, відлупцювати, відшмагати, почухрати.

Поколѣніе — коліно, покоління, патрамент.

Поколѣнный — родоводний.

Поколѣть — поздохати, виздыхати.

Покомандовать — постаршинувати, поверховодити, поотаманувати.

Покомкать — пожужжити.

Поконопатить — поглобити.

Покоңчить — покінчити, скінчити, -(что) упоратися (з чим).

Покорєніе — підбїй, упокорєння.

Покоритель, ница — підбїйник, -ця, завойовник, -ця.

Покорливый, о — плохий, лагідний, о.

Покормить — погодувати.

Покорны — обрїк, паша.

Покорно — корєне, покїрно.

Покорность — покора, слух'яність, покїрливність.

Покорный — покїрливий, слух'яний, плохий.

Покорнїйше — найпокїрнїше, з найбільшою покорою.

Покоробить — зжолобити, пожолобити; -ся-зуверїти, зожолобкєстїти, скантувати-ся, зжолобитися.

Покорствовать — коритися.

Покорявѣть — пошкарубїти, пошкарубитися, покоржавїти.

Покорять, -рїть — підбивати, підбиги, підхилати, -лити, корити, скорити, підневолювати, -волити.

Покосить, -ся — (искривить) спачити, перехнябити, -ся; скося подивитися.

Покосматѣть — покошлатїти.

Покосный — покїсний.

Покось — покїс.

Покража — крадіж, крадіжка; краденина.

Покрапывать — закрапати.

По крайней мѣрѣ — прейма, принаймні, принайменше, щонайменше.

Покрасить — пофарбувати.

Покраснѣвший — почервонїлий, счервонїлий.

Покраснѣть — зачервонїти, зачервонїти, запалєнїти, згорїти, зашаритися.

Покрасоваться — покрасїти, покрасувати.

Покренить — скантувати.

Покривить — покривити; (душою) збочити; -ся — закорчавїти, знабочитися, закривитися.

Покриковать — погукувати, гарикати.

Покричать — покричати, погукати.

Покровитель, -ница — охорєнець, -ница, протєктор, -ка, оборєнець, ница, патрон, -неса.

Покровительственный — охорєнчий, оборєнчий, опїкунчий.

Покровительствовать — охорєняти, оборєняти, захищати, -ти, патронувати.

Покровъ (верхъ платья) критя; (внѣшняя оболочка) — тулубець.

Покрой — крій.

Покронтъ — покряти.

Покромка—крайка.
 Покромсать—почикрижити.
 Покропать—попартачити.
 Покруглить—заокруглити.
 Покрупіть—побільшати, побуйнішати.
 Покрывало—укривля, накрит-
 тя; (для завішыванья) запиначка; (попона) капа;
 (для гроба) натрунник, на-
 тружник.
 Покрывать, - крыть — крити,
 укривати; (водой) змикати,
 зімкнути, понимати, поня-
 ти; (первымъ слоемъ крас-
 ки) тенетити, потенетити;
 (мѣхъ как.-либо матеріей)
 потягати, -гти; (карту) бити,
 побити; (жестью) жерети-
 ти; снѣгомъ—засніжити.
 Покрываться, -ряться — критися,
 окриватися, окритися;
 (снѣгомъ, пылью) припада-
 ти, -пасти пилом, снѣгом,
 сніжити, засніжити; (сли-
 зью) слизити, забрезкну-
 ти; (росой) роситися, зароси-
 тися; (туманомъ) стуманіти,
 стуманитися; (дырами)
 дірчавіти, подірчавіти;
 (тучами) похмаріти, похмаритися;
 (бѣлыми облачками)
 помолодитися; (мхомъ)
 замшитися, (толпой) заступати-
 сь, -литися; (струн्याми)
 струпіти; (платкомъ)
 напинатися, -пнутися, на-
 прядатися, -пранутися.
 Покрытіе—укриття; (лакомъ,
 матеріей) потягання; рас-
 ходовъ—зворотини видатків.
 Покрытый—покровений, укри-
 тий; (пылью) припалый по-
 рохом; (глазурью) склений,
 полив'яний.
 Покрышка—укривля, накривка,
 покрива; (верхъ платья)
 криття.
 Покряхтѣть—покректати.
 Покузыркаться — поперекида-
 ться.
 Покуда—поки, поки що.
 Покумиться—покуматися.
 Покупатель, -ница — покупецъ,
 -пниці.
 Покупать — (выкупать) скупати;
 купувати, купляти.
 Покупка — покупи, закупня;
 (купленное) купля.
 Покупной—купный, купованый.

Покупщикъ, -щица —закупецъ,
 -ниці.
 Покуралесить — поколобродити,
 пошурбурити.
 Покутить—погуляти.
 Покушаться, -ситься —замаху-
 ватися, -хнутися, заміряти-
 ся, -міритися.
 Покушение—замах, замір.
 Пола—поля; (свернутая такъ,
 чтобы положить въ нее
 что-ниб.) припіл.
 Полагать, -ложить—класти, по-
 класти; припускати, -стити,
 гадати; постановляти, -вити;
 признавати, -значити.
 Полагаться, -ложиться, довѣ-
 ряться—звѣритися, звѣри-
 тися, духвати, подухевати.
 Поладить—уладнати, погоди-
 ться.
 Полакировать — полякувати.
 Полакомиться—поласувати.
 Поласкать—поголубити, попес-
 тити.
 Поласкаться — понеститися,
 поластитися.
 Полати—піл (під стелею).
 Полаять — погавкати, побрехати.
 Полба, раст. *Triticum spelta*—
 оркис.
 Полгода—півроку.
 Полдень—полудне, полудень.
 Полдести—півлібри.
 Полдневный — полудній, по-
 лудневий.
 Полдникъ — ловранок, підвечірок.
 Полдничаютъ — ловранкуна
 підвечіркувати.
 Полдюжины—шосток.
 Поле—поле; (фонъ) тло; (въ
 книгѣ) беріг; (въ шляпѣ)
 криси; паровое—пар, пар-
 овина, толока; (удобр. на-
 возомъ) перегній; (выжжен-
 ное)—згарецъ; (битвы)—бой-
 овище.
 Полевая богородская трава,
 раст. *Thyus serpyllum* —
 матерзанка, материнка.
 Полевая горчица, раст. *Sinapis arvensis*—свиріпа.
 Полевая малина, раст. *Rubus caesius* — колосюх, дерпни-
 ник.
 Полевая мышь, *Arvicola*—пілѣх.
 Полевая мята, раст. *Mentha arvensis*—міньська м'ята.

Полѣвка, зоол. *Hypodaeus* — точка.

Полевой — польовий, нивний, пільський; бѣсъ — польовик; шпаты — полевик.

Полегче — трохи легше.

Полегшій — полеглий.

Полежать — полежати, відпочити.

Полезный, о — ужиточный, хосний, пожиточный, хосенный, користный, планітний, о.

Полелѣять — попестити.

Полемическій — полемичный.

Полепетать — побелькотати, пощебетати.

Полетать — політати.

Полетъ — літ; (воображенія) буяння, ширяння; (мысли) зліт.

Полетѣть — полетіти, полінуті.

Полечъ — залягти.

Ползаніе — лазіння, плазування.

Ползатъ — лазити, плазувати, фовзатися, (презрительно) рипигатися; (о змѣѣ) суватися.

Ползкомъ — поповзом, навплаз, плазом.

Ползти — пластати, лізти.

Ползунъ, нья — повзун, -ха, лазій, -ка.

Ползучая ява, раст. *Salix repens* — ницелоз.

Ползучій — плазовитий; (о раст.) виткий, стелюх.

Поливальница — поливачка.

Поливальщикъ — поливайко.

Поливаніе — поливання, зливання.

Поливать, -лить — поливати, -лити.

Полиека, полизанье — поливанка.

Полизать — полизати, полизькати.

Полинять — злиняти.

Полировать — яснити, глянцювати.

Полировка — глянцювання; полір.

Политическій — політичний.

Политур — полиск.

Полить — полляти, полити, лінуті.

Политься — лінуті; (о крови) — заюшити.

Полицейскій — поліційний.

Поличное — крадене.

Полка — полиця, подра; для посуды — судник, мисник; ружейная — каганецъ, палица, петравка.

Полковникъ, -ца — полковник, -ця; рейментарь.

Полковническій, -чій — полковничький, рейментарський.

Полководецъ — воевода, верховодаръ, натаг, ватажок, звершник.

Полковой — полковий.

Полкъ — полк, реймент.

Полмехонько — повмеча.

Полно — повно, вповні; до краю; уцѣрть; годі, досить.

Полноватый — повнявий.

Полновластіе — всевлада.

Полновластный, о — всевластный, повновладный, о.

Полноводный — повідный.

Полновѣстный — повноі ваги.

Полногрудый — повногрудый.

Полнокровіе, мед. — кривлястость.

Полнокровный — кривлястый.

Полнолицый — повновидый.

Полнолуіе — повня.

Полномочіе — уповноваження.

Поуповажненія, повновласть.

Полномочный — уповноваженный, уповажненный.

Полнота — повня, повнява; (тѣла) огрядність; цілковитість; обширність, розлеглість.

Полночный — полуночный.

Полночь — північ.

Полнощекій — щокатий.

Полный — повний; цілковитий; (тучный) обдемкуватий, огрядний, опасистий, тілестий; обширий, розлогий, достатній, докладний.

Полнѣть — (наполняться) повнитися, виповнятися; (тучнѣть) гладчати, брати, набирати тіла.

Половикъ — ходник (на полу); щітка; ножник (для вытиранія ногъ).

Половина — половина, пів.

Половинка — полівинка.

Половинный, -ность — половинний, -ність.

Половинчатый — половинчастий.

Половинщикъ, -ца — спічьник, -ця.

Половица — мостина, дельна, помістниця, помостина.

Половодье — повідь, повіддя, повінь.

Половой — підлоговий; (относ. къ муж. или жен. полу) природжінний; половой органъ — природження; — вопросъ — статьява справа.

Пологий — припадистий; протягий, спадистий.

Пологъ — опона, запона.

Положеніе — становнище, стан; теза, твердження; статут, регулямин; осадное — стан облоги; замітне-визначне становнище; о выборах-регулямин про вибори; — ния доклада-тези, твердження доповіді, реферату.

Положительный, о — (благоразумный, солидный) статечний, статковитий; (утвердительный) позитивний; (решительный, вѣрный) рішучий, певний, о.

Полезъ — санка; полозя-санниця.

Полокать — похлебтати, пожлуктати.

Полельщикъ — полільник, -ця, половник, -ця, політник, -ця.

Полесить — поламати.

Полопаться — порепатися, перерепатися.

Плоса — смуга, стяга, пасмуга; сталька, сталка, пруга; въ матеріи — басаман; желѣза, стали — штаба, скаба, шпуга; земли — смуга, стяга; между нивами — обміжок; жатвенная — постать; лѣса — перелісок; поперечная — пересмуга.

Полосами — пасисто.

Полосатый — смугнастий, смугастий, смугаристий, смуганастий, шморганистий, пасистий, пасемистий, стовпастий, пряний.

Полосать, -снуть — пасити; різонути.

Полосить — смугувати; (желѣзо) штабувати.

Полоска — смужка; узкая — пасмуга, пасмужка.

Полоскальщикъ, -ца — полоскач, -чка.

Полосканіе — полоскання, плюскання.

Полоскательница — полоскальница.

Полоскательный — полоскальний.

Полоскать — полоскати; ся — хлюпатися, плюскатися.

Полосной (о металлахъ) — штабовикъ.

Полосовальня (на желѣзнодорожномъ заводѣ) — штабарня.

Полосовать — штабувати.

Полость — снаста, дутлява.

Полотение — рушник, утирач, утирало; для стола сверху скатерти — столѣка.

Полотнище — пілка, брита.

Полотно — полотно, кросно; (тонкое) рубок; (фонъ) тло; (земляное) плянта, наспа.

Полотняный — полотенний.

Полотокъ — півть.

Полоть — прашувати, полоти.

Полоть — прашовиння, полоття, поління.

Полоуміе — навіснача, прише лепнява, дурноверхість.

Полоумный — дурноверхий, пришелепуватий, причинний, недоумкуватий.

Полошить — полохати.

Полощить — вилощити.

Полтинникъ — гривня, коповикъ.

Полтора — півтора.

Полтора́ста — півтора́ста.

Полу — пів, допів.

Полубаринъ — долупанок, пілпанок.

Полубарка — комига.

Полубогъ — полубог.

Полубоченокъ — півбарилко.

Полубутылка — півпляшок.

Полуведерный — півведерковий.

Полуверстный — півверстовий.

Полугласный — півголосний.

Полугнилой — напівгнилий.

Полугоди́чный — піврічний.

Полуго́дие — півріччя.

Полугодовой — см. Полугоди́чный.

Полуда — побіл.

Полударомъ — півдармо.

Полуденный — полудневний.

Полудикій — півдикий.

Полудить — побіліти.

Полудохлый — придохлий.

Полуендова — півкондіяка.

Полукафтанъ (тужурка) — ка-танка.

Полукруглый—півокруглий.
 Полукругъ—півколо, півколі-
 шатко, півкружало.
 Полулисть—піваркуш.
 Полумертвий—напівмерлий.
 Полумракъ—полутемрява.
 Полумѣсяцъ—полумісяць.
 Полумѣсячний—півмісячний.
 Полунагой—полуголий.
 Полуночникъ—гульвіса, гуль-
 тай.
 Полуночний—північний.
 Полунощикъ. пт. *Sargimus eugoraeus* — дрімлюга, сплюха, дрімух, дрімлюх.
 Полуоборотъ—полуворот.
 Полуостровъ—півострів.
 Полуоткрыть—відхилити.
 Полуоткрытый—допіводчен-
 ний, напівростулений, на-
 півросплющений, напівод-
 слонений.
 Полуофициальный—півурядо-
 вий.
 Полупрозрачный—напівпро-
 зорй.
 Полупроцентный—піввідсот-
 ний, сімкаматний.
 Полупроцентъ—піввідсоток,
 півкамата.
 Полупудовый—півпудовий.
 Полупьяный—підпийлий.
 Полупоразрушенный—допів-
 зруйнований.
 Полусапожекъ—полуботок.
 Полусвѣтъ—присмерок.
 Полусонный—півсонний.
 Полусотня—коповик.
 Полустишіе—полувірш.
 Полутонъ—півтон.
 Полуторный—півторачний.
 Полутьма—присмерок.
 Полутьнь—сутінь.
 Полуфунтовой—півхунтовий.
 Получасовой—півгодинний.
 Получатель, -ница—узя-
 ник, ця, одбірник, ця.
 Получать, -чить—сдержу-
 вати, жати, відбрати, -ді-
 брати, діставати, дістати,
 приймати, прийняти; (воз-
 можность) спромагати-
 ся-могтися; (непріятн. за-
 пахъ) придохатися; (на-
 слѣдство) одібрати сна-
 док; (выговоръ) дістати
 нагену.
 Получение—узяття, відбран-
 ня, відбання, одержання.

Полушагъ—півступінь, пів-
 крок.
 Полушаріе—півкуля.
 Полушелковый—півшовковий.
 Полушерстяной—піввовня-
 ний.
 Полушка—півшага.
 Полуштофъ—півквартъ.
 Полубокъ—кожущинка.
 Полфунта—півхунта.
 Полчаса—півгодини.
 Полчище—тьма-тьмуца.
 Польша (доцатый)—підлога,
 поміст; (земляной)—діл,
 долівка; (о животн. и че-
 ловѣкѣ) рід, стать.
 Польша—запілля.
 Полигать—підбрікувати.
 Полный—(о трубкѣ) цілуватий,
 (о щарѣ, ядрѣ) дутлюва-
 тий, онастий.
 Полный—полянйовий.
 Полюнь, раст. *Artemisia ab-
 sinthium*—полянй.
 Полянйя—(мѣсто не замерза-
 шее или не замерзающее)
 теплина, узянь; (прорубь)
 полонка, ополонка.
 Польша—полисїти.
 Польза—ужиток, пожиток,
 користь, хосен, хвзйда;
 (помощь, облегчение) по-
 легкість, пільга.
 Пользованіе—користування,
 пожиткування, ужиткуван-
 ня з чого; (врачеваніе) лі-
 кування.
 Пользовать—лікувати.
 Пользоваться (чѣмъ)—кори-
 стуватися, хіснуватися,
 пожиткувати, ужиткувати,
 хіснувати, хоснувати (з
 чого), запобігати (чого).
 Польша—підлестити.
 Польша—поважитися,
 поважитися, поласитися,
 поквалитися, злакомитися.
 Польша—поліати; повалити
 гурьбой—пошелевкатися,
 сунути.
 Польша—лінітися—лі-
 нуватися, полінуватися.
 Полный—полянйовий.
 Полянй—полянй; рубанецъ,
 оцупок, оцупалок, дроваина.
 Польша—поліпати.
 Польша—карбівничий,
 побережник.

Полѣчивать, -чить — лікувати, полікувати.

Полюбезничать — поллицятися, поженитися.

Полюбить — уподобати, улюбити, полюхати; (облюбовать) замилувати.

Полюбиться — подобатися.

Полюбоваться — помилуватися.

Полубовный — позгідний.

Полубопытствовать — поцікавитися.

Полюдски — людно, людяно.

Полюсный — вістьовий.

Полюсь, геогр. — вістя.

Поля (шляпы) — криси.

Полягушечьи — по жаб'ячому.

Полягаться — побрикатися.

Поляна — полявина, гальяв, гальовна, гальяена, лисина, прилука; (въ чернолѣсьѣ) полазок; (расклинивающая лѣсъ) ріжа.

Полярный — вѣстьовий, підвістьовий.

Помазаніе — мирування.

Помазанникъ — мированецъ, помазанецъ.

Помазанница — мированка, помазанка.

Помазокъ — квач, віхоть.

Помазывать, -зять — мирувати, помирувати.

Помакнуть — умочити.

Помаленьку — потроху, потрошку, помалу, помалу-малу.

Поманить — повабити, понадити.

Поманка — привабливання, принадування; принада.

Помарать — покалати, побабрати.

Помарка — покрес, викрес.

Помарывать, -рать — викресляти, -лити.

Помелькать — помигати, помиготіти.

Помельчать — подрібнити.

Помелѣть — помільшати.

Померещиться — примрітисся.

Померкнуть — змунити, потьмаритися.

Помертвѣть — змертвіти, завмерти.

Пометаться — покидатися; пометушитися.

Пометь — гній, гайно, поклад: куриный — курячка; конскій — конянка, кобилинцъ; ко-

ровій — корівник; дом. жив. — кизяк; мышинный — мищак.

Помечтать — помарити.

Помигивать, -гать — поморгувати, -гати; блимати, поблимати.

Помилование — милування, дарування вини кому.

Помиловать — помилувати, дарувати вину кому; жизнь — горлом дарувати.

Помимо — минаючи; опріч, окрім.

Поминаніе — помин, поминки.

Поминанье (синодикъ) — грамотка, субітник.

Поминать, -мянуть — згадувати, -дати.

Поминать, -мять — бгати, побгати; топтати, потоптати.

Поминки — поминки.

Поминутно — щохвилини, раз-у-раз.

Поминъ — спомин, згадка; помин.

Помирать, -мереть — помірати, мерти.

Помирволить — потурати.

Помирить — змирити, погодити.

Помириться — помиритися, погодитися, полаторжитися, поладитися.

Помнить — пам'ятати, зазнавати, -знати, тямувати, (сознавать себя) тямитися.

Помногу — побагато.

Помножать, -жить — збільшувати, -шити.

Помогать, -мочь — помагати, -могти, запомагати, запо-могти, підмагати, -могти, підпомагати, -гти, підсобляти, -бити; заратувати, поратуюнок дати; урядити, зарадити чому.

Помои — помії, виполоски.

Помойникъ — помийниця.

Помойный — помийний; -ная — смітниця, смітник.

Помокнуть — намокти.

Помокрѣть — змократи, змократи.

Помолвка — заручини, змовини.

Помолвливать, -вить — заручати, чити, рушники подавати, -дати.

Помолиться — помолитися.

Помолодецьки — нужно, хвацько.

Помолодечествовать — помолодцювати.

Помолодить—відмолодити.
 Помолодѣть—змолодіти, помо-
 лодшати.
 Помоложавѣть—відмолодіти.
 Помолотить—помолотити.
 Помолоть—помолоти, змолоти.
 Помолчать—умовчати, помов-
 чати.
 Помоль—мелення, мливо, ме-
 лево.
 Поморить—(таракановъ, напр.)
 ловиводити; (изморить)
 проморити.
 Поморозить—познобити, по-
 морозити.
 Поморосить—поімжити.
 Поморщенный—поморхлий.
 Поморщить—поморщити, змор-
 щити.
 Поморщиться, сморщиться—
 побрижитися, поморхти.
 Помость—примость.
 Помочи—шлейки.
 Помочить—помочити; піти до
 вітру.
 Помощенничать—пошахру-
 вати.
 Помощникъ—підпомагач, під-
 помогач, помагач, попліч-
 ник, підручник.
 Помощь—підмога, помага, по-
 соба, підпомага, підсобка,
 підпертя, запомога, допо-
 мога; (военная) засилок,
 посилок; (спасеніе) зарату-
 нок, поратунков; (совѣтъ)
 зарада, порада; (вспомоще-
 ствованіе) запомагання.
 Помрачать, чить—тьмарити,
 потьмарити, темрити, по-
 темрити, хмарити, нахма-
 рити, заморочити, затем-
 нити.
 Помраченіе—мана, заморока;
 засліп, засліплення.
 Помудрить—помудрувати.
 Помуравить—уполивити.
 Помутить—змутити, перекала
 мутити скаламутити.
 Помутиться—помутнитися,
 перекаламутитися; заморо-
 читися, затуманитися, сту-
 маніти.
 Получить—змучити; знудити.
 Помчать—погнати, помкнути,
 потягти.
 Помчаться—помкнутися, по-
 гнатися.
 Помыкатель—потирач.

Помыкать—потирати, поли-
 хати, колотити.
 Помыкать—побідувати, (коно-
 плю) почесати.
 Помыселъ—замір, думка,
 гадка.
 Помыслить—подумати, пога-
 дати.
 Помыть—помити; (бѣлье) по-
 прати.
 Помышленіе—помисел, замір,
 гадка.
 Помышлять—гадати, в дум-
 ках мати.
 Помѣнять, ся—заміняти, по-
 міняти; змінатися, почи-
 ртис, замінятися, переімін-
 тис.
 Помѣрить—поміряти.
 Помѣсить—помісити.
 Помѣстительный, о—місткий,
 просторий, обширий, о.
 Помѣстный—місцевий; маєт-
 ний.
 Помѣстье—маєтність, держава.
 Помѣсь—(ублюдокъ) підтумок,
 покруч, (о человекѣ) сур-
 жик, перевідник.
 Помѣсячно—місячно, щомі-
 сяця.
 Помѣсячный—місячний.
 Помѣта—знак, познака, прик-
 мета.
 Помѣтка—значок, позначка;
 нотатка.
 Помѣха—завага, завада, пере-
 шкода, перечена, переміш-
 ка, замішка, запона.
 Помѣчать, тить—значити, за-
 значити; (записывать) ноту-
 вати, занотувати; (числомъ)
 датувати, податувати.
 Помѣшанный—причинний.
 Помѣшательство—божевілля.
 Помѣшать—завадити, пере-
 шкодити; помішати; (нѣ
 печи) перегорнути.
 Помѣшаться—спричиннитися,
 стерятися, збожеволіти.
 Помѣшкать—загаятися.
 Помѣщать, помѣститъ—умі-
 щати, умістити, вміщати,
 змістити.
 Помѣщаться, ститься—уміща-
 тися, уміститися, зміща-
 тися, стиском, улизити,
 улизти.
 Помѣщеніе—місце; житло, пр-
 мешкання.

Помѣщикъ, -ца-дідич, -чка, державець, -виця, помѣщик, -ця. Помѣщичій—дідичський, поміщицький.

Помѣтый—ложжманий, пом'яшкурений, помервлений, мервистий.

Помѣть—помервити, пом'яти, пом'яшкурити, побгати.

Помѣюкатъ—понѣюкати, понѣючати.

Понабѣть—понабѣвати.

Понабѣратъ—понабѣрати; (тяжестей)—пообѣажуватися.

Понабросать—понакидати.

Понавезти—понавозити.

Понавратъ—понабѣхувати.

Понаготовить—наготувати; понаварювати. понапѣкати; понасправляти (одежду).

Понадарить—понадаровувати.

Понадергать—насмикати.

Понадобиться—знадобитися, здатися, згодитися, стати у пригоді.

Понадѣлать—понароблювати; (вещей) понасправляти.

Понадѣяться—повповати, здатися.

Понажарить—понапѣкати.

Понамарь—паламар.

Понапрасну—даремне, удурні.

Понапрятать—понаховувати.

Понаслушаться—наслухатися.

Понасмѣшить—попосмѣшити.

Понастроить—понабуловувати.

Понатаскасть—понаносити, понастягати.

Понатужиться—помоцуватися, понаможитися.

Понедѣльникъ—понеділок.

Понедѣльно—потижено, тяжко.

Понемногу—потроху, потрошку, помалу, поволі.

Понесеніе—(наказанія) відбук кари; (расходоу) потрата.

Понести—понести, занести, віднести; (забеременѣть) завагоніти, заважніти; (помчать) погнаги, помкнутч.

Пони—мушок, куцик.

Понижать, зить—низити, знизжати, знизити, -ся-знизжати, опалати, спадати.

Пониже—трохи нижчий; трохи нижче.

Пониженіе—знизження, спадання.

Понизовье—побережжя; низина, пониззя.

Поникать, -нуть—хилити, схилити, -лити (голову).

Поникшій—пониклий, никлий; (о раст.) осілий.

Пониманіе—розуміння, тямѣ, зрозуміння; - взаимное-порозуміння.

Понимать, - нять—розуміти, зрозуміти, урозуміти, утепелати, ушолопати, удобарити, тямити, утамити, уторопати, учовпѣти, уклимляти, - мити, розчовпѣти, розшолопати; смыслити въ чемъ—розумітися на чому.

Понимающий—тямучий.

Пониженски—злиденно, постарчачому.

Пониженствовать—постарцювати, пожебрати.

Поновленіе—віднова.

Поновлять, -вить—відновляти, -вити.

Поновѣть—поновѣшати.

Поножевщина—різанина.

Поноздреватѣть—подірчавити.

Поноровить (кому)—потурати (кому).

Поноситель, -ница—обмовник, -ця, орудник, -ця.

Поносить—кобенити, клясти, бештати, шпетити, ганити, цѣцкувати, ганьбити, обмовляти, чорнити, поносити; (объ одеждѣ) выходити.

Понось, мед.—бігунка, побігачка, отроба, свистуха; -кравый-різачка, тискавица.

Пношеніе—ганьба, обмова, огуда, запала.

Пношенный—виходжений.

Понравиться—подобатися, сподобатися, уподобатися, в око впасти, до впадобі припасти, у подобі стати.

Понтонный—пламний, наплавний.

Понтоу—понтон.

Понудитель, -ница—примусник, -ця.

Понудительный—примусовий.

Понуждать, -лить—примушувати, сити, неволити, примуволити, силувати, присилувати, спонукувати, -кати.

Понужденіє—мус, пригін, при-
мус, принука, силування.
Понукать — нокати, нукати,
нюкати, вйюкати, підганяти.
Пончки—пухкеники.
Поньні—і досі; до тепер.
Понѣжить — поестити, пого-
лубити.
Понюхать—понюхати.
Понюшка—понюх, нюх.
Понятіє—тяма, розуміння.
Понятливость—тямучість, тя-
мовитість, кметливість.
Понятливый—тямучий, тямо-
витий, тямкий, кметливий.
Понятно—зрозуміло, дотямно.
Понятный — зрозумілий, до-
тямний.
Понятой—понятий.
Пообдумать—розважити, роз-
міркувати.
Пообнищать—зубожити.
Пообогрѣться—нагрѣтисся.
Пообтаять—пообтавати.
Пообщать — поменитися, по-
менитися, поматися, помі-
нитися; дать объѣтъ — оба-
шлувати.
Поодаль—подалі, посторонь.
Поодинокѣ—поедянцем.
Поотцовски—побатьківськи.
Поохотиться—пополювати.
По очереди—на черяку, в ряд,
чергою, почережно.
Поочередный — почережний,
черговий.
Поощреніє—заохота, заохочу-
вання.
Поощритель, -ница—заохотник,
-ця.
Поощрительный—заохотливий.
Поощрять, рить—поохочувати,
заохочувати, хотити.
Попадать, -пасть—трапити, по-
трапляти, утрапляти, на-
трапляти, рапити, наброд-
жувати, брести, попадати,
-пасти, (въ цѣль) улуча-
ти, улучити, цілити, поці-
лити; уцілити, уліплюва-
ти, -пити.
Попадаться, -пасться—попада-
тися, -пасться; траплятися,
натрапитися; на глаза—на-
вертатися.
Попадать—попадати; покоти-
тися.
Попадья—пані-матка, попадая.
Поплавать, -понтъ—наплавати.

Попарно—парами.
Попархивать—перелітати.
Попахивать (о запахахъ)—тхну-
ти; повівати.
Попачкать—побруднити, пока-
ляти.
Поперебить—поперебивати.
Поперекъ—упоперек, уперек,
напівпереки, навроперек.
Поперемьтъ—поперемивати.
Поперемѣнно — упереміжку,
упереміж, уперемішку, на-
вперемінки, навроперемінку,
наперемінку.
Поперемѣнный — упереміжний,
навроперемінний.
Поперерѣзать — поперерізува-
ти, поперетинати; поширі-
зувати.
Попереть—поперти.
Поперечникъ — прогін; широ-
кість.
Поперечница—поперник, по-
перница.
Поперечный—перехрещний.
Поверхнуться — заглитнутися,
похлинутися.
Попечалиться — посумувати,
пожуритися.
Попеченіє—пikлування, стару-
шок, дбання, догляд.
Попечитель, -ница — куратор,
-ка; опікун, -ка.
Попечительный, о—дбайливий,
пikлувальний, стараний;
опікунчий.
Попечительствовать—пikлува-
ти, дбати; опікуватися.
Попечь—попекти.
Попивать, -выпить — торкати,
торкнути, поливати.
Попирание—потопт, топтання,
талування; зневага до чо-
го, упослідження, погорда-
чим.
Попирать, -прать—топтати, по-
топтати, талувати, уталу-
вати; зневажати, -важити,
упосліджати, -дити, погорд-
жати, -дити, гордувати.
Попировать — побелькетувати.
Пописывать—писати коли-не-
коли.
Поприщать—попискотити.
Поплавать—поплавати.
Поплавокъ — поплавецъ, пла-
вак, галаган, галаган; бул-
репа, укарыя. мѣстопохож-
деніє якоря-сучка.

Поплакати—поплакати.
 Поплатити — виплатити, по-
 заплачувати.
 Поплатитися — приплатитися.
 Поплевати—поплювати.
 Поплескатися—поплюскатися,
 поклопатися.
 Поплестись — поплентатися,
 посунбелитися, почелепа-
 ти, попахатися.
 Поплечье—установка.
 Поплотничать — потеслювати.
 Поплотніть — поглядати, по-
 тужавити, поміцнити.
 Поплутовать—пошахрувати.
 Поплыть—поплинути.
 Поплясывать, сать—танцюва-
 ти, потанцювати.
 Поповичь—попович.
 Поповка—попівна.
 Поповникъ, раст. *Chrysanthemum leucanthemum* — неві-
 стульки, невістка, каниця,
 серпій.
 Поповскій—попівський.
 Попойка—гуляня, напійка.
 Пополамъ—упіл, навспіл, нав-
 піл.
 Пополдничать — переполудну-
 вати, переполуднати, по-
 полудниувати.
 Поползать—полазити.
 Поползень, пт. *Sitta europaea*—
 ковалик, чмовх, дереволъз,
 під'ядлівчак.
 Поползновение—потяг, схиль-
 ність.
 Поползти—полізити.
 Пополнение—приповня, упов-
 нення, додаток.
 Пополнить—оплинути, отягти-
 ся, поглядати.
 Пополнять, нить—приповняти,
 приповнити, уповняти, -
 нити.
 Пополоскать—пополоскати.
 Пополоть—пополотити.
 Пополудно—півріччю.
 Пополудни—опівдні.
 Попользоваться — наложитку-
 ватися, поксристовуватися.
 Попомнить — згадати, прига-
 дати.
 Попона—капа, дерга, поверх-
 ниця.
 Попороть—попороти.
 Попортить — попсувати, поні-
 вечити.
 Попортняжить—покривляти.
 Попоститься—попоститися.

Попостничать—попосникувати.
 Попотчивать—участувати, по-
 частувати, утратувати,
 потратувати.
 Попотѣть—попотіти.
 Поправка—направа, облагода;
 (въ бумагахъ) підмітка.
 Поправление — поправа; (здо-
 ровья) поратунок, поліп-
 шення (здоров'я).
 Поправлять, вить — облаго-
 жувати, облагодити, об-
 лагодитися, лагодити, по-
 лагодити; (здоровье) рату-
 вати, поратувати, поліп-
 шувати, — ліпшити (здо-
 ров'я); (въ бумагахъ) під-
 мічати, мітити, виправля-
 ти, вити.
 Поправляться, виться, —виду-
 жувати, одужувати, жати;
 (развиваться, возмужать)
 виклесуватися, сатися.
 Попраздничать — посвятку-
 вати.
 Попржнему—тим же ходом,
 по давньому, як давніше,
 як передніше.
 Попреканіе—докора.
 Попрекать, кнуть — докоряти,
 корити, докорити.
 Попрекъ—докір, догана, до-
 говір.
 Попрепятствовать — перешко-
 дити, завадити, стати на
 перешкоді, на заваді.
 Прибавить—придати; при-
 брехати.
 Припривязывать — поприслю-
 вати, припинати.
 Приприманить—попринаджува-
 ти, поприваблювати.
 Прище—обшир; арена; (дѣ-
 ятельности) поле.
 Приискать—пришукати.
 По пріятельски—по приятель-
 ському.
 Прирывать — закуштувати,
 стрібувати, покуштувати.
 Припросить—попросити, попро-
 хати.
 Просту — попросту.
 Попрошайка—лабза, кинюка,
 нишун; мужчина — лаб-
 зюк, жєницина—лабзючка.
 Попрошайничать—лабзюкати,
 лабзюкувати, миркати, ка-
 нючити, жебрачити, эли-
 дарити.
 Попрошайничество — лабзи,

жебри, мирканья, канюч-
нява.
Попрощаться—попрощатися.
Попрыгивать, -гать—підстри-
бувати, пострибати, під-
скакувати, поскакати.
Попрыгунь, -ня — стрибкун,
куха, стрибун, -ха, стрibu-
нець, скакун, -ха.
Попрыскивать, -кать—покроп-
ляти, -пати.
Попрѣвать, -прѣть—пріти, по-
пріти.
Попрямить—випростувати.
Попрятать, -ся—поховати, -ся.
Поптичьі—по птаському.
Попугай — папуга; - морской,
пт. Colymbus—понуток.
Попуганчій, -папужний.
Попугивать, -гать—лякати, на-
лякати, полякати.
Попудно—пудами, на пуди.
Попудный—попудний.
Попудрить—попудрувати.
Попусту—марно, удурні, да-
ремне.
Попутать—поплутати; споку-
сити, намовити.
Попутешествовать—попоман-
друвати.
Попутный - подорожній; о вѣт-
рѣ—ходовий, погожий.
Попутчикъ, -ца — подорожа-
нин, -нка.
Попущение—напуст, напустъ,
допуст, попуст.
Попъ - піп.
Попылатъ — попалати, попа-
лахкотіти.
Попылить—покурити, попоро-
шити.
Попытать, -ся—стрібувати, по-
трібувати.
Попытка — стрібунук, спро-
бунук, замір, захід.
Попыхъ—поспіх.
Попьянствовать—поп'ячити.
Попѣвать, -вистіювати.
Попѣтушн—як півень.
Попѣть—поспівати.
Попятить—позадкувати.
Попятиться—відступитися чо-
го, позадкуватися.
Пора—доба, час, година, ліб.
Пора—проник, дірлянка, шпа-
ра.
Пораболѣпствовать—поплазу-
вати.
Поработать—поробити, попра-
цювати, попоробити.

Поработитель, -ница — підбіл-
ник, -ця.
Поработительный—уямливий.
Порабощать, -тить—уямляти,
-мити, підбивати, лідбити,
заневолювати, -лити.
Порабощение — заневолення,
підбій.
Поравну — зарівна, зарівно,
нарівно.
Поравнять — зрівняти, сплян-
тувати.
Поравняться — стати зрівні,
дорівняти кому.
Порадовать—потішити, звесе-
лити; -ся—потішитися, зве-
селитися.
Порадѣть—подбати, попіклу-
ватися.
Поражать, -разить — перемага-
ти, -мѣгти, побивати, бити,
уражати, уразити, диува-
ти, адивувати.
Поражаться, -разиться—уража-
тися, -зитися.
Поражение — побиванка, по-
разка.
Поразбойничать — порозбиша-
чити.
Поразбрестись — порозбріда-
тися.
Поразбросать—пороскидати.
Поразбѣжаться — порозбіга-
тися.
Поразвѣдать—довідатися, діз-
натися.
Поразвѣщать—порозвішувати.
Поразглядѣть—роздивитися.
Поразговориться — розбалака-
тися.
Пораздарить — пороздарову-
вати.
Пораздумать — поміркувати,
розміркувати, погадати.
Поразительный, о — разючий,
о; на прочуд, на диво.
Поразнакомиться — розласува-
тися.
Поразлетѣться — порозліта-
тися.
Поразлить—порозливати.
Поразливаться — порозливати-
ся; (о уѣкахъ) повиллива-
тися.
Поразмыслить — поміркувати,
розміркувати.
Поразмѣять—розімняти.
Поразогнать—порозгоняти.
Поразойтись — порозходитися.
Поразсылать — порозсилати.

Поразказати—росповідати.
Поразсудити—розважити, розміркувати.

Поранити—поразити.
Пораніше—зарані, зарання.
Пораскопати—пороскопувати.
Пораскрати—пороскредати.
Поразспросити—роспитатися.
Порастаскати—поростягати.
Порасшати—поросхитувати.
Порвати—подерти; пошматовати.

Горбячески—по дитячому.
Порєбачитися—попустувати.
Порєвновати—порєвнувати.
Порєвѣть—порєвти.
Порей, раст. *Allium porrum*—пора, прас.

Порекомендовать—порекомендувати.

Поржавѣть—поржавіти.
Порисовать—помалювати.
Пористый—подіркуватий, діркуватий.

Порицаніе—нагана, загода, догана, осуда, огода, погудка, кавза.

Порицательница—загудник, -ця, огудник, -ця.

Порицательный—огудний, загудний, доганний.

Порицать—ганити, кабзувати, цихвирувати, доганяти, гудити.

Порка—хлоста, хльора, хлюста, висіканка.

Порогъ—(рѣчної)-поріг, скік, шипот, забора, (обыкн.) поріг.

Порода—рід, поріддя, филъ; племя; раса; (въ родившаяся) переводня, переводка; (геолог.) поклад; (горн.) горотеир; (наосн.) наплин; (извержен.) вулканина; (осадочн.) фусовина.

Породистый—расовий, доброхотний.

Породить—уплодити.
Породить—поріднити, спокревніти.

Порожденіе—наплід, уплід.
Порожнемъ—упорожні, порожняком.

Порознично—на роздріб, роздрібово, частками.

Порозничный—роздрібовий, частковий.

Порознь—зосібна, окреме, окремо, відрубно, осібно.

Порой—часом.

Порокъ—ганжа, хибѣ, гандж, ганджа, нещота.

Пороптать—поремствувати.

Поросенскъ—поросся, поросятко.

Поросль—чагарник, зарість, чагарі, чагарник.

Поросная—пацна.

Поросний—зарослий; камышемъ—очерстуватий.

Поросячий—пацючий, поросячий.

Поротозѣйничать—погавронити.

Поротъ—пороти, распорювати; шмагати, хльостати, сікти; (вздоръ) теревені правити.

Порохно, пражъ—трухо, трухлявина, трухлина.

Пороховница—порошниця, тарпалъ.

Пороховой—пороховий; магазинъ—порохоня.

Порохъ—порох.

Порочить—ганити, неславити.

Порочникъ, раст. *Scorpiularia podosa*—кукулярія; -кодяной, aquatica—ранник.

Порочный—спорзний, злочинний.

Пороша, свѣжій снѣгъ—пошпай.

Порошинка—порошинка.

Порошить—мотрешити, порошити.

Портативный—похватний.

Портить—збавляти, переводити, псувати, кабзувати, охабляти, теряти, спотворювати, нівечити.

Портиться—псуватися, переводитися; вырождатися—нікчемніти.

Портки—спідні.

Портмоне—складничок, гаманецъ, чересок.

Портниха—кравчиня, швачка.

Портной—кравецъ.

Портняжескій—кравецький.

Портняжество—кравецтво.

Портняжить—красцювати.

Портовой—портовий.

Портомойный—пральний.

Портомойня—пральня.

Портомоя—прачка.

Портретистъ—портретник.

Портретъ—поличчя, портрет.

Портсигаръ—цигарник, цигарниця.

Портулакъ, раст. *Portulaca oleracea* — сосонка.
 Портулея — шабельтас.
 Портфель — тека.
 Портъ — порт, затока.
 Портяжка — платянка, онуча.
 Порубежный — кордонный.
 Порубить — порубати.
 Порубка — поруб, вируб.
 Поруганіе — наруга, зневага.
 Поругать — полаяти.
 Поругаться — посваритися, полаятися.
 Порука — зарука.
 Порусать — порусявити.
 Поручать, -чить — приручати, -чити, заporučати, -чити, зручати, -чити, приporučати, -чити, доручати, -чити.
 Порученіе — припорука, доручення.
 Поручень — баляса.
 Поручитель, -ница — поручник, -ця.
 Поручительный — заporučный, заручный, поручный.
 Поручительство — заporučа, зарука, порука.
 Поручь (священническ.) — наравкиця.
 Порушень, раст. — см. Завитки.
 Порфира — багрянница.
 Порфирородный — багрянородный.
 Порханіе — переліти, перхання.
 Порхать, -хнуть — перелітати, пурхати, -хнути, хуркнути, перхати, -хнути.
 Порціонный — порційний.
 Порція — порція; пайка.
 Порча — збава, ушкода, ніве чіння, перенівець, перевід; попусв, зіпсуття; чарк, уроки.
 Поршень — шпindelъ.
 Порываться — зариватися, зарватися.
 Порывисто — присмиком, нагально, рывчо, порывчо.
 Порывистый — рывчий, поривчий, нагальний, навильный, шибкий.
 Порывъ — порив, поривання, потяг, запал.
 Порыжить — порудіти.
 Порыскать — погайсати.
 Порыть — порити, покопати.
 Порыхлеть — покрихнѣти, поухнѣти.
 Порычать — порикати,

Порядѣть — порідшати.
 Порязать — порізати; урізати; покраяти, псбатувати.
 Порязвиться — попустувати, псбасувати, набрикати.
 Порязъ — порізка; трава, раст. видъ *Jurinaea cyanoides* — наголоватки.
 Порѣчный — надрічний.
 Порѣче — порічка.
 Порядковый — черговий.
 Порядкомъ — досить добре, дуже, добряче.
 Порядкомъ (очередь) ряд, черга, (шеренга) шик, лава; (сторона улицы) перія; (строй) лад, урядок; (толкъ) розвід.
 Порядочно — досить добре, добряче; порядно; чимало.
 Порядочный — порядний, пунний; доладний, досить добрий, незгірший; чималий.
 Посадить, -посадовити, посадити.
 Посадка (на лошади) — постать.
 Посады — слобода, передмістя.
 Посажено — сажнями, на сажні.
 Посаженный (отецъ, мать) — весільний, -а, посадный, -а (батько, мати).
 Посватать — посватати.
 Посвински — по свинячому.
 Посвидѣтельствовать — посвідчити, посвідувати.
 Посвистывать, -тать — хвітькати, посвистіти.
 Посвойски — по насъки, по насъкому.
 Посвъжить — відсвъжитися.
 Посвътити — присвітити, посвітити.
 Посвътлѣть — вяснитися.
 Посвътски — по свѣцькому.
 Посвящать, -тить — висвячувати, посвячувати, -тити; присвячувати, -тити; охвировувати, -рувати.
 Посвящаться, — титься, быть посвященнымъ — присвячуватися.
 Посвященіе — присвят, посвята, присвята.
 Поселенецъ — осельник, (первый) осадник, осадчий.
 Поселеніе — сельбище, селище.
 Поселокъ — селище, осада.
 Поселянинъ, -ика — селянин, -ика, селюк, -чка.

Поселять, -лить — оселяти, -ляти, осаджати, -дити.

Поселяться, -литься — осідати, -стися, осідати, -стися, осадитися.

Посемейно — родинами.

Посердить — погнівати.

Посеребрение — посрібнення, посріблення.

Посеребрить — посрібнити, -лити.

Посидѣлки, — вечорниці; до-світки.

Посиживать, -дѣть-пересиджу-вати, пересидіти, посидіти.

Посильный, о — спроможний, о.

Посинить — посиніти.

Посинѣлый — посинілий.

Посинѣть — посиніти.

Поскакать, — поплигати, по-скакати.

Поскитаться — потинатися, по-поневірятися.

Поскользнуться — оковзнути-ся, оковзнутися, підсков-знутися, підковзнутися, по-ковзтися, послизнутися.

Посконникъ, раст. *Eupatorium cognatum* — сідаш.

Поскорѣ — мерщій, хутчіш.

Поскребки — вискрібки.

Поскрежетать — поскреготати.

Поскрестъ — поскребити, поско-родити, поскромидити.

Поскрипывать — вискрипувати.

Поскупить — поскуповувати.

Поскупиться — поскупувати.

Поскучать — понудитися.

Послабление — попуск, поту-рання, пільга, полегкість.

Послаблять, -бить — потурати; попускати, -стити.

Послание — л. ст.

Посланникъ — посел.

Посланический — посельсь-кий.

Посланичество — посельство.

Посланный — посланецъ.

Пословица — приповідка, при-повідка, приповідь, при-слів'я, приповіданка.

Пословичный — прислівний.

Послаться — помстятися, пошвендяти, повештатися.

Послужить — послужити; при-датися, здатися на що; до-помігти.

Послужной — службовий.

Послушание — слухнянство, по-

слух; (въ монастырѣ) пос-лук.

Послушать — послухати.

Послушаться — услухнути, по-слухатися.

Послушникъ, -ца — послух, -шка.

Послушный, о — слух'яний, о.

Послышать — почути, учути; пещучи.

Послышаться — почутися; безл. -уректися, почутися, здати-ся.

Послѣ — упісля, упослѣ, упо-слѣдок, упослѣ, по, після.

Послѣдній — останній, кінце-вий; найгірший.

Послѣдователь, -ница — наслі-довник, -ця, прихильник, -ця.

Послѣдовательно — послідовно, ідеи по одному.

Послѣдовать — (о рѣшеніи, оп-редѣленіи, постановленіи) западати; іти за ким, на-слідувати кого.

Послѣдокъ — решта.

Послѣствие — наслідок, нас-лід, послѣд.

Послѣдующій — наступний, по-томний.

Послѣдъ дѣтскій, анат. — чи-стило, ложисько; (у коро-вы) зчисток.

Послѣдышъ — мизинець; (дѣ-вочка) мизинка.

Послѣзавтра — позавтрьому, позавтра, позарані.

Послѣзавтрашній — позавтрий.

Послѣбѣденный — пообѣдній.

Послѣкнѣть — послинити.

Посматривание — поглядання, позирання.

Посмертный — посмертний.

Посмотрѣть — глянути, поди-витися, позирнути, побачи-ти.

Посмуглѣть — збрунатіти.

Посмытъ — позмивати.

Посмѣиваться — посміхуватися, посміхати; глузувати, ке-п-кувати з кого.

Посмѣе — смілише.

Посмѣнно — навперемінку, на-переміну.

Посмѣть — усміти, насміти; зажитися.

Посмѣшить — насмішити.

Посмѣшище — посміховище, посміх, сміховище.

Посмѣяние — наруга, глузи.

Посмѣяться (надъ кѣмъ) — під-

шкильнути, пошкалювати, покучкувати, поглузувати з кого.

По собачьи—як собака.

Пособіе — підмога, допомога, поміч, зарада; учебное — підручник.

Пособлять, -бить — помагати, допомагати, мігти; зараджувати, дити.

Пособникъ, ца — помічник, ця.

Пособоровать — помаслувати.

Посоветиться — посоромитися.

Посоветовать — урадити, порадити, пораяти, дорадити, зарадити.

Посоветоваться — зарадитися, порадитися.

Посодѣйствовать — у допоміч бути, стаги, допомогти.

Посозвать — поскликати, понаскликати.

Посолить — посолити, засолити.

Посоль — посел.

Посольскій — посельський.

Посольствовать — послувати.

Посопротивляться — позмагатися, посперечатися; поборікатися.

Посопѣть — посопти.

Пососать — посмоктати.

Посохнуть — посохти.

Посохъ — костур, кий; патерія; (пастуха) гирляга.

Посошекъ — костуронька.

Поспать — поспати.

Поспесивиться — попишатися.

Поспесивѣть — запишатися.

Поспорить — посперечатися, позмагатися.

Поспособствовать — помочь, допомогти, посприяти.

Поспѣвать, поспѣть, быть готовымъ — постигати, -гти; (подоспѣть) наспівати, -спіти, нагодитися.

Поспѣшать, -шить — помикати, кнути, спішитися, поспішатися, -шитися, сохтувати, посохтувати, хапатися, похопитися, квапитися, поквипитися; поспѣшить, слишкомъ рано сдѣлать — поранитися.

Поспѣшествовать — допомагати, помагати.

Поспѣшно — швидкома, похапки, похапцем, хваткома, халком, нашвидку, хватком,

тельмом, сквапливо, похвапно.

Поспѣшность — хапкість, хапанина, хапанка, хапатня, хапання, квап, поквап, опіх, поспіх, спіх, сквапливість.

Поспѣшный — хапкий, хваткий, хапливий, хвйткий, поквапний, квапливий,

Посрамленіе — соромота, сором, ганьба, безчестя, неслава, згуда.

Посрамленный — постиженный, зганьблений, знеславленный.

Посрамлять, -мить — соромити, несливити, знеславити, ганьбити, зганьбити.

Посреди — серед, посеред, на серед.

Посредникъ — посередник, (при сдѣлкѣ) — зведенник, (мировой) розсудець.

Посреднический — посередницький.

Посредничество — посередництво.

Посредственный, о — звичайний, мірний; нічогенький, о.

Посредство — спосіб, яриіс; посередництво.

Посредствомъ — за допомогою, за поміччю, через.

Посрочный — терміновий, речинцевий.

Поссорить — посварити.

Поссориться — посваритися, зратитися, зретитися.

Поставка — пристача, поставча; постанова (установка).

Постановление — постав.

Поставлять, -вить — становити, постановити, ставити, поставити; поставчати, -чити; настановляти, -вити; (въ священники) висвячувати, -тити (на попа).

Поставщикъ, ца — приставник, -ця, доставник, -ця, поставчальник, -ця.

Поставъ (мельничный) — посада, посад, коло; (ткацкий) красна; (посудный) мисник, креденець.

Постаивать, -ять — перестоявати, перестояти.

Постановка — постава; (пьесы) постанова.

Постановление — установка, постанова, ухваля.

Постановлять, -вить-ухвалювати, -лити, постановляти, -вити.

Постараться—устарати, наповажитися, подбати, покпотатися.

Постариковски—по старечому. Постарѣть—остаріти, постарітися.

Постегать—пошмагати; (о шитьѣ) постѣбати.

Постель—застілок, лігво, лігвиско, лігвище, постіль, постеля.

Постельный — застілковий, постільний.

Постепенно—помалу, потроху, ступнево.

Постепенный—повільний, ступеневий.

Постеречь—постерегти.

Постигать, -гнуть, -стичь—розуміти, зрозуміти, збагнути, промкнути, зглибити.

Постижение—урозуміння, зрозуміння збагнення.

Постижимость—збагненність.

Постижимый—збагненний.

Постилать, -стлать — постеляти, -лити, простеляти, -лити.

Постилка — слання, стеління; підстілка.

Постирать—попрати.

Поститься—постувати, пістикувати.

Постникъ, -ца — безскоромник, ця, пісник, -ха.

Постничать—постувати.

Постничество—постування.

Постное (вообще)—піснота.

Постный—пісний.

Постовой — чатовий, стійковий; стійчик.

Постой—стація.

Постонать—постогнати.

Посторониться — уступитися, поступитися з дороги.

Посторонний-побічний, сторонний, чужий.

Постоялецъ, -лица — комірник, -ця.

Постоялое—комірне.

Постоялый дворъ—заїзд.

Постоянно, всякій разъ—за-що-раз, раз-у-раз, що-разу, завжди, беззводно.

Постынный—станівкий, тривалий; безпереводний, невыводний, невсипущий,

беззводний; постійний, статечний, порядний.

Постоянство—статечність, постійність.

Постоять — постояти; за кого оборонити.

Пострадать—перетерпіти.

Постранствовать-попомандрувати.

Постращать—пострахати, полякати.

Постригать, -стричь — постригати, -гти.

Пострижение—постриг.

Построение — збудування; (въ ряды) ушикування.

Постройка—будування; будівля, будова; (каменная)-мурування.

Построить—поставити, збудувати; (изъ камня, кирпича) змурувати; (въ ряды) ушикувати.

Постройка — посторонек, поборсень.

Постромочный-посторонковий.

Построчно-рядками; від рядка.

Построчный—відрядковий.

Пострѣленокъ — брикунець, пустун.

Пострѣль—шибеник, шибайголова, варивода; (апоплексія) грець: раст. Apopne rateus-сонтравв.

Пострѣлять—постріляти.

Пострахнуть—страшити.

Постудить—вистудити.

Постукивать — поковтувати, поковтати, стукотіти, токотіти, погірмляти.

Поступательный—поступовий.

Поступать, -пить — учиняти, учинити, обходитися, обійтися; (вести себя) поводитися, вестися, справуватися.

Поступление — вступ; (денегъ въ кассу) вплив (до каси).

Поступокъ—учинок.

Поступъ—хода, похід.

Постучать—постукати, посту-котіти, заковляти.

Постъ—піст; (мѣсто, должность) посада, помістя; (караулъ) стійка, чата.

Постыдить—засоромити.

Постыдный, о—стидкий, соромітний, ганебний, о.

Постылость—осоруга.

Постылый—осоружний.

Постылять—осоружуватися.

Постынуть—похолонути.

Посуда—посуд; (деревян.) судине; (глазирова.) полина; (каменная) кам'янка; (дерся для зерна) сипанка.

Посудина—посудина.

Посудить—поміркувати, погадати.

Посудникъ — мясник, креденецъ.

Посудный—посудный.

Посуеитися—пометушитися.

Посулить—наобіцати.

Посуль—обіцянка, обіцлиця.

Посульный—обіцяний.

Посуточно—на добу, поденно.

Посуточный—поденный.

Посуху—суходолом.

Посчастливиться—пошкапити; пошкапитися, пошандибити, пощастити, похвортунити, поталанити.

Посчитать—порахувати, полічити.

Посылать, слать—слати, засилати, заслати, посылати, пересилати, слати; сказать, сватать—слатися.

Посылка—посилання, слання; пакунок; (въ логикѣ) суд. преміс.

Посыльный—посланецъ.

Посыпаніе—посипання, затрушування.

Посыпать, посыпать (чѣмъ)—затрушувати, затрусити, посипати, сипати.

Посѣвныя живокость, раст. Delphinium consolida—сорочі коники, rogati васильки, сокирки.

Посѣвъ—засів, сівбина, сійба, сіванка, сівба.

Посѣдѣлый—посивілий.

Посѣдѣть—посивіти.

Посѣрѣть—посіріти.

Посѣтитель, —завітальник, —ця, одвідач, —чка.

Посѣтовать—пожуритися; побідкатися, нарікати.

Посѣчь—порубати; пошмагати.

Посѣщать, провѣдывать, —дать—навідувати, навідати, навіщати, навістити, завітати; (часто) учащати, частити.

Посѣщеніе — навідини, відвідини, завітання.

Посѣянное (собр.)—сівбина.

Посѣять, потерять—загасити
Посягательство—замах.

Посягать, —гнуть—чинити, вчинити замах.

Потаенно — криткома, потай, потайки, потасенці, потайком, потайці, потасемне.

Потасенный—потасемный.

Потайникъ—схованка, тайник.

Потайной—потайный.

Потайть—сховати.

Потакальщикъ, —ца—потакувач, —чка.

Потаканіе—потакування.

Потакать—потурати.

Поталкивать, —толкнуть—штовхати, —хнути.

Потанцовать — потанцювати; (шутя) погупцювати.

Потаскуха—ярва, лярва, шльоха, шлюха, шлюндра, шлюндра, хльорка, повія, повійница, підтіпанка, паплюга, потідаха, мандрьоха, діптянка, шура, шмондя, шкура, хляжница, фіндюрка, посміюха.

Потасовка—тасканина, наминачка, халазія, кудля, накарпас, м'ялиция, мянлиця, чубанина, прочухан, духопел, чубрій, типецъ.

Потатчикъ, —ца—потурайло, потуральник, —ця.

Потачка — потур, потурдния, попуск, потолка.

Поташенный—поташовый; —заводъ—поташня.

Поташъ—поташ.

Поташить — потарашити, потарганити, потягти, поволочки.

Поташиться—полигатися, пошелепатися, поволоктиса, попхатися.

Потворство, —ваніе—потурання, потур, попуск, потолка.

Потворствовать—потолати, потурати, попускати.

Потворщикъ, —ца — потурач, —чка, потуральник, —ця.

Потекъ—пато́к.

Потемки—потемок, темнота; въ потемкахъ—потемну, поночі.

Потемнѣвшій—стемнілий.

Потемнѣние—затемнення.

Потемнѣть — заневидніти, затемнитися, стемніти, потушенити, поночіти.

Потеплѣть—потепліти, потеплѣшати, затепліти.

Потерѣбитъ — посмикати, посіпати.

Потерзать—подерти.

Потерпѣть—перетерпіти, витерпіти; убытокъ—ущербитися.

Потеря—загубля, загуба, загубиль, утрата, страта, трата, затрата; (времени) гай, гаянка часу.

Потерянный—п опаций.

Потерять—утерати, загубити, згубити, утратити, стратити; знебути що, рішитися чого, посіяти що; (любовь) знелюбитися; (время) згаяти, змарнувати час; (сознаніе) запаморочитися; (расположеніе) втратити ласку; (зрѣніе) стемніти на очі; (слухъ) занечуяти.

Потеряться (затеряться) — загубитися; (растеряться) збентежитися.

Потечь—потекти.

Потирать, тереть — потирати, терти.

Потихоньку — потиху, потихесеньку, тихцем, стиха, тихенько, помалу, тишком, нишком.

Потливый—потивий.

Потникъ, (подъ сѣдломъ) — шерстенник, підклад.

Потовой—потовий.

Потогонный—потовигонный.

Потокъ—струміль, течія, водотеча.

Потолкать—поштовхати; ся—потовктися.

Потолковать—побалакати, побесідувати.

Потолокъ—стеля, повала.

Потолочный—стельовий.

Потолочь—потовкти.

Потолстѣть—отягтися, узяти тіло, погладшати.

Потсмокъ—щадок, нащадок.

Потомственный — дідичний, спадковий.

Потомство—нащадок.

Потому — тим, тимто, тому, того, для того, через те.

Потому что—бо, тим що, через те що.

Потомъ — упоследі, потім, по тім того, а далі, а там,

відтак, навлісля; напоследі док.

Потонуть — утопитися: потонути.

Потопать—тонути.

Потопать—потупати.

Потопление—затоплення.

Потоплять, -пить — загопляти, затопити.

Потопный—потоповий.

Потопъ—потопа.

Поторговать — поторгувати, погандлювати, покрамувати; ся—поторгуватися, поторжитися.

Потормошить—посмикати, поторсати, потермосити.

Поторопить—пригальти, приспішити.

Потосковать—посумувати, понудьгувати.

Поточить—погострити, нагострити; (косу) — підмантачити.

Поточный—струмінний, водотечний.

Потрава—патолоч, спаш, збій.

Потравить—потолочити, спашити; (снѣсть) наддати, попустити; поцькувати.

Потрагивать—витратити.

Потрафлять, -фить — догоджати, -дити.

Потребитель, -ница — споживач, -чка.

Потребительный, -скій — споживний, споживальний, споживчий.

Потребление — спожиття, спожиток, споживок, ужиток, уживання.

Потреблять, -бить — споживати, -жити; (израсходовать) зужиткувати.

Потребно—потрібно.

Потребность — потребица, потреба.

Потребный—потрібний.

Потребовать — загадати, наказати, припоручити.

Потрещивать — погурбувати; (рану) вразити.

Потрепывать—потріпувати.

Потрескаться — похряпатися, перерепатися, порепатися, полускатися.

Потрескивать—витріскувати.

Потрещать—потріскотіти.

Потрогивать, -гать — торкати, -кнути.

Потроха — оточки, потріб, тельбухи, бебехи, (животи.) бабешки.

Потрошеніе—тельбушіння; па-траяня.

Потрошити—тельбушити, пат-рати.

Потрудиться — попрацювати, поробити.

Потрунить (надъ кѣмъ, чѣмъ) — покепкувати з кого, чого.

Потрясать, -сти—обрушати, об-рушити, порушати, -шити.

Потрясеніе—струс, порух; (ду-шевное, нравственное) збу-рення.

Потряхивать—трусити.

Потуги (у роженицы) — перейма.

Потуже—стуга.

Потузить—відлупцювати.

Потупиться—нахнюпити, -ся.

Потуплять, -пить—(глаза) спу-скати, -тити, (голову) по-нурити.

Потускнѣть—померхти.

Потухать, -хнутъ—гаснути, за-гасати, загаснути.

Потухшій—згасшій.

Потучнѣть—отягтися, погляд-шати.

Потушить, -загасити, погасити; угамувати; заспокоїти, ути-хомирити.

Потчеваніе—частування, трак-тування, почаствування.

Потчевать—частувати, поча-стувати, трактувати.

Потщиться—постаратися.

Поть—піт.

Потьніе, потіння.

Потьспить — стиснути, сту-лиги; відперати, -перти, від-кидати, -кннути.

Потьспниться—потиснутися.

Потьтъ, вспотьтъ—упрівати, упріти, пітніти, спітніти.

Потьха—кумедія, чудасія; за-бавка, розвага.

Потьшати, -шить — забавляти, базити, забавити; -ся надъ кѣмъ-жартуваги з кого.

Потьшникъ, -ца—кумедник, -ця, шукарь, -ка.

Потьшный—кумедний, весе-лый, втішний.

Потягивае (членовъ) — по-тягачка, потяги.

Потягивать, нуть — потягати, -гти; випивати; -ся випяга-тися, -гтися.

Потяжелѣть—поважчати.

Потянуть, потащить — поцу-пити; ударить — поцупити, оперіщити.

Поубавить—применшити.

Поубыть—зменшитися.

Поудивляться—подивувати.

Поудить—повудити.

Поужинать—повечеряти, зве-черяти.

Поумнѣть—порозумішати.

Поумыть—пожмивати.

Поунять—угамувати, утихо-мирити.

Поупрямиться—позмагатися.

Поусмирить—утихомирити.

Поусмирять—утихомиритися.

Поусѣсться—посідати.

Поутихнуть — приишкнути, у ихомиритися.

Поутру, съ утра—зрана, зран-ку, зрання.

Поухаживать—поженихатися, поличятися.

Поучать, -чить—навчати, нав-чити (чого).

Поученіе—наука; (проповѣдь) казань.

Поучительный—навчальний.

Пофантазировать — помарити, пофантазувати.

Похабникъ, -соромитник, без-лечник.

Похабный—сороміцький, па-плюжний.

Похабничать—сороміткувати.

Похаживать—походжати.

Похвала, хвальба, прихвальба похвала.

Похваливать—вихваляти, по-хваляти.

Похвальба — хвалощі, хва-стощі.

Похвальный, о—хвалебний, о.

Похвастать—похвалитися.

Похватать—похалати.

Похититель, -ница—привласт-ник, -ця, ханко, халун, -ка, злодій, -ка.

Похитить—похитрувати.

Похизать, -хизить — хапати, ухопити; привлащати, -сти-ти.

Похищение—ухоплини, халле-ння; привлащення.

Похлебка—юшка.

Похлебочный—юшковий.

Похлебывать, -бать — сьорба-ти, посіорбати.

Похлестывать, - стать — хвисть-кати, похвисть-кати.

Похлопотать — похлопотаться, попкикуватися.

Похлопывать, - лать — ляскати, поляскати; плескати, поплескати.

Похмелье — похмілля.

Походить, быть похожим — самарати на кого, скидатися на кого, удавати на кого, удаватися в кого, бути подібним до кого, бути схожим з ким.

Походить — походити, попоходити; (взадъ, впередъ) — пошастати.

Походка — хода, хідня, похід, похода.

Походный — похідний.

Походъ — похід.

Похождение — пригода.

Похожий (на) — підхожий до, схожий з, подібний до, що скидається на.

Похозяйничать — попоратися; погосподарювати.

Похолодать — похолоднішати, постуденіти.

Похолодеть — охолонуту, охолодити, похолоти, схолюнути.

Похоронить — поховати.

Похоронный — погребовий.

Похороны — похорон, похороння, погріб, хоронення.

Похорошеть — поцепурніти, покращати, погарнішати, половкішати.

Похотливость — пожадливость.

Похотникъ, -ца — пожадливецъ, -виця, лакомецъ, -миця, ласоцохлист, -ка, ласолюб, -ка.

Похоть — пожадливость, жага.

Похохотать — пореготати.

Похрабриться — похрабрувати.

Похрапывать, -пять — вихрипувати, похропти.

Похромать — пошкити, лгати, пошкандибати.

Похудѣвший — охудлий, схудлий.

Похудеть — схуднути, охуднути, спасти в тіла, з лица.

Похулить — погудити.

Поцарапать — подрапати.

Поцарствовать — поцарювати.

Поцѣсти — похвѣтнути, поцвѣсти.

Поцѣловать, -ся — поцілувати, -ся.

Поцѣлуй — поцілунок.

Поцѣнить — поцінувати.

Поцѣпить — поцепити.

Почавкать, — поплямкати.

Почасту — часто.

Почаще — частіш.

Почва — ґрунт; песчаная — піщанецъ; черноземная — чорнозем, черноземля; глинистая — глейовина; глинистая и вязкая — липковина, липоватиця; нетронутая — цілина.

Почваниться — попишатися.

Почвенный — ґрунтовий.

Почеловѣчески — по людському.

Почему — чого, чому, чом; як, звідки; з якої речі; то-чому.

Почерк — письмо.

Почернить — учорнити, почорнити.

Почернѣть — учорніти, зчорніти.

Почерпаніе — засяг, засягання.

Почерпать, почерпнуть — засягати, засягти.

Почерствѣть — счерствіти.

Почертовски — по чор'ячому.

Почесать — почухати.

Почесть — шана, шаноба, пошана; — оказывать — шанобу віддавати.

Почесуха, мед. — короста, чухачка.

Почесывать, -ся — чухати, -ся.

Почетный — почесний, поческий.

Почетъ — честь.

Почечный — нирковий.

Почивать — спочивати, спати.

Починка — направа, лагодіння, лагоджіння.

Починный — початковий.

Починочный — направний, лагодінний; -ная мастерская — лагодільня.

Починъ — початок.

Починять, -нить — лагодити, полагодити, направляти, -вити, оправляти, -вити, підлагоджувати, підлагодити, залаштувати.

Почистить — почистити.

Почитаніе — пошанування.

Почитатель, ница — шановник, -ца, величник, -ця.

Почитать, чтить — шанувати, ушанувати, пошанувати, величити, звеличити.
 Почитать, честь — уважати за, мати за, брати за.
 Почитать — почитати.
 Почки, анат. — нирка; ботан. — зеленочок, брунька, брости на брост, брость, б'яшок. (цвіт.) пуп'яшок, пуп'янок, пуплях, пуплянок, пупишок, пупінок.
 Почковатый — ниркастий.
 Почковать — щепити.
 Почковидный — ниркуватий.
 Почковый — нирковый; бруньковий.
 Почта — почта, пошта.
 Почтальонъ — почтарь; листоноша.
 Почтение — шана, шаноба, шайність, шанування, пошанування, ушанування, повага.
 Почтенный, уважаемый — почесний, почестний, почесський, шановний, поважаний, почтивий.
 Почти — сливе, майже, безмаль; — что-мало що, трохи не, безмаль; — никуда — мало куди.
 Почтительно — з повагою, з пошаною, з шанобою.
 Почтительность — шанебність, шаноба, пошана, повага.
 Почтительный — шанебний.
 Почтить — звеличити, ушанувати.
 Почто-чого, чому, ■ якoi речі.
 Почтовый — почтовий, поштовый.
 Почувствовать — почути, відчути; — себя — почувтисся.
 Почудиться — здатися, привертисся.
 Почуять (носомъ) — занюхати, знюхати.
 Пошаливать, -лить — пустувати, попустувати, жартувати, пожартувати, дуріти, подуріти.
 Пошалѣть — пошаленіти.
 Пошаркать — почовгати.
 Пшатывать, -тать, -тнуть — похитувати, -тати, -тнути, схитнути, ухитнути.
 Пошатываться, -тнуться — заточуватися, заточитися, поточуватися, -читися, похи-

туватися, -тнутися, ухитнутися, схитбити.
 Пошвырять — пошпурляти, повергати, пошвиргати.
 Пошевеливать, -лить — ворухити, поворухити, ворухнути.
 Пошеви — широкі санки.
 Пошелесгѣть — пошамотіти, пошелестіти.
 Пошедушить — полуштити.
 Пошентать — пошенотіти.
 Пошибъ — кшталт, шиб, роб, налад.
 Пошивать, -шить — шити, пошити.
 Пошивка — пошиття.
 Пошинковать — пошаткувати.
 Пошипѣть — пошипіти; (о жарен.) пошкварчати; (о змѣѣ) пошачати.
 Пошкочить — помуштрувати.
 Пошлина — мито; (высокая) промито; (судебная) пересуд; (крѣпостная) оплата.
 Пошлинный — митний, митсвий.
 Пошпый, о — заіжжений, залязаний, вульгарний, тривіальний, о.
 Пошлѣть — мерзенитися.
 Пошлякъ — ницак, непристойник.
 Пошляться — потинятися, повештатися.
 Пошнырять — пошастати.
 Поштемпелевать — поштемпувати, поштемплювати.
 Поштопать — поцюрувати.
 Поштофно — пляшками.
 Поштукатурить — потинькувати.
 Поштучно — штуками.
 Поштучный — відштучний.
 Пошумѣть — погаласувати, пошубурити, повариводити.
 Пошуршать — пошарудіти, пошамотіти.
 Пошутить — пожартувати.
 Пошутowski — як блазень, по блазеньському.
 Пошучивать, -тить — жартувати, пожартувати.
 Пошущукать — пошептатися.
 Пощада — ласка, змилювання, милування.
 Пошадить — пожалувати, помилувати.
 Пощеголять — похизуватися, поджегерувати, пофинтикувати.

Пощекотать—полоскотати.
 Пощелкивать,—катъ — виляскувати, поляскати; (зубами) клацати, поклацати; (орѣхи) лускати, полускати.
 Пощеніе—постування.
 Пощечина—ляпас, факка, ляпанецъ, лящ.
 Пощипывать,—пять — пощипувати,—пати.
 Пощупывать,—пять — мацати, помацати, лапати, полапати.
 Поѣдать,—ѣсть — поїдати, поїсти, тломити, стломити, з'їдати, з'їсти; пожирати,—жертн.
 Поѣдомъ—ідом, їдма, їдем, завзято, запекло.
 Поѣздить — поїздити, попоїздити.
 Поѣздка—мандрівка.
 Поѣздой—валковий.
 Поѣздъ—валка.
 Поѣхать—поїхати.
 Поэзія—поезія.
 Поэкзаменоватъ—поспитувати.
 Поэкономить—прищадити.
 Поэма—поема.
 Поэскадронно—швадронами.
 По этапу—цюпасом.
 Поэтически,—скій — поетично,—ний.
 Поэтому—тимто, прото.
 Поэтъ—поет.
 Появление—появ, з'ява, поява; настання.
 Появляться,—виться—з'являтися,—витися; настати,—стати; братися, взятися звідки; надходити, надїйти; (сразу) уродитися; (изрѣдка) начертати,—рнути; (во множествѣ)—забуяти, насувати,—сунути, насуватися,—сунутися.
 Поягнуться—окотитися.
 Поякшаться—злігатися.
 Поярковый—вовняний.
 Поясать—підперїзувати.
 Поясненіе—пояснення.
 Пояснительный — ясувальний, поясняльнй.
 Поясница — хрестки, крижі, попереk.
 Поясничный — хрестковий, крижовий, поперековий.
 Поясной—пасовий, поясничний.
 Пояснѣть—пояснїшати.
 Поясвятъ,—нить — поясняти,—

нити, тлумачити, витлумачити.
 Поясъ, кушакъ—пас, пасок, поясина, підперїз, підперїзок, перезок; (съ карман. для денегъ) черес; (женск. узкій шерстяной) попружка, окрайка; (геогр.) стрефа, зона; (горъ) пасмо гір.
 Прабабка—прабабка.
 Правдивый, о—правдивий, о.
 Правдолюбивый — правдолюбний.
 Правдоподобіе—самарність.
 Правдоподобный, о — самарний, о.
 Праведникъ,—ца — сласеник,—ця, праведник,—ця.
 Праведный—праведний.
 Правило — стерно, керма; (у плотн. и камен.) грунвага, висок.
 Правило—припис, засада, регула.
 Правильный, о — справедливый, о.
 Правильный — кермовий.
 Правитель,—ница — керманич,—ка, керовник,—ця, керовничий; директор,—ка.
 Правительственный — урядовый.
 Правительство—уряд.
 Правительствовать — урядувати.
 Править — керувати, кермувати, заряджувати, орудувати, порядкувати, верховодити; (исправлять) поправляти, виправляти; (вывихъ) вправляти; (лошадъми) надержувати, поводити.
 Правленіе—керування, кермування, керма, керунок; (к.-л. учрежденія) управа, заряд.
 Правнукъ,—ка—правнук,—чка.
 Право, нар. — справді; правдиво.
 Право—право; обычное — звичайове; государственное — державне; гражданское — цивільне; уголовное — карне; международное — міжнародне; торговое — торговельне; финансовое — фінансове; завоеванія — заборче; вещное — річове; имущественное — майнове; на-

Видетьное — сподиде;
 собств. суда — самоприсуд.
 Правобережный — правобичний.
 Правобережный.
 Правовой — правний.
 Правовѣдъ — правознавецъ,
 правний.
 Правовѣдніе — правозна-
 ство.
 Правовѣріе — правовіріство.
 Правовѣрный — правовірний.
 Правомочіе — правоможність.
 Правомочный — правоможний.
 Правотѣрный, о — доправ-
 ний, -о.
 Правонарушение — правопору-
 шення, праволомство.
 Правописание — правопис.
 Правопорядокъ — добродѣ.
 Православіе — благочестя.
 Православный — благочести-
 вий.
 Правоспособность — правоздат-
 ность, правоздѣбність.
 Правоспособный — правоздат-
 ний, правоздѣбний.
 Правосудіе — правосуддя, пра-
 восуд.
 Правота — правота, правість.
 Правый — правий, десный;
 справедливый; безвинный,
 неповинный.
 Прадѣдовскій — праділівський.
 Прадѣдъ — прадід.
 Празднество — свято.
 Праздникъ — свято; (неболь-
 шой) присвяток.
 Праздничать — гуляти.
 Праздничный — посвященный,
 святковий, святешний.
 Праздно — бездѣльно.
 Празднованіе — святкування.
 Праздновать — святкувати.
 Празднословіе — пустомов-
 ность.
 Празднословный — пустомов-
 ний.
 Праздность — бездѣлля, ледар-
 ство.
 Праздноштаніе, — швендяння,
 швайкання, сновигання.
 Праздношатающийся, — яся —
 швендя, швендалка, снови-
 га, сновига, швайкало, по-
 хожай, вештанецъ.
 Праздный — порожній, ваков-
 ний; гуляющий, нетружден-
 ний.
 Практика — практика.
 Практиковать — практикувати.

Практически, -скій — практич-
 но, ний.
 Праматерь — прамати.
 Праотецъ — прабатько.
 Праотескій — прабатьківсь-
 кий.
 Прародитель, -ница — праро-
 дич, прародичка.
 Прародительскій — прароди-
 чевскій.
 Прахвость — шелхвистъ.
 Прахъ — прах, поліл, пил.
 Прачешная — прачкарня,
 пральня.
 Прачешный — пральный.
 Прачка — митница, прая.
 Праща — праща.
 Пращикъ — прачовик.
 Прашур — пращур.
 Пребываніе — перебуток, ме-
 шкання, домування.
 Пребывать, - быть — пробувати,
 -бути, домовати.
 Превозмогать, - мочь — перема-
 гати, - мотти, подвжувати,
 -жати; (себя) перемагаться,
 перемогтися.
 Превознесеніе — вихвала.
 Превозносить, - несть — вихва-
 ляти, вихвалити.
 Превосходительный — вель-
 можн. й.
 Превосходительство — вель-
 можність.
 Превосходить, -взойти — залам-
 лювати, заломити кого, по-
 криати, покрити кого, пе-
 реважувати, переважати,
 переважити, переважша-
 ти, -вижшати, переходити,
 -йти, закасувати, сувати.
 Превосходный, -о — високогар-
 ний, доскональний, -о.
 Превосходство — перевага.
 Превратность — змінність, хи-
 бність, помилковість.
 Превратный — змінний, хи-
 бний, помилковий.
 Превращать, превратить —
 обертати, рнути у шо; пе-
 ревертати, перевернути;
 перекидати, кинути; пере-
 кручувати, крутити.
 Превращаться, - титься — пере-
 мінятися, перемінятися, пе-
 ремітуватися, переверта-
 тися, -нутися, перекидати-
 ся, -кинутися, пошиватися,
 шитися у кого, між кого.

Превращение — перевертання, обертання, переміна, перекидини, обернява.

Превышать, превысить — перевижшати, перевижшати, переходити, -йти, брати, взяти гору.

Превыше — вище, понад.

Превышение — перевишнява, надмір; власти — надужиття владою.

Преграда — перетика, перегорода, тама; (поміха) закида, завада, перешкода.

Преграждать, -доть — перепинати, перепнути, перепинити, перепинити, перегороджувати, дити, (дорогу) перетинати, -тяти; перешкоджати, -кодити.

Прегрѣшать, шить — грішити, згрішити.

Прегрѣшение — гріх.

Предавать, -дать кого — зраджати, зрадити когоч.

Предаваться, -даться чему — удаватися, удатися, укидатися, укинутися у що.

Предание — (повѣствованіе) переказ; віддання; зрада.

Преданность — відданість, вірність.

Преданный, -о — відданий, вірний; прихильний, -о.

Предатель, -ница — зрадник, -ця.

Предательский — зрадецький.

Предательство — зрада, зрадецтво.

Предбрачный — передшлюбний.

Предварение — упередження, попередження, запобіг; пересторога.

Предваритель, -ница — упередник, -ця, попередник, -ця.

Предварительно — попереду, заздалегідь, загодя.

Предварительный — заздалегідний, упередній, попередній.

Предварять, -рять — упереджати, попереджати, дити; запобігати, бігти; пересторігати, -регати.

Предвзятый — упередній, заповзятий.

Предвзять — заповзяти.

Предвидѣнье — завбачення.

Предвидѣть — завбачати.

Предвкушать, -сить — засмакувати, -кувати.

Предвкушение — засмак.

Предводитель, -ница — привідник, привідниця, привідця, приводець, ватаг, ватажок; - дворянства — маршалок.

Предводительский — привідничий; маршалківський.

Предводительство — привід; маршалство.

Предводительствованіе — ватажкування, отаманування передовництво.

Предводительствовать — передувати, ватажкувати, отаманувати рейментарювати.

Предводительша — маршалкова.

Предводити — ватагувати.

Предвозвѣщать, -стить — призвіщати, -стити.

Предвозвѣщеніе — призвість, призвістка.

Предвѣдѣніе — завбачення.

Предвѣстіе — призвістка, предчуття.

Предвѣстникъ, -ца — віщун, -нка.

Предвѣчность — передвік.

Предвѣчный, -о — передвічний, -о.

Предвѣщаніе — віщування, про рокування.

Предвѣщатель, -ница — віщувальник, -ця, ворожбит, -ка.

Предвѣщательный — віщувальний.

Предвѣщать, предвѣстить — призвіщати, призвістити, віщувати, завічати.

Предвѣщающій — призвісливий, призвісний.

Предгоріе — передгір'я.

Предгорный — передгірний.

Преддверіе (ада) — передпекло.

Предержащій — зверхній, міродатний.

Предзимний — передзимний.

Предзнаменованіе — ознака, прикмета, знак; віщування.

Предзнаменовывать, -новать — віщувати, навіщувати, про рокувати, напрокувати.

Предисловіе — передмова.

Предковскій — предковий, предквещький.

Предлагать, -ложить — пропонувати, запропонувати.

Предлогъ — (поводъ, придирка) приключка, прикліп, прикліпка, зачіпка, зачіпенка, притока; (отговорка) вимізка; (грам.) приімєник.

Предложение—пропозиція; (вносимое на собраніи) внесок; сватання, освідчення; (грамат.) речення.

Предложный (падежъ) — місцевий, льокатив, сьомий (відмінков).

Предметъ — річ; (негодный) — покидь, покидька, покидьок; (забытый) забудьок; (потрескавшийся) перерепанка; (трухлый) мохляк.

Предмѣстный — предмѣстовий.

Предмѣстіе — передмѣстя.

Предмѣстникъ, -ца — попередникъ, -ця.

Предмѣстный — передмісцевий.

Предназначать, -чить — определити, определити, признавати, -чити.

Предназначеніе — определение, призначення.

Предназначаться, -риться — заміряться, -мірнитися.

Предназначеніе — замір.

Предназначенность — умисність, наумисність.

Предназначенный, о — умисний, наумисний, о.

Предначертаніе — принарис.

Предначертовать, -тать — принарисовувати, -сувати.

Предобъденный — передобіляний, задобідний; (ное время) передобіда.

Предокъ — предок; -ки — предків'я.

Предопредѣленіе — призначіння.

Предопредѣлять, -лить — призначати, -чити.

Предоставленіе — віддання; (остав, залишанка; застерсження).

Предоставлять, -вить — віддавати, -дати, доручати, -чити, зоставляти, -вити; (себѣ право) застерігати собі право; (на чье сужденіе) здаватися на чий суд.

Предостерегать, -речь — упоминати, упінути, перестерігати, остерігати, -гти, навіжки давати, дати.

Предостереженіе — пересторога, осторога.

Предосторожность — берега, обережність.

Предосторожный — обережний, бережний.

Предосудительный, о — негожий, о, доганний, о.

Предотвращать, -вратиъ — відвертати, - рнути, усувати, усунути.

Предотвращеніе — відвернення, усунення.

Предохраненіе — берега, охорона.

Предохранитель — запобіжник, охоронець, застережник.

Предохранительный — запобіжний, охоронний, застережний; -клапанъ — запобігальний хлипок.

Предохранять, -нить — охороняти, - нити, запобігати, бігти.

Предписаніе — припис, наказ; указъ карта.

Предписывать, -сать — наказувати, - зати, приписувати, -сати.

Предплечіе, анат. — передрам'я.

Предполагаемый — гаданий, домисний.

Предполагать, -ложить — припускати, -стити, гадати, погадати, домислятися, - мислитися.

Предположеніе — припущення, гадка, домисел.

Предположительный, о — припускальний, гадальний.

Предпоследній — передостанній.

Преапослать — попередити; передмовити.

Предпочитать, -честь — (чему) — прекладати, -класти кого над кою, над що.

Предпочтеніе — перед, перевага.

Предпочтительность — прекладальність.

Предпочтительный, о — прекладальний, о.

Предприиматель, -ница — підприємець, -миця.

Предприимать, -нять — підприємати, -няти що.

Предприятіе — передвзяття.

Предприимчивость — запопадність, підприємливість, -ність.

Предприимчивый, о — запопадний, підприємливий, -ний, о.

Предприятіе — підприємство.

Предразсвѣтний — передранний, досвітчаний, досвітній, досвітковий.

Предразсудокъ-пересуд, перед-
суд, забобон, марновѣрство.

Предрасположеніе — успособ-
ленія.

Предрѣкать, -речь — віщувати,
навіщувати, пророкувати,
напророкувати.

Предсердіє, анат. — вушко.

Предсказаніе — віщування, про-
віщення.

Предсказатель, -ница — угад-
чик, -ця, віщун, -нка, провіс-
ник, -ця.

Предсказывать, -зять — віщу-
вати, навіщувати, провіс-
щати, -стити, пророкувати,
напророкувати.

Предсмертный-передсмертный.

Представать, -стать — ставати,
стати перед кого.

Представитель, -ница — речник,
-ця, заступник, -ця, репре-
зентант, -ка.

Представительность — показ-
ність, виставність, постав-
ність; заступництво.

Представительный — показный,
виставный, поставный; за-
ступничий.

Представительство — заступ-
ництво.

Представленіе — (воображеніе)
уява; (театр.) вистава;
(письменное, дѣловое) вне-
сок, внесення.

Представлять, -вить-подавати,
-дати, представляти, -ста-
вити; (въ мысляхъ) уяв-
ляти, -вити; (рекомендо-
вать) оповіщати, спові-
щати.

Представляться, -виться — (въ
мысляхъ) уявлятися, вити-
ся, здаватися, показувати-
ся, приєиджуватися; (реко-
мендовать) оповіщатися,
сповіщатися, -ститися.

Предстатель, -ница — посеред-
ник, -ця, оборонецъ, -рон-
ница.

Предстательствовать — обсто-
ювати за кого.

Предстоять — стояти перед ким;
(объ опасности) загрожу-
вати.

Предсѣдатель, -ница — голова.

Предсѣдательскій — головин.

Предсѣдательство — голову-
вання.

Предсѣдательствовать — гола-
дувати.

Предубѣждать, -дить — уперед-
жати, -дити.

Предубѣжденіе — упередженія;
(предразсудокъ) передсуд,
забобон.

Предубѣжденный — упередже-
нный.

Предупѣдомлять, -мить — зави-
домляти, -домити, навіжки
давати.

Предугадывать, -дать — прочу-
вати, завчувати, -чути.

Предуготовлять, -вить — приго-
товувати, тувати.

Предумышленіе — намісел.

Предумышленный, о — навмис-
ный, о.

Предупредительный, о — запо-
бігливий, запобіжний; ввіч-
ливий.

Предупреждать, -дить — запоби-
гати, запобігти, забігати,
-бігти, упереджити, -дити,
попереджати, -дити, навіж-
ки давати, дати.

Предупрежденіе — попереджен-
ня, забігання, забіг (чому).

Предусматривать, -рѣть — зав-
бачати, -бачити.

Предусмотрительность — зав-
бачливість, завбачність.

Предусмотрительный, о — зав-
бачливий, завбачний, о.

Предчувствіе — прочуття.

Предчувствовать — прочувати.

Предшественникъ, -ца — попе-
редник, -ця.

Предшествовать — передувати.

Предшествующій — передущій.

Предъ — перед.

Предыдущій — попередній.

Предъявитель, -ница — показ-
ник, -ця, подавець, -вница,
об'явник, -ця.

Предъявленіе — об'явлення, по-
казування.

Предъявлять, предъявить — об'-
являти, об'явити, показу-
вати, -зати, подавати, -дати.

Предѣлъ — межа, кінець, край,
беріг.

Предѣльный — кінецьний, межо-
вий, кордонний.

Преемникъ, преемница — на-
ступник, наступница.

Преемничество — наступство,
наступництво.

Преемственность—наступність.
Преемственный, о — наступ-
ний, о.

Прежде—перш, перше, перед-
нше, передом, назаді, упе-
ред, перво, спершу, напе-
ред, попереду;— всего — на-
самперед;—нежели — перш
як; времени—завчасу.

Преждебывший — переднішній,
попередній.

Преждевременно—безчасу, до-
часно, завчасу, завчасно,
не на часі.

Преждевременный—завчасний.

Прежний — пердній, передні-
шній, попередній, давній,
давніший, старий.

Презирать,—арѣть — зневажа-
ти,—важити, погорджати,—
днати.

резлой—пратлютий.

Презрительный, о — погорд-
пливий, зневажливий, о.

Презрѣніе — погорда, знева-
га, призиство.

Презрѣнный,—ая — капарний,
капарник,—ця, огидний, га-
небний.

Преизобиліе—ряснота.

Преизобилловать — ряснувати,
ряснити.

Преимущество—превага, пе-
ред; привилей.

Преимущественный—преваж-
ний.

Преимущество—превага, пе-
ред; привилей.

Преисподній—підземний.

Преисподняя — пекло.

Прейсь—куранть—цінник.

Преклоеніе—схилання.

Преклонный — схильний; по-
хилий, старий.

Преклонять,—нить — схилати,
нахилати,—лити, нагинати,—
гнути.

Прекословить—перечити.

Прекословіе—перекір, спереч-
ність, супереч, суперечка.

Прекословный, о — супереч-
ний, о.

Прекрасный — високогарний,
чудовий, о.

Прекращать,—тить — припиня-
ти,—нити, переривати, пе-
рервати.

Прекращаться, титься — пере-
пинатися, перепинитися;
(на кѣкот. время) перемо-

житися; (о дурной погодѣ)
перекоїтися.

Прекращеніе — припин, пере-
стан, перестанок, пере-
від.

Прелестникъ, ца—джигун, ба-
ламут, ка, зальотник, — ца,
дженджерун,—ха.

Прелестно—надобно, повабно,
принадно.

Прелестный — надобний, па-
вабний, принадний.

Прелестъ,—повѣб, ваба, лов-
кість, роскіш.

Преломленіе—зламина, залім,
залом; лучей—парусозлом,
промінезлом.

Преломлять,—мить — зламыва-
ти, зломити, заломувати,
—мити.

Преломляться (о лучахъ)—ла-
матися.

Прельститель,—ница—перелес-
ник,—ця, звабник, ця.

Прельстительный — принад-
ний, привабний, звабли-
вий.

Прельщать,—стить — звабляти,
звабити, надити, принади-
ти, чарувати, зачарувати;
прельститься — поважитися
на, поквапитися.

Прельщеніе — поваба, повѣб,
принада; (обманъ) звід.

Прелюбодѣй,—ка — перелюбник,
—ця.

Прелюбодѣйный—перелюбний.

Прелюбодѣйствовать—чужоло-
жити.

Прелюбодѣяніе—чужоложство,
перелюб, перелюбки.

Прелюдія—пригра, загра; (къ
пѣнію) заспів.

Прематерой—грубезний, огряд-
ний.

Преминуть — проминути, за-
недбати.

Премія—нагорода.

Премного—пребагато.

Премудрость—премудрість, яе-
лемудрість.

Пренебрегать,—бречь—згорджа-
ти, згордити, гордувати,
погорджати,—днати, гнущати-
ся, загнущатися, нехтува-
ти, понехтувати, поневі-
ряти,—рити (ким, чим). цу-
ратися (кого), недбати, за-
недбати, понехати, заня-

хаяти, упосліджати, -дити (що).

Пренебрежение, презрѣніе — погорда, погорджування, погорження, горлування, (не-радѣніе, недосмотръ) нехтування, занедбання, знехтування, занехання.

Пренебрежительный — зневажливи, зневажливий, погордливий, о.

Преніе — дискусія.

Преобладание — перевага.

Преобладать — переважати.

Преобладающий — переважний.

Преображать, -зять — перетворювати, -творити, перемінити, -нити, переначувати, -чити.

Преобразиться — перемінитися; пошнитися у що.

Преображение — перетворення.

Преобразование — перетвір, зміна.

Преобразователь, -ница — перетворець, -ниця.

Преобразовательный — перетворчий.

Преобразовывать, -зовать — перетворювати, -зати.

Продолимый — переможний.

Продолжать, -лть — перемагати, -могти, поджувати, поджати.

Продоление — перемога.

Просвященный — превелебний.

Просвященство — превелебність.

Препинание, знаки — знаки розділові.

Препирательство — змагання, заспір.

Препираться — скозуватися, сперечатися, трахтуватися.

Преподавание — виклад, навчання.

Преподаватель, -ница — навчитель, ка.

Преподавать, -дать — навчати, -чити (чого), викладати, -класти (що).

Преподобие — велебність.

Преподобный — святоблвний, угодникъ — преподобник.

Преполонение — права середа, переплавна середа, преплавениця.

Препона — перепона, завада, перешкода, заліг.

Препоясывать, -сать — підперізувати, -зати.

Препроводительный — супровідний.

Препровождаемый — пересиланий.

Препровождать, водить — пересилати, -слати; (время) точити час.

Препровождение — пересилання, -слання; (времени) точення часу.

Препятствие — завада, заліг, запона, перепона, перешкода, перечеп.

Препятствовать, воспрепятствовать — перешкоджувати, перешкожати, перешкодити, заваджати, завадити, перебаранчати, на перешкодѣ ставати, стати.

Препятствующий — перешкожник, перешкодник.

Пререкательный — перерічний.

Пререкание — спречність, перерік, суперечка.

Пререкать — перерікти.

Прерогатива — первоприво.

Прерывать, -вать — переривати, перервати; перебивати, -бити, препинати, -нити.

Прерываться, прерваться — перериватися, перериватися, перебиватися, -нитися.

Прерывистый — перереливий.

Пресвитель — священик.

Пресловутый — славетний, прославний.

Преследование — нагабняга, нагабнина, переслід, пересліди.

Преследователь, -ница — переслідник, -ця.

Преследовать — нагабати, переслідувати, наїдати, стежити, наставати на.

Пресмыкание — плазування.

Пресмыкаться — плазувати.

Пресмыкающееся — плазун, поплазка, гадинка.

Пресмыкающийся — плазівий, плазуватий.

Преспоконный, -р — найспокийніший, -е.

Прессование — гнітіння, нагнітування.

Прессовать — гнітити, нагнітувати.

Прессь — нагніт, пригніток, гніт, чави, давило.

Прессъ-бюварь—бібуляр.
 Прессъ-папье—пригніток.
 Преставитися—переставитися,
 сконати.
 Престарѣлость—досугість,
 старощі.
 Престарѣлый—досугий, пре-
 старий, старезний.
 Престононаслѣдіе—троне-
 емство.
 Престононаслѣдникъ—троне-
 емець.
 Престоль (алтарь)—престіл,
 вітатъ; трон.
 Престольный—вітатный; тро-
 новий; столичний.
 Преступать, -пить—переступа-
 ти, переступити, ламати,
 зламати.
 Преступленіе—злочин, зло-
 чинство.
 Преступникъ, -ца—злочинець,
 -ниця, беззаконник, -ця.
 Преступность—злочинність.
 Преступный, -о—злочинний, -о.
 Пресуществленіе—переісто-
 чення.
 Пресуществлять, -вить—пере-
 источувати, -точити.
 Пресыщать, -сытити—переси-
 чувати, -ситити.
 Пресыщеніе—пересит.
 Пресѣкать, -сѣчь—осікати,
 -кнути, перетинати, -тати,
 сплягати, -нити; запобігати,
 -бігти чому.
 Пресѣкаться, -сѣчься—пере-
 водитися, перенестися.
 Пресѣченіе—перевід; запобіг,
 запобіжжя, запобіженія.
 Претвореніе—перетв р, пере-
 источення.
 Претворять, -рять—перетворя-
 ти, -рити, переісточувати,
 -чити.
 Претендовать—вимагати, пре-
 тендувати; -на кого—жал-
 кувати на кого, нарікати,
 ремствувати.
 Претензія—претензія; жал-
 кування, нарікання, ремст-
 в, хrap; скарга.
 Претерпѣвать, -пѣть—терпіти,
 витерпіти, перетерпіти, за-
 знавати, -знати, нагибати-
 ся, -гибнутися.
 Претить—гидко, огідно,
 брідко.
 Прегить—забороняти, -нити,
 закаувати, -зати.

Преткновеніе—спотичка, спо-
 тикання; завада, перешко-
 да.
 Преувеличеніе—прибіль-
 шення.
 Преувеличенный, -о—прибіль-
 шений, -о.
 Преувеличивать—прибільшу-
 вати, -штити, перебірати,
 брати міру, переборщувати,
 -штити.
 Преумный, -о—дуже розум-
 ний, -о.
 Преуслѣвать, -пѣть—поступа-
 ти, -пити.
 Преуслѣваніе—поступ.
 Преходящий—перебутний, ми-
 нучий.
 При—при; за; над; під; на;
 під час, коло, біля; з.
 Прибавка—додаток, побіль-
 шення, накидка, надвиш-
 ка; къ цѣнѣ—набавка.
 Прибавленіе—придаток, до-
 лучення.
 Прибавлять, -вить—придава-
 ти, придати, долучати, -лу-
 чити, накидати - кинути,
 надвишувати, підвишувати,
 -сити.
 Прибавляться, -виться—підбу-
 вати, підбути, споритися,
 успоритися, більшати, по-
 більшати, накидатися, -ки-
 нутися.
 Прибавочный—додатковий.
 Прибаутка—теребеня, при-
 кладка.
 Прибаюкивать, -кать—присип-
 ляти, -спати, приспівувати,
 -вати.
 Приберегать, -речь—доберега-
 ти, доберегти, заховува-
 ти, -ховати, переховувати,
 приховати.
 Прибережный—надбережний.
 Прибережье—узбережжя, над-
 бережжя.
 Прибивать, -бить—присночу-
 вати, -снотити (пришибати);
 прибивати, -бити; (почву
 дождемъ) запліскувати,
 плескати.
 Прибивка—прибивання.
 Прибиратель, -ница—попрат-
 ник, -ця, спратник, -ця.
 Прибирать—спрятувати, -
 тати, прятати, попрятувати;
 забирати, -брати; (благо-

устроить) кукобити, при-
кукобити.
Приближать, зить—зближати,
зблизити, поближити
Приближаться, приблизять-
ся—наближатися, наблизи-
тися, доближатися, близи-
тися, зближатися, зблизити-
ся, надблизитися, зблизити-
ся, доступатися, патися.
Приближение—приблиз, наб-
лиз; мат.—приблизність.
Приближенность—близькість.
Приближенный—близький,
прибичний.
Приблизительность—при-
близність.
Приблизительный—приблиз-
ний; зближальний.
Приблудившийся, приставший
(о животн.)—приблуда.
Приблудиться—приблудити до
чого.
Прибой—прибій.
Приборка—прятання, прятан-
ня.
Приборъ—(снарядъ) пристрій,
прилад; (приборка) прятан-
ня; (столовый) куверт.
Прибрасывать, бросить—при-
кидати, підкидати, кинути.
Прибрежье—побережжя, по-
бережина, узбережжя.
Прибрежный—надбережний.
Прибresti, притащиться—
приплентати, приплента-
тися, примотатися, причва-
лати, присунути.
Прибывать, быть—підбувати,
підбути, приникати, -ник-
нути; (въ гости) загостити.
Прибывающий (въ количествѣ)
—прибутний.
Прибывший издалека—дале-
шний.
Прибылой (о водѣ)—прибу-
тний.
Прибыль, доходъ—прибич, ри-
хта, набійка, пожиток,
хвайда, зиск, користь, при-
буток; підбування.
Прибыльность—спорина, ри-
хтальність, пожиточність,
хвайдовість, зисковність.
Прибыльный—рихтальний,
пожиточний, хвайдовий,
зисковий.
Прибытіе—прихід, приїзд.
Прибѣгать, гнуть (къ кому)—
удаватися, удагтися до кого.

Прибѣгать—надбѣгати, над-
бігти, прилопотіти, приг-
натися.
Прибѣжище—притулок, при-
становище.
Приваливать, лить—(навали-
вать, насыпать) накочувати,
накотити, пригортати,
-рнути; (къ пристани, бе-
регу) припливати, -плити,
пришибати, -шибти; (во
множествѣ) насунути, на-
товпиться, згромадитися.
Приваль—спочинок, відпочи-
нок; (къ берегу) приплив,
пришиб.
Приваривать, рить—прива-
рювати, -рити.
Приварина—привара.
Приварка—приварок; вариво.
Приведение—припровід; на-
від.
Привезение—привозини.
Привереда—комиз, комиза.
Привередникъ, -ца—перебендя,
перебендюх, замишлянець,
-нка, -ниця.
Привередничать—перебендю-
вати, коверзувати.
Приверженець, -ница—наслідо-
вець, -виця, відданаць, ни-
ця.
Приверженность відданість.
Приверженный—відданий.
Привертывать, рнуть—при-
кручувати, -тити.
Прививальный—щепный.
Прививальщикъ—см. приви-
ватель.
Прививание—щепления.
Прививатель, -ница—щепій,
щепильник, -ця.
Прививать, -вить—щепити, са-
щипляти, зашепити.
Прививка—щепления.
Прививной—щеплений, при-
щеплений.
Прививокъ—щеп, щепи.
Прививочный—см. Прививаль-
ный.
Привидѣніе—чмара, чмана,
привид, потороца, мара,
маньяк, маняка.
Привидѣться—прибачитися;
присниться; здаватися, зда-
тися.
Привилегированный—уприви-
лений.
Привилегія—привилей.

Привинчивать, -вжити — при-
кручувати, -крутити.

Привирать, -врать — прибріху-
вати, побріхувати, -хати.

Привлекательность — поваба,
принадність, знадність, на-
добність.

Привлекательный, о — при-
надний, привабний, при-
вабливий, знадний, надоб-
ний, о.

Привлекать, привлечь — на-
диди, знадживати, знадиди,
вабити, приваблювати, -ва-
бити, повабити, ласити,
приласити; (интересовать)
рупити, порупити; (поощ-
рять) заохочувати, -хотити;
(къ суду) запозивати, за-
півзвати.

Приводить, -вести — приводити,
-вести, припроваджувати,
-вадити; (факты, доказа-
тельства) покликатися,
-кликатися на; (въ сознание)
-очувати, очутити; (въ дви-
жение) розрушати, розру-
шити; (въ изнеможение) ви-
бивати, вибити з сил; (въ
порядокъ) ташувати, ута-
шувати; впорядковувати,
-кувати; (въ порядок се-
бя) припоряжатися, -дитися;
(въ отчаяние) роспуки
завдавати, -дати; (въ ярость)
розлютовувати, -тувати.

Приводъ — припровід; (цитата)
цитация; (указание, ссылка)
покликання на.

Привозить, -везть — привозити,
-вести.

Привозный — привезений, при-
возовый.

Привозъ — довіз.

Приволакивать, -лочь — при-
тягати, -гти.

Приволакиваться, - локнуться
— женихатися, підлабузни-
тися.

Приволье — пригоддя, предоз-
відля, предузілля, дозвіл-
ля, нагул.

Привольный — дозвільний, пре-
дозвільний, привільний.

Привораживать, -рожить — ча-
рувати, причарувати.

Прирачникъ — воротарь, заво-
ртник.

Привставать, -встать — підво-
дитися, -вестися.

Привыканіе — звикання.

Привыкать, -кнуть — звикати,
привикати, навикати, -вик-
ти, -вкнути, призвичаюва-
тися, узвичаюватися, -ча-
ітися, принатурюватися,
туритися, утрупатися, охмо-
лостатися.

Привыкший — звиклий, привик-
лий.

Привычка — звичка, завичка
навичка, зник, повичка, на-
лога, призвичайка, унада,
призвичаяння, уклад.

Привычный — звичный (до чого).
Привѣска — теліпанчик.

Привѣсь — довага, доважок.

Привѣтливый — привітний,
приятний.

Привѣтственный — вітальний.

Привѣтствие — вітання, приві-
тання.

Привѣтствовать — звітати, ві-
тати, привітати.

Привѣтъ — привіт, привітання.

Привѣшивать, -сить — при-
чепляти, -пити; приважу-
вати, -жити.

Привядать, -вянуть — в'янути,
прив'янути.

Привядший — прив'ялий.

Привязанность — прихилля.

Привязанный — прихильний.

Привязной — припонеций.

Привязчивость — учелистість,
наврательність.

Привязчивый — учелистий,
наврательний, причіпливий.

Привязывать, -зять — прив'язу-
вати, -зати, поприв'язувати,
припинати, -пясти, попри-
пинати, нав'язувати, нав'я-
зати, присилати, -силити.

Привязываться, -заться — чіпля-
тися, чіпатися, приче-
питися, гвоздитися, пригвоз-
дитися, солатися, присо-
татися, сучитися, прису-
читися, приклепатися, уко-
снутися.

Привязъ — прилѣн, упон.

Привяливать, -лить — прису-
шарювати, -рити.

Пригарь — згарь, пригара, сма-
лятина.

Пригвождене — прицвяхування.

Пригибать, -гнуть — надгинати,
надігнути, згинати, зір-
нути.

Приглаживать—гладити, при-
гладжувати, мускати.

Пригласительный—запросный.

Приглашать, -сить—запрошу-
вати, запросити, запроху-
вати, запрохати, закли-
кати, -кликати; нанимать—
еднати, поеднати, згодити.

Приглашение—запроснии, за-
прохання, закликання.

Приглашенный—запроханий

Приглушить—приглушити,
притлумити.

Приглядки—нагляд.

Приглядный—гожий, ловкий.

Приглядывать, -дть—нагля-
дати, глянути; -ся—придив-
лятися, -янитися.

Приглянуться—припасти до
серця, в око власти, при-
пасти до вподобы.

Приговаривать, -рить—прика-
зувати, приказати, припо-
видати, -вісти, примовляти,
-мовити; присуждывать,
-дити.

Приговор—вирок, присуд;
оправдательный—виправд-
ный вирок; обвинительный—
засуд.

Пригодиться—здобитися,
згодитися, здатися на, при-
датися на.

Пригодность—здатність, при-
датність, спосібність, здіб-
ність.

Пригодный—здатний, спосіб-
ний, придалий, придатний,
згідний, згідливий, здібний,
догідний, прикладний.

Пригоже—гоже.

Пригожесть—гожість, хоро-
ство, уродливість, штап-
ність, ловкість.

Пригожий—гожий, штапний,
уродливий, допадний, лов-
кий.

Пригонять, -гнать (прилажи-
вать)—модлувати, замодлу-
вати, припасовувати, сува-
ти, спювати, спюити, ква-
сувати, прихвасувати, (скоть)
приганяти, -гнати; (лѣсь по
рѣкѣ) сплавляти, -вити.

Пригорать, -рѣть—припаляти
ся, -литися, присмагнути.

Пригородный—підгородній,
передміський.

Пригород—підгородня, під-
городдя.

Пригорок—пагорок, перепо-
рок.

Пригорюния—пригори, жменя.

Пригорѣлое (къ кушанью)—
пригара.

Пригорѣлый—припалений,
припеченный.

Пригорюниваться, -нижся—
журитися, зажуритися.

Приготовительный—підгото-
вчий, приготувальний.

Приготовление—готування,
приготова, лаштування, ла-
годження.

Приготавливать, -товить—споряд-
жати, спорядити, готувати,
приготувати, лагодити, на-
лагодити, о лагодити, лаш-
тувати, налаштувати, обла-
дувати.

Приготовляться, приготовитъ-
ся—споружатися, ружити-
ся, налагоджуватися, -лаго-
дитися, наряджатися, на-
рядитися, строїтися, ви-
строїтися.

Пригребать, -гребть—пригор-
тати, -риути; пригребати,
-гребти.

Пригрезиться—привертатися.

Пригрозить—загрозити, по-
страхати.

Пригрѣвать, -грѣть—пригрѣва-
ти, -грѣти.

Пригульный—приблудний.

Придаваемый—наданий.

Придавать, -дать—надава-
ти, надати, додавати, при-
давати, -дати; -значеніе—на-
давати ваги.

Придавливать, -вить—пригні-
тати, -гнітити, притискати,
-тиснути, надушувати, -ши-
ти; (садысь) присідати, -сі-
сти.

Приданое—віно, посаг.

Придаток—додаток.

Придаточный—додатковий.

Придача—придача.

Придверник, -ца—дверник,
дверниця.

Придвигать, -двинуть—прису-
вати, сунути.

Придвигаться, -нуться—досува-
тися, досунутися, підсува-
тися, -сунутися.

Придворный—надвірний; сущ.
-придворець.

Придерживать, -жать—притри-
мувати, -мати.

Придерживаться, исполнять — певнити (що).

Придираться, драться — скіпатися, доскіпуватися, доскіпатися, прикопуватися, копатися, накопатися, чеплятися, причепитися, сікати-ся, присікатися.

Придирка — прикліп, приклепка, зачіпка, причіпка.

Придирчивый — причіпливий, нападкуватий, напасник, пенякуватий, собакуватий.

Придирищкий, -ца — причипендя, напасник, -ця.

Придніпровскій — наддніпрянський.

Придністровскій — наддніпрянський.

Придорожная иголка, раст. *Lycium barbarum* — дереза, повій.

Придорожникъ, раст. *Poligonum aiscuagae* — спориш.

Придорожный — придорожний.

Придуманный — змислений, вигаданий.

Придумывание — умишляння, примишляння; (измышление) — мусування.

Придумывать, думать — умишляти, умислити, примишляти, мислити, змисляти, -лити, намислювати, мислити, мудрувати, уму-друвати.

Придуроватый — прителекуватий, пришелепуватий, придуркуватий, кручений, безлепкий.

Придурь — дурина.

Придыхание — придох.

Придыхательный — придоховий.

Придыхать — придохувати.

Придѣвать, -дѣть — причіпляти, -чепити.

Придѣлка — приправа.

Придѣлывать, -лать — приштуковувати, приштукувати, приробляти, доробляти, -бити, примайстровувати, -рувати, приправляти, -правити, підкидати, -кинути.

Прижаривать, -рить — припекати, -пекти, припалати, -лити; присмажувати, жити.

Приживалка, — дармоїдка, похлібница.

Приживать, -жить — родити, породити.

Прижигание — припекання, випікання.

Прижигать, -жечь — припекати, -пекти, припалювати, -лити.

Прижигъ — опік.

Прижимать, -жать (придавить) — тиснути, пригиснути, утискати, утиснути; (обнимать) туляти, притуляти, горнути, пригортати, -рнути.

Прижиматься, прильнуть — пригортатися, пригорнутися, притулятися, -литися; (къ стѣнѣ) дотулятися, -литися.

Прижимъ — притиск.

Прижитый (ребенокъ) — жировий.

Прижиться — призвичаїтися, звикти.

Прижмуривать, -рить (глаза) — приплющувати, приплющити, примружувати, -жити.

Призадумываться, -маться — замислятися, -мислитися.

Призаныть — запозичити.

Призапасить — узапасити.

Призатихнуть — примишкати.

Призвание — поклик; (способность) здатність до, хист, здібність.

Приземистый — осадкуватий, карлуватий, приземкуватий, присадкуватий.

Призравать, -зрѣвать, -зрѣть — оцікуватися ким, піклуватися за кого.

Признавать, -знать — визнавати, -знати; (узнавать) угадувати, -дати, пізнавати, пізнати; приймати, прийняти за що; своїмъ, прийняти въ свое общество — присвоїти; (полезнымъ) визнати за корисну річ.

Признакъ — покіміть, признака, ознака.

Признание — визнаття, визнання.

Признательный, -о — вдячний, -о.

Призоръ — догляд.

Призракъ — чмара, чмана, ма-ра, привид.

Призрачный — химерний, фантастичний, вимріяний уявний.

Призві́ніє—опіка, піклуван-
ня, догляд, дбання.

Призывать, звать — прикли-
кати, закликати, -кликати.
накликати, накликати; про-
сити; (въ свидѣтели) свид-
читися.

Призывъ (на воен. службу)—
призва: приклик, заклик;
(всозваніе) відозва; (зовъ)
клик, поклик.

Призывный — призывной; за-
зывный.

Приказаніе, распоряженіе —
наказ, загад.

Приказный—канцелярійный.

Приказчикъ (большакъ, стар-
шій)—заказник; (въ мага-
зинѣ) крамарчук.

Приказъ—ныказ, росказ, за-
гад; (присут. мѣсто) кан-
целярія.

Приказываніе—загадування.

Приказывать, -зать — наказу-
вати, наказати, загадува-
ти, дати, велѣти, звелѣти,
росказувати, -зати; (изда-
вать указъ) декретувати,
задекретувати.

Прикалывать, -колоть — шпи-
лювати, зашпилювати, -лити,
припинати, -п'ясти, при-
стромлювати, -мити, при-
штрикувати, -кнути; (доби-
вать) доколювати, заколю-
вати, лоти.

Прикармливать, -кормить —
приваживати, -надати.

Прикасаться, -нуться — дойма-
тися, донятися, дійматися,
дійнятися, торкатися, до-
торкнутися, дотикатися,
діткнутися.

Прикатиться—накотиться.

Прикидка — прикид; прива-
жок.

Прикидчивый—потайный; чіп-
кий, пошестный.

Прикидывать, -дать, -нуть—при-
кидати, -кинути; підкидати,
-кинути, докладати, -класти;
приваживати, -жити; прими-
ряти, -міряти.

Прикидываться, прикинуться
—удавати, удати кого; (ду-
ракомъ) дурманитися, по-
дурманитися; (о болѣзни)
підкидатися, підкинутися,
причіплятися, -чепитися,
придтрукватися, -дтритися.

Прикипать, -пѣть —прикипати,
-пѣти.

Прикипъ—привара.

Прикладной—досвідний, прак-
тичний.

Прикладъ—придача; (ружейн.)
кроса.

Прикладываніе—туління, при-
кладання.

Прикладывать, -ложить—тули-
ти, притулити; докладати, -
класти; (печать) приклада-
ти, -ложити.

Прикладываться, приложить-
ся (къ кресту, священ. пред-
метамъ) — знаменуватися,
познаменуватися.

Приклеить (столярн. клеємъ)—
прикарючити.

Приклепывать, -пать—закліпу-
вати, -клепати.

Приклоненіе—прихил, нахил.

Приклонять, -нить — прихили-
ти, нахилати, -лити.

Приключаться, -читься — тра-
плятися, питися, ставати-
ся, статися, укидатися,
укинутися.

Приключеніе — приведенія,
пригода, трапунок, оказія,
придбишка.

Прикованность—прикуття.

Приковывать, -ковать — прико-
увати, -кувати, -кути.

Приколачивать, -лотить — при-
бивати, -бити.

Приколдовать — учарувати,
причаклувати.

Приколка — припинання, за-
шпилювання.

Прикомандированіе — приря-
динка.

Прикомандировывать, -ровать
—приряджувати, -дити.

Прикопить, приобрѣсти немно-
го—прикорпати, назбирати.

Прикормка—принада.

Прикорнуть—куликнути, при-
корхнути.

Прикосновеніе — дотикання,
торкання, доторк, дотик.

Прикосновенный, причастный
—привинный, причетный до.

Прикосъ—косина; зивоватість.

Прикочевать—накочувати.

Прикраса—оздоба.

Прикрашать, украшать — кра-
сити, оздоблювати.

Прикрашенный (съ виду) —
дичкований.

Прикривать, -кнутъ — гримати, -мнути.

Прикрой — прикросення; прикравок.

Прикручиниваться, -ниться — журитися, зажуритися.

Прикрывать, -крыть — укривати, накривати, -крити; (печь) притушкувати; (маскировать) личкувати, заличковувати, -кувати; (воен.) заслонювати, -нити, затуляти, -лити; захищати, -стити; крмити, покрити, ховати, сховати.

Прикрытие — накриття; (защита) — затула, захист.

Прикрѣпа — примодина.

Прикрѣпление — примощування.

Прикрѣплять, -пить — примощовувати, -цювати; припинати, -п'ясти.

Прикупать, -пить — докуповувати, -купляти, -пити.

Прикупка — прикупно; (въ картахъ) докуп.

Прикупной — докуплений, прикуплений.

Прикурнуть, вздремнуть — прикорхнути, куликнути.

Прикуска — прикуска.

Прикусывать, -сить — прикушувати, -сити.

Прилавокъ — лядъ.

Прилагательное имя — прикметник.

Прилаживать, -ладить — урихтовувати, -тувати, пририхтовувати, -тувати, припасовувати, -сувати, припускати, -стити, хвасувати, прихвасувати, приштуковувати, -кувати, приличковувати, приличкувати, модлювати, примодлювати, примощувати, -стити, приправляти, -правити.

Прилаживать, -ся, приладить, -ся — приладноувувати, -ся, приладноити, -ся, моститися, примощуватися, -моститися.

Приласкать — примилувати, приголубити; (привѣтливо обойтись) пожалувати.

Прилегать, -лечь — прилягати, лягти.

Прилежаніе — працюватість.

Прилежащий — прилегний.

Прилежный, -о — працюватий, -а.

Прилетать, -тѣть — прилітати, -летіти, -линути.

Прилетъ — приліт.

Приливать, -лить — підливати, доливати, -лляти, -лити, підсипати, досипати, -сипати; припливати, напливати, -плинути.

Приливъ — доплив, наплив; геогр. — приплив.

Прилизанный — зализаний.

Прилизывать, -лизать — прилизувати, лизати.

Прилипать, -пнуть — улипати, -пнути, підлипати, -липти, припадати, -пасти.

Прилипчивый (о болѣзни) — чіпкий, липкий, причіпний.

Приличествовать — личити, шталтити, приставати, прилячувати, прилячати.

Приличіе — звичайність, звичай, пристойність.

Прилично — чля, пристойно, гоже, до звичаю, як слід; (къ лицу) пр'ялечно.

Приличный — звичайний, пристойний, гожий.

Приловчиться — приміратися, приладнатися.

Приложение — (что приложено) додаток; (примѣненіе) пристосування.

Прильнуть — прилипти, пригорнутися, притулитися.

Приманивать, -нить — принаджувати, принадити, звабляти, звабити, заваблювати, -вабити, наваблювати, -вабити, надити, понадити.

Приманка — заваба, онада, принада, заманка, ваба, поваб; (для рыбъ, звѣрей) поживок.

Приманщикъ, -ца — принадник, -ця.

Примасливать, -слить — примащувати, -мастити.

Примачивать, -мочить — примочувати, змочувати, намочувати, -чити; (обрызгать) прицяпати.

Примащивать, -мостять — примощувати, -мостити.

Примачиваться, -моститься — умощуватися, уможитися.

Примежевывать, -жевать — прирзувати, -зати.

Примерзати, знуть — примерзати, зти, прикипати, піти.

Приметати, сметати (шить) — наживати, прижилувати, пофастригувати.

Примиреніє — змирення, замирення, поєднання, миріння.

Примиритель, -ница — примирець, -риця.

Примирительный — примирний, порозумінний, поєднаний.

Примирять, -рять — годити, поводити, єднати, поєднати.

Примиряться - ряться — годитися, погодитися, мирити, замирити.

Примиряющий — миротворний.

Примолкнуть — замовкти, замолкнути.

Примоль — намел.

Примораживать, -розить — заморожувати, -розити.

Приморский — надморський.

Примочка — примочування, наволога.

Примочная трава, раст. *Samolus Trachelium* — дзвоники; *S. glomerata* — сучень, капшущки.

Примчать, -ся — пригнати, ся.

Примыкать, -мкнуть — прилягати, межувати; прилучитися, -читися.

Примыкающий — прилеглий, поміжний; пристайний.

Примѣненіє — пристосування, застосування.

Примѣнительно къ чему — стосовно до чого, згідно з чим, з оглядом на.

Примѣнительный — стосовний до, згідний з.

Примѣнять, -нить, -ся (къ чему) — прикладати, прикласти, пристосовувати, -сувати, приламливати, ломити, -ся (до чого).

Примѣрно — прикладно, взірцево; приближно.

Примѣрный, — (образцовый) — прикладний, взірцевий; приближний.

Примѣръ — приклад, призив.

Примѣрять, -рять — примісяти, місяти, прикидати, кинути, модлувати, примодлувати; (обувь) прибувати, бути.

Примѣсь — примішка, домішка.

Примѣта — примітка, примітка, ціка, знак, ознака.

Примѣтливый — укмітливий, спостережливий, уважний, бачний.

Примѣтный — замітний, мітний, видний.

Примѣчаніє — увага.

Примѣтательный, о — знаменитий, о.

Примѣчать, -мѣтить — кметити, укмічати, укмітити, набачити, -бачити, назорити, -рити, запримітити, підозріти, постерігати, регти.

Примѣшивать, -шать — умішувати, -шати, примішувати, домішувати, -шати; уплутувати, -тати у що.

Принадлежать — належати до.

Принадлежащий — належний, належний, приналежний до.

Принадлежность — (свойство) належність, приналежність; (орудіє, прибор) примусія, причадал, пристрій, прилад, справилля; (качество) властивість, примітка.

Принаряжать, -дить, -ся — причепуряти, начепуряти, -рити, припоряжати, -дити, -ся.

Приневоливать, -лить — заневолювати, заневолити.

Принесеніє — приносина; -присяги зложення присяги.

Приникать, -кнутъ — притулятися, литися.

Приниматель, -ница — приемиць, -миця.

Принимать, -нять — приймати, прийняти, відбирати, відібрати, отримувати, -мати, одержувати, одержати.

Приниматься, -няться — братися, узятися до, захожуватися, дитися; (о раст.) зароджуватися, -дитися.

Приноравливать, -ровить — пристосовувати, -сувати, припасовувати, сувати.

Приноравливаться, -ровиться — приламливатися, приломитися, принатурюватися, -туритися.

Приноровка — пристосовина, припасовина.

Приноситель, -ница — приносиць, -ця.

Приносить, -нести — приносити,

Підносити, заносити, нести, поприносити; (къ берегу) прибавати, бити: (подавать) доношати, доношувати.
 Приносный — приносный.
 Принось — приносини.
 Приношеніе (благодарность) — пайда; (даръ) почестка; (пожертвование) принос, приносини.
 Принудительный — примусовий, поневоільний.
 Принуждать, -дять-приневолювати, приневолити, примушувати, примусити, усиловувати, усилювати, змушати, змушувати, змусити, зневолювати, зневолити, -волити, зневолювати, -волити, принукувати, спонукнути, неволити, поневоляти.
 Принужденіе — принука, примус, фрика, мус, силування, присилування, по пр-ю-з мусу, а примусу, з принуки.
 Принужденный, о — силуваный, вимушений, змушений, не-природный, о.
 Принятіе — приняття; мѣръ-вжиття заходів.
 Припадать, -пасть — упадати, упасти; притулятися, лѣ-тися.
 Припадокъ — напад.
 Припадочный — нападочовий.
 Припаздывать, -дать — припаз-нятися, -нитися.
 Припаивать, -паять — лютувати, прилютовати.
 Припайка — прилютовина.
 Припарка — оклад.
 Припасать, -сти — наставати, настарчати, чити, назапасити.
 Припасъ — запас; сы съѣстные-харчі.
 Припахивать — приорювати; (о запахѣ) тхнути, відго-нити.
 Припашка — приорка.
 Припекъ — (солнечный) при-грів; (въ хлѣбѣ) набуток.
 Приперчивать, -чить — заперцю-вати, заперчити.
 Припирать, -переть — причи-няти, -нити; притискати, -снути.
 Приписка — припис; упис.

Приписной — додатковий; за-писаний, уписаний.
 Приписывать, -сать — допису-вати, -сати; уписувати, -сати; покладати, -класти на карб-чий.
 Приплата — доплата; надплата.
 Приплестись — придибати, при-сунбелитися, причапати, приплентатися.
 Приплетать, -плести — приплі-тати, -плести; втручати, вгрукити до чого, ув'язу-вати, -в'язати у що.
 Приплодный — приростковий, приховковий.
 Приплодъ — приросток, при-плід, наплід, приховок, доховок.
 Приплюснутый — приплюсклий.
 Приплющивать, -плюснуть — приплюскавати, -скати.
 Приплясывать — підтанцюва-вати.
 Приподнимать, -днать — підно-сити, -нести; підводити, -вести; (отворачивать квер-ху) закоплювати, накопи-лити; (платье) піднімати, -няти; ся-підноситися, під-водитися.
 Приполокъ — поличка.
 Припоминаніе — нагадування, пригадування.
 Припоминать, -мнить — нагаду-вати, нагадати, набагнути, набагнутися, згадувати, -дати.
 Припоминаться, вспоминать-ся, -ниться — нагадунатися, нагадатися, пригадувати-ся, -датися.
 Припорошить — припорошити.
 Приправа — присмака; (жир-ная) омаста; (къ борщу) за-смажка.
 Приправлять, приправить — заправляти, заправити, за-смачити, посмачити.
 Приправляться, приправитъ-ся — заправлятися, заправи-тися.
 Припрашиваніе — припроха, припросини.
 Припрашивать, -просить — при-прошувати, -сити.
 Припрыгивать, -гнуть — підско-кувати, -скачити.
 Припрыжка — підскоки; въ

припрыжку — у підскоки, вискоком, скоком, підскоком.
 Прип'ягаць, -п'ячь — прибичувати, -чувати; (в'є пару) припаровувати, рувати.
 Прип'яжка — підп'яжка.
 Прип'яжною — прип'яжений, прибичований.
 Прип'ятувать, - тать — ховати, приховати.
 Припугивать, - гнуть — страхати, настрахати.
 Припускать, - стить — підпускати, - стити; (пускать шире) надавати, дати; (пуститися б'єгомъ) чкурнути, дремнути; (о дожді) пірити, періщити.
 Припутувать, - тать — приплутувати, - плугати.
 Припухать, - хнуть — підпухати, підпухнути, набрякати, - брякти.
 Припухлость — пухлення, пухлина, пухлятина.
 Припухлый — спухлий.
 Прип'яжувать, - жить — клейтушити, приклеитушити.
 Прип'євъ — приспів, приспівок.
 Прип'ялить — прип'ясти.
 Прирабатывать, - тать — приробляти, - бити.
 Приравнивать, - нять — прикладати, - класати, пристосовувати, - сувати; прирівнювати, - няти; рівнати, вирівнати.
 Прирастать, - расти — приростати, - рости.
 Приращать, - рас-ить — прирощувати, - стяти, побільшати, - шити.
 Приращение — приріст, прибутток.
 Природа — природа, натура; (живая) — животвір.
 Природный — природний: природжений; родовитий.
 Природоописательный — природописний.
 Прирожденный — дорідний, довідливий, рожденний.
 Приростокъ — приросток, нарісток.
 Прирость — приріст.
 Приросший — прирощений.
 Приручать, - ручить — своїти, усвоїти.

Прирученный — свійський, хований.
 Прир'єзка (земли) — надача.
 Прир'єзывать, - зать — прирізувати, - зати; (о земл'є) надачувати, чити.
 Прир'єзною — прирізаний; надачений.
 Прир'єчьє — поріччя.
 Прир'єчний — надрічний.
 Присасывать, - сосать — присмоктувати, - тати.
 Присваивать, - своить — прилащати, привластити, - світи, присвіти, собічити, засобічити.
 Присватываться — насватуватися.
 Присвоение — привлащення.
 Присвоитель, - ница — привлащик, - ця.
 Прискакать — прискакати, пригнатися.
 Прискокъ — прискік.
 Прискорбє — сум, смуток, журба.
 Прискорбный, - о — смутний, журний, - о.
 Прискучивать, - чить — набридати, - бриднути, осоружати, - ружити.
 Присланивать, - нить, - ся — притуляти, прихилити, - лити, - ся.
 Прислонение — притул, прихил.
 Прислуга — слуга; (собир.) — наймиття, слуги, челядь.
 Прислуживание — услуга, услугування, прислужування.
 Прислуживать — слугувати, услугувати.
 Прислуживаться, - житься — підслужуватися, - житися.
 Прислужливость — прислужність, услужність.
 Прислужникъ, - ца — слуга, услужник, - ця, похлібець, - бниця.
 Прислушивание — прислухання, прислух.
 Прислушиваться, - шаться — причуватися, причутися, прислухатися, - слухатися.
 Прислышаться — почутися.
 Присматривание — доглядання, догляд, наглядання, нагляд.
 Присматривать, - мотр'єть —

приглядати, доглядати, на-
глядати, глянути; назира-
ти, стерегти, пильнувати,
припильнувати.
Присматриваться, - рѣться —
призираться, призірѣтися,
додивлятися, - вѣтися.
Присмирѣлый — притихлый,
принишкый, утихомире-
ний.
Присмирѣть — утихомиритися,
зм'якшити, притихти, при-
нишкнути, поплхшатися.
Присмотрщикъ, - ца — нагля-
дач, -чка, доглядач, -чка.
Присмотръ — нагляд, нагля-
данья, згляд, дозір, при-
зір.
Присниться — приснитися.
Присовокупление — прилучен-
ня, додаток.
Присовокуплять, - пить — при-
лучати, долучати, залуча-
ти, -чити, додавати, -дати.
Присовѣтовать — прирадити,
прираяти.
Присоединение, — прилука, до-
лучення, прилучення; (въ
компанію) пристани.
Присоединительный — прилуч-
ный, долучный.
Присоединять, - нить — прилу-
чати, долучати, -чити, при-
єднувати, -єднати; додава-
ти, -дати.
Присосѣживаться, - дѣться —
сусѣдитися, присусѣдитися,
примощуватися, - стѣтися,
присербитися, присанабо-
житися, пригніздитися.
Приспособление — пристосуван-
ня, прилаштування; при-
лад, пристрій.
Приспособлять, - бить — присто-
совувати, -сувати, прилаш-
товувати, -нувати, прими-
тиковувати, -кувати.
Приспособляться, - биться —
принатурюватися, - ритися,
пристосовуватися, - сува-
тися.
Приспѣшникъ, - ца — підруч-
ний, -а; лакуза.
Приставанье — нав'язь.
Приставать, -ать (привязы-
ваться) — нав'язуватися, на-
посѣдатися, навратитися,
уїдатися, уїстися, сікатися,
присікаться, (о болѣзни)
прикидатися, - хнуватися,

підсахнутися, чіплятися,
учепитися; (присоединить-
ся) прилучатися, - читися;
(прилипать) чіплятися, при-
чепитися, приліплятися, -
ліпитися; (о судахъ) при-
пливати, -пливати, приши-
бати, -шибти.
Приставка — приставка,
Приставлять, -вить — дотуляти,
приуляти, -лити, підпера-
ти, -перти, приставляти, -
вити.
Приставной — приставлений;
пришиваний.
Присталый — прибудний;
змордований, знебулий.
Пристальность — пильність.
Пристальный — пильный,
спильна, пильно.
Пристанище — пристани, при-
становище, притулок, при-
чал.
Пристань — припая, пришиб.
Пристегивать, -гать — пришта-
пувати, приштапувати,
пристѣбати, -бнути.
Пристегивать, -гнуть — засті-
бати, -бнути; прибічову-
вати, -чувати.
Пристойность — пристойність.
Пристойный, -о — пристой-
ный, -о.
Пристраивать, -ить — прибудо-
вувати, прибудувати; опре-
дѣлять къ мѣсту — утокми-
ти, притокмити.
Пристроиться, помѣститься —
приматкобожитися, уток-
митися.
Пристрастие — натала.
Пристрастный, -о — наталь-
ный, -о.
Пристращать, -стить къ чему
— прилюбляти, бити до чого.
Пристращаться, пристрастѣ-
ться — прилюблятися, прилю-
битися, укидатися, укину-
тися у що, наважуватися
-важитися до.
Пристройка — прибудова; (ка-
мен.) — примурок.
Приструнивать, -нить — струн-
чити, приструнчити.
Пристрѣливать, -лить — застре-
лювати, стрелити.
Приступать, -ить (къ чему)
підступати, - пити; (прини-
маться за что л.) розпо-чи-

нати, - чати, заходитися,
- дитися, взятися до.

Приступокъ—ступійка.

Приступъ—(крѣпости) штурм;
(къ работѣ) початок; (до-
ступъ) підступ, доступ.

Пристыжать, - дѣть — засором-
лювати, засоромити, соро-
мати, усоромити, устидити.

Пристънокъ—примурок.

Пристяжка—прибичовина; по-
переч. палка для привязыв.
постромокъ—орчик, барок;
(лошадь) орчиковий кінь.

Пристяжной—орчиковий.

Присуждать, - судить — усуджу-
вати, усудити, присуджу-
вати, дѣти.

Присужденіе—присуд.

Присутственное (мѣсто) —
справниця; - ный день—служ-
бовый день.

Присутствіе — присутність;
(комната) рада, зала засѣ-
даній ради; по воинской
повѣности присутствіе —
некрутська управа; - духа,
сознанія—притомність.

Присутствовать—бути притом-
ним, присутнім.

Присутствующій — притомный,
присутній; сущ. - радник,
явник.

Присушивать, - шить — прису-
шувати, шити.

Присущій—властивий.

Присчитывать, - гать—прирахо-
вувати, хувати, прилічувати,
- чити.

Присылать, - слать — н дсила-
ти, - слати, понадсилати.

Присылка—присл, надіслан-
ня; пакунок.

Присыпать, - сыпать — посипа-
ти, - сипати, притрушувати,
- сити, припорошувати, -
шити.

Присыпка—присипка.

Присыхать, - сохнуть—присиха-
ти, - сохти.

Присѣвъ—присѣвок.

Присѣданіе—присѣданія.

Присѣдаты, сѣсть—присѣдати,
сѣсти.

Присѣсть—присѣд, засѣд.

Присѣчи—(огня) кресати вог-
ню; (языкъ кому) зав'язати
язык.

Присяга—присяга; ложная—кри-

воприсяга; - гу принести зло-
жмти присягу.

Присягать, гнуть — присягати;
заприсягати.

Присядка—присѣди, присѣдки.

Присяжный—присяглый; сущ.
присяжник.

Притаивать, - таять — затаюва-
ти, іти, ховати, заховати.

Притаившись—чайом.

Притаптывать, - топтать — при-
топтувати, топтати.

Притаскивать, щить — притя-
гати, - гти, припудити, при-
волікти.

Притащиться, приплестись —
прилемзати, присургани-
тись, присалабонитись,
припахтись, привіятись,
присунбелитись, причвала-
ти, прителіпатись.

Притворный, о—уданный, при-
кидливый, неправдивый, о.

Притворство—прикид, удання.

Притворствовать—удагати.

Притворщикъ, -ца—прикидник,
-ця, облудник, -ця.

Притеоръ—присінок.

Притворять, - рить — примика-
ти, примкнути, причиняти,
- нити

Притворяться, - риться—удава-
ти, удати.

Притирание—натирка.

Притирать, - тереть—натирати,
- терти.

Притискивание—притиск.

Притискивать, - тиснуть — при-
тискати, - тиснути.

Притихать, - хнуть — уцухати,
- хти, знишкнути.

Притокъ—вѣтка, доплив.

Притомить—змордувати, зму-
чити.

Притонъ—кішло, кубло, кро-
вель.

Приторговывать, - говать—тор-
гувати, сторгувати; крама-
рувати; уторговати; - ся—при-
цинятися, - нитися.

Приторносладкій — прикросо-
лодкий.

Приторный, о—нудный, при-
крий, о.

Притрава—принада.

Притузить—побити, попобити.

Притуманиться—затемрится,
охмариться.

Притупленный—чопатий.

Притупливать, - лять — тупяти,

чопити, почопати, потупи-
ти; затуплювати, лити; зрѣ-
ніе—видиляти, видивити
очі.

Притча—приповідь.

Притыкать, -кнути—припина-
ти, п'ясти; пристромяти, -
мити.

Притѣсненіе—пригніт, утиск,
пригноба, пристяжанія, дра-
га, налога.

Притѣснитель, ница—утискач,
-чка, душман, ка, пашил-
ник, ця, напасник, ця, при-
гнобник, -ця.

Притѣснительный—утисливый,
пригнобный.

Притѣснять, -нить—утисняти,
-нити, утискати, утиснути,
гнобити, пригнобити, при-
стязати, стяжати.

Притягательный—понадний,
притяжний, притягальний.

Притягиватель—притягач.

Притягивать, -тянуть—притя-
гати, -гти; (веревкой, жер-
дями) притужувати.

Притяжательный—присвой-
ний.

Притяженіе—притяг.

Притязаніе—домогання, вима-
гання, претенсія, допомо-
нання.

Притязательный—вимагаль-
ний, домагальний, допомо-
нальний.

Притязать—домогатися, допо-
минатися, доправлятися.

Прифрантиться—причепури-
тися, вистроїтися.

Прихваливать, -лить—підхва-
лювати, підхвалити.

Прихвастнуть—похвалитися,
повеличатися.

Прихватывать, -тить—запори-
вати, -порвати, привла-
сти, -стити; (призаныть) по-
зичати, -зичити; (морозомъ)
прибивати, бити.

Прихвостень—приший-хвіст.

Прихлебатель, ница—дармо-
їд, -ка.

Прихлебывать, -бнуть—сьорба-
ти, -бнути.

Прихлопывать, -пнуть—ляска-
ти, -снути; (дверима) грю-
кати, -кнути.

Приходить, -йти—приходчи-
ти, -йти, надходити, -йти; (въ
голову) спадати, спасти на

думку; (въ бѣдность) на ка-
нар переходити, -йти, зубо-
жити; (въ себя) очучатися,
очутитися, очунювати, очу-
няти, опростуватися, опро-
статися; (въ отчаяніе) впа-
дати, впасти в распач; (къ
к.-л. заключенію) доходити,
дійти до якогось ви-
снонку; (на память) наясер-
татися, -риутися на думку.

Приходный—прибутковий.

Приходовать—прибукнувати.

Приходорасходная книга—кни-
га прибутків та видатків.

Приходскій—парахвильный;
-священникъ—парох.

Приходъ—прихід; прибуток
(все, что поступило вновь);
парахвія.

Приходящій (въ упадокъ) за-
непадучий; (посѣтитель) од-
відач, одвідник.

Трихожанинъ, -ка—парахві-
янин, -нка.

Прихожая—передпокій, -пе-
редник.

Прихожий—приходько, за-
ходько.

Прихорашиваться—хорошити-
ся, чепуритися, строїтися.

Прихорошенный—чепуркува-
тий.

Прихотливый, о—примхливый,
примхуватый, перехочли-
вый, перебірливый, комиз-
ливый, вередливый, витре-
бенкуватый, о.

Прихотникъ, ца—перебендя,
переборецъ, перебірник, -ца,
комиза, -вередун, -ха, ви-
гадько.

Прихотничать—перебендюва-
ти, примхати, вередувати,
вигадувати, перебірати, ви-
требенкувати.

Прихоть—комиз, примхи, ви-
гадки, привереды, витре-
беньки.

Прихрамывать—шкательгати,
шкительгати, штильгати,
кульгати, штильготати,
шкутильгати, шкандибати,
штикуляти, штигуліти,
шкентати, шкандиляти, че-
пуляти, накульгувати.

Прицѣливаться, -цѣлиться—на-
лучитися, налучитися, при-
мрятися, мїритися.

Прицѣль—(мишень) мета;

(мушка надъ дуломъ оружія) здрінка.
 Прицільний—налучальний.
 Прицїняватися, нїтїся—прицїнятися, нїтїся, токмити, притокмити.
 Прицїнка—прицїнювання.
 Прицїпа (отростокъ у вьющихся растений) павороз, вус, вусик; чїпляння; зачїпка; гачок (крючекъ).
 Прицїпитися—учепитися.
 Прицїплять—чїпляти, учепити.
 Причаливать, лить—пришибати, шибти, припливати, -вати.
 Причалъ (пристанъ у берега)—пришиб, приплав; (снасть) кодола, личва.
 Причастіе—закїн, дара, сакрамент; грам.-дієприкметник.
 Причастникъ, -ца—причастник, -ця.
 Причастность—привинність, причетність.
 Причастный—привинний, причетний.
 Причащать, -стити—сакраментувати, усакраментувати.
 Причащение—сакраментування.
 Прическа—зачїси, фр зура.
 Причесывание—зачїсування.
 Причесывать, -сати, -ся—зачїсувати, зачїсати, зачїсуватися, зачїсатися.
 Причетникъ—дяк, церковник.
 Причина—привід, повід, рація, причинок; (къ ссорѣ)—зідьор.
 Причинение—завдання.
 Причинность—поводовість.
 Причинный—поводовий.
 Причинять, -нить—завдавати, дати, справляти, справити, поводити, споводувати; горе, неприємність—завгорювати, завгорити; безпокойство—завдавати, дати турбот, турбувати, потурбувати; -вредъ—шкодити, зашкодити, пошкодити, понехтувати.
 Причисление—залічення; прилучення, приписування.
 Причислѣть, -лить—залічувати, -чити; прилучати, -чити; приписувати, сати.
 Причитание—примовляння, голосіння,

Причитать, -честь—залічувати, -чити, прилучати, -чити; голосити.
 Причитаться—належати, припадати.
 Причитающийся—належний; —цяяся сума—належитість, належність.
 Причть—причет.
 Причуда—химорода, химородь, химера, химерія.
 Причудиться—примітїся, примережитися, привертїся, здатися.
 Причудливый, -о—химерний, чудний, -о.
 Причудникъ, -ца—химерник, -ця.
 Причудничать—химородити, химороди гнати, химерувати, химерити, химороди гну.и.
 Пришедшій (въ упадокъ)—занепалий.
 Пришелеть—пришенецъ, прихотько, зайда, заходько, заволока, забїга.
 Пришепетывать—шепелявити.
 Пришествіе—прихїд.
 Пришибать, -бить—забивати, -бити.
 Пришивать, -шить—пришивати, надшивати, надшити.
 Пришивок—пришивання; пришиток.
 Пришлепать—приляпати.
 Пришлецъ, ородяга—приплетач, заволока, забїга.
 Пришлый—нахожий, нахожалый, зайшлий, прибутний.
 Пришпоривать, -рить—стискати, -снути острогами.
 Прицелкивать, -кнутъ—ляскати, ляснути.
 Прицемить—прицекнути, прицапати, уцїкнути.
 Прищуривать, -рить—щулити, примружувати, -жити, прищуювати, -лити, приплющувати, -щити.
 Пріемка—принятини.
 Пріємлемость—принятність.
 Пріємлемый—принятний.
 Пріємникъ—уладовище.
 Пріємная—дожидальня.
 Пріємный—(экзаменъ) вступний (іспит); (кранъ) вбіральный (грант, відтулина); (день) приймальний (день).

Пріємний синь — син прибра-
ний, хованець; пая дочь-
хоганиця.

Пріємщикъ, ца — приймальник.

Пріємъ — прийма́ння; (гостей)
вітання; (ухватка, сноров-
ка) ярміє, спосіб, заходи;
(угощеніє) приїмиця.

Пріємышъ—приймак, прийма-
ка; (ж. р.)— приймачка.

Прієскивать, -скать — вишуку-
вати, - кати, напмтувати,
тати.

Прієскъ—копальня.

Прієбодрять,-рять — підбадьо-
рувати,-рйти.

Прієбрѣтанье — набування.

Прієбрѣтатель,-ница — дбач,
дбачка, набувальник,-ця.

Прієбрѣтать, -сть — набувати,
бути, наспоряти, рйти, за-
живати, зажити, придбати,
приблагати.

Прієбрѣтаться,-брѣсться — на-
буватися, набутися.

Прієбрѣтеніє — здобуток, би-
ток, добуток, набуття, прид-
бання, набуток, надбанок,
надбанья, нажиток.

Прієбрѣтенный — придбаний,
набутий, зажитий.

Прієбщать, -щить, -ся — кь чему-
причалювати,-лити, -ся! (св.
Даровъ) запричащати, за-
причастити, запричаща-
тися, запричаститися, за-
коняти,-нити,-ся.

Прієстанавлять,-вить — при-
пиняти, спиняти, - нити

Прієстановка — припин, при-
пинка.

Прієтворять,-рять — ухилати,
-лити, підхилати, лити.

Прієхочивать,-тить — спонуку-
вати, спонукати, заохочу-
вати,-хотити.

Прієударить — ушкварити,
смалянути; (за кѣмъ) при-
лицятися до кого.

Прієукрашивать, -сить — приєз-
доблювати,-бити.

Прієукрашенный — чепуркува-
тий.

Прієумножать,-жить — збільшу-
вати,-шити.

Пріємолкнуть — приємшкити,
а нишкити.

Прієунуть — зажуритися, засму-
титися.

Прієрочивать,-чить — приєсто-
совувати, приєпасовувати,
-сувати, приєточувати, - то-
чити.

Прієучать,-чить — приєзвичаюва-
ти, приєзвичаїти, приєзвича-
ти, виचितи, привчати, - вчи-
ти, приєнатурювати,-тури-
ти, довадіювати, - надити,
звичити, завичити, приєгов-
тати, наломити.

Прієучиться — узвичаїтися, зви-
читися, наломитися, приє-
говтатися.

Прієученіє — приєзвичаювання,
привчення.

Прієдаться,-ѣсться — переїда-
тися,-їстися.

Прієздъ—приїзд, заїзд.

Прієзжий—приїзний, приїзд-
жий, наїзжий.

Прієютить—притулити, прихи-
стити, дати притулок.

Прієютить,-ся — притаковити,
-ся, прихиститися, приту-
литися.

Прієють—захист, зогріток, при-
їмище, притулок, прихил.

Прієзненный—приязний.

Прієзнь—приязнь, приязність.

Прієтель,-ница—приятель,-ка.

Прієтельски — по приятель-
ському.

Прієтельскій—приятельський.

Прієтно — охвітно, приємно,
любо.

Прієтность — охвітність, приє-
ємність, любість.

Прієтный — приємний, охвіт-
ний, любий; (на видъ) ку-
кібний, кукібливий, око-
вірний.

Прієтствовать — сприяти, го-
дити.

Про—про, для; про, за, до.

Проба—спиток, пробация, по-
спит, спроба, спробунок;
зразок; (золота, сребра)
проба; (пищи) куштунок,
скуштунок.

Пробавляться,-виться — пере-
буватися,-бутися.

Пробаклушничать — пробайди-
кувати.

Пробалагурить—пробазікати.

Пробалтывать,-лтать — розпо-
лошати, - сити; пробазіку-
вати,-зікати.

Пробарабанить — протараба-
лити.

Пробивать.-бити — пробивати, -бити; (дорогу) торувати, уторувати; (о часах) бити, вибивати, вибити.

Пробиваться.-битися — вибиватися, -битися; продира́тися, -дертися.

Пробирать.-брать — перебірати, -брати; (кого) вимовляти, -вити (кому).

Пробираться.-браться — закра́даться, -крастися; продира́тися, -дертися.

Пробирный.—пробирчий.

Пробка — заткалка, затичка, корок; (дерев.) ціп.

Проблудить.—проблукати.

Пробный — пробный; зразко-вий, взірцевий.

Пробовать — спитувати, спитуватися; куштувати.

Прободать — проколоти, про-штрикнути.

Пробой — скобель, прогонич, куна.

Пробонка.—пролом.

Пробойник.—пробсець, шлям-бур; артил.—протичка.

Проболтаться.—вибескати, уп-лескатися, проязичитися.

Проболть.—прохорувати, пе-реслабувати, перехорувати, похирляти.

Пробормотать — змирити, миркнути, перехарамарка-ти, промирити.

Проборь (въ прическѣ) — про-діль, перчіс.

Пробочникъ — коркотяг, три-бушон.

Пробуждать, дить, збуджува-ти, збудити, пробуркува-ти, кати.

Пробуждаться, пробудиться — прочинатися, прочнутися, прочинати, прочнути, про-кидатися, -кинутися, збуд-жуватися, -дитися.

Пробуждение.—прочинок, про-кид, пробуд.

Пробывать.-быть.—перебувати, -бути.

Пробѣгать.-жать.—перебігати, -бігти; переглядати, -гля-нути.

Пробѣгать.—вибігати.

Пробѣг.—перебіг.

Пробѣдствовать — вибідувати.

Пробѣжка.—промашка.

Пробѣль.—перерва; люка, ров-грань, промежина.

Проваливай—геть.

Проваливать.-лить — провалю-вати, -лити.

Проваливаться.-литься — шур-хатися, шурхнутися, запа-дати, -ся, -пасти, -ся.

Провалина.—запалина.

Проваль — прірва, провалля.

Проведение.—провід, проводи-ни.

Провезение — перегіз, прово-зини.

Провидѣние.—провід.

Провидѣть.—завбачати.

Провизія — живність, уарчі.

Провинившийся — провинник.

Провиниться — проше́дитися, проше́титися, проше́птитися, завинити, про-ро-їтися, упасти у провину.

Провинціаль,-ка — провин-ціялист,-ка.

Провираться.-араться.—пробрі-хуватися, -брехатися.

Провиство.—перевісити.

Провіантъ.—конт, оком, жив-ність.

Провластвовать — перепану-вати.

Проводить, провести — прово-дити, переводити, -вести; підводити, підвести, оду-рити, ошукати; (праздно время) точити час, прочля-ти; (черезъ что) перепровад-жувати, вадити; (старость) старувати; (день) днювати, переднювати; (праздники) провадити, опровадити, свята; (бордюрь) підводи-ти, -вести.

Проводникъ — поведар, пово-датарь, поводатирь, пово-жатий; физ. — кондуктор; рѣчн.-лоцман.

Проводъ.—провід; дрiт.

Проводы.—провоження; гробки.

Провожатый.—см. Проводникъ.

Провожать.-водить — проводи-ти, -вести; виряжати, дити.

Провозвѣститель,-ница — про-вісник,-ця.

Провозвѣщать,-стить — прові-щати, -вістяти.

Провозвѣщение — провіщення.

Провозглашать,-сить оповѣ-стити — оголошати, сити,

оповішати, -стити, наголошувати, наголосити.
Провозглашеніе — оголошення, оповіщення.
Провозити, -везти — перевозити, -везти.
Провозитися — мерочитися, попоморочитися.
Провозъ — перевіз, перевозини; (плата), перевозове.
Проволка — дріт, дротина.
Проволочка — гаянка, загайка.
Проволочникъ — дрітаре.
Проволочный — дротяний.
Проворачаться — засмердігися, просмердітися.
Проворный, о — меткий, шаркий, чамняний, моторний, живкий, жєнавий, побігуций, халкий, шамкий, хуткий, прудкий, швидкий, о.
Проворнѣ — мершій.
Проворваться — прокрастися.
Проворонить — прогавити.
Проворство — моторність, шаркість, хуткість.
Проворчать — пробурчати.
Провыть — проскиглити.
Провѣдывать, дать о чемъ — довідуватися, -датися про що; (кого) відвідувати, -дати.
Провѣрка — перевірка.
Провѣрять, провѣрять — перевірювати, перевірити, звіряти, звірити.
Провѣсь — недовага.
Прогоалина — (поляна) — пролісок, прочерть, лисина, гаява; (во льду) теплина.
Проглотить — проковтнути, проглынути, зглємати.
Проглядывать, -глянуть — визирати, визирнути, виглядати, виглянути.
Проглядѣть — недогледіти, прогавити.
Прогнѣвить — розгнѣвити.
Проговорить — згомоніти, зговорити, мовити, промовити.
Проговариваться, риться — промовлятися, промовитися, пробовкнутися.
Проголодавшийся — зголоджений, зголоднілий.
Проголодать — голоднувати.
Проголодаться — зголодніти.
Прогонный — (о деньгахъ) подорожній.
Прогонять, прогнать — наганя-

ти, нагнати, проганяти, -гнати.
Прогорѣть — пропалитися, згоріти; збанкрутувати.
Прогорьклый — згірклий, ілкин.
Прогорькнуть — згіркнути, перєгіркнути, з'юлкнути.
Прогорѣлый — пропалений.
Прогостить (изв. время) — перєгостювати, погостювати.
Программа — програм.
Прогрѣтъ — протурготіти, прогримотіти, прогрємити.
Прогрєсивный — поступавий.
Прогрєссировать — поступати.
Прогрєссъ — поступ.
Прогрохотать — прогуркотіти, протурготіти.
Прогрустить — перєсумувати.
Прогуливаться — шпацирувати, проходитися, -ходитися.
Прогулка — прогулянка, прогулянка, спєцєра, погуляння, проходка, шпєцєр.
Прогуль — прогулики.
Продаваемый — продаваний.
Продавать, -дать, -ся — запродувати, запродати, запродатися.
Продавецъ — продавець.
Продавливать, -давить — продушувати, -шити.
Продавщица — продавця, продагуха; крамарка.
Продажность — продаєність.
Продажный — продавальний (о цѣнѣ); продаєний (подкупной).
Продвигать, -двинуть — просовувати, -сунути.
Продержать — протримати.
Продерзостный — нахабний, зухвалый.
Продернуть — прошморгнути.
Продєшевить — перєдєшевити.
Продирать, -драть — продирати, дерти; (глаза) протирати, терти.
Продлигъ — продовжити, протягти.
Продовольственный — контувальний, контовий, харчовий.
Продовольствие — конт, окорм, живність, хураж.
Продовольствованіе — контування, харчування.
Продовольствовать — контувати, контєнтувати, живити, харчувати.

Продолговатый — довговастий, довговатий, довгастий, подовжний, подовгастий.
 Продолжатель, -ница — продовжник, -ця.
 Продолжать, -жить — продовжувати, жити, протягати, -гти.
 Продолжаться — тривати, точитися, довжитися.
 Продолжение — продовження, протяг.
 Продолжительный — тривалий, протяжний; тривч. — затяжний.
 Продольный — подовжний, подовжний, уподовжний, о.
 Продрёмать — продрімати, прокувати.
 Продрогнуть — перемерзти.
 Продувание — продув.
 Продувать, -дуть — продмукати, -хнути.
 Продувной — хитрий.
 Продукт — виріб, робливо; -ты молочные — набіл.
 Продумать — розміркувати.
 Продушина — продух; (въ льду) дух.
 Продыравить — продіркувати.
 Продвигание — усилення.
 Продвигать, -двигать — засилати, усиляти, лити, просовувати, сунути; (веревку) ушморгнути.
 Продвигаться, продвигаться, просунуться — просаджуватися, просадитися.
 Продвигивать — передівувати.
 Продёлка — каверза, штука.
 Продёльвать, -лать — виробляти, витворяти, робити, проробити.
 Проектировать — проектувати.
 Проект — проект.
 Проем — прозір.
 Прожарить — випекти; пересмажити.
 Прождать — перечекати.
 Проектировать — проектист.
 Проживать, -жить — переживати, пережити, перемешкувати, -кати, перебувати, -бути, (жизнь) перевікувати, зжити.
 Прожигать, -жечь — пропалювати, лити; (жизнь) прогулювати (життя).
 Прожитие — прожиток, пожиття.

Прожого — пропаллина.
 Прожора — жеретій, жеретія, проіста, ненажера, бревкало, бревко, бревтій.
 Прожорливость — зажирливість, обжерливість, жиривитість, проістність, проістливість, ненажерливість.
 Прожорливый, о — зажирливий, обжерливий, жиривитий, проісний, проістливий, ненажерливий, о.
 Прожужжать — дзигнути; дзигнути; пробенити, прогустити.
 Прозаический — прозовий; прозаичний.
 Прозанник, раст. Achyrophorus maculatus — хвостач, туговка.
 Прозвание — призвище, порекло.
 Прозвенеть — прозвеніти.
 Прозвище — призвище; (насмѣшл.) — прозівка.
 Прозвонить — передзвонити.
 Прозимовать — перезимувати.
 Прозорливость — провидливість.
 Прозорливый, о — провидливий, о.
 Прозрачность — прозорність, прозір, прозорність, прозорчистість, прозорість, кризкість.
 Прозрачный, о — прозорий, прозорний, кризкий, прозорний, прозорчистий, о.
 Прозывать — проморгати, прогавити.
 Прозябимость — рослинистість.
 Прозябать — рости, виростати; изнывать — нидіти, скніти, чевріти, животіти.
 Прозябнуть — перемерзти.
 Проиграться — програти, обгудитися.
 Проигрышный — програний.
 Проигрывать — програти.
 Пройдох — пройдишвіт.
 Произведение — виріб, здобуток, твір, утвір, праця; ариф. — здобуток; -ния искусства — твори мистецтва, артизму.
 Производитель, -ница — виробник, -ця.
 Производительность — виробність, продукційність.
 Производительный — виробний, продукційний.
 Производить — вести — виробляти, -бити, робити, зробити,

творити, створити; плодити, сплодити, виплодити, сімнитися; виводити, вестн; слідствіє чинити слідство.
 Производный, грам.—пхідний.
 Производство — виробництво, робливо; грам.—походження.
 Произволеніє — призвіл.
 Произволь — самоволя, самовлада.
 Произвольный, о.—довільний; самовільний, о.
 Произнесеніє — виголос.
 Произносить, нести — вимовляти, вѣсти, виголошати, лосити.
 Произношеніє — промовка, вимовка, вимова.
 Произростать, расти — виростати, вирости.
 Пройма — (подъ мостомъ) перехід; (въ платѣ) розпір, розпірка.
 Происки — підступи.
 Проистекать, течь — впливати, вплинути; виникати, виникти, повставати, тати.
 Проистеченіє — вплив, початок.
 Происходит, произойти — відбуватися, бутися, діятися, подіятися, здіятися, учинятися, учинитися, чинитися, счинитися, творитися, створюватися, (возникать) виникати, кти, повставати, стати, виходити, вийти.
 Происхождение — (начало) початок; (родъ) походження, рід.
 Происшествіє — пригода, проява, оказія.
 Прокаженный — лепрявий.
 Проказа, мед.—лепра.
 Проказа, продѣлка — каверза, витворка.
 Проказывать — чмутувати, каверзувати, брѣти, пустувати, шкодити.
 Проказникъ, ца — каверзник, ца, шукарь, ка, школьник, ца, шкідник, ца, чмут, чмутник, ца, чмутовик, ха, збитошник, ца.
 Прокалывать, просадить — просаджувати, просадити, проколювати, лоти, протикати, ткнути.
 Прокалякать — пробазікати.
 Прокапчивать, ся, прокоптнть,

ся — продимляти, ся, продимити, ся.
 Прокармливать, кормить — годувати, тати, годувати, прогодувати, харчувати, прохарчувати.
 Прокатка (жельза) — штабування.
 Прокать — поміст; (отдача вещи на подержаніе) зажиток; (плата за это) зажиткове.
 Прокипать, пѣть — перекипати, кипіти.
 Прокипятить — прокипювати.
 Прокисать, киснуть — перекисати, кисти.
 Прокисшій — пережислий.
 Прокладка — заставка.
 Прокладывать, класть — перекладати, класти, заставкувати.
 Прокладывать, ложить — (дорогу) торувати, уторувати.
 Проклинать — клясти, проклинати.
 Проклятіє — клятьба, проклін, кльон.
 Проклятый — яропужий, яропудів, клятий, проклятуший, проклятий; трижды — триклятий.
 Прокормленіє — воспитання, годівля, харчування.
 Прокрадываться, красться — закрадаться, закрастися, перекрадаться, крастися.
 Прокутить — прогуляти, промантачити, проциндрити.
 Прокъ — пуття; зиск, пожиток.
 Пропагать — (дорогу) торувати.
 Пролаза — проноза.
 Пролазить — пролазити; пролизати, улизати.
 Пролегать — лежати.
 Прележивать, пролежать — перележувати, перележати; відлежувати, жати.
 Пролепетать — пробелькотати.
 Пролетаріатъ — сірома, пролетаріат.
 Пролетарій — пролетар.
 Пролетать, тѣть — пролітати, летіти, пролинут; промнати, нути (о времени).
 Пролетка — кабіюлет.
 Пролетъ — проліт; (въ мосту, стѣнѣ) просвіт.
 Пролить, лить — переливати,

-лляти; розливати, -ляти.
видивати, -ляти; (свѣтъ) ви-
сичувати.

Пропивной — ливний, напір-
ний, заливний, забивний.

Проблив — протока.

Пролитіе — пролив, розлив.

Прологъ (вступленіе) — прольог.

Проложеніе — провід, торування.

Проломъ — проломаина.

Пролѣзати, -лѣзти — пролазити,
перелазити, -лѣзти.

Пролѣсъе — переліс.

Промасливать, -лить — прома-
щувати, -мастити.

Проматывать, -мотать — рос-
тринькувати, ростринька-
ти, циндрити, проциндрю-
вати, -рити, шатирити, про-
шатирити, мантачити, про-
мантачити, марнотравити,
змарнотравити, марнувати,
змарнувати.

Промаяхнуться — схибити, ухи-
бити, омахнутися, поми-
лится.

Промаяхъ — омах, хиба; по-
милка.

Промедленіе — прогайка, гаян-
ка, загайка, забара.

Промедлить — забаритися, за-
гаяться; (нѣсколько) под-
лятися.

Промежду — проміж.

Промежность, алат. *peri-*
naeum — межник.

Промежутокъ — промежок, по-
середок, перемежок, перер-
ва; (промежут. разстояніе)
промежка; (времени) про-
тяг часу; (между зубья-
ми) гава.

Промежуточный — проміжний,
посередковий.

Промелькнуть — змигнути,
промайнати.

Проморзлый — (о погодѣ) сльо-
гаый; (о свѣст. прип.)
стухлий, притхлий, ілкий.

Промоина — водорій, рипа;
(продушина во льду) опарь,
выполоч.

Промокать, -нуть — перемочу-
ватися, перемочитися.

Промокший — змоклий.

Промолвить — перемовити,
промолвити, вимовити, змо-
вити.

Промолчать — перемовчати.

Промчаться — пробігти, про-
линути.

Промывальня, горн. — полощ-
ниа.

Промываніе — полоскання.

Промывательное — леватива.

Промывать, -мыть — перемива-
ти, -мити, полоскати, пера-
полоскати.

Промыселъ — промисел.

Промысль (божій) — промисел.

Промышленникъ — промисло-
вецъ.

Промышленность — промисло-
вость.

Промышленный — промисло-
вий.

Промышлять — промислувати.

Промѣщикъ — міняйло.

Промѣнный — виміний.

Промѣнь — заміна; замінне,
надплата.

Промѣнять — замінати, про-
шухлювати.

Промѣривать, -рять — виміря-
ти, виміряти.

Промѣръ — вимір.

Промѣшкать — загаятися, за-
баритися.

Промямлить — промимрити.

Пронзать, -зять — проколюва-
ти, -лоти, пронизати.

Пронзительный — пронизли-
вый, -о; о вѣтрѣ — шпуй-
ний, дошкульний.

Проникать, -кнутъ — прохо-
дити, -йти наскрізь, уструю-
ватися, -ітиса, промикува-
тися, -кнутися; (догадаться)
збагнути, зрозуміти.

Проникаться — перейматися, перейнятися.

Проникновеніе — уструіння.

Проникновенный, о — зрушли-
вый, о.

Пронимать, -нять, — проколю-
вати, -лоти; дошкуляти, -ку-
лити, зашкулити.

Пронимающий — шулький, до-
шкульний.

Проницаемость — пропускаль-
ність.

Проницаемый — пропускаль-
ний.

Проницательность — проник-
ливість.

Проницательный — проникли-
вый.

Проносить, -нести — перено-
сити, -нести.

- Проныра — нишковка, проноза.
- Пронырливый, о — пронозливый, о.
- Пронюхать — нанюхати, пронишпорити.
- Прообраз — знамено.
- Пропаший — пропащий, пропавший, запропавший.
- Пропаганда — пропаганда.
- Пропагандировать — пропагандувати.
- Пропагандист — пропагатор.
- Пропадать, пасть — зникати, зникти, гинути, згинути, вигинути, задіватися, — дітися.
- Пропажа — згуба, страта, втрата.
- Пропасть — провалля; ущелье — кугава, розколина, міжгір'я.
- Пропахивать, — пахнуть — напахатися, напахтисся.
- Прописка — впис; (паспорта) посвідчення.
- Прописной (о буквѣ) — титульний.
- Прописывать, сать — (лѣкарство) записувати, сати.
- Пропись — письмовзір.
- Пропитаніе — пропиток, стравання, пожиток, поживність, поживок; (добыча) жир.
- Пропитывать, тать — годувати, вигодувати, стравувати; (жидкостью) напувати, напоїти; (запахомъ) пропахувати, пахати.
- Пропитаться — прогодуватися; (запахомъ) — пропахатися, напахатися; (влагою) навохти.
- Прописать — пропискотіти.
- Проплакать — переплакати.
- Проповѣдникъ — казодій.
- Проповѣдникескій — казодійський.
- Проповѣдничество — казодійство.
- Проповѣдь — казань.
- Пропойца — пропійка.
- Пропорціональный, о — пропорційний, о.
- Пропорція — пропійр.
- Пропотѣть — спітніти, перепоїти.
- Пропраздновать — пересвяткувати.
- Пропускать, — тить — перепускати, перепустити; минати, минути. (читая) переступати, пити; (время) провакувати час.
- Пропускной — пропускний, ная бумага — біоуляр, вимочка.
- Пропускъ — перепускання. (письм. видъ) посвідчення; (въ книгѣ, письмѣ) огріх, огрішина.
- Пропьянствовать — проп'ячтити.
- Пропѣть — переспівати, проспівати, відспівати.
- Прорастать, прорости — кільчитися, накільчуватися, накільчитися.
- Прорезиненный — прогумований.
- Прорезинить, тех. — прогумувати.
- Прорицаніе — пророкування, віщування.
- Прорицатель, — ница — віщун, віщівниця.
- Прорицательный — віщувальний.
- Пророкъ — пророк, пророка, прорік.
- Проронить — упустити; — слово — промовити, пробовкнути.
- Пророческій — пророчий.
- Пророчество — прорецтво.
- Пророчествовать — пророкувати.
- Пророчица — пророчиця, пророкня.
- Прорубать — прорубати; (прорубь) — полонити.
- Прорубка, прочистка (лѣса) — протереб.
- Прорубь — ополонка, полонка, прорубня, продохвина, продоховина; — небольшая — кадюбина.
- Прорука — омах, помилка.
- Прорывать, — рвать — (о подѣ) поривати, рвати; (неприят. ряды) пробивати, бити.
- Прорывъ — (неприят. рядовъ) пробій; (нарыва) прорив; перекип.
- Прорытіе — прокоп.
- Прорѣзъ — проріз.
- Прорѣзь — (живорыб. салокъ) сажавка; (землечерп.) прокоп.
- Прорѣха (распорка) — розпорка.
- Просакъ — клопѣт, морока.
- Просачиваться, — сочиться —

струїтней, проструїтися, прослизувати.
 Просватывать, тать — баруча-ти, чини.
 Просверлить, пробуравить — пробуртити, прокрутити.
 Просвирки, раст. *Malva rotundifolia* — ялалчик, проскурки.
 Просвирий — проскурниция.
 Просвѣжить — відсвіжити.
 Просвѣтитель, ница — пресвѣт-ник, -ця.
 Просвѣтительный — просвѣт-ний.
 Просвѣтление — просвѣтлѣсть.
 Просвѣтлѣть — прояснитися.
 Просвѣтъ — просвѣт; (дыра между бревнами и т. п.) прозир.
 Просвѣчивать (сквозь что-ниб.) — проблищати, свѣтитися.
 Просвѣщать, свѣтити — просвѣ-чувати, свѣтити.
 Просвѣщение — просвѣта.
 Просвѣщенный — просвѣченный.
 Проселочная дорога — пути-вець, путимець.
 Просиживать, просидѣть — засиджувати, засидѣти, пере-сиджувати, сидѣти.
 Проситель, ница — прохаль-ник, -ця, суплікатор, -ка.
 Просительный — прохальный.
 Просительский — прохальниць-кий, суплікаторський.
 Просить — просити, {прохати, суплікувати.
 Просіять — заяснити, засяяти.
 Прослабить — промкнути.
 Прославленный — заславлений, широкославный.
 Прославлять, вить — уславля-ти, уславѣти, хвалити, ве-личити.
 Прославляться, виться — услав-лятися, уславитися.
 Прослезиться — засльозити, репликатися.
 Прослушать — переслухати, ви-слухати.
 Прослыть — уславитися.
 Прослышать — перечути, начу-ти, прочути, Perezнати.
 Прослѣдить — устроичити, по-стерегти, дослѣдити, вислѣ-дити.
 Прослѣдовать — прейти.
 Просматривать, рѣть — пере-глядати, переглѣдити, пере-глядѣти, переглянути, роз-

днелитися, • витися на щѣ,
 в чому; недогледѣти, про-гавити, прогледѣтися.
 Простотра — перегляд.
 Проснуться — прокинутися.
 Просо, раст. *Panicum mella-сеum* — просо, текач, малай.
 Просолиться — усолѣти.
 Просолѣть — усолитися.
 Просонни — просоння.
 Просорушка — шеретовка.
 Prospорить — посперечатися, позмагатися.
 Просрочить — не додержати терміну.
 Просрочка — недодержання терміну.
 Простаивать, ять — перестоя-вати, перестояти, вистоя-вати, -яти.
 Простакъ — плохута.
 Простирать, стереть — простя-гати, -гти; -ся — сягати, до-сягати, -гти, доходити, -дѣти.
 Простительность — вибачність, пробачність.
 Простительный, -о — вибачный, пробачный, -о.
 Проститутка — роструха, ро-стрибуха, фльондра, хльор-ка.
 Простоватый, -о — недоумкува-тый, -о.
 Простодушие — простодушність.
 Простодушный, -о — просто-душный, -о.
 Простой — простий, звычай-ный.
 Простой базиликъ, раст. *Osi-tum basilicum* — пахучі васьилки.
 Простой — перестоина.
 Простокваша — самокш, са-мокисе, самокись, кисле молоко.
 Простолудинъ — чупрун.
 Простонародный — простаць-кий; — быть — простацтво.
 Простонародье — простаюд.
 Простонать — застогнати.
 Простерный, широкій — розле-гий, просторій; (объ обу-ви) зазувистий.
 Просторъ — обшир; воля.
 Просторѣчь — людова мова.
 Простосердечный, о — широ-сердий, -о.
 Простота — простість; ширість; недоумкуватість.
 Простофиля — бевзь, гана, коп,

Пространно—широко; просто-ро, розлого, обширо.
Пространность—широкість, обширність, розлеглість.
Пространний—широкий, обширный, просторный, розлогий.
Пространство—просторинь; обшир, розлог.
Прострачивать, -чить — перестрочувати, перестрочити.
Простреливать—перестрелювати, перестрелити.
Прострель, раст. Aconitum — царь-зілля, черне-зілля, борець, зозулині черевички.
Простуда—застуда, остуда, захолода.
Простудный—застудный, остудный.
Простуживать, -дить, -ся — застуджувати, -ся, ознобити-ся.
Проступок—провина.
Простывать, простыть — процахати, процахнути, зацахти, холонуть, прохолонуть, прохолодати.
Простывший—охладевший, прохолодний, прохаллий.
Простыня—простирало, простирально.
Простынок—міжвіконня.
Простыночный—міжвіконный.
Просушивать, -шить — пересушувати, пересушити.
Просушка—просушина.
Просфора—прескура.
Просфорный—проскурный.
Просчитать, -ся — зарахувати, -ся.
Просыпать, проспать — засипляти, засипати, заспати, переспати.
Просыпать, сыпать — розсипати, сыпати.
Просыпаться, -нуться — прочинаться, прочнутися, прочинати, прочнути, просина-тись, -снутися, збуджувати-ся, -днитися.
Просыхать, просохнуть — протряхати, протряхнути, дрягнати, надрягнути, просихати, -сохти.
Просьба—супліка, прохання.
Просьбать, -сбать — переточувати, -точити.
Просьд—сивина, сивизна.
Просьбыванье—перепусканья.

Просьбывать, -ять — перепуска-ти, перепустити (через що), наточувати, -чити.
Проська—просіка, прогоня, прочистка, правилка.
Прося, просьбой—попросом.
Просякать, -кнуть — пересяка-ти, -сякти.
Протавать, протаять — протавати, протанути.
Проталина—тал, таловина, лисина, протавка.
Проталкивать, -кнуть — попи-хати, -хнути; -ся—протопи-тись.
Проталкиваясь—протопопом.
Протанцовать—перетанцю-вати.
Протекать, (просачиваться)—прослизувати; (о времени) упливати, пливати, проми-нати, -нути.
Противень—(кулинар.) лист; протилежник.
Противительный—противный.
Противиться—опираться, опи-наться, змагаться, пруча-тись, харапудиться.
Противление—опір.
Противник, -ца — супротив-ник, супорник, -ця.
Противный, о — супротивный, противостайный; (опосты-лявший), оприкривий, огидный, обридний, брид-кий, гадкий, о.
Противодвиственный, — по-речливий, протидієвий.
Противодвиствие—перека, пе-решкода, завада.
Противодвиствовать, — перс-чити, протидіяти.
Противозаконный, о — неправ-ный, о.
Противолежачий—супроти-лежный, протилежный.
Противохлаждать—протиста-вити.
Противоположение—проти-стайный; антитеза.
Противоположность—против-ность, супротивность, про-тилежность.
Противоположный—против-ный, супротивный, проти-лежный.
Противоставлять—проти-ставить.
Противоречивость—супереч-ность.

Противорѣчивый, о—супереч-
ний, о.

Противорѣчить—перечити, су-
перечити, заперечувати;
(шутл.) диркатися.

Противорѣчие—перска.

Противостояніе—протистав-
лення; астр.—протилеж-
ность.

Противостоять—стояти опір.

Противоядіе—противотрута.

Противуестественный—над-
природный.

Противъ—навпроти, напро-
ти, супроти.

Протирать, -тереть—протира-
ти, -терти; продирати, -
дерти.

Протираться—протиратися;
протоплюватися, -нитися.

Протискиваться, -нуться—до-
тискуватися, дотопити-
тися.

Протодіаконъ—протодиякон.

Протоіерей—протоіерей.

Протоколировать—протоколю-
вати.

Протоколь—протокол

Протокъ—перетік.

Проторжка—страта, утрата.

Протори—втрата, вилатки.

Проторить—уторувати.

Протосковать—пересумувати.

Прототипъ—першовзір.

Проточный, -но—текуцій.

Протратить (полусту)—пере-
гайнувати.

Протрезвлять, -вить—витвере-
жувати, зити.

Протрезвляться—тверзѣшати.

Протрубить—просурмити; роз-
голосити.

Протурить—прогнати.

Протягивать, -тянуть—протя-
гати, -гти, випростувати,
випростати; проволікати,
-лікти; продовжувати, -жи-
ти.

Протяжение—протяг, протя-
жнина.

Протяжно—спроволюка, пова-
гом, проволюком, протя-
гом, витягом.

Протяжность—проволочність.

Протяжный—проволочный.

Протяженность, физ.—довгот-
ність.

Профанъ—нетямуха, нетяма.

Профессиональный—фаховий,
професійний.

Профессия—фах, професія.

Профессоръ—префесор.

Профиль—профіль.

Профильный—профільовий.

Профильтровать—перепу-
скати, перепустити (через
що.)

Прохаживаться, -йтись—про-
ходитися, -итися.

Прохвость—підчихвіст.

Прохлада—холодок, прохолода,
охолода.

Прохладительное—прохолод-
ник.

Прохладительный—охолодни-
вый, прохолодный.

Прохладный, о—холодкуватий,
прихолодный, холодный, о.

Прохлаждать, -дить—охолод-
жувати, охолодити, прихоло-
дживать, -дити.

Прохлаждение—охолода, про-
холода.

Проходимецъ—пройдисвіт, по-
хожай.

Проходить, -йти—переходити.

Проходной—перехідний; (сви-
дѣтельство) подорожний
лист.

Проходъ—поміж, перехід;
(узкій) сутки, сутісок, про-
гулок; (сквозь толпу) про-
товп; (задний) калюх, ду-
пельце; (воздуха) продув.

Прохождение—перехід; (обучен-
мастерству)—термінування;
(науки) вивчання.

Прохожий—перехожий, мимо-
хідень, прохожалый.

Процвѣтаніе—квітання.

Процвѣтать, -цасть—квіту-
вати, уцвісти.

Процентный—коматний, по-
жедовий, відсотний, про-
центовой.

Проценты—камата, пожед,
лихва, відсоток, процент.

Процессия—похід, процесія.

Процессъ—процес, справа,
позов, суд; процес, проце-
дура.

Процѣживание—цідіння.

Процѣживать, -дить—цідити,
переціджувати, перецідити.

Прочеркивать, -кнутъ—пере-
креслювати, -лити.

Прочистка—промищення.

Прочитывать, -чать—перечи-
тувати, перечитати; (едва)
слебезувати, розслебезу-

вати; (невнятно) нахамар-
кати, нахарамаркати.

Прочихаться—вичхатися.

Прочищать, прочистить—про-
терѣблювати, протеребати,
перечищати, чистити.

Прочій—инший; между про-
чимъ—між иншим.

Прочность—крѣпота, держава,
мѣцність.

Прочный—крѣпотный, мѣцный,
тривалий.

Прочтѣніе—прочит, відчит.

Прочь—геть, гетьте; сторо-
нись—на бѣк; поди прочь—
їди геть; и я не прочь—і я
не від того.

Проща—лиштва.

Прошедшій—давній, колишній,
минулий; шес-минулість.

Прошелестѣть—шелеснути,
прошамотѣти.

Прощеніе—супліка, прохання.

Проществіе (времени)—уплив
(часу).

Прощибать, бить—пробивати,
бити; дошкуляти, шку-
лити.

Прошибка—помилка.

Прошивки—мережка.

Прошипѣть—зашипѣти; заси-
чати.

Прошлогодній—торѣшній.

Прошлое—минушина.

Прошлый—минулий; (въ пр.
году)—торѣк.

Прошляться—проваласатися,
прошвендѣти.

Прошмыгнуть—прослизнути.

Прощтрафиться—перехиблю-
вати, перехибити.

Прощальный—прощальний.

Прощаніе—прощання.

Прощать, стить—дарувати,
подарувати, вибачати, ви-
бачити, пробачати, -чити,
перечбачати, бачити, зви-
дити; (другъ другу) подарува-
тися.

Прощаться, проститься (съ
кѣмъ)—прощати, попро-
шати (кого), прощатися,
попрошатися.

Прощающій—вибачный.

Проще—простише; - всего-най-
простише.

Прощелыга—проноза, суцѣга.

Прощеніе—проща, дарування,
відпуст.

Прощупать—промацати.

Проѣдать, ѣсть—проидати,
їсти; прогизати, гизати.

Проѣздить—проїздити.

Проѣздомъ—переїздом, мимо-
їздом.

Проѣздъ—переїзд.

Проѣзжать, ѣхать—переїздити,
переїхати.

Проѣзжій—подорожный; (о до-
рогѣ) переїздный.

Прозкзаменоватъ—поіснити
вати, виспитати.

Проявленіе об'яв, вияв, прояв.

Проявлять, вить—виявляти,
виявити.

Проявляться, виться—виявля-
тися, виявитися, очутитися.

Проясниться (о погодѣ)—розо-
днюватися, розгодинитися.

Прудити—гатити, тамувати;
бурити (мочиться въ по-
стель).

Прудовой—ставовой, ставный.

Прудъ—став; (искусств.) ко-
панка, сажавка.

Пружина—спруга.

Пружинистый—спругуватий.

Пружиниться—спругувати.

Пружинный—спруговный.

Прусакъ, наѣкъ.—сас, шваб.

Прутокъ (вязальн.)—дротик.

Путь—хлудина, хлюдина,
лутина, хабина, хвойдина,
дубецъ, лѣска, лозина; же-
лѣз-дрѣт.

Путья мелкія—хмиз.

Прыганіе—стрибанія, скакан-
ня, стриби, скоки, гопи.

Прыгать, - гнуть—стрибати,
бнути, плигати, гнути, го-
пати, гоцати, підскакувати.

Прыгунъ—стрибун, стрибай-
чик, стрибунецъ.

Прыгъ—стриб, скок.

Прыжекъ—підскік.

Прысканіе—кропленія.

Прыскать, -снуть—кропити,
покропити; (сѣѣясь) пры-
хати, хнути.

Прыткій, о—похіпкий, похап-
ный, шпаркий, прудкий,
доскоцький, порський, там-
кий, о.

Прыть—прудкість, шпаркість;
моторність, жвавність, зу-
ха.

Прыщеватый—прищукуватий.

Прыщеватѣть—прищитися.

Прѣлыѣ—запрѣлий; (о мукѣ,
напр) — леглый, підлеглый.

Прѣль — запрѣлисть, підлег-
листь.
Прѣние—заприння; гниття.
Прѣсноводный—прісноплідний.
Прѣсность—пріснота.
Прѣсный, о—прісний, о.
Прѣть—пріти, підтіти; гнити,
упривати, мліти.
Пря—звада.
Прядение—прядло.
Прядильный—прядний.
Прядильня—прядля.
Прядильщикъ, -ца — прядник,
-ця, прядун, -ха.
Прядь—пасмо, сталька, стал-
ка; выбившаяся волосъ —
мичка.
Пряжа—прядиво; (изъ пакли,
охлопьевъ, оческовъ) —
клочанка.
Пряжка—спряжка, застібка.
Прялка—кужілка, кужівка.
Прямая кишка—кутница.
Прямехонькій—простісінькій.
Прямизна—простість.
Прямить—простувати.
Прямление—простування.
Прямо — напрямки, навпрі-
мецъ, навпростецъ, навпро-
шки, наврачки, щиро,
одверто.
Прямодушіе—щирість, одвер-
тість.
Прямодушный — щирый, од-
вертий.
Прямой—простий; щирый, од-
вертий; правдивый, справ-
жній; безпосередний.
Прямокрылый—простокрилий;
(наскосмы) простокрильці.
Прямолінейный—простохідний.
Прямота—простість; щирість.
Прямоугольный, - ный—просто-
кутник, - ний.
Пряникъ — пірник; медовый —
медяник, медівник.
Пряничный—пірниковий.
Пряность—коріння.
Прямый—корінний.
Прясло—прясло.
Прясть—куделити, прясти.
Прятаніе — перехов, перехо-
ванка, ховання.
Прятанный—хований.
Прятать — ховати, хоронити.
Прятаться, спрятаться — хо-
ватися, переховуватися, пе-
реховатися.
Прятки—схованки.
Праха—прядуха.

Псалмопѣвецъ — псалмиста.
Псалмопѣніе — псалмування.
Псаломный — псалмовий.
Псаломщикъ — дяк.
Псаломъ — псалма.
Псалтырь—псалъ, мр.
Псарня—собакарня.
Псарь—собакаръ.
Псовый—песъкий, псячий.
Птенець—потя, потятко, пта-
ша, пташатко, пущъвер-
нок.
Птица — птах; хищная-хижий
птах; домашняя - домовый
птах, -ве птаство; пѣвчія пти-
цы-співоче птаство; возвра-
тившаяся изъ зимы, пере-
лета—мриця; залетная-зале-
туха.
Птицеводство — пташарство,
птахівництво.
Птицеловство — пташництво.
Птицеловъ—пташник.
Птичій—пташиний, птаський,
пташачий; дворъ - пташня.
Птичка—пташка.
Птичникъ—курник; пташарня.
Публика—публичність.
Публикація—оповіщення, ого-
лошення.
Публиковать—оповіщати, ого-
лошати.
Публично—привселюдно, усе-
людно, людно, прилюдно.
Публичный — привселюдний,
уселюдний, прилюдний.
Пугало — потороча, заполоха,
хоха, страхопуд, страховок,
страх, спудало, страховище,
страшило.
Пуганіе — жахання, лякання,
страхення.
Пугать, -гнуть—лякати, -кнути,
страшити, жакати, жакну-
ти, полохати, полохнути.
Пугаться — торопитися, уля-
каться, жакатися, харапу-
дитися, спуджунатися.
Пугливость—жахливість, ляк-
ливість, лякучість, полоха-
ність, полохливість.
Пугливый—лякливый, лякучий,
полохливый, полоханий,
жахливый; (о лошади) ха-
рапудливый; карапудливый.
Пуговица—гудзъ, гудзик.
Пуговочникъ, -ца гудзаник, -ка
Пуговочный—гудзиковый.
Пуддингъ (всевозможн. ро-
довъ)—баба, бабка.

Пудель — пудель; (у охотн.)
обмах.

Пудовой—пудовий.

Пудра—пудра.

Пудреница—пудерница.

Пудреніе—пудрування.

Пудрить—пудрувати.

Пудъ—пуд.

Пузанъ—череванъ.

Пузатый—череватий.

Пузо—черевѡ

Пузырекъ — міхурецъ, пухи-
рець; банька, каламаръ,
пляшечка.

Пузыристый—пухируватий.

Пузыриться — надиматися,
бульбашкувати; пишатися.

Пузырный—пухировий.

Пузырь — пухир; (на водѣ изъ
мыла) булька, котик, буль-
башка, банька, жмура; (на
тѣлѣ) пухир; мочевоу-пуздро;
(у четвероногихъ) бордюг;
(плавательн.) міхурецъ плав-
ний.

Пукъ, пучекъ — пук, пучок;
(соломы, веревокъ, денегъ
и т. д.) жмут, жмутик; (та-
баку) папуша.

Пулеметный — скорострѣльный.

Пулеметчикъ — скорострѣлецъ.

Пулеметь—скорострѣл.

Пульверизаторъ — прискавка.

Пульсовый — живчиковый.

Пульсъ—живецъ, живчик.

Пуля—куля.

Пунктирный—точкований.

Пунктировать—точкувати.

Пунктиръ—точкування.

Пунктъ—пункт, уступ, арти-
кул; питательный — харчо-
дайна; сборный—збірня.

Пуночка, пт. *Embariza hivalis*
— посмітюх.

Пунцовый—жаркий, горячий.

Пуншъ—шпунт, шпунтуш.

Пулавка, раст. *Anthenis tinctoria*—жовтило.

Пупковидный—пупкуватий.

Пуповина, анат.—пупник.

Пупокъ—пупецъ.

Пупочный—пупковий.

Пупъ—пуп.

Пупырьникъ, раст. *Torilis (Anthriscus)*—опуцька.

Пурга—сніговиця, хуртовина.

Пурпурный—шарлатовый, шер-
латий.

Пурпуръ—шарлат, багрець.

Пускай, пусть—хай, най, не-

хай, бодай; -ка-хай-но, не-
хай, лишень.

Пускать, -стить — пускати, впу-
скати, впустити; почки — на-
бруньковуватися, набрунь-
куватися, набрунитися, на-
брощуватися, набростити-
ся, набростатися; ростки—
пароститися, назублювати-
ся, битися; (въ ходѣ) запу-
скати, запустити; (пары)
запарюватися, -паритися;
(пыль въ глаза) ману на-
пускати, -стити.

Пустельга, пт. *Tinunculus alan-*
darius—мишолівка, мишо-
ловка.

Пустехонекъ — порожнісінський.

Пускаться, -ститься — пускати-
ся, -ститися, кидатися, ки-
нутися у що; (въ развратъ)
забахурувати; (бродяжни-
чать) заблукати; (на авось)
пуститися нараваня.

Пустовать — порожнювати.

Пустоголовый — дрібноголовий.

Пустодомъ, мка—недбайло, не-
дбайлиця, недбаха, неку-
кібник, -ця.

Пустодумъ—марнодумецъ.

Пустозвонъ—торохтій.

Пустой — порожній; (безсодер-
жательный)—марный.

Пустомеля—торохтій, торох-
тійка, мелун, талалай, вер-
зун, марномовець.

Пустопорожний—порожній.

Пустобосль, раст. *Sambucus*—
боз, бузина.

Пустосвятство—святеництво.

Пустосвятъ—святеник.

Пустословить—марнословити,
мовити, фляворити, форко-
тати, фльокотати.

Пустословъ—марномовець, та-
лалай, мелун.

Пустота—порожнеча.

Пустощѣть—ялоцѣт.

Пустошь—пустиння, пустка.

Пустынникъ, -ца — пустельник,
-ця.

Пустынническій — пустельни-
чий.

Пустынничество—пустельниц-
тво.

Пустынный—пустельный.

Пустыня—пустеля.

Пустырь—пустыня, пустка.

Пустѣть — пустѣти; вилюдня-
тися.

Пустякъ — дрібниця, марниця, цяцянка, фрашка, абищія.
 Пустячний — малезний, дрібний.
 Путаница — крутанина, крутня, плутаниця, плутанина, плутанка, плутня.
 Путаніє — плутання.
 Путать — плутати; -ся — плутатися, шевдатися; втручатися; збиватися.
 Путеводитель, -ница — проводирь, -рка, провідник, -ця.
 Путеводный — провідний.
 Путевой — дорожній; подорожний.
 Путешественикъ, -ца — мандрівець, мандрівник, -ця.
 Путешествіє — подоріж, мандрівка.
 Путешествовать — подорожувати, мандрувати.
 Путешествующій — подорожній, мандрівний.
 Путникъ, -ца — подорожник, -ця.
 Путь — дорога, шлях; весенній — весняк; зимвій — зимняк; лѣтній — літняк; санный, растявший — талина; млечный — чумацька дорога.
 Пухленькій — пухенький.
 Пухлый — опухлий; пухкый.
 Пухлякъ, пл. *Parus cristata* — чубатка; раст. *Daphne Mezereum* — вовчий перець.
 Пуховикъ — пуховиця.
 Пуховый — пуховий.
 Пухъ — пух; (на брюхѣ животных) — почеревщина.
 Пучеглазый — лупатий, окатий.
 Пучекъ (оханка) — жмак, жмут, скрутенъ, пакут.
 Пучина — нурта, безодня.
 Пучить, вспучивать, вздуть — обдмати, обдути; (глаза) п'ясти, витріщати (оці).
 Пушечный — гарматний; снарядъ — гарматень, куляга.
 Пушистый — хихлатий, пухнатий.
 Пушить — хутрувати, лаяти.
 Пушица, раст. *Eriophorum (angustifolium)* — сп'ячник.
 Пушка — гармата.
 Пушкарскій — гармашевий.
 Пушкаръ — гармаш.

Пушки, раст. *Erigeron ascreus* — котятчі лапки.
 Пушной — мохнатий, хутровий; полѣв'яний.
 Пуще — гірше, дужче, над, більше.
 Пушица, раст. *Eriophorum (angustifolium Roth)* і *latifolium Hoppe* — заячі лапки; *E. vaginatum* — пух.
 Пхиновникъ, раст. *Aristolochia Clematitis* — хвилівник, филонокіи, хвилітник.
 Пчела — бджола.
 Пчелиный — бджоляний.
 Пчелистый — бджолястий.
 Пчелка — бджілка.
 Пчеловодство — бджолярство, пасішництво.
 Пчеловодъ — бджоляр, медовчик, пасічник.
 Пчеловоръ, пл. *Merops sapienter* — золотушник.
 Пчельникъ — пасіка, бджоляник; раст. *Galium ochroleucum* — медієник.
 Пшеница — пшеениця; арнаутка-білотурка.
 Пшеничный — пшенишний.
 Пшено — пшоно.
 Пшонный — пшоняний.
 Пыжить — клеїтушити; пирожитися.
 Пыжъ — клінтух, кле-тух, флейтух.
 Пылатъ — яритися, палати, палахкотіти, бухтіти, паленіти.
 Пылающий — ятряний (объ огнѣ); ярий.
 Пылинка — порошок; песчинка (въ глазу) — запороха.
 Пылить — кушпелити, кушпотіти, курити, накурювати.
 Пылиться, запылиться — запорошуватися, запорошитися, куритися, укурюватися.
 Пылкій, вспылчивый, о-загорілий, палкий, гарячий, запальчастий, о.
 Пыль — запал, запалення, запаління, пал.
 Пыль-штип, тил, порох; забитая-кура, кушпел, копіт, курява, кіптяга, кіптюга; большая — пыляка, пилюра, пилюга; цветочная — перга; на ногахъ пчелы-обніжжа.
 Пыльникъ, бот. — пилочня.
 Пыльно — курно, порочно.

Пыльный — курный, куряний, порошній.

Пырять, пырнуть — штурхати, штурхнути, штрикати, штрикнути, шуряти, шурнути, штрихонуть, штриконуть, шпиркати, рнуть, шпортиуть, шпортонуть, ширяти, шебенуть, чеберяти, берхнути.

Пытанный — катований.

Пытать — катувати.

Пытаться — міряться, наміряться, трібувати.

Пытка, истязаніе — катівня, муки, тортури.

Пытливый, о — допытливий, цікавий, о.

Пытѣнію — дмухання, пухкання.

Пыхтѣть — фучати, футіти, пухкати, дмухати.

Пышать — салати; (о пламени) шагати, жхтіти, пашті.

Пышка — пампушка, пухтелик.

Пышность — пишнота, виставність, бучність, перепих.

Пышный, о — пишний, виставний, бучний, о.

Пьедесталь — п'єдесталь.

Пьющий — питуций.

Пьяница — п'янюга, заливайло, оп'яка, п'як, п'яка, переписець; шути. - не - минай-корчма.

Пьянство — п'ятка, п'яцтво, оп'йство.

Пьянствовать — п'ячити, чаркувати, почаркувати.

Пьянчужка — п'яничка, п'янди-голова.

Пьяный — п'яний, напиль, на-лиганий.

Пьянѣть — п'яніти.

Пѣвец — співак; (поэтъ) спі-вецъ.

Пѣвица — співачка.

Пѣвникъ болотный, раст. *Ochsis militaris* — зозулині сльози, любки.

Пѣяунъ, -иѣ — співунъ, -ха, щебетунъ, -ха.

Пѣвучесть — співучість, співливість, співність.

Пѣвучій — співучий, співливий, співний.

Пѣвческая — співальня.

Пѣвческий — співацький.

Пѣвчій — співочий; сущ. — співак.

Пѣгій — дзябханий, строка-

тий, піганистий; двуцѣг. кішастьий.

Пѣна — шум, шумовина, шумовиння.

Пѣнистый — шумовинний, шумливий, кудрий, п'явяий.

Пѣниться — шумувати, пінити.

Пѣніе — спів, співа, співання.

Пѣнка — (на кипяченомъ молокѣ) — старка; (на молокѣ, сли-кахъ) плівка; (на вареньѣ) шумовина.

Пѣнковый — пенъковий.

Пѣноксниматель, -ница — лічо-круп, -ка.

Пѣнокснимательство — лічо-крупство.

Пѣнность — п'явність.

Пѣночка обыкновенная, пт. — пойчик, лозиняк, євка.

Пѣнящийся — шумний.

Пѣсельникъ — пісняр.

Пѣсенка — співанка, пісенька.

Пѣсенникъ — співаник.

Пѣсенный — співний.

Пѣснопѣвецъ — поспівець.

Пѣснопѣніе — поспів'я.

Пѣсня — співанка, співа, спів, пісня.

Пѣтухъ — півень, когут, кур, кокош.

Пѣтушиться, важничать — кокошитися.

Пѣтушій — півнячий, когутій, когутячий.

Пѣтушій гребешокъ, раст. *Amaranthus landatus*, и *Sorghum vulgare* — просо, даже, турецьке просо, краса; *Opopis* лисий хвіст.

Пѣтушокъ — півня, п'яник.

Пѣть — співати; (плохо) скиргикати; (о пѣтухѣ) п'іти, кукурікати; (о крапивникѣ) шрітати; (о перепелѣ) вибивати; (о солов'ѣ) тьохкати; (на клиросѣ) канархати.

Пѣхотинецъ — пішак; (въ нын. укр. арміи) — гайдамака.

Пѣшеходный — пішеходний.

Пѣшій — піший.

Пѣшка — пішак; попишач, нікчема.

Пѣшкою — пішка, піктурою.

Пѣдь — корх.

Пѣленіе — напинання; - глазь - витріщання очей.

Пѣлить — напинати, натягати; глаза - витріщати очі.

Пяльцы—п'яльця, кросна.

Пята—п'ята.

Пятакъ—десять шагів.

Пятерикъ—п'ятерик.

Пятерицею—уп'ятеро.

Пятерка—п'ятка.

Пятиалтынный—злотий.

Пятиверстный — п'ятиверотой.

Пятиглавый—п'ятибанний.

Пятигранникъ — пятигранчатник.

Пятидесятилѣтній—п'ятьдесятлѣтній.

Пятидесятница—зелені свята.

Пятидесятый—пятьдесятый.

Пятидневный—пятиденный.

Пятикопечный — десятишаговый.

Пятилѣтіе—п'ятиріччя.

Пятилѣтній—п'ятирічний.

Пятимѣсячный—п'ятимісяшний.

Пятипольный—п'ятизмінний.

Пятипроцентный—п'ятикаментный, п'ятипроцентовой.

Пятисотый—п'ятьсотий.

Пятитысячный — п'ятитисячный.

Пятить—пхати назад.

Пятиться, итти задомъ—задкувати, рачкувати.

Пятиугольникъ—п'ятикутник.

Пятиугольный — п'ятикутний.

Пятка—п'ятка.

Пятнадцатикопечный — тридцатьшаговой.

Пятнадцать—п'ятьнадцать.

Пятнать — плямити; плямувати, ославляти; таврувати, клейнити.

Пятнаться, ниться — плямитися.

Пятнистый (въ пятнахъ)—пльмовитий, плямуватий, пльмистий, цяткований, цятований, кований.

Пятно—пльмина, пльма, пльпка, пльтьмо; на стѣ разлитой цвѣтъ. жидкости-пльпи; на лицѣ у беременной—остуда.

Пятнышко-цята, цяпка, пльпка.

Пяточный—п'ятковий.

Пятый—п'ятий.

Пять — п'ять; съ половиною—пльшоста.

Пятьдесят—п'ятьдесят.

Пятьсот—п'ятьсот.

Пятью—пять раз.

Пяченье—задкування.

Р.

Раба—невѣльница, неслѣльничка.

Рабій — невлѣльничий, невольничий, невлѣльничький.

Раболѣпіе — ницювання, плазування, улесливѣсть, забіги.

Раболѣпный, -о — пльлабузний, улесливый, пльзовитий, пльлотный, лабузливый, -о.

Раболѣпствовать—улещатися, плазувати, мостом класатися, лизати халяву, чоботи (кому).

Работа—робота, праця, робіння; (что сработано) діло, твір; (хлопоты) орудя.

Работать—робити, працювати; не разгибая спины — кряжити.

Работишка—робітка.

Работливый—працьовитий.

Работникъ—роб, робітник, -ця, зарібник, -ця; (труженикъ) працівник, -ця; (слуга) челядник, -ця, наймит, -чка.

Работный—робітний.

Работодатель—роботодавець.

Работающий—робучий, робочий, робящий, працьовитий; сущ.-роботай, роботяга; ж.-роба, роботуха.

Рабочая—робітня.

Робочій—робітник; (нанявшійся на лѣто)—політник, -ця; прил.-робітний, ділний; (вопросъ) робітничя справа.

Рабскій — невлѣльничий; (пораженье) сліпе наслѣдування.

Рабство — неволя, кормига, ярмо.

Рабъ — невлѣльник.

Равнинъ—рабчн.

Равенство—рѣвнѣсть.

Равнение — рѣвнанья.

Равнехонько—рѣвнісінько; сднхонько.

Равнина — пльсінь, рѣвінь, пльщина, рѣвнява, рѣвнина; на горахъ—пльнина; низмен. на лѣв. берегу рѣкъ—пльлоги.

Равнинный—рѣвничовий, рѣвнявий.

Равно—рѣвно, зарѣвно, урѣвні; все равно—однаково.

Равноапостольный—рівноапостольний.
 Равнобедренный, геом.—рівнобедренний.
 Равнобокий—рівнобокий.
 Равновременный, -о—рівночасний, -о.
 Равносіе—рівновага.
 Равновѣсный—рівноваговий, рівноважний, рівноважний, -о.
 Равноденникъ—рівник.
 Равноденственный—рівноковий.
 Равноденствие—рівнодень, рівнодення.
 Равнодушие—байдужість, обонятність.
 Равнодушный, -о—байдужий, обонятний, -о.
 Равнодѣйствующій—вислідний.
 Равнозначащий—рівнозначний.
 Равномѣрный, -о—рівномірний, однаковий, -о.
 Равнообразие—одноманітність.
 Равнообразный, -о—одноманітний, -о.
 Равноотстоящий—рівнодалекий, рівновідлеглий.
 Равноправный—рівноправний.
 Равносильный—рівнодужий; рівноваговий, рівнозначний.
 Равносторонній—рівнобокий.
 Равностоющий—рівновартий.
 Равность—рівність, рівня.
 Равноугольный—рівнокутний.
 Равноцѣнность—рівновартність.
 Равноцѣнный—рівновартний.
 Равный—рівний, однаковий.
 Равняние—рівняння.
 Равнять, сравнивать—зрівнювати, зрівняти, рівняти, зрівнювати; прирівнювати, порівнювати.
 Радехонекъ—радісінський.
 Ради—для, задля, про, заради; того—задля того; -чего—про що.
 Радивый, -о—дбайливий, дбайний, дбайлий, -о.
 Радикализмъ—радикальство.
 Радовать, обрадовать—тішити, утішити, потішити, підвеселяти, підвеселити.
 Радоваться—тішитися, утішатися, радіти.
 Радоница—могилки.
 Радостный, -о—радісний, -о.

Радость—радоші, радість.
 Радуга—веселка, веселиця, весівка, райдуга, коркобець, туга, красна дівка.
 Радужный—веселковий.
 Радухие—привітність, щирість, зичливість.
 Радухный, -о—привітність, щирість, зичливість.
 Радъ—радий.
 Радѣние—дбання, дбалість.
 Радѣтель, -ница—дбач, дбаха, дбайливець, лавиця.
 Радѣть—дбати за що, пильнувати чого, псбиватися за що, кряжити за чим.
 Радѣть, дить—родити, породити, уродити, народжувати, народити, привести; справляти, справити, аробити, учинити.
 Ражій—оградний.
 Разбавлять, -вить—розводити, -вести, розпускати, -стити.
 Разбавляться, -болѣться—розболожуватися, літисся; рохоруватися, хорітисся.
 Разбаловать, -ся—розбештати, ся.
 Разбалтывать, -болтать—розбортувати, ресколочувати, -тити; разглашать, -силь—розляпувати, розляпати, роздвонювати, -нити, розлементити, росплести.
 Разбередить—роз'ятрити, розвередити.
 Разбиваемый—розбиваний.
 Разбивать, -бить—розбивати, бити, розлупити, ресхекати, россадити; -вдребезги—на гамуз, на друзки, на мотлох, на череп'я побити, помізчити, лотрошити; побивати, побити; -лагерь—табором стати; -палатку—намет нап'ясти, росп'ясти.
 Разбивка—розбив, розбивини, розбивання, розбиття; розділ; -зданія, сада—плянтування.
 Разбивной—роздільний, подільний, поділистий.
 Разбивчивый—крихкий, крухкий: (о мукѣ) грудкуватий.
 Разбирание—розбори.
 Рабиратель, -ница—рабирач, -ка.

Разбирательство—розправа.

Разбирать, брать — (разнимать по частям) розбірати, зібрати, розвалювати, -лити; (ра:упать) роскуповувати, -пити, пороскуповувати; (понимать, соображать) розуміти, зрозуміти, урозуміти, утіяти, росшолопати, росшулічити, росшущукати, росчопати, росчурукати, росчумати, уторопати, роздлубати.

Разбитой — промітний, шамкий, меткий, моторний, жвавий.

Разбитый, расколотый — росхряпаний; (предметь)—росхряпень.

Разбогатеть—збагатіти, забагатіти, забагатшати, запогтися, розможніти, по-розможніти; (немного) при-заможніти.

Разбой — розбій, розбійство, харцизство, харцизяцтво.

Разбойникъ—опришок, добычник, здобичник, здобишник, розбиш, збуй, збій, збійник, забіяка, розбіяка, харциз, харцизник, розбійник, розбишака, людоріз, (морск., рѣчн.) ушкал.

Разбойничаніе—харцизування, розбійство, харцизство.

Разбойничать — розбоювати, опришкувати, збійникувати, харцизити, харцизувати, (на морѣ, рѣкѣ) ушкалювати.

Разбойнически—розбоем.

Разбойническій — опришницький, здобичницький, збуйницький, харцизницький, розбійницький, розбишацький.

Разбойничество — опришництво, здобичництво, збуйництво, харцизяцтво, розбійство, розбійництво, розбишацтво.

Разбойничій—розбійський; розбійників, розбишацький, збоєцький, харцизяцький, лотровський.

Разболтаться—роспатякатися, розбазікатися.

Разборка—(сортировка) сортування, гатункування, ху-

рини, хухряни; (зданія, избы) розмурування, розбір.

Разборный — розбіральний, складаний.

Разборчивый, о—(четкий) читальный, виразний, розбірний, о; (осторожный) оглядний, розсудний, розважний; (прихотливый) перебірливий, переборшливий, прихлиивий, вередливий, о, перебірник, -ця, переборець, перебірчик.

Разборъ — (книги, сочиненія) критика, розбір, росклад; (шапочный) шапкобрана; (сортъ) гатунок, хухрина; (разбирательство) суд, росправа; (товара) збуток; вибір, вибрання, перебрання; ріжниця.

Разботлѣый—отягтілий, опастий, гладкий.

Разботѣть—отягтися, погладшати.

Разбранить—розляти, выляти, висварити.

Разбраниться — посваритися, розлятися.

Разбрасывать, -бросать, -сить—роскидати, циннути, пороскидати, тирхати, ростирхати, поростирхувати, розрунати.

Разбрататься—порізнитися.

Разбрестись—розбрестися, поросходитися, розсипатися, роспорошитися.

Разбродь—ростіч, розсип.

Разбродяжничаться—розволочитися.

Разбросанность—роскиданість.

Разбросанный — роскиданий, розсипний.

Разбросъ—роскид, помет.

Разбрызгивать, -згать — розляпувати, -пати, росприскувати, -кати.

Разбрызжаться — розбурчатися, розбурмотатися.

Разбудить — розбуркати, будити, росколошкати, скорняти, розворушити.

Разбухать, -хнуть — трудовати, трудовати, бучавити, побучавити, набучавити, бубнявити, набубнявити, набрякати, брякати.

Разбухший—набряклий, струдоватілий, бучавий, бубня-

вий, набряклий набубняв-
лий.
Разбушеваться — розбурхатися,
розбурхотатися, розгвалту-
ватися.
Разбуяниться — счинити, зби-
ти бучу, розмордуватися.
Разбѣгаться, бѣжаться — роз-
бігатися, бігтися, порозбі-
гатися, ростікатися, текти-
ся, поростікатися; розганя-
тися, розігнатися.
Разбѣгаться — розбігатися.
Разбѣгъ — розгон.
Разбѣситься — посатанити, роз-
лютуватися, розмордува-
тися.
Разважничавшийся — роспанд-
жений, роспіндючений, рос-
прінджений, роскобенілий.
Разважничаться — роспринди-
тися, розбришкатися, рос-
чванитися, роспіндючитися,
роскобенитися.
Разваливать, -лить — розвалю-
вати, -лити, бурити, розбу-
рити, роскидати, пороски-
дати, руйнувати, зруйну-
вати.
Разваливаться, -литься — роз-
валюватися, -литися, роз-
снаснитися; (сидѣть, ле-
жать, раскинувшись) ви-
вертатися, нутися.
Развалина — руйновище, за-
лище, руїна.
Развалистый — розложистий,
ополістий.
Разваль — (сосудъ съ отведен-
ными наружу краями), він-
цянка; (плавная рысь ло-
шади) шлаг; (горн.) яма,
капальня; натовп, натиск.
Разваривать, -варить — розва-
рювати, -рити.
Разварка — розварювання.
Разварной — варений.
Разведенецъ — розводець.
Разведение — (разъединеніе)
розлучення; (водою) розба-
ва, роспущення; (растеній)
розсада, розвід; (дом, жи-
вот.) росплід, хов, году-
вання.
Разведенка — розвідка.
Разведრиваться, -дриться —
розгодинюватися, -динити-
ся, на годині стати.
Развержевать, -дить — роз-

ятрювати, -рити, розража-
ти, зиги.
Разверзать, зѣтъ — розсчиняти,
-нитися; ся — розступатися,
-питися, розсчинятися, -ни-
тися.
Разверстка — поділ, розділ,
росклад; (о землѣ) — розмѣ-
жування, паювання.
Разверстывать, -стать — поді-
ляти, -лити, роскладати,
-класти, розділяти, -лити.
Развертывать, -вернуть — роз-
гортувати, розгортати, -рну-
ти, розібрати; ся — розгор-
татися; (о листьяхъ, поч-
кахъ) роспукуватися, рос-
пускатися; (о войскахъ)
фронтуватися, уфронтува-
тися; розщедрюватися, -ри-
тися.
Разверчивать, -тѣтъ — роскру-
чувати, -крутити.
Развеселиться — завеселитися,
звеселитися.
Развеселять, -лить — звеселяти,
звеселити, підвеселяти,
-лити.
Развиваніе — розвинення, роз-
вій.
Развивать, -вить — роскручу-
вати, -тити.
Развижаться — розскавчатися.
Развила — розсоха, чепера,
чеперга, чеперуха, ростака.
Развилистый — розсохатий, че-
ператий, чепергатий, роз-
логий, розлогистий, розло-
жистий.
Развинчивать, -титъ — відшу-
бовувати, -бувати, відкру-
чувати, -тити, розгвинчува-
ти, -тити.
Развѣраться, разовраться —
розбріхуватися, -брехатися.
Развитіе — розвиток, розвій.
Развлекать, лечь, -ся — розва-
жати, -жити кого чим, -ся за-
бавляти, забавити; -ся, тіши-
ти, -ся, потішити, -ся.
Развлечение — розвага, розжи-
ток, розривка, забава, за-
бавка, бавка.
Разводитъ, -вестъ — (расторгать
бракъ) розлучати, -чити;
(волнение) росхвилювати,
-лювати; (жидкостью)
розріжати, -дити; (огонь)
роспалювати, -лити; (пары)

роспарувати, рити; (скоть, птицу) росплоджувати, дити, годувати; (дерущихся) розбороняти, ронити; (солдаты по пестно) розоставляти, ставити.

Разводная—розвідна.

Разводный—розвідний.

Разводь—(брачн.) розлука.

Развозить, -везти—розвозити, розвезти, порозвозити.

Развозка—розвозини.

Развозный—розвозовой.

Разволноваться—росхвилюватися.

Развоняться—розсмердітися.

Развониться—лементувати, ролементуватися.

Разворачивать, -воротить—роскидати, кидати, розлуплювати, пити.

Разворовывать, -ровать—роскрадати, розікрасти, пороскрадати.

Разворчатся—розгиркатися, розгарикатися, розбурчатися.

Развратитель, -ница—лихозвідник, -ця, лихопривідник, -ця.

Развратительный—лихозвідний, лихопривідний.

Развратник—роspутник, бахур, пічлаз.

Развратница—роspустиница, лотра, бахурка.

Развратничать—бахурувати, роspуствувати.

Развратность—роspустність.

Развратный, о—роspустный, о.

Развратъ—роspуста.

Развращать, -вратить—псувати, зіпсувати, на лихе зводити, призводити, вести.

Развращение—лихозводни.

Развращенность—роspустність.

Развѣчивать, -чить—розладоувати, -дувати, роcтеркиловувати, лувати.

Развѣ—хиба, хибаль, хибань, неуже, неке, чи, або, чи ж, або ж, чи тож.

Развѣвать, -вѣять—(раздувать вѣтромъ) розмаювати, розмаяти, фаяти, фаякати, фюкати; (разнести вѣтромъ) розвіювати, -віяти, роздмухати, дмухати.

Развѣваться—маяти, майорити, фюкати, плихати.

Развѣвающийся—розмийний.

Развѣдка—звіди, довідка, видка, розвідини, роspитка, підслухи.

Развѣдочный—довідковий; отрядъ—чамбул.

Развѣдчикъ—чамбуляр, пластуп, розвідач, вивідач.

Развѣдывание—розвідини, шпикуляція, допити, роspити.

Развѣдывать, -дать—вивідувати, -дати, довідуватися, -датися, допитуватися, -татися, дізнаватися, знатися.

Развѣнчивать, -чать—роcлучати, -чити; розвінчувати, чати.

Развѣсистый—крилатий, криловатий, ополитий, розложистий, розлогий, розлогистий, роcхилистий.

Развѣсь—важення, виваження.

Развѣсы—важки, тягарки.

Развѣтвление (улицы, дороги, рѣки)—роcтѣк.

Развѣтвлять, -вить—роcтѣкати, -текти, розгалужувати, зити.

Развѣшивать, -сить—важити, зважити, розважувати, -жити, порозважувати; розвішувати, вѣшати, порозвѣшувати.

Развязка—(дѣла, случая) кінець, наслідок; роз'язок.

Развязность—прихвальність.

Развязный, о—прихвалий, о.

Развязывать, -вязать (связанное)—роcмотузувати, розв'язувати.

Разгавливание—роcговини.

Разгавливаться, -говѣться—роcгівлятися, говѣтися.

Разгадка—відгадка.

Разгадчикъ, -ца—відгадник, -ця, угадько.

Разгадывать, -дать—відгадувати, -дати.

Разгаръ—роcпал.

Разгибать, -гнуть—роcгинати, зігнути, порозгинати, роcхилати, -лити, роcтуляти, -лити.

Разгибистый—роcгинливий.

Разгибной—роcгинальний.

Разгибъ—роcгин, роcхил.

Разгильдяй—(мѣшокъ, неповоротливый) шалава, пиявець, бамбула, мамула, кнюх, легейда, штурмак, тухтій, макуха, вайло; (не-

ряха, растрепана) коструб,
кудланъ, роскуйда, нехлюя,
(беззаботный, равня) роз-
зюва, гава.

Разглагольствованіе — патяки,
балаканина.

Разглагольствовать — постела-
кати, базікати, просторіку-
вати.

Разглагольствующій — просторі-
куватий.

Разглаживать, -дѣть — сплян-
товувати, тувати; (утюгомъ)
выпрасовувати, выпрасу-
вати.

Разгласка — розголос, поголос-
ка; непорозуміння, незго-
да, нелагода, розрада, ро-
стирка.

Разглашатель, -ница — розго-
лосник, -ця, проясчик, -ця.

Разглашать, -сить — росповіща-
ти, -стити, проясичувати,
проясичити, розспавляти,
-славити, розголошати,
-сити.

Разглашеніе — розголос.

Разглядываніе — розглядини,
розгляд.

Разглядывать, -дѣть — розгля-
дати, гледіти, роздивляти-
ся, -витися; (съ трудомъ)
спіпати.

Разгнаивать, -гноить — розгно-
ювати, -гноити.

Разгниваться, -гниться — роз-
гниватися, -гниться.

Разгноеніе — розгній, розгно-
іння.

Разгнѣвать, -гнѣвать — гнѣв-
ти, розгнѣвити.

Разгнѣдаться — загнѣдаться,
закублѣтиса.

Разговаривать — розмѣляти.

Разговориться — (о чемъ-либо)
збалакатися, зговоритися,
розмовитися, розгугорити-
ся, розбалакатися.

Разговорный — розмовний.

Разговорчивость — балакува-
тість, балакучість, балак-
ливість, говіркість, мов-
ність.

Разговорчивый — балакуватий,
мовкий, балакучий, балак-
ливий, говіркий, мовний.

Разговоръ — розмова.

Разговѣнье — розговіни.

Разгонистый — розлогистий,

Разгонъ — розгон.

Разгонять, разогнать — розга-
няти, розігнати, розроня-
ти, -нѣти.

Разгораживать, -дѣть — розго-
рожувати, -дѣти; перегоро-
жувати, -дѣти.

Разгораться, -рѣться — розспа-
лятися, -литися; жевріти,
розжеврітиса, розітлітиса,
обгорітиса, розжарюватиса,
-жаритиса; зачервонітиса,
зашаритиса.

Разгореваться — убиватиса, в
тугу вдатиса, зажуритиса.

Разгорячать, -чить — розспаля-
ти, -лити, розпикати, пекти;
роздраховувати, тувати.

Разгорячаться, -читься, вспы-
лить — запалюватиса, запал-
литиса; (войти въ азартъ)
розогніти.

Разгоряченіе — розпалення.

Разграбленіе — зграбування,
жакування, рабування.

Разграблять, -бить — рабувати,
грабувати, зрабувати, згра-
бувати, жакувати, розжа-
кувати, сплюндрувати; пе-
реплюндрувати, пожаку-
вати.

Разграниченіе — розмежування
Разграничивать, -чить — розме-
жовувати, -жувати.

Разграфика (транспарантъ, под-
ложка) — раштра.

Разграфлять, -фить — шпаль-
тувати, пошпальтувати,
линювати, розлинювати.

Разгребать, -гребть — розгріба-
ти, -гребти, розгортати, -рну-
ти, розгромиджувати, -ма-
дити.

Разгребѣться — розгуркатися,
розгуркотатися, розгрімо-
татися, розгріматися.

Разгромленіе — плюндровини.

Разгромлять, -мить — плюндру-
вати, сплюндрувати, пере-
плюндрувати, руйнувати,
зруйнувати, розруйнувати.

Разгромъ — погромище, по-
гром, плюндрація, плюн-
дровини, пустошення, ил-
щення.

Разгружать, -вить — виладову-
вати, -дувати, вивантажу-
вати, -жити, виважувати,
виважити, витеркиловува-
ти, витеркилувати.

Разгруженный — виладований, вивантажений, розвантажений, виважений, витеркилований.

Разгрузка — виладовики, розвантаження, вивантаження.

Разгрузочный — виладовний.

Разгрузчик — виладовник, носій, носак.

Разгруститься — засумувати.

Разгрызать, - зть — розгризати, -зти.

Разгуливать — проходжуватися.

Разгуливаться — розвеселятися; (о погоді) розгоди́нюватися, випогоджуватися.

Разгуль — гульня, гульба.

Разгульный — завіякувагий, гулящий, гульливий.

Раздавание — роздавання, роздання.

Раздаватель, -ница — роздайко, роздавальник, -ця.

Раздавать, дать — роздавати; (въ долгъ); понавіряти, понавірити, розвірити.

Раздаваться, -даться (расширяться) — подаватися, -датися, ростягатися, -гтися; розступатися, -питися; (о звуках) лунати, зарудати, розтинатися, розітнутися, розлягатися, -гтися, розкочуватися.

Раздавливать, -вить — халастати, розхаластати, чавити, розчавити, розчавлювати, - чавушити, - чавчити, роздушувати, -шити; (разможить) розмізчити, м'єс-кати; (наѣхавъ) ростру-дити.

Раздаривать, -рить — роздаровувати, -рувати, пороздаровувати, передарувати.

Раздатчик — видавник.

Раздача — видаванка, видавни, роздання.

Раздвигать, - двоить — роздвоювати, - двоїти; розді-чити.

Раздвигаться — двоїтися.

Раздвигать, раздвинуть — розсувати, -сунути; (хусты, напр.) прохилати, прохилити; (толпу) ростоплювати, -товплити.

Раздвижка — розсовини, розсування.

Раздвижной — розсовний, розсувний, розсувальний.

Раздвоеніе — роздвій; (рукоятки и т. п.) — роскіп; (дороги, річки) розвилки, росток, ростака.

Раздергать — шарпати, росшарпати, росторхати.

Раздвигать, дернуть — розсувати, -сунути, розсмикувати, -смикати, -смикнути.

Раздирать, -драть — роздирати, -дерти, панахати, роспанахати, шматувати, росшматувати.

Раздобарыванье — балаканина, патякання, патяканка, патяканина, базікання, блягузкання.

Раздобары — балачки, теревені, патяки, блягузнява.

Раздобаривать — базікати, теревенити, блягузкати, патякати, барашкувати.

Раздобрить — удобрити.

Раздобриться — розлібритися.

Раздобрѣть — стягтися, погладшаги.

Раздобываніе — роздобуток.

Раздобывать, - быть — наздобувати, - бути, роздобувати, розідбати, роздобути, роскобіжкати.

Раздолье — предозвілля, предузілля, привілля.

Раздольный — предозвільний, предузівільний, привільний.

Раздорный — которливий, звадливий.

Раздоръ — розрада, котора, звада, каламут, розбрат, нелагода, незгода, заколот.

Раздосадовать — розгнівати.

Раздражать, -жить — дратувати, роздатувати, розражати, розразити, лютити, розлютити; ятрити, зайтрити.

Раздраженіе, гнѣвъ — роздратування, фрас, пасія; (раны, нервы и пр.) ятрення, зайтрєння.

Раздраженный — дратований, фрасований, роздратований.

Раздражимость — уразливість.

Раздражительность — драгливість, дражливість.

Раздражительный — дратливый, дражливый; (о скотѣ) дровокистый, дروحливый.

Раздражиться (сильно) — роз'юшитися.

Раздразнивать, нить — дروحити, роздروحити.

Раздробимый — хрупавий.

Раздробительный — хрупальний, дружківний.

Раздробление — хрупанка, хрупнява, хрупанина; (кости, камня) рощрощення; (арифм.) перетворення.

Раздроблять, бить — хрупати, похрупати, друц(з)кати, подруц(з)кати, дробити, подробити.

Раздувальный — (о мѣхѣ) ковальський.

Раздувальщикъ — ца — роздимач, ка, роздмухач, ка.

Раздувать, дуть — розддухувати, хати, роздмухати, дмухнути, роздимати, дуги.

Раздумчивость — вагавість, вагальність, розгадкуватість.

Раздумчивый — вагавий, вагальний, розгадко, розгадкуватий.

Раздумывать (размышлять) — гадкувати, кметувати, мусувати, міркувати, мізкувати.

Раздумывать, думать — вагати ся, незважати ся, розгадувати, дати; гередумувати, -мати.

Раздумье — роздум, гадкування, коверза.

Раздурачиться — роздурітиса.

Раздутость — одугість, одугість.

Раздушать, шить — налахати, -хити.

Раздѣвание — роздягання, розб'рання.

Раздѣвать, дѣть, ся — роздягати, -гти, -ся; донага — роздягати гольцем; (верхн. платье) наддягати ся, -гтиса.

Раздѣленіе — розділ, розлук, поділ.

Раздѣлимость — подільність.

Раздѣлимый — подільний, поділий.

Раздѣлитель, ница — роздільник, -ниця.

Раздѣлительный — дільничий.

Раздѣлка — обрахунок, расплата; (кирп. кладка между трубой и потолкомъ) окомина.

Раздѣль — поділ, дуван.

Раздѣляать, - лать — (печь, трубу) окоминовувати, -нувати; (подъ дубъ и пр.) розмальноувати, -лювати; - ся (кончить расчеты, дѣла), расплачиваться, -титися; (съ долгами) вив'язувати ся, -затися з боргу; (угрожать) расправлятися, -витися.

Раздѣльный — дільчий; (запись) дільчий акт.

Раздѣлять, дѣлить — ділити, розділяти, -ділити, паювати, пайкувати, дуванити, подуванити; (пару) распаровувати, -рувати; (на трое) трііти, потроїти; (на куски, напр., тушу) розбатовувати, -тувати; (труды, горе, радости) поділяти, -лити, паювати; (кого съ кѣмъ) різнити, порізнити.

Раздѣляться, литься (о землѣ) — дуванитися, передуванитися; різнитися, зрізнитися.

Разжалобиться — розжалкуватися, зжалитися.

Разжалобивать, бить — розжалати, розжалити.

Разжалованіе — здеградування.

Разжаловать — здеградувати.

Разжевать — ужамати, розжувати.

Разжива — здобуток, здобиток, розжиток.

Разживаться, житься — спромогатися, спромогтиса, підживати, -жити, піджитися, заможніти, позаможніти.

Разжигать, жечь — розпаляти, -лити; розпикати, -пекти.

Разжидѣть — розрідитися.

Разжижать, дить — розріджувати, -дити, розводити, вести.

Разжиженіе — розрідіння, розрідження.

Разжимать, жать, ся — рощтуляти, -ляти, -ся.

Разжирѣть — розглядшати, розжиріти.

Раззадоривать, рить — піддратовувати, -тувати, під'южувати, -юдити, підбурювати, -рити.

Раззнакоми́ться—розцура́тися.
Раззолоти́ть—обзолотити, ви-
золотити.

Раззуди́ться—розсвербі́тися.
Раззѣ́ваться—роspозі́хатися;
розгаві́тися.

Разикъ—разок, разочок.
Разиня—ростяпака, шалава,
розвера, розгамуза, розвір-
няка, розвеза, ростелепа,
роззява, гава.

Разительный—разючий.
Разить—вращати; бити, поби-
вати; издавати запахъ-па-
шити.

Разлагать, -ложить—росклада-
ти, класти; ся-струпі́шати,
струпі́шити.

Разладъ—розладдя, нелад,
незгода, безладдя, безлад,
незагода.

Разлакомившийся (чѣмъ)—по-
нажений (на що), розпо-
нажений, розласований.

Разлакомить—розласити, рос-
понадити, розласувати.

Разлакомиться—роspонадити-
ся, розласуватися, розла-
ситься, розжируватися,
усмакувати.

Разламывать, -ломать—ламать,
поламать.

Разлѣ́яться—розгавкаться.

Разлеживаться, -жаться—ви-
лежуватися, -жатися; роз-
недужуватися, жатися.

Разлетаться, -тѣться—розліта-
тися, летітися, порозліта-
тися; роспадатися, пасти-
ся, розскачутися.

Разлетѣ́ть—розліт.

Разлечься—розлягтися, рос-
кластися, вивернутися, по-
вивертатися.

Разливальный—розливний;
-ная ложка-полоник, ополо-
ник.

Разливать, -лить—розливати,
-лити, порозливати; ся-роз-
ливатися, росшайнутися.
(о рі́кѣ) повені́ти, сповені́-
ти, сповенитися, роspоло-
нитися.

Разливка—розливина.

Разливной, разливающейся—
розливчастий.

Разливъ—затон, повінь, по-
відь, залива, дунай, водо-
ділья.

Разлиневаніе—шпальтування,
линювання.

Разлиневать—шпальтувати,
линювати.

Разлинка—линьба.

Разлитіе—розлива.

Различать, -чить—розрізня́ти,
-знити, відзначати, чити.

Различеніе—розрізнення, від-
різнення.

Различествовать—різнитися,
розрізнитися.

Различительный—відрізняль-
ний.

Различіе—різнация, різ(ж)-
ница.

Различный, о—різний, усяля-
кий, о, усякий, усяково.

Разложене́іе—росклад, роспад;
гниттія, струпі́шіння.

Разломъ—злом, розлом.

Разлопываться, -паться—ро-
стріскуватися, -тріснутися.

Разлука—ростання, розлука,
ростравання.

Различать, -чить—розлучати,
-чити, різнити, порізнити,
роз'єднати.

Разлученіе—розлучення, роз'є-
днання.

Разлучитель, ница—розлуч-
ник, -ця.

Разлучающий—розлучний.

Разлѣ́заться, -лѣ́заться—розла-
зиться-лізтисся, дертисся,
подертисся.

Разлѣ́иваться, -лѣ́нигься—ле-
дащити, розледащити, зледа-
щити, лінуватися, розліну-
ватися, розлобурюватися.

Разлѣ́ившийся—зледащилий.

Разлѣ́пить—розліпити, налі-
пити, порозліплювати, по-
наліплювати.

Разлюбить—роскохати, пере-
кохати.

Размазня—рідка каша; (о че-
ловѣ́кѣ) тухті́й, плохі́й, ма-
куха, бамбула, мниха.

Размазывать, -зать—розмазу-
вати, -зати; квацяти, наква-
цувати, базграти, набаз-
грати.

Размалывать, -молоть—розме-
лювати, -молоти; на крупу-
зашеретувати.

Размаринаъ, ст. Rosmarinus of-
ficialis—розмарин.

Размахивать, -хнуть—розмаху-
вати, -хнути.

Размахъ—мах, помах, розмах;
(сила движенія, удара) им-
петъ; съ размаху-шибнемъ.

Размачивать, мочить—розмо-
чувати, чити.

Размашистый—розмашный,
широкий, розгонистый.

Размежеваніе—межівка, роз-
різка, поділ, помір.

Размежевывать, жевать—мі-
ряти, одміряти.

Размежевываться—межува-
тися.

Размельчать, чить—кришити,
покришити, дрібнити, по-
дрібнити.

Размерзать, знуть—розгасати,
розгасты, размерзати, мер-
знути.

Разметать, -мести—розмітати,
-мести.

Разметный—роскидний.

Разметъ—роскид.

Разметывать, метать—роски-
дати, кидати, пороскидати.

Разминать, мять—розминати,
розіминати.

Размножать, жить—плодѣти,
наплодѣти, разводити,
вести.

Размножаться, житься—пло-
дитися, розплодитися, рос-
коренитися.

Размноженіе—плодіння, пло-
дино.

Размозженіе—рострошення.

Размозжить—розмізчити, пере-
мізчити, ростроштити,
розчавити.

Размокать, мокнуть—розмо-
кати, мокнути, мокти, по-
размокати.

Размолвиться—посваритися,
подѣятися, порізнитися,
глек розбити.

Размолвка—ростирка, незгода,
нелагода.

Размоль—мливо.

Размолтка—розмочування.

Размочаливать, лить—тіпати,
терти.

Размочка—розмочування.

Размывать, мыть—сукотати
посукопати, ламати, ло-
мити, (рану) розполіску-
вати, -кати.

Размывь—сукотина, водорі.

Размыкать—роземикати, рос-
кидати; розігнати, роспу-

дити; -горе—розбити тугу,
розважитися.

Размышленіе—роздума, роз-
мисл, роздум, розгад, мір-
кування, гадання.

Размышлять, мыслить—гадку-
вати, погадкувати, розуму-
вати, метикувати, мірку-
вати, поміркувати, розмір-
кувати, кемзувати, укемзу-
вати, кметувати, зважити.

Размѣнивать, нять—розмѣню-
вати, -няти, розбивати, -бити.

Размѣнный—розмінный, за-
мінный, здайный.

Размѣнь—мінѣба, розмін, ви-
мін, промін.

Размѣриваніе—розмір.

Размѣривать, мѣрять, -рить
—розміряти, міряти, вимі-
ряти, виміряти.

Размѣрь—розмір, вимір; роз-
мір, міра.

Размѣска—розмішування.

Размѣтка—значіння.

Размѣчать, мѣтитъ—значати,
назначити, позначити.

Размѣшивать, мѣсить—місити,
розмісити; растоптать
(грязь)—розгрузити.

Размѣшивать, мѣшать—роз-
мішувати, мішати.

Размѣщать, мѣститъ—роспо-
міщати, -стити, розкладати,
-класти, розставляти, ста-
вити.

Размѣщеніе—роspоміщення,
розстав, розклад.

Размягчать, чить—м'якшити,
пом'якшити, мнякшити,
помнякшити, м'якчити, по-
м'якчити, мнякчати, по-
мнякчити.

Размягченіе—м'якшіння, по-
м'якшіння.

Размякать, кнуть—розсякати,
розсякнути, розмякати,
ум'якніти.

Размякшій—розсяклий, ум'-
яклий.

Размашивать, носить—роspо-
совати, сити; обувъ—роspод-
жувати, -дити.

Разнемогаться, мочься—роspе-
дужуватися, роspорува-
тися.

Разнимать, -нять—роspдімати,
-діймати, роspц пляти, -пити;
(дерущися) роspборонати,
-нити.

Разнить—різнити.
 Разниться — різнитися, од-
 різнятися.
 Разница — різниця, ріжниця,
 різниця, одміна, одлячка.
 Разновидность—одмінюк.
 Разновидный — одмінковий,
 розмаїтий.
 Разновременный, о—неодноча-
 сний, ріж(в)ночасний.
 Разноглазый—різноокий; (ко-
 соглазый) аизоватий, зизо-
 окій.
 Разногласіе — (въ музыкѣ,
 пѣніи) різноголосиця, різ-
 нація; (въ мѣняяхъ) нез-
 года.
 Разногласный, о — різноголо-
 сий, о; суперечний, незгод-
 ний, о.
 Разноименный — різноимен-
 ний.
 Разнокалиберность — ріжно-
 мірність.
 Разномысленный, о — різно-
 думний, о.
 Разномыслие — різномудство,
 різномудність.
 Разнообразить—розмаїти.
 Разнообразие — ріжноманіт-
 ність, розмаїтість.
 Разнообразный — розмаїтий,
 перемітний, ріжноманіт-
 ний, о.
 Разноперый—перистий.
 Разноплеменный — різнопле-
 менний.
 Разнополоый — неоднотатний.
 Разнородный—різнородний.
 Разнорѣчивость — супереч-
 ність, суперечливість.
 Разнорѣчивый — суперечний,
 суперечливий.
 Разнорѣчить—суперечити.
 Разносить,-сти — розносити,
 розишати, розношувати,
 рознести; (въ щепки) паз-
 дерити; (въ куски) мотло-
 шити, помотлошити; (иму-
 щество въ пухъ и прахъ)
 розімчати добро; (распу-
 хать) набрякати,-кти, рос-
 пірати,-перти.
 Разноска — (пакетовъ) розпо-
 сини; (обуви) розходка.
 Разносторонний—різнобічний.
 Разность — різність, різниця;
 ариф.—решта, ріжниця.
 Разноцвѣтный—красий, квіт-

частий, цвітчастий, різно-
 барвий.
 Разнохарактерный — ріжнома-
 нітний.
 Разночинець—полупанок.
 Разношерстный — перистий,
 строкатий.
 Разносчикъ,-ца — розносець,-
 носниця.
 Разноязычный — різномовний.
 Разнствовать—ріж(з)нитися.
 Разнуздать — роззубелати,
 рознуздати.
 Разный—різний.
 Разнѣживать,-жить — розпо-
 шувати,-пестити.
 Разножывать — мишкувати,
 розножувати.
 Разнять (дерущихся)—розбо-
 рона.
 Разоблачать,-чить — роздяга-
 ти,-гти; виявляти, ви-
 явити.
 Разобщать,-щить — відокрем-
 лювати,-мити, відлучати,-
 чити, розлучати,-чити.
 Разовой — одноразовий.
 Разогорчать,-чить — засмуча-
 ти,-тити.
 Разогрѣваніе—розгрів.
 Разогрѣвать,-рѣть — розгрива-
 ти,-грѣти.
 Разодѣвать,-дѣть — вистрою-
 вати,-іти, вичепурити.
 Разозлить,-ся—розгнівати, роз-
 лютувати, розалоститися.
 Разолгаться—розбрехатися.
 Разопрѣвать,-прѣть — розім-
 лівати, розімліти; упрівати,
 упріти; бубнявити, розбуб-
 нявити.
 Разореніе — руйнування, руй-
 нація, збуріння, знищен-
 ня, спустошення.
 Разоритель,-ница — руйник,
 -ця, збоєць,-ниця, спусто-
 шник, ця.
 Разоружать,-жить — роззброю-
 вати,-юити.
 Разоруженіе—роззброєння.
 Разоръ—см. Разореніе.
 Разорять,-рить—збуряти, збу-
 рити, руйнувати, зруйну-
 вати, плюндрувати, сплюн-
 друвати, жакувати, пожа-
 кувати, пустошити, спу-
 стошити.
 Разоспаться—розіспатися.
 Разочарованіе—розчарування.

Разочаровывать, ровать — разочаровувати, рувати.

Разработка — розроба, оброба, обробка, обробіток.

Разрабатывать, тать — розробляти, обробляти, бити, випрацювувати, випрацювати.

Разравнивать, нять — вирівнювати, вирівняти.

Разражаться — (гнівомъ) скипяти од гніву, розпалитися гнівом; (сміхомъ) присмукнути, присмукнути від сміху.

Разрастаться, — растись — хопитися, розростатися, ростися, розкоренитися; (кустомі) роскущитися; (роскошно) забуяти.

Разревѣться — розревѣтися; росплакаться, розголоситися.

Разрисовать, — совать — розмальовувати, лювати.

Разродиться — обродитися, оброднитися.

Разрубать, бить — розрубувати, рубати, розтинати, тяти.

Разрубка — розрубини.

Разрубъ — розруб.

Разругать — облягати, зацабани, вилаяти, розлаяти.

Разрушать, шить — збуряти, збурити, руйнувати, зруйнувати, нащити, знищити, рунтати, зрунтати.

Разрушение — збурення, руйновина, руйнування, руйнація.

Разрушитель, ница — руйник, —ця, руйновник, —ця, збурінник, —ця, руйнач, —ка.

Разрушительный — руйницький, руйнацький, руйнувальний, руйний.

Разрывать, рить — розкопувати, —пати, пороскопувати.

Разрывать, — рвать — розривати, розірвати, церти, роздерти; шарпати, розшарпати, шматувати, пошматувати, панахати, роспанахати; (на части животное) шабатовати, ростелесувати.

Разрывной — вибухний.

Разрывчатый — вибуховий; урывчатый.

Разрывъ — розрив, розривини; (на тѣлѣ, тѣла) розтелесине; (мира) резинир; (друж-

бы) розбрат; (ссора) розвід, звада.

Разрывъ — трава, раст. Saxifraga aizoon — кучерявецъ.

Разрыдаться — заплакати ревно, заголосити.

Разрыхление — підпушення.

Разрыхлѣть — спухніти.

Разрыхлять, — лить (землю) — підпушати, підпушити землю.

Разрѣжать, — рѣдить — обріджати, — дити.

Разрѣженіе — обрїда, обрїдини.

Разрѣзвиться — розпустуватися.

Разрѣзка — розрізини, розрізування, крайня.

Разрѣзной — розрізний; (рукава) вильоти.

Разрѣзъ — проріз, перекрій, роспірка; въ одеждѣ — очерга, шіринька.

Разрѣзыженіе — крайня.

Разрѣзывать, — рѣзать — розрізувати, — різати, крайти, роскраяти, розтинати, — тяти; (на куски) розбатовувати, — тувати.

Разрѣшать, — шить — дозволяти, дозволити; (вопросъ) розвизувати, — зати справу; (загадку) розгадати загадку; (отъ запрещенія) касувати, скасувати заборону; — (ся отъ бремени) злягати, злягти, злегчитися, обродитися, оброднитися, розродитися.

Разрѣшеніе — дозвіл; (вопроса, задачи) розвизання; (грѣхотъ) розгрішіння; (отъ бремени) злоги, пологи.

Разрѣшимый — розвизний.

Разрѣшительный — дозволений; відпустний.

Раз; юмиться — розрюмсатися.

Разрядка, типогр. — відступці.

Разрядникъ, физич. — роспрудник; (выкидающій зарядъ) вибійник.

Разрядъ — відділок, категорія; ранг.

Разряжать, дить — (разодѣть нарядно) вистрокувати, — іти; (физ.) роспрудовувати, — дувати; (оружіе) вибивати, — бити.

Разряженіе — (физ.) роспрудування; (оружія) вибивання.

Разсада — росада.

Разсадникъ — (парникъ) теп-
ликъ; (питомникъ) садібня,
шкілка.

Разсаживать, дитя — розса-
джувати, -дити.

Разсвиріплѣть — розджохатися
злюгатися, розлютуватися,
озвіритися.

Разсвѣтаніе — світання.

Разсвѣтати, -ств- ся тати, сві-
нутися, свінути, розвид-
нюватися, нітися, на світ
благословлятися, - витися,
узирати, узиріти, заутеріти.

Разсвѣтъ — досвіт, світанок,
світання, засвіт, досвіток.

Разселеніе — осадження.

Разселять, - лить — осаджати,
-дити.

Разсердить, -ся — нагніватися,
завирити, -ся, загнівати, -ся,
розмагорити, -ся, насвари-
ти, -ся.

Разсиживаться, -дѣться — за-
сиджуватися, сидітися, ви-
сиджуватися.

Разсказчикъ, - ца — повідач, -ка,
оповідач, -ка.

Разсказъ — оповідання, оповід-
ка, оповідь, оповіданка, при-
повідь, повістка.

Разсказывать, -зати — (о)упові-
дати, (о)уповісти, розпо-
відати, -вісти; (бредни), те-
ревенити, банелюки пле-
сти.

Разскакиваться (разбрасы-
ваться) — розпирскуватися.

Разслабленіе — слутання, ос-
лаба.

Разслабленный — слутий, слу-
тацій.

Разслаблять, -бить — розмага-
ти, -могти, слутати, послу-
тати.

Разслабнуть — підупасти на
силах.

Разславливать, -вить — розго-
лошати, -сити, роздзвонити.

Разслышать — дочути.

Разслѣдованіе — розслід, роз-
вѣдини, розвідка.

Разслѣдователь — розслідник,
розвідач.

Разслѣдовать — розслідувати,
-дити, розвідувати, -дати.

Разсматриваніе — розглядини,
розгляд.

Разсматривать, -рѣть — розгля-
дати, -глянути що, роздив

литися, -витися на що; при-
глядываться — прятти на
кого, на що.

Разсмотрѣніе — розгляд.

Разсмѣшить — розсмішити.

Разсмѣяться — розсміятися.

Разснуровать — розшнурува-
ти; (обуть) розповолочити.

Разсобачиться — розопіти.

Разсовывать, -совать, -сунуть —
розсувати, -сунути; роспи-
хати, розпхнути; роздава-
ти, -дати, пороздавати.

Разсовѣтывать — відраджува-
ти, радити.

Разсолъ — росіл; (очень силь-
ный) ропц; (для соленья
рыбы) тузлук.

Разсолыникъ — квасок.

Разсолыный — росільний, ро-
пляний.

Розсолѣться — розсолитися.

Разсоривать, -рить — сварити,
розсварити, посварити.

Разсортировывать, -ровать —
сортувати, посортувати, ху-
храти, похухрати, гатун-
кувати, погатункувати.

Разсоха — чепіга (у сохи).

Разсошистый — розхмільчастий,
вилкуватий, розсохуватий,
розсохатий.

Разспесиваться — роспринди-
тися.

Разспрашиваніе — роспитуван-
ня, перепитування, опиту-
вання.

Разспрашивать, -сить — пере-
питувати, перспитати, рос-
питувати, -тати, опитувати,
-тати.

Разспросъ — роспиток, пере-
пит, роспитування.

Разсрочивать, -чить — роскла-
дати, -класти на рати.

Разсрочка — росклад на рати.

Разстанованіе — розлука, розлу-
чання.

Разставаться, -статься — роз-
лучатися, -читися, розстря-
вати, -ряти.

Разставлять, -вить — розста-
новляти, -вити, порозста-
новляти; (руки) роскрісли-
ти, (ноги) роскавити, рос-
карячити; (тѣсн. одежду)
ширити, поширити.

Разстановка — розстановка;
(между предметами) пере-

діл, перемежок, посередок;
(во времени) перестанок,
припинка.
Разстегивать, -гнуть — розсті-
бати, -гнути, розшпінкову-
вати, -кувати, -ся.
Разстилатъ, разостлатъ —
розстеляти, простеляти, -
лити.
Разстилка — розстелини.
Разстояніе — просторинь, від-
леглість, приближність,
відстань, віддаль.
Разстояніємъ — завдалышки,
завдалеки.
Разстрига — рострига.
Разстриженіе — рострижини.
Разстроить, -ить — розладню-
вати, -нувати, розлажу-
вати, -ладити, знеладову-
вати, -дувати; засмучува-
ти, -тити.
Разстройство — нелад, нелаго-
вини, знеладдя, розстрій;
желудка — нестравність.
Разстрѣлять — (пули) пострі-
ляти; (кого) розстріляти.
Разступаться, -питься — роз-
ступатися, -питися.
Разсудительность — розсуда,
розсудливість, помірковуван-
ня, розборливість, розваж-
ність, розсудність.
Разсудительный, а — рознаж-
ний, розсудливий, розсуд-
ний, розборливий, помір-
кований, о.
Разсудокъ — глудз.
Разсуживать, -судить — розбі-
рати, -зібрати.
Разсуждать, -ить — міркува-
ти, обмірковувати, помірку-
вати, метикувати, умети-
кувати, рахувати, ураху-
вати, розумувати, мізува-
ти, обмірковуватися.
Разсужденіе — розумування,
метикування, міркування;
розправа.
Разсучивать, -чить — розсучу-
вати, -кати, порозсучувати,
роскручувати, -крутити, по-
роскручувати.
Разсчитливо — рахубно, ошад-
но.
Разсчитливость — рахубність,
ошадність; мелочная — лічо-
крупство.
Разсчитливый — рахубний,

ошадний; въ мелочахъ че-
ловѣкъ — лічокруп, лічо-
крупка.
Разсчитать — порахунок, раху-
ба, розрахунок, сквіту-
вання, квіт.
Разсчитывать, -тать — рахува-
ти, зрахувати, лічити, об-
лічити.
Разсыланіе — розсылання.
Разсылать, разослать — розси-
лати, розіслати, порозси-
лати.
Разсылка — розсылання.
Разсылный — яриза; судеб-
ный — возний.
Разсыпать, -сыпать — розсипа-
ти, -сипати, порозсипати;
розтрушувати, -трусити.
Разсыпаться — розсипатися;
разлетѣться — розшайну-
тися; (трелями, о соловѣѣ)
тьохкати, затерчати.
Разсыпной — розсипний.
Разсыпчастый — сипкий.
Разсыпчивый — кр. хкий, рос-
терливий.
Разсыхаться, -сохнуться — роз-
сихатися, -сохтиса, пороз-
сихатися.
Разсываніе — розсіс.
Разсыватель, -ница — розсі-
вач, -ка.
Разсывать, -сыять — розсивати,
-сіяти; розголошати, -сити;
розганяти, -гонити, розіг-
нати, порозганяти.
Разсыдаться, -сысться — роспа-
даться, -пасться.
Разсыдывать, -лать — роскуль-
бачувати, -бачити.
Разсыкать, -сычь — панахати,
роспанахати, розтинати,
перетинати, -тяти, роскраю-
вати, -краяти, розчесати.
Разсылина — шкалубина, шка-
рубина, шкалубина, шка-
люба, шкалюбина, роско-
лина, роспалина, роспади-
на, шкалюбовина, шкалсба,
бероло.
Разсысться — розсістися.
Разсыяніе — розсипання, рос-
перошення; свѣта — роз-
сіплення; неприятеля — роз-
гон.
Разсыянный — неуважний, роз-
зякуватий, розсолохува-
тий.

Разсѣяться — розсипатися, розпорошитися, розточитися; розважитися.

Разубрать—вистроїти, причепурити.

Разубѣждать,-дѣть — розсвѣдати,-чити.

Разубѣжденіе — розсвѣдченія.

Разувать,-зуть — роззувати,-зуги, пороззувати.

Разувѣреніе—зневѣрини.

Разувѣрять,-рѣть — зневѣрять,-рѣти.

Разузнавать,-знать — роззнавати, розізнати, довідуватися,-датися про що, розвідувати,-відати.

Разукрашать,-сить — оздоблювати,-бити.

Разумникъ,-ца — розумний,-на.

Разумничать—мудрелити.

Разумный, о — розумний, о.

Разумъ—розум.

Разумѣется — аяжеж, певне; пусть такъ-іносе, інось.

Разумѣніе—розуміння.

Разумѣть—розуміти, тямити.

Разутюживать,-жить — прасувати, випрасувати.

Разучивать,-учить — виучувати, вивчити, навчати,-чити.

Разъ — раз.

Разъ—раз, одного разу, ялось, колись.

Разъединеніе — розрізнення, роз'єднання.

Разъединять,-нить — розрізняти,-нити, роз'єднуювати,-нати; (пару чего или кого) распаровувати,-рувати.

Разъемистый—п'янкий.

Разъемный—рознятний.

Разъемъ—рознятини.

Разъѣдать,-ѣсть — роз'їдати,-їсти.

Разъѣдаться — роз'їздитися.

Разъѣдной—роз'їздиний.

Разъѣздъ—розминка, роз'їзд; бекет.

Разъѣзжать—роз'їжжати.

Разъѣжаться,-ѣхаться—роз'їздитися,їхатися, пороз'їздитися; розминатися,-нутися, обминатися,-нутися.

Разъѣживать,-ѣздить — торувати, уторувати.

Разъярение—залютування,охмѣння.

Разъярить—озвірити, роз'юштити.

Раз'яриться — охмѣжити, залютуватися.

Разъясненіе—з'ясування, вияснення.

Разъяснять,-нить — з'ясовувати,-сувати, вияснити, вияснити, тлумачити, ростлумачити.

Разыгаться — розгулятися, розпустуватися.

Разыгрывать,-грать — розгравати, розіграти; відгравати, відіграти.

Разысканіе—пошуки, розшуки; розвідка, розслід.

Разыскатель,-ница — шукач,-ка; дослідник,-ця.

Разыскивать,-скать — шукатися, розшукувати, відшукувати, пошукувати, вишукувати,-кати.

Разыскной—розшуковий.

Разъвать,-нуть (ротъ) — зікати, зіхнути, роззявляти,-зявити, пороззявляти.

Рай—рай.

Районъ—округа, окружисть.

Райдеревъ, раст. *Populus balsamifera*—золота верба.

Райская птица — райська пташка.

Райскій—райський.

Рака—домовина.

Ракета—жабка.

Ракита—рокита.

Ракитникъ, раст. *Salix repens* — ницелоз; луговой, *Cytisus austriacus*—зінохатъ; *C. biflorus*—рокитник.

Раковидный—ракуватий.

Раковина—черепашка, скойка, мушля: (въ домѣ) жолобок; (ушная) вушница; (ветер) роговина.

Раковинный—скойовий, мушльовий, черепашковий.

Раковистый—скойкуватий, мушльоватий.

Раковый — раковий, рачачий, рацький, рачий, рачиний.

Раковыя шейки, раст. *Polygonum bistorta*—криве зілля, левурда.

Ракообразныя (животныя) — шкаралупники.

Ракушка—скойка.

Ракъ—рак; рѣчной, сѣрый — кістяк.

Рама—люльки, кровати—биль.

- це; механ.—кросно; оконная—рямено; бороны — поклить, билыце; ряма.
- Рамочный—рямковий.
- Рана—ураза, пораз, близна; (рубленая)—поруб.
- Ранение—уразаіня, поразіня.
- Раненый—ранний.
- Раненько — раненько, рано вранці, ранісінько.
- Ранехонько — ранесенько, ранісінько.
- Ранець — таністра, цаністра, тобівка, бесаг.
- Ранить, поранить — уражати, уразити, пораждати, зити.
- Ранка—уразка, поразка.
- Ранний—ранній; завчасний: до зари бывающий — дозірний; раннимъ утромъ — рано вранці.
- Рано—рано, ранком, порано; завчасу, загодя.
- Рановато—раненько, порано.
- Ранукуль, раст. *Ranunculus* — козелець.
- Ранунцель, раст. *Oenothera biennis*—дівина, люлочник.
- Раньше—раніш, уперед, перше, перше, передніше, передом, поперед, з гори, давніш.
- Рапортовать—доповідати.
- Рапорт—доповідь.
- Рапотникъ, раст. *Oenothera biennis*—люлочник, дівина.
- Рапс, раст. *Brassica Napus oleifera biennis*—сапїпа, сурпїця; *B. Rapa campestris*—ріпак, ріпїй, гірчіця лубенська.
- Рапункуль, раст. *Campanula Ranunculus*—чобітки малі.
- Раскаиваться, каяться—каятися, покаятися.
- Раскалывать, лить — распікати, пекти, розгартувувати, -тувати.
- Раскалывать, крелоть — щапати, кнути, щамбити, ущамбити, скіпати, розколювати, -лоти. переколювати, -лоти; съ мѣста развѣтвленія дерева — розчакнути; о посудѣ—роскрыпати.
- Раскапризничаться — розбришкаться, розкомежитися, розприндиритися, розвередуватися, розгедзькатися, розсковерзуватися.
- Раскапывать, -копать — розкопувати, -пати, пороскопувати.
- Раскаркаться—роскаркаться.
- Раскармливать, -кормить—розгодовувати, дувати; відпасати, -пасті.
- Раскаряка—чепіра, розчепіра.
- Раскарячивать, ся — чепірити, розчепірити, чепарити, -ся.
- Раскатистый — розкотистий; (смѣхъ)—заливний.
- Раскаты — скобзанка; похилість.
- Раскатывать, -катать, -тить — розскочувати, -котити; розгортати, горнути; качати, маглювати (бѣлье); (тѣсто) качати, викачати.
- Раскачивать, -качать — роззихати, -вихати; розхитувати, -тати, розколюхувати, -хати.
- Раскашляться—роскашлятися.
- Раскаьявшийся—каьяний.
- Раскаяніе — каяння; каяття, скруха.
- Расквасить—розчвасати.
- Раскидистый, о — тирхатий, ополістий, розлогий, о.
- Раскидной—відкидний.
- Раскидывать, кидать — роскидати, кидати, пороскидати.
- Раскидывать, кинуть—напинати, -п'ясти; ся (о деревьяхъ) роспукуватися, -пукнутися.
- Раскисать, -снуть — роскисати, -кнсти, пороскисати; (о людяхъ) розмнудитися, розбамбулитися, роскапуститися.
- Раскладка — росклад, росполог.
- Раскладывать, -класть, -ложить — роскладати, класти, пороскладати; (вещи) ташувати, росташовувати, -шувати; (подати, налоги) оподатковувати, -кувати; (книгу) розгортати, -рнути; (огонь) роспалювати, -лити.
- Раскланиваться, -няться — уклоняться, -нятися; прощатися, попрощатися.
- Расклепывать, -пать — рознютовувати, -тувати.
- Раскланить, ся — росплішувати, -ся.
- Расковырять, -ковать — росковувати, -кувати.
- Расковырять—роскорпатн, роз,

- ворсати, розколупати, роздовбати, роздлубати.
- Расколачивать, - колотить — розбивати, - бити, росхекувати, -хекати.
- Расколебать — росколивати, росколихати, росколисати.
- Расколка — росколини.
- Расколотый — хряпуватий, росхряпаний.
- Расколь (дерева вдоль) — розчах, роскіп, розщеп; (отступление от учения и правды церкви) схизма.
- Расколыхать — росколисати.
- Раскольник, -ца — схизмат, -ка.
- Раскольнический — схизматический.
- Раскопка — росколи, роскопни.
- Раскоробить — покорчити, пожелобити, попачити.
- Раскошелиться — роскопотитися.
- Раскрадывать, -красть — роскрадати, -красти, пороскрадати.
- Раскраивать, -кронть — краяти, покраяти; розбивати, бити.
- Раскрасавица — красуня.
- Раскраска — кольорування, барвування.
- Раскраснѣвшійся — ровчервоный.
- Раскраснѣться — розчервонітися, зачервонітися, зашаритися.
- Раскрашивать, -сить — фарбувати, росфарбовувати, -бувати; кольорувати, барвувати.
- Раскричаться — розлящатися, роззикатися, роспорошати, розгріматися, розрепетуватися, розлементуватися, розгаласуватися; (о воронах) роскрукатися; (о гусях) розгерготатися; (о курах) роскохотатися, роскудкудакаться.
- Раскрывавить — роз'юштити.
- Раскрошить — покришити, понакришати.
- Раскручивать, -крутить — роскручувати, -крутити, розсукувати, -кати, роспридывувати, -дувати; розм'язувати, -зати, розмогузувати, -тузтити.
- Раскручиниться — засумувати, зажуришитися.
- Раскрывать, -крыть — (дверь) розчиняти, -нити; (книгу) розгортати, -рнути; (глаза) росплющувати, -щити, розмружити, (ротъ) розтуляти, -лити; виявляти, виявити.
- Раскудахтаться — роскудкудакаться.
- Раскумиться — роскуматися.
- Раскупать, -пить — роскуповувати, -пити, пороскуповувати.
- Раскусывать, -сать, -сить — роскусювати, -сити, пороскусювати, розгризати, -зти.
- Раскутывать, -тать — розмотувати, -тати, розтушковувати, -кувати.
- Распадаться, -пасться — роспадатися, -пасться, пороспадатися; розвалюватися, -литися, розсідатися, -сістися.
- Распадение — роспад.
- Распайка — відлюговання.
- Распалзываться, - ползтись — розлазитися, -лізтися.
- Распарить — роспарити.
- Распарывать, -пороть — роспарювати, -пороти.
- Распауживать — лихтувати.
- Распахнуть (широко) — розшугакати.
- Распашенка — роспанашка.
- Распашка — оранка.
- Распашной — розіпнутий.
- Распеканция — вимова, догана, картавина.
- Распекать, -печь — роспарювати, -парити; картати, циркловати.
- Распеленывать, -нать — росповивати, -вити.
- Распечатывать, -тать — (бутылку) відкорковувати, -кувати; (письмо) розіплювати, -пити; (что либо бывш. подъ запрещеніемъ) роспечатувати, -тати.
- Распивать, -пить — попивати, -пити.
- Распивочный — чарковий, кухляновий.
- Распиливать — роспилювати; (на доски) -трачувати.
- Распиловка — пилянка, пиляня.
- Распинать, -пать, -пнуть — кри

жувати, укривувати, розспинати; розп'ясти, розпнути.

Распирать, переть — роспира-ти, перти.

Расписание—ропис; движенія поѣздовъ, пароходовъ—ропис валкового, пароплавного руху.

Расписанный—малюваний.

Расписаться—рописатися.

Расписка—квит.

Расписочный—квитовый,

Расписывать, -сать — роспису-вати, -сати, поросписувати; розмальовувати, -лювати.

Расплавка—стоплини, натоп-ня, натоплини.

Расплавленные (вещества) — топленина.

Расплавливать, -плавить — на-топлювати, натопити, стоп-ляти, -пити.

Расплавляться (о свѣчѣ напр.), —топитися.

Расплаживать, -дить — заплот-джувати, заплодити.

Расплакаться — расплакатися.

Распластать—росплатати.

Распластка—росплатання.

Расплата—росплат, расплата.

Расплачиваться, -титься — кви-туватися, поквитуватися, виплачуватися, виплатити-ся, (быть въ расчётѣ)—бу-ни платним.

Расплюсывать, -скать—хлюпа-ти, розхлюпати, плюскати, розплюскати, поросхлюпу-вати, поросплюскувати.

Расплетать, -плесть—росплѣта-ти, -плести, поросплѣтати.

Расплодъ—заплѣд, расплодок, розвѣд.

Распложать, -дить — плодити, расплодити, разводити, роз-вести.

Расплываться, -плыться — ро-спливатися, -плытися; роз-тікатися, -тектися.

Расплывчивость — плинність; росплива.

Расплывчивый—плинный; ро-спливный.

Расплющивать, -щить (конечъ ч.-л.) заліскувати, заплес-кати, роззаплющувати, -вити, -щати, -лушати, роззляпка-ти, розжакнушити.

Расплясаться—ростанцювати-ся.

Распогодиться—розгодинити-ся, на годині стати.

Распознавание—познаття.

Распознавать, знать—роспіз-навати, -знати.

Располагать, -ложить—роскла-дати, -класти, пороскладати; уряжати, урядити, поряд-кувати, упорядкувати, лаш-тувати, улаштувати; розми-щати, -містити, росташо-нувати, -шувати; покладати, -класти собі, брати, по-зя-ти замір; (склонять) при-вертати, -вернути.

Располагаться — ташуватися, таборитися, роскошиться, розкладатися; лаштуватися, лагодитися.

Расположение—(дома, комнатъ) розполог; (по алфавиту) розполог, розпорядок; (къ кому) прихильність, при-хилля; (къ чему) схильність, похп; духа—настрій; духа дурное—маркота; грустное—смутість.

Распорка (для удерж. двухъ предметовъ раздѣльно) — розпинка; (прорѣха) розпір-ка.

Распорядитель, -ница — розпо-рядник, -ница; кредита—ви-датковецъ.

Распорядительность — розпо-рядливість, розпорядність.

Распорядительный—ропоря-дливый, розпорядный.

Распорядокъ—лад.

Распоряжаться, -даться—(пра-вить, управлять) заряджу-вати, орудувати, старши-нувати, порядкувати; (при-нимать мѣры) вживати за-ходів; (отдавать распоря-женія) наказувати, -зати, давати, дати розказ; (ко-мандовать кѣмъ) замишля-ти ким.

Распоряжение—(приказъ) на-каз; (управление) орудуван-ня; быть въ чемъ розпо-ряженіи—бути, стояти ко-му до розказу.

Распотѣвший—спітнлий,

Распотѣть—спітнѣти.

Распотѣшить — розсмішити, розвеселити.

Распоясание—росперізування.

Распоясывать,-сать—росперізувати,-перезати, поросперізувати.

Расправа—суд; кара.

Расправление—выпростування; сплянтування; росплутання; розгладіння.

Расправлять,-вить—выпростувати,-тати; сплянтувати,-тувати; росплутувати,-тати; розгладжувати,-дити.

Распрашивание—роспити, роспитки, роспитування.

Распрашивать,-просить—роспитувати, обпитувати, перепитувати, допитувати, выпитувати,-тати.

Распредѣленіе—поділ, росподіл, сект, токмина, росклад, росполог.

Распредѣлитель,-ница—росподільник,-ця, сектївник,-ця, подільник,-ця, токмївник,-ця.

Распредѣлительный,—подільний, росподільний, сектївний, токмївний.

Распредѣлять,-лить—росподіляти,-лити, сектувати, посектувати, токмити, утокмити, поділяти,-лити, паювати, роспаювати.

Распробовать, найти по вкусу—засмакувати, роскуштувати.

Распродавать,-дать—спродувати, поспродувати, випродати.

Распродажа—спродаж, роспродаж.

Распростирать,-тереть,-ся—роспросторювати,-торити, простягати,-гти,-ся.

Распрострачение—росповсюдження, росповсюдження, росповсюдини, роспросторення, ширїня.

Распространенность—повсюдность.

Распространитель,-ница—росповсюдник,-ця, роспросторник,-ця.

Распространяемый—росповсюждаваемый.

Распространять,-нить—ширити, поширити, росповсюджувати,-дити, роспов-

сюднювати,-нити, роспросторювати,-торити.

Распространяться—ширитися, росповсюджуватися; (о звукѣ) розлягатися, розтинатися; (о чемъ) розводиться.

Распросъ—роспит, роспитки. Распроцаться,-проститься—попрощатися.

Распрыгаться—росплигаться, розстрибаться, розскакатися.

Распря—суперечка, перечка, суперечка, нелагода, звѣда, свара.

Распрягать,-пречь—выпрягати, выпрягти, роспрягати,-гти.

Распрямление—выпротка, выпростини.

Распрямлять,-мить—выпростовувати, выпростати.

Распугивать,-гать,-гнуть—росполохувати,-лохати.

Распускать,-пустить—(освободять,-дѣть) увільняти,-нити; (разбаловать) розбещувати,-стити; (знамя, флагъ) розмаювати,-маяти.

Распутница,—роскаль, росквась, розтань, непуть, бездоріжжя.

Распутникъ,-ца—бахур, ка, паплюжник,-ця.

Распутный—паплюжий, бахурний, роспустный.

Распутство—роспуста.

Распутствовать—см. распутничать.

Распутывать,-тать—роспутлювати,-лити, росплутувати,-тати, розборсувати,-сати.

Распутье—розстань, розстаньки; перехрестіж, серелохрестя, роздорож, роздоріжжя, розвилки.

Распухать,-хнуть—пухти, роспухти, пороспухати.

Распучивать,-чить—надимати,-дути, роспірати,-перти.

Распущать,-щить—пухнити, роспухнити.

Распущенность—роспустність; розбещеність.

Распущенный—роспустный; розбещеный.

Распівать,—виспівувати.

Распівъ—виспів.

Растѣрушиться—Расточать.

Растѣрушиться — роскокошиться, росприндиться.

Растѣться — розспіватися.

Растягивать, лить — чепарити, росчепарити, роспина-ти, розп'ясти, розтягува-ти, гти.

Растягивать — роспинання; рос-пятие.

Растабаривать, болтать — роз-дебендювати.

Расталкивать, - толкать, - кнуть — роспихати, розп-хнути, пороспихати, роз-штоухувати, хнути, пороз-штоухувати.

Растапливать, пить — підпа-лювати, підпалити, роспа-ливати, -лити; (металль ■ пр.) розтопляти, -пити.

Растаптывать, топтать — роз-топтувати, -топтати.

Растаскивать, - кать, - щить — розтягати, - гти, порозтя-гати.

Растачивать, - точить — росто-чувати, -чити.

Растаявший — талий.

Растаять — розтанути, розто-питься, стопитися.

Растворение — розчинення.

Растворимость — розчинність, роспускальність.

Растворимый — розчинний, роспускальный.

Растворитель — розчинник, роспускальник.

Растворь — розчина.

Растворять, - рить — (отворять) розчиняти, -нити, порозчи-няти; (размѣщивать жид-костью) розчиняти, -нити, роспускати, -пустити.

Растекаться, - течься — розтіка-тися, - тектися, порозтіка-тися.

Растение — рослина, ростина; лікарственное — зілля; ого-родное — городина; садовое — садовина; (ядовитое) — труй-зілля.

Растениеводство — рослинар-ство.

Растеребить — розшарпати, розсмикати, ростаргати.

Растерзать — пометати, роз-дерти, розшматувати.

Растеривать, - рять — розгублю-вати, -бити, порозгублювати.

Растерявшись — знестямки.

Растерянность — нестям, не-стямиа, нестямка, збентеже-ність.

Растерянный — нестямний, збентежений.

Растеряться — знестямитися, сторопитися, збентежити-ся, обаранити.

Растеряха — розгамуза, роз-губа.

Растить — расти. виростати, зро-стати, вишчати, більщати.

Растирать, - тереть — розтира-ти, -терти.

Растительность — ростъ, рос-линність, ростинність.

Растительный — рослинний, ростинний.

Растить — ростити; годувати, плекати, вогпитувати.

Растлитель, -ница — гвалтов-ник, -ця.

Растливать, - тлить — гвалту-вати, згвалтувати.

Растлѣние — згвалтування.

Растолковывать, - вать — тлума-чити, витлумачити, роз-тлумачувати, -мачити.

Растолочь — розтовкти.

Растолстыть — отягтисся, зог-рядити, погладшати.

Растопка — роспал, підпал.

Растопыривать, - рить — розте-пірувати, -чити, розчепи-рювати, -рити.

Растопыря — чепіра, розчепіра; нечоса, кудлань, патлань.

Расторгать, - гнуть — зривати, зірвати, розривати, розір-вати.

Расторжение — зірвання; брака-розбрання.

Растормозить — відгальмувати.

Расторможенный — тирхатий.

Растормошить — розворушити.

Расторопный — моторний, жва-вий, меткий.

Растосковаться — засмутитися, зажуритися.

Расточать, - чить — маятчити, проматчити, циндрити,

проциндрити, тринькати,

протринькати, шиндрити,

прошиндрити, шахувати,

прошахувати, гайнувати,

прогайнувати, марнотрави-ти,

промарнотравити, мар-нувати, змарнувати, хвіяти,

розхвіяти, переводити, по-

переводити.

Расточение — перевід, марнування.

Расточенный — рсточений.

Расточитель, -ница — роскошнич, тринькало, марнотрав марнотравник, марнотравець, циндря, розхвйник, -ця.

Расточительность — марнотравність, марнотратність, тринкання.

Расточительный — марнотравний, марнотратний.

Растравливать, -влять, -вить — ярити, зайтрити, розвереджувати, -дити, роз'ятрувати, -рити, розражати, разити, троюдити, потроюдити.

Растранжирить — розтринькати.

Растрата — марнотрата.

Растратить — змарнотратити, споневірити, прогайнувати, змарнувати, перемахлярити.

Растребушить — розтельбушити.

Растревожить — стурбувати, занепокоїти; рану — роз'ярити.

Растрезвонить — роздзвонити, розголосити, розславити.

Растрепа — кудлань, патлань, страпач, страпаний.

Растрепанный — страпаний.

Растрепаться — распатлатися, роскудлатися, роскучматися.

Растрепливать, - пать — кудлати, роскудлати, кудовчити, роскудовчити, патлати, распатлати, кошлати, роскошлати, зачухрувати, -рати.

Растрескавшийся — шадровий, паздеристий.

Растрескивание — тріскання, репання.

Растрескиваться, - каться — репатися, порепатися, щілитися, полщілитися, лускаться, поллускаться.

Растрогать — (переруть) розворушити; (рану) роз'ятриги; (зволновать) зрушити, зворушити.

Растрогаться — зворушитися, схвилюватися.

Растрогъ, раст. *Phyteuma, видъ orbiculare* — волове око.

Раструбъ — відшир.

Раструживать, -сить — розтрушувати, -сити, распорощувати, -шити.

Растучить — отягтися, зогрядити.

Растушевывать, -шевать — шатувати, розшатувати, тіхнити, розтіхнити.

Растякаться — роздзякати-ся.

Растягивать, -тянуть — розтягати, -гти, порозгягати.

Растяжение — розтяг.

Растяжка — розтягання.

Растяжимость — розтяжність, розтягливість.

Растяжимый — розтяжний, розтягливий.

Растянutosть — розтягненість.

Растянутый — розтягнений.

Растянуться (упасть) — расплататися.

Расфилософствоваться — розмудруватися.

Расфрантиться — вистроїтися, причепуритися.

Расфуфуриться — набундючитися.

Расфыркается — распирскатися.

Расхаживать — походити.

Расхваливание — захвалювання.

Расхваливать, -лить — захвалювати, -лити, вихвалити, -лити.

Расхвастываться — вихвалитися.

Расхватать — розхапати; разграбить — розжакувати.

Расхвораться — розхоруватися, рознедужатися.

Расхититель, -ница — грабіжник, -ця, жаковець, -ниця.

Расхищать, -хитить — жакувати, пожакувати, рабувати, зрабувати, роскратати, -кратити.

Расхищение — жак, жакування, зрабування, роскрат.

Расхлебывать, -бать — сьорбати, висьорбати, хлепати, виклепати.

Расхлябываться, -баться — розхитуватися, хитатися, порохитуватися.

Расхныкаться — роскузьомитися, распхикатися.

Расходиться, разойтись — (арознь, въ равн. стороны)

розходитися, розійтися, по
росходитися; (поссоритися)
розцуратися, роспекатися,
зратитися, зретитися; (во
мнѣніяхъ) різнитися, по
різнитися; (пройти по разн.
дорогамъ) розминатися, ну
тися, (расщелиться) розси
хатися, сохнутися, пороз
сихатися; (распалиться гнѣ
вомъ) розбайоритися, роз
лютуватися.

Расходный—видатковий.

Расходование—видаткування,
тратнина, тратнеча.

Расходовать—видаткувати,
тратити.

Расходовать, израсходо
ваться—зіходити, зійти,
видаткуватися.

Расходчивый (о товарѣ)—спро
датний.

Расходчикъ—видатковець.

Расходъ—видаток, утрата,
кошт, оплата.

Расходящийся—розхідний.

Расхождение—розходини.

Расхожий—обіхідний.

Расхолаживать,—лодить охо
лоджувати, дити.

Расхорохориться—роспринди
тися, напудритися, наінди
читися.

Расхотѣться, перехотѣться
—забайдужитися, відхо
тітися.

Расхотаться—зареготати.

Расхрабриться—обсмѣлитися.

Расцарапать—роздряпати.

Расцвѣтаніе—процвіт.

Расцвѣтать,—ствъ—росквітча
тися, чѣтися, проквітати,
тнути; (пышно) роспишни
тися.

Расцвѣтний—цвічений, рос
квітлий.

Расцвѣтъ—росквіт, процвіт.

Расцвѣченный—процвітаний,
кольорований, барвований.

Расцвѣчивать,—титъ,—процві
тати, процвісти, кольору
вати, укольорувати, бар
вити, побарвити.

Расцѣловать—обцѣлувати.

Расцѣпывать,—нитъ,—цінувати,
розцінувати.

Расцѣпка—ціновини, ціну
вання.

Расцѣплять,—пить—відчепля
ти,—пити.

Расчваниться—росприндितися.
Расчерчивать,—титъ—розрисо
вувати,—сувати.

Расческа—розчісування; гре
бінець.

Расчесывать,—сать—розчісу
вати,—сати, порозчісувати.

Расчетливость—рахубність;
ощадність.

Расчетливый, о—рахубний;
ощадний, о.

Расчетъ—порахунок, рахуба,
розрахунок, сквітування,
квив.

Расчисленіе—обрахування,
розрахування, обліч, об
лічка.

Расчислять,—литъ—облічувати,
—чити, обраховувати,—ху
вати, розраховувати, —ху
вати.

Расчитывать,—см. Расчислять;
на что—важити на що, спо
діватися на що.

Расчищать,—ститъ—розчищати.
—чистити; (лѣсъ)—протеріб
лювати, протеребити (ліс);
(поле) корчувати, викорчу
вати.

Расшались—роспустува
тися, розжартуватися; роз
гедзъгатися, розмордува
тися; (о конѣ) розбасува
тися.

Расшатать—росколивати, роз
хитати.

Расшатываются—(ослабъвать
въ связи, въ прочности)
—люзуватися.

Расшевеливать, расшевелить
—розушати, розрушити,
розрухати, розворушувати,
—шити, розволжити.

Расшибать,—бить,—ся—розби
вати,—бити, ся.

Расшивать,—шитъ—роспорю
вати,—роти; гаптувати, ви
гаптувати.

Расширеніе—розшир, розши
рини.

Расширяемость—роспруж
ність, розширливість.

Расширяемый—роспружний,
росширливий.

Расширять,—ритъ—широчити,
ширити, поширати,—рити,
розтягати, гти, роспросте
ривати,—рити.

Расширяться,—рится—шири

тисся, ширшати, пошир-
шати, поширяться, ритися.
Расшумѣться—розгомонітисся,
розгаласуватися.

Расщедриться—роздобритися.

Расщелина—росколина, раззя-
пина, роззявина.

Расщелить—зашкалубити.

Расщепистый—роскепуватий.

Расщепь—роскеп, розкіп.

Расщепывать, -пать -пить—ко-
лоти, розколювати, -лоти.

Ратай—орач, хліб роб; вояк.

Ратникъ (ополченецъ)—руше-
нецъ; (доброволецъ) заты-
жець.

Ратный—войовий.

Ратоборець—войовник.

Ратоборный—войовничий.

Ратоборствовать—вой вою-
вати, битися, воювати;
сперечатися, змагатися.

Ратовать—боротися.

Ратовище—ратище.

Рать—вой, війна; військо, ру-
шення.

Рафинировать—рафинувати.

Рационъ—пайка.

Раченіе—дбанія.

Рачитель, -ница—дбач, дбаха,
кукібник, -ця.

Рачительный—дбалий, кукіб-
ний, кукібливий, пильний,
прикибливий, упадливий,
старанный, о.

Рашеніе—виросування.

Рваніе—виривання.

Рвануть—шарпнути, шарпо-
нути, смикнути, усмикнути,
сіпнути, -скупнути.

Рвануться—стенутися, сіпну-
тисся.

Рванный—лентавий, ряндавий,
дрантивий, драний, шматов-
аний.

Рвать—(раздирать) дерти, шар-
пати, отерпати, шматкува-
ти, шматувати; (отымать) ви-
ривати, видирати; (дергать)
смикати, сіпати; (цвѣты) зри-
вати, зірвати, нарвати; (о
нарыѣ) наривати, -рвати;
(тошнить) блювати, виблю-
вати.

Рваться—рватися, дертисся;
(стремиться къ чему) рег-
нути, пориватися до чого;
(вырываться) вириватися,
пручатися.

Рвота—риги, ригачка, ригота;
вими́ти, риглі, блювота.

Рвотина—блювотина.

Рвотное—блювне.

Рвотный—риготный, блювний.

Рвущійся (легко)—рвачкий.

Рдестъ, раст. Potomogelon
—кушир, кушур.

Рдѣть—червоніти, шаріти,
жавряті, жевріти, жеврі-
тисся, жактіти.

Ребенокъ—дитина; грудной-не-
мевля, немовлятко; мертво-
рожденный-гризун, мерчук;
внѣбрачный-байстра, бай-
страктко; поздно родившій-
ся-пізніхірочка.

Ребеночекъ—дитинка, дити-
нятко, дитинча.

Реберный—ребровий; часть—
поребринна.

Ребристый—ребруватий.

Ребро—ребро, дзьобро; (стыкъ
двухъ плоскостей) руб,
пруг, кло.

Ребромъ—нарубень, руба.

Ребрышко—реберце.

Ребята—діти, дітлахи, мале-
ча; хлопці.

Ребятишки—дітки.

Ребяческій—дитячий, хло-
п'ячий.

Ребечество—дитинство; бла-
зенство.

Ребачиться—дитинитися,
блазнитися.

Ревентухъ—чаймовина.

Ревень, раст. Rheum—ревінь.

Ревизіонный—ревидовий.

Ревизія—ревнида, перебір; пе-
репис.

Ревизовать—ревидувати.

Ревизоръ—ревидон.

Ревматизмъ—гризь, ламани-
на, ламання; летучій—го-
стець; суставный—ломецъ,
костолом.

Ревматическій—гостцевий;
ломцевий.

Ревнивецъ, -вица—ревнюч-
ник, -ця.

Ревнивый—ревнючий.

Ревнитель, -ница—заступник, -
ця, оборонецъ, ниця.

Ревнительный—упадливий,
старанный.

Ревновать—(кого къ кому)
ревнувати; прикладати (до
кого).

Ревностный, о — падковитий, запопадливий, упадливий, запопадний, о.

Ревность—ревниці, ревности.

Революционный — революційний.

Революция—революція.

Ревунъ, -ня—рева, рюмса.

Ревъ—ревнява, ревище, рик.

Ревъніе—ревіння.

Ревѣть — ревіти, ревити, за-ревити.

Регалии—клейноди.

Регель—підпора.

Регентъ—регент; капельмейстеръ—діригент.

Регистраторъ—реєстровник.

Регистратура — (запись) ре-е-страція; (комната) реєстру-вальня.

Регламентъ—регулямин.

Регулироватъ—регулювати.

Регулы, мед. — пола, цвіт, сплавня червона, глембеі, місячка, часи, місячне.

Регулярный — постійний, ста-лий, статечний; (объ арміи) реєстровий, лейстровий.

Редактировать—редагувати.

Редактируемый—редагований.

Редакторъ—редактор.

Редакция—редакція.

Редиска, раст. *Raphanus sati-vus*—релька: *Raphanus raphanistrum*—редька дика

Редуть—окіп, шанець.

Резеда, раст. *Reseda odorata* L.—резеда.

Резервный—резервовий.

Резервъ—резерв.

Резервуаръ—водозбір.

Резина—гума, гумилас.

Резинный — гумовий, гумела-совий.

Резолюция—постанова.

Резонансъ — відголос, відгук.

Резонаторъ—голосник.

Резонный, о — слушний, роз-судний, о.

Резонъ—рація, слухність.

Результатъ—здобуток, послід, послідок, наслідок.

Рейка—лата; (мѣрит. приборъ) шмижина.

Рейсовый—ходковий.

Рейсъ—ходка.

Рекогносцировать—чатувати.

Рекогносцировка—чати, роз'їздка.

Рекомендательный — рекомендо-даційний.

Рекомендация—рекомендація.

Рекомендовать — рекомендува-ти, стренчити.

Рекрутский—некруцький.

Рекруты—некрут.

Религиозность—релігійність.

Религиозный, о—релігійний, о.

Религия—релігія.

Рельефный—опуклий.

Рельефъ—різьба.

Рельс — шина, рейка.

Ремезъ, пт. *Parus pendulinus* — ремез.

Ремень—ремінъ; (черезъ пле-чо) опасок; (не выдѣлан.) сирница; (машин.) пас; (на обуви) поволока; (къ кот. прикрѣплены стремена) — післище.

Ремесленникъ—ремісник, ру-комесник.

Ремесленничество — ремісниц-тво.

Ремесленный — ремісний, руко-месний.

Ремесло — ремество, рукоме-ство; профессія—фах.

Ремешокъ — ременик, ремі-нець; сученый — пошморга.

Ремонтирование—поновляння.

Ремонтировать — поновляти.

Ремонтъ—понова.

Ренегатъ — (націон.) перевер-тень; (религіоз.) недовірок; обрусѣвший — московський недолюмок; ополячившийся — недоляшок; отуречившийся — потурнак.

Репей колкий, *Carduus nutans* — чортополох.

Репейникъ, раст. *Arctium lapa-ra*—лопух, реп'ях, опуша, дядовник; *Carduus nutans*—реп'ях польовий; *Lappa tomentosa*—ріп'лях.

Репейный — лопуховий, реп'-яховий.

Репейчатый—реп'яхуватий.

Репутация—слава, клич; хоро-шая—добра слава; дурная—нєслава.

Репяшки, раст. *Agri-monie eu-ratoria* — парило, парник, гладышник.

Республика — республика, річ-посполита.

Ретивое—серце.

Ретивий—(усердний) прикидливий, падковитий; беркий, загарливий; (вспыльчивый) запальчастий; (конь) баский, пирський.

Ретирада—відступ.

Ретирадъ—відхідник.

Ретироваться—відступити.

Ретраншементъ—шанець, окіп.

Рефлексъ—відрух.

Рефлектованность—відруховість.

Рефлективный—відруховий.

Рехнуться—в глазу засунути.

Речитативъ—розказка, співомовка.

Ржа—джигра, ржа; (на хлѣбѣ) зана, снідь, сажка; (на водѣ) осуга.

Ржавистый—іржавий.

Ржавить—іржувати.

Ржавчина—см. Ржа.

Ржавый—іржавий.

Ржавѣть—іржавіти.

Ржанецъ, раст. *Phleum pratense*—пирій.

Ржаніе—іржання.

Ржаной—житний.

Ржать—іржати.

Рига—клуна, стодоля.

Ридикюль—карман.

Риза—риза; шата.

Ризки—крижмо, фіновщина.

Рикошетомъ—навкопить.

Рикошетъ—відскок.

Римлянинъ, лянка—романецъ, -вка.

Римская ромашка, раст. *Anthemius nobilis*—марина; *A. cotula*—рум'янок песячий.

Римскій—романський.

Римъ—Рома.

Ринуться—сунутися.

Рискованный—рисковитий.

Рисковать, кнуть—ризикувати, кнути, іти, піти на шатеръ, на щастя, на одчай.

Рискъ—ризик.

Рисовальный—малювальний.

Рисовальщикъ, -ца—малювальник, -ця.

Рисованіе—малювання.

Рисовать—малювати; плохо малювати.

Рисоваться—хазуватися, статуватися, штатуватися.

Рисовка—хизування.

Рисовый—рижовий.

Ристалище—біговисько, гони.

Рисунокъ—малюнок; тисненый—кунштук.

Рись, раст. *Oryza sativa*—риж.

Риторнель—пригравка.

Ритмическій—ритмичний.

Риттеръ шпоры, раст. *Delphinium ajacis*—сокирка, синьоцвіт.

Рифъ—рахва.

Рифма—рима.

Рифмовать—римувати.

Робкій, о—унимливий, плоский, о.

Робость—унимливість, плоскість.

Робѣть—торопитися, торопіти.

Ровесникъ, -ца—одноліток, однолітка, перевесник, -ця, верстак.

Ровно—рівно; саме враз, як раз, зовсім, цілком; рівно, плавко; (въ высоту)—стрімко.

Ровность—рівність.

Ровный—рівний, улогий, гладкий; плавкий.

Ровъ—рів, фоса.

Рогастый—рогатий.

Рогатина—вила.

Рогатка, рыба *Gasterosteus aculeatus*—колючка.

Рогатый—рогатий; скоть—товар, худоба, бидло.

Рогачъ, насѣк.—рогаль.

Роговой—роговий.

Рогожа—рогожа; соломен. мата.

Рогожка—мачула.

Рогозъ, раст. *Typha angustifolia*—султанчик, киях; *T. latifolia*—рогоза.

Рогоносецъ—рогач.

Рогуля—кривуля.

Рогъ—ріг.

Родильница—породиля, поліжниця.

Родильный—поліжничий.

Родимецъ, мед.—самка.

Родимчикъ—дитинець, нуждочка.

Родимый—рідний, питимий.

Родина—батьківщина, рідний край.

Родинка—родинка, лунина.

Родители—батьки.

Родитель, ница—батько, мати, рожденик, -ця.

Родительный (о падежѣ)—родовий, другий (відмінок).

Родительскій—батьківський.

Родить, разрѣшиться отъ бре-

мени—злегчати, породити, появи́ти; (о животн.) навести.

Родиться. уродиться—зрожа́тися, зродитися, нащадитися, зародитися, нащадитися, зародитися, уплодитися, найтися.

Родниковый — ярковий, криничаний, кринишний, джерельний, джереляний.

Родникъ—джерело.

Родниться — родатися, родичатися.

Родной—рідний; родимый — прирожденный.

Родные — рідня, родичі, родина.

Родной — доброплодный, ду́жий, буйний.

Родовитыи—діди́заний.

Родовой—діди́зний.

Родовспомогательный—по́ліжничий.

Рододендронъ, раст. *Rhododendron terrugineum* — кохитник.

Родословіе—родовід.

Родословная—книга родо́воду.

Родственникъ,—ца—родич, ка, родак,—чка.

Родственность — покровність, спорідненість.

Родственный—покровний, споріднений.

Родство — покровність, кривність, спорідня, споріднення.

Роль—рід, ко́ліно; порода, поріддя, кавід! (племя, презрит.) ко́дло.

Роды—злоги, поло́г, пологи.

Родянка пестролистная, *Sedum aigre*—чистик.

Роение—рійба, ро́йовиця.

Рожа—пика, мацапура, мармиза, мармуза, пи́щюра; мед.—бешиха.

Рожать—см. родать.

Рождение—народження, ро́дини, уродини.

Рождественский — різдвя́ний.

Рождество—різдво.

Роженецъ, раст. *Heracleum sphondylium*—мшаль.

Роженница—породілля, по́ліжниця.

Рожистый—бешиховий.

Рожца—пичка.

Рожнецъ—ключка.

Рожокъ—ріжок; для кормленія—мізюк.

Рожь—жито; (съ пшеницей)—половичанка.

Роза, *Rosa centifolia* L. — троянда, трандафіль, трандафіра; ди́кая, *Sempervivum globiferum*—доля; *R. eglanteria*—шипшина, шипчак.

Розвалень — тюхті́й, бамбула, чвала́й, мамула, вайло, вахла́й, мурми́ло.

Розга—лоза, лозина.

Роздыхъ — віддих, відпочинок.

Розмаринолистная (швейцарская) лавруша, раст. *Daphne sneogum* — пахучий богун.

Розмаринъ, раст. *Rosmarinus officinalis* — розмайран.

Розница—роздріб.

Розничный—роздрібовий.

Розно—нарі́зно, різно.

Рознь—розбрат, свари.

Розовый—роже́ний.

Розсыпь—розсипини.

Розыгрышъ—розигри.

Розыскной—розшуковий, розвідковий, розвідковий.

Розыскъ—розшук, розвід, розвідка, слідство.

Рой—рій.

Ройникъ—ро́єний.

Ройный—ро́йовий.

Ройстый—ро́єватий.

Ройтись—ро́їтися, ріяти.

Рокамболь, раст. *Allium schoerosum*—трибу́лька.

Роковой—нещасний.

Рокотать — буркотати, брентіти розлягати́ся.

Рокоть—гуркі́т, грім, гук.

Рокъ—фортуна, доля.

Роль—ро́ля.

Романический—романи́чний.

Романс—романс.

Романтизмъ—романти́чність.

Романтический—романти́чний.

Ромашка раст. *Matricaria chamomilla*—рум'янок, руман, руйанець, романець, ромен; (душистая) ромп'янок.

Ромашковый — роменовий, рум'яновий.

Ромашникъ маточный, раст. *Pyrethrum parthenium*—ростопастъ, ростопаст, земзеле́ня; *P. millefoliatum*—ку́дрявець.

Ромъ—арак, гарак.
 Ронжа, лт. *Corvus glandarius*
 — джелжора, джоя, джой-ка.
 Ронять—(изъ рукъ) упускати, —стити; (слезы, перо, письмо) губити, згубити; (чье достоинство) зневажати кого.
 Рополка, раст. *Cucurbita obifera* — карахонька, тарапунька, таракуцька, хорохонька, ханьва.
 Ропотный—нарікальний, ремстливий.
 Ропоть—нарікання, ремство, мркання.
 Роспять — кавзувати, порікувати, нарікати, ремстити.
 Роса—роса; медвяная—падъ
 Росинка—ріска, рісочка.
 Росистый, о—росяний, росяно.
 Росить—росити.
 Росказни — теревські, баласи, баляндраси, небилци.
 Роскошествовать — роскошувати, ласувати, жирувати, жируватися.
 Роскошникъ, ца — роскішник, ца.
 Роскошный, о—роскішний, о.
 Роскошь—роскіш, роскош
 Рослий — рославий, рослий, штатувльний; (о раст.) буйний, гіпкий, вигончастий, дерідний.
 Росникъ, раст. *Drosera* — ро-сичка.
 Росница, раст. *Alchemilla vulgaris* — приворотень.
 Росписка—квит.
 Роспись—(книгамъ, приданому) реєстр; государственная — коштоспис державний.
 Роспуски—бендюги.
 Роспускъ—роспускнява.
 Россомеха, зоол. *Mustela gulo* — квадра, розвеза.
 Россомашій—квадровий, розвезовий.
 Ростить—ростити.
 Ростовщикъ—лихварь, позичайло.
 Ростовничество—лихварство.
 Ростовщикій—лихварський.
 Ростокъ—пагін, шпичак, парост, парость, пасинок, кло; мн. пагоння, паговіння, проріс, проріст.
 Ростомъ—на зріст.

Ростъ—зріст.
 Росхмель—підпиток.
 Росянка раст. *Drosera L.* — ро-сичка; *D. rotundifolia* — божья роса; простая, раст. *Alchemilla vulgaris* — гадинник, наворотень, наворотник.
 Ротикъ—роток.
 Ротозій, —ка—солопій, ка, розвора, розвірняка, роззява, гава, роззявляка, ростяпака, розгамуза, розвеза, шапава, ростелепа.
 Ротозійничать — гавронити, гавити, калячити, витрішки продавати, купувати, гави ловити.
 Роть—ріт; (презрит.) хавка, хавки.
 Рохля—бамбула, мамула, маруда, лемішка, макуха, мниха,
 Роща—гай.
 Ртачиться—коцюбитися, опикатися, баскалечитися, упиратися, баскалится.
 Ртутный—живосрібний.
 Ртуть—живе срібло.
 Рубака—тесака.
 Рубанокъ — гембель; небольшой—шерстевка, шершевка, хершевка; съ длин. колодкой для окончат. слаживанія — хибанок.
 Рубаха — сорочка, кошуля; (дѣтск.) льоля.
 Рубашка—см. рубаха.
 Рубежный—кордонний.
 Рубежь—кордон.
 Рубежь—(наръзка) карб, пруг, карбіж; рубіж; (слѣдъ на деревѣ) зарість; (шрамъ) близна; (въ шитѣ) запішва, руб; (желудокъ у жвачн.) чепецъ.
 Рубинъ, мин.—рубин.
 Рубить—рубати; тяти; обрублювати (платки).
 Рубище—рям'я, рамтя, лахміття, лахманина, лахман, драгтя, лати, латанці, страпки, страплі, лахаминдрики, руб'я.
 Рубка—рубанка; пароход. ка-бінка; лѣса—зрубань, поруб.
 Рублевикъ—карбованецъ (дві гривні або двісті шагів).
 Рубль — карбованецъ.
 Рубцеватий—близнуватий; рубуватий.

Рубцы—хляки.
 Рубчатый, -тех. — карбований.
 Рубщик—рубач.
 Ругань—лайка, лаяння, зв'яга, зв'яха.
 Ругатель — лайливець, -виця, наругач, -ка.
 Ругательный—лайливий.
 Ругательство—лайка.
 Ругать—лаяти, шпетити, бештати, кобенити, банітувати, цабанити, пугити, тужити, сабанити.
 Руда—руда; желізн. — залізняк; місце добув. руди — рудня; місце обробки руди — гамарня.
 Рудникъ—копальня, рудня.
 Рудничный—копальний.
 Рудоискатель—рудошукач.
 Рудокопъ—рудник, рудокопник.
 Рудососный—рудний.
 Рудоплавильный — гамарний.
 Рудоподъемный — рудовзвізний.
 Рудоразборка — рудохухринь.
 Ружейникъ—оружинник.
 Ружейный—оружинний.
 Ружье—руч(ш)ниця, ружина, оружина, хвужія, булдимка, булдимок, самопал, янчарка, яничарка; охотничье — дробовик, двуствольное — дубельтівка.
 Рука—рука; (почеркъ) письмо; бік, сторона.
 Рукавица — рукавиця; (кожаныя)—накожні.
 Рукавъ—рукав; ръчной — зарічок, протока; пересыхающий—переволока; пожарный—шлянг.
 Рукастый—рукатий.
 Руководитель, -ница — орудник, -ця, привідець, відниця, направляльник, -ця, направи́к, -ця, поводи́ар, -ка, поводи́атар, -ка.
 Руководительный—провідний.
 Руководить—руководствовать — орудувати, верховодити, керувати, поводи́арувати.
 Руководство—привід, провід; (учебникъ) підручник.
 Руководствовать—см. руково­дствовать.
 Руководствоваться чѣмъ — додержувати чого, триматися чого.

Руководящий — (статья, идея) провідний; (власти, сферы) міродатний, мірода́йний.
 Рукодѣліе—рукодія, рукодія­ня, рукодіяння.
 Рукодѣльникъ, -ца — рукодій­ник, -ця.
 Рукодѣльный—рукодільний.
 Рукомойникъ — мийник, мий­ница.
 Руконожка, зоол. Chiromys — рукоштірка.
 Рукопашный—ізручний.
 Рукописный—рукописний.
 Рукопись—рукопис.
 Рукоплескание—оплески.
 Рукоплескать — плескати, оплескувати.
 Рукополагать, -ложить — висвячувати, висвятити.
 Рукоположение — поставління, висвятини, висвята.
 Рукоприкладство — підпис; (шуточи.) ляпас, потилиш­ник.
 Рукотворный—рукотворний.
 Рукоятка — антаба; виль — суло; граблей—грабильно, граблище; двери—клямка, ручка; жернова — млин; заступа—заступильно; кнута—пужално; косы—кісся; кочерги — кочержильно; креста—руків'я; ложки—стеб­ло; метлы—мітлище; ме­ча—держак; ножа — колод­ка; посуды—держало, уш­ко; пера—держак; ручной мельницы — млин; скоро­родника — чаплийльно; саб­ли—держак; цѣпа—ціпило, ціпильно, ціпиво; уха­та—рогачильно.
 Рулевой, прил. — деменний, стерновий, кермовий; сущ. — стерничий, стерник, керманич.
 Руль — правило, стерно, де­мено, керма; у плота — трепло.
 Руля (табаку)—папуша.
 Румыния—Румунія.
 Румынъ, -ка—румун, -ка.
 Румынский—румунський.
 Румяна—шарило.
 Румянецъ—червінь.
 Румянить — шарити, красу­вати.
 Румяниться, нарумяниться —

накрасовуватися, накрасуватися.

Румянка обыкновенная, раст. *Echium vulgare* — синяк, іван-зілля піл-ське, колючка; красноцвітная, *E. gub-gub* — краснокорень.

Румяный — червоний; (о лицѣ) — червоновидий.

Румяньте — шаріт.

Рунистый — волохатий, пелехатий.

Рунный — во ний; табунный.

Руно — вовна.

Рупорь — рупій.

Русаць — кацап; заєць.

Русалка — русавка, русалка.

Русло (вся ширина и длина теченья ріки въ межень) — корито, річище, поточина; (сухое) — ложок; (суженное и мелкое) — вузьмина; (фарватерь) стрижень.

Русоватый — русявий.

Русский, прил. — московский, москвинский, московитский, москальский, росийский, кацапский, сущ. — москвець, -вка, москаль, москвин, -ка, московит, -ка, росиянин, -нка, кацап, ка.

Русый — русий.

Русьте — русявити; москалитися, москowitzуватися, кацапитися, москowitzися.

Рута, раст. *Ruta graveolens* — рута.

Рутвица, раст. *Thalictrum angustifolium* — трясулька, мелуница.

Рухлый — крихкий.

Рухлядь — манаття, манатки, збіжжя.

Рухлять, минер. — маргель.

Рухнуть — упасти, повалитися, завалитися.

Ручатель, -ница — поручник, -ця.

Ручательство — порука, зарука, запорука.

Ручаться — ручитися, заручатися, фелелувати, бізувати.

Ручеек — струмок, протічок, поточина.

Ручей — струга, струмь, течій, стружок; журчащий — бурчак; быстрый и шумный — раптянка.

Ручка — держак; держално, держало; держанце, держивно; вращающаяся — корба.

Ручной — ручний; приручений, свійський, хований.

Ручьистый — струменястый.

Рыба — риба; самець — молочаник.

Рыбакъ — рибалка; (торговецъ) — рибник, рибас.

Рыбачій — рибальський.

Рыбачка — рибальчиха.

Рыбець, рыба, *Abramis vimba* — рибець.

Рыбистый — рибний.

Рыбий — риб'ячий; (жиръ) — трін; (клей) — карук.

Рыбный — рибний.

Рыбоводство — рибництво.

Рыболовный — рибальський.

Рыболовство — рибальство.

Рыболовъ, пт. — мартин; рибалка.

Рыбопромышленникъ — рибник. Рыбопромышленность — рибництво.

Рыботорговецъ, -ка — рибас, рибаска.

Рыдание — ревний плач.

Рыдать — ревно плакати.

Рыжебородый — рудобородий.

Рыжеватый — рудавий.

Рыжикъ, грибъ — рижок; раст. *Samolina sativa* Cronz. — рижий, ржий.

Рыжий — рудий; (съ темными полосами, о масти) моругий.

Рыжеть — рудіти.

Рыканіе — рики.

Рыло — хавка, хавчура, мурло, пика, мармиза, морда, мармуза.

Рыльце — пичка, мидзя; у посуды — носик.

Рынокъ —; торг, базар, торговля, рынок; (толкучій) — точок, товчок.

Рыночный — торговий; базарный, рынокий.

Рысакъ — клусак.

Рысистый — сягнистий.

Рысий — пардучевий.

Рысканіе — никання, гасання, швендяння.

Рыскать — никати, гасати, галювати, швендяти.

Рыскуль, -нья — швендя.

Рысца — трух, труська.

Рысцой — шлаптю, підтупцем, підтупцем, труськом, трухцем, трухи — трухи, трюх — трюх, трюхи, трушком,

тлюпки, тлющем, трюхом, трюшки, трюшком.
 Рысь, *Felix lynx*—пардуч; (по-бѣжка лошади) труха, клус, біга.
 Рысю—тлуса, бігою, уклус, утрух, навтрухи, дриндом.
 Рытвина—рипа, колодовина, большая глубокая, наполн. водой — коломия, баюра, ковбана.
 Рыть—рити, копати; (норы)—норити, точити.
 Рыться—(возиться) куйовдитися; (въ землѣ, сорѣ-о курицѣ) попелитися, гребтиса.
 Рыхлить—пушити, підпушати.
 Рыхловатый—пухкастий, покрихкий.
 Рыхлость—пухкість, сапкість.
 Рыхлый—сапкий, пухкий, рухлый (о человекѣ) тілистий.
 Рыхлѣть—крихкатити, сапкатити, пухкатити.
 Рыцарскій—лицарський.
 Рыцарскія (Риттеръ) шпоры, раст. *Delphinium Ajacis*—остріжка.
 Рыцарство—лицарство.
 Рыцарь—лицарь.
 Рычагъ—підойма, журавель; переводной на паровозѣ, паровозѣ-вирло.
 Рычажный—підоймовий, журавлевый.
 Рычаніе—рки.
 Рыяность—запал, прикидливость.
 Рыяный—запальный, беркий, беручкий, прикидливый, о.
 Рѣденькій—ріденький.
 Рѣдитъ—рідити.
 Рѣдкий—рідкий; (о матеріи) посіткий, сівкий; незвичайний.
 Рѣдко—рідко, не густо; рідко, не часто.
 Рѣдковатый—прорідкий, обрідкуватый, порідкий.
 Рѣдкость (рѣдк. вещь)—рідкощ.
 Рѣдка—редька.
 Рѣдѣть—рідѣти, рідшати, рідшати.
 Рѣдяга—рептух.
 Рѣже—рідче.
 Рѣзуха, раст. *Nasturtium officinale*—воляний, дикий хрін.
 Рѣжуций—січний.

Рѣзакъ, кривой ножъ — клясак; у плуга—леміш.
 Рѣзальщикъ—крайчий.
 Рѣзаніе—рѣзанія, крайня.
 Рѣзати—рѣзати, краяти, тяти; на куски—покравати, батувати, чимисувати.
 Рѣзаться—бѣтиса; о зубахъ — вирѣзуватися.
 Рѣзвиться—пустувати, жирувати; (о коняхъ) басувати.
 Рѣзвость — жавѣсть, моторність.
 Рѣзвый — порскій, порскливый, жававий, моторный; (о коняхъ) баский.
 Рѣзецъ (въ плугѣ) — чересло; (зубъ) сміюнець; (для тѣста) колісчатко; (скульптор.) рильце; рѣза.
 Рѣзка — рѣзанка, крайнка; сікач; січка (солома).
 Рѣзкій—рѣзкий, гострий, о человекѣ — дотклививый; о вѣтрѣ — шпуйный, шуукий, шуулький, шмальний, смальский, шмалький, шуульный, ідкий; о голодѣ — верескливый, пронизливый; яркій — прикрій; жгучій—жалкий; о словахъ—колющий, ущипливый.
 Рѣзной (украшенный рѣзбой) рѣзбований, мерезжаний.
 Рѣзнуть—черкнути.
 Рѣзня—рѣзанна.
 Рѣзуха, раст. *Camelina sativa* Grantz—рижій.
 Рѣзчикъ (вырѣз. изъ кости, рога, дерева, камня) сточник, сницар, рѣзбяр; (работ. на мѣди, на стали) рѣтовник.
 Рѣзь—рѣзь; съ тошнотой—се-няшниця; съ колющемъ — заійна, заійниця; съ рвотой и поносомъ — изсердні соняшниця; съ судорогами — перелогі.
 Рѣзба—рѣзь, рѣзба; мех. наворочка.
 Рѣка—рѣчка; вверх по рѣкѣ — проти води; вниз по рѣкѣ—за водою.
 Рѣпа, раст. *Brassica Rapa* L.—пина.
 Рѣпей колкій, раст. *Carduus nutans* L.—ріпѣй.
 Рѣпейникъ, раст. *Agriemonia Eupatoria* — репик, сметанник, парило, зрадзілля.

Рѣпикъ—см. Рѣпейникъ.
 Рѣпная капуста, раст. *Brassica napus* — свиріпа, свиріпиця.
 Рѣповникъ, раст. *Barbarea vulgaris*—свиріпа.
 Рѣсница—вія, війниця, кліпа.
 Рѣченка—річечка.
 Рѣчистость — промовистість, мовність, проречистість.
 Рѣчистый—мовний, промовистий, проречистий.
 Рѣчка—річка; (безымянная) — самотека.
 Рѣчною—річний.
 Рѣчь—промова; погудка—промовка; проповідь—казань; разговор—розмова; выговоръ, произношеніе—вимова; вступительная — передмова; поздравительная — драція.
 Рѣшать, шить — розв'язувати, зати; покладати, класти, ухваляти, лити, наважувати, наважити; судити, розсудити.
 Рѣшатся, шиться—наважуватися, наважитися, поважитися, присміти, зважитися.
 Рѣшающий (голосъ) — ухвальний.
 Рѣшеніе—розв'язок; токма, постанова, вирок, ухвала; розсуд.
 Рѣшетка—ґрата, ґрати; (ограда) штахети; (въ вышиваньѣ) корта; (въ самова; ѣ) дно; (монеты) решка.
 Рѣшетникъ—ситник.
 Рѣшето—претак, решето.
 Рѣшетчатый — ґратчатый, ґратчатый; (заборъ) штахетовий; (о воротахъ) щаблястий; дірчастий.
 Рѣшимость — повага, звага, відвага; (задачи, вопроса) розв'язність.
 Рѣшительно—рішуче, наважливо, зважно; —никакъ—ніже-ні; —никого, ничего—нікогоісінько, нічогоісінько.
 Рѣшительность—звага, рішучість, наважливість.
 Рѣшительный—рішучий, зважливий, наважливий; (окончательный) останній, остаточний.
 Рѣять — ширяти, шугати, бугати, кружляти, ринути.

Рюмить—румати, рюмсаѣ.
 Рюмка—чарка, чарчина, чару пина, пугарчик; большая — чепуруха.
 Рюмочка—чарочка.
 Рюмочный — чарковий.
 Рябецъ—см. Форель.
 Рябина, раст. *Sorbus aucuparia*—горобина, робина, волонга, робина, скорух, юдина, шкорух, юд; пятнышко — віспина, лущина.
 Рябина дикая, раст. *Tanacetum vulgare*—приворотень, пльма.
 Рябиновка—горобинівка.
 Рябиновый—горобиниовий.
 Рябить—морщити; рябіти.
 Рябка—см. Куропатка.
 Рябоватый — рябеный, дзюбатенький.
 Рябой — таранкуватий, дзюбатий, дзюбаний, рябий; (о птицахъ) сороканий, зозулястий.
 Рябчикъ, пт. *Tetrao bonasia* — орябка, орябок, горобка, оробка, рябок.
 Рябь (на водѣ) — брижжі, жмурки; раст. *Convulvulus arvensis*—повійка.
 Рябѣть—таранкуватити.
 Рядить, договаривать—ладнати, єднати, годити, наймати.
 Рядиться — найматися, єднатися; строїтися, чепури-тися.
 Рядовой—рядовик, козак.
 Рядомъ—упоруч, обрuch, побіч, попліч, суспіль, сумеж, суміж, рядом, поряд, обик, урядовицю, поруч, разом.
 Рядчикъ—єднач, єднальчик.
 Рядъ—лава, шик, шерєг, шерєга, сталка, сталька; домовъ—перія; копенъ—стаг; прядъ—пасмо; торговый — торг; нанизан. рыби, напр. —метка; слой — шар; камней поперека — теченія—забора.
 Рясa—сутана.

С.

Сабельникъ татар., раст. *Asorus calamus* — татарське зілля, гаяр, айр; С. болот-

ний, *Comarum palustr.* I.
сухолом, вовче тіло.
Сабельный—шабловый.
Саблица—шаблюка.
Сабля—шабля; изогнутая—ка-
рабеля.
Саванъ — покрывало, покрів,
покрівець.
Савраско—буланко.
Саврасый—буланий.
Сага—дума.
Саго—саго.
Садикъ—садок, садочок.
Садиться, сѣсть — сидати, сі-
сти; (опадать) осідатися,
осістися, осідати, осісти;
(отканять) сичавити, зсідати-
тися, зсістися, збігатися,
збігтися; (о солнцѣ) захо-
дити, зайти; (за столъ)
сідати до столу.
Садишко—садок.
Садка—(деревьевъ и пр.) са-
жанія; (ткани) сичавіння,
збіганія; (соли) осад.
Садкій—сичавілий, збігливий.
Садковый—сажавковий.
Саднить — натирати, намуля-
ти.
Садно—натерлина, намулина.
Садзвладѣлецъ—садовладелец.
Садовникъ, -ца—садівничий, -а.
Садовничать—садівничити.
Садовнический—садівницький.
Садовничество — см. садовод-
ство.
Садоводство—садівництво.
Садовый—садовый, садковый;
(плоды, растенія) садови-
на.
Садокъ (рыбный)—рибник, са-
жавка; (птичий) кіш, пта-
шня, пташарня.
Садъ—сад, садок, загорода.
Сажа—сажа; густая—сопуха.
Сажалка—кілок.
Сажаніе — сажання, саджен-
ня.
Сажать (о людяхъ) садити, са-
довиги; (о раст.) садити,
сажати.
Саженець—сажанка.
Саженный сажновый, сяго-
вый; (ые дрова)—сяговина.
Сажень—сажень; погонный—
поздовжний; кубическій—
кубичный; кубич. дровъ —
латер, костер, стіс.
Сазанъ, рыба *Cyprinus Carpio*

—короп; небольшой — шз-
ран.
Сайга—сугак.
Сайка—булка.
Саквожъ—сакви, валізка.
Салазки — санчата, гринджо-
лята.
Саламандра, зоол.—ящур.
Саламата (кушанье изъ муки)
—лемішка.
Салатникъ—салатяник.
Салать, раст. *Lactuca* — сала-
та, шалата; (крещъ) *Lepi-
dium Sativum* — жерету-
ха, жерлуха; полевой, ди-
кий, *Lactuca scariola* L. —
какиш, молочко.
Салепъ, раст. *Orchis labifolia* —
любжа; бухарскій, *O. Mario*
L. —возульки, люби мене не
покинь.
Салистый—лозоватий.
Салить — салити; ялозити,
смаляцувати.
Сало — сало; внутрен. — здір.
нутряк; тощее — шкурлаг;
(слой на тушѣ) плаха; свѣ-
чное — лій; гусинное — смд-
лецъ; кусокъ въ ловушкѣ —
пастрьома.
Салотопня—салган.
Салфетка—серветка.
Салфеточный—серетяний.
Сальникъ, анат.—чечець; ме-
хан. — слизник; кушаніе —
сальник.
Сальный—сальний; (о свѣчѣ)
лойовый; (засаленный) за-
смаляцувачий, заяложе-
нный.
Сальный корень, раст. *Sym-
phytum officinale* — гав'изъ.
Салютация — см. Салютъ.
Салютный—ясовий.
Салютовать — ясувати, ясу
воздавати.
Салютъ—яса.
Самбукъ дикий, раст. *Sami-
bus ebulus* — бузина яло-
на, хобза; чернй, *S. nigra* —
бузина, баз, базник;
обыкновен., *S. racemosa* —бу-
зина червона.
Самецъ—самецъ, самчик.
Самка—самия; (плодовитая)
плідниця; бесплодная—ка-
мениця; первородная—пер-
вістка, первітка; непло-
дившая—яловиця; рыбы —
ікрець, ікревниця.

Самобичеваніе — самокатуван-
ня.
Самобытность — самобутність.
Самобытный, -о — самобутний,
саморідний, -о.
Самоваръ — самовар; мѣдный
— мідень.
Самовластитель — самосил,
самовладник.
Самовластіе — самовлада.
Самовластный — самовладний,
самосильний, -о.
Самовлюбленность — самоза-
коханість.
Самовозвеличеніе — самозвели-
чення, самопіднесення.
Самовозвышеніе — см. самовоз-
величеніе.
Самовозгараніе — самопаль-
ність, замозапальність.
Самовозгарательный — см. са-
мовоспламеняющійся.
Самоволіе — сваволя, сваволь-
ство.
Самовольникъ, -ца — самово-
лецъ, вільниця, сваволець,
-вільниця.
Самовольничать — свавол. ітн.
самоволити.
Самовольный, -о — свавільний-
о; самовольный, недозволе-
ний, без відома.
Самовоспламеняющійся — са-
мопальний.
Самовосхищеніе — самозачаро-
вання.
Самодвижный — саморушний.
Самолержавіе — самодержав-
ство.
Самодержавный — самовлад-
ний, самодержный, -о.
Самодержецъ, жица — само-
державецъ, жица.
Самодовольный, -о — зарозумі-
лий, -о; самовтішний, -о.
Самодовольство — саморадощі,
зарозумілість.
Самодуръ — бісолоп.
Самодѣйствующий — самодіє-
вий.
Самодѣльный — саморобний,
саморучний; (о дом. издѣ-
ліяхъ) доморобний.
Самодѣтельность — самоді-
яльність.
Самодѣятельный — самодієль-
ный.
Саможатка — самокоска.
Самозабвеніе — самозабуття,
нездѣма.

Самозарожденіе — самозаро-
діння.
Самозащита — самоборона.
Самозванецъ — піднайменник.
Самозванство — піднаймен-
ність.
Самозмѣна — самозрад.
Самоистребленіе — самозни-
щення.
Самостязаніе — самокатуван-
ня.
Самолетъ — самоліт; (паромъ)
порон.
Самолчность — особистість;
особа.
Самоличный, -о — дочный, осо-
бистий, -о.
Самолюбный, -о — самолюб-
ний, -о.
Самолюбіе — самолюбство.
Самомнительный — сердопиш-
ний, кокошний, бутний.
Самомнѣніе — сердопишність,
кокошність, бутність.
Самонадѣянность — духвалість,
зарозумілість.
Самонадѣянный, -о — духовный,
зарозумілий, -о.
Самообогащеніе — самозбога-
чення.
Самообладаніе — самопануван-
ня, самовладання.
Самообманъ — самообдурини.
Самообожаніе — самозачаро-
вання.
Самообольщеніе — самоомана.
Самообразование — самоосвіта.
Самоограниченіе — самообме-
ження.
Самооплодотвореніе — само-
закін.
Самоопредѣленіе — самовизна-
чення, самоозначення.
Самоосужденіе — самоосуд.
Самоотверженіе — см. Самоот-
реченіе.
Самоотравленіе — самоотрута.
Самоотреченіе — самозречення,
самозанедбанія, самовід-
дання, самовідцурання.
Самопишущій — самописный.
Самопожертвованіе — самопо-
свята, саможертва, само-
офіра.
Самопознаніе — самосвідомі-
сть.
Самопониманіе — саморозу-
міння.
Самопроизвольный, -о — само-
вольный, -о.

Саморазвитіє—саморозвиток.
 Самородный—родимий.
 Самородокъ—родимецъ.
 Саморубъ—самосіч.
 Самосадочный—самосідний.
 Самосвятящийся—самосвіт.
 Самоскорѣйшій—найшвидчий, найкоротчий.
 Самосознаніє—самосвідомість.
 Самосохраненіє—самоошадність.
 Самостоятельность—самостійність, самостайність.
 Самостоятельный, о—самостійний, самостайний, о.
 Самосудъ—саморозсуд.
 Самоубийственный—самоубивчий, самогубний.
 Самоубійство—самоубивство, самогубство.
 Самоубица—самогубецъ, самоубійник, -ця.
 Самоуваженіє—самоповага, самопошана.
 Самоувѣренность—самопевність.
 Самоувѣренный, о—самопевний, о.
 Самоугрызеніє—самогризота.
 Самоузаконеніє—самоуправленія.
 Самоукрощеніє—самоускромленія.
 Самоукрѣпленіє—самозміцненія.
 Самоулучшеніє—самополіпшенія.
 Самоуниженіє—самозневага.
 Самоуничиженіє—самопокора.
 Самоуничтоженіє—саморуйнування, самознищення.
 Самоуправленіє—самоприсуд, самоуправа, самоврядування.
 Самоуправно—самопихом, на-самопих.
 Самоуправство—самовправа.
 Самоусовершенствованіє—самоудосконалення.
 Самоучитель—самонавчитель.
 Самоучка—самоук.
 Самоучкой—самоуком.
 Самохвалъ—хвалько, хванько.
 Самохвальство—хвальба.
 Самохотно—самохитъ.
 Самоцвѣтный—самоцвѣтний; (камень) самоцвіт.
 Самоцвѣтный, о—самовильний, о.
 Самочувствіє—самочуття, са-мопочуття.

Самшитъ—букишпан.
 Самъ—сам; самъ другъ—самодруг; самъ третей—самогрѣть; самъ четверть—самоцверть; самъ шесть—самошість; самъ не свой—несамовѣтный.
 Самый—самий; лучшій—найкращий, найліпший.
 Сандаля—(краска) кірка; (темно-синій) бразолія; (обувь) ходак.
 Сани—санки.
 Санки—саночки, санчата.
 Санкюлотъ—безштанько, галанько, голоколѣник.
 Санный—санний, санковий.
 Сановитость—штатуйність, постатність, поставність.
 Сановитый, о—штатуйний, постатний, поставний, о.
 Сановникъ—вельможа, достойник.
 Сановный—вельможний, достойний.
 Саночки—санчата.
 Санъ—вельможенство.
 Сапогъ—чобіт, чижмак; сафьянный—кордован; изношенный—шкарбун.
 Сапожекъ—чобіток, чоботець.
 Сапожникъ, -ца—швець, шевчиха, чоботарь, -риха, чижмарь, чобітник.
 Сапожничать—шевцювати, чоботарювати.
 Сапожничій—шевський.
 Сапожничество—шевство.
 Сапожный—чобітний, чоботовий.
 Сапфирный—шафіровий.
 Сапфиръ, минер.—шафір.
 Сапъ, ветер.—носатизна.
 Сарай—шура; съ двумя или тремя стѣнами—шопъ, по-витка, для дровъ—дровник, дровітник, для овецъ—кошар, кошар, овечник, для хлѣба—хлуя, стодола, сто-доля, для возовъ—возовня, для воловъ—волонья; карет-ный—колешня.
 Сарана, раст. Lilium Martagon L.—лісова лілея.
 Саранча, наѣд. Gryllus mig-ratorius—сарана.
 Саранчевый—саранячий.
 Сардинка, рыба—сарделя, сар-делька.
 Саржа (матерія)—шаржа.
 Саричъ, пт.—лунь.

Саркофагъ—нагробок.
 Сатана—сатана.
 Сатанинскій—сатанинскій.
 Сатирически, -скій—сатирично, -ний.
 Сафлоръ, раст. *Carthamus tinctorius*—світлукх, крокіс, крокус.
 Сафьянный—кордованный, сап'яновий.
 Сафьянь—кордован, сап'ян; (тонкій, изъ испанскихъ овецъ) - мишина; (козловой кожи) багдаль.
 Сахаристый—цукроватый.
 Сахарить—цукрувати, цукрити.
 Сахарница—цукорниця, цукорничка.
 Сахарный—цукровый; заводъ—цукорня, сахарня.
 Сахароваренье—цукроварка.
 Сахароварный—цукроварникъ.
 Сахароваръ—цукровар.
 Сахаръ—цукар, цукер, цукор, цукур; мелк. кусочки—побіль.
 Сбавка—зменшини, знижка.
 Сбавлять, -вить—зменшати, зменшити, знижати, знизити.
 Сберегатель, -ница—заховник, ця, ощадник, -ця.
 Сберегательный—заховальний; касса—щадниця, ощадна каса.
 Сберегать, сберечь—щадити, ошаджати, ошадити, зберігати, -гти, приощаджати, -дити.
 Сбережение—ощада (не трата); заховання (храненіе, впрокъ).
 Сбивать, сбить—(сшибить, сокрушить, свалить) збивати, збити; (съ толку, съ пути) зводити, звести з круга сонця, з пантелику збивати, збити, засмыкувати, смикати, забаламучувати, мутити, затуркувати, -кати; (ученика, подсудимаго) стріпкати, -нити; мотилити, замотилити; (масло) скочувати, тити.
 Сбиваться, сбиться (съ догми) зблуджати, зблудитися, блукати, зблудити; (комкомъ) комкитися, -ся, -тисся, (съ толку) стріпкуватися, нитися.

Сбивчивость—кантуватість, мотилчливість.
 Сбивчивый, о—кантуватий, мотилчливый, о.
 Сбирать—см. Собирасть.
 Сбитень—гаряч.
 Сбитеньщикъ—гаряшникъ.
 Сбитый (съ толку)—замотиличений, спантеличений.
 Сближать, -зить—зближати, зблизити.
 Сближение—зблизини, зближення.
 Сбойка—збиванка.
 Сбоина (жмыхи)—макуха.
 Сбоку—збоку.
 Сболтнуть—ляпнути, бляхнути, сплескати.
 Сбористый—рясний, перебірчастый.
 Сборище—збіговисько, збіговище, натовп, натиск, збірниця, збірня.
 Сборка (въ платъѣ)—брижа, ріса, рясиця, зморшка; (пригонка и сплоченіе частей) рихтовини.
 Сборникъ (книга)—збірка, збірникъ.
 Сборное, смѣсь—збіранина, збіраниця.
 Сборный—збіраний; збірний.
 Сборщикъ—побірець, (податей)—побірчий, подушник, зборчий; таможен. митникъ.
 Сборъ—збір, збіранія.
 Сборы, приготовленія—лагодіння, заходи, вибірання.
 Сбрасывать, сбросить—скидати, скинути, зошмарувати, рити, пороняти, -нити.
 Сбривать, сбрить—голити, зголити.
 Сбродъ—шуя, шушваль, набрід, наволох, шушвалох, халастра, ханайстра, наброд, ледач, гультайство, мотлох.
 Сбруа (конская)—ряд, ронд, наряд.
 Сбухты-барахты—здуру, навманя, наосліп.
 Сбываніе, продажа—збування.
 Сбивать, сбить—збивати, збити що, позбуватися, бутися чого; (с водѣ) убивати, уути, спадати, спастися.
 Сбываться, сбываться—справд-

жуватися, . справдитися,
спевнятися, -нитися.

Сбыточный-збутний, здійснен-
ний.

Сбыть—збут, збуток, хід, про-
даж.

Сбѣгать—збігати.

Сбѣгать, -жать—збігати, збігти;
утікати, утекти; стікати,
стекти; (о красці въ мате-
рії) линяти, полиняти.

Сбѣгаться, -жаться — збігати-
ся, збігтися, назбігаться,
поназбігаться; сичавіти,
посичавіти (о матеріяхъ).

Сбѣжалый—збіглий.

Свадебка—весіллячко.

Свадебный—весільний.

Свадьба—весілля.

Свайный—пальовий.

Сваливание—звал; звертання
на кого що, стикання.

Сваливать, -лить—звалювати,
звалити, скидати, скинути,
перевертати, -рнути; звер-
тати на кого що, стикати.

Сваливаться, -литься—звалю-
ватися, звалитися, падати,
упасти.

Свалка (драка) — колотнеча,
колотня, бійка; (толпа) на-
товп, натиск, тиск; (сѣна,
мусора) накидка.

Сварганить—удолити, удони-
ти, устодолити, зляпати.

Сваривать, -рить—зварювати,
-рити; злютовувати, тувати.

Сварка—злютовина.

Сварливость — чваруватість,
заривкуватість, загризку-
ватість, беговатість, зайд-
ливість, звадливість, нез-
годливість, заводливість,
сваркість.

Сварливый, о — чваруватий,
заривкуватий, загризкува-
тий, беговатий, зайдливий,
звадливий, незгодливий,
заводливий, сваркий, о.

Сварной—злютований.

Сварочный—злютовальний.

Сватаніе—сватання.

Сватать—сватати.

Сватовство—сватання.

Сватъ—староста, дівошлюб;
сват.

Сваха—сваха, свашка.

Свахлять—стелепати, зліпати,
спартачити.

Свад—паля.

Сведение—звід, злучення; (ру-
ки, ноги) корчі; (счетовъ)
обрахунок.

Свезение—звозини.

Свекла, раст. *Beta vulgaris* —
буряк.

Свекловичный—буряковий.

Свекоръ—свекор.

Свекровь—свекруха.

Свербежница, раст. *Knautia
arvensis* или *Scabiosa ar-
vensis*—жовтілляниця.

Свербигузка, раст. *Sinapis ar-
vensis*—свиріпа.

Свербигузь раст. *Symphylum
officinale*—живокість.

Свергать, -гнуть — скидати,
скинути.

Свержение—скид, скидання.

Сверканіе—полискування, ярін-
ня, хрястіння, ряхтіння,
леління, блискання, вибли-
скування, мигтіння.

Сверкать-кнутъ—яріти, заярі-
ти, хрястіти, ряхтіти, за-
ряхтіти, леліти, залеліти,
блискати, виблискувати,
лискати, полискувати, лис-
нути, яскрити, заяскрити,
миготати, миготіти, миг-
тіти, замигтіти.

Сверкающий—блискавий, бли-
скотливий.

Сверление—свердління.

Сверлильный—свердловий.

Сверлина—просвердлина.

Сверлить — свердлити, бур-
тити.

Сверло—свердел.

Свернутый—кручений.

Сверстникъ, -ца — перевес-
ник, -ця.

Сверстнический — перевес-
ницький.

Сверстничество—перевесниц-
тво.

Сверстывать, -стать — плянту-
вати, сплянтувати.

Свертокъ—сувертень, буртіль,
суверток, завинятко, завин-
іння, клунок, качальце.

Свертывание — скручування,
згортання.

Свертывать, -тѣть, -рнуть —
(трубкой) згортати, -рнути,
звинувати, звинутути; (коль-
цомъ) клябачитися, склю-
бачитися; бігати, збігати;
зкручувати, -тити.

Свертываться, -нуться (о мо-

локѣ)—зсідатися, зсістися, скипатися, скипітися; (о цвѣтахъ) запукуватися, кнутися, завиватися, ну тися.

Сверхкомплектный — надкомплектный.

Сверхсрочный—надстроковый.

Сверху — зверху, поверх, згори.

Сверхчеловѣческий — надлюдський.

Сверхштатный—позаштатный, надштатный.

Сверхъ — над, мимо, через, опріч, пріч, крім, назвище, поверх.

Сверхъестественный — невітній, надприродний, о.

Сверчаніе — цвиркотання, цвирчання.

Сверчать — цвиркотати, цвирчати.

Сверчокъ, наѣкъ. *Gryllus domesticus* — цвиріньчук, цвиркун, цвиріньок, цвиргун, чверщок, цірчок, свирка, фірчак.

Свершать, шить — доконувати, нати, діяти, удіяти.

Свершаться, шиться — ставитися, статися.

Спивальникъ — повивач, упоивач, повиточок, сповивач.

Спивальный — сповивальный.

Спивание — спочивання.

Свивать, свить — звивати, звити, сплітати, сплести, скручувати, скрутити; (гнѣздо) змощувати, змостити, окукоблюватися, кобитися.

Свиданіе — побачення; до-свиданія — до-побачення.

Свидина, раст. *Cornus sanguinea* — свидва.

Свидываться, дѣться — бачитися, побачитися.

Свидѣтель — свідок.

Свидѣтельница — свідка.

Свидѣтельский — свідковий.

Свидѣтельство (удостовереніе) — свідочтво.

Свидѣтельствовање — свідкування, свідчення, посвідчення, засвідчення.

Свидѣтельствовать (удостоверять) — свідкувати, свідчити, присвідувати; (про-

изводить освидѣтельствовање) освідовувати, -дувати, освідчувати, -чити.

Свиноводство — свинарство.

Свинѣцъ, метал. — оливо.

Свинина — свинина,

Свинка — свинка, підсвинок; морская — мурчак, мурчок, морське поросѣ, паця, морща, морщак.

Свинобой — кабанник.

Свиноватый — свинякуватый.

Свиной — свинячий.

Свинопастъ — свинар.

Свиноторговецъ — кабанник.

Свинскій — свинякуватый.

Свинство — свинякуватість.

Свинтусъ — свинчук.

Свинуха, раст. *Polygonum lapathum* — синюха.

Свинушникъ — свининець, свинарник.

Свинцоватый — олив'ястий.

Свинцовый — олив'яний.

Свинчатка — олив'янка.

Свинченный — зшрубований.

Свинчивать, свинтить — зшрубовувати, бувати, пришрубовувати, бувати.

Свинья — свиня, чечуга, самура, цюнка, безрога, роха, ринда, льоха.

Свиристель, пт. — *Bombus garrulus* — чубах, ямелюх; *Ampelis garrulus* — костогриз.

Свирищать — шкварчати.

Свирѣль — флюра, фрела, сопілка, жоломія, джоломія, дуда, дудка.

Свирѣльный — флюровий, сопілковий.

Свирѣлость — лютість, жорстокість, строгість.

Свирѣпствовање — лютування, строгування.

Свирѣпствовать — лютувати, строгувати.

Свирѣпый, о — закатний, лютий, строгий, о.

Свирѣпѣть — лютішати, строгішати.

Свислый — висючий.

Свиснуть — звиснути.

Свистаніе — свиснява.

Свистать, тѣть — свистіти, фюкати; (о вѣтрѣ) свищати.

Свистелка — свистілка.

Свистнуть — свиснути; (уда-

рить) затопити, зацідити, бацнути, телепнути, захмелити.

Свистокъ—свищик.

Свистунокъ (сусликъ) зоол.— ховрах, ховрашок.

Свистунъ, -ня — свистун, -ха.

Свистъ—свистіння, свиснява, свист, пасвист.

Свита—почет.

Свитокъ — завиніння, сувертень, суверток, завинятко.

Свитскій — почетний, почтовый.

Свихнуть — свихнути, повихнути, викрутити, скрутити.

Свихнуться, сбиться съ толку — згальмуватися, спантеличитися, скрутитися.

Свихъ—вивих.

Свищъ — свищ; мед.-фистула.

Свобода—воля, вільність.

Свободно — вільно; не тугонаслаб, на ослабі.

Свободный—вільный; люзный; -ное время — гулящий час; -ное произношеніе — легка вимова.

Свободолюбивый — вільнолюбный.

Свободомысліе — вільнодумність.

Сводитъ, свести — (съ верху внизъ) зводити, звести, спроваджати, вадити; (уводить тайно) украти, забрати з собою; (съ ума) позбавляти, -вити розуму кого; (обаять) чарувати, зачарувати; (миритъ, посредничать при сдѣлкѣ) єднати, поєднати, годити, погодити; (сравнить) цькувати, нацькувати; (смыкать верхъ строики) склепляти, -пити; (судорогой) судомити, змикати, змикнути, корчить, скорчити; (счета) рахуватися, обрахуватися; (дружбу) заприятнюватися, -нитися; (знакомство) заходити, зайти в знайомість.

Сводка—збір.

Сводникъ, -ца—зведенник, -ця.

Сводничать—свашкувати, парувати.

Своднический—сватницький.

Сводничество—свашкування.

Сводный — збінний, зведений; порівняльний.

Сводообразный — дужкуватий.

Сводчатый—дужний.

Сводчикъ—см. Сводникъ.

Сводъ, арх.—склепіння, склеп, дуга, піднебіння; (законовъ) збірка, збірник.

Своеволие—сваволя, самоволя.

Своевольникъ — самоволець, сваvoleць.

Своевольничать — сваволити, вдаватися у сваволю.

Своевольный—свавільний.

Своевременно — саме в час, вчасне, в пору, у свій час.

Своевременность — слушність, учасність.

Своевременный — слушний, учасний, поровний; (о родахъ) часний.

Своекорыстіе—охланність, пожадливість, зисколюбність.

Своекорыстный, о—охланний, пожадливий, зисколюбний, о.

Своекоштный—своекоштный.

Своеправіе—химорєда, химорєдъ, примхи, привєреді.

Своеправный, о—химородный, пенькуватуй, примхливый, вєредливый, мисливый, о.

Своеобразие—питоменність, саморідність.

Своеобразный, о—питоменный, саморідний, о.

Своеручный, о — власноручный, о.

Свозить, свезти (въ одно мѣсто) — звозити, звозити, звести.

Свозка—звози.

Свой, своя, свое—свій, своя, свое.

Свойственникъ, -ца—своєк, -чка.

Свойственный, о—властивий, питоменный, прирідний, о.

Свойство—своєцтво.

Свойство (прирожденное) — прирідок; (особенность) властивість, питоменність, прикмета.

Сволакивать, -лочь — стягати, стягти.

Сволочь—наволоч, ледач.

Свора—лая, смик.

Сворачивать, -нуть — повертати, повернути, зрушати, зрушити; (съ дороги) звертати, -нути, збочувати, -чити; (на кого) навертати, -рнути, наворочувати, -чати.

Своровать—ліццупити, підчи крижити, підчепити.

Своаяк—своак, швагер.

Своаченица—своакиня, свість, свістка, швагрова.

Свукаться, кнуться—звукати-ся, звикнутися, звиктися, при звичаюватися, -чаїтися, звикати, звикти.

Свысока—звысока.

Свыше—звыш, згори, в неба; моих сил—над мої сили; трех лѣтъ—більш трьох літ.

Свѣдать—дізнатися, довіда-тися.

Свѣдущій—тямучий, знаючий, свідомий.

Свѣдываться, свѣдаться—зі-знаватися, зізнатися.

Свѣдѣніе—(знаніє) знання, знаття; (извѣстіє) звістка, відомість.

Свѣжеватый, о—свіженький, холодненький, похолодний, о.

Свѣжевать—білувати, шинду-вати.

Свѣжее—свіжина.

Свѣженькій—свіженький.

Свѣжепросольный—свіжопо-солений.

Свѣжесть—свіжість; (о пого-дѣ) ядряність, ядерність, похолод; (о наружности) гожість.

Свѣжій—свіжий; о погодѣ—ядряний, ядрений, ядер-ний, похолодний; новий, живий; гожий, здоровий.

Свѣжо—похолодно, прихолод-но.

Свѣжѣть—свіжѣти, свіжіша-ти; (о вѣтрѣ) дужчати.

Свѣивать, свѣять—звивати, звіяти, здмухати, кнути.

Свѣреніе—звіра, порівняння.

Свѣрять, рить—звіряти, звѣ-рити, перевіряти, вірити.

Свѣсь—підлашя.

Свѣтаеть—узоре, зазоряєть-ся, дніс, на світ благослов-ляється, на світ займаєть-ся, розвиднюється.

Свѣтатъ, безл.—узоряти, за-зорятися, дніти, на світ благословлятися, на світ займатися, розвиднювати-ся.

Свѣтелка—світлиця, покін, киніате.

Свѣтелочный—світличний.

Свѣтиль—(милий, любезный)—зіронька моя, серденько моє, ясочка, зірка, рибонь-ка моя.

Свѣтило—світло.

Свѣтильникъ—свѣтич, світ-ник.

Свѣтильный—світниковий.

Свѣтильня—гніт.

Свѣтитъ, посвѣтитъ—присві-чувати, присвітити, при-свічати; (о свѣтилахъ) сві-тити, зоріти.

Свѣтитися, сіять—зоряти.

Свѣтленькій—ясненький.

Свѣтлитъ—вияснити.

Свѣтло—ясно, видно.

Свѣтлобуланый—половий.

Свѣтлобурый—яснокаштан-овий.

Свѣтловатый—ясненький.

Свѣтлоглазый—ясноокий, бі-лозорий, яснозорий.

Свѣтлоголубой—ясноблакит-ний.

Свѣтложелтый—ясножовтий.

Свѣтлозеленый—яснозелений.

Свѣтлокоричневый—рудова-тий.

Свѣтло-красный—ясночерво-ний.

Свѣтлолиловый—яснофіалко-вий.

Свѣтломалиновый—яснокар-мазинний.

Свѣтлорусый—русявий, біля-вий.

Свѣтлосиній—блакитний.

Свѣтлость—ясновельмож-ність, ясність, світлість; (о цвѣтахъ, краскахъ) яс-нота.

Свѣтлосѣрый—ясносірий.

Свѣтлоцвѣтный—яснобарвий.

Свѣтлый—ясний; (о цвѣтахъ, краскахъ) яснобарвий; (ра-достный, веселый, отрад-ный) просвітлий.

Свѣтлѣйшій—найяснѣйшій, яс-новельможний.

Свѣтлѣть—ясніти, світліти, вияснятися, розвиднювати-ся.

Свѣтлякъ, насѣк. Lampyrus po-stiluca—світун, огнищя, купалка, блищак, блиска-нець.

Свѣтозаручность—світлоручність, променюваність.

Світлозарний — світлозорий променястий, о.
 Світлоноска, насѣк. Fulgora — блискучий плигун.
 Світлоносний — світлодайний.
 Світлописець — світлинник.
 Світлописний — світлинний.
 Світлопись — світлинництво.
 Світлопреставление — хікець світа.
 Світлотѣнь — світлотѣнь.
 Світлотчъ — смолоскип.
 Світлоскій — світловий; свіцький.
 Світло — світло, світлість, по-світ; світ, світ божий; люде, товариство.
 Світча — свічка; (церковная) — світило.
 Світчникъ — свічарь, свічкаръ; паламарь, свічколап.
 Світчної — свічковий; заводъ — свічкаря; лавка-свічарня.
 Світшивать, -силь — зв'язувати, зв'язати; зв'язувати, жити.
 Світшиваться, -силься — переки-лятися, перекилитися; зви-сати, чепати, повисати, почепати.
 Связка — (вещей) клунок; (сѣна, рыбы, бубликовъ) в'язка; (дровъ) в'язанка; (бумагъ) жмут; (табаку) папуша; (льна, конопли) павісмо; (соломы) — жупа; (цвѣтовъ) пук, пучок, пакут; (нитокъ) бунт, жмут; (нитка для свя-зання) зв'язень, мстузок, перевесло; анат. — в'язло, тужень.
 Связность — (изложенія) склад-ність, доладність; (рѣчи) ядерність; (почерка) нечи-тальність; (физич.) скуп-ність.
 Связный — (сочиненіе. изло-женіе) складний, доладний; (рѣчь) ядерний; (почеркъ) нечитальний; (физич.) скуп-ний.
 Связочный — в'язковий.
 Связывание — в'язання.
 Связывать, -зять — в'язати, зв'язувати, -зати, петлювати, запетлювати, мотузити, змотузити, чалити, зча-лити, зав'язувати, зав'яз-зати, (крѣпко) скрипцюву-вати, цювати, ґрундзювати, уґрундзювати.
 Связываться, -заться — вязати-

ся, зв'язатися; (бранитися) зчепитися; (не по добру сойтися) лигатися, злига-тися, полигатися, зізна-тися, зазнатися.
 Связь — зв'язка, пов'язь, зв'язок, зв'язь; архит.-пов'яз-зна.
 Связло, витей — колач.
 Святая, угодница — святиця.
 Сятилище — сятиня.
 Святитель — сятець.
 Святить — (читы) шанувати; (освящать) святити.
 Святки — святки.
 Святой — сятець, святий.
 Святость — сятість.
 Святотатець — сятокрадець.
 Святотатственный — сято-крадський.
 Святотатствовать — сято-крадство чинити.
 Святочный — святковий.
 Святоша — сятко, сятеник; божкаръ, божколайло; ся-тець; женс. сятениця.
 Святцы — полустав, полуста-вець.
 Сятыня — сятощ, сятощі
 Святѣйшество — найсвятѣішть.
 Святѣйшій — найсвятѣйшій.
 Священникъ — панотець, піп; (приходскій) — намісник, па-рох
 Священнический — панотець-кий, попівський.
 Священнодѣйствие — відправа служби божої
 Священнодѣйствовать — від-правляти службу божу.
 Священномученикъ — святий мучень.
 Священнослужитель — піп; дя-кон.
 Священный — святий, свято-блгий; (объ особѣ) недо-торканий; (о писаніи) свя-тий.
 Священство — попівство.
 Священствованіе — попування.
 Священствовать — попувати.
 Сгареемость — пальність, спаленість.
 Сгареемый — пальний, спале-ний.
 Сгараніе — горіння, палення.
 Сгарать, сгорѣть — палитися, спалитися, горіти, згоріти, погоріти, пекти вогнем.
 Сгибание — згинання,

Сгибать, согнуть, -ся--згинати, зігнути, -ся.
 Сгибень—студень.
 Сгибка—згинання.
 Сгибной — складаний; гнучкий.
 Сгинути—згинути.
 Сгладить — згладити, вирівняти.
 Сгладить — уректи, урікнути, спрозорити, спристрігати, наврочити, зурочити.
 Сгладь—уроки, урочина, угощище, призір, зурочення, перестріт, пристріт, навюки.
 Сгладать—згизати.
 Сглонуть—ковтнути, глитути, проковтнути.
 Сглуна — з дурного розуму, через дугний розум.
 Сглулить—вчинити дурницю.
 Сгнивать, сгисити, —згнокувати, згноїти.
 Сгнивание—гниття, спорохнявання, побутніння.
 Сгнивать, сгнить — згнивати, згнити, порохнявіти, спорохнявіти, трухніти, стухніти, побутніти, перетрухати, трухнути, струхнути.
 Сгнипій—згнилий; испортившийся—збутівий.
 Сгнривать, -ворить — змовляти, змовити; заручати, -чити.
 Сгнриваться, -вориться — умовлятися, умовитися, нагнривлятися, намовитися, змовлятися, змогитися, еднатися, пседнатися, потакалися, зряхатися.
 Сгнорный—заручинний.
 Сгнорный—згидливий, лагедливий, схильчивий.
 Сговорь—змовини, змова; заручини.
 Стопка—згін.
 Сгнать, согнать — зганяти, зігнати; наганяти, назганяти, понанганяти, прищигати, скорнати.
 Сгорбить, -ся—згорбити, -ся.
 Сгорбленный, согнутый — нахилый, горбатый, похилый.
 Сгоревший—згорілий, згораний.
 Сгоряча — нагоспальці, запалу, згарячу.

Сгребальщикъ, -ца—громадильник. -ця.
 Сгребаніе — згрібання, гребовиця.
 Сгребать, сгресть—згрібати, згребти, згортати, згорнути, згромаджувати, -мандити.
 Сгребки—поскрібки, вигрібки.
 Сгромождать, -здить — копичити, накопичити, накидати, накидати.
 Сгрубить—нагубіянити.
 Сгружать, згрузить виладовувати, дувати, вивантажувати, жити, виважувати, жити.
 Сгружение — виладовини, виладовання, виваження, вивантаження.
 Сгруппировать — згуртувати.
 Сгубить—згубити.
 Сгустившийся—згустий.
 Сгустить—згустити.
 Сгустѣлость—згустість.
 Сгустѣть—згустити.
 Сгущаемость—загущивість.
 Сгущаться, -ститься — загустати, загустити.
 Сгущение—згуст.
 Сдабриваніе — піддобряння; (корма)—примастка.
 Сдабривать, -рить — піддобрявати, піддобрати, піддобрити, підхлїсити, підмогориčiti; присмачувати, -чити.
 Сдавать, сдать — (экзамень) складати, скласти іспит; (отчетъ) звідомляти, мити, справоздавати, -здати; (карты) — ділити, розділити; (должность) складати, зложити уряд; (лишнюю карту) заділятися, -литися.
 Сдаваться, сдаться—піддаватися, піддатися.
 Сдавливаніе—стискання.
 Сдавливать, -вить — стискати, притискати, -тиснути.
 Сдаточный — (о деньгахъ, вѣдомостяхъ) віддачний, здачний; відданий до війська.
 Сдатчикъ, -ца—здавець, -вниця, віддавець, вниця.
 Сдача—(денеж.) здача, решта; (крѣпости) капитуляція.
 Сдваивать, сдвоить — подвоювати, -двоїти.
 Сдвигать, сдвинуть—зсувати, зсунути, зворухнути, зру-

щити; зсовувати, зсунути, присовувати, сунути.
 Сдвигъ — посув, зрушіння.
 Сдвижной — зсувний.
 Сдвинуться, дрогнуть — зрушитися.
 Сдерживать, сдержнуть — швигати, швигнути, стягати, гти, зривати, зрвати.
 Сдержанность — стриманість, здержливість.
 Сдержанный, о — стриманий, здержливый, о.
 Сдерживать, жать — спиняти, спиняти, стримувати, мати, зупиняти, нити; (слово) додержувати, жати слова, стояти, стати на слові.
 Сдирать, содрать — злушувати, злушчити, лупити, злупити; (шкуру) бікувати, білувати.
 Сдоба — приправа, присмака.
 Сдоблять, бить — приправляти, вити, присмачувати, чити.
 Сдобный — пухкий, присмачный.
 Сдобровать, употр. только съ отрицаніемъ не — не минути лиха.
 Сдружиться — збрататися, сприятелитися.
 Сдунать, сдунуть, сдуть — звійювати, звійяти, здухати, хнути.
 Сдуру — здуру, з дурного розуму.
 Сдѣлать — удіяти, зробити, вчиняти, подіяти, счинити; (сработать, состряпать) справити, спорудити; (крѣпко что либо) ремезувати, зремезувати; (причинить кому что л.) заподіяти; (что л. плохое) скоіти, накоіти; (немного, изв. количество) зробити; (кое-какъ) зляпати, спартачити; (скоро и хорошо) уджигнути, ушкварити.
 Сдѣлаться — зробитися; легче — полегшати; тяжелѣе — повжжати; мягче — зм'якшити, пом'якшати; яркимъ — зажарітися; влажнимъ, сырымъ — змокрііти, змокріти; добрѣе — подобріти, подобрішати; шероховатымъ — пошерхнути; дуплистымъ — здуллавити, здулленатити; сладкимъ — осолодіти; свя-

тымъ — преподобитися; лѣнивымъ — зледашити; вкусиѣе — посмачнити; бѣднымъ — збідніти; извѣстнымъ — уславитися.
 Сдѣлка — умова, згода, уклад; мировая — змиришка.
 Сдѣльный, урочный — закладный.
 Себя — себе, ся.
 Себялюбѣцъ — себелюб.
 Себялюбивый — себелюбный.
 Себялюбница — себелюбка.
 Себялюбіе — себелюбство.
 Сѣрюга, рыба *Acipenser stellatus* — пестрюга, сѣрюга.
 Сегментъ — хвощи, окраць.
 Сегодня — сьогодні, нині, нинька, ниньки, нинечка, нинька.
 Сегодняшний — сьогоднішній, днешній.
 Седмица — тиждень.
 Седьмой — сьомий.
 Сезонный — сезонный.
 Сезонъ — сезон.
 Сей, сія, сіе — цей, ця, це.
 Сеймъ — сойм.
 Сейчасъ (немедленно) — зараз; тепер.
 Сейчасъ-же — ускрут.
 Секретарь — секретарь.
 Секретничать — таітисся.
 Секретно — употай, потай, знишка, употайці; потаємно.
 Секретный — потаємный, таємный.
 Секретъ — таємница, тайність.
 Секта — секта, схизма.
 Сектантство — сектарство, схизмат.
 Сектантъ, -ка — сектар, -ка, схизматик, -чка.
 Секунда — секунда, хвилько.
 Селадонъ — джигун, бабій.
 Селедка — оселедецъ; (самка) — крупняк.
 Селедникъ, раст. *Chenopodium Tougn.* — лобода.
 Селедочный — оселедцевый.
 Селезенка, анат. — кося, сележінъ, селедянка, слизень; (овечья) шакша.
 Селезеночный — селедяний.
 Селезень — качур, катир, селех.
 Селеніе — селище.
 Селитра — салетра, салітра.
 Селитренный — салітровый.
 Селитроваръ — салітраник.

Селить — обселати, залюднати.

Селиться — осідати.

Селишко — сільце.

Село — село.

Сельдерея, раст. *Apium graveolens* — селера.

Сельдь — оселедецъ.

Сельдяной — оселедцевий.

Сельский — сільський.

Сельчанинъ, -нка — селянин, -нка, селюк, -чка.

Семга, рыба *Salmo salar* — сомон.

Семейный — родинний; сім'ювий; сім'янистий.

Семейственный — родинний.

Семейство — родина.

Семенить (дробно и скоро шугать) — дріботити, дробцювати, тюпати.

Семерикъ — сімерик.

Семерка (въ карт.) — сьомака, сімка.

Семеро — семеро.

Семидесятилітїе — сімдесятліття.

Семидесятый — сімдесятий.

Семидневный — семиденний.

Семидюймовый — семицалевий.

Семилітїе — семиліття.

Семилітка — сімлітка.

Семилітній — семилітній; семиліток.

Семимісячный — семимісячний.

Семинаристъ — семинарист.

Семинарія — семинарія.

Семинарський — семинарський.

Семинедельный — семитижневий.

Семисаженный — семисажневий.

Семисотый — сімсотий.

Семитысячный — сімтисячний.

Семнадцатый — сімнадцятий.

Семнадцать — сімнадцять.

Семь — сім.

Семьдесят — сімдесят.

Семьсотъ — сімсот.

Семья — родина.

Семьянинъ — сім'як.

Сентябрьский — жовтневий.

Сентябрь — жовтень.

Сепараторъ, тех. — подільник.

Сербія — Сербщина.

Сербъ — сербин.

Сердечко — серденько.

Сердечная трава, раст. *Orob. verpus* — тропник.

Сердечникъ — шворінь, шкворінь; раст. *Leonorus Carduica*

— глуха кропива, сандра;

раст. *Cardamine pratensis* L. — болотна жеруха.

Сердечный — сердцевий, насердний (тоска, печаль, боль): шири (искренний), -ная сорока — осердя.

Сердечный корень, раст. *Potentilla tormentilla* — зав'язник, курзілля.

Сердито — зозла, гнівю, з сердцем, з пересердя.

Сердитый — гнівний, сваркий, гнівливий.

Сердитъ — гнівити, лютити.

Сердиться — сердувати, гніватися, лютити, злостувати, сваритися на, зазле на кого мати, гнѣ, покладати, супротивитися.

Сердоболіе — жалісливість, жалісність.

Сердобольный — жалісливий, жалісний.

Сердоликъ, минер. *Silex carneolus* — кривавик, каріоль.

Сердце — серце.

Сердцебіеніе — биття, стукання серця.

Серцевидный — серцеватий.

Серцевина — осередок, осередок, осереддя, осердя, (дерева) пасердя, сердечник, стрижень.

Серцеждъ — джигун, бабодур.

Серебренникъ — (монета) фісник, срібник, срібляник; (мастеръ) — срібелъник; раст. *Potentilla argentea* — нагідник, червоточник, червець, дерев'янка.

Серебреніе — посрібнення.

Серебречный — посрібнений.

Серебристый — срібнястий, сріблястий; (цвѣтъ) — морозуватий; (голосъ) тремкий, дзвінкий.

Серебрить — срібнити.

Серебриться — сріблѣти.

Серебро — срібло, (монета) срібняки; (издѣлія) срібні речі; сусальное въ листьяхъ — двійник.

Серебрякъ, раст. *Comarum palustre* — сухолем, отрутник, золотник, ловець тло.

Серебрянка, раст. *Thalictrum flavum* L. — золотуха, неустаха; *T. aquilegifolium* — одзвінки.

Серебряный — срібний.

Сережка - см. Серьга; (дерева) мачатко.

Сережникъ, раст. *Acer tataricum* — неклен.

Сермяга — свига.

Сермяжникъ — мурей.

Серна, зоол. *Antilope rupicapra* — дика коза; *A. Subgutturosa* — джейран; *A. gutturosa* — дзерен; *A. Saiga* — сайгак; *Cervus capreolus* — сарна, (самецъ) сарнюк.

Серповидный — серповатый.

Серповый — серповый.

Серпообразный — см. серповидный.

Серпуха, раст. *Serratula coronata* — жовтило; *S. tinctoria* — яловень, будячок, страхополох.

Серпъ — серп.

Сертухъ — сурдѣт.

Сертучный — сурдучовый.

Серьга — заушница, кульчик, ковка; бот. — мачатко, бозька, котик.

Серьезность — поважність.

Серьезный, о — поважный, о.

Сестра, сестрица — сестра, сестрица, сестричка, двоюродная, троюродная — с. уперших, удругих; милосердія — с. жалібниці.

Сжалиться — ужалітиса, зжалитиса на кого, змилосердиться над ким.

Сжатіе — стиск.

Сжатость — стислість.

Сжатый, о — стислый, о; (о злакахъ) зжатый.

Сжевать — зжувати.

Сживать, сжить — збуватиса, збутиса, позбугниса, здикуватиса, здохатиса, виживати, вижити.

Сжиганіе — паління.

Сжигать, сжечь — палити, спалити, поपालити, перепалювати, перепалити.

Сжимаемость — стисність, стяжність.

Сжимаемый — стисный, стяж-ный.

Сжиманіе — стис, стиснення.

Сжимательный — стискальный.

Сжимать, сжать — стискати, стиснути, затискати, за-тиснути, потискати, потис-нути, ущуляти, ущулити,

згнічувати, згнітити, сту-ляти, лити.

Сжиматься, сжаться — зступа-тиса, зступитиса, збігатиса, збігтиса, стулятиса, литиса.

Сжимъ — стиск.

Сжинать, сжать — зжинати, зжати, позжинати.

Сжинъ — жень, ужинок.

Сжирать, сожрать — пожирати, жерти.

Сзади — позаду, позид, поза-тилю, назади.

Сибаритствовать — роскош-вати.

Сибарить, ка — роскошлюб-ка, роскошник, ця.

Сибирка — (*Aegugo cupri*, мѣд-ная ржа) гришпан; (аре-стантская) казня, вязниці, цюпка, холодна, темна; (яз-ва) телій.

Сибирская язва — телій.

Сибирский — сибирный; мин-даль, раст. *Amygdalus na-upa* — дівоча кров.

Сивизна — сивина.

Сивка — сиваш.

Сивоворонка, пт. *Coracias nar-gula* — ракиша, сиворакиша.

Сивуха — сивуха, підпінок.

Сивый — сивый.

Сигара — цигара, цигаро.

Сигарный — цигаровый.

Сигмовидный (о кишкѣ) — сит-моватый.

Сигналь — гасло, шех, знак.

Сигнальный — гасловин, шех-ховий.

Сиговый — сармовый.

Сигъ, рыба *Salmo lavarelus* — сарма.

Сидень (домосѣдъ) — сидѣ-пичкур.

Сидѣлецъ — крамарчук; (питей-цав.) шинкаръ.

Сидѣлка — сѣлуха.

Сидѣніе — сидня, сидячка; сѣ-дало, сѣжа.

Сидѣть, просидѣть — пересѣ-дзувати, пересидѣти; сѣсть, сісти, посидѣти.

Сидѣ — сидѣма, навсидячки.

Сизокрильный — сизокрильный.

Сизоперый — сизоперный.

Сизость — сизота.

Сизый — сизый, сизый.

Сила — сила, мѣць, снага, лу-жистъ; наибольшая п, с-

- міч; жиженний — живець, снага; центробіжна — відбіжна сила; центростремительная — центроотяжна сила.
- Силач — силак, моцарь, дужак, моцак, моцака, дужинь.
- Силезія — Шльонск, Шльонск. Силезкій — шльонський.
- Силена, раст. *Silene noctiflora* — нятягач.
- Силиться — силкуватися, моцюватися, усилююватися, натужуюватися, (вибінатися изъ силъ) мордуватися.
- Силок — сілице.
- Силэю — упором, нависом.
- Силуеть — обрис.
- Сильно — дуже, здорово, по-дужу, міцно, вельми, огавно, завзито.
- Сильный — дужий, сильний; (о характерѣ) міцний, тугий; (о вѣтрѣ) буйний, шпуйний; (о снѣгѣ) великий; (о вѣтрѣ) живий; (о лошади) снажний; (о войскѣ) потужний.
- Симметрический — симетричний.
- Симонія — святокупство.
- Симпатизировать — симпатизувати.
- Симпатія — симпатія.
- Синагога — школа, синагога.
- Синева — синь, блакить, синява; синяк, синець, синятина.
- Синеватость — синявість.
- Синеватый — синявий.
- Синеголовник, раст. *Eryngium planum* — миколайки, миколайчики, перелолошник.
- Синенькій — синенький.
- Синехонькій — синесенький.
- Синець, рыба *Abramis balleus* Cur. — синьга, синюга.
- Синильник, раст. *Isalis lincetoria* — синячник.
- Синильная кислота — синій квас.
- Синильщик, -ца — синильник, -ця.
- Синить — синіти.
- Синица, пт. *Parus major* — сикір, сикора, чикір, салідка; бо-
- дотная, *Parus palustris* — попичка, чорноголовий.
- Синій — синій.
- Синій звѣробой, раст. *Dracocephalum Ruyschiana* мирзілля.
- Синодик — поминальник, грамотка, поминник.
- Синоним — рівнознака.
- Синтаксис — складня.
- Синтаксический — складневий.
- Синь — лязурок.
- Синька — синька, лязурок.
- Синѣть — синіти, синішати.
- Синюха, гриб *Agaricus violaceus* — синяк; раст. *Centaurea cyanus* — волошка.
- Синяк — синятина, синяк, синець, басаман; раст. *Echium vulgare* — колючка, лавзілля пільське.
- Сиплость — хриплявість.
- Сиплый, -о — хрипливий, -о.
- Сипнуть — хрипливіти.
- Сиреневый бузковий, безовий.
- Сирень, раст. *Syringa vulgaris* — буз, без, бузок, трандахил, райдерев.
- Сиропный — соковиковий.
- Сироп — соковик.
- Сирота — сирота, сиротина.
- Сиртка — сирітка.
- Сиротскій — сиріцький, сирітний.
- Сиротство — сиріцтво.
- Сиротствовать — сиротіти.
- Сиротѣть — сиротіти.
- Сирый — безпомічний, безпорадний.
- Сирѣчь — себ-то, тоб-то.
- Система — система.
- Систематический, -о — систематичний, -о.
- Ситець — перкаль.
- Ситечко — ситко.
- Ситник, раст. *Juncus acutiflorus*, ліджа, ситня; раст. *Turpha kuga*, ситниця.
- Ситный — ситний.
- Сито — сито.
- Ситочник — ситарь.
- Ситце — ситко.
- Ситцевый — перкальовий.
- Сифилис, мед. — лотеруха, прані.
- Сифилитик, -чка — праніковий, а.
- Сифилигический — гранцовий.
- Сіяние — сяння, сяння, сяво,

- ясність, сяйво; сѣверное — сполох, оказія.
- Сіятельный—ясновельможный.
- Сіятельство — ясновельможность.
- Сіять—сяти, сяти, променіти, зоріти.
- Сіяющий — сяйний, осяйний, сяйливий.
- Скабіоза, раст. *Scabiosa arvensis* Syn.—наголоваток, синявка, свербіжниця.
- Сказаніе—переказ, оповідання, оповідь, опис.
- Сказка—казка.
- Сказочникъ, ца—казкаръ, -рка.
- Сказочный—казковий.
- Сказуемое, грам.—присудок.
- Сказывать,—зять—казати, сказати, персказувати,—зати, оповідати, повідати.
- Скаканіе—скаканин, плигання, стрибання.
- Скакать—скакати. стрибати, плигати; (о конск. скачкахъ) гонити.
- Скаковой—біговий.
- Скакунъ—пострибун; (лошадь) бігун; (насък.) плигун.
- Скала—поділка.
- Скала—скеля, штола, щовба.
- Скалистый — скельний, скелистий; (о горахъ) кряжовий.
- Скалить (зубы)—шкирити, вищеряти.
- Скалка—качалка.
- Скалозубъ — смішко, глузівник.
- Скалывать, сколоть (булавами) переколювати.—лоти; (ледъ) рубати, зрубати.
- Скамеечный—лавковий.
- Скамейка, скамеечка—лавка, лавочка.
- Скамья—лава; (продолговатая) —ослін, услон; (широкая) примость; (для ногъ) підніжжя.
- Скандалить — бешкетувати, шарваркувати.
- Скандаль—бешкет, шарварок; (позоръ) осудовище.
- Скандалный—(день) бешкетний; (поступокъ) осудовищный.
- Скапливать, скопить — збирати, назбирати.
- Скапывать, скопать — скопувати, пати.
- Скаредничать — кандибити, лічокрупити.
- Скаредность — лічокрупство, скнарість, скупучість.
- Скаредный—скнарий, скупучий.
- Скаредъ — скнара, лічокруп; (ж. р.) лічокрупка.
- Скарлатина, мед. — шарлятина.
- Скатерть—обрус, убрис, настільник, порток, скат, скатірка, скатертина; (ковровая) килим.
- Скатиственный—покотистий, згористий.
- Скать—покіт, узбіч, схилок, згірря; (колесъ) стан; рыба *Raia clavata*—рашпля; электрический, *Torpedo ocellata*—электрашпля.
- Скатывать,—тять — звивати, звинутти, скручувати, скрутити, згортати, згорнути.
- Скатывать,—титъ, ся — котити, покотити, поскочувати, ся; —ся (о саняхъ) забігати, —бігти.
- Скачекъ—стрибок, стріб, скік, вистриб.
- Скачками (бѣжать) — скоком, вистрибом, вибриком, перескоком; (что либо дѣлать) прихапцем.
- Скачки—гонитва, перегони.
- Скашивать,—ситъ — косити, косити, закошувати, закосити.
- Скважина,—скалубина, зашкалубина закал, шпара, шпарка, щлина; (буровая) свідровина.
- Скважистость—подіркуватість, подіркуватість, скалублястість шпаруватість, закалуватість.
- Скважистый, — подіркуватий, подіркуватий, скалублястий, шпаруватий, закалуватий.
- Скважность—скалубність, зашкалубність, шпаровість, шпарковість, закаловість.
- Скважный—скалубний, зашкалубний, шпаровий, шпарковий, закаловий.
- Сквашивать, сквасить — квасити, поквасити, уквасити.
- Скверна—погачъ;

Сквернавець, -вка — поганець, -чка.

Сквернить — поганити, плямити.

Сквернословець, -вица — лихословець, -виця.

Сквернословить — лихословити.

Сквернословный — лихословный.

Скверный, о-поганный, хирный, гидкий, брідкий, мерзний, о.

Скверь — садок.

Сквозить — провівати, протягати.

Сквозникъ — протяг, бруя, протяг-вітер.

Сквозной — наскрізний, крізний.

Сквозь — крізь.

Скворецъ, пт. *Sturnus vulgaris* — шпак.

Скворешня — шпаківня.

Скворка — шпачиха.

Скворцовый — шпаківий, шпачиний, шпаківський; шпаківитий.

Скелетный — кістяковий.

Скелеть — кістяк, кістяк.

Скептический, -и-скептический, о.

Скидка — скидання; (при продажѣ) знижка.

Скидывать — см. сбрасывать.

Скинйя — намет.

Скипаться, пѣться — гуснути, згуснути; зсідатися, зсістися.

Скипетръ — берло.

Скипетръ царскій, раст. *Verbascum nigrum* L. — оман; *V. Lychitis* — коров'як; *V. Thapsus* — коров'як.

Скипидарникъ, раст. *Asarum europaeum* — копитень, копитник, копитки, копитці, копитняк.

Скипидарный — шпигинарьный, шпигинарьный.

Скипидаръ — шпигинарь, шпигинарь.

Скирда — стирта; (соломы) — ожерел.

Скисать, -нуть — скисати, -снути, поквасн[и]ти; (створозиться) зсідатися, зсістися; (о молокѣ) збрязкнути, скиснути.

Скисшій — скислий; (о молокѣ) зсілий, збресклий, набрзганий.

Скиталець — заволока, бурлака, галайда.

Скитальческий — бурлацький, заволоцький, галайднський.

Скитальчество — бурлакування, безпритулля, поневіряння.

Скитаніе — тиняння, туляння.

Скитаться — тулятися, бурлакувати, тинятися, поневірятися.

Скитникъ — пустельник, тельник.

Скить — пустельня.

Складень — (ожерелье) наместо; (икона) образ складаний.

Складка, сборка — рясиця, різка бганка, ряма, згортка, збірка, зморшка; (кожи подъ подбородкомъ) пабородок; (денегъ) складка; (складываніе) складання.

Складно, связно — прикладно, доладу, до прикладу.

Складной — складаний, складчастый.

Складность — статурність, постатність; прикладність, доладність; гармонійність, лад, зграйність.

Складный — (о фигурѣ) статурный, постатный; (о рѣчч) прикладный, доладный; (о музыкѣ, пѣніи) гармонійный, згідный, зграйный.

Складочный (о одежьахъ) складковий; (мѣсто, зданіе) комора, (мѣсто открытое) коморове.

Складчатый — збористый, рясный, фалдистый.

Складчикъ, -ца — складник, -ця.

Складчина — складка.

Складъ — (мѣсто, гдѣ ч. л. складывается) комора; (товаръ) крам; (тѣла) статура, постать.

Складывать, сложить — (свертывать) згортати, згорнути, позгортати; (складками) рямити, порямити, рісувати, ріскити; (ворохомъ) копичити, накопичити; (складчину) складатися, скластися, скидатися, скинутися; (цифры) складати, зложити; (вину на кого) звертати, -нути на кого; (очень тѣсно) стісняти, -нити; (въ стоги) стожи-

ти; (голову) головою накла-
дати, - ложити; (куски въ
одно цѣлое) тулити, стуля-
ти, лити; (товаръ) поташу-
ватися, уташуватися.

Склеивать, склевать — ви-
дѣобувати, видѣобати.

Склеенный — зліплений; сто-
лярн. клеємъ — карючений.
Склеиваніе — зліплювання.

Склеивать, -ить — зліплювати,
-пити; ■ разбитой посудѣ —
злічувати-злічити.

Склейка — зліплины; (склеен.
мѣсто) зліпля.

Склепка — нютування, нютуви-
ни; (склеп. мѣсто) знутень.

Склепной — нютований.

Склепъ — склеп.

Склепывать, -пать — нютувати,
знутувахи.

Склоненіе, грам. — відміна;
астр.-нахил; (почвы) спад,
згористість, похилість;
(магн. стрѣлки) відхилення,
відхил; (наклоненіе) схи-

ляння, нахилання; (къ чему
либо, на чью сторону) під-
мова, намова, підмовляння.

Склоненный, наклонившійся —
похилый, похилистый, по-
хильный, похильчастый.

Склонившись — хильці, схилив-
шись, зігнувшись.

Склонность, влеченіе (къ че-
му) — похил, потяг, нахил,
хиль, триб, нахилок.

Склонный — схильный, нахиль-
ный, наважный, прихиль-
ный, нахилый.

Склонъ — сшил, сшилос, злога,
спад, похил; (горн.) узгір'я,
збіч, узбіч, підгірок; (кру-
то) крутовина; (южный)
навсоння.

Склоняемость — відмінність.

Склоняемый — відмінний.

Склонясь, полулежа — нахил,
нахиль.

Склонять, -нить — нахилати, -
лнати, схилнати, лити, похи-
ляти, хилити, похилити,
перехилнати, -лити; (кого на
что или къ чему) підхилати, -
лнати, прихилати, -лити,
привертати, -рнути, - на-
мовляти, мовити; (грам.
відміннати, нити.)

Склоняться, -наться — хилити
ся, схилятися, литися, на-

хилятися, -литися; (къ чему)
потягати, -гти, привертати-
ся, - рнутися, чалитися до
чого; (опираться на что-ли-
бо) злягати, гти.

Склянка — пляшка; морск.-пі-
сошний годинник; морск.
-півгодини.

Скоба, скръпажелѣзная — клям-
бра, клямра.

Скобелка (у бочаровъ) — шкібля.

Скобель — струг; вродѣ ножа —
шкрѣбач.

Скобка — клямра, дужка.

Скобленіе — скромадження.

Скоблить, скрестъ — скромади-
ти, скребти.

Скобочный — клямровый.

Скобяной (рядъ, магазинъ) —
залізяный.

Скованный — скутый.

Сковка — сковування; (сков.
мѣсто) сковина.

Скопорода — сковорода, панна,
пателя.

Сковородникъ — чаплия, хватки.

Сковывать, -вать — кувати, ску-
ваги; заковувати, -кувати,
укувати.

Сковыривать, -рять, -рнуть —
сколупувати, -пати, -пнути,
злупувати, -пати, -пнути.

Скокъ — скік, плнж, стриб.

Сколдывать, -лотить — збива-
ти, збмти, позбивати; (ско-
пить) збирати, зібрати, на-
збирати.

Сколокъ — зразок.

Сколь — скільки, як, яко, якже.

Скользить — ховзати, ковзати,
ковзатися, сковзатися.

Скользкій — ховакий, холзкий,
ковзкий, слизький; сковзь-
кий, порський.

Скользко — ковзко, слизько,
сковзко, ховзко.

Скользы! — ковзы!

Скользя — поповзом, поковзом,
пошморгом.

Сколько — кілька, кільки,
скільки, якого; нибудь — де-
щиця, трохи, хоч трохи;
возможно — яко мога, як по-
силля, скільки спроможно;
угодно — до скоху; мнѣ из-
вѣстно — оскільки я свѣдо-
мый, оскільки мені відомо;
сила хвѣтитъ — що сили,
чим дуж.

Скомкавши — жуждом.

Скомкать, ся—скомштити, побгати, зібгати, поймакати, зметюхкати, ся.
 Скоморохъ—фіглярць, сміхованець, блазень, кумедник.
 Скоморошествовать—хвиглювати, хвиглі строїти.
 Скомпрометировать—сорому завдати, у славу ввести.
 Сконфузить—засоромити.
 Сконфузиться—зняйковіти.
 Скончаніе—кінець.
 Скончатся—упокіютися, померти, умерти, сконати.
 Скопецъ—халаштан.
 Скопидомъ—збивач, синара, скупердяга.
 Скопировать—скопювати, списати.
 Скопить—халаштати, валашати.
 Скопище—натовп, натиск, джурґа.
 Скопление—збирання, скупчення, скуплення; згромадження; заповнення (полнехонько)—повнеча; народа—стовпище, тиск, здвиг, натиск, натовп; воды—назбір води.
 Скоплять, пить ся—збирати, зібрати, назбирати, ся.
 Скопомъ, всѣмъ цѣликомъ—купцемъ.
 Скорбный, о—скорбѣтний, журний, сумний, плачний, жалібний, о.
 Скорбь—жаліб, жаль, жалощі, туга, жура, скорбота, журба, смуток, прасунок.
 Скорбѣть—тужити, журитися, уболівати над чим, побиватися за чимъ.
 Скорбящій—журний.
 Скоренько—швиденько, хутенько.
 Скорехонько—хутесенько.
 Скорлупа—лушпа, лушпайка, лушина, лушпак, лушпелина, лушпина, лупесиння, шолупайка, шолупина, соб. лушпиння; твердая—шкарлупа, шкаралупа, шкаралуша, шкаралюща, шкаляруша; рака—шкаралюпа.
 Скорлупный—лушповий, лушпинний, шкаралупний.
 Скормить—потравити.
 Скорнякъ, мѣховщикъ—кушниръ, кушнір, футрарь.

Скорняческий—кушнирський, кушнірський.
 Скорнячество—кушнирство, кушнірство.
 Скорнячить—кушнірувати.
 Скоро—швидко, прудко, хутко, метко, нагло, небавком, небавом, небавці, незабаром, незабарі, незабавом; уже—за того.
 Скоробить—попачити, ажолобити, пошкарубити, покорчить.
 Скороговорка—швидкомовка.
 Скорозрѣлый—скороздрій.
 Скоромить—скоромити; порзнитися, скоромитися.
 Скоромничать—недодержувати посту.
 Скоромное—скором, скоромина.
 Скоромный—порзний, скоромний.
 Скороопьяняющій—п'янкуватий.
 Скоропись—скоропис.
 Скоропоспѣшный—скапливий, скорохвицький.
 Скоропостижно—напрасно, нагло, раптом, наремно, наруго, наругом.
 Скоропостижный—напрасний, наремний, наглий, раптовий.
 Скоропреходящій—швидкоминучий, недовготочасний.
 Скорорастущій—ростовитий.
 Скороспѣлка—скороздра, скороздрій; раст. *Primula officinalis* или *P. veris*—сорочі лапки, божі ручки, біла букваця.
 Скороспѣлый—скороздрілий, скороздрій.
 Скорострѣльный—частопальний.
 Скорость—швидкість, прудкість, хуткість.
 Скоротать—прокаратати.
 Скоротечный—прудкоплиний, хвилювий.
 Скороходъ—бігун.
 Скорпионъ. *Scorpio europaeus*—скорпій.
 Скорчивать, скорчить, ся—кощорбити, скощорбити, кандзюбити, скандзюбити, карлючити, скарлючити, ся.
 Скорый—швидкий, шм.ркий, шпаркий, прудкий, шма-

кий, похваткий, похіпли-
вий, похіпний, похіпкий,
похопливий, шебський,
шибкий, шаркий, хапкий,
хваткий, хниткий хуткий,
моторний, жвавий, похвато-
ний, स्वाпливий, спірний,
хитрий, незабарний.

Скорѣе — хутній, хутчій, хут-
чійш, хутче, швидче, мер-
щій, метчій, прудчійш, бор-
жій, рачій.

Скотина—товарина, худобина;
бидло.

Скотинка—худобиця.

Скотникъ, -ца — ричковецъ,
ричка.

Скотный—товарячий, худоб-
ний, добичаний; дворъ—
товаришник, обора, заго-
рода.

Скотобойня—різниця; (съ са-
лотопней)—салган.

Скотоводство — товарництво,
худобництво.

Скотоводъ—товарник, худоб-
ник.

Скотоподобный — бидлува-
тий.

Скотскій—товарячий; бидля-
чий.

Скотство—бидлячість.

Скотъ—товар, худоба, добич;
рогатый—рогатизна.

Скошеніе—скіс.

Скрадывать, красть—вкра-
дати, викрасти; укравати,
укрити, ховати, сховати.

Скраивать, скроить—краяти,
покраяти.

Скрашивать, -сить — прикра-
шати, -сити.

Скребница — шкребло, скреб-
ло, згребло, греблиця, греб-
ло, скрибачка.

Скребокъ (для дорожекъ) —
стругачка.

Скрежетаніе — скреготання.

Скрежетать — скреготати,
скреготіти.

Скрежеть—скрегіт.

Скрестить—скрижити.

Скрестъ — шкряботіти, шкря-
бати, шкребти, скребти,
скромадити, шарудіти.

Скрещивать—парувати.

Скрижаль—тябло.

Скрипачъ—скрипаль, скрипак,
скрипник.

Скрипичный—скрипцовий.

Скрипій, раст. *Spiraea Ulma-
ria* L. — гірошник, огірош-
ник, бузина болотна, жа-
б'ячі конопельки.

Скрипка—скрилка, скрипиця.

Скрипя — скрипява, рип,
рипнява.

Скрипотня—см. Скрипя.

Скрипунъ, насѣк. *Cerambyx* —
деревац; насѣк. *Dorcadion* —
музичка

Скрипуха, раст. *Crepis tectorum*
L. — кульбаба, дикий моло-
чай.

Скрипучій—скрипливий, рип-
ливий.

Скрипченка—скрипочка.

Скрипъ—рип, рипнява, скрип-
нява.

Скрипѣть — скрипіти, рипіти,
тирчати.

Скромникъ, -ца — смиренник,
-ця, плохута.

Скромничать—лагіднувати.

Скромный, о — плохий, лагід-
ний, о.

Скропать—златати.

Скруглить — закруглити, об-
круглити.

Скручивать, скрутить—звірчу-
вати, звертіти, зсукувати,
-кати, з'язувати, -зати, мо-
тузити, умотузити.

Скрывательство—перехови.

Скрывать—крити, укрити, хова-
ти, сховати, переховувати,
-ховати, затаювати, -іти,
хитити, похитити; не-
достатки—личкувати хиб,
вади.

Скрываться — критися, укри-
тися, ховатися, сховатися,
переховатися, укриватися,
украстися, затаюватися, -
татися; (изъ виду) покри-
ватися, -тися; (въ толпѣ) по-
шиватися, -шитися між
люде.

Скрытничать — татися, хова-
тися.

Скрытно — потай, потайком,
потайці, потаємно, ниш-
ком.

Скрытность — затайливість,
притаєність, закритність,
потайність, тайність, при-
тайкуватість.

Скрытный — притаєний, за-
тайливий, закритний, по-

тайний, притайкуватий, по тайливий.
 Скрыть—криянка, схованка, потайник, тайник, кришека.
 Скрѣпа — закрѣга, клямбра; підпис, посвідчення.
 Скрѣплять, пить—закріпляти, закріпити; свідчити, посвідчити підписом.
 Скрючивать—см. Скорчивать.
 Скрыга—каптії, скнара, жми-крут, скупар, скупердяга.
 Скрыжничать—каптіти.
 Скрыжничество — каптіство, скнарість.
 Скудель—глина; черепок.
 Скудность—скудота, нестаток.
 Скудный, о—скудотний, нужденний, злиденний, о.
 Скудоуміє—недоумство.
 Скудоумный — недоумкуватий.
 Скудѣть—убожіти.
 Скука — нудота, нудьга, нуд, нуда.
 Скули—вилиця; см. Скрыга.
 Скуластый—вилицюватий, повиличний.
 Скулить—скімлити.
 Скуловой—вичичний.
 Скулочникъ, раст. *Malva crispa* городовина.
 Скульпторскій—сницарський.
 Скульпторство—сницарство.
 Скульпторъ—сницар.
 Скульптура—сницарство.
 Скумбрія, рыба *Scomber scombrus* — баламут; молодая чибрик; мелкой породы чирус.
 Скупать, пить—скуповувати, пити, поскуповувати.
 Скупенекъ—скупенький.
 Скупецъ — скнара, скупяга, загнибада.
 Скупиться—щикніти, скнарувати, крежити.
 Скупной—скулований.
 Скуповатый—скупенький, при скупий.
 Скупой, о—скупий, скнарий, скупучий, о.
 Скупость—скупощі, скнарість.
 Скулщикъ, -ца — скупень, -пниця; скота-животинник; лошадей-хваринник, леве-рант.
 Скусывать, -сить — відкусювати, сити.
 Скуфья—підкапок, яломок.

Скучать—нудити світом, нудитися, нудьгувати.
 Скучивать, скучить—складати, скласти до купи, нагромаджувати, мадити.
 Скучный, о—уретний, маркітний, тмянний, нудний, о.
 Скушать—з'їсти.
 Слабительное—проносне.
 Слабительный лень, раст. *Linum catharticum*—льонек.
 Слабить—проносити.
 Слабнуть—упадати на силах.
 Слабо--(не туго) слабо, наослабі; (не удовлетвори-тельно) погано; (медленн) помалу, поволі, сплюха, мляво; (не сильно) безсилло, вутло, немічно, недолужно.
 Слабоватый, о — прислабий, послабий, о.
 Слабогрудый—квологрудий.
 Слабодушіє—лехкодущіє.
 Слабодушный, о -- легкодущий, о.
 Слабосиліє -- юлавість, кволість, недолужість, магнитість, недолужність.
 Слабосильный--юлавий, нездолящий, магнитий, кволий, недолугий, недолужний; сущ. -недолуга, худосилок худобахолок.
 Слабость -- неміч, слабовина, млость, недолужність; характера - хибкість, хибливість.
 Слабоуміє--недоумство.
 Слабоумный — недоумкуватий, блугуватий, несповна розуму.
 Слабый -- (характеромъ) хибкий, хибливий; (здоровьемъ) кволий, недішлий, недолугий, кородкий, недолужний, мллий, неможний; (голосъ) тихий; (тѣлосложеніемъ) крихкотілий; (не тугой) слабкий; (о надеждѣ) малый.
 Слабѣть -- слабіяти, незмагати, кволіти, безсиліти.
 Слава—слава; (большая) прослава; (дурная) неслава, поговорі; (слухъ, молва) поголоска, чутка, розголос.
 Славить—славити, вихваляти, величати.
 Славиться (ѣтъмъ) — бути славним з чою.
 Славка, пт. *Sylvia fitis*—фітик

фітчик; ястребиная - или пестрогрудка, *S. nisoria* - Молоде очко, риб'яче очко; черноголовка, *S. artic. pilla* - черноголовый.

Славный—славетный, славутный, славный; гарный, лепський.

Славолюбец—славолюб.

Славолюбивый—славолюбный.

Славолюбе—славолюбство.

Славословить—вихвалити, величати, виславляти.

Славословіе—вихвала, величання, виславляння.

Славуа — солопій, розвора, розвірняка, роззява, гава.

Славянинъ—слов'янин.

Славянский—слов'янський.

Славянство—слов'янство.

Слагаемое, ариф. — доданок, додатник.

Слагать, сложить — складати, скласти, поскладати; (голову) головою накладати, наложити, душею накладати наложити; (должность) зрікатися, зректись уряду, посади; (съ кого долгъ) дарувати, подарувати кому борг; (ариф.) додавати, дати (сочинять) компоновати, скомпоновати.

Сладенький—солоденький.

Сладехонький, сладешенький — солодесенький.

Сладить—солодити; (понемногу) підсоложувати.

Сладкая трава, раст. *Heracleum sphondylium* L.—борщівник

Сладкий, о—солодкий, солодко.

Сладкий корень, раст. *Polypodium vulgare* — солодиш, солодиша лісова.

Сладковатый — осолоджуватий, просолоджуватий, присолодкий, посолодкий, о.

Сладкоглаголивый—см. Сладкорѣчивый.

Сладкое—солодка страва, десерт.

Сладкорѣчивый—солодкомовный, масткослівний.

Сладостный, о — солоднечий, солодецький, солодечний, о.

Сладострастие — пещота, любашність, спорзність.

Сладострастный — солодкомо-
лестый, любашный, пещотный,
спорзный, о.

Сладость — солодоші, солод-
неча, солодь, солодїсть.

Слаживать, сладить — лаго-
дити, злагодити, лаштува-
ти, улаштувати, порядку-
вати, упорядкувати, улад-
нати, улагодити; порозу-
міватися, - мітїся, дійти
справи в кін, умовляти-
ся, умовітїся, єднатися,
поєднатися; управлятися,
- вїтїся, упоратися.

Слазить—(взлѣзть) злазити,
вилазити; (спускаться) злі-
зати.

Сламыивать, -мать, -мить — по-
реламувати, -мати, зламуй-
вати, зламати, зломати;
перемагати, -мігти.

Слаице, минер. — лупак, лу-
печь.

Сланцовый—лупаковий, луп-
цевий.

Сластена—ласун, ласїй, лась-
ко, ласач, лягомичець, сма-
кун, халасун, халус.

Сласти—ласощі, солодоші, ла-
гсмини, мантулки, хвиги-
миги.

Сластолюбец — ласун, спор-
зник, ласоохлист, лаго-
минец, роскошник.

Сластолюбивый — см. Сладо-
страстный.

Сластолюбие—спорзність, пе-
щота, любашність.

Слатъ — посилати, відсилати.

Слащавый — солодкавий.

Слаще — солодче.

Слегать, слечь—лягати, ля-
ти, кластися, покластися.

Слегаться-жаться, слечься —
злежуватися, жатися, злег-
тїся, позлягатися.

Слегка — злегка, злегенька, ле-
генько; помалу, трохи; (ми-
моходомъ) хватком, при-
хапцем; здалека.

Слегшийся—зляганий.

Слежавшийся — злеглий, по-
леглий.

Слеза—сльоза.

Слезинка — сльозина, сльо-
зинка.

Слезка—сльзка.

Слезки кукушкины настоя-

- щія—раст. *Orchis maculata*
—дворучки пресвятої.
- Слезливость — плачливість,
мазгливість, нюнявість.
- Слезливый, о—плачливый, маз-
гливый, нюнявый, -о.
- Слезный, -о— слізний, слезо-
вый; жалібний, ревний,
плачній, -о.
- Слезотечение, мед. — слезо-
теча.
- Слесарить—слюсарувати.
- Слесарная—слюсарня.
- Слесарный—слюсарський.
- Слесарский—слюсарів.
- Слесарство—слюсарство.
- Слесарь—слюсарь, холодний
коваль.
- Слетать, -тётъ — злітати, зле-
тати, зніматися, знятися;
-ся — злітатися, злетітися,
ползлітатися, поназлітатися.
- Слетокъ—підліток.
- Слетъ—зліт, ползліт; виліт.
- Слива—слива; (мелкоплодная)
—*Prunus domestica*—терно-
слив, тернослива, терноха;
прививная, *P. inslitia*—куль-
ка; термистая, *P. spinosa* L.
— терен; венгерская—угор-
ка.
- Сливание—зливання.
- Сливать, слить—зливати, зли-
ти, сточувати, -чити, по-
сточувати; виливати, ви-
лити.
- Сливаться, слиться—сплива-
тися, сплинутися.
- Сливка—зливка; зливання.
- Сливки — вершки, молодина,
осужка, сметана.
- Сливной—ползливаний.
- Сливный—сливовий, слив'я-
ний.
- Сливнякъ — (садъ) сливник;
(наливка) слив'янка.
- Сливочникъ—осужник.
- Сливочный—осужковий, вер-
шковий, сметанковий.
- Слизень, *Limax*—масляк, сли-
зяк, слизюк.
- Слизистый—слизуватий, слю-
завий.
- Слизнуть—склизнути.
- Слизнякъ (родъ болотного) —
п'явушник; раст. *Althaea*
officinalis L.—калачики, про-
скурки.
- Слизывать, -зати, -знуть — зли-
зувати, -зати, вилизувати,
вилизати.
- Слизь — слизота, склизь,
слюз.
- Слизѣть—слизнути.
- Слипаться, -пнуться — злипа-
тися, -птися.
- Слитіе—злиття.
- Слитковый—зликовий.
- Слитно—вкупі, разом.
- Слитный—злитий.
- Слитокъ—зливок, виліток.
- Сличать, сличить — рівняти,
порівняти, зрівняти, при-
рівняти; звірати, звірити,
перевіряти, -вірити.
- Сличение — рівняння, порів-
няння.
- Слишкомъ — надто, занадто,
знадтом, назавміру, наз-
бит, через край, через
лад, злишнього, геть-то;
більш як.
- Слияние—сплив, збіг; сполу-
чення, злучення.
- Слобода—слобода, слобідка.
- Слободской—слобідський; -кая
Украина—Слобожанщина.
- Слобожанинъ — слобідчанин,
слобідець.
- Словари́къ—словничок.
- Словарный—словниковий.
- Словарь—словник.
- Словесность—письменство.
- Словесный—словний.
- Словечко—слівце.
- Словно—помість, мовляв, не-
мов, наче, ніби, неначе,
ніби-то, буди́м; бы-мов пак,
моб; какъ бы—мов би, ні-
би-б-то.
- Слово—слово; (разговоръ) мо-
ва, розмова; (рѣчь) промо-
ва; (проповѣдь) казань.
- Словоси́зверженіе — велемо-
ність, просторікуватість,
балаклійство.
- Словолитный—гісерний.
- Словолитня—гісерня.
- Словолитчикъ—гісерник.
- Словообразова́ніе—словотвір.
- Словоохотли́вость — мовність,
балакучість, балакліясть.
- Словоохотли́вый—мовини, ба-
лакучий, балакливий.
- Словопроизводный — словови-
водний.
- Словопроизводство — слово-
визод.

Словосочиненіе,—складня.

Словотолкованіе — словотов-
мачення.

Словотолкователь — словотов-
мач.

Словоудареніе—наголос.

Словцо—слівце.

Слогъ—склад, стиль.

Слоеватость—пришарість, при-
лусткість.

Слоеватый — пришарий, при-
лусткий.

Слоеніе — верствування, лу-
стування.

Слоеный-листочковый, лустковый
Слообразный — верствува-
тий, листкуватий.

Сложеніе (тѣла) — статура,
штатула; (ариф.) додаван-
ня; складання.

Сложенный (складками) — рі-
шаний.

Сложность—складність, склад-
частість.

Сложный, о—складний, склад-
частий.

Слой — шар, верства, плат,
платок, ряд; деревсины-
пасмо, трупина, літовище;
жира на жидкости—осука;
тѣста, также лепестковъ;
въ капустѣ, лукѣ—лустка,
листва; снѣга на чемъ ли-
бо-настил.

Слойка—лустка.

Слоистый—лусткий, палгова-
ти, шаровий.

Слоить—верствувати, лустку-
вати, листвити.

Сломать—уломити, поломити.

Сломаться—уломитися, поло-
матися.

Сломка—злом, полом.

Сломленный—зламаний.

Слоновый—слоневий.

Слонъ—слін, слонь.

Слоняться — тинятися, туля-
тися, сновигати, сновига-
ти, сновидати, никати, швен-
дяти, шенидати, вештати-
ся, бекатися, бейкатися, во-
лочитися, блукати, шелати-
ся, морскатися, мотлятися,
хилитися, товктися, ссима-
нитися, нишпорки шукати.

Слопать—хамнути, уперезати,
умолоти, стріскати, потрі-
скати, пожерти.

Слуга—челядник, ця, челядн,
-дка, челядинець, -нка, слу-

га, слугиня, наймит, най-
мичка.

Служанка—служебка, служеб-
ница, служница, слугиня,
челядка, наймичка.

Служащій — офіційник, офи-
ціалист, службовець.

Служба—(мѣст) помістя, уряд,
помісто, посада; (нѣдом-
ство) офіція; (обществу)
громадська робота; (госу-
дарственная) уряд держав-
ний; (по найму) найми;
(солдаты) жовнір; лечеб-
ная-лікарська офіція; ко-
мерческая-комерційна офи-
ція; матеріальная-матеръ-
яльна офіція; пути и зда-
ній-офіція колій та буди-
нкі; сборовъ-офіція збору;
телеграфа-телеграфна офи-
ція; юридическая — офіція
правнича; тяги-офіція го-
зова.

Службы—шурники.

Служебный—офіційний, служ-
бовий.

Служеніе—(на пользу чью)пра-
ця; (служба) урядування.

Служивый—жовнір.

Служитель—служанець, служ-
ник, служебник; канцеляр-
скій—писарь.

Служительский — служанець-
кий, служебницький.

Служить—служити; чѣмъ-бу-
ти за що; по найму найми-
тувати, работницей — най-
мичкувати; обѣдню-прави-
ти службу божу.

Служка (монастырск.)—слимак.

Слукавить—злукавити, зхит-
рувати.

Слухвой — слуховий; (труба,
рожокъ) слухавка; (окно)
димница.

Слухъ—слух; поголоска, учут-
ка, почутка, прослух, віла,
пославка, розголос, чутка,
поголос.

Случай — припадок, випадок,
притрапка, трапунк, зна-
рок, причта, стичка, ека-
зія; несчастный-пригода ли-
ховина; удобный—нагода.

Случайно—припадком, випад-
ком, припадково, випадково,
трапунково.

Случайный — припадковий, при-

чтoвий, випадковий, трапунковий.

Слущать, -чить, — припуска-ти, -стити; -ся-бігати.

Слущаться, слущиться — трэп-лятися, трапнитися, коїтися, укоїтися, здобарятися, ри-тисся, припадати, -пасти, ви-падати, упадати, лучатися, -читися, упадатися, упа-стися, припадатися, -пасти-ся, пригодатися, нагодити-ся, знагодитися, вибірати-ся, вибратися.

Случка—парування, припуск.

Случный жеребець—стадник, огер, верешук; быкъ-бугай; кабанъ-кнур.

Слушаніе—слухання.

Слушатель—слухач, -ка, послу-хач, - ка, послухатор, - ка; вольнослушатель, - ница-вільнослухач, -ка.

Слушать — слухати; (прини-мать во вниманіе) уважати.

Слушаться—слухатися, шану-ватися.

Слушающий—слухащий.

Слушить, сгрызть—злускати.

Слушиться—злузнутися, злу-питися.

Слыть (чѣмъ) — уходить за, славиться.

Слыханный—чуваный.

Слыхать—чувати, чути.

Слыхомъ—чутком.

Слышать, услышать — чути, учувати, учути, почути, до-чуватися, дочутися.

Слышаться, послышаться — чутися, причуватися, при-чутися, учуватися, учути-ся.

Слышно—чути, чутно, чувати, чуть.

Слышный—чуткий.

Слышнѣе — чутнійш, чутніше.

Слѣва—з лѣвого боку.

Слѣдить — (охотн.) стежити, слѣдувати, шнуркувати; (за кѣмъ, за чѣмъ) пиль-нувати кого, що, наглядати, наглядіти, наглядѣти кого, що, пантрувати, чату-вати, достерігати, гти.

Слѣдованіе—прохід, герехіа; чему — наслідування, на-слід.

Слѣдователь — слѣдчий.

Слѣдовательно, итакъ—отже, виходить, себ-то, отож.

Слѣдовать—іти за ким, про-ходити; (о событіяхъ, на-строєніяхъ) наступати, -пи-ти; (изъ чего) належати, впадати, припадати.

Слѣдомъ — назирком, нагля-дом, наглядці, утробі, слѣ-ком, слѣдоу, услѣд, слѣдма, назирцем.

Слѣдственно — отже, вихо-дять, себ-то.

Слѣдственный—слѣдчий.

Слѣдствіе—(послѣдствіе) на слѣдок, добуток, послѣдок; (розыскъ) слѣдство.

Слѣдуемое, подлежащее — на-лежність, право.

Слѣдуемый—належитий, на-лежний, що належить, що припадає (кому).

Слѣдуетъ, причисляется — подобно, подібно; (изъ че-го) виходить; (надлежить, полагается) належить, при-падає, випадає, приходит-ся.

Слѣдующий—наступний, дру-гий, той.

Слѣд—слѣд, прослѣдок, про-слѣд (наносное вліяніе) на-плинок; (ноги) ступа, сту-пеник; (ноги на грязи) при-топка; (колеса) тор; (по-лосъевъ) пошморг, пош-морги; (отъ протаснен. пред-мета) поволока; (на сѣ-жемъ снѣгу) понова; (зѣ-ря) чорнотроп.

Слѣзать, слѣзть — злизати, элізати; вилзати, вилзати.

Слѣпая кишка, анат. — кон-тук.

Слѣпень бычачій, наск. Та-банус bovinus—бомок, жак.

Слѣпецъ слѣпый. слѣпецъ, слѣ-пак; Spalax typhlus—зіно-щеня.

Слѣпнѣть—слѣпати.

Слѣпка, раст. Nonnea pulla — хлѣбчик чортів.

Слѣпливать, -пить — ліпити, эліпляти, -пити.

Слѣпливаться, -питься — заплѣпыватися, заплѣпитися.

Слѣпнуть — слѣпати.

Слѣпо—слѣпо, ослѣп, слѣпма.

Слѣповатый — підслѣпий, не-добдичливий, слѣпенный.

Слѣпой — сліпий, невидящий, темный, темнокій; (съ бѣльмоу) полудуватий.

Слѣпокурникъ, раст. Ranunculus C. Baub. — яскір; R. sceleratus — цар-зілля, чорне зілля.

Слѣпокуръ, раст. Cornus sanguinea — свидина, свид, спиж.

Слѣпокъ — виліпок, витиск.

Слѣпорожденный — сліпий зроду.

Слѣпота — сліпота; зсліп; куринная, раст. Callia palustris — лапики; мед.-куряча сліпота.

Слѣпышъ, Mus (slapax) typhlus — зіньське щеня.

Слюбиться — зізнатися, скохатися, залюбитися, покохатися.

Слюда, минер. — лосняк, блискняк, блестяк, кам'яне серце.

Слюдистый — лоснякуватий.

Слюдяной — лоснячковий.

Слюна — слина.

Слюнная железа — слиніпка, слинна залоза.

Слюнотечение — слинотеча.

Слюняй — слинько.

Слюнявый — слинявий.

Слякоть — хляга, хляко, хляда, хлятоза, моква, мочва, липавиця, мускота, хлякота, слюта, болото.

Сляпать — зляпати.

Смазка — мазання, мащення, шмарування; омаста, помастка, шмаровидло.

Смазливый — гожий, гарпенький.

Смазной — мазаний.

Смазочный — мастовний; материалъ — омаста, шмаровидло, помастка.

Смазникъ — мастильник, омастник; (шутл.) шмаровоз, шмаровіз, шмаровіз.

Смазывание — мащення, омащивання, шмарування.

Смазывать — мастити, мастити, шмарувати, вишмарувати; клейстеромъ — шліхтувати, вишліхтувати; саломъ, жиромъ — смальцювати, насмальцювати.

Смазь — шмаровило, омаста, помастка.

Смалчивать, смолчать — змов-

чувати, змовчати, умовчати, замовчати.

Сманивать, сманить — знадзувати, знайти, переманювати, нити, підманювати, підманити, підманути.

Смарывать, смарать — стирати, стерти.

Смастерить — зверетенити, поладити, зшпорити, змаструвати; (съ трудомъ) сповчити.

Сматывать, тать, ся — змотувати, змотати, сотати, насотати, звивати, звити, ся.

Смахивать, смахнуть — змістити, зместити; стинати, стягивати; скидатися на кого, удаватися ш кого.

Смачивать, чить — підволоджувати, підлодити, помочувати, чити.

Смежать, жить — склепляти, пити.

Смежно — сумеж, суміж, сувань, суміжно, поміжно.

Смежность — сумежність, поміжність.

Смежный — поміжний, сумі(е)жний, помеженный.

Смекалка — імка, тьма, тьмок, кметянка.

Смекать, смекнуть — кметити, укметити, жамати, ужамати, імкати, імкнути, темсиги, утемесити, брати, узяти на розум, тямкувати, утямкувати, донмитися, доумитися.

Смерзнуться — позмерзатися.

Смеркаться, кнутъся — сутеніти, посутеніти, смеркати, смеркти, осмеркнути, позмеркати, кнути, вечорітися, поивечорітися.

Смертельный — смертяний.

Смертникъ — стратенець.

Смертность — смертельність.

Смертный — смергельний; суц. — смертельник; -казнь — кара на горло.

Смертоносный — смертовий, смертодайний.

Смертоубийственный — душогубний, забійний.

Смертоубийство — душогубство, забійство.

Смерть — смерть; актъ смерти — умерлини.

Смерчь — курбена.

Сметана—сметана.
 Сметанный—сметановий.
 Сметать, смести—зм'ятати, на-
 зм'ятати, змести.
 Сметка—см. Смекалка; фаст-
 рига.
 Сметки—сміття; муки — обме-
 тиця.
 Сметывать, сметать—скидати,
 скидати, поскидати; (о ши-
 ть) — заригувувати, заригу-
 вувати, половити, уполо-
 вити, фастригувати, при-
 фастригувати.
 Смигиваться, гнуться — пере-
 моргуватися, гнутися.
 Смигнуть, сморгнуть — змель-
 нути.
 Смиловаться—зглянутися.
 Сминать, смять—топтати, по-
 топтати, толочити, потоло-
 чити, бгати, зібгати.
 Смирение — покора, самопо-
 करा.
 Смиреник, -ца — плохута;
 смиряк, -чка.
 Смиреничать—удавати з се-
 бе плохуту, смиряка.
 Смиранный, о—покірний, по-
 кірливий, о.
 Смиритель, -ница — гамовник,
 ця, упокірник, ця.
 Смирительный — упокірливий,
 гамувальний, угамуваль-
 ний, погамовний, угамов-
 ний.
 Смирный, о—сумирний, по-
 кірливий, плохий, лагід-
 ний, рахманний, плохови-
 тий, о.
 Смирять, -рять—упокорювати,
 корити, приборкувати,
 боркати, ускормляти, ми-
 ти, гамувати, угамувати,
 утихомирювати, -рити.
 Смиряться, -ряться—упокорю-
 ватися, -коритися, кори-
 тися, скоритися.
 Смоква, раст. *Ficus carica* L.
 хвига; вяленый плод — ин-
 жир.
 Смокнуть—помочитися, змок-
 ти, змокрити.
 Смоковница, -см. смоква.
 Смоковный — хриговий.
 Смола—смола; б'блая; живиця;
 сапожничья вар, шевська
 смола; сосновая очищенная
 — трон.

Смолачивать, -тить — збивать
 збити, змолочувати, -тити.
 Смоланься—умовитися.
 Смолеватый—смолястий.
 Смолевка, раст. *Lychnis vis-
 caria*—смілка; раст. *Silene
 putans* терлич.
 Смолевой—смоляний.
 Смолене—смоляний.
 Смолильщик, -смоляр.
 Смолистый—смілений, смолко-
 вий, смолкий, живичуа-
 тий.
 Смолище—смолище.
 Смола — смілка; смоляний,
 (пахучая для курения) ко-
 зубец; раст. *Asperula
 odorata* — марьянка пахуча;
 раст. *Viscaria vulgaris* смо-
 лянка.
 Смолкать, -кнуть — нишкити,
 занишкити, унишкити, ущу-
 хати, ущухити, знишкити,
 уклякати, -кнуты.
 Смолварня—смолярня.
 Смолodu—замолodu, з моло-
 дих літ.
 Смолотить—змолотити, помо-
 лотити, умолотити.
 Смолотый—змелений.
 Смолоть — змолоти; съеру-
 дить—зверзти, липнуть.
 Смолчать—примовчати, пера-
 мовчати, умовчати, змон-
 чати.
 Смоль—смола.
 Смольный—смоляний, живич-
 ний.
 Сморгаться—сякатися.
 Смородина (красная) порічки,
 шпорішки, путарайки;
 (черная) смородина, смор-
 док.
 Смородинный — порічковий;
 смородиновий.
 Смородиновка — порічківка;
 смородинівка.
 Сморгочный—сморгочевий.
 Сморгоч, гриб, *Morchella
 esculenta* Pers.—сморг, чмур,
 зморшка.
 Сморгочный — (о плодах)
 морхлий.
 Сморгивать, -щить — брижити,
 збрижити; -ся — побрижити-
 ся, побабити, зморхтис-
 я, зморхнутися.
 Смотринь—оглядини, розгля-
 дини.

Смотритель, -ница — доглядач, -ка, доглядн. ж., -ця.

Смотрительскій — догляднический.

Смотрѣ — огляд, перегляд.

Смотрѣть — дивитися, глядіти; вытаращивши глаза — вирачитися, витріщитися; безсмысленно — солопити; за дѣтьми — доглядати дітей.

Смошенничать — перемахлювати, шахрувати.

Смрадить — смердити.

Смрадность — смородливість, смердючість, сморідність.

Смрадный, о — смородливый, смердючий, сморідный, о.

Смрадъ — сморід; сильный — сопух.

Смугловатый — смаглявый.

Смуглолицый — темковидный.

Смуглость — снадь, брунатність, смаглявість.

Смугльть — смагліти.

Смуглякъ, -ика — смуглявый, смуглявка.

Смудрить — смудрувати, схитрувати.

Смута — заколот, чвара, каламут, розрух, колотнеча.

Смутитель, -ница — колотняк, -ця, каламутник, -ця.

Смутничать — колотити, каламутити.

Смутный — (взоръ, взглядъ, воспоминанье) неясный, неразный; (духъ, мысли) трівожливый, бурхливый, бурливый; (время) каламутный, неспокойный.

Смутьянить — кавратити, каламутити.

Смутьянъ — кавратник, каламутник.

Смучать, смутить — баламутити, каламутити, скаламутити, колотити, сколотити.

Смущать, смутить — бентежити, збентежити.

Смущаться, -тяться — збентежуватися, збентежитися, мутитися, замутитися.

Смущение — збентеження; колотнеча, розрух.

Смывать, смыть — змивати, змити.

Смыкать, сомкнуть — злучати, -чити, закріпляти, -пити; (глаза) — мружити, змружи-

ти, склепляти, -пити, жмурити, зажмурити, стикать, смыкаться, -кнутъся — закріплятися, закріпитися; склеплятися, -питися.

Смыливать, -лить — змилювати, змилити.

Смыслить — шупити, тямити, кметити, шнипорити, уклипати, розуміти; въ чемъ — розумітися на чому.

Смысль — розум, розуміння; глузд, тьяма, тьямок, сенси.

Смычекъ (скрип.) — лучок.

Смышленность — тьяма, тьямучість, тьямкість, змисність, імкливість.

Смышленный — тьямучий, тьямущій, тьямкий, змисний, імкливый.

Смѣлость — смѣливість, звага, відвага.

Смѣлый, о — смѣливый, зважний, відважний, о.

Смѣльчакъ — смѣлецъ, небій, зважник, відважник.

Смѣльть — смѣлити, смѣлшати.

Смѣна — зміна, замѣна; воен. — варта, стійка, чата; (полл) рука; (работ.) черга.

Смѣнный — змінный.

Смѣнять, -нить — зміняти, -нити, відміняти, -нити, заступати, -пити, люзувати; (со службы) скидати, скинути.

Смѣрять, измѣрять — змѣрити, зміряти.

Смѣсь — мішанина, мішанка, мішка, мішаниця, суміш, наміш; раз. зерн. хлѣбовъ — шусница, суспица, суропица, суржик; механическая въ химии — суміш.

Смѣта — облік, обліч, кошторис, коштовник.

Смѣтка — см. Смекалка.

Смѣтливость — спритність, покітливість, кметливість.

Смѣтливый — спритный, покітливый, кметливый; находчивый (человѣкъ) кметъ.

Смѣть, посмѣть — смѣти, на смѣти, посмѣти, вжитися, наважитися.

Смѣхотворный — смѣховинный.

Смѣхотворство — смѣшки, жарти.

Смѣхотворъ — смѣшко.

Смѣхъ — смѣх, посмѣх, смѣшки, смѣхота; (сильный) регит,

реготання; (тихий) хіхи, хихіт, хихоти, хихички, хихоньки.

Смѣчать, смѣтити—рахувати, вирахувати; імкати, імкнути, домислитися, -мислитися.

Смѣшанно — суміш, сумішно; въ пережку—мішма.

Смѣшанный—перемішний, мішаний.

Смѣшаться, смутиться—замішатися, помішатися.

Смѣшеніе — перемішка, змішання, змішка.

Смѣшивать, шать — перемішувати, перемішати, змішувати, змішати, позмішувати; (разл. зерн. хлѣбъ) зсупропити.

Смѣшиваться, смѣшаться — перемішуватися, перемішатися.

Смѣшитель—смішати.

Смѣшливый, -ая — смішливий, реготливий; сміюн, смішко, сміюха, сміхун, сміуха; очень—дурносміх.

Смѣшно — смішно, кумедно; (кому-нибудь)—регітно.

Смѣшной — смішний, посмішний; кумедний, чудний, чудасій,-ний, чудернацький.

Смѣщать, смѣстити—складати, зложити з уряду, зсаджувати, засадити, скидати, скинути.

Смѣщеніе (к.-н. органа) — поруха; (по должности) зложення з уряду.

Смѣяться—сміятися, реготати, хихотатися;(потихоньку) кихкати; (надъ кѣмъ) глузувати з кого.

Смягчать, -чить — м'якшити, зм'якшити, пом'якшити, тонкувати, зтонкувати; -ся — мнякшати, помнякшати.

Смягчение—змнякшення.

Смягчительный — м'якшучий, м'якливий.

Смятеніе — (народное) колот, колотнеча, розрух, повстання, заколот; (переполохъ) метіж, трусанина, полох, веремія, буча, сумятня, труса, струс; (души) тривога, неспокій.

Смятенный—збентсжений, схвилований.

Снабжатель, -ница—постачальник, -ця, доставник, -ця.

Снабжать, -дить — постачати, постачити що, наділяти, -лити, обмислювати, обмислити чим.

Снабженіе — постачання, постача, обмислення.

Снадобье — приправа; зілля, ліки.

Снаружи—з'окола, знадвору, зверху, на оружку.

Снарядъ — (пушечный) гарматень, куляга; (землечерп.) машина землекопна; (слесарный, столярный, поля. приборъ инструментовъ) — справилля, справа; (инструментъ, приспособленіе) пристрій, знадоб'я, струмент, справилля.

Снаряжать, -дить — споряджати, спорядити, наряджати, -дити, опоряджати, -дити, споруджати, -дити, зряджати, зрядити, позряджати, лагодити, налагодити, рехтувати, вирехтувати, прирехтувати, лаштувати, налаштувати, налаштувати, обмисляти, обмислити, виправляти, виправити, виряжати, вирядити, строїти, встроїти, ладнувати, уладнувати.

Снаряженіе (предметы) — ряжа; (военное) войной рихтунок; (дѣйствіе) лаштування, спорядання, рехтування, виряжання, виправляння.

Снасть—(корабел.) кодина, кодола, линва, шельма; (приборъ, инструменты) справилля.

Сначала — уперел, спочатку, спотинову, передом, наперед, перше, перш, спершу, попереду, попервах, насамперед.

Снашивать, сносить—зносити, знести, позносити; переносити, перенести, перетерпіти.

Снесение—знесення.

Снигирь, пт. *Pyrrhula vulgaris*—снігур, червонюх, снігурець.

Снизу—знизу, здолу, спідподо, зісподу, з дна.

Снизывать, -зять — знизувати,

знизати, нанизувати, -зати, винизувати, винизати.

Сніманіє—здіймання; скидання.

Снімати, сніть — здійсмати, здійснати, здійснити, скидати, скинути; поскидати: (обувь) ззувати, ззути; (верх. плаття) наддягатися, -гтися: (голову) стинати, стяти голову; (кожу) лупити, злупити, білувати, обілувати, драсти, обідрати; (кору, шелуху, жилицю) лущити, полущити, обкорувати, обкорити; (ограду) розгоружувати, -дити; (п'янку) бармувати, збармувати, шумувати, зшумувати; (фотографію) світлити, усвітлити, фотографувати, сфотографувати; (плань) плянувати, сплянувати; (портрет) малювати, змалювати; (со стола) прибирати, - брати; (квартиру) наймати, найняти.

Снімок — (фотогр.) світлина; копія, список.

Снісківати, -кати — набувати, -бути, придбати, надбати, заробляти, -бити.

Снісходительність — поблагливість, вибачливість, потуральність.

Снісходительный, -о — поблагливий, вибачливий, потуральний.

Снісходить, снізойти — (кому) потурати, попускати, -стяти: (на что) приставати, пристати.

Снісхождение — ласка, милість, полеткість; потурання, поблагання.

Сніть, раст. *Aegropodium podagraria* — яглиця.

Сніться — снітися.

Сніца — розвора.

Сніва — знов, спотинову, знову.

Снівати — (пряжу) снувати: (б'гати, ходити) сновигати, вештатися.

Снівидець — снівида.

Снівидіє — сон, снівиддя.

Сніп — сніп.

Сніравлять, -вить — припасовувати, сувати; (кому) потурати кому.

Сніровка — припасування, припасовини; зручність, спритність; потурання.

Снісити, сність — односити, однести, повідносити; переносити, нести, перетерпіти; (карту) скидати, скинути; в'р розсході) списувати, -сати на видатки; (голодь) терпіти голод.

Сніситься, сністись — зсилатися, зіслатися; (письменно) листуватися, злистуватися.

Снісливий — міцний, кремезний, крем'яний; дужий, загартований, терплячий.

Снісный — (что можно перенести) стерпний, витерпний; (о воді) прибутний; (о карті) скидний; (о пожитках) крадений; (о ц'нї) помірний; (не плохой) нічий, нічоґенкий.

Снісь — (терп'їє) терплячість; (дома) розбір, розмур.

Снітворный — снідійний.

Снітолкованіє — снітлумачення.

Снітолкователь — відгадай-сон, снітлумач.

Сніха — невіха, невістка.

Снішеніє — зноєння, зсылки, стосунки.

Сніуровати — сніурувати.

Сніурок — привязка, слянка.

Сніур — сніур.

Сніґирь, *Pyrrhula pyrrhula* — червонох, снігур, снігурець.

Сніґовой — сніговий.

Сніґ — сніг; первый — обновець; только что выпавший — пороша; обильно падающий — курделя, курдя; мокрый — флюта; нависший на ч. л. — навис, нависа, навись; сь в'тромь — шквіра; глубокий — западь.

Снідлати — гризти, сушити.

Снідний — істовний.

Снідок, раст. *Anthriscus vulgaris* — свербигуз, бугила; *A. sylvestris* Hoff. — борщівник.

Снідь — найдок, істовне, іжа.

Сніжек — сніжок.

Сніжина, -нха — сніжина, -нка.

Сніжистый — снігуватий.

Сніжить — сніжати.

Сніжнобійний—сніговобійний.
Сніжний—сніжний, сніговий;
(о горі) сніговий; (погода)
сніговий; (о зимі) забор-
стий, заметистий, товстий.

Сніжуватися—хатися—злига-
тися, позлигатися.

Снятіє—здіймання, збирання.
Снятой (о молоці)—збираній.
Сняток, рыба *Salmo eperla-*
nus—мільга, мілька, муль-
ка.

Со—см. Съ.

Собака—собака; борзая—чу-
хрей, хірт, (самка) хорти-
ця; бульдог—британ; гон-
чая—гончак; ірландська—
меделян; кримська—крим-
ка; лягавая—вижел; ком-
натная, болонка—саша; па-
стущья—чабанка, кундель;
цїпная—ланцюговий пес.

Собакарь—гицель.

Собаченка—собачка, песик,
цуцик, цуцак.

Собачиться—гульвики справ-
ляти, бїйдики бити; съ
кїмъ—лаятися, сваритися.

Собачій—собачий, песький.

Собачій зубъ, раст. *Erythro-*
nium Dens Canis L. — со-
бачки.

Собачій языкъ, раст. *Syno-*
glossum officinale—зурка,
чорнокорінь, собачка, со-
бачий корінь.

Собачка—собачка, песик, цу-
чик, цюця; у оружїя—ко-
шок, язычок, цїгель.

Собачки (откусн. клещи)—ку-
сачка.

Собачникъ—псюрник; раст.
Bidens tripartita—череда.

Собачьи репы, раст. *Bidens*
tripartita—череда.

Собачьи пожитки, пометки,
раст. *Lepidium rudera-*
le—вінички, зайчики.

Собачья голова, раст. *Scro-*
phularia podosa—кукулярія,
підтинник; *S. aquatica*—
ранник.

Собесѣдникъ, -ца—розмов-
ник, ця.

Собесѣдованіє—розмова.

Собесѣдовать—розмовляти.

Собираемый—збираній.

Собіраніє—збирання, збіра-
нця, збірання, збір.

Собиратель, -ница—збірач, ка
Собирательный—збірний.

Собирать, -брать, -ся—збирати,
зібрати, назбрати, позбі-
рати, громадити, згромади-
ти, нагромадити, гуртува-
ти, згуртувати, купчити,
скупчити, поскупувати,
-ся; (приготовляться) зла-
годжуватися, злагодитися,
ладнатися, наладнатися;
(столпиться) збурматися,
скупчитися; (соб-ся съ мы-
слями) зміркуватися, на-
думатися; (соб-ся со сре-
ствами, съ силами) змог-
тися, споружитися; (тро-
гаться) ряхатися, зряхати-
ся; (соб-ся съ деньгами)
спромогтися на грош;
(соб-ся складками) набриж-
куватися, набрижувати-
ся; (ся въ дорогу) виража-
тися, вирядитися.

Соблаговоленіє—зволення.

Соблаговолить—зволити.

Соблазнившийся, искушенный
(чѣмъ)—понажений (на що).

Соблазнитель, -ница—спокус-
ник, ця, зводник, ця.

Соблазнительно—лакомо, ман-
ливо, знадно, спокусливо,
заласно, звабно.

Соблазнительность—манли-
вість, спокусливість, знад-
ність, заласність, зваб-
ність, лакомість.

Соблазнительный,—манливий,
спокусливий, знадний, за-
ласний, звабний, лакомий.

Соблазниться—повабитися.

Соблазнъ—спокуса, знада,
зваба.

Соблазнять, -нить—спокусати,
-сити, зважувати, знадити,
зводити, звести, підманю-
вати, -нити, -нути, лакомити,
злакомити.

Соблюдать, соблюсти,—вахову-
вати, -ховати, содержувати,
-жати, пильнувати, допиль-
нувати чого, глядіти, сте-
регти, додержувати, -жати.

Соблюденіє—додержування,
ваховання, содержування.

Соболи—чатамисто.

Соболій—чатамовий.

Соболь, зобл. *Mustela Zibellina*
—~~зубка~~

Соболѣзнованіе — жалѣння, уболюванія.

Соболѣзновать — уболювати, жалѣти.

Соборный—соборный.

Соборованіе—маслосвяття.

Соборовать — маслосвятити, маслувати.

Соборъ — збір, зібрання; кафедра, кафедральна церква.

Собраніе—зібрання; (сборище) збір, зібрання, збори; (чего либо, коллекція) збірка.

Собранное—зібранина, збіранія.

Собранный—зібраний.

Собратство—побратимство.

Собрать—товариш, побратим.

Собственникъ, -ца — власник, -ця.

Собственническій — власницький.

Собственно—власно, саме.

Собственноручно — власноруч, саморуч, власноручно.

Собственноручный — власноручний, саморучний.

Собственность — власність, своєщина; см. Имущество.

Собственный—власний, притаманный, притамний.

Собутыльникъ — горільчаний брат.

Событіе—подія; смѣшное-чудася; несчастіе. случай-пригода.

Сова, пт.—сова, кувик, кувік.

Совать, сунуть—совати, всувати, всунути, пхати, впихати, упхнути, тикати, ткнути, уткнути, тирити, потирити, утирити.

Соваться—совганьтиса, совбанитиса, втручатиса, встрявати, сунутиса, пхатиса, телесуватиона.

Совершать, -шить — робити, діяти, удіяти, сподіяти, чинити, учиняти, учинити, доводити, довести до зроби; преступленіе-заподіяти злочин; купч. крѣпость—складати, скласти умову купчого запису; богослуженіе-правити, одправити службу божи.

Совершаться, шиться — учинитиса, нитиса, діятиса, сподіятиса.

Совершенство — доведення до зроби.

Совершенно—цілком, зовсім, оwsim, owsі, згола, геть чисто, суро; (дочиства)-дошенту, до-шнру, дошнря, до-шпенру, дошпенсту; -достаточно-задо-силь; -такъ-так саме, самі-сінько так.

Совершеннolѣтіе—повноліття, повнолітність.

Совершеннolѣтній—повнолітній, станіакій.

Совершенный — дозроблений, повний, цілковитий.

Совершенство—дозробленість.

Совершенствованіе—кращання, поліпшення, покращання.

Совершенствовать — покращувати, поліпшувати; -ся-кращати, ліпшати.

Совершитель, -ница — виконавець, -виця, виконалець, -льница.

Совиный — совиный.

Совина стрѣла, раст. Sagittaria sagittaeifolia — стрілиця, стріла водяна.

Со вкусомъ—усмак.

Совладать, -дѣть — здолати, здолати, змогти, здужати, подужати, погулати, посягати, зволадати, зовладати.

Совладѣлецъ — сябер, сябро, співвласник.

Совладѣтель — співдержавець, співвладарь.

Совлечь, -влечь — стягати, -гти, зйимати, -няти.

Совмѣстимость—умістність.

Совмѣстимый, о—умістний, о.

Совмѣститель, -ница — семидільник, -ця.

Совмѣстительный — семидільницький.

Совмѣстительство—семидільництво.

Совмѣстникъ, -ца — супорник, -ця, супротивник, -ця.

Совмѣстничать — в супіріти, на перебіі іти, міратиса.

Совмѣстничество — супорництво, супротивництво.

Совмѣстно — укупі, сумісно, разом, привкупі, сукупно, успільці, посполу, спільно, поспіл, огулом, гуртом.

Совмѣстность — сумістність, спільність.

Совісний — сумісний, спільний, сукупний, гуртовий.

Совіщати, -стити — сумістати, сувмістити.

Совіщення — суміщення.

Совокупленіє (сношеніє по-ловъ) — злягання; (соединеніє) злука, сполука.

Совокуплять, -пить — влучати, -чити, сполучати, -чити.

Совокупляться, -иться — злягаться, злягтися.

Совокупность — сукупність.

Совокупный, о — сукупний.

Совокъ — шпола, лопатка, ківці; стусан, штурхан, штовхан.

Совпадать, -пасть — збігатися, збігтися, приходиться, прийтися, траплятися, трапитися.

Совпаденіє — збіг.

Совратитель, -ница — зводник, -ця.

Совратъ — збрехати.

Совращать, -тить — зводити, звести, зяолочувати, -чити, збивати, збити.

Совращаться, -тяться — зволе-чуватися, -читися.

Совращеніє — зволочення.

Современникъ, -ца — сучасник, -ця, одночасник, -ця; тогочасник, -ця.

Современность — сьогочасність, сучасність; одночасність; тогочасність.

Современный — сьогочасний, сучасний; одночасний; тогочасний.

Совсѣмъ — зовсім, цілком, геть чисто.

Совістити, -ся — соромити, сти-дати, -ся.

Совістливость — сумлінність.

Совістливый, о — сумлінний, о; соромливий, сором'яж-ний, о.

Совістно — сумлінно; ніяково, сором, посоромно.

Совісний — сумлінний.

Совість — сумління.

Совітливый — порадлиий.

Совітникъ, -ца — дорадець, д-радниця, порадник, -ця; (по-сольства, членъ совѣта) радник.

Совітный — ласкавий, друж-ній, згідний.

Совѣтованіє — раяння.

Совѣтовать, посовѣтовать —

радити, порадити, раяти, пораяти.

Совѣтоваться, посовѣтовать-ся — радитися, порадитися, раятися, пораятися.

Совѣтникъ, -ца — порадник, -ця; на дурное — злоразник, -ця.

Совѣтъ — (помощь) рада, пора-да; (совѣщеніє) рада, нара-да; (ладъ, согласіє) згода, приязнь.

Совѣщеніє — радування, на-рада.

Совѣщательный — дорадний, дорадчий; рѣшающий — ук-вальний.

Совѣщаться — радитися, раду-ватися, раду радити.

Согбенный — згорблений, по-хилений, скорчений.

Согласенъ — згода! добре! га-разді! сілкісь!

Согласившийся — згоджений.

Согласительный — порозумін-ний, примирливий, погод-ливий.

Согласіє — згода, лад, лагода, злагода; згода, покій, су-мир, єдність; згода, воля, призволення.

Согласно — (стройно) в лад; (мирно, любовно) у згоді, у злагоді, лагідно, в добрій злагоді, любю, любовенько; (чего) згідно з чим.

Согласный — ладний, склад-ний; згідний з чим; (мир-ный) злагідний, злагідли-вий; (грам.) приголосний; -ная буква — шелестівка.

Согласованіє — згодины.

Согласовывать, -совать — зго-джувати, -дити, погоджувати, -дити.

Соглашать, -сить (кого на что) — єднати поєднати, нахи-ляти, лити до чоґо, хаменити, ухаменити; (кого съ кѣмъ) погоджати, - дити, згоджати, згодити.

Соглашаться, -ситься — згод-жуватися, згоджатися, зго-дитися, злагоджуватися, злагодитися, приставати, -стати на що, зволити, при-зволити, блажитися, pobla-житися; порозуміватися, -мі-тися, погодитися, поєднати-ся.

Соглашеніє — (примиреніє, ус-

- ловіе) згода, угода, угоди, порозуміння, поєднання; (согласіє, соизволеніє) зволення, призволення.
- Соглядатай—підглядник, розглядач, шпиг, підглядач.
- Согнувшись—згинці.
- Согнутый, дугообразный—ободистий.
- Согрѣвательный—огрійливий.
- Согрѣвать, грѣть—загрівати, загірїти, оґрівати, оґріти, зґрівати, зґріти.
- Согрѣваться, согрѣться—загріватися, загірїтися, оґріватися, оґрітися; о жидкости—літеплитися, злітеплитися, теплитися, степлітися.
- Согрѣвающий—огрійливий; компрессъ—пригрівка.
- Согрѣвшийся—загірїлий.
- Согрѣшать, шить—грішити, зґрішати, зґрішити.
- Согрѣшеніє—поґріх.
- Сода, хим.—сода.
- Содержаніє—утримання, удержання; (иждивеніє) терживо, кошт; (жалованіє) платня, сембриля; (литер. произведеніє) зміст.
- Содержанка—підбічниця, підложниця, приспанка.
- Содержатель, -ница—господарь, господиня; трактира—корчмарь, шинкарь; почты—почтарь; типографіи—друкарь.
- Содержательность—змістовість.
- Содержательный, -о—змістовий, -о.
- Содержащее (вмѣстилище)—укладовище.
- Содерживать, жать—утримувати, мати, держати, удержувати; (что въ себѣ) містити ■ собі; (на своемъ иждивеніи) воститувати, -тати, контентувати, харчувати.
- Содержимое—укладина.
- Содовый—содовий.
- Содомить—галасувати, бучу збивати.
- Содомъ—буча, галас, гариндер, колотнеча.
- Содроганіє—здригання, тремтіння.
- Содрогаться, гнуться—здригатися, гнутися, труситися, струснутися.
- Содѣ ственникъ, ца—см. содѣйствовать.
- Содѣйствіе—допомога, спомога, запомога, підпомога, поміч, сприяння.
- Содѣйствователь, -ница—помішник, -ця, сприятник, -ця.
- Содѣйствовать—спомогаати кого, допомагати, прияти кому; причинятися до чого.
- Соединеніє—злука, злучення, сполука, сполучення, з'єднчення.
- Соединенно—спільно, разом, укупі.
- Соединенный—злучений, сполучений.
- Соединитель, -ница—злучник, -ця, сполучник, -ця.
- Соединительный—злучний, сполучний.
- Соединять, -ниться—лучити, злучати, злучити, получати, -чити, сполучати, -чити, єднати, поєднати, єдночити, з'єдночити, -ся.
- Сожалѣніє—жаль, жалощі, жаління, жалування, жалкування.
- Сожалѣть—жалкувати, жалувати, уболювати.
- Сожженіє—спалення, спалини.
- Сожиганіє—палка, палення.
- Сожигать, сжечь—палити, спалити.
- Сожитель, -ница—чоловік, дружина; сожитецъ, -ница, промішканецъ, -нка.
- Сожительство (совмѣстное)—промішкання.
- Сожительствовать—промішкати.
- Сожити—промішкання.
- Сожрать—пожерти, ухекати, злигати, згламати, умолити.
- Созваніє—скликання.
- Созвучіє—суголос; рима.
- Созвучный—суголосний.
- Созвѣздіє—сузір'я, співзір'я: Б. Медвѣдица віз; Близнцы черіга: Касіопея—борона; Оріонъ—косарі; Дѣвы—красна дівка; Плеядъ—баби, квочка, волосожар.
- Создавать—творити, утворити; (возвѣщать) споруджати, -дити.

Созданіє—(все созданное) твориво, твір, утвір, витвір, створіння; (процессъ) творіння, створіння.

Создатель—творець; (основатель) фундатор, засновник.

Соземець—земляк.

Соземлевладѣлецъ — сябер, сябро.

Созерцаніє—споглядання.

Созерцатель, -ница — споглядник, ця, споглядач, ка.

Созерцательность — споглядальність.

Созерцательный, о — споглядальный, о.

Созерцать — споглядати, зоглядати.

Созиданіє—творіння; будування.

Созидатель, -ница — творець; (удівник, -ця).

Созидать, созидать — творити, утворювати; будувати, збудувати.

Сознавать, -знать — визнавати, -знати, признавати, -знати; (себя) тямитися.

Сознаваться, -знаться (въ чемъ)—признаватися, знатися до чого, узнаватися, узнатися.

Сознание—узнання, признання; свідомість, притомність.

Сознательность—свідомість.

Сознательный, о—свідомий, о.

Созрѣваніє — достигання, дозрівання.

Созрѣвать, -ѣть—достигати, достигти, постигати, -стигти, визривати, визріти.

Созрѣвший—дійшлий, достиглий.

Созыватель, -ница — скликач, -чка, скликальщик, -ця.

Созывать, созвать — скликати, скликати, покликати, спрощувати, спросити, поспрощувати.

Созывъ—клик, скликання.

Созволеніє — призволення, зволення, призвіл, зізволення.

Созволять, -лить — призовляти, призовити, зволяти, зволити.

Созмѣримый, о — вимірний, амірний, о.

Сойка, пт. *Carrulus glandarius* — з'оя, дєряба, дєжджора, баба.

Соименникъ—одноіменник.

Соименный—одноименный.

Соисканіє — конкурс.

Соискатель, -ница—конкурент, -ка.

Соискательный—конкурсный.

Соискательство—конкуренція.

Соискать—конкудувати.

Соитіє—злягання.

Соковой—соковый.

Соколенокъ—соколя, -тко.

Соколикъ—соколик.

Соколиный—соколовий, соколячий.

Соколиха—соколиха, соколиця, сокілка.

Соколий—соколовий.

Соколий перелетъ, раст. *Gentiana cruciata*—тирлич, товстуха.

Соколь, пт. *Falco gentilis*—сокіл; *F. lanarius*—пєпєр.

Сокольникъ, раст. *Hieracium pilosella* — нечуй-вітер; *H. aurantiacum* — корсатка гірська.

Сокольниковъ—сокольник.

Сократимость — скоротність.

Сокращать, -кратить — укорачивать, укоротить, скоротить, зменшать, -шить; жизнь — вмалять віку.

Сокращаться, -тяться—покорачиваться, покоротиться, скорочуваться, тяться.

Сокращеніє—скорочення, зменшення, вкорочення, вмаляння.

Сокращенность — скороченність.

Сокращенный—скороченный.

Сокровенный, о — таємний, о.

Сокровище — скарб.

Сокровищница—скарбница.

Сокровищный—скарбовий.

Сокрутина (въ ниткахъ) — закрутка.

Сокрушать, -шить — крушить, скрушить, трошить, потрошить, розтрошить, розбивать, -бити; засмучивать, -тити, жалю завдавати, -дати.

Сокрушаться—крушиться, побиватися, журитися.

Сокрушение — ламання, тро-
щення, розбивання; сиру-
ха, журба.

Сокрушитель,-ница—трошитель-
ник,-ця, руйник,-ця, бурин-
ник,-ця.

Сокрушительный — руйниць-
кий, буринний.

Сокъ—сік.

Солгать—збрехати.

Солдатикъ—жовнірик, салда-
тик.

Солдатка—жовнірка.

Солдатскій—жовнірський.

Солдатство—жовнірство.

Солдатчина—бранка; см. Сол-
датство.

Солдаты—жовнір.

Солеварение—солярство.

Солеваренный—солярський.

Солеварня—варница, солярня.

Солеварь—соляр.

Соледобыватель — коломиець.

Соление — соління; квасиво,
квасина.

Соленость—солоність.

Соленый—солоний.

Солидарность — згода, одно-
стайність.

Солидарный, о—згідний, одно-
стайний, о.

Солидничать—старувати.

Солидный, о—статечний, стат-
ковитий, о.

Солильщикъ—солільник.

Солитеръ, глиста *Bothriosephalus latus*—стьожець; *Taenia solium*—ціп'як; (алмазь)
солітер.

Солить—солити.

Солкій—прасолоний.

Солнечникъ, раст. *Helianthus annuus* L.—соняшник, сояш-
ник.

Солнечный—соняшний, сояш-
ний.

Солнопекъ—см. Солнцекъ.

Солнце—сонце.

Солнцева сестра, раст. *Cichorium Intybus* L.—петрів ба-
тіг.

Солнцекъ—пригрів.

Солнцестояніе, астр. — сонцо
стан.

Солнцецвѣтъ, раст. *Nelanthemum vulgare* Gärth.—п'їт-
ник.

Солнышко—сонечко.

Соловей, пт. — соловей, соло-

вейко, соловій, щувак,
травлюк.

Соловка—солов'їха.

Соловушка—соловейко.

Соловьиный—солов'їовий, со-
ловейковий.

Соловьѣтъ—соловіти.

Солодить—солодити.

Солодкаватый — солоденький,
присолодкий, посолодкий.

Солодовый корень, раст.
Glycyrrhiza glabra echinata L.
—солодець, солодина.

Солодуха—кваша.

Солодь—солод, дрожжанка.

Солодѣтъ—солодіти.

Соложение—солодіння.

Солома — солома; ржана —
житнянка, житниця; пше-
ничная—пшенишниця; пле-
теная для шляп—плетянка,
пліть; тертая негодная
—мерва; мятая — м'ялища,
мялища.

Соломенный—солом'яний.

Соломина—соломина.

Соломонова печать, раст. *Convallaria polygonatum*—масло
вороняче, куп, курзілля;
Polygonatum multiflorum —
огірочник, огірошник.

Соломорѣзка—січкарня.

Соломотраска—соломовіка.

Солонина—солонина; изъ ба-
ранины—пастрама.

Солонка—сільниця, солянка.

Солоноватый—присолоний.

Солончаковый—солонцюватий.

Солончакъ — солотвина, соло-
нець, заружжа.

Соль—сіль; поваренная — ку-
хенна; каменная — ледівка,
ледянка, ледова сіль; стѣр-
но кислая — сірчан; стѣрни-
сто кислая—сірчак.

Солянка, раст. *Salsola kali* L.
—колючка, кураи; солони-
ця (кушанье).

Соляной—сільний.

Сомнамбулизмъ—сновиди, мї-
сачник.

Сомнительность — непевність,
сумнівність.

Сомнительный, о — непевний,
сумнівний, о.

Сомнѣваться — сумніватися,
сумнитися, вагатися.

Сомнѣніе—сумнів, непевність.

Сомовина—сумовина.

Сомовій—сумовий.

Сомъ, рыба *Silurus glanis* — сум.

Сонаслідникъ, -ца — співспадкоємець.

Сонливещъ — сонько, сплюха, дрімлюга.

Сонливость — соннота, сонливий, оспалість, дрімлючість.

Сонливый — оспалый, сплющий, дрімлючий.

Соннице — зборище; стовпище.

Сонная трава, раст. *Atropa Belladonna* — матриган.

Сонникъ — відгадай-сон.

Сонный — заспаний, сонний; наводящий сонъ — дрімливый.

Сонъ — сон, спання; первый — первосни; время сна — лягови, обляги.

Соня — сонюга, сплюх, сплюха, сонько, дрімак.

Сображать, -зять — турувати, утурувати, міркувати, зміркувати, розміркувати, дорозумовуватися, дорозумуватися, дорозумітися, метикувати, розкомпонувати, мусувати, мізкувати, доумитися, приумітися, прирозуміти, ужамати, утямити, уторопати, утелепати, ушолопати, стямитися, тямкувати, стяжувати.

Сображение — (разсудокъ) тям, тямок, глузд; (мнѣніе, взглядъ) міркування, погляд, думка, здання.

Собразительность — ужамливість, метикливість, уторопність, тямучість, кметливість, тямність, тямовитість.

Собразительный — ужамливый, метикливый, уторопный, кметливый, тямный, тямовитый, тямкий, тямучий, тямущий.

Собразно — стосовно до, відносно до, згідно з, відповідно.

Собразность — згідність, чим, відповідність.

Собразный — згідний, відповідний.

Собразовать — принатуряти, -турити, стосувати, застосувати, погоджати, -дити.

Сообща — спільно, укупі, разом, гуртом, огулом.

Сообщать, -щать — повідомляти, -мити, переказувати, -казати, ясити, з'ясувати, хвалитися, похвалитися, -литися; (письменно) завідомляти, мити.

Сообщаться (съ кѣмъ) — уділятися кому, вдаватися з ким, (письменно) листуватися з ким: (о путяхъ сообщ.) сполучатися, -читися, злучатися, -читися.

Сообщение, объявление (кому) — оповідь, об'явка, повідомлення, оповістка, оголошення; (заразы) замечення, заповітрення; (пути сообщения) шляхи, комунікація; (письмен отношение) завідомлення; (съ кѣмъ) стосуюнок, з'язок.

Сообщество — товариство, компанія, спілка, громада; (съ кѣмъ) компанія.

Сообщительность — товариськість.

Сообщительный — товариський: (о дорогахъ, каналахъ, сосудахъ) сполучний, злучний; (цѣпь, проволока) прудний.

Сообщникъ, -ца — спільник, -ця, співучастник, -ця.

Сообщничество — спільництво, співучасть.

Соопекунъ, -ша — співопікун, -ка.

Соорудитель, -ница — фундаментор, -ка, спорудник, -ця, закладач, -ка, засновник, -ця.

Сооружать, -дить — споруджувати, спорудити, згороджувати, -дити, зриштовувати, -тувати, будувати, збудувати, мурувати, змурувати.

Сооружение — споруда, будова, згорода, булілля; (процессъ постройки) будування, ставлення згородження.

Соответственность — відповідність.

Соответственный, о — відповідний, о.

Соответствование — відповіданья.

Соответствовать — відповідати.

Соотечественникъ, -ца — зем-
ляк, чка.

Соотечественный—рідний.

Соотносительный, о — рівно-
зглядний, о.

Соотношение—взаємини.

Соотчикъ—земляк.

Соперникъ, -ца—супорник, -ця.
супротивецъ, -виця, супро-
тивник, -ця.

Соперничать—міряться, кон-
курувати, на перебіг іти
іти в заводи з ким, перема-
гаться, перемогтись.

Сопернический — супорниць-
кий, супротивницький.

Соперничество—супорництво,
конкуренція, супротивництво.

Сопечальникъ—односум.

Сопка—супуха.

Соплеменникъ, -ца — однопле-
монецъ, -ниця.

Соплеменность — одноплемен-
ність.

Соплеменный — одноплемен-
ний.

Сопли—шмаркотиння, шмар-
кота, шмарки, шмарклі.
смарклі, віскряки, лядьки

Сопливецъ—см. Соплякъ.

Сопливица—см. Соплюха.

Сопливость — сопливиці,
шмаркатість, віскрявість.

Сопливый—шмаркатий, смар-
катий, віскрявий.

Соплюха—шмаркуля, шмарко-
лиза.

Сопля—шмарок, шмаркотина,
віскряк.

Соплякъ—шмаркач, смаркач,
віскрявецъ, шмарколиз.

Сопоставление—рівняння, зрів-
няння.

Сопоставлять, -ить — рівняти,
зрівняти.

Соправитель—співкермач.

Соправление—співуряддя.

Сопредѣльный — сумежний,
прилеглий.

Соприкасаться, коснуться —
доторкатися, кнутися, сти-
катися, кнутися, дотикати-
ся, доткнутися; (въ дви-
женіи) — мелькатися, кну-
тятся.

Соприкосновение — доторкнен-
ня, дотикнення.

Соприкосновенность—прилег-

лість, сумежність; (участіе)
причетність.

Соприкосновенный — прилег-
лий, сумежний; причет-
ний.

Сопричастникъ—см. соучаст-
никъ.

Сопричислять, -лить — прилу-
чати, -чити, залічувати, чи-
ти до; къ лику святыхъ —
усвячувати, усвятити.

Сопроводительный — супро-
відний.

Сопровождать, -дить — супро-
водити, -вести; товаришу-
вати кому.

Сопровождение—супровід: то-
варишування.

Спротивительный — відпор-
ний, супротивний.

Спротивление—супор, опір.

Спротивляться, -виться—опі-
ратися, опертись кому,
ставити, поставити опір,
огинатися, опинатися, спин-
чатися, баскаличитися.

Спротивляясь—опір.

Сопрѣвать, -прѣть — пріти, зі-
пріти.

Сопрягать, -прячь — лучити,
сполучити.

Сопуль, нья—сопій, сопуха.

Сопутствование — сподорожу-
вання.

Сопутствовать—сподорожува-
ти.

Сопѣние—сопіння, сопіт.

Сопѣть — сопти, фучати, фу-
тѣти

Соразмѣрный, о — домірний,
помірний, о.

Соразмѣрять, -рить — присто-
совувати, -сувати, припасо-
вувати, -сувати.

Соратникъ—сповойовник.

Сорванецъ — верхолаз, зби-
тошник, урвіс.

Сорвиголова — шибайголова,
зайлиголова, паливода, па-
лисвіт, шибеникъ, шибе-
няк, пробийголова, проби-
шака, урвиголова, урвиго-
ла, урвитель, шалтай, од-
чайдуша, урвіс, урвень.

Sorго обыкновенное, рас. Sor-
ghum vulgare — просо ту-
реське.

Соревнование — конкуренція,
супорництво, перебіг, спів-
завід.

Сравнователь, ница — конкурент, тка; споробітн-к, -ця.
 Соринка — смітина, запороха, порошинка.
 Сорить — смітити; (деньгами) роскошувати, циндрити, гатити, сипати грішми.
 Сорная трава — бур'ян, хопта, хапло; выпалываемая — поливо, поліття.
 Сорный — смігний.
 Соровой — смітьвовий.
 Сорока, пт. — сорока.
 Сорокадневный — сорокденный.
 Сорокалѣтіе — сорокліття.
 Сорокалѣтній — сороклітній.
 Сороковой — сороковий; день смерти — сороковини, сорочини.
 Сороконожка, насѣк. *Iulus scolopendra* і *Oniseus murarius* — стонога, стоніг.
 Сорокоприточка, раст. *Asclepias spicata* — чернецъ.
 Сорокопуть, пт. *Lanius collurio* — чик, сорокуш, сорокач, сорокоуз; — красногловый, *L. rufus* — сорокопуст, огняник, сорокогуд.
 Сорокоусть — сорочини.
 Сорок — сорок, чотирдесять.
 Сорочка — сорочка, кошуля; (въ кот. родятся) повиточок.
 Сортирование — гатункування, хуряння, сортування, перебірання.
 Сортировать — гатункувати, хурятити, сортувати, перебірати.
 Сортировка — гатунковини, хухрини, сортовини, перебіри, перебірка.
 Сортировщикъ, -ца — гатунковець, -виця, сортувальник, -ця.
 Сортъ — гатунок, сорт; первый — первак, чоло; послѣдній — послід.
 Сорубежный — сумежный.
 Сортъ — сміття; (отъ зерна) одвійка; (отъ дерева) хамло.
 Сосать — смоктати, цмоктати. -сати, тягти.
 Сосватывать, -тать — сватати, засватати, посватати.
 Сосенка — сосонка; — раст. *Asparagus officinalis* — шпараш, заячий холодок.
 Сосиска — ковбасинка.
 Соска — смочек, мізюк.

Соскабливать, -скоблить — скребти, вискрібати, вискреб.и, повискрібати.
 Соскакивать, -скакнуть — зскакувати, зскакнати, сплигнувати, сплигнути, позскакувати, посплигнувати; зскакувати, зскакнати, злітати, злітати, зорнути, зірнути, зриннути, спорснути.
 Соскальзывать, соскользнуть — зслизати, знути, спорснути; сорваться — пошморгом піти.
 Сосковый — пипковый, щіцьковий.
 Соскребать, -скресть — вискрібати, вискребти; згрібати, згребти.
 Соскучиться — знудити, знудити я.
 Сослагательный, грам. — гадающий, можливиий, уявний (спосіб).
 Сосланіе — засланія.
 Сословіе — стан, шар, верства.
 Сословный — становой.
 Сослуживецъ — спослужецъ, спослужник.
 Сослужить (службу) — у пригоді стати, прислужитися кому.
 Сосна, *Pinus silvestris* — сосна, хвоя; (родъ горной) *Pinus mughus* — жереп, жереб.
 Сосновка, пт. — пуночка.
 Сосновый — сосновий, хвойовый.
 Соснуть — задрмати.
 Соснякъ — сосник.
 Сосокъ — пипка.
 Сосредоточение — зосередження, зосередкування; вниманіе — з уваження.
 Сосредоточивать, -чить — зосереджувати, дити, осередкувати, зосередкувати; внимание — з уважуватися, житися.
 Сосредоточиваться, -читься — з уважуватися, важитися.
 Составитель — впорядчик, складач, укладник.
 Составление — складання, упорядкування, укладання.
 Составлять, -вить — складати, скласти, укладати, уложити; становити, встановити; (изъ частей цѣлое) штукувати, уштукувати.

Составной — ставчатый, складовый, складаний.
 оставъ — (сложн. вещество) мішанина, суміш; (физич. тѣла) будова; (учрежденія) склад; (подвижной на жел. дор.) валковий склад.
 Состарить—зістарити.
 Состариться — устарѣтися, устарѣти, підтоптатися, пристарѣтися.
 Состарившийся — устарѣлий; (прежде времени) — застарѣлый.
 Состегивать, гнуть—застѣбати, -бнути; состегать — зшивати, зшити.
 Состояніе — (положеніе) стан, становище; (имѣніе, богатство) добростаток, худоба, майно, маєток.
 Состоятельность—заможність, маєтність, худібність, засібність.
 Состоятельный — заможный, маєтний, маючий, худібний, засібний, матний.
 Состоять (изъ чего) — складатися, мати в собі, містити; (гдѣ либо) бути, знаходитися, матися.
 Состояться — відбутися, вдіятися, счинитися; вийти, виданому бути.
 Состраданіе—жаль, жаління, змилювання.
 Сострадатель, ница—жалібник, -ця, жалісливець, -виця.
 Сострадательность — жалісливість, спочуйливість.
 Сострадательный — жалісливий, спочуйливий.
 Сострадать — жаліти, жалувати, уболювати.
 Состригать, стричь—обстригати, -гти.
 Сострить—прикласти.
 Состроить—збудувати, виставити.
 Состряпать — зготувати; упорати, утяти, ушкварити.
 Состязаніе—перемоги, змагання, спозавід.
 Состязатель, ница — спозавідець, -дниця.
 Состязательный — змагливий, спірний.
 Состязаться—змагатися.
 Сосудистый — урідийсавий: тая оболочка-жилова оболонка

Сосудчатый—урідийсавий.
 Сосудъ — посудина, начиння; кровеносный—урідийце, жиля; для сыпуч. тѣлъ—усипище; для перегонки водки—перепуст; полный—повниця.
 Сосулька (ледячая) — бурулька, кляк, шаделина, ошадина, копень, цомпель, замерзляк, ожеледецъ; собир. -ожльоди, ожелест, ожелець, раст. *Lanium amplexicaule*—кінська м'ята.
 Сосунъ—сисак, сисун.
 Сосцевидный — пипкуватий; отростокъ—пагірокпипковий.
 Сосчитывать, тать — враховувати, зрахувати.
 Сосѣдка—сусідка.
 Сосѣдний—сусідний; смежный—прилеглый.
 Сосѣдский—сусідський.
 Сосѣдство—сусідство.
 Сосѣдушка—сусідонька.
 Сосѣдъ—сусіда, омежник.
 Сотвореніе — утворення, твориво.
 Сотворить — утворити, створити.
 Сотенный—сотный.
 Соткать—виткати, уткати.
 Сотлѣть—зітлѣти, потлѣти.
 Сотникъ—сотник.
 Сотничій—сотницький, сотниковый.
 Сотня—сотка; сотня.
 Сотоварищество—товариство, спілка, компанія.
 Сотоварищъ—товариш, спільник.
 Сотовый—спільниковый.
 Сотрудникъ, ца—співробітник, -ця.
 Сотрудничество — співробітничество.
 Сотрясать, сти—трусити, струсити, струснути.
 Сотрясаться, стись—двигатися, двинути, двигтѣти, движати, задвигтѣти, задвижати.
 Сотрясеніе—двигіт, двигтіння, струс.
 Соскій—соцький.
 Соть—спільник, шільник; меду—забоцень, плястер.
 Сотый—сотный.
 Соумышленіе—спільництво.
 Соумышленникъ — спільник, змовник, полгач, з'єдник.

Соумышлять, -лить — умишля-
ти, -слити, накладати.

Соусникъ—підлевниця.

Соусъ — підлева; на курин.
бульонъ-софорок; куриный
кислый-соковець.

Соучаствовать—брати участь.

Соучастіе—співучастъ.

Соучастникъ—сумісник, спіль-
ник, співучасник, полигач;
въ заговорѣ-з'єдник.

Софа—канапа.

Соха—соха.

Сохатый, зоол. *Cervus alces*—
лосунь.

Сохнуть—сохти, схнути; худ-
нути, марніти; (о избахъ)
смагнути.

Сохранение—схов, схоронення,
ховання, захов, заховання,
сховок, схованка.

Сохранитель, -ница — схорон-
ник, -ця, заховник, -ця, за-
ховальник, -ця.

Сохранительный — заховаль-
ний.

Сохранность—цілість.

Сохранный—цілий.

Сохранять, -нить — хоронити,
схоронити, берегти, збері-
гати, зберегти, доховувати,
-ховати, усокотити, завару-
вати.

Сочевница, раст. *Orobis ver-*
nus — черевички, тропник,
сердешна трава.

Сочевникъ весен., раст. *Oro-*
bis albus—чистець, рівник.

Сочельникъ, — свят-вечір,
багат-вечір, багата кутя.

Сочетание—злукування, спіл-
кування.

Сочетать — злукувати, зспіл-
кувати.

Сочетаться (бракомъ) — одру-
житися, побратися.

Сочинение (творчество)—твор-
чість, komponування, скла-
дання; (произведение) пи-
сання, таір, композиція.

Сочинитель, -ница — письмен-
ник, -ця.

Сочинять, нить — творити,
утворити, писати, напи-
сати, komponувати, ском-
понувати; (выдумывать)
вигадувати, вигадати.

Сочить—точити, цідити.

Сочиться — цянути, соктіти,
слезити, цідитися.

Сочленение (копѣнное) чиколо-
ток, чиколодок, чиколонок,
щиколодок зчленоваття.

Сочленъ—співчлен.

Сочленять, -нить — чиколодити,
счиколодити.

Сочность—соковитість.

Сочный, о—соковитий, о.

Сочувственный, о—спочутний,
співчулий, о.

Сочувствие — спочуття, спів-
чуття.

Сочувствовать — співчувати,
спочувати.

Сочувствующий — спочутний
спочулиивий.

Сожствие—схід

Сошникъ—леміш.

Сощипывать, -пнуть — обскубу-
вати, -бнути, пообскубувати.

Союбки (у сапогъ)—капи.

Союзникъ, -ца — спільник, -ця;
помогающий своею силою
— потужник.

Союзнический — спільницький.

Союзный—спілковий.

Союзъ—спілка; грам.-злучник,
сполучник.

Соя, пл. *Corvus glandarius*
— дряба, джелжора, згоря,
баба; *Garrulus glandarius*
— кукуша.

Спадание—спад.

Спадать, спастъ—(о листьяхъ,
плодахъ) опадати, опасти;
(о шерсти, волосахъ) вилі-
зати, вилізти, линяти, зли-
няти, облизати, облізти;
(объ опухоли) тухнути, сту-
хати, стухнути, відтухати,
тухти; (о водѣ) зіходити,
зійти, меженіти, змеже-
ніти, убувати, убути, збу-
вати, збути; (о морозѣ, жарѣ)
злигати, злигнути, пересіда-
тися, -сітися; зменшатися,
-шитися.

Спадение — спад; зменшення.

Спазмодический—спазмовий.

Спазмы, мед.—корчі.

Спаивать, спаять—лютувати,
злютувати; споить — спою-
вати, споїти.

Спайка—лют, злютованка.

Спаленный — спочивальний.

Спаленный—спалений.

Спалзывать, сползти-злазити,
злізти, позлазити.

Спальный—спочивальний, дож-
ничний.

Спальня—ложница, ліжниця, спочивальня.
 Спать—спання.
 Спаржа, раст. *Asparagus officinalis*—заячий холодок, холодец, шпараг, холодок; *Asperugo procumbens*—остриця.
 Спаржевый—шпараговий.
 Спаривать, спарить—парувати, спарувати.
 Спархивать, спорхнуть—пурхати, спурхнути.
 Спарывать, спороть—сперювати, спороти.
 Спасание—рятування; (освобождение) визволення.
 Спасательный—рятувальний.
 Спасать, спасти—рятувати, урятувати, порятувати, зрятувати, зрятувати, обрятувати, визволяти, визволити.
 Спасаться, спастись—вибавлятися, вибавитися, рятуватися, урятуватися, визволятися, визволитися.
 Спасение—рятунок, порятування, порятунок, визвіл.
 Спасибо—спасибі, дякую, дякувати.
 Спаситель—порятівник, рятовник, рятунок, визвольник.
 Спасительность—спасенність, рятовничість.
 Спасительный—спасенний, рятовничий.
 Спасовать—пасувати; уступиться.
 Спать—спати; (крепко)—рутити (насмѣшл.)
 Спахивать, хать—орати, зорати, виорати; сляхнуть—здмухати, зхнути.
 Спашка—оранка.
 Спекаться, спечься—запикатися, пектисся.
 Спектакль—вистава, спектакль.
 Спекулировать—спекулювати.
 Спекулянт—спекулятор.
 Спекуляция—спекуляція.
 Спеленать—сповити.
 Сперва—уперед, спершу, поперед, наперед, перше, попервах, передніше, персдом, спочатку.
 Спервоначала—спотинову.
 Спереди—спереду.
 Спертость—задушність.

Спертый (воздух)—задушний; суш.—солух.
 Спесивець, —вица—гордй, гордівниця, пишак, чка, принда.
 Спесивиться—приндितися, хизуватися, бутати, пиндючитися, гордіти, пишатися, горіжитися, пизитися.
 Спесивость—приндивість, бутність, кокошність, пиндючність, пиндючливість, пихатість.
 Спесивый—бутный, кокошный, пихатый, пиндючливый, пиндючний, приндивый.
 Спесивѣть—пихатити, бутати.
 Спесь—бута, форс, принда, пиха, пинда, чвань; барская, раст. *Lychnis chalcedonica*—зірка.
 Специфический—специфичный.
 Специалист—митець, спеціаліст.
 Специальность—фах.
 Специальный—фаховый; спеціальний.
 Специи—зілля, ліки.
 Спечь, —ся—спекти, —ся.
 Спивать, спить—надпивати, пити; —ся—роспиватися, —питися.
 Спилывать, —лить—спилювати, —ляти, надпилювати, —ляти.
 Спина—спина; хирбет, хребтина, хребет, тило, похреб.
 Спинка—спинка.
 Спинной—спинный, спинковий, хребтовый; мозг—стриж.
 Спираль—спіраль, безконечник, безконешник.
 Спиральный—спіральний.
 Спирать, спереть—спихати, зіпхнути; стискувати, стиснути.
 Спирей, раст. *Sépiraea Ulmaria*—лабазник, тавелга.
 Спиртовой—спиртовый.
 Спиртъ—спирт.
 Список—спис. реестр.
 Списывать—списувач.
 Списывать, списать—переписувати, —сати, копювати, скопювати; (красками) пемальовувати, перемальовувати.
 Спisyваться, —саться—листуватися, элистуватися.
 Спихать, —хнуть—зсувати, зсунути.

Спица — шпичка, палик; (вззальная) дріт; (ежа, дико-бразя) голка; (въ колеса) шприх, шприха.

Спичечница — сірнишница.

Спичечный — сірниковий.

Спичка — сірник; обгорѣлая — сірничка.

Сплавка — стоплини, стопленія (металла); сплавачка, сплавляння (лѣса).

Сплавлять, -вить — (металлы) стоплювати, - пити; (лѣсъ) сплавляти, гнати.

Сплавной — сплавний.

Сплавокъ — см. Сплавъ (металла).

Сплавщикъ (плотовъ) — оснач, сплавник, плотарь.

Сплавъ — (металла) стоплення; (лѣса) сплавачка, сплавляння.

Сплачивать, сплотить (плотнич.) — споювати, споїти, збивати, збити, глобити, зглобити.

Сплескивать, сплесть (веревку) — сплітати, сплести.

Сплеснуть (воду) — схлюпнути.

Сплетать, сплесть — сплітати, сплести, посплітати; набріхувати, брехати, понабріхувати, плескати, наплескати.

Сплетение — спліт, запітка.

Сплетникъ, -ца — плетун, -ка, брехач, -чка, байчар, -ка.

Сплетничать — плескати, плести, брехати, обмовляти, плѣтки робити.

Сплетня — поговорі, поговірка, набілка, пересуд, торохта, плѣтка, плѣтка, обмова.

Сплинь — хандра.

Сплочение — зглобини, споїни, злучення, зв'язання.

Сплоховать — хибнути.

Сплошной — суцільний, посплічний, одномастний.

Сплошь — узапліш, узаміт, суспіль, заспіль, загалом, суціль, суцільно, суплош.

Сплутовать — змахлювати, сшахрувати.

Сплывать, сплыть — спливати, сплинати.

Сплюснутый — см. Сплющенный.

Сплющение — уплескнення.

Сплющивать, сплюснуть — приплющувати, приплющи-

ти, уплескувати, уплеска-ти.

Сплющенный — плюсклий, плюскый.

Сплющиться — поплюскнути.

Сплясать — протанцювати.

Сподвижникъ, -ца — спотрудонник, -ця.

Сподличать — гадючку вкинути.

Сподоблять, -бить — приподобляти, добити.

Сподручный, о — похватний, поплічний, наручний, догідний, о.

Спокойный, о — супокійний, спокійний, упокійний, тихомирний, о.

Спокойствие — спокій, супокій, упокій, тихомирство; лагода.

Споласкивать, -снуть — споліскувати, -скати.

Сползать, -зти — злизати, злізти.

Сползаться, сползтись — злизатися, злізтися.

Сполна — устіль, цілком, вповні, усе.

Спора, бот. — розрода.

Спорангий, бот. — розріднице.

Спорить — змагатися, сперечатися, суперечитися, скозуватися, трахтуватися, перезбиватися.

Спориться — ладитися, посуватися, поступати.

Спорливость — змагливість, заривкуватість, суперечливість, звадливість, незгодливість, зарічаність.

Спорливый — змагливий, заривкуватий, суперечливий, звадливий, незгодливий, зарічаний.

Спорный, о — перечний, сперечний, о; (о землѣ) позвовий.

Спортсменъ — спортсовець.

Спорщикъ, -ца — суперечник, -ця, звадник, -ця, змагальник, -ця.

Споръ — змага, суперека, суперечка, змагання, прія; ссора — брезерія, колотнеча.

Сперый, о — корисний, прибутковий.

Сперынья, раст. *Sclerotium clavus* — хліб старий, ріжен

раст. *Lolium temulentum*
L.—кукуль.

Способность — хист, хисть, ке-
бета, кеба, кибета, кибисть,
кибіт здібність, здатність.

Способный — кебетливий, ке-
бетний, кебітливий, кебіт-
ний, здібний, здатний, хи-
стоватий, сіпний, тімаш-
ний, наданий, удобенний.

Способствовать — сприяти,
погоджати, допомогати,
спомогати; причинятися до.

Способ — ярмис, ярміс, ярміз,
чин, роб, побит, лад, спо-
сіб.

Споспѣшествовать — спорити,
сприяти, спомогати, допо-
магати, причинятися до.

Спотыкаться, кнуться — шпо-
татися, зашпотатися, по-
шпотатися, спотикатися,
спіткнути, спотикнутися,
спотикнути.

Спотыкающийся — спотикайло.

Спотыкаясь — спотикача, спо-
тич, наспотич, наспотич-
ки, кумцльга.

Спохватываться, титься — зди-
влятися, здивитися, ска-
менутися, стямитися, оха-
менутися, скидатися.

Справа — з правого боку.

Справедливость — справедли-
вість, правдивість; слуш-
ність.

Справедливый — справедли-
вий, правдивий; (о доказа-
тельствѣ, замѣчаніи, по-
ступкѣ) слушний.

Справка (свѣдѣніе, выписка
изъ дѣла) — довід, довідка;
— ку наводить — довідувати-
ся, довід, — ку брати.

Справляться, виться — справу-
ватися, усправуватися, до-
відуватися, датися.

Справочный — довідний, довід-
ковий, інформаційний.

Спрашивать, сить — запитува-
ти, запитати, питати, пи-
татися, вимагати; другъ дру-
га — перепитуватися.

Спринцовка — прискавка, си-
кавка.

Спровождать, водить — ви-
проважувати, випроводити,
здихатися кого.

Спроста — попросту, просто.

Спросъ — попит, попитання,
покуп, брачка; запит, за-
питання.

Спрыгивать, гнуть — сплигу-
вати, гнути, посплигувати.

Спрыскивать, снуть — кропи-
ти, скропити.

Спрягать, грам. — часувати.

Спряжение, грам. — часуван-
ня.

Спрямление — випростовання.

Спрямлять, мить — випросто-
вувати, тувати.

Спрятать, ся — сховати, зако-
вати, переховати, ся; при-
крити, ся — прихистити, ся.

Спрят — хованка, схов, scho-
вок, схованка.

Спугивать, гнуть — полохати,
сполохати, посполохувати,
полошити, сполошити, пе-
реполошити.

Спускать, спустить — спуска-
ти, спустити, выпускати,
выпустити; сточувати, сто-
чити, сціжувати, сцідити.

Спускаться, спуститься — спу-
скатися, спуститися; зда-
ватися, здатися.

Спусковой — (затворъ) застав-
ка, опуст; (собачка) кошок,
язичок, цінгель.

Спускъ — (воды) спуст; (для
прохода, проѣзда) схилок,
узвіз; (водяной) гичва; (жи-
вотныхъ) парунання; (мазь)
вісколиво; (потворство) по-
пук, потур, потолка.

Спустя — згодом, згодя, зго-
дивши, потім, опісля, пе-
регодя.

Спутникъ, ца — супутник, ця.

Спутывание — плутання.

Спутывать, тать — плутати, по-
плутати, заплутати; зби-
ватися, збитися.

Спьяна — поп'яному.

Спѣвка — співанка.

Спѣлый — стиглий, доспілий.

Спѣть, зрѣть — стигнути, спі-
ти.

Спѣть — проспівати.

Спѣться — зспіватися.

Спѣхъ — тороп, поспіх, нагал.

Спѣшивать, спѣшить — зсажу-
вати, зсадовити з коней.

Спѣшить — швидкувати, пос-
пішати, борзятися, квапи-
тися, хапатися, швидкати,
шатувати, сохтувати, ус-

пішати, кваплятися, пилувати, хвостатися.
Спѣшка — хапатня, хапанка, хапанина, хапання, тороп.
Спѣшно — нагально, прикотно, швидко, хапком, хваткома, хапко, похватком.
Спѣшность — нагальність, швидкість, прикротність.
Спѣшний — нагальний, швидкий, прикротний, скорохвацький.
Спялить — поцупити, підцобрити, угабути, ухабути, підгибати.
Спятить — не додержати слова; съ ума — збожеволіти, з глузду зсунутися.
Спячка — сплячка.
Сработать — зробити, змайструвати.
Сравнение — порівняння, прирівняння, зрівняння.
Сравнивать — нить себя — прирівнювати, прирівняти, порівнювати, няти, зрівнювати, няти.
Сравниваться — ниться — дорівнювати, няти, кому, дотікати, дотекти.
Сравнительно (съ кѣмъ, чѣмъ) — проти кого, чого.
Сравнительный — порівняльний.
Сражать — зить — побивати, побити, стинати, стяти.
Сражаться — зиться — перебиватися, битися, боротися, битися.
Сражение — баталія, бій, побій.
Сразу — одразу, ураз, дораз, доразу, однораз, обсіч, спрожогу, укнуть, заразом.
Срамить — соромити, сорому завдавати, ганити, даіцькувати, гудити, ганьбити.
Срамникъ — ца — соромітник-ця.
Срамный — о — стидкий, соромітний, о.
Срамъ — сором, соромота.
Срастаться — сростись — зростатися, зростися.
Сращение — зростини, зроснення.
Сращивать — стить — зрощувати, зростити.
Сребренникъ — срібняк.
Сребровидный — сріблястий.

Сребролюбецъ — срібнолюб, грошолоб.
Сребролюбивый — срібнолюбний, грошолобний.
Сребролюбие — грошолобство.
Среда — (день) середа, (вещество, тѣло) осередок, середовище; (общество) товариство, оточення.
Среди — осередь, серед, посеред, поміж.
Средиземный — середземний.
Средина — середина, осередок, ширина.
Срединный — осередний, посередний, осередковий.
Средневѣковый — середньовічний.
Средневѣковые — середні віки.
Средній — середній, посередній, середущий, середульший; умѣренный — помірний; матем. — пересічний.
Средогрудіе — діафрагма.
Средоточіе — осередок, ширина, осередок.
Средственный — середній, помірний.
Средство — спосіб, ярмис, ярміз, спромога, можливість; — ва кѣ жизни — засоби, кошти; — ва передвиженія — засоби до руху.
Срисовывать — совать — перемальовувати, лювати.
Сродникъ — ца — родак, чка.
Сродниться — присвоїтися, поріднитися, споріднитися.
Сродный — питомий; властивий.
Сродство — покровність; (родственники) рідня; (тѣль, веществъ) свояцтво, споднадність; (звуконъ) суголос.
Сродясь — зроду.
Срокъ — термін, реченець, строк.
Сростись — зростися.
Срочность — терміновість, реченцевість, строковість.
Срочный — о — терміновий, реченцевий, строковий, о.
Срубать — бить — зрубувати, бати, стинати, стяти, позрубувати, постинати.
Срубка — зруб.
Срубъ — ошеп-колодезный — ця мриння, цямра; ниже по поверхи. земли — покліть.
Срывать — сорвать — зривати

- зірваги, уривати, урвати.
уірвати.
- Срываться, сорваться—урива-
тися, зорнути, зірнути,
зринуть, спорснуті.
- Срывать, срыть — скопувати
пати.
- Срывъ—зривання, зірвання.
- Срытіе — скоп.
- Срѣзокъ—різанка, утинок.
- Срѣзь—зріз, переріз, пере-
пуст, переруб.
- Срѣзывать, зать — зрізувати,
зати, стинати, стяти, зіт-
нути.
- Срѣженіе (праздникъ)—Гром-
ниці.
- Сряду—один за другим, пос-
піль.
- Сряжать—см. Снаряжать.
- Ссадина — садно, уразка,
шмугля, шмультя.
- Ссаживать, ссадить—висажу-
вати, висадити; -ся-висі-
дати, висісти; (о ткани)
збігатися, збігтися.
- Ссаднить—шмугляти, шмульт-
гати, шмудляти, збити.
- Ссасывать, сосать—висисати,
виссати.
- Ссовывать, ссунуть—спихати,
зіпхнути.
- Ссора—свара, звада, незмир,
свар, посвар, посварка,
кавза, котора; легкая-рос-
тирка, гніванка; крупная
-чвара, буча, колот, колот-
неча, каламут, бревеня,
броварія.
- Ссорить—сварити.
- Ссориться—звадитися, сварити-
тися, цотатися, клопитися,
заідатися, колотитися, іс-
тися; (о домашнихъ) мор-
квасити.
- Ссорливый—звадливый, свар-
кий.
- Ссорщикъ—звадливецъ, чвар-
ник.
- Ссуда—позика, позичка.
- Ссудный—позичковий.
- Ссужать, ссудить—позичати,
позичити, спосужати, спо-
судити.
- Ссучивать, -ить — зсукувати,
зсукуати, усукувати, усу-
кати.
- Ссылать, слать—засилати, за-
слати, правторити, заправ-
торити.
- Ссылаться, сослаться—звезд-
тисся, здатися, покликати-
тися, -кликатися, посидати-
тися, -слатися.
- Ссылка—заслання; поклика-
ня; дописка.
- Ссылный—засланецъ.
- Ссыпать, ссыпать — зсипати,
зсипаги, позсипати.
- Ссыхаться,ссохнуться — зси-
хатися, зсохтися, позсиха-
тися.
- Ссѣдаться, ссѣсться (о сук-
нѣ)—збігатися, збігтися.
- Ссѣкать, ссѣчь — стинати,
стяти, зітнути.
- Ставать, стать — зводитися,
звестися; зупинятися, ни-
тися, спинятися, -нитися;
починати, почати, заходи-
тися, -дитися; вистачати,
вистачити.
- Ставень (вешнякъ) — застав-
ка; (оконный) віконниця;
(опускной въ прилавокъ)
ляда.
- Ставить—ставляти; (постан-
лять) поставити; (въ печ.)
застансвятити; (на видѣ)
звертати увагу; (ограду)
городити; (ребрѣмъ,стоймя)
— сторчити, сторчувати,
сторцювати; (кому въ счетъ)
писати на чий коштъ; (во
фронтѣ)—шнукувати; (дѣла)
риштувати.
- Ставка—(командующаго вой-
сками) кіш; (очная) — звід-
ня, зводи; (въ игрѣ) кін.
- Ставленникъ—протезе.
- Стадный—отарный.
- Стадо—(коровѣ) череда; (ло-
шадей) табун. (птицы)
згряя; (овецѣ)—турма, ота-
ра, баранта; (свинѣ) ва-
тага.
- Стаивать, стоять — ганути,
отати.
- Стайный—зграйный.
- Стаканчикъ—скляничина, скля-
ночка.
- Стаканъ — склянка, шклянка,
скляница, шкляница, пу-
гарь.
- Стакиваться, -кнуться — змов-
лятися, змовнитися, злига-
тися, полигатися.
- Сталистый—крицюватый.
- Сталкивать, -кнуть — спускати,

зіпхнути; -ся — стикатися, стикнутися.
 Стало быть — виходить, тоді.
 Сталпливаться — питися-юрбитися, з'юрбитися, купчитися, скупчитися.
 Сталь—криця; закаленная — дулевина.
 Стальникъ — високий, раст. *Ononis hircina*—царь-зілля, ді-віянь.
 Стальной-крицевий, крицянний; цвѣтъ — сивозалізний.
 Стамеска—долотце, різець.
 Станица (поселеніє) — станиця.
 Становиться—(на колѣни) ста-вати, стати наиколіюшки, уклікати; робитися, зроби-тися, починати, почати; зу-пинятися, -нитися.
 Становникъ, раст. *Chimaphila umbelata*—порушник, ста-ювник.
 Станокъ—варстат; (ткацкій)—тканиця; токарный — вер-стак.
 Станціонный—станційний.
 Станція—станція; назначенія и отправленія—станція при-значенія і виряду.
 Станъ—табор; (фигура) по-става, постать, статура.
 Стапливать, стопить — росто-плювати, - пити, поросто-плювати.
 Стаптывать,-тать — топтати, потоптати; топцювати, сто-пцювати.
 Стараніє—силкування, стару-нок, забіги, дбання.
 Старательный — дбайливий, дбайливий, упадливий, запо-падливий, запопадний, па-зовитий, прикидливий, старливий, кукибний, ку-кибливий, старанный, пиль-ний, о.
 Стараться — дбати, піклува-тися, пильнувати, тружда-тися; (силиться) усил(к)о-уватися, моцуватися.
 Старенькій—старенький.
 Старехонькій — старесенький.
 Старецъ—дід, старий, дідусь.
 Старикашка—стариган.
 Стариковатый—пристаркува-тий.
 Стариковскій — дідівський, старечий.
 Старикъ—старий, дід.

Старина — старовина, старо-світщина, давнина, пред-ківщина; глубокая — пред-ковщина, віковщина.
 Старинный — старовинний, звичний, стародавній, ста-росвіцький, відколишній.
 Старинушка—дідусь.
 Старить—старити.
 Стариться—старіти, марчіти.
 Старица — старенька, бабуся; черниця.
 Старичекъ—дідусь, дідок.
 Старичище — дідуга, дідуган, стариган.
 Старобытний—старожитний.
 Староватый—стаєнький, при-старий, постарий, підтоп-таний.
 Старовѣрческій — старовірний.
 Старовѣръ, рка — старовѣр-рка.
 Стародубка, раст. *Gentiana amarella* — терлич; раст. *Adonis vernalis* L.—горицвіт.
 Старожилъ,-лка — старожи-тець, тиця.
 Старообразный—старкуватий, пристаркуватий, бабкува-тий.
 Старобрядецъ, -ческій, см. Старовѣръ, -ческій.
 Старопечатный,-ная книга — стародрук.
 Староста—староста; церковн. — титарь; (насмѣш.) свічко-лап.
 Старость—старощі.
 Старуха—баба, бабуня, бабуся.
 Старухобразный — бабкува-тий.
 Старушенка—бабка.
 Старушечий—бабський, баб'я-чий.
 Старчески—по старечому.
 Старческій—старечий.
 Старчество—старечий вік.
 Старшина—старшина.
 Старшинство (верховность) — зверхніть; (первенство пе-редъ младшими) перевага.
 Старшинствовать — старшува-ти, старшинувати.
 Старшій—старший; головний.
 Старый—старий, літній, старо-денний, давній, підтоптаний.
 Старье—старовизна, тандита, дрантя.
 Старьевщикъ, -ца — тандитник, тандитниця

Старѣшина—старшина.
 Старѣть, ся—старѣти, ся.
 Стаскивать, щить—стягати,
 -гти, постягати; зцуплюва-
 ти, зцупити.
 Статный, о—ставный, постав-
 ны, штатульный, постат-
 ный, статурный, о.
 Статочный—збунный, здійснен-
 ний, можливий.
 Статскій—цивільний.
 Статуя—статуя; (каменная въ
 степи)—мамай, баба.
 Стать—постать, постава; ра-
 ція, причина.
 Статься—скоїтися, відбутися.
 Статья—(параграфъ) артикул;
 (литерат.) статья; (научн.)
 розправа, розвідка.
 Стачечникъ, -ца—страйкаръ,
 -рка.
 Стачный—страйковий.
 Стачивать, стачать—зшивати,
 зшити.
 Стачка—страйк.
 Стащить—підцобрити, підцу-
 пити, укарамшити, ухабну-
 ти, угабнути, підвихнути,
 підгибати, поцупити, тьвах-
 нути, лемнути, сп'ятити.
 Стая—зграя; (птиць) ключ;
 (собакъ) лая, тічка; (чер-
 теи) турбиль.
 Стаолистый—стовбуруватий,
 штубуватий, штубакуватий,
 штамуватий; руркуватий.
 Ствольный—рурковий.
 Стволь—штуб, штубак, штовб,
 стовбур, цівка, штама;
 ружья—руля, цівка.
 Створаживать, -жить—зглягу-
 вати, зглягати; -ся—(в)ур-
 дитися, провурдитися, згля-
 гуватися, зглягатися, зжен-
 тичитися, зсідатися, зсі-
 стися.
 Створка—стулка.
 Створчатый—половинчастий,
 стульчастий.
 Створъ—половинка, стулок.
 Стебелекъ—юрчик.
 Стебель—стеблина, стебло,
 бадиллина; собир.-бадилля,
 юрчик, штама, стевур'я;
 вертикальный-простник; по-
 легого злака-билина; срѣ-
 заный сторчак; сорной
 травы—бур'янина; тыквы
 - гарбузіня; арбузоъ,
 дынь, огурцовъ - огудиння,

огудина, гудина, огуд; ра-
 стения, молодой, употребля-
 емый въ пищу-лопуцьок;
 стелющіеся стебли огур-
 цовъ, дынь-батоги; стебли
 съ листьями огородныхъ
 растений-гич, гича, гичка;
 щопки; трубчатый-стрілка,
 лудка; вяжущійся-плоть; лу-
 ка-цибка, цибок, цибук, ци-
 булянка; хмеля - хмелина;
 камыша - очеретина; мака-
 маковиння; лозы - лозина;
 кукурузы-кукурудзіня, би-
 ло; картофеля-натня, ком-
 перянка.
 Стебельный—стебловый.
 Стеблистый—стеблуватый.
 Стегать, -гнуть—реп'жити, уре-
 п'жити, перішити, упері-
 шити, цьвохкати, -хнути,
 стьобати, устьобнути, цві-
 лити, уцвіліти, хвоськати,
 -сьнути, шмагати, -гнути,
 хвоськати, -сьнути, батожи-
 ти, убатожити, хльостати,
 -стнути; (состегать) стеб-
 нувати, -нути.
 Стежокъ—стіб.
 Стезя—стежка.
 Стекать, стечь—стікати, стек-
 ти, постікати; -ся - збігати-
 ся, збігтися; спливатися,
 спливтися.
 Стеклить—склити.
 Стекло—скло, шкло; оконное-
 шибка, тахля, склянка,
 шклянка, шiba, обслона,
 кватира.
 Стекловаръ—гутник.
 Стекловатый—поскляний.
 Стекловатъ—склянити.
 Стекл-видный—скловатый.
 Стеклодѣліе—гутництво,
 склярство.
 Стеклоплавильный—(заводъ)-
 гута.
 Стеклышко—шкільце.
 Стеклянистый—скловатый.
 Стекланный—скляний, шкля-
 ный.
 Стекларусъ—пацьорки.
 Стекольный—см. Стекланный.
 Стекольникъ—шкляр, скляр.
 Стелька—устілка.
 Стемнѣть—притемніти, зсу-
 теніти, попоночіти, змер-
 гаснути.
 Стенаніе—зоѣх.
 Стенать—воркати,

Степенисья—статечниги, статкувати.

Степеникь,—ца — статечник,—ця.

Степенность — статечність, поважність.

Степенный — статечний, поважний.

Степень—ступінь, щабель; класа, стан, ранг; (родств.) коліно; (грам.) ступінь.

Степной — степовий; житель—степовик.

Степнякь—степовик.

Степь—степ.

Стерва—стерво, падло.

Стервениться—сатаніти, озвірятися.

Стервятиня—стервина, падло.

Стеречь—стерегти, сокотити, берегти, пильнувати, пантрувати, глядіти.

Стерженекъ — цпенник, шленник.

Стержень — (въ экипажѣ) півняк, шворінь; дерева и нарыва—стрижень.

Стерлядь, рыба *Acipenser ruthenus* — чечуга, чига, чучуга.

Стерляжий—чечужий.

Стерпимый—стерпний.

Стерпѣть—стерпіти.

Стесывать, стесать — стісувати, стесати.

Стечение—(народа)здви́г, стовпище, тиснява, натсѣп; (обстоятельство) збіг (обставин); (рѣкѣ) сплив.

Стибрить—лемнути, тьвахнути, укарамшиги, снѣятиги, підцобрити, поцупити, підцупити, ухабнути, угабнути, підвихнути, підгибати.

Стилка—стеливо, поклад.

Стиль—стиль, штиб.

Стиралка — ганчірка, стірка, рамаг.

Стираніе—стирання; прання.

Стирать, стереть — затирати, затерти; стирати, стерти; розтирати,—терти; здряпувати, здряпати.

Стирка—прання; (безъ намачив. и бученія, наскоро) —сухоперки.

Стискивать,—снуть—стискати, стиснути.

Стихать,—хнуть—тихіти, стишати, тихшати, утихшати,

ушухати, ушухти, надтихати, тихнути, талашитися, уталашитися, * нишкнути, знишкнути, принишкнути.

Стихи—вірші.

Стихийный — стихійний, природний; перваневий.

Стихія—стихія; природа; первень.

тишок ропатель—віршомаз.

Стихосложение — версіфікація, віршування.

Стихотворение—вірш.

Стихотворецъ—віршовник.

Стихотворный—віршований.

Стихотворство — віршування, віршовництво.

Стихотворческий — поетичний.

Стихъ—вірш.

Стать—стелити, розстеляти; (настилать) — мостити; —ся стелитися, розстилаться.

Сто—сто.

Стоглавый—стоголовий; сторозділовий.

Стоговой—стоговий.

Стоголовникъ, раст. *Carduus anthoides* — будяк, чортюлох.

Стогъ—стіг.

Стожекъ—стіжок.

Стойбище—кочовище.

Стойка — (стояние) стоянка; (прилавокъ) шинквас; (строит.) підпора, ушула.

Стойкій, о—тьердий, держкий, непохитний, нескильний, неподхильний, завязтий, нехилький, о.

Стойкомъ—навсторч, ставма, стрімко, навстоячки, стоячки, сторч, сторцом, сторма, устой.

Стойкость — твердість, непохитність, нескильність, неподхильність, завязість, нехилькість.

Стойло—стійло.

Стоймя—см. стойкомъ.

Стоймость — вартість, стійність, цінність.

Стоить—коштує, варт, варто; не стоитъ—не варт, не варто.

Стоить — коштувати, вартим бути, значати.

Стократный, с—сторазовий, о.

Стокъ—(жолобъ) лотоки, рина; спад.

Столбенъ—стовпіти.

Столбець, печатн.—шпальта.

Столбикъ—слупчик, стовпчик.
 Столбнякъ—остовпнина; мед-
 -правець, прямець
 Столбоватый—слупчастый.
 Столбовой — стовповий; (-вая
 дорога) гостинець; (дворя-
 нинъ) з діда, з прадіда
 шляхтич.
 Столбообразный- стовпчастый,
 стовбоватый.
 Столбъ—стовп, слуп, палюк;
 (стоять) дан; (позвоночный)
 окостяк, похребтина; (дыму,
 пыли) курище; (межевой)
 копещь.
 Столечница—стіленьця.
 Столикъ — столик, столничок;
 треугольный—косинець.
 Столица—столиця.
 Столичный—столечный.
 Столкновеніе—спотичка, су-
 тика, сутичка.
 Столковаться—стокмитися.
 Столовать — харчувати, хар-
 -чити, страувати.
 Столоваться — харчуватися,
 харчитися, страуватися.
 Столовая—ідальня.
 Столовникъ—харчівник, ідаль-
 ник.
 Столовый — столовий; ідаль-
 ний; -выя деньги—харчові
 гроші.
 Столоначальникъ—діловод.
 Столпиться—стиснутися, згро-
 мадитися. стабуритися,
 зглотитися, з'юрбитися,
 з'юртуватися, скупчитися.
 Стоплёние - зглота, стовпи-
 ше, тиснява, натовп.
 Столпотворение — шарварок,
 гармидер.
 Столъ — стіл; трапеза, харчі.
 іжа.
 Столъ—так, такого.
 Стольчо—стільки.
 Столѣтіе—століття, вік.
 Столѣтній — столітній, сто-
 гідній, сторічний.
 Столярничать — столярувати
 Столярный—столярний.
 Столярня—столярня.
 Столярскій—столярський.
 Столяръ—столяр.
 Стонать—делекати, зойкати,
 скимлити, стогнати.
 Стонъ — стогін, завід, зойк.
 стогнота, квилъ, скимлява.
 Степа — ступа; (бумаги) рам;
 (въ стихахъ) стопа.

Стопанъ, артил.—клейтих.
 Стопка—кілок; келих.
 Стора—см. штора.
 Сторговать,-ся — сторжити,
 приторгувати, сторгувати,
 -ся.
 Сторицею—всотеро.
 Сторожевой — чатовий, вар-
 товий, чатовницький, чатів-
 ницький.
 Сторжить—чагувати на що,
 вартувати, пантрувати.
 Сторожка — сторожовня, вар-
 тівня.
 Сторожкій —чуйний, стереж-
 кий.
 Сторожъ — сторож, вартовик;
 (ночной)—стукарь; (лѣсной)
 , побережник; (постовой на
 рѣкѣ) кузовщик; (пристан-
 ской) приплавничий.
 Страна — (направленіе) бік;
 (поверхность предмета) бік;
 (лицевая дома) чоло бу-
 динку; (лицевая ткани) до-
 брий бік; (задняя) затиля;
 (солнечная) відсоння; (ро-
 дная) рідний край; (чужая)
 чужина; (правая) право-
 руччя; (лѣвая) ліворуччя;
 (въ процессѣ) сторона; (ту-
 пая въ ножѣ) рубезж, ру-
 біж.
 Страниться—сходити з доро-
 ги; кого — хасатися, пека-
 тися, бокувати, цуратися,
 оступатися.
 Сторонній—бічний; чужий.
 Стороною — навзбіч, боком,
 бочком.
 Стосковаться—зажуритися, за-
 нудитися за ким.
 Стоустый—стоголосий.
 Сточить—згострити.
 Сточная труба—ринва.
 Стоющій—вартий, стійний.
 Стоя—навстоячки.
 Стоязычній—стоязкий.
 Стояние—стоянка, постояння.
 Стоянка—постій; столиця.
 Стоять—стояти; за кого — об-
 ставати за ким; за кѣру —
 боронити віри; на своемъ
 —правити слов; какъ столбъ
 — стовбичити; на часахъ—
 стояти на варті; въ сло-
 вѣ—подержувати слова; на
 колѣняхъ—навколѣшки стоя-
 ти.

Стоячий—стоячий;—чая вода—нетеча, водостій.

Стравливать,—вить — (траву) випасати, вигасати, спасати, спасти; (вытравливать) виводити, вывести, повиводити; (натравливать) цькувати, підцьковувати, —кувати.

Страда—жнива.

Страдалець,—лица—страдник, ця.

Страдальческий — страдницький.

Страдальчество — страдництво.

Страдание—терпіння, страждання, страждування.

Страдательный — страдний; грам.—стан страдальный, сторона пассивна.

Страдать—страждати, страждувати; чѣмъ — слабувати хворіти на що.

Стража — сторожа, варга, чата.

Страж—вартовый, дозорный.

Страна—сторона, країна, орсак, край; (теплые страны, куда улетаютъ птицы)—ырий, тепличина.

Страница—сторінка.

Страничный—сторінковий.

Странникъ,—ца — мандрівець, мандрівник,—ця.

Странничать—мандрувати; химерувати, чудасіти.

Страннический — мандрівничий, мандрівницький.

Странно—чудно, дивно.

Страннопримный—гостинный; домъ—шпиталь.

Станный—чудернастый, чудернацкий, чудерняцкий, чудородный, чудерный, чударный, чуденный, чудный, кумедный, химерный, чудасійный, неподобный.

Станствие—мандрівка, мандрування.

Станствование—мандри, мандрування.

Станствователь,—ница — мандрівник,—ця.

Станствовать — мандрувати, подорожувати.

Станствующий—мандрівний.

Страстной—білий, великий.

Страстность — ярість, жагу-

чість, пристрастність, вогнюватість, палкість.

Страстный—яркий, пристрастный, жагучий, вогнюватий, ярий, палкий.

Страстотерпецъ,—ница — мучень, мучениця.

Страсть—мука, страждання; жага, прилюбність, пристрасть, ярість; жах, ляк; нар. — страх, страшенно, аж-аж-аж, дуже, надто.

Страусовый—стрицовый, струсвий.

Страусъ, пт. *Strutio camelus*—стриць, струсь.

Страхование—забезпечка, забезпечення, асекурація.

Страхователь,—ница—забезпеченець,—ница, асекуратор

Страховать—забезпечати, асекувати.

Страховой — забезпечальний, асекураційний.

Страховщикъ — забезпечник, асекурант.

Страхъ—жах, ужас, жажота, ляк, острах, острашка; панический—переполох, поляка; нар. дуже, страшенно.

Страшилище—страшило, страховище, хоха, страхіття, страхівця, страшило, опудало.

Страшить,—ся—страхати, жажати, лякати,—ся.

Страшливый, о — полохливий, лякливый, о.

Страшно — скумасно, запко, жаско, жасно, жажно, лячно, бояз(ь)ко, боязно.

Страшное—страховина, страховиння.

Страшный — скумасний, запкий, жасний, жажний, жаский, лячний, страховинний, страшный.

Стращать—страхати, лякати, устрашувати.

Стрекоза, наѣкъ. *Libellula* — бідка, білявша, (самець) бабич; *Locusta verrucivora* — коник.

Стрекотанье — цокотнеча, цокотня, скрекіт.

Стрекотать—чекотати, шкрегліти, скрекотіти, скрекотати, цокотати, цокотіти, шкирготати, дзиготіти.

Стрекотуня—стрекотуда.

Стремглавъ—стовбула, сунь-голов, сторч, сторчака, на-сторч, стрімголов, прожогом.

Стремительно — прожогом, шибко, навалыно, напруго, напругом.

Стремительность — прожог, шибкість, навалыість, напруг.

Стремительный — прожогливый, шибкий, навалыный, напругий.

Стремиться—пориватися куди, до чого, допінатися чого, уганятися за чим, потягати, регнути, намагатися, линути, п'ядити, квапитися.

Стремление — намагання, потяг, поривання, прямування.

Стремнина—стромовина, строма, облаз, круча, стрем'я, урвище; (водоворотъ) об(д)мѣть; (быстрина теченія) пруд.

Стремнистый — крутий, урвистый, стрімкий.

Стремя — стремено, стремін.

Стремянка — ступанка, драбинка.

Стремянный—стремений; ремень—пупиця, післище.

Стренаживать, ножить — путати, спутати.

Стрепатка желтая, пл. *Gembetica citrinella*—жовтобрюх.

Стрепетъ, пл. *Otis tetrah*—хотѣва.

Стрескать — умолати, умережити, умелигати, умикнути, укутати, ухекати, згламати, ум'яти, укласти, пожерти.

Стречокъ—дропаки, дмухач.

Стрижка—постригання.

Стрижовый—щурячий.

Стрижь, пл.—щур, берегівка.

Стричь—постригати, постригати.

Строгательный—стружний.

Строгать — стругати; (рубанкомъ)—гемблювати.

Строгий—пекотный; очень—запекуватий.

Строгость—пекотність.

Строевой — шероговий, шиковый; войбовый.

Строение—будова, будівля, за-

будівля; (физич. тѣла) будова, уклад; (муз.) ладнування.

Строжайший—найпекотніший.

Строй, воен.—шик, лава, шерек; муз.—лад.

Стройка—будування.

Стройность—(хозяйства) лад, порядок; (звуковъ) лад, гармонія; (фигуры) стрункость.

Стройный, о — (о фигурѣ) струнный, статурный, сежерный, ставный; (о деревѣ) крутоверхий; (о пѣніи, музыкѣ) гармонійный.

Строитель — будовничий, будівник.

Строительный — будівничий, будівельный, будівляний.

Строительский—будівничий.

Строить (въ ряды) — шикувати архит.—будувати; муз. ладнувати.

Строиться (въ ряды) — шикуватися; будуватися.

Строка—рядок.

Стропило—кроква, кроківка; короткое подъ крышей — припустница; для шатра — катрага.

Стропильный—кроків'яний.

Строптивость — огурність, огурство.

Строптивный—огурный.

Строчить—стебнувати; писати.

Строчка (въ шитьѣ)—стебнівка; (въ письмѣ) рядок.

Строчный—рядковий.

Стругъ—вісник.

Струей — дзюрком, цизром, цюрком.

Стружка — стругання; остружок.

Струистый—хвилястый.

Струить — дзюрить, цідити, ляти, лятти.

Струиться—дзюрить, чуріти, дзюркотати, цюркотати, цюркотѣти, джерелѣтиса, цідитиса; (о дымѣ) пошибати.

Струйчатый—миньоний.

Струкъ—стручок.

Струна—струна.

Струнный—струновий.

Струпистый—ринявий.

Струпъ—риня, кустрець.

Струпѣть, —ринявіти, заструплюватися, заструпитися.

Струсить—злякаться.
 Стручекъ—стручокъ.
 Стручковатый—струковатый.
 Струя—струга, струмок, цінка, струмъ.
 Стрѣла—стріла.
 Стрѣлка, жел.-дор.—вилка.
 Стрѣлковый—стрільцевий.
 Стрѣловидный—стрілуватий.
 Стрѣлокъ—стрілець; изъ лука—лучникъ.
 Стрѣлочникъ—вилковничий.
 Стрѣльба — стрілянина стрільнява.
 Стрѣльчатый — гостроверхий; бот.—стрілюватий.
 Стрѣляный—забитий; бувалий; ляканий, полоханий.
 Стрѣлять, ся—стріляти, куляти, ся; изъ пушекъ—гарматнювати.
 Стряпать—поратися, готувати, куховарити, шпантолити.
 Стряпня—порання, поранина, поранка.
 Стряпуха—куховарка.
 Стряпчий—правотар, адвокат.
 Стрясать, сти—струшувати, струснути.
 Страхивать, кнуть — струшувати, сити.
 Студенистый—драглий.
 Студеный—холодный.
 Студень (студенистая масса всякая) дрігавиця, дрігва, холодецъ, студенець.
 Студенѣть—холодніти.
 Студить—студити, холодити.
 Стужа—холоднеча, холод, мороз.
 Стукалка, трещетка — клепачка.
 Стуканіе — стуканина, стукнява.
 Стукать, - кнуть — стукати, -кнути.
 Стукотня — стукнява, стукотнява, стукотнеча, лопіт, грукнява, грукотнеча, грукотнява.
 Стукъ—стукіт, постук, стукотіння, торохнеча, грукіт, туркіт, колат, туртус.
 Стуль—стілець, (дѣтскій съ перекладиной) — сидушка; табуретъ—дзигликъ.
 Ступа—кляпа, пуширь, ступа.
 Ступать, пить—ступати, пити.

Ступень—ступінь, щабель; въ экипажѣ — підніжжя, ступілка.
 Ступенька (неподвижн. лѣстницы)—східецъ, наступень, приступка; (перенос. лѣст.) щабель.
 Ступеньчатый—щаблястий.
 Ступица (въ колесѣ)—колодиця, маточина, напір.
 Ступичный—колодичный.
 Ступка — муширь; (деревян. для сала)—салотовка.
 Ступня—стопа.
 Стучать, -кнуть — стукати, -кнути, грюкати, -кнути; клепати, -кнути, кляпати, -кнути, дуркати, -кнути; долго стукотіти, грюкотіти, стукотати, грюкотати; сильно трахати, тарахкати, -хнути, торохкати, -хнути; быстро-токотати, токотіти, кокотіти; въ колотушку—калатати, -тнуги; постукивать торохтѣти, туркотати, туркотіти; топоромъ цюкати, цюпати; бренчать—калачити; щеколдой — кляммати, о сердцѣ, -колотитися; равномерно — тукати; глухо — бухати; топать—копотіти; хлопать—грюкати, лопати.
 Стушеваться — зникти, отанути.
 Стыдить—соромити, устиджати, сорому завдавати.
 Стыдиться—соромитися, стидувати, устидатися, униматися, соромлятися.
 Стыдливость — соромливість, устидливість, сором'язливість.
 Стыдливый, о — соромливий, устидливий, сором'язливий, унимливий, о.
 Стыдно—сором, соромно.
 Стыдный — соромітний, стидкий.
 Стыль—сором, соромота, стидовище; (позоръ) нага, пуолика.
 Стыкать, -кнуть (что съ чѣмъ, соединять концами) фигирати, -рнуги.
 Стыкъ—фигурей.
 Стылу—заду, спотилля.
 Стынуть—холонути, холодіти, застигати.

Стычка—сварка, гніванка, зва-
да, посварка; бійка, по-
тичка.
Стѣна — стѣна; фасадная-чѣл-
на; задняя-затилок; ны на-
ружн.-около.
Стѣнной—постѣнный.
Стѣнобитный—муроломный.
Стѣноломъ—муролом.
Стѣнопись—фреско.
Стѣноточецъ—шашель.
Стѣсненіе (въ груди)—стиски;
(притѣсненіе) утиски, гноба.
Стѣснительный — скрутный,
утисный.
Стѣснять, нить — утискати,
утиснути, заневолѣвати,
заневолити; заважати, пе-
решкожати, бути на заваді.
Стѣсняться — соромитися;
стѣсниться-стиснутися.
Стягивать, стянуть—зволіка-
ти, зволокати, зволочити,
стягати,—гти; (туго) поту-
жувати,—жити; (судорогой)
корчити, скорчити;(украсть)
підцобрити, поцупити,
Стягъ—стяг, прапор.
Стяжаніе—надбання, придбан-
ня, набуток.
Стяжатель,—ница — добродбай,
—ха, цбалець, дбаха.
Стяжательный — дбайливый;
хтивий, зажерливий.
Стяжать — набути, придбати,
зажити.
Стянуть (украсть) — см. Стиб-
рить.
Суббота—субота.
Субботній—субітний.
Суглинистый—глиноватный.
Суглинскъ—глиноватъ, глино-
ватка.
Сугробъ — замет, замѣть, бу-
рун; большою—кучугура; по-
перекъ дороги-перевій, на-
бій; высокий, конусообраз-
ный-баба.
Сугубить — подвоювати; по-
більшувати.
Сугубо—удвоє, подвійно.
Сугубый—подвійний, двоістий.
Судахъ, рыба *Lucioperca San-*
dra сула.
Сударыня—пані, добродійка.
Сударь—пан, добродій.
Судачить — судити, гудити,
пльотки плести.
Судачій—судевий,

Судебный—судовий; разсылъ-
ной-возный; приставъ-судо-
вий зробник; слѣдователь-
судовий слѣдчий; нымъ по-
рядкомъ-судовно.
Судеецъ—судовик.
Суденышко — суденце, пла-
вичка.
Судейскій — судівський, судо-
вицький.
Судилище—судище, трибунал.
Судимость—судовність.
Судить — судити; осуждать-
трахтувати, гудити, суди-
ти; гадати, думати, мірку-
вати.
Судиться—правуватися, пра-
вотитися, позиватися, бу-
ти з ким у праві.
Судно—судина, судно, плав-
ця; вѣстимостью до 300 п.
—галера, до 15.000 п.—лайба,
до 60 000 п.—гончак, съ па-
лубой-берлина.
Судно—стольчак.
Судный—судний; судовый.
Судовладѣлецъ — судновлас-
ник.
Судовшикъ — судновласник чи
його вірник.
Судокъ (столов.) — поставчик;
(для ношен. обѣла) мисень.
Судоговореніе—судові промови.
Судомойка—перемийниця.
Судомойный—перемивальний.
Судоплаваніе—плавба.
Судоплаватъ—плавач.
Судопроизводство — судівниц-
тво, судиція.
Судопромышленность — судно-
промисловість.
Судопромышленникъ — судно-
промисловець.
Судорабочій—(старшій на суд-
нѣ) отаман; (матросъ) під-
ручний.
Судороги—корчій, корч, у ско-
та—перелогі.
Судорожный—корчійний.
Судостроеніе—суднобудова.
Судостроитель — суднобудов-
ник.
Судостроительный — суднобу-
дівничий.
Судоустройство — судоустрій.
Судоходный — плавний, плав-
бовий, навігаційний.
Судоходство—плавба.
Судохозяинъ—судновласник.

Судъ—суд, трибунал; (разбирательство и приговоръ) судиція; (вторичное разбирво) пересуд; верховн й-генеральный суд; гражд-скй - цивильный суд; третейскй - полюбовный суд; уголовный-карный суд; коммерческй - торговельный суд; военный-війсковый.

Судьба—доля, фортуна, хортуна, хвортуна, хвортуника, хвортунина, талан, парть, трай.

Судья—судецъ, суддя.

Суевѣріе—забобн, марновѣрство.

Суевѣрность — забобонність, марновѣрність.

Суевѣрный—забобонный, марновѣрный.

Суевѣръ, рка—забобонник, -ця, марновѣр, -ка.

Суесловіе - марнослів'я.

Суесловный—марнослівный.

Суета (суетность)—марність, марнота; (спѣхъ, бѣготня) шаламатня, шарварок, шамотня, шамотнява, метанина, зам'ятня, струс, метушня, метушіння, шатанина, мотанина, хватанина, хapatня, хапанина, шарпанина, крутанина.

Суетиться—метушиться, юртуватися, метаритися, мотатися, комашитися, лементуватися.

Суетливость—метушливість, метарливість, шамотливість.

Суетливый, о — метушливый, метарливый, потовкучий, шамотливый, о; (о дѣлѣ, должности) хлопотливый, неспокойный.

Суетность — марність, марнота.

Суетный—марный, марнотный.

Суетня—шатанина, шамотня, шарварок, шамотнява, шарпанина, крутанина, мотанина.

Сужденіе—міркування, гадкування; (приговоръ) присуд; (мнѣніе, заключеніе) по дум, думка, гадка, розсуд, висновок.

Суженый, -ная — суженый, -на, богдан, -ка.

Суживаніе — спусковатіння, звужування.

Суживать, сужить — звужувати, -зати; -ся — спусковатити.

Суживающийся—спусковатий.

Суанкъ, раст. *Thalictrum minus*—камчуг.

Сука — сука.

Сук-нѣ—сучий.

Сукно—сукно; простое—каразія; красное—кармазин; бѣлое турецкое—габа; англійс. тонкое—сает.

Сукноваль — ступарь, валій, валюшник, хвалюшник, фолюшарь, шаповал.

Сукновальня—ступник, валюша, валюшня.

Сукнодѣліе—сукнарство, сукництво.

Суковатый—каракуватий, сучковатый.

Суконка — сукнина, сукенце, сукнянка.

Суконный—сукняный.

Суконщикъ—сукнаръ.

Сукровица, — роп, утік, пасока, мазка, сукроватиця.

Сукровичный — роповий, сукроватий.

Сукъ—сук.

Сулема, *Mercurius sublimatus corrosivus*—сублімат.

Суленіе—обітниця.

Сулея—сулія.

Сулить—обіцати, обітувати.

Султанъ — султан; (на каскѣ, шляпѣ)—трепітка.

Сума—торба, торбина, тайстра; переметная — сакви, бесаги.

Сумасбродничать — см. сумасбродствовать.

Сумасбродный — заплывоміський, шаленный, нависный, цапленный.

Сумасбродство—шалапутство, навіженство, дурування, шал, шаленство, дурнодумство.

Сумасбродствовать — шаліти, навісн ти, дурувати, шарабурити.

Сумасбродъ—шалапут, зайдиголова, шаленець, дурійник.

Сумасшедшій — божевільный, причинный, збржеволілий, навіжений, нависный, навич-

ний; больница для сумасшедших—божевілля.
 Сумасшествіе—божевілля.
 Суматоха — калабашник, рейвах, шарфарок, содома, зам'ятня, сум'яття, гармидер, буча, кабалик, колотня, колот, біганина, варвідня.
 Сумасествовать—шаліти, навіснити.
 Сумбурный—безглуздый, недоречный, неподобный.
 Сумбуръ — нісенітниця, безглуздя, банальюки, дурниця.
 Сумеречный—смерковий.
 Сумерки—присмерк, примеркання, померки.
 Сумка—кобеля, торбинка, тобівка; сердечная — осердя.
 Сумма—сума; (большая) — сума; (итогъ) підсумок.
 Сумрак—змірк, морок, темрява.
 Сумрачный, о—похмурый, похмурый, темривый, нахмурый, нахмурный, о.
 Сумчатый—торбуватий; — тыя животныя—торбуни.
 Сумѣть—з'уміти.
 Сумятица—труса, трусанина, кабалик, содома, рейвах, колот, біганина.
 Сундукъ—скриня.
 Сундучникъ—скринник.
 Сундучный—скриньовий.
 Супесокъ — пісковать, пісковатка.
 Супесчаный—пісковатый.
 Суповой—юшковий; ложка — ополоник.
 Сулогать—ворог, супротивник.
 Супругъ, га—дружина.
 Супруги—подружжя.
 Супружескіе—подружній.
 Супружество—подружжя.
 Супъ—юшка, юха; рыбный—щербя; картоф. бурбуланка.
 Сургучникъ—чералачник.
 Сургучный—чералачный.
 Сургучъ—чералак.
 Сурикъ—манія, бакан.
 Сурковый—бабаковий.
 Суrowый—суворый, суворливый, твердый; о зимѣ—сугужный, тугий.
 Сурокъ—зоол. *Arctomys bobac* —бабак.

Сурьма—чорниця.
 Сурмить—чорнити.
 Сусаль—шумига, позлітка.
 Сусальный—позлітковий.
 Сусликъ—зоол. *Spermophilus* оврах, ховрах.
 Суслить—дудлити, цмолити, омокати; елинити.
 Суслѣ—брага.
 Суспензорій—підвісник.
 Сустваъ — суглоб, чиколоток, щиколоток.
 Сутки—доба.
 Сутолока—щтовханиця, сум'яття, зам'ятня.
 Суточный—дебовий.
 Сутуга—дріт.
 Сутужный—дротяний.
 Сутулиться—горбитися.
 Сутуловатый—згорблений.
 Сутяга—позивака, позивайло.
 Суть—істе, суть.
 Сутяжить—позиватися.
 Сутяжничество—позви.
 Суфиксъ, грам.—прирісток.
 Сухарный—сухаровий.
 Сухаръ—сухарь, осух, осушок, засушок.
 Суховатость — посухість, присухість.
 Суховатый, о—посухий, присухий, о.
 Сухожиліе—тужень.
 Сухой, о—сухий, о.
 Сухомятка—сухівря.
 Сухопарый—сухорлявий.
 Сухопутный — румовий, сухоземний.
 Сухопутъе—рум, суходіл.
 Сухорукий—сухорукий.
 Сухостой—сухоліс.
 Сухость—сухість.
 Сухоцвѣтъ, раст *Xeranthemum radiatum*, *Xeranthemum inapertum*—безсмерткн.
 Сухощавый — сухорлявий, худорлявий.
 Сухоядение—сухойжа.
 Сучекъ—сучок.
 Сучение—сукання.
 Сучить—сукати.
 Сучиться—сукатися.
 Суша—суходіл.
 Суше—сухіше.
 Сушение—сушня.
 Сушеный—сушений.
 Сушильня — сушня; (для зернов. хлѣба)—осить.
 Сушительный—висушний.
 Сушить—сушити.

Сушка—сушба.
 Сушникъ, някъ—сухolic.
 Сушь—сушина, посуха
 Существенность — усутність, присутність.
 Существенный, о—усутний, присутний, о.
 Существительное имя — іменник.
 Существо—живина, створіння.
 Существование — існування, живиніння.
 Существовать—існувати, живиніти.
 Суций—сутий, сущий; ширий, справжній.
 Сущность—суть, щирець, основа, істе.
 Сфальшивить—сфальшувати.
 Сферическій—опуклий, кулястий, банькатий.
 Сформировать—сформувати.
 Схватка, воен.—бійка, потічка; дуэль — герць; споръ — суперечка; ссора—сварка.
 Схватывать, -тить—хапати, хопити, ухопити, схоплювати, -пити, посхоплювати; (перенимать, -нять) похопляти, -пити; (сцапать) згарбати; (поймать) схопати, злебеніти.
 Схватываться, -титься—підхоплюватися, підхопитися, схоплюватися, -литися; (сцѣпиться) сцепитися, зітнутися; (ухватиться) очепиритися, ухопитися, учепитися.
 Схитрить—схитрувати.
 Схлынуть—бігти, розбігтися.
 Сходбище—сходини.
 Сходить, сойти—сходити, зійти; (исчезать) зникати, зникти, розходитися, розійтися; (съ коня) зсідати, зсісти; (с струнъяхъ, сыпи) лущитися, злущитися; (съ ума) — божеволіти, збожеволіти.
 Сходиться, сойтись—сходитися, зійтися, посходитися, зступатися, зступитися, громадитися, згромадитися; (вступ. въ друж. отн.) сполитися, посполитися; (любовн.) зазнаватися, -знатися; (соглашаться) погоджати, погодитися, злагоджуватися, алагодитися;

(встрѣчаться) стріватися, стрітисся, спотикатися, спіткатися; (концами) стикати, -кнути, фігуряти, -рнути; (объ одеждѣ) обходити, обійти; (соединиться) — поміатися, понятися.
 Сходить—птіти.
 Сходка—сходини, збірка.
 Сходный—(в цѣнѣ) помірний, помірний.
 Сходство—подібність, подоба, схожість.
 Сходня—східці.
 Сходствовать—скидатися на кого, вдаватися в кого.
 Сходъ—збірка; мірской—громада.
 Схоронить — сховати; поховати.
 Сцапать—см. стибритъ.
 Сцарапать, -пнуть—здряпати, -пнути.
 Сцена—кін, сцена; (въ пьесѣ) ява.
 Сценический—сценичний.
 Сцѣживать, -дить — точити, сточити, посточувати.
 Сцѣпка—зланка.
 Сцѣпление — (связь, скрѣпа) сполука, злука; (связующая сила) скупність; (связывание) зланкування, бальвування.
 Сцѣплять, -пить — сполучати, злучати, -чити; ланкувати, зланкувати, бальвувати, збальвувати.
 Сцѣпной—зланкований, збальвований.
 Сцѣпщикъ—зланковець.
 Счаливать, счалить — ключувати, сключувати.
 Счалка—ключування.
 Счастье — щастя, талан, гаразд, доля.
 Счастливецъ—щасник, таланник.
 Счастливиться — хортунити, щастити.
 Счастливица — щасниця, таланниця.
 Счастливый—щасливий, щасний таланний, таланливий, таланистий.
 Счерчивать, -тить — зрисовувати, сувати.
 Счетный—рахунковий, облічковий; облічений, врахований, рахований.

Счетоводство — рахівництво, лічбарство.

Счетоводъ — рахівник, рахівничий, лічбарь.

Счетомъ—лічма.

Счетчикъ — облічник, лічильник.

Счетъ—лічба, обліч, облічка; фактура—облічка; текущий — біжучий кошг; издано на счетъ... — видано коштом...; поставитъ въ счетъ — записати на кошт.

Счеты—рахівниця.

Счисленіе—лічба.

Считанный — лічений, рахований.

Считать, счесть—лічити, злічити, облічити, рахувати, зрахувати, полічити, порохувати; (кого чѣмъ, за кого) уважати за, мати за.

Считаться — лічитися, рахуватися, числитися; (почитаться) бути уважаним за.

Счищать, счистить — зчищати, зчистити.

Сшибать, бить—валити, звалити, перекидати, кинути.

Сшибаться, -битѣся — стикатися, стикнутися.

Сшибка—бійка, потичка; сварка, звада.

Сшивать, сшить — ушивати, ушити.

Сшиваться, сшиться—ушиватися, ушитися.

Сшивной—сшиваний.

Съ — з, зо.

Съежиться, уничтожиться — знітитися, скорчитися.

Съемка (плана) — дескрипція.

Съемный—дескрипційний.

Съемщикъ—дескриптор; наймач, посесор.

Съемъ—наймання.

Съѣдать, съѣсть—з'їдати, з'їсти, укладати, укласти; (часть) над'їдати, над'їсти; ч.-н. хрустящее — хрумати, зхрумати, похрумати, похрупати, похрустати.

Съѣденіе — з'їденъ, поїд; (истребленіе) потала.

Съѣдобный — ідомий, істовный, ідкий, странный, ужитный, травный.

Съѣздитъ—поїхати; (ударить) затопити, вацїдити, мазнути.

Съѣздъ—з'їзд, з'їздини.

Съѣзжать, съѣхать—з'їздити, з'їхати; перебіратися, братися, перевозитися, -везтисся.

Съѣзжаться, съѣхаться—з'їздитися, з'їхатися.

Съѣстное—їдме, істовне, ідево, істиво.

Съѣстной — странный, ідомий, істовный; припасъ — харч, конт.

Съякшаться — злигаться, полигаться.

Съэкономить—зберегти.

Сыворотка (молочная) — жен-тиця, сироватка, дзер, дзера.

Сывороточный—сировотный.

Сыграть—заграти, відіграти; поиграть—згуляти; (свадьбу) справити весілля.

Сызмала—змалку.

Сызмолоду—ззамолоду.

Сызнова—знову, знов.

Сынишка—синаш, синочок.

Сыновній — синовий, синівський, синів.

Сынокъ — синок, синаш; маменькинъ — мамій, мамсин, мазун.

Сынъ — син; единственный — одинець, одинок.

Сыпать—сипати; деньгами — гатити, трусити, сипати грїшми.

Сыпучесть — сипкість, сипкість, сівкість.

Сыпучій—сипкий, сапкий, сівкий.

Сыпь—висип, осип, висипка.

Сырецъ—см. Сырье.

Сырникъ—мнишок, мн.-мнишки.

Сырный—сирный.

Сыро—вохко, мокряво.

Сыроварня—сирнч.

Сыроватый — повохкий, при-вохкий; (о деревѣ) побрез-клий; (о хлѣбѣ) глевтяку-ватий.

Сырой—(матеріаль) сировый; (влажный) мокрявий, вох-кий; (о деревѣ) брезклий; (о хлѣбѣ) глевкий; (о дро-вахъ) мокрый.

Сиромятникъ—кожум'яка.

Сиромятный — сировый; -ная кожа—сирница.

Сыропусть—пущання, пущен-
 ня.
 Сырость—вохкість, моква, во-
 лог; сировість.
 Сырѣжка, грибъ—сироїдка.
 Сыръ—сир.
 Сыръе—сировина, сирецъ.
 Сыръть—вохчати, мокріти,
 воложати.
 Сыскивать, сыскать—росшу-
 кувати, кати, вишукувати,
 вишукати.
 Сыскной—росшуковий.
 Сыскъ—пошуки, росшуки.
 Сытность—ситність, істов-
 ність, тривність, уїжність,
 тревність, їжність, доїж-
 ність.
 Сытний, о—істовний, ситний,
 тривний, тревний, уїжний,
 доїжний, їжний, о.
 Сытость—наїденість.
 Сытый—наїдений.
 Сычугъ—риндака; (у свиней)
 ковбик.
 Сыч, пт. *Strix scops*—леліт,
 кугач.
 Сыщикъ—слідець, шпиг, шпи-
 гун, нишпорка.
 Сыщицкій—слідецькій шпи-
 гунський.
 Сѣверный—північний; вѣтеръ,
 -горовий, горішній.
 Сѣверо-восточный—північно-
 східний; -западный—північ-
 но-західний.
 Сѣверъ—північ.
 Сѣвець—сіяч, сівач.
 Сѣвооборотъ—плодозмін.
 Сѣвъ—сіяба, сїяба, сіянка.
 Сѣдалище—сідалка, сідало.
 Сѣдалищная кость, анат.
 —кульша, сідниця.
 Сѣдельникъ—кульбачник.
 Сѣдельный—кульбачний.
 Сѣдина—сідь, свина, сивизна.
 Сѣдина—росколина.
 Сѣдланіе—кульбачення.
 Сѣдлатъ—кульбачити.
 Сѣдlistый—линковатий.
 Сѣдло—кульбака, арчик.
 Сѣдловатый—см. Сѣдlistый.
 Сѣдобородый—сивобородий.
 Сѣдоватый—сивуватий, шпа-
 куватий, посивий, сивас-
 тий, просивий.
 Сѣдовласый—сивоволосий.
 Сѣдоголовый—сивоголовий.
 Сѣдой—сивий, білий, шадий;
 Сѣдокъ—іздець.

Сѣдѣть—сивіти, біліти, чалі-
 тися.
 Сѣкущій—січний.
 Сѣменникъ—висадки; бот.
 —насічник.
 Сѣменной—насінный; кана-
 тикъ, анат.-насінный моту-
 зок.
 Сѣменоводство—насінникар-
 ство.
 Сѣменоводъ—насінникарь.
 Сѣмя—насіння, семено, зерно;
 конопляное—сім'я; у живот-
 ных—літо, сім'я; у матки
 пчелъ и самца рыбъ—молоч-
 ко; у трутня—назілки, у
 человека—ярість, ріження.
 Сѣни—сіни, подворецъ.
 Сѣнистый—тінявий.
 Сѣнная—сіноторговиця.
 Сѣнникъ—сінник.
 Сѣнной—сінный.
 Сѣно—сіно (измельченное)
 -труха; (плохое, болотное)
 патлама, чич, чичва.
 Сѣноваль—підра, сіниця.
 Сѣнокосецъ—косарь.
 Сѣнокосилка—косарка.
 Сѣнокосный—сіножатний.
 Сѣнокосъ—сіножать; (порос-
 шій кустами, кочками)
 жбирь; время сѣнокоса-ко-
 совница.
 Сѣнокосъ, насѣк. *Phalangium*
orilio—косарь, косибав.
 Сѣнь—тінь, холодок; намет,
 шатро; оборона, покрова.
 Сѣра—сірка.
 Сѣризна—сірина.
 Сѣритъ—сіркувати.
 Сѣрмяга—сіре сукно; сірак.
 Сѣрнистый—сірчастий, сірчис-
 тий; -водородъ, хим.-сірко-
 водень.
 Сѣрнокислая соль, хим.—сір-
 чан.
 Сѣрный—сірковий; -ная кисло-
 та—сірковий квас.
 Сѣроватый—сіренький, послі-
 рий, сіржавий.
 Сѣроглазый—сизокий.
 Сѣрожелтый—гливий.
 Сѣрый—шарий, сірий; попе-
 ластий, мильний.
 Сѣръть—сіріти.
 Сѣсть—сісти; (верхомъ на
 коня)—опівзати (коня).
 Сѣти—тенета.
 Сѣтка—сітка.
 Сѣтованіе—жалоші, нарікання.

Сѣтонать — марікати, жалувати, уболювати, жалкувати (на кого), жалкуватися.

Сѣточный — сітковий.

Сѣтчатка — сітковать, сітничка.

Сѣтчатокрылыя — настькомыя — сіткокрил-ці.

Сѣтчатый — сіткуватий.

Сѣть — сіть.

Сѣча — бій, баталія.

Сѣченіе — хльоста, шпарення; капусты-сіканка; попережное-перетинок.

Сѣчка, кухонный топоръ — сікач.

Сѣчь — сікти, рубати; капусту-сікти; пороть-шмагати, парити, періщити, хльостати, лупцювати.

Сѣчься — оббиватися, витиратися.

Сѣялка — сівалка, самосійка.

Сѣяльный — сівний.

Сѣянец — сіянка.

Сѣяніе — сімба, сімба, засів.

Сѣятель — сіяч, сівач.

Сѣять — сіяти, засівати; муку-питлювати.

Сюда — сюди, сюдою.

Сюрприз — несподіванка.

Сякнуть — висихати.

Сюртукъ — сурдут.

Сюртучный — сурдутовий.

Т.

Табакерка — кабатирка, лубка, табатирка, табатерка.

Табакерочный — кабатирковий, лубковий.

Табакководство — тютюнництво.

Табакководъ — тютюнник.

Табакъ — тютюн; крошений турецкій — шамбур; простой крѣпкій — бакун, рубанка, мархотка; нюхательный — таблака, кабака.

Табала — байдиди, гулі.

Табачекъ — тютюнець.

Табачная — (лавка) крамниця тютюнова; (плантація) — тютюнице.

Табачникъ, -ца — тютюнник, -ця; курій, -ка, люлешник, -ця; (нюхающий) нюхарь, -рка.

Табачный — тютюновий, тютюнковий.

Табель — спис, реєстр, відомость; (праздн, дечъ) табель.

Таблица — таблиця; умноженія — таблиця множення.

Табличный — табльовий.

Табунный — табуновий.

Табунщикъ — табунник.

Табунъ — табун.

Табуретъ — дзиглик.

Таволга, раст. *Spiraea Ulmaria* L. — кашка, лабазник; боярышничколистная, *S. crenata* — таволожник.

Таврида — Таврія.

Тавунъ, раст. *Menyanthes trifolia* L. — бобовник.

Таазъ, анат. — крижі; мѣдный — міденця.

Тайга — праліс.

Тайкомъ — спотання, спотиньга; потай, потайці, крадькома, покрадьки, нишком, нишкою, знишка, нищечком, тихцем, покраденці, покраді, потаємне, потаємно, потаєнці, тайкома.

Тайна — таємниця, таємність, тайнощі, таїна, тайність.

Тайникъ — тайник, схованка, кривка.

Тайно — употай, потай, потайці, нишком.

Тайнобрачный, бот. — безквітковий.

Таинственность — таємничість.

Таинственный, о — таємничий.

Таинство — таємниця; церк. — сакрамент.

Тайный — таємний, потаємний, потаєнний, потайний.

Таить — таїти, крити, ховати, затаювати, утаювати, при-таювати.

Таиться (отъ кого) критися (перед ким).

Такальщикъ, -ца — потокач, -ка.

Такать — підтакувати, поту-рати.

Также — так само, теж, тож.

Таковскій — таківський.

Таковъ — такий, однаковий.

Такой — такий.

Такса — поставна ціна, такса; (порода собакъ) дакс.

Таксаторъ — таксатор, оцінов-ник.

Таксаціонный — таксаційний, оціновий.

Таксація — таксація, оціновка.

Таксировать—таксувати, оціновувати.

Тактический—тактичний.

Тактичный, о—тактовний, о.

Тактный—тактовый.

Тактъ, муз.—лад, такт; (въ дѣлахъ, поступкахъ) такт.

Такъ—так, такечки, такеньки: какъ—бо, затем, через те. шо, позаяк; куда—так де: ли-чи так?... много-такого багато; такъ сказать—мояв; то-отож; точно—так саме, самісьню так; вотъ—так от, так ото; или иначе—чи так, чи инак.

Талантливость—талановистість.

Талантливый—талановитий, -о.

Талантъ—талан.

Талия—поперек.

Талонъ—близецъ.

Таль—см. Тальникъ.

Талый—відлеглий, розмерзлий.

Талькъ, минер.—талък.

Тальникъ, раст. *Salix acutifolia*—шелюг, шелюга, шелюг; сѣрый, *S. rosmarinifolia* и малый, *S. incubacea* L.—рокитник.

Таможенный—митник.

Таможенный—митний; ная пошлина—мито; ная застава—рогатка, митница.

Таможня—митница.

Тамешный—тамешный, тамешный.

Тамъ—там, тамо, тамки, тамечки, таменьки.

Танецъ—танецъ.

Танцевальный—танцювальний.

Танцовать—танцювати.

Танцовщикъ, ца—танцівник, -ця.

Танцоръ, рка—танцюра, танцюриста.

Тапиръ, зоол. *Tapirus*—тапір.

Тарабарщина—безглуздя, нисенітниця.

Тарабарский—нерозбірний, безглуздий.

Тараканъ, наѣдк. *Blatta orientalis*—манджак, тарган, чугар, шторган, таркан, постанецъ, коваль; *Periplaneta orientalis*—крачок.

Тарантасъ—дрижула,

Тарантуль—тарантух, мизгирь, паук волоський, тарантля.

Таранъ—муролом.

Таранъ, рыба *Abgamis vimbra*—тараня, цілух.

Таратайка—чортопхайка біда.

Таратора—таладай, -ка, торохтій, -ка, цокотун, -ха, цвентюх, -тюха, белькотун, -ха, балаклій, -ка.

Тараторить—базікати, торохтити, рейдити, форкотати, фляворити, фльокотати.

Таращить—витрищати, вирячати; -ся—лізати, тягтися, пнутися (за ким).

Тарелка—тарі́ль, тарі́лка; глубокая—полумисок; деревян. -ставецъ.

Тарелочка (маленькая)—сподок.

Тарелочный—тарі́лковий.

Тарифъ—тарифа: рѣчн и морс. —фракт.

Тароватый—щедречный.

Тартаръ—пекло.

Таска—тяганина, тарганина; чубрій, прочуханка.

Таскать—тягати, волочити, таргати, микати; туда и сюда—сергувати; цупити, цобрити, красти; носить, не скидаючи.

Таскаться—тягаться, волочитися; швендяти, блукати.

Тасовка—тахлювання, талірування.

Тасовать (карты)—тахлювати, талірувати, мастити.

Татаринъ—татар, татарин.

Татарникъ, раст. видъ *Cirsium arvense*—наголоватки; видъ *Erisithalis* лабаз; *C. lanceolatum*—ості, дідовник, дрибчак.

Гатарія—татарщина.

Тать—злодій.

Татуировать—татуювати.

Татуировка—татуювання.

Тафта—полутабенск.

Тачать (сшивать)—штукувати.

Тачечный—тачковий.

Тачка—тачка.

Тащить—тягти, волскти, тарганити, тахтарити, цурпелити, цуприкувати, цупити, тасувати, тирити, тябричити, тябризи, перти, тарабанити; (красть) цу

пити, цобрити; судно
вверх по рѣкѣ-тягловати,
гамовати.

Ташиться—тягтися, цургани-
тися, сунбелитися, плуга-
нитися, цупитися, плеха-
тися, телепатися, теліпа-
тися, чвалати, тарганитися,
човпати, човгати, човга-
тися, лемзяти, плужитися,
чалапати, плентатися.

Таяніе—танення, кіпніння.

Таять—танути, кіпніти; о
рѣкѣ: вскрываться—скре-
скти, скреснути.

Тварь—твориво, створіння;
соби́р.-плодь.

Твердить—правити, торочити,
теребити, товкти, туркати,
тяти, довбти, туркотати,
туркотіти.

Твердо—твердо, міцно, непо-
хитно; твердо, рішучо;
знать-добре знати.

Твердоватость—потвердість,
притвердість.

Твердоватый—потвердий, при-
твердый.

Твердость—твердота, твер-
дість.

Твердый—твердый, міцний;
(какъ кость) окостуватий;
(о землѣ) шертовий; (неус-
тупчивый) кремезливий, за-
тинчивий; (о физ. тѣлахъ)
цѣпкий, твердый.

Твердыня—тверджа.

Твердь—твердь.

Твердѣть—тверднути, тверді-
шати; о жидкости-тужа-
віти, цѣпнути.

Твой, твоя, твое—твій, твоя,
твое.

Твореніе—(процессъ) творін-
ня, утворення; (все создан-
ное) твориво, створіння;
(сочиненіе) твір.

Творецъ—творець.

Творительный (падежь)—оруд-
ний, інструменталь, шостий
(відмінок).

Творить—творити, чинити,
робити, справляти, діяти.

Твориться—творитися; витво-
ряться, коїтися.

Творогъ—сир; оствѣшій въ
прокисшемъ молокѣ-зсіда-
нина.

Творожистый—глягуватий,
зсілий.

Творожить—гягати.

Творожиться—гягатися, зсі-
даться.

Творожникъ—сирник.

Творожный—сирний.

Творческий—творчий.

Творчество—творчість.

Театральный—театральний.

Театръ—театр.

Тезисъ—теза.

Тезка—тезко.

Тексть—текст.

Текучий—пливучий.

Текучесть—пливучість.

Текущий—текучий, пливучий;
о времени, событіяхъ-поточ-
ний, біжучий;—счетъ поточ-
ний кошт, біжучий кошт.

Телеграмма—телеграма.

Телеграмщикъ—телеграмист.

Телеграфировать—телеграфу-
вати.

Телеграфистъ—телеграфист.

Телеграфъ—телеграф.

Теленокъ—теля, телятко,
яліва, (годовальнй) назі-
мок, бузівок, бузімок, бу-
зів'я, (трехлѣтній) третяк,
третячок.

Телескопическій—отяновий,
далекоглядный.

Телескопъ—отян, далекогляд.

Телефонировать—телефону-
вати.

Телефонъ—телефон.

Телиться—телитися.

Телка—телуця, теличка, на-
рістка.

Тельная—тільна, надіжна.

Тельга—віз, кола, фіра, лой-
трак.

Телѣженка—повозчина.

Телѣжка—возик.

Телѣжникъ—стельмах.

Телѣжный—возовий.

Телятина—телятина; габлина
(кожа).

Телячій—телячий.

Тема—тема.

Темень—темя.

Темлякъ—тембляк.

Темнить—тьмиги, тмарити,
тмити.

Темница—в'язниця.

Темничный—в'язничний.

Темно—темно, поночі, тем-
ряво, тмяно.

Темнобурый—темнобрунатний.

Темноватый, о—тьманий,

тьм'яний, потемний, при-
 темний, о.
 Темноволосый — темноволосий.
 Темноглазый — темноблукит-
 ний.
 Темно желтый — жовто-олив-
 ковий.
 Темнокрасный — темночерво-
 ний, багровий.
 Темнорозовый — темнороман-
 ський.
 Темнорусый — темноруський.
 Темнорыжий — темнорудий.
 Темносиний — темносиній.
 Темнота — темність, темна,
 темнява.
 Темносерый — темносірий, тем-
 носивий; (масти) мурий,
 морутий, шпакуватий.
 Темнота — темрява, темноти,
 потемок, сутемрява, тем-
 ница, пітьма.
 Темноцветный — темнобарвний.
 Темный — темний, темрявий,
 сутемний, сутемрявий.
 Темня — темніша.
 Темнота — темніти, темні-
 шати, сутемніти, поночіти,
 мерхнути.
 Темперамент — темперамент.
 Температура — теплотність,
 температура.
 Темя — тім'я.
 Темянный — тіменний; - ная
 кость — тіменниця.
 Темяшить — штурханами году-
 вати; утокмачувати.
 Темяшиться — здаватися, уяв-
 ляться, чути.
 Тендер — тендер.
 Тенет — сітка.
 Тенорный — теноровий.
 Тенор — тенор.
 Теорема — теорема.
 Теоретический, ки — теоричний,
 -но, теоретичний.
 Теория — теорія.
 Тепер — тепер, нині, тепре,
 тепера, теперя, теперечки,
 тепереньки.
 Теплится — світиться.
 Теплица — тепляк.
 Тепло, нар. — тепло, огрієливо.
 Теплодающий, о — тепленький,
 потеплий, притеплий, о.
 Теплое (одежда) — загітот.
 Теплоотпускание — теплотеча.
 Теплопроводность — тепло-
 прудність.
 Теплород — теплень.
 Теплота — тепло, теплість, теп-
 лін.

Теплушка — огрієвочка.
 Теплый — теплий.
 Теплынь — теплина.
 Теплеть — тепліти; теплішати.
 Тераса — тераса; тераси — пад.
 Теревить — которгати, шкор-
 бати, термосити, смикати,
 торгати, торгати, сіпати,
 скубти, шарпати.
 Терем — палац.
 Тереть — терти, (объ обуви)
 трудити, муляти.
 Тереться — тертиса.
 Терзать — таранити, шарпати,
 шматувати; мучити, мор-
 дувати.
 Терка — тертушка, тертка.
 Терминология — термінологія.
 Термин — термін.
 Термометрический — тепломір-
 ний.
 Термометр — тепломір.
 Тернистый — тернистий.
 Терние — терня, терно.
 Терновка — тернівка.
 Терновник — терняк, терник.
 Терновый — терновий.
 Терн, раст. *Prunus spinosa* —
 терен, тернина; (ягода) тер-
 но, терен.
 Терпентин — терпетина.
 Терпимость — толерантність.
 Терпимый, о — толерантний;
 терпійний, о.
 Терпкий — терпкий; на вкус —
 давший.
 Терпкость — терпкість; даву-
 чість.
 Терпнуть — терпнути, дерев'я-
 ніти, дубіти.
 Терпуг — рашкуль, рашпіль,
 напилек.
 Терпливость — терплячість,
 терпливість.
 Терпливый, о — терплячий,
 терплячий, терпливий, о.
 Терпение — терпіння, терпєнь,
 терпячка, терпячка; -лоп-
 нуло — терпєнь увірвався.
 Терпеть — терпіти, गरे, муку —
 понімати गरे, муки.
 Тертый — тертий; калач — би-
 та голова, бувалець.
 Терять, потерять — тратити,
 утрачати, утратити, губи-
 ти, згубити, загубити, зро-
 няти нати; время — гаяти,
 марнувати час; довіріє —
 звиртиса, звиртиса; со-
 знаніє — непритомніти, зне-

притомніти; въ чемъ—тра-
тити на чому.
Гертаться—губигися; (оробѣть)
бентежитися, збентежува-
тися.
Тесакъ—колодй, колодач.
Тесаніе—тесанина.
Тесать—тесати.
Тесачный—колодйовий, коло-
дачній.
Тесемка—поворозка; гарусная,
шеостяная—жичка.
Тесемчатый—тасымістий.
Тесовый—тесовий.
Тестъ—тестъ.
Тесъ—тесъ.
Тесма — тасма; цвѣтная —
бабінка; для обшивки одеж-
ды—пасамаман.
Тесмянный—тасьмовий.
Тетеревинный—тетеруковий.
Тетеревъ, пт. *Tetrao tetrix*—
тетервак, тетерук, цівирь,
тетерук, тетерець; *T. uo-*
gallus глухан.
Тетерка—тетерица, тетера.
Тетива—тятива, тетівка.
Тетенька—тіточка, тітуня, ті-
туса, тітунця.
Тетка—тітка.
Тетрадь—зшиток, зошит, сек-
стерень.
Тетушка—тітка.
Технический—технічний.
Теченіе — течія, теча, плив,
біг, уплив; пот-нію-за водою;
протівъ т-нія-проти води;
планеть-біг планет; време-
ни — уплив часу; рѣки плив
води.
Течка — тічка.
Течь — текти, точитися; упли-
вати; бігти; едва замѣтно-
слезити; тонкой струйкой
дзорити, цюрити; сильно-
ринуть, цебеніти; о кровн-
юштити; журча-цюркотіти;
медленно, тихо-леліти.
Течь, суц.—течнява, теча.
Теща—теща.
Тибрить — цобрити, цупити,
тягти.
Тигель, плавильн.—бритеваль.
Тигельный — бритвадьовий.
Ти ренокъ—тигря.
Тигрица—гигриця.
Тигровый—тигровий.
Тигрь, зоол.—тигр.
Тик нье — (о часахъ) цокання,
теленъканья, (о дятлѣ) то-

котіння токотання, дзюбан-
ня, тукання.
Тикать—(о часахъ) цокати, те-
ленькати; (о дятлѣ) токоті-
ти, токотати, дзюбати, ту-
кати.
Тиковый—кутилевий.
Тикъ (ткань) — кутиль; (мед.)
тік.
Тиликати—терликати.
Тимофеевка, трава *Phleum*
pratense—мишак, ржанецъ.
Тимпанъ—таламбас.
Тимьянъ, раст. *Thymus vul-*
garis — чебрець, чебрик,
чебик.
Тина, волокн. вод. раст. *Chara*
или *Conferva* — шмара, зе-
лениця.
Тиневъ—шмаріти.
Тинистость — шмаруватість.
Тинистый—шмаруватий.
Тинный—шмаровий.
Типический—типовий.
Типографія—друкарня.
Типографский—друкарський.
Типографъ—друкарь.
Типунъ—пипись.
Типъ—тип.
Тиранить—тиранити.
Тиранствовать — тиранувати.
Тиранъ—тиран.
Тире—розділка.
Тиркуша, пт. *Glareola mel-*
noptera — припилка, при-
тичка.
Тискать — гнітити, утискаги;
друкувати, відбивати.
Тиски, мех.—лещата, щипцы,
лисиця, клюба.
Тис еніе — відбивання; відби-
ток; видання.
Тиснить—відбивати.
Тисовый—тисовий.
Тиссъ, раст. *Taxus baccata* L. —
тисъ.
Титло—титло.
Титуловать—титувати.
Титуль—титул.
Титульный—титуловий.
Тифозный—червінковий, глу-
хачковий.
Тифъ брюшной—червінка, глу-
хання, глухачка; пятнистый
—глухання плямкова; сып-
ной—висипкова.
Тихій—тихий, тихомирний, ла-
гідний, спокійний, рахман-
тий, шлоховитий.
Тихо—тихо, потиху, потихень-

ку, тихомирно, спокійно, лагідно, помалу, поволі.

Тихомолкомъ — тихцем, тишком, тишком нишком; стиха, нишком; мовчки.

Тихохранний — рахманний, плохий, плоховитий.

Тихонько — тихенько, стиха; помаленьку.

Тихоня — тишко, тихець.

Тихоходъ, зоол. *Bradypus* — лѣннivecь.

Тихохонько — тихесенько.

Тише — тихше, тихіше.

Тишина — тиша; тихомирство

Тишь — тиша.

Ткальный — ткацкий.

Тканіе — тканни.

Ткань — тканина, тканка.

Ткать — ткати.

Ткацкая — ткальня.

Ткацкий — ткацкий.

Ткачество — ткацтво.

Ткачиха — ткаля.

Ткачь — ткач; (шутл.) ниткоплут.

Тлетворный — шкодливый, згусний, смертодайний.

Тлѣніе — тління; истлѣніе — зотління; горѣніе безъ пламени — жаріння.

Тлѣнность — тлїнь, тлїнність.

Тлѣнный — тлїнный.

Тлѣнь — тлїнь.

Тлѣть — тлїти, гнити; тлїти, жевріти, чевріти.

Тлѣюшій — жаристий.

Тля — гниття; настѣк, *Aphis* — мишница, мушар; травяная, капустная — попельница, попельница, попельюха, попельнуха.

Тминный — цминовий.

Тминъ, раст. *Carum Carvi* — цмин, цинціпер.

Тмиль — тьмарити, темніти.

То — то, бишь — то пак; то тоже — тож бо; то то и есть — ото ж то, тож бо то й е; то и дѣло — раз у раз, раз пораз; и то — та й то; тогда не то — те та не те; что то — щось, якость; то есть — себ то, тоб то.

Товарищескій — товариський.

Товарищество — товариство, спілка.

Товарищъ — товариш; собират. товариство.

Товарка — товаришка.

Товарный — (отдѣль, складъ) крамний, крамовий; (поѣздъ) вантажний.

Товаровѣдѣніе — крамовѣдѣнство. Отсканировала Гослав

Товарь — крам.

Тогда — тоді; же — тоді ж, того саме часу; какъ — наконі; именно — тоді, отоді саме.

Тогдашній — тодішній.

Тождественный, с — тожденний, о.

Тожество — тожденість.

Тоже — теж.

Токарничать — токарювати.

Токарный — токарський.

Токарь — токаръ.

Токованіе — тирва, кльочіння.

Токовать (о тетереви) — кльочити.

Токъ — пруд.

Толкать, -хнуть — пхати, пхнути, попхнути, штовхати, -хнути, тручати, трутити, утручати, утрутити, штурхати, -хнути, штуряти, штурляти, шишкаги, друляти, друлити, торкати, -хнути, стусати, -снуги, сонуги, туряги, -рнуги, созмати, -нуги, сунуги, деменуги, друляти.

Толкаться — пхатися, штовхатися, тручатися, штурхатися, штурятися, штурлятися; (слоняться) тинятися, венятися, волочитися, тягаться.

Толкать — ступирь.

Толкованіе — глумачення, товмачення.

Толкователь, -ница — тлумач, -ка, товмач, -ка.

Толковательный — тлумачний, ясувальний.

Толковать — тлумачити, товмачити, з'ясовувати; розмовляти, балакати.

Толковитый — тямовитий, тямкий, покітливий, покіпний.

Толковникъ — тлумач.

Толковый — клумакуватий, тямущий, тямучий, доладний; см. Толковательный.

Толкомъ — лаком, до пуття.

Толкотня — штовханина, штурханина, товча, товкотнеча;

Толкучка (рынокъ) — точок, тандита, товкун, товчок.

Толкушка (пестикъ) — товкачик; (человѣкъ) непосидюча, швендя, побігуца.

Толкъ!—либі! товкиць! штовх! штовхиць! штурх! дук! пхиць!

Толкъ—товк, тьма, тям, глузд, лад, розум, пуття; поговор, поголоска; секта.

Толокно—мнянка.

Толокнянка, раст. *Aretostaphylos Vua Ursi* или *A. officinalis*—мучница.

Толочь — товкти; (сахаръ) — мняти, мяти.

Толочься—товктися; човптися, волочитися, товктися.

Толпа — юрба, юрма, гурма, натовп, тиск, ясир, зграя, ярчак, обуза, купа, турбиль, тичба, юрта, зглота, налога, навалыньсть, збіговисько, збіговище, стовпище, валява.

Толпиться—тиснутися, товпитися, купитися, купчитися, юрмитися.

Толпою—юрбою, гурмою, потоптом.

Толстенъкій — дебеленькуватий, товстенъкий, огрядненъкий.

Толсто—товсто.

Толстобрюхій—череватий, товстопузий.

Толстоватый—потовстий, товстенъкий.

Толстогубый—губатий; суш.—губань, губач.

Толстозадый—тилатий, купратий.

Толстокожій—тврдошкурий.

Толстомордый—см. Толсторожий.

Толстоногий—товстоногий.

Толстоноска, пт. *Fringilla coelestis*—костогриза.

Толсторожий—товстопикий.

Толстота—см. Толщина.

Толстошей—гамаликуватий.

Толстоцекій (мордастый) — мидзатий.

Толстушка — товстуля; раст. *Plantago arenaria*—трипутник.

Толстый — товстий; очель — товстючий, товстенний; о

людяхъ — опасистий, пузратий, гладкий.

Толстѣть — товстѣшати, товщати, дебелѣти, гладшати, ситчати.

Толстякъ—товпига, товстюк, гладун, опець.

Толчекъ—стусень, стус, стусан, штурханець.

Толченіе—товчіння.

Толчений—товчений.

Толчей—мушрь, ступа.

Толща—обсяг; скупність; (земли) брила, скиба.

Толщина—товщина, товщиня, дебелина.

Толщиной — завтовшки, завтовш, завгрубшки.

Только—тільки, тільки, іно, оно, но, лишень; бы—аби, абиб; лишь — усе тільки, іно що; лишь только—скоро; что—оце зараз; но только—тільки ж бо.

Томительный, о — знеможний, о; (душный) млосний, о.

Томить—мучити.

Томиться—нудьгувати, нудитися.

Томленіе — нудьга, нудота, нуд.

Томный, о — утомний; м'який, ніжний; нудни?, о.

Томъ (книга) — книга.

Тонехонекъ—тонісінький.

Тонкій—тонкий; лехкий; ніжний, делікатний; хитрий.

Тонковатый — потонкий, при тонкий.

Тонкокожій—тонкошкурий.

Тонконогий—тонконогий.

Тонкорунный—тонкововний.

Тонкость—тонкість; мн.—тонкощі.

Тонуть—тонути, топнути, потахати, потопати.

Тонъ—тон; лад.

Тонѣть—тончати.

Тоня—тоня.

Топазъ, минер.—топаз.

Топаніе — тупання, тупцювання.

Топать—тупотати, тупотіти, тупнути, тупати, тупкати, цупкати, дубкати.

Топинамбуръ, раст. *Helianthus tuberosus*—бульба.

Топить (потоплять) — топити; (плавить) топити; (въ печи) палити.

Топиться—топитися.

Топка — (въ печи) палення; (плавка) топлення, ростоплення; (чело печи) жаровище.

Топкій — грузький, драглинастый, миськавий, мулкий, багний; огрийний; ростопистий.

Топкость — грузьость; огрийность; ростопистость.

Топление (молока) — топля.

Топливо — паливо, огал.

Топлый — намоклый.

Тополь — тополю. Р. а ба — оскі; пирамидальный, *Populus pyramidalis* — легінь, раіна; душистый — *P. balsamifera* L. — золота верба; черный, *P. nigra* — со о рина.

Топорикъ — сокирка.

Топорище — топорище.

Топорный — сокирный; кструбоватый.

Топорокъ — сокирка; хирур. — пушадло.

Топотня — тупотнява.

Топоть — тупотнява. (людской) — тупотня; тупотання, копіт.

Топтаніе — талування.

Топтать — талувати, топтати; місити, грузити; топцювати.

Топтаться — туптати, тупцювати, товктися, топтатися.

Топтунъ, раст. *Poligonum aviculare* — споріш.

Топучій — грузький.

Топча — потоптом.

Топырить — розставляти, рескарячувати, розчепирювати.

Тспириться — харапудитися, іжитися.

Топъ — цмоковина, мороква, млака, мокряк, мочар, калабатина, драгма, драглина, трясавица, багва, багновці, грузь, трясовина, моква, твань; въ лѣсу — мризня.

Торбанъ — торбан.

Торгашество — махлярство.

Торгашъ — махляр; бран.-са-логуб.

Торговать — торгувати, торжити, купцювати, крамувати.

Торговаться — торжитися, торгуватися.

Торговецъ — купецъ; бран.-са-логуб.

Торговка — перекупка, пере-пролуха.

Торговля — торгівля, торговля, крамарство, крамару-ганья.

Торговый — торговельный, торговый, крамарський.

Торгъ (торговля) — поторжка, трг; торги-переторг, ліц-ція.

Торгъ — гузирь.

Торжественный, о — урочи-стый, о.

Торжество — урочистість; трі-умф.

Торжествовать — триумфу-вати.

Торжище — торговлиця.

Тормазить — гальмувати.

Тормазный — гальмовый.

Трмазь — гальмо.

Тормошенье — пошарпушки, тарсування, торсання, тар-гання, сіпанья, смикання, тузування.

Тормошить — тарсувати, тор-сати, таргати, сіпати, сми-кати, тузувати, тягати, тер-мосити, шарпати.

Торный — битый, уторований, протоптаний.

Тороватый, о — см. Тароватый.

Торопить — квапити, наглити, підганяти, понаглати, при-скоряти, галити.

Торопиться — успішати, ква-питися, швидкуватися, ха-паться, понаглатися, похоп-лятися, хвататися, поспі-шатися, галитися.

Торопкій, о — см. Торопливый и Трусливый.

Торопливость — хапливість, хапкість, кваплення, квап, поквап, оспіх, поспіх, сквап-ність; лякливість.

Торопливый, о — хапливый, хапкий, квыпный, поквап-ный, сквапный, скороспіш-ный, о; лякливый, о.

Торопъ — спіх, поспіх; въ торо-пяхъ — похапцем, спохвату.

Торопѣть — лякаться, тетеріти.

Торочить — облямовувати, об-шивати.

Торсь — тулуб.

Тортъ — соложелик.

Торфъ — болотнина, дернина

Торфяникъ — болотныйник, дернинник.

Торфянистый — болотнуватый, тернинуватый.

Торфяной — болотный, дернинный.

Торчаніе — стремління, стовбичиння, сторцювання, стирчання, сторчання.

Торчать — стреміти, стирчати, стовбичити, сторчати, сторцувати.

Торчкомъ — сторч, навсторч.

Тоска — нудьга, притуга, зануда, туга, журбота.

Тоскливый, о — тужливый, тужный, тоский, жалібный, о.

Тосковать — тужити, журитися, нудьгувати.

Тость — здравний.

Тотчасъ — зараз.

Тоть, та, то — той, тая, та, тес, те, стой, ота, оте.

Точеный — точений.

Точило — точило, гострило.

Точильный — гострильный.

Точильня — гострильня.

Точильщикъ — гострильник.

Точить — точити, -ся; гострити, -ся; (о мышцахъ) гризти.

Точка — цята, цяпка, капка, крапка.

Точнехонькій, о — стеменнісінький, достеменнісінький, о.

Точно — справді, дійсно, саме, стотно, достеменно, нестеменно; опредѣленно — доповідно, докладно, ретельно, рихтельно; будто-мов, немов, наче, неначе, буцім, непричком, непричкомъ; также-так саме.

Точность — докладність, ретельність; достотність.

Точный — справжній, дійсний, достеменний, нестеменный; ретельный, справний; одинаковый, подібний, певний.

Точь-гъ — точь — нестеменно, нестемно, нестеменнісінько, нестотно, істотно.

Тошнить — млюити, канудити, нудити, вадити.

Тошно — нудно, млюйно.

Тошнота — нудь, млість, млойність.

Тошный — нудный, млюсний, млойный.

Тощать — худнути, худніти,

мизерніти, марніти; охлявати, хлянути, слабїти.

Тощий — порожній; худий, сухой, худорлявый; (о зернѣ) замѣркувати.

Трава — трава; волшебная и цѣлебная — зілля; сорная — сур'ян, выросшая послѣ сѣнокоса — отага, отавина; скошенная — кошения; прошлогодняя не скошенная — нежерь, нежирь, калдан, старник; истоптанная — патолочъ, бзрегоява — бережина; болотная — болотнівка; травы — трівина; травянистая — растенія-зело.

Трава Богородская полевая, раст. *Thymus sepyllum* — матерзанка, материнка.

Трава бѣлая, раст. *Centaurea marchaliana* — порушник.

Трава воловьѣ, раст. *Ononis hircina* — вовчуг.

Трава волчья, раст. *Butomus umbellatus* — осітняк, осітняг.

Трава гребенная, раст. *Amaranthus caudatus* — тупецьке процо.

Трава донная, *Metiotes coerulea* L. — буркун-зілля.

Трава завальная, раст. *Lysimachia vulgaris* — зілюдра.

Трава крестовая — дідик.

Травинка — травина.

Трава листъ, *Geum rivale* L. — підийма, поникниця.

Трава пчельчикъ *Melissa*, *Dracopis phalim Moldavica* L. — кадило, медовка.

Травистый — рясотравный.

Травить — (кого кѣмъ) цыкувати, чвати; (истреблять) выпасати, толочити; (ядомъ) труїти.

Травка — травица, зілина.

Травля — поцьков, цыкування; улов.

Травникъ, раст. *Sylvia* — копривник, копривняк; (гербарій) зільник; (настояка) травняк.

Травной — трав'яний.

Травосѣдніе — травознавство.

Травосѣяніе — травосія.

Травоядний — травоядний, травонасний.

Травчатый — мережчатый, квітчастый.

Травяной — трав'яний.

Трагедія—трагедія.
 Трагический—трагичний.
 Традиционный—традиційний.
 Трактат—трактат, умова; розправа.
 Трактирный—трахтерний.
 Трактирщик, -ца—трахтерник, -ця.
 Трактовать—тракувати.
 Трактъ—битий шлях, гостинець.
 Трамбование—талування, бутіння.
 Трамбовать—талувати, бутити.
 Трамбовка—толок, баба.
 Транжирить—мантачити, циндрити, тринькати, ментрежити.
 Трансильвания—Арлль.
 Транспарантъ—раштра.
 Транспортный—пересезовий.
 Транспорт—перевіз; (обозъ) валка; (судно) гагоплав; (въ бухгалтерии) транспорт.
 Трапеца—трапеца.
 Трапъ—східці.
 Траншея—шанець.
 Трассировать—трасувати.
 Трата—трата, страта; (напрасная)—марнування, марнотрата, марнотрasto.
 Тратить—витрачати, требити; мотати—мантачити, циндрити.
 Траурный—жалобний; похоронний.
 Трауръ—жадоба.
 Трахя, инат.—дижавка.
 Трахнуть—хряпнути, хрюпнути, торхнути, бацнути, бебехнути.
 Трахома, мед.—сухий волос.
 Трахъ—хряп, торох, бебех, тьвах, хрюп.
 Трачение—витрачання; марнування.
 Треба, церк.—треба.
 Требникъ—требник.
 Требование—вимога, вимагання, домагання.
 Требователь, -ница—вимагальник, -ця.
 Требовательный—загонистий; (о вѣдомости на жалованіе) платневий; (о вѣдомости на припасы) харчовий.
 Требовать—вимагати, правити, домагатися; кликати; добиваться—доправлятися,

допевнятися, допоминатися чого, потрібувати.
 Требула, раст. Scandix cerefolium—кервель.
 Требуха—тельбухи.
 Требушинный—тельбуховий.
 Тревога—маркота, неспокій; сполох, колоть, шугерть, труса, переполох, колотнеча.
 Тревоженіе—непокоіння.
 Тревожить (безпокоить)—непокоити, турбувати; (пугать) колошкати, полохати, полошити.
 Тревожиться—непокоїтися, фрасуватися, турбунатися; полохатися, полошитися.
 Тревожливый—полохливий, лякливий; (заботливый) пазовитий, дбайливий.
 Тревожный, о—непокоїний, неспокійний, турботний, о.
 Тревоженіе—непокій.
 Треглавый—тригловий; (о церкви) трибанный.
 Трегубый—тригубий.
 Трезвонить—дзвонити в усі дзвони.
 Трезвонъ—дзвоніння в усі дзвони; сполох.
 Трезвость—тверезість.
 Трезвый, о—тверезий, о.
 Трезвить—тверезішати.
 Трезубецъ—тризубецъ, тризуб.
 Трелить—трілювати.
 Трель—тоїль.
 Тренироваться—муштруватися.
 Тренировка—муштрування.
 Трение—тертя.
 Треножить—тернувати, пугати.
 Треножникъ—триніжок, триніжка; (табуретъ) дзиглик.
 Трепакъ—тропак, гопак.
 Трепалка—терница, терлиця, иморгавка, чмопхачка, чмопхальница.
 Трепаніе (льна, конопля)—тіпаніна, тріпаніна, (за волосы) почубеньки.
 Трещать—тріпати; дергати—кундосити, тргати, шдрпати, термосити; по плечу—плескати по плечу.
 Трепель, мин.—трипля; пт. Otis tetrah—хохлята.

- Трепетание — здригивання; тремтіння.
 Трепетать — тремтіти, здригуватися; (страшиться) побиватися.
 Трепетный — тремкий, тремтячий.
 Треть — тремкіт, тремтіння.
 Трепка — тріпаніна, тріпання, тіпачка, чиньба, тюжка, прас, жарьоха, халазія.
 Треска, рыба Gadus morhua — кабліон.
 Трескать — маламурити, хекати, молоти.
 Трескаться — лускатися, лупатися, наколюватися, репатися, хряпатися.
 Трескотня — ляскотня, тріскотнява.
 Трескучий — тріскучий; (морозь) — цупкий.
 Трескъ — хряск, хряскіт, хруск, хрупотява, луск, лускіт, полуск, вилуск.
 Треснувший — хряпуватий, зрепнілий.
 Треснуть — розскроїтися, луснути, репнути; (звучно) хряснути, хруснути; (ударить) мигнути, талапнути, зачілябити.
 Треснутъся — стукнутися, брязнутися, гепнути, бухнути.
 Тресъ! — лусы! лулусы! хруп! хрусъ!
 Третьейский — полюбовный.
 Третій — третій.
 Треть, я (часть) — третина; по третямъ — третно.
 Третьягодишній — позаторішній.
 Третьягодня — позавчора.
 Треугольникъ — трикутник, трикут, трикуток; прямоугольный — кутесик, трикутник прямокутний; косоугольный — скосокутний; остроугольный — гострокутний; тупоугольный — затовмистий, тупокутний; разносторонний — ріжнобічний; равносторонний — рівнобічний; равнобедренный — рівнораменний.
 Треугольный — трикутний.
 Треухъ — капелюх; ляпас.
 Трефи — хрести, жир.
 Трефовый — жировий.
 Трехгранный — трьохбоковий.
 Трехдневный — тридньовий.
 Трехлистный — трилистий.
 Трехлистовой — триаркушовий.
 Трехлѣтне — тріліття.
 Трехлѣтній — трілітній, трірішній.
 Трехмачтовый — трищоглий.
 Трехмѣстный — натрьошний.
 Трехмѣсячный — тримісячний.
 Трехнедѣльный — тритижньовий.
 Трехпалый — трипальчий.
 Трехпольный — натрізмінний.
 Трехпудовый — трипудовий.
 Трехсложный — трехскладовий.
 Трехсторонний — тримірний.
 Трехсторонний — трибічний.
 Трехструнный — триструнный.
 Трехфунтовый — трихунтовий.
 Трехцвѣтный — трибарвий.
 Трехсотный — трисотий.
 Трехчленъ — тричлен.
 Трехэтажный — триповерховий.
 Трещаніе — лускіт, ляскотіння; (о насѣк.) цвірчання, сюрчання, чечекання.
 Трещать — тріскотіти, тріщати, тріскотати, трускати, ляскотіти, тирчати; (о насѣк.) сюрчати, цвірчати, цвіркати, цвірготати, чечікати; (болтать) порошати, лящати, сокотати, балабонити, фляворити, форкотати, фльокотати, рейдити.
 Трешетка — черкітка, черкавка, тараккавка, тараккалка, клапачка, тиркотайло, калатало, торухкало, торохтьоло, талалай, ка, цокотун, ка, сокотун, ка, торхтій, ка.
 Трещина — (скважина, щель) закал, шпара, шпарина, скалубина; (горн.) росколина, распалина.
 Три — три; съ половиною — півчварта.
 Трибуна — трибуна.
 Трибуналь — трибунал.
 Тридевять — тридевять.
 Тридесятый — тридцятий.
 Тридневный — тридньовий.
 Тридцатилѣтне — тридцятиліття, тридцятиліття.
 Тридцатилѣтній — тридцятилітній, тридцятирітній.
 Тридцатый — тридцятий, тридцятий.

Тридцать—тридцять, трицяток, трийцять.
 Трижды—тричі.
 Тризівний—трипащаний.
 Трикирій—тройсвичник.
 Трико—трикорт.
 Трикратис—тричі.
 Трилистникъ водяной, раст. *Menyanthes trifolium* — заяча капуста.
 Трилистникъ горный, раст. *Trifolium montanum* — полуничник, полуничник, куряча кашка, команиця, комана, команка.
 Трилистникъ луговой, раст. *Trifolium pratense* — дятловина, троезілля, попки, троян, дятлика, конюшина.
 Трилистникъ полевой, раст. *Trifolium arvense* — котячі лапки, котки, комонниця.
 Трилистный—трилистий.
 Тринадцатый — тринадцятий.
 Тринадцать—тринадцять.
 Трипперъ, мед. — збур, наконешник.
 Триста—триста.
 Тритонъ, зоол.—ириця.
 Трифоль, раст. *Menyanthes trifolium* — заяча капуста.
 Трихина—волосичка.
 Триумфальный—тріумфальний.
 Триумф—тріумф.
 Троганіе—займання, чіпання, торкання; съ мѣста — рунтання.
 Трогательный, о — жалісний, зворушливий, о.
 Трогать, нуть—торкати, торкнути, чіпати, пнути, зачіпати, зачепити; (съ мѣста) рунтати, зрушати; (разжалобить) зворушати, шити, до серця доходити, лійти.
 Трогаться — рахатися, рушати, вирушати, ряхатися; (о льдѣ на рѣкѣ) скресати, скрести.
 Трое—трое, тройко.
 Троебрачіе—триженство.
 Троеженецъ—троеженець.
 Троезубецъ—тризуб.
 Троекратный, о — триразовий, о.
 Троеніе—троїння.
 Тройка—трійка.
 Тройни—троешки, трійнята
 Тройникъ—тройяк.

Тройной — потрійний; трійчастий.
 Тройственный — троїстий, тройчатый, тройчастый.
 Тройть—троїти.
 Тройться—троїнитися троїтися.
 Тройца—Трійця.
 Тройцынь, троїцькій—клечалний; день-клечана неділя.
 Тройчатка—троїнята.
 Тройный—троновий.
 Тронъ—трон.
 Тропа—стежка, путивець, чапаш.
 Тропикъ, геогр. — зворотник.
 Тропинка — стежка, чапаш, тропок, піхурка, хідник.
 Тропическій — зворотниковий; тропичний.
 Тросакъ—гак підковний.
 Тростниковый — очеретяний, комишовий.
 Тростникъ—троск, очерет, комиш; сахарный-троск цукровий.
 Тросточка — тросчинка, ціпочок.
 Тростянка, пт. *Parus biarmicus* очеретянка.
 Тростяной—тросковий, очеретяний.
 Тротуарный—пішохідний.
 Тротуаръ—пішоходи.
 Троюродный—у других.
 Троякій—трояковий.
 Труба—цівка, водосточная, водопроводная-ринва; дымовая, печная-димарь; зрительная-прозірник; музыкальная-сурма, цурма; пожарная-смок, прискавка.
 Трубачъ—сурмач.
 Трубить — сурмити; розголошати.
 Трубка — цівка, рулка; дудка, суремка; (холста) сувій; курительн.-люлька.
 Трубный — сурмовий; коминавий, димарний.
 Трубообразный—цівуватий.
 Трубочистъ—коминотрус, коминяр, сажотрус.
 Трубочный—люлешний.
 Трубчатый — одудковатий, цівуватий.
 Трудиться—працювати, робити, працюватися.
 Трудно—тяжко, важко, сутужно.

Трудноватий, о — важенький, поважний, о.

Трудность — труднація. трудність, труднота, тяжкість.

Трудный — тяжкий, важкий, (о словѣ, напѣвѣ) крутий.

Трудовой — трудящий, трудячий; тружений.

Трудолюбивый — трудовитий, трудовий, трудящий, робітний, робітливий; працюватий, запопадливий, запопадний, роботящий.

Трудолюбие — працюватість.

Трудъ — праця.

Труженикъ — роботяга, працюник, роботя, роботуха, трудовник, трудяк.

Труженический — працюницький, трудовницький.

Трунить — кпити; глузувати, прикладати.

Трупный — труповий.

Трупоидный — трупоідний.

Труппа — трупа.

Трупъ — труп; животногб-здохляк, падло.

Трусить — боягися, страхатися.

Трусить — трусити; (бѣжать) трюхикати, потрюхикати.

Трусиха — пожахачка, страхуха, боюнка.

Трусливый, о — страхопудливый, полохливий, лякливий, о.

Трусоватый — полячний, прилячний.

Трусость — боязкість, боюнство.

Трусъ — страхополох, пожахач, боюн, боягуз, страхопуд, страхун.

Трутень — трутьень, бинч; дармод, нероба.

Трутъ — губка; грибъ — трутник; ксимъ подкур. пчель — скрипуха, скрепиця.

Труха — потрух, потерть, натерть, потеруха; солом. — стряски; сѣна — трини.

Трухлеватый — трухлявий; зрешілий.

Трухлый — трухлявий.

Трухнуть — трухлявити, трухнути, трухніти.

Трущоба — (въ лѣсу) густвина, гущина; (глушь) закутень.

Трюмо — свѣчадо.

Трюмъ — пазуха.

Тряпичникъ, -ца — лахманник, -ця, ганчірник, -ка, лахманьяр, -ка, онушник, -ця.

Тряпичный — ганчірний, шматяньський, ганчірський.

Трапка — ганчірка, шмата, шматина, шматка, лахмітка, рянда; для мытья посуды — мийка.

Тряпье — хламіття, лахманья, цундра, цундрина, лахмендрия, хлатуре, цурия, ганчірря, лахміття, манаття.

Трясение — трус, трусіння.

Трясина — стригавка, драглина, драгва, дряговина, прогноина, мороква, дріжова, здвиг, здвигжа, здвиговина, плав, трістя, грузь, грузога, грузявина, грузаина, трясаина, трясаиця, трясовина, трясаина.

Трясинный — трясовинний, драгвинний.

Тряска — трусіння.

Тряскій, о — труський.

Трясогузка, пт. Molassila — блисканка, чапайло, тряхивістка, пастирка, чобаник, плиска; M. alba — плиска біла; M. flava — плиска жовта.

Трясти — тріпати, лнути, тіпати, пнути, рапотати, тнути.

Трястись — труситися, тіпатися.

Трясучка — трусиця.

Туго — туго, тісно; сутужно, скрутно.

Туговатый — потугий, притугий.

Тугой — тугий.

Туда — туди; тудою.

Туже — тугіше; (дѣлаться) — тугшати, тужаєти.

Тужить — журитися.

Тужурка — катанка.

Туземець — тубілець.

Туземка — туболка.

Туземный — тубільний.

Тузить — садикати, тюжити, стусувати, штурханцями годувати, товкти, прати, тусати, штилувати, дуксати.

Тузь — туз; (богачь, вельможа) дука.

Тукань, пт. Ramphastos — перцеїд.

Тукъ, удобр.—гній.
 Туловище—тулуб.
 Туловищный—тулубовий.
 Тулупный—кожуховий.
 Тулупъ—кожух; женс.—кожушанка.
 Тулья (шляпы) -- наголовок, йоломка, круг.
 Тумакъ—штурханецъ, стусан, стус, стусень, тусан, бухан, буханецъ, штурхан, штиль, товченик.
 Туманить—туманити; ся—туманити.
 Туманный, о — мрячный, о.
 Туманъ—туман, помрака, паморока; сухой—марево; густой — потемрява; густой горный — негура; съ дождемъ—мряка, мигичка.
 Тумба—столпчик.
 Тундра—мочар.
 Тунаядецъ—дармоид.
 Тунаядный—дармоидный.
 Тунаядство—дармоидство.
 Тулей—чуб, чуприна.
 Туликъ, глухой заулокъ — зазубень, притока.
 Тупить—тупити.
 Тулица—лобас, довбежа, нетяма, шелепа, тулпирь.
 Туповатый, о—притупий, о.
 Тупоголовый — тупоголовый; сущ.—туподум.
 Тупой—тупи'.
 Тупоконечный — затовмистий.
 Тупость—тупість.
 Тупогольный — затовмистий; тупокутний.
 Тупоуміе — туподумство.
 Тупоумный—туподумный.
 Тупѣть—тупѣшати, тупити.
 Турецкая гвоздика, раст. *Dianthus barbatus* — каштанчик.
 Турецкая меллиса, раст. *Dracoserphalum moldavica* — маточник, медивник.
 Турецкій — турскій, турецькій.
 Турманъ, пл.—туркут.
 Турокъ—турчин.
 Тुरुсы—нісенітниця, баненюки, баяндраси.
 Турухтанъ, пл. *Tringa rugosa* —задирак.
 Турція—Туреччина, Турещина.
 Турчанка—туркени, турчинка.
 Туръ—тур; (самка)—туриця.

Тусклый, о—тьманий, тьм'яний, о.
 Тускнуть—мерхти, темніти.
 Тутовое дерево, *Morus nigra*, ала — морва, шовковичя; безплодное—шовкун.
 Тутовый—шовковичный, морвовый.
 Тутъ—туг.
 Туфель—капеш, патинок, мешта, шльопанецъ, ляпанецъ, виступецъ.
 Туфъ, минер.—рухлецъ.
 Тухлеть — тухлина, пригхлеть.
 Тухлый—притхлий.
 Тухнуть, гаснуть — згасати, згаснути; (вонять) смердіти.
 Туча — хмара, хмарина; грозовая—завала.
 Тучевой—хмаровий.
 Тучка—хмарка.
 Тучнить—тучити.
 Тучность — гладкість, огрядність, опасистість; нагноєність.
 Тучный — гладкий, огрядный, опасистый; нагноєний.
 Тучнѣть—гладчати.
 Туша—чирпа; (толстякъ) товпига, бухта.
 Тушевальный—тушовный.
 Тушевать—тушувати.
 Тушенка—тушування.
 Тушеніе—гасіння.
 Тушить, потушить — гасити, згашати, згасити.
 Тушканчикъ, зоол. *Dipus jaculus* —земляний заєць.
 Тушь—туш.
 Тщаніе—старанність, дбайливість.
 Тщательность — старанність, пильність.
 Тщательный, о —, старанный, пильный, о.
 Тщедушіе—недолугість.
 Тщедушный—недолугий.
 Тщеславіе—ванітність.
 Тщеславный, о—ванітний, о.
 Тщета—марність.
 Тщетность—марність, даремність.
 Тщетный—мерный, даремный.
 Тщиться—силкуватися, старатися.
 Ты, тебя, тебѣ—ти, тебе, тобі.
 Тыкать, поткнути — тикати, уткнути, стромляти, устроити; штрикати, кнути.

Тыква — гарбуз, кабак; *Cucurbita Pepo* L. *citriformis* — хорохонька, хорошка, каракуцьки, ханьки, тарапушка, тарапушка.

Тыквенний — гарбузовий.

Тыль — зад; съ тылу — ззаду.

Тыльный — задний.

Тысядкій — тысячник.

Тысяча — тисяча.

Тысячелистникъ (гулявица), раст. *Achillea millefolium* — морковятъ, деревій, криванник, серпоріз.

Тысячелѣтіе — тисячлѣття.

Тысячелѣтній — тисячлѣтній.

Тысяченогъ, зоол. *Millepeda* — стоніжник.

Тысячный — тисячний.

Тычина — тичка.

Тычинка — тичка; бот. — пиляк.

Тьма — темрява, темношѣ, темнота, морок; во тьмѣ — потемки.

Тѣлесный, о — тілесный, о.

Тѣло — тіло; простое, неразлагаемое — первень; сложное — складне: твердое — цупке; жидкое — рідке; газообразное — газове; сыпучее — силецъ.

Тѣлодвиженіе — тілорух.

Тѣлосложеніе — штатула, статура.

Тѣлохранитель — драбант; (при гетманѣ) — сердюк.

Тѣльный — тілостий.

Тѣневой — тінювий.

Тѣнистый — тінювий, холодкуватий.

Тѣнить — тінювати.

Тѣнникъ — холодок, затінок.

Тѣнь — тінь; холодок, затінок.

Тѣщина — вузина, просмик, сучочки, тиснина.

Тѣснить, стѣснять — затіснити, затіснити, глотити, зглотити, спритискувати, тиснути.

Тѣснить, ся — тиснитися, тиснутися, купчитися.

Тѣсноватый, о — потісний, о.

Тѣснота — тіснота, тисняра, тиснява, тиск, потиск, потоп.

Тѣсный — тісний, вузький; трудний; стислий.

Тѣсто — тісто.

Тѣстообразный — тістувагий.

Тѣстяной — тістовий.

Тѣшить — бавити, забавляти.

Тѣшиться — бавитися; съ кѣмъ — цѣхкатися; надъ кѣмъ — кекувати, глумувати.

Тюкъ — багул.

Тюлень, зоол. *Phoca vitulina* — нерпа; вайло, бамбула.

Тюльпанъ, раст. *Tulipa* — тульпан.

Тюрбанъ — завій.

Тюремникъ — в'язень, тюряжник.

Тюремный — в'язничний.

Тюремщикъ — тюрмовник.

Тюрьма — вежа, кунз, хурлига, хурдига, турма, тюриа, шпаківня, хурдигарня.

Тюфакъ, перина — постільниця, постеління; соломен. — солом'яник; сѣнной — сѣнник; (увалень) тюхтій, бамбула, мамула.

Тявканье — дзяекання, цявканья.

Тявкать — дзявкати, дзяволити, дзявкотіти, цявкати.

Тяга — тяг, витяг.

Тяганіе — тяганіна.

Тягаться — тягатися, позиватися, правуватися.

Тягостный, о — тяжкий, важный, о.

Тягость — тягота, тягар.

Тяготить, ся — тяжити, ся.

Тяготѣніе — тяження.

Тяготѣть — тяжити до чого.

Тягучесть — тяглицість.

Тягучій — тягучий, тяглистый.

Тяжба — правування, позов, позва.

Тяжебникъ, ца — позовник, ца.

Тяжебный — позовний.

Тяжело — тяжко, важко, сутужно, підсутужне, сутяжно.

Тяжеловатый, о — потяжкий, поважкий, о.

Тяжеловѣсный — заважний, важений; (о людяхъ) тяжкотілий.

Тяжелый — тяжкий, важный; увѣсистый — заважний, замашний; обременительный — притужний; о рѣчи — тугий; объ обстоятеляхъ — сутужный, скрутный.

Тяжелѣе — важче, тяжче.

Тяжелѣть — важчати, тяжіти.

Тяжесть — тягар, тяжина, кезінь, тягота, вага, тягар.

Тяжкій—тяжкий.

Тяжущійся—см. Тяжебникъ.

Тянуть—тягти; витягати; ва-
жити, зволікати; цупити,
цуприкувати.

Тянуться—тягтися; витягати-
ся, ростягатися; простяга-
тися; пнутися, п'ястися; пе-
ретьягуватися; (о времени)
точитися.

Тяпаніе—цюкання.

Тяпать, пнуть—цюкати, цюк-
нути; цупити, поцупити,
цобрити, підцобрити.

Тятинька—татусь, татуня.

Тятя—тато.

У.

У—у, в; коло, біля, під, перед;
у; у меня-в мене, у мене;
у стѣны-коло стѣни; у лѣ-
са-під гаєм; у дверей - пе-
ред дверима; у окна-коло
вікна.

Убавка—зменшини, зменшен-
ня.

Убавлять, вить — зменшати,
-шити, умаляти, умалити.

Убавляться, виться — збавля-
тися, збавитися, умаляти-
ся, умалитися, зменшатися,
зменшитися.

Убаюкивать, -кать — уколюва-
ти, -сати, моляти, замоля-
ти, заспокувати, -вати, при-
сипляти, -спати.

Уберегать, уберець—устеріга-
ти, -гти, пильнувати, упиль-
нувати, уберегти, уско-
тити.

Уберецься—устерегтися.

Убивалка — довбня, толок,
баба.

Убиваніе—забивання, убикан-
ня, (земли) бутіння, тору-
вання.

Убивать, убить—збивати, за-
бити, смерть кому запові-
ювати, заподіяти, страчу-
вати, стратити, в яку кому
збавляти, збавити, убивати,
уонти, укласти, упорати,
уколювати, укладати, улу-
коштити; (землю) бутити,
торувати, уторувати.

Убирайся, -тесь—геть, гетье.

Убирать, убрать — прибирати
-брати, прятати, попрятати,

опоряжати, дити, упорати,
попорати; чепурити, приче-
пурити, строїти, устроїти;
(цвѣтами) квітчати, заквіт-
чати, уквітчати, позаквіт-
чувати; (зеленью) узелена-
ти, -нити.

Убираться, убраться —забіра-
тися, забратися, утрястися,
утрясти.

Убіеніе—забій.

Убіенный—забитый.

Убийственный—убійчий, убій-
ницький, душогубний.

Убийство—забитти, забійство,
душогубство, вбивство, убій,
замордування.

Убийца—забийця, душогуб,-ка,
убійник,-ця, вбивця, убій-
душа.

Ублажаніе—улещання, вгоно-
ба.

Ублажатель,-ница — улещаль-
ник,-ця.

Ублажательный—улещальный,
блажательный.

Ублажать, -жить — улещати,
улестити, вгонобляти, -бити.

Ублюдокъ—покруч, підтумок,
мішанець.

Убогий — убогий, злиденний,
бідний; (увѣчный) каліку-
ватий; (малоумный) недо-
умкуватий, дурноголовий.

Убого —убого, нужденно, зли-
денно.

Убожество — убогість, злидні;
каліч; дурноголовість.

Убой—забій, заріз, забивання,
різня.

Убойна—воловина, яловичина,
баранина, свинина.

Убойный—забийний.

Убористый, о—стислий, о.

Уборка — спрят, спритування,
прятання, прятання, поран-
ня, поранина, поранка, при-
бірання.

Уборная—алюрня, убиральня,
чепурня.

Уборщик,-ца — сирятник,-ця,
попрятник,-ця.

Уборь—стрій, убір, убрання.

Убояться—збоятися.

Убранство оздоба, прикраса.

Убычаніе—потахання, убыван-
ня, убукток, зменшення.

Убывать, убыть — потахати,
тахнути, убувати, убукти,
зменшатися, щитися.

Убылой — убутний, спалий.

Убыль — потах, убуток, зменшення.

Убыток — утрата, потрага, трата, шкода, убуток, збиток.

Убыточный, о — утратний, потратний, накладний, убутковий, збитковий, о.

Убѣганіе — утікання.

Убѣгать, убѣжать — утікати, утекти, умикати, умкнути.

Убѣгаться — набігатися.

Убѣгая — навтек, утьоком, навтеки, навтікача, навтіки, утеком.

Убѣжавший — утеклий, збіглий.

Убѣдительность — перекональність, переконавчість.

Убѣдительный, о — перекональний, переконавчий, о.

Убѣждать, -дять — переконувати, переконати, пересвідчувати, -чити, запевняти, нити.

Убѣждаться, убѣдиться — упевнятися, упевнитися, переконуватися - натися чого, (опытомъ, фактами) пересвідчуватися, читися, досвідчатися, дчитися, перевірюватися, віритися.

Убѣждение — переконання; (пріобрѣтенное путемъ опыта) — пересвідчення, досвідчення; кѣмъ либокого нібудь — умовляння, намова.

Убѣжденный — переконаний, пересвідчений.

Убѣжище — пристановище, притин, прихилище, сховище, кровець, утечище, забіг, притулок, захист, притулище.

Убѣлять, -лить — убѣляти, -лити.

Уважаемый — поважаний, шановний.

Уважать — поважати, шанувати.

Уважение — повага, поважання, шана, шаноба, шанування, ушанування, пошанування; внимание — увага, зглядь.

Уважительный — (почтительный) шанобливий; (о причинахъ, обстоятельствахъ) поважний, поважливий.

Увалень — тухтій, мамула, макуха, бабмула, шайло, штур-

мак, кнюх, легейда, вахлай, чвалай, незиволока заглемеза, завала.

Упаливать, - лять — (шерсть) хвалювати, ухвалювати, вивалювати, виваляти; (тѣсто) вимішувати, вимішати, викачувати, викачати.

Увалистый — вибоистий, бакаюватий, ямкуватий.

Уваль — вибій; морс. — дрейф; узбіч, схилок, покіт.

Увальчивый — (о суднѣ) кантовний, перекидистий, хитливий; (о людяхъ) вайлуватий, качконогий.

Уваривать, -рять — уварювати, -рати; -ся, упрівати, упріти, мліти, укипіти.

Уведение — увід.

Увезение — увіз.

Увеличение — побільшення, збільшення, підбільшення, підвищення.

Увеличенный — збільшений, побільшений, підбільшений, підвищений.

Увеличивание — збільшування, побільшування, підбільшування, підвищування.

Увеличивать — побільшувати, -шити, збільшувати, -шити, підвищувати, -чити, підбільшувати, -шити.

Увеличиваться, -читься — більшати, побільшати, привершуватися, -шитися, збільшуватися, -шитися, споритися, успоритися.

Увеличительный — збільшливий; грам. — згубілий.

Увертка — визворотка, вивертка, викрут, викрутка.

Увертливость — визворогність, викрутливість, змикливість, в'юнкість, викрутність.

Увертливый, о — визворотний, викрутливий, змикливий, в'юнкий, викрутний, о.

Увертывать, - тять, - нуть — угортати, -рнути.

Увертываться, -рнуться — виертатися, -рнутися, викручуватися, викрутитися, ухилитися, ухилитися, крутька давати, дати, хвиглювати, змикнути, ключувати, ключнути.

Увеселеніе—забавка, розвага.
Увеселитель, -ница — веселун, -
ха, жартун, жартівниця.

Увеселительный — забавко-
вий.

Увеселять, -веселити, забав-
ляти, розважати.

Увивать, увить—обвивати, об-
вити, обловивати, повити.

Увиваться (около кого)—кру-
тится коло кого, ворожи-
ти коло кого, упадати за
ким.

Увивчивый, -о — улестливый,
пронозливый, -о.

Увид(а)ть—побачити, убачи-
ти, узорити, узріти, узд-
ріти, узирити, зочити, на-
глянути, зглядіти, зоздрі-
ти, зуздріти, завидіти, на-
гледіти.

Увидѣться — побачитися, за-
бачитися, уздрітися.

Увливать, увильнуть — уни-
кати, -кнути, -одникувати,
кнути, ухилитися, -литися.

Увлажниться, отсырѣть—змо-
кравіти, змокріти, замо-
кріти.

Увлажнять, -нить—відволожу-
вати, -ложити.

Увлекательность — знадли-
вість, привабливість, при-
набливість, звабливість,
чарувальність, чарівли-
вість.

Увлекательный, -о—знадливий,
привабний, привабливий,
зв.бливий, чарувальний,
чарівливий, -о.

Увлекать, увлечь — захоплю-
вати, -пити, знаджувати,
знадити, вабити, приваб-
лювати, -бити.

Увлекаться, увлечься (чемь)—
захоплюватися, -питися, за-
носитися, нестися, зага-
нятися, загнаться.

Увлекающийся — загонистий,
заносистий.

Увлечение—захват, захоплен-
ня, загонистість.

Уводить, увезть — уводити,
увести; заганяти, загнати,
забірати, забрати з собою.

Увозить, увезть — увозити,
увести, завозити, завезти.

Увозъ—увозини.

Уволакивать, уволочь—уволі-

кати, уволокти, тягтя, по-
тягтя.

Уволенный — відставлений,
абшитований.

Увольнение—відстава, абшит;
пъ отпущъ—відпустка.

Увольнительный — (о свидѣ-
тельствѣ отставки) відстав-
ный; (о свидѣтельствѣ от-
пуска) відпустний.

Уволять, -лынить — відстав-
ляти, -вити, складати, зло-
жити з уряду, абшитува-
ти, забшитувати, зсаджу-
вати, зсадити з посади.

Уврачевать—вилікувати, ви-
гоїти, загоїти.

Уворовать—украсти.

Уведомление — оповість, пові-
домлення.

Уведомлять, -мить — повідом-
ляти, -мити, оповіщати, опо-
вістити.

Увѣковѣченъе — увікопмнен-
ня.

Увѣковѣчивать, -чить увіко-
пмнювати, -помнити.

Увѣнчивать, -чать— корокува-
ти, укоронувати.

Увѣнчаніе — укороновання.

Увѣреніе — упевнення, запев-
нення.

Увѣренность — певність, на-
дійність.

Увѣренный — певний (чого, на
чому).

Увѣрительный, о — запевняль-
кий, о.

Увѣрять, увѣрить (въ чемь)—
упевняти, упевнити, запев-
няти (на чому), завіряти,
завірити.

Увѣряться, увѣриться—упев-
нятися, упевнитися, запев-
нятися, -нитися.

Увѣсистый — замашний, важ-
кий.

Увѣчить—калічити.

Увѣчный — калічний, каліку-
ватий; (разслабленный, па-
рализованный) слугий, слу-
тавий.

Увѣчье—каліцтво.

Увѣщаніе—умовлення, нагру-
щання.

Увѣщатель, -ница — напутник,
-ця, нагущальник, -ця.

Увѣщательный — напутний, на-
путливий, нагущальний.

Увѣщевать — нагущати, умовляти напучувати.

Уведаніе — в'янення, фунінія.

Увядать, вянуть — в'янути, зіч'янути, в'ялится, зв'ялится, фуніти, зфуніти, марніти, змарніти, помарніти.

Увядшій — зав'ялий, зфунілій.

Увязать, нуть — загрузати, загрузнути, загрузти, угрузти, засититися; въ грязи загрузитися, затарасуватися.

Увязывать, зать — ушнуровувати, -рувати, мотузити, замуззити, пакувати, упакувати.

Увязываться, заться (за кѣмъ) — чплятися, причепитися, учепитися.

Увялить — прив'ялвити.

Угадчивый — угадливый.

Угадчикъ, -ца — угадько, угадник, -ця.

Угадывать, дать — угадувати, -дати.

Угарать, рѣть — чадіти, учадіти, зачадіти.

Угарить — чадити.

Угарный, о — чадный, чадно.

Угаръ — чад; отъ углей — загаръ.

Угасаніе — згасання.

Угасать, снуть — гаснути, згаснути, згаси, погасати, погаснути, погаси.

Угасшій — погасшій, згасшій.

Угашать, сить — гасити, згасити.

Угибать, угнуть — угинати, угнути, повгинати.

Углый — ріжкатий.

Углекислота, хим. — вуглеквас.

Углекислый — вугляновий; лая соль — вуглян.

Углеродный — вуглечный.

Углеродъ, хим. — вуглецъ.

Угловатый — ріжкатий, рога-ти; незграбный, вайлува-ти.

Угловой — кутный, кутовый, на-ріжний.

Угломеръ — кутомір.

Углубитель, -ница — проглуб-ник, -ця.

Углубительный — проглубный.

Углубление — (дѣйствіе) про-глуб, проглублення, загли-блення; (впадина) улога, опадка, западень, улогови-на; на затылкѣ — брехунка.

Углублять, -бить, -ся — заглубля-ти, -бити, проглубляти, -би-ти, -ся; (борозду) — підгли-бляти, підглубити.

Углядѣть — (за кѣмъ) догледі-ти, достерегти, донильну-вати (кого).

Угнетатель — утискач, при-гнобник.

Угнетать — пригнѣтати, пригнѣ-чувати, пригнѣтити, тиску-ти, гнобити, пригнобляти.

Угнетение — утиск, пригнѣт, пригнѣчення, угнѣт, при-гноба.

Угнетенный — пригнѣченный, пригнобленный; (человѣкъ) — пригнѣток, загнѣток.

Угнѣздиться — окупблится.

Уговариваніе — умовляння, на-гущання.

Уговаривать, уговорить — умо-вляти, умовити, нагуща-ти, -стити, помовляти, -чи-ти, усднати, укоськати.

Уговариваться, -вориться — умовлятися, умовитися, до-мовлятися, мовитися, еднати-ся, усднатися, згоджати-ся, згодитися.

Уговорный — умовлений.

Уговоръ — умова, умовка, умо-вини.

Угода — догода.

Угодливый, о — услужный, до-годливый, о; уместливый, о.

Угодникъ, -ца — приподобник, -ця.

Угодничать — приподоблятися, приподобитися, падыкати-ся, шапкувати, ницювати.

Угодно — приємно, до вподобі, догодно; что вамъ угодно — чего ви бажаєте? чего ви хотите? сколько угодно — до скоху, скільки хочете; какъ вамъ будетъ угодно — воля ваша, як собі знаєте.

Угодный — уподобный, сподоб-ный, завгодный.

Угодье — вжиток; полевые угодья — грунти, лани; лѣ-сный — ліси.

Угождать, -дить — годити, дого-жати, догодити.

Угождение — догода.

Уголекъ — вуглик; раскален-ный — жарина.

Уголовный — карный, кримі-нальный.

Уголовщина — кримінал.

Уголоць — куточок; глушь — закут, закуток; закамарок, закапелок.

Уголь — внутрішній — кут, куток; наружний — ріг; красний — покуть.

Уголь — вугіль; каменный — земляне вугілля.

Угольник — косище.

Угольный — вугляний; складь — вуглярня.

Угольный — кутній, кутувий; краеугольный — наріжний.

Угольчатый — ріжкатий.

Угольщик, -ца — вугляр, -ка.

Угонъ — угонка.

Угонять, угнать — уганяти, угонити, заганяти, загнати з собою.

Угоняться, угнаться — уганятися, угнатися.

Угораздить — надати; экъ его угораздило — і надало ж йому!

Угорь, рыба *Muraena anguilla* — вугор; (на лицѣ) угор.

Угорѣлый — учадлий; нависний, навіжений.

Уготовлять — см. Приготовлять.

Угошатель, -ница — почастовник, -ця.

Угощать, угостить — уконтентувувати, тувати, частувати, почастувати, тракувати, утракувати, пришанувувати, нувати, ушанувати, гостити, пригостити, погостити; умѣющий — трахотный; угостить другъ друга — пошануватися, почастуватися.

Угощение — почастунок, тракунок, тракування, частування, почасточка, постава, учта.

Угреватый — вуграстий.

Угревый — вугровий.

Угрожать, -зять — загрожувати, -зити, погрожувати, -зити, похвалитися, -литися, нахвалитися, -литися.

Угрожающий — погрозлиивий, загрозлиивий.

Угроза — похвал, похвалка, похваленство, нахвалка, погроза, загроза, хвалка, хвалба.

Угрызать, -зть — гризти, угрызати.

Угрызение — угрыз, укус; съест — скруха.

Угрюмость — понурість, похмурість, хмуруватість, хмуровокість, понуруватість.

Угрюмый, о — хмуруватий, хмуровокый, хмурокий, хмурний, хмурій, понурій, понуристий, понуруватий, похнюпий, похмурій, о; сущ. — понура, похнюпа, хнюра, хнюрко.

Угриметь — хмуритися, супитися.

Уда — вудка; (большая) — жерлига.

Удабривание — гноіння, угноування.

Удабривать, удобрить — угноувати, угноїти, вигноувати, вигноїти.

Удаваться, удаться — таланити, щастити, пайдити, фолоситися, ітиса, добритися, пощастити, поталанити, побердитися.

Удавленникъ, -ца — вішальник, -ця.

Удавливать, удавить — душити, удушити, задушити.

Удавъ, зоол. *Erix turcicus* — поллоз, поллозюк; *Boa constrictor* — жеретія.

Удаление — віддаління; съ прям. пути — узбочення; зубовъ — видирання; устранение — усунення, відстанова.

Удалецъ — юнак, зух, дзіндзіверзух, тімаха, сміляк.

Удалый — удатний, сміливий, відважний, зальотний.

Удаль — відвага, сміливість.

Удалять, -лить, -ся — віддаляти, -лити, усувати, усунути, -ся.

Ударение — (въ словѣ) наголос; (въ бѣдѣ) притиск.

Ударить — шупнути, луснути, мазнути, торохнути, стьобнути, телепнути, саднути, улущити, обемберити, обербенути, оперіщити, оперезати, зацідити, за топити, ляпнути, бацнути, шибонути, шибнути, учесати, учистити, зацілябити, зашавити, зацідити, лигнути, крянути, ушкварнути, тьопнути, ужарити.

ужгнути, уперіщити, теплнуги, телехнути, талагнути, черкнути, урізати, урпіжити, фраснути, улушити, улупити; о громъ—грюкнути, торохнути, загуркотіти

Удариться—забитися.

Ударъ—удар: по лицу—ляпас, лящ; по затылку—потилишник; кулакомъ—см. Тумаць; см. Аноплексія.

Ударять—бити, вдаряти; звучно—хряпати, хрьопати, хропати.

Удача—трай, пайда, щастя, талан.

Удачливый—таланистый, щасливый.

Удачный, о—вдатний, о.

Удвоение—подвоєння.

Удвоивать, удвоить—подвоювати, подвоїти.

Удержание—затримання, стримання; денегъ—недоданка, вилічка.

Удерживать, -жать, -ся—упиняти, нити, утримувати, мати, запершати, запретити, стримувати, стримати, зупиняти, -нити, -ся; воду, кровь—тамувати, затамувати, утамувати, угамувати, -ся; деньги—недодавати; вилічувати, вивертати, одвернути.

Удержъ—упин, устрим, стрим, заперет, зупин.

Удешаерять, ритъ—вдешаеряти, -рити.

Удешевление—здешевління.

Удешевлять—дешевити, здешевити.

Удешевляться, -виться—дешешшати, здешешшати, подешешшати.

Удивительный, о—дивний, начудный, дивовижный, дивоглядный, чударный, дивозный, о.

Удивительнѣйшій—дивеннѣйшій.

Удивление—диво, подив, дивовижа, диванія, дивизія, дивовизія, дивина, дивница, дивота, чудество, подивування, прочуд, почуд, зачудування, подив.

Удивлять, -жить—дивувати, адивувати, задивувати.

Удивляться—чудувати, чудуватися, чудитися, зачудуватися, зчудуватися, дивуватися, удивуватися, дивувати, задивувати.

Удильщик—вудильщик.

Удильщикъ—вудкаръ.

Удирать, удрать—тікати, утікати, драцювати, подрацювати, лати чосу, пропака, маху, драла, дмухача.

Удирь—вудити, надити.

Удлинение—здовження, довження.

Удлинять, -нить—удовжувати, удोजити, довжити, здовжити.

Удлиняться—довшати, подовшати.

Удобный, о—придобный, догодный, способный, о; подходящий, —притощный, прикладный, слушний, о.

Удобоваримый—сравный, травный.

Удобоисполнимость, —легкозробність.

Удобоисполнимый, —легкозробный.

Удобокатящийся—покатюший.

Удобоносимый—похватный.

Удобоподвижный—денжкий.

Удобопонятный, о—зрозумілий, о.

Удобопроходный—прохідный.

Удобосгораемый—палкий.

Удобрение—угноєння, гній.

Удобрительный—угнійный.

Удобрять—добрити, см. удобривать.

Удобство, комфортъ—придоба, догода, охвітність.

Удовлетворение—задовілл, задоволення, удовольненія, усвоєння, заспоєння.

Удовлетворенный—довольный, задоволенный, удоболенный.

Удовлетворительный, а—догодный, а; совѣтъ—доладия порода; отбить—доладный оцкоз, доладим відповідь; отбить на просьбу—заспокоилна відповідь; нья познания—достатне знаття, достатні відомости.

Удовлетворять, - рить, - ся —
удоволити, лити, удоволь-
няти, - нити, задовольняти, -
нити, догоджати, догодити,
уконтентовать, - тувати, -
ся; желаніе — вволити волю.

Удовольствие, - утіка, охвота,
уподоба, приємність, заба-
ва, любість: съ уд-емъ —
радо, залюбки, в охоту.

Удовольствоваться, - ся — удо-
вольнити, задоволити, - ся.

Удодъ, лт. *Crura erops* — дудило,
худко, шандарик, погарецъ,
попукач, слютняк, вудвуд,
вудко, вудкало, вудок, одуд.

Удой — удій, подій. дйво, ви-
дй.

Удостоверение — посвідчення,
засвідчення; свидѣтель-
ство — свідоцтво, посвідка.

Удостоверитель, - ница — по-
свідник, - ця.

Удостоверительный — свид-
чильный.

Удостоверять, - рить — свид-
чити, засвідчувати, - чити,
посвідчувати, - чити, ствер-
джувати, - дити.

Удостоверяться, - риться — звй-
ряться, звйрнитися, запев-
нятися, - нитися, допевня-
тися, - нитися.

Удостоивать, - удостоить — ша-
нувати, ушанувати, поша-
нувати.

Удостоиться — сподобиться.

Удосуживаться, - житься — увй-
льнятися, - нитися.

Удочка — перевиця, вудка.

Удрать (штуку) — уджигнути,
ушкварити, учистити.

Удружить — прислужиться,
догодити.

Удручать, - чить — гнобати,
пригнобати, гнѣтити, приг-
нѣтити.

Удрученный — пригноблений,
пригнѣченный, трудный; пе-
чалью, горемъ — зажуре-
нны, засмученный; кое сѣ-
стояніе — пригноба.

Удушать, - шить — задушувати,
- шити.

Удушение — задушення.

Удушливый — задушливый,
душливый, даувчий; ка-
шель — заднхливый, заднх-
ливый, дихавичный, ядуш-
ный, ядушливый.

Удушье — ядуха, ядухи, диха-
виця, задуха, стиски, за-
дих.

Удаль — уділі; (участъ) — доля.

Удѣльный — удѣльный; пѣсь —
питомый тягар.

Удѣлять, - лить — удонювати,
удонити, удѣляти — лити.

Уединение — самота, самотиннѣ.

Уединенный, - о — самотный, од-
людный, відокремлений, о.

Уединять, - нить — усамѣтнѣти, -
нѣтити, відокремлювати, —
кремити.

Ужалить — уп'ялѣти, ужалити,
жагнути, стрѣкнути, уджи-
гнути.

Ужасать, - снуть — жажати, - хну-
ти, страхати, острахнути.

Ужасаться, ужаснуться — жа-
хатися, ужахнутися.

Ужасно — страх, страшно,
жахно.

Ужасный — жажный, страшный,
страшенный.

Ужась — ужах, жах, перестрах,
пострах, страхота, жажота,
страхѣть.

Уже — вже, уже; ли — невже.

Уже — вузче.

Ужение — надіння.

Уживаться, ужиться — ужива-
тися, ужитися.

Уживчивость — товарищѣсть.

Уживчивый — товарищѣский.

Ужимать, ужать — стискувати,
стиснути.

Ужиматься — манѣрѣтися, ви-
хилѣтися, викривлятися.

Ужимка — вихилья, викрутас.

Ужинать — вечерати.

Ужинъ — вечеря.

Ужинок — вжинок.

Ужо — потім, після, пізніше.

Ужь, зоол. — вуж, юж, ужака,
вужака.

Узаконение — управненнѣ; за-
кон, прѣс.

Узаконенный — поставный,
управненый.

Узаконять, - нить — управнѣти, -
нѣтити, уповажнювати, - нѣти,
ухвалѣти, - лити.

Узда — нузда, гнузда. зубела;
недоуздокъ — кантар, оглав,
оглавецъ.

Уздечка — капестра.

Узелокъ — вузлик; клунок, глу-
мок, зазнатко.

Узель—вузол, переміть, зв'язень, гуз; жел.-дор.—роздоріжжя; на кінцях—гуказ.

Узенький—вузенький.

Узехонький—вузівський.

Узикъ, раст. *Tormentilla erecta*—зав'язник.

Узить—звужувати.

Узкій, о — вузький, тісний, о; в — обтяжку—підлепчастий.

Узковатий, о — повузький, о.

Узкогубий—вузькогубий.

Узколистий—вузьколистий.

Узколоби—низькочолій.

Узкомисліе—тіснодумство.

Узкостъ—вузькість, вузина.

Узловатий—вузлуватий.

Узловой—вузловий; о станції—роздоріжний.

Узнавать, узнать—пізнавати, пізнати, угадувати, дати; довідуватися, довідатися, дізнаватися, знати, зазнавати, знати, звідувати, звідати, обізнавати, обізнати, переїдувати, переїдати, переїдуватися, відатися, звічатися, звіститися; (доискаться) дошморати; (навѣрное) довірятися, віритися.

Узникъ, ца — язень, нниця, турмак, чка.

Узорный—зоровий.

Узорчатый—мережаний.

Узоръ—узір.

Узрѣть—побачити.

Уйма—маранча.

Указаніе—навід, вказівка, показ.

Указатель, ница — провідник, ца; показчик, ца.

Указательный—вказовний; палець—пузвеликий.

Указный—наказовий, розказовий.

Указчикъ—указник.

Указъ—наказ, розказ.

Указывать, зать—указувати, зати, показувати, зати; наказувати, зати.

Укалывать, уколоть—колоти, вколоти, підколювати, колоти.

Укатанный—битий, накований, покотистий, покочистий, накотистий.

Укатить—від'їхати.

Укатывать, укатать—торува-

ти, уторувати, наковувати, тити.

Укачивать, укачать—колисати, уколосати, заколисати.

Укипать, укипѣть—укипати, піти; википати, википіти.

Укладистый—просторий, обширий; стислий.

Укладка—запакування, кладіжка; скринька.

Укладочный—кладіжний.

Укладчикъ, ца—кладіжник, ца.

Укладъ—(строй) лад; (договоръ) умова; (сталь) криця.

Укладываніе—кладіжка.

Укладывать, укласть, уложить—укладати, укласти, кладіжити, укладіжити, пакувати, упакувати.

Уклея, рыба, Ciprinus alburnus—себель, себелік.

Уклоненіе—ухил, відхил, збачення.

Уклончивый, о—уникливий, викрутний, двузначний, о.

Уклонъ—схил, похил.

Уклонять, нить—ухилляти, лити, відвертати, нути.

Уклоняться, ниться—ухиллятися, литися, однікувати, уникнути, збачувати, збачити, ухитуватися, тнутися, огинатися, схибити, ся.

Уключина—кочет, гребка, качан.

Уковыривать, рять, рнуть—колупати, вколупнути.

Укокошить—уколювати, улокуштити, укладати, упорати, укласти, умакуштити, улокушатити.

Укокачивать, лотить—вбивати, вбити, повбивати.

Уколотъ, сказать колкость—загвоздити.

Уколь—штих.

Укомплектовать—уконплетувати.

Укора—докір, догана.

Укорачивать, укоротить—накорочувати, тити, скорочувати, скоротити, прикорочувати, тити, надкорювати, кротити, покорочати, тити.

Укорененіе—укорінення.

Укоренять, нить, ся—укоріняти, ренити, закоренювати, нити, ся.

Укоризна—см. Укора.

Укоризненный, о—докірливий, орікливий, дорікливий, о.

Укоритель, -ница — докірник, -ця.

Укорять, -рить — докоряти, -рити, дорікати, -ректи, урікати, уректи, наругувати, -гати.

Укось—покіс.

Украдкой—украдьки, крадькома, потай, крадемці, крадці, крадки, знишка, покраденці, покрадці, покрадьки, покрадаємці, покрадаємо.

Украсть—украсти.

Украшать, украсить — уряжати, урядити, припоряжати, -дити, роскрашати, -сити, окрашати, -сити, закрашати, -сити, покращати, -сити, чепурити, зчепурити; (зеленю) умаювати, умаїти, обмаювати, обмаїти, замаювати, клечати, поклечати; (цвіттами) квітчати, уквітчати, заквітчати, учікати; (рільзбой, інкрустацією) цяцькувати, поцяцькувати, уцяцькувати, -кувати; (гвоздяної обивкой) цяяхувати, вицяяхувати.

Украшение — покраса, украса, окраса, прикраєа; (стекляное)—скляничина; (дійствіє) прикрашення, уряження, припоряження, цяцькування, квітчання, умаювання, клечання.

Украшенный—уряжений, припоряжений, прикрашений, цвіткований, квітчений, умаяний, клечаний.

Укромный, о — прикрійний, захистний, закритий, о; уголок—забіч, затишок.

Укропъ, раст. *Anethum graveolens* —кріп, укріп.

Укротитель—приборкач.

Укротительный —присмирний, ускромний.

Укрощать, укротить—ускромляти, -мити, приборкувати, -кати, укоськувати, укоськати.

Укрошение—ускрома, приборкання, загамування.

Укрывание—укриття, окривання; перехов, передержання.

Укрыватель, -ница — передержанець, -жанка, переховник, -ця.

Укрывательство—перехов, перехованка, передержання.

Укрывать, укрыть (одѣяломъ) —обгортати, -рнути, одівати, одіти, окривати, -крити, покривати, -крити; (похищенное) переховувати, -ховати, передержувати, -жати.

Укрываться, укрыться —обгортатися, -рнутися, окриватися, -ритися, покриватися, -критися; (за кѣмъ)—захилатися, захилитися; переховуватися, -ховатися, затаюватися, затаїтися, схищатися, схиститися.

Укрывшийся—схованець.

Укрѣпительный — підживильний, підсильний, зміцлювальний.

Укрѣпление—зміцнення; форт, шанці.

Укрѣплять, -пить — зміцнювати, зміцняти, зміцнити, уміцняти, нити, моцювати, змоцювати, умоцювати, посувати, умосувати, посилювати, -нити.

Укусникъ—оцетар.

Укусница—оцетница.

Укуснокислая соль — оцетян.

Укусный—оцтовий.

Укусъ—оцет.

Укупоривать, -рить —затикати, заткнути; пакувати, запакувати.

Укупорка — затикання; пакування.

Укупорщикъ, -ца — пакувальник, -ця.

Укусывать, -сить—кусати, укусити.

Укутывать, -тать — угортати, угорнути, затушковувати, -кувати.

Укушение—укус.

Улаживать, уловить—ловити, вловити, вліммати, схоплювати, -пити.

Улажение — полагода, уладнання.

Улаживание—лагодиння.

Улаживать, -дить—залагоджувати, залагодити, залагодити, улагоджувати, улагодити, уладнювати, уладнати.

Уламыва́ть, -ма́ть, -ми́ть — відламувати, мати; см. Уговаривать.

Уласка́ть — убагати.

Улега́ться, уле́чься — укладатися, укластися, упожитися; уміщатися, уміститися; (о вѣтрѣ, бурѣ) перебухати, ущухнути, угамуватися, унішкнути.

Улей — вулик, пень, колода.

Улепетыва́ть, -тну́ть — втікати, втекти, п'ятами кивати, наживати, дмухнути, дременути, лопотіти, лопонути.

Улетать, -тѣть — відлітати, відлетіти, полетіти, вилетіти.

Улетучива́ть, -чи́ть, -ся — випарювати, випарити, вивірювати, вивірити, указувати, -зити, -ся.

Улеть — улітання, виліт.

Улизну́ть — шмигнути, майнути, лопонути.

Улика — доказ.

Улитка (садовая) *Helix* — павлик, равлик, лаврик, слимак, петрик; завитая-кулянка, кукулюх; водяная-п'явушник; *Limax*-масляк.

Улитковый — павликовий, равликовий, лавриковий, слимаковий, петриковий.

Улиткообразный — равликуватий, павликуватий, слимакуватий.

Улица — вулиця, юлиця, юлас; узкая, тѣсная — сугісок.

Улича́ть, -чи́ть — доказувати, -зати.

Уличитель, -ница — доказчик, ця.

Уличительный — виявний, виказливий, доказливий.

Уличный — вулицьний.

Уловка — викрут, підхід, виверт.

Уловчивый — виверткий, викрутий.

Уловь — полов.

Уложение — упакування; статут; о наказаніяхъ — стутут карний.

Улусъ — табор, кочовище.

Улуча́ть, -чи́ть — знаходити, знайти, заставати, -застати, запопадати, -пасти, здибати, здибати; время-добирати, добрати час.

Улуча́ть, -ши́ть — поліпшати, -шити.

Улуча́ться, -ши́ться — кращати, покращати.

Улучше́ние — поліпшення.

Улыба́ться, бну́ться — усміхатися, -хнутися.

Улыбающийся — усміхливий.

Улыбка — усміх, просьм'х, осміх, усмішка.

Умазыва́ть, -за́ть — замазувати, -зати; улещати; улестити.

Умаива́ть, -я́ть — натруджувати, дити, томити, натоми́ти, притомити; -ся — зм'ягтисся, ухоркатися, ухекатися.

Умалене́ние — помаління; достоинства — принегіднення.

Умалительный — зменшливий.

Умалишенный — божевільний.

Умалчива́ние — замовчання.

Умалчива́ть, -ча́ть — поминати, -нути мовчки.

Умалыва́ть, умолотъ — молоти, змолоти.

Умалять, -ли́ть — малити, помалити; -ся — малитися, змалитися, маліти, змаліти.

Уманъ, раст. *Inula Helenium* — дивосил.

Умасливанье — улещання.

Умаслива́ть, -ли́ть — умащувати, умастити; улещати, улестити, масткословити, умасткословити.

Уматыва́ть, умотать — завивати, -винуті.

Умачива́ть, -чи́ть — умочувати, -чити.

Умаша́ть, -сти́ть — мостити, -ви-мостити.

Умачива́ть, -сти́ть — умощувати, -стити.

Умедливать, -ли́ть — зменшати, зменщити; спиняти, -нити.

Уменьша́ть, -ши́ть — умаляти, -лити, умалькувати, зменшати, -шити, надменшати, -шити.

Уменьша́ться, -ши́ться — умалятися, -литися, маліти, малитися, змаліти, меншати, зменшати, надменшатися, -шатися, забавлятися, забавитися; о морозѣ — пересіда-тися, -сістися.

Уменьше́ние — поменшання, зменшення, поменшення.

Уменьшительный — зменшли-вий; грам. — здрієнілий.

Умертвитель, -ница — душо-
губ, -ка.

Умершій — умерлий, помер-
лий.

Умерщвление — умертвіння.

Умерщвлять, -рѣтитъ — мертви-
ти, умертвити, губити, згу-
бити, стратити, заморду-
вати.

Умиле́ніе — умиле́нность.

Умилительный, о — умиле́н-
ный, о.

Умилосердить — уласкавити.

Умилосердиться — зглянутися
на, змилосердитися, змило-
ститися, здобритися.

Умилостивительный — змило-
стивний.

Умилостивле́ніе — уласковлен-
ня.

Умилостивлять, -вить — ула-
скавлювати, -вити, благати,
ублагати; -ся — милосерди-
тися, змилосердитися, ла-
скавитися, зласкавитися.

Умильный, о — ніжний, ласка-
вий, прихильний, о.

Умилять, -лить — зворушати,
-шити, розчулювати, -лити.

Уминать, умять — уминати,
умнити, хламати, зхламати,
жмурати, зжмурати, уме-
режувати, умережити, умо-
лоти, уперезати.

Умирать, умереть — конати,
сконати, вмрати, вмерти;
(шутливо) дуба дати, гиг-
нути, одубіти; . страдать
отъ боли — минатися ■
болю.

Умирающий — умірущий, меру-
щий.

Умиротворе́ніе — утихомирен-
ня, утиші́ння, лагеді́ння.

Умирогворя́ть, -рить — утихо-
мирювати, -мирити, утиша-
ти, утишити, улагодити.

Умникъ, ца — розумаха, розу-
мець, -ница; хитрець — муд-
рагель, мудрагѣль.

Умничать — мудрелити, мудру-
вати.

Умно — разумно, з разумом.

Умножать, -жить — побіліша-
ти, -шити, спорити, приспо-
рять, -рити; арием. — мно-
жити, помножити.

Умножаться — споритися, пло-
дитися, побілішатися.

Умноже́ніе — множенія, помно-
женія.

Умножительный — помно́жный.
Умный — розумний; понимаю-
щий — тямущий, тямучий.

Умнѣть — розумнішати, муд-
ріти.

Умозаключе́ніе — силлогізм,
умовивод, висновок.

Умозрительный, о — теоретич-
ный, о.

Умозрѣ́ніе — теорія.

Умолачивать, -лотивъ — вимоло-
чувати, вимолотити.

Умолкать, -кнуть — мовкнути,
замовкати, мовкнути, ниш-
кнути, занишкнути; о мно-
гихъ — помовкнути.

Умолкъ, безъ умолку — без
устанку.

Умолоть — вимолот, намолот.

Умоль — помел, мливо.

Умолять, -лить — благати,
заблагати, ублагати, вимо-
лоти, усамобажити.

Умоляющий — благущий.

Умопомраче́ніе — паморока.

Умора — сміх, сміховище.

Уморительный, о — смішний,
кумедный, о.

Уморить — уморити, замори-
ти, згубити, улелекати,
улелекати; смѣхомъ — засмі-
шити.

Умориться — уконатися, доні-
гаться.

Уморъ — смерть.

Умочиться — упудатися.

Умственный, о — розумовий, о.

Умствованіе — мудрування,
розумування.

Умствовать — мудрувати, розу-
мувати.

Умудриться — умудруватися,
ухиститися.

Умчать — замчати, помчати;
ся — погнати, полинати.

Умъ — разум.

Умывальникъ — умывальница,
мийниця.

Умывальный — умывальный,
мийний.

Умываніе — умивання.

Умывать, умыть — умивати,
умити.

Умыселъ — знарок, намір, за-
мір.

Умытый — умиваний.

Умысленный, о — умисний,
навмисний, о.

Умышлять, лить—наважувати-ся, -важитися, намірятися, -міритися.

Умѣлый, о — умілий, умінний, умітний, о.

Умѣніе—уміння, тьма, уміток.

Умѣренность — мірність, помірність, поміркованість.

Умѣренный, о—мірний, помірний, поміркований, о.

Умѣрять, -рять — зменшати, зменшити, спиняти, зупиняти, нити, гамувати, угамувати.

Умѣстительный — просторий, обширный.

Умѣстность — доречність, додільність, доладність.

Умѣстный, о — доречний, додільний, о, доладний, е.

Умѣть — уміти.

Умѣющий—умітний.

Умѣшивать, умѣсить — вимішувати, вимісити.

Умѣщать, -стить — уміщати, умістити, зміщати, змістити.

Умѣщение — уміщення, зміщення.

Умягчать, -чить — змякшувати, -шити.

Умягчение—змякшення.

Унавожение — угноювання, загноєння, нагноєння, прогноєння.

Унавоженный—гноєний, угноєний, прогноєний, загноєний, нагноєний; ное полегноєнка.

Унавоживать, -зить — підгноювати, підгноїти, угноювати, -іти, загноювати, -іти, прогноювати, -іти, нагноювати, іти, вигноювати, вигноїти.

Унаследованный — спадий, оділчений, оспадкований.

Унаследовать — оспадкоємити, оспадкувати, оділичити.

Унесение—уносини, заносини, унесення, занесення.

Универсальный — універсальний.

Университетский — університетський.

Университет — університет.

Унижать, -зить—знижати, знизити, зневажати, -важити; -ся—гнути перед ким.

Унижение—зневага, зневажання.

Униженно — догодливо, уєсливо.

Униженный—зневажений; догодливий, уєсливий.

Унизительность—нищість.

Унизительный, о—нищій, о.

Унижать, -зять—обнизувати, обнизати, нанизувати, заги.

Унимание—гамування, тихомпрення; тамування.

Унимать, унять—гамувати, угамувати, погамувати, утихомирювати, -мирити; кровьтамувати, утамувати.

Уничжать, -жить—зневажати, -важити, упоследжувати, -дити.

Уничжение—зневага, упоследження.

Уничженный — зневажений, упоследженный.

Уничжительный—зневажний.

Уничтожать, -жить — нищити, знищувати, зничити, познищувати, винищувати, винищити, повинищувати, тломити, потлумити, переводити, перенести, касувати, скасувати, ніцувати, зніцувати, повертати, повернути в нівець, руйнувати, зруйнувати, поруйнувати, вибавляти, вибавити, затрачувати, -тратити.

Уничтожение (разорение)—звід, знищення, зруйнування, ялючдрования, сплюндрування, нівечення, сплішіння, зграсування; (отміна) касування, скасування, знесення; (истребление) затрата, знищення; (изводъ) зглаза; (пятьень) вибгва; (до основанія) зграсування.

Уния—унія.

Униатский—уницький.

Униать, -ка — унита, -тка.

Унести, унести — відносити, -нести, заносити, -нести.

Уносливый—баский, гарячий, пачкий.

Уносный (о вещахъ) — краденый.

Уносъ—унесення; крадіж.

Унычать, уныть — журитися, зажуритися, сумувати, засумувати.

Унылость—смутисть, сумовитість.

Унылый—сумовитий, смутий, о.

Уныние—смутисть, сум.

Уныривать, унырнуть—нуритися, зануритися, пунити, упнрнути; отъ кого—шмигнути, пнрнути, гулькнути, югнути.

Уняtie—упин; утамування.

Упадать, упасть—падати, упасти; (съ шумомъ, стукомъ) бухнути, гепнути, чварахнути, гегепнути, шелепнути, бебехнути, беркицнути, брызнути; (съ высоты) обербенитися; (въ воду) шубовснути, булькнути, бовтнути; (въ обморокъ) зомлівати, зомліти; (въ безчувств. состояніе) непритомніти, знепритомніти; (приходить въ упадокъ) підупадати, пасти, занепадати, занепасти; (ничкомъ) заноричитися.

Упаденіе—упад.

Упадокъ—занепад.

Упадъ, паденіе—звал, упад.

Упаковка—пакування.

Упаковывать, -ковать—пакувати, упакувати.

Упазывать, упозлти—влазити, влізти, плазувати, поплазувати.

Упалой (о мѣстѣ) — гулящий, ваканцовый.

Упаривать, -рить — парити, спарити; угривати, угрѣти.

Упасать, упасть—ховати, захиовати, боронити, оборонити.

Упекать, упечь—випікати, випекти; запроторювати, -горити, заганяти, загнати.

Упеленывать, -нать—сповивати, сповити.

Упиваться, упиться—напиватися, питися, понапиватися.

Упирать, упереть — опирати, оперти, підпірати, -перти; натискати на.

Упираться, упереться—опиратися, опертиса, упинатися, упрѣстися. опір ставати, стати, навратитися, зоп'ятитися.

Уписывать (жрать)—лупити, умережувати, жумрати,

умелигувати, хавкати, халавкати, халасати, чичморіти.

Упитанный—годований, одгодований.

Упитывать, -тать — годувати, одгодовувати, -дувати.

Упичкать—обгодувати, загодувати.

Уплата—заплата, виплат.

Уплачивать, -тить — виплачувати, виплатити.

Уплетать, уплесть — уминати, ум'яти, жум'яти, ажумрати, чичморіти, учичмеріти, умережувати, -режити, хавкати, уперезати, халасати, умолоти, халавкати, умелити.

Уплывать, уплыть—упливати, уплунути.

Уплотнившийся—затужавілий.

Уплотниться—затугавіти, затугнути.

Упованіе—надія.

Уповать — сподіватися, надіятися.

Уподобительный, о — порівняльний, о.

Уподобленіе—порівняння.

Уподоблять, -бить — порівнювати, прирівнювати, -няти.

Уподчевать—утраггувати.

Упосеніе—захват, заласся.

Упоительный — заласный, захватный, упивный.

Упоить—запоїти.

Упокоеніе—спокій, спочинок.

Упокоительный — заспокойливый.

Уполномоченный — уполномоченный, повновластный; суш. — повновластник.

Уполномочивать, чить — уполноважувати, -важити.

Уполномочіе — уполноваження, повислать.

Упомянаніе — згадка, споминка.

Упомянуть, мянуть — згадувати, -дати, наменити, нути, поменити, нути.

Упомянуть — упам'ятати, запам'ятати.

Упомянутый—згаданий.

Упорный, о — упертий, стурпний, затятий, завзятий, пенякуватий, затинчивий, затинчливий, фацаний, мерявий, забісований, закла-

тий, запеклий, норовливий, норовистий, пенькуватий.

Упорство — упертість, огурство, сгурність, пенякуватість, забісованість, запеклість, заклятість, зазяття.

Упорствовать — упирувати, упиратися, огурятися, зазятися, правити своє.

Упорхаты, хнуть — спурхати, хнути.

Упоры — опір; підпора, супор.

Упорядочить — упорядкувати, улаштувати.

Употребимый — ужитковий.

Употребительность — уживальність.

Употребительный — уживаний, уживальний.

Употребление — уживання, ужиток, ужиття, заживання.

Употреблявшийся — уживаний.

Употреблять, быть — уживати, ужити, ужиткувати, зужиткувати; (въ пищу) споживати, жити, заживати, жити.

Употребляться, биться — уживатися, ужитися.

Управа — управа.

Управитель, -ница — керовник, -ця, зарядчий, -ча.

Управительский — керовницький, зарядчицький.

Управление — заряд, керування, урядування; управа.

Управлять — керувати, урядувати, правувати, правити, заряджувати, орудувати, порядкувати.

Управляться, виться — поратися, упоратися, справлятися, справитися, порядкуватися, упорядкуватися.

Упраеляющий — керовник, керовничий.

Упражнение — вправа, працювання.

Упражнять — вправляти, працювати; -ся-вправлятися; тренироваться — муштруватися.

Упразднение — знесення, скасування.

Упразднять, -нить, -ся — касувати, скасувати, ся.

Упрашивание — припроха, прохання.

Упрашивать, сить — припрохувати, -сити, кландати, укландати.

Упреждать, -дять — см. Преду-преждать.

Упрекать, -кнуть — урікати, уректи, карати, покарати, уклєнати, -нити, ганити, наганити, докоряти, -рити, дорікати, -ректи.

Упрекъ — допрік, закид, докір, дєгана.

Упрежный — докірний.

Упрочение — зміцнення, забезпечення, безпека.

Упрочивать, -чить — зміцняти, -нити, забезпечати, -чити.

Упрощать, -стить — спрощувати, спростити.

Упрощение — спрощення.

Упругий, -о — пружиний, дерзкий, напругий, тугий, пружинуватий, -о.

Упругость — пружиність, дерзкість, напругість, тугість, пружинуватість.

Упрыгаться — настрибати, наскатися.

Упрыгивать, -гнуть — відстрибувати, бнути.

Упряжка — запряг; (между станциями) перегон.

Упряжной, — запряговой.

Упряжь — ронд.

Упрямец, -мица — упряка, затьон, -нка.

Упрямиться, — огурятися, упирувати, упиратися, пручатися, напіратися.

Упрямство — упертість.

Упрямый — упертий, огурний, упірний, затинчивий, затинчливий, фацарний, мерявий, затятий, запеклий, забісований, зачортований, пенякуватий, пенькуватий, норовливий, норовистий, зазятий.

Упрятывать, -тать — ховати, сховати, захопати; правоторити, заправоторити, запроторювати, -торити.

Упускать, упустить — випускати, випустити; пропускати, пропустити.

Упущение — пропуск; занедбання; по службѣ — служба провинна.

Ура — слава!

Уравнение—рівна(я)ння, рівна(я)ння.

Уравнивать, -нять — рівняти, вирівнювати. вирівняти; рівняти, зрівняти, прирівняти, порівняти.

Уравнительный—урівняльний.

Уравновешенный—рівновагий.

Уравновешивать, -сить, ся — рівноважити, зрівноважити, -ся.

Ураганный — хуртовинний, бирсовий, борівинний.

Ураганъ — хуртовина, бирса, борвій, борва, шурубур, гуррикан.

Уразумевать, -мѣть — розуміти, зрозуміти, урозуміти, розчумати, учовпити, утамити, розшолопати, збагнути, розчовпати.

Урегулировать—урегулювати.

Урезонивать, -нить—умовляти, умовити.

Урильникъ—уриналь.

Урина—щина, щини, сеч, сциклини, сциклиння, сиклини.

Уринный—сечний, сиклинний.

Уровень — рівень, рівноземник; (снарядъ) ґрунґвага.

Уродина—калара, вирод, виродок.

Уродливый, -о—каларний, виродливий, калікуватий, -о.

Уродовать, изуродовать—спотворювати, спотворити, каларити, зкаларити, калічити, скалічити.

Уродство—каларність.

Уродъ — калара, вирод, чудовисько, виродок.

Урожай—урожа. урож'я, урожай, урождай, урод, дорід, зрожай.

Урожайный, -о — заріллвий, дорідний, дорідливий, зрідний, зарожедний, -о.

Урожать, уродить — родити, зародити, уродити, природити.

Урожденный — рожденний, родом.

Уроженецъ, -ка — роженецъ, роженка, уроженецъ, -нка, нароженецъ, -нка.

Урокъ—лекція; завдання.

Уронъ—затрата, шкода, стра-та.

Урочище—міщина.

Урочный — закладний, завданий.

Урчаніе—куркання, дуркання.

Урчать—куркати, дурчати.

Урывать, урвать — уривати, увірвати, ускуб(ну)ти.

Урывками—прихідцями, прихватком, прихапцем, прихапці, прискаком, уривцем.

Урывокъ—обривок.

Урывочный—обривковий.

Урѣзка—утинок.

Урѣзывать, -зять — утинати, утнути, утяти, краяти, укрятти.

Усадбный—селитьбовий, обійстезий.

Усадьба — обійстя, посілля, плець, селитьба.

Усаживать, -дить — садовити, посадовити; (деревьями) засажувати, висажувати, -дити.

Усаживаться, усѣться—садовитися, усадовитися, моститися, умоститися.

Усачъ—усань, вусань, прудивус.

Усвоеніе — (перениманіе) засвоєння; присвоєння, при-власчєння.

Усвоивать, усвоить — засвоювати, -своїти; (сдѣлать чужое своимъ) присвоювати, -своїти, привлашувати, -стяти.

Усердіе — загара, падковитість, щирість, чапкість.

Усердный—загарливий, падковитий, щирий, чапкий.

Усердствовать — падкувати, пильнувати, щирувати.

Усидчивость — усидливість, посидючість.

Усидчивый, -о—усидливий, посидячий, посидючий, -о.

Усидѣть—уседіти, усидіти.

Усикъ (у растений)—натъ.

Усиение—зміцнення.

Усиливать, -лить — зміцняти, -нити, засилювати, засилити, моцкувати, змоцкувати.

Усилivаться, -литься — міцніти, зміцніти, міцнішати, поміцнішати, дужчати, по-дужчати, вбиватися, вбитися в силу, зміцнятися, -нитися, усильніти; о вѣтрѣ —розвихатися.

Усиліє — посилок, зусилля, силкування, натуга.

Усиленный, о—зміцнений, о; (о работѣ) натужный, загарливый; (о просьбѣ) ревний, о.

Ускакивать, -кать — скакати, поскакати.

Ускользать, -знуть — вислизати, вислизнути, випорскувати, випорснути, вихоплюватися, вихопитися.

Ускореніє—прискорення.

Ускоренный—прискоренный.

Ускорять, -рить—прискоряти, -рити.

Услада—осолода.

Усладительный, о—солодкий, о.

Усладникъ черный, раст. *Orob. niger*—царь-зілля.

Услаждать, дить, -ся — усолоджувати, -дити, осолоджувати, -дити, -ся.

Услаждение—см. Услага.

Услащать, -стить—присолоджувати, -дити, підсолоджувати, -дити, обсолоджувати, -дити.

Условіє—умова, рядна, домов, установка, пакта, контракт, токма.

Условленный—умовлений, умовний, домовний.

Условливаться, -виться—умовлятися, умовитися, токмитися, стокмитися, домовлятися, єднатися, з'єднатися, поєднатися.

Условность—умовність.

Условный, о—умовний, о.

Усложнение — ускладнення, утруднення.

Усложнять, -нить — ускладняти, -нити, утрудняти, -нити.

Услуга—ослуга, послуга, прислуга.

Услужение—услуга, найми.

Услуживать, -жить—услугувати, услуговати, прислуживать, -гувати, догоджати, -дити.

Услужливость—догодливість, прислужність.

Услужливый, о — догодливий, прислужний, о.

Услыхать, -шать—почути, учути, зачути, перечути, дочути, прочути, наслухати.

Услышаніє, въ выраженіи: во услышаніє — голосно, прилюдно, щоб усі чули.

Услѣдить—достерегти, допильнувати, дослідити.

Усматривать, -рѣть — убачати, убачити, спостерегати, -гти, побачити, угледѣти.

Усмирение—утихомирєння, ускром, загамування.

Усмиритель, -ница — погамовник, -ця, тихомирник, -ця.

Усмирительный—погамовний, угамовний.

Усмирять, -рить—тихомирити, утихомирювати, -мирити, утишати, утишити, притишати, -шити, улагоджувати, улагодити.

Усмотрѣніє — погляд, розсуд, подум, призволяще; на ваше усмотрѣніє—пам на призволяще, на ваш розсуд.

Усмѣхаться, -нуться — усміхатися, -хнутися, осміхуватися, осміхатися, оскілятися, оскілянутися.

Уснащать—снастити.

Уснувший—заснулий.

Уснуть—заснути, поснути.

Усобица—чвара.

Усовершенствование — удосконалення.

Усовершенствованный — удосконалений.

Усовершенствовать, -ся — удосконалити, -ся.

Усовный турпеть, раст. *Turp. glabra*—пужник.

Усовѣщєваніє — умовляння, нагрущання.

Усовѣщєвать — умовляти, напучувати, нагрущати.

Усоль—усолення.

Усолѣлый—усолений.

Усопшій—небіжчик.

Усохшій — сухий, висохлий, усохлий.

Успеніє — смерть, скопання; (праздникъ) перша пречиста.

Успенскій — першопречистенський; пост-спасівка.

Успокоеніє — заспокоєння; упокій, спокій, спочивок.

Успокаивать, -жить — заспокоювати, -коити, утишати, утишити, тихомирити, утихомирювати, -мирити, упокоювати, коити, улагоджу-

вати, улагодити, гамувати, угамувати, кутати, покутати.

Успокаиваться, -коиться — упокоюватися, -коїтися, заспокоюватися, -коїтися, утихомирюватися, -мириться, гамуватися, загамуватися; отъ вспышки гнѣва-відходити, відійти; умѣрять свой пылъ-осідатися, осісти, осідати, осісти.

Успокоительный, о — заспокойливий, о.

Успѣвать, успѣть — устигати, устигнути, устигти, постигати, -стигти, успішатися, успішати, успівати, успіти; (имѣть успѣхъ) поступати, -пити учому; (добъхатъ) заїздити, заїхати.

Успѣхъ — доспѣх, успѣх, поспѣх, трай, поступання.

Успѣшный, о — погіншливий, поступний, трайливий, трайний, о.

Уста — вуста.

Уставать, устать — заморятися, замсритися, томитися, утомитися, натомитися, потомитися, змогтися, знігтися; отъ ходьбы-підбиватися, -битися, підтопуватися, топтатися, -перетупцюватися, -тупцюватися; (отъ танцевъ) перетанцюватися, -танцюватися.

Уставлять, -вить — заставляти, заставити, розставляти, -ставити; глаза-встромити, вліпити очі.

Уставъ — статут, регула.

Устаивать, устоять — устоювати, устояти, опиратися, опертися; ся-устоюватися, устоятися, осідати, осісти, ушолочувати, ушолочати.

Усталость — утома, змора.

Усталый, о — утомлений, моренний, зморенний, стомлений, знеможений, трудний, о.

Усталъ — утома.

Устанавливать, -новить — устанавлювати, -новити, уставувати, уставити; порядокъ-упорядковувати, -жувати.

Устанавливаться, -виться — ставитися, уставлятися; заставлятися, засталиватися; (о псогодѣ) устоюватися; (ряда-

ми) шикуватися, ушикуватися.

Установившийся — станівкий. Установка-становлення, уставляння.

Установление — установка.

Установленный, узаконенный — поставний.

Устарѣвший — за давнений; перестарілий.

Устарѣлый — см. Устарѣвший.

Устарѣть — здавнѣти, здавнитися, перестаріти.

Устерегать, - речь — берегти, уберегти, пильнувати, допильнувати.

Устилать, устлать — устеляти, устелити, покривати, криту, мостити, вимостити.

Устилка — устеляння.

Устный, о — словний, словами.

Устой, техн. — бик.

Устойчивость — станівкість, держкість, твердота.

Устойчивый-становий, держкий.

Усторонье — убіч, одшиб, белобень.

Устраивать, устроить, -ся — упорядковувати, -рядити, споряджати, -дити, споруджувати, -рудити, уряджати, -дити, опоряджати, -дити, упорядковувати, -кувати, облагодити, утокмити; благоустроить-окувати.

Устранение — (несов. в.) усунування; (совер. в.) усунення.

Устранять, -нить — усувати, усунути.

Устраняться, -ниться — усуватися, усунутися.

Устрашать, -шить — страхати, застрахати, страшити, застрашити, настрашити.

Устрашающий — страшний.

Устрашение — настрашка, пострах, страхання.

Устремление — направа, зворіт.

Устремлять, -мить — направляти, -правити, звертати, звернути, накерувати; взоръ - вдивляти, вдивити очі.

Устремляться, -миться — кидатися, кинутися, метатися, метнутися, поліннути, пориннути, шугнути; -толпой-сунути.

Устрица — острей; рѣчная —
скойка.

Устричный — острейный.

Устроение — урядження, упо-
рядкування, облагода.

Устройство — злагода, споруда,
спорудження; строй-лад,
устрий.

Уступать, пить — попускати,
попустити, відступати,
-пити, перепускати, . пере-
пустити; (очередь, дорогу,
мѣсто) — оступатися, питися;
(въ цѣлѣ) поступати, -пити;
(подговору) на підмову, до
підмови даватися, датися.

Уступка — поступок, поступка.

Уступчивый, о — златливый,
поступливый, подільчивый,
несперечливый, о.

Уступщикъ, -ца — поступник,
-ця.

Уступъ — приступок, лава; (въ
скалѣ) прискалок.

Устье — (рѣки) гирло; (печи)
челюсти.

Усугубленіе — подвоєння.

Усугублять, бить — подвою-
вати, двоїти.

Усумниться — посумнитися.

Усушивать, -шить — висушу-
вати, висушити.

Усушка — висушка, пересушка.

Усчитывать, - тать, учесть
— облічувати, -чити.

Усь — вус.

Усылать, услать — засилати,
заслати.

Усыновитель, -ница — приби-
раник, -ця.

Усыновленіе — прибирання,
прибрання.

Усыновленный, ая — прибра-
нецъ, -нка.

Усыновлять вить — прибирати,
-брати.

Усыпальница — усыпальня.

Усыпать, усыпать — посипати,
-сипати, пороштити, споро-
штити; одсипати, сипати.

Усыпительный — усыпливый.

Усыпление — усыплення.

Усыплять, -пить — усыпляти,
присыпляти, спати.

Усыхать, усохнуть — усыхати,
усохнути, посохнути, повси-
хати.

Усыкать — цѣкувати, тюкати,
тюкувати.

Усывать усыять — засівати,
засіяти, зрясити.

Усывъ — засів.

Усыкать, усычь — утинати,
утяти, одтинати, одтяти,
осікати, осікнути.

Усыкновеніе — головосік.

Усыченіе — стинання.

Усыченный — стятий.

Утаивать, -утайть — затаювати,
затаїти, похищати, -тити.

Утайка — затаїння, перехови.

Утайщикъ, -ца — затайник, -ця,
переховник, -ця.

Утапывать, -тать — утоптува-
ти, -тати, утопочувати, -ло-
чити, торувати, уторува-
ти.

Утаскивать, -тащить — цупити,
поцупити, цобрити, підцо-
брити, тягти, потягти.

Утеарь — посудок, рижа, баса-
мняня.

Утвердительный, о — натверд-
ный, о.

Утверждать, -дить — твердити,
затверджувати, - дити,
стверджувати, -дити.

Утвержденіе — твердження;
ствердження, затвержден-
ня.

Утекать, утечь — витікати, ви-
текти, повитікати.

Утекъ — утеча, утіканка; на
утекъ — навікача, навітки.

Утенокъ — кача, каченя, качат-
ко, каченятко.

Утерпѣть — утерпіти.

Утесистый — щовбуватий,
щолбуватий.

Утесть — щовб, щовба, щолба,
стрімчак.

Утечка — витік, витікання.

Утинный — качачий, качиний.

Утиральникъ — рушник.

Утираніе — утирания.

Утирать, утереть — утирати,
утерти, витирати, витерти.

Утирка — утирания; ганчірка.

Утихать, -хнуть — утихати,
-хнути, тихшати, тихнути,
при тихнути, стишатися,
стишнитися, нишкити, за-
нишкити, уталянитися.

Утихший — утихлий.

Утишать, -шить — стишати,
стишити, угомоняти, нити,
гамувати, угамувати, за-
спокоювати, -коити.

Утишеніе—утихомиренья, уга-
мування, заспокоєння.

Утка, пт. *Anas* — качка; *A. scessa*—чиранка, чиренка, черенка; мускусная — шав-
кун, *A. acuta* — гострохво-
стка; *A. fulva* — огарь; *A. querquedula*— чира, чирка;
A. boschas—крижанка; ны-
рокъ—норець, пурни-коза.

Утануть—уткнути, устрои-
ти.

Уткнуться, углубиться — пов-
нурюватися.

Утконось, зоол. — дзьобань,
іжатець.

Утлый — трухлий, діравий;
хирлявий.

Утокъ—поріб, піткання.

Утоленіе—заспокоєння.

Утолочь—утовкти.

Утолщать,—стить — робити,
зробити товщим.

Утолщаться—товщати.

Утолять, лить — заспокоюва-
ти,—коїти.

Утомительность — утомність.

Утомительный, о — утомний,
моркий, сапкий, о.

Утомленіе—утома.

Утомленный—стомлений; (ра-
ботой)—струджений, згара-
ваний, спрацьований, змо-
жений, трудний.

Утомлять, утомить — томити,
утомити, трудити, струдити,
морити, зморити, замори-
ти, унудити, унигати, умор-
хати, ухоркати, ухекати,
укодокати.

Утомляться,—миться—знемага-
тися, знемогтися, утомля-
тися,—митися, спрацьовува-
тися, — цюватися, змоюва-
тися, зморитися, підбити-
ся, умонятися, утанажити-
ся, уманіжитися, приста-
вати,—стати, поприставати.

Утонувшій—утоплий.

Утончать,—чить—тончити, то-
нити, потонити.

Утончаться,—читься — тонша-
ти, потоншати.

Утончение—витончення.

Утонченность — витонченість.

Утонченный, о—витончений, о.

Утопать, нуть — потопати,—ну-
ти, топитися, утопитися,
затопитися.

Утопающий—тонучий.

Утопленникъ — потопленник, по-
топляник, потопельник, то-
пелець, утоплений.

Утопленница—утоплена.

Утоплый — утопленный, затоп-
лений.

Утоплять,—пить—топити, уто-
пити, затопити.

Утраивать,—ить—троїти, пот-
роїти.

Утрамбовывать,—бовать—талу-
вати, уталувати.

Утрата—пограта, трата, згуба.

Утрачивать, утратить — утра-
чати, утратити; довѣріе
къ кому —зневѣрится,—віри-
тися.

Утренникъ — приморозок, хо-
лодні зорі.

Утренний—уранішній, раніш-
ній, раній, зараній, ранко-
вий.

Утренняя, —утрення, вутрення,
ютрення.

Утро — рано, ранок; раннее—
заранок, поранок; рано по
утру — зрана, рано вранці;
съранняго утра—спозаранку.

Утроба—черево; (матка) мати-
ця, ураз.

Утроеніе—потроїння.

Утроивать,—ить — потроювати,
—іти.

Утромъ—уранці.

Утруждать — утрудити, тру-
дити, турбувати, клопотати.

Утучненіе—угноїння.

Утучный — гладкий, опас-
ный.

Утучнять,—нить—тучити, уту-
чити, угноювати,—іти.

Утѣсненіе—утиск.

Утѣснитель,—ница — утискач,
—чка.

Утѣснять,—нить — утискати,
утиснути, гнобити, пригно-
бити.

Утѣха—потіха, утіха, радість.

Утѣшать,—шить—потішати,—ті-
шити, радувати, пораду-
вати.

Утѣшеніе—утіха, потіха; пора-
да, полехкість.

Утѣшитель,—ница — порадник,
—ця.

Утѣшительность — потішність,
розважність.

Утѣшительный — потішний,
розважний, о.

Утюгъ — прас, праска, фрас, заліско.

Утюженіе — прасуванія.

Утюжить — прасувати.

Утянуть — поцупити, підцобрити.

Утятникъ — качник.

Утяцій — качачий.

Уха — шерба, шербиця.

Ухабистый — бакаістий, бакаюватий, ямкуватий, ямуватий, вибоістий.

Ухабъ — вибій, вибо на.

Ухаживаніе — піклування, дбанія: любезничаніе — лицання, залищання, жениханія, зальоти; не серьезное — го-ребцювання.

Ухаживатель — залищійник, зальотник, женихливець.

Ухаживать — (холить, угождать) доглядати кого, дбати, піклуватися про кого, панькатися, падькатися ко-ло кого, пестити, пестува-ти кого; (любезничать) ли-цятися, залищатися, женихатися, упадати, лабузни-тися.

Ухарскій, — хвѣцкій, о.

Ухарь — хват, зух.

Ухватка — маніра, рух, виверт, викрут.

Ухватъ — рогач, брачка, хватки.

Ухватывать, -титъ — хапати, ухопити, схопити; -ся-хап-тиса, ухопитися, учепити-ся.

Уховстье — висівки.

Ухитряться, ригься — ухитро-вуватися, руватися, прихи-троувати, рувати, схитро-вувати, рувати, скищатися, схиститися, прирозуміти.

Ухищреніе — хитрощі, підходці

Ухищренность — хитрість.

Ухищренный, о — хитрий, о.

Ухищряться, -ригься — ухитря-тиса ригься.

Ухлопать — угатити, угатели-ти.

Ухмыляться, -нуться — осколя-тиса, оскальнутися.

Ухо — вухо.

Уховертка — нас. *Tortricula au-ricularia* L. — щипляк, щип-пак, кліщак, щипиця, щип-пача, хохолік, хохолоз, хохоланя, хохолок, хохол,

корець, щипчик; ухочистка — корповушка.

Уходить, уйти — виходити, вий-ти, піти, відходити, відій-ти, умикати, умкнути, зі-ходити, зійти: (о времени) упливати, уплунути.

Уходить — (промотать) роз-тринькати, промантачити, змарнувати; (убить) змор-дувати, замордувати, до-конати.

Уходъ — відход, вихід; (при-смотреть) догляд, нагляд.

Ухудшать, -шить — угіршувати, -шити, погіршувати, погір-шати, погіршити.

Ухудшаться, -шиться — гірша-ти, погіршати, ніячитися, поніячитися.

Ухудшеніе — угіршення, погір-шання.

Ухудшившийся, пришедший въ упадокъ — поніячлий; (о людях) зледащій.

Уцѣлѣть — заціліти, зціліти.

Уцѣпиться, схватиться — оче-піритися, учепитися.

Участвованіе — учасництво.

Участвовать — брати участь, мати участь.

Участье — участь.

Участковый — дільничний; -вое попечительство — дільничий патронат.

Участникъ, на — учасник, ця; въ підприємтіі — спільник, ця; въ работѣ — супрягач; въ заговорѣ — змовник, ця.

Участокъ — дільниця.

Участь — доля.

Учащать — почащати, учащати, уважуватися.

Учащийся — учень.

Учебникъ — підручник.

Учебный — шкільний; (о коман-дѣ) — муштровий.

Ученикъ — учень, школяр, шкільник.

Ученица — учениця, школярка,

Ученический — школярський.

Ученіе — учиття, учба, наука, учінка, навчання; военное — муштга.

Ученый — учений; (выученный) укий; -ное об ество науко-ве товариство; -ное изслѣ-дованіе, сочиненіе — науко-ва розвідка, розправа.

Учетный — дисконтовий.

Учетъ — (подсчетъ) облік, регистрація; (вычетъ) выліч-ка; (банков.) дисконто.
 Училище—школа.
 Училищный—шкільний.
 Учинять, нить—чинити, учи-нити; что либо противо-правст.—коїти, скоїти.
 Учитель—навчитель.
 Учительница—навчителька.
 Учителествовать—учителюва-ти.
 Учительство—учителювання, учительство.
 Учить, научить—вчити, нав-чати, навчити; воен.—муш-трувати.
 Учредитель, ница—фундатор, -ка, закладач, -чка, заснов-ник, -ця, надавець, вниця, установник, -ця.
 Учредительный—установчий.
 Учреждать, дить—закладати, -класти, установляти, -вити, засновувати, -нувати, фун-дувати, зафундувати.
 Учреждение—заклад, установа, інституція; фундація, зас-нування, установа.
 Учивець, ница—чемник, -ця.
 Учивость—чемність, греч-ність, звичайність, ввіч-ливість.
 Учивый, о—чемний, гречний, звичайний, ввічливий, о.
 Ушастый—ухатий; сущ.—ухач.
 Ушать—цебер.
 Ушибать, -бить, —забивати, -би-ти, побивати, побити.
 Ушибаться, -биться—забивати-ся, забитися.
 Ушибъ—забиток.
 Ушивка—ушиття.
 Уширение—пошир, розшир.
 Уширять, -рять—поширяти, -рити, розширяти, -рити.
 Ушистая ива, раст. *Salix au-rita*—лізка.
 Ушко—вушко; игольное—за-сылка; сосуда—дужка.
 Ушку нить—ушكال.
 Ушлецъ—збіг.
 Ушное—шерба.
 Ушный—вүшний.
 Ущеліе—міжгірря, кугава, яз-вина, межгірря, просмик, пересмик, роспалина, рос-колина.
 Ущелочить (бѣлье)—узолити.

Ущемление—защекніння, уще-кніння.
 Ущемлять, -мить—защикати, -кнути, ущикати, -кнути.
 Ущербление—ущерб.
 Ущерблять, -бить—щербити, ущербити.
 Ущербъ—уєм, шкода; луны—ущерб.
 Ущипывать, -пнуть—щипати, ущипнути; скубти, скубну-ти.
 Уѣздить—(дорогу) уторувати; (коня) виїздити.
 Уѣздный—повітовий.
 Уѣздъ—повіт.
 Уѣзжать, уѣхать—від'їздити, від'їхати, пов'їздити.
 Уютность—затишність.
 Уютный, о—затишний, захи-стний, о.
 Уютъ—затишок.
 Узвимый—уразливий.
 Узввление—ураза, уразка.
 Узввленный—уражений.
 Узвлять, -вить—уражати, ура-зити.
 Уяснение—вияснення.
 Уяснять, -нить—вияснити, ви-яснити.

Ф.

Фабрика—фабрика; бумажная—папірія.
 Фабрикантъ—фабрикант.
 Фабрикатъ—виріб.
 Фабрикация—робливо, вироб-ниство, фабрикування.
 Фабриковать—виробляти, фа-брикувати.
 Фабрить—чорнити.
 Фабричный—фабрицький, фа-бричний.
 Фаворитъ—милованець, ми-лованка.
 Фазаній—маджаровий.
 Фазанъ, пт. *Phasianus colch'-cus*—маджар.
 Фаза (луны)—квартира.
 Фазисъ—фаза.
 Факель—смолоскип.
 Факельный—смолоскиповий.
 Факельщикъ—смолоскипник.
 Фактически—фактично.
 Фактический—фактичний.
 Факторъ—(дѣтель, двига-тель, двиг. сила, начало)—чинник.

Фактура—ракунок, фактура.
 Фактъ—факт.
 Факультетъ—факультет, ви-
 діл.
 Фаланга—шик, лава; паукъ—
 фаланга.
 Фалангидъ, сѣнокосъ, наскъ.—
 Phalangium oryio — косарь,
 косибаз.
 Фалда—поля.
 Фальсификаторъ — фальшив-
 ник, фальтер.
 Фальсифицировать — фальси-
 фикувати.
 Фальшивить—фальшувати.
 Фальшивомонетчикъ— грошо-
 підробник.
 Фальшивый—фальшивий, під-
 роблений, підборний; изво-
 ротливый человекъ — кру-
 тихвист.
 Фальшь—фальш.
 Фамиліарничать — панібрата-
 тися.
 Фамиліарно—запанібрата.
 Фамиліарность—панібратство.
 Фамиліарный—панібратський.
 Фанатизмъ—загорілість.
 Фанатикъ—загорілець.
 Фанатическій—загорілий.
 Фамилія—(семейство) родина;
 (племя) рід, покоління;
 (прозваніе) прізвище.
 Фанерка—форнір.
 Фантазеръ—химерник.
 Фантазировать — химерити,
 химерувати, захопити в
 хмалу; въ музыкѣ—импро-
 визувати.
 Фантазія—фантазія; мрія, хи-
 мера.
 Фантастическій — фантастич-
 ный, химерный.
 Фанфаронъ—величайко, чвань-
 ко.
 Фарватеръ—стрижень.
 Фарсъ—жарт.
 Фартухъ—катран, катранецъ,
 заплата, заплата, заплата,
 заплата, заплата; кожа-
 ный—шустеал.
 Фарфоровый—порселеновый.
 Фарфоръ—порселен.
 Фаршированный—начинаний.
 Фаршировать—начинати.
 Фаршъ—осередок, начинка.
 Фасадный—чоловий, чільний.
 Фасадъ—чоло.
 Фаселевидный — квасолова-
 тий.

Фасоль—квасоля, квасоля.
 Фасоль огненная, раст. Pha-
 seolus multiflorus — королів
 цвіт.
 Фасонъ—стѣн, кштат, зразок.
 Фата—намітка вінчальна.
 Фатуй—вайло, мамула, ко-
 гриба, бамбула, тютій.
 Фатъ—ферт.
 Фауна—фауна.
 Фашинникъ—тарас.
 Фашинный—тарасовий.
 Фазтонъ—фастон.
 Фаянсовый—фаянцовий.
 Фаянсъ—фаянца.
 Февраль—лютець, лютий.
 Февральскій—лютевий.
 Фейерверкъ—фейерверк, огнева
 штука.
 Фелонъ—шата.
 Фельдфебель—бунчужний.
 Фельдфебельскій — бунчужни-
 цкий.
 Фельдшерскій — фельдшеро-
 кий, фершалський.
 Фельдшеръ, рица — лікарський
 помічник, ця, фельдшер, ка,
 фершал, ка.
 Фельетонъ—фейлетон.
 Ферма—хутір, фильварок, під-
 варок.
 Ферментъ—бродило.
 Фермеръ—хуторянин, посесор.
 Фертикъ—штирк.
 Феска—феса.
 Фетишъ—божок.
 Фехтовальний—фехтарський.
 Фехтовальщикъ—фехтарь.
 Фехтованіе—шермицерія, фех-
 тування.
 Фехтовать—фехтувати.
 Фибра, анат.—волокінце, жил-
 ка.
 Фиброзный—волокнуватий.
 Фига—дуля; раст. Ficus Carica
 —фига; вялен. плоды—ин-
 жир.
 Фигляръ — (фокусникъ) шту-
 карь; (плутъ) махляр, архим-
 ник, шальвіра, ошуста;
 (двуличный) облудник; (ско-
 морохъ) мартопляс.
 Фиговый—фиговий.
 Фигура—постать, постава, ста-
 тура, штатула, зліб; (геом.,
 ритор., въ ганцахъ и кар-
 тахъ) фигура.
 Фигурировать—фигурувати.
 Физическій — фізичний;—кая
 возможность—снага.

Физиономія—обличчя.
 Филе—крижівка.
 Філейний—крижовий.
 Филенка—тахля.
 Филенчатый—тахлюваний.
 Филинъ, пт. *Strix bubo*—пугач.
 Филологическій—фільольо-
 гичний.
 Филологія—фільольоґія.
 Философія—філософія.
 Филосфъ—філософ.
 Фильтровать—цідити, проці-
 жувати.
 Филітръ—цідилко, цідилка,
 цідилко.
 Финансовый—фінансовий.
 Финансы—скарб, фінанси.
 Финиковый—датовий.
 Финикъ (плідь)—дат.
 Финтитъ—крутитися, викру-
 чуватися, хитрувати; під-
 лещуватися, підлабузюва-
 тися; кокетувати.
 Синтифлюшка—фрашка, дрі-
 бязок.
 Фискалить—шпигувати.
 Фискаль—шпиг.
 Фискъ—скарб державний.
 Фисташка, раст. *Pistalia vera*
 L.—юстя.
 Фисташковый—юстовий.
 Фистула, мед.—нориця, вов-
 чок.
 Фитилекъ—ґнотик.
 Фитиль—ґніт.
 Фитильный—ґнотовий.
 Фіалка, раст. *Viola odorata*—
 фіялка, фіячка, хмілька; *V.*
canina L.—братки, сокирки;
V. mirabilis L.—лісова фі-
 ялка, підлісок; *V. tricolor*—
 полуцвітки; *Hesperis matro-*
nalis фіялка вечірня.
 Фіалковый—фіялковий.
 Фіаско—невдача; потерпѣть—
 облизня піймати, халявки
 попекти.
 Фиолетовый—фіялковий.
 Флагъ мйва.
 Фланговый боковой.
 Флангъ—бік.
 Фланелевый—фанальовий.
 Фланель—фаналь.
 Фланеръ—похожай.
 Планировать—похожати.
 Фланецъ, механ.—криса.
 Флегма—харкотиння, хряки,
 хлѣтьба; млявість.
 Флегматикъ—лемеха, флегма-
 тик.

Флегматическій—лемехуватий,
 флегматичний.
 Флечта—флет, гайда.
 Флейгистъ—флетист, гайдарь.
 Флигель—приломок.
 Флиртовать—женихатися.
 Флиртъ—женихання, зальоти.
 Флотъ—фльота.
 Флюгеръ—погодник, вітро-
 вець, півник.
 Флюсъ—флюс.
 Фляга—пляшка.
 Фокусникъ—штукаръ.
 Фокусничать—штукарювати.
 Фокусный—фізич., світозбір-
 ний, збіросвітний, огн. ще-
 вий.
 Фокусъ—штука, флгель, фі-
 гель; фізич.—збіросвіт, сві-
 тозбір, огнище.
 Фольга—сухозлотиця.
 Фонарный—лихтарний.
 Фонарь—лихтарь, лихтарня,
 світнич.
 Фондъ—іста.
 Фонтанъ—водограй.
 Фень—тло.
 Фордыбака—нахаба.
 Фордыбачить—бутати, бриш-
 кати, пиндючитися, козири-
 тися.
 Форейторъ—хвѣлетор, хвореш.
 Форель, рыба *Salmo fario*—
 пструг, струг, пестрюга.
 Форма—(внѣшн. видъ) зліб;
 (обмундированіе) уніформа;
 (образецъ) зразок, кшталт;
 (для печенія тѣста) ставець.
 Формированіе—формування.
 Формировать—формувати.
 Формулировать—формулю-
 вати.
 Форпостъ—бекет.
 Форсировать—скорити, прис-
 корати.
 Форсистый—міцний, могут-
 ний; чваньковитий; чепу-
 ристий; пихатий, зарозумі-
 лий; меткий, моторний.
 Форточка—квартира, кватирка.
 Фотографировать—світлити,
 фотографувати.
 Фотография—світлина, фото-
 графія.
 Фотографъ—світляр, фото-
 граф.
 Фофанъ—дурень, кеп.
 Фразъ—речення.
 Френтикъ—дженджик, хвер-
 тик, хвнчик, надриганчик.

Франтить—хверцювати, чепуритися.

Франтиха—чепуруха, парадница, джентжуриста.

Фрайтъ — чепурун, парадник, фертик, хвертик, чепурко, галанецъ.

Француженка—французка.

Французскій французскій.

Французъ—француз.

Франтовской.—ки.—парадный, о.

Фрахтъ—фрахт.

Фрикадель — товченики скоромні у ющиці.

Франтовой—шикопный.

Фронтонъ — зимецъ.

Фронтъ — шик. лава.

Фруктовый—садовинный.

Фруктовщикъ—садовинник.

Фруктъ садовина; (сушеные)—сушня, сушениці.

Фу—pfel

Фукать, кнуть — хукати, кнути.

Фуксинъ—куксин.

Фундаментальный, о — грунтоный, фундаментальный, о.

Фундаментъ — селитва, бут, підвалина, спід, підстава, підмури.

Фунтовый—хунтовый, фунтовый, митровый.

Фунтъ—хунт, фунт, литра.

Фуражечный — кашкетовый, каскетовый.

Фуражировать — фуражувати.

Фуражировка — фуражування.

Фуражка—каскет, кашкет.

Фуражный — фуражовый.

Фуражъ—фураж.

Фургонъ — караван, бударакрытый — балагула, палубчастый віз.

Футляръ — покровецъ, тулубецъ.

Футь—стопа.

Фуфлыга—волоцюга, гультяй.

Фуфлыжничать — волочитися, тинятися, гультяювати.

Фуфыряться — гніватися, бурмоситися; вередувати, комизитися.

Фыркание—фосканья, фокканья, трискання, чмихання, сарканья, пирхання.

Фыркать, — кнуть — фоскати, —снути, фоккати, — кнути, трискати,—снути, чмихати, кнути, саркати, сарчати, саркнути, пирхати, — кнути.

Х.

Хабазина—жердина, дрюк, горбвина.

Хабарить, безл.—щастити, таланити.

Хазовей—показный.

Хазъ—ферт, хверт, чепурун, галанецъ; початок тканины; брузумент.

Хай дѣвка—козирь—дѣвка.

Хайланъ—горланъ.

Халить—горлати, верещати.

Халамыга—незграба.

Халатность—недбалість, недбалство, недбайливість.

Халатный—шляфроковый; небалый, недбайливый, безжурный.

Халать—шляфрок.

Халкать—лолокати, мелигати, хекати, хоркати, жерти.

Халуй—лакиза, лакуза, хамло.

Халуйскій—лаки уватий.

Хандра—нуд, нуда, нудьга.

Хандрить — нудитися, нудити свѣтом, нудгувати.

Ханжа — пустохол, —ка, божкаръ, —рка, божкодайло, святоха, святко, святобожник, —ця, безскоромник, —ця; напикотъ—гардаман.

Ханжеской—святобожний.

Ханжесство—святобожество, пустошество.

Ханжистъ — святобожити, живим до бога бізти.

Ханжа, раст. Cucurbita Pepo Citrifolmis—таралунька, караконька

Ханскій—ханскій.

Ханша—ханиця.

Ханъ—хан.

Ханюка—скнара.

Ханючить—скнарувати.

Хаосъ—хаос; замут, розгардіяш, гармидер, сутаня.

Хаотическій—хаотичный.

Характеризовать—характеризувати.

Характеристика — характеристика.

Характерность — характерность.

Характерный, о — характерный, о.

Характеръ—удача, натура, характер.

Харица—пичка, пишурка.
 Хариусъ, рыба *Salmo thymallus*—перій.
 Харканіе—хрякання.
 Харкать, кнуть — хрякати, кнути.
 Харкунъ, -ня—харкач, -чка.
 Харчевня—харчодайня.
 Харя—пика, машкара, мармиза, мармуза, харло.
 Хахалить—гультияювати; бахурувати.
 Хахаль—дурисвіт; бахур, баламут.
 Хашарикъ—бузівок, бузімок.
 Хаюка—жебрак, старецъ, прохач.
 Хаюкать — старцювати, жеврати.
 Хаять—гудити, ганити.
 Хвала—хвала, похвала.
 Хвалебный—хвалійний.
 Хваленіе—хвальба, хваління.
 Хвалений—хваленик, хвалений.
 Хвалитель, -ница— хвалій, ка.
 Хвалить—хвалити, вихваляти.
 Хвальба—хвальня, хвастоші.
 Хвастаніе—хвальба, вихвалка.
 Хвастать—хизуватися, вихвалитися, хвалитися.
 Хвастливость—хвастовитість, вихвальність.
 Хвастливый, о—хвастовитий, вихвальний, о.
 Хвастовской—хвальковний.
 Хвастовство—хвастоші, хвасті, хвальба, вихвалка.
 Хвастунъ, -ня—хвалько, хвалістрант, цвеник, самохвалка.
 Хватаніе—хапання, хапанка, хапанина.
 Хватать, -тить — хапати, ухопити, схопити, хапкати, їмати, їмити, габцювати, угабцювати; (быть достаточно) вистачати, вистачити, ставати, стати, потягати, -гти; (доставать, достигать) сягати, сягнути.
 Хвататься—хапатися, братися.
 Хватить, ударить — мигнути, пуснути, дзібнути, тыпнути, уджигнути, учистити, зацідити, клезнути, затопити.
 Хватиться, спохватиться — скидатися, оглядітиса, сха-

менутися, охаменутися, оханути; начать искать — зшукатися.
 Хватка, охотн.—ловка.
 Хваткий—хапкий, похватный.
 Хватомъ—хапко, хапком, похапцем.
 Хваткий—зуховатий.
 Хвать—джегеръ, зух.
 Хваты—лап! хап! хоп! цап! трахъ—тьоп!
 Хвойникъ—чатинник.
 Хвойный—чатинный.
 Хвораніе — хорування, слабування.
 Хворать—слабувати, хиріти, хирлати, хирляти, нездужати, хорувати, нездоліти, нечопити.
 Хворостина—хлудина, хлюдина, хвойдина, хабина; для выжщих растений — тичка, тичина.
 Хворостъ—хабаз, хабуззя, грамуджа, халаша, дриз, хмиз, рјжда; фашина—тарас.
 Хворость — хворість, хира, хворощі.
 Хвостатый—хвостатий.
 Хвостать, стнуть — хвиськати, хвисьнути, хльостати, снутти, стьобати, бнуги.
 Хвостецъ, аяг.—гузілка; сьдалниц. часть—купер.
 Хвостовертка, нас. *Staphilin*—щипавка.
 Хвостовой—хвостовий.
 Хвостцовый—гузілковий.
 Хвостъ—хвіст; лисій—китюх.
 Хвошевикъ, раст. *Equisetum limosum* — хвоїщ, хвош, хвищ.
 Хвощь, раст. *Equisetum* — тряска, куділка, прячка; *E. arvense*—польова сосонка, пѣстушки, падиволос; *E. silvaticum*—смерічка, падиволос.
 Хвоя—чатина.
 Хибарка—халупка, халупина, халупчина.
 Хижина — хатина; шалашъ — кужделеба.
 Хиленький—кволеный, слабенький.
 Хилость—слабовитість, хоровитість, кородкість, кволість, захилість, безздорovia, млілість, занепалість.

Хилый, о—хородный, слабый, мліий, захилии, нездоровуватий, занепадий, о.

Хилѣть—хиріти, хлясти, хляпути.

Химикъ—хемик.

Химическій, -ски—хемичний, о.

Химія хемія.

Хирѣть—хригати, чев'ядіти, чевріти, чуверіти, гибіти, ковизнути, псати.

Хитрець—хитрик, мудрагель, мудрагель, крутарь, крутий.

Хитрити—шалдувати, хитрувати, миккулити, на хитрошах ходити, хархирувати.

Хитро—мудро, штучно, шту дерно.

Хитр—хитро, лукаво.

Хитроватый—похитрий.

Хитросплетеніе—викруті.

Хитрость—хитрість, хитрощі, підступ.

Хитрый—хитрий, хірхильний, прохірний, лукавий.

Хихиканье—хишки, хихички, хихітня.

Хихикать—хихотіти, кихкати.

Хищение—заїди, лупіство, драпіжство, крадіж, здиство.

Хищникъ, -ца—хижак, -чка, драпіка, лупіжник, ця.

Хищнический—хижацький, драпіжний, здобитний.

Хищничество—хижацтво; драпіжство, лупіжство.

Хищность—хижість.

Хищный хижий.

Хладнокровіе—байдужість.

Хладнокровный, о (о животн.) зимнокровний.

Хламъ—хабоття, мотлох, ба залучтя, бутириння, тангта, негодня, хламіття; старый ломъ рапугтя.

Хлебать—хльоптати, хльобтати, хлєбтати, хлєстати, хлєптаги, сьорбати, лигати.

Хлестать, -тнуть—морскати, -снути, стьобати, -бнути, хвоськати, -снути, цєвхати, -хнути, хляпати, пнути, хвєськати, сьнути, цєллити, уцєллити, цєнгати, -гнути, батожити, убатожити, шмагати, -гнути, хов-

стати, -стнути, лєскати, лєснути, хвостикати, -кнути, джигати, джигонуту, уджигнуту.

Хлесткий—морський, хвєський, хвисткий.

Хлопальщикъ, -ца—лєскач, -чка.

Хлопаніе—лєскання, лопання, лускання, лєскання, лєпання, кляскання, лєпотнява, трєскання, хляпання.

Хлопать, -пнуть—хляпати, -пнути, трєскати, -снуту, кляскати, -снуту, лєпати, -пнути, лєпати, -пнути, лєскати, -снуту, лускати, -снуту, лєкати, -пнути; дверью грєкати, -кнуту; глазами-лєпати, клєпати; въ ладоши-плєскати ■ долоні.

Хлопокъ—клочья; жмут; идущій на ткани-бавна.

Хлопотаніе—клопоту.

Хлопотать—клопотати, -ся;

(ухаживая)-тупкувати, тупкати, тупати, падкати, падкувати, -ся, піклуватися, крєтатися; о документахъ-выправляти документи.

Хлопотливость—клопїтність.

Хлопотливый, безпокойный (о дѣлѣ)—клопїтний; суетливый—потєвкучий; старательный-пазовитий; -вое дѣло-заводня.

Хлопотный, о—морочливый, морочний, морокуватий, о.

Хлопотун, нья—клопотун, клопотуха.

Хлопоты—клопотня, клопїт, турба, турбанна, турбація, морока.

Хлопушка—лєскавка, кляскавка, трєскавка, хляпавка.

Хлопчатникъ, раст. *Gossypium*—бавник, бавовник.

Хлопчатобумажный—бавовняний, бавняний.

Хлопчатый—клоччаний; тая бумага-бавна, бавовна.

Хлопцѣ—лєсы! бух! лусы! луп!

Хлопье—клочья; снѣгу-пластєцѣ, пластєвнї.

Хлористый—хлєоричний; водородъ-хлєороводєнь, сїльний кєас.

Хлорнокислая соль—солєня.

Хлорный—хлєоровий.

Хлоръ, хим.—хлєор.

Хлынецъ—всолощого.

Хлынуть—хлянути, хлюнути, аринутися линути, леленути, поринутися, хлюнути, покотити, гунути, пороскати, бурхнути.

Хлысть, тикъ, о—лозина, нка.

Хлѣбникъ, ца—пекар, ка.

Хлѣбное дерево, раст. *Artocarpus insisa*—хлѣбовець.

Хлѣбный—хлѣбный; яма для ссыпки зерна пашенна яма.

Хлѣбный жукъ, *Anisoplia striata*—лопатник-жук, кузка, красулька, красунок, житник, наливайко.

Хлѣбна—пекарня.

Хлѣбодаръ—шафарь.

Хлѣбопашескій—хлѣборобскій, рільничий.

Хлѣбопашество—хлѣборобство, рільництво.

Хлѣбопашествовать—хлѣборобити.

Хлѣбпашецъ—хлѣбороб, хлѣборобник, рільник.

Хлѣбопекарня—пекарня.

Хлѣбопекарша—перепічка.

Хлѣбопекъ хлѣбопек, пекарь.

Хлѣбопечение—хлѣбопеченно.

Хлѣбоплодъ—см. Х. дерево.

Хлѣбородный—хлѣбозерцливый, хлѣбозрідний, хлѣборідний.

Хлѣбосоль, -ка—учтивец, -вица.

Хлѣбосольный—учтивый.

Хлѣбосольство—учтивість, гостинність.

Хлѣбъ—хлѣб; бѣлый-булка, ржаной-житвяк; прѣсный-прісняник, прісняк; въ зернѣ и на стеблѣ-пашница; въ зернѣ-збіжжя; зерно смѣшанный—суржик; изъ корню—збожілля; сжатый—жмико, жмито; скошенный—кошенница.

Хлѣбный хлѣбный.

Хлѣвъ—хлѣв, хижка, кутецъ для овецъ—кошара, для свиней—куча, свининица; для телятъ—телитник, для коровъ—коровник; для рогатого скота волівня; для откармливанія свиней—саж.

Хлѣбать—хлѣпати.

Хмелевая пшечерна, раст. *Medicago lupulina*—горошок.

Хлѣбъ—безодня.

Хмелеводство—хмельнацтво.

Хмелеводъ—хмельяр.

Хмеленой—хмелевий.

Хмелекъ, въ выр подъ хмелькомъ під чаркою, на підпийку.

Хмель, раст. *Humulus lupulus*—хміль, хміль болотяний.

Хмельное—п'яне.

Хмельной-напильный, підпильный; п'янький, міцний.

Хмельть—хмеліти, п'яніти.

Хмелюкъ, раст. *Trifolium agrostoides*—хмелик польовий.

Хмурить—супити, морщити, насуплювати.

Хмуриться—супитися, насуплюватися; о небѣ—хмуриться.

Хмуры, нахмуренный—насуплюватий! похмури, понурий, насупленный.

Хныканіе—скимлѣня, книзніня, сквирня.

Хныкать—скимлѣти, книзнути, сквиритися, пхикати.

Хоботокъ—сSAVEць, сисальце. Хоботь—руля.

Ходатай—ходак, кабан; заступник; адвокат.

Ходатайство—прохання.

Ходатайствовать—прохати, просити.

Ходить—ходити; часто кулачачати, частити; скор. и мелк. шагами туюти, прибогати, дробчовати; спѣша—чимчкунати; хромая—шкандибати, шкитильгати, кульгати; тяжело—плестатися, плуганитися, чепати; не т-ердо—дибати; широко ступая—цибати; вадъ и впередъ—сноуигати, простювати.

Ходкій—бѣгкий, роскотистый; (о товарѣ) покупный.

Ходнемъ—ходора, ходором.

Ходовой—(зергъ) прибережник; день похідний; (о допоргѣ) пішоходный; (о часахъ движенія судна)—руховый.

Ходохъ—ходильник, ходжай, ходак.

Ходули—хідлі, ходилиці, ходильниці, ходлі, хиди.

Ходулочникъ, пт. *Himantopus rufipes*—шудлак, шудлачок.

Ходъ—хід, хода, рух; вхід, вихід, ходник, прохід; подземный - потайник; збут. схід; хід (у тельги); процесія.

Ходьба—ходня, хода, ходини, походеньки; (мелкими шагами. тюпання.

Хожалый—возний.

Хождение—хідня, ходня, хоження, ходіння, ходини, ходч, походеньки.

Хозяйка—господина, господарка, газдиня.

Хозяинчанье—хазяїнування, господарювання, газдування.

Хозяинчать—хазяїнувати, господарювати, газдувати.

Хозяинъ, домохозяинъ—домарь, хазяїн, хазий, господарь, гззда.

Хозяйскій—господарський.

Хозяйственность—господарність, хазяїновитість.

Хозяйственный (ведущий хорошо хозяйство)—хазяїновитий, хазяїнуватий, хазяйливий, хазяйовливий, хазяїновитий, господарний, ошадний; (отдѣлъ, департаментъ) господарний; -ныя принадлежности—надібок.

Хозяйство—господарство; (собственное)—своєщина.

Холение—пешення, плакання.

Холить—пестити, пестувати, плакати.

Холка—чубок.

Холмикъ—згірок, згірря, погорок, горбок, пригор. пригорок, сугорбок; кротовой яорки—кертичина, кіпнина.

Холмистый—шпилястий, горбастий, погоркуватий.

Холмообразный—горбкуватий.

Холмъ—шпиль, сугорб, пригір, горб, погорок, бугор.

Холодецъ раст. Asparagus—заячий холодок.

Холодильникъ—холодник, перепуст.

Холодильный—холодячий.

Холодить—холодити.

Холоднехонькій—холодніснький.

Холодно—студено, холодно, сіверко.

Холодноватый, о—холоднячий, холоденнький, ядраний, ядрений, прихолодний, похолодний, пристудений, о.

Холодное—холодець.

Холодность—холодність; байдужість.

Холодный—холодний, студений; (о трупѣ) стилий; байдужий.

Холодь—холод, студень, холоднечка, сівер.

Холодѣть—холонути, постигати, стигнути, прочахати.

Холожение—холодіння.

Холопство—хлопство.

Холопствовать—плазувати, стелитися перед ким.

Холопствующій—лакиза, лакуза, підніжок.

Холопъ, -пка—хлсп.-ка.

Холосежь—парубокство.

Холостильщикъ—халаштун, холощій, валашал, валах.

Холостить—халаштати, валашати, халашчати.

Холостой—парубок; -зарядь—сліпий набій.

Холостякъ—парубок; молодой—молодик, молодяк.

Холстина—кресно, полотнища.

Хость—полотно.

Холщевникъ—полотенник.

Холщевый—полотенний.

Холя—рокіш; пестування.

Хомутина—кичка.

Хомутный—хомутовий.

Хомуть—хомут; строит.—стяговина.

Хомякъ, зоол. Cricetus vulgaris—хома, карбиш.

Хоперь—баба.

Хорда, геом.—тятива.

Хорекъ зоол.—Mustella putorius—тхир, хір.

Хористъ, ка—хорист, ка.

Хороводный, —танковый.

Хороводъ—танок.

Хоровой—хоровий.

Хоронение—ховання.

Хоронить—ховати.

Хорохориться—харапудитися, костричитися, приндитися, индичитися, прищитися, горбожитися, пиндючитися.

Хорошенький — гарненький, гарнісінський.

Хорошенько, — добре; гарненько.

Хороший — добрый, гарний, го-
жий, ладный, доладный, пу-
тащий, порядный, файный.
Хорошо — добре, гарно, га-
разд, доладу, файно.

Хорошеть — крашати, гарні-
шати.

Хоругвенный — короговний.

Хоругвь — корогва, корогов.

Хорь — хор.

Хорь — см. Хорекъ.

Хорьковый — тхоревий.

Хотѣние — хіть, охота, хотіння.

Хотѣть — хтіти, хотіти, волі-
ти, волити, бажати, жада-
ти; сильно — кортіти.

Хотя — хоч, хоча, хочай, хо-
чень, хоць, хоцяй, хотяй.

Хохлатка — чубатка; раст. *Corydalis cava* Schudeigey —
кокїрчики.

Хохлатый — чупрявий, чуба-
тый.

Хохлатый жаворонокъ, пт. —
кочубей.

Хохлатѣть — чубатіти.

Хохлачь — чубатень.

Хохлиться — їжитися.

Хохолокъ — чубок, чубайка, хо-
пак, хобот.

Хохоль — чупер, чуприна, чуб,
чемер, чівка.

Хохотать — реготати; до упа-
ду — залягатися.

Хохотунъ, -нья — сміюн, -юха,
смішко, сміхун, -ха, рего-
тун, -ха.

Хохоть — регіт, реготня, рего-
ти, сміхотня.

Храбрець — сміляк, небій.

Храбриться — храбрувати, хра-
бруватися.

Храбрость — хоробрість, смі-
ливість.

Храбрый, -о — хоробрый, сміли-
вий, -о.

Храбрѣть — хоробрішати.

Храмовой — церковний.

Храмъ — церква, контина.

Хранение — схов.

Хранилище — сховище, схо-
ванка.

Хранитель, -ница — охорон-
ник, ця.

Хранить — ховати, хоронити.

Храпунъ, -нья — хроній, -ка,
хрпоко.

Храпъ — хроніт, хрпак.

Храпѣть — хроніти.

Хребетный, — хробуровий, по-
хрѣстовий.

Хребеть — хробур, похрѣбт,
кряж, похрѣстина; геогр. —
стрілина, пасмо.

Хрестоватіа — читанка.

Хриплость — хрипкість, хри-
павість.

Хриплый, -о — хрипкий, хрипа-
вий, -о.

Хрипнуть — хрипнути.

Хрипота — хрипливість, хри-
павка, хрипка, хрипатця.

Хрипѣние — харкіт, хрипіт.

Хрипѣть — харчати, хрипіти.

Христародичать — жєбрати,
старцювати.

Христо ваться — христувати-
ся, христосатися.

Хроманіе — шкандибання, шкан-
дилія, шкитильгання,
кульгання, куліня, куля-
ня, кривуляння.

Хроматическій (о цвѣтѣ) — се-
лезнистый.

Хромать — шкандибати, шкан-
диляти, шкитильгати, ку-
літи, куляти, куляти.

Хромой — кульгавий, кривий,
кулячий, шкитильгавий;
косопалый — кутерногий.

Хромоногий — кутерногий,
куртеногий, хромолаба.

Хроническій — хроничний.

Хрупкій — хрусткий, крихкий,
крушний.

Хрупкость — крихкість, хру-
сткість, крушність.

Хрусталикъ, анат. — сочка.

Хрусталь — криштал.

Хрустальный — кришталеви.

Хрусты (печенье) — вергунъ.

Хрустѣе — хруск, хрускіт,
хрупотява, хробот, хруско-
тіння, хрупотіння, хрупоті-
ння.

Хрустѣть — хрущати, хрустіти,
хрумтіти, хрускотіти, хру-
потіти, хрупотіти, труска-
ти.

Хръчь — стариган, шкарбун.

Хръновникъ — хріновище.

Хрънь, раст. *Armoracia rusticana* — хрєн, хріп.

Хрюкало — рійка, писок.

Хрюканье—хрюканья, хрюканья, хрунькіт, рохканья, рохкіт.

Хрюкать—хрюкати, хрюкати, хрунькати, рохкати, кручати.

Хрясть—хрусть.

Хрящеватый — похрясткий.

Хрящевой — хрястковый.

Хрящ — хрустка, хрустала, хрустка, хрупка; гравій — жорства; грубый холст — верета, ряднина.

Худать—худнути, худніти.

Худо—погано, кепсько, зле, недобре.

Худо, суш.—лихо.

Худоба — худчина, худорба; лихо; злидні.

Худоватый—худавий, худенький.

Художественность—артистичність, художність; живописность—малювничість.

Художественный, о—артистичный, мистецкий, художний, о; живописный —малювничий, о.

Художество—артизм, мистецтво.

Художник, ца — артист. -ка; живописец—маляр.-ка.

Худой — поганий, лихий, кепський, недобрый; худий, сухой, сухорлявий, худорлявий.

Худосочье—хирлявисть.

Худосочный—хирлявий.

Худость—см. Худоба.

Худошавость — худорлявисть, сухуватість, сухоребристь.

Худошавый—худорлявий, сухуватый, сухоребриый.

Худший—гірший, згірший, поганчий, поганіший.

Худъть — худнути, марніти, стягаться.

Хуже—гірше, гірш, згірш.

Хула—догана, огула, нагана.

Хуление—гудьба.

Хулигель, ница —огудник, -ця, гудебник, -ця.

Хулигельный—огудливый, гудебный.

Хулить—ганити, гудити, ганьбити.

Ц.

Цапа—хабарник, хаптурник.

Цапало—злодій.

Цапаніе — хापання, хапаніна.

Цапать, -пнуть — хапати, -пнути; украсть-цобрити, підцобрити, цупити, поцупити; ударить-морскати, -снути.

Цапаться — дряпаться, шкрябаться, чепляться чего.

Цапкий—хапкий, чіпкий.

Цаплинь—цаплин.

Цапля, пт. *Ardea* — чапля, чапура, цапляра, бушля.

Цапуриться—комизитися.

Царапанье — дряпанья, шкрябанья, дряпня, дряпаніна.

Царапать, -пнуть — дряпати, -пнути, удряпнути; (о звуках) шкрябати, шкребти, скребти, дряпотіти, шкряботіти.

Царапина — дряпак, дряпач, задра; ссадина-пошморг.

Царевич—царенко.

Царевна—царієна.

Царедворец—дворак.

Царедворческий —дворацкий.

Царекъ—царик.

Цареубийство—цареубійник.

Царить—царювати, панувати.

Царица—цариця, царица, царица; эмби-шкуроепа.

Царская водка, хим.—царська вода.

Царская слѣза, раст. *Verbascum thapsus* — гадінник, коров'як, дівенна.

Царский—царський.

Царский вѣнецъ, раст. *Fritillaria imperialis* — крин.

Царский жезлъ, раст. *Verbascum Lychitis* — дивина, див, коров'як; *V. nigrum* —ман.

Царский корень, раст. *Asranta major* —гоюче зілля, любимеке.

Царские кудри, раст. *Lilium Martagon*. L. — лісова лілея, маслянка.

Царственный—царський.

Царство — держава, царство; панування.

Царствование—царювання, панування.

Царствовать—царювати, панувати.

Царь—царь, цісар.

Царь-кавалерникъ, раст. *Delphinium elatum* — царь-сил, царь-зілля, мухомор.

Цвѣсти — цвѣсти, квітнути; (о хлѣбн. злакахъ) — квітувати.

Цвѣтене — квітнення, квіт, гроцвіт.

Цвѣтникъ — квіточка.

Цвѣтистый — квітчастий, цвітчастий, чічкагий; барвистий, квітчаний.

Цвѣтитъ — барвити.

Цвѣтная капуста — кучерява капуста.

Цвѣтникъ — квітник, підметець.

Цвѣтної — барвний, барвистий.

Цвѣтоводство — квітникарство.

Цвѣтоводъ — квітникарь.

Цвѣтокъ — квіт, квітка, краска, чічка, чичка; нераспустившийся — пуп'янок; бѣлоснѣжный — снігоцвіт; бумажный — теремок.

Цвѣтоносный — квітодайний; (недѣля) — всрбний.

Цвѣторасположеніе — цвітостан.

Цвѣточекъ — квіточка.

Цвѣточникъ, ца — квітникарь, рка.

Цвѣточный — квітковий, квітчаний.

Цвѣтушіе бобы, раст. *Phaseolus multiflorus* — королів цвіт.

Цвѣтуший — квітущий, кеітучий, квітючий, квітнючий.

Цвѣтъ — (мн. цвѣты) квіт; (на хлѣбн. растеніяхъ) — краска; (вербы, лозы, ивы) котиц; (мн. цвѣта) барва, колір (лица) щера.

Цвѣтъ безвременный, раст. *Coichicum autumnale* — осенник.

Цвѣщеніе — барвування, кольорування.

Цедилка — писулька.

Цементный — джумуровий.

Цементовать — джумурувати.

Цементъ — джумур.

Центнеръ — сотнар.

Централизация — осередження, зосередження.

Централизировать — осереджувати, зосередити.

Центральный — осередковий, центральний.

Центробѣжный — відбѣжний.

Центростремительный — центротяжний, центровабний.

Центръ — осередок, ширина, центр, центр; города — середмістя; тяжести — тяжінь.

Церемониться — мунічитися, церемонитися.

Церемонія — церемонія, (по смерти кого) — мерлини.

Церемонный, о — церемонний, манірний, о.

Церковнослужитель — церковник.

Церковный — церковний.

Церковь — церква.

Цесаревич — царенко.

Цесарка, пт. *Numida meleagris* — пантарка.

Цеховой — цеховий.

Цехъ — цех.

Цикорій, раст. *Cichorium Intybus* — серпівник, петрові батоги.

Цилиндрикъ — віблик, кряжик.

Цилиндрический — віблій, вілуватий, кряжуватий.

Цилиндръ — вібло, кряж.

Цинія, раст. *Zinnia elegans* — майорці.

Цинковый — шпіальтеровий.

Цинкъ — шпіальтер.

Циркуль — цїркель, обчіркач; (деревянн. у бочаровъ и плотниковъ) — розмірчак, розмір, шашкірня, шестерня.

Циркулярно обіжником.

Циркулярный — обіжний.

Циркуляръ — обіжник.

Циркуляция — крубіг.

Цистерна — водозбір.

Цитировать — цитувати.

Цугемъ — упростяж, устяж, настяж.

Цыганский — цыганський.

Цыганъ, нка — цыган, цыганка.

Цыга, мед. — шкорбут, гнилецъ.

Цыготная трава, раст. *Veronica Beccabunga* — бунка.

Цыготный — шкорбутний.

Цыпленка — рокожа.

Цыпленокъ — курча, курчатко, пята попятко; поздно выведенный — пізніхірчка.

Цыпочка, на цыпочкахъ — навшпівнячки.

Цыплятникъ, пт. *Milvus regalis* — каня.

Цырюльничъ—цілюрник, го-
лій, голяр, стрижій.
Цырюльня цілюрня. голярня.
Цыгварное сѣмя, раст. *Artemisia contra*—глистник.
Цырирный—цифровий.
Цыфра—цифра.
Цыць—цить.
Цыдилка—цічка, цідилок.
Цыдитъ—цідити, точити.
Цылебный цілючий, цілю-
щий, цілющий.
Цылехонькій—цілісінський, ці-
ліськ-й.
Цылесообразность—доціль-
ність.
Цылесообразный, о—доціль-
ний, о.
Цыликомъ—цілцем, цілком,
усуціль, уцілок.
Цылитель, ница—лікаръ, -рка.
Цылительный—цілючий, ці-
лющий.
Цылить—ціляти, уздоровля-
ти.
Цылитъ—цілити, лучити, мі-
ряти.
Цылкій, о—улу ний, о.
Цылковый—карбованецъ, дні-
гривні.
Цыловальничъ, ца—шинкаръ,
рка.
Цылованіе—цілування.
Цыловать, ся цілувати, -ся.
Цылое—цілість.
Цыломудренный, о—чеснот-
ливий, о.
Цыломудріе—чеснота.
Цылостный—суцільний, ціло-
купний.
Цылость—цілість.
Цылыи—цілий.
Цыль—мѣста; намѣреніе—за-
мѣр, намѣр.
Цыльный—цілковий, суціль-
ний, цілковитий; чистий,
чирий; о молокъ—незбі-
раний.
Цына—ціна, вартість; нари-
цательная—номинальна,
іменна ціна; рыночная—
торгова ціна.
Цыненіе—цінування.
Цынитель, ница—ціновник,
ця; цінитник, -ця, суддя.
Цынить—цінувати; (кого)—
дорожити кого, шанувати.
Цынность—коштовність, вар-
тість.

Цынный, о—коштовний, кош-
товитий, коштовний, о.
Цыновщикъ—ціновник.
Цыпенътъ—клякнути, дереве-
ніти, дубіти.
Цыпки—чепкий, держкий, бе-
ручкий; учелистий.
Цыпкій подмаренникъ, раст.
Galium aparine—прилип,
мокрець, липник, липняк,
колотовця.
Цыпляніе—ціпляння.
Цыплять, -ся—ціпати, -ся, заці-
пати, -ся, затинати, -ся.
Цыпникъ—ціпильно, ціпильно.
Цыпной—ланцюговий.
Цыпочка—ланцюжок, ретязок.
Цыпъ—ціп.
Цырь—ланцюг, ретяз, ретязъ;
оковы—залізо; горная—
стрілиця, пасмо гір.

Ч.

Чаберный—чебрецьовий.
Чаберъ, раст. *Satureia hortensis*—чебрець.
Чаверѣтъ, зачаверѣтъ—чев'я-
дити, учев'ядити, хивіти, за-
хивіти, чевріти, зачевр'ти.
Чавкала—палай, жвакало, кля-
мало, жвакун.
Чавканіе—жпокання, чмакан-
ня, цямкання, клямання,
джвякання, плямкання, тев-
кання.
Чавкати—клямати, джвякати,
цямкати, чмзкати, жвака-
ти, плямкати, тевкати.
Чавкающіи (человѣкъ, жи-
вотное)—жвакун.
Чагапъ, раст. *Artemisia annua*
—пахуча нехворощ.
Чадо—дитина.
Чадолубивый—дітолубний.
Чаеиый—сподівання.
Чай—чай; крѣпкій—крутий.
Чай, вѣроятно—надісь, на-
дійсь.
Чай луговой, раст. *Lysimachia pumtularia*—пристрітник.
Чайникъ—носатка, парущик.
Чайница—чайниця.
Чайничать—чаювати.
Чайный—чайний.
Чалма—завинайло, завнеало,
завій.
Чалый—дорешуватий.

- Чахъ — шерітвас, ширітвас, шаплик, шериквас, кадуб.
 Чара, кубокъ — келех, келіх, келюх, пугар.
 Чарователь, ница — чарівник, ця.
 Чардѣй — характерник, чарівник, чаклун, химородник.
 Чародѣйка — чарівниця, чарівка.
 Чародѣйскій — чарівницький.
 Чародѣйственный — чародійний.
 Чародѣйствовать — характеризувати, чаклувати.
 Чарующій — чарівничий, чарівницький, чарівкий, чарівливий.
 Часовня — каплиця.
 Часовой — годинний; годинниковий, дзигарний; сті чик, шельвах, вартник, вартівник, вартовик, вартовничий, вартовый.
 Часовщикъ — годинникарь, дзигармаистер.
 Часокъ — годинка.
 Частить — учащати; дріботати, дріботіти.
 Частица — частка; св. Даровъ — часточка, частка.
 Частию — частиною, почасти.
 Частное, ариф. — частка.
 Частность — осібність, окремість, окремість.
 Частный — частковий; приватний, осібний, окремий, окромя; повѣренний — приватний адвокат.
 Часто — часто, почасти, зчаста, часто, частюка; густо, рясно.
 Частоколь — частокіл, паркан.
 Частушка — дрібушка.
 Частый — частий; рясний, густий.
 Часть — частина, частка; пай, пайка, партъ, поділля, ділениця, діл; четвертая — квартал, чвертка; восьмая — осьмачка; счетная — рахунковий відділ; хозяйственная — господарний відділ.
 Частями, по частямъ — поділом.
 Часть — година.
 Часы — годинник, дзигарок; (крытые) — сліпий дзигарок; башенные, стѣнные — дзигарі; караулъ — стійка, варта.
 Чахлый — миршавий, змарнілий, худий.
 Чахнутъ — чевріти, марніти, сохти.
 Чахотка — сухота.
 Чахоточный, -ная — сухітник, ця.
 Чаша (церковн.) — келех, келіх.
 Чашечка (желудевая или орѣховая) — пліска.
 Чашка — миска, (чайная) филижанка, (вѣсовъ) шалька, шайка, (колѣнная) ябличко, наклон, (ботан.) чаша.
 Чаша — халашина, загай, хаша, хмеречья, гущина, гушавина, густвина, гушак, гушавник.
 Чайаніе — сподірання.
 Чайтъ — сподіватися.
 Чакаать — цямкати; хляпати.
 Чваниться — величатися, дударитися, пишатися, приндितися, бундючитися, чванитися, бришкати, пиндючитися.
 Чванливость — чваньковитість, чванькуватість, бундючність, пихатість.
 Чванный, -ая — чванливий, чваньковитий, чванькуватий, бундючний, пихатий, -о; суш. — чванько, чванька.
 Чванство — чвань, чваніння, чванливість, пиха.
 Чебакъ, рыба *Cyprinus barbus* — мерена.
 Чебрець, раст. *Teucrium polium* — чебрець лісовий, чебрик, чебчик, паклун; *Thymus serpyllum* — матерзанка.
 Чей, чья, чье — чий, чий, чие.
 Чека — заколесник, загвіздох, льоник.
 Чеканенный — кований, карбований.
 Чеканить — карбувати, кувати.
 Чеканка — кароївка.
 Чеканный — карбований.
 Чеканъ — карбівка; инструментъ, коимъ чеканять — карбель; ручн. оружје — недолимох, келеп, обушок.
 Чековый — близцевий.
 Чеку — близець.
 Челнокъ — човник.
 Челночный — човновий.
 Челнъ — човен.

Чело—чоло; челюсти (печи).
 Челобитная — суплика.
 Челобитчикъ — супликатор, прохальник.
 Человѣколюбѣцъ — людолобник.
 Человѣколюбивый — людолобник.
 Человѣколюбіе — людолобність.
 Человѣконенавистникъ — відлюдник.
 Человѣкообразный — людиноватый.
 Человѣкоугодникъ, ца—лестобатник, ца, лабузник, ца.
 Человѣкъ—людина.
 Человѣческій—людскій; людский, людничий.
 Человѣчество — люд, людськість.
 Человѣчный, о—людяний, о.
 Человѣчина—людяка.
 Челюстный—щелеповый.
 Челюсть, челюсти — щелепа, хава; у наѣкомыхъ — щипальщи.
 Челядь—челядь.
 Чемерица, раст. *Veratrum* — тарганиня; *Helleborus niger* — стародубка; порошокъ изъ чемерицы—темзуй.
 Чемоданъ—валіза.
 Чепецъ—чепак, очіпок.
 Чепракъ—чабрак, чапрак.
 Чепуха — нісенітниця, коверза, куруверза, брідня, теревені, банелюки, дурниця, незнать-що, харки-макого-ненки.
 Чепыжникъ, раст. *Saragana frutescens*—дереза.
 Черня—робацтво; карты—чирва, чирви.
 Червявый — червявий, черваковитий, хробачний, чірівний.
 Червявьть—червявіти.
 Червонецъ — золотецъ, дукат, червонецъ.
 Червонный—червоний; о картахъ—чирвовий.
 Червоточина—червоточа.
 Червоточный—червоточий.
 Червь — хробак, робак, хроб; дождевой—дошанка; древо-точецъ — шашель; свѣтящійся—світляк, блишак.
 Червякъ—см. Червь.

Чердакъ—горище.
 Чердачный—горишний.
 Чередной—черговий.
 Череда, раст. *Bidens tripartita* — купчак дикий, болотный.
 Чередоваться—чергуватися.
 Черель—черга, ряд.
 Черезсѣдельникъ — черезсѣдло, черезсѣлелень.
 Черезчуръ—занадто, черезлад надміру, через край.
 Черезъ—через, почерез, перез, крізь; у; за; черезъ годъ—за рік.
 Черемуха, *Prunus padus* — черемха, коцюрба, калакалуша.
 Черемуховый—черемховый.
 Черенокъ (ножа) — колодочка; ботан. — живчик, живецъ, зраз.
 Черепаха, зоол. — келсп, коритнячка.
 Черепаховый—келепяний.
 Черепашій—келеповый.
 Черепица—дахівка.
 Черепичный—дахівковий.
 Черепокъ—дрізок, черепок.
 Черепокжное—скоропуха.
 Черепъ—череп, мізковня.
 Черкать, —кнутъ — кресляти, —снуги.
 Чермный—прикрочервоний.
 Чернавка—чорнявка.
 Черная трава, раст. *Cypripedium guttatum schwarz* — зозюльки рябі.
 Черненіе — чернення.
 Чернехонькій, о — чорнісінький, о.
 Черника, раст. *Vaccinium myrtillus* — кустъ: яфирник, яфинник, афинник, черница, боровица, дурница; ягоды—афини, яфири, яфини, черница.
 Чернила—чорнило, атрамент; красныя червеніло.
 Чернильница — каламарь.
 Чернильный — чорнильний, атраментовий.
 Чернить—чорнити.
 Черно—чорно.
 Чернобровый—чорнобровий.
 Чернобыльникъ, раст. *Artemisia vulgaris*—чорнобил, забудьок, чернобил, чернобыльник, нехворощ, чорнобил, чорнобил, нехвороща, бильник.

Черноватый — чорнявий, по-чорний.

Черновикъ — чернетка.

Черновой — чернетний.

Черноволосый — чорнявий.

Черноглазый — темноокий, чорноокий.

Черноголовникъ — аптечный, раст. *Sanguisorba officinalis* — рядовик; *Prunella vulgaris* — сухочершки, горлянка.

Черноголовый — чорноголовий.

Черногривый — чорногривий;

суш. — чорногривець.

Черноземный — чорноземний.

Черноземъ — чорноземля; стропесчаный — строзем, — съ вязкой глиной — припадъ.

Чернокленъ, раст. *Acer campestre* — паклен, караяч; *A. tartaricum* — неклен.

Чернокнижникъ — чорнокнижник.

Чернокудрешникъ, раст. *Bal-lola nigra* — маточник, шандра, глуха кропива.

Чернольсье — чорноліс.

Черномазый — смаглявий.

Чернорабочий — чорнроб.

Черноризецъ — чернецъ.

Чернслив — чорнослив.

Чернота — чорність.

Черноталь, раст. *Salix repandria* — тала; *Salix cinerea* L. — чорнолоз.

Черный — чорний; чорний, брудный; несчастливый.

Черный усладникъ, раст. *Orob-us niger* — царь-зілля.

Чернь — чернява, поспільство, престолоуд, хлопство, прощава.

Чернѣть — чорніти, чорнішати.

Черпакъ — шюл, шполик, корецъ, коряк.

Черпальный — черпний.

Черпальщикъ — черпач.

Черпаніе — черпанія.

Черпать — черпати, корцювати.

Черствость — черствість.

Черствый — черствий.

Черствѣть — черствѣти.

Черта — риса; особенность, наклонность, приенокъ — цѣха.

Чертежная — рисовня.

Чертежникъ — рисовник.

Чертежный — рисовний.

Чертежъ — рисунок.

Чертенокъ — чортеня.

Чертить — рисувати.

Чертова борода, раст. *Vincetoxicum officinalis* — ранняк, змѣиный корінь.

Чертовка — чортиця, чортиха.

Чертовскій — чортячий; — ски-по чортячому; надзвичайно.

Чертовщина — чортювання, чортівня.

Чертовъ — чортів.

Чертогъ — покій, кімната, світлиця; палац.

Чертополохъ, раст. *Eringium plant-* миколчійки, синеголов, лѣби мене, никольцъ; пониклый, *Carduus putans* — осотий; *Xanthium spinosum* — будак.

Чортъ — дідько, нечиста сила, чорт, чортяка, біс, нечистый, арідник, антипо, щезун, хованецъ, кадук, куцак, пекельник, куцан, куций, явида, яведрик, хамінок, безп'ятко; (болотный) антибол, антиболот, антиболотник; (водяной) водяник; (домовой) домовик; (лѣсной) лісовик; (живущ. въ камышахъ) очеретяник.

Черчение — рисування.

Чесалка — чухран, гребінь, гребло; раст. *Dipsacus fullonium* L. — щітка, дряпач, черсак.

Чесать — чухати, скребти, чухмарити; — ся чухатися, чіхратися, чірхатися, шіпатися; свербіти.

Чеснокъ, раст. *Allium sativum* — часник; (зелень) пір'ячко, пір'я.

Чесночный — чесноковий.

Чеснокъ дикій, *Sempervivum tectorum* L. — доля, скочки.

Чеснокъ мышій, *Allium angulosum* — заячий часник, скорода.

Чеснокъ полевой, змѣиный, *Allium rotundum* — гадюча цибуля.

Чесота — свербіж, сверблячка, свербіння.

Чесотка, мед. — короста, чухачка, чухна, сверб'ячка, чес.

Чесоточный — кор стятий.

Чествование — почесѣ, шанування, ушанування.

Чествовать — почесувати, шанувати.

Честить—величати, шанува-
ти, кобенити, карати.
Честно—чесно.
Честность—чесність.
Честный—чесний.
Честолюбец—шанюлюб.
Честолюбивый, о—шанюлю-
бий, о.
Честолюбие—шанюлюбство.
Честь—шана, шаноба, поша-
на, повага, слава, почит-
ка.
Чета—пара.
Четверг—четвер.
Четвереньки въ выр.: на чет-
веренькахъ—рачки, ока-
рач.
Четвериковый—дѣлтковый.
Четверикъ, мѣра—дѣлка,
ферделинка.
Четверить—чвертувати.
Четверицею—ячетверо.
Четверка—четверня (лоша-
дей); чвертка (въ картахъ).
Четверной—почвѣрный.
Четверо—четверо.
Четвертакъ—пѣвгивні, пѣв-
копи.
Четвертичный—четверичный.
Четверной—чвертковый.
Четвертовать—у чверти ру-
бати.
Четвертушка—чвертка.
Четвертый—четвертий.
Четверть—чверть; (фаза лу-
ны)—квадра, кватиря.
Четки—пацьорки,
Четкій—читальний, о.
Четкость—читальність.
Четный—паристый.
Четь—чит.
Четыре—чотири.
Четырежды—чотири рази.
Четыреста—чотирѣста.
Четырехугольникъ—карта,
картина.
Четырехугольный—картину-
вати.
Четырехдневный—четверо-
дневий.
Четырехклассный—четверо-
класовий.
Четырехколесный—двокол-
ошневий.
Четырехлѣтній—четверолѣт-
ній.
Четырехмѣсячный—четверо-
мѣсячный.
Четырехпольный—четверо-
амѣнный.

Четырехсложный—четверо-
сложный.
Четырехсотый—чотирѣсотий.
Четырехсторонний—четверо-
бѣнный.
Четырнадцать—чотирнадцатъ,
чотирнайцять,
Чехарда—довга лоза, кінъ,
харлэй.
Чехоль—покровецъ, пѣхва.
Чехонь, рыба *Potemus cultratus*
—чэхоня, шабля.
Чечевица, раст. *Ervum lens*—
сочевица, шчевиця.
Чечевицеобразный—сочкува-
тый.
Чечевичный—сочевичный.
Чечениться—комезитися.
Чечетка, пт. *Tringilla linaria*—
чечек, чечѣтка.
Чешуекрылая наѣдомья, *Ser-
ripidoptera*—лускокрылая.
Чешуеобразный—лусковатый.
Чешуйникъ, раст. *Lathraea*
squamaria L.—юрник, мас-
лянка, петрѣв хрест.
Чешуйный—лусковий.
Чешучатьй—лускатый.
Чешуя (рыбы)—лупа, луска;
(у зѣй) линовище.
Чибист, пт. *Fringa vanellus*—
чайка.
Чижевникъ, раст. *Cytisus bi-
florus*—зѣновать, рокитник.
Чижь, пт. *Fringilla spinus*—
чиж.
Чикать—чикрижити, краяти;
цокати.
Чилига, раст. *Cytisus biflorus*—
рокитник, зѣновать.
Чиликать—цѣркаги, цѣрко-
тати, сверготѣти, чиргикати.
Чина лѣсная, раст. *Lathyrus*
sylvestris—укладник, любви-
мене-не-покинь.
Чинарь, раст. *Platanus orientalis*
—явір.
Чинить починить—лагодити,
полагодити, пѣдлатувати,
пѣдлати, налагоджувати,
—дити; учинивать—чинити,
робити, творити, дѣяти; на-
чинивать—напихати, наби-
вати; очинивать—темперу-
вати.
Чинность—пристойність.
Чинный, о—пристойный, о.
Чиновникъ—урядник, урядо-
внъ; (судейскій)—судовик.
Чиновничество—урядництво,

Чиновничийсько—канцелярська.
 Чиновничій—урядницький.
 Чиновний—значний, урядовий.

Чинь—ранга; (церковн.) устава, порядок;

Чирей—чиряк, чирячка, чирка, кустрець.

Чиркати—чірчати, цвірчати, чіркати, цвірірчати, цвірінчати, сверготити, ціпкати, теркотити, рямпати, чиркирати.

Чирокъ (утка)—черичка, чирка.

Чирьеватий—болячкуватий.

Численность—лічба; количество—кількість.

Численный—лічбовий, чисельний.

Числитель, ариф.—чисельник.

Числительное имя—числівник.

Числить—лічити, рахувати:—ся-бути приписаним.

Число—число; дата, день місяця; среднимъ числомъ—пересечно.

Чистеха—чепурка.

Чистецъ, раст. *Stachys recta*—чистняк, чистецъ, дикі коноплі.

Чистикъ—чистюк.

Чистилище—чистак.

Чистилищный—чистаковий.

Чистильщикъ, -ца, — прочистник, -ця, чистильник, -ця.

Чистить—чистити, очищати, вищипати, харити, пущирати; печи—сажу трусити; ягоды отъ косточекъ—дриливати.

Чиститься—чиститися, обчищатися, вищипатися; (ключомъ о птицахъ)—обскубаться, обскубтися.

Чистка—чистіння.

Чистоганъ—готівка, готовизна.

Чисто—чисто, чепурно, охайно, попрятно.

Чистокровный—чистокровний.

Чистописаніе—краснопись.

Чистоплотность—чепурність, охайність, хайність, харність, харапутність, охайливість, алюрність, попретність, попрятність.

Чистоплотный, о—хайний, харний, харапутний, чепур-

ний, охайний, охайливий, алюрний, попретний, попрятний, о.

Чистосердечіе—щиросердя.

Чистосердечный, о—щиросердий, щирый, необлудный, о.

Чистота—(фізич.) охайність; (духов., морал.) чистість.

Чистотѣль, раст. *Chelidonium majus*—чистик жовтий, ро-стопаш, ростопашка, ластів'яче зілля, ластовино зілля, жихунецъ, земизеленя, зелемизеленя, глекопар.

Чистуха—чистючка; раст. *Alisma plantago*—жабник.

Чистый—чистий; ясний; світлий; білий; щирий; виразний.

Чистякъ, раст. *Ranunculus lucaria*—салата, шалата заяча, салата заяча, салатник.

Читаніе—читання.

Читатель, -ница—читач, -ка, читальник, -ця, читець, -тиця.

Читать—читати; (по складамъ, вяло)—слебізувати; преподать—викладати науку яку.

Чиханіе—чихання.

Чихать, чихнуть—чихати, чихнути.

Чичероне—поводарь, поводитарь, поводитарь.

Чаще—частіше

Членовредительство—скалічення.

Членскій—членський; взнось—членська вкладка.

Член—член; общества—громадянин; братства—братчик; союза, артели, товарищества—спільник; статья—артикул; совѣта, общаго присутствія—радник; дійствительный—дійсний член; почетный—почесний член; основатель—член засновник, член-фундатор; половой—прутень.

Чмоканіе—цмокачня.

Чмокать—цмокати.

Чмокъ—цмок, черк.

Чокаться—цокатися.

Чомга, пт. *Podiceps cristatus*—припикоза.

Чопорность—бришкливість.

Чопорный, о — бришкливый, о.
Чопъ, рыба *Aspro zingel* — чіп.

Чреватый — череватий; багатиый на...

Чреватѣть — череватити.

Чрево — черево.

Чревоуѣшаніе — чревоуѣство.

Чревоуѣщагель — чревоуѣнецъ.

Чрезвычайность — надзвичайність.

Чрезвычайный, о — надзвичайний, о.

Чрезмѣрно — назавміру, надміру, наумір, надмірно, надмір, незавміру.

Чрезмѣрность — надмір, надмірність.

Чрезмѣрный, в — надмірний, безумірний, о.

Чрезъ — см. Черезъ.

Чресла — крижі.

Чтеніе — читання.

Чтець — читець, читака.

Чтить — поважати, величити, шанувати.

Что, чего — що, чого; ли — або що, чи що; — нисбудь — щось, що небудь, будь-що, будлі-що, аби-що; то — щось, якое; то не такъ — щось не то: до меня касается — як на мене, що до мене; бы ни было — аби що було, хоч що; — есть мочи — чик дуж, на всі заставки.

Чтобы — щоб.

Чубукъ — цибух; часть, кот. берутъ въ ротъ — пицок.

Чубухать — чубрякаться.

Чубучный — цибухоний.

Чувственность — ярість, змисленість.

Чувственный, о — ярий, змислений, яркий, о.

Чувствительный — чулий; (къ боли) — уразливий, кородливый; (къ холоду) — мерзливый.

Чувство — чуття, почуття; зрѣнія, осязанія, вкуса, обонянія, слуха — змисел зору, дотику, смаку нюху, слуху.

Чувствованіе — почування.

Чувствовать — почувати; (себя) чуватися, почуватися.

Чувствоваться — очуватися.

Чудунный — чавунний.

Чугунъ — чавун.

Чудаковатый — химерный, чудный, чударный.

Чудакъ — чулний, чудар, ди-вак, дивесник, химерник.

Чудачество — дивацтво, чудацтво.

Чудесный, о — чудовий, начудный, о.

Чудить — химерувати; — ся — ватися.

Чудо — диво; больше — предмно.

Чуговище — чудовисько. чу-дерство, хох, страховище, страхіття.

Чудовищный, о — страшелезный; о.

Чудодѣйственный — чудодійний.

Чудодѣйствовать — чудодійти.

Чудотворецъ — чудотвор.

Чудотворный — чудотвор.

Чужакъ — чужанин, чужинець.

Чужбина — чужина.

Чуждаться чужатися, хасатися, сахатися, цуратися.

Чуждый — чужий; непричетный (до чого).

Чужесторонний, прибывший — прибутний.

Чужестранецъ, нка — чужо-земецъ, ика, чужанин, нка.

Чужое (все иностранное) — чужинка, чужоземщина.

Чужой — чужий, ченаський, сторонний.

Чуланчикъ, сарайчикъ — при-калабок, прикарабок.

Чуланъ — комірка, хижка.

Чулокъ — панчоха.

Чулочникъ, ца — панчішник, ця.

Чулочный — панчішний.

Чума — чума.

Чумазы — нечупара, замазюра, чмиря, шмаровоз.

Чумичка — задріпа, нехлюя, не-хара, захлоидаха, нечупай-да, шмоня, неохля, зате-лепанка, негіпанка.

Чумный — чумный.

Чура — жорства.

Чурбѣнь — сѣт, цурпак, клецъ, пейя, оцупалок, оцупок.

Чурилка, пт. — см. Полунош-никъ.

Чуръ — цур.

Чуткий — чуйний, чутливый, сторожкий, дочутный.

Чуть — ледве, заледве, трохи; не-трохи не, мало що не; чуть-чуть не-трохи-трохи не; чуть-чуть-тілѣ-тілѣ.

Чутье — нюх.

Чучело — маняк, маняка, пухай, чуперадло, опудало.
 Чушка — підсвинок.
 Чуять, почуять, зачувати, зачути, чути, почути, учувати, учути.
 Чуяться, чувствоваться — зачуватися.
 Чѣмъ — ніж, аніж, од, від, над, чим, як.

Ш.

Шабашевать — шабашувати.
 Шабашить — шабашити.
 Шабашъ — шабаш, сабаш; годі, шабаш.
 Шаберъ — сябер, сябро.
 Шаблонный — модловий; заізжений, утертий.
 Шаблонъ — модло.
 Шавка — шпіц (собачка).
 Шагала — цибань, цибатень.
 Шагание — ступання.
 Шагать — ступати.
 Шагемъ — ступом, ступою, холю.
 Шагъ — ступінь, ступа.
 Шанба — перстина.
 Шайка — зграя, ватага; банная — ряжа; предводитель шайки — отаман, ватаг, ватажок.
 Шакаль, зоол. *Canis aureus* — чакалка.
 Шалахай — ледащо, волоцюга, ледарь, шелихвіст, печихвіст.
 Шалашный — курінний, катражний, котаржний.
 Шалашъ — халауда, халаш, курінь, катрага, катрига, катряга, котара, буда.
 Шалить — чмутувати, пустувати, жирувати.
 Шалнеръ — завіска.
 Шаловливый, о — шибиткуватый, пустований, пустовливый, пустотливый, жартовливый, о.
 Шалость — пустота.
 Шалунъ, нья, пустун, ха, кокот, кокотень, жирун, жирух, крученин, на.
 Шалфей, раст. *Salvia officinalis* — шелоія, шельвія, шавлія, шенлія, шельвія; луговой, *S. pratensis* канупиръ пільний; повислый,

S. pendula — польові васильки.
 Шалфейный — шавлієвий.
 Шаль — шаль.
 Шальной — шаленистый, шалений, ошаленный, нависный, навіжений.
 Шалѣть — шаленіти, нависіти.
 Шамай — рыба *Aspius clupeoides* — селява.
 Шамкать — шокати.
 Шампионъ, грибъ *Agaricus campestris* — печериця, печечка.
 Шамшитъ, бот. *Buxus sempervirens* — теван.
 Шандаль — свічник.
 Шандра, раст. *Marrubium vulgare* — шанта, шандра.
 Шанкеръ твердый, мед. — твердяк; мягкий — м'ягка виразка.
 Шапка — шапка; (остроконечная) — шилик; (войлочная) — магерка, яломок; (съ наушниками) — малахтй, капелюха; (изъ овчины) — бирка; (суконая, формы усеічен. конуса) — шеломок, шоломок; (мѣховая мохнатая) — кучма.
 Шапочка — шапія.
 Шапки, раст. *Tageles erecta* — зірки, купчак, жовтяки, повняки.
 Шапсчаникъ — шапкарь, шапкарь.
 Шапочный — шапковий.
 Шапченка — шапчерина, шапчурина, шапчорина, шапчурина.
 Шахнууться — кстнутися; (с животн.) — схарапудитися.
 Шрихъ — кулѣка.
 Шарить — нишпорити, шнипорити, шатирити; ошупью — мамрати.
 Шаранье (ногами) — човганія, шурканія.
 Шаркать (идя) — човгати, човгатися, шуркати.
 Шаркъ — шурк, човг.
 Шарлатанить — шахраювати.
 Шарлатанский — архимницькій, шахрайський.
 Шарлатанство — архимництво, шахрайство.
 Шарлатанъ — архимник, шахрай.
 Шарманка — катеринка.

Шарманщикъ—катеринник.
 Шарниръ—звѣй, петник.
 Шаровидный—кулястй, круг-
 лястй, опукуватй, опу-
 клий.
 Шаромыжникъ, -ца — дармоид,
 -ка.
 Шаромыжка—дурничка.
 Шарообразный,—круглобокий,
 круглястй; см. Шаровид-
 ный.
 Шаръ—куля; стеклян.-банька;
 дерев. галька; изъ тѣста
 -балабуха.
 Шастъ—шустъ, сусиль, тиць,
 шуль, плюсь, ник.
 Шатаніе—хитання, хилання,
 никання, вешгання.
 Шатать — хитати, хилитати,
 хибати.
 Шататься — хитатися, хиля-
 тися, хибатися, хвѣятися,
 холетатися, тинятися, мор-
 скатися, диндати, мста-
 тися.
 Шатерный—наметный, шатро-
 вйй.
 Шатеръ-шатро, намет, наміт.
 Шаткйй — хисткий, хицький,
 хитючий, хитливый, хит-
 ваный.
 Шатунъ—динда, швендя, во-
 лоцюга, заволока, латрига;
 механ. гонок, хитун.
 Шаферъ—дружко.
 Шафранъ раст. *Crocus sati-*
vus—шапрѣн, шахран, шах-
 вран; дикйй, *Carthamus*
crocos крокіс, крѣкш, кро-
 кус.
 Ша матный—шаховйй.
 Шахматы—шахи.
 Шахта—шахта; вертикальная
 простопадная; наклонная
 -укісна; водоподъемная
 -водогягла; воздушная-про-
 тагова.
 Шахтеръ—шахтарь.
 Шахъ—шах.
 Шашечница—дамница.
 Шашечный—дамконый.
 Шашка—дамка; шабля кан-
 казъка.
 Шашни—каверзан, штуки.
 Швабра—помело.
 Швабрить—мити помелом.
 Шваль—шуя.
 Шведъ—шведин.
 Швейный—швацький.
 Швейцарская (розмаринolist-

ная) лавруша, раст. *Dar-*
rhne sneorum — паху-
 чйй богун.
 Швейцаръ—швайцар.
 Швеція—Шведчина.
 Швез-швачка, швѣха, шваля.
 Швыркомъ—швыргома, нави-
 кидя, навкидки, навкидяча,
 навкидьки.
 Швырание—шпурляння, вер-
 гання, кидання, жбурляння.
 Швырять,-рнуть — шпурляти,
 -рнути, шпуряти -рнѣти,
 швыргати, -ргонати, шма-
 ряти, шмарити, жбуряти,
 жбурляти, -рнути, фудити,
 -днати, темлювати, черк-
 нути, жморнути.
 Швырь—кабурх.
 Шевеление—ворушіння.
 Шевелить, лнуть—ворушити,
 -хнути, поворохнути, зво-
 рухнути, мотушати-шнути.
 Шейка—шййка.
 Шейный—шййкий.
 Шоколадный—шоколядний.
 Шоколадъ—шоколяд.
 Шелестъ — шелестѣння, лопо-
 тня.
 Шелестѣть—шустѣти, шишир-
 хати, шамотѣти, шамгѣти,
 шамрѣти, шамрѣти, шам-
 ротѣти, лопотати, лопотѣти,
 шурчати, шурхотѣти, шоло-
 пати, шиширхати, шерес-
 тѣти, шемелѣти, шельпо-
 тѣти, шелепотѣти, шевелѣти,
 шастунати.
 Шелковидный—шовкуватйй.
 Шелковина—шовчина, шовко-
 вина.
 Шелковистый—ст. Шелковид-
 ный.
 Шелковица, раст. *Morus nigra*,
alba—морва.
 Шелковичн. червь, *Bombyx*
morі L.—шовковик.
 Шелководство — шовкобни-
 цтво.
 Шелководъ—шовковник.
 Шелковый—шовковйй.
 Шелкъ—шовк.
 Шелокнуть—ворухнути, пово-
 рухнути.
 Шелуха — лушка, лушпайка,
 лупина, лушпак, лушпина,
 лушпелина, луска, лущина,
 лузга; соб. лущпиння, шо-
 лупайка, шолупина, шелу-
 шѣння.

Шелушеніє—лущення, шустання.

Шелушить—шустати, лузати, лускати, лущити, лузати, терєбити.

Шелушиться—лупитися.

Шельмовка, раст. *Erigeron canadensis*—злінка, загадка.

Шелюга, раст. *Salix acutifolia*—красноталь.

Шепелявить—шепеляти, факрати, фолькотити.

Шепелявий—тегерявий, шепелявий, фюфлавий, факравий.

Шепотомъ—пошептом, пошепки.

Шепоть—шепіт, шепт, шепотіння.

Шептала—брувина.

Шептанье—шушукання, шептання, шепти, шушканья, шепотання.

Шептать—шушукати, шепотати, шепотіти, шушкати, шептати, репгати.

Шептаться—шушукатися, тишкуватися, шепотатися, шушкатися, шептатися.

Шептунъ, ха—шепотинник, -ця.

Шеренга—шик, шерсг, лана.

Шересперь, рыба *Aspius lucidus*—поверховиця.

Шероховатый, о—шерсткий, шарубкий, шкарупкий, шкарупичий, шкарублястий, кострубатий, шерпаний, шерепатий, шерехатий, хробуватий, чірхавий, четирхатий, рапавий, храпавий, коропавий, коропатий, деркий, короставий, о.

Шершить—кошлати, куйовдити, їжити, кувлати.

Шершница душистая, раст. *Asperula adorgata*—маренка пахуча.

Шерстинка—шерстина, шерстка, волосок.

Шерстистый—вовнуватий.

Шерстобой—шаповал.

Шерстобойка—шаповальня.

Шерсточесал. машина—чухран.

Шерсть—вовна.

Шерстяной—вовняний.

Шерхебень—шершебка.

Шершавый, о—чірхавий, четирхатий, стріхавий, кострубатий, о.

Шершавый—кошлатити; шкожъ—шерхнути.

Шествіє—хід, похід.

Шествовать—їти, виступати.

Шестерикъ—шестерня, шестерница.

Шестерка—шістка, шостака.

Шестерня, мех.—лєста.

Шестеро—шестеро.

Шестигласный—шостиголосий.

Шестигодовой—шостирічний.

Шестигранникъ—шестин.

Шестигранный—шестинюватий.

Шестидесятилітній—шістьдєсятлітній.

Шестидесятый—шістьдєсятий.

Шестидневный—шестидневий.

Шестикъ—пальчак.

Шестилітїє—шестиліття.

Шестимісячный—шостимісячний.

Шестипалый—шестак.

Шестисотый—шістьсотий.

Шестисторонний—шестистінний.

Шестиугольникъ, геом.—шестикутник.

Шестиугольный—шестикутний.

Шестнадиать—шістнадцать, шістнайцять.

Шестой—шостий; ш. часть—шестина.

Шестокъ (въ печи)—припічок.

Шесть—цвѣйка, жертина, ялина, паровина.

Шесть—шість.

Шестьдєсять—шістьдєсят.

Шестьсотъ—шістьсот.

Шестью—шість раз.

Шея—шия.

Шибкий, о—прудкий, о.

Шиворотъ—комір; затылокъ—зашийок.

Шикарный, о—шиковний, о.

Шикать—шикати.

Шикъ—шиковність.

Шило—шило; толстое—швайка.

Шилообразный—швайкуватий, швайковитий.

Шилохвость, лт. *Anas acuta*—качка гострохвостка.

Шильникъ, раст. *Alisma plantago*—частуха, жабник.

Шильный—шильовий.

Шина—шина; обтянутый шиной—залицьований.

Шинель — шенелія, шенеля, шенеля.

Шинкованіе — шаткування.

Шинковать — шаткувати.

Шинований — бушованій.

Шиповникъ — раст. *Rosa eglan-teria* — шипшина, шипчак, шип. арка.

Шиповый — колючкуватий.

Шипучее вино — шумірка.

Шипучесть — шумучість.

Шипучій (о винѣ) — шумучий.

Шипъ — колючка; шпеник; подковы — гак; рыба *Acipenser Schura* — зізъ.

Шипѣть — шипотіти, шипѣти; о змѣяхъ, гусяхъ — сичати; о салѣ, маслѣ на огнѣ — шкварчати, лѣсувати.

Шипящій — шипучий.

Шире — ширше.

Ширина — широчина широчина, ширник, широкість, шир.

Ширить — ширити, широчити.

Шириться — ширшати.

Ширмы — пагаван.

Широкий — ш. рокий; объ одеждѣ — ополістий.

Широковатый — поширокий.

Широкогорлый — широкоший.

Широкогрудый — широкогрудый.

Ширококость — костомаруватий, маслакуватий.

Широколистый — листатий, лопушистый.

Широколистный дремличъ, раст. *Orchis latifolia* — любжа.

Широколицый — широколиций, пикатий.

Широконосъ, пл. *Anas cynepeata* — плосконоса.

Широконосый — широконосый.

Широколетій — крижастий, крижатий, крижнистый.

Широкопелый — (о шляпѣ) крысатий; (объ одеждѣ) ополістий.

Широкоротый — ротатий.

Широта — шир, широкість.

Ширь — шир.

Шить — шити.

Шитье — шиття, шитки, шитинки, шито.

Шиферъ — см. Станецъ.

Шилоръ, раст. *Carthamus tinctorius* — світлухи.

Шилакъ — шолом.

Шимора — шальвѣра, шах-рай, шпиг.

Шинка гуля, горгуля, моргула (соснов. и пр.) шинка, чутка, кокорудка.

Шинковатый — пшенишкий.

Шинъ — дуля.

Шкапулка — скринька.

Шкафъ — шахва; буфетный — кресленецъ, мисник, судник.

Шкворень — шворѣнь.

Шкиръ — шинбурка.

Школа — школа.

Школенный — цвѣкований, муштрований.

Школить — цвѣчити, муштрувати.

Школьникъ — школяр.

Школьниковскій — школярскій.

Школьниковство — школярство.

Шкура — шкура, скіра, шкіра.

Шкуродеръ — шкурник.

Шлагбаумъ — рогатка.

Шлакъ — жувелиця, жумель, троска, віпса.

Шляфрокъ — шляфрок.

Шлемъ — шолом; (съ кольчугой) — мисюрка.

Шленая — похажай, гульятій, гульвица.

Шлендять — волочитися.

Шлепаніе — тѣпанія, чалапанія, чалапканія, чалапкотіння, телепанія.

Шлепанцы — ляпанці.

Шлепать (по грязи) — чалапати, чалапкати, чалапкотіти, тѣпати, телепати; о мокрой наполненной водой обуви — жвяхтѣти.

Шлепаться, шлепнуться — шелепатися, пнутися, жвѣкати, жвѣкувати, гелатися, пнутися, сбѣхнутися, чвѣхнути, плюснути, беркицнути.

Шлепокъ — плюскач, плескач, ляцанецъ.

Шлеп! — ляс! льоп! ляп! хряп!

Шлея — паритники, шлея.

Шлифовальный — личкувальний, шліхувальний.

Шлифованный — личкований, шліхуваний.

Шлифовальщикъ, ца — личковник, ца, шліхувник, ца.

Шлифованіе — личкування, шліхування.

Шлифовать—лищувати, шліхувати.
 Шлюзъ — упу́ст, опу́ст, заставка.
 Шлюпка—шлюпка.
 Шлюха—см. Потаскуха.
 Шляпа (сомомен.) — бриль, (всякая)клебан,клебаня,клебанна, клеванка, крисаня, крисанина, капелюх.
 Шляться—швендяти, швиндати, швендати, вештатися, волочитися, швандяти, бейкатися, шальтатися, тягаться, триндатися, хвоцатися.
 Шмель, насѣк. *Bombus*—чміль, джміль, буняк.
 Шмыгать, гнуть — шурхати, хнути, уджигнути, майнути, югнути.
 Шмыгъ—см. Шастъ.
 Шнитколь, раст. *Brassica napis*—свирина, свиріпиця, суріпиця.
 Шнурки, ремни на обуви—поволока.
 Шнуровывать, обвязывать неревочками (лапти, обувь)—оборсувати, обсорати.
 Шнурокъ—мугузок; у фартука—фремпія.
 Шнырять — сновгати, шмиглати, швандигати, шастати, нишкати, шейкатися, шнирити.
 Шовъ—шво.
 Шомполь—драч, набейчик.
 Шорникъ — лимарь, римарь, ременарь.
 Шорнический — лимарський, римарський, ременарський.
 Шорничество—лимарство, римарство, ременарство.
 Шорный—шоровый.
 Шорохъ—шамотня, шамотіня.
 Шорошить, рохнуть—шамотіти, зашамотіти.
 Шоры—шори.
 Шоссе—кам'янка, орсак, соша.
 Шоссейникъ — торяник, сошовик.
 Шосейный — кам'янковий, орсаковий, сошовий.
 Шофферъ—руховничий.
 Шоссировать — буркувати, орсакувати, сошувати.
 Шпага—шпада.

Шпала—злежень.
 Шпанская муха, *Lytta viscatona*—майка, помиток.
 Шпатовый—полевиновий.
 Шпать, мин.—полевик.
 Шперокъ, мех.—ковадло.
 Шпилить—припинати шпильками.
 Шпиль (на зданіи)—швайка.
 Шпилька—шпилька.
 Шпинать, раст. *Spinacea oleacea*—шпинат.
 Шпиць, архит.—стрімляк;(собака) шпнц
 Шпіснить—шпігувати, шпигувати.
 Шпіонскій—шпигунський.
 Шпіонство — шпикуляція, шпигунство.
 Шпіонъ—шпиг, шпиг, шпигон.
 Шплинтонъ—піхоль.
 Шпора—острогъ.
 Шпорный—остроговий.
 Шприць—штрикавка, штрикалка.
 Шпулька—цівка, ціва.
 Шрамъ—попруг, близна; на деревѣ—зрість.
 Шрифтъ (типограф.)—друківля (ср. рода).
 Штабель—стіс.
 Штаны—спідні; холщевые — ногавки; суконные—ногавиці.
 Штативъ—ставецъ.
 Штатскій—цивільний.
 Штемпелевать—штампувати.
 Штемпель—штамп.
 Штемпельный—штамповый.
 Штиль—безвітря.
 Штопальный — цюрувальний.
 Штопальщикъ, ца—цюрувальник, ця.
 Штопаніе—цюрування.
 Штопать—цюрувати.
 Штопоръ—трибушон, коркотяг.
 Штора—фіранка, штора.
 Шторнь—штурма.
 Штофъ—пляшка.
 Штрафной—карний.
 Штрафовать—карати.
 Штрафъ—кара.
 Штрейкбрехеръ—страйколом.
 Штрипка—стремено.
 Штриховать—зачеркувати.
 Штрихъ—зачерк.
 Штука—штука; кусокъ (матеріи)—постав, сувій.

Штукатурить — тинькувати, вапити.

Штукатурный—тиньковий.

Штукатурь—тинькарь.

Штундизмъ — штунда.

Штундистъ — штундарь; соб. штундисты—штунда.

Штурмовать—штурмувати.

Штурмовой—штурмовый.

Штурмъ—штурм.

Штуцеръ—штуц.

Штыковой—багнетовый.

Штыкъ—багнет.

Шуба-хутро; (крытая женская) —потяганка.

Шубка (женская)—хутрянка.

Шубный—хутояный.

Шуйца—ливиця.

Шулятникъ (коршунъ красн.) *Falco milvus*—розсохана.

Шумиха, позолота—золотило, золотце.

Шумливость—гомонливість.

Шумливый, о—гомонливый. о.

Шумный—шумкий, поголосный, гучный, бучный, голосный, галасливый.

Шум—гам, гамір, аляр, ярина, галас, гомін, гармилер, шарварок, мето, ревнява, шамалитня, якіт, туркіт, шайварок, клекіт.

Шумѣть—гомоніти, галасувати, гамарити, лементувати, ячати, якотіти; (жужжати) фурчати, фурконіти; (объ одеждѣ) шамотіти; (объ огнѣ) гоготіти; (о вѣтрѣ) фуждлити, фуждіти, шуміти.

Шумящій—шумучий, шумкий.

Шуринъ—швагер, швагер.

Шурупъ—шraubчак.

Шуршать—шурхотіти, шишурхати, шурчати, шамотіти, шолопати, шемтіти, шарудіти, шамшити, шамати, мускотіти, шастувати.

Шустрый—меткий.

Шутить—шуткувати, жартувати.

Шутка—жарт; шутки—шуткування, жартування.

Шутливо—жартовливо, жартовне.

Шутливый — шутковливый, шутковитый, жартовливый, жартливый.

Шутникъ—жартівник, жартун, см: ховаксець, смішко.

Шутовской—блззисський.

Шутовство—блззєнство.

Шуточки—жартушки, жартики.

Шуточный—жартливый.

Шуть—блззєнь, фатів.

Шутя — шуткома, жартома, жартом, жартовне, смішко.

Шушера—шуя, шушваль, шушвалок.

Шушуканье—шепітня, шепти.

Шушукать—шептати, тишкуватися.

Шуя, раст. *Bromus secalinus*

L—стоколос, костирь.

Щ.

Щавель, раст. *Rumex Acetosa* —щавель, щавель насыйкий, щавєль, щавник, щєвєць, щєвєй; конский, *R. Hydrolapathum* i *R. obtusifolius*—щавель водяной; малый—*R. acetosella*—квасець, квасок, щавель горобичий; *R. spiraeus*—щавєль, щавель горобичий; заячий. *Oxalis acetosella*—щавель заячий; горобичиний, *Silene nutans*—смолавка біла, терлич.

Щадить—милувати, жалувати.

Щебенить—грузити.

Щебенникъ—грузник.

Щебєны—грузовый.

Щебєнь—груз.

Щебетать — кидикати, теркотіти, цвирінкати, щебетати; цокотати, цокотіти.

Щебетливый — теркотливый, щебетливый.

Щебетунь, ня — щебетун, -ха, цокотун, -ха.

Щебрець — см. Богородская трава.

Щєврица, пт. *Anthus*—піщак.

Щєгленокъ.—осетарятко, дзєнгєля, щигля, щиглятко.

Щєгловка—щигляца.

Щєголеватый, о — чєтуристый, дженджуристый, о.

Щєголиха — чєпуруха, дженджеруха.

Щєгленокъ, пт. *Tringilla carduelis* — дзєнгєль, осетар, шиголь, щоголь.

Щєголь—чєпурун, дженджик, джєгорь, фєртик, надриганчик.

Щєгольской—єлєгантный.

Щеголатъ—чепулятися, хвещувати, похверцювати, хизуватися.

Щедрость—щедрість, щедрий, гойнисть.

Щедрий, о—щедрий, о.

Щека—щока.

Щекастый—щокатий, пикатий.

Щеколда—клямка, заціпка.

Щекотаніе—лоскіт, лоскотанія.

Щекотать—лоскотати.

Щекотка—лоскіт.

Щекотливый — лоскотливый; дражливый.

Щекотный, о—лоскотный, о.

Щепистый—шпаруватий.

Щелка—щелінка, шпарка.

Щелканіе, (хлопаніе) ляска, ляскіт; (соловья) тухкання.

Щелкать, кнуть — ляскотіти, ляскати, ляснути лоскати; (о соловьях) тухкати, хнути; (зубами) клацати, кламцати, цнуги.

Щелкать (орехи, сѣмечки) лузати.

Щелкунъ, настьк. Elater—коваль.

Щелкы!—лусы! клац!

Щелокъ—луг, тузлук, зола.

Щелоченіе—золиво, лужіння, зоління.

Щелочность—луговатість.

Щелочный—луговатый.

Щелочь—зола, луговина.

Щелчекъ—пштирок, шуток.

Щель—щілина, щіль, шпара, шпарина, шкалубина, шкалюба, шкалюбина, скалубина, зашкалубина, шпарутина, шкарка, шкабора колюватина.

Шемить—шнбати, лоптати, лоптати, скеміти.

Шемленіе—лоптячка, скемління, лоптіння.

Шененокъ—цуценятко.

Шениться—шенитися.

Шенокъ—шеня, щенюк, цуценя, цюцько.

Шепать—скепати, колоти.

Шепетильный—дрібний, дрібязковий.

Щепистый—пазгостистый.

Щепить, нащепить — наколювати, наколоты, скѣпати, наскѣпати.

Щепка—триска, шамба, скіпка, скалка, шпатар, шпадер,

шкипка, шкаберка, скіпка, оскалок, оскомелок.

Щепотка—пучка; (соли) шупка, шупта, щіпка; земли — кірх, корх.

Щепочка—трісчина.

Щербатый—щербатый.

Щербина—щербина: (на тѣлѣ) вѣпина; (въ деревѣ) росколина.

Щегина—щетина.

Щетинистый—щетинуватый.

Щетиниться — пужатися, пужитися, їжитися.

Щетинный—щетиновий.

Щетинница, раст. Nardus stricta — мичка, щетячка, сірця.

Щетка — щітка: ламповая — йоржик; (половая) — замѣтавка; (у лошади) котик.

Щеточникъ—щіткарь.

Щеточный—щітковый.

Щеть, раст. Equisetum hiemale — хвощ, хвощ зимній, хвощ.

Щи—капусняк; (пустыя)—нещадим.

Щиколотка, анат. — щиколоток, щиколodka.

Щипать—щипати, щѣбати.

Щипаться — щипатися.

Щиповка, рыба Cobitis taenia L.—коза сікавка.

Щипокъ—щипка, ушип.

Щипцовый—щипцевый.

Щипцы — кліщі, щипцы: для ореховъ—давилыца, лускач.

Щипчики—клішчатка.

Щитный—щитовый.

Щитоносецъ—щитник.

Щитоноска, настьк. Cassida — щитчик.

Щитообразный—щитуватый.

Щить—щит.

Щука, Esox lucius—щука, щучка, щуна, (самецъ) шупак; (маленькая) щученя, щупаня, шупеля.

Щупальце—полапок, помазок, бусик.

Щупаніе—мацання, лапанія.

Щупать—мацати, лапати.

Шупъ—шип, свідер, штирь.

Щурить — шулити, мружити, жмурити.

Щуриться — шулитися, жмуритися, мружитися.

Щучій—щучий, щучин, щупакъ.

Ютыгъся — мостатыся, тулгиты-
ся.
Юфъ — юхъ, юхъ.
Юфъный — юхонный.

Я.

Ябада — наклос, набрехи; на
клекки, набрехи.

Ябодичать — набрѣхувати,
клекати.

Ябодичество — набрѣхуванія,
клекоты.

Ябодоо — яблукос; анкоо — язо-
ныя, киллицы; аданкоо —
гофлас; главноо — банько.

Ябодоо — яблуня; анкоа — ко-
сласъ.

Ябодочный — яблунечный.

Ява — (букета) бхак; (паспор-
та) миз.

Явачис — явнше, з'ява, з'ява-
ны; на сцену — ава; стран-
ное, явнательское — ява-
шак, анноты, диванское.

Явель, явель — повелити, по-
вѣсти, объявлять, вѣсти,
показывать, вѣсти, доказы-
вать, объявлять, вѣ-
сти.

Явельсь, явельсь — з'являти-
ся, з'являться, объявляться,
объявлять; (представитель-
ств) представляться, встать.

Яво — ява, упрямая.

Явобрачный, бот. — квітко-
ный.

Явность — явность, очевид-
ность.

Явныя явочны, очевидны.

Явочный — явочный.

Явочность — явочность.

Явочный, о — явочный, о.

Явочность — явочность, яв-
очность.

Яво — ява, яваба, явабаба.

Яво — ява, яваба, явабаба.

Яво — ява, яваба, явабаба.

Яво — ява, яваба, явабаба.

Явность; явность, явоч-
ность.

Явочный — упрямый, острый,
жесткий, острый, острый,
жесткий, острый, жесткий, острый,
жесткий.

Явочный, о — явочный, о.

Явочность — явочность.

Яво — ява; артап, — кулаки;
суть, явист, истота; у нум-
чины, сонца — кула.

Яво — трута, отрута, ид, тру-
та, трута.

Ява — урзак, выраж, болы-
кас (сибирский) теля.

Явочность — удивительность,
явочность.

Явочность — урзак, явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

Явочность — явочность.

жаха; въ рѣкѣ, морѣ—жаба;
изполненнаго водою послѣ
разлива конская, кобыла;
тягловая съ вылоб-башей.

Яма — яма (въ земл. полу)-
ямбій, ямбійка; (въ дѣт.
играхъ) дучка.

Ямщикъ—яурма, ямака, по-
томяка.

Январскій—сичневый.

Январь—сичень.

Янтарный—жентарный.

Янтарь—жентарь.

Язеть—зрѣть, расплываться, раз-
дотсавуцаться.

Яряться—распалываться.

Яркій—ясравный; (о цвѣтахъ)
заскрый.

Яркость—ясравность.

Ярлыкъ—валычка.

Ярмарка — ярмарок, ярмадок,
ярмац; вымошчаніе-ростер-
ня; валуны ярмарок—од-
торка.

Ярмарочный—ярмарочный.

Ярмса—ярма.

Ярмой—ярмочный.

Яростный, о — яростный, яр-
ливай, сажмачный, шаловачный.

Ярость — яростивость, ярли-
вистъ, сажз, ливистъ.

Ярусъ—померз, осада.

Ярутка, раст. *Thlaspi arvense*
—табди.

Ярыга—ячмень.

Ярый—валачный; лютый; швед-
ный, орудачый; палачливый,
растоплячый; ласкый, жалу-
чый.

Ярь—ярма, ярница; (краска)
кідайчый, дѣт.

Ясельный—ясловый.

Ясли — ясла, яслена, задася.

Яснотка, раст. *Lamium maculatum*—жариво.

Ясновидацій—ясновидя.

Ясный, о — ясный, яднанный,
о ясный, яднанный, о.

Яснить — яснить, ясноватися,
ясноватыватися.

Яство—найма, яство.

Ястребъ, ст. *Accipiter* — ястер,
жестрѣ, яструбъ, жострубъ,
ястребъ, жутокъ; *Falco com-
munis*—жрагульчикъ.

Ясость—рубица.

Ясыйка (въ сотахъ)—жарупка,
жасенька, жасенька.

Ясный—жасеньковатый.

Ясный—жасеньковатый, ясный.

Ясный—жасеньковатый, ясный.

Яска, номер. — яска, яска-
вѣцъ.

Ясмовый—ясмовый, ясмов-
цый.

Ясница, жол. *Lacerta agilis*
—жасница.

Ясничный — ясничковатый.

Яснь—жасеньковатый.

Яснь—жасеньковатый, жасеньковатый,
жасеньковатый, жасеньковатый,
жасеньковатый, жасеньковатый,
жасеньковатый, жасеньковатый.

Яснь—жасеньковатый, жасеньковатый,
жасеньковатый, жасеньковатый,
жасеньковатый, жасеньковатый.

Помилки й дефекти друку.

Ст.	п.п.	Рядок з горі або знизу.	Надруковано:	Треба:
26	2	2 зг.	ovina—(невиразно)	ovina—переноти
68	1	22 зм.	рт	ри,
72	2	19 зг.	вільність,	пальність,
75	1	21 зм.	кімат,	кімова,
75	1	17 зм.	порожнати,	погрозити,
77	1	8 зм.	хробус	хробуст,
78	1	4 зг.	юба	юфа,
78	2	23 зм.	далек	далечина,
79	1	29 зм.	значити, побачити,	набачити, пробачити,
79	1	1 зм.	дапка,	данна,
82	2	4 зг.	бляси,	бляси,
82	2	6 зг.	тримало,	тримало,
83	1	12 зг.	шарунок,	шарунок,
84	1	4 зг.	фатя,	ростя,
84	1	7 зг.	гуань,	гусань,
84	2	6 зм.	звнн—	звнн—
87	1	30 зм.	трунка,	турунка,
91	2	23 зг.	сунат	сунати,
92	2	1 зм.	труситися, узмалі	трусатися, узмалі,
93	2	26 зг.	баранні,	баранні,
93	2	9 зм.	дуарі:	дуарі:
95	2	11 зг.	гаманський,	гаманський,
97	2	2 зм.	квннн,	квннн,
99	1	25 зм.	чакунік,	чакунік,
99	1	8 зм.	жлати,	жлати,
101	1	9 зг.	хвстка,	хвстка,
101	1	18 зг.	корме,	корме,
102	1	27 зм.	рлннннн	одрннннн
102	1	23 зм.	"	ж.
102	2	9 зм.	жнннннн	жнннннн
102	1	6 зм.	жнннннн	жнннннн
101	2	18 зг.	растпленн	растпленн
105	1	23 зг.	забрати,	забрати,
106	2	24 зг.	забрати,	забрати,
106	2	10 зм.	забрати,	забрати,
107	1	3 зг.	забрати,	забрати,
107	1	25 зм.	забрати,	забрати,
109	1	10 зг.	забрати,	забрати,
110	2	24 зм.	забрати,	забрати,
110	2	1 зм.	забрати,	забрати,
111	2	7 зм.	забрати,	забрати,
114	1	20 зм.	забрати,	забрати,
114	2	9 зг.	забрати,	забрати,
114	2	26 зг.	забрати,	забрати,
116	2	30 зм.	забрати,	забрати,
119	1	1 зг.	забрати,	забрати,
127	1	5 зг.	забрати,	забрати,
132	1	13 зм.	забрати,	забрати,
133	1	11 зм.	забрати,	забрати,

Ст.	Циф.	Рядок в горизонталь- ной строке	Назвучиваемо	Грабас
133	2	3 зр.	защепати,	защепати,
133	2	23 зр.	защепати —	защепати —
134	1	23 зр.	защепати тиса,	защепати тиса,
135	1	1 зр.	защепати.	защепати.
135	2	2 зр.	защепати тв	защепати тв,
137	1	18 зр.	защепати —	защепати —
137	2	18 зр.	защепати —	защепати —
137	2	20 зр.	защепати —	защепати —
138	1	23 зр.	защепати —	защепати —
138	1	15 зр.	защепати —	защепати —
138	1	14 зр.	защепати —	защепати —
138	2	23 зр.	защепати —	защепати —
139	1	12 зр.	защепати —	защепати —
139	1	23 зр.	защепати —	защепати —
139	2	1 зр.	защепати —	защепати —
140	1	12 зр.	защепати —	защепати —
140	2	20 зр.	защепати —	защепати —
141	1	7 зр.	защепати —	защепати —
142	1	10 зр.	защепати —	защепати —
145	1	14 зр.	защепати —	защепати —
145	2	17 зр.	защепати —	защепати —
145	2	13 зр.	защепати —	защепати —
147	2	1 зр.	защепати —	защепати —
148	1	2 зр.	защепати —	защепати —
148	2	8 зр.	защепати —	защепати —
150	1	5 зр.	защепати —	защепати —
150	2	21 зр.	защепати —	защепати —
150	2	9 зр.	защепати —	защепати —
151	1	2 зр.	защепати —	защепати —
151	1	5 зр.	защепати —	защепати —
152	2	5 зр.	защепати —	защепати —
157	1	1 зр.	защепати —	защепати —
160	1	1 зр.	защепати —	защепати —
160	2	28 зр.	защепати —	защепати —
160	2	1 зр.	защепати —	защепати —
161	1	23 зр.	защепати —	защепати —
162	1	3 зр.	защепати —	защепати —
162	2	14 зр.	защепати —	защепати —
163	1	8 зр.	защепати —	защепати —
164	2	14 зр.	защепати —	защепати —
164	2	19 зр.	защепати —	защепати —
165	2	4 зр.	защепати —	защепати —
167	1	1 зр.	защепати —	защепати —
167	2	1 зр.	защепати —	защепати —
169	2	26 зр.	защепати —	защепати —
171	2	15 зр.	защепати —	защепати —
171	2	1 зр.	защепати —	защепати —
172	1	26 зр.	защепати —	защепати —
172	1	4 зр.	защепати —	защепати —
172	2	8 зр.	защепати —	защепати —
172	1	25 зр.	защепати —	защепати —
173	2	4 зр.	защепати —	защепати —
173	2	10 зр.	защепати —	защепати —
173	1	17 зр.	защепати —	защепати —
174	2	26 зр.	защепати —	защепати —
177	2	29 зр.	защепати —	защепати —
178	1	3 зр.	защепати —	защепати —
180	1	26 зр.	защепати —	защепати —
180	1	24 зр.	защепати —	защепати —
181	1	20 зр.	защепати —	защепати —
182	2	21 зр.	защепати —	защепати —

Ст.	Ш.	Рядов гора обознач- еу.	Надрукованне	Требас
180	2	12 м.	туль жб.	тульжб.
181	1	3 эг.	тал рыжый.	тадрисаный.
181	2	19 м.	льжый.	льжый.
183	1	4 эг.	стала нск. к ут—	стелитый, крты—
183	2	6 м.	и жолаты,	прижолаты.
183	2	3 м.	ль нск.	льжый.
184	1	20 м.	бет нск.	бетонны.
184	2	14 м.	на дзянка;	масляны.
185	1	17 эг.	научны,	научный.
185	1	27 эг.	ля з.	ляса.
185	1	2 эг.	дошвы.	дошвы.
185	2	12 эг.	т жасевый.	трясевый.
186	1	7 эг.	обладчы.	обладчы.
187	1	20 эг.	суд нск.	суджыты.
189	1	27 эг.	кут.	кут.
189	2	11 эг.	туль н.	тульжы.
189	2	13 эг.	туль нск.	тульжы.
189	2	18 эг.	снцарный.	снцарный.
189	2	22 эг.	дрясенны.	дрясенны.
192	1	25 эг.	научны.	научный.
193	2	9 эг.	кушарны.	кушарны.
194	1	8 эг.	наск.	наск.
194	1	16 эг.	наск.	наск.
195	2	9 м.	жонны.	жонны.
196	1	9 м.	(жру)	(жру)
199	1	5 м.	жб.	жб.
204	1	26 м.	жб.	жб.
204	1	12 м.	жб.	жб.
205	1	24 м.	жб.	жб.
205	1	11 м.	жб.	жб.
205	2	1 эг.	жб.	жб.
205	2	3 эг.	жб.	жб.
205	2	25 эг.	жб.	жб.
205	2	6 м.	жб.	жб.
206	2	28 м.	жб.	жб.
206	2	3 эг.	жб.	жб.
207	2	22 эг.	жб.	жб.
207	2	21 эг.	жб.	жб.
208	1	12 эг.	жб.	жб.
217	1	23 эг.	жб.	жб.
220	2	1 эг.	жб.	жб.
221	2	5 эг.	жб.	жб.
224	1	24 м.	жб.	жб.
227	1	4 м.	жб.	жб.
227	2	28 эг.	жб.	жб.
227	2	36 эг.	жб.	жб.
229	2	36 эг.	жб.	жб.
229	2	4 м.	жб.	жб.
230	2	21 эг.	жб.	жб.
231	1	1 эг.	жб.	жб.
231	1	1 м.	жб.	жб.
231	2	1 м.	жб.	жб.
232	2	7 эг.	жб.	жб.
236	2	16 эг.	жб.	жб.
237	2	8 эг.	жб.	жб.
238	2	2 м.	жб.	жб.
239	1	24 м.	жб.	жб.
239	2	15 эг.	жб.	жб.
240	2	13 эг.	жб.	жб.

Гуртовий продаж
у
„Робітничій Книгарні“

Київ,

Володимирська 16.

Ціна з палятуркою 24 гривні
(2 касовиці).
